

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DET KGL. RETTERTINGS DOMME OG RIGENS FORFØLGNINGER FRA CHRISTIAN III'S TID

UDGIVET VED

TROELS DAHLERUP

AF

SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE

FØRSTE BIND

KØBENHAVN

I KOMMISSION HOS G. E. C. GAD

NIELSEN & LYDICHE (M. SIMMELKIÆR)

1959

FORORD

Af den af Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie planlagte udgave af det kgl. rettertingsarkiv fra Christian III's tid udsendes hermed 1. bind, der omfatter tiden 1536 til ca. 1540. Om afgrænsningen og om de protokoller, der udgør bindets tekst, henvises til indledningen. Under arbejdet har udgiveren modtaget stadig hjælp og støtte fra de to tilsynsførende, professor, dr. phil. *Astrid Friis* og professor, dr. juris *Stig Iuul*. Professor Astrid Friis har foruden at læse en grundig meningskorrektur paa hele udgaven navnlig staaet udgiveren bi ved de almene kritiske og tidshistoriske problemer, medens professor Stig Iuul især har taget sig af de specielt juridiske spørgsmål, herunder de indledende regester, henvisninger til lovstoffet og de juridiske registre. Udgiveren bringer begge en varm tak. Til *Det Finneske Legat*, hvoraf Konsistorium ved Københavns Universitet har givet flere bevillinger til nødvendige forarbejder, og til *Statens almindelige Videnskabsfond*, der har bevilget de til udgivelsen fornødne midler, rettes paa selskabets vegne en særlig tak.

December 1958.

Troels Dahlerup.

INDHOLD

	Side
Indledning	IX
Herredagsdombog nr. 1	1
Jysk rettertingsrejse 1537	1
Odense 1537	199
København 1537	205
Udaterede domme (København 1540?) ..	305
Herredagsdombog nr. 2—3	391
Skaansk rettertingsrejse 1537.. ..	391
Odense 1538	419
Odense 1539	448
Odense 1540	543
Dokumenter og Akter (1538 og 1539)	552
Forfølgningssbog nr. 1	555
Skaane, Halland, Blekinge og Bornholm	556
Kejser Sigismunds dom 1424	568
Norske stadfæstelser	570
Sjælland og Møn	572
Lolland og Falster	593
Fyn, Langeland og Taasinge	598
Nørrejylland	653
Register	843
Personregister	845
Stedregister	886
Juridisk sagregister	932
Lovregister	939
Rigsraadets medlemmer 1536—40	940

INDLEDNING

Det i Rigsarkivet beroende rettertingsarkiv udgøres foruden af samlingen »Dokumenter og Akter vedrørende diverse Rets-sager« ganske overvejende af de tre protokolrækker, Herredagsdombøger, Rigens Dombøger og Rigens Forfølgningebøger. I nærværende bind udgives Herredagsdombog nr. 1, størstedelen af Herredagsdombog nr. 2—3, Rigens Forfølgningebog nr. 1 samt af dokumentsamlingen nr. 1 og 2.

Herredagsdombog nr. 1 indeholder daterede domme fra 1537 samt et stort antal uden aar, af hvilke flertallet dog maa formodes at være afsagt 1540, enkelte maaske 1541 (se nedenfor s. 305 og 372), medens nr. 2—3 fortsætter med domme fra 1537, 1538, 1539 og 1540 (samt ganske faa domme fra 1543, der vil blive udgivet i det følgende bind). Da den ældste bevarede Rigens Dombog (Litra A) begynder i 1539, vil den først blive udgivet i næste bind; men det fremgaar klart, bl. a. af Forfølgningebogens henvisninger (se nedenfor s. 617, 687, 745 f. o. m. a.), at der maa have foreligget en nu tabt Rigens Dombog, som omfattede tiden ca. 1536—39.

Alle daterede rettertingsrejser og herredage er indført i dom-bøgerne i kronologisk orden, og denne har været bestemmende for deres placering i dette bind af udgaven, medens intet hen-syn er taget til, hvorvidt dommenes rækkefølge indenfor den enkelte herredag eller rejse er strengt kronologisk. Den tilsyne-ladende ret tilfældige rækkefølge af dommene skyldes forment- lig, at de ofte først en tid efter afsigelsen er indført i dom-bøgerne (jfr. s. 358). Naar man har foretrukket at bibeholde protokollernes orden, skyldes dette ikke mindst hensynet til muligheden af at kunne tidsfæste de ikke faa udaterede domme.

Hver dom er i udgaven forsynet med en indledning indeholdende datoopløsning, en regest, der kort angiver sagens parter, dens genstand og udfald, samt umiddelbart inden teksten kildehenvisning (idet Herredagsdombog forkortes H, Forfølgningsbog F og Dokumenter og Akter Dok.). Til sager, hvis forstaaelse forudsætter kendskab til parternes familieforhold, saaledes arvetrætter m. m., vil der ofte være vedføjet en stamtafle over de nævnte personers slægtskabsforhold i den udstrækning, dette maa anses godtgjort eller sandsynliggøres paa grundlag af parternes oplysninger.

Paa grund af Forfølgningsbogens særlige karakter er for denes vedkommende ikke anvendt indledende registre; men samtlige dateringer er opløst og om muligt forsynet med aar, ofte dog kun med ret stor usikkerhed. Fra sin anlæggelse i 1536 har denne protokol været inddelt topografisk efter rigsdelenene, og indenfor hvert afsnit er man begyndt, fortrinsvis paa højresider, at indføre landsdelens forfølgninger i tilnærmelsesvis kronologisk orden. Tidligt har man dog benyttet de talrige blanke sider (især venstresiderne) til indførelse af kongelige stadfæstelsesbreve m. m., uanset at ogsaa saadanne kunne blive udgangspunkt for en forfølgning, og efter at Forfølgningsbog nr. 2 i paasken 1539 anlagdes efter samme principper, har man næsten udelukkende anvendt Forfølgningsbog nr. 1 til stadfæstelsesbreve fra tiden 1539—44. Da disse almindeligvis er uden aar, har det været umuligt blot med nogenlunde sikkerhed at udskyde breve senere end 1540 til det kommende bind, hvorfor ogsaa Forfølgningsbog nr. 1 er aftrykt i den skikkelse, hvori den foreligger.

Udgifveren har søgt at skabe den størst mulige korrespondance mellem udgavens forskellige afdelinger ved konsekvent at foretage henvisninger og jævnførelser, dels mellem domme, der fortsætter hinanden eller er udløbere af samme sag, dels fra dommene til forfølgningerne og omvendt. Da manuskript til bind 2 (ca. 1539—44) er næsten udarbejdet, har det været muligt ogsaa at henvise til de protokoller, der vil komme til at udgøre dette bind (Herredagsdombog nr. 4, Rigens Dombog Litra A, Forfølgningsbog nr. 2 samt de ovennævnte domme af 1543 fra Herredagsdombog nr 2—3) og ikke mindst fra For-

følgningebogen til Rigens Dombog (citeret R. nr. 1). Sidstnævnte del af arbejdet har været lettet derved, at skriveren selv i ikke ringe grad har søgt at gennemføre saadanne henvisninger (jfr. nedenfor s. 826 o. m. a.).

Til adskillige domme findes stævninger, udmeldelser af ride-mænd og lignende indført i Tegnelserne (trykt i Danske Magazin 3. rk. IV-VI), til hvilke der følgelig hyppigt henvises. Alle kongelige breve, der nævnes i teksten, er søgt identificeret, herunder ogsaa love, recesser, forordninger m. m. Med hensyn til irettelagte dokumenter ældre end 1513 er det anført, om disse kendes andetsteds fra, eventuelt i original. Da Forfølgningebogens mange dateringsproblemer har nødvendiggjort talrige arkivundersøgelser med det formaal at finde daterede originalbreve m. m. til udaterede indførelser, er eventuelle resultater af saadanne undersøgelser kommet udgaven til gode; en gennemført identificering af dokumenter yngre end 1513 har dog ikke været tilstræbt.

Dombøgerne er i det hele ret velbevarede; men slid (og formentlig ældre tiders konservering) har nogle steder fjernet et blads yderste rand, hvorved mindre dele af teksten er forsvundet. Den hyppigst forekommende haand er en øvet, let løbende skriverhaand, der — som naturligt er — tilhører Rigens Skriver, den senere koldingborgmester Søren Kjær (Severinus Paludanus Ripensis, se nedenfor s. 555, 623 og 820; jfr. Dansk Biografisk Leksikon XII s. 493 f.).

Teksten er gengivet bogstavret, og der er gjort opmærksom paa alle tilføjelser og marginalnoter. Hvor skriveren selv har rettet i sin tekst, er den oprindelige skrivemaade kun anført, hvor der foreligger væsentligere ændringer (bl. a. navne), eller hvor rettelsen kan gøre den korrekte læsning tvivlsom. Hvor teksten synes at være i uorden, idet hele ord eller bogstaver, nødvendige for læsningen, savnes, er forslag til tilføjelse indsat i skarp parentes, og i enkelte tilfælde, hvor den rette tolkning er ganske usikker, er udgiverens forslag sat med kursiv. Principielt er alle forkortelser opløst uden nærmere angivelse deraf, idet dog enkelte særlig hyppigt forekommende og umiddelbart forstaaelige (for eksempel: etc., ibid., ko.matt.), samt de almindeligste forkortelser for mønt, maal og vægt (pd., sk.) er bibe-

XII

holdt i tekstens form. Romertal er gengivet ved arabertal undtagen i sammenskrivning med ord (for eksempel: md nono), eller hvor der synes at foreligge fejlskrivning. Tegnsætningen er lempet efter nutidens, og store bogstaver er kun anvendt i egennavne og efter punktum. Da skriften ikke tillader skelnen mellem i (I) og j (J), er der overalt anvendt i (I), desuden s for β og æ for e caudata.

Til udgaven er føjet registre over person- og stednavne og citerede love, et juridisk sagregister samt en liste over rigsraadets medlemmer 1536—40.

Registher paa the domme, som ginge i Nørre
Jutlandt 1537, oc fyrst i Lemvig lange fredag.

Lemvig 30. Marts 1537.

*Jakob Vognsen til Stenumgaard imod Mads Pallesen i
Bundsgaard i Torsted sogn.*

Ang. en gaard i Lille Stenum.

*En dom afsagt af gode mænd efter kongens befaling ang.
ejendomsretten til garden stadfæstes.*

H. 1 fol 1 r—1 v.

Mattis Pallissen i Bundsgaardt.

Vor skickett for os wti rette Iacob Wogensen tiill Stenum-
gaardt och hagde i rette steffntt Mattis Palligsen i Bunds-
gaardt i Torstedt sognen oc tiltallett hannem for en gaardt
ligendes i Lille Stenum oc sagde, handt holt hannum then
fore mett wrette, oc i rette lagde ett wor kierre herre faders
konning Fredericks breff, lydendes att hans naade hagde tiil-
dømtt hannem forne gaardt epther hans breffue och beuis-
ning, hand tha tilstede hagde, inthill saa lengæ nogre kom
mett bedre bewisning etc., som samme breff ythermere wdt-
wiser oc indeholler, oc satte i rette, om hannem epther sliig
bewisning oc dom ey nyde burdhe att nyde [!] och beholde
samme gaardt. Ther tiill suarede forne Mattis Palligsen paa syn
egne oc sine medarffinges wegne, oc strax i rette lagde ett obett
besegliitt breff, lydendes att Iens Huas, Axell Persen, Magnus
Iull oc Pedher Skram mett flere gode mendt oc byndher hagde
weritt forsamblitt paa Stenum marck epther wor kierre herre
faders konning Frederiks strengæ befallings att granske oc
forfare oc tiill rette att høre then sag emellum Iacob Vogens-
sen oc Mattis Pallissen oc hans medtarffinge om then øster
gaardt i Lille Stenum. Tha hagde forne gode mendt offuersett

begges theres breffue oc bewisning i samme sag oc ephther begges theres bewisning hagde tha tildømt Mattis Pallissen oc hans metarffinge forn^e østres gaardt i Lille Stenum faare hans rette bøndher eyge oc kronens ledings godtz att nyde oc beholdhe ephther hans breffs oc bewisnings lydelse etc., som samme breff ythermere wdviser oc indeholder, om huilken sag the paa baade siider gaffue thennem i alle rette. Tha ephther tiltall etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att forn^e Mattis Pallissen oc hans metarffinge bør att nyde, bruge oc beholle forn^e gaardt lygendes østhersth i Lille Stenum mett all hines rette tilligelse oc giøre ther aff tiill os oc kronen aarlig gifftt oc skyldt, som ther pleger aff att gange, oc forn^e gaardt mett syn rette tilligelse att nyde oc beholde effther forn^e doms oc granskes lydelse, forbiudendes alle, ehuo the helst ere eller were kundhe, forn^e Mattis Pallissen eller hans metarffinge her emodt adt hindre eller forfang att gøre, eller i then sag i noghre maade att wforretthe. Datum Lemwiig sexta feria post dominicam palmarum, præsentibus Magnus Gye, her Iehan Randtzou, her Ogæ Lunge, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Lemvig 30. Marts 1537.

Jørgen Juel til Brink (Ballum sogn) imod mester Iver Juel, provst i Ribe.

Ang. tre gaarde i Øster-Dølby (Dølby sogn).

Sagsøgte paastand om, at godset ikke var lovbudt til herredsting, underkendt, da det var lovbudt til landsting. Intet hensyn taget til sagsøgte paastand om, at et skøde foretaget til landsting af en adelsdame ikke var sket med hendes lavværgeres samtykke, og om, at erhververen ikke havde befattet sig med godset i hendes livstid.¹⁾

H. 1 fol 1 v—2 r.

Iørgen Iull tiill Brinck.

Vor skickett wti rette for oss Iørgen Iull tiill Brinke paa then ene oc mester Iuer Iull prowist i Riipe paa then andhen siide, som waare forfundne wti wor kiøbstedt Waarde och

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 112).

skulle her for os wti rette møde om nogle gaarde oc godtz, som fornæ Iørgen Iull och mester Iuer medt hans metarffinge om thrette. Tha i rette lagde fornæ Iørgen Iull ett skøde breff wdgifffuitt aff Wiiborg landtzting, lydendes att frue¹⁾ Margrette aff Astrop hagne skøtt oc soldt hannem en gaardt i Dalby i Sallinge, skyldher 5½ ørte korn, skoffwogen, skoffswyn mett andre smaa bede, som Chrestiern Michelsen iboer. Item en gaardt i samme stedt, lens Chrestiernsen iboer, giffuer 3 ørte korn mett andre bede. Item en gaardt i Østher Dalby, Chrestiern Albrettsen iboer, giffuer 5½ ørte korn, 1 marck gesterii, skoffwogen, skoffswyn mett andre smaa bede, oc skulle handt selluff indløse samme gaardt aff Glob Morthensen fore ny sinde thiuge marck oc bewiste, att samme godtz wor loglig lagboden tiill fornæ Wiborg landtzting, føre skøde gick. Ther emodt i rette lagde fornæ mester Iuer paa synæ oc syne metarffinges wegne tuinde tings witner, lydendes att samme gaarde oc godtz ey wore lagbaaden tiill the herritz tinge, som the wti laae etc., oc sagde, att samme godtz ey heller wor skøtt mett hynnes lagweriges samtycke, oc ey fornæ Iørgen Iull hagne seg befattett mett samme godtz i fornæ frue Margretes liiff, wti nogle maade, om huilken sag the paa bode siidher gaffue thennem i alle rette. Tha epher tiltall etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att fornæ Iørgen Iull oc hans arffinge bør fornæ gordt oc godtz att haffue, nyde, bruge oc beholdhe epher fornæ skøde breffs lydelse, oc hannem ey tiill hiindher att komme y nogle maade, oc samme godtz ey wor lagbodett tiill herritzting, epherthii handt gjorde beuiseligg, att thett wor lagbodhen tiill landtzting, som forscreffuett staar. Datum Lemwiig sexta feria post dominicam palmarum, præsentibus Magnus Gye, her Ogæ Lungæ, Knudt Persen, Per Ebbesen, lens Tamsen etc.

Lemvig 30. Marts 1537.

*Jens Jude og Christiern Sørensen i Vium imod Peder Hvid.
Ang. nedbrydelse af et hus.*

Sagsøgte dømt til at bøde efter loven.

H. 1 fol 2 r—2 v.

1) Rettet fra: fornæ?

Iens Iudhe oc Chrestiern Seurenzen.

Vor skickett for os wti rette Iens Iude oc Chrestiern Seurenzen i Wym och haffde i rette steffnett Per Huidt for ett hus, handt affbrott y forne Wym oc ingen opsatt paa ett andett stedt, oc i rette lagde forne Chrestiern Seurenzen eth her Iuers Muncks biscop y Riipe ett conuents breff i Gudom closther, lydendes att thii hafde wntt oc fest hans hustru Marrine Ienssdatter wti hindes liffs tiidt forne gaardt Wym mett alle hindes rette tilligelse oc mett ett stycke iordt som kalles sancti Gregorii iordt etc. Item ett forne her Iuers Muncks breff lydendes att hand haffde wntth oc tilladt, at forne Chrestiern Seurenzen matthe indflytte i forne gaardt tiill forne Marrine Ienssdatter, siiden hand hende anammett haffde fore syn rette hustru, oc samme gaardt mett hynne att nyde oc besidde. Oc berette forne Crestiern Seurenzen, att handt hagne oplagtt forne Iens Iude halffdelen aff samme gaardt oc hindes tilligelse. Item bewiiste the, att thett forne hus, som forne Per Huidt nederbrødt oc affordhe aff samme gaardt, thet wor godtzens rette hus mett flere ordt. Ther tiill suarede forne Per Huidt, att Chrestiern Skram then tiidt forstander for forne Gudom Closther haffde wntt hannem att nederbryde forne hus oc fest hannem, hues ager oc eng handt ther tiill haffde att brughe. Oc gaff thii ther om i rette paa bode siider. Tha epther breffue, beuisning etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att forne Chrestiern Seurenzen oc Iens Iude bør forne gaardt Wym met al syn rette tilligelse att nyde oc beholde effther forne her Iuer Munckes oc conuentz breffs lydelse, oc samme Per Huidt for thett hus, handt saa affbrøtt oc bortførdt haffuer, att bøde effther logen. Datum Lemwiig sexta feria post dominicam palmarum, præsentibus Magnus Gye, her Owe Lungæ, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Lemvig 30. Marts 1537.

Mads og Niels Pedersen imod Laurids Andersen (Haand) og Bernt Angeldrup.

Ang. noget jord paa Randstofte og Skinningstofte (Ferring sogn?).

Sagsøgenes paastand om at faa ejendommen tilbage; som i sin tid var skænket til kirken af en af deres slægtninge,

afvist. Oplyst ved vidner, at der i 40—60 aar var svaret skyld til kirken af jorden, og at denne havde hørt til sagsøgtes gaard i samme tidsrum.

H. 1 fol 2 v—3 r.

Lauris Andherssen.

Vor skickitt for oss Mattis Persen oc Niels Persen oc haffde i rette steffntt Lauris Andherssen oc Berntt Angildrop, for thii brugte paa Randtzstofftt oc Skynnyngstofftt nogen iordt, som thii menthe att were komen fraa theres arffue oc eyghe oc tiill kirken oc bewiste, att en, som hedt Esgi Rytther, haffde giffuitt samme iordt oc agre tiill kirken, som the sagde, att were aff theres slegtt oc afkom etc. Ther tiill suarede fornē Lauris Andersen oc Beriitt [!] oc bewiiste mett leffuindes mendts røst, att fornē iordt wor brugtt tiill then gaardt wedth Dybe, som thett nu tilbruges, wti 40 aar oc mere, oc somme aff samme mendt witnett paa 50 aar oc somme paa 60 aar, oc wor gangett ther aff tiill kirken 4 skpr byg tiill aarlig skyldt oc affgifftt etc., oc gaff thi thennem ther om i rette paa baade siider. Tha eptther breffue, beuisning etc. sagde wii ther saa paa for rette, att fornē iordt oc enge paa Ranffstofftt oc Skymmedtzstofftt bør att bruges tiill fornē gaardt wedt Dybe, som thett nu tilbruges her effther som tiilfornæ, oc fornē Lauris Andersen och Berntt A[n]geldrup, eller huem fornē gaardt i were och forsuor haffuer, att wdgiffue aarligen tiill kirken sadan skyldt oc affgifftt, som ther pleger aff att gange. Datum Lemwiig sexta feria post dominicam palmarum, præsentibus Magnus Gye, her Offue Lungæ, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axel Iull etc.

Lemvig 30. Marts 1537.

Mester Iver Juel, provst i Ribe, imod Jørgen Juel til Brink (Ballum sogn).

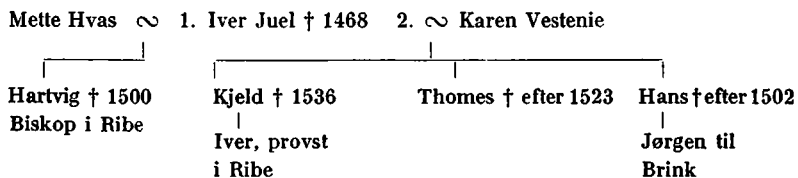
Ang. regreskrav i anledning af indfrielse af en gældsforpligtelse.

Sagsøgte frifundet, da gælds brevet er 44 aar gammelt, og der ikke var rejst noget regreskrav tidligere, uagtet modtageren havde kvitteret for modtagelsen af beløbet et aar efter gælds brets udstedelse.

H. 1 fol 3 r—3 v.

Iørgen Iwll.

Vor skickett for os mester Iuer Iull prowist i Riipe oc hagde i rette steffntt Iørgen Iull tiill Brincke oc tiltallett hannem for hundrett 9 gylden, hans fadher Hans Iuersen sculle were hannem oc hans metarffinge schylludg etc., oc i rette lagde fornē Hans Iuersens breff wdgiffuitt wndher gudtz aar MCDXC secundo, lydendes att hand kendes seg att were biscop Hartuich aff Riipe 100 ge skyldiig. Oc badt syn broder Kieldt Iuersen oc Tomes Iuersen wti samme breff, att thii wilde giffue oc fornøffue fornē biscop Hartuich thi hundrett ge, thii wor hannem skyldug for hans godtz. Tha wile handt ther faare lade thennem kiereløs. Item ett fornē biscop Hartwicks breff wdgiffuitt aar etc. MCDXC tertio, lydendes att handt kiende seg att haffue opeborett fornē 109 gyldenn aff Kieldt Iuersen oc Tomes Iuersen paa fornē Hans Iuersens wegnæ mett flere ordt etc. Ther tiill suare fornē Iørgen Iull, att samme gieltt haffde standett wti 44 aar, oc att hans fader leffde lang tiidt, syden samme breffue wdtgiffuitt waare, oc aldriig ther wortte tallett om samme gieltt førre nu, oc mente at hannem ey burde att stande ther nogen mandt for tiill rette epther fornē biscop Hartuigs quitantz lydelse. Tha epther etc. sagde wii ther saa paa for rette, att eptherthi att samme gieltt wti saa lang tiidt standett haffde, som forscreffuett staar, oc aldrig wor omtallett føre en nu, tha bør fornē Iørgen Iull oc hans metarffinge for fornē hundrett 9 gylden quitt att were epther fornē biscop Hartuichs breffs lydelse, oc thi gamle fortyett breffue, som mesther Iuer i rette lagde, ey att komme fornē Iørgen Iull eller hans metarffinge tiill brøst eller skade epther thenne dag i nogre maade. Datum Limwig sexta feria post dominicam palmarum, præsentibus Magnus Munck, her Offue Lungæ, Knudt Persen, Per Ebbesen, Iens Tamsen til Halmgaard.

Lemvig 30. Marts 1537.

Peder Andersen i Dybe paa sine egne og sin søsters vegne imod Peder Lang i Kastbjerg, Jørgen Thomesen smstds. og Peder Mikkelsen i Gelderup.

Ang. beregning af arvelodder.

Sagen paany henvist til 12 samfrænder.

H. 1 fol 3 v—4 r.

Per Andhersen i Dybe.

Vor skickett for oss Per Andersen i Dybe paa syn eghen oc hans søsters wegne oc hagde i rette stenfftt Per Lang i Kastbjerg, Iøren Thamsen i samme stedt oc Per Michelsen wti Gelderup oc tiill tallett hannem [!] fore 2 brødre deel wti en gaardt ligendes i Kastberg, som the sculle bruge emodt theres minde. Tha i retthe hentte Iens Nielsen i Kastberg herritzfogett i Wandtfolck herritt oc berette, att sambfrænder hagde weritt ther offuer oc ligett thennem oc theres medtarffinge fornæ gaardt emellum, dog icke gjorde theres partt suo godt som the andhre, oc the 2 parthe, som the thennem tha tillagtt hagde, thennem sculle the nyde oc beholle wdhen all kongelig twngæ. Tha framgick fornæ Peder Andersen i wor egen neruerelse oc skøtte fornæ syn søster all syn anpartt oc retting, som hannem kunde aff rette tilfalle i fornæ gaardt oc hynnes tiilligelse, oc epher slig leglighed sagde wii ther saa paa fore rette, att 12 theres sambfrænder skulle gøre hinde the 2 parte i fornæ gaardt oc hindes tiilligelse saa gode, som huer aff the andre 5 delle ere ther wti, oc haffue ther fuldt magtt tiill, oc siden skall hun tage i kongelig tyngæ, epher som hun haffuer i godtzett. Datum Lemwig sexta feria post dominicam palmarum, præsentibus Magnus Gye, her Oge Lungæ, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Holstebro 29. Marts 1537.

Mester Iver Juel, provst i Ribe, imod Markvard Andersen i Torager (Sire sogn).

Ang. en gaard i Torager.

Da sagsøgeren udebliver i mere end 3 dage, tilkendes der sagsøgte saa meget i kost og tæring, som han skellig kan bevise. Sagsøgte beholder gaarden, indtil sagsøgeren paany rejser sag.

H. 1 fol 4 r.

Marquardt Andersen.

Vor skyckett for oss mester Iuer Iull prouist wti Ripe oc hagde i rette steffntt Marquor Andersen i Tornager for then gaardt, som handt wti boer, oc me[n]tte, att samme gaardt skulle ligge tiill kirken mett flere ordt etc. Oc haffuer forne Marquort Andersens fuldtmectige here forbiitth nw wti 3 dage oc mere, oc huerken mesther Iuer eller nogre paa hans wegne here møde willede oc pleyge rett i thenn sag. Tha epther slyg leylichkeit sagde wii ther saa paa fore rette, att forne Marquord Andersen bør att nyde, bruge oc beholde samme gaardt Tornager epther hans breffs lydelse, saa lengæ mester Iuer ythermere taller ther om, oc hues kost oc thering, som forne Marquordt eller hans ombodt haffue paa thenne reyse theritt, thett skall mesther Iuer hannem giffue oc fornøge saa møgett, som handt skellig bewise kandt. Datum Holsbroo¹⁾ quinta feria post dominicam palmarum, Magnus Gye, her Ogæ Lungæ, Knudt Gyllenstjerne, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Lemvig 30. Marts 1537.

Jens Mørk, Peder Mørk og Søren Pedersen imod Anders Rytter.

Ang. Vestergaard (Gudum sogn).

Gaarden tilkendt sagsøgte paa hans hustrus vegne i henhold til et fremlagt forligsbrev.

H. 1 fol 4 v.

Anders Rytthter.

Vor skickett for os Iens Mørck, Per Mørck oc Seuren Persen oc hagde i rette steffntt Anders Rytthter oc tiltallett hannem for en gaardt kallis Westhergaardt lygendes i Gudom saagen

¹⁾ I margin gentaget: Holsbroo.

oc sagde, att thett wor theres rette arffgodtz oc hører tiill os oc kronen mett flere ordt etc. Ther tiill suarede forn^e Anderss Rytther, att samme gaardt wor hans hustru tilskifftt i sysken skiffthe oc wor hindes rette arffgodts, oc strax i rette lagde ett contracts oc forligelse breff, lydendes att hans hustrues modher frue Margrete skulle beholde forn^e Westergaardt mett all hynnes rette tilligelse, som hindes breff beuiste oc indeholt mett flere ordt, som samme contracts breff ythermere wduiser oc indeholder, om huilken sag the paa bode siider gaffue thennem i alle rette. Tha epther tiltall etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att forn^e Anders Rytther paa syn hustrues wegnæ oc theres arffinge bør att nyde, bruge oc beholle forn^e Westergaardt mett hindes rette tilligelse tiill ewerdelig eyge epther forn^e contracts oc forligelse breffs lydelse, som ther paa wdgifffuitt oc beseglitt er. Datum Lemvich sexta feria post dominicam palmarum, præsentibus Magnus Gye, her Oge Lunge, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Lemvig 30. Marts 1537.

Bertel Juel imod hr. Mads Iversen, altervæge.

Ang. skyld og afgift af en gaard i Børring (Fabjerg sogn).

Sagsøgte tilkendes skyld og afgift af gaarden for sin livstid, hvorefter skylden tilfalder sagsøgeren, som straks faar tilkendt forsvar af gaarden.

H. 1 fol 4 v—5 r.

Her Mattis Iuersen.

Vor skickett for os Bertiill Iull oc haffde i rette steffntt her Mattis Iuersen for nogen skyldt oc affgifftt aff en gaardt ligendes i Børing i Faberg sogn oc beuistæ, att handt oc hans foreldre haffde altiidt hafftt samme gaardt i theres haffuindes were oc forsuor mett flere ordt. Tha epther tiltall oc breffue beuisning sagde wii ther saa paa fore rette, att forn^e her Mattis Iuersen forn^e alther forstander bør skyldenn oc affgifftt aff samme gaardt att haffue, nyde oc beholde wti syn liffs tiidt oc forbedelse oc forsuor att bliffue hos forn^e Bertiill Iull oc hans arffinge, oc nar forn^e her Mattis dødt

oc affgangen er, tha skall skylden fyllge forne¹⁾ Bertell Iull oc hans arffinge met forbedelse oc forsuar, som forscreffuett staar. Datum Lemvig sexta feria post dominicam palmarum, præsentibus Magnus Gye, her Oge Lungæ, Knudt Gyllenstjerne, Per Ebbesen, Iens Tamsen etc.

Lemvig 30. Marts 1537.

*Christiern Christiernsen i Quistgaard imod Skarys Karlsten.
Ang. beliggelse af tjenestekvinde.*

Sagsøgte frifindes for at tage kvinden til ægte og skal ikke lide nogen fejde. Oplyst, at han havde kuldlyst barnet af sin fri vilje.

H. 1 fol 5 r.

Chrestiern Chrestiernsen i Quistgaardt.

Vor skickett for os Chrestiern Chrestiernsen i Quistgaardt oc haffde i rette steffnt Skarys (*aaben plads²⁾*), for handt skulle haffue belegett hans søster wti hans thieniste etc. Tha epther sagens leylyghett kunde vii ey finde, att forne Skarys wor plictiig att tage samme quinde tiil ecthe eller burde att liide nogre feyde aff hinded slecte oc wuenner, men att handt haffde tagett barnnet tiill seg oc thet forsett oc liuste thett siiden wti koldt oc kiøn, thet haffde handt giortt aff sin gode willig oc haffde ther medt well giortt. Datum Lemvig sexta feria post dominicam palmarum, præsentibus Magnus Gye, her Oue Lunge, Knudt Persen, Per Ebbesen, Iens Tamsen etc.

Lemvig 30. Marts 1537.

Søren Pedersen i Vandborg imod Peder Svendsen, borger i Lemvig.

Ang. Nørgaard (Vandborg sogn).

Et mellem parterne indgaaet forlig skal nøje overholdes.

H. 1 fol 5 r—5 v.

¹⁾ I stedet for udstreget: mester.

²⁾ Jfr. Tegnelse (D. Mag. 3. r. VI s. 127): Skaris Karlssen i Offuergardt.

Pedher Suensen borger i Lemwig.

Vor skickett for oss wti rette Seuerin Persen i Wandtborg oc hagde i rette steffntt Per Suensen wor borgher i Lemwig for trette, thennem emellum wor om Nørgaardt ligendes i Wandtborg sogenn etc. Tha paa sagde wii ther saa forre rette, ad fornæ contracts oc forligelse bør wedt syn fulde magtt att bliffue, oc fornæ Christinæ Ienses att holdes oc fuldt gøres alle puncther oc articler, som samme contractes breff indholder, wti syn liiffs tiidt, som forskreffett staar etc. Datum Lemwig sexta feria post dominicam palmarum, præsentibus her Magnus Gye, Knudt Persen, Oue Lungæ, Pedher Ebbesen, Iens Tamsen etc.

Lemvig 30. Marts 1537.

Jens Pedersen i Smedshave (Engebjerg sogn) og Esge Pedersen i Mølgaard (Vandborg sogn) imod Peder Svendsen, borger i Lemvig.

Ang. Skidengaard i Vandfuld herred m. m. gods.

Sagsøgte faar tilkendt ret til at bruge ejendommen, som er pantsat, indtil den indløses i henhold til pantebrevet. Landsdommeren og de gode mænd, der har afsagt dom om, hvorledes ejendommen til sin tid skal skiftes, vil eventuelt kunne gøres ansvarlige for dommens indhold.¹⁾

H. 1 fol 5 v.

Peder Suensen borger i Lemvich.

Vor skickett for oss Iens Persen i Smedshaffue oc Esge Persen i Mølgaardt oc hagde i rette steffnett Per Suensen borger i Lemwig for Skidengaardt ligendes i Wandfolcherritt, som hand bructhe emodt theres mynde, mett mere godtz i fornæ herritt etc. Tha epther breffue, bewising oc saghens leylighedt sagde wii ther saa paa fore rette, att fornæ Per Suensen bør fornæ Skydengaardt mett alt thett gotz, som samme panthebreff indholder, att haffue, nyde, bruge oc beholde, tiill saa lengæ thett wordher logligen affløst epther fornæ panthebreffs lydelse, oc tha huer arffing att nyde syn anpartt i samme godtz, som the kunde beuise, att the haffue ther wti mett rette effther forskreffne landtztingsdoms lydelse.

¹⁾ Jfr. s. 670.

Men skader thennum nogett paa samme dom, att thi tha kaller landtzdommer oc thii gode mendt i rette, som samme dom dømpth haffuer, oc ther tha om ganger, saa møgett som ret ere. Datum Lemvig sexta feria post dominicam palmarum, præsentibus Magnus Gye, her Oue Lungæ, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull oc Iens Tamsen etc.

Lemvig 30. Marts 1537.

Markvard Eriksen imod Amur Olufsen.

Ang. gods skænket til Tørring kirke.

Et skøde tilsidesat, da det var erhvervet ved »vrang undervisning«.

H. 1 fol 6 r—6 v.

Om kircke gods
Marquordt Ericksen.

Vor skickett for oss Marquordt Erickssen oc haffde i rette steffntt Amwr Oluffsen for nogen iordt oc eyndom, som Nis Iensen haffde wntt oc giffuitt tiill Tøring kirke, oc i rette lagde forn^e Marquordt Erickssen ett skøde breff, lydendes att forn^e Nis Iensen haffde giffuitt oc skøtt forn^e iordt oc eyndom/ tiill forn^e kirke dog mett saa skell, att handt oc hans arffinge tiill euig tiidt skulle nyde oc beholde samme iordt, mett mere kirke iordt ther hos ligendes oc giffue kirken ther aarlig skyldt aff. Item ett andett breff lydendes att forn^e Nis Iensen siiden haffde opladt forn^e Marquordt Ericksens oldefadher Mattis Iensen allt thett forn^e godtz, som handt saa hagde tilforn^e giffuitt och wntt tiill kirken, att handt thett mett samme welkor nyde oc beholde skulle oc giffue ther aff skyldt tiill kirken. Thett [!] emodt i rette lagde forn^e Amur Oluffsen itt skøde breff, lydendes att mesther Iuer prouist i Hardtsysell oc kirke werger tiill forn^e Tøring kirke haffde soldt oc skøtt forn^e Anur [!] Oluffsen forn^e iordt oc eyndom fore halff tredie syns tiwge marck oc haffde størst part aff samme pendinge wdgiffuitt. Ther tiill suarede forn^e mester Iuer att forn^e Amur Oluffsen wor kirke verge tiill samme kirke oc haffde holdett kirkens attkom hos seg oc sagde, att samme

enghe oc iordt wor kommen fraa hans forelder tiill kirken, oc wille thett tiill seg annamme effther høgborne førstes konning Frederiks recesses lydelse¹⁾ oc mett saadan wrange wndheruisning haffde forhuerfftt mett oc fangett samme skøde breff, oc att han ther for, siiden handt fick sandingen at wiide om samme sag, haffde wdtgiffuitt siitt breff oc mett samme skøde macteløst. Tha epther breffue etc. sagde wii the[r] saa paa fore rette, att forn^e Marquordt Ericksen oc hans metarffinge bør forn^e iordt, agger oc eng, ehuardt thett helst er, att haffue, nyde oc beholde, oc skulle thii, ther aff giffue aarligen tiill kirken saadan skyldt, som pleger aff att gangæ, oc thett skøde som forskreffne Amur Oluffsen saa forhueruett haffue, som forscreffuet staar, adt were døtt oc mactheløst, oc kirken att giffue hannem syn pendinge igen, som handt kandt skellig beuise, att handt wdtgiffuitt haffuer. Datum Lemwig die parasauis, præsentibus Magnus Gye, her Oue Lunge, Knudt Gylle[n] stierne, Per Ebbesen, lens Tamsen etc.

Lemvig 31. Marts 1537.

Erik Grøn imod Peder Svendsen, borger i Lemvig.

Ang. en gaard i Lemvig.

En jomfrus salg af gaarden tilsidesat, da der ikke var givet skøde derpaa, og hendes lavværges ikke havde givet sit samtykke. Købesummen skal tilbagebetales, og køberen tilkendes erstatning for sin paabygning efter 4 nævnte gode mænds afgørelse.

H. 1 fol 6 v—7 r.

Peder Suensen i Lemvig.

Vor skyckett for os Erick Grønn oc hagde i rette steffntt Per Suensen borger i Lemvig, oc tiltallett hannem fore en gaardt ligendes i Lemvig, som handt mentte, handt holtte hannem faare mett wrette. Ther tiill suarede forn^e Per Suensen, att hand hagde kiøbt samme gaardt aff hans søster

1) Fr. I's Reg. s. 136 (1527 22. Aug.).

iomfru Elle, oc i rette lagde ett tings witne aff Lemwig byting, lydendes att samme iomfru Elle hagde tilsagtt oc iett forne Per Suensen mett dannemendt, att nar hinded brølup giort wor, tha skulle hun eller hinded lagwerige komme tiill forne byting att gøre hannem skøde oc forwaring paa then gaardt i Lemwig, som Per Ionsen ibode, som handt hagde kjøpt aff hinde etc., oc wor dog ingen anden skøde giortt ther paa i nogre maade. Tha epher etc. sagde wii ther saa paa faare rette, at forne Erick Grøn oc hans metarfinge bør att nyde, bruge oc beholde forne gaardt oc eyndom, epher thii att samme gaardt ey wor skødt bort eller oc soldt mett forne iomfrue Elles lagweriges samtycke oc minde, oc forne Erick Grøn oc hans metarfinge att igengiffue oc fornøge samme Per Suensen hues pendinge, handt haffuer for samme gardt wdtgiffuitt, saa møgett som handt skelleg bewiise kandt, men om then bygning, som Per Suensen sagde, att handt ther paa byggt haffuer, wor saa paa sagtt, att these epherne gode-mendt, som er Ienss Tamsen tiill Holmgaard, Iens Spendt tiill Ramgaardt, Andhers Rytther tiill Kabildt oc Iens Simensen i Nessum, skulde haffue fuldt magtt att handtle oc sige thennem emellum om samme bygning, hues forne Per Suensen thet fore bør att haffue mette rette. Datum Lemwich vigilia passce, præsentibus Offue Lungæ, Knudt Persen, Per Ebbesen, Iens Tamsen etc.

Vestervig 1. April 1537.

Niels Pedersen i Vistisensgaard imod Niels Rytter.

Ang. Damgaard (=Vistisensgaard), Pilegaard (begge i Lem sogn) og Fabjerg Erst (Fabjerg sogn).

Godset tildømmes sagsøgte, der har størst part deri, mod skæppeskyld til de andre parthavere efter samfrænders afgørelse. Dog skal Peder Vidsen blive boende og bruge sin anpart, saa længe han lever.¹⁾

H. 1 fol 7r—7v.

Niels Ryther.

Vor skickett for os Niels Pedersen i Wistisens gordt oc hagde i rette steffntt Niels Rytther, for handt hagde wist

¹⁾ Jfr. O. Nielsen: Skodborg-Vandfuld Herreder s. 25.

hannem oc hans fader aff samme gaardt, som ere theres arff oc eye, oc beuiste, att the hagde en broder deell oc nogre systre deelle i samme godtz for wden pantt, thi ther i hagde. Ther tiill suarede Niels Rytther, att handt hagde halff sietthe brødre deele i fornē godtz, oc i rette lagde ett skøde breff, lydendes att her Iuer Munck biscop i Riipe hagde soldt oc skøtt fornē Niels Rytther Damgaardt, som kalles Wistisens gaardt oc Pyllegaardt i Lem sogen oc Faberg ertz i Faberg sogen byggett oc wbyggett mett alle fornē godtz oc gorses rette tilligelse, som fornē her Iuer Munck kjøpte tilfornæ aff rette arffinge tiill samme godtz, wndertagettt eniste Skiørbierck etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholder. Tha ephther etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att epth[erth]ii fornē Niels Rytther hagde then største partt i fornē Wisistens [!] gaardt, i Pilegaardt oc Faberg ertz, som forscreffuett staar, oc handt beuiste, ther bør hannem allt fornē godtz att haffue, nyde, bruge oc beholde ephther hans skøde breffs lydelse oc giffue hans mettarffinge ther skpē skyldt aff ephther 12 samfrenders wuldige mendtz sigelse ephther then skick, som paa bynder godtz giortt er, att then, som then største partt hafuer, skall thett besidde, dog saa att then gamle mandt Pedher Widsen, som nw boer i fornē Visisens [!] gaardt, skall bliffue siddendes syn liffs tiidt oc nyde bruge syn anpartt i fornē godtz, oc siiden komme fornē Niels Rytther oc hans arffinge tiill fore skellig skpē skyldt, som forscreffuett staar. Datum Westherwich dominica pasche, præsentibus Magnus Gye, her Iehan Randtzow, her Oge Lungæ, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull etc.

Lemvig 31. Marts 1537.

Bønder og tjenere til Gudum kloster imod klosteret ved dets priorinde.

Ang. afgiftsforhøjelse i høns, gæs og lam.

Sagsøgerne skal yde den af arilds tid sædvanlige afgift. Intet hensyn taget til sagsøgtes paastand om, at forhøjelsen var sket med biskoppens samtykke.

H. 1 fol 7 v.

Bøndher oc thienner till Gwdom closther.

Vor skickett for os wore bynder oc thienner tiill wor closter Gudum oc beclagett, att thi wore beswarett mett nogre nyy tængæ oc aarlig affgifftt, som wore høn̄s, gees oc lam, som Chrestiern Skram, thett stundt handt samme closther i forsuar hagde, thett paa laggtt haffde, oc tilforne ey werett haffde sedtwanligtt tiill forne closter. Ther suarede pririse wti forne¹⁾ closther, att samme tængæ wor thennem paa lagtt mett her Iuer Muncks biscops i Riipe tiilladelse oc samtycke, som then tiidt samme closther wti forsuar hagde. Tha epther sagens leglighedt wor ther saa paa sagtt fore rette, att forne Gudum closters tiennere skall aarligen wtgiffue saadan skyldt oc affgifftt tiill forne closter, som aff arildtz tiidt seduane werett haffuer, oc ey skulle besuares mett høn̄s, gees oc lam, som thennem nw nyligen paa lagtt er offuer theres rette landtgille epther thenne dag wti noger maade. Datum Lemwyg vigilia pasche, præsentibus Magnus Gye, her Ogæ Lungæ, Knudt Persen, Per Ebbesen etc.

Lemvig 30. Marts 1537.

Niels Kjeldsen Juel imod kronens bønder og tjenere i Skodborg herred.

Ang. ydelse af skovvogn og skovsvin.

Afgiften skal ydes som af arilds tid, som andre gode mænds tjenere yder den. Intet hensyn taget til sagsørgtes paastand om at være besværede med andre store afgifter.

H. 1 fol 7 v—8 r.

Bøndher oc kroffnn thienner i Skotborgherritt.

Vor skickett for os Niels Kieldtsen oc hagde i rette kallett wor bønder oc kroffnn thienner wti Skodburgherritt oc tiltallet thennem paa wor oc kronens wegnæ, for thii icke wille wdgiffue skoffwagene oc skoffsuine, som andre gode mendtz tiennere plege att giffue. Ther tiill suarede forne bøndher, atti ware beswarett mett store oc mange tængæ oc affgifftt tiill kronen oc mentte, atti ey wore pliclige saadan skoffwogne oc skoffsuin att wdgiffue etc. Thi epther sagens leyghedt wor ther saa paa sagtt fore rette, att forne bønder och kronens

¹⁾ I stedet for udstreget: tiill f...

thiennere wti forn^e Skotborgherritt bør saadan skoffwogne oc skoffsuin tiill os och kronen att wdgiffue, som aff arildtz tiidt seduan weritt haffuer, oc theres foreldre for thennem wdtgiffuitt haffuer, som andre gode mendtz thiennere her i landett pleye att wdgiffue. Datum Lemwich die parasauis, præsentibus Magnus Gye, her Ogæ Lunge, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull, Iens Tamsen etc.

Lemvig 30. Marts 1537.

Laurids Vilsen, borger i Lemvig, imod Jens Andersen i Lemtorp (Nørlem sogn) m. fl.

Ang. ødelæggelse af Romdug mølledæmning (Rom sogn).

Sagsøgte dømmes til at genopføre mølledæmningen og til at bøde til kongen og bonden, da de ikke lovligt har forfulgt sagen, men øvet selvtægt.¹⁾

H. 1 fol 8 r—8 v.

Las Wilsen i Lemvig.

Vor skickett for oss Las Wilsen borger i Lemvig oc hagne i rette steffnt Iens Andersen i Lemtorp mett flere hans brødre oc metfylder oc tiilltallett hannem for en mølle kallis Rumdug mølle, som handt hagne opstiffuitt, oc siiden handt hagne samme mølle mett dam oc damsbundet opstiffuitt, tha haffuer samme Iens Andersen oc hans anghenger nu 3 gange wdscorett samme mølledam fore hannem, oc aldrig forn^e Iens Andersen eller nogen tallett hannem tiill mett logen ther om eller fordelthe samme mølle op, som logen wdtuise. Ther tiill suarede forn^e Iens Andersen oc hans metfølger, att forn^e Las Wilsen haffuer opstiuitt samme dam oc demning paa theres grundt oc byggt ther samme mølle thennem tiill brøst oc skade, oc beuiste dog mett tings witne, att nogett aff forn^e dam oc damsbundet fandtz indt paa theres grundt i Lemtorp, oc mente ther fore att haffue rett giorth. Tha satte forn^e Las Wilsen i rette, att endog ther fandtes nogett aaløb paa samme dam, om thennem ey egedes att taale samme mølle aff mett logen oc ey saa wdtskere samme mølle dam

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 112).

log wfordeltt, om huilken the paa bodhe siider gaffue thennem i alle rette. Tha ephther tiltall etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att ephtherthi samme Iens Andersen oc hans anhengher suo fore tiill oc wdskore samme mølle dam log wfordeltt, tha haffue the wrett giortt oc bør thennem ther for att bøde emodt os oc bunden oc opstiuue samme dam saa gott, som handt tilforne wor. Datum Lemwich die parasauis, præsentibus Magnus Gøye, her Ogæ Lungæ, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull, Iens Tamsen etc.

Vestervig 1. April 1537.

Hans Friis i Hettestrud paa Markvard Eriksens og medarvingers vegne imod Josef Pedersen, Mads Pedersen, Mads Clementsen i Heldum og medarvinger.

Ang. en gaard i Heldum.

Gaarden tilkendes sagsøgeren som pant i henhold til et fremlagt pantebrev af 1471, hvorefter pantsætterne bl. a. skulde svare panthaveren en aarlig afgift. Intet hensyn taget til sagsøgtes paastand om, at der i lang tid var givet landgilde til Niels Clementsen, eller at Mads Clementsen havde tilkøbt sig adskillige arveparter i gaarden.

H. 1 fol 8 v—9 r.

Maquordt Ericksen.

Vor skickett for os wti rette Hans Friis i Hettestrudt paa Marquor Erickssens oc hans mettarffinges wegne och hagde i rette stefntt Iosep Persen, Mattis Persen, Mattis Clemendtsen wti Hellwm oc alle theres mettarffinge oc tiltallett hannem [!] for en gaar ther samme stedtz, som theres foreldre hagde pantsett Mattis Iensen i Hettestrudt, oc the holte thennem fore bodhe gaardt oc pantt, oc i rette lagde ett pantbreff wtgiffuitt wnder gudtz aar 1471, lydendes att Mette Iosephskonæ i Hellum oc hinded sønner Bertill Iosepsen, Per Iosepsen oc Per Iensen, som hagde Iosephes daather, hag[de] panttsett Mattis Ienssen i Hellum Iosephs gaardt ther samme stedtz, som forne Mette Iosephs konæ ibode, mett flere gaarde oc eyndom ager oc engh oc all theres rette tilligelse faare atthn oc tiuge lubsk marck sylpendingæ, som gengæ oc geffue

ere i kongens leding, oc i forne swn wor 8 gamle rinsk gylden, ther fuldt gjorde, mett suodan skell oc welkor, atte skulle aarlig giffue Mattis Iensen aff samme gaarde oc iordt sex skpr bygh tiill aarligen skyldtt etc., som samme pantebreff ythermere wduiser oc indeholder. Ther tiill suarede forne Ioseph Persen oc hans metarffinge, att Niels Clementsen hagde samme gaardt wti were oc forsuor i lang tiidt, oc the gaffue hannem ther aarlig skyld oc affgifftt aff, oc bewiste forne Mattis Clementsen, adt handt siiden hagde kiøbt mangæ arffinge theres lodt oc anpartt aff i samme gaardt och kostett hannem store pendinge, om huilken sag thee paa bode siider gaffue thennem i alle rette. Tha epher etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att forne Marquordt Ericksen oc hans mettarffingæ bør forne gaardt mett all siin tilligelse at haffue, nyde, brugæ oc beholde epher theres pantebreffs lydelse, thii[1] saa længæ then worder thennem logligen affløst, oc hues landgille, som samme arffinge haffuer holtt hoss thennem, siiden forne gaardt kom thennem tiill, ther bør thennem att stande forne Marquordt Ericksen oc hans metarffinge tiill rette fore. Datum Westheruig dominica pasche, præsentibus Magnus Gøe, her Ogæ Lungæ, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull etc.

Vestervig 2. April 1537.

Eline Christiernsdatter imod Jens Christiernsen i »Ganelshynff«.

Ang. bod og høviskhed efter Eline Christiernsdatters fader.

Sagsøgte dømmes til at opfylde en af gode mænd afsagt dom under 40 marks bøder til kongen og bonden for hver 6 uger, han sidder dommen overhørig.

H. 1 fol 9 r.

Ellinæ Chrestiernsdaather.

Vor skickett for os paa wortt rettherting Ellinæ Chrestiernsdaather oc hagde i rette stefnett Iens Chrestiernsen wedt Ganelshynff., for handt hagde oppe tagett bodt oc høffskhedt epher hines fader etc. Oc wortt ther saa paa sagtt, att forne Jens Chrestiernsen bør att wtgiffue oc fornøge forne

Ellen Chrestiernsdaather then arffsall oc høffskhedtt, som forn^e gode mendt haffue hannem tiildømppt, oc fuldtgiøre samme dom oc bøde, for handtt sadt offuerhørrig, oc siden, fore huer sex wger handt siider offuerhørrig, bør hannem att bødhe 40 marck emodt os oc saa møgett emodt bunden epther then skick oc ordinantz¹), som ther om giortt bleff i wor kiere herre fadhers konning Frederiks tiidt, oc Danmarcks raadt samtyckitt haffue. Datum Vestherwich secunda feria paschatis, præsentibus Magnus Gøye, her Iehan Randtzow, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull, her Suendt Magensen, Iens Tamsen etc.

Vestervig 2. April 1537.

Jacob Lauridsen i Hovsør (Østerild sogn) imod sandemænd i Tisted.

Ang. sandemænd, der ved deres tov har svoret sagsøgerens folk vold over.

Sandemændenes tov opretholdt, da det bevises, at sagsøgeren allerede havde opsagt jorden, dengang han gav sine folk befaling til at benytte den paa hans vegne. Han dømmes til at holde dem skadesløse for bøderne til kongen og bonden.

H. 1 fol 9 v.

Sandemendt y Tystett.

Vor skickett for os wti rette Iep Laurissen aff Hoffsør och hagde i rette steffntt sandemendt aff Tistedt, for the hagde suorett hans folck woldt offuer for nogen affgrøde, the hagde brugtt aff nogen iordt paa forn^e Tystedt marck, syden handt wor flytt aff byen oc tiill Hoffsør, oc mientte tha hagde suorett wrett. Ther tiill suarett forn^e sandemendt oc beuiste, att forn^e Iep Lauersen hagde opsagtt samme marck iordt, att handt thennem huerken nyde eller wndtgielle wiilde, oc beuiste, att samme iordt wor hannem forboden att bruge, siiden handt hagde affsagtt seg then mett flere breffue oc bewisning, som the wti samme sag for os wti rette lagde. Tha epther breffue, bewisning oc sagens leglighedt sagde wii ther saa paa fore rette, att eptherthii forn^e Iep Lauersen

¹) Fr. I's Reg. s. 264 (1530 30. Juli).

selluff hagde opsagtt samme iordt oc then siiden brugtt, som wor beuseligg, oc sandemendt ther offuer hagde suorett hans folck, som samme grøde affbrugthe, woldt offuer, tha haffue the suorett rett oc bør wedt magt att bliffue, oc ephertthii Iep Laursen hagde befallett thennem att brugæ samme grøde aff paa hans wegnæ, tha bør hannem att bøde theres faldt bode emodt os bunden oc holde thennem thett skadisløst. Datum Westheruich secunda feria paschatis, præsentibus Magnus Gøye, her Iehan Randtzou, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull, her Swen Mogensen, Andhers Skell, Enwoldt Stygi, Iens Tamsen etc.

Vestervig 2. April 1537.

Oluf Simonsen, herredsfoged i Ulborg herred, imod Niels Vilsen i Holm.

Ang. en part i Holmgaard (Ulborg sogn).

Da sagsøgte ikke møder, tildømmes anparten sagsøgeren som største parthaver mod skæppeskyld til sagsøgte, indtil denne rejser sag.

H. 1 fol 10 r.

Olluff Symensen¹⁾.

Vor skickett for os Olluff Symonsen wor herritz fogett i Wolboreherrett oc haffde i rette steffnett Nis Wilsen i Holum oc bekerde, thett samme Nis Wilsen holder hannem en partt wtaff en bundegaardt i forn^e Hollm etc. Tha ephertthii att forn^e Nis Wilsen ey møde wille oc rett pleye, tha tildomme wii forn^e Olluff Symonsen forn^e ottende partt i Holmegaardtt effther k. m. ordianstz²⁾) oc skickelse, effther handt haffuer mesthen parthen i samme gaardt, oc giffue forn^e Nis Wilsen skeppe skyldt ther aff for samme partt, tiill saa lengæ handt ythermere kommer oc wiill were wti rette oc winder hannem thett aff ephert logen. Datum Westherwich secunda feria paschatis, præsentibus Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull, her Suendt Mogensen, Anders Skell, Iens Tamsen oc Ienwoldt Stycke etc.

¹⁾ I stedet for udstreget: Suen Moge...

²⁾ Jfr. s. 51 note 1.

Vestervig 2. April (?) 1537.

Hr. Svend Mogensen, provst i Vestervig, imod Oluf Dus.

Ang. sagsøgtes deltagelse i Grevens Fejde.

Efter aflagte vidnesbyrd dømmes sagsøgte som »en æreløs, fortviølet skalk og forræder«, der ikke har udredet sin halsløsning, til at miste liv og gods og være i kongens naade og unaade. De til fordel for sagsøgte afgivne vidner findes enten irrelevante eller vildige og afgivet af oprørske bønder, der havde været sammen med sagsøgte.¹⁾

H. 1 fol 10 r—11 r.

Her Suendt prouist i Westerwich

hagde i rette steffntt Olluff Dus, for handt wor en principall høffuitzmandt tiill att forsamle almuen her i Tyy att opbrende oc plustre closteritt oc andre gode mendts gorde. Tha beuiste for^{ne} her Suendt mett welbydig mendt Per Ebbesen oc Axell Iull som k. maiestats befalling att scriffue halsløsning her wti Tyy, att herritzmendt, som war ther hos thennem, hagde hannem ther wdlagtt for en principall mandt tiill att oprese almuen her i Thy oc att brende gode mendtz gaarde oc bleffue ther for opthegnett wti ko^e registher. Theligeste beuiste for^{ne} prouist Suendt mett herritz faagett oc 18 acthe heritz mendt, wti herritt wore, som wor hiidt steffnett mett wor steffning att siige theres sanigen, som wor inde for os och paa theres helgens edtt. Tha bestod for os, att for^{ne} Olluff Dutz indkom paa Reffs ting wti thenne forgangen skipper Clemendtz feydhe oc bad fogeden oc then menig almue, som ther forsamledt waare, att thii skulle splitte tingett i dieffle naffn oc følge hannem tiill for^{ne} Westheruich closther oc ther nedher legge prouist Suendt oc thett wdedings folck, som handt haffde mett seg, oc lodt saa strax lese ett skipper Clemendtz breff for almuen, som indholde, att huilken, som icke wiille følge hannem, skulle henges wti en gallige. Sammeledes bestodt en anden danne mandt Iens Persen i Wlstedt paa sin helgens edth, att for^{ne} prouist Suendt forskickett hannem tiill Olluff Dutz oc lodtt hannem tiill siie,

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 128).

att handt skulle komme tiill hannem tiill closther, paa thett handt wiille wnder wise hannem, att handt saadantt skulle haffue fordraff. Tha suorett Olluff Duss forn^e Iens Persen, att handt hadde nogett aff skipper Clemendtz folck hos seg, mett huilke handt hadde att handtle, som hannem mere magtt paaligendes wor en att thalle mett prouist Suendt. Oc tha samme Iens Persen kom tiill hannem i closteritt tiill bage oc sagde hannem suor, tha wiste prouisten hannem tillbage igen tiill Olluff Dus, att handt endelig skulle komme tiill hannem tiill closteritt. Strax lodtt Olluff samme Iens Persen hugge oc sla wedt 3 eller 4 saar oc hadde ner slagett hannem ihiell, oc en dog handt wor giortt saar, motte handt alligewell sette hannem boren, oc kallett hannem her Suendt spegdher mett mange flere windes burdt, prouist Suendt ther paa i rette lagde. Ther emodt framlagde Olluff Dus nogre witner, som icke gieldt Iens Persen paa, oc ther mett nogre andre witner, som fandtz att were willdige oc wdtgiffne oc witnett aff samme oprørske bøndher, som mett Olluff Dus i samme oprør weret hadde etc. Tha epther tiltall etc. sagde wii ther saa paa for rette, att eptherthii Olluff Dus haffuer giortt emodt os oc siit rette ferne riige som en erløss forthuillett skalck oc forreder oc icke haffuer bøtt synn halsløsning emodt os, som bewiseligtt er, som andre bønder oc almue her y Thyh giortt haffuer, tha haffuer handt forbrott sytt liff oc godtz i modt os oc ther om att stande i wor naade oc wnaade. Datum Westheruich, præsentibus her Magnus Gye, her Iehan Randtzow, her Offue, Knudt Persen, Axell Iull etc.

Aagaard 5. April 1537.

Erik Lauridsen i Kolsgaard (Lild sogn) imod hr. Predbjørn Podebusk.

Ang. en lovhævd erhvervet af hr. Predbjørns foged paa Diernæs (Lild sogn).

Da Næsbo tingfoged kun har givet den nye lovhævd under forudsætning af, at hr. Predbjørn var berettiget til ejendommen, dømmes sagsøgerens lovhævd af 1443 at staa ved magt.

H. 1 fol 11 r.

Erick Laurissen.

Vor skickett for os wti rette Erick Laurissen i Kwolssgaardt oc lodt lese ett lagheffdes breff wdtgiffuitt wnder gudtz aar 1443, lydendes att prouist Palm haffde weritt paa Diørnes, som liger sønden i Bredelon i Lwndesogen, oc tilwardt seg syn rette faldt, forthe oc yrthefang, att hans rethedt ther mett er mett andre eyghere i thett samme stedtt esaagott etc., oc bekierde, att her Prøbiørn Podbuskes fogett nogen tiidt syden forleden skulle haffue giortt ther ett nyy lagheffd paa, them som ther hos boendes ere tiill brost oc skadhe. Ther tiill suarede fornæ her Prøbiørn, att handt inthet wiiste aff samme lagheffdt oc ey heller wille mett saadan nyy lagheffdt, om then endt findes kunde, wiide nogen mendtz skade. Suarett oc Nis Laurisen fogett tiill Neissboo ting, att handth haffde fundet fornæ her Prøbiørns fogett tiill samme lagheffdt, om her Prøbiø[r]n hagde ther nogenn rettighedt wti oc icke ellers etc. Ther paa wortt saa for rette sagtt, att then gammell laghefftt bør wedt syn magtt att were, oc thii, ther om boendes ere, att bruge fornæ Diørnes, som aff gammell tiidt brugtt haffue, epther samme laghefftz lydelse, oc then nyy lagheffdt ey att komme thennem tiill skade eller hinder i nogre maade. Datum Aagaardt quinta feria post paschatis, præsentibus her Magnus Gøye, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull etc.

Aagaard 5. April 1537.

Hr. Iver, sognepræst i Torup, imod Christiern Thomesen i Vang.

Ang. præstegaarden i Vang.

Da sagsøgeren har to kirker og en anden præstegaard, faar sagsøgte og Laurids Skeges enke tilkendt gaarden i Vang i henhold til biskop Stygge Krumpens brev, indtil kongen bestemmer anderledes derom. Intet hensyn taget til sagsøgerens beviser for, at gaarden altid har hørt til Vangs sognepræst.

H. 1 fol 11 v.

Christiern Tamsen.

Vor skickett for os her Iuer i Tworup oc haffde i rette steffnett Chrestenn Tamsen i Wongh for hans præstegaardt, handt brugthe oc holthe hannem for ligendes tiill fornæ Wong kierke, oc i rette lagde ett tings witnæ, lydendes att 24 mendt haffde witnett, att thennem aldrig kunde andet myndes, endt samme gaardt haffde werett rett præstegaardt tiill fornæ kirke. Ittem ett andett witnæ att fornæ her Iuer haffde werett theres sogenpræst som en erafftig dannemandt, saa thii alle tackett hannem gott. Ther emodt i rette lagde fornæ Chrestiern Tamsen ett biscop Stygii Krompens breff, lydendes att handt haffde wntt oc fest Las Skeeg oc fornæ Chrestiern Tamsen forscreffne gaardt att bruge oc besidhe wti beches theres liiffstiiddt for aarlig affgifftt tiill stighett, som samme breff ythermere wduiser oc indeholdher, oc berette, att fornæ her Iuer hagdhe ther forwdhen en præstegaardt, som handt nw wti boer, oc haffde 2 kirker etc. Tha epher etc. sagde wii ther saa paa for rette, att epherthii att fornæ her Iuer haffuer 2 kirker oc en præstegaardt att bruge och besidde, tha bør fornæ Christiern Tamsen oc Las Skeges hustru fornæ gaardt i Wong epher theres breffs lydelse, som fornæ biscop Styghi thennem ther paa giffuitt haffuer, tiill saa [leng] k. m. wor kerestte naadigste herre giører ther andre skickelse om. Datum Aagordt quinta feria pascatis, præsentibus Magnus Gye, her Prøbiørn, Erick Baner, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull etc.

Aagaard 5. April 1537.

Søren Bonde i Støvring imod Maren Niskone i Tøttrup.

Ang. en gaard i Tøttrup (Hørdum sogn).

Skønt sagsøgte har opfyldt sine forpligtelser, dømmes hun til at rømme gaarden, da sagsøgeren eller hans barn selv vil bruge den.

H. 1 fol 11 v—12 r.

Seuren Bundhe.

Vor skickett for os Seuren Bunde i Steffring oc haffde i rette steffnett Marine Niskone i Tøttrup, for hun besadde then

gaardt, hun i boer, emodt hans iaa oc mynde etc. Tha epther tiltall, gensuar oc sagens leylighedt sagde wii ther saa paa for rette, att forne Marinæ Niskone bør att rømme forne Seuren Bunde samme gaardt for, en dog hun haffuer redt ther fuldtt oc altt aff, eptherthii hand er ther selluff trengdt tiill seg eller sytt barn, som forscreffuet staar. Datum Aagaardt quinta feria paschatis, præsentibus her Magnus Gøye, her Prøbiørn, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull etc.

Aagaard 5. April 1537.

Mikkel Bonde som væрге for Torsted kirke imod Ejler Lykke og Jens Villadsen i Sjørrind.

Ang. landgilde af en gaard i Sjørrind.

Landgilden tildømt Torsted kirke, indtil sagsøgte møder for retten.

H. 1 fol 12 r.

Michell Bundhe.

Vor skickett for os Michell Bundhe i Torstedt kirkewerige tiill forne Torstedt kirke oc haffde i rette steffntt Eyler Lycke oc Ies Willadtzen i Siøring for nogenn landgille, thii haffue hollett forne Torstedt kirke for aff en kirkegaardt ligendes i forne Siøring etc. Tha epther tiiltall etc. sagde wii ther saa paa for rette, att forne Torstett kirke bør forne kornskiyldt aff samme gaardt i Siøring att haffue, nyde oc beholle, tiill saa lengæ forne Eyler Lyke oc Ies Wilatzen kommer for os mett theres bewiisninger oc wille were i rette, oc tha gange ther om saa møgett, som rett er. Datum Aagaardt quinta feria paschatis, præsentibus Magnus Gøye, her Prøbiørn, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull etc.

Aagaard 5. April 1537.

Peder Jostsen paa sin fader Jost Andersen i Skovsteds vegne imod Niels Pedersen i Gadsbjerg (Tved sogn) og dennes moder Christine Knudsdatter.

Ang. erstatning for en druknet okse.

Sagsøgte idømt at erstatte oxen, da den er druknet ved deres forsømmelse. Den lov, Niels Pedersen har gjort, dømmes nederfældig, og han skal bøde derfor efter loven.

H. 1 fol 12 r.

Iost Andersen i Skoffstedt.

Vor skickett for os Per Iostsen paa syn fader Iost Andersens wegnæ oc hagde i rette steffntt Nis Persen i Gadtzberg oc tiltallett hannem for en ox, som handt hagde andtwordett hannem oc hans modher Christinæ Knudtzdather att wethe tiill gressgang, oc att samme ox bleff druchnett wti Kullerø for hans forsømmelses skyldt etc. Tha ephther tiiltall etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att ephther thii fornæ Nis Persen oc hans modher hagde tagett samme ox tiill antwordt att wethe tiill gressgang, oc handt saa bleff drucnett for theres forsømmelses skyldt, tha bør thennem att betalle oc fornøge fornæ Iost Andersen samme ox oc haffue thett i hans myndhe, oc then log, som fornæ Nis Persen saa giortt haffuer, bør att were nedherfeldig oc ingen magtt att haffue, oc bødes ther fore ephther logen. Datum Aagaardt quinta feria paschatis, Per Ebbesen, Axell Iull.

Aagaard 5. April 1537.

Axel Pedersen i Tisted paa sine forældres vegne imod Troels Gregersen, borger i Tisted.

Ang. halvparten af en gaard i Tisted, som sagsøgte har købt af Axel Pedersens moster.

Da det ikke kan bevises, at sælgeren har betalt sagsøgerne det aftalte vederlag for at afstaa gaarden til hende, dømmes sagsøgte til enten at udrede dette eller til at udlægge halvdelen af gaarden til dem uden senere foretagne forbedringer. Et skøde, gjort hjemme, dømt magtesløst.¹⁾

H. 1 fol 12 r—13 r.

Axell Persen y Thystedt.

Vor skickett for os Axell Persen paa syn faders oc moders wegnæ oc hagde i rette steffntt Trowels Gregersen borger y Thistedt oc tiltallett hannum for en gaardt i Tystedt, som handt selluff yboer, oc beclagett, att samme Troffuels holder

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 128).

thennem en halff partt i samme gaardt mett wretthe. Ther tiill suarede forn^e Troffuels, att handt samme gaardt alsammen redelig oc skellig kjøptt haffuer aff forn^e Axell Persens moder-søsther Anne Michelsdaather, oc i rette lagde ett witnæ, lydendes att forn^e Anne Michelsdaather hagde skøtt oc soldt hannem samme gaardt i Tystedt oc nogre dannemendt ther offuerwerindes etc. Item ett andit tings witnæ aff Tystedt byting wndher gudtz aar 1530, lydendes att 8 dannemendt hagde vitnet epther 3 mendt, som witnett for them, att the hos wore i Las Wertes Stue oc hørde, att Pedher Skonning oc hans hustru Inger Michelsdatter solde Mattis Nielsen oc hans hustrue Anne Michelssdatter halff then gaardt, som Inger Michelsdatter arffuitt epther syn fadher fore siwsins tiwge marck etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholdher, oc kunde dog icke beuise mett nogre skellige witner, att samme siwsinde tiwgæ marck wore redelig betallitt. Ther tiill suarede forn^e Axell Persen, att hans fadher eller moder aldrig opbar penninge eller penninges werdt ther fore, oc i rette lagde ett contracts breff, lydendes att Per Skonning oc Mattis Nielsen haffde siidett offuer en wenlig forligelse, oc tha hagde Per Skonning forn^e Ingæ Michelsdatters hosbunde samtyckitt oc beuiligitt Mattis Nielsen samme halff partt i samme gaardt for siwsindes thiuge marck oc en guldring saa godt som 2 rinske gylden etc. Oc dog bleff ther icke ythermere paa giordt eller wddtgiffuitt ther ythermere paa. Tha beclagett forn^e Troels, att handt hagde bygt fast ythermere paa samme gaardt, en handt bygtt wor, then tiidt handt thett annammitt, om huilken sag the paa bode siider gaffue thennem i alle rette. Tha epther tiiltall etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att forn^e Troels Gregorissen bør att giffue att [!] fornøgæ tiill gode redhe forn^e Per Skonning oc hans hustru Inge Michelsdatter forn^e siw syndes tiwgæ marck oc en guldring suo godt som 2 rynsk gylden wti godt betalling oc haffue thett i theres mindhe, eller att wdlegge thennem theres halffpartt i samme hus oc gaardt, saa godth som handt wor, then tiidt gaarden worderet [*aaben plads*], oc slig skøde, som saa hemme giøres, bør ingen magtt att haffue. Datum Aagaardt quinta feria paschatis, præsentibus Erick Banner, Per Ebbesen, Axell Iull etc.

Aagaard 5. April 1537.

Anne Pedersdatter m. fl. af Anders Madsens arvinger imod Jens Madsen i Gøttrup.

Ang. udvisning af en gaard i Gøttrup.

Da sagsøgerens arvelader ved pantebrev har faaet gaarden overladt til brugeligt pant i 26 aar, opretholdes udvisningen af fæsteren, skønt denne hævder at have arvedel i gaarden.¹⁾

H. 1 fol 13 r.

Annæ Perssdatter.

Vor skickett for os Anne Perssdatter oc nogre andre Anderss Mattzens arffingæ oc haffde i rette steffnett Jens Matzen i Gotterup for en gaardt ther samme stedtz, handt holdt thennem for oc wor loglig wduist, som the bewiste, oc i rette lagde ett pantbreff, som her Anders Chrestiernsen paa Hannees haffde wdtgiffuitt, lydendes att handt haffde pantsatt Anders Matsen fornæ Annæ Perssdatters hosbundet fornæ gaardt for 400 Marck for ett friitt brugeligh pantt att haffue, nyde oc beholde wti 26 aar wløst mett flere ordt, som panthebreff wduiser oc indholder. Ther tiill suarede fornæ Iens Matzen, att handt haffde samme gaardt i festhe aff fornæ her Anders, som then tilhørde paa arffuis wegne, oc att handt oc paa syn egen wegnæ haffde ther arffuedeell wti, oc gaff thii thennem ther om i rette paa baade siider. Tha ephther breffue, beuisning etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att fornæ Anne Perssdatter oc hindes metarffinge bør fornæ gaardt i Gotterup, som Iens Matzen iboer, mett all syn rette tilligelse att haffue, nyde oc beholde, saa lengæ then løses thennem lofflig aff effther forscreffne panthebreffs lydelse, oc fornæ Iens Matsen, som saa loffligen wduist er, som thii giorde bewiseligtt, att rømme thennem gaarden for eller att forfylges mett helwerck oc hues diele, som loffuen wduiser. Datum Aagaardt quinta feria paschatis, Knudt Persen, Per Ebbesen och Axell Iull etc.

Børglum 7. April 1537.

Hans Lauridsen i Kærgaard (Skjern sogn) imod Jon i Lille Bølling (Bølling sogn), Peder Pedersen i Marup (Skjern sogn), Niels Pedersen og Peder Pedersen smstds.

¹⁾ Jfr. s. 45.

Ang. nogle enge paa Marup mark.

Sagsøgeren tildømt engene efter sin fremlagte lovhævd.

H. 1 fol 13 r—14 v.

Hans Laurissen i Kiergaardt

hagde i retthe steffnt Ion i Lille Bolling, Per Perssen i Mard[r]up, Niels Perssen oc Per Perssen ibid. oc tiltalit thennom fore nogle engæ liggendes i Mard[r]up marck, som handt sagde at were affstient oc affmergt, oc the giøre hannom hinder paa. Oc i retthe lagde ett lagheffts breff aff Bollingherritz ting datum 1509, lydendes at Las Nielssen i Tandrop hagde indwordt Kiergordt mett all syn retthe tilliggelse oc besynderlig 4 enge i Brede eng oc 2 enge i Hørwig, item Roymose oc 2 enge emellom Sloye wadt oc Roymose, item en hodens eng i Sig eng etc. Item ett andet breff som Chrestiern Fassy till Wennergordt oc Seuerin Marquardssen till Trydy hagde beseglit oc wtgiffuit, lydendes at the hagde weret offuer samme enge oc grantskit oc forfaret, at samme enge ere affstent oc affmergt wndertagit en eng etc. Ther till suaret Niels Perssen i Mard[r]up paa alle theres wegne, at Hans Laurissen holder thennom theres fworte oc fælit fore met wretthe, oc lodt lesse nogle klagmaall, som the hagde ladit beschriffue offuer hannom etc. Tha wor ther paa sagt fore retthe, at forn^e Hans Laurissen bør at nyde, bruge oc beholde forn^e enge, som suo loglig affstienett oc affmergt ere ephther hans lagheffts lydelse, swo lengi samme laghefft wedt magt staar. Datum Børglum sabbato ante quasi modo geniti, præsentibus her Magens, Knut Gyllenstiern oc Axell Iull.

Aalborg 15. April 1537.

Jens Hansen (Vognsen af Stenshede) imod hr. Ove Lunge.

Ang. et bol kaldet Tronsmark (Bindslev sogn).

Bolet tildømmes sagsøgte, der har erhvervet det ved mageskifte fra biskop Niels Stygge, medmindre det kan bevises at denne ikke har erhvervet bolet ved salg eller skøde fra sagsøgerens moder. Intet hensyn taget til et tingsvidne om, at bolet var sagsøgerens rette arv og eje, eller til en af sagsøgerens broder erhvervet lovhævd.

H. 1 fol 13 v.

Dom i Aaleborg wtgiffne.

Her Oghe Lungæ.

Vor skickett for os Iens Hanssen oc hagde i rette steffnett her Owe Lungæ fore etth boell kallis Trunsmarck, handt holt hannum fore, oc i rette lagde etth tings witnæ, lydendes att samme Trundtzmarck wor fornæ Iens Hansens rette arff och eyghe, oc att handt haffde weritt tiill herritzting oc giffuitt last oc kiere ther paa, att fornæ her Owe holtt hannem samme godtz fore etc. Item etth lagheffts breff lydendes att hans brodher hagde indwortt samme boell fore syn rette iendeell, som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder. Ther emodt i rette lagde fornæ her Owe ett biscop Niels Styges skiffthe bref, lydendes att handt hagde giffuitt fornæ her Owe, hans hustru oc theres arffinge fornæ boell Trundzmarck, som handt hagde kiøpt aff frue Karinæ Morthensdatter fornæ Iens Hansens modher, oc hinde wor tiil-fallen tiill arff epther hines søns dødt, som samme godtz tiilhørde, tiil magskiffthe fore nogett andet godtz etc., som samme skiffthe breff ythermere wduiser oc indeholder, om huilken sag the gaffue thennum bode i rette. Tha epther breffue, bewisning oc sagens leylighedt sagde wii ther saa paa fore retthe, att fornæ her Oue Lungæ, hans hustru oc theres arffingæ bør fornæ boell mett all syn rette tiilligelse att nyde oc beholde epther fornæ skiffthe breffs lydelse, wdhen fornæ Iens Hansen kandt relig giøre beuiseligtt, att hans modher icke haffuer soldt eller skøtt bispem samme godtz, som forscreffuitt staar. Datum Aaleborg dominica misericordia domini, præsentibus Magnus Gøye, Magnus Munck, Erick Banner, Knudt Gyllenstiern, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Aalborg 15. April 1537.

Jens Vognfører, borger i Aalborg, imod Blasius Isfelder. Ang. hor og tilegnelse af ægtemandens ejendele.

Sagsøgte dømt til at miste sin hals, sagsøgerens hustru til at sækkes og druknes i henhold til »kejserloven«, mens sagsøgeren skal indføres i sin ejendom. En for Aalborg byfoged foretaget forligsmæssig separation mellem sagsøgeren og hans hustru, med hensyn til hvilken sagsøgeren hævder, at han var

tvunget til at samtykke, ophæves. Intet hensyn taget til sagsøgtes paastand om at have laant sagsøgerens hustru penge til køb af hus og om at have haft bolig der som vederlag for laanet.¹⁾

H. 1 fol 14 r—15 r.

Wii Christian mett gudts naade wdualdt konning tiill Danma[r]ck oc Norghe, hertug i Sleswich, Holstenn, Stormarn oc Dytmerskenn, gre[ue] wti Oldenborg oc Delmenhorst gøre alle witterliggt mett thette wortt opne [breff], att aar ephther gudtz byrdt 1537 søndagen misericordia domini i vor egen [ner]uerelse wti wor kiøpstedt Aaleborg, neruerendes os elskelige her Magnus Gøye [ridder] oc Danmarks riges hoffmesther, her Owe Lungæ ridder, Magnus Munck woor [lands]dommer wti Nørreutlandt, Erick Banner, Knudt Gyllenstierne, Pedher Ebbesen [wor] mandt oc raadt oc Axell Iull wor mandt oc tienner, for os paa wort retth[erting] wor skickett Iens Wogenfører vor borger i Aaleborg oc haffde i rette steffne[t] Blasius Ysfeldher oc hordelig beclagitt, att handt noget aar siidhen forledhe[n] laa tiil herberg mett hannem, oc tha lockett hans ectehustru fran hannum [oc] ther offuer fortheritt oc fordøgitt hans godts, hus oc gaardt oc en nu hol[ler] hannum samme syn ecthe hustru faare Anne Hansdotther etc., oc søger [open]barlig sengh oc handtling mett hynne, som huer mandt wti Aaleborg [oc] andher stedt witherliggt er, oc tisligeste haffuer tiidt oc opthe weritt e[pther] hannum oc wille ther offuerfaldhe hannem oc wildhe slagett hannem w[nder?], ther som handt hannum offuer kundhe komme, oc tisligeste samme Anne H[ans]dotther hans hustru haffuer altiidt giffuitt sytt fulde samtyck, ia oc [minde?], att saa skee skulde, oc en nu dagligen liger mett fornæ Blasius [wti] obenbarlig hor, oc ey hun seg wti noget maadhe huerken for gud e[ller] werdhen modt fornæ Iens Wogenfører bedhre eller seg omwendhe wii[lle] mett flere ordt etc., oc strax bewiste mett ett sogen witnæ

¹⁾ Dommen er undtagelsesvis ikke udfærdiget i den sædvanlige kortere dombogsform, men opræder som en beskreven dom. Fol 14 r og 15 r mangler ca. 1 cm af bladets tekst, hvilket er søgt udfyldt i [] bl. a. ved hjælp af et kort referat i Kolderup-Rosenvinge: Gl. d. D. I s. 62.

wdgiff[uet] tiill Sundby kirke, lydendes att forn^e Blasius ther haffde werett mett [ett] ladt rør oc en tendt lunthe oc søgtt ephther forn^e Iens Wogenfører [oc] wille haffue giortt hannum en skamfering oc offuerfaldt, om hand [kunde?] haffue offuerkommitt hannum, oc att forn^e Anne Hansdotther hans hus[tru] wor hannum samme tiidt fylactig, som bewise-ligtt wor etc. Item ett [andet?] witnæ lydendes att nogre dannemendt oc dannæquinner haffde witne[t], syden Aaleborg wor bestormett, oc samme Iens Wogenfører wor [...] offuer sunden tiill Wendtzysell for fryctt oc fare skyldt, tha sen[dte] handt thennum tiill syn hustru forn^e Anne Handsdotther oc badt hyndhe f[or] then gode tro, handt setthe tiill hennæ, att hun wille gøre siitt b[edste?], att handt motte fangæ leyde oc kome hiem tiill syt hus. Tha su[arede] hun then-nem, att ther som handt her kom, tha motte handt forlade [seg] tiill, att handt skulle bliffue hengtt i en galliæ, oc att hun wild[e] huerken nyde eller wndtgielle hannum ephther then dag oc badtt [then] wndhe mandt skille hendhe wedt hannum mett flere ordt etc. Item [ett] andett forligelse breff lydendes, att forn^e Anne Hansdotther nogen aa[r si]dhen forleden wor rømppt fran hannum og sytt hus oc hyem [oc?] offuer tiill Wendtzysell oc ther brugtt syn løsactighedt, som hun icke selluff kunde siige ney tiill, oc haffde bedet Nis Iensen then tiidt borgmester i Aaleborg mett nogre borger ther sammestedts, atti wille henne igen mett hines hoss-bondt forlige, huilkett thii oc giordt haffde, som forn^e Nis Iensen oc Chrestiern Pedersen Toldher selluff bestodt for os, dog saa att hun aldrig skulle lade seg befindes ythermere wti saadhan løsactighedt, oc siidhen then tiidt haffue baade forn^e Blasius oc Anne Hansdotther altiidt legitt oc brugett openbarlig theris hor tiill hobe oc en nu dagligen aapaa thennæ dag gøre oc ey forlade wille huerken for gudt eller werdhen etc. Ther tiill suarede forn^e Blasius, att forn^e Anne Hansdotther haffdhe kjøptt hus oc godtz, som ther wti fandes, aff koe mats. krisfolck, then tiidt byen wor be-stormet, oc handt haffde lentt hynne pendinge att bettalle samme godtz mett och siiden legett ther wti husett oc theritt for sinnæ pendinge, oc i rette lagde ett sogen witnæ wtgiffuit

i dag tiill Sundtby kirke, lydendes att noger sogen mend ther sammestdtz haffde witnett, atti icke haffue seett, att forne Blasius ther haffde søgtt epther forne Iens Wogenfører att wille slaa hannum etc. Item ett andett witnæ lydendes att nogre os elskelige her Magnus Gøyes suenne haffde witnett, att thii icke hagde fornummett, att forne Anne Hansdatter haffde førdt enthen godtz eller pendinge tiill Skanderborg tiill forne Blasius oc thett ther mett hannum fortheritt etc. Sammeledes i rette lagde forne Anne Hansdatter ett forligelse breff, lydendes att byfogeden her wti Aaleborg mett nogre borger haffde forligte thennem, att huer skulle were wti seer for seg selluff oc skulle huerken nydhe eller wndgielle huer andre epther then dag mett flere ordt, samme forligelse breff wduisthe oc indholdher. Tiill huilkett forne Iens Wogenfører suarett, at handt wor nødt oc twangen tiill at samtycke samme forligelse wedt syn liiffs fare, som handt strax beuiste mett leffuindes mendtz røst etc., oc huer mandt her wti Aaleborg well witttherligtt er mett flere ordt etc. Oc i rette satte forne Iens Wogenfører, om forne Blasius, som saa lockett haffuer hans ecthe hustru fran hannum oc gaar offuerweldig offuer hans boo, lycke oc nøgle, oc som openba[r]ligen beuiseligtt wor, om hannem ey burde att liide ther openbarligen straff for, oc forne Anne Hansdatter hans hustru, som slig openbarlig hor mett hannum i saa maade bedreffuitt haffuer, om hinde ey burde oc att lidhe ther straff for, oc handt epther gudtz loff maatte were hinde affskeden etc. Tha epther tiltall, gensuar oc sagens leylighedt sagdes ther saa paa for rette, att epther thii forne Blasius haffuer seg saa indførd[t] i forne Iens Wogenfører hans hus oc lockett oc belegett hans ecthe hustru oc wör weldig offuer laas og lycke till oc fraa oc gaar en nu dagligen aarlig oc sildig tiill sengs oc fraa mett samme Anne Hansdatter, tha bør forne Blasius ther faare att staa syndt rett oc miste syn hals, oc tesligeste samme Anne Hansdatter so[m] saa haffuer skendelig oc werlig legett i sligtt openbarlig h[or] oc saa haffuer foractitt oc forhonnitt syn ecthe hosbunt, hinne bør th[er] oc faare att døø a-oc senckes wti

en seck epther keyser logen¹⁾-a, paa thett att andre her epther skulle wiidhe at straffes for sliig wbørlige gerninger, oc forne lens Wogenfører [at] anamme strax sytt hus oc gaardt wtigen, som hannem saa fra [kom]mit er, mett hues godtz, som handt ther wti findendes wordh[e]r²⁾, som hannom aff retthe till hørde, oc then forliigelse, som forn^e] borgere thennem emellom giort haffwer i then sag, ingen magt at[t] haffue. Datum ut supra.

Aalborg 15. April 1537.

Niels Mogensen i Nannerup (Jebjerg s.) imod Niels Brygger i Hemdrup (Skarp-Salling sogn).

Ang. fæste af en gaard i Hemdrup.

Gaarden tildømt sagsøgeren efter hans beviser, dog med forbehold af evt. halsløsning. Sagsøgte dømt fredløs for paa sjette aar at have siddet en landstingsdom for hærværk overhørig, dømt til at løse sin hals, og de, der til hans fordel har fremlagt et falsk tingsvidne, dømt til at bøde som falsknere.

H. 1 fol 16 r—16 v.

Niels Mogensen.

Vor skickett for os Niels Mogensen i Nantrop oc hagde i rette steffntt Niels Brygger i Hemdrop oc beclagett, att handt holt hannem then gaardt fore, handt wti bodhe ther samme stedtz, imodt hans mindhe, oc i rette lagde ett wor kiere herre faders konning Fredericks breff³⁾, lydendes att hans naade hagde wntt och giffuitt forne Niels Mogensen oc hans arffingæ two krone gaardhe oc ett boell, ligendes wti Hemdrop i Salling sognen i Sletherritt att nyde oc beholle arffuing epther arffuing tiill ewig tiidt, dog mett saa skiell,

a-a) I marginen, hvorefter følger udstreget: »som wor prædicant her fore os wdtydet oc forkyndet.« Denne prædikant er formentlig mester Anders Jädicke (jfr. s. 259) eller mester Johan Albertsen (jfr. s. 234).

1) Jfr. Layenspiegel (Strassb. 1509) 3. del »Vom Epruch und ander unkeusch« 4. stk.: ... wann so yemandts in gestalt ainer ee, bey leben seins ersten eegesellen wissentlich noch ain anders annymbt, die sein vmb solhen betrug gewonlich an jren leiben oder im wasser zum tod straffper.

2) Herfra og ud samt margintilføjelserne med anden skrift. Fol 15 v ubeskrevet.

3) Fr. I's Reg. s. 136 (1526 17. Aug.).

att the skulle aarligen giffue ther aff tiill kronen suodan skatt, landgille, gesterii oc anden rettighedt, somm ther aff arildztiidt haffuer affgangen etc., oc berette att handt hagde wdloffuitt 30 øxne fore samme breff, oc bewiste strax mett quitantze, att handt hagde wdgiffuitt 27 aff samme øxne. Item bewiste handt, att handt hagde logligenn wduist forne Niels Brygger aff samme gaardt oc hagde forfuldt hannem mett logen, oc wor herwerke offuer suoren tiill landtzting oc hagde siidett nu paa siette aar log forwunden oc ey wilde rømme hannem samme gaardt fore etc. Ther tiill suorett forne Niels Brygher, att handt hagde fest samme gaardt aff forne Niels Mogensens søn Per Nielsen, och i rette lagde ett tingswitnæ, lydendes att 4 mendt hagde witnett, att forne Per Nielsen hagde stedtt Chrestiern Bryger oc Niels Bryger then gaardt i Hemdrop, som Niels Bryger nu iboer, fore 12 marck oc loffuitt thennem ther syndt faders breff paa, huilkett witnæ som fandes att were skraptt oc forfa[1]skitt paa syn datum etc. Ther emodt i rette lagde forne Niels Mogensen ett tings witnæ, lydendes att 8 mendt wor fuldt-wittherliggt, att Crestiern Brygher atspurde Per Nielsen, oc[!] handt wilde feste hannem samme gaardt, tha sagde handt ney, att handt skulle talle mett hans fadher ther om, om huilken sag the gaffue thennem i rette paa baadhe siidher. Tha epther tiiltall etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att forne Niels Mogensen oc hans arffingæ bør forne kronæ gaardt oc boell mett alle theres rette tiligelse at haffue, nyde oc beholde epther forne wor kiere herre faders breffs lydelse oc giffue ther aff tiill kronen suodan skatt oc landgille, som ther pleger aff att gangæ oc aff al arildtz tiidt aff gangen haffuer, dog wforkrenkitt hues rettighedt som os oc kronen findes att haffue ther tiill fore then oplob, som iblandt almuen skett er, oc forne Niels Bryger, som saa haffuer siidet lang tiidt log forwu[n]den oc ey bødt fore seg epther logen, att were friidløs oc bøde emodt bunde oc emodt os for syn hals, oc the, som forne forfalskiide witnæ frambar, att bøde ther fore emodt os fore falskenere. Datum Aaleborg dominica misericordia domini, præsentibus Magnus Gøye, her Oue Lungæ, Magnus Munck, Erick Baner, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull etc.

Aalborg 17. April 1537.

Christiern Sørensen i Helsted (Borup sogn) imod sandemænd i Randers og Mikkel Andersen i Raasted.

Ang. sandemænds ed i drabs sag.

Efter sit eget udsagn umiddelbart efter drabet erklæres Mikkel Andersen skyldig deri, og sagsøgeren kendes fri for tiltale. Sandemændene dømmes nederfældige og idømmes bøder for deres ed. De vidner, efter hvis forklaring sandemændene fandt sagsøgeren skyldig i mandedrab, skal bøde til kongen og staa til rette derfor.

H. 1 fol 16 v—17 r.

Chrestiern Seurensen i Helstedt.

Vor skicket for os Chrestiern Seurensen oc hagde i rette steffntt sandemendt i Randers oc beclagett, att the hagde suorett hannem mandt dødt offuer faare Pedher Skredhers dødt, dog handt wor ther wti wskyldig, oc tisligeste hagde i rette steffntt Michel Andersen i Rostedt, som karlen hagde ihuell slagett oc komett hannem sagen paa, oc i rette lagde ett tings witnæ wdgifffuitt tiill Tanum biercke ting, lydendes att fiire mendt hagde witnett, att the hos waare i Randhers oc soe, att Michel Andersen hug fornæ Per Skredher, oc ey Chrestiern Seurensen gjorde hannem nogen skadhe etc. Item ett andett tings witnæ lydendes att 3 mendt hagde witnett, att the oc neruerendes hos wore i Randers oc saae, att Michell Andhersen saa redh paa en graa hest, hug fornæ Per Skredher, oc ey Crestiern Seurensen hug eller stack paa hannem eller giordhe hannem nogen handtgierning etc. Item thett tredie tings witnæ lydendes wti lige maade som forscreffuett staa etc. Item thet fierde tings witnæ lydendes att sex mendt hagde witnett, att fornæ Michel Andersen selluff hagde tilstandett oc suorett i syn helgens edt, att alle the saaer oc skade, som fornæ Per Skredher hagde, thennom kendes handt att were hans gerninge oc hagde thennem selluff giortt oc ingen anden oc lodt thennem see syn kaarde, som handt hug hannem mett, oc wor blodig tiill mytt paa etc. Item 8 mends witne att fornæ Michel Andersen hagde tilstandett fore thennem oc rosedhe ther aff wti brølups gaardt i Torup, att hans [!] hug Per Skredher i Randhers oc lodt see blodt oc

hoor, som sadt paa korden hal andett korthet fraa aadden, oc ragthe syn handt fraa seg oc sagde, att handt hug hannem mett syn handt, oc skulde handt endt røme aff landett, tha skulle hand aldrig sye ther ney fore etc., mett mange flere breffue oc bewisninger, att handt tyttth oc opthe hagde bestandett, att handt hug forne Per Skredher oc ingen andhen. Ther emodt i rette lagde forne sandemendt i Randhers oc Michel Andhersen fyrst ett witne, som en quinne oc 2 piger hagde witnet, lydendes at forne Chrestiern Seurenson hug forne Per Skredher oc gjorde hannem ther saær oc skade, som handt hagde, oc redt paa en brun hest, oc hans suendt sadt paa syn hest mett ett spendtt armbørst etc. Item ett witne, som en prest hagde wdgiffuitt, lydendes att then karll, som gjorde Per Skredher samme skade, sadt paa en brun hest, men huem handt wor, thett wiste handt inthett aff etc. Item ett andett witne som her Mattis Owesen prouest i Randers mett nogre borghere oc borgesker thett samme stedtz besynderlig forne Per Skreders egen hustru hagde witnett, atthe icke retthere kunde see, endt then karll, som hug forne Per Skredher, sadt paa en brun hest, thi thett wor i mørkenett oc wor møgitt stoff i wederett, oc tycktes thennem, att thett skulle were Chrestiern Seurenson i Helstedt etc. mett mange slig breffue oc windesbyrdt etc. Tha epher breffue etc. sagde wii ther saa paa for rette, att forne Michel Andersen, som saa obenbarlig tiidt och opte haffuer selluff bestandett gerningen, strax then giortt wor, som wor bewisliggt, handt bliffuer faare sagen oc forne Per Skredhers rette bane oc manddraber, oc bør forne Crestiern Seurenson for then sag quitt att were, oc the sandemendt wti Randers, som haffue suorett hannem mandøødt offuer, att haffue giortt vrett oc bør att were nedherfeldige oc bøde ther faare epher logenn, oc the windesbyrdt, som forne sannemendt i rette lagde imodt forne Chrestiern Seurenson i samme sag, att were falske, oc the som saa witnett haffuer att bøde emodt os och staa ther faare tiill rette, forbiudendes alle hannom her emodt at fegde etc. Datum Aaleborg, præsentibus her Mogens Gøye, her Owe, Mogens Munck, Erich Banner, Knut Persen, Per Ebbesen, Axell Iull; tertia feria post misericordia domini.

Aalborg 17. April 1537.

Jens og Laurids Nielsen i Lyngs imod ransnævningerne i Revs herred ved lensmanden paa Ørum Gabriel Gyldenstjerne.

Ang. gyldighed af ransnævningernes ed.

Sagsøgerne frifindes for ran, ransnævningerne kendes nederfældige, to vidner idømmes bøder, og Oluf Pedersen, der bandt bogsed før nævningernes ed, kendes nederfældig og idømmes bøder.¹⁾

H. 1 fol 17 r—17 v.

Iens Nielsens oc Las Nielsen.

Vor skickett for Iens Nielsen i Lyngs oc Las Nielsen ther samme stedtz oc hagde i rette steffnt ransneffninge i Reffsherritt, som hagde suoret thennem ran offuer for nogett godts, guld oc pendinge, thii skulle haffue tagett fraa Peder Michelsen, thii hagde i hiel slagett, oc i rette lagde ett tings witne wdgiffuit aff Syndherherritz ting i Morse, lydendes att the hagde ther giffuitt oc giortt theres log oc wern, att the aldrig hagde tagett eller røffuitt enthen guld, søluff, eller pendinge eller nogett aff thet godts hannem tiilhørde, siiden handt wor slagen, oc att the ey wore enthen røffuere eller ransmendt etc. Item ett andett tings witne lydendes att 8 mendt hagde witnett, att then dag boedt bleff fest tiill landtzting faare Pedher Michelsens dødt, tha bleff alle sagher affthaledhe, saa ner som the twoff forne Iens Nielsen oc hans broder wore offuer suoren etc. Item thett tredie tings witne lydendes att forne Iens Nielsens beuisning wor lest paa Reffsherritzting 8 dage førre en nogen towff gick etc. Ther emodt i rette lagde os elskelige Gabriell Gyllenstjerne wor mandt oc tienner oc embitzmandt paa wortt slott Ørum, som sagde seg att wüilde pleye rett paa forne ransneffninges weg[ne], nogher bewisninger, lydendes att then tiidt forne Per Michelsen bleff optagen paa marcken, som handt laa dødt, tha hagde huerken belthe, pung eller pendinge hos seg etc. Oc dog ey bemelthe samme witner, att forne Iens Nielsen eller hans brodher skulle haffue tagett saadant godtz oc pendinge fraa hannem, siiden handt wor dødt. Item ett tings witne aff Iegen biercke ting lydendes

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 121 og 128).

att 2 mendt hagede witnett, att baade ran oc alle sager bleff endelig afftallitt, then dag orfeyde bleff giortt etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholdher. Tha ephther breffue, beuisning etc. sagdes ther saa paa for rette, att the ransneffning, som saa haffue suoret forne Iens Nielsen oc Las Nielsen ran offuer emodt the beuisninger, som for-screffuett stor, the haffue suorett wrett oc bør att were nedherfellige, oc forne Iens Nielssen oc Las Nielsen fore the ran och towff quitt att were, oc forne witne, som wdgiffuen wor tiil Iegen hiercke ting, att were fal[s]ck, oc the too mendt, thet vitnet haffuer, att bøde emodt os oc stande ther fore tiill rette, och Olluff Persen, som bandt bogs eedt, førre forne ransneffninghe suore om samme sag paa noghre pendinge, forne Iens Nielssen och hans brodher skulle haffue tagett fraa forne Pedher Michelsen, bør och att were nedherfellige oc bødhe fore ephther logenn. Datum Aaleborg tertia feria post dominica misericordia domini, præsentibus her Mogens Gøye, her Owe Lunge, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen.

Aalborg 17. April 1537.

Malte Lauridsen (Viffert) til Rebstrup (Sønderup sogn) imod Niels Madsen smstds. og hans søn Mads Nielsen (Skade II?).

Ang. tyveri under Grevens Fejde.

De sagsøgte frifindes, da sagsøgeren ikke kan bevise, at det stjaalne gods findes hos dem.

H. 1 fol 17 v—18 r.

Nis Matzen i Rebstrup.

Vor skickett for os Malti Laurisen oc haffde i rette steffnett Nis Matzen i Rebstrup oc hans søn Mattis Nielsen oc beclagett, ati wti then oprør, som nogen tiidt siiden forleden iblandt almue skedt wor, haffde bortt tagett hannem en kiste mett hans iordebreffue oc godts, som ther wti fandes, oc ey wille gøre hannem ther nogen wandel fore etc. Tha ephther tiiltall etc. worte ther saa paa sagtt for rette, att ephther thii forne Malthi Laurisen ey kunde gøre bewiseligtt, att ther fandes enthen breffue eller godtz hoss forne Nis Matsen eller hans søn, som hannem tilhorde, tha bør thennem for sag quitt att

were epther then receses lydelse¹⁾), som wii mett wortt elskelige Danmarcks riges raadt om saadan godtz giortt haffue. Datum Aaleborg tertia feria post misericordia domini, præsentibus her Magnus Gøye, Owe Lunge, Magnus Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Aalborg 17. April 1537.

Niels Jensen Rotfeld til Bratskov (Brovst sogn) imod sandemændene i Salling Nørre herred.

Ang. to sandemænds ed, hvorved Else Madskone, Niels Madsen m. fl. i Øster Grønning (Grønning sogn) blev svoret skyldige i hærværk, mens de øvrige sandemænd svor dem fri derfor.

De to sandemænds ed opretholdes, de andre dømmes nederfældige, og de vidner, paa grundlag af hvis forklaring de har afgivet deres ed, idømmes bøder.

H. 1 fol 18 r.

Niels Iensen tiil Bradtskoffw.

Vor skickett for os Niels Iensen oc hagde i rette steffntt sandemendt i Nørreheritt i Salinge for, att nogre aff thennem haffde suoret Else Mattiskone i Østher Grønningh, Nis Matsen i samme stedt oc theres folck quitt for heluerki, som handt hagde ladett thennem mett logligen forfylge oc hafde ladett thennem wduise aff samme gaardt, thii wti boer, forthii hafde bortt leyett tiill fremmede mendt nogre agger oc iordt fraa samme gaardt emodt hans minde, som handt strax beuiste mett twenne tings witner. Item beuiste handt mett ett breff wdgiffuitt tiill Wiborg landtztung, lydendes att too aff samme sandemendt haffde suorett thennem heluerki offuer, for thii haffde besiddett samme gaardt offuer rette faredag, siiden thii wore lofflig wduiste. Ther tiill suarede forne Else Matzkone, att hun icke hagde legett enthen agger eller eng fraa samme gaardt, wdhen thett hinded egen børn hagde att bruge, wndertaget en agger, som hun hagde fest ther fraa att skulle

¹⁾ Jfr. Chr. III's forsikringsbrev 1534 18. Aug. (Aarsberetninger fra Geheimearchivet II s. 79 f.), der dog ikke er udstedt af rigsraadet, men af kongen alene.

bruges wti 3 aar, som hun bewiste mett tings witne, oc gaff thii thennem ther om i rette paa baade siider. Tha epther breffue etc. sagde wii ther saa paa for rette, at thii two sandemendt, som suore for^{ne} Else Mattiskone, hindes søn och folck heluerki offuer, thii haffue suorett rett oc bør wedt magt att bliffue epther thii beuisninger, som forscreffuett staar, oc thii andre sandemendt, som suore thennem quitt, att haffue giortt wrett oc bør nederfeldig att were, oc thii witne, som for^{ne} Else Mattiskone i rette lagde, att were falske, oc thii, saa witnett haffuer, att bøde emodt os oc stande ther faare tiill rette. Datum Aaleborg tertia feria post misericordia domini, præsentibus her Magnus Gøye, Owe Lunge, Magnus Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen etc.

Aalborg 15. April 1537.

Axel Juul imod Tule Vognsen i Borup (Astrup sogn) og Niels Mortensen og Ove Sørensen i Hellum.

Ang. to efter Grevens Fejde forbrudte gaarde i Borup og Hellum, som var skænket sagsøgeren af kronen, men som de hidtidige ejere ikke ville fravige.

Godset tildømt sagsøgeren i henhold til hans beviser. Intet hensyn taget til sagsøgtes tingsvidner om, at nogle tidligere oprørske bønder havde afgivet forklaring om de sagsøgtes uskyld.

H. 1 fol 18 r—19 r.

Axell Iwll.

Vor skickett Axell Iull oc hagde i rette steffntt trende wor oc kronens byndher Tuli Wogensen wti Børup, Niels Morthen-sen oc Owe Sewrensen i Hellum paa then anden siide oc tiiltallett thennem for tuende byndergaarde, then enne wti Børup wti Astrup sognen wti Henstedherritt, then anden wti Hellum byy oc herritt lygendes, som the selluff besidde oc iboer, oc the emod os oc kronen (wti thenne forgangne oprør) forbrott oc forkast hagde, oc wii ther faare mett wortt elskelige Danmarcks riges raads samtycke oc tiilladelse forbemeldt Axell Iull arffligen fraa os oc kronen wndt oc giffuitt haffue¹⁾,

¹⁾ Da. Kancellireg. 1535—50 s. 23 (1536 28. Okt.).

oc beclager, att the ther offuer emodt hans willige oc tilladelse samme gaarde besidde, oc ey the hannem thennem wiige eller opgiffue wille. Tha berette oc forkynde forne Axell Iull, hvorledes bønderne oc menig almue, som boendes oc besidendes ere wti the oprørske oc afffaldne herritther, haffue wtgiffuitt theres herritzbreff tiill os oc kronen wndher theres heritz indsiigell, saa lydendes att epherthii the thennem emodt os oc kronen haffue forsett oc forbrott i thett, att the skipper Clemendt, skipper Hermen oc thett parthii wor oc rigens fyende haffue hyldett, suoret oc weritt fylactige emodt then eedt oc hylling, the mett menig landtzens indbyggher os (wti wor første hylling wti Horsens) loffuende oc suore, oc ther faare alle endrecteligen opladit oc affhenditt fraa thennem oc theres arffinge alt theres byndhergodtz oc eyendom, theres hals ther mett igenløse, at were oc bliffue forbrott godtz tiill os oc kronen tiill ewig tidt, huilkett handt oc bewiste mett samme theres herritzbreff oc sigell, handt for os oc forne wor elskelige Danmarcks riges raad samme tiidt lodt lesse oc forkynde. Tisligeste beuiste handt, oc samme bynder selluff tilstode oc icke kunde beneye, att the mett wore wti then forsamling for Randhers emodt wor oc rigens adell, som ther inde aff samme oprørske almue bestolde oc belagde wore, oc beuiste handt, att samme forne Owe Seurenson, Niels Morthensen oc hans brodher mett wore paa Nes oc Tostelundt at røffue oc tage etc. Ther tiill suorede forne Tuli Wogensen, Niels Morthensen oc Owe Seurenson oc gaffue tiill kende, att the samme byndher gaarde hagde arffuitt epher theres affgangne foreldherne, oc framlagde nogne tings witner, att nogne mendt (som boendes wore i samme oprørske herritther oc selluff mett wore wti samme oprør) hagde witnett, att the hagde werett oc omgaaett mett thennem i engen herritther forst som danne suenne oc siiden som danne mendt, och ey thett thennem vittherlig att were eller haffue sett forne Tulli Wogensen, Niels Morthensen oc Owe Seurenson att brende eller skende nogen gode mendtz gaarde, endog the thett alligeuall haffue giortt kunde, att samme mendt, som saa hagde witnett, icke aff wiise eller hos waare, etc., mett mange flere ordt oc talle paa baade siider thennom emellum wor. Tha

epther tiltall etc. blev ther saa paa sagt fore rette, att eptherthii forbemelt Axell Iull bewiste, att forn^e byndher Tuli Wogensen, Niels Morthensen, Owe Seurenson oc theres brødre, som i saa maade oprørskede oc forsamlede wore att føre auiindtz skioldt emodt os oc theres federne riige, offuer then eedt the os wti wor hylding loffuett oc suorett hagde, saa oc epther theres egen herritzbreffs lydelse, tha er och bør samme twende byndergaarde oc godtz ganske oc allt att were forbrøtt tiill os oc kronen, oc forbemeldt Axell Iull oc hans arffinge thennem mett all theres tiilligelse, skoff och marck att haffue, nyde, bruge oc beholde, epthersom wii mett wor Danmarcks riges raads samtycke oc tilladelse hannem naadeligen wntt oc giffuitt haffuer, oc huo thennem besidde skall, skulle thii thet haffue wti hans nøge oc minde. Datum Aaleborg dominica misericordia domini, præsentibus her Magnus Munck, her Magnus Gøye, Erick Banner, Erick Kromedige, Knudt Persen oc Per Ebbesen etc.

Aalborg 17. April 1537.

Erik Blik imod Søren Andersen, kirkeværge for Vester-Vanned kirke.

Ang. St. Nicolai mølle i Klitmøller (Vester-Vanned sogn).

Da sagsøgeren er udeblevet, tilkendes der sagsøgte erstatning for kost, tæring og brevpeng. Sagsøgte beholder møllen, indtil den lovligt kan vindiceres fra kirken.

H. 1 fol 19 r.

Seuren Andherssen.

Vor skickett for os Seuren Anderssen kirke werge tiill Westherwonneth kirke, att Erick Bleck haffde hannem hiidt steffnett for en mølle, som kallis Sancti Nicolai mølle ligendes i Klitte Molle, oc beclagett, att hannem hagde her forbyndhett siiden i løffuerdags oc tiill nu i dag, oc ey forn^e Erick Bleck eller nogre paa hans wegne her i rette møde wille oc suore i then sag i nogre maade etc. Tha epther etc. sagdes ther saa paa fore rette, att forn^e Westherwanneth kirke bør her epther att nyde oc beholde forn^e Sancti Nicolai mølle epther hennes breffs lydelse wbehindrett i alle maade, saa lengæ

thet forne Erik Bleck eller noger andre kandt logligen wyndhe forne kirke then aff mett rette, oc forne Erick Bleck igen att giffue forne Seuren Anderssen paa kirkens wegne hues kost oc thering oc breffpendinge, som handt paa forne kirkes wegne wdgiffuitt haffuer, ephtherhii att handt tog steffning oc ey her wti rette mødhe wille. Datum Aaleborg tertia feria post misericordia domini, præsentibus Magnus Gøye, her Owe Lungæ, Magnus Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen etc.

Aagaard 5. April 1537.

Hr. Anders Christiensen, sognepræst paa Hannæs, stiller forespørgsel:

Ang. pantsætters adgang til at indløse en gaard pantsat paa aaremaal.

Det udtales, at efter Frederik I's forbud mod pantsætning af bøndergods paa aaremaal er pantsætteren berettiget til at indløse gaarden, naar han er rede til at betale panthaveren.¹⁾

H 1 fol 19 v.

Her Andhers paa Haneess.

Vor skickett for os her Anders Crestiensen paa Haneess oc beclagett, att handt noger aar siiden forleden haffde tiill panthe satt en vor bunde Anders Matzen i en hans bunde gaar for 4 hundrett marck waffløst wti 26 aar, oc berette, att ther stodt end nw ett hundrett marck tilbage aff samme pendinge, huilket Per Nielsen oc hans søn oc metarffinge bestodt oc strax forwisett hannem samme pendinge etc. Oc giorde forne her Anders spørssmaall tiill os oc wort raadt, som tha tilstede wor, om samme hans bunde gaarde burde ther ephther att holdes hannem fore, lengre en som hans pendinge wor redhe. Tha sagdes ther saa paa for rette, att ephther then ordinanse oc skickelse, som wor kiere herre fadher ther paa giortt haffuer²⁾, att ingen byndergodtz maa saa wdsettes tiill paantt paa aarssmaale, tha bør forne her Anders samme gaardt igen att haffue tiill løsnung, nar som

¹⁾ Jfr. s. 29.

²⁾ Ukendt forordning 1523—33.

hans pendinge rede er, oc handt then ephther loffuen løse wille. Datum Aagaardt¹⁾ quinta feria paschatis, præsentibus Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Aalborg 16. April 1537.

Oluf Jacobsen imod Margrete Bruens ved Simon Lauridsen.

Ang. spørgsmaal om, hvorvidt faders horbørn er arveberettigede efter ham, naar han har ægtet moderen efter sin første hustrus død.

Det udtales, at børnene i medfør af Jyske Lov I 24²⁾ maa anses for ægtebørn og arveberettigede efter loven.

H. 1 fol 19 v—20 r.

Margrette Bruens.

Vor skickett for os Olluff Iepsen oc haffde i rette steffnt Margrette Bruens oc tiltallet hende for en arff, som hun paa syn oc synne borns wegne haffde an[nam]mett ephther hennes hosbundet Per Crestiernsen, oc berett for^{næ} Olluff Iepsen, att thett ene barn bleff afflett, then stundt for^{næ} Per Chrestiernsens hustru Sophiie Andhersdatter leffde, oc thet andett nogen stundt ephther hun wor dødt, oc menthe, forthii att samme børn ey wore ecthe oc ey motte arffue for^{næ} Per Crestiernsen mett flere ordt. Ther tiill suarede Symen Laurisen paa for^{næ} Margrette Bruens wegne, att for^{næ} Sophie Andhersdatter wor en gammell affleffuett quinne oc laa siug paa syn sotte seng, oc then stundt hun saa siug laa, afflett for^{næ} Per Crestiernsen ethh barn, men[s] hun leffde, mett for^{næ} Margrette Bruens oc siiden ett andett, effther att hun dødt wor, oc then tiidt hun gick i kirke effther thett andet barn, lodt handt seg wye oc giffue vett henne ephther then herderlig kirkes rett, oc i rette satte for^{næ} Simen Laurisen paa for^{næ} Margrette Bruens wegne om samme thuenne born, ephther att faderin saa wor logligen giffuett wedt theres modher, om the ey burde att were echte børn oc erffue theres fadher. Tha ephther tiiltall, gensuor etc. sagdes ther saa paa for rette, att ephther logen som scref-

¹⁾ I stedet for understreget: Aalborg.

²⁾ Dommen citerer »I 25«, en saadan nummerering af lovstedet findes i haandskriftet NkS. 1321 4⁵.

fuitt staar wti thett 25 capitthell i then første bog¹⁾: oc tager mandt hoorkone oc wides wedt, oc fange børn mett, huadt heldher ther wordher openbaret for then helig [kircke] eller ey, tha er thii børn adelkone børn etc. Tha bør forne Margrett Bruens att were forne Per Chrestiernsens echte hustru, oc the børn, som saa afflede bleffue, eptherthii handt lodt seg loffligen siiden giffue wedt hende siiden then første hustru[s] dødt, bør baade att were echte oc erffue theres fadher Per Crestiernsen oc then arff nyde oc beholde epther loffuen. Datum Aaleborg secunda feria post misericordia domini, præsentibus Magnus Goye, her Owe Lunge, Magnus Munck, Erick Banner, Knudth Persen, Erick Kromedige, Pedher Ebbesen etc.

Aalborg 19. April 1537.

Hans Smed i Albæk (Lendum sogn?) m. fl. imod Poul Vinter i Egaas (Bindslev sogn) m. fl.

Ang. sagsøgte hængning af sagsøgernes slægtninge for tyveri.

De af sagsøgerne fremlagde tingsvidner om de hængtes uskyld underkendt, de paagældende vidner skal behandles som falsknere og bøde som saadanne. Sagsøgte frifundet for al tiltale i sagen, da de hængte var paagrebne og havde aflagt tilstaaelse. Det forbydes enhver at fejde sagsøgte og hans hjælpere i denne anledning.

H 1 fol 20 r—20 v.

Pouell Winther.

Vor skickett for os Hans Smedt i Albeck oc hans met-slectinge och hagde i rette steffntt Pouel Wynther i Iege Aas oc hans metfølgere oc tiltallett thennem for theres frender Godske Laurissen, Nis Persen, Per Nielsen, Crestiern Nielsen, Lauris Godskissen, som the skulle laditt henge mett wrette, oc i rette lagde nogre tings witner og sogne witner, lydendes att forne theres frender, som hengtt bleffue, hagde werett wberøctett for tiwfferii oc wore grebne oc paa tagne wdhen tiwss merck oc koste etc., oc att the aldriig hagde werett paa

¹⁾ Jyske Lov I 24; jfr. s. 46 note 2.

nogen godt mandtzs gaardt att røffue eller tage fraa nogen, oc att forne Pouel Winther skulle huggett oc lade hugge samme mendt oc siiden ladett thennem ophenge etc., huilke forne witner som fandz dog falske att were. Ther tiill suarede forne Pouell Winther, athii wore hans witterlig thiuffue, oc i rette lagde thuennæ wittner, thet ene lydendes att the 3 mendt, som først bleffue hendt[!], hagde openbarlig tilstandett att stiole 9 øxne fraa forne Pouill Winther oc ginge i hans gaardt mett then mening, att the wildhe tage hans godtz oc slaa hennem ihiell etc. Item thett andett witne lydendes att the 2 karle, som bleff hengde 8 dage ther ephther, hagde wndkommeth, ther the andre bleffue grebne, oc siiden the waare paatagne, tha hagde the ligerwiis bestandett som the andre 3, oc att the waare lige saa gode som the i then sag etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholdher. Tha ephther breffue etc. wortt ther saa paa sagt fore rette, att forne Godskii Laurissen, Nis Persen, Per Nielsen, Chrestiern Nielszen oc Lauris Gotskiisen, som saa wore grebne och paatagne fore tiuffuerii oc hagde staalett 9 øxne og saa openbarlig hagde bestandett, att the indfalde i forne Per[!] Winthers gaardt mett slig foractig, att the wille stielle hans goodtz oc slaa hannem ihiell, the ere hengtt mett rette oc ephther [logen], oc bør ey forne Pouill Winthther eller hans metfølgere ther faare att stande nogen tiill rette i then sag, oc the, som samme witner hagde witnett, som forne Hans Smedt i rette lagde, att were falskenere oc bødhe ther faare emodt os oc stande ther fore tiill rette, forbiudendes alle ehuo the helst ere eller were kunde forne Pouill Winther eller nogre hans anhenger fore then sag att feyde eller feydhe ladhe i nogre maade i then sag att wforrette. Datum Aaleborg quinta feria post misericordia domini, præsentibus Magnus Gøye, Magnus Munck, her Offue, Erik Banner, Erick Kromedige, Per Ebbesen oc Axell Iull.

Aalborg 19. April 1537.

Laurids Nielsen i Horne imod Jon Pedersen m. fl. ransnævninger i Horns herred ved herredsfogeden Jens Fus.

Ang. ransnævningers ed, hvorefter Jens Tybo ikke findes

skyldig i ran af afgrøde af en ager hørende til sagsøgerens gaard.

Ransnævninger idømt bøder for uret ed, da Jens Tybos ret til ageren var ophørt som følge af, at den fæster, der havde fremlejet den til ham, selv havde mistet sin ret til ageren.

H. 1 fol 20 v—21 r.

Las Nielssenn i Horn.

Vor skickett for os Las Nielssen i Horn oc hagde i rette steffntt Ion Persen, oc the andre ransneffninge i Hornsherritt oc tiltallett thennem, for the hagde suorett Iost[!] Tyboo quitt, som tog hans korn bortt aff hans agger, som handt hagde ther wti saaett, oc i rette lagde ett tings witne aff Hornsherritt, lydendes att then iordt, som Las Nielsen hagde ran paa Iens Tyboo fore, vor hans rette lodskiffthe iordt, som handt orde och saade, oc ransneffninge hagde Iens Tybo quitt ther fore etc. Item ett andet tings witne aff samme Hornsherrittz ting lydendes att 18 syunsmendt hagde witnett oc hemlett inden tinge, att then agger, som Las Ienssen i Hornstrup hemledt hans fadher Iens Tybo, then ligger aff rette tiill then gaardt Las Nielssen iboer, som theres gamle foreldhrene hagde sagtt for thennem etc. Ther tiill suarede Iens Fus wor herritzfogett i Hornsherritt paa forn^e ransneffninges wegne oc i rette lagde ett tings witne, lydendes att samme Iens Tyboo hagde leyett samme agher aff forn^e Las Nielsens modher Marrin Nielse wti 3 aar, som then tiidt hagde samme gaardt, forn^e agger tilliger etc., oc menthe ther faare, att ransneffninge hagde rett suorett i then sag, epher thii forn^e Marrin Nielse wor forn^e Iens Tyboes hemblere, att handt hagde leyett samme agger aff hende. Ther tiill suarede her Oghe Lungæ oc bestod, att forn^e Las Nielsen hagde fest gaarden aff hannem nogen tiidt førre, en handt hagde soedt samme agger, som Iens Tyboo bortt tog grøn wdaff, oc wor hans fulde hemlere oc tilstandere, att handt hagde fest hannem gaarden mett hinds tiilligelse. Tha epher tiltall etc. sagde wii ther saa paa faare rette, att forn^e Marrin Nielse ey kunde hemle forn^e Iens Tyboo samme agger lenger, en hun hagde gaarden festh, oc strax hun slap gaarden, tha wor thet

s[t]edtmaal wde, oc ransneffninge, som suore Iens Tyboo quitt, som saa bortt tog forne Las Nielsens korn, handt hagde saaedt i syn agger, haffue giortt wrett oc bør ther fore att bødhe ephther logen. Datum Aaleborg quinta feria post dominica misericordia domini, præsentibus her Magnus Gøye, Erick Banner, her Offue Lunge, Erick Kromedige oc Axell Iull etc.

Aalborg 19. April 1537.

Niels Lauridsen i Vust imod Peder Svenningsen i Hesselbjærg (Sejerslev sogn).

Ang. tre agre paa Ejerslev mark, som Peder og Jens Svenningsen havde givet som høviskhed for Søren Bertelsens død, og som ved landstingsdom er tilkendt sagsøgte.

Agrene tildømt sagsøgte uden hensyn til foreliggende breve, idet bøndergods ikke maa splittes. Sagsøgte skal dog erstatte den sum, sagsøgeren kan bevise at have givet ham for jorden.

H. 1 fol 21 r—21 v.

Pedher Suenigssen.

Vor skickett Nis Laurisen i Woost oc hagde i rette steffntt Per Suenigsen i Helselberg oc tiiltallett hannem for 3 stycker iordt, som bleff wdbøtt for Seurin Be[r]thelsens dødt, som handt gjorde hannem hindher paa, och i rette lagde ett skøde breff, lydendes att Per Suenigsen oc Ies Suenigsen hagde skøtt oc affhendt 3 stycker iordt paa Eyrsløff marck ligendes tiill Michel Berthellsen for en høffuiskhedt for Seuren Berthelsens dødt etc. Item ett skøde breff lydendes att Per Michelsen borger i Nykiøbing hagde giortt Nis Laurisen i Woost ett fuldt skøde oc eyndom paa 3 aggre iordt ligendes paa Eyrsløff march, som Per Suenigsen oc Ies Suenigsen wdtbøtte for Seuren Berthelsens dødt etc. Ther tiill suarett Per Suenigsen oc i rette lagde nogre tings witner, lydendes att handt hagde bødtt samme 3 stycker iordt tiill en feyring for Seuren Bertelsens dødt, oc skulle thett sellig igen, tha skulle handt eller hans arffinge thet haffue for guldt oc pendinge oc ingen andhen etc. Ett witne lydendes att handt hagde werett tiill tinge oc loglig opbodett guldt och pendinge oc fuldt wertt

fore samme 3 aggre oc iordt etc., oc ett landztings dom lyden- des att samme 3 aggre wor dømpt tiill fornæ Iens Suenigsens bundegaardt oc giffue ther skellig werdt faare epther wuuldige dannemends tycke etc., som samme breffue ythermere wd- uiser oc indeholdher, om huilken sag the paa baade siider gaffue thennem i alle rette. Tha epther breffue etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att fornæ 3 aggre lydendes paa Eyrsløff marck i Morse, som saa er kommen oc kjøpt fraa Per Sue- nisans bunde gaardt epther wor kierre herre fadhers konning Fredericks ordinantz¹⁾, som ther paa giortt er, att bynder godtz ey maa saa splittes adt, bør igen att komme tiill fornæ Per Suenigsens bunde gaardt, som theres ere fraa kommen, oc ey the kiøbe breffue, ther paa ere, att komme hannem tiill skade i noger maade, dog att Per Suenigsen skall igen- giffue oc fornøge fornæ Nis Laurissen suo møgett guldt oc pendinge, som handt skellig beuise kandt, att handt haffuer wdtgiffuitt fore fornæ 3 aggre, oc dannemendt kunde skellig beuise, att the werdt ere, føre en handt slipper eller misther fornæ agger oc iordt. Datum Aaleborg quinta feria post miseri- cordia domini, præsentibus her Magnus Gøye, her Oue Lunge, Magnus Munck, Erick Banner, Erick Kromedige, Per Ebbe- sen, Axel Iull.

Aalborg 15. April. 1537.

Margrete Oves imod Anders Mogensen.

Ang. besiddelse af en fæstegaard.

Gaarden tildømt sagsøgte, der har brev derpaa, sagsøgeren og hendes folk idømmes bøder for hærværk, og udstederne af et af hende fremlagt sognevidne skal bøde for falsk vidne.

H. 1 fol 21 v—22 r.

Anders Mogensen.

Vor skickett for os Margrette Owes og hagde i rette steffntt Anders Mogensen, for handt feste hinde wdaff then gaardt,

¹⁾ En saadan forordning kendes ikke, jfr. dog Fr. I's Reg. s. 117 (1526 23. Okt.); men princippet fastslaas i kong Hans' og rigsraadets dom (se nedenfor s. 838) ca. 1483—1507 (Rep. 2. VII 12602-4), jfr. Rep. 2. VI 10890 (1507 20. Febr.) og Will. Christensen: Dansk Statsforvaltning s. 516—17; atter fastslaet af Christian III i Odenserecessen af 1539 § 11.

hun wti boer. Tha ephther etc. sagdes ther saa paa fore rette, att forne Anders Mogensen bør forne gaardt at nyde og beholde ephther forne a-biscop-a Jørgens breffs lydelse, oc forne Margrette Owes att bøde forthii heruerki, hende oc hendes folck offuer sorne ere ephther loffuen, oc thet sogne witne, som forne Margrett Offues i rette lagde, att were falsk, oc thii, som thett witnet haffuer, att bøde emodt os oc stande ther føre tiill rette. Datum Aaleborg dominica misericordia domini, præsentibus her Magnus Gøye, her Owe Lunge, Magnus Munck, Erick Banner, Erick Kromedige, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Aalborg 19. April 1537.

Vil Thomesen (Galskyt) imod Mads Mikkelsen i Janum (Øster-Svendstrup sogn) m. fl. ved Bodil Mikkels.

Ang. rebet jord paa Janum mark.

Sagsøgeren og andre lodsejere i Janum tilkendes deres anpart i jorden i henhold til en efter kongens befaling foretaget rebning, bekræftet ved to af kongen udnævnte gode mænds ridning og granskning og ved en landstingsdom. En af sagsøgte fremlagt biskop Stygge Krumpens dom underkendt, da bispens skønt beskikket med andre gode mænd til at ride og granske var optraadt paa egen haand, mens sagsøgeren ikke havde sine beviser til stede. Sagsøgte idømt bøder for ulovligt at have brugt den rebede jord.¹⁾

H. 1 fol 22 r.—22 v.

Ville Tamessen.

Vor skickett for os Wille Tomesen oc hagne i rette steffntt Mattis Michelsen i Iernwm oc hans metarffinge for reb, som hans brodher Iens Tomesen logligen fulde paa Iernum marck, oc forne Mattis Michelsen oc hans metarffinge ey wiillde ther nøges mett, men bruge dog hans reb drette iordt oc flere mett syn egen, som han saa logligen tilrebt er, oc forne Wille Tomesen haffuer ther fore fuldt samme Mattis Michelsen oc flere woldt oc herwerke offuer, oc handt oc the siide ther mett offuerhørige oc ey rette eller bøde wille. Ther tiill suare

a-a) I margin.

¹⁾ Jfr. s. 676 og s. 813.

Bodill Michelsdatter mett fuldt magtt paa syn søns Mattis Michelsens wegne, att samme reb wor wloglig giortt, oc ther fore haffede biscop Styggis dom ther paa, oc strax i rette lagde forn^e biscop Stygges dom, lydendes att handt mett flere gode mendt waare tilskickett att riide offuer samme march att granske oc forfare, om samme reb logligen giortt wor etc., och haffuer dog ene faret paa samme march, oc ingen af the andre gode mendt ther hos waare, oc hagde opdømt samme reb ey att skulde wedt magtt att bliffue, oc hues dele eller forfylling, som saa epher forn^e reb er, skall ingen magtt att haffue etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholder. Ther tiill suarede forn^e Wille Tomesen, att then tiidt samme dom gick, tha wor ingen aff hans bewisning tiill stedhe, som oc bewiseligtt er mett forn^e biscop Stygges egen dom, oc ey handt gick i rette then tiidt, oc strax beuiste mett wor kiere herre fadher koning Fredericks beffalling, att hans node hagde tilskickett fuldt magtt giffuitt noger dannemendt att rebe samme Iernum march, oc the samme hagde werett paa samme marck oc giffuitt bescreffuitt fraa thennum aff Hanherritzting wndher gudtz aar 1531 løgerdagen nest for sancti Iørgens dag (22. April), lydendes att alle byndher i forn^e Iernwm tha tilstede wore oc forn^e Iens Tomesen, och tha bleff samme reb opsatt tiill sancte Birgitte dag ther nest epher kommendes, oc tha waare samme rebs mendt ther samme dag alle tiill stede oc fuldt giorde wor kiere herre fadhers beffalling oc tha tilrepthe alle lodtzegere i forn^e Iernwm huer epher syn anpartt etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholder. Item ett andett wor kiere herre fadhers beffallings breff¹⁾ att nogre gode mendt, som wor Malthii Laurissen oc Michell Nielsen i Kye mett flere godhe mendt, att skullde riide paa samme marck oc granske oc forfare, om samme reb wor saa logligen giordt, att hinde burde wedt magtt att bliffue, oc 2 forn^e gode mendt hagde sagt, thett forn^e reb, som samme mendt giordt hagde, skulle wedt syn fulde magtt att bliffue etc. Item ett Magnus Muncks dombreff wdgiffuitt att Wiborg landzting lydendes att handt hagde tildømt Iens

1) Fr. I's Reg. s. 450 (jfr. s. 477).

Tamsen all then iordt oc eyndom, som rebs mendt hannem til rebtt haffde, imeden samme rebs breff wedt magtt staar etc. Item ett breff wdgiffuitt til herridtz ting wndher guds aar 1535 lydendes att Lass Rodt oc Nis Germentsen logligen fordelthe wore tiill forne ting, faare the brugtte samme lens Tomesens iordt, som hannem saa logligen tilrebtt wor, oc tha samme tiidt forne Mattis Michelsen giorde ther log oc wern emodt, oc siiden ther epther bleff samme log ryggett, for handt tilforne wor logligen fordeeltt tiill samme herritz ting etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholdher. Tha epther tiiltall etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att forne Iernum marck er logligen rebtt epther logen, oc bør samme reb wedt magtt att bliffue, oc forne Wille Tomesen oc andre lodzeygere i Iernwm att nyde oc beholde huer epther syn anpartt aff samme iordt, som thennem saa tilreptt er, oc forne Mattis Michelsen oc hans metarffinge oc alle andre, som saa fordeldt ere, bør att bøde theres falsmall epther logen, for the suo haffue brugtt hans iordt, siiden then wor logligen rebtt, oc then dom, som biscop Styggi wd-giffuitt haffuer, bør ey att komme forne Wille Tomesen eller andre lodsegere i Iernwm tiill skade i nogre maade. Datum Aaleborg quinta feria post misericordia domini, præsentibus Magnus [!]¹⁾, Magens Munck, Oue Lungæ, Erick Banner²⁾ + s i v o³⁾.

Aalborg 19. April 1537.

Peder Andersen i Skarreklit (Lild sogn) imod Peder Ingvorsen i Tømmerby.

Ang. en gaard og en eng i Tømmerby.

Da sagsøgeren ingen beviser fremfører for sin paastand, tildømmes godset sagsøgte i overensstemmelse med en af Mourids Nielsen Gyldenstjerne afsagt dom, indtil nogen møder med bedre beviser.

H. 1 fol 22 v—23 r.

¹⁾ Sandsynligvis Mogens Gøye, men eventuelt dobbeltskrevet Mogens (Munk).

²⁾ Herefter udstreget: Per Ebbesen etc.

³⁾ Uforstaaeligt.

Pedher Inguordsen.

Vor skickett for os Pedher Andersen i Skiørde Klitt oc hagde i rette steffntt Per Ingwordsen Pedher Iuordsen (!) i Temerby for en gaardt oc etth stycke eng nedhen fore en hedhe oc miente, att samme gaardt skulle were hans etc., oc hagde dog ingen anden bewisning i then sag. Ther tiill suarede Pedher Ingwordsen oc i rette [lagde] Mauris Nielsens breff aff Aagaardt mett flere etc., lydendes att handt hagde tildømppt Inguordt Nielsen fornæ Pedher Iuorsens fadher oc Morthen Morthensen samme gaardt i Themerby, som handt iboer, mett flere ordt. Tha epther tiltall etc. sagde wii ther saa paa faare rette, att fornæ Pedher Inguordtsen bør att nyde oc beholde samme gaardt i Tyszerby, som handt nu wtiboer, intiill saa lenge att noger kandt komme mett bedre beuisning, oc tha gaa ther om saa møgett, som rett er. Datum Aaleborg quinta feria post misericordia domini, præsentibus Magnus Gøye, her Oue Lunge, Magnus Munck, Erick Banner, Erick Kromedige, Pedher Ebbesen.

Aalborg 19. April 1537.

Morten Roed til Vaarst imod Sindel Lauridsen.

Ang. besiddelsen af en gaard (i Understed sogn ?), undladelse af at erlægge bøder for hærværk efter sandemænds ed samt det af sagsøgte tilvejebragte vidnebevis om, at han aldrig havde faaet livsbrev af skipper Clement paa samme gaard.

Sagsøgerens udvisning af sagsøgte af gaarden, som han selv vilde besidde, kendt ved magt. Sandemænds ed stadfæstet, og sagsøgte idømt bøder for hærværk til kongen og bonden. Sagsøgtes bevis for ikke at have haft skipper Clements livsbrev underkendt, og de personer, som havde afgivet vidnesbyrd herom, idømt bøder efter loven paa grundlag af et 12 mands sognevidne om, at sagsøgte havde ladet læse et saadant brev.

H. 1 fol 23 r—23 v.

Morthen Rodt.

Vor skickett for os Morthen Rodt oc hagde i rette steffntt Sindell Laurissen oc tiltallett hannem for then gaardt, handt

wti sydher emodt hans mynde, oc sannemendt i Børlumherritt haffuer suoret hannem heruerke ther offuer, oc ey handt emodt hannem bunde sagen bøtt haffuer, oc tisligeste faare en loff, som samme Sindell giffuit haffuer, ath handt aldrig hagde ingen tiidt breff aff skippe[r] Clemendt paa samme gaardt etc. Ther tiill suarede forne Sindill Laurissen, att handt hagde fest samme gaardt aff Chrestiern Høg forne Morthen Rods suoger oc hagde ey forbrutt samme gaardt i noger maade, oc tisligeste att handt hagde bøtt sytt faldtmaall emodt os oc ey emodt Morthen Rodt som bunden i sagen etc., oc ey handt noggen tiidt hagde breff aff skipper Clemendt paa samme gaardt, oc i rette lagde ett breff wdgiffuitt til Skoffby ting, lydendes att noger mendt ne[r]uerendes hos wore oc forligte Chrestiern Hiog oc Sindill Laurissen om samme gaardt oc stedde hannem samme gaardt etc., som thett breff ythermere wduiser oc indeholder. Item ett andett breff wdgiffuitt till samme ting, lydendes att Sinder Laurissen hagde giffuitt loff, att handt aldrig wor i rodt eller gerninge att røffue, tage eller att brende nogre herregaarde enthen i Wendzysell eller Hemersysell eller i noger honde gerninger. Men ett klede kjøpte handt oc gaff ther pendinge faare, oc ey handt tog skipper Clementz tiidt noger breff paa samme hans gaardt etc. Item ett witne vdgiffuitt tiill samme ting lydendes att 4 mendt hagde witnett, att forne Sindell ey hagde skipper Clemendtz tiidt breff lydendes paa samme gaardt, men ett beskermelse breff etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholdher. Ther tiill suarede forne Morthen Rodt, att handt samme Syndell hagde vdstedt aff samme gaardt, faare handt wille then selluff besidde, oc hagde ladett slagett høg oc satt i gaarden, oc forne Syndell hagde thett bortt tagett emodt hans mynde, huilkett handt strax beuiste, oc forne Sindell ey kunde sie ther ney tiill, oc tisligeste beuiste mett ett sogen witne wdgiffuitt tiill Wndestedt kirke, lydendes att 12 mendt hagde witnett, att samme Syndell lodt lese samme skipper Clementz breff, lydendes att handt oc hostru oc t[h]eres børn theres liffs tiidt skulle nyde samme gaardt etc. Tisligeste beuiste handt mett Pedher Ebbesen, att handt samme breff i forne Sindill Laurissens were sett haffuer etc.

Tha ephther etc. sagde wii ther saa paa faare rette, att forne Sindell Laurissen bør att røme samme gaardt oc haffuer then forbrott, oc forne Morthen Rodt then att nyde oc beholde, oc sandemendt, som forne Sindell Laurissen heruerke offuer suorett haffuer, bør wedt magtt att bliffue, oc forne Sindell Laurissen att bøde emodt os och bunden ephther logen, oc then log, som samme Sindell suo giortt haffuer, oc the mendt, som saa mett hannum witnett haffuer, att handt ey skipper Clemendtz breff hagde paa nogen tiidt, bør att were nederfeldige oc bøde ther faare emodt os ephther logen. Datum Aaleborg quinta feria post misericordia domini, præsentibus her Magnus Gye, her Oue, Magnus Munck, Erick Banner, Per Ebbesen.

Aalborg 15. April 1537.

Dorte Thomesdatter imod Mikkell Madsen i Vadum.

Ang. nedbrydelse af en lade samt bortfjernelse af løsøre.

Sagsøgeren tildømmes hærværksbøder efter loven. Er »abbeden« sagsøgtes hjemler, skal han tiltales med loven. Løsøre, som hun kan bevise, er frataget hende, skal under 40 marks bøder erstattes hende inden 6 uger.

H. 1 fol 23 v—24 r.

Daarethe Tamesdotther.

Vor skickett for os Daarethe Tome[s]dotter oc hagde i rette steffntt Michell Matzen i Wadwm oc tiltallett hannem for en ladhe, som handt nedher brødt for hyndhe nu dyre wore frue dag siist forledhen, oc beclagett, att handt haffuer stedt hindes ager oc eng fraa hinde, oc then tiidt handt nedher brødt samme ladhe offuer hindes, tha bortt tog handt en heste krubbe oc tesligeste hindes hosbundes snicker redskaff mett flere ordt, som hun tha beclagett etc. Tha ephther tilltall etc. sagde wii ther saa paa faare rette, att ephtherthii hinnes lade er saa nederbrøtt log wfordeltt tha er hinde skeedt heruerke, oc bør ther faare at bødes ephther logen, men er abbeden hans hemlere i then sag, tha tiltalle seg hannem ther faare mett logen, och hues andet godtz, som hende saa fraa taget er, oc hun skellig bewise kandt, thett bør att fuldt

gøres hinde inden sex samfelde wgher her epther vnder 40 marck tiill os oc 40 marck tiill bunden. Datum Aaleborg dominicam misericordia domini, præsentibus her Magnus Gøye, Oue Lunge, Magnus Munck, Peder Ebbesen, Axel Iull.

Aalborg 19. April 1537.

Peder Mortensen imod Anders Eriksen i Øster-Brønderslev. Ang. agre paa Øster-Brønderslev mark.

Jorden tildømmes sagsøgeren, indtil nogen møder med bedre beviser.

H. 1 fol 24 r.

Peder Morthensen.

Vor skickett for os Pedher Morthensen oc hagde i rette steffntt Anders Eriksen for 9 aggre oc en lygendes paa Øster Brølløsløff march, som handt gør hannem hinder paa oc holdher hannem faare, som er hans oc hans metarffuinges aruff och eye, oc handt veldelig haffuer tagett them fraa etc. Tha epther slig leylighedt sagde vii ther saa paa faare rette, att fornæ Pedher Morthensen bør agger oc eng att nyde oc beholde, saa lengæ noget kommer for os mett bedre bewisning i then sag, oc tha gaa ther om saa møgett, som rett er. Datum Aaleborg quinta feria post dominica misericordia domini, præsentibus her Magnus Gye, Oue Lunge, Magnus Munck, Erick Banner etc.

Aalborg 19. April 1537.

Clement Pedersen i Stagsted (Vendsyssel) imod Laurids Bentsen smstds.

Ang. en gaard i Stagsted.

Sagsøgte udebliver, og gaarden, som ved en paa sidste herredag afsagt udeblivelsesdom er tilkendt sagsøgeren paa grundlag af et mellem parterne i 12 samfrænders nærværelse indgaaet forlig, tilkendes ham paany. Sagsøgte skal rømme gaarden inden 6 uger under 40 marks bøder for hver 6 uger han har siddet og fortsat sidder dommene overhørig.

H. 1 fol 24 r—24 v.

Clemendt Persen.

Vor skickett for os Clemendt Persen i Stagsted oc hagde i rette steffntt Las Benttsen ibid. fore en gaardt, handt holdt hannem faare emodt wortt dombreffs lydelse wdgiffuitt tiill then siiste almyndelig herre dag, som stodt i vor kiøbstedt Kiøbinhaffen, lydendes att ephther thii fornæ Las Bentsen ey ther mødhe wille, som handt loglig steffntt wor, oc thennem wor giortt en wenlig forligelse emellom aff 12 theres samfrender, att Clemendt Persen skulle beholle gaarden oc Las Bentsen att haffue mag ther wti mett hannem tiil sancti Michels dag nu sist forleden oc syden røme hannem gaarden faare etc. Tha wor samme Stachstedt gaardt fornæ Clemendt Persen tildømppt ephther samme contracth, som thenom emellom giortt wor, oc Las Bentsen ephther syn eghen bepflichtelse att see seg om andre weye, huor handt best kunde etc., som samme vortt dom breff ythermer wduiser oc indeholdher, oc beclagett fornæ Clemendt Persen, att handt endt nu siddher i samme gaardt emodt wortt dom och ey will thett fuldt gøre, oc tisligeste handt haffuer nu forbidett wti 3 samfelde dage oc bodet seg i alle rette, sammeledes tilforne wti wor kiøpstadt Kiøbinhaffen, then stundt samme almyndelig herre dag ther holdhett wor, oc ey fornæ Las Bentsen eller noger paa hans wegne anthen ther eller her mødhe wilde att plege rett i thenne saag, men syddher wor steffning tha oc nu offuerhørig etc. Tha ephther sligh leylighedt sagde wii ther saa paa for rette, att fornæ Clemendt Persen bør att nyde oc beholde fornæ Stagstedt gaardt mett syn rette tilligelse ephther samme forligelse oc wortt dombreffs lydelse, oc fornæ Las Bentzen att røme hannem gaarden faare inden sex wger her nest ephther kommende, oc for huerie sex wgher fornæ Las Bentzen haffuer besiddett samme gaardt, siiden fornæ wortt dom wdgick i Kiøbenhaffen, eller oc for huerie sex wgher handt nu her ephther siidher, bør hannem att bøde 40 marck tiill os oc 40 tiill bundhen. Datum Aaleborg quinta feria post misericordia domini, præsentibus Magnus, her Oue, Magnus Munck, Erick Banner etc.

Aalborg 19. April 1537.

Christiern Knudsen (Knutze?) imod Maren Thomes'.

Ang. modfordring.

Sagsøgte dømmes til paa anfordring at betale i overensstemmelse med hendes husbonds gældsbrev, dog saaledes at sagsøgeren samtidig hermed skal betale hende, hvad han skyldte hendes husbond for en hest, han havde købt af denne.

H. 1 fol 24 v—25 r.

Crestiern Knutzenn.

Vor skickett for os Crestiern Knuse oc hagde i rette steffntt Marrin Tomeses oc tiltallett hynde for tiuge rinsk gyliden i guldt, som handt hagde lonnt hinded hosbuntt Tomes Andersen oc hinde nogen stundt siiden forleden i theres egitt hus, oc strax i rette lagde ett breff, som for^{ne} Tomes Andersen hagde besegliitt, lydendes att handt hagde bekendt seg plictig att were Crestiern Knutze tiuge rynsk gyllern i guldt, som handt hagde oppe baaret aff hannem sancti Martini dag wndher gudts aar 1531 (11. Nov.) att betalle hannem epher syn egen willie etc. Ther tiill suarede for^{ne} Maren Tomeses [!] oc icke kunde sye ney tiill samme gielddt, men sagde att handt hagde kiøpt hinded hosbuntt en graa hest wtaff for 27 march wti mynth, oc then wor wbetallett, oc badt om dag oc stunde, att hun wille sette hannem loff oc wisen for samme guldt samme dag indhen affthen, som hannem skulle nøges mett. Tha epher tiltall etc. sagdes ther saa paa fore rette, att for^{ne} Marin Tomeses bør att fuld gøre for^{ne} Crestiern Knutze samme hinded hosbundes besegliitt breff oc epher hans egen samtycke att sette hannem slig loffuen oc wisen, som wedherhettes er, fore for^{ne} tiuge rinsk gyllerne i guldt att betalle hannem epher hans willie, nar handt icke will haffue hinde thennem lenger fordrag, oc for^{ne} Chrestiern Knutze att giffue oc fornøge hinde sex[!] oc tiuge march wti myntt, nar handt annammer samme guldt, for samme hest, handt saa aff hinded hosbuntt kiøpt haffuer, oc ther mett vere en klar sag i alle maade. Datum Aaleborg quinta feria post misericordia domini, præsentibus Magens Gye, her Owe, Magnus Munck, Erick Banner, Erick Kromedige wor mendt oc raadt oc Axell Iull etc.

Aalborg 19. April 1537.

Christiern Jensen i Suldrup imod Christiern Sommer til Gjennerup (Aalum sogn).

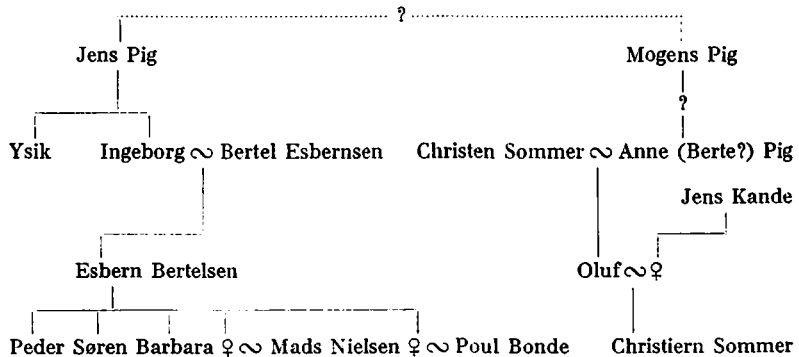
Ang. en broderdel i Pigsgaard (Nørbeg sogn).

Godset skal tilhøre sagsøgte som ejendom, hvis han kan bevise at være arving dertil, i modsat fald skal han beholde det som panthaver i henhold til sit pantebrev, indtil pantet indløses.¹⁾

H. 1 fol 25 r—25 v.

Chrestiern Sommer.

Vor skickett for Crestiern Iensen i Sindrup[!]²⁾ oc haffde i rette steffntt Crestiern Sommer i Genderup oc tiltallet hannem fore en brodher deell wti en gaardt i Nørbeg kalles Piigs gaardt, som handt sagde at were bynder godtz oc hannem rette arffuing att were ther till, oc i rette lagde ett tings witne aff Synder Liung herritzting wnder gudtz aar 1439, lydendes att 8 mendt hagde witnett, at Ysik Iensen, Ies Piigs søn, mett hans faders raadt oc hans weners samtycke skøtte oc oplode Bertill Esbernsen og hans søsther Ingeborg forne Bertils hustru oc theres børn en brodher deell, som handt hagde wti then gaardt, som Bertill nu iboer, ligendes i Beeg mett hus og iordt inthett wnder tagett etc., og ey forne tings witne bemelthe, att thett wor byndher godtz. Ther emodt i rette lagde forne Crestiern Somer ett breff, som Ies Kanne, forne Crestiern Somers modher fader, haffde wdgifffuitt wndher

¹⁾ Se s. 119.

²⁾ Den orig. dom: Suldrup (Kr. Sommer, Privatark. R.A.).

gudts aar 1436, lydendes att handt haffde opladett Ies Piig then gaardt i Begg, som handt haffde i pantt aff Mogens Piigh. Item ett andett breff som samme Iens Kane haffde wdgiffuitt, lydendes att handt wederkende seg att haffue opebaarett pendinge oc fuldt werdt aff forne Ies Piig for thet panthebreff oc godtz, som handt hagde tilpantt aff forne Mogens Piig paa en gaardt ligendes i Nørbeeg. Item thett tredie panthebreff lydendes att forne Mogens Piig haffde pantsatt Esbern Bertillsen i Nørbeeg then gaardt, handt selluff wti bode, oc en lundt ligendes paa Huiding marck for hundredt lode marck wti strale griib oc god myndt. Item thet fierde panthebreff lydendes att forne Mogens Piig haffde pantsatt Esbern Bertillsen samme gaardt for 20 lode marck, som her i landett genges oc geffue er. Item ett tings witne wdgiffuitt til Haltt herritz ting lydendes att 8 mendt haffde witnet, att Ies Piig, forne Esbern Bertilsens moder fader, oc Bertil Esbernsen, forne Esbern Bertilsens fadher, oc Esbern Bertilsen thi haffde samme gaardt i Nørbeeg frii i 40 wynthre oc mere i theres brugelig pantt aff frii mendt, saa att ther gick aldrig enthen skatt eller leding eller sandemendtz toffw eller ranstoffw eller noget bynder tyngsell aff i noget maade. Sameledes ett breff Per Esbersen i Wlstrup, Seuren Esbernsen i Huiding, Mattis Nielsen i Wiborg, Pouell Bunde i Wlstrup oc Barbra Esbernssdatter haffde wdgiffuitt, lydendes att the haffde opbaarett aff forne Chrestiern Sommer 5 hundredt marck for forne gaardt i Nø[r]beg oc en lundt liigendes paa Huiding marck oc [ey] kendes thennem nogen lodt eller deell ythermere i forne godtz epher then dag, oc ther som ther fandest noget breffue a theres eller theres mettarffinges were samme godz anrørendes, tha skulle the were døde oc magtelose. Item ett stocke neffn aff Synder Liøng herritz ting lydendes att forne Crestiern Sommer oc hans mettarffinge wor rette arffinge till forne Piigs gaardt i Nørbeeg, oc ey the haffde hørdt ther noget andre arffinge tiill. Item et andett tings [witne] aff Tanum biercke ting lydendes wti [lige] maade. Item herritz tings dom lydendes att forne Crestiern Sommer oc hans mettarffinge var ther samme gaardt oc godts tildømpet mett flere ordt, oc gaff thii thennem

ther om i rette paa baade siider. The epther breffue, beuisning etc. sagde vii ther saa paa fore rette, att findes forne Crestiern Sommer att were arffinge tiill forne godtz, tha bør hannem oc hans arffinge samme gaarde oc godtz mett alle theres rette tilligelse att nyde, bruge oc beholde, fandes handt oc icke att were ther arffuing tiill, oc thett skelligens beuises kandt, tha nydher oc beholder handt samme gaarde oc godtz, tiill saa lenge thi løses hannem eller hans arffinge aff logligen effther forne panthe breffs lydelse. Datum Aaleborg quinta feria post dominicam misericordia domini, her Mogens, her Owe, Mogens Munck, Erick Ericson, Pedher Ebbesen.

Aalborg 20. April 1537.

Christiern Puge i Klitgaard (Nørholm sogn ?) imod Christiern Jensen, borger i Aalborg.

Ang. et beløb, som sagsøgte har oppebaaret af biskop Jens Andersen Beldenak, for at sagsøgerens (?) broder Mourids kunde faa Møllegaard (Lundby sogn) af abbeden af Vitskøl.

Sagsøgte frifindes, da sagsøgerens broder Mourids besidder gaarden. Sagsøgerens vidner skal bøde for falsk vidnesbyrd.¹⁾

H. 1 fol 25 v.

Chresten Iensen.

Vor skickett for Cresten Puge i Klittgaardt oc haffde i rette steffntt Cresten Iensen wor borger i Aaleborg oc tiltallett hannem for nogre pendinge, handt skulle haffue opboret aff biscop Iens af Fiwn, for handt skulle flii hans brodher Mauris wti Mølgaardt samme gaardt aff abbedhen aff Wilskydt [!] closter etc. Tha epther tiltall etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att eptherthii forne Mauris bruger oc besiddher gaarden, bør forne Crestiern Iensen for the pendinge quitt oc kiereløss att were, oc thett wittne, forne Crestiern Puge i rette lagde, att were falsk, oc thii saa witnett haffue att bøde emodt os oc stande ther faare tiill rette. Datum Aaleborg sexta feria post misericordia domini, præsentibus Mogens Gøye, her Oue, Mogens Munck, Erick Banner, Erick Kromedige, Per Ebbesen etc.

¹⁾ Jfr. F. 2 fol 276 r.

Aalborg 19. April 1537.

Jesper Andersen i Tanderup (Haverslev sogn) imod Jens Svendsen i Bonderup smstds.

Ang. besiddelsen af en gaard i Bonderup.

Sagsøgte dømmes til at rømme gaarden, hvis han vil undgaa at forfølges for hærværk. En præsts børn, som ved en af biskop Stygge Krumpen med flere præster og gode mænd afsagt dom var blevet anset for uægte, anerkendes for ægte i overensstemmelse med Viborg landstings dom herom.

H. 1 fol 25 v—26 r.

Iesper Andersen.

Vor skickett for os Iesper Andersen i Tannerop oc hagde i rette Iens Suendsen i Bunderop oc tiltallett hannem for then gaardt, hand wti buode, handt holtte hannem faare, oc beuiste, att handt hagde then part i samme gaardt etc. Item ett forne Iens Suendsens egett pantebreff lydendes att handt hagde pantsatt forne Iesper Andersen all then deell oc rettighedt, som handt hagde i samme gaardt, for 32 marck etc. Item ett Marriin Seurensdatters breff lydendes att hun hagde stedt oc fest forne Iesper Andersen samme gaardt paa syn børns wegne, som the hagde arffuitt ephther theres fadher her Seuren Suendsen etc. Ther tiill suaredt forne Iens Suendsen oc menthe, att samme børn icke wore ecthe børn og ey burde att arffue, ephtherthii att thett wor prestebørn, oc i rette lagde ett biscop Styckes dombreff, lydendes att handt mett flere prester oc nogre gode mendt hagde dømppt thennem tiill wecthe børn oc huerken the eller theres modher att arffue forne biscop Styckes dom, at hinded børn vaare thett fundett suarede oc beuiste, at forne Marrin Seurensdatter wor forne her Seurens ecthe hustru, oc wor gangen dom paa landtzting emodt forne biscop Styckes dom, at hinded børn vaare thett fundett faare echte børn oc hun faare hans ecthe hustru, som samme breff ythermere wduiser oc indeholdher. Tha ephther breffue, beuisning etc., sagde wii ther saa paa for rette, att ephtherthii forne Iesper Andersen selluff er metarffuing tiill samme gaardt, oc forne Marrin Seurensdatter haffuer hannem fest, hues hinded børn tilfallen er ephther theres fader, oc er dømppt faare

ecthe børn tiill Wiiborg landtztung, som forscreffuett staar, tha bør hannem paa syne egne wegne att nyde, hues lodt oc anpartt handt wti haffuer mett kiøb oc pantt, oc siiden besidde samme gaardt, som for^{næ} Marrin Hansdatter [!] hannem fest haffuer, oc giffue hinde ther skyldt aff ephther samme breffs lydelse, oc for^{næ} Iens Suendtsen att røme hannem gaarden faare eller forfylges mett heruerke oc hues dele, logen wduiser. Datum Aaleborg quinta feria post dominicam misericordia domini, præsentibus her Magnus, her Oue, Magnus Munck, Erik Banner, Per Ebbesen etc.

Aalborg 19. April 1537.

Torkil Vredt for Laurids Thomesen, borger i Skagen, imod Hans Ejlersen (Stygge II).

Ang. en broderdel i Høgenhave (Raabjerg sogn), hvilken gaard sagsøgte paastaar helt at eje.

Broderdelen tildømmes sagsøgeren, med mindre sagsøgte kan bevise, at Laurids Thomesen eller medarvinger har afhændet samme. Kronens eventuelle ret forbeholdes.

H. 1 fol 26 r—26 v.

Las Tomesen.

Vor [!] os wor skickett Tørkell Wredt paa syn suagers Las Tamsens wegne wor borger paa Skaffuen oc tiltallet Hans Eylersen for en brodher dell wti Høgenhaffue, som handt siddher oc bruger emodt hans mynde. Ther tiill suarede for^{næ} Hans Eylersen oc i rette lagde mange breffue, kiøffue breffue oc adtkoms breffue, lydendes att hand wor loglig atkomme at gaarden, som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder; bemelthe samme dog [!] breffue ey, thet for^{næ} Las Tomesen eller hans metarffinge affhendt seg samme broder dell i samme godtz, som hand beuiste, handt ret arffuinge wor tiill. Tha ephther tiltall wor ther saa paa sagt for rette, att for^{næ} Las Tomesen oc hans arffuinge bør att nyde samme broder dell i for^{næ} gaardt mett syn rette tilligelse, oc for^{næ} Hans Eylersen, eller huem then bruge skall, haffue thett i hans minde, wden beuises kandt, att Las Tomesen eller hans metarffinge seg thet loffligen affhendit haffuer, dog undertagett hues rett os ther i tilfalle kandt. Datum Aaleborg quinta

feria post dominicam misericordia domini, præsentibus præscriptis.

Viborg 25. April 1537.

Iver Sørensen (»Gjødese«) til Rask paa egne og medarvingers vegne imod Frans Madsen i Honum (Hvirring sogn).

Ang. en gaard i Honum med en otting i Hvirring mark og en broderdel i »Kierring« mark, som sagsøgte efter at have fæstet gaarden paastaar at være ejer af.

Sagsøgte dømmes til at rømme gaarden, som skal tilhøre sagsøgerne i henhold til deres skøde og lovhævd. Sagsøgte skal bøde for at have gjort brug af et skøde, som tidligere var dømt ulovligt, og for hvilket han var idømt og havde udredet bøder.¹⁾

H. 1 fol 26 v.

Wiborg²⁾.

Iuer Seuren Rasck.

Vor skickett for os os elskelige Iuer Seuren Rasck paa syne og syne metarffinges wegne oc hagde i rette steffntt Frans Mattzen, fore handt hagde fest en gaardt aff thennem ligen- des wti Hornwm nogen tidt siiden forleden, oc then stundt handt samme gaardt saa wti festæ oc leye haffde, hagde handt lagtt seg ephther oc bekommett oc tiillkrefftitt seg samme gaardt faare syn egen oc siiden saa hagde holdett thennum samme gaardt fore, oc i rette lagde fornæ Iuer Rasck ett skøde, lydendes att Anne Mickels i Hornum oc hindes søn Pouel Michelsen mett begges theres werigers samtycke hagde soldt oc skött Seuren Gødsen i Rask theres gaardt i Hornum mett all syn tilligelse inthett wndertagett oc ther tiill en fuldt otting iordt offuer all Huering marck oc en broder deell i Kierring marck etc., som samme skøde ythermere wduiser oc indeholdher. Item ett lagheffs breff lydendes att fornæ Seuren Gødsen hagde induordt fornæ gaardt oc godtz mett all theres tilligelse tiill alle fiire marcke muode etc., som thett breff ythermere wduiser oc indeholdher. Ther emodt i rette lagde fornæ Frans Matzen ett skøde breff, lydendes att Iep Vilsen paa syn hustrues vegne oc hinde søster mett syn lage veriiges samtycke hagde skött oc soldt fornæ Frans

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 121).

²⁾ I margin.

Matzen all then lodt, dell oc rettighedt, som thennom kunde tilfalle i fornē gaardt oc thett andett godtz wti Huering oc Kiering marck, som forscreffuett staar etc. Tiill huilkett fornē Iuer Rasck suarede oc bewiste mett ett dombreff wd-giffuitt tiill Torrildt herritz ting, lydendes att samme skøde wor ther dømpt att were wlogligen giortt oc fornē Iep Wilsen att bødhe ther fore, huilkett handt oc giortt hagde, som vor beuiseligtt, om huilken sag the paa baade siider gaffue thennem i alle rette. Tha epther breffue, beuisning oc sagens leglihet wor ther saa paa sagtt fore rette, att fornē Iuer Rasck oc hans metarffinge bør fornē gaardt i Hornum mett en otting iordt offuer all Huering marck oc en broder deell i Kiering marck, mett all theres retthe tiilligelse att haffue, nyde oc beholde epther theres skøde breffs oc lagheffs lydelse, oc fornē Frans Mattzen att rømme thennem gaa[r]den fore wden all ge[n]sigelse oc att bøde fore thett skøde, handt seg saa tiilbrekreffitt [!] haffuer wlogligen, then stundt handt saa theres gaardt oc godtz i feste oc leye hagde, som forscreffuett staar. Datum Wiborg quarta¹⁾ feria post dominicam iubilate, præsentibus her Magnus, her Prøbiørn, her Owe, Magens Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Erick Kromedige, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Viborg 25. April 1537.

Hr. Jens Madsen, sognepræst i Alsted, imod Mikkell Olsen i Skarum smstds.

Ang. præstegaardens tilliggende og nyt forte, som sagsøgte skulde have anlagt til skade for sagsøgeren.

Jorden Korsager skal i henhold til en af Christian II afsagt dom tilhøre sagsøgte. Hvis sagsøgeren lider skade ved en af sagsøgte opkastet grøft, skal han udmelde 12 ejermænd til at rebe og dele marken efter loven.

H. 1 fol 27 r—27 v.

Her Iens Matzen.

Vor skickett for os her Iens Matzen saagen prest tiill Alstedt kirke og hagde i rette steffntt Michell Oluffsen i Skar-

¹⁾ I stedet for udstreget: tertia.

rum for nogett hans prestegaardtz eyendom, eng oc iordt, handt brugte hannem for, oc for ett forte handt skulle haffue indkast hannem tiill skade oc fortrenghsel etc., og i rette lagde ett breff, lydendes att nogre gode mendt haffde ephther fordom koning Crestierns beffalling wdlagtt her Niels Sommer then gaardt i Skarrum, som Oluff Tivrsen i bodhe, oc en raling, som ther paa bygtt wor, for prestegaardt tiill samme kirke oc haffde tilfundett sogenprest oc forne kirke nogett iordt, agger oc engh, som thii haffde fundett indscreffuett wti kirkens bogh besynderlig Høning Pøtth oc Korssagger, mett flere ordt, som samme breff wduiser oc indeholdher. Ther emodt i rette lagde forne Michell Oluffsen ett for benefnett koning Crestierns dom breff, lydendes att handt hagne tildømppt hannem forne Korssagger, dog saa handt skulle holde etth woex lius i forne kirke ther aff, som samme dombreff ythermere wduiser, oc indeholdher. Tha ephther breffue, beuisning oc sagens leglighedt sagde wii ther saa paa faare rette, att forne her Iens Matzen oc Alstedt kirke bør forne Høning Pøtth mett hues mere gots, agger oc engh, som samme ridemends breff indholdher, att haffue, nyde oc beholde, oc forne Michell Oluffssen att nyde Korssagger ephther syn dombreffs lydelse, men skader forne her Iens nogett paa then grøfftt, som forne Michel Oluffsen haffuer indkast, tha kalle seg paa 12 eygermendt, att the reber oc deler marcken effther loffuen oc tilliger huer iordt eyger ther sammestedt saa møgett, som thennem bør att haffue mett rette. Datum Viborg quarta¹⁾ feria post dominicam iubilate, præsentibus her Magens Gøye, Offue Lunge, Magens Munck, Erick Banner, Per Ebbesen, Axell Iull etc.

Viborg 25. April 1537.

Markvard Eriksen imod Mads Clementsen i Josefs gaard (Heldum sogn?).

Ang. 3 søsterdele i Ballegaard (Heldum sogn).

¹⁾ I stedet for udstreget: tertia.

Godset tildømt sagsøgeren i henhold til et til hans oldefar (bedstefar) udstedt skøde. Kan sagsøgte bevise, at hans pantebrev vedrørende de 3 søsterdele angaar nogen af de sagsøgeren tilhørende, skal sagsøgte beholde dem, indtil pantesummen betaales. Intet hensyn taget til et brev om, at 3 mænd havde vidnet, at sagsøgerens oldefader havde bortskødet 3 søsterdele.

H. 1 fol 27 v.

Marquardt Ericksen.

Vor skickett for os Marquardt Ericson oc hagde i rette steffntt Mattis Clementsen i Ioseps gaardt oc tiltallett hannem for 3 syster deele i Ballegaardt, handt holtt hannem faare, oc i rette lagde ett skøde wdgiffuitt wnder gudts aar [*aaben plads*] lydendes att hans oldefadher Mattis Iensen i Hetstrudt hagde kjøpt 4 syster dele i samme gaardt etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholdher. Ther emodt i rette lagde Mattis Clemensen ett skøde breff, lydendes att 3 mendt hagde witnett, att forn^e Mattis Iensen siiden skulle igen haffue soldt oc skøtt samme 3 syster deele tiill hans arffinge etc. Item ett panthebreff lydendes att Mattis Clemensen hagde panthtett nogen iordt oc eyndom ligendes tiill samme gaardt fore 20 march etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholdher, om huilken sag the paa baade siidher gaffue thennem wti alle rette. Tha epther breffue, bewisning etc. sagdes ther saa paa fore rette, att forn^e Marquardt Ericksen oc hans metarffinge bør forn^e 3 søster dele att haffue, nyde oc beholde epther theres skødebreffs lydelse, men findes forn^e panthebreff att lyde paa nogre aff samme 3 syster deele, tha skall forn^e Mattis Clemensen thennem nyde oc beholde, tiill saa lenge the logligen løsiis hannem aff fore 20 march, som forscreffuett staar, og thett skøde, som forn^e Mattis Clemensen i rette lagde, bør ingen magtt att haffue. Datum Viborg quarta¹⁾ feria post dominicam iubilate, præsentibus her Magnus, her Oue, Magnus Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Erick Kromedige, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

1) I stedet for udstreget: tertia.

Viborg 26. April 1537.

Enevold Juel til Aabjerg imod hr. Christiern, sognepræst i Vedersø.

Ang. Store Krog eng og Krogs Toft m. m., som paastaas at tilhøre Vedersø degnebol.

Toften tildømmes sagsøgeren, der beviser, at degnen har fæstet den af ham. Sognemænd og lensmand skal udlægge degnebolet ager og eng, saafremt dets tilliggende ikke findes at være ret degnebols jord.

H. 1 fol 28 r.

Enwoldt Iull.

Vor skickett for os Enwoldt Iull oc hagde i rette steffntt her Cresten i Wedersø oc tiltallett hannem faare nogen eng oc iordt ligendes tiill degne boell i Wedhersø sognen, som kallis Star Krog eng oc Krogs Tofftt, som handt gjør hans tienner Cresten Degen hinder paa oc ther tiill mett fore en tofftt, som nogre prester ephther bispens beffalling aff Riipe hagde tillagtt tiill degne boell, som tilhørde hannem aff rette, oc degnen, ther paa boer, hauer fest aff hannem oc giffuer hannem ther skyldt wdaff aarlig aar, oc i rette lagde ett witne, lydendes att 12 dannemendt ephther bispens beffalling aff Riipe hagde tillagtt Store Krogs eng og Krogs Tofftt tiill samme degen boell for hinds rette eng oc tiilligelse, som weret haffde aff arildtz tiidt etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholdher. Ther tiill suarede fornē her Crestiern, att fornē sognemendt hagde wdlagtt Store Krogs eng oc Krogs Tofftt hannem tiill skade. Oc ther fore hagde handt siiden forhueruitt hos fornē biscop en beffalling tiill nogre prester, att the skulle delle fornē degen boell oc prestegaarden agger oc engh retthelig emellum, oc i rette lagde ett breff, lydendes att samme prester hagde wdlagtt samme Store Krogs eng oc Krogs Tofftt tiill prestegaarden oc ett stycke eng kalliis Lille Krogs eng oc then fornē tofftt, som degnen paa boer, hagde the tiillagtt tiill fornē degenboell etc. Oc beuiste fornē Enwoldt Iull, att samme tofftt, som degnen paa boer, hør hannem tiill, oc degnen haffuer then i feste oc leye aff hannem for aarlig skyldt, som forscreffuett staar. Tha ephther tiltall etc. wor ther

saa paa sagtt fore rette, att forne Enwoldt Iull bør att nyde oc beholde samme tofft, som degnen saa i feste oc leye haffuer, oc huem then bruge skall att haffue thett i hans mynde, oc sognemendt mett her Iehan Randtzows eller hans fulmectigs offueruereelse att wdlegge agger oc eng tiil forne degenboell, som ther aff rette tilliger oc aff arildtz tiidt tilligett haffuer, om thett icke findes att were reth degenbols iordt, ther til-lagtt er. Datum Wiborg quinta feria post dominicam iubilate, præsentibus Magnus Gye, her Prøbiørn, her Owe, Magnus Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Erick Kromedige, Per Ebbesen, Axell Iull etc.

Viborg 26. April 1537.

Christen Poulsen og Mads Jensen imod bønder og bygde-mænd i Resen.

Ang. Gammelby mark smstds.

Da det drejer sig om kirke- og krongods, har sandemænd intet dermed at gøre. Sagen henvises til afgørelse ved lensmand, sandemænd og uildige mænd, dog med forbehold af kronens ret til jorden som forbrudt gods, i fald der ikke er betalt leding af den.

Befaling til »forne gode mænd« at forsamles paa marken.

H. 1 fol 28 v.

Bøndher oc biwgdemendt wti Reesenn.

Vor skickett for os Cresthen Pouelsen oc Mattis Iensen paa then ennæ oc bøndher oc biwgdemendt wdi Reesen paa then andhen siide om trette, thennem emellum wor, om en iordt oc marck kalles Gamelby ligendes i Resen marck, som forne Cresten Pouelsen haffde kallett sandemendt tiill etc. Oc lodt forne Cresten Pouelsen lese ett gammeltt skifftebreff, lydendes att halffdelen aff samme marck wor hannem tilskifftt y søskenskifftt. Ther emodt lodt forne Reesen bymendt lese ett stockeneffn, lydendes att 24 mendt haffde grandgiuelig offuerleedt samme marck oc ey kunde finde enthen offuenstedt, arnstedt eller nogen thegen, att ther nogre tiidt haffde weret

byggestedt mett mange flere breffue, thii lese lodt paa baadhe siidher. Tha worthe ther saa paa sagtt, att thet icke aae sandemendt til att komme effther loffuen, men epther thii att thett er kirkens og kronens paa baade siider, tha skulle Henrick Randtzow wor lenssmandt i Fiendtz herritt mett sandemendt ther samme stedt oc flere wuuldige dannemendt, som ther tiill thennem tage skulle, offuer komme samme marck oc grandgiffueligen forfare all leylighedhen oc lese lade alle theres breffue oc bewisninger oc thett siiden redeligen skicke paa baade siidher, effther som leyligheden seg begiffuer, oc thet sette for ko^e tønge, epther som thett taalle kandt, dog att then, ther haffuer mest wti, nydhe syn rett oc giffuer ther kongelige tønge aff; men findes, att ther icke er gangett ledyng aff, oc thett skeligen beuises kandt, tha er thet forbrott tiill os oc kronen. Thii bedhe wii edher forne gode mendt oc mett thette wortt opne breff fuldt magtt giffue, atti paa beleglig tiidt forsamle edher paa samme marck oc granske oc forfare all leylighedt, som forscreffuett staar, kallendes beggi parte for edher, som samme sag anrørendes er, oc skiillier thennem adt mett rette, giffuendes thennem bescreffuitt paa baadhe siidher, hues thennem emellom i samme sag affsiigendes wordher, som i wille antsuore for gudt oc were bekendt for os. Datum Wiiborg quinta feria post dominicam iubilate, præsentibus her Mogens, her Prebiørn, her Oue, Magens Munck, Erick Banner, Per Ebbesen, Axell Iull, Iens Tamsen etc.

Viborg 26. April 1537.

Christiern Stygge til Randrup (Vinkel sogn) imod arvingerne efter Lave Nue paa Holmsland.

Ang. pantegods, som panthaveren nægter at udlevere, uagtet pantsætteren tilbyder at indløse det. Panthaveren kræver betaling i den i pantebrevet fastsatte møntsort eller efter den deri fastsatte omregningsværdi.

Sagsøgte tilkendes ret til at beholde pantet, indtil sagsøgeren betaler i den i pantebrevet nævnte møntsort eller i dens nuværende omregningsværdi.

H. 1 fol 29 r.

Lage Nues arffuinge.

Vor skickett for os Cresten Styggi tiill Randrup oc haffde i rette steffntt Laue Nues arffinge paa Holm for en gaardt, hans fader haffde pantsatt forne Laue Nue mett nogett anedt iordt, som samme panthebreff indholder, oc berette, att handt ey motte fange samme gaardt oc godtz tiill losning, dog handt tilbødt thennem theres pendinge etc. Ther tiill suarede forne Laue Nues arffuinge oc i rette lagde samme pantthebreff lyndes paa fyre sins tiuge gyldhen i guldt, huer g. saa godt som 2 marck, oc 40 marck danske pendinge, oc berette, att nar handt wiilde fornøffue thennem saadant guldt oc pendinge, som theres panthebreff indholdt, tha wiille the lade hannem fylge forne panthebreff, oc hues godtz thett indholdher etc., oc gaff thii thennem ther om i rette paa baade siider. Tha epther breffue, beuisning oc sagens leylighedt worthe ther saa paa sagtt fore rette, att forne Laue Nues arffinge bør forne pantt oc panthebreff att nyde oc beholde, till saa lengæ forne Cresten Styggi oc hans arffinge loffligen løser thennem thett aff for forne furesindziuge gen i guldt oc 40 danske marck, som theres panthebreff indholdher, som forscreffuett staar, eller saa mange gode danske pendinge for huer gen, som en gen gialdher nu, oc nar handt eller hands arffuinge thennem saadant guldt oc pendinge giffue oc fornøffue wille, som forscreffuett staar, thii skulle, thii were forplictig tiill att lade samme panthebreff oc godtz fyllige, om thett logliigen forfuldt er epther forne panthebreffs lydelse. Datum Viiborg quinta feria post iubilate, præsentibus her Mogens, her Prebiørn, Erick Banner, Axell Iull etc.

Viiborg 26. April 1537.

Niels Jensen i »Fierop« besværer sig:

Ang. at man krænker ham i besiddelsen af den jord, som er tilrebet ham.

Udtalt, at han skal beholde sin jord, hvis rebningen er lovligt foretaget. I modsat fald skal ny rebning foretages, og evt. krav henvises til ridemænd.¹⁾

H. 1 fol 29 r.

¹⁾ Jfr. s. 764.

Nis Iensen i Fierop.

Vor skickett for os Nis Iensen i Fierop oc beclagett, att nogen tiidt siiden forledhen wor theres marck loglig rebtt ephther logen, oc hannem gøres hinder oc skade paa then iordt oc eyndom, som eygersmendt hagde hannem wdlagtt mett reb oc rette moll i syn rette faldt etc. Ther tiill suarede Erick Banner, att samme marck icke wor loglig rebtt, thii alle eygermendt icke hagde fangett loglig aduarsell etc. Tha ephther slich leylighedt wortt ther saa paa sagtt faare retthe, att ther som saa findes, att marcken er loglig rebtt, tha bør forn^e Nis Iensen att nyde oc beholde, hues iordt oc eyndom hannem er vdlagtt mett reb oc rette moll i syn rette faldt; men er then reb icke gangen for seg loglig, tha bør eygermendt att rebe samme marck ephther logen. Skader ther siiden nogen paa, tha talle seg paa riidemendt att the skicker huer saa møgett, som rett er. Datum Viiborg quinta feria post dominicam iubilate, præsentibus her Magnus, her Prøbiørn, her Oue, Magnus Munck, Knudt Persen, Per Ebbesen, Iep Friis, Iens Tamsen etc.

Viborg 26. April 1537.

Søren Markvardsen til Tredje (Sønder-Lem sogn) imod Niels og Per Jensen i Ejsingkær (Vilbjerg sogn).

Ang. brugen af en eng i Ejsingkær, hvorfor sagsøgte er idømt ransbøder.

Sagsøgte tildømt engen i henhold til sandemænds brev af 1493, dog med forbehold af kronens eventuelle ret efter Grevens Fejde. Sagsøgerens lovhævd af 1506 underkendt. Ransnævningerne dømt nederfældige og idømt bøder.

H. 1 fol 29 v.

Niels Iensen oc Pedher Iensen i Eysing Kier.

Vor skickett for os Seuren Marquordsen i Tryde oc hagde i rette steffntt Niels Iensen oc Per Iensen wti Eysing Kier for nogett høø, the hagde brugtt aff en eng ligendes i samme marck etc., oc i rette lagde ett lagheffs breff wdgiffuitt wnder gudts aar 1506, lydendes att Tomes Fasiig nogen tiidt siiden forledhen hagde innwordt samme eng mett lagheffdt etc. Item ett siunsmendtz breff att samme eng wor omstenett

mett 27 stene etc. Ther emodt i rette lagde forn^e Nis Iensen oc Pedher Iensen ett sandemendtz breff datum wnder gudts aar 1493, lydendes att sandemendt i forn^e herritt hagde giortt marckeskiell emellum forn^e Eysing Kiers marck oc alle andre marcke, som ther paa skydendes ere etc., som thett ythermere wduiser oc indeholdher. Item etth tingswitne aff Hamrum herritz ting datum 1474 lydendes att 8 mendt hagde witnet, att fraa Starkier wedle oc saa norden indt tiill Wdersiig eng oc kier, thett er Eysing Kiers rette enmerke kier oc eng etc., om huilken sag the paa baadhe siidher gaffue thennem i alle rette. Tha ephther breffue etc. vorte ther saa paa sagtt fore rette, att forn^e Nis Iensen oc Per Iensen wti Eysing Kier oc theres arffinge bør forn^e marck wti agger oc eng oc alle rettighedt att haffue, nyde oc beholde, som thett sandemendt breff wduiser oc indeholdher, oc thett lagheffdtz breff, som saa lang tiidt siiden giortt er, oc ey att komme thennem eller theres arffinge tiill skade i noger maade, oc the ransneffning, som thennem suore ran offuer, att haffue giortt wrett oc bør att were nederfeldiige oc bør att bøde ther fore ephther loffuen, om the waare loglig steffnitt, dog her wti wforkrenckitt, hues rettighedt wii findes att haffue ther wti faare thett oplob emellom almuen skedt er. Datum Wiiborg quinta feria post dominicam iubilate, præsentibus her Magnus, her Oue, Magnus Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Viborg 26. April 1537.

Niels Mikkelsen i Birk imod Peder Nielsen Møller i Skjern ved sin hustru.

Ang. et byggested i Skjern sogn.

Medelgaard, »der nu kaldes Smedegaard«, tildømmes sagsøgeren, mens Ladkær bosted, Ulvs hussted og Ulvs toft tildømmes sagsøgte, saa længe rebningen staar ved magt, dog med forbehold af kronens ret efter Grevens Fejde.

Et tingsvidne om, at Medelgaard (Smedegaard) er flyttet, henvises til nærmere undersøgelse. De vidner, som befindes at have aflagt falsk vidnesbyrd, skal bøde derfor.

H. 1 fol 30 r—30 v.

Pedher Møller.

Vor skickett for os Niels Michelsen wti Birck oc haffde i rette steffntt Per Moller i Skierne fore ett byggestedt, handt hagde førdt bygning paa, ligendes i Skiern saagen, oc y rette lagde ett skøde breff, lydendes att Medelgaardt i fornē sogen wor skøtt oc soldt tiill hans forelderne etc., som samme skode breff ythermere wduiser oc indeholder. Item ett tings witne att samme gord wor flytt aff stedt faare flodt skyldt oc kallis nu Smedegaard, oc menthe forthii, att samme husstedt hørde hannem oc hans mettarffing tiill. Ther tiill suarede fornē Pedhers Mollers hustru, thy hindes hosbundet laa siug hieme paa syn seng, oc beuiste, att samme gaardt aldrig wor aff stedt flytt, oc i rette lagde ett wor kiere herre faders koning Fredericks breff¹⁾, lydendes att hans naade hagde wndt oc tilladt, att fornē Per Nielsen oc hans metarfinge skulle nyde oc beholde tiill ewig tiidt Ladkier bostedt, Wulffs hustedt mett Wlffs tofftt, som wor faldhen tiill kronen fore faldtz godtz, fore frii bynder godtz oc bunde eyge, oc gøre oc giffue ther aff tiill kronen sodan landgille affgifftt oc tyngte, som samme godtz taale kunde, epther lensmendtz oc 12 wuuldige bynder sygelse etc. Item beuiste hun, att samme marck hagde werett rebtt, oc eygermendt hagde tiillagt 2 reb tiill fornē Smedegaardt oc en tiil Ladkiers hustedt etc., som thett tings witne ythermere wduiser oc indeholdher, ther paa giffuitt er. Tha epther breffue, beuisning oc sagens leylighedt sagde wii ther saa paa fore rette, att fornē Niels Michelsen bør att nyde oc beholde Medelgaardt, som nu kallis Smedegaardt, epther syn skødebreffs lydelse, oc fornē Per Nielsen oc hans mettarffinge oc theres arffinge att nyde, bruge oc beholde Ladkier bostedt, Wlffs hustedt mett Wlffs tofft, som hand haffuer løst aff faldt epther fornē wor kiere herre faders koning Frederiks breffs lydelse oc saa lenge rebs mendt stande wedt magtt oc wryggitt, dog wforkrenktt hues rettighedt wii fyndes att haffue ther wdi fore then oplob emellum allmuen skett er, oc the windesbyrdt att granskis, oc thennem at bøde ther for, som findes att haffue winditt falsth. Datum Viiborg quinta feria

1) Fr. I's Reg. s. 320 (1532 2. Juli).

post dominicam iubilate, præsentibus her Magens her Oue, Magens Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Erick Kromedige oc Axell Iull.

Viborg 26. April 1537.

Jacob Christiensen i Bjødstrup (Gellerup s.) imod Terkel Pedersen (Væbner) i Føvling.

Ang. Kalstrup i Staby sogn, som sagsøgerens svigermoder har solgt med forbehold af genkøbsretten i 10 aar.

Sagsøgte tildømmes gaarden i overensstemmelse med en af gode mænd efter kongens befaling afsagt dom. Et tingsvidne om, at genkøbsretten var blevet gjort gældende inden udløbet af de 10 aar, tilsidesat, og de paagældende vidner idømt bøder.

H. 1 fol 30 v—31 r.

Torkill Pedhersen.

Vor skickett for os Iacob Crestiensen i Biørnstrop oc hagde i rette steffntt Torkill Persen oc [!] Føffling oc tiltallett hannem for en gaardt ligendes i Wuldburg herritt i Staby sogen kalles Kalstrup, som hand menthe vlogligen kjøpt aff hans hustrus moder hustru Gertrud, oc i rette lagde ett genbreff, lydendes att hans hustrues modher matthe then igenkiøbe inden 10 aar etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholder. Item ett tings witnæ wtgiffuitt nu fiire aar siiden, lydendes att 5 mendt hagde witnett, att samme pendinge skulle nu 20 aar siiden werett tilbodett etc., huilkett som icke kunde findes fore fast witne, thii att thett icke samme tiidt strax wor wdgiffuitt etc. Ther tiill suarede fornæ Torkill Persen, att thett er nu ny oc tiuge aar, siiden samme gaardt kjøbt wor, oc menthe, att then tiidt wor lange forlaaben, thett skulle igen kiøbes, oc aldrig pendinge wor tilboden førre endt nu 2 aar siiden, som samme kiøbebreff wduiser oc indeholder. Tisligeste i rette lagde handt ett dombreff, lydendes att her Oghe Bildhe biscop til Aarhus, Erick Banner, Lauris Skinckill mett flere gode mendt ephther wor kiere herre faders koning Fredericks befaling hagde tiildømt fornæ Torkil Persen samme gaardt i Kalstrop mett syn tiilligelse ephther hans breffuis lydelse, etc., som samme dombreff ythermere wduiser

oc indeholdher, om huilken sag the paa baade sider gaffue thennem wti alle rette. Tha ephther tiltall etc. sagdes ther saa paa fore rette, att fornē Torkill Persen oc hans arffinge bør her ephther att nyde, bruge oc beholde fornē Kalstrup gaardt lygendes i Wulborg herritt mett all syn rette tilligelse tiill euerdelig eyge, oc the 5 mendt, som saa witnett haffue, att bødhe ther faare ephther logen, oc the breffue, som fornē Iacob Chrestiernsen i rette lagde, at were døde oc magtheløse oc ey komme nogre til skade ephther thenne dag i nogre maadhe. Datum Viiborg quinta feria post dominicam iubilate, præsentibus her Magnus, her Oue, Magnus Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Erick Kromedige, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Viborg 27. April 1537.

Christiern Splid (Fasti) m. fl. imod hr. Predbiørn Podebusk.

Ang. et byggested Feldbjerg (Timring sogn) og et møllested. Sagsøgeren tildømmes godset i henhold til hans skiftebrev og lovhævd. Et senere udstedt tingsvidne om, at ejendommene skulde høre til Vosborg, tilsidesat.

H. 1 fol 31 r.

Chrestiern Splidt.

Vor skickett Chrestiern Spliidt paa sine oc sine metarffinges wegne oc hagde i rette steffnt her Prøbiørn oc tiltallett hennem for ett byggestedt, som handt hagde thennem fraa tagitt kallis Feldberg oc ett møllestedt, oc i rette lagde ett skiffte breff, lydendes att 12 samfrender hagde tilskifftt theres fader Palli Splidt fornē byggestedt Feldtberg mett samme møllestedt wt[i] syskin skiffthe etc., oc hand siiden hagde indwordt samme godtz mett laghefftt wdgiffuitt wnder gudtz aar 1483 etc. Ther emodt i rette lagde fornē her Prøbiørn ett tings witne wdgiffuitt wnder gudts aar 1488, lydendes att samme byggestedt oc møllestedt wor Wosborgs rette godtz etc. Item ett andett tings witne wdgiffuitt wnder gudtz aar 1488 lydendes att ther wor icke giffuitt last eller kiere paa samme godtz tiill herritzting etc. Item etth sandemendtz breff lyden-

des att sandemendt hagde giortt markeskeell, dog saa att then skulle nyde samme godtz, som ther haffuer rett tiill etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholdher. Tha epther breffue beuisning oc sagens leylighedt worte ther saa paa sagt faare rette, att forne Crestiern Spliid oc hans metarffinge oc theres arffinge bør forne byggestedt Feldborg mett all syn rette tilligelse oc mett thett møllestedt, som for-screffuitt staar, att haffue, nyde, bruge og beholde tiill euerdelig eyge epther forne skiffthebreffs oc lagheffdtz lydelse. Datum Wiiborg, sexta feria post dominicam iubilate, præsentibus her Magens, her Oue, Magens Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen etc.

Viborg 27. April 1837.

Jacob Pedersen i Buderup imod Søren Andersen i Støvring smstds.

Ang. en gaard i Støvring.

Gaarden tildømmes sagsøgeren, da han har de fleste parter deri, mod skæppeskyld til sagsøgte og andre parthavere efter samfrænders kendelse. Sagsøgtes lovhævd paa gaarden underkendt.¹⁾

H. 1 fol 31 r—31 v.

Iacob Persen i Boderup.

Vor skickett for os Iacob Persen i Boderup oc hagde i rette steffntt Seuren Anderssen i Støffring for then gaardt, handt wti boer oc holdher hannem for, oc beuiste forne Iacob Persen, att handt haffde thii 3 deele oc ther tiill en søster deell i forne gaardt, oc forne Seuren Andersen icke wdhen then fierdhe deell, oc i rette lagde herritztings dom, lanstings dom oc samfrænders dom, lydendes alle att forne gaardt wor forne Iacob Persen tiildømpt, epther thii hand hagde then største deell ther wti oc giffue forne Seuren Anderssen oc andre syne mettarffing skeppe skyldt. Ther tiill suarede forne Seuren Anderssen, att handt wor rette arffing tiill samme gaardt oc then besadt oc haffde wti syn brugelse,

¹⁾ Jfr. s. 658.

oc i rette lagde ett lagheffts breff, lydendes att hans fader hagne inwardt samme gaardt paa syn oc syn mettarffinges wegne mett lagheffdt, oc gaff thii thennum ther om i rette paa bodhe siider. Tha epther breffue, beuisning oc sagens leylighedt worthe ther saa paa sagtt for rette, att epther thii fornæ Iacob Persen haffuer thii 3 deele i fornæ gaardt i Støffring oc ther tiill en søsther deell, som handt beuisth haffuer, tha bør hannem fornæ gaardt mett all syn rette tilligelse att haffue, nyde oc beholde oc giffue fornæ Seuren Anderssen oc andre sine mettarffinge skeppe skyldt epther begges theres samffrenders oc wuildige mendtz sigelse. Datum Viiborg sexta feria post dominicam iubilate, præsentibus Magnus Gøye, her Prebiørn, her Oue, Magnus Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull oc Iens Tamsen etc.

Viborg 20. (27?) April 1537.

Hr. Peder Jensen, forstander for Aalborg Helligaandshus, imod Jens Markvardsen Rodsteen til Lengsholm (Lendum sogn).

Ang. Brændgaard (Ydby sogn) og en gaard og et bol i Tranders, som af sagsøgte paastaas at være skænket Helligaandshuset af hans forfædre for sjælemesser, hvorfor det nu skulde tilkomme ham.

Brændgaard og et bol i Lyndholm (= Lengsholm?) tildømmes sagsøgte; ejendommene i Tranders, om hvilke det var oplyst, at Helligaandshuset havde erhvervet dem ved mageskifte med sagsøgtes fader, tildømmes dette, med mindre sagsøgte kan bevise med genbrev, at Helligaandshuset har modtaget dem for messer og gudstjeneste.

H. 1 fol 31 v—32 r.

Iens Marqwordssen.

Vor skickett for oss her Pedher Iensen, forstander wti Heligesthus i Aalleborg, og haffde i rette steffntt Iens Marquordsen for nogett godtz etc. Tha berette fornæ her Pedher fyrst, att fornæ Iens Marquo[r]dsen haffde kendes wedt en gaardt i Thy, som kallis Brendgaardt, oc haffthe then fraa

forne closter som hannem siuntes mett wrette. Thisligeste beclagett forne her Pedher, att hand haffde annammett oc kiendes wedt en gaardt wti Trandis oc ett boell, huilken gaardt oc boell war closther tiilkommeth i ett mageskiffth mett forne Iens Marquorsens fadher Marquord Ienssen for en closters gaardt wti Lendom, som forne Marquordt Iensen skulle haffue for forne gaardt i Trandys, oc lagde forne her Pedher forne Marquordt Ienssens opne beseglitt breff ther paa for os i rette om samme mageskiffth. Ther tiill suarett forne Iens Marquortsen, att handt menthe seg baade the 2 gaarde och boell att haffue mett rette, thii hans foreldre haffue giffuet samme godtz tiill closter mett mere for meser oc gudtz thienniste, oc ephertthii att meser wore nedherlagtt, siuntis hannem att haffue rett tiill att talle paa godtzett igen, oc framlagde handt ett obett beseglitt breff, som prior Anders Borck oc menige co[n]uentth i forne closter haffde wdgiffuitt lydendes paa then enne gaardt wti Thye, Brendgaardt, som forne her Pedher paa tallet, oc paa thet boell i Lyndholm, att ther som meser icke holthes wedt magt, tha skulle arfvinge haffue magt att talle tiill forne gaardt oc boell igen. Tha attspurde forne her Pedher, om han hagde nogen genbreff eller bewisning paa thett mage skiffth, hans faders breff ther paa liude, oc beclagett att forne Iens Marquorsens modher hagde closter breffue, bode adkomis breffue oc fylge breffue, oc ey hans moder haffde giffuitt closter sitt breff igen paa thett ewige mageskiffth, hun me prior Lauris giorde effther siind hussbundes Marquor Ienssens dødt. Tha ephert tilltall, ge[n]suor oc sagens leylighedt worde ther saa paa sagtt faare rette, att forne closter oc thii fattige siuge folck skall nydhe oc beholde then gaardt i Trandys oc thett boell effther Marquordt Ienssens breffs lydelse, wdhen handt kandt mett genbreff beuise, att forne mageskiffth gaardt er komen tiill closter for meser oc gudtz thienniste, oc forne Iens Marquordsen skall nydhe oc beholde then gaardt i Thye oc thett boell i Lyndholm effther sytt genbreffs lydelse tiill euerdelig eyge. Datum Viiborg sexta feria ante[!] dominicam iubilate, præsentibus her Magnus, her Prøbiørn, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen etc.

Viborg 20. (27.?) April.

Mads Pedersen i Fly imod nævninger i Fjends herred ved Niels Pedersen i Laanum (Smollerup sogn).

Ang. en af Fjends herredsnævninger aflagt ed, hvorved sagsøgeren og hans hustru er svoret skyldige i aaraad ved Jens Poulsens død, indstævnet til underkendelse.

Nævningernes ed dømmes at blive ved magt, sagsøgeren og hans hustru idømmes bøder for aaraad.

H. 1 fol 32 r—32 v.

Neffninge i Fiendtzherritt.

Vor skickett for os Mattis Persen i Fløø oc haffde i rett steffntt herritzneffnin i Fiendtzherritt oc thiltallett thennem, for thii haffde suorett hannem oc hans hustru Ingeborg aaradt offuer for Iens Pouelssens dødt, oc menthe, thii haffde giortt wrett, att thett icke skulle findes for nogen aaradt. Ther tiill suarett Nis Persen i Lanum, att samme Mattis Persen oc Ingeborg hans hustru wor i raadt oc samtyckett, att hans modher brodher Iens Pouelsen wortt slagett, oc kiøpte then karll ther tiill, som samme gerning giordhe, oc beuiste mett tings witne wdgiffuitt tiill Fiendzherritz ting, lydendes att Iens Crestensen lydelig tiillstodt, at forne Mattis Persen gaff hannem ett suerdt, oc hans hustru loffuitt hannem en skiorthle leritt ther faare etc. Item ett andhett wittne wdgiffuitt tiill samme ting lydendes att Iens Skredher tiillstodt, att handt wor tiill Mattis Persens tisdagen tiilforne. Tha kom ther budt indt oc sagde, att Iens Pouelsen hagde agett mugh paa en agger, tha suorett forne Ingeborg oc sagde, hun haffde 3 dagethiuge gick i hindes gaardt, kunde thii icke heffne hinde oc skillie hende wedt then gast, tha skulle hun selluff heffne seg paa hannem mett syn egen handt. Fredegen ther effther wor hendes søn mett att slaa samme Iens Pouelsen ihiell. Item wor oc bewiseligt i samme tings witne, thett forne Iens Crestensen selluff bestodt, thett forne Mattis Persen oc hans hustru loffuitt oc tilsagde hannem att holdhe hannum oc hans slecthe oc wenner wdhen all skade. Tha epher tiiltalle etc. worthe ther saa paa sagt fore rette, att samme neffninge haffue suorett rett oc bør wedt

magtt att bliffue, oc forne Mattis Persen oc hans hustru att bødhe for aaradt ephther logen. Datum Viiborg sexta feria ante [!] iubilate, præsentibus her Mogens, her Oue, Magnus Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Aalborg 20. April 1537.

Knud Pedersen Gyldenstjerne for lodsejerne i Hasseris (Aalborg Budolfi landsogn) imod Gabriel Gyldenstjerne til Store-Restrup (Sønderholm sogn).

Ang. Hasseris enge.

Efter at parterne har fremlagt deres beviser, har kongen i rigsraadets nærværelse selv redet markskel, hvorved sagsøgerne tildømmes deres enge med undtagelse af en eng, der af arilds tid har hørt til Store-Restrup. Et af sandemænd paa sagsøgte foranledning svoret markskel kendes dødt og magtesløst.

H. 1 fol 32 v—33 v.

Knudt Persen oc Hasseriis mendt.

Vor skickett for os Knudt Persen, wor mandt oc raadt, paa alle ladsegers wegne wti Hasseris oc hagde i rette steffntt Gabriell Gyllenstiernee tiill Reffstrop oc tiltallett hannem for Hasseris enge, som handt mett sandemendt oc riidemendt thennem frangangitt haffuer, som the mente adt were giortt emodt logen oc emodt theres gamle lagheffts breffue oc andre beuisninger, som the ther paa haffuer. Ther tiill suarede Gabriell Gyllenstjerne, att hannem samme enge mett logen tilsuoret wore, som hannem siuntes, oc strax i rette lagde thuenne breffue, som Malty Laurissen oc Ion Matzen hagde wdgiffuitt wnder theres egne indsiigle, lydendes att the hagde hørtt oc sett, att forne Gabriell hagde ladhett lese paa Hornum herritzting ett gammeltt lagheffdt paa Reffstrop enge oc eygendom etc., som hun ythermere wduiser oc indeholdher. Item ett sandemendtz breff lydendes att sandemendt bestodt, att handt hagde giortt sitt tog fra Hestewad oc wdt att aen och nedt y strandhen etc. Item ett tings witne wtgiffuitt tiill Hornum herritz ting lydendes att nogre mendt

hagde witnett, att the hagde hørdt oc spurdt, att samme Hasseris enge skulle haffue leygitt tiill Reffstrop i fordom tiidt, oc samme Hasseris mendt finge thett aff thennem aff Reffstrop, fore the skulle haffue ryddhett samme enge, som then tiidt wor ett stortt riskier, etc., oc samme witne wor nyligen wdgiffuitt indhen sex aar siiden forledhen. Item ett riidebreff lydendes att her Iachim Lycke, her Cresten Friis mett flere gode mendt hagde epther wor kierre herre fader koning Fredericks beffalling werett tilkraffde att riide rett marckeskiell, att granske oc forfare, att huilkett rett marckeskiell burde att were emellom forne Hasseris by oc Reffstrup oc granske oc forfare ther om saa møgett, som rett er etc., huilkett the oc saa giortt hagde oc werett paa forne engæ oc aastedher oc kunde ey retther tycke, end fraa Hestwadt oc wdt att aaen oc neder i strandhen burde att were rett marckeskiell oc burde att ligge til Reffstrop mett rette, wdhen nogre kunde vynne seg ther indt mett gamle breffue oc beuisninger eller nogen anden retthergang epther logen etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholdher. Ther tiill suarede Knudt Gyllenstierne paa syne oc menige Hasseris lodzeyggers vegne, att samme engæ hagde legitt tiill forne Haseris aff arildtz tiidt oc ey tiill Reffstroppe, oc strax beuiste oc framlagde først etth gammelt lagheffdtz breff, som wor fem oc etth haltt hundrett aar gammeldt, som en gammell selleyger bunde hagde indwordt forne Haseris kier oc enge epther thett skiell, som tha hagde standett oc giortt werett aff arildtz tiidt fore hannem etc. Oc formelthe forne lagheffdt oc breff alle skiell stene, raa oc ran, huer wedt sitt naffn, dog wndertagett en stug eng, som indstenett wor a-tiill forne Reffstruppe gaardt, som liger fraa stranden oc tiill then skielsten, som stander i then østre siide wedt enden-a oc aff arildtz tiidt haffuer legett tiill forne Reffstrop gaardt etc. Item ett andett gammelt breff¹⁾ 57 [!] aar gammelt lydendes att slodtzfogedhen paa Aaleborg huss. mett nogre andre gode mendt oc siell eyger bynder hagde faagett beffalling, aff gamle koning Crestiern (salig mett gudt) wd-

a-a) I margin.

¹⁾ Lindbæk og Stemann: Helligaandsklostre, Dipl. s. 27 (1456 12. Nov.).

giffuitt wti Rostock¹⁾, att the skulle rebe oc wdmaalle alle marcke oc enge tiill forne Hasseriis, att huer motte hende oc wedherfares, baadhe kronens thienner oc alle andhre lodzeyger oc Heliggesthus wti Aaleborg, saa møgett, som huer burde mett rette etc., huilkett the oc saa giort oc fulkommet hagde epher samme kongelig befalling etc. Item ett breff 53 aar gammelt²⁾, lydendes att en bunde i Hasseriis hagde pantsatt tiill Heliigestus [!] i Aaleborg, nogre stycker aff syn lodt skiffthe enge for peninge oc gode waare etc. Item ett breff³⁾ sex aar gammelt, lydendes att Gabriell Gyllenstierne hagde kallett sandemendt tiill tog emellom Reffstrop engæ oc Haseris enge, oc samme sandemendt hagde giortt theres eedt og tog oc suorett Gabriell alle enge fraa Hestwadt faare Reffstrop leger oc tiill thet gamle skiell epher hans lagheffdt lydelse oc suorett fraa thet gamle skiell oc fraa raa oc randt oc indt tiill Haseris oc neder tiill strandhen, thett suore the tiill forne Haseriis enge att were, som then gamle lagheffdt lyuder, ther fandtz i Hasseriis, wndertaget en stug eng, som liger indstenitt tiill Reffstrop, etc., huilkett breff oc tog ther worte aff sagt inden tinge, oc alle otthe sandemendt hagde beseglitt mett thennem i forwindett, etc. Item ett stocke neffntt aff 24 mendt lydendes att 7 mendt hagde wittnett paa troo oc sandingen oc helgens edt, att the aldriig hagde hørtt eller spurdt i 40 aar, att nogen mandt hagde last oc kierdt eller kiendt siig rettighedt att haffue i Haseriis engæ anthen lensmendt, riddermendtz mendt elle selleyger bynder, wndertagen samme stug eng ligendes tiill Reffstrop, thet witnett oc forne 24 mendt mett forne 7 mendt, som thett witne lyudher oc indeholdher, att menige Haseriis mendt hagde klaget oc kierdt, att theres gamle skiell stenn oc raa wor nys opbrodt oc opkast oc borttførdt, som thii selluff hagde sett oc i sandthedt forfarett mett forne 24 mendt oc mange flere dannemendt etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder. .Tha fore sliig leylighedt oc

¹⁾ Helligaandsklostre, Dipl., s. 26 (1456 11. Marts).

²⁾ Ibid. Dipl., s. 73 (1487 26. Nov.)?

³⁾ Vel 1531 10. Juli (St. Restrups Godsarkiv, N. L. A.), jfr. smstds. 1515 7. Maj eller 24. Sept. og 1534 22. Maj?

andre slig wnderwisninger faare wii sielluff personliig paa samme engæ, oweruerendes samme wortt elskelige Danmarcks riges raadt, som the tilstede wore mett flere wore elskelige gode mendt, oc granskede oc forfare c- och riide rett marckeskiell -c wii oc sagde ther saa paa fore rette, att thet samme gamle skiell, som aff arildtz werett haffuer, bør att were rett skiell fraa a- stranden rett synder tiill Tryger høff, som fandes skiel stene och standit haffuer aff arilds tiidt ther fraa oc synder tiill Nørreraa framdelis rett synder oc tiill then Synderraa, ther som skiellsten haffuer standiit aff arilds tiidt, oc siiden ind i aæn tiill mytt strømme. a- Oc thett ny skiell, som Gab[r]iell Gyllenstierne haffuer ladett gøre oc wiille haffue, bør ingen magt att haffue oc were dødt oc magteløst, oc fornæ Haseriis mendt, oc alle andre lodtzeyger bør ephther thenne dag att nyde oc beholde samme enge, b-som inden theres marckeskiell findes-b, wndertaget then stug eng, som tiill Restroppe aff arildtz leygett oc werett haffuer, forbiudendes alle, ehuo the helst ere eller were kunde fornæ Haseriis mendt eller the andre lodtzeyger paa samme enge noger hinder eller forfang att gøre ephther thenne dag i noger maade. Datum Aaleborg sexta feria post dominicam misericordia domini, præsentibus her Magnus, her Oue, her Iehan Randtzow, Magens Munck, Erick Banner, Erick Kromedige, Per Ebbesen oc Axell Iull.

Viborg 29. April 1537.

Inger Nielsdatter m. fl. i Spanggaard (Tostrup sogn) ved Niels Jensen imod Anders Mortensen.

Ang. fæste af Spanggaard.

Sagsøgte tildømmes besiddelse af gaarden, som han har fæstet af mester Antonius Bryske. De udeblevne sagsøgere, der har oversiddet tre kongelige dombreve, hvorved den sandemændsed, som har svoret dem hærværk over, stadfæstes,

a-a) I margin i stedet for udstreget: aastedt oc tiil aastedt.

b-b) I stedet for udstreget: som the aff arildtz tiidt brugt haffue.

c-c) Over linien.

idømmes bøder for hærværk eller skal lide tilbørlig straf som fredløse og lovforvundne.¹⁾

H. 1 fol 33 v—34 r.

Anders Morthensen.

Vor skickett for os Anders Morthensen oc blaclagett[!], att Nis Iensen paa syn dotthers Ingers Nielsdotthers oc alle theres wegne, som boendes ere i Spanggaardt, hagde hannum hiidt i rette steffntt, fore handt hagde kiøbt thennum aff samme gaardt. Oc beretthe fornæ Anders Morthensen, att mesther Andhonis Bryske hagde fest oc leyett hannum samme gaardt, oc fornæ Inger Nielsdatter oc alle, som samme gaardt bruge oc besidde, wore logligen wduiste oc waare heruerke offuergangen, oc i rette lagde 3 wore dombreffue, lydendes att the ware tiilldømt att rømme samme gaardt, oc sandemendt aff Rindtzherritt, som thennum hagde heruerke offuersuorett, att bliffue wedt theris magt, oc the folck i fornæ gaardt att bodhe ephther logen fore samme heruerke, thennum offuersuoren wor etc., oc beclagett fornæ Anders Morthensen, att the en nu saa log for wunden holdher hannum samme gaardt faare oc then ey rømme wiille. Oc fornæ Nis Iensen paa syn daathers wegne oc theres, som mett hinde samme gaardt beside, sadt hiemme oc wor steffning ey forfyllige wiillde, oc haffue fornæ Anders Morthensen werett her nu paa fiierde dag, oc bød sig i rette, oc ey nogen er kommen oc giffuitt hannum sag. Tha ephther breffue etc. wor the saa paa sagt fore rette, att Anders Morthensen bør fornæ Spanggordt att bruge oc besidde, som fornæ mesther Antonius hannem fest oc leyett haffuer, och fornæ Inger Nielsdotther oc alle, som samme gaardt mett hinde bruge oc besidde, att rømme hannem samme gaardt faare oc bødhe emodt bundhen oc os for the heruerke, thennem offuer gangen er, ephther logen eller att lidhe tilbørlig straff, huor the offuerkommis kunde, ephther thii thii ere fridlose oc log forwonden, oc ther som nogen siiden er indflytt i samme gaardt att rømme gordhen eller forfylges mett heruerke. Datum Wiiborg dominica cantate,

¹⁾ Jfr. Tegnelse (D. Mag. 3. r. V s. 324).

præsentiibus her Magens, her Oue, Magens Munck, Erick Kromedige, Per Ebbesen, Iep Friis, Iens Tamsen etc.

Viborg 29. April 1537.

Mester Mogens Kaas til Taarupgaard (Taarup sogn), provst i Jelling syssel, imod Mikkel Lassen i Rugballe (Hover sogn).

Ang. forsvar med gæsteri og skovsvin af sagsøgtes fæstegaard, der ejes af Hover kirke.

De nævnte rettigheder tilkendt sagsøgeren som provst i Jelling syssel paa grundlag af hans fremlagte beviser. En af gode mænd afsagt dom, der havde fundet sagsøgte, hans hustru og folk skyldige i hærværk, fordi han havde siddet sagsøgerens udvisning af ham overhørig, stadfæstet.

H. 1 fol 34 r—34 v.

Mester Magnus Koos.

Vor skickett for os Magnus Kaas tiill Torup gaardt oc hagde i rette steffnnt Michell Lasen i Rowballe oc tiill tallett hannum, fore handt hagde sagtt hannum syn thienniste oc nogen tiidt ther ephther tog thienniste aff Manderop Holck hannem w attspurdt, oc ther fore hagde ladett wduise hannum, oc wor heruerke offuer gangen tiill landtzting oc er fredløs oc ey haffuer ther faare bøtt anthen emodt os eller hannum etc. Ther tiill suarede fornē Michell Lasen, att handt hagde samme gaardt i feste aff bispen oc capitthell wti Riibe, som handt och beuiste. Tisligeste beuiste handt mett thuenne dombreffue wdgifffuitt tiill Tørrild herritzting, lydendes att handt wor ther tiildømppt samme gaardt att bruge oc besidde oc gifffue syn skatt oc landgille tiill Hoffuer kirke oc prest, som samme gaardt tiilgifffuen wor, oc att sanddemendt wor rette fraa tofftt etc., som samme breffue ythher ythermere[!] wduiser oc indeholdher. Item lod handt lese ett opstandelse breff, lydendes att wii hagde tagett samme sag tiill os oc wildhe ther selluff dømme oc sige paa etc., som thett vortt breff ythermere wduiser oc i[n]deholdher. Ther tiill suarede fornē mesther Magnus Kos oc i rette lagde her Iørgen Friises biscops tiill Wiiborg oc mesther Mattis Nielsens canick wti Ripe opne

beseqlitt breffue, lydendes att all then stundt the waare prouister i Ielling sysell, tha hagde the forsuore aff samme gaardt oc ingen anden oc ther tiill gesterii oc skoffsuin etc. Item y rette lagde handt ett wortt beffalling breff tiill nogre gode mendt, som hagde epther samme beffalling tiill dømpt fornæ mesther Magnus Kos forsuar aff samme gaardt, oc sandemendt wedt magt oc fornæ Michell Lasen att bødhe fore heruerke epther logen etc., som samme dombreff ythermere wduiser oc indeholdher. Tha epther breffue etc. wort ther saa paa sagt for rette, att fornæ mester Magnus Kos bør forsuor, skoffsuyn oc gesterii aff samme gaardt, oc huo then besidde will att suore hannem oc ingen andhen, intiill saa lenge thett windes hannem elle[r] hans epther komere prouisther i Ielling sysell aff wti retthergang, oc fornæ sandemendt wedt theres magtt att bliffue, oc fornæ Michell Lasen oc hans hustru oc folck, som saa haffuer siddett log wforuandher oc icke haffuer bøtt fore the heruercke, thennom offuer suoren er, att were fredløse oc bødhe the[r] fore epther logen. Datum Viiborg, dominica cantate, præsentibus her Magens, her Iehan Randtzow, her Oue, Magnus Munck, Knudt Persen, Erick Kromedige, Per Ebbesen, Axell Iull, Iep Friis, Iens Tamsen, etc.

Viborg 30. April 1537.

Niels Staffensen imod Peder Mogensen og Christiern Pedersen.

Ang. mandebod opkrævet af lovforvunden værge for det til mandeboden berettigede barn.

Sagsøgeren er ikke pligtig at udrede yderligere bod, idet han ikke var klar over, at værgen, Peder Mogensen, var lovforvunden, da han oppebar boden og meddelte orfejde. De sagsøgte skal udlevere, hvad de har oppebaaret, til barnet.

H. 1 fol 34 v—35 r.

Nis Staffensen.

Vor skickett for os Nis Staffensen oc hagde i rette steffntt Per Magensen oc Cresten Persen fore en bodt, the hagde opboret aff hannem oc hans sleck oc wenner oc gifuitt then-

num orfeydt, som handt beuiste, oc beclagett, att the nu paa thett nyy acther att plaze oc wmage hannum ythermere paa samme bodt, thii att forn^e Per Mogensen, som ephthermaals mandt wor oc hagde giordt orfeydt, wor logh forwunden, oc forn^e Nis Staffensen oc hans wenner thet ey wiiste, førre endt buodhen wor wdtkomme baade paa fedherne oc mødherne, oc beuiste, att forn^e Pedher Magensen hagde oppebaarett arffue sall oc giørsum paa Pedher Persens barns wegne, som dødt bleff, oc then tiidt wor ett wmeleth barn, oc hand wor werige fore etc. Tha ephther tiilltall etc. worther saa paa sagt fore rette, att forn^e Pedher Magensen oc hans søn Chrestiern Persen bør att giffue oc fornøge forn^e Per Persens Barn samme arff sall oc giørsum, som the paa hans wegne opebaarett haffuer, oc forn^e Nis Staffensen oc hans slecth oc wenner att were quitt oc angerløse for then boedt, the wdloffuitt oc wdgiffuitt haffuer oc haffuer orfeydt paa. Stander ther nogett tiillbage oc ey wdkommen er, att ephthermaalsmandt tha wdtaller thett ephther logen. Datum Viibori, secunda post dominicam cantate, præsentibus her Magens, her Oue, Erick Banner, Axell Iull etc.

Viborg 30. April 1537.

Niels og Peder Hase imod Laurids Sejersen i Sorring (Dallerup sogn).

Ang. arvelodder i Nebel (Svostrup sogn).

Sagen henvises til paakendelse af otte nærmere betegnede bønder, fire fra hver af parternes side.

H. 1 fol 35 r.

Niels Hase.

Vor skickett for os Niels Hase oc Per Hase oc haffde i rette steffntt Lauris Seyersen i Soring oc tiilltalle hannem for nogen arffue dell wti Nebell, hand holthe hannem fore. Oc lodt thii lese mange breffue oc beuisningher paa baadhe siidher, samme gordt oc godtz paa lydendes. Tha ephther sagens thuiactiighedt [!] worte ther tiillneffntt tiise ephtherscreffne mendt, som er Seuren i Balle, Michell Byrck i Lemyng, Seuren

Brun, Lauris Ibsen i Resendall paa forne Nis Hases oc Per Hases siide oc Nis Koldt i Woldby, Per Bunde i Farde, Ies Borgsmedt ibid. oc Anders Pouelsen i Ballegaardt paa Lauris Seyersens siidhe att dele oc skiffthe thennem samme gaardt oc godtz rettferdeligen emellum, effther som huer findes att haffue ther lodt oc deell wti. Thii bedhe oc biude wii edher forskreffne mendt oc mett thett wort opne breff fuldt magt giffue, atti forsamle edher att Resendals kirke anden pinttzdag først komendes, kallendes fore edher begge parthe, som samme sag anrørendes er, oc ieffner oc skiffther thennem samme gaardt oc godtz emellum oc skillier thennem ad mett rette, giffuendes beskreffuen fraa edher, hues i thennem affsiendes wordher, som i wille antsuore for gudt oc were bekendt for os. Datum Wiiborg, secunda feria post dominicam cantate, præsentibus her Magens, her Prøbiørn, her Oue, Magnus Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen etc.

Viborg 30. April 1537.

Christiern Nielsen paa egne og søskendes vegne imod Laurids Andersen (Haand) og Bernt Angeldrup paa deres hustruers vegne.

Ang. arvedele i Herpinggaard (Trans sogn).

Godset tildømmes sagsøgte i henhold til en efter kongelig befaling af gode mænd afsagt dom, indtil sagsøgeren indløser, hvad hans moder har pantsat, udover hvad der tilkom hende som hendes rette andpart i godset.

H. 1 fol 35 r—35 v.

Lauris Andersen oc Bern Angeldrup¹⁾.

Vor skickett for os Cresten Nielsen paa sine oc sine syskindes wegne oc hagde i rette steffntt Lauris Andersen tiil Herpingaardt oc Bern Angeldrup fore Herpinggaard oc Herpingaardt godtz mett mere iordegodtz, som the skulle holle thennem faare epther theres modhers frue Anne Ericksdaathers dødt. Tiill huilkett forne Lauris Andersen oc Bern Angeldrup

¹⁾ I stedet for udstreget: Christiern Fasy.

suarede oc berette, att forne Crestiern Nielsens oc hans syskendes modher hagde wdsett 12½ ørte korn oc [!] Lauris Andersens hustrues oc frue Gertrudtz federne godtz, mere en hindes lodt fandest ther wti, oc i rette lagde ett dombreff, som Magens Munck, Iep Friis mett flere gode mendt ephther wor kierre herre fadhers koning Fredericks beffalling hagde wdgifffuitt, lydendes att the hagde tiildømppt forne Lauris Andersen paa syn hustrues wegne oc forne frue Gertrudt forne Herping gaardt oc Herping gaardtz godts, saa møgett som aff nu friitt er, suo lenge the indfriier, hues theres modher haffuer wdsatt mere, endt hindes lodt fans i samme forne godtz etc., som samme dombreff ytthermere wduiser oc indeholdher. Tha ephther breffue etc. wort ther saa paa sagt fore rette, att forne Lauris Andersen oc Bern Angeldrup paa forne theres hustruers wegne bør forne Herpinggaardt oc Herping gaardtz godtz att haffue, nyde oc beholde ephther forne dombreffs lydelse, tiill saa lenge forne Cresten Nielsen oc hans syskynde indfriier then partt, theres modher haffuer wdsatt offuer hindes rette lodt oc anpartt i forne godtz, oc siiden skifftes thennem e[me]llum ephther logen. Datum Wiiborg, secunda feria post dominicam cantate, præsentibus her Magens, her Probiørn, her Offue, Magens Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Viborg 29. April 1537.

Niels Jensen i Nykøbing Mors imod Clement Jensen og domsmænd i Hvetbo herred.

Ang. den over sagsøgerens broder Christen Jensen afsagte og fuldbyrdede dødsdom for tyveri.

Da Christen Jensen ikke har tilstaaet sig skyldig og ikke havde stjaalne koster paa sig, er han hængt med urette og skal nedtages af galgen og begraves »som en kristen mand«. Sagsøgte og alle, der har haft del i henrettelsen, idømmes bøder for vold og uret.

H. 1 fol 35 v—36 r.

Niels Iensen i Nykiøbingh.

Vor skickett for os Niels Iensen oc hagde i rette steffntt Clement Iensen, som hagde ladhett hans brodher Chresten

Iensen ophengt, oc the domsmendt i Huetbo herritt, som hannem tiill saadanen forsmelig dødt dømt haffde mett openbarlig wrett, som handt mienthe. Ther tiill suarede eththeres budt, som Clemendt Iensen oc domssmendt hagde hiidt sendt, oc i rette lagde twende breffue, thett ene ett tings vitne aff Huetbo herritz ting lydendes att 3 mendt hagde witnett, att then tiidt forne Clementt Iensen skylthe hannem fore sancti Lauris kalck, tha bødt handt syn loff oc wern tiill oc then ey samme dag fordriffue kunde oc ey heller ottende dag ther ephther etc. Item ett andett tings witne lydendes att 2 mendt hagde witnett, att forne Cresten Iesens [!] hagde sagtt fore thennem, førre handt bleff greben, att skulle handt henges fore then kalck, tha skulle ther henges 3 tiill hannem etc., mett [!] hagde dog icke grebitt hannem nogett i hendhe, thett the skellig beuise kunde etc. Ther tiill suare[de] forne Nis Iensen oc beuiste mett these efftherscreffne leuinde mendtz røst, som hos ware paa tingitt, then dag samme Crestiern Iensen bleff ophengt, som er Mattis Laurisen i Sundby, Morthen Wdsen, Seuren Tollesen, Iep Mørck, Anders Matzen, Lauris Iepsen i Horns holm, Iens Persen i Korop, Per Iensen i Gyrop, Knudt Offessen oc Iens Iensen, huilke ther witnet for os wti Aaleborg mett opregcth fingre oc badt thennem saa gudt hielpe tiill theres siels salighedt, att then tiidt forne Chresthen Iensen kom paa forne Huetbo herritz ting, tha hagde handt ingen stolne koste paa seg, oc ey heller handt bekende eller tiilstodt noghre stolne koster elle thyuffuerii, føre endt handt bleff hengt i nogre maade etc. Hui[1]kett oc saa herritzfogeden i samme herritt samme tiidt for os y alle maade, som forscreffuett staar, bestodht. Item thuenne breffue, som Seurin Tollesen wti Pannerop oc Morthen Wdsen i Iesmarck hagde wdgiffuitt wnder theres egne indsigle, lydendes att the oc samme dag hos wor paa forne Slesboherritz[!] ting oc hagde witnett, att ey hørde, att samme Chresten Iensen tiilstodt nogett sølluff eller andre stolne kosther, att handt hagde staalett, oc ey ther wor nogre stolne kosther paa hannum bunden i nogre maade etc. Item ett wittne wdgiffuitt tiill Synderherritz tyng wti Morse lydendes att 8 mendt hagde witnett, att forne Chresthen Iensen, som forrettett bleff, woo født i

Morse, oc ey kom ther aff for nogen were sag, oc haffuer leffuitt inden landtz oc wdhen, som hans wenner mue friitt høre oc forsuore etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholdher. Tha epher breffue etc. wort ther saa paa sagtt faare retthe, att for^{næ} Chresthen Iensen er hengt mett wrett oc bør nedher att komme aff galigen oc begraffuis som en cristen mandt, oc the siiden att bødhe emodt os oc bundhen, oc alle the, som hannem grebe, bastet, bunde oc ferdhe, att haffue giortt woldt oc wrett oc bør ther fore att bødhe emodt os oc bunden effther logen. Datum Viiborg, dominica cantathe, præsentibus her Magens, her Oue, Magens Munck, Knudt Persen, Erick Kromedige, Per Ebbesen, Iep Friis, Iens Tamsen etc.

Viborg 30. April 1537.

Fru Anne Kaas, Erik Lyckes enke, imod Mogens Munk.

Ang. Skalmstrup møllebjerg (Feldingbjerg sogn).

Sagen paadømt i overensstemmelse med parternes procedure, hvorefter møllebjerget tildømmes sagsøgeren, men en nedenfor liggende eng sagsøgte. Sagsøgte skal ogsaa have ret til at grave jord og muld i møllebjerget til sin mølles behov.

H. 1 fol 36 r.

Frue Anne Eyler [!] Lyckes epherleuerske.

Vor skickett for os frue Anne Erick Lyckes epherleuerske oc hagde i rette steffntt Magens Munck oc tilltallett hannem for ett lagheffde, handt skulle haffue giortt paa Mølleberg, oc for hans møller i Skalmstrup mølle bruger samme mølleberge mett grefftt hinde tiill forfang emodt hindes mynde, oc beuiste, att hynne wor tilskifftt Stodholms gaardt oc Stodholms marck mett alle syn rette tilligelse inthet wndhertagen wdhen eth stycke eng, som ligger nedhen for samme mølleberg, oc vor skifftt fraa Stodholm oc tiill en gaardt, som Magens Munck nu i were haffuer. Ther tiill suarede for^{næ} Magens Munck, att hand ingen lagheffdt wiste aff att sye, oc ey hand kende seg nogre ythermere deell eller rettighedt att haffue i for^{næ} Stodholm marck eller mølleberg, end som handt

kandt graffue i forn^e mølleberg tiill forn^e mølles oc demnyngs behoff oc en eng ther nedhen for, som tiillforn^e wor hannem tiilskifftt tiill en syn gaarde fraa mølleberg. Tha effther tiltal etc. sagdes ther saa paa fore rette, thett forn^e frue Anne oc hyndes arffinge bør att nyde, bruge oc beholde samme Stodholm oc Stodholms marck oc mølleberg mett all syn tiilligelse epther hyndes breffs lydelse, dog wndertagettt hues iordt oc muldt, som forn^e Magens Muncks møller kandt graffue i forneffnte mølleberg tiill møllens behoff, men then eng ther nedhen fore skall forn^e Magens Munck nyde oc beholde, som handt her tiill brugtt haffuer, dog icke att graffue hinde eller hinded arffinge tiill skade paa hinded ager iordt i nogre maade. Datum Viborg, secunda feria post dominicam cantate, præsentibus her Magens, her Prøbiørn, her Offue, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull etc.

Varde 22. Marts 1537.

Mads Jensen i Tistrup og Søren i Lynballe (= Balle, Øse sogn?) imod Søren Lauridsen i Krarup Skovgaard (Tistrup sogn).

Ang. parter i Krarup Skovgaard.

Sagsøgte tildømmes besiddelsen af gaarden, da han har størst part deri, mod skæppeskyld til medarbejderen med forbehold af kronens eventuelle krav efter Grevens Fejde.¹⁾

H. 1 fol 36 v—37 r.

Seuren Lasen²⁾.

Vor skickett for os Mattis Iensen i Tystrup oc Seuren i Lynballe oc hagde i rette steffntt Seuren Lasen aff Krarup Skoffugaardt oc tiilltallett hannem for theris lodt oc deell, handt brugte i forn^e gaardt etc. Ther tiill suarett forn^e Seuren Lasen oc beuiste, att handt haffde then største deell i forn^e gaardt, oc menthe fordhi, att hannem burde then att bruge oc besidde oc giffue syne mettarffuing skpe skyldt, som handt thenom tiilbødhett haffde, oc thii ey annamme wille, men sagde, atti wiille samme gaardt mett hannem bruge oc besidde.

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 124).

²⁾ I margin nederst paa siden: Waarde.

Tha epther sagens leylighedt worthe ther saa paa sagtt fore rette, att epther thij forn^e Seuren Lasen haffuer then styrste partt i forn^e gaardt, som handt giorde beuiseligt, tha bør hannem samme gaardt mett all syn rette tiilligelse att haffue, nyde oc beholdhe oc giffue syne mettarffuinge skpe skyldt, som gaarden taalle kandt offuer kongelig tønge epther wuilldige mendtz sygelse, dog wforkrenkitt hues rettighedt wii haffue paa kronens wegne haffue [!] tiill samme gaardt for then oprør, emellom almuen werett haffuer. Datum Waarde, quinta feria post dominicam iudica, præsentibus her Magens, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull etc.

Lemvig 30. Marts 1537.

Jens Pedersen imod mester Iver Juel, provst i Ribe.

Ang. Drages bol (Vandborg sogn).

Sagsøgte tildømmes forsvaret af gaarden paa Vandborg kirkes vegne, en efter kongens befaling af gode mænd afsagt dom, der tildømte Vandborg kirke gaarden, stadfæstet. Intet hensyn taget til sagsøgerens og hans slægtninges skøder, da de ikke kan bevise, at de nogensinde har haft gaarden i besiddelse.

H. 1 fol 37 r—37 v.

Mester Iuer Iull.

Vor skickett for os Ies Persen och hagde wti rette steffntt mesther Iuer Iull prouiste i Riipe for en gordt kallis Drages boell, som hører tiill Wandborgæ kirke, oc beuiste, att handt oc hans mettarffuing Gregers Skottes arffinge haffde skott oc soldt thennem samme Drages boell emellum mett mere godtzs, dog icke kunde beuise, att the nogre tiidt hagde samme Drages boell wti were. Ther emodt beuiste forn^e mesther Iuer, att nogen tiidt siidhen forleden tha tog Per Suenedsen paa samme gaardt oc wille haffue then epther slig skøde, som forn^e Gregers Skottes arffinge thennem emellom giorde haffde, som forscreffuett standher, och ther for fick beffalling aff wor kiere herre fader koning Frederick tiill nogre gode mendt, huilke her haffuer dømt forn^e mesther Iuer samme gaardt

tiill paa forne Wandbierges kirkes wegne, som forne dom ythermere wduiser. Ther paa sagde wii saa fore rette, att forne mesther Iuer bør att haffue forne gaardt Drages boell wti forsuor paa Wandbierg kirkes wegne, saa lengæ samme godhe mendtz dom stander wedt magt, som forscreffuett staar. Datum Lemwig, die parasavis, præsentibus her Mogens, her Oue, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull.

Viborg 1. Maj 1537.

Oluf Simonsen, herredsfoged i Ulborg herred, imod Mette Nielskone, Knud Andersen i Dalsgaard (Dommerby sogn) m. fl.

Ang. tredieparten af Torup gaard (Sønder Nissum sogn).

Sagsøgeren tildømmes tredieparten som pant i henhold til hans pantebrev udstedt af en tidligere ejer af gaarden, indtil sagsøgte indløser pantet.

H. 1 fol 37v—38r.

Olluff Symensen.

Vor skickett for os Olluff Simonsen herritzfogett [i] Wuldborigherritt oc hagde i rette steffntt Mette Niskone, Knudt Andersen i Dalsgaardt oc theres metarffinge for tredie partt aff en gaardt kallis Torup, lignendes i Nesom sogn, thii holthe hannem fore, som handt hauer panthett aff Iep Chrestiernsen for 300 march, som handt beuiste mett panthe breff, som forne Iep Chrestiernsen hannem ther paa giffuitt haffuer. Ther emodt i rette lagde forne Knudt Andhersen paa syne oc sine metarffinges wegne ett skøde breff wdgiffuitt lang tiidt tiilforne, lydendes att forne Iep Chrestiernsen hagde soldt oc skøtt Nis Scriffuer i Hierumgaardt all then lodt, deell oc retthighedt, som handt hagde eller kunde tiilfalle i forne gaardt etc., som samme skøde breff ythermere wduiser oc indeholdher. Ther tiill suarede forne Olluff Simensen oc beuiste, att samme aruff deell icke tiilfaldt hannem, forre en bode forne Nis Scriffuer oc hans broder her Pedher Crestiernsen, som handt arffuitt samme godtz epher, wore dødhe, oc i rette lagde ett forne Nis Scriffuers opne besegliit

breff, lydendes att handt kende seg att haffue kiøpt en dell i Torup aff forne Iep Chrestiernsen, skede thett saa, att samme arffdeell faldt hannem tiill, tha skulle hand giøre hannem fyllist fore anthen i iord, godtz eller mett pendinge etc. Item ett fornē Iep Crestiernsens breff lydendes att handt hagde opladt fornē Olluff Simonsen all then wedherleg oc rettighedt i iordegotz oc peninge att opbere aff fornē Nis Scriffuers arffinge, som hannem giffue skulle fore thett skøde breff, som handt wdgifffuitt hagde etc., om huilken sag the paa bode siider gaffue thennem i alle rette. Tha ephther breffue etc. wor ther saa paa sagt fore rette, att fornē Olluff Simonsen bør samme tredie partt i fornē gaardt Torup mett all syn rette tilligelse att nyde oc beholde, tiill saa lenge then logligen losis hannem aff ephther hans panthebreffs lydelse aff fornē Nis Scriffuers arffuinge, oc the siiden samme tredie partt i fornē gaardt att nyde oc beholde ephther theres skødebreffs lydelse. Datum Wiiborg tertia feria post dominicam cantate, præsentibus her Magens, her Iehan, her Oue, Magens Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull etc.

Viborg 30. April 1537.

Hr. Hans, prior i Randers helligaandshus, imod Henrik Bjørnsen (Bjørn) til Stenalt (Ørsted sogn).

Ang. to gaarde i Fuglslev.

Sagsøgte tildømmes gaardene, da de er skænket klosteret for sjælemesser, og klosteret ved et genbrev havde forpligtet sig til at udlevere gaardene, hvis messerne ikke blev holdt.

H. 1 fol 38r.

Knudt[!] Biørnsen¹⁾.

Vor skickett for os her Hans prior wti helligesthu[s] wti Randers oc haffde i rette steffntt Henrick Biørnsen tiill Stenolt oc tiltallett hannem fore two gaarde ligendes i Sønderherrit i Folssløff, som hans fader Biørn Andersen hagde

1) I margin: kirkegods.

wndt oc giffuitt tiill forne helliggesthus for 2 meser att holdes skulle en dag wti huer wge tiill euig tiidt, som handt beuiste mett thuenne forne Biørn Andersens skøde breffue, som handt i rette lagde. Ther tiill suarett forne Henrick Biørnsen oc i rette lagde thuende genbreffue, som her Lauris, fordom prior i forne closter, mett menige conuentt ther samme stedtz haffde wdgiffuitt, lydendes att huar saa skede, att forne meser oc gudtz thienniste icke redeligen holthes wedt magt, tha skulle forne Biørn Andersen eller hans arffinge haffue fuldt magt igen att kalle forne gaarde oc godtz, mett flere ordt samme breffue ythermere wduiser oc indeholder, oc beuiste forne Henrick Biørnsen, att forne meser icke wti nogen tiidt haffuer werett wedt magt holdett, oc gaff thii thennum ther om i rette paa bode siider. Oc worte ther saa paa sagt for rette, att epher thii att mesen icke er holt wedt magt, som beuiseligt er, tha bør forne Henrick Biørnsen oc hans met-arffinge forne thuo gaarde mett alle theres rette tiilligelse att haffue, nyde oc beholde effther forne prior Laurises oc conuentes genbreffs lydelse. Datum Wiiborg, secunda feria post dominicam cantate, præsentibus her Magens, her Prøbiørn, her Oue, Magens Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen.

Viborg 1. Maj 1537.

Laurids Christiensen i Hvejsel imod Niels Knudsen smstds.

Ang. besiddelsen af en gaard i Hvejsel.

Gaarden tildømmes sagsøgeren, da han har størst part deri, mod skæppeskyld til medarvingerne.¹⁾

H. 1 fol 38r—38v.

Lauris Chrestiensenn.

Vor skickett for os Lauris Chrestensen i Huixell oc haffde i rette steffntt Niels Knudtsen ther sammestedtz for then gaardt, handt wti bode oc holthe hannem fore, oc i rette lagde ett dombreff wdgiffuitt tiill Nørrewongs herritzting, lydendes

1) Jfr. s. 435.

att samme gaardt wor hannem tiildømppt att bruge oc besidde oc giffue syn mettarffuing skpe skyldt, effther thii som handt hagde then største partt i forne gaardt. Ther tiill suorett forne Nis Knudtsen, att hans hustrues børn haffde oc lodt oc dell i samme gaardt oc wiille theres deell bruge oc besidde. Tha effther breffue etc. worte ther saa paa sagt fore rette, att forne Lauris Crestiernsen bør forne gaardt i Huixell mett all syn rettighedt att haffue, nyde, bruge oc beholde, ephtherthii handt haffuer then største deell i forne gaardt, oc giffue oc gøre ther aff saadan koe tønge, som ther pleger aff att gange, oc giffue sine mettarffinge skpe skyldt effther lenssmendtz oc wuildige mendtz siigelse, huadt samme gaardt tolle kandt offuer koe tønge. Datum Wiiborg, tertia feria post dominicam cantate, præsentibus her Mogens, her Oue, Magens Munck, Erick Banner, Per Ebbesen.

Viborg 1. Maj 1537.

Jacob Nielsen, Kjeld Eriksen og Vogn Svenningsen imod Christiern Harbou til Restrup, Peder Lassen, borger i Viborg, Anne Mikkelsdatter m. fl. af Jørgen Clementsens arvinger.

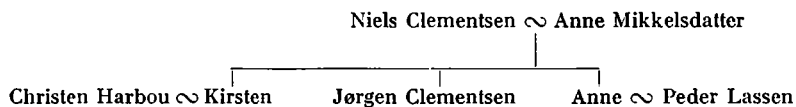
Ang. drab og saar.

Sagsøgte idømmes bøder til de dræbtes slægt, til kongen og til de saarede, da Jørgen Clementsen og hans medfølgere begik drabene med raadet raad, »og det var orbodemaal«.

H. 1 fol 38 v.

Iep Nielsen oc Kieldt Ericksen.

Vor skickett Iep Nielsen, Kieldt Ericksen oc Wogen Sueningsøn oc haffde i rette steffntt Cresten Harbo tiill Reffstrop, Per Lasen borger i Viiborg oc Anne Micheldatter mett flere Iørgen Clementsens arffinge etc. Tha ephther tiilltall, gensuor oc sagens leylighedt worthe ther saa paa sag[t] fore rette, att samme karle icke wor redeligen slagett, effther thii forne Iørgen Clementsen oc hans mettfølger saa indgick mett

raaden raadt oc samme karle ihiell sloff, oc wor aarbodtzmaall, oc bør forne Cresten Harbo oc Pedher Lassen oc theres mettarffinge forne Iørgen Clementzsens arffinge att bøde fore hannem oc hans mettfø[1]gher først modt the døde, theres slecth oc wenner oc siiden modt os for saadan wredelig gerninger, the giortt haffuer, oc tisligeste att bøde emodt forne Iep Nielsen oc andre fore sor oc skade, the thennem giortt haffuer ephther lagen. Datum Viiborg, tertia feria post dominicam cantate¹⁾, præsentibus her Mogens, her Oue, her Iehan Randtzow, Mogens Munck, Erick Banner, Erick Kromedige, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.²⁾

Viborg 30. April 1537.

Morten Roed paa sin moder Anne Johansdatter Vognsens (Stenshede) vegne til Vaarst (Gunderup sogn) imod fru Inger Andersdatter (Biørn) og hendes søn Enevold Jensen (Seefeld) til Visborg.

Ang. en eng, mark og skov i Øster Stevn (Vive sogn).

Godset tildømmes sagsøgte efter deres fremlagte beviser, bl. a. et laasebrev.

H. 1 fol 39 r—39 v.

Enwoldt Iensen oc frue Inger hans modher.

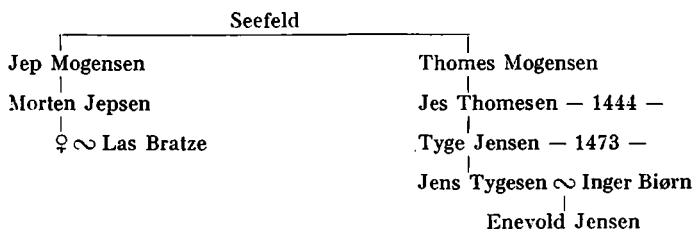
Vor skickett for os Morthen Rodt oc haffde paa sin modhers wegne i retthe steffntt frue Ingertt tiill Wisborg gaardt og hindes søn Enwoldt Iensen oc tilltallett thenum for en eng, marck oc skoff, som ligger i Øster Steffne marck, som hand menthe, ther skulle weret affstenett mett sten

¹⁾ I stedet for udstreget: iudica.

²⁾ Herefter en udstreget domsbegyndelse:

Her Otte Krompen.

Vor skickett for os her Otte Krompen tiill Hyffbygaardt —

oc stabyll, oc menthe, att samme eng oc skoff holdes hannem fore mett wrett, oc i rette lagde ett gammeltt lagheffdtz breff¹⁾, lydendes att Morthen Iepsen haffde induardt Westher Steffne oc hues eyndom, hand haffde i Østher Steffne marck, oc ey wor heuiste nogen stedt, stedt fraa stedt, i samme lagheffdt. Thisligeste ett contracts breff, thett [h]er Erick Ottesen mett flere gode mendt haffde beseglitt, att ther skulle komme nogre gode mendt paa forne iordt i Østher Steffne marck oc granske emellom Thygi Iensen oc Las Bratze oc wdlegge forne Las fylleste for then iordt, som handt skulle haffue i Øster Steffne marck, oc haffde huerken Tyggi Iensen eller Las Bratze samme contracts breff beseglitt. Item en dom, som noger gode mendt en stackett tiidt siiden haffde wdgiffuitt, lydendes att the haffde tiildømp^t frue Anne i Warste samme iordt i Østher Steffne marck, saa lenge nogre kommer mett bedhre beuisning mett flere ordt, som samme breff ythermere wduiser oc indeholder. Ther tiill suarede Ienwoldt Iensen opaa syn oc syn modhers wegne oc i rette lagde iett skøde breff wdgiffuitt wnder gudtz aar 1444, ludendes att Erick Nielsen aff Thym, then tiidt høffuitzmand paa Aaleborg, hagde soldt oc skøtt Ies Tamsen aff Dalsgaardt oc hans arffinge en gaard, hedher Østher Steffne ligendes i Wiffue sogen i Hinsteherritt, mett mere godtz etc. Item ett lagheffdt breff giffuett wnder gudtz aar 1473 lydendes thett Tyggi Iensen aff [Dals]gaardt hagde indwordt Østhergaardt mett alle syn rette tiilligelse inthet wndertaget^t inden alle fyre markeskiell, som samme lagheffdt yther[mere] wduiser oc indeholder. Item ett sandementz breff lydendes att sandemendt wti Hinsteherritt haffde giortt rett marckeskiell emellom Øster Steffne marck oc Wester Steffne aastedt fraa aastedt, som samme sandemendtz breff ythermere vduiser och indeholdher. Item ett dombreff, lydendes thett her Peder Lycke, her Crestiern Friis mett flere gode mendt hagde wdgiffuit, lydendes att the effther wor kierre her faders befalling, hues siell gudt naade, haffde tildømp^t forne Iens Tygesen all then iordt oc eyndom, som fandes i forne Østher Steffne marck inden forne marckskiell, som sandemendt

¹⁾ Herredagsdombog 1549—57 fol 100 v—101 r (u. d. 1443).

suorett haffuer, som samme breff ythermere vduiser oc indeholdher. Item ett land[ts] tings dom wdgiffuitt aff Wiborg landtzting wnder gudtz aar 1480, thet Olluff Morthensen landtzdommer mett flere hagde wdgiffuitt, lydendes att then lagheffdt, som Morthen Iepsen haffde giortt paa Wester Steffne oc hues engedom, som fandes i Østher Steffne marck, wor dømpt dødt oc magtelost mett flere ordt oc talle, som samme dom ythermere wduiser oc indeholdher. Item ett løse breff¹⁾ lydendes thett Thyggy Iensen wor tiildømpt Øster Steffne mett alle syn rette tilligelse mett mere godtz oc theres tilligelse intthet wndertaget, oc wor ther satt euig tyelse opaa, som samme lose breff ythermere wtuiser oc indeholder. Tha epther tiiltall etc. sagde wii ther saa paa for rette, thett fornæ Ienwoldt Iensen oc hans moder frue Ingertt oc theres mettarffinge, bør her effther att nyde oc beholde Øster Steffne gaardt oc all iordt, skoff oc eyndom, som findes inden marcke skell, som sandemendt giortt haffuer, oc Morthen Rods oc frue Annes breffue bør att were døde oc macteløse oc ey att kome fornæ Ienwoldt Iensen eller frue Ingertt tiill [skade] eller forfang epther then dag i nogre maade. Datum Viiborg, secunda feria post dominicam cantate, præsentibus her Magens, her Prøbiørn, her Iehan, her Oue, Magens Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Viborg 30. April 1537.

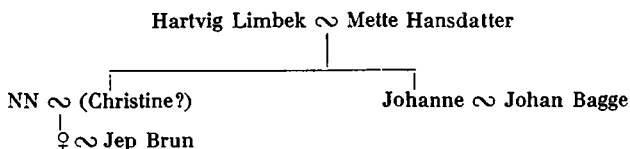
Jep Brun til Vindumgaard imod Johan Bagge smstds.

Ang. Vindumgaard, gods, skov og fiskevand (Vindum sogn).

Sagsøgeren tildømmes skov og fiskevand som pant, indtil det indløses i henhold til pantebrev. Han tildømmes besiddelsen af Vindumgaard og gods, indtil sagsøgte sammenkalder samtlige Hartvig Limbeks arvinger til endeligt skifte.

H. 1 fol 39 v—40 r.

¹⁾ Herredagsdombog 1549—57 fol 100 v—101 r (u. d. 1478).

Iep Brun.

Vor skickett for os Iep Brun tiill Windum og hagde i rette steffntt Iehan Baggi i Windum, for handt deler oc plaser ham tiill herritz ting oc ander stedt for then iordt oc eyndom, som ligger tiill hans oc hans børns gaardt i Vindum, oc wiille att handt oc hans hustrue frue Mettes arffuinge, tisligeste for en dom handt fick paa hannem tiill Neesom [!] herritzting paa Windum enmerki skoff emodt thett pantt, Iep Brun ther paa haffuer. Oc fornē Iehan Baggi møtte oc i rette lagde ett skiffthe breff, lydendes att fornē Hartuig Limbecks oc frue Mettes godtz wor løndett oc deltt theres arffinge emellom, tiill saa lengi the kom tiill ythermere skifftt eblantt, huilke skiffthe breff liude, att Iehan Baggi skulle haffue hal Vindum enmerki skoff oc fiskeuandt, naer thet pantt bleff indfriiet, som Iep Brun haffuer paa samme enmercki skoff. Tisligeste i rette lagde handt noger windes byrdt, saa Iep Brun skulle haffue tagett huer hans mett-arffinges handt for huers syn anpartt aff the pendinge, hans pantebreff paa lyuder. Ther tiill suarede fornē Iep Brun oc sagde, att handt wor well tiill fredtz att annamme huer theres anpartt i then møntte, hans panttebreff paa liuder, om handt burde thett mett rette, epther thii begges theres skifftebreffue paa liuder, att handt skall beholde skoffuen, saa lenge handt fanger syne pendinge, oc satte i rette, om handt wor ythermere plictuge tiill ad wdlegge Iehan Baggi aff hans gaardtz eyndom en the andre hans mettarffinge, førre the kommer ythermere tiill skifftt oc iaffning oc saa, om handt bør att nyde Windom enmerki skoff, saa lengi hans panthebreff gøres fuldt. Tha epther tiilltalle etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att fornē Iep Brun bør Windom enmercki skoff oc fiskewandt att haffue, nyde oc bruge, beholdhe, saa lengi hans pantebreff gøres hannem fuldt, epther som hun wdruiser oc indeholder, tisligeste then gaardt handt wti boer mett alle syn rette tilligelse, som nu tilliger oc aff arildtz tiidt tillegitt haffuer, saa lengi Iehan Baggi kaller alle Haruieg Limbecks og frue Mettes arffing tiill skifftt oc ieffningh oc siden deller them alle theres godtz emellom, som rett er. Datum Viiborg, secunda feria post dominica cantate, præsen-

tibus her Oue, Erick Banner, Tyrsbeck ridder [!], Magens Munck, Knudt Persen etc.

Viborg 30. April 1537.

Hr. Otte Krumpen imod hr. Predbiørn Podebusk.

Ang. genkøbsret til en gaard i Hærup (Klejtrup sogn).

Da sagsøgte fejlagtigt er gaaet ud fra, at sagsøgeren havde genkøbsret til den paagældende gaard, medens genkøbsretten i virkeligheden angik en gaard, som trediemand havde i sin besiddelse, tilsidesættes sagsøgtes brev om, at sagsøgeren har tilbagekøbt gaarden af ham, og han skal udlevere, hvad han har modtaget som betaling for gaarden. Sagsøgte henvises til at sagsøge besidderen af den gaard, som genkøbsretten angaar.

H. 1 fol 40 r—40 v.

Her Otte Krompen.

Vor skickett for os her Otte Krompen oc tiltallett her Prøbiørn Podebusk for en gaard ligendes i Herup i Rindtz-herritt, som Ies Willasen ibode, oc nu iboer Crestiern Iostsen oc Per Iostsen, som Iørgen Krumpen, fornæ her Otte Krompens fader, haffde soldt og skøtt her Erick Ottsen paa ett gienkiøb, att nar som handt eller hanss arffinge leste samme gaardt mett mere godtz, som samme kiøbe breff indeholder, igen att kiøbe for saadant guldt oc pendinge, som thett wor soldt fore, tha skullde gotzett fylge thennum inden fiire wger wden all hinder oc giensigelse, oc i rette lagde fornæ her Prøbiørns egen breff, lydendes att hand haffde i genkiøbt aff hannem fornæ gaardt i Herup oc fornøffuett hannem saadant guldt oc pendinge, som then wor soldt fore, som wor 40 gode rynsk gylden oc 30 marck danske. Ther tiill suaret fornæ her Prøbiørn, att handt wdgaff samme breff i Kiøbehaffn her Otte tiill wiillie, om [!]menthe, att thett wor then gaardt, som hannem wor tiilfallen mett arffue ephther fornæ her Ericks dødt, i fornæ Hærup, oc tha hand hiem komme tiill herritzting, som gosett wti ligendes er, fandes thett icke att were then gaardt, thii att her Axell Bragde haffde then gaardt

wti vere, som handt her gjorde beuiseligt mett Magens Munck oc sagde seg att kunde beuise mett menige herritzmendt, oc tilbodt handt forne her Otte saadantt guldt oc pendinge, som hand hannem wti Kiøbehaffn tiillforne paa samme gaardt giffuitt oc fornøffuitt mett flere ordt, thennem ther om emellom løb paa baade siider. Tha ephther breffue etc. wort ther saa paa sagt for rette, att ephtherthii forne her Prøbiørn icke haffuer samme gaardt i sin haffuendes were, som handt haffuer wtgiffuett siitt breff paa, som beuiseligt er, tha bør samme [ei] ythermere magct att haffue, oc forne her Prøbiørn igen att giffue forne her Otte saadant guldt oc pendinge, som handt forne her Prøbiørn giffuitt haffuer, oc siiden att tiilltalle then, som samme gaardt i were haffuer, oc tha gange om saa møgett, som rett er. Datum Viiborg, secunda feria post dominicam cantate, præsentibus her Magens, her Oue, her Prøbiørn, Magens Munck, Erick Banner, Knudd Persen, Per Ebbesen, Axell Iull etc.

Viborg 1. Maj 1537.

Peder Juel til Laage (Sindbjerg sogn) imod Erik Krummedige.

Ang. et bol i Holtum (Grejs sogn).

Sagen udsættes til den almindelige herredag, for at sagsøgte kan fremlægge brev og andre beviser for sin ret. Saafremt dette ikke sker, skal sagsøgeren beholde bolet i henhold til sit skødebrev.¹⁾

H. 1 fol 40 v.

Pedher Iull.

Vor skickett for os Pedher Iull oc haffde i rette steffntt Erick Kromedige oc tiltallett hannem for ett boell ligendes vti Holtum i Grees sogn, handt holte hannem fore, oc i rette lagde ett gammelt skøde breff, lydendes att Tyggi Dann[!] haffde skøtt oc soldt forne Per Iuls foreldre samme boell, oc beuiste, att Tyggi Dann wor en frii mandt. Ther tiill suarett forne Erick Kromedige, att forne boell oc eyndom laa[n]gtiidt

¹⁾ Se s. 289.

haffde weret wnder kronen, oc sagde, att hans moder hagde ther breffue oc beuisning paa, som skullle were paa Torning, oc ey hand hagde nogen beuisning. Ther effther sagens leylighedt wort ther saa paa sagt for rette, att thii paa bode siider skulle møde tiill almyndiig herredag, som her wti riigett forscreffuett bleff, om samme sag, oc ther som forne Erick Kromedig icke tha frambar syn beuisning paa samme boell, tha skulle forne Per Iull forne boell mett all syn rettiighedt nyde oc beholde effther sytt skødebreffs lydelse. Datum Wiiborg, tertia feria post dominicam cantate, præsentibus her Magens, her Iehan, her Oue, Magnus Munck, Erick Banner, Per Ebbesen, Axell Iull.

Viborg 1. Maj 1537.

Jørgen Mogensen i Farre (Sporup sogn) imod Jens Sejersens smstds.

Ang. besiddelsen af en gaard i Farre.

Gaarden tildømmes sagsøgte, der har den største part deri, mod skæppeskyld til medarvingerne. Tre Kvinder, der har solgt sagsøgeren tre søsterdele i gaarden, og som er udvist deraf af sagsøgte, skal rømme den og bøde for hærværk.

H. 1 fol 40 v—41 r.

Iens Seyerssen.

Vor skickett for os Iørgen Mogensen i Farde oc hagde i rette steffntt Iens Seyerssen ther sammestedt oc tillallett hannem for 3 soster deele, handt holdt hannem for, som handt hagde kiøbt aff Dorette Simensdatter, Karen Simensdatter oc Mette Ienssdatter i then gaardt i Farde, som Seuren Crestiernsen nu wti boer. Thett [!] tiill suarede forne Iens Seyerssen oc beuiste, att hand haffde then største deell i forne gaardt, og i rette lagde ett landtztings dom, lydendes att samme gaardt ther wor hannem tiildømt, effther thii handt haffde then største partt i forne gaardt mett flere ordt, som samme dombreff ythermere wduiser oc indeholdher, oc beuiste handt, att handt haffde ladett wduise forne Dorette Symensdatter oc Karen Simensdatter aff samme gaardt, oc

thennum wor heruercke offuerganget, oc ere fredløse oc en nu samme gaardt besidde oc then ey romme wille. Tha ephther breffue etc. worte ther saa paa sagt for rette, att ephther thii fornē Iens Seyerssen haffuer then største deell i fornē gaardt, tha bør hannem then mett all syn rettighet att nyde, bruge oc beholde oc giffue syne mettarffinge skpe skyld aff, hues samme gaardt tolle kandt offuer kongelig tønge ephther wuilldige mendtz siigelse, oc fornē Dorette Symensdatter oc Karen Symondatter att bøde emodt oss oc bunden for heruerke, thennem ouer suorett er, oc rømme hannem gaarden fore eller straffes ther for ephther logen. Datum Viiborg, tertia feria post cantate, præsentibus her Mogens, her Iehan, her Oue, Magens Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen og Axell Iull etc.

Viborg 30. April 1537.

Albret Maltesen (Viffert) imod Enevold Juel til Aabjerg (Vedersø sogn).

Ang. Straasø gaardsted (Vind sogn).

Godset tildømmes sagsøgte i overensstemmelse med dennes lovhævd, idet det af sagsøgerens beviser ikke fremgaar, at det er indbefattet i hans ejendom Trolldoft, hvorpaa han har erhvervet laasebrev.¹⁾

H. 7 fol 41 r—42 r.

Ienwoldt Iull.

Vor skickett for os Albrett Malthisen²⁾ oc hagde i rette steffntt Ienvold Iull tiill Aabierrig oc tiilltallett hannem for ett byggestedt kalles Stroditze oc Strodztis gaardt stedt i Winck sogen oc menthe, att samme Strotze skulle ligge inden Trolletoffs e[n]merke oc wor hannem tilsuorne inden alle hans fiire marckeskelle, oc menthe ther fore, att fornē Ienwoldt Iull skulle holde hannem thett fore mett wrett etc. Oc strax wti rette lagde ett gammelltt sandemendtz breff, att sandemendt hagde giordt marckeskiell mellom Hingeherritt

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. IV s. 202 f.).

²⁾ I stedet for udstreget: Skeell.

oc Trolletofft oc emellom Winge oc Trolletofft oc westher paa, tiill Faldtzeng wittog, oc saa sønder aapaa norden om Graffbierrig oc dog icke emellum Trolldtofft oc Strodztze. Item siiden frambar ett lose breff, lydendes att hans moderfader gamle Albrett Skeell haffde inwordt Trolletofft tiill alle fiire marckemode wndtagett wti samme loss ett engh, som Erick Iull haffuer ther inden, som ligger emellom closters eng oc Faldtzeng, dog icke Strodztze wor ther benefntt wti samme loss, oc mange andre breffue, gamle oc nye, som samme breffue oc loss ther ythermere wduiser oc indeholder etc. Item ett tings witne lydendes att Erick Iull skulle weret tiill Wuldborg herritz ting oc skulle selluff tiill staa inden tinge, ther handt wor funden tiill syn log paa Strotze oc ey kunde hinde tye eller fuldkomme mett flere ordt oc talle etc. Ther tiill suarede fornē Ienwoldt Iull oc i rette lagde ett tings witne aff Roste kirke wnder gudtz aar 1465, att Nels Iull i Rostede haffuer haffdt Strotze i syn rolliig heffdt i 40 aar oc mere wlast oc wkierdt. Tisligeste ett søgne witne aff Wuldborrig kirke lige liudendes, samledes ett lagheffdtz breff mett 5 hingendes indsiigle wnder gudtz aar 1472, thett Erick Iull haffde inwortt Strotze oc Strodztze gaardstedt 4 vegne tiill marke møde oc en eng i Fulle kier, som liger emellom closters eng oc Faldtzeng. Thisligeste 3 enge westen i Fulle kier, thisligeste i twerskiff¹⁾ tiill mytte strømmen, som samme lagheffdt ythermere wduiser oc indeholdher. Item ett dombreff aff Wuldborig herritz ting lydendes thett Ienwoldt Iull wor tiildømt Strodztø mett all syn egendom effther hans lagheffttz oc breffuis lydelse. Item ett sandemendtz breff att sandemendt aff Wduldborrig [!] herritt haffde granskett oc suorett marckeskell emellom Trolldetofftt og Strodztø fraa thuerskifftt tiill mitt strøme oc saa nør paa att then gamle griifftt, som fandes en skell steen vedt nørre ende wedt samme griifftt, som fandes flintt oc pinge sten hoss etc. Item ett siuns breff thett Niels Glambeck, Olluff Simonsen i Wuldborrig herritt mett flere haffde granskett oc forfarettt samme Strodztø oc fandes ouen oc arnstedt etc. Item ett andett

1) I stedet for udstreget: thyner skrefftt.

granske breff¹⁾), som kon. matt. nu i Hølsebroo hans naade selluff personlig gaff ther beffalling paa, lydendes att Iens Tamsen oc Cresten Fasiig mett flere gode mendt haffde her for os i dag baade mett breff oc mundelig for os witnett, att thett sandemendtz toff, som sandemendt aff Vldborig herritt giordt haffue emellom Strodtzø oc Trolde tofftt, wor giortt mett rette oc burde wedt magcth att bliffue, oc ey Strodtzø kunde findes i Trolde tofft marck, mett [!]. wor ett rett gammeltt byggestedt fore seg selluff, som the breffue ythermere wduiser oc indeholdher. Tha epher tiilltall etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att epher thii breffue oc beuisning, som the paa baade siider for os i rette lagde, tha tiilldomme wii forne Ienwold Iull oc hanss mettarffing forne Strodtze gaardstedt mett all syn rette tilligelse inden alle fiire marckeskell oc en eng i Fulleker, som wndertagen er i Albrett Skels loss, mett 3 andre enge westen i Fullekier att nyde, bruge oc beholde, oc then lagheffdt wedt magt att bliffue, oc Albrett Skell att nyde oc beholde Trolletofftt mett syn tilligelse effther hans laasbreff oc andre hans gamle breffue lydelse. Datum Viiborg, secunda feria post dominicam cantate, præsentibus her Magens, her Prøbiørn, her Oue, Magens Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axel Iull.

Viborg 1. Maj 1537.

Christiern Pedersen, tolder i Aalborg, imod Jørgen Pedersen, rentemester.

Ang. tilbageholdelse af 4 stykker klæde.

Sagsøgeren tildømmes klædet, som sagsøgtes fader havde tilbageholdt for de 6 øksne sagsøgerens svigerfader Hans Bartholomæusen, hovedsmand paa Aalborg, havde beslaglagt, da de var købt imod byens privilegier. Sagsøgte tildømmes 3 øksne af sagsøgeren, ang. de 3 andre skal han tiltale borgmestre og raad i Aalborg.

H. 1 fol 42 r—42 v.

Cresten Persen tolner i Aaleborg.

Vor skickett for Chrestiern Persen tolner oc haffde i rette

¹⁾ Jfr. Tegnelse (D. Mag. 3. r. VI s. 126 f.).

steffntt Jørgen Persen wor renttemesther oc tiiltallet hannem for 2 strycke leysk oc 2 stycker ernsk klede, hans fader Per Tamsen hagde besett wti Riipe nogen tiidt siiden forleden oc tiill seg annammett, oc forn^e Jørgen Persen oc hans mettarffinge en nu holder hannem fore. Ther tiill suarede forn^e Jørgen Persen, att forn^e Chresten Persens hostrues fader Hans Bertholomessen tog sex oxene fraa hans faders suendt, oc aldrig handt eller hans mettarffinge haffuer giort hans fader, hannem eller hans mettarffinge ther noger wander fore i noger maade. Oc i rette lagde koning Crestierns breff tiill menigheden wti Aaleborg, atti hans fader samme oxne igen antworde skulle, oc tha finge theres scriffuelse igen, att the waare slagthett, ellers skulle hand gerne haffue fogett thennem igen. Item beuiste handt, att hans fader haffde beffalling aff noger aff Danmarcks raadt, som then tiidt her wti landett beffalling haffde, att annamme samme klede tiill seg, tiill saa lenge handt igen finge syn øxne. Ther tiill suaret forn^e Cresten Persen oc beuiste, att samme øxne wor kiøbt inden theres byes friihedt oc emodt theres privileger oc friiheder¹⁾, oc ther for hagde Hans Berthelmeersen then tiidt høffuidtzmandt paa Aaleborg mett menigheden i forn^e by annammett samme øxne, oc mentte att were forbrotte halffdelen tiill kongen oc halffdelen tiill [byen] mett flere ordt, thennum emellom løb paa bode siider. Tha epher tiilltall etc. worte ther saa paa sagt fore rette, att forn^e Jørgen Persen bør igen att giiffue Cresten Persen 2 lediske og 2 stycker ernsk, som hans fader Per Tamsen tiill seg annammett haffde, oc forn^e Cresten Persen att giiffue forn^e Jørgen Persen igen thi 3 øxne, kom [!] till kronens nytte oc beste, oc om thii andre 3 øxne, som forn^e Jørgen Persen beclagett att were tagett oc kommet tiill Aaleborg byy, ther skall hand talle borgmestre oc raadt wti Aaleborg tiill om oc lade ther om gange saa møgett, som rett er. Datum Viiborg, tertia feria post dominicam cantate, her Magens, her Ichan, her Offue, Magens Munck, Erick Kromedige, Erick Banner, Per Ebbesen og Axell Iull etc.

1) Jfr. Danmarks gamle købstadlovgivning II s. 283.

Viborg 2. Maj 1537.

Rasmus Humlemester imod Anders Jensen i Torp, Poul Andersen i Vorbjerg (Underup sogn) og Mads Raale m. fl. domsmænd i Nim herred ved Anders Jensen i Boring (Hvirring sogn) og Anders Lere i Kalhave (Hornborg sogn).

Ang. domsmænds frifindelse af Mikkel Jensen for tyveri af en efterlyst armbrøst.

Sagsøgte idømmes bøder og skal atter bringe Mikkel Jensen til tinget til lovlig retsforfølgning, da han var paagrebet med armbrøsten og ikke kunde føre bevis for sin uskyld.

H. 1 fol 42 v—43 r.

Rasmus Homlemesther.

Vor skickett for os Rasmus Homlemesther oc hagde i rette steffntt Anders Jensen i Torp, Pouel Anderssen i Worberg oc Mattis Rolle mett flere theres mettføger dommendt wti Nymherritt, som dømpte Michel Iensen aff bast oc bondt fran galien for ett arbørst, som hand hagde staalett oc kast wti en mødig pøll oc siiden bleff ther optagett fore oc tagett wedt ferske gerninger. Ther tiill suorett Ander[s] Jensen i Boring oc Anders Lere i Kallehaffue paa theres oc domsmendtz wegne, oc i rette lagde ett stockeneffntt att 24 mendt, att samme Rasmus Homlemesther hagde foett samme Michell Iensen syn hest att lede i stalden, oc tha ryste handt samme armbørst aff seg oc i en møding pøll etc., som thett ythermere wduiser oc indeholder. Dog wor thett icke beuiseligt, att handt tiill sagde strax for nu, men bar ther dyll paa etc. Item ett andett breff lydendes att forne Michel Iensen brott hagde bodett log oc wern fore samme syn brodher fore forne arbørst, og handt ey then tiidt samme log fuldburde kunde etc. Ther tiill suarede forne Rasmus Holmemesther oc i rette lagde ett tings witne, lydendes att 8 mendt hagde witnett, att thennum well wittherligt er i gudtz sindingen, att Michell Iensen bestod fore thennem, att handt tog samme arbørst fraa sadelen oc kaste thett wti en modig pøll etc. Item ett andett breff lydendes att samme Rasmus Michelsen wor 2 ting tiill forne ting oc lyste oc lette epther samme arbørst, oc huerken forne Michell Iensen eller nogre andre wiille kendes samme arbørst, oc siiden ther epther bleff samme Michell

Iensen paa grebitt mett samme arbørst, som her wittnett wor for os, som wor Seuren Attzersen i Lundt. Seuren Nielsen i Tamdrup oc Posche Chrestiernsen i Wonse, oc siiden wor førdt lydeligen tiill Nymherritz ting mett samme stolne koste oc ther bleff satt paa thiuffuesten, som fogeden aff samme herritt mett flere her for os beuiste, att ey samme Michell Iensen kunde seg orsage, att handt ey samme arbørst saa tagett hagde oc ey oplyse wilde. Oc satte fornē Rasmus Homlemesther i rette, att epther thii handt wor saa paa tagen mett slig ferske gerninger oc stolne koste, om samme domsmendt hagde giortt rett eller ey, oc om handt suo epther hans egen kendelse burde saa att bortt komme oc sueriges angerløss etc. Tha epther breffue etc. wor ther saa paa sagtt fore rette, att epther thii fornē Michell Iensen bleff saa paa tagett mett stolne kostæ, som beuiseligt er, oc ther mett indfördt paa tingett bastett oc bundett oc seg ey skeligen orsage eller nogre beuisninger wndskylde kunde, att handt samme arbørst ey stollett hagde, oc the domsmendt, som hannem ther offuer aff bast oc bondt oc fraa galigen dømpthaffuer, thii haffue giortt wrett oc bør ther fore att bøde emodt os oc bunden epther logen oc igen att indføre thiuffuen paa fornē ting mett samme stolne koste, oc handt siiden att stande siin rett ther fore. Datum Viiborg, quarta feria post cantate, præsentibus her Mogens, her Prøbiørn, her Offue, Magens Munck, Erick Banner, Knudt Persen oc Axell Iull etc.

Viborg 30. April 1537.

Niels Sørensen i Torp (Karby sogn) imod Mogens Kaas til Ørndrup smstds.

Ang. to gaarde i Torp og Karby.

Godset tildømmes sagsøgte i henhold til dennes mageskiftebrev med Børglum stift. Intet hensyn taget til et af kong Erik udstedt dombrev, som ikke med sikkerhed kunde siges at angaa nogen af gaardene.

H. 1 fol 43 r—43 v.

Magnus Koes.

Vor skickett for os Niels Seurensen i Torp oc hagde i rette steffnt Magens Koes tiill Arndrup oc tiilltallett hannem for

2 gaarde, en ligendes i Torp oc then anden i Karby, oc berette, att handt hagde skiffit seg samme gaardt tiill fraa kirken oc menthe, att thett wor krone godts, oc i rette lagde ett koning Erick dombreff paa en bunde gaardt i forne byy etc., dog icke bemellthe samme breff, att thet wor nogre aff the 2 gaarde, forne Magens Kos i were haffuer. Ther emodt i rette lagde forne Magens Kos ett mageskiffittes breff, som biscop Stygge oc capittell af Børlum hagde wtgiffuitt, lydendes att handt oc hans arffinge skulle haffue, nyde oc beholde samme 2 gaarde, som stiigtiidt tiilhørde, tiill euerdelig eyge fore nogett andett godtz ligendes i Ierløffherritt, som er en gaardt i Aggerstedt, som Nis Tordtsen ibode, oc en anden i Hudrup, som Iens Torsen ibode, som stygtitt fick aff hannem tiill wederlag fore forne gaardt etc., som samme magskiff[te] breff ythermere wduiser oc indeholder. Tha epther breffue etc. wortt ther saa paa sagtt fore rette, att forne Magens Kos oc hans arffinge bør samme 2 garde i Torp oc Karby mett all theres rette tilligelse att haffue, nyde oc beholde tiill euerdelig eye epther thett forne mageskiffittesbreffs lydelse, oc thett kong Ericks dombreff ey att komme hannem eller hans arffinge tiill hinder eller skade i noger maade. Datum Wiiborg, secunda feria post dominicam cantate, præsentibus her Magens, her Prøbiørn, her Oue, Erick Banner oc Axell Iull.

Viborg 3. Maj 1537.

Niels Lauridsen i Tanderup (Snebjerg sogn) imod Jep Kinde i Makholm (Resen sogn?).

Ang. en kirkejord ved Sønderbæk (Idum sogn?).

Godset tildømmes sagsøgeren mod afgift til kirken i henhold til domprovsts og landstings dom.

H. 1 fol 43 v.

a-Om kircke iord-a Nels Laurisen.

Vor skickett for os Niels Laurisen i Tanderop oc haffde i rette steffntt Iep Kindi i Makholm for ett stycki kirke iordt

a-a) Tilføjet med anden skrift.

oc eng ligendes norden wedt Sønderheck [!], oc forne Iep Kindi møtte etc. Tha epther tiilltal etc. sagde vii ther saa paa fore rette, att forne Niels Laurissen bør forne kirke iordt oc stuff att nyde, bruge oc beholde tiill sin gaardt Sønderbeck oc giffue then skyldt, ther affganger, tiill kirken epther forneffne domprouistes oc landtztings doms lydelse. Datum Viiborg, quinta feria post cantate, præsentibus Magens Munck, Per Ebbesen, Iens Tamsen, Axell Iull, Iens Scriffuer Katt etc.

Viborg 3. Maj 1537.

Godske Vognsen (Stenshede) imod Jesper Tordsen (Vognsen) i Hørbylund.

Ang. gaarden Kraghede (Hørby sogn).

Godset tildømmes sagsøgeren i henhold til dennes skødebrev, indtil det med rette fravindes ham. Intet hensyn tages til den lovligt indstævnte sagsøgtes henvisning til ikke-fremlagte beviser.

H. 1 fol 43 v—44 r.

Godske Wogensenn.

Vor skickett for os Godske Wogensen oc hagde i rette steffntt Iesper Tordsen i Horbilundt oc tiltallett hannem for en gaardt ligendes i Skottborrigherritt[!], som kalles Kraghede, som handt holtt hannem fore, oc i rette lagde ett skøde breff, lydendes att Morthen Wogensen tiill Tamstrup mett syn hustrues raadt oc samtycke haffuer soldt, skøtt oc affhendt tiill euerdelige eyge tiill forne Godske Wogensen oc hans arffinge then samme gaardt Kraghede mett all syn rette tiilligelse intthett wndertagett etc. Item ett skiffte breff lydendes att frue Eline Iensdatter, Nis Iuersens eptherleuerske, haffuer skøtt oc affhendt samme forne gaardt Kraghede ligendes i Horby sogn, oc hun mett syn frii willie oc samtycke thett samtyckitt hagde, att forne Morthen Wogensen møtte [!] skøde oc affhendt samme Kraghede fraa seg oc sine arffinge oc tiill Godskii Wogensen oc hans arffinge etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder, oc satte forne Godske Wogensen i rette, om samme Kraghede burde ther

offuer att holdes hannem fore epther hans breffues lydelse. Ther tiill suorede forn^e Iesper Tordsen, att samme gaardt[!] oc hagde ther lagheffdt paa mett mere beuisning, dog hagde handt thennem her icke tiill stede, oc beuiste forn^e Godske Wogenssen, att forn^e Iesper Tordsen wor logligen steffntt mett syn beuisning først tiill Aaleborg oc nu hiidt, oc ey handt will lade syn beuisning tiill stede komme. Tha epther tiilltall etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att forn^e Godtske Wogensen oc hans arffinge bør att nyde oc beholde samme gaardt Kragehede mett all syn rette tiilligelse saa lenge, att Iesper Tordsen eller nogre andre winder hannem then aff mett rett epther forn^e hans skødebreffs oc andre breffuis lydelse. Datum quinta feria post cantate, præsentibus her Mogens, her Prøbiørn, Magens Munck, Knudt Persen, Per Ebbesen etc.

Viborg 3. Maj 1537.

Elof Jensen i Haverslev imod Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund (Aarestrup sogn).

Ang. Dyvelstrup mark (Haverslev sogn?).

Godset tildømmes sagsøgte i henhold til hans mageskiftebrev, bekræftet af tidligere konger og stadfæstet ved landstingsdom.

H. 1 fol 44 r—44 v.

Ion Mattzen tiill Tostelundt.

Vor skickett for os Eloff Iensen wti Harssløff oc hagde i rette steffntt Ion Mattzen i Tostelundt oc tiill tallett hannem for en ødemarck kallis Diuelstrop marck, som samme Eloff Iensen mentte, at handt oc hans mettarffinge aff rette tilhørde, oc forn^e Ion Mattzen holder hannem fore. Oc i rette lagde mange gamle breffue oc beuisninger, lydendes att samme iordt skulle tiillhørdt Iens Michelsen i Ernterp etc., dog ingen wiitne att handt skelligen beuise kunde, att handt nogre skeligen rett hagde tiill att talle paa samme iordt, eller att handt vor ther sandt arffuingt tiill. Ther tiill suare Ion

Mattzen oc bestodt, att samme iordt wor kommen fraa frii bynder oc hagde werett kronens aff rette, oc i rette lagde ett mageskifftt breff¹⁾), lydendes att samme bynder hagder giortt skelligen oc redeligen mageskifftt mett hans for-elderne Ion Wiffertsen oc kendes thennum att haffue fangett fylleste mett en gardt ligendes wti Nesum etc., som thett breff ythermere wduiser oc indeholder. Item thuende andre breffue, som franfarne koninger i Danmarck hagde wdgiffuitt, lydendes att the hagde samtyckitt, beuiligitt, i alle maade stadfestitt samme mageskifftt wett fulde magtt att bliffue etc., som the breffue ythermere wduiser oc indeholder. Item ett dombreff wdgiffuitt tiill Wiibo[r]ig landtztting, som Magens Munck mett flere hagde wdgiffuitt oc tildompt Ion Mattzen tiill Tostelundt samme Diuestrup marck mett syn tilligelse ephther sligt mageskiifftt oc kongelige breffue etc. Item tislige- ste ett siuns breff lydendes att gode mendt hagde witnett, att samme bynder oc kronen hagde altingeste fangitt fore i alle maade etc. Tha ephther breffue etc. worthe ther saa posagtt fore rette, att ephtherthii slig franfarne kongers breffue oc samtycke oc bundens egitt samtycke, tha bør forne Ion Matzen oc hans arffinge her ephther att nyde, bruge oc beholde till euerdelig eye samme Diuelstrup marck inden alle 4 marke- skiel mett all syn rette tilligelse ephther hans breffuis lydelse, oc the breffue, som samme Elloff Iensen haffuer paa samme Diuelstrup marck, ey her ephther att komme Ion Mattsen eller hans arffinge tiill skade i nogre maade. Datum Viiborg, quinta feria post cantate, præsentibus her Mogens, her Prø- biørn, her Oue, Erik Banner, Knudt Persen etc.

Viborg 1. Maj 1537.

Hr. Laurids, prior i Sæby, imod Jesper Tordsen (Vognsen af Hørbylund).

Ang. tre breve frakommet klosteret under Grevens fejde, i henhold til hvilke Krættrup gaard (Volstrup sogn) skulde tilhøre dette.

Gaarden tilkendes sagsøgte i henhold til tre af denne frem-

¹⁾ Rep. 2. II 3853 (1476 28. Maj).

lagte breve, hvorefter den tilhører ham, samt hans ed om ikke at kende til andre breve.¹⁾

H. 1 fol 44 v.

Iesper Tordsen.

Vor skickett for her Lauris, prior wti Seby, oc haffde i rette steffntt Iesper Tordsen oc tiltallett hannem fore trende breffue, handt skulle haffue fangett lydendes paa en gaardt kallis Krefftrup, som closter nogen stundt i were haffde, oc beclagett, att samme breffue paa fornæ gaardt wor hannem oc closterett frankomett nu wti thenne framgangen feyde, oc handt siiden skulle haffue hørdt oc sett samme breffue lesse i fornæ Iesper Tordsens were wti hans egitt huus, saa lydendes att samme gaardt skulle aff rette høret tiill fornæ closther. Ther tiill suarede fornæ Iesper Tordtsen, att handt lædt lese oc see samme fornæ prier i hans egitt hus trende breffue paa samme Krefftrup, huilke handt strax i rette lagde oc badt seg gudt tilhielppe mett opregtt fingre, att handt wiiste icke aff andre breffue eller fick andre breffue ther paa en the samme try, som handt wti rette lagde. Oc i rette lagde ett skøde breff aff Hiøring byting 1471, lydendes att Iens Wogenssen aff Lenggesholm haffde wntt oc skøtt Niels Iuensen aff Dueden Krefftrup mett all syn tiilligelse mett mere godtz. Item ett høgborne førstes koning Crestierns dom 1476 lyden- des att hans naade hagde dømpt Niels Iuensen oc hans arffinge Krefftrup tiill mett mere godtz tiill euindelig eyge, som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder, oc ey samme breffue lyder paa fornæ prier eller closter. Tha epther tiltall etc. wortt ther saa paa sagtt for rette effther breffue oc beuisning oc epther then edt, som fornæ Iesper Torsen saa haffuer seg beplichett, tha bør fornæ Iesper Tordsen oc hans arffinge her epther nyde oc beholde samme Krefftrop gaardt mett all sin rette tiilligelse wbehindrett i alle maade, oc viil fornæ prior eller nogre andre ther hannem oppaa nogre andre breffue, thett handt skulle her paa i vere haffue, tha maa hand thet fauerge [!] epther logen. Datum Wiiborg, tertia feria post cantate, præsentibus her Magens, her Prøbiørn, her Oue, Magens Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Erick Kromediige oc Per Ebbesen etc.

¹⁾ Jfr. s. 794.

Viborg 4. Maj 1537.*Christiern Jensen imod Christiern Sommer.**Ang. Pigsgaard i Nørbeg.*

Sagsøgeren tildømmes sin part i gaarden, som han har bevist ikke at have solgt eller afhændet til sagsøgte. Denne kan tiltale de medarvinger, der har solgt ham mere, end deres parter udgjorde.

H. 1 fol 45 r.

Chrestiern Sommer.

Vor skickett for oss Cresten Iensen oc haffde i rette steffntt Cresten Sommer oc tiiltallett hannem for en gaardt wti Nørre Beg ephther wortt doms lydelse, som wii tiillforne tildømppt haffue Cresten Sommer¹⁾, dog att huess samme Cresten Iensen kunde skelligen beuisse her ephther mett skelligen beuisning, att handt sandt mettarffuing wor tiill samme gaardt, huilkett handt her wti dog skeligen mett gamle breffue oc beuiste, att handt mett the andre arffinge, som haffde skødt oc wpladt Cresten Sommer hans deell oc rettiighedt i samme forne gaardt wti Begh, oc handt wor mettarffing mett thennem oc sin deell eller rettighet ey soldtt eller skøtt haffuer. Tha ephther tiilltall etc. wortt ther saa paa sagt fore rette, att ephther thii samme forne gaardt wti Beg er friitt godtz oc er kommett tiill bynder, oc ey er giortt nogett ther aff tiill oss eller kronen, oc ey forne Cresten Iensen haffuer fangett fyllest fore syn partt, tha bør forne Cresten Ienssen att nyde oc beholde samme syn anpartt i forne gaardt i Beg, tiill saa lengge Chresten Sommer gør hannem fylleste, som handt mett nøges ephther hans villige, att ephther som hannem kandt tiilfalde ephther hans mettarffinges beuisning, eller giffue hannem ther skeppe skyldt aff ephther andre skellige mendtz siigelse, oc Cresten Sommer att nyde oc beholde then anpartt, lodt oc rettighedt i forne gaardt, som the andre mettarffinge thennem skøtt oc wpladt haffuer, oc the, som haffue soldt mere, endt the kunde hiemle, att stande forne Cresten Sommer ther for tiill rette. Datum Viiborg, sexta feria post dominicam cantate, præsentibus her Mogens, her Oue, her Prøbiørn, Erick Banner, Knudt Persen etc.

¹⁾ Se s. 61 (1537 19. April).

Viborg 4. Maj 1537.

Hans Pedersen i Galtho og Otte Nielsen i Have (Tistrup sogn) imod Hans Tordsen i »Toffuenbierg«(?).

Ang. udredelse af mandebod.

Sagsøgte dømmes til inden 6 uger at opfylde sit løfte om at skadesløsholde sagsøgerne for den mødrene sal, de har udredet paa hans vegne. Undladelse heraf vil medføre 40 mk.'s bøder til kongen og bonden for hver 6 uger, betalingen udsættes.

H. 1 fol 45 r—45 v.

Hans Persen Otte Nielsen.

Vor skickett for os Hans Persen wti Galthoedt oc Otthe Nielsen wti Haffue oc hagde i rette steffntt Hans Tordtsen wt[i] Toffuenbierg for en bodt, som the loffuitt fore paa hans wegne, oc handt hagde loffuitt att holde thennom thett skades løs etc. Tha epther tiilltall etc. wort ther saa paa sagtt for rett, att eptherthii fornæ Hans Tordsen oc hans broder loffuitt mett samblitt handt att holde fornæ Hans Persen oc Otte Nielssen skadesløss for fornæ medern sall, som thii paa theres wegne wdgiffuitt haffuer, som er beuiseligtt, tha bør fornæ Hans Tordsen igen att giffue oc fornøffue thennem samme arff sall wti pendinge, klede oc gode waarer, som the wdlagtt haffue, oc holde thennem thet aldelis skadesløss inden sex wger wnder 40 marcks brøde tiill os oc saa møgett tiill bunden for huer sex wger, handt sider offuer høriig oc then ey wdgiffue wiille. Datum Viiborg, sexta feria post cantate, præsentibus her Moghens, her Prøbiørn, her Oue, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen etc.

Aalborg 20. April 1537.

Hr. Peder Jensen, forstander for Aalborg helligaandshus, imod Gabriel Gyldenstjerne til Store-Restrup (Sønderholm sogn).

Ang. Kalstrup gods og mølle (Veggerby sogn) og en gaard i Klæstrup (Vokslev sogn).

Godset tildømmes sagsøgeren i henhold til hans beviser. Et kongeligt brev fremlagt, hvorefter klosteret i sager om jordegods kun kan tiltales for konge og rigsraad.

H. 1 fol 45 v—46 r.

Her Per Iensen.

Vor skickett for os her Peder Iensen oc hagde i rette steffntt Gabriell Gyllenstiern tiill Restrup for nogett godtz kalles Kalstrup oc Kalstrup mølle oc en gaardt i Klestrup mett syn tiilbøhring, som handt holtte hannem fore mett wrette, som handt mente etc. Ther tiill suarett fornē Gabriell Gyllenstierne oc framlagde etth pomble [!] tings witne, lydendes att Kalstrup mett fornē mølle oc gaardt skulle høre saxe[?]¹⁾ tiill Restrup tiill mett rette. Item ett ande tings vitne lydendes att ther haffde werett trette tiill tinge melløm Gabriell Gyllenstierne foreldre oc thennom aff Stoffring om samme mølle oc godtz. Item ett sogen witne lydendes att nogre mendt hagde vittnett, att the haffde hørdt oc spurdt, att fornē godtz skulle høre mett rette tiill Restrup. Item ett herritztings dom lydendes att Gabriell Gyllenstierne haffde steffnitt prior wti then heligandtz huss wti Aaleborg y rette tiil Hornum herritz ting mett syn breffue oc beuisnig om fornē godtz, oc ey fornē prior møtte i rette. Tha bleff ther saa paa sagtt fore rette, att fornē godtz skulle følge Gabriell Gyllenstiern, saa lenge att fornē prior kunde komme mett bedre breffue oc beuisning oc wonde hannem thett i rette etc. Ther tiill suarede fornē her Pedher Ienssen, att closther oc the fattige siuge folck haffde høgborne førstes konig Frederick wor kierre herre faders breff²⁾), lydendes att huer ther wille viittne nogett godtz fran thennem, tha skulle the gange i rette for hans naades egen person oc Danmarcks riges raad, oc ey the skulle were plictigne att møde anderstedtz i rette, huilkett breff handt strax for oss i rette lagde etc. Item ett obett beseglitt breff 1442³⁾ lydendes at frue Else Chrestensdatter tiill Støffringgaardt haffde mett frii willie oc welberodt houg gudt tiill loff oc ere oc fattige siuge mennsker tiill føde oc kledes op-huldt giffuitt fornē godtz tiill then helegonnds huss tiill ewig tiidt. Item ett breff wdgiffuitt 1442[!]⁴⁾ lydendes att biscop

1) = samme (?).

2) Antagelig Fr. I's Reg. s. 367 (1531 u. dag), jfr. Lindbæk og Stemann, Dipl. s. 212 (1530 6. Aug.) og s. 223 (1537 6. Maj).

3) D. Mag. 5. r. II s. 183 (1442 20. Marts).

4) Ibid. s. 185 (1445 5. Juli).

Torloff tiill Wiiborg, Erick Nielsen tiill Thiim, Niels Ericksen, Erick Ericksen mett flere riddher hag[de] adspurdt Iep Axeellsen, om hand wille samtycke oc stadfeste then gaffue, hans moder hagde giffuitt tiill heligestes, tha sagde handt iaa mett godt willie. Item ett breff 61[!] aar gammelltt¹⁾ att Axell Ibsen tiill Støfring hagde giffuitt i liige maade en gaardt i Klestrup oc etth bygge ther tiill ligendes mett en gordtz eye i Woxleff tiill heligestes. Item ett breff wdgiffuitt paa Aaleborg raadhus 90 ar gammelltt²⁾ att borgmesthre oc raadt haffde sett oc hørdt en lagheffdes breff paa forne godtzs wstungett oc wskrabett oc i alle maade wforkrengkitt, lydendes att Lüder Holck tiill Stoffring hagde mett riiderme[n]dtz mendt oc seeleyger bønder induarde forne godtz, oc ey forne frue Else wille affhende seg samme lagheffde, thii hun rørdhe paa mere godtz, som alle forne breffue ythermere wduiser oc indeholder etc. Tha ephther tiltall etc. wortt ther saa paa sagtt fore rette, att ephther thii Gabriell Gyllenstiernes forel[dre] haffde trette paa forne godtz oc wondett thett i dom eller reth[er]gang oc ey haffde haffdt thett i handt eller heffde nogen tiide, tha burde forne her Per Iensen paa forne heligestes vegne oc the fattige siuge menniskers her ephther att nyde oc beholdhe forne godtz oc mølle mett all theres tiilligelse tiill euindelig eye, wden Gabriell eller nogen andhen kandt kome mett nogen genbreffue eller andre beuisning oc windher seg thett tiill wti retthergang. Datum Aaleborg, sexta feria post misericordia domini, præsentibus her Mogens, her Oue, Magens Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Erick Kromedige, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Viborg 4. Maj 1537.

Hr. Søren Bertelsen, Laurids Bertelsen og Henrik Jepsen imod Niels Poulsen (Børialsen?) i Spettrup (Urlev sogn).

Ang. Søndergaard i Remmerslund (Hedensted sogn).

Gaarden skal følge sagsøgerne, naar de har betalt sagsøgte i henhold til deres pantebreve.

H. 1 fol 46 r—46 v.

¹⁾ Lindbæk og Stemmann, Dipl. s. 58 (1478 30. April).

²⁾ Ibid., Dipl. s. 10 (1442 26. Nov.).

Her Seuren Bertillsen¹⁾, Lauris Bertilsen
oc Henrick Iepsen.

Vor skickett for os her Seuren Bertillssen¹⁾, Lauris Bertilsen oc Hen[rick] Iepsen oc hagde i rette steffntt Niels Pouelsen oc tilltallett hannem for en bundegaardt ligendes i Remerslundt, so[m] Per Grane ibode, oc mentte, att samme gordt wor theres rette bundegodt[z], som beuiseligtt er. Ther tiill savarede[!] samme Niels Pouelsen, att thett wor hans rette pantt, som hans fader haffde panthett aff Iep Timansen, oc strax i rette lagde ett obett beseglitt pergmenttz breff, lydendes thett Iep Timandssen i Spetterup haffde pantzatt Niels Pouelsen i Spetterup samme Syndergaardt ligendes i Rimerslundt for 20 marck rede pendinge, som i Nørreiutlandt genge oc geffue ere etc. Item ett andett pantthebreff lydendes att fornæ Iep Timand hagde pantsatt Hans Nielsen i Spetterup fornæ bunde gaardt wti Rymerslundt wti Hattingherritt for førretiuge lodiige marck wti gode steder pendinge, fyre leye mønthe, som i Lubeck, Wesmer, Hamborge oc Lunneborge genges oc geffue er mett flere ordt, som samme pantebreffue ythermere wduiser oc indeholdher. Tha epther breffue etc. wort ther saa paa sagtt fore rette, att fornæ her Seuren Bertillsen, Lauris Berthelsen, Henrick Iepsen oc theres mett-arffinge bør fornæ gaardt igen att haffue, nar theres pendinge tiill redhe er epther pantebreffs lydelse, oc fornæ Nielss Pouelsen tha samme gaardt oc fornæ panthebreffue att fø[1]ge ladhe wdhen all hinder oc giensielse. Datum Viiborg, sexta feria post cantate, præsentibus her Mogens, her Oue, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Viborg 4. Maj 1537.

*Peder Herre i Rubjerg imod Jens (?) Bertelsen i Jetsmark
paa egne og Jens Herres børns vegne.*

Ang. udbetaling af arv.

*Sagsøgeren findes arveberettiget efter sin fader og moder,
da han beviser, at hans forældre var ægteviede. Oplyst, at*

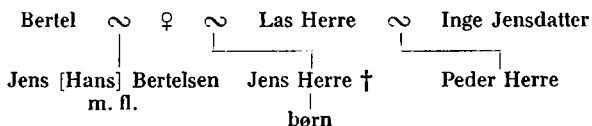
¹⁾ I stedet for udstreget: Laurissen.

hans fader før sit andet ægteskab havde udredet sagsøgte og dennes brøders arv efter deres moder.

H. 1 fol 46 v—47 r.

Per Herre.

Vor skickett for os Per Herre i Robierg oc haffde i rette steffntt Hans [!] Bartillsen i Iesmarck for nogen arffue, bo oc bopendinge, som handt holdher ham fore paa siin egen oc Iens Herres børns wegne. Oc forn^e Iens Bartilsen møtte oc sagde, att Per Herre wor slegfredt oc icke adelkone barn, oc menthe forthii, att ham burde icke att nyde arffue wti bo oc bopendinge, gaardt eller godtz effther fader oc moder mett syne brødre born oc forn^e Iens Bartilsen, att Per Herres fader Las Herre haffde hans modher tiill echte oc raffuett hinde fraa seg, oc then stundt hun war saa fraa hanum dreffuett, tha skulle handt haffue tagett Per Herres moder tiill seg, oc wti then middlerdt tidt skulle handt haffue bleffuett født oc verett hore barn. Ther emodt beuiste forn^e Per Herre mett tings witne aff Wennebiegherritz ting, lyndes att Per Herres moder oc fader Las Herre oc Inge Iensdatter wor ectuge folck weyett tiill hobe for Robierrig kirke døør aff her Niels Reff prest tiill Morum [!] paa her Seuren Owesens wegne. Sammeledes att forn^e Iep [!] Bartillsen oc hans brodre haffde werett hoss Las Herre oc wdeskett arffue aff ham ephther theres moders dødt, førre handt tog Inge Iensdatter tiill ecthe, huilkett arffue handt hagde for nøgett them tiill theres mindhe mett flere ordt oc talle, thenum ther om emellom løb. Tha sagde wii ther saa paa fore rette, att forn^e Per Herre bør att nyde syn arffue lodt vti huss, iordt, bopendinge ephther syn fader oc moder mett syn brodher børn, som hans brodher hagde i werige maall, førre endt handt døde, ephther sin vindesbyrdz lydelse. Datum Viiborg, sexta feria post cantate, Mogens Munck, Axell Iull, Ienss Tamssen.

Viborg 1. Maj 1537.

Christiern Sale i Haasum Torp imod Christine Madsdatter i Dalgaard (Lyby sogn) og Laurids Pedersen i Hornum (?).

Ang. Dalgaard m. m.

Parterne tildømmes hver en halvdel af godset, alle deres gamle breve dømmes magtesløse, og der idømmes bøder for et gammelt skøde og et nyt tingsvidne.¹⁾

H. 1 fol 47 r—47 v.

Cresthern Saell.

Var skickett for oss paa wortt rettherting Cresthern Saell y Hossumtrop oc haffde y retthe steffnit Crestine Mattisdatter y Dalgardt oc Lauris Perssen y Hornwm, for trette thennem emellom war for nogen gorde oc godtz liggendes y Salling vty Nørreherrit, som er en gord heder Dalgaard met mere godz, oc framlagde paa begge syder mange breffue, som war kongbreffue, landtings [*uinner*], tingswinner oc andre etc. Thaa forfore wy y sandheden epffther samme breffue, att forne Dalgardt mett mere godtz war aff retth arffs wegne tiillfallen y arff effther en prest y Hierck, som hedt her Iens, oc Mattis Perssen, som bode y Dalgord, effther theres modre, som war 2 søstre, oc thaa forfore wy i samme breffue, atty hagde paa begge part[er] saa fordregdes oc forenttes mett huer andre met breffue oc segle, att forne Mattis Perssen skulle haffue Dalgaard och alt thet andett att nyde oc beholde syn liffs tiid vdt, oc syden skulle her Ienss oc hans arffinge annamme samme godtz oc thet beholde vty 40 aar, ther emodt tiill vederlag. Sammeledes beuistes oc y samme breffue, att forne her Iens hagde først opladett Niels Saell samme godtz for ett pant for 60 march oc syden ald hans lodt oc retthehedt, som hand haffde tiill samme godz mett mange flere breffue, som thy haffde [paa] begge sydder. Thaa effther tiilltall oc saggens lelighet worde ther saa paa sawde for rette, att forne Cresthen Saall oc hans metarffinge bør att nyde oc beholde forne her Iensis lodt oc retthehedt, som er halffdelen Dalgord

¹⁾ Jfr. s. 137 og Tegnelser (D. Mag. 3. r. V s. 61).

oc thet andett godtz, oc Kierstine Mattisdatter oc hinds arf-
finge att nyde oc beholde then anden halffdelen y Dalgord
oc thet andett godtz, oc ther mett att wore en klar afftalen
sog y alle made, oc alle breffue paa begge syder att were døde
oc macteløsse, oc thet gammel skøde, lydendes att samme godz
war skøtt Mattis Perssens fader, oc thet ny tingswinne her
effther taggen er, fandz att verre wrette¹⁾ oc børe att brodes
ther for effther logen. Datum Wiborg, tissdag effther søndag
cantate, præsentibus oss elskeligen her Magnus Gøye, wor oc
Danmarcks rigens hoffmesther, her Prebiorn, Magnus Mwnck,
Erick Banner, Knudt Gyldenstiern, Erick Kromdich, Peder
Ebbessen etc.

Viborg 1. Maj 1537.

Jens Markvardsen Rodsteens forespørgsel:

Ang. tremarksmands ret til at afhænde ejendom.

*Responsum, at den, der er fældet til 3 mk. eller »stander
udi nogen dele«, hverken maa sælge eller pantsætte fast
ejendom eller løsøre, førend han retter for sig baade over for
bonden og kongen.*

H. 1 fol 47 v.

Ienss Marquardssen.

Var skickett for oss puo wortt retterting oss elskelige Iens
Marquordssen oc gjorde sytt spørsmål, om nogre mand motte
sytt godtz eller eydom affhende, then stundt hand war feldig
tiill syn 3 march eller oc stodt for nogre mans diell. Ther
paa wort ther saa for rette saffde, att ingen mand motte sytt
godtz affhende rørendes eller vrørendes huercken for pant
eller for eydom, then stundt han er feld oc stander vty nogre
deelle, førre hand for retthe for seg bode emodt bunden oc
koningen etc. Datum Wiborg, tissdagen effther sondagen can-
tate, præsentibus her Magnus Gøie, her Prebiorn, her Iachim
Lycke, her Offue Lwng, Peder Ebbessen etc.

Viborg 5. Maj 1537.

*Peder Nielsen i Boltrup (Hyllebjerg sogn) imod Christiern
Hvid i Skarp-Salling.*

Ang. pant i en part i en gaard i Hyllebjerg.

¹⁾ I stedet for udstreget: falske.

Pantet tildømmes sagsøgeren, indtil det indløses i henhold til hans pantebrev. Intet hensyn taget til sagsøgtes paastand om, at brevet ikke var beseglet med hans faders indsegl.

H. 1 fol 48 r.

Per Nielszen i Baltrup.

Var skickett for oss paa wortt retterting Peder Nielszen y Baltrup oc haffde y rette steffnit Cresthern Hwidt y Sal-ling oc tiilltallett hannem for then tridie partt vdi en bonde-gord liggendes i Hylleberg, som hand holler hannem for, oc y ret[te] laffde ett pantbreff, lydendes att Per Pouelssen y Hilleberig haffde pantsatt Per Nielszen then tridie part vty en gord liggendes y Hyllebergh for 25 march y danske huider oc fem Iochim daller wty 10 aar vløst etc. Item ett dombreff, som biscop Ioren Fris, her Per Licke [!] rytthet mett flere haffde vdgifffuit, lydendes atty haffde tell dømth Per Nielszen then tridie part vty samme gord mett samme tridie partz tiilligelsse effther syn breffs lydelsse, saa lengy thennem lofflig løsses hannem vdaff effther hans pant breffs lydelse etc. Ther suarede Cristhern Hwidt oc meenthe, att samme breff ey war redelig tagytt eller beseglet met han[s] faders indsegell, som till stedde war, att thet war besegellett ther mett. Thaa worde ther paa sag[t] for retthe, att fornæ Per Nielszen bør att nyde, bruge oc beholle fornæ tridie partt y fornæ gord effther hans pantbreffs oc doms lydels, intiill saa lenge then lofflig løssis hannem aff oc fult giøres samme pant breff. Præsentiibus Magnus Munck, Per Ebbisen, Iens Tamssen. Datum Wiborg, leffuerdagen nest effther søndag cantate, 1537.

Viborg 5. Maj 1537.

Peder Ulf, borger i Viborg, imod Jacob Andersen i Allelev (Lyngby sogn ?).

Ang. en gaard i Viborg, som har tilhørt sagsøgtes afdøde søn Søren Jacobsen.

Samme imod Jens Lecke, Christiærn Olsen og Jens Pedersen, borgere i Viborg.

Ang. Søren Jacobsens gæld til sagsøgte.

Jacob Andersens salg af gaarden til sagsøgeren omstødt, da han ikke var Søren Jacobsens rette arving. Dog skal køberen have sine penge igen, forinden han afleverer gaarden, saafremt pengene kan bevises at være anvendt til betaling af afdødes gæld.

Jacob Andersen skal fyldestgøres for, hvad han har betalt af den afdødes gæld.¹⁾

H. 1 fol 48r—48v.

Per Vlff borger i Wiborg.

Vor skicket for oss Pedher Wlff oc haffde i rette steffntt Iep Anderssen y Alleloff for en gaardt ligendes wti Wiiborg, handt solde hannem epther hans søns Seuren Iacobsens dødt, oc kandt icke nu hemle hannem samme gaardt. Sammeledes haffde handt hiidt steffntt Iens Lecki, Cresten Olsen oc Iens Persen, borg[ere] ibid., for nogle pendinge, handt gaff thenum i fornē Seuren Iacobsens gialdt paa fornē gaardt. Oc i rette lagde fornē Per Wlff ett obett beseeglitt skøde breff, lydendes att fornē Iep Anderssen haffde soldt, skøtt oc afhendt fraa seg oc sine arffinge oc tiill fornē Per Wlff oc hanss arffinge samme fornē gaardt mett boeder, kiellerer, huss oc iordt, abbildt gaardt, kolgaardt oc all syn rettughedt inthett wndertaget i nogle maade. Thisligiste beuiste handt mett fornē Iens Leckes, Chrestiern Olsens oc Iens Persens leffuendes røst, att handt haffde støste parthen wttgiffuit aff alle the pendinge, handt gaff for samme gaardt, wti fornē Seuren Iacobsen wittherlig gialdt. Ther tiill suarede fornē Iep Anderssen oc bestodt, att handt haffde soldt Per Wlff samme gaardt, oc sagde, att alle the pendinge, handt fick ther fore, thenum haffde handt igien wdgiffuit oc betallett wti fornē hans søn wittherlig gialdt etc. Tha epther tiiltall etc. worthe ther saa paa sagtt fore rette, att fornē Per Wlff bør samme gaardt att haffue, nyde oc beholdhe. ⁂Tha wortt

¹⁾ En overstreget domskonklusion tilkender sagsøgeren gaarden, da købesummen er medgaaet til dækning af den afdødes gæld. Endnu en, ligeledes overstreget konklusion tilkender sagsøgeren gaarden, indtil han faar de penge tilbage, han skelligt beviser at have udlagt.

Jfr. s. 173 f.

ther saa paa sagtt, att forne Iep Andersen i Allerssløff hagde ingen magtt tiill att sellige eller affhende nogett aff forne Seuren Iacobsens, thii handt icke wor rett arffning, men huar saa findes, att Iep Andersen haffuer nogre stedt wdlagtt tiill forne Seuren Iacobsens gialdt, som handt skellige beuise kandt, tha skall hannem gøres fyllest faare, oc hues godts, som soldt er tiill Per Wlff eller anden, thett skal ingen magtt haffue, dog saa, att hvo som saa kiøbt haffuer, thii faa theres pendinge wtigen, før the slippe gaar[den], om the skellig [k]unde beuise, thet the [haffue]¹⁾ vlagtt them vti hans gialdt-a. Datum Wiiborg sabbato post dominicam cantate, præsentibus Magns Gøye, her Prøbiørn, her Oue, Magens Munck, Knudt Persen, Per Ebbesen etc.

Viborg 1. Maj 1537.

Amdit Andersen imod Peder Sørensen i Harreslev.

Ang. en gaard smstds.

Godset tildømmes sagsøgeren i henhold til dennes skødebrev. Da sagsøgte har siddet hans udvisning overhørig, skal han tiltale ham for hærværk.

H. 1 fol 48 v.

Amdytt Anderssen.

Vor skickett for oss Annditt Anderssen oc haffde i rette steffnitt Per Seuren for en bunde gaardt, handt besidder emodt hans myndhe, oc i rette lagde forne Anndytt Anderssen ett skøde breff, lydendes att Crestiern Persen i Rogby oc solde, skøtte oc aldelys affhende fraa seg oc sine arffinge oc tiill forne Amdytt Anderssen oc hans arffinge tredie partt aff samme bunde gaardt, som liger i Harisløff mett flere ord, som samme breff vduisser oc indeholder. Oc forne Amdytt

a-a) Tilføjet nederst paa siden i stedet for udstreget i teksten: epher sytt skøde breffuis lydelse, effther thii hans pendinge er opbaarett oc wdgiffuitt i forne Seuren Iacobsens witherlig gialdt, som beuiseligt er oc forscreffuitt staar; samt for udstreget tilføjelse i margin: swo lengi handt fanger syne penning igien, som handt skelig bewiise kand, at handt haffuer wdlagt paa samme gaardt etc. Datum.

1) Læsningen tvivlsom, da bladets hjørne er afslidt.

Anderssen beuiste mett thuende tings wittner, att hand wor loglig wduist aff samme gaardt 2 samfeldt aar ephther loffuen. Ther tiill suarede fornæ Per Seurensen, att her Mattis Ouessen prouist i Randers badt hannem sidde wti samme gaardt, og icke haffde anden beuisning ther paa. Tha sagdes ther saa paa for rette, att ephther thii handt siiddher hannem saa offue høriig for, tha bør fornæ Amditt Anderssen hannem att forfylge mett heruerke ephther lagen oc handt att nyde oc beholde gaardhen ephther siitt skøde breffuis lydelse. Datum Viborg, tertia post dominicam cantate, præsentibus her Mogens, her Probiørn, her O[ffue].

Viborg 5. Maj 1537.

Laurids Remmesnider, borgmester i Tisted, imod Jens Pedersen.

Ang. sagsøgerens hustrus søsterlod i en gaard smstds. Sagsøgeren paastaar, at arvingerne har solgt gaarden for billigt til sagsøgte.

Arvingerne dømmes til at indføre deres arveparter i boet, der derefter skal skiftes ligeligt imellem dem. Med hensyn til den bygning, som sagsøgte har opført i stedet for en nedbrændt, skal borgmestre og raad paase, at enhver faar saa meget, som ret er.

H. 1 fol 48 v—49 r.

Iens Persen i Tystedt.

Vor skickett for oss Lauris Rimsner borgmester i Tystedt oc hagde i rette steffnitt Iens Persen og tilltalle hannem fore en søster deell wti en gaardt ligendes wti Thistedt, som hans hustru wor tilfallen wti arff, som handt holtte hannum fore. Ther tiill suare fornæ Iens Persen, att handt hagde redelig kiøpft sam[m]e gaardt aff rette arffinge for 200 march, som handt beuiseligt gjorde, oc nogen kortt tiidt ther ephther affbrende samme gaardt, oc handt hagde thett siiden forbygtt igen oc kostedt ther staar ting paa, oc mentte handt ey wor ythermere plictug att suore hannem eller nogen i then sag, wden att wdrede hues tyngde oc affgiffte aff samme gaardt

oc hindes tiilligelse, som ther pleger aff atgange. Ther tiill suarede forn^e Iens Rimsner, att samme gaa[rd] wor soldt fore ringe werdt oc motte werett soldt dyrer, oc menthe thett kiøb ey burde att holdes, oc i rette lagde biscop Stygi Krompens dom, lydendes att handt hagde dømpt samme kiøb magteløst oc ey burde att holdes etc., og giffue Iens Persen sine pendinge igen mett flere ordt, som thett wduiser oc indeholder. Tha epther tiilltall etc. sagde wii ther saa paa fore rette, at alle arffinge skulle indføre, hues the haffue wdt fodt, som friitt godtz er eller werett haffuer, oc siiden godsiiitt att delis thennem lige emellom epther logen. Men then bygning, som Iens Persen haffuer bygtt, siiden samme gaardt aff brende, thett skulle vore borgmestre oc raadt aff Tistedt gøre thennem rettfærdelig emellom, att huer sker saa møgett, som rett er, oc ey biscop Styges dombreff att komme thenum till skade i nogre maade. Datum Viborg, sabbato post dominicam cantate, præsentibus her Maagens, her Prøbiørn, Magens Munck, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

Viborg 3. Maj 1537.

Søren Munk i Rodsted (Sønderup sogn) imod hr. Ove Lunge. Ang. to søsterdele i Rodsted.

Godset tildømmes sagsøgte i henhold til hans skøder og dombreve. Udgør det mere end de nævnte to søsterdele, skal sagsøgte afgive det overskydende. Endvidere skal sagsøgte betale, hvad der kan bevises at restere af den aftalte købesum.¹⁾

H. 1 fol 49 r—50 r.

Her Oue Lungæ.

Vor²⁾ skickett for oss paa wor rettherting Seuren Munck paa then ene siide oc haffde i rette stenft her Oue Lunge paa then anden siide. Oc beclagett forn^e Seuren Munck, att forn^e her Oue hagde tagett hannem hans oc hans sostirss godtz fraa mett wrett emodt all log, skeell oc rett. Ther tiill suarett forn^e her Oue, att handt icke hagde tagett hannem samme godtz fraa, som handt sagde, men hagde thet redeligen kiøbt faare sitt gulldt oc pendinge. Oc i rette lagde etth skøde

¹⁾ Jfr. R. 1 s. 71 f. og F. 2 fol 213r.

²⁾ Første linie udstreget: [V]ii Christern mett gudtz node wduoldt k.

breff, som forne Seuren Munck oc hans søster iomfru Giertrudt i mellom giordt wore wnder gudtz aar 1523, som handt siellue, lydendes att handt hagde wdelagtt hinde Østrup oc Østruppe møllestedt mett mere godtz, som forne skødebreff ythermere wduise[r], att nyde tiill euendelig eye oc beplichthett seg oc sine arffinge att frii oc frelse hinder forne godtze helledher huem hun thett ski[ø]dendes worder her. Item tisligeste forne iomfru Gertrudtz skiødebreff lyden[des] att hun hagde skøtt forne her Oue oc hanss arffinge ien fuldt skiøde[!] deell i alle Rastedt gaarde oc godtz tiill euindelig eye. Item ett andett skiødebreff lydendes att welbyrdiig mandt Iens Trogilssen oc hans hustru frue Anne Mallthy Muncks datter haffde soldt, skødt oc affdelis[!] affhendt fran thennem oc theres arffinge oc tiill forne her Oue Lunge oc hans arffinge ien fuldt søster dell i alle Rassted gaarde oc godtz wnder gudtz aar 1525. Item iett wor kierre herre faders dom, hues siell gudt haffue, screffuett paa pergmentt wdgiffuitt i Horsinss wnder gudtz aar 1526 lydendes att forne her Oue oc Søffren Munck bleff tha paa then tiidt saa endeligen forligtt, att forne her Oue fore wor kierre herre faderss bøn skyldt offuer gaff all then deelle oc gielde, som hannem oc forne Søffren Munck emellom wore, oc forne Seuren Munck skulle besidde Østrup tiill sancte Mychels dag, ther nest epther kom, oc icke lenger, oc ther mett skulle forne Seuren Munck icke ythermere gøre forne her Oue nogre hinder paa forne two systher deelle i Rastedhe giorde oc godtzett effther forne her Ouis tuo skødebreffuys lydelse. Item ien anden wor kierre herre faders stadfestelse wti giffuit i Otthense wnder gudtz aar 1527 lydendes att forne her Oue hagde ther ladytt lese ien dom wdgiffuitt tiill Wiiborg landtziing oc besegliitt mett 4 hingendes indsiigell wnder gudtz aar 1527, lydendes att forne her Oue skulle haffue, nyde, bruge oc beholdhe forne 2 søsther deell i Rosstedt gaarde epther hans skøde breffues lydelse, huilkett dom forne wor kierre herre fader paa then tiidt stadfestedt hagde wydt syn fulde m[a]gtt att bliffue i alle sin ordt oc articler, som hun wduiser oc indeholdher. Item then tredie wor kierre herre faders dom wdgiffuitt paa Nyborig slott wnder gudtz 1528 lydendes att hans node hagde

dømpth tiill[!] forligelse wiide sin fulde magtt att bliffue, som hans naade tiillforne i Horsens giffuitt oc giordt haffde om forne Rosted gaarde oc godtz, oc forne her Oue oc hans arffinge forne tho systerdeelle i forne gordt oc godtz att nyde oc beholde i alle maade. Tha epter tiltall etc. bleff ther saa paa sagtt fore rette, att forne her Oue oc hans arffinge skall haffue, nyde oc beholde forne tuo syster deelle i Rasstedt gaardt oc godtz eptther forne skødebreffuis, dombreffuis lydelse i alle maade, dog saa att om i sandingen findes kandt, att forne her Oue haffuer paa forne 2 søster deles wegne mere, en thennem tilfalde kunde, tha skall handt gøre forne Seuren Munck ieffnitt ther aff, oc om saa skeellig findes oc beuises kandt, att nogett igen stander aff thii loffuide pendinge, forne her Oue forne Seuren Muncks tuo søstiire giffue skulle forne[!] tho søster delle, tha skall handt thett redigen wdlegge oc betalle i alle maade. Datum Viiborg, quinta feria post dominicam cantate, præsentibus Maagens Gøye, her Probriørn, her Iachim Lycke, Magens Munck, Erick Banner, Knudd Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull.

Viborg 5. Maj 1537.

Glob Mortensen Krabbe til Østergaard (Aasted sogn) og hr. Ib, sognepræst til Højslev, imod fru Anne Bjørnsdatter (Bjørn) til Staarupgaard (Højslev sogn) ved mester Mogens Kaas paa hendes børns vegne.

Ang. enge og jord paa Staarupgaards mark.

Godset tildømmes sagsøgte i henhold til ridemandsbrev, dombrev og kongelig stadfæstelse. Hr. Ibs lovhævd dømmes magtesløs.¹⁾

H. 1 fol 50 r—50 v.

Frwe Anne tiill Starup²⁾.

Vor skickett for os Glob Krabe tiill Østergaarde oc tisligeste her Ybe sogneprest i Høffuitzløff paa then enne siide oc haffde i rette steffntt frue Anne Bjørnsdatter tiill Starup gaardt helder hinds børne werri paa then anden siide faare nogre engi, saa thii sagde thenum att haffue i Starup gords

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. IV s. 190, 198 og 215).

²⁾ I stedet for udstreget: Hospital vdi Viborgh.

marck. Oc i rette lagde forne Glob Krabe ett tings witne wdgiffuett tiill Fiendz herritzting nu nylig, lydendes att forne Globe Morthensen hagde nogre engi i brugelse i Starupgords marck tiill hans tuo gaarde i Suenstrup, oc att samme mendt hagde hørdtt oc spurdt, att samme godz skulle komme aff syskynde skiffthe fraa Starup gaarde, endog forne Glob Krabe ingen skiffte breffue ther paa fram bar. Item framlagde forne her Ybe iett lagheffdz breff, lydendes att handt hagde induordt noger egendom i Starup gaards marcke, huilken lagheffdt nyligen giortt er, siiden bode riidementd oc sandementd haffde om suorne Starup gaards marck, og dog icke beuiste seg at haffue atkom helder sermercki there y. Ther ymodt i rette lagde mester Magens Kasse paa forne frue Annes wegne ett riidementdz breff, som her Oue Lunge, her Holger Rosenkrans, Iep Friis oc lendsmende paa wore slotte Ørom oc Skiffue mett flere godementd wdgiffuit hagde effther wor stadholderers beffalling oc fuldmægctiig breffuis lydelse wnder gudtz aar 1532 mandagen nest ephther Andree apostoli dag (2. Dec.), lydendes att thii grandgiffueligen sett oc forfarett hagde thett marckeskiell, som sandementt lige tiillforne [!] giortt hagde emellom Starup gaards oc Starup byes oc Starup marck oc stadfeste oc redde samme marckeskiell fore ett redelig marcke skiell stede fraa stede, som then nu er oc aff langtiidtt weritt hagde, oc dog icke paa thenne tiid for ysse oc frost kunde forfare sandt leglighedhe, om ther wor noger engi saa redelig oc skellig sermerct effther logen, som thett seg burde. Tha toge wii samtligtt mett forne lodzeyger wiidt att møde paa forne enge att thett granke oc forfare, att ther findes ingen enge i Starup gaards marck, som sermerct wor ephther logen eller nogen att koms breffue. Dhe[?] tildømpte dy forne frue Anne Biørnsdatter paa hinds børns wegne att nyde alle the engi oc egendom, som findes inden forne suorene marckeskiell, huilke breffue wtgiffuitt wor i Størup gaard mandagen nest ephther palme søndag wnder gudtz aar 1534 (30. Marts). Item ett andett wortt stadfestellsebreff¹⁾ wdgiffuitt i wor kiøbstedt Kiøbenhaffn alle heligens dag anno domino 1536 (1. Nov.) lydendes

¹⁾ Se s. 655.

att wii ther haffde forn^e 2 ridemendt breffue wedt syn fulde magtt, samtycthe oc stadfeste wti alle syn ordt oc articler, som samme wore breffue ythermere wduiser oc indeholder. Tha ephther tiiltall oc giensuor etc. sagde wii ther saa paa fore rett, att forn^e Anne Biørnsdatter paa hinds børns wegne bør att haffue, nyde, bruge oc beholdhe Starup gaardt mett all sin rette tilligelse till alle 4 marcke modt oc tisligeste thii enge, som thii nu paa tretter, oc alle andre engi, som saa redelig sermerct er ephther loffuen oc findes inden forn^e hinds omsuorne marcke skiell, oc then lagheffde, som forn^e her Ibe saa giordt haffde, siiden bode sandemendt oc riidemendt haffde giortt marckeskiell, oc marcken stodt i trette, bør aldellis magteløss att were i alle maade. Datum Viborg, sabbato post dominicam cantate, præsentibus her Magens. her Prøbiørn, her Iacob Lycke, her Oue Lunge, ridder, Magens Munck, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull.

Viborg 5. Maj 1537.

Søren Clementsen i Brøndum (Hvornum sogn) imod Niels Tordsen ved Søren Nielsen i Kjellerup (Svenstrup sogn).

Ang. skov og eng i Brøndum.

Godset tildømmes sagsøgeren i henhold til hans beviser; sagsøgte breve erklæres for falske, hvorfor der bør bødes for dem.

H. 1 fol 50 v—51 r.

Seuren Clementtssen.

Vor skicket for os Seuren Clemedtssen oc haffde i rette steffntt Niels Tordssen oc hans mett arffinge for ett stycke skoff oc en eng, som liger till hans gaardt, oc handt holder hannem fore mett wrette, oc liger wti marck oc kalles Bri-num¹⁾ skoff. Ther till suarede Seuren Nielsen opaa Nels Tordsens vegne oc fram bar ett breff, lydendes thett Pouell Iensen forn^e Seuren Iensens oldefader skulle haffue skøtt oc soldt Oghii Nielsen oc Iep Ogissen samme skoff oc eng etc. Item ett andett biscop Ienses dom breff lydendes att handt haffde till dømp^t Pouell Ienssen²⁾ oc Mattis Massen samme skoff,

¹⁾ I stedet for udstreget: Krygbrum?

²⁾ I stedet for udstreget: Nielsen.

som kallis Brionum skoff, oc for frii bønder godtz etc. mett flere ordt, som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder. Ther tiill suarett Seuren Clemettsen, att then gaardt i Brionum, som handt nu sellffuer iboer, oc then skoff Brionum skoff oc eng, som thi nu omtretter, er hans rette bynder godz oc wor hannem tiillskiffth epther hans oldemoder, oc som handt strax beuiste mett aff kallinges breffue, thet samme gaardt Brøndum oc Brøndom skow oc eng, som the nu tretther om, wor hannem wdlagtt i søskindt skiffthe mett flere ordt, thett breff wduiser. Tha epther tilltall etc. vort ther saa paa sagtt faare rette, thett Seuren Clemettzen oc hans mettarffinge bor att nyde fornæ Brønnum skoff oc eng, som the nu om trette, oc the breffue, som Seuren Nielsen i Kelderup frambar oppaa Niels Tordsens wegne oc hans mettarffinge etc., fandes fore falske breffue, og bør ther fore att bødes epther logen. Datum Viiborg, sabbato post dominicam cantate, præsentibus Magens Munck, Per Ebbesen, Iens Tamssen.

Viborg 5. Maj 1537.

Anders Clementsen i Glesborg paa sin hustrus vegne imod Christiern Ingvorsen i Selkær (Kastbjerg sogn).

Ang. en part i en gaard i Selkær med del i eng og jord paa Kastbjerg mark, Mastrup mark og Glesborg mark.

Godset tildømmes sagsøgeren. Intet hensyn taget til et af sagsøgte fremlagt tingsvidne, hvorefter denne skulde have købt godset sammen med den tidligere skødehaver.

H. 1 fol 51 r.

Andhers Clementtsen.

Vor skickett for os Anders Clementzsen i Glesberg paa sin hustrues wegne oc haffde i rette steffntt Chresten Inguordtsen i Sielle ker oc tilltallett hannem fore all then part, lodt oc rettighedt, som hannem paa hans hustrues wegne wor tillfallen i Sielle kier oc i andre marcke, som hans lodt findes kandt epther thett Erick Persens skiøde, som Per Inguordsen giffuitt haffuer. Ther tiill suarede Crestiern Inguordsen oc

i rette lagde ett tings wittne, lydendes att samme godtz wor kiøbt tiill begges theres behoff etc., dog hagde ther ingen anden beuisning paa, oc wor samme witne wdgifuitt nogre fraa aar siiden forgangen 6 eller siu aar gamme[1] etc. Ther tiill suarede Anders Clementzssen oc i rette lagde itt tings wittne wtgiffuitt tiill Nørreherritz ting wnder gudtz aar 1519¹), lydendes att Erick Persen hagde skøtt oc affhendtt fraa seg oc sine arffinge oc tiill Per Inguardsen oc hans arffinge all hans lodt oc deell i the by[n]dher gaardhe wti Selker agger oc eng, skoff och marck inden alle fyre marckeskiell mett eng oc iordt paa Kaseberg marck, Mastrop marck, Gleberg marck att nyde, bruge tiill euerdelig eyge oc beplict-hett seg oc sine arffinge att frii oc hemble Per Inguordtsen oc hans arffinge samme godtz fore huer ma[n]dtz tiltall etc., som thett breff ydhermere wduiser oc indeholder. Tha epther breffue etc. wortt ther saa paa sagtt fore rette, att fornæ Andhers Clementzsen oc hans arffinge paa hans hustrues wegne oc theres arffinge bør att nyde, bruge oc beholde samme rettighed epther hans breffuis lydelse i fornæ gaardhe i Siellekiere inden alle fiire marckeskiell oc all then deell oc rettighett i eng, oc iordt paa Kalsberg marck, Mastrop marck og Gledberg marck epther hans breffuis lydelse. Datum Wiiborg, sabbato post dominicam cantate, præsentibus Magens Munck, Per Ebbesen, Iens Tamssen etc.

Viborg 4. Maj 1537.

Erik Sale imod Christine Madsdatter i Dalgaard (Lyby sogn).

Ang. gods i Nørre herred, Salling.

Godset tildømmes sagsøgeren, da det anses bevist, at sagsøgte har modtaget penge for dette og lovet at give skøde derpaa. Sagsøgeren skal betale sagsøgte, hvad der maatte restere af købesummen, forinden hun meddeler skødet.²)

H. 1 fol 51 r—51 v.

1) »19« er utydeligt, da siden er beskadiget i kanten.

2) Jfr. s. 125.

Erick Saele.

Vor skickett for os Erick Saele oc haffde i rette steffntt Christine Mattisdatter¹⁾ oc tiltallett hinde for nogett godtz, hun solde hannem oc holder hannem faare. Oc i rette lagde ett tings wittne wdgiffuitt aff Nørreherritz ting 1530, lydendes att Erick Saele oc Christine Mattisdatter wore forligtte om nogett iorde godtz, som hun arffuitt epther siin fadher Mattis Persen i Dalgaardt, oc skulle samme godtz were faldt fore pendinge, tha skulle Erick Saele were thett nest, oc att hun opbar pendinge paa samme godtz oc loffuitt, att hun wille komme tiill fornæ Nørreherritzting oc gøre hannem skøde therpaa etc. Item ett andett wittne aff samme ting 1530 lydendes att 3 mendt hagde loffuitt oc tilsagtt Erick Saele paa fornæ ting paa Cristine Mattisdatterss wegne, att hun skulle kome tiill Nørreherritz ting oc gøre Erick Saele ett fuldt skøde oc egendom epther logen paa alltt thett godtz, som hinde wor tilfallen wti arff epther hines fader Mattis Persen i Dalgaardt wndertagitt 2 gaarde, then ene Seuren Nielsen i Dalgaardt iboer, oc then anden Cresthiern Nielsen i Bostrup iboer etc. Item ett wor kierre herre faders ko. Fredericks dombreff lydendes att the 3 mendt Niels Bruen, Pouell Nielsen oc Seuren Nielsen i Dallgaardt wor tildømppt att fuldt gøre thett loffthe, som thii haffde loffuitt Erick Saele paa Cristine Mattisdatters wegne etc. Ther tiill suarede Cristine Mattisdatter og sagde ney, att hun icke haffde soldt hannem samme godtz oc ey loffuitt hannem ther skøde paa. Tha epther tiilltall etc. wort ther saa paa sagt fore rette, att fornæ Erick Saele bør att nyde oc beholde samme godtz effther hans breffs oc epther wor kierre herre faders doms lydelse oc epther the 3 mendtz wittne, then stundt the samme wittner staar wedt magtt, oc fuldt gøre Christine Mattisdatter, hues ther i gen staar, thett hun icke haffuer faaet fyllest faare i samme kiøb oc hende siiden komme inden tinge oc gøre hannem skøde ther paa. Datum Viiborg, sexta feria post cantate, præsentibus her Mogens, her Prøbiørn, her Oue, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull.

¹⁾ I stedet for udstreget: Crestiærn Saele.

Viborg 3. Maj 1537.

Morten Hegelund paa Viborg hospitals vegne imod Glob Mortensen Krabbe til Østergaard (Aasted sogn).

Ang. to gaarde i Kjellerup (Hørup sogn) og Elsborg.

Godset, der er skænket St. Anna alter og præstegilde i Viborg mod sjælemesser, tildømmes sagsøgeren i henhold til landstingsdom, idet kongen og St. Anna præstegilde har henlagt det til et hospital. Sagsøgte skal inden 6 uger erstatte, hvad han har oppebaaret af godset, under 40 mk.s bøder for hver 6 uger, han sidder dommen overhørig, men beholder i henhold til gavebrevet som giverens arving al herlighed af gaarden i Elsborg.

H. 1 fol 51 v—52 v.

a- Closterr gods -a Morthen Heggelundtt.

Vor skickett for oss Morthen Heggelundt paa hospitalet vegne wti Wiiborg og haffde i rette steffntt Glob Krabbe oc tiilltallett hannem for 2 gaa[r]de, en i Kellerup, the[n] anden wti Elsborg wti Lysgaardt herridt, som handt beuiste, att for gudtz thieniste wor giffuen thill en gille tiilll euig tiidt. Ther tiill suarett forne Glob Krabbe, att thett wor giffuitt fraa hans forelderne, then ene gaardt wti Elsborg for en mese for sancte Anne althere huer syndag, dog herligeden aff samme gaardt skulle bliffue hoss arffuingen, arffinger eff[t]he arffinger, oc samme skyldt att kom[m]e tiill godtz thienniste. Then anden giffuen tiill sancte Anne gille prestegille i sammestetz, tiill euig tiidt for hannem oc hans hustru for fule brodher oc gille søster for en hukomelse aff forne gille tiill euig tydt, og haffde forne Glob ey ythermere beuisninger i then sag. Ther emodt i rette lagde forne Morthen Hegelundt ett obett beseglitt pergmentz breff, lydendes att Iens Olsens i Bustrup mett sin hustrues Maren Nielsdatters raadt oc samtycke haffde wndt oc giffuitt tiill euindeligen egendom en gaardt ligendes i Elsborg tiill sancte Anne oc preste gille wdi Wiiborg tiill euig tiidt fore en euig mese huer søndadt for sancte Anne alther, dog saa att handt oc hans hustrue oc theres arffinge

a-a) Synes tilføjet senere.

skulle nyde oc beholde forsuorett aff samme gaardt, dog thii thiennere paa bolitt ey skulle wforrettes oc skylden komme fram tiill gode rede, oc hues saa skedhe, tha skulle samme godtz blifue tiill forⁿe alther tiill euig tiidt, og hues samme thienniste icke holttes, oc skulle mesen nederlegges, tha skulle forⁿe gaardt komme tiill arffingen wtigen, frii oc frelst, wden saa skedhe, att messen wdrettes eller gøres føllist tiill andett gudtz thienniste. Item ett andett breff lydendes at forⁿe Iens Olsen hagde wndt oc giffuitt tiill euig tiidt ibid. tiill forⁿe sancte Anne prestegille en gaardt i Kellerup mett syn tilligelse i saa mode, thet thii oc alle gilebrødre oc theres ephtherkomere skulle haffue end euig huffkommellse for hannem oc hans hustrue tiill euig tiidt. Item ett wor kerre herre faders breff¹⁾ salig mett gudt, lydendes thett hans naade mett alle gildt brødris raadt oc samtycke i forⁿe gille hagde naadelig wntt, giffuett oc funderet alle the gaarde oc godtze renthe, som saa funderett er, tiill ett hospitas i forⁿe Wiiborg fattige siuge menniske tiill hielp oc trøst tiill euig tiidt. Ther tiill Magens Muncks, Per Ebbesens, Iep Frisis dom wd-giffuitt tiill Wiiborg landtzting thet thii haffde tiildømp^t forⁿe gaa[r]de oc godze att bliffue hoss forⁿe hospitall tiill euig tiidt tiill saa lengæ, att ko^e maiestattz gør ther anden skick om, oc huis renthe oc affgifft, ther saa wor affgangen, siiden forⁿe Glob thett annammett haffde, thet skulle forⁿe Glob igen giffue tiill forⁿe hospitals vegne, om them ey eygendes samme gaarde att nyde oc beholde tiill thii siuge fattige meniskes opholdt, dog att then gaardt wti Elsborg wor giffuen tiill samme allther for en mese eller andett gudtz thienniste, oc mentte, thett icke kunde were nyttheliger entiill forⁿe hospitall tiill euig tiidt. Tha ephther tiilltall etc. wor ther saa paa sagtt fore rette, thett forⁿe gaardt oc godtz skall her ephther mett theres rette tilligelse bliffue tiill forⁿe hospitall tiill euig tiidt, dog att forⁿe Glob Krabbe oc hans arffinge skall nyde oc beholde all herlighedt tiill then ene gordt wti Elsberg oc ey wforrette thiennere paa bolegitt boer effther samme breffs lydelse, oc renthe att komme tiill clostere

¹⁾ Jfr. Fr. I's Reg. s. 186 (1528 18. Okt.).

tiill euig tiidt wbehindrett, oc hues opbørsell, som opboret er aff sam[m]e godtz, thet skall Glob Krabe igen giffue oc fuldt gøre then wor dom inden sex vger eller bødhe fore tiuge marck tiill os oc saa møget till hospitall ephther wor recessis lydelse¹⁾ for huer sex vger, handt siider offuer hørrig. Datum Viborg, quinta feria post cantate, præsentibus her Mogens, her Prøbiørn, her Oue, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull.

Viborg 5. Maj 1537.

Jep Liberet imod Mads Lauridsen.

Ang. en gaard i Viborg.

Godset tildømmes sagsøgte som pant, indtil Jens Hvas' arvinger indløser det i henhold til hans pantebrev. Samme arvinger skal udrede sagsøgeren, af hvis fader Jens Hvas købte gaarden, den resterende købesum derfor, og sagsøgeren bevarer sin ret til eventuelt at sagsøge dem for yderligere krav.

H. 1 fol 52 v.

Mattis Lauritzen.

Vor skickett for os Iep Liberett oc haffde i rette steffnitt Mattis Lauritzssen oc tiltallet hannem for en gaardt ligendes neden suorthebrødre closter [i] Viiborg paa forne suorthebrødre closters iordt oc grundt etc. Tha ephther then leylighedt etc. wor ther saa paa sagt fore rette, att forne Mattis Laurissen bør att nyde samme gaardt effther sin panthe breffuis lydelse, saa lengi Iens Huasiis arffinge løser hannem samme gaardt logligen aff effther syn panthe breffuis lydelse, oc Iens Huases arffinge att betalle Iep Libberett hues, som igen stander aff the halff tredie sinds tiuge marck, handt kyöpthe samme gaardt aff hans fader for. Men skader Iep Libberett ther ythermere paa, tha thalle handt Iens Huasis arffinge tiill oc fange aff thennem saa møget, som rett er. Datum Viiborg, sabbato post cantate, præsentibus her [!] Mogens Munck, Per Ebbesen, Iens Tamsen etc.

¹⁾ Københavnske reces 1537 § 10.

Viborg 3. Maj 1537.

Hr. Peder Jensen, forstander for Aalborg helligaandshus, imod forskellige adelsmænd og adelige fruer.

Paa rettertinget i Aalborg har Niels Jensen Rotfeldt til Bratskov (Brovst sogn), Otte Nielsen (Smalsted) til Villerup Skallerup sogn), Thomes Knudsen Rotfeldt til Lønstrup (Maarup sogn), Henrik Bjørnsen (Bjørn) til Stenalt (Ørsted sogn) og fru Mette Mortensdatter (Vognsen af Stenshede), Bagge Griis' enke, forpligtet sig til at rette sig efter dommen i sagen mod Gabriel Gyldenstjerne, Jens Markvardsen Rodsteen og Jesper Tordsen (Vognsen af Hørbylund).¹⁾

Ang. klostergoods, som sagsøgte uden rettergang har tilbagetaget, da sjælemesser ikke mere holdes.

Godset tildømmes sagsøgeren. Kan sagsøgte bevise, at godset udelukkende er skænket til sjælemesser, kan de rejse sag mod helligaandshuset.

H. 1 fol 53 r.

Her Peder Ienssenn a- Closter gods -a

Vor skickett for oss paa waartt rettherting her Pedher Ienssenn forsthandher y helligesthuss y Olborig och beretthe for oss, att handt haffdhe y retthe steffnidt oss elskelige Niels Ienssen tiill Bradschoffwi, Otthe Nielssenn tiill Wilderup, Tomis Knussenn tiill Løndtstrwp, Henriich Biorssenn tiill Stendoltt och frw Methe, Baggii Griisis effterleffwerske, for nogett godtz, thy haffdhe kiendes wedtt och tiill them tagett fraa forne closter och the fattige siwge folck y helligesthuss wtthen domm och retthergang och emodtt kongeliige breffwe och beffalling[er?]. Och wor nw forne oss elskelige gaademendt och qwindhe tiill ordtz medt forne her Peder Ienssen om forne gotz paa worth rettherting y Olborigh for oss elskelige her Mogens Giøe och Eriick Banner, wor mendt och raadt, och forpligthedhe thennem sielffwe, att hwess dom och retth ther bleff affsogdtt y Wiiborig emellum oss elskelige Gabriell Gyldenstien, Iens Marckordtssen, Iesper Tordtssen medtt flere, som wttii liige madhe haffdhe kiendes wedtt gotz fraa forne closter, och ham, then samme dom wilde the

a-a) Senere tilføjelse i margin.

1) Jfr. s. 80, 120 og 176.

nydhe och wndgialdhe, och sagdhe seg noghen gienbreffwe att haffwe, lydendes att hves messer och tienisthe nedher lagdes, tha skwldhe arffwinge haffwe magt att tage gotzett igenn etc. Tha effter thenn leyliighedt, som seg tha begaffwe, bleff ther saa sagdt paa retthe, att alt thet gotz, som forne oss elskelige godhemendt och qwindhe haffdhe saa fraa forne closter oc the fattige siwge folck och ickii haffdhe thett wundhet y dommen och retthergang, skall qwitt och frii wthenn all giensielse indkomme tiill forne closter och thii fattige siwge folcks, wthenn forne oss elskelige godhe mendt eller noghen andhen kwnne skeliig bewise medt nogen gienbreffwe, att gotzett er giffwett allenisthe for meser och tiennisthe och ickii tiill thii fattwge swge folch, och mesenn och tiennisthenn er nedherlagdt, och ther medt haffwendes rett att talle tiill gotzett igienn y dom och rettergongh. Datum Wiborig feria quinta post cantate, præsentis her Mogens Giøe, her Prebiørn Pwodhebwsch, her Jahan Rantzow, her Owe Lang [!], Mogens Mwnch, Iorich [!] Banner, Knwdt Gyldhenstiern, Erich Krwmdii, Pedher Ebbisen, Axell Iwll etc.

Viborg 4. Maj 1537.

Hr. Peder Jensen, forstander for Aalborg helligaandshus, imod Mogens Kaas til Ørndrup (Karby sogn).

Ang. en gaard i »Trø« i Hørdum.

Gaarden tildømmes helligaandshuset. Sagsøgtes paastand, at hans broder ikke kunde bortskænke gaarden, da deres gods ikke var skiftet, modbevises ved hans eget brev.

H. 1 fol 53 v.

Her Peder Ienssen oc Magnus Kaaess.

Vor skickett for oss paa wortt rettherting her Peder Ienssen forstander i wortt hospitall i Aaleborg oc hagde i retthe steffntt Magnus Kaaes tiill Ørndrup, wor mandt oc thienner, oc tiltallett hannom for en gardt i Trø i Hiordom, som Iens Mwlee nw iboer, som forne Magens Kaaes broder Iens Kaaes (saliig mett gudt) hagde giffuitt tiill forne closter thii fattiige siuge mendiske tiill hielp tiill klede oc føde tiill ewig tiidt tiill eth testamentt i syn yderste oc siiste tiidt, som samme

testamentes breff wduiser oc indeholler, handt thennom ther paa gaff. Ther tiill suarede forne Magens Kaaes, att forne gaardt faldt icke hans broder Iens Kaaes tiill, thii theres godtz wor icke deeltt eller skifftt thennom emellom effther retth syskindt skifftt. Thii siøntes hannom, att handt icke kunde eller motthe giffue then bortt. Ther tiill suarede, forne her Peder Ienssen, att her Laurentz Nelsen, fordum prior i forne closter, hagede giffuitt Magens Kaaes guldt, sølluff oc pendinge for sin partt aff forne gaardt, oc framlagde Magens Kaases opne beseglitt breff, huilkett ther clarliig indholtht oc tilkende gaff, att forne gaardt wor tilfallen, tillagt oc tilskifftht forne Iens Kaaes wti retth syskindt skifftt, oc Iens Kaaes hagede giffuitt tiill forne closter tiill etth testament, oc forne Magens Kaaes hagede wntt oc tilladt oc mett syn frii villie oc velberodt hoff hagede samtyckitt oc stadfest, att forne gaardt skulle bliiffue hos the fattiige siuge folck tiill ewig tiidt wden all anlage aff seg oc syne arffinge eller mettarffinge epther hans broder testamentes lydelse etc. Tha epther tiltall etc. wor ther saa paa sagt fore retthe, att forne gaardt skall bliiffue hoss thii fattiige siuge mendiske effther forne Magens Kaases, Ienss Kaases breffs lydelse oc indholtt tiill euig tiidt. Datum Viborg, sexta feria post dominicam cantate, præsentibus, her Magnus Gøye, her Prøbiørn, her Iehan Randzow, her Iachim Lycke, her Oue Lunge, Magens Munck, Erick Banner, Erick Kromediige oc Per Ebbessen.

Viborg 3. Maj 1537.

Christiern Jensen i Kvium (Hjerm sogn) imod sandemænd i Volstrup birk (smstds.).

Ang. sandemænds ed, hvorved sagsøgeren er svoret vold over, fordi han var indflyttet i en gaard uden stedsmaal.

Sandemændenes ed dømmes at blive ved magt, da sagsøgeren kun fik stedsmaal af ejerens frue betinget af hendes mands samtykke, og da denne ikke kunde meddele ham dette, fik han straks sine penge igen. Han dømmes til at flytte. Om han skal have noget krav i anledning af, at han har saaet, skal afhænge af ejerens vilje.

H. 1 fol 54 r.

Chrestenn Iensenn y Quiem.

Wor schickett Chresten Iensenn i Quiem och haffde tiid steffnidt sandemend aff Volstrup bierck, for the suor ham vold offuer, for hand indfløtte paa tridie part y then gaardt, som Cresten Lassen y boer y Quiem, och forne sandemendt møtthe och beuiste, att hand haffde inghen stedzmaal aff welbyrdig mandt Mogens Munck, som same gaardt y were haffue. Ther till suarde forne Chresten Iensen och saude, att hand skulle haffue stedtzmoll aff forne Mogens Muncks hu-strue frue Chariin Luduigs datter och forne tridie partt, som hand til fløtthe. Ther emodt beuiste forne sandemendt medt her Michel Nielsen, capellan paa Volstrup, att forne frue Cariin ike stedde ham forne part y thenn gaa[rdt], medt mindre endt hendes husbunt Mogens Munck wille thet samtøcke. Och berethe forne Moghens Munck, att then tiid hans hostrue fru Chariin gaff ham thet tilckiende, tha haffde hand forsacht sam[m]e tridie deell y for[ne] goerdt och kunde ther for icke holde ham sam[m]e stedtzmoll. Thii loed frue Carin straxt antworde Chrestern Iensen forne pendinge, som hun h[aff]de annammett aff ham for samme stedtzmoll medt flere ordt och tilltale, som them ther om emellom løb. Taa effther then leylichkeit, som forscreffuit stander, sagde vy ther saa paa for retthe, att forne sandemendt haffde suoren rett och bør vedt theres fuld macht att bliffue, och Chresten Iensen att wdfløtte aff then gaardt och ey att beuare sikh med then see, som hand haffuer saadt till sam[m]e gaardt, vden hand kan haffue thet y Mogens Muncks minde. Datum Viborgh, a-feria quinta post cantate-a, præsentis Axel Iwl, Iens Tametzen, Glob Morthensen, Chrest[en] Somersen [!] och Erich Schram etc.

Viborg 4. Maj 1537.

Christen Poulsen i Rind imod Christen Jensen, foged paa Vosborg (Ulborg sogn), og Søren Brun, foged i Lysgaard herred.

Ang. stedsmaal af en gaard i Rind.

a-a) I margin; herefter udstreget: Mogens Munck.

Sagsøgerens stedsmaal dømmes at blive ved magt, da det er gjort af ejerens befuldmægtigede foged. Den af ejeren selv paa et senere tidspunkt foretagne bortfæstning til tredie-mand tilsidesættes, da den er opnaaet ved vrang undervisning.¹⁾

H. 1 fol 54 r—54 v.

Chresten Pouelsen y Riindt.

Wor schikitt Chresten Poulsen y Rindt och haffde hiid steffnitt Chresten Iensen, foget paa Woesborgh, och Seuren Brun, fogett y Lyusgaarherritt, for en gaardt, the stede ham i Rind och haffuer ikii holtt ham samme stedtmoll. Och forne Seurenn Brun møtthe och tilstoedt, att Chresten Iensen stedde ham samme gaardt paa sin husbundtz oss elskelige her Prebern Podebusks vegne. Och berette forne Seuren Brwnn, att then mandt, som nu y gaardenn boer, vandrett till forne oss elskelige her Prebern Podebusk langh tiidt effther, Chresten Pouelsen haffde stedtzmoell paa sam[m]e gaard, och ther paa thet ny mett wrangh wnderuisning stedde forne gaardt aff oss elskelige her Prebern. Och satte forne Chresten Pouelsen y rette, om thet første stedtmoll burde att bliffue wedt machtt, som her Preberns møndige riidefogett haffde giortt. Tha effther then leiglihet, som forscreffuet stander, vorte ther saa paa sagdt for retthe, att efftherthii Chrestenn Ienses er forne oss elskelige her Prebernn Podebusks riidefogett och fuldmøndug fogett, tha bør thet stedtmoll, som hand giordt haffue, ved fuldt macht att bliffue, och ike thet stędtzmoll, som Per Nielsen y Rindt saa langh tiid ther effther mett wrangh vnderuisningh fick paa samme gaardt, Chresten Pouelsen till hinder eller skade att komme. Datum Viborg, feria sexta post cantate, præsentis Mogens Munck, Knut Gyldensterne, Iens Thamisen, Chresten Sommer och Erich Schram etc.

Viborg 4. Maj 1537.

*Laurids Nielsen i Borup imod Villads Knudsen i Asfærg.
Ang. udredelse af arvsal og gørsum.*

¹⁾ Jfr. s. 722.

Sagsøgte frifindes for sagsøgerens krav, da han har efterkommet en landstingsdom ved erlæggelse til nærmeste arving.

H. 1 fol 54 v.

Willatz Knuttzen y Assferiæ.

Wor skickitt Lass Nielsen y Borup och haffde tiidt steffnett Villatz Knutzen y Assferie for en lesk, som hand och hans loffsmend loffde ham for hans broders dødt, och forne Villatz Knutzenn møtte och beuiste mett dom aff landtztingh, at hand var tildømppt att giffue Per Scriffuers barn och hustrue samme lesk for giørsom med arffuesall, som Per Scriffuers barn var tillfalden effther hans dødt. Ther emodt haffde Lass Nielsen ingen beuisningh vthen sagde, att samme lesk var ham loffde mett flere ordt och thale, them emellom løb. Ther paa vort saa for rette sagt, att effther forne lesk war wdloffuit till høffuiskhet for Per Scriffuers død, och then war kommen till nest arffuinge effther forne landtztinghs doms lyudelse, tha bør Villatz Knutzen ther mett quiitt att vere for samme lediisk och Per Scriffuers arffuinghe then att nyde, som then opborne haffue. Datum Wyborgh, feria sexta post cantate, præsentis Mogens Munck, Knud Gyldensterne, Iens Thamesen, Chresten Sommersen [!], Ierigh [!] Skram etc.

Viborg 4. Maj 1537.

Hr. Laurids Jensen paa Hald (Dollerup sogn) imod Mads Thomesen, borger i Viborg.

Ang. ejerens tilegnelse af en hest, som er blevet frataget ham i kongens tjeneste under Grevens Fejde.

Hesten tildømmes sagsøgte, som har fundet den »ledig og løs paa vilde mark«. Arvingerne efter en tredie mand, om hvem det bevises, at han har købt hesten, henvises til at sagsøge den, der solgte ham den.

H. 1 fol 55 r.

Her Lauris paa Haldt.

War schickett her Laurs Iensen, hadde hiidt steffnit Mattis Thamesen, borger y Wyborgh, for en hest, hand skulle haffue tagett paa Aegerskow marck, som skulle haffde hørtt

Høgh till, som tha thiente bispe[n] aff Wyborgh. Och forne Mattis Thamesen møtte, beuiste och kundgiorde, att hand med flere war tilsaugdt aff borgermestere och rødt y Wyborgh att føre konigligh mait. krudt och skøtt till Olborgh then tiidt, byen bleff bestormedt. Straxt som hand kom for byen, bleff 2 aff the heste, som hand haffde for the skøtte, som hand wgh, skott. Saa løb hand hedenn att schulle henthe 2 andre heste att drage sa[mme] skøtt y bye. Som hand kom igen var then ene hans hest borthage[n] och war bortt ett fierding aar. Paa thet siiste fandt hand then led[ig] och løss her paa Wyborgh marck och sporde seg for med borgmestere och byfogett wty Wiborgh, om hand maathe tage same hest igen, som var vtii saa maade tagett ham fraa, effther handt war frønth och icke fyønde och ther till haffde sin hiemmel ma[n], som hand kiøffthe samme hest aff. Ther emod y retthe lagde forne her Laurss ett tingsvittne aff Hielmherres ting, lydendes att then røde hest, som Anders Chrestensen solde forne Høgh, then kiøbte hand aff her Iens y Huornum, och Andirs Chrestensen var Høgs hiemmel. Tha effther then leylichkeit, som forne sta[n]der, vortt ther saa paa sagt for rette, att effther forne Mattis Thamesens hest bleff saa tagett fran ham, och hand war icke fyønd, och hand siden fand then paa villde marck ledigh och løss, tha bør hand then att nyde, och Høgs arffuinge att thale Anders Christensen till, som hans hiemel och købmandt war. Datum Wyborg, feria sexta post cantate, præsentis Mogens Munck, Knud Gyldenstiarne, Iens Thamesen och Erich Skram etc.

Viborg 4. Maj 1537.

Morten Nielsen i Fiskebæk (?) imod hr. Peder Nielsen, præst i Aarhus.

Ang. et pantsat sølobælte.

Panthaveren tilpligtes at udlevere sølobættet imod betaling af de 56 mk., som pantsætteren paa sit dødsleje i vidners nærværelse har erklæret, udgjorde pantesummen. Intet hensyn taget til panthaverens eget ubeseglede regnskab, ifølge hvilket han skulde have mere til gode.

H. 1 fol 55 v.

Morthen Nielsenn.

Wor schickett Morthen Nie[1]sen y Fiskbæck och haffde tiidt steffnett oss elskelige her Peder Nielsen prest vtii wortt kiøbstadt Aarhus for en sølff belthe, som hans søster Maren Dues fick ham y pant for xlxvi marck. Och forne oss elskelige her Peder møtthe och y retthe lagde ett regenskab, som hand selff schreffuit hadde, wbesegeltt liudendes paa møgett gottz, som hand schulle haffde fangett hende. Dogh kunde hand ike anderledes beuise thet att være vittherlicht gialdt. Ther emoedt y retthe lagde forne Morthen Nielsen ett tings wittne vdgiffuit till Viborgh bytingh, och thuo mendt vonnett haffde, saa thet war hoess forne Mariin Duess vtii Aarhus paa hennes yderste tiidt tridie dagh før hun døde, och tha tilstodtt hun for them, saa forne her Peder haffde forne belte y pantt aff henne for 56 marck och icke ydermere, och badt them siige hennes broder och moder thet mett flere orrdt och talle, them ther om emellom war. The vorte [!] ther vorthe ther saa paa sagdt for retthe, att forne Morthen Nielsen bør att giffue och fornøge forne her Peder Nielsen 56 marck och siiden ham att antworde Morthen Nielsen thet belthe igienn, som hand saa aff hans søster ipant haffue wden alle ydermere tretthe eller forhindingh, vden hand kand beuise mett Mariin Dues breff och segell, att hand haffde thet y ydermere panth. Datum Wiborg, feria sexta post cantate, presentes Mogens Munck, Knud Gyldensterne, Iens Thomesen, Chresten Sommer och Erich Skram etc.

Viborg 4. Maj 1537.

Anne Niels Jensens imod Jep Tøgersen i Hallendrup (Rud sogn) ved hans søn.

Ang. en part i to gaarde i Hallendrup.

En af gode mænd afsagt dom stadfæstes, hvorefter det af et pigebarns værge meddelte skøde paa hendes ejendom tilsidesættes. Godset tilkendes sagsøgte, der har faaet skøde paa ejendommen af hende selv med hendes værges raad, vilje og samtykke.

H. 1 fol 55 v—56 r.

Iepp Toghersenn.

War schickitt Anne Nises och haffde hiidt steffnitt Iep Tøgersen for en lodt y 2 gaarde y Hallendrup, och forne Iep Tøgersens sønn møtthe och beretthe, att thet war her Iens Lauessens moders gottz, och hendes lawffwerie solde thet, then thiid hun war en liden barn, och icki hun haffde fangett fylliste ther fore. Och y rette lawffde en oss elskelige her Møgens Gøes, ritther, Danmarcks riiges hoffmester, Erich Banners, wor mendt och raadtz med flere wore goede mendtz domme, lydendes att then skiøde, som her Iens Laursens moders Maye Lasses verie haffde giortt paa hindes vegne, bør ike att komme hinde eller hindes arffuinge till skade [i] noger made. Framdeles y retthe laugde Maye Lasses obne b[e]segelett skiøde breff, lydendes att hun mett hennes s. weries radt, vilge och samthøcke haffde soldt, skiøtt och affhendt fraa segh och sine arffuinge och till Iep Tøgersen och sin arffuinge alle hindes lodt, diell och retthughet, som hun haffde y then bunde gaardt y Hallindrup, Ie[p] Tøgersen iboer. Samledes ett Nielss Iensens och hans hustrues forne Anne Nielses skiøde breff, lydendes att the haffde soldt och skiødt Iep Tøgersen halffdell y forne gaarde y Hallendrup mett alle then rettughet medt flere orrdt och talle, them ther emellom løb. Ther paa worthe saa for retthe sagdt, att forne Iep Tøgersen eller hans arffuinge bør forne gaard och gottz att ha[ff]ue, nyde, bruge och beholde effther dom och skiøde breffs lyude[lse] och suare oss och kronen ther fuldt aff. Datum Wiborg, feria sexta [post] cantate¹⁾, presentes Mogens Munck, Knudt Gyldenstie[rne], Iens Thamesen, Chresten Somersen[!] och Ierich Skram etc.

Viborg 4. Maj 1537.

Anne Niels Jensens imod Thomes Gregersen i Hallendrup (Rud sogn).

Ang. bøde for Niels Jensens død.

Sagsøgte, der henviser til et paa afdødes dødsleje indgaaet forlig, frifindes for tiltale, indtil afdødes eftermaalsmand kræver sandemænd udmeldt.

H. 1 fol 56 r—56 v.

¹⁾ I stedet for udstreget: iudica.

Thames Growersen.

War schickitt Anne Nielses, haffde hiid steffnid Thames Graffuersen y Hallindrup, for hand skulle haffue huggett och saarett hinds hossbund Niels Iensen, och hand schulle ther aff haffde dødt. Ther emodt y retthe laude Thames Graffuersen ett tingswittne aff Galthneherrits tingh, lydendes att Seuren Holum och Maren Seurens war huoss Nis Iensen paa hans seirste, tha haffde hand helspot och døde aff rett helsodtt. Wandt och Nielss Seurensen, Seuren Hollem och Niss Michilsen, att the huoss war och hørde, att fornæ Nis Iensen och Tames Grauersen bleff wenligh och well forlichte om all then thretthe, som them emellom war, och gaffue ham till all thet, hand haffde brøtt ham emoedt. Tha effther then leylichkeit, som fornæ stander, vortt ther saa paa sacht for retthe, att Thomess Grauersen bør for then sagh quitt att were, saa lenge Niel[s] Iensens neste arffuinge eller effther mols mand kreffuer sandemend til hans saar moll. Suerge the tha Thomes Graffuesen nogen sor moll paa, tha bøde hand thet effther logen. Datum Viborg, feria sexta post cantate, presentes Mogens Munck, Knud Gyllenstern, Iens Thomesen, Chresten Somer och Ierich Schram.

Viborg 4. Maj 1537.

Christiern Glob til Østergaard (Skals sogn) imod Viborg domkapitel ved Christiern Pedersen, domprovst, mester Niels Friis, kantor, og hr. Jacob Hansen.

Ang. Brunsholm og Seensholm enge (Skals sogn).

Godset tildømmes sagsøgeren, indtil sagsøgte beviser, at engene, som de hævder omfattes af deres af kong Hans bekræftede lovhævd, er identiske med de deri omtalte enge.

H. 1 fol 56 v—57 r.

Chresthen Glob.

War skickitt for oss elskelige Chresten Glob, wor mand och thiner, och haffde mett vort steffnigh thiid steffnitt oss elskelige capittell vtii Wyborgh for noghen enghe lighendes vidt Langh veyell, som kalles Brun hollem och Seens hollem,

och berette forne oss elskelige Chresten Glob sam[m]e enghe att vere hans retthe gaartz enghe till syn gaard Østergaardt y Estrup, och framlagde först ett högheborne førstes koning Christiarns then førstes obne besegeltt breff, huilckett som formelder, att Andres Loffuenkar forne Chresten Globs fader broder haffde indwardth mett laughøugd Østergaard y Estrup mett all siin retthughet, och straxt y retthe laugde oc beuiste mett ett gamle tings vittne wdgiffuit till Rindtz herrits tingh vnder gudtz aar 1448. Item eth soghne vittne vdgiffuit paa Skalss kirchegaardt vnder gudts aar 1448, boedhe liudendes oc klarlighen formeldendes, huorledes forne holme Bruen holm och Seens hollum er forne Chresten Globs gaards Østergaardt y Estrup hendes retthe gaardtz engh och tilliggelse. Ther emodt suarde oss elskelige Chresten Persen, domprowest vtii Wyborg, mester Niels Friiss, cantor, och her Iacob Hansen paa capittels veghne, och y retthe laugde ett howgborne førstes koningh Hanses stad-f[est]else¹⁾ breff paa en laugheudtz lydelse, att caniker och capitte[l] y Wiborgh haffde indwordtt Haffueriis kierr och Løuell enghe for capittel och domkirche vty Wiborg sin retthe enghe och eyendomme. Dogh fandes forne 2 hollum, Brunhollum och Seens holl[um] ike viid naffuen y forne lagheudth att were Haffueriis eller Leffuels enghe. Sameledes i retthe lagde the etth sandmendtz breff, ly[u]dendes att ther war giordt marckeskiell emellom Skals och Haf[f]ueriis møtthe att then løbende aa fraa Langheweyell broo och ti[l] Løffuell broo, och menthe ther mett, att samme thenne hollum skul[le] were indtsuorne y forne Løffuell och Haffueriis marck en[ghe], huilcke forne Chresten Glob beuiste mett nogre wor goede mend, som war oss elskelige Chresten Sommer till Gendrup, Chris[t]offer Kruse, Per Lassen, Seuren Jensen, rodemendt y wor kiø[b]stadt Wiborgh, som tha til-troedt war aff nogher wor elskelige Danmarcks riiges rodt, som war her Moghens Gøye, ritther, wor och Danmarcks rigis hoffmester, Erich Banner mett flere, att forne enghe och hollme var indfløtt paa then ene siide mett en stoer løbendes aa och paa then anden siide mett dye arer[!] och vandt, och

1) Sidens kant er afslidt.

ther mett mintthe att were fraskiildt hollme och enghe fraa forne Løffuel och Haffueriis enghe. Tha effther breff, beuisningh och saggens leylighet vorthen ther saa paa saugd for retthe, att forne Chresten Glob bør att nyde och beholde sam[m]e thuo holme till forne siin gaardt y Estrup, saa lenghe forne capittell kandt beuisse sam[m]e holme att vere Løffuels och Haffueriis enghe. Datum Viborgh, feria sexta post cantate, præsentis Moghens Munck, Axel Iul, Iens Thamesen, Chresten Sommer et Erich Skram etc.

Viborg 4. Maj 1537.

Mette Thomesdatter i Lovns og luvvæрге Niels Mortensen i Hessel (smstds.) imod Edle Jensdatter i Søgaard (?) og luvvæрге.

Ang. en bod, som sagsøgte afdøde husbond skulde have oppebaaret for over 30 aar siden.

Sagsøgeren udebliver. Sagsøgte frifindes for tiltale, indtil nogen møder i rette med bedre beviser, og tilkendes godtgørelse for tæring.

H. 1 fol 57 v.

Eddell Iensdatter.

Var skickett Eddell Iensdatter y Siøgaardt, berette oc kundtgiore, att Metthe Tomesdatter y Loffuens oc hennes loguerie Niels Mortthenssen y Hissell haffde mett vore steffninge tiidt steffnide henne fore noghen boede, som hennes husbundet Seuren Suendssen, som nw bortt dødt ere, skulle haffue vpborett treduge aar siidhen oc mere. Oc beklagde hun seg hordelighen, att thet er nu then siwende hennes steffne dag, siidhen hun skulle haffue først møtthe y retthe, oc hun haffuer her siidhen forbiidt them, oc icke the viille møde oc giiffue henne sag. Thii bleff ther saa paa sagdt for retthe, at forne Eddell Iensdatter oc hennes loguerie bore aldiell for then sagh quitt att vere, oc forne Metthe Tomesdatter oc Niels Mortthenssen att stande hennes teringe, effther the viille icke møde att giiffue henne sagh, saa lenge nogher kommer for oss paa vortt rettherting met bedre beuisning. Datum Viborg, fredaghen nest effther søndaghen cantate, presentis Moghens Munck, Axell Iwell, Iens Tomessen, Chresthen Sommer, Eriick Skram.

Viborg 3. Maj 1537.

Jep Lauridsen i Hovsør (Østerild sogn) imod sandemænd i Tisted.

Ang. sandemænds ed, hvorved hr. Ib Brun frifandtes for vold.

Sandemændenes ed underkendes, de dømmes til at være nederfældige og til at bøde mod kongen og bonden; hr. Ib Brun idømmes bøder for vold, da han uden dom har ført det staalet fra tinge, som biskop Stygge Krumpen var tildømt at udlevere sagsøgeren, og som hr. Ib Brun paa tinge tilbød, hvilket domhaverens hustru ønskede at modtage. Fogeden dømmes nederfældig, fordi han uden dom har tilladt, at staalet blev ført bort. Bispen dømmes til at udlevere staalet og i henhold til ovennævnte dom udrede 40 mk.s bøder, alt dog betinget af at ingen møder med bedre beviser.

H. 1 fol 57 v—58 v.

Iep Laurissen y Hogsør.

Waar skickitt Iep Laursen y Høchsør och haffde thiidt steffnith sanndmend vty Thisthee, for the suore her Ib Brun quitt for woldt, som hand haffde ham tillysth for en ledisk och 2 fad stoell, som a- [h]an var [ti]lldømt [a]ff att fanghe [a]ff -a biskop Stygghe Krumpen, som heugheborne første wor kiere her faders dombreffs paalyder, som hand for oss y retthe laugde. Och saa y retthe laugde hand ett tings vitthne aff Tisthe bythingh, lydendes att then tiid Iep Laursen lodt æske forne ledisk staall och faldtzmall for huer sex vgger, hand haffde sett samme vor kiere her faders dombreff offuerhørigh, tha kom oss elskelige Hans Iudhe paa biskops Stygges vegne inden Tisthe bytingh och ther till bød forne ledisk, 2 fadd stoll och faldtzmoll. Item thet andet tingh kom her Troghelss Dirichsen och tilbød samme ledisk, stoll och faldtzmoll, och paa thet tridie thingh y retthe bar forne her Ib Brun forne ledisk, stoll och faldtzmoll inden alle 4 stocke och bød thet forne Iep Laursen till. Straxt opstaad Iep Laursens hustrue, eskitt och

a-a) I margin, hvis kant ved reparation er delvis ulæselig.

begerett samme ledisk, stoll och faldtzmoll, som logheligen tilboden var effther for^{ne} hans dombreffs lydelse, som løst var th[er] inden tinghe, och ey for^{ne} Iep Laursens hustrue kunde fang[e] samme ledisk, stoll och faldtzmoll, meden for^{ne} her Ib bortt thogh for^{ne} ledisk och stoll aff tinghe ighen wthen all dom, och ey hand wdlade ther noghen faldt. Och Gaas[ke?] Brun y Nandrup møtthe och y retthe lagde ett things vitthne aff Tisthe bythingh, lydendes att her Ib Brun skulle then dagh, hand bød samme a-ledisk, stoll och-a fald, wd eskitt quittans aff Iep Laursen[s] hostrue. Dogh wille hand ike were y retthe anthen paa sandementz vegne eller sin broders. Tha satthe for^{ne} Iep Laursen y retthe, effther for^{ne} ledisk, stoll och faldtzmoll var logligen tilboden y 3 tinghe och war kommen inden tinghet, och hans hostrue begerde samme gottz, om her Ib mot[te?] haffde thagett thet hem igen wden dom, och om sandmen[d] gjorde rett ther medt, att the suor ham quit for samme sag. Tha effther then leylighet, som for^{ne} stander vortt ther saa paa sagd for retthe, att effther for^{ne} ledisk var boeden indhen tinghe, och her Ib thet siiden bortt thogh vden dom, och sandemendt for then sagh suor ham quit for woldt, tha gjorde the ther mett wrett och bør forthe nederfeldt att vere och bøde emod bunden och koningh effther logen, och her Ib Brun att bøde, som vold war ham offuer suorne, och fogetten nederfeldugh att vere, for handt lod samme gottz ganghe heden wthen dom, och biscop Stighe eller hans arffuinghe att giffue Iep Laursen for^{ne} ledisk och stoll och bøde 40 marck oss och 40 march bunden epther vor kere her faders dombreffs lydelse, wden nogher kommer oss paa vor retthertingh mett bedre beuisningh och vil vere y retthe. Datum Viborg, feria quinta post cantate, præsentis her Moghens Gøye, her Preybiør, her Offue Lunge, Per Ebbisen etc.

Viborg 6. Maj 1537.

Christen Pedersen imod Christen Sommer til Gjennerup (Aalum sogn).

Ang. gældsforpligtelse indgaaet under Grevens Fejde.

a-a) I margin.

Sagsøgeren, der var med til at afbrænde sagsøgte's gaard Gjennerup, dømmes til at opfylde sit løfte.¹⁾

H. 1 fol. 58 v.

Chresten Sommer.

Var skicket Cresthen Perssen och haffde tiidt steffntt oss elskelige Chresthen Sommer till Giendrop, vor mandt och tiener, for 80 lod sølff och 2 øxne, som handt loffuet ham y thenne almoes vplob, then tiidt samme almoe laa for Randers. Ther till swared forne Chresten Sommer, sagde och bewiisde, att handt mett var att affbrende forne oss elskelige Chresthen Sommers gaardt Giendrop och borttog hans gotz, huilckett Cresthen Perssen icke sielff heller sagde ney till. Ther paa vorthe saa for rette sagdt, att Chresthen Perssen er plictung tiill att holle Cresthen Sommer then løfft, handt ham loffuett haffuer, och huiss, som igienstander aff samme øxne och sølff, thet bør handt att giffue ham. Datum Viborg, dominica vocem iocunditatis anno etc. 1537, præsentés Mogens Mwnck, Knudt Gyllenstiarne, Iens Tomessen.

Viborg 6. Maj 1537.

Kirsten Søren's i Nibe imod fru Kirsten (Viffert) smstds. Ang. en gældssag flyttet fra Aalborg til Viborg.

Da sagsøgeren er udeblevet i 6 dage, frifindes sagsøgte, indtil nogen møder for sagsøgeren. Sagsøgte tilkendes godtgørelse for tæring.²⁾

H. 1 fol 58 v—59 r.

Frue Kiersthen y Nybe.

Vor skickett frue Kiersthen y Nybe, kundgiorde och bewiisde, att Kiersthen Seuerens ibid. haffde met vor steffningh steffnett henne for oss till vor kiøbstadt Alborgh for nogre pendinge, som hun skulle haffue skatthet hennes husbundet aff met wrett etc. Och tha bleff then sag hiidt satt, och

¹⁾ Jfr. s. 168.

²⁾ Jfr. s. 168.

thennem att møde her for oss paa begge siider att liide och vndgielle, huess log och rett er y then sagh. Och beklagde forne frue Kersthen seg hordeligen, att hwn haffuer nw paa then siette dag forbydt Kiersthen Seuerens her, och icke hwn ville mø[de] att giffue henne nogen sagh. Thii vorthe ther saa paa sag for retthe, att effther forne Kiersthen Seurens haffde steffnett frue Kiersthen till Aalborg y retthe, och sagen bleff tha hiid satt, och hwn ville icke her møde att giffue henne nogen sag, tha bør forne frue Kiersthen for then sag qwitt att være, och Kiersthen Seuerens att holle hennes tæringh, saa lengi noghre kommer for oss paa vortt retther-tingh met bedre bewiisning. Datum Viborg, dominica vocem iounditatis anno etc. 1537, præsentēs Mogens Mwnck, Knudt Gyllenstiarne, Iens Tomessen.

Viborg 4. Maj 1537.

Søren Dal i Hovtved (Ove sogn) ved sin broder Jens Dal imod Peder Stub, borger i Viborg.

Ang. sagsøgtes pligt til at betale sin faders gæld, da kongen havde beslaglagt dennes gods og boslod, fordi han rømmede landet.

Sagsøgte dømmes til at betale gælden, da faderen senere var vendt tilbage, havde faaet sit gods igen og havde bekræftet sin forpligtelse over for sagsøgeren.

H. 1 fol 59 r—59 v.

Seueren Dall y Howtwedt.

Var skickett Iens Dall paa syn broders Seueren Dall y Hoffuetueds vegne oc haffde thiidt steffnitt Per Stub y vore kjøbstadt Viborg och hans medarffuinge for en skippd. blye och en hatt, som hans fader Per Stub var ham plictug for 2 øxen. Och forne Per Stub møtthe och sagde, att hans fader Per Stub rømmett aff landett, och høgborne fursthe koning Frederick vor kyære herre fader annamett hans gotz och boslodt. Och mienthe forthi, att handt och hans medarffuinge burde icke att betale hans gialdt. Ther emodt bewiisde forne Iens Dall met obne beseglt breff, att forne Per Stub kom till landt och riighe igien och fick kon. mat. venskab och igien

annamett syn gaardt och gotz. Och siiden handt kom tiilsted[e] igien, loffuet han och tiilsagde forn^e Seueren Dall att skulle betale och fornøge ham samme skippd. blye och hatt for samme two øxen, som forscreffuit stander. Tha effther then leilighet, som forscreffuet stander, vorthe ther saa paa sagdt for retthe, att effther forn^e Per Stub fick venskab och kom till lande igien och annamett syn gaard och gotz och siiden loffuett och tiilsagde Seueren Dall att skulle giffue och fornøge ham samme skippd. blye och hatt, som bewiiseligt er, tha bør forn^e Per Stub och hans medarffuinge att giffue och fornøge forn^e Seueren Dall samme skippd. blye och hatt och holle ham thet vden skade. Datum Viborg, feria sexta post cantate anno etc. 1537, præsentis Mogens Mwnck, Axell Iull, Iens Tomessen, Chresten Sommer, Eriick Skram.

Viborg 5. Maj 1537.

Jens Lauridsen, borger i Viborg, paa egne og flere af Peder Tranes arvingers vegne imod Ejler Lykke.

Ang. betaling af klæde, som sagsøgte ved sine egne breve bevises at have bestilt og modtaget, og som var indført i Peder Tranes regnskabsbog.

Sagsøgte frifindes, saafremt han inden 6 uger med riddermændsmænds og gode mænds ed kan fralægge sig at være Peder Trane og dennes arvinger noget skyldig; ellers skal han under 40 mk.s bøder betale klædet.

H. 1 fol 59 v.

Per Hegelundt Iens Lauritzen.

Var skicket Iens Laurssen vor borger vti Viborg och haffde paa syn och syn medarffuinges vegne thiidt oss elskelige Eylertt Lycke, vor mandt och tiener for 18 alne englsthe, som handt skulle være hans hostrue fader Per Traane plictug, och nw ham och hans medarffuinge er tiill arffue falden effther Per Traane. Och y rette lagde trenne oss elskelige Eylertt Lyckes sendebreffue och eyen handscriff, saa Per Traane skulle sende ham forn^e klede, och fandes y ett aff samme breffue, att han haffde schreffuett Per Traane till, saa handt

haffde fangett samme klede. Tislige fandtes thet och y Per Traanis regenskab bogh, som indt var schreffuet y Per Traanis tiidt. Ther tiill swarede forn^e Eylertt Lycke och sagde, att han var Per Traane eller hans arffuinge aldiels inthet plictug och gjorde syn eedt høgeligen. Ther paa vorthe saa for retthe sagdt, att ther som Eylertt Lycke vill hetthe seg vedt att verye seg met riddermendtz mendt och gode mendt inden sex vger her effther for samme sagh, som thet segh bør effther logen, tha bliffuer handt ther met qwitt, emeden samme hans logh stander vedt machth, och huar icke saa skeer, tha bør han att betale forn^e Per Traanis arffuinge forn^e 18 alne engilste inden sex vger ther effther eller bøde 40 marck till bonden och 40 marck till oss for hwer sex vger, thet ther effther stander. Datum Viborg, sabbato post cantate anno etc. 1537, præsentas her Mogens Gyøe, Joachym Lycke, her Offue Lunge, Knudt Gyldenstiarne.

Viborg 1. Maj 1537.

Peder Holst, borger i Aalborg, paa sin hustru Birgitte Munks vegne imod Peder Munk ved Axel Juul og Svend Madsen (Orning) paa sin hustru Maren Munks vegne.

Ang. arveret for tidligere nonne af adelig byrd.

Sagsøgte frifindes for arvekraav, da sagsøgerens hustru uden abbedissens samtykke er rømmet fra klosteret og uden slægt og venners raad har taget sig en udenlandsk og ufri mand, med mindre de frivilligt vil bidrage til hendes underhold.

H. 1 fol 60 v.

Birgitte Muncksdatter a-Om closter iomfruer -a.

Wor skickit Per Ho[l]st borger wti Aaleborg oc hagde i retthe steffntt Per Munck oc Swen Matssen oc beklagit, hurledes the holde inde hos thennom hans høstrues Birgitte Muncksdatters (forn^e Per Muncks oc Suendt Matzens hustrues søsther) hendes arffue oc icke wille hendhe tiilstede att indgaa mett thennem wti arffue oc skiffthe, som syskindt bør att skiffthe oc att gøre. Ther tiill suarede Axell Iull paa hans

a-a) Tilføjjet i margin.

suagers forne Per Muncks vegne, tisligeste Suendt Matzen paa hans hustrues frue Maryne Muncks vegne oc beretthe, huorledes forne Birgitte Muncksdatter bleff mytt guld oc pendinge indgiffuen wti Riing closter regelbunden ther att were, oc war hun ther inde tiill hun wor sexthen oc thiuge aar gammell; tiill nu nogen kortt forne Per Holst mett løsactig oc bedregelig ordt oc handell wdlockett oc tog hinde ther aff closthrett hemelligen wdhen abbedissens i forne closter eller hinded brodhers, systhers eller andre hinded slectis, frenders ell[er] wanners raadt, willie eller wiideskaff hinde oc thennem tiill spott oc foracting. Oc satthe forne Axell Iull oc Suendt Matzen wti retthe, om forne Beritthe Muncksdatter epther slig leyligh[et] bør att ingaa wti arffuer mett andre sine syskindt elle[r] ey mett flere ordt oc talle, som thennem paa baade siider emellom løb. Tha epther tiilltall etc. sagde wii ther saa paa for rette, ad epther thii forne Beritte Munncksdatter war regellbunden oc closters giffuen oc saa wdhen hinded abbedises, saa oc wdhen hinded brodhers oc systhers, tisligeste wdhen alle hinded slectes oc wanners raadt, wili, samtycke eller widskaff aff rømpthe oc wduicthe aff hinded closther oc tog seg en wdlendig oc wfrii mandt, bør hinde icke att indgaa ell[er] nyde nogen lod eller part wti nogen arff y iordegodtz elle[r] løsøre, oc forne Per Munck, hinded brodher, oc frue Maryne Muncksdatter, hinded søster quitt oc wbeserritt att were for ythermere tiltall ther om for forne theres søster Birgitthe Muncksdatter oc alle andre, som paa hinded vegne ther om kandt talle, wden hues the weluillige oc for gudtz skyld wiill hinde hyellpe oc beredde tiill kost oc klening. Datum Viiborg, die apostolorum Philippi et Iacobi, præsentibus her Mogens, her Prøbiørn, her Iehan Randtzow, her Oue, her Iachim Lycke, Magnus Munck, Erick Banner, Erick Kromediige, Knudt Gyllenstjerne, Per Ebbesen etc.

Aakær 15. Maj 1537.

Jost Andersen Ulfeld imod fru Marine Lunov til Halbygaard (= Holbækgaard), Anders Jacobsens (Hvittenstiern) enke, ved Erik Krummedige, der tillige møder for sin søster, Hartvig Andersen Ulfelds enke.

Ang. gyldigheden af et skiftebrev, som kun er beseglet af to af de i skiftet deltagende personer.

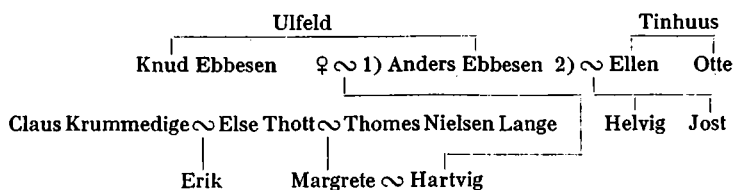
Sagsøgte, som har pant i to gaarde i »Ouisløff« (Ormslev?) i Ning herred, kan beholde gaardene, indtil lovligt skifte er foretaget. Saafremt gaardene da tilfalder en anden end den arving, som efter foretagelsen af det oprindelige skifte har pantsat dem, skal denne skaffe den paagældende arving gaardene fra panthaveren.

H. 1 fol 60 v.

Frue Marine tiill Halby gaardt.

Vor skickett for oss Iost Andhersen oc hagne i retthe steffntt frue Marine tiill Halby gaardt, Anders Iacobsens epherleffu-erscke, oc tiltallett hinde for 2 gaarde liigendes i Ouissløff (?) i Ningherritt, som wor tilskifftt hans søsther iomfrue Heluich oc hans brodher Harttwich Andhersen, som hindes werie wore, oc handh hagne pansatt for^{næ} Anders Iacobssen samme tho gaardhe, oc i retthe lagde eth skiffthe breff, som Knud Ebbesen oc Otthe Thenhuse hagne wdgiffuitt, lydendes att the hagne skifftt oc deeltth thennom samme theres godts wi mellom etc. Oc thett samme skiffthebreff wor beseglitt wnder theres egitt indsiigle, oc ey for^{næ} Hartuich Andersen, som syn søsters weriig wor, oc ey nogre aff thii andre syskinde sam-[m]e skiffthebreff beseglett haffue. Ther tiill suorede a-os elskelige-a Erick Kromedige paa syn søsters wegne, Haruig[!] Anderssens epherleuerskes, oc aapaa frue Marines wegne, som selluff tiilstedhe wor, oc retthe satthe, om thett skiffthebreff, som saa giortt wor oc ey wor beseglitt eller samtyckitt mett Harttwich Andersens eller flere theres indsegle, om sligth eth skiffthe breff, som saa giortt er, burde wedt magtt att bliffue etc. Tha epher tiltall etc. sagdes ther saa paa fore

a-a) I margin.

rette, att epher thii att Harthwich Anderssen ey samme skiffthebreff beseglit hagde, oc ey ingen anden aff the andre arffuinge, tha bør the skiffthebreff ingen magtt att haffue, oc forⁿe frue Marine att nyde oc beholdhe samme 2 gaardhe epher Hartwick Anderssens panthebreffs lydelse, saa lenge thett forⁿe Iost Andersen kaller alltt gosetth tiill lodtt oc laffue skiffthe, oc huem som tha samme 2 gaarde tiillfallendes wordher i søskindt skiffthe, att gaa ther om saa møget, som retther, oc om samme tuo gaarde faller tha icke wti Hartuich Anderssens lodt, tha bør Hartuich Anderssens arffinge att indfrii samme 2 gaarde wthi hues part, som the tha tilfallendes wordher. Datum Aakier, tertia feria post dominicam exaudi, præsentibus her Oue, Magens Munck.

Aakær 15. Maj 1537.

Bertel Sørensen imod Jørgen og Niels Sørensen.

Ang. to søsterdele i to gaarde i Grund og i Ullerup (Stouby sogn).

Godset tildømmes sagsøgeren i henhold til den ham af sælgeren skriftligt indrømmede forkøbsret, fordi bondegods ej maa splittes. Køberen, biskop Joachim Rønnow, skal have sin købesum tilbage, saaledes at sagsøgeren heraf skal udrede, hvad godset er værd efter vurdering, og sælgerne det eventuelle restbeløb.

H. 1 fol 60 v—61 r.

Bertiill Seurensen.

Vor skickett for os Bertill Seurensen oc hadhe i rette steffntt Iøren Seurensen oc Niels Søffrensen oc tiltallett thennom for 2 syster deele wti enn gaardt i Grundhe oc en gaardt i Willerup, som thii hagde soldt oc affhendtt biscop Iacob Røne i Sielandtz. Oc i rette lagde Bertiill Seurensen begges theres breffue, thett the hagde loffuitt oc tilsagtt hannem oc ingen anden samme theres anpartt i forⁿe gaardt oc ther oppoborett 20 march redhe pendinge, oc tisligeste beuiste, att samme anpartt aldrig wor lagboden epher logen. Oc beuiste oc forⁿe Berthill tiill Biergeherrittz ting oc op bodett guldt oc pendinge aapaa samme 2 søsther deele, for forⁿe biscop Røne

thett kjøptt hagde, oc huilke forn^e alle artickle Iøren Seurensen oc Nis Seurensen ther tiill ey ney kunde siie mett flere ordt etc. Tha ephther tiltall etc. wor ther saa paa sagt fore retthe, thet forn^e Bertill Seurensen oc hans arffing bør att nyde oc beholde samme 2 syster deele effther hans breffs lydelse, ephtherthii att bonde godtz ey maa splittes att¹⁾, oc handt wor nest att koffue samme godtz, oc forn^e Bertiill Seurensen att giffue bispen eller hans arffinge saa mange pendinge, som handt hagde wdgiffuitt effther herrittz mendtz siigelse, som samme 2 søsther deele werdt ere oc nw hannem a-tiltalles oc giffue sine mettarffuinge-a, oc hues Ioren Seurensens eller Nis Seurensens haffuer mere oppeborett aff bispen, thett skulle the hannom igien giffue. Datum Aakier, tertia feria post dominicam exaudi, præsentibus her Owe, Magens Munck.

Aakær 15. Maj 1537.

Anders Hansen i Aas (Søvind sogn) imod Jacob Pedersen i Ørreslev.

Ang. en part i en gaard i Ørreslev.

Parten tildømmes sagsøgte i henhold til fremlagte skøder. Da han har størsteparten i gaarden, skal han besidde den mod skæppeskyld til sine medarvinger, og kun han skal have ret til at hugge i gaardens skov.

H. 1 fol 61 v—61 v.

Iep Persenn.

Vor skickett for os Anders Hanssen wti Aæss oc hagde i retthe steffntt Iep Persen i Ørisløff oc tiltallett hannem for en broder dell wti sammebonde gaardt i forn^e Ørisløff oc menthe, handt holdher hannem samme broderdell fore mett wrett. Ther tiill suarete forn^e Iep Persen oc strax i rette lagde forn^e Anders Hanssens faders egitt skødebreff wtgiffuitt tiill Wore herrittzting, lydendes thett forn^e Hans sl²⁾ Flesk hagde skøtt oc affhendtt forn^e Iep Persen oc Iøren Persen forn^e brodher-

a-a) I margin.

1) Se s. 51 note 1.

2) »sl« udraderet?

deell mett all syn retthe tilligelse, som thett breff ythermere wduiser oc indeholder. Oc i retthe lagde flere andre kiøbebreffue, som the ythermere wduiser oc indeholdher. Tha ephther tiltall etc. wor ther saa paa sagtt fore retthe, thett forne Iep Persen oc hans mettarffinge bør att nyde oc beholdhe samme brodherdel i forne gaardt i Ørisløff, oc ephtherthii att handt haffuer mest[e]parthen wti samme gaardt, tha bør hannem samme gaard, skoff oc marck nyde oc beholdhe oc giffue andre mettarffinge, om nogre kender seg ythermere deell ther wti, tha giffue thennom ther aff skeppe skyldt bodhe aff skoff oc marc, oc ephther att byndher godtz ey maa splyttes¹⁾, oc bør ther ingen att huge wti forne skoff²⁾, som ligger tyll forne gaardt, wden the haffue thet i forne Iep Persens myndhe. Datum Aakier, tertia feria post dominicam exaudi.

Aakær 15. Maj 1537.

Laurids Poulsen i Starup (Malling sogn) imod Poul Jepsen i Ravnholt (Tiset sogn).

Ang. en gaard i Ravnholt.

Gaarden tildømmes sagsøgeren, der i henhold til købe- og pantebreve har den største part deri, mod skæppeskyld til sagsøgte, saafremt denne med samfrender kan godtgøre at have del i ejendommen. Et af sagsøgte fremlagt tingsvidne, hvorefter han skulde have faaet en broderdel af gaarden i pant, tilsidesat.

H. 1 fol 61 v—62 r.

Las Pouelsen i Starop.

Vor skickett for os Las Pouelsen i Starop oc hagde i retthe steffnit Poell Iepssen i Raffnolt oc tiill tallit hannom for then gaardt, handt wthi sidder i forne Raffnolt. Ther tiill suarede Poell Iepssen oc strax y retthe lagde 1 tingsvitne aff Nymherritz ting, thet 2 mendt haffde witniit inden tinge, at thet wor thennem fuld wittherligt, at Seuerin Michelssen tilstaadt oc

¹⁾ Se s. 51 note 1.

²⁾ Jfr. Fr. I's Reg. s. 117 (1526 23. Okt.).

paa sitt yderste, thet handth haffde pant satt oc oppeborrit 10 march aff forne Poell Iepssens welløst wthi 10 aar oppaa en fuldt broder deell wthi samme gaar, met flere ordt, som samme breff wdtwiser oc indeholder. Ther tiill suorede forne Las Poelssen oc i retthe lagde ett tings witne aff Nymherres ting 30 aar gammelt, at Per Lassen i Ringh haffde solt oc skiøtt Poell Jepssen 1 fuldt broderdeell i forne gaardt i Raffnolt. Item iett her Pedher Seurensens breff i Malling, thett handtt kende seg oc sine arffuinge att haffue fangett fylleste oc fuldtht werdt aff Lauris Pouelsen for all hans anpartt wti forne gaardt. Item 4 andre pantebreffue paa pergment, lydendes att nogre andre mendt seg kende lodtt oc deel wti samme gaardt i Raffnolth, hagde pantsatt theres deell oc rettiighedtt i samme forne gaardt etc. Item 2 andre papyrs wittne, iett Iess Michelsen i Østerby hagde wdgifuit, ett anditth Michell Nielsen hagde wtgifuit lydendes, thet the hagde pantsatt forne Las Pouelsen all theres deell i samme gaardt oc beplichthet thennom att gøre hannum skødhe paa samme gaardt, som ther aapaa eskes fore forne penninge mett flere ordtt, som samme breffue ythermere wduiser oc indeholdher. Oc i retthe satthe forne Las Poelssen, epherthii att handtt hagde samme gaardt mesten parthen i samme baade fore pantt oc egendom, om handtt ey burdhe samme gaardt att were nermere att besiddhe en forne Pouell Ipsen, som skulle findes att haffue ther en ringe partt effther hans breffuis liudelse. Tha sagdes ther saa paa fore retthe, thet forne Las Pouelsen i Starup oc hans arffinge bør att nydhe oc beholdhe samme gaardt wti Raffnolth epher hans købreff oc pantebreffs lydelse, oc hues dell oc rettighedtt, som Pouell Ipsen kandtt wiinne seg ther wti mett samfrendher, thet bør hanum att nydhe, dog Las Poelssen att giffue hannem ther skeppe skyldtt wd aff, oc thett tingswittne, som 2 mendt hagde wittnett tiill Nymeherritz ting, att Seuren Michelsen paa hans ydherste skulle pantsatt Poell Iepsen en brodher deell wti samme gaardt, thett bør ingen magtt att haffue oc were dødtt oc magtteløst. Datum Aakier, tertia feria post dominicam exaudi, præsentibus her Oue, Magens Mu[n]ck.

Aakær 15. Maj 1537.

Hans og Rasmus Mikkelsen i Kanne (Hvilsted sogn) imod Jens Christiensen(?), borger i Aarhus, og Jep Bertelsen i Balle (Odder sogn).

Ang. et øde byggested paa Kanne mark.

Godset tildømmes sagsøgte i henhold til et tingsvidne om deres arveladers adkomst og forskellige domme. Sagsøgenes beseglede adkomstbrev, som ikke støttes af oplysning om, at de eller deres forældre nogen sinde har haft godset i besiddelse, kendes dødt og magtesløst.¹⁾

H. 1 fol 62 r—62 v.

Ies Chrestiernssen oc Iep Bertelsen.

Vor skickett for os Hans Michelssen oc Rasmus Michelssen i Kane oc haffde y retthe steffnt Ies Christiernssen, borger vthi Aars, oc Iep Bertiilssen wthi Balli oc tiiltallit thennom for et øde byggestedt liggendes paa Kane marck. Oc y retthe lagde fornē Rasmus Michelssen et gammelt beseglet breff, lydendes thet Cane marck skulle weritt hans oc hans foreldernes²⁾ godtz, oc ingen skulle haffue ther lodtt oc dell wti andre en hans foreldherne. Dog kunde the ey beuise, thet the nogre tiidt finge theth i handtt eller were. Ther tiill suarett fornē Ienss Chrestiernsen oc Iep Bertilsen, att samme ødhe byggestedt aapo Kane marck hagde weritt i theres oc theres foreldhernes were i 70 ar, som the st[r]ax beuiste mett tings wittne aff Hatz herritzting, lydendes thett Iens Mattzen oc Michell Mattzen oc theres arffinge hagde en fierdell wti Kane marck oc wor theres retthe arffue oc eyge. Item tisligeste mett dombreff wdgiffuitt aapaa Aaerss raadhus, att Oluff Friiss oc Anders Chrestiernsen, landtzdommer mett flere hagde tildømppt Ienss Mattzen, borgmester i Aaerss, samme byggestedt i Kane marck mett syn tilligelse, som fornē Iens Chrestiernsen oc Iep Bertilsen ere retthe arffinge till. Item eth dom wdgiffuitt aff Wiborg landtzting lydendes att Ienss Mattzen wor ther och tiildømppt samme partt oc andeell i Kane marck etc. Tha sagdes ther saa paa fore retthe

¹⁾ Jfr. s. 167 f. og s. 496.

²⁾ I stedet for udstreget: mettarffinges.

epther sliig beuisning, thett forne Ienss Chrestensen oc Iep Bertilsen i Balle oc theres arffinge bør att nyde oc beholdhe samme ødhe byggestedtt i Kane marck mett syn retthe til- ligelse, som aff arildtz tiidt bruge oc haffdtt haffue, oc forne Ienss Michelsen oc Rasmus Michelsens breffue att were dødhe oc macktheløse oc ey komme forne Iess Erick[sen?]¹⁾ eller Iep Bertilsen tiill skade i noger maadhe. Datum Aakier, tertia feria post dominicam exaudi, præsentibus her Oue, Mogens Mu[n]ck.

Aakær 15. Maj 1537.

Hans Mikkelsen i Kanne (Hvilsted sogn) møder med et kong Hans' stadfæstelsesbrev.

Ang. hans gaard i Kanne.

Gaarden tildømmes ham med al dens tilliggende, indtil nogen møder med bedre beviser. Dog undtages det øde byggested, som tilhører Jep Bertelsen i Balle (Odder sogn) og Jens, borger i Aarhus.²⁾

H. 1 fol 62 v.

Hans Michelsen i Kane.

Vor skickett for os Hans Michelsen i Kane mett konning Hanses stadfestelse³⁾ paa then gaardtt i Kane, som handtt nu selluff iboer, lydendes att forne gaardtt mett syn til- ligelse⁴⁾ aff retthe tilhør hannem oc hans mettarffinge mett all Kane marck inden marckskiehl wndhertagettt thett ødhe byggestedtt, som Iep Bertilsen i Balli oc Iens bo[r]ger⁵⁾ i Aærss oc theres mettarffinge ther wti haffue. Thiitildøme wii nu forne Hans Michelsen oc hans mettarffinge forne Kane gaardtt mett all syn tilligelse skouff oc marck, som ther aff arildtz tiidtt tilligett haffuer inden marckeskiehl wndhertagettt forne ødhe byggestedtt etc., forbiudendes alle

1) I stedet for udstreget: Chrestiernssen.

2) Jfr. s. 166 f., s. 496 og Æ.A.Reg. II s. 132 (Nr. 139).

3) Jfr. Æ.A. Reg. II s. 154 (Nr. 370 = 1497).

4) Herefter udstreget: skouff oc march, som ther aff arildtz tiidtt tilligett haffuer.

5) Bager?

etc., saa lenge noger kommer for os mett bedhre beuisning. Datum Aakier, tertia feria post dominicam exaudi, præsentibus her Oue, Magens Munck.¹⁾

Uden sted og dato.

Hans Pogwischs bud imod Jep Friis.

Ang. tre gaarde i Nannerup (Jebjerg sogn).

Godset tildømmes sagsøgte i henhold til hans af (Grinderslev?) kloster udstedte pantebrev, saafremt det kan bevises, at prioren var berettiget til at pantsætte klosterets gods, medmindre en paaberaabt dom fremlægges.

H. 1 fol 64 v.

Hans Paaviskes bud haffde steffnit Iep Friis for 3 gorde y Nandrup, oc Iep Fris [i] retthe lagde convents panttebreff paa samme gaarde. Ther emod i rette lagde Hans Paavisks bud 3 tings vitner aff 3 herritz tinge y Salinghe, at the haffde icke hørd, att samme garde var pantte, føre prier kom aff closter. Oc bleff saa paa sagd, att findes, att prier war mønduge offuer closter, thaa bør Iep Friis samme 3 garde att nyde effther the breffue, som nw tilstede kommer, vdhen then dom komer tilstede, her Lauritz paa skiwder.

Jfr. Viborg 6. Maj 1537 (s. 156 f.).

Frue Kersten y Nybe skall haffue, att Kersthen Seurens skall holle hendes theringhe.

Jfr. Viborg 6. Maj 1537 (s. 155 f.).

Cresthen Perssen haffde steffnit Cresthen Sommer for nogt sølff, oc Cresthen Sommer bleff tildømppt samme sølff.²⁾

Uden sted og dato.

Niels Kjeldsen Juel til Astrup (Grinderslev sogn) imod Niels Mortensen i Hessel (Lovns sogn).

Ang. kaution for de bønder i Lovns, der har plyndret Astrup.

¹⁾ Fol 63 r er ubeskrevet. øverst fol 63 v staar: Wor gunst tiill forn weder... Fol 64 r er ubeskrevet.

²⁾ Fol. 65 r er ubeskrevet.

Sagsøgte dømmes til at opfylde sin kaution, men kan derefter sagsøge bønderne i Lovns.

H. 1 fol 65 v.

Var skickett oss elskelige Niels Kieldsen til Astrup paa then ene och Nis Morthensen y Hessel paa then anden side om tretthe them emellom wor for en løfft, som hand haffde loffin Niels Kieldtzen for noger mend y Loffuens och Alstrup, som røffuid hans gaardt. Ther saude vy saa paa for retthe, att Niels Morthensen bør att holde ham then løfft, hand ham loffuid haffd, och the mend att stande ham til retthe, som hand haffde loffuid for etc.

Viborg 4. Maj 1537.

Hr. Mogens Gøye imod Peder Ridemand, hans tidligere foged.

Ang. to nedbrudte huse i Nibe og sagsøgtes unkladelse af at aflægge regnskab for sild og penge, som han har oppebaaret for sagsøgeren.

Sagsøgte frifindes for nedbrydelsen af husene, da han beviser, at den er foretaget af almuen under Grevens Fejde, og at han har forhandlet med gerningsmændene om erstatning. Hvad han har oppebaaret paa sagsøgerens vegne, skal han gøre regnskab for.

H. 1 fol 66 r—66 v.

Her Magnus Gøye oc Peder Riidemandt.

Vor skickett for os her Magnus Gøye oc hagde i rette steffntt Per Riidemandt fore 2 hus wti Nybe, som forne her Magnus Gøe tiilhørde, oc handt haffde borttførdt oc optaget, oc for nogen sildt oc pendinge handt haffde opboret paa hans wegne oc icke giortt hannem regenskaff paa, oc i rette lagde ett sogen wittne aff Nybe, lydendes att 12 mendt hagde wittnnett, att Per Riidemandt tog ett hus op, stodt nør i byen oc hørde her Mogens tiill, oc ett andett hus stodt nørden wedt Ies Iensens gaardt, oc ladt føre bortt, oc huem handt kunde spørre, ther borttoge themmer aff samme huse, thennem beskatthett handt i thett høgeste. Item ett andett sogen vittne

aff Woxløff lydendes att Iens Axelsen gaff Per Riidemandt 3 marck, for handt wille lade hannem quitt fore the heruerke, handt forfuldhe hannem offuer paa forn^e her Mogenses vegne. Item Seuren Mattzen i Clestrup gaff hannem 2 marck, føre handt motte komme løs aff heruerki. Item thett tredie sogen wittne, lydendes att Esgii Sadhersen tiillstødt, att handt gaff Per Riidemandt 3 marck, fore handt skulle lade hannem quitt fore heruerke, oc att handt annamme en høste syldt aff hannem, som hans[!] skulle ydhe her Niels Persen tiill skyldt. Item eth tings vittne aff Huornum herriztiing, lyden- des att forn^e Per Ridemandt gaff syn loff oc wern, att handt icke wor Gabriell Gyllenstiern mere plictug paa forn^e her Magnus Gøes wegne en thet tymere, handt lodt legge paa thett bostedt, wdhen hues som handt wor loffuitt paa forn^e her Mogenses vegne etc. Ther tiill suaret Per Riidemandt, att wti then oprør i skipper Clementz tiidt, tha nederbrodhe almuen samme huse oc bortog mesten partt aff tymeret, oc tha handt thett fornum, for handt tiill oc sagde seg att vere her Mogens Gøes møndig fogett paa then tiidtt oc paa hans wegne lodt annamme, hues tymer igen war. Oc i rette lagde ett tings[vitne] aff Huornum herritz ting, lydendes att the war i Nybe oc saa, att forn^e her Magens Gøes huse war nederhuggen oc bortagen wdhen stolper og bielcker oc nogre faa sperrer, som laa paa bielkerne, oc løse holtt oc bondt wor hørtt tagett, att handt samme siun tagett hagde paa forn^e her Magnus Gøyes wegne. Item ett andett tings wittne aff samme ting, lydendes att forn^e Pedher Riidemand wor loffuitt paa forn^e her Magens Gyes wegne 51 marck aff noger mendt oc quinder, som hagde mett werett att hugge oc nedher brøtt samme hus oc bode oc fordt temer ther fraa, som samme wittner ythermere wduiser oc indeholder etc., oc sagde, att hues handt hagde opboret paa forn^e her Magens Gøyes vegne, ther viille handtt gøre hannem gott regenskaff fore. Tha epher tiilltall, gensuar etc. wort ther saa paa sagtt fore rette, att forn^e Per Riidemandt er plichthug till att gøre her Mogens Goye regnskaff paa, hues handt haffuer opbaaret paa hans wegne, oc ther mett quitt att were i then stundt, hans log stander oc ere wedt magtt. Datum Viborg,

sexta feria post cantate, præsentibus her Offue, Moghens Mwnck, Erick Banner, Knwdt Gyldenstiern, Per Ebsen, Axell Iull.

Viborg 4. Maj 1537.

Hospitalet i Viborg ved Morten Hegelund imod Anne Michelsdatter, Niels Clementsens enke.

Ang. en gaard i Viborg.

Godset tildømmes sagsøgeren i henhold til fremlagt gavebrev.

H. 1 fol 66 v—67 r.

Hospitall i Wiiborg¹⁾.

Vor skickett for os Morthen Hegelundt opaa hospitals wegne [i] Wiiborg oc haffde i rette steffntt Anne Michelsdatter, Niels Clementz epher leuerske, oc tiltallett hende for en gaardt, som nu ødhe er ligendes y Wiiborg i sancti Nicolai sogen mett huss, iordt, abildt gaardt oc humle gaardt etc., oc holder thennem then fore mett wrett. Ther tiill suarett forne Anne Michelsdatter, att Niels Clementzsen kiøpthe samme gaardt aff Niels Skalandt, som bode i Odtz gaardt, oc i rette lagde ett dombreff, lydendes att Iep Iensen, borger i Wiiborg, oc hagde i rette steffnitt Rasmus Cleminttsen for ett pantt wti samme gaardt. Tha bleff samme gørdt tiildømppt Rasmus Clemensen paa then tiidtt epher thett breffues liudhelse. Oc hagde forne Anne Michelsdatter ingen anden beuisning i then dag[!]. Ther emodt i rette lagde forne Morthen Høgelundt ett obett beseglitt pergmentz breff giffuett wnder gudts aar 1465, som Lauris Skalandt kanick i Lundt oc Wiiborg hagde wdgiffuitt, thett handt hagde wndt oc giffuitt samme forne gaardt wti Wiiborg mett syn tilliigelse tiill hospitall wti forne Wiiborg tiill euig tiidtt tiill fattige, suige menneskes opholdt, som samme breff ther paa ythermere wduiser, oc ther som hospitall icke kunde oprettes i then stedt, som nu begøntt er, tha skulle borgmesther oc raadthes haffue ther fuldt magtt tiill att oprette i en anden

¹⁾ Tilføjet i margin: Hospitall gods.

stedt, gudt tiill loff oc fattige, siuge menniske tiill hielp oc trøst etc. Ta wortt ther saa paa sagtt fore rette, thett forne hospitall i Wiiborg bør her epther att nyde oc beholde samme gordt oc humlegaardt, som nu er eng, oc forne gaardt er affbrentt, mett alle syn rette tilligelse i wiide oc bredhe, som thett breff wduiser, tiill fattige, siuge menneskes opholdt, forbiudendes alle, ehuo the helst ere eller were kunde, forne hospitall opaa forne gaardt, humle gaardt eller nogre hinds tilligelse hindre eller hindre ladhe eller i nogre maade att wforrette. Datum Wiiborg, sexta feria post cantate, præsentibus her Mogens, her Prøbiørn, her Oue, Knudt Persen, Per Ebbesen.

Viborg 2. Maj 1537.

Jomfru Lene Olufsdatter Gyldenstjerne ved Ludvig Olufsen Gyldenstjerne imod Mogens Munk.

Ang. jord i Hesselbjærg (Estvad sogn), som sandemænd svor fra bymarken til Hesselbjærggaard.

Jorden tildømmes sagsøgte. Saafremt sagsøgeren, der har faaet den tilskiftet i søskendeskifte, ikke mener at være fyldestgjort med den jord, der blev tilsvoret hende til gengæld af sandemændene, kan hun tiltale sine medarvinger.

H. 1 fol 67 r.

Magnus Munck Iomfrw Liene.

Vor skickett for os Loduig Olssen oc haffde i rette steffntt Magens Munck oc tiltallett hannem for nogett iordt oc eygendom, som sandemendt aff Giendiing herritt haffde suorett fraa Heselberg bymarck oc tiill Heselberg gordtz marck etc. Ther tiill suarett Magens Munck oc i rette lagde ett Iep Friises og Iens Tamsens breff, lydendes att thy mett flere gode mendt hagde werett offuer samme iordt oc eyendom oc fandtz i sandhedt, att then iordt, som forne sandemendt hagde suorett fran Heselberg gaardt marck oc tiill Heselberg bymarck, wor møgett bedre en thett, som the suor fraa Heselberg by oc indt tiill Heselberg gaardt etc. Ther tiill suarett forne Loduig Olsen paa syn søsters wegne, att samme iordt oc eygendom

waar hynne tilskifftt wti rett syskenskiffte, oc menthe ther fore, att hinde burde thett att nyde oc beholde mett flere ordt etc. Tha epther tiiltall etc. vor ther saa paa sagtt for rette, att forn^e Magens Munck bør att nyde oc beholde all then iordt oc eygendom, som indt er suoren tiill Heselberg gaardt marck, oc iomfru Lene att nyde oc beholde all then iordt oc eygendom, som hende er tilsuorett i Heselberg bymarck, oc ther som hun haffuer icke fylleste i then iordt, som hende er wandlodig, tha talle alle syn mettarffinge tiill epther logen. Datum Viiborg quarta feria post cantate, præsentibus her Magnus, her Prebiørn, her Offue, Erich Banner, Knut Perssen, Erich Krumdig, Per Ebbessen, Axell Iull.

Viborg (5.) Maj 1537.

Jacob Andersen i Allelev (Lyngby sogn) ved Hans Skov, borger i Randers, imod Christiern Sørensen ved Morten Hegelund.

Ang. legitimation ved kuldlysning af uægte barn.

Sagsøgte anerkendes som sagsøgerens søn afdøde Søren Jacobsens ægte barn og arving. De, der er i besiddelse af afdødes gods, skal inden 6 uger udlevere ham det under 40 mk.s bøder. Intet hensyn taget til sagsøgerens paastand om, at kuldlysningen skulde være foretaget i drukkenskab.¹⁾

H. 1 fol 67 v—68 r.

Chrestiern Seurensen.

Vor skickett for os Hans Skoff borger wti Randers opaa then enne, Iep Andersens wegne i Allesløff, oc Morthen Hegelundt paa Cresten Seurensens wegne, som oc sellffuer tiilstedhe wor. Oc tiltallett forneffne Hans Skoff samme Crestiern Seurensen opaa forn^e Iens[!] Anderssens wegne, Seuren Iacobsens fadher, for en dom, som handt hagde tagett tiill Wiiborg landtztung, lydendes thett Magens Munck, Iep Friis, Iens Tamssen mett flere hagde tiildømppt samme Crestiern Seurensen oc were Seuren Iacobsens ecthe søn oc rette arffing, epther thy forn^e Seuren Iacobsen gjorde oc liuste

¹⁾ Jfr. s. 127 f.

samme Cresten Seurensen i kiøn koldt for syn ecthe arffing. Ther tiill suaret for^{ne} Hans Skoff opaa Iens[!] Anderssens wegne, som handt gick i rette for, att samme Seuren Tawelsen[!] gjorde thett wti føruidtt oc druckenskaff oc løb ynd aapaa ting i Wiborg oc sagde thett, att handt skulle were hans ecthe barn, oc skulle dog icke haffde werett giordt i then ath oc menyng, thett handt ville saa skee skulle mett flere ordt etc. Ther tiill suarett for^{ne} Morthen Hegelundt aapaa for^{ne} Cresten Seurensens wegne, att samme Seuren Iacobsen wor paa Wiiborg byting oc liudelig for dommere oc domsmendt, som then dag tiill tingitt waar, fick for^{ne} Cresten Seuren syn oc indkeste hannem tiill hans retthe søn oc att were rett arffuing epther hans dødt, oc tog ther strax ett fuldt tings vitne, effther som mange dannemendt well wiitherliggt er baade her wti Viborg oc wdhen, oc fick samme wittne i sin haffuendes were. Oc wonde 8 mendt wti etth tings wittne aff Wiiboriig byting aff for^{ne} Magnus Mu[n]ck mett flere oc saa i sandhedt gangen er, som forscreffuett staar. Oc berette for^{ne} Morthen Hegelundt, att then tiidt Seuren Iacobsen dødt wor, tha bleff for^{ne} tings[vitne] bortte oc hannem tagett mett andre for^{ne} Seuren Iacobsens breffue etc. Tha epther tilltall etc. sagdes ther saa paa fore rette, att epther logen¹⁾ att then, som faderen gør seg tiill barn inden tingi oc liuser hannem y køn oc koldt, hannem bør rette arffinge att were oc stande for fuldt ecthe barn, oc ther for bør oc for^{ne} Cresten Seurensen att were Seuren Iacobsens rette arffinge, oc how som samme Seuren Iacobsens godtz, i hwadt som helst thett er, epther hannem annammett haffuer wdhen Cresten Seurensens mynde, thii skulle thett wdlegge oc igen antworde for^{ne} Cresten Seuren [aaben plads] oc wforhindrett i alle maade inden 6 wger nest epther komendes eller bøde ther fore huer sex wger 40 marck modt oss oc 40 marck modt bunden, thii hannem samme godtz forholdendes worder. Datum Viiborg, [aaben plads] præsentibus her Magens, her Prebiørn, her Oue, Mogens Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

¹⁾ Jyske Lov I 21.

7. Maj 1537.

Laurids Ibsen i Resendal (Gødvad sogn) paa sin hustrus vegne mod Jens Sejersen i Farre (Sporup sogn).

Ang. Brassinggaard i Farre.

Godset tildømmes sagsøgte i henhold til hans skøde og tingsvidner, indtil sagsøgeren kan fremlægge gamle adkomstbreve; intet hensyn tages til de af denne fremlagte nyligt udstedte breve.

H. 1 fol 68 r—68 v.

Iens Seerssen.

Vor skickett for os Lauris Ibsen i Resendall opaa syn hustrues vegne oc hagde i rette steffntt Iens Seiersen i Farde oc tiltallet hannem for en gaardt i forne Farde, som kallis Brasgardt, mett sin tilligelse oc ett gordstedt i samme stedt, som Niels Andersen opaa bodhe. Oc i retthe lagde forne Lauris Iepsen ett wor naadelige herre faders breff, lydendes att Mattis Nielsen hagde tilstadetth for hans ko. mat., thett hand hagde skøtt oc affhendt en broderdeell i forne gaardt oc boell mett theres tiligelse, som hans naades breff ythermere wduiser. Item ett wittne a Nyne [!] herritt ting nu nylygen wdgiffuitt att 24 mendt hagde widnett, att ther mandt skreff 24 ar, tha hagde the hørdt, att same Mattis Nielsen skulle haffue giordt forne Lauriss Iepsen fuldt skode, huilkett skødhe som icke tiill stede wor mett flere andre breffue etc. Ther tiill suarett Iens Seyerssen oc i rette lagde ett skøde breff tiill Geering herrritz ting wndher gudtz aar 1527, lydendes att Pouel Lassen, Palli Lassen, Iens Lassen oc Suen Birth oc paa hans hustrues vegne, som alle waare Palli Lasens arffinge, hagde skøtt oc affhendt tiill forne Iens Seiersen Brassing gaardt mett sin tilligelse. Item ett tings wittne tiill samme ting, thett 12 mendt hagde wondett, att thett gorstedt i samme Farri, som Niels Andersen appaa bodhe, thet liger tiill forne Iens Seyerssens egen gaardtzey, som handt nu selluff iboer mett flere ordt etc. Item ett tings wittne aff 24 mendt wdgiffuett till samme ting, lydendes thett forne Brasing gaardt i Fardi wor Lass Palligssens retthe arffgodtz, oc ey handt hagde affhendt thett noger stedt

enthett mett panth eller skødhe, som thet breff ythermere wduiser oc indeholdher. Item ett tings wittne, thett forne Brasing gaardt wor logligenn logbodett tiill forne Gerneherritt ting, før thet skøde bleff giortt etc. Tha sagdes ther saa paa fore rette, att forne Iens Seyerssen oc hans arffinge skall nyde oc beholde samme Brasing gaardt wti Fardi oc thett gorsted i sammestedt, som fo[r]screffuett staar, mett alle theres retthe tiilligelse, tiill saa lenge forne Lauris Ibsen kandt wittne seg ther ind mett gamle skøde breffue oc attkoms breffue, oc thii breffue, som nyligen tagen er, ey att komme hannem tiill skade i noger maade. Datum secunda feria post vocem iocunditatis, præsentibus her Prebiørn, her Oue, Erick Banner, Magens Munck, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull etc.

Aalborg 20. April 1537.

Hr. Peder Jensen, forstander for Aalborg helligaandshus, imod Jesper Tordsen (Vognsen) til Hørbylund.

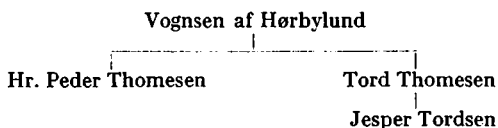
Ang. en gaard i Hunderup (Skallerup sogn) og to i »Huedt« (Vester-Hjermeslev sogn).

Godset tildømmes sagsøgeren, da det ikke er bevist, at det udelukkende er skænket paa betingelse af, at der blev holdt sjælemesser. Det forbeholdes sagsøgeren og andre at tilbage-søge godset med bedre beviser.

H. 1 fol 68 v—69 r.

Hospitall tiill Aaleborg.

Vor skickett for os her Pedher Iensen, forstandher tiill heliggesthus i Aalleborg, oc haffde i rette steffntt Iesper Torndsen tiill Hørbylundt for nogett godtz, som waar tre gaardhe, en wti Hwnderup i Skielderup sogn oc thuo i Huedt wti Hiermersløff sogn, som her Per Tamsen, forne Iesper Tordtsens neste frende, hagne indgiffuitt mett seg tiill forne

closther tiill the fatige siuge folck, huilke forne garde forne Iesper Torssen hagde igen tagett oc nogen aar forholdhett fraa forne closter oc thii siuge folck, som hannem siuntes emodt log oc retth etc. Ther tiill suarede forne Iesper Torssen oc sagde, thett forne gaarde wor giffuen til forne helliggestus fore mese oc gudtz thienniste oc icke tiill the siuge folck, oc epher thy messen wor nedherlagtt, tha siuntes hanum att haffue rett att talle tiill godtzett igen etc. Tha suarede forne her Per Ienssen, att thett wor icke all eniste giffuitt for meser mett[!] oc saa tiill the fattig, siuge meniskes kledhe oc føde oc opholdt, oc framlag 2 forne her Per Thamssens breffue, thett liudendes att en gaardt wor giffuitt alenist tiill the fattige, siuge folck oc ick for nogen meser. Tha tilsuarett wii personlige Iesper Tordsen, om hand haffuer nogen genbreffue eller beuisning, thett forne gaarde wor giffuen all eniste for meser oc icke tiill fattige siuge folck. Ther tiill suarett hand ney, att hand haffde i[n]gen genbreffue ther aapaae etc. Tha epher tiilltall etc. wort ther saa paa sagt fore retthe, att forne gaarde skulle bliffue tiill forne siuge folck i helliggesthus tiill theres føde, klede oc opholdt, saa lenge forne Iesper Tordsen eller nogen kunde wyne thennem forne gaarde aff mett bedhre breffue oc beuisni[n]ge wti dom oc retthergang. Datum Olleborg, sexta feria post dominicam misericordia domini, præsentibus her Mogens, her Iehan Rantzow, her Oue, Magens Munc, Erick Banner, Knudt Persen, Erick Kromedige, Per Ebbesen oc Axell Iull.

Silkeborg 8. Maj 1537.

Peder Kovdal imod Houlbjerg herreds nævninge ved Søren Leth.

Ang. nævningenes ed, hvorved der er svoret sagsøgeren m. fl. plovfred over.

Nævningenes ed opretholdes paa grundlag af de fremlagte beviser. Domfældte skal bøde til bonden, før han bøder til kongen.

H. 1 fol 69 r—69 v.

Neffninge i Hoffuilbierrig herritt.

Vor skicke Peder Kouffdall oc haffde i rette steffntt herritz neffning aff Hoffuilbierrig herritt for en ploffredt, thii hagde suorett hannem oc hans mettfølger offuer, oc menthett wor giort mett wrett. Ther tiill suarett Seuren Letth paa forne neffning vegne, att samme Per Koffdall mett nogre sine mettfølger ginge wdaff byen mett woben oc werge oc spenthe arbeste mett thett skiell, thii wiille ihiell[slaa] Seuren Iensen, som gick wedt sin plog, oc haffde nogre mettfølger mett seg aff andre byer. Oc tha forne Seuren Iensen thett saa, tha gick handt fraa sin plog, oc haffde icke naboer oc andre kommett ther emellom, tha haffde handt ther offuer wortt slagett. Oc beuiste Iens Lage, att Seuren Persen haffde igiennem skott hans kiorthell oc dog icke giordt hannem skade. Oc ephther sliig beuisninger, som samme neffninge for thennem saae oc hørde, oc wor ingen skelligien beuisning for thennem paa forne Per Choudals siide, att thii kunde suerre hannem oc hans mettfølger aarsage i then sag, oc forthii suore thennem ploffredt offuer. Ther tiill suarede forne Per Kowdall, att handt haffde bødte emodt kongen for samme plogfredt. Tha ephther sagens leylighedt worthe ther saa paa sagtt for rette, att ephther sliig beuisninger, som i retthe lagde paa baade, tha haffue forne neffninge suorett retth oc bør for then sag quitt att were, oc forne Per Kowdall oc hans mettfølger att bødhe for plogfredt thennem offuer suorett er emodt bunde oc konger, thi att ey motte bødhe kongens sag, førre bundens sag wor affthallett. Datum Silkeborg, tertia feria post wocem iocunditatis, præsentibus Magens Munck, Per Ebbesen, Lauris Westeny oc Lauris Simensen etc.

Silkeborg 8. Maj 1537.

Christine Sørensen og hendes søn imod Thomes Nielsen i Klintrup (Røgind sogn) og Steffen Enevoldsen.

Ang. den mandebod, Thomes Nielsen oppebar for søgørens husbond Søren Nielsens drab, og ang. Steffen Enevoldsens meddelagtighed i samme drab.

Thomes Nielsen dømmes til at udlevere af de aftalte bøder de 30 mk. for »loben« bod og 1/3 af de ligeledes aftalte 50 mk.

samt til at afregne, hvad han ikke har fortæret af de 30 mk., som var aftalt for kost og tæring. Fædrende og mødrende sal, som er inddømt i fjerdingkirken, skal han skifte mellem hende, hendes børn oc slægt og venner.

Steffen Enevoldsen, som fremlægger tingsvidne om, at der foreligger orfejde om Søren Nielsens død og om saar og skade, han skulde have tilføjet denne, dømmes til at bøde for saar, skade og raadssag.

H. 1 fol 69 v.

Christine Seurens.

Vor skickett for os Christine Seurens oc hinds søn oc haffde i rette steffntt Tomes Nielsen wti Klintrup for en bodt, handt haffde opboret effther hinds hosbundtt Seuren Nielsen, oc tisligeste hagde i rette steffntt Staphen Enwoldtsen, for handt war wti raadtt oc gierning mett, ther samme hinds hosbundtt bleff slagett, oc gjorde hannem saaer oc skade, oc beclagett, att forne Tomes Nielsen hagde opbaarett bodt oc bedring for samme mandødt, oc ey hun eller hinds børn haffuer fangett ther aff, hues hinde hørde mett rette. Thisligeste beclagett hun, att forne Staphen Enwoldtsen wor i raadtt oc gierning mett oc wor offuersuoren raatsag for forne Seuren Nielsens dødt oc aldrig hagde bødt ther for emodtt hende eller hinds børn oc ey heller for saaer oc skade, handt hinds hosbondtt giorttt haffde. Ther tiill suarede forne Tomes Nielsen, att ther wor bodtt fest fore samme mandødt, oc slegtt oc wenner haffde samme bodtt opbeborettt wndtagett medherne sall, som wor indømppt wti ferdings kirke, oc i rette lagde ett tings witne, att ther wor wdloffuitt for forne Seuren Nielsens dødt 50 lode marck, 30 marck tiill loben budtt, 30 marck for kost og thering og forne Tomes Nielsen 14 marck oc hans søn 2 marck etc. Item i rette lagde forne Staphen Ienwoldtsen ett tings wittne, lydendes att ther wor gangen oc giorttt orfeydt, for forne Seuren Nielsens dødt oc for saaer oc skade, som handt paa forne Seuren Nielsen giordtt haffde, oc skulle all tingist were en endelig afftallen sag. Wortt ther sagtt fore retthe, att forne Cristine Seurens oc hinds born bør thii 30 marck for loben bodtt, epher thii samme vitne ey bemelder, att thett wor wdthloffuitt nogett

tiill feyring, oc then tredie partt aff thii 50 løde marck, oc forne Tomes Nielsen att gøre thennem redhe paa, hues handt haffuer icke skellig theritt af thii andre 30 marck, oc handt att annamme federne sall oc mederne sall tiill seg, som i ferings kirke indlaggt er, oc thennem skiffte oc deelle emellom hinde oc hines børn, hues thennem bør ther aff mett rette, oc thii ey ther forne haffue wdfangitt, oc siiden skiffthe thett andett, hues offuer er emellom slegtt oc wenner, oc hannem att beholde thii 14 marck oc hans søn thii 2 marck, som forscreffuett staar. Tisligeste bør forne Staphen Ienwoldttsen att bøde modt hinde oc hines børn for saaer oc skade, thii giorde hines hosbondt, oc for raadsag, thennem offuer suorett er, emodt os oc bonden ephther lagen. Datum Silkeborg, tertia feria post wocem iocunditatis, præsentibus Magnus Munck oc Per Ebbessen.

Silkeborg 8. Maj 1537.

Laurids Simonsen (Udsen) i Tulstrup (Sall sogn) imod Laurids Vestenie i Hagsted (Hagsholm, Houlbjerg sogn).

Ang. vanhjemmel med hensyn til en gaard i Tulstrup kaldet Viffertsjord, som sagsøgeren har erhvervet fra sagsøgtes fader ved mageskifte.

Sagsøgeren tilkendes den gaard i Aptrup (Sall sogn), han gav som vederlag for Viffertsjord. Sagsøgtes medarvinger skal yde ham erstatning i forhold til deres arveparter.

H. 1 fol 70 r.

Lauris Simensen.

Vor skickett for oss Lauris Simensen wti Tulstrop oc tiltallet Lauris Westeny wti Hagstedt for en gaardt ligendes i forne Tulstrup, som kaldes tiillforne Wiiferdz iordt, som forne Lauris Westeny[s] fader haffde soldt oc skøtt hannem for en anden gaardt ligendes i Aptrup mett 3 aggre paa Krogroo oc 2 wedt Dybdall, soom handt strax beuiste mett skøde breff, som handt i rette lagde, oc forne Lauris Westeny ey kunde siige ney tiill. Oc beclagett forne Lauris Simensen, att forne Wiiferdziordt wor hannem affwonden wti retthergang, oc menthe forthy, att hannem burde syn gaardt oc agger igen effther skøde breues lydelse. Ther paa

worthe saa fore retthe sagtt, att ephertthii forne gaardt Wifertz iordt er forne Lauris Simensen affwonden wti retthergang, tha bør hannem sin gardt wti Aprtrup mett thii 3 aggre paa Krogroo oc 2 wedt Dybdall oc all forne gaardtz rette tilligelse igen att haffue, nyde oc beholde oc then strax annamme, oc thet skøde breff, som forne Lauris Westenyas fader ther paa giortt oc giffuitt haffuer, att were dødt oc magteløst oc ey forne Lauris Simensen eller hans arffinge tiill skade att komme ephert thenne dag i nogre maade, oc forne Lauris Vestenyas mettarffinge att thage wti then skade oc brast mett hannem ehuer ephert sin mandtparth. Datum Silkeborg, tertia feria post wocem iocunditatis, præsentibus Magens Munck, Per Ebbsen.

Øm kloster 11. Maj 1537.

Niels Pedersen i Sjelle imod Niels Lauridsen i Foldby.

Ang. besiddelsen af en gaard i Sjelle.

Gaarden tildømmes sagsøgeren, der ejer den ene halvdel og i henhold til aftale yder sagsøgte skæppeskyld af den anden halvdel. Et af sagsøgte fremlagt af sagsøgeren udstedt pantebrev dømmes magtesløst.

H. 1 fol 70 r—70 v.

Nis Persen i Sellæ oc Nis Lassen i Foldtby.

Vor skickett for os Nis Persen oc haffde i retthe steffntt Nis Lasen i Foldtby, fore handt hagede inwelditt seg i then bunde gaardt i Siellæ, som handt selluff wti boer. Ther tiill suarett Nis Lasen, att handt hagede erffuitt halluff parthen i samme gaardt oc haffde suo møgett mere i then anden halffdeell i samme gaardhtt, som ett panthebreff liuder paa tiuge marck etc., som samme breff ther om ythermere indeholder, som handt strax for os wti retthe lagde. Ythermere i retthe lagde handt etth obett besiglitt pergments breff, som forne Nis Persen i Sellæ hagede selluff wdgiffuitt oc beseglitt wnder siitt egith och andre dan[ne]mendts indsiigle, lydendes att handt haffuer beplichet seg att giffue forne Nis Lassen paa hans hustrues oc hindes mettarffinges wegne aarligen tiill gode redhe en ørte korn att ydes om sancti

Mortthens dag wti Foldby, suo lenge som handt bruger oc besiddher samme gaardt i Sellæ for samme Nis Lasens anpartt etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholdher. Ther tiill suarede forne Nis Persen oc i rette lagde nogre tings witner, lydendes att hannem wor soldt oc skott noger deell oc lodt i samme gaardt, som wor en halffdell, som vor beuiseligt mett eth dombreff aff Fremmeløff herrittz ting, som Lauris Nielsen, then tiidt siidendes i dommers stedt, haffde vdgiffuit och besegelt etc. Tisligest eth tings vitne aff samme herridzting ludendes att nogre mendt haffde vitnet till samme ting, att the neruerendes hoss ware, then tidt forne Nels Persen vdgaff och fultgiorde samme panthebreff ludendes paa 20 marc etc. Dog same panthebreff bleff hannem forsemmett [?] for och ey kunde thet offuer komme etc. Tha effther b[reffue], bevisninger etc. vortte ther saa paa sagdt for rette, att forne Niels Persen bør att nyde oc beholde lighe then anden halffpartt i samme gardt, och scall forne Niels Persen giffue forne Niels Lassen aarligen till skepeskyldt en orte korn i Foldby om sancti Marthens dag, som theres eghet contracts breff yd[er]mere wduiser och yndholder, swa lenge som han besidder same Niels Lassens anpartt i same gardt och holder gaarden mett syn tilligelse och skaffuen weth heffdt och macht, oc thet panthebreff, som Nis Lassen i rette lagde, att were dødt och macteløss och ey att kome Niels Persen till skade i noger made. Datum Emclosther, sexta feria post vocem iocunditatis aar etc. 1537, præsentibus her Offue, Moghens Mwnck, Axell Iull.

Skanderborg 13. Maj 1537.

*Gregorius Pedersen imod sandemænd i Hasle(?) herred.
Ang. sandemænds ed, hvorved sagsøgerens broder er svoret
drab over.*

*Sandemændenes ed opretholdes. Det er 8 aar siden, at
drabet skete, og kun to af de daværende sandemænd er
endnu i live.*

H. 1 fol 70 v—71 r.

Sandeme[n]dt aff Hasherrith.

Vor skickett for oss Gregorius Persen oc haffde i retthe steffnitt sandemendt aff Hasløff herritt for en mandødt, the haffde suorett hans broder offuer for Michell Iensens dødt, som han menthe, thii haffde giortt mett wrett. Oc i retthe lagde etth tings [witne] wtgiffuitt thiill Galthenherritz ting, lydendes att en hørde oc hans hustru haffde wittnett, att then tiidt Morthen Persen mett theres offueruelse kom agende oc fandt forne Michell Iensen dødt, tha wor huerken blaa eller blodiiig eller haffde nogen saar. Ther tiill suarede forne sandemendt, att thett er 8 aar siiden, samme gerning skedhe, oc att theres mettbrødher sandmendt, som tha wore sandemendt mett thennem oc haffde theres wittner oc bewisning, wor døde saa ner tiill the two, oc wor dog menighe heriittz mendt witttherligtt, att forne Michell Iensen wor slagett mett en øxe bag wti syn nache, oc wor etth stortt hwll paa, oc ey forne Gregoris Persen haffuer tallett ther paa førre en nu mett flere ordt, thennem emellom løb paa baadhe siider. Tha worthe ther saa paa sagtt fore rette, att forne sandemendt haffuer suorett retth oc bør wedt theres magtt att bliffue epther then leylighet, som forscreffuett staar. Datum Skanderborg, søndagen exaudi, præsentibus her Oue, Magens Munck, Knudt Persen oc Chrestiern Sommer etc.

Skanderborg 13. Maj 1537.

Søren Jensen imod herredsnævninger i Galten herred og hr. Poul Eeg i Værum.

Ang. nævningernes ed, hvorved sagsøgeren er svoret gaardfred over, samt ang. hr. Poul Eegs udslagning af sagsøgerens øje.

Nævningernes ed opretholdes, og hr. Poul Eeg frifindes for tiltale paa grundlag af de fremlagte beviser. Intet hensyn taget til to tingsvidner udgivet af tre kvinder.

H. 1 fol 71 r.

Heritzneffning i Galtingherritt.

Vor skickett for os Seuren Iensen oc hagde i retthe steffnitt herritzneffning y Galthinherritt, for the hagde suorett han-

nem gaardtfredt offu[er] oc mett wrett, som handt motthe. Thisligeste haffde handt i rette steffntt her Pouell Eeg i Werum, for handt skulle haffue slagett hans yffwe wdt, then tiidt samme gaardtfredt skulle were skedt, oc i retthe lagde ett tings wittne, som 3 quinner hagde wdgiffuitt, lyndes att then tiidt forn^e Seuren Iensen gick tiill forn^e her Pouels gaardt, tha haffde handt huerken woben eller werge mett seg. Item ett andett wittne samme quinder hagde wittnett, at forn^e Seuren Iensen icke hagde huggett wden iett hug wti etth ledstolpe etc. Ther emodt i retthe lagde forn^e herritzneffn oc her Pouell etth tings wiittne, lydendes att sex siønsmendt hagde wittnett, att thii vaare i forn^e her Pouels gaardt oc saae, att hans piige wor slagen blaa, oc wor huggett 2 hug wti ledett oc etth wti ledstolpen etc. Item etth andett tings wittne, att ther wor icke nogre quindfolck wedt her Pouels gaardt, forre samme bordag wor offuerstaaedt mett flere ordt etc. Tha ephther breffue, beuisning oc sagens leylighedt worth ther saa paa sagt fore retthe, att forn^e herritzneffn haffue suoreth rett oc bør wedt magtt att bliffue, oc forn^e her Pouell, som skulle haffue slage[n] forn^e Seuren Iensens yffue wdt, oc wor dog ingen beuisning paa, for then sag quitt oc kierreløss att were. Datum Skanderborg, søndagen exaudi, præsentibus her Oue, Magens Munck, Knudt Persen oc Crestiern Sommer.

Skanderborg 13. Maj 1537.

Tøger Nielsen i Hallendrup (Rud sogn) paa sin hustrus og hendes medarvingers vegne imod Søren Jul i Vissing.

Ang. Hargaard.

Godset tildømmes sagsøgte; et af sagsøgeren fremlagt tingsvidne om, at Søren Jul skulde have bortskødet gaarden, dømmes magtesløst, da det hverken er beseglet af dommeren eller af Søren Jul.

H. 1 fol 71 r—71 v.

Seuren Iull.

Vor skickett for os Tøger Nielssen i Hallendrup paa syn hustrues oc hinds mettarffinges wegne paa then ene, oc Seuren Iull wti Wising paa then anden siide oc tiiltallett

huer anden om en gaardt kallis Hargaardt, som Pedher Andersen i Roldtstedt oc hans hustru hagde inden Galttherritz ting skøtt oc affhendt fraa thennem oc theres arffinge oc tiill Chresthen Iull oc hans arffinge, wnder gudts aar 1488, som samme skødebreff, for os wti retthe wor, ythermere wduiser oc indeholder. Item i rette lagdes etth andett breff wnder gudts aar mcdxc nono, lydendes att samme Peder Anderssen oc hans hustru hagde siiden skøtt oc affhendt samme Haregaardt tiill Ienss Iull i forne Wisinge etc., som thett breff ythermere wduiser oc indeholder. Oc i rette lagde forne Tøger Nielsen etth tings wittne aff Galthen herritz ting wnder gudts aar 1501, lydendes att Seuren Iull i forne Wisinge hagde soldt og skøtt oc opladett tiill euindelig eyge tiill Iens Iull oc hans arffinge forne Haregordt mett syn tiligelse etc., huilkett breff ey wor beseglitt mett dommerens indsiigle, oc ey forne Seuren Iull thett selluff beseglitt hagde. Tha ephther breffue, beuisning etc. wor ther saa paa sagtt fore retthe, att forne Seuren Iull oc hans mettarffinge bør forne Haregaardt mett all syn retthe tiilligelse att haffue, nyde oc beholde mett thett skødebreff, som forne Tøger Nielsen i retthe lagde, oc thett skødebreff, som huerken er beseglitt mett dommers eller Seuren Iuls indsiigle, bør ingen ythermere magtt att haffue oc ey att komme forne Seuren Iull eller hans mettarffinge tiill skade ephther thenne dag i nogre maade. Datum Skanderborg, søndagen exaudi, præsentibus her Oue, Magens Munck, Knudt Persen oc Crestiern Sommer etc.

Skanderborg 13. Maj 1537.

Hr. Niels, forstander for Randers helligaandskloster, imod Laurids Simonsen (Udsen).

Ang. vanhjemmel med hensyn til gaarden Lille Tulstrup (Sall sogn), som blev skænket klosteret af sagsøgtes søster Karen Simonsdatter (Udsen).

Sagsøgte og hans medarvinger frifindes, da de ikke har taget arv efter hende som følge af, at hun indgav sig i klosteret med al sin ejendom.

H. 1 fol 71 v—72 r.

Lauris Simonsen.

Vor skickett for os her Niels, forstander wti then heligandz closther wti Randers, oc haffde i rette steffntt Lauris Simonsen oc tiiltallett hannem for en gaardt, kallès Lille Tulstrup, som hans søster frue Karine Simonsdatter soldhe oc skøtthe tiill fornē helligesthus, oc berette, att samme gaardt wor closter affwondhen wti retthergang, oc menthe ther for, att handt wor plictug tiill att stande ther for tiill retthe etc. Ther tiill suorede fornē Lauris Simonsen, att fornē hans søsther frue Karen Simonsdatter gaff seg indt i samme closther mett godtz oc pendinge, hues hun hagde, oc ey handt eller nogre hans mettarffinge epther hinde haffde arffuitt anthen godtz eller pendinge, oc satthe i rethe, om hannem burde tilattalles eller staa tiill retthe i then sag. Tha epther sagens leylighedt wortt ther saa paa sagtt fore retthe, att epther thii fornē frue Karine Simonsdatter gaff seg i closter mett all sytt godtz, oc ey hinded arffuing haffuer arffuett nogett epther hinde, tha bør fornē Lauris Simonsen oc hans mettarffinge ey att stande closter tiill retthe for samme gaardt, som saa er closter affwonden, men bør aldeliis quitt og angerløsse att were i then sag oc ey ythermere ther for tiill rette staa i nogre maade. Datum Skanderborg, søndagen exaudi, præsentibus her Oue, Magnus Munck, Knudt Persen, Erick Kromediige, Axell Iull oc Crestiern Sommer.

Viborg 11.(?) Maj 1537.

Balthasar Pedersen paa sin broder Milther Pedersens vegne imod Christiern Sommer.

Ang. sagsøgtes fængsling af Milther Pedersen under Grevens Fejde.

Sagsøgte frifindes, da Milther Pedersen var blandt hovedsmændene for dem, der brændte hans gaard af, og derfor var undtaget fra det indrømmede lejde. Sagsøgeren m. fl. kautionister skal udrede den kaution, de havde lovet at stille for Milther Pedersen.

H. 1 fol 72 r.

Chrestiern Sommer.

Vor skickett for os Baldtzer Persen paa syn brodhers Mi[l]ther Persen[s] wegne oc haffde i retthe steffntt Chrestiern Sommer oc tiltalett hannem, for handt hagde greffuit hans brodher forne Milther i Randers wti en feylig legde oc satthe hannem wti stock oc iern, oc handt mett flere hans venner motte borge hannem vdt for hundrett march oc 8 øxne, før handt motte wdtkomme, oc menthe thennem skede ther wti wretth. Ther tiill suarede Crestiern Sommer, att forne Milther wor icke y then leydhe, oc beuiste mett samme leydebreff, att the cappeliner oc høffdesmendt, som yperst wor i then oprør att brende oc, røffue godemendtz gaarde, wor wndertagne i samme leyde etc. Oc tisligeste beuiste handt, att samme Milther wor en aff thennem oc en cappitthiner att brende hans gaardt, oc tha hag[d]e Baltzer Persen oc flere mett hannem loffuitt forne Chr[estiern] Sommer samme hundrett march oc 8 øxne, oc satthe i retthe, oc [!] hannem ey burde att haffue, hues hannem saa loffuitt wor. Tha epther tilltall etc. wor ther saa paa sagtt faare retthe, att eptherthii forne Milther Persen wor paa tagett oc indsatt wti ferske gerninger for en capethen att brende forne Crestiern Sommers gaardt aff oc wor saa wdtborgett, tha bør forne Baltzer Persen oc Milther oc the andre hannem wdborgett oc saa sagde godt fore hannem att fulgiøre oc fornøge forne Crestiern Sommer forne 1 hundrett march oc 8 øxne oc haffue thet i hans mynde wnder thett faldzmaall, som ther om skickett oc giortt er. Datum a-Viiborg-a, sexta feria post vocem iocunditatis, præsentibus Magnus Gøye, her Prøbiorn, her Oue oc Per Ebbesen.

Skanderborg 13. Maj 1537.

Hr. Ansgarius, sognepræst i Skivholme, imod mester Filip-pus, kannik i Aarhus paa kapitlets vegne.

a-a) I stedet for udstreget: Skanderborg. Da rettertinget 11. maj var i Øm (jfr. s. 181), har skriveren her sikkert glemt, at ogsaa dato burde rettes.

Ang. ejendom i Skivholme sogn, kaldet »Øreager« og »Stusmose dam«.

Godset tildømmes sagsøgte, medmindre sagsøgeren kan fremlægge adkomstbreve og bevise, at det er fraskilt med lovligt markskel. Intet hensyn taget til dennes nye tingsvidner.

H. 1 fol 72 r—72 v.

Mester Philippus canich i Aærss.

Vor skickett for os her Ansgarius, sogneprest tiill Skydeholm kirke, oc hagde i retthe steffntt mesther Philippum, canich tiill Aarhus domkirke, oc tiltallet hannem fore nogen egendom ligendes i forne Skydholms sogn, som kalles Øreager, Stusmosæ dam mett skoff oc marck i samme stedt, som forne her Ansgarius sagde att haffue legitt tiill hans prestegaardt wti nogre aar. Oc i retthe lagde noger nyy tingis wittner, sogne winder, liudendes att samme egendom hagde legitt tiill forne prestegaardt etc., oc hagde dog ingen gammell att kom ther paa i nogre maade. Ther tiill suorede forne mesther Philippus oc i rette lagde gamle attkoms breffue, lagheffdt breffue oc sandemendtz breffue mett flere, lydendes att forne egendom (som her Ansgarius paa tretther) wor capithels wti Aarhus retthe godtz oc eygendom oc ingen att haffue brugtt forne eygendom tiill leyge wdhen forne capittels willig o[c] mynde etc. Tha ephther breffue, beuisning etc. wor ther saa paa sagtt fore retthe, att ephtherthii forne eygendom Øreagger, Stusmosedam, skoff oc marck wti samme stedt fandes att were wdhen marckeskiell emellom Skydeholm march oc Torps marck oc ephther sliig gamle attkoms breffue oc beuisning, som forscreffuett staar, tha bør forne mesther Philippus paa Aarhus cappithels wegne samme iordt oc eygendom att nyde, bruge oc beholdhe, wdhen forne her Ansgarius haffuer ther atkom paa oc kandt skelliige beuisse, att thett er saa affstennett oc affmertt ephther logen, att hanom bør thett att nyde ephther logen. Datum Skanderborg, søndagen exaudi, præsentibus her Oue, Magnus Munck, Knudt Persen, Erick Kromedige, Axell Iull, Chrestiern Sommer etc.

Skanderborg 13. Maj 1537.

Lodsejere i Fly imod Ludvig Olufsen Gyldenstjerne og medarbejere.

Ang. markskel mellem Fly og Estvad enge.

Sagsøgernes paastand, at aen bortset fra Hjelm holm danner markskel, tages til følge paa grundlag af et efter kongelig befaling af rigsraader og gode mænd foretaget syn. Sagsøgte dømmes til at fjerne det dige, som hans afdøde broder lod opføre som markskel, og til at erstatte, hvad skade sagsøgerne har lidt. De mænd, der opførte diget, skal bøde efter loven.¹⁾

H. 1 fol 72 v—73 r.

Fløyge mendt.

Vor skickett for os wore oc kronens bønder mett alle andre lodzeyger wti Fløye oc hagde i retthe steffntt Lodwich Gyllenstiernæ tiill Estvadt oc hans mettarffinge oc tiltallett hannem for nogre theres enge, som mester Anders Gyllenstjerne haffuer fott fraa thennem offuer retth marckeskiell, oc tisligeste for etth dyge, som forne mester Anders haffuer ladett kasthe thuertt egennem theres enge, som aff arildtz tiidt haffuer leyett oc werett brugtt tiill theres by etc. Ther tiill suarett fornæ Loduich Gyllenstiernæ²⁾, att saa wiitt som hans brodher mesther Anders haffuer ladett kasthe samme dyge, ther offuer then gamle blanke aa lobiit aff arildtz tiidt, som nu er igien groedt oc løber paa etth andett stedt, oc mienthe, att samme gamle aa burde att were retth skiell, oc ther paa i retthe lagde nogre breffue, att saa were skulle etc. Oc ther wdoffuer for slig breffue oc wnderwisning oc epther sliig leylighedt tilskickett wii fraa os wti wor kiøpstedt Wiiborg nogre aff worth elskelige Danmarcks riges raad oc gode mendt, som wor her Oue, Knudt Persen, Axell Iull, att the skulle tage tiill thennem flere aff wore gode mendt att grandske oc wdledhe retth skell emellom fornæ Estwadt oc Fløye, och om thett wor

¹⁾ Jfr. s. 712, 736 og 778.

²⁾ I stedet for udstreget: Olsen.

then gamle aa, som forne mesther Andhers haffuer fuldt mett gryffth oc dyge, eller och thett wor then klare aa, huilkett som burdhe att were retth skiell eller oc ey, huilke forne gode mendt ther i dag igienkomme paa wortht slotth Skanderborg oc witnede for os, att the paa samme aasteder weritt hagde oc granske oc forfare wti saa maade, att the ey kunde kende wti nogre maade, att samme blancke aa noger tiidt hagde lobytt anderstedtz, endt som hun nu løber emellom forne Estwodt oc Fløye, oc ingen stedt hun hagde lobetth wdhen etth stedt østen oc norden om en holm, som kallis Hielm, oc strax nedher i then blancke igien oc kandt were wedt etth las høø oc two, oc ey the kunde kende, att then blancke aa nogre tiidt hagde lobitt eller werett ephther thett diige, som forne mesther Anders haffuer ladett graffue. Oc tisligeste beuiste forne Floyge mendt mett mange andre gamle breffue, att samme blancke aa haffuer aff arildtz tiidt lobitt, som hun nu løber, wdertagett thett ene stedt om hielm, som forscreffuett staar, oc att samme blancke aa gjør retth skiell emellom forne Floyge oc Estwadt gaardt oc andre lodtzeygere etc. mett flere andre beuisninger oc breffue, som the paa baadhe siider for os wti retthe lagde. Tha ephther tiiltall etc. sagdes ther saa paa fore retthe, att forne blancke, som nu klarlig løber, bør att were retth marckeskiell emellom forne Estwadt oc andre lodtzeyger oc Floye, oc forne Floye mendt bør her ephther att nyde oc beholdhe alle forne enge, ther inden for er, undertagen then eng oc aastedt, som kallis Hielm, oc thett dyge, som forne mesther Andhers saa haffuer ladett kaste indt paa samme enge, thett forne Loduig Gyllenstierne oc hans mettarffinge igien att kaste oc gøre thett slett, som thett tilforne wor, som thii mendt, saa graffuitt haffuer, bør ther for att bode ephther logen, oc hues skade oc brøst, som forne Floye mendt haffuer fott paa theres høø eller andett, thett bør Loduich Gyllenstierne oc hans mettarffinge thennem igen att giffue, oc ey nogre breffue, som mesther Anders eller nogre andre saa tagett haffue emodt forne Fløye mendt paa samme forne aasteder, att komme forne lodeyger i Fløge till skade ephther thenne dag i nogre maade, oc the fiiskegaarde, som sath er i forne blancke

aa, thennem bør wedt theres magtt att bliffue. Datum Skanderborg, søndagen exaudi, præsentibus her Oue, Magens Munck, Knudt Persen, Erick Kromedige oc Axell Iull etc.

Skanderborg 12. Maj 1537.

Karen Eriksdatter (Rosenkrantz), abbedisse i Mariager kloster, imod hr. Mads Ovesen, provst i Randers, og borgmestre og raad smstds.

Ang. den nedbrudte Vor Frue kirke og skole samt nogle enge i Randers.

Kongen skænker byen kirken og dens ejendomme. Klosteret, der fremlægger gamle kongebreve som adkomst, faar løfte om at faa ejendom anvist andetsteds til gengæld for dem, de maa afgive til byen.

H. 1 fol 73 r—73 v.

Borgmestre, raadt oc menighedt wti Randers.

Vor skickett for os Karin Eriksdatter, moder abbedidtz i Mariager closter, møndig fogett, oc hagde i retthe steffnt her Mattis Ousen, prouest i wor kiøbstedt Randers, oc wor borgmestre oc raadt ther sammestedtz oc tiilltallett thennem for Wor Frue kirke oc skollæ, som thii haffue affbrodt, oc tisligeste faar nogre enge ligendes ther hoes byen, som laa tiill presteborditt, oc kirkegaardt, som fornæ closter hagde wti theres by, oc hagde wor forfernes koæ breffue¹⁾ paa oc andre beuisninger etc., huilke fornæ breffue paa fornæ kirke oc eygendom wii aldeliis her ephther gøre døde oc magtelose for wiillie oc troo thienniste, som borgmestre oc raade menighedt wti wor kiøbstedt Randers os oc riigetth wti thenne franfarne feyde beuist haffue oc her ephther troolige os oc wor ephther kommere koninger beuise kunde, haffue wii wntt oc giffuitt oc nu her ephther wnde oc giffue tiill ewich tiidt fornæ wor borger i Randers oc theres ephther komere arffinge fornæ kirke oc all hinded retthe tilligelse inden byes eller wden byes att haffue, nyde, bruge oc beholdhe tiill theres byes forbedring, oc ther emodt wiille wii gøre fornæ Mariaggers closter wedherleg fore fornæ kirke oc eygendom paa eth andett stedt, forbiudendes alle

1) Fr. I's Reg. s. 210 (1529 7. Juni), jfr. Æ.A. Reg. V s. 746 f.

ehuo the helst ere eller were kunde forn^e Mariagers closter eller theres ept^her komere i forn^e closter eller no^ger wore forgett^her eller embetz^mendt forn^e wore borgere oc menighedt i forn^e Randers paa forn^e kirke oc eygendom att hindre, hindre lade eller i no^gre maade att wforret^he wnder wor hyllist oc naade. Datum Skanderborg, sabbato post wocem iocunditatis, præsentibus Magens Munck, Knudt Persen oc Axel Iull etc.

Skanderborg 14. Maj 1537.

Oluf Nielsen i Voldby imod Mikkel Olufsen.

Ang. jord og enge paa Grenaa mark.

Godset tildømmes sagsøgte i henhold til hans gamle adkomstbreve. Sagsøgerens breve dømmes magtesløse.

H. 1 fol 73 v.

Michell Oluffsen.

Vor skickett for Olluff Nielsen i Waldtby oc hagde i retthe steffntt Michell Ollussen oc tiltallett hannem fore 3 stycker iordt paa forn^e Grynoff marck oc 4 enge wti Braaeng, 2 wti Westher eng oc 2 wti Østher enge, oc y retthe lagde forn^e Oluff Nielsen no^gre beuisninger, som icke skellig eller redeligæ wore. Och ther emodt y retthe lagde forn^e Michell Olluffsen gamle adkoms breffue oc andre skellig beuisninger, som waa 57 ar gamell, som the breffue ythermere wduiser oc indeholdher. Ther worte saa paa sagt^t fore retthe, att forn^e Michell Olluffsen oc hans arffinge bør att nyde oc beholdhe samme 3 stycker iordt paa Geindnow[!] marck oc the 4 stycker enge, som ligger i Braaeng, oc the breffue, som forn^e Olluff Nielsen i retthe lagde, bør ingen magt att haffue, men att were dødt oc magteløst og ey komme forn^e Michell Olluffsen eller hans arffinge till skade att komme[!] ept^her thenne dag i no^ger maadhe. Datum Skanderborg, secunda feria post dominicam exaudi, præsentibus her Oue, Magens Munck, Axell Iull oc Crestiern Sommer.

Skanderborg 13. Maj 1537.

Hans Pedersen i Gauerlund imod Niels Mikkelsen i Pjedsted.

Ang. Brunkes bol, en otting jord paa Gauerslund mark.

Godset tildømmes sagsøgte i henhold til skødebreve og til en kongelig tilladelse til at dele bondegods. Efter saadan tilladelse maa godset kun samles igen med kongens samtykke.

H. 1 fol 73 v—74 r.

Nis Michelsen.

Vor skickett for os Hans Persen i Gauerslundt oc hagde i retthe steffntt Nis Michelsen i Pedstedt fore en otting iordt, handt holtthe oc brugthe fraa then bunde gaardt, handt wti boede, oc beuiste mett mange leffuendes mendtz røst, att samme iordt hagde verett brugett tiill forne gaardt i Gauerslundt, saa lenge som thennem kunde myndes, tiill saa lenge forne Nis Michelsen fick thett i were. Ther tiill suarett forne Nis Michelsen oc i retthe lagde ethh tings wittne aff Holme-myndt herritz ting halluff fierre sindes tiuge aar gamelltt, lydendes att Atzløff i Ørum hagde skøtt Michell Hermensen halluff Brunkes boell paa Gauerslundt marck etc. Item ethh andett tings wittne lydendes att Kieldt Andersen oc Anne hans hustru hagde skøtt forne Nis Michelsen en otting iordt paa Gauerslundt march, som kallis Brunkes boell mett syn tilligelse etc. Item ett wor kierre herre faders k. Fredericks breff¹⁾ lydendes att hans naade hagde wntt Niels Michelsen oc hans hustru oc begges theres børn att bygge samme Brunkes boels boll iordt oc nyde then theres liffs tiidtt frii oc quitt wdhen all ythermere tynges, enn ther aff arildtz tiidtt affganget haffuer. Tha epther breffue etc. wor ther saa paa sagt fore retthe, att eptherthii forne Nis Michelsen haffuer køptt samme iordt oc boell aff retthe arffing oc haffuer forne wor kierre herre faders k. Fredericks breff oc samtycke ther tiill, tha bør forne Nis Michelsen, hans hustru oc børn samme otting iordt att haffue, nyde oc beholdhe epther sitt breffs lydelse oc suare kongen ther fuldt aff, epther thii att huor som bynders godtz splittes adt mett koningens samtycke, tha maa thett ey heller igen tiill sammen komme, wdhen koningen thet samtycke will. Datum Skanderborg søndagen

1) Fr. I's Reg. s. 67 (1525 14. Maj).

exaudi, præsentibus her Oue, Magens Munck, Knudt Persen, Erick Kromediige, Axell Iull, Crestiern Sommer.

Aakær 15. Maj 1537.

Knud Krogbag i Testrup (Kattrup sogn) paa sin hustru Anne Jensdatters vegne imod Marine Julsdatter ved hendes husband Jørgen Olufsen.

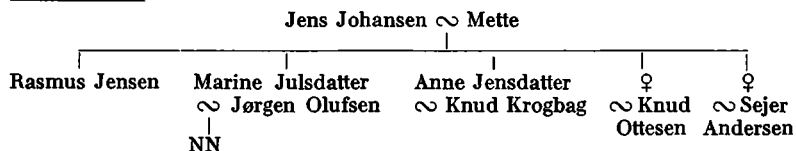
Ang. arv og gæld efter Jens Johansen.

Sagsøgte frifindes som følge af det af samme fremlagte arveafkald og forlig med sagsøgeren.

H. 1 fol 74 r—74 v.

Iørgen Olussen.

Vor skickett for os Knudt Krogbag oc hage i retthe steffntt Marine Iulssdatter for nogre pendinge, Nis Knudtsen nogen tiidt siiden forledhen skulle haffue anttwordett hendes fader Ies Iehanssen tiill trouersshende, som skulle haffue weretth sex tusindt marck oc etth hundrett gylderne i guldt, som hand skulle haffue giffuitt hende tiill festins gaffue, oc beretthe, att hendes egen broder siiden ihiell sloff fornæ Niels Knudtsen, then tiidt handt begynthe att talle paa syn pendinge oc thennem igjen haffue wille, oc siiden bøtthe hannem igen mett syn egen pendinge, oc forneffnte Marine Iulsdatter oc hendes barn ennu holder hans hustru samme pendinge fore oc ey thennem fylge lade wille. Ther tiill sw[arede] Iørgen Ollusen, fornæ Marine Iulsdatters hosbuntt, att ther wor gangen affkaldt emellom fornæ Knudt Krogbag paa syn hustrues wegne oc emellom fornæ Marine Iulsdatter oc hendes barn om arffue godtz rørendes oc wrørendes och om all gielddt, thennem haffde emellom werett tiill then dag, oc wor endeligen fordragen oc forligthe ther om, oc i retthe lagde etth tings wittne wtgiffuitt tiill Horsens byting, lydendes thett Knudt Ottsen i Giedwe, Knudt Krogbag oc Seyer Andersen i Terstrup haffde giortt

Rasmus Iensen en frii oc fuldt affkaldt fore aruff oc gieldt, som theres hustruer wor tilfallen effther theres fadher Ies Iehansen oc ephther theres moder Metthe Ienses. Item ett forligelsebreff som forne Knudt Krogbag selluff hagde wdgiffuitt oc beseglitt, at handt oc hans hustru wore aldeles wenlig oc well forligthe om alle thett regenskap, aruff oc gieldt, som forne hans hustru oc hendes broder Rasmus Iensen hagde emellom werett, ehuaadt thett helst war, inthet wndertagett, oc haffde giffuitt forne Marine Iuldatter oc hindes lagerge oc arffinge quitt oc kereløss fore alle ythermere tiltall oc kraff aff hannem, hans hustru oc theres arffinge wti alle maade, som samme contracts breff ythermere wduiser oc indeholder, oc gaff thii thennem ther om i rette paa baade siidher. Tha ephther breffue etc. wor ther saa paa sagtt fore retthe, att ephtherthii ther ere gangen frii affkall oc forligelse emellom forne Knudt Krogbag oc hans hustru Anne Iensdatter oc forne Rasmus Iensen, hindes brodher oc forne Marine Iuls[datter] oc hindes barn for aruff oc godtz, rørendes oc wrørendes ephther theres fader oc modher oc tisligeste fore alle then gieldt, thennem haffde emellom werett tiill then dag, saa the haffde ladett thennem nyffue paa alle siidher, tha bør forne Marine Iuldatter oc hennes barn for then sag quitt oc kereløs att were. Datum Aakier, tertia feria post dominicam exaudi, præsentibus her Oue, Mogens Munck, Knudt Persen, Erick Kromedige, Per Ebbesen etc.

Aakær 15. Maj 1537.

Christiern Bredal, borger i Horsens, imod Laurids Jørgensen, raadmand i Vejle.

Ang. en gaard i Vejle, som sagsøgerens afdøde broder har pantsat til kalentegildet.

Sagsøgeren kendes berettiget til som pantsætterens arving at indløse gaarden. Sagsøgte, som hævder at have erhvervet den ved mageskifte med gildet, kan fordre sit vederlag tilbage fra dette. Den af ham foretagne paabygning skal følge gaarden, da han har brugt eng og tilliggende ejendom, siden han fik den i sin besidelse.

H. 1 fol 74 v—75 r.

Chrestiern Bredall.¹⁾

Vor skickett for os Crestiern Bredall, borger i Horsens, oc haffde i retthe steffntt Lauris Iørgensen, radma[n]dt i Wegle, oc tiltallett hannem for en gaardt, hans brodher hagde panttsatt tiill callenthe gille fore 30 march, oc forne Lauris Jørgensen haffde then indløst fraa samme gille, dog handt wor ther en fremett mandt tiill, oc handt tilbiuder hannem sine pendinge oc ey maa fange syndt brodher gaardt igen tiill løsnig. Ther tiill suarede forne Lauris Iørgensen oc i retthe lagde eth mageskiffes breff, lydendes att handt hagde fangett samme gaardt tiill mageskiffitt aff her Dyrick, forstander tiill sielle capelle alther [i] forne Wæggle kyrke, mett borgmesthres, raadtz oc menighedt i forne Wegle fulburdt oc samtycke for en homlegaardt, handt haffde igien giffuitt tiill forneffne alther mett flere ordt, oc ther offuer haffde indløsth samme gaardt for 30 march, som then wor panttsatt fore, oc kunde dog icke beuisse enthen mett kiøbe breff, gaffbreff eller skødebreff, at forne gaardt hørdhe tiill forne alther, wdhen mett eth stycke lyst papyr, som skulle haffue werett for os elskelige biscop Iuer Munck aff Riipe, lydendes att forne her Iens Bredall skulle haffue giffuitt samme gaardt tiill forne alther. Ther tiill suaredhe forne Crestiern Bredhall, att hans brodher hagde kiøptt samme gaardt for syn guldt oc pendinge, som handt beuiste mett skødebreff, oc hagde siiden panttsatt then tiill forne gille fore 30 march, att [!] mentthe, att handt wor nermere igien att løse samme pantt en en fremmedtt mandt. Tha wortt ther saa fore retthe sagtt, att ephtherthii forne Crestiern Bredall er retthe arffuinge tiill samme gaardt, tha bør hannem samme gaardt att haffue, nyde oc beholdhe oc then indløse for thii 30 marck, som forscreffuett staar, oc forne Lauris Jørgensen igen att annamme syn homlegaardt, oc thett mageskiff[t] ingen ythermere magtt att haffue, oc then bygning, som forne Lauris Iørgensen paa gaardt byggt haffuer, att fylge gaarden, ephtherthii handt haffuer brugtt eng oc egendom ther tilligendes, siiden handt fick then wti were. Datum Aakier, tertia feria post dominicam exaudi, præsentibus her Owe, Magens Munck.

¹⁾ Tilføjelse i margin: Pantegods till gilde.

Aakær 15. Maj 1537.

Laurids Gregorisen, borger i Aarhus, imod hr. Peder Vinter, vikar smstds., ved hr. Mourids, kannik smstds.

*Ang. et øde byggested paa Aagaard mark (Tranbjerg sogn).
Godset tildømmes sagsøgeren mod sædvanlig afgift og le-
ding til kronen.*

H. 1 fol 75 r—75 v.

Las Gregorissenn.

Vor skickett for os Las Gregorissen, borger wti Aarhus, oc hagne i retthe steffntt her Per Winther, viicarii ther samme-
stedtz, fore etth ødhe byggestedt liigendes paa Øgaardtz [!] marck, som handt bruger halluff parthen wdaff emodt hans oc hans mettarffuinges miinde, oc i retthe lagde etth panthebreff wdgiffuitt wnder gudtz aar 1431, lydendes att Olluff Iensen aff Sletthe hagne panttsatt her Henrick Nielsen tiill sancti Hans alther i Aarhus domkirke halluff Aagaardtz marck i Trambierriig sogen liigendes fore en sum pendinge etc. Item etth andett panthebreff wnder gudtz aar 1443 lydendes att Gregoris Nielsen i Sletthe hagne panttsatt her Esbern Iensen paa her Henricks Hiordedrengs wegne all then rettighedt, handt hagne i Aagaardtz marck liigendes i Tramberg sogen, fore 9 marck lybsk etc., som samme panthebreff yththermere wduiser oc indeholdher. Item i retthe lagde handt nogre tings wittner wnder gudtz aar 1531, lydendes att Gregoris Rimsner hagne loglig kynditt løsen paa thett pantt, som capitthell i Aarhus hagne i Aagaardtz marck etc. Item ett andett tings [wittne] lydendes att the mendt i Gummerstrup, som hagne bruggt samme Aagordz marck, hagne thett i Gregorius Rimsners minde etc. Item ett andett tings wittne 1534 lydendes att Aagordtz marck er retth ledings godtz oc gaar giffth oc leding aff tiill kronen etc. Ther tiill suarede her Mauris, kanich i Aarhus, paa her Pedher Winthters wegne oc i retthe lagde etth breff, lydendes att konning Chrestopher hagne tiildømt kirken halluff parthen i Aagaardtz marck etc., oc hagne ther ingen anden attkom eller beuisning paa i nogre maade, andett en thett wor panttseth, som forscreffuett staar, oc vor beuiseligtt, att thett pantt wor loglig indløst. Tha epher breffue etc. wor ther saa paa sagt fore retthe, att forne Las

Gregoriussen oc hans mettarffinge bør samme egendom mett syn tilligelse att nyde oc beholde oc gøre ther aff slig giffth oc leding tiill os oc kronen, som ther pleger aff att gange, oc ey thett koning Crestophers dom att komme Las Gregoriusen eller hans mettarffinge thiill skade epther thenne dag i nogre maade. Datum Aakier, tertia feria post dominicam exaudi, præsentibus her Oue, Magens Munck.

Aakær 15. Maj 1537.

Gregers Clausen imod Iver Skeel.

Ang. godsejers mellemværende med en fæster, der har været hans faders foged.

Sagen afsluttes med forlig.¹⁾

H. 1 fol 75 v—76 r.

Gregers Clausen.

Vor skickett for os Gregers Claussen oc hagde i rette steffntt Iuer Skell for nogett hans søns barn godts, handt holthe hannem fore oc hagde beryett oc slagett hannem oc ther offuer satt hannem i stock oc iern oc beskatthe hannem en par oxne oc eth søll belthe aff mett mere godts oc haffuer hannem fordeltt oc wille haffue hannem aff syn gaardt. Ther tiill suarett forne Iuer Skell, att handt sad igien mett 2 aarss skyldt oc affgifftht aff samme gaardt oc wor hannem icke horig eller lydyg som andre hans thiennner, oc ey heldher hagde giortt hannem regenskaff for hues, handt haffuer opbaarett wti hans faders tiidt, then tiidt handt wor hans fogett, mett mange flere ordt thenom emellom løb paa bodhe siidher etc. Tha worthe thii wenlig oc endelige forligtte om alle thii sager oc trette, thennom emellom haffuer werett tiill thenne dag wti saa maade, at forne Iuer Skell skall nyde oc beholde thett par øxne, som handt opbaarett haffuer, oc forne Gregors Clausen att were quitt for thii 2 aarss skyldt, handt haffuer mett igien siidett, oc skall forthii delle, hannem offuer suorett er, quitt lades. Sammeledes skall forne Iuer Skell igien att antwordhe forne Gregors Clausen thett barne godtz oc tisligeste hans egitt godtz, som handt tiill seg annammett haffuer, ehuaadt thett helst er, oc skall forne Gregors Clausen nyde, beholde oc be-

¹⁾ Jfr. s. 509, s. 665 og Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 135).

stidde samme gaardt sin liffs tiidt oc giffue ther aff saadan pendinge skyldt, som handt tiilforne ther aff gaff, oc ther mett skall all tingeste were en endelig afftallett sag om alle theres thrett oc sager, som thennum emellom haffuer werett tiill thene dag. Datum Aakier, tertia feria post dominicam exaudi, præsentibus her Oue, Magens Munck.

Ottense

Odense 30. Maj 1537.

Jørgen Brun i Harreslev (Skovby sogn) imod Knud Pedersen, Rasmus Kalv, Hans Olsen, Rasmus Hjort, Mikkel Lauridsen, Hans Sørensen, Jørgen Hansen, Mads Hansen, Niels Pedersen, Jacob Nielsen, Mads Pedersen, Peder Eskilsen smstds. og Christoffer Clausen i Skovby.

Ang. verbalinjurier.

Det af de sagsøgte ved partsed med mededsmænd præsterede bevis for ikke at have gjort »tye log« paa sagsøgeren tilsidesættes, da dennes udtalelse til tinge om, at nogle personer skulde have gjort »tye log« paa ham, ikke refererede sig til navngivne personer.

H. 1 fol 76v.

Iørgen Brun i Harisløff.

Vor skickett for os Iørgen Brun i Haritzløff oc hagde i retthe steffntt Knudtt Persen i Haritzloff, Rasmus Kalluff, Hans Olsen, Rasmus Hiortt, Michell Laurissen, Hans Seuren- sen, Iørgen Hansen, Mattis Hansen, Nis Persen, Iep Nielsen, Mattis Persen, Per Askildttsen ibid., oc Chrestopher Clausen i Skoffby oc tiltallett thennom for 13 loge, som the hagde giiffuitt oc giortt emodtt hannom fore nogre ordtt, handtt sagde¹⁾ inden tinge, att nogre aff wor herres wwenner hagde giortt tye log paa hannem, som handtt icke hagde tilbroadtt, oc the ther mett wille gøre hanom nedherffelliig etc. Ther till suarett forne Harresløff mendtt, att Knudtt Persen i Haritzløff, then dag sidendes i domers stedtt, fandtz thennom till theres log oc wern fore samme ordtt. Oc the hagde affwergett, att the hagde icke baaret nogre tye log

¹⁾ Rettet fra: skulle haffue sagtt.

paa forne Iørgen Brun etc. Tisligeste hagde oc samme Knudtt Persen giortt syn log, som handtth wor forfundhen etc., oc i retthe lagde nogre wittner wdgiffuitt aff Harritzløff bierke ting, lydendes att Iørgen Brun hagde sagtt sliig ordtt inden tinge. Dog bemelthe samme wittner icke, att handtt hagde naffngiffuitt noger mandtt ther tiill i noger maade, oc ey handtt hagde skyldhett thennem i noger maade i then sag. Oc satthe forne Iørgen Brun i retthe, om hannem burdhe att liidhe ther noger skadhe eller brøst fore sliig lage, ephther thii handtt hagde ingen mandtt naffngiffuitt mett samme ordtt, som handtt saa sagde inden tinge. Tha ephther sagens leylichedtt wor ther saa paa sagtt fore retthe, att forne Iørgen Brun bør att were quitt oc angerløss i then sag, oc ey the loge, som saa giffuitt waare, att komme hannem tiill skade eller brøst ephther thenne dag i nogre maade, men samme loge skulle were dødhe oc magteløse, som the aldrig giffuitt waare, oc ther mett att were en klar sag ephther thenne dag i alle maadhe. Datum Ottense, vigillia corporis Christi, præsentibus Iehan Friis, her Knudtt Bildhe, Erick Kromedige oc Knudtt Wrne.

Odense 30. Maj 1537.

Hr. Niels Bosen, sognepræst i Diernæs, imod Christiern Kløv.

Ang. Diernæs' præstegaard.

Gaarden tildømmes sagsøgeren i henhold til ordinansen, da det bevises, at den er ret præstegaard, uden hensyn til at sagsøgte har faaet livsbrev paa gaarden af den udvalgte biskop Knud Henriksen Gyldenstjerne.

H. 1 fol 77r.

Her Niels Bosen, sogenprest tiill Degernes.

Vor skickett for os her Nels Bosen og hagde i retthe steffntt Christiern Kløff oc beclagett, att handtt sidher i hans retthe prestegaardt oc holdher hannem then fore, att handtt icke kandtt behielpe seg mett samme sogen, mett myndre endtt handt kunde besiddhe prestegaardhen, som

andre sogneprester haffue giortt fore hannom. Ther tiill suaredhe forn^e Chrestiern Kløff oc mentthe, att thet wor icke retth prestegaardtt tiill Degernes kirke, oc i retthe lagde eth her Knudtt Gyllenstiernes breff, ellecthus tiill Fywn, lydendes att handtt hagde wndtt hannom samme gaardtt syn liiffs tiidtt etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholdher. Ther tiill suaredhe forn^e her Niels Bosen oc strax beuiste, att samme gaardtt, som Chrestiern Kløff iboer, er retth prestegaardtt tiill Degernes kirke. Tha epther sagens leylighedtt wor ther saa paa sagtt fore retthe, att epther wor ordinantzis lydelse¹⁾, wii ther paa giortt haffue, att huer sogneprest skall siddhe hos syn kirke, tha bør forn^e her Niels Bosen att nydhe oc beholdhe samme prestegaardtt, oc then selluff att besiddhe oc loglig wduise forn^e Chrestiern Kløff 2 ting fore mittsommer oc en epther. Thii forbiudhe wii alle, ehuo the helst ere eller were kundhe, forn^e her Niels Bosen her offuer att feydhe, feydhe ladhe eller i then sag i noger maadhe att wforretthe wndher wor hyllest oc naadhe. Datum Otthense, vigillia corporis Christi, præsentibus Iehan Friis, her Knudtt Bildhe, Erick Kromedige, Iehan Brochenhus oc Michell Brochenhus.

Odense 1. Nov. 1537.

Peder Jæger i »Koxstedt« (= Kogsbølle, Vindinge sogn?) imod fru Anne Rønnov, hr. Johan Urnes enke, til Rygaard. Ang. vindikation af løsøre.

Løsøret tilkendes sagsøgeren, hvem sagsøgtes svende har frataget det, efter at Vindinge herreds mænd havde faaet kongeligt lejde.

H. 1 fol 77r.

Peder Ieygere

fick dom alle heligen dag Ottense, in præsentia regis, præsentibus Iahan Friis, Per Ebbessen oc Niels Langæ, att frue Annæ, her Iahan Wrnes, wor tildømt at igengiffue hannom inden sex wgher, hues gods hynnes suenne tog fraa hannom

1) Fr. I's reces, Odense 20. Aug. 1527.

wti Koxstedt, i then tiidt Nyborg brende, 8 dage ephther Windingherritz mendt finge leyde aff k. mat. etc.

Odense 31. Okt. 1537.

*Mette, Niels Skrivers søster, i Odense imod Hans Bang.
Ang. jorden Lille Lykke ved Odense.*

Jorden tildømmes sagsøgte i henhold til et af udvalgt biskop Knud Henriksen Gyldenstjerne og Odense kapitel 1535 udstedt skøde. Et af biskop Jens Andersen Beldenak 1533 udstedt gavebrev paa jorden tilsidesat, da han 5—6 aar forinden havde overladt Knud Henriksen Gyldenstjerne Odense bispedømme¹).

H. 1 fol. 77r—78r.

Hans Bang oc Metthe, Niels Scriffuers søsther.

Vor skickett fore os Metthe, Niels Scriffuers søsther wti Otthense, oc hagde i retthe steffntt Hans Bang oc tiltallett hannom fore en iordt oc eygendom, ligendes osther wdenn Otthense, som er indgierdt oc indgreffitt oc kallis Lille Lycke, som hun mentthe, handtt holler hannom fore mett vrett, oc berethe, att biscop Iens Andersen, fordem biscop wti fynske biscop stiftte, hagde (nogle aar siidenn forledenn) giffuitt hinnes broder Niels Scriffuere oc hans arffinge eygendom paa samme iordt, oc i retthe lagde eth biscop Ienses breff wdgiffuitt wti Lybcke vnder gudtz aar 1533, lydendes att handtt hagde wntt oc giffuitt Niels Scriffuer oc hans arffinge samme iordtt oc eygendom lygendes østen wden Otthense, som kallis Lille Lycke, att nyde, bruge oc beholle till euerdelig eyge fore then lange oc troff tieniste, som forne Niels Scriffuer hagde giortt stiftitt oc hannom, som samme breff ythermere wduiser oc indeholder, oc menthe therfore, att ephther hun er syn broders Niels Scriffuers arffuinge, att hinne burde samme iordtt oc eygendom att nyde oc beholle. Ther tiill suarede Hans Bang, att handt hagde redelig kiøbtth samme iordtt oc eygendom aff Knudt Gyllenstjerne, then tiidtt electus tiill fynske biscopdomme, oc berethe, att

¹) Jens Andersen Beldenak resignerede 1529.

biscop Iens handtt hagde fem eller sex aar tilforne opladett for^{ne} Knudt Gyllenstierne Fyens biscopdomme mett alle sine gaarde, eygendom oc rettiighet oc bekende met sitt opne bref baade tiill Fynboo landtz ting oc anderstetz, att handtt hagde ingen eygendom eller iordtt her i Fynss biscopdomme, lidett eller mōgitt, siiden handtt hagde resignerett Knudt Gyllenstierne stiftitt, oc i retthe lagde etth pergmentz breff wdgiffuitt wti Otthense 1535, lydendes att for^{ne} Knudtt Gyllenstierne oc capittell wti Otthense hagde soldtt, skōtt oc affhenditt for^{ne} Hans Bang oc hans arffinge samme iordt oc eygendom, som kalliis Lille Lycke, ligendes østen wdenn Otthense, tiill euerdelig eyge, arffinge ephther arffinge, som samme breff ythermere wduiser oc indeholler, oc satthe wti retthe, att ephtherhii biscop Iens saa hagde resigneret stiftthett mett alle sine gaarde, eygendom oc rettiighet lang tiidtt tilforne, før handtt gaff Niels Seriffuer samme breff, om thet breff burde att komme hannom eller hans arffinge tiill brōst eller skade ephther thenne dag wti nogre maade. Tha ephther tiltall etc. wor ther suo paa sagth fore retthe, att for^{ne} Hans Bang oc hans arffinge bør att nyde, bruge oc beholle for^{ne} iordtt oc eygendom, som kallis Lille Lycke, a-tiill euerdelig eyghe-a ephther thet for^{ne} hans breffs lydelse, handtt ther paa haffwer, oc ther[!] breff, som for^{ne} Metthe i retthe lagde, som biscop Iens hagde wdgiffuitt paa for^{ne} eygendom, att were dōdtt oc magtelōst oc icke att komme for^{ne} Hans Bang eller hans arffinge tiill skade eller brōst ephther thenne dag i nogre maade. Datum Otthonie vigiliae omnium sanctorum, præsentiibus Iahan Friis, Knudt Gyllenstierne, Per Ebbessen o[c] mesther Iørgen.

Odense 31. Okt. 1537.

*Karen Christiernsdatter imod sin ægtemand Niels Bonde.
Ang. ægteskab indgaaet med en mand, der har fortiet sin impotens.*

Ægteskabet ophæves, saaledes at sagsøgeren frit kan gifte sig. Sagsøgte maa kun indgaa nyt ægteskab efter at have oplyst

a-a) I margin.

om sin impotens. Undlader han dette, skal han miste sin hals. Hver af ægtefællerne skal udtage, hvad de har indbragt i ægteskabet.

H. 1 fol 78r—78v.

Karyn Chrestiernsdaather oc Niels Bunde.

Vor skickett fore os paa wortt rettherting Karin Chrestiernsdaather oc hagde y retthe steffntt Niels Bunde, syn ecthe hosbunde, oc beclagit haardeliig, att handt thitt oc offthe haffuer slaget hinde oc iaghitt hinde frann seg oc ey kunde pleye eller gøre hinde thenn ectheskaffs stadtz oc handell, som enn ecthe hosbunde burde att gøre synn ecthe hustru wti slig maade, som saa tilbørligt wor etc., som dog strax beuiseligt wor mett mange[!], thet fornæ Niels Bunde well sagde seg wti slig maade att were enn før oc quemmelig mandt oc hagde y slig maade nogh thitt oc offthe handlitt mett fornæ Karin, som thet seg burde. Dog bestoedh handt nu selluff personlig paa thet ny fore os, att hand aldrig y syne dage nogre tiidh hagde nogit mett hinde y slig maade, och hun wor saa goedh iomfru fore hannom thenne dagh, som hun kom først wti hans seng, oc openbarlig bekende fore os, atth hand wti sliig maade ey kunde anthen mett hinde eller nogre ander haffue nogenn ectheskaffs brug, wdenn gudh wille wnde hannom ther andenn naade tiill, dog sagde seg saa, att nogen tiidt sidenn forledenn, før handt fick fornæ Karin, tha wor handt een før mandh y slig maade, menn nw herre fore os gaff synn brøst wti slig maade openbarligenn tilkende etc. mett flere ordt, som thennom emellom wor paa begge sider, oc gaff the thennom baade y alle retthe. Tha ephther tiltall, gensuor oc ephther slig leylighet, som fore os klarligenn beuist wor, oc hans egenn bekendelse, wor ther saa paa sag[t], att thet bør icke att were rett ectheskaff fore gudh, menn fornæ Karin Chrestiernsdatter og Niels Bunde maae were huer andre skeden oc quitt y thenn sag wti alle maade, oc fornæ Karin Chrestiernsdatter her ephther tage seg en anden mandh y ectheskaff ephther hinded weners raadh, oc fornæ Niels Bunde fore slig leylighet, som hand sagde seg tilforne att were enn

før mandh, forre handh kom wti hinded seng, tha maa hand oc leffue wti ettheskaffs stadh mett huem, som hannom haffue wiill, dog handh skall thet før openbarliigen bekende fore hinde oc meniig mandh, att [han] haffuer sliig brøst, oc tha maa thenn persone, som hannom saa thager till etthe hosbondh, epther thenne dag aldrig aff siige seg eller skilliges wedh hannom, menn att findes thet saa, att forne Niels Bunde her offuer bedrager nogenn ythermere wti sliig maade, tha wille wy lade straffue offuer hans hals, som thet seg bør, oc hues godtz, som forne Karin Chrestiernsdatter haffuer inde hoess forne Niels Bunde oc skellig beuissis kandh, thet skall hun haffuer ther frii oc quitt wdh igienn. Haffuer hun oc nogitt aff hans, tha skall handh haffue thet igienn y liige maade. Datum Ottense, vigilia omnium sanctorum, præsentibus Iahan Friis, Knud Gyllenstiernn, Peder Ebbessenn, Anders Emichssenn, Niels Lunge oc mester Iørgen superintendent.

Registher paa the domme, som ginge wti
Kjøbenhaffn till then almyndig herredag,
som staaft ther oc begynte sancti Hans
baptiste dag aar etc. 1537.

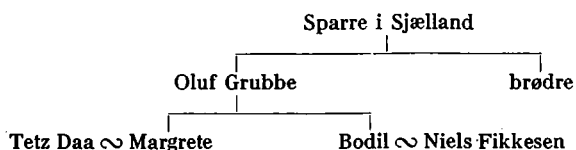
København 28. Juni 1537.

Fru Margrete Grubbesdatter (Sparre) imod Niels Fikkesen paa hans hustru fru Bodils (Sparre) vegne.

Ang. halvdelen af Sandbygaard m. m. (Sandby sogn).

Godset tildømmes sagsøgte. Sagsøgeren, der uagtet hun var regelbunden nonne, er undveget fra Slangerup kloster og har giftet sig uden slægt og venners samtykke, har derved forbrudt sin arveret.

H. 1 fol 79r—79v.

Niels Fickessenn.

Vor skickett for os paa wortt rettherting oss elskelige frue Margarethe Grubbesdatter oc hagde i rette steffntt os elskelige Niels Fickesen paa syn hustrues wegne oc tiltallett hennem fore en halffdeell wti Sandby gaardtt oc godtz, som hun mienthe hinde burdhe att erffue epther syn fadher oc modher mett syn søsther frue Bodhell, forne Niels Fickesens hustru, oc mienthe, att forne Niels Fickesen holdher hinde samme hinded anpartt fore mett wretthe. Oc beretthe forne frue Margretthe, atth then tiidtt hun wor wng, tha gaff hinded faderbrodher hinde wti Slingerup closther epther hinded faders oc modhers dødt, och nu siiden hun wor komen tiill syn lage aldher, tha gick hun wdaff closther oc tog seg en ecthe mandtt oc haffuer nw etth barn mett hennem oc i retthe setthe, om hinde ey burdhe att nydhe samme syn arff, som wor en halffpartt i forne gaardtt oc godtz baade epther fadher oc moder. Ther till suaredhe forne Niels Fickesen, att forne frue Margretthe haffuer werett lengi wti closther well sexthen eller atthen aar oc mere oc er etth gammeltt folck oc er lengii tiilforne førre en nu komen tiill lage aldher oc aldher gaff ther ille eller kere paa, førre endtt Tedtz Daa wor en siug, wanfør karll oc laa tiill leghe i forne Slingerop oc wdlockytt hinde aff hinded closther mett løsactig ordtt emodtt hans oc hans hustrues oc andre hinded slectes, wuenners oc frendhers raadtt, willig eller widskab hinde oc thennem tiill spott oc foracting. Oc satthe forne Niels Fickesen wti retthe, om forne frue Margarethe Grubbesdatter epther sliig leylighet bør att indgaa mett syn søsther frue Bodhell, hans hustru, wti noger arff epther fadher oc modher i forne Sandby gaardtt oc godtz eller nogett anditt iordegodtz eller anden løsøre, mett flere ordtt oc talle, som thennom paa bodhe siidher wti mellom løb. Tha epther tiiltall, gensuor etc. sagdes ther saa paa fore rette, att eptherthii forne frue Margretthe Grubbesdatter wor regelbunden oc closthergiffuen oc saa wdhen hinded suogers oc søsther, oc tisligeste wdhen alle hinded slectes oc wenners raadtt, willig, samtycke eller widskab affrømpthe oc wduigthe aff hinded closther oc tog seg en mandtt, tha bør hinde icke att

indgaa eller nydhe nogen lodtt eller partt wti nogen arff wti forne Sandby gaardtt eller nogett andett iordegodtz eller løsøre, oc forne Niels Fickesen oc frue Bodhell, hans hustru oc hines søsther, quitt oc wbesuerett att were fore ythermere tiltall ther om fore forne frue Margaretthe oc alle andre, som paa hines wegne ther om talle kunde, wdhen hues the welluiligen oc fore gudts skyldtt wille hinde hiielpe oc bereddhe tiill kosth oc klening. Datum Kiøbenhaffn, quinta feria post Ioannis baptiste¹⁾, præsentibus her Magens, Iehan Friis, her Tyggii Krabbe, Olluff Rosenkrans oc Knudtt Persen.

København 28. Juni 1537.

Oluf Andersen Kleinsmed imod Peder Mogensen, borger i Landskrone, paa deres hustruers vegne.

Ang. sagsøgte hustrus ransagning af sagsøgerens hus og hendes sigtelse mod dennes hustru for uærlig sag.

Sagsøgerens hustru erklæres for en ærlig kvinde i henhold til en fremlagt gode mænds dom. Et af sagsøgte fremlagt bytingsvidne dømmes falsk, og der skal bødes derfor. Den af parterne, der bevises at have brudt det i sagen tidligere indgaaede forlig, skal i henhold til dette forlig bøde et stykke leidisk klæde til kongen.

H. 1 fol 79v—80r.

Oluff Cleyensmedtt.

Vor skickett for os Olluff Anderssen Cleyensmedtt oc hagde i rette steffntt Per Mogensen, wor borger wti Landtzkrone, oc tiltallett hannom fore, hans hustru skulle haffue gangitt wti hans hus i hans fraawerelse oc randsagett epher stolne kosthe, oc ey hun hagde wor byfogett mett seg eller noger andre wore embitzmendtt, oc lagtt hans hustru weere sag tiill, oc tisligeste berette, att the nogen tiidtt siiden wor ther om forligte, att thett skulle were en klar affthallen sag thennem emellom, og huilken thet opbrødt skulle giffue os etht stycke leyst etc. Ther tiill suarede forne Per Mogensen,

¹⁾ I stedet for udstreget: quintha feria post vigilia.

att handtt wiste ther inthett aff, oc ey handtt wor hiemme, then tiidtt thet skeedtt skulle, oc berethe, att samme Anne Iostdatter nogen tiidtt siiden forleden thienthe hannem, oc tha myste handtt alle hande ting aff sytt hus. Dog wiste handt icke, huem thet hagde giortt eller ey, oc i rette lagde eth pergmentz breff mett hingendes indsigle wdgiffuitt tiill Randers byting, lydendes att nogre mendtt hagde ther wonditt inden tinge, att fornē Anne Iostdatter nogen tiidtt siiden forleden skulle haffue werett ther i leye mett en forloben munck, oc ther skulle the haffue baade staalett møgett godtz, swyn flesk oc anden deell, oc ther wndrømpte samme munck fore samme sag, oc fornē Annæ Iostdatter bleff paagreffuen oc bleff ther aff wor byfogett satt wti fengsell oc brødt seg wdtt oc skulle siiden rømppt fore samme sag etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholder. Ther til suaredhe fornē Olluff Cleynsmedtt paa syn hustrues wegne, att handt hagde giffuitt ther log fore, att ey suo skulle findes, som handtt oc strax beuiste mett eth logbreff wdgiffuitt aff Landtzkrone byting, som thett ythermere wduiser etc. Oc ther tiill mett i retthe lagde handtt eth dombreff, som Axell Iull, Anders Jacobsen, Kieldtt Krabbe, Olluff Guldtsmedtt, borgmesther i Randers, mett flere wore borgre ther samme stedtz hagde wdgiffuitt epther wor beffalling, lydendes att the hagde i rette steffntt Niels Fersløff, byfogett i Randers, paa then ene oc fornē Anne Iostdatter paa then anden siide om samme tretthe, thennom paa baade siider emellom wor om fornē tyffnitt, att fornē Anne Iostdatter wor suo greben, bastedtt oc bundett, oc handtt hagde hinde grebitt thuenne gange wti 9 wger, oc ey th[er] fandtz nogre stolnæ koste hos hinde, oc ther offuer tog hinded kledher fraa hinde oc beskattett hinde pendinge aff, oc ey thet kunde heller skelliigh beuisiis, att hun hagde noger omgengelse eller handell met samme munck, oc tha hagde fornē gode mendtt mett flere dømptt fornē Anne Iostdatter quitt fore samme tyffnett oc hinde att were en erlig quindhe, oc wor byfogett Niels Fersløff att bødhe epther logen fore sliig woldtt oc wrette, som handtt hinde giortt haffuer etc., som samme dombreff ythermere wduiser oc indeholder. Tha epther tiiltall etc.

wor ther saa paa sagtt fore retthe, att forne Anne Iostdatter bør for then sag quitt oc angerløs att were oc bliffue en erlig quinde epher samme godemendtz doms lydelse, oc Niels Fersløff att bødhe emodtt os oc forne Anne Iostdatter for sliig woldtt oc wretth, om handtt ey bøtt haffuer, oc thett pergmentz breff, som er wdgiffuitt i Randers, som forscrefuett staar, bør att were falst oc ingen magtt att haffue, og bødes ther fore epher logenn, oc huor thett skelliig beuises kandtt, att huilken som opbrødt then contracth, som giortt wor, anthen forne Pedher Mogensen eller Olluff Cleynsmedtt, then skulle bødhe ett stycki leydsck emodtt os, then bødher, then hinde opbrott haffuer, etth stycki ledsk emodtt os, epher som theres forordtt wore. Datum Hafnie, quinta feria post Ioannis baptiste, præsentibus her Mogens, Iehan Friis, her Tyggi Krabbe, Oluff Rosenkrans oc Knudtt Persen.

København 29. Juni 1537.

Thomes Pedersen i Aaderup (Næstved St. Mortens landsogn) paa hr. Hans Bernersens vegne imod hr. Bo Madsen i Næstved.

Ang. en gaard i Næstved, der ligger til Vor Frue alter i St. Peders kirke.

Gaarden tildømmes alteret. Sagsøgte skal nyde den i sin livstid og opfylde et forlig, han har indgaaet med hr. Hans Bernersen.

H. 1 fol 80v—81r.

Her Boo Matzen i Nestwedtt.

Vor skickett for oss Tomes Persenn i Odderop paa her Hans Bernersens wegne oc hagde i retthe steffntt her Boo Mattzen oc tiltallett hannom for en gaardtt liigendes i Nestwedtt i Brogade østenn wedtt Store Broo wdtt tiill aen, som her Boo nw wti boer, oc sagde, att hans hwstrues fadher forne her Hans Bernersen hagde køptt iordtt oc grundtt, som samme gaardtt paa byggt er, tiill Wor Frue alther liigendes i sancti Pedhers kirke i Nestwedtt, som wor herres epherligelse her korsett oc kalliis dracthenn, som handtt tha oc biscop Lage Wrne hagde wntt oc forlentt hannom samme paa mett bygning tiill altherens besthe, oc att nw her Boo

holtt hannom gaarden fore oc ey holdher nogen thienniste fore samme alther, oc i retthe lagde noger ny tings wittner wdgiffuitt tiill Nestwedtt byting, lydendes att nogre mendtt hagde wittnettt inden tinge, att forⁿe her Hans Bernersen hagde opbyggt samme gaardt aff sytht egitt etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder, oc hagde ther dog ingen anden beuisning paa i noger maade, men menthe, att samme gaardt burde att komme hans hustrues fadher forⁿe her Hans Bernitsen tiill. Ther tiill suaredhe forⁿe her Boo, att samme gaardt er forⁿe Wor Frue althers rette godts oc er giffuitt ther tiill oc haffuer legitt ther tiill wti lang tiidtt, oc biscop Lage Wrne hagde wntt oc forlentt hannom samme alther mett hinds tiligelse syn liiffs tiidtt, som forⁿe her Hans Bernitsen hagde wno^dtt oc thuingtt mett syn frii villig opladtt fore forⁿe biscop Lage Vrnes officialis mett suo skell, att her Boo motte were thett nest, som forⁿe her Boo strax beuiste mett breff oc siigell. Oc ythermere i retthe lagde handtt gamle atkoms breffue screffne paa pergmentt mett hingendes indsigle, lydendes att samme gaardt oc grundtt wor giffuitt tiill samme alther i sancti Pedhers kirke tiill euerdelig eyge etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder. Framdeliis i retthe lagdt handtt twende contracts breffue, thett ene biscop Lage Vrne, thett anditt nogre aff capittell i Roskildhe hagde wdgiffuitt, lydendes att forⁿe her Hans Bernitsen oc her Boo Matzenn wore wenliig oc well forligthe i suo maade, att her Hans skulle haffue oc beholdhe syn liiffs tiidtt en liiden stwe oc herberg i samme gaardt mett mere rom, oc ther tiill skulle her Boo giffue hannom aarlig aar syn liiffs tiidtt en te danst øøll, et lam og 2 gess oc ther tiill 20 marck pendinge mett thet snariste etc., som samme contracts breffue ythermere wduiser oc indeholder, huilken godtz rom forⁿe her Hans Bernitsen nw haffuer i hefftt oc were epther samme breffuis liudelse. Tha epther tiltall etc. wor ther saa paa sagtt fore retthe, att forⁿe gaardt oc grundtt mett syn rette tilligelse bør att bliffue hos samme Wor Frue alther, som then tilgiffuitt er, oc forⁿe her Boo Mattzen samme gaardt att nydhe, bruge oc beholdhe siin liifs tiidtt oc fuldtgiøre samme contracth, som thennom saa

tiill myndelighedtt gangitt oc giortt er. Datum Haffnie, sexta feria post Ioannis baptiste, præsentibus Iehan Friis, her Tyggi Krabbe, Knudtt Bildhe, Knudt Persen.

København 29. Juni 1537.

Laurids Bugge imod Jesper Skinkel, forhen byfoged i Køge. Ang. indbyrdes ordstrid og ukvemsord.

Alle indbyrdes klagemaal dømmes magtesløse i medfør af recessen 1536. Da sagsøgeren har tilstaaet at have været hos rigets fjender i Rostock før fredsslutningen, skal han dog være i kongens naade og unaade.

H. 1 fol 81r—82r.

Iesper Skinckell oc Lauris Bugge.

Vor skickett for os Lauris Bugge oc hagde i retthe steffntt Iesper Skinckell oc tiltallett hannom fore nogre vquems ordtt, som thennom emellom hagde werett baade i greffuens tiidtt och tilforne om alle honde tretthe oc ordtt, the hagde til-sammen hagtt, oc i retthe lagde etth landtztings wittne aff Siella[n]dtz fadher landtzting, lydendes att forne Lauris Bugge hagdhe ther skøtt sytt skiell tiill menige almue, hurledes handtt hagde lefftt sytt liiff bode mett kiøb, sall oc andett, tha wor ther ingen, som hannom skyldhe kunde etc. Tisligeste ett wittne aff Steffns herritzting oc etth andett aff Køge byting lydendes att ther wor ingen hannom skyldhe kunde wdhen Iesper Skinckell allene, the andre tackede hannom gott etc. Tisligeste etth witne aff Malmø byting lydendes att Tønnes Boy aff Lybcke hagde standett ther inden tinge oc sagtt, att Lauris Buggy hagde køptt oc handlitt mett hannom som en dannemandtt, og ey handtt hagde køptt nogen talli aff hannom, som hagde weritt strafftt eller brendtt tiill Lybcke, wdhen en gang fandts ther nogen breck paa, dog kom thet hannom icke tiill skade i syn betalling i nogre maade etc. Item etth breff wdgiffuitt tiill Stetyn aff borg-mesthre oc raadtt, lydendes att the oc menigheden i forne Stetyn tackede hannom gott baade then tiidtt, handtt wor dreng oc mandtt, oc ey the weste andett mett hannom i noger maade, en the skulle wiide tiill en dannemand etc.,

som samme breffue ythermere wduiser oc indeholdher. Ther tiill suarede fornē Iesper Skinckell, att handtt ey hage tallett fornē Lauris Bugge andett paa, en handtt skelligen beuise kunde, oc strax i retthe lagde eth breff aff Køge byting, lydendes att Iesper Skinckell hage ther ladit lest eth wittne aff Walløø borgstwe, lydendes att handt hage giortt spørsmoll ther tiill her Olluff Nielsens suenne, om the nogen tiidtt hagdhe hørtt hannom førføre nogen syn mettborghre i Kiøge fore os elskelige her Olluff Nielsen. Tha hage the ther paa orsagitt hannom. Tisliigeste att handtt hage skutt sitt skell tiill menigheden i Kiøge, oc the alle tackede hannom gott etc. Item eth tings wittne aff fornē Køge byting, lydendes att then tiidtt Iesper Skinckell wor byfogett i Kiøghe, tha hage handtt logliig afflyst alle wredeliig skepper oc maader, oc tha hage ladett slaa nogre wrettferdige skepper oc andre maader paa kagen i fornē Kiøge etc. Sammeledes eth dom, som her Mattis Byllie, ritther, og Siuertt Grubbe epther wor beffalling hage wdgiffuitt, att epther theres byes preuileger¹⁾ i fornē Køge, huem som kallett en anden wquems naffn, hannom burde att bøde 40 [marck] till os oc 40 tiill byen, om handtt thett icke beuise kunde, oc hage handtt icke att bøde mett, tha skulle handtt stubbes tiill kagenn etc. Item i retthe lagde handtt eth breff, som Hans Iensen, borgmesther i Kiøghe, mett flere epther her Oluff Rosenkransis, Iuer Krabbes oc mesther Anders Globbs beffalling hage wdgiffuitt, lydendes att samme borgmesther mett fler epther samme beffalling hage tagitt borgen aff fornē Lauris Bugge, fore handtt wor i Rodstock och i Werne-minde hos wore oc riigens fiiender, føre en wii oc the Rodstocker forenthe waare, oc tha hage Lauris Bugge bestaaedtt fore thennom, att handtt i winther laa i Stralsundtt oc siiden for tiill Rodstock att kreffue ther nogen giellddt, som handtt sagde, hannom ther tilstoedtt etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholdher, mett mange flere ordtt, som thennom tha paa bege siider emellom løb, om huilken sag the gaffue thennom baade i alle retthe. Tha epther tiltall etc.

¹⁾ Jfr. Christoffer af Bayerns Stadsret 1443 VI § 29 (Kolderup-Rosenvinge: Gamle danske Love V).

wor ther saa paa sagtt fore retthe, att som formerkes kandtt, att ther haffuer werett en lang stor afwyndtt oc hadtt emellom forn^e Lauris Buge oc Iesper Skinckell oc nu serdelis i thenne franfarne feydhe, som nu werett haffuer, oc epther wor ko. recess¹⁾, som vii haffue giortt oc giffuitt haffue, tha skall all klagemoll oc tiltall emellom forn^e Iesper Skinckell oc Lauris Bugge dødhe oc magteløse att were, oc ey komme noger aff thennom till hindher eller forfang i then sag i noger maade, men dog at forn^e Lauris Bugge, som foer saa indtt tiill wor oc riigens fiender i Rodstock, førre wii hagde giortt fredtt mett thennom, oc handliitt ther os oc wore embitzmendtt wuidendes, som handtt oc selluff bekende, ther bør hannom att straffes fore epther wor naade oc wngenaade. Datum Haffnie, die sanctorum Petri et Pauli, præsentibus Iehan Friis, Tyggi Krabbe, her Knudt Bildhe oc Knudtt Gyllenstierne.

København 2. Juli 1537.

Mogens Uf imod hr. Niels Hallandsfar, præst i Lund.

Ang. en gaard i Tostarp (Billeberga sogn) og een i Läreda (Stoby sogn).

Godset tildømmes st. Andreas' alter i henhold til de fremlagte kopier af købebreve, som sagsøgeren anerkender som overensstemmende med originalerne. Sagsøgte skal nyde gardene i sin livstid.²⁾

H. 1 fol 82r—82v.

Her Niels Hallandtzfadher, wicarii wti Lundtt.

Vor skickett for os os elskelige Magens W, wor mandtt oc thienner oc hagde i retthe steffntt her Niels Halandtzfadher, prest oc wicarii wti Lundtt, oc tiltallett hannom fore twende gaarde, then enne liigendes i Toostrup i Bylleberg sogen i Rønnebergherritt, then anden liigendes i Stoby sogen i Legritt wti Godingherritt, som handtt sagde, att her Pedher W hagde kiøptt, oc menthe thett were fore hans modhers pendinge, oc beclagett, att hans modher wor forn^e her Pedher

¹⁾ Københavnske reces 1536.

²⁾ Jfr. Tegnelse (D. Mag. 3. r. VI s. 137).

Ws retthe arffuinge oc hinde icke wor skeedtt skell i samme arff, oc tisligeste menthe, att forne Pedher W hagde siiden giffuitt forne twende gaarde tiill sancti Andre alther wti Lundhe domkirke fore meser oc anden thienniste etc. Ther tiill suaredhe forne her Niels, att forne her Pedher W hagde kiøpft samme twende gaarde tiill forne sancti Andree alther fore althers pendinge, att samme gaarde skulle bliffue ther hos, oc strax i retthe lagde twende copiiir aff samme kiøbe breffue, thett ene¹⁾ lydendes att Edle Pedhersdotther i Toolycke i Kuldin, Hoffmandt Nielsens epherleuerske, hagde mett syn frii willige oc hynnes wenners samtycke soldtt, skøtt oc affhendtt fraa seg oc syne arffuinge oc tiill her Pedher W, canich wti Lundtt, oc hans epherkomere wicariier tiill sancti Andree alther i forne Lunde domkirke i sancti Dionisii capell en hynnes retthe eghen gaardt, ligendes i Toostrop i Bølleberg sogen wti Rønnebergherritt, som Anders Laurissen wti boer, mett all forne gordts rette tilligelse att haffue nyde, bruge oc beholdhe tiill ewindeliig eyghe tiill forne sancti Andree alther fore etth friitt oc alth kiøb oc tackitt hannom fore godtt bettalling etc. Item thett andett²⁾ lydendes att Torbiørn Laurissen i Sandby hagde mett sin frii willig oc widskab soldtt, skøtt oc affhendtt fraa seg oc synne arffinge oc tiill her Pedher W, canich wti Lundtt, oc hans epherkommere wicariier tiill sancti Andre alther liigendes i Lundtt domkirke i sancti Dionisii capell en syn gaardt ligendes i Stoby sogen i Leyritt wti Gødingherritt, som Pedher Torsen wti boer, mett all forne gaardtz rette tilligelse att haffue, nydhe, bruge oc beholdhe tiill ewerdelig [eyghe] tiill forne sancti Andree alther fore etth frii oc alth kiøb, oc kendes seg at haffue oppeborett fyllest ther fore epher syn noge etc., som samme copier ythermere wduiser oc indeholder, oc ey forne copier nogett bemelthe om hans arffinge, men atti samme gaardt skulle bliiffue hos altherett tiill ewiig tiidtt. Tha attspurdhe wii Magens W, om handtt nogdes mett the copier, eller oc wii skulde eske hoffbreffuene

1) Thisets Saml. 3, »Homan Nielssøn« (1518 6. Juni).

2) Thisets Saml. 3, »Buk, Torbern Lauridssøn« (1516 4. April).

her tiill stedhe. Tha sagde handtt, att hannom nogdes ther mett, oc bestodtt, att samme hoffuittbreffue lyddhe liige som, som forscreffuett staar, oc gaff the thennom i retthe paa baade siidher. Tha epther tiltall etc. wor ther saa paa sagtt fore retthe, att forne twende gaarde bør att bliffue hos sancti Andre alther, som the saa ere kiøbtth tiill, oc forne her Niels Hallandzfader thennom mett theres retthe tilligelse at nyde, bruge oc beholdhe syn liiffs tiidtt, eptherthii samme kiøbe breffue, ther paa ere, ey lydhe paa forne her Pedher Ws arffinge i noger maade, oc siiden att bliffue hos os eller huem, wii thennom naadeliigen wnde wille. Datum Haffnie, die visitationis Marie, præsentibus Magens Gøye, Iehann Friis, Tygge Krabbe, Axell Bragde, Magens Gyllenstjerne, Erick Banner, Knudtt Persen.

København 2. Juli 1537.

Iver Nielsen i Magleby imod Peder Brun i Munkegaard (Magleby sogn).

Ang. fæste af en halvpart i Munkegaard.

Gaarden tildømmes sagsøgte i henhold til hans fæstekontrakt med hr. Otte Krumpen, som havde Antvorskov klostres langelandske gods i Forlening. Sagsøgerens af prioren udstedte fæstebrev tilsidesat, da det er udstedt, efter at hr. Otte Krumpen havde faaet gaarden i forlening. Sagsøgeren skal have sin indfæstning tilbage af prioren.

H. 1 fol 82v—83r.

Pedher Bruen i Munkegaardtt.

Vor skickett for os Iuer Nielsen i Magelby og hagde i retthe steffntt Pedher Bruen oc tiltallet hannom fore halffdelen aff samme Munckegaardtt, som handtt wti boer, oc klagde, at handtt hagde stedtt hanom wtaff samme halluffdell, som handtt hagde festh aff prior aff Andworskouff oc giffuitt hannom pendinge fore, oc menthe thett att were giortt mett wrethe emodtt hans breff, handtt ther paa haffuer, oc i retthe lagde eth breff, som her Eskildtt, prior i Andwordskoff hagde wdgiffuitt, lydendes att handtt hagde wndtt forne Iuer Nielsen halffparthen i samme Mu[n]ckegaardtt att

nyde, bruge och beholdhe mett saa skell, handtt skulle then selluff besiddhe, bygge oc forbedhre oc wdgiffue sytt landgille tiill godhe redhe oc wenlig oc welfordrages mett syne naboo, som boer i samme gaardt mett hannom, oc huor handtt thett ey holdtt, tha skulle samme breff were dødt oc magteløst etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholdher. Ther tiill suarede Per Brun, att handtt hage fest samme halffdell aff forne gaardt aff os elskelige her Otthe Krompen, som haffuer allt Andworskouffs closther godtz paa Langland i forlening aff forne her prior Eskildtt, oc then tiidtt handtt steddhe samme halluffdell, tha wor forne Iuer Nielsen nogen stundtt tiilforne wdtylytt aff samme gordt oc haffuer weritt ther affue paa tredie aar oc hage indflytt wti en bundegaardt i Magelby, kallis Skyttebier-riggaardt, och ey handtt hage stedtt hannom ther vdt i nogre mode. Oc siiden bleff Iuer Nielsen dømt fraa en partt aff samme Skyttebierig gaardt och mente ther fore att wildhe indkomme i Munckegaardt igien oc driffue hannom ther wdt, oc i rette lagde ett tings vittne aff Synderherritz ting paa Langelandt, lydendes att 24¹⁾ mendt hage granskett Iuer Nielsen tiill arffuing till Skyttebierts gaardt oc besidde then, thii handtt wor best wedherhettendes, oc wore siiden tilmelthe 12 acthe byndher, som fulde Iuer Nielsen i forne Skyttebierts gaardt, oc ingen flytthe hanom aff Munckegaardt och i forne Skyttebierts gaardt, wden handtt wor thett selluff begerendes etc. Item ett anditt tings witne wdgifuit aff samme ting, lydendes att sex mendtt hage borett forwinde inden tinge, att the neruerendes hos wore i Magelby, then tiidtt Per Bruen stedhe halff Mu[n]ckegaardt aff her Otte Krompen reliig oc rettheliig, then tiidtt handtt hage prior Eskildtz breff aff Andtworskoff, saa handtt hage forlendtt forne her Otthe alle closther thienner paa Langelandt i priors liiffs tiidtt, oc the skulle suore hannom epther hans breffues lydelse²⁾. Oc wor her Otthe forne Per Bruens frii hemlere oc tilstander paa then tiidtt att bruge halff Munckegaardt oc atth flytthe i garden oc

¹⁾ Rettet til eller fra: 18.

²⁾ Jfr. Æ. A. Reg. IV s. 221, nr. 13 (1532).

kom ther wti mett mynde etc. Item etth breff, som Erick Kromediige i her Ottes borteuerelse hagde wdgiffuitt, lyndes att handtt wor Pedher Bruens fuldhe hemlere och tilstander tiill halffdelen aff Munckegordtt, som handt wti bode och hagde stedtt aff her Otte Krompen mett all halffgaardtz retthe tiligelse inthet wndertagitt i noger maade etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder, om huilken sag the gaffue thenom i retthe. Tha epther tiltall etc. wor ther saa paa sagtt fore retthe, att forne Per Bruen bør atth nyde, bruge oc beholdhe, forne halff dell i Munckegaardt mett syn retthe tilligelse, som handtt saa aff her Otthe fest haffuer, emedhen forne her Otthe Krompens forlenings breff wedtt magtt er, oc hues pendinge Iuer Nielsen kandtt skelliige beuise, att handtt gaff prior till festni[n]g aff samme halffgordt, siiden handtt hagde forlendtt her Otthe gozitt ther paa landitt, thet bør forne prior hannom igien att giffue. Datum Haffnie, die visitationis Marie, præsentibus her Magens, Iehan, her Tygge Krabbe, Axell Bradhe, her Olluff Rosenkrans, her Knudt Bildhe, Erick Banner, Knudt Persen.

København 2. Juli 1537.

Peder Andersen paa Bornholm paa sin hustru Elines vegne imod Hans Borigbøgs enke Anne og hendes lavværge.

Ang. Myregaard og anden arv efter Hans Borigbøg.

Hans Borigbøgs disposition over alt sit gods til fordel for sin enke og dennes barn af et tidligere ægteskab tilsidesættes i sin helhed, da hans arvinger ikke havde samtykket deri.¹⁾

H. 1 fol 83v—84r.

Pedher Andersenn paa Boringholm.

Vor skickett for os Per Andersen paa Boringholm oc hagde wti retthe steffntt hustru Annæ, Hans Borigbyggs eptherleffuerske oc hinders lage werrige ther samme stedtz forre nogett iordegodtz, som er Myrdegordtt mett godtz, boo, boskab, guldt, solluff oc anden løsøre, som hannem oc hans hustru wor aff rett arff tilfalden epther hinders broder forne Hans Borigbøg, forne hustru Annes retthe hosbundtt, oc

¹⁾ Jfr. Tegnelse (D. Mag. 3. r. VI s. 75).

hordeliig beclagett, att nogen tiidtt siiden forleden ther samme arff wor hanom tilfallen, tha indflytte handtt wti samme Myregaardt, oc forn^e hustru Anne dreff hannom ther mett stor woldtt oc wrett, saa handt motte rømme landt oc riige nu paa tredie aar och mere, oc hans hustrue bleff ther offuer greffuen oc fangen, bastedt oc bundett oc satt wti stock oc iern for hinded retthe arff etc. Ther tiill suarede forn^e hustru Anne, att hinded hosbondtt Hans Borrigbøg (hues siell gudtt naade) wti hans leuindes liiff wnthe oc gaff hinde oc hinded serbørn, som hun hagde mett en anden mandt, førre hun fick forn^e Hans Borrigbøg, [() thii hun ingen børn hagde tha leffuindes mett hannom epther hans dødtt) forn^e Myregaardt mett mere godtz oc ther till boo oc boskab, guldt, solluff oc anden løsøre oc keyste hinde oc hinded børn tiill syn logliig arffinge epther syn dødtt oc ey hans systher hustru Elline, forn^e Pedher Andersens hustru etc., oc berethe, att then tiidtt hinded hosbondtt dødtt wor, tha indflytthe forn^e Per Andersen mett syn hustru i forn^e Myregaardt oc mere godtz ther annammett oc holdtt hinde fore emodtt hinded breffs lydelse, oc hun ther fore forfuldhe hannom mett logen, som hun icke retther wiste epther hyndes breffs lydelse etc. Oc i retthe lagde ett obett beseglytt permentz breff mett hingendes indsigle, lydendes att forn^e Hans Borrigbøg hagde nogen stun førre handtt dødhe wndtt oc giffuitt oc tiill syne retthe arffinge giortt epther hans dødtt forn^e hustru Anne, sin hust[r]w oc hinded serborn tiill alth sytt godtz, rørendes oc wrørendes, ehuardt som helst thet neffnis kandtt, att haffue, nydhe oc beholde tiill euerdelig eyghe etc. Item eth dombreff som Berntt Knop, høffuittmandtt paa Hammershus, lens Hansen, landt-dommer paa Boringholm, oc Henning Tomesen, tinghører wti Synderherritt, mett flere hagde wdgifuitt, lydendes att forn^e hustru Anne hagde klagett tiill tinge, att hun wor wdskott aff forn^e Myregaardt oc hagde wdlagtt hinded børns pendinge, bodhe førre Hans Borrigbøg dødhe oc siiden, oc tisligeste att betalle samme gaardt ock godtz mett etc., oc ther fore hagde tese forn^e tildømptt forn^e hustru Anne att skulle indhøste sytt korn wti forn^e Myregardt oc indføre i samme gaardt paa then gaffue, som Hans Borrigbøg hynde

oc hines børn giffuitt haffuer, intill saa lenge thett bliffuer hinde fraa dømppt, oc saadan gaffue ey holdes skall, oc tisligeste paa the pendinge hun hagde wdlagtt att nyde, bruge oc beholle samme gaardt met mere godts met syn tilligelse, som hun tilforne hagde brugtt, intill saa lenge thett bliffuer hinde logliig affwonditt etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder. Ther tiill suaredhe forne Per Andersen, att then tiidtt hans hustrues brodher forne Hans Borrigbøg wor dødt oc affgangitt, tha flytthe handt indtt wti samme Myregaardt och annammitt then epher hanom [met] mere hans godtz, oc suo kom forne hustru met woldt oc magtt oc dreff hanom ther aff, och satthe wti retthe, att epherthii hans hustrues brodher ey lodtt nogre børn epher seg, om handtt motthe gaa tiill wti sytt ydherste eller och i welmagtt att gøre syn hustru oc hines serbørn till synne arffinge i hans iordegodtz, och om handtt motte giffue bortt paa sytt ydherste mere en halff syn hoffuitlodtt epher wor screffne log¹), och tisligeste satthe wti retthe, att epherthii handtt eller hans hustru samme gaffue ey samtyckitt haffue, om thett burde wedtt magtt att bliiffue, om huilken sag the gaffue thenom i alle retthe paa bodhe siider. Tha epher tiltall etc. wor ther saa paa sagtt fore retthe, att epher logen²) tha maa ey bunden sellie, skøde eller giffue epher syn dødt syn hustru nogitt aff syn iordtt eller eygendom wden hans arffinge thett samtycthe, oc ey giffue mere rett paa hans ythersthe en halluff sytt hoffuitt lodt, tha bør forne Per Andersen paa hans hustrues hustru Ellines wegne att haffue, nyde, bruge oc beholde forne Myregardt met mere godtz oc all thets retthe tilligelse tiill euerdeliig eyghe oc all anden løsøre, boo och boskab, guldt oc solluff, forne Hans Borrigbøgs anpartt, oc then gaffue, som Hans Borrigbøg suo bortt giffuitt haffuer, oc the breffue, ther paa giortt er, bør ingen magtt att haffue, men aldelis att were døde och magteløse, oc forne hustru Anne, som saa haffuer tagett forne Per Andersens oc hans hustrues godts, oc alle andre, som hans hustru haffuer grebitt, bastedtt oc bundett, bør ther fore

1) Skaanske Lov c. 38 samt Arvebogen I 50.

2) Jyske Lov III 43.

tiill retthe att staa oc bødhe ther faare epther logen. Datum Haffnie die visitationis Marie, præsentibus her Magnus Gøye, Iehan Friis, her Tyggi Krabbe, Axell Bragde, Oluff Rosenkrans, Holger Vlfstandtt, Knudt Bildhe, Magnus Gyllenstjerne, Eriick Banner oc Knudt Persen.

København 2. Juli 1537.

Troels Karlsen i Haslunde imod Henrik Sevidsen i Vram og Trued Nielsen, herredsfoged i Luggude herred.

Ang. en hest, som sagsøgte ved herredstingsdom er anset for berettiget til at tilværge sig som følge af, at han havde den i sin besiddelse.

Hesten tildømmes sagsøgeren, der beviser, at den er hans hjemfødte. Sagsøgte skal staa ham til rette, saafremt han ikke kan føre sin hjemmel til tinge inden 6 uger.

H. 1 fol 84v—85r.

Trogels Karlssen i Haselundt.

Vor skickett for os Trouels Karlsen oc hagde i retthe steffntt¹⁾ Henrick Siuedsen oc tiltallett hannom fore en foele, som handtt mentthe, hannom tilhørde mett retthe, och tisligeste hagde i retthe steffntt Truedt Nielsen, herritzfogett wti Ludgudtherritt, fore handt hagde fundett samme Henrick tiill att werge seg samme foele tiill, oc menthe, att handt saa maathe gøre epther logen etc. Ther tiill suarede fornæ Henrich Siuedsen, att handtt hagde kjøptt samme foele aff en dreng wti Landtzkrone, oc i retthe lagde thuende wittner wdgiffuitt wti Landtzkrone, lydendes att en Marine Hecks dreng, som hedtt Hans, hagde bestaaedtt fore nogre mendtt, att then tiidtt Landtzkrone wor opgiffuen, tha solthe handt fornæ Henrick Siuedttsen samme foele, som Trouels Karlsen och handtt omthretther, oc handtt sagde seg att haffue faaedtt samme foele aff en landtzkneeth etc., och ey samme dreng hagde weritt tiill tinge oc ther bestaaedtt hannom samme foele. Tisligeste i retthe lagde handt Truedtt

1) Herefter udstreget: frue Ingeborgs bunde.

Nielsens dom ther offuer wdgiffuitt tiill Ludgud herritz ting, lydendes att handtt hagde tildømppt fornæ Henrick Siuetsen att werge seg fornæ foele tiill, ephtherthii handt hagde then wti haffuendes were etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholdher. Ther tiill suarede fornæ Trouels Karlsen, att samme foele wor hans retthe hiemfødhe, oc strax beuiste mett eth sogne wittne aff Haslundtz sogen, lydendes att menige almue tiill fornæ sogen steffne hagde wonditt, att samme foele, som Henrick Siuedtsen i Wram haffuer seg tilsorett, er Trouels Karlsens retthe hiemmeføde och aldrig wor hannom røffuitt eller tagitt fraa enthen aff rytther eller hoffmendt eller nogen anden, førre fornæ Henrick tog hannom then fraa etc. Item ett andet sogen wittne aff Kasløse sogen, som Iøren Wrne hagde beseglitt, lydendes att menige almue i fornæ sogen hagde wonditt, att then foele, som Henrick Siuedsen hagde seg tilsuorett, er fornæ Trouels Karlsens retthe hemefønith etc. Item ett tings wittne aff Ludgudherritz ting, lydendes att sex mendtt hagde wonditt i heliens edtt, att the kende samme foele for fornæ Trouels Karlsens retthe hemefødtt oc wor gudtt [?] oc hans fole etc. mett flere ordtt, som samme breffue ythermere wduiser oc indeholdher, om huilken sag the gaffue thenom i retthe paa bode siider. Tha ephther tiltall, gensuor etc. wor ther saa paa sagtt fore retthe, att ephther sliig windesbyrdtt, som fornæ Troelss Karlsen hagde inden tinge, oc ey Marine Hecks dreng fornæ Hans wille were fornæ Henrick Syuedtsens hemle inden tinge, tha hagde fornæ Truedt Nielsen, herritzfogett, ey burdtt att finde fornæ Henrick Siuetssen tiill att werge seg samme foele tiill, men ther fore haffuer giortt wrett, oc fornæ Trogels Karlsen bør att nyde oc beholdhe forscreffne foele, hans retthe hiemmefødtt, oc Henrick Siuetsen ther om till retthe att staa, wden handt kandtt føre syn hemmell till forscreffne Ludgudherritz ting inden sex wger, oc tha gaa ther om saa mogitt, som rett er. Datum Haffnie, die visitationis Marie, præsentibus her Magens Goye, Iehan Friis, Axell Bragde, her Olluff Rosenkrans, her Holger Wlffstandtt, her Knudt Bilde, her Magens Gyllenstierne, Erick Banner oc Knudt Persen.

København 2. Juli 1537.

Henning Fickesen, borger i Stege, imod hr. Jørgen Lauridsen, sognepræst smstds.

Ang. to gaarde i Stege skænket til Hellig Legems alter i kirken smstds. for sjælemesser.

Godset tildømmes sagsøgeren i henhold til en af kong Frederik i 1529 afsagt udeblivelsesdom, indtil sagsøgte møder i retten med bedre beviser.¹⁾

H. 1 fol 85r—85v.

Henning Fickesen, borger i Stege.

Vor skickett fore os Hening Fickesen, wor borger i wor kiøpstadt Stæge, oc hagde i retthe steffntt her Iørgen, sogne prest ther samme stedtz, fore nogre gaarde liigendes i forne Steghe, som handt holler hanom fore, huilke gaarde forne Hennings fader Ficke Henningsen hagde giffuitt tiill heliig legoms alther wti Steghe kirke, oc berette, att her Olluff Bagger, som hagde samme alther oc gaardhe wti haffuendes were, er nu dødt oc affgangen, oc ey handt alligewell maa komme till samme gaarde, men holdes hannom fore, oc tisligeste berette, att samme gaarde wor giffne till forne heliig legoms alther fore nogre meser, som ther fore holdes skulle, oc ey samme thienniste haffuer weritt holden i lang tiidtt, oc beuiste mett ethh tings wittne, att her Olluff Bager, som then tiidt hagde gotzitt i were, hagde weritt selluff inden tinge oc tilstandett, att samme thienste oc meser er forsømmede oc icke holdett etc., som samme ythermere wduiser oc indeholder. Tisligeste i retthe lagde ett wor kierre herre fader koning F[r]ederiks dombreff, wdgiffuitt paa wortt slott Kallenborg wnder gudts aar 1529, lydendes att Henning Fickesen hagde ther i retthe steffntt forne her Olluff Bager fore samme gaardhe oc hagde tha ther forbiidett i tre samfelde dage, oc ey her Olluff eller nogre paa hans wegne ther møtthe, som retth wille pleye i then sag etc., oc tha hagde hans naade mett hans naades elskelige raadtt, ther tilstedhe wor, tildøppt forne Henning Fickesen samme gaarde att nyde, bruge oc beholdhe, till saa lengæ forne her Olluff Bager

¹⁾ Jfr. s. 259, s. 573 og Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 135).

kom mett bedre beuising oc wille were ther om wti retthe etc., som samme dombreff ythermere wduiser oc indeholder. Oc beuiste, att handtt siiden hagde forfuldtt fornæ her Olluff Bager mett wore oc riigens breffue fore samme gaarde suolenge, att handtt wor trengtt fraa mett offuer woldtt oc magtt, oc haffuer handt nu herre forbiitt wti otthe samfeldttz dage oc mere oc huer dag baadett seg i alle retthe, oc ey fornæ her Iørgen eller nogen paa hans wegne her møde wille oc pleyghe rett i then sag, men siidher wor steffning offuerhørrig etc. Tha wor ther saa paa sagtt fore retthe, att fornæ Henning Fickesen bør att nyde, bruge oc beholdhe fornæ gaarde, som hans fader saa gaff tiill fornæ hellig legoms alther epther fornæ wor kierre herre faders doms lydelse, handt ther paa haffuer, intiill saa lenge fornæ her Iørgen komer for os mett bedre beuising oc will were ther om i retthe. Datum Haffnie, die visitationis Marie, præsentibus her Magnus Gøye, Iehan Friis, her Tyggi Krabbe, her Axell Bragde, her Olluff Rosenkrans, her Holger Wlffttandt, her Knudt Bildhe, her Magnus Gyllenstierne, Erick Banner, Knud Gyllenstierne.

København 5. Juli 1537.

Bernt Kræmmer i Lund ved mester Jens imod Didrik Koch i Herrevad kloster.

Ang. indløsning af pantsat sølv.

Sagsøgte, der er udeblevet, dømmes til at udlevere pantet inden 6 uger under 40 mk.s bøder paa betingelse af, at han fyldestgør panthaveren i samme mønt, som han har modtaget, med mindre denne forinden møder i retten med bedre beviser.

H. 1 fol 85v—86r.

Berntt Kremere i Lundtt.

Vor skickett for os mesther Iens mett fuldtt magtt paa Berntt Kreners[!] wegne oc hagde i retthe steffntt Diirick Kock wti Herritzwadtt closter fore nogett solluff, som handtt hagde wti pantt aff fornæ Berntt Kremmere fore fem oc tiuge marck fiire skelling, oc berette, att fornæ Berntt Kremmere haffuer thiitt oc opthe tilbodett hannom samme pen-

dinge, handt hannom aff retthe skyldiig, oc ey forne Dirick Holck [!] will lade hans solluff folliige oc annamme syne pendinge. Oc ey forne Dirick Kock møtte eller noger paa hans wegnæ etc. Tha wor ther saa paa sagtt, att forne Dirick Kock bør att annamme syne pendinge, saa mogitt som forne Berntt Kremere hannom aff retthe skyldiig er, oc igien att [ant]worde forne Berntt Kremere sytt sølluff, som handtt hannom saa pantsatt haffuer, inden sex wger her nest ephther kommendes ephther wor ordinantzis¹⁾ lydelse wnder 40 march tiill os oc 40 tiill hanom, wden forne Dirick Kock kandt thett disforynden logliige affwise oc kommer for os mett bedre beuisning paa wort rettherting. Dog skall forne Berntt Kremere giffue oc fornøge Dirick Kock syn bettalling wti sliig myndt oc pendinge, som handt aff hannom lontt haffuer. a- Datum Haffnie, -a quinta feria post visitationis Marie, præsentibus her Magnus Gøye, Iehan Friis, her Tygge Krabbe, her Axell Bragde oc her Magnus Gyllenstjerne.

København 6. Juli 1537.

Palle Remsnider i Hobro paa nogle Hobromænds vegne imod 12 jordejere i Hobro ved Christiern Hvid.

Ang. jord paa Hobro bymark.

Jorden tildømmes sagsøgte i henhold til to stokkenævn, hvorefter ingen nogen sinde har gjort krav paa jorden, som af arilds tid har været brugt af dem.

H. 1 fol 86r—86v.

**Chrestiern Huidt paa the 12 eygers wegne
i Hoffbroo.**

Vor skickett fore os Palli Rimsner i Hoffbro paa nogre aff Hoffbro mendt wegne oc hagede i retthe steffntt alle iordtzeyger, som bygge oc boo i forne Hoffbroo, oc tiltalle thennom, fore the bruge then iordt oc eygendom paa Hoffbroo marck, oc menthe, att handtt oc menighedtt burde saa well at bruge samme iordtt oc eygendom, som samme lods-

a-a) I margin.

¹⁾ Københavnske reces 1537 § 10.

eygere. Ther tiill suarede Chrestiern Huidts mett fuldt magtt paa 12 eygers wegne i forne Hoffbraa oc i retthe lagde eth stocke neffnn wdgifuit aff Wonsildherritzting, lyndes att 24 mendtt hagde endrechthelig witnett paa siell oc sandthedtt, att Hoffbro march haffuer weritt deltt tiill 12 eygher oc rebtt i 12 fierdinger iorde wdaff gammell tiidtt oc er kronens retthe ledings iordt, riiddhermendtz mentz iordt oc kirkens iordtt, oc haffuer thet hagtt i roliig hefftt aff arildtz tiidtt, wlast oc wkier aff huer mandtt intil nw etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholder. Item ett anditt stockeneffn aff Henstedtherritzting, lydendes att 24 hagde vitnett, att the haffue hørdt oc spurdt aff fader oc forelderne, att Hoffbro marck haffuer weritt rebtt wti 12 fierdinger, oc 12 eygere hagde then brugtt wti Hoffbro aff arildtz tiidtt baade wti ager, eng oc skoff, oc somptt aff forne fierding, som gaar leding aff, er tiill kronen, oc som er riidermendtz mendtz eyghe aff arildtz tiidtt, oc tisligeste wittnett forne 24 mendtt, att the aldriig hagde hørdtt, att noger borger i Hoffbraa haffuer giffuit last eller kere paa forne 12 fierding iordtt eller kendes thennom wedtt att haffue enthen lodtt eller deell ther wti i noger maade førre en nu i aar, wden the som retthe eyger haffue weritt etc. mett flere ordtt, som samme breff ythermere wduiser oc indeholder. Tha epher tiltall etc. wor ther saa paa sagtt fore retthe, att epherthii att Hoffbroo march haffuer altiiddt weritt wnder os oc rittherskabett i 12 fierdinger tiill 12 eygere oc en nw er, oc samme iordtzeyger ther aff gøre skatt oc leding, oc andre eygere huer tiill sytt herskap giffue ther aarlig landgille aff oc tisligeste tiill kirken oc Mariager closter, tha bør forne 12 eygere, som saa forne Hoffbroo march aff arildtz tiidtt brugtt haffue, her epher att nyde, bruge oc beholde samme Hoffbroo marck wti 12 fierdinger, som the her tiill brugtt haffue, saa lengi wii ther om ythermere tilsiiger, oc wii anderledes haffue thet i the gode mendtz mynde, som ther wti lodtt oc rettighedtt haffue, och andre wore borger i forne Hoffbroo att nyde oc bruge oc beholde wti felii, som the aff arildtz tiidtt brugtt haffue. Datum Haffnie, sexta feria post visitationis Marie, præsentibus her

Tygge Krabbe, her Prøbiørn, her Oue, her Axell Bragde, her Holger Wlffttandt, her Knudt Bilde, her Claus Podebusk, her Magnus Gyllenstjerne, Magens Munck oc Knudt Gyllenstjerne.

København 10. Juli 1537.

Fru Anne Eriksdatter Dyre til Næstebølle, Claus Hansen Myltings enke, imod Jens Jørgensen Mylting til Egeløkke (Bøstrup sogn).

Ang. Kielskov og Kielskov mark (Bøstrup sogn?).

Godset tildømmes sagsøgeren som hendes frie enemærke i henhold til en rigens raads dom. Hun kan fortsætte sin paabegyndte forfølgning for rigens kansler. Sagsøgte idømmes bøder for vold. Lensmanden og uvildige gode mænd skal undersøge de fremlagte modstridende vidner, og de løgnagtige skal straffes efter loven og ordinansen.¹⁾

H. 1 fol 86v—87r.

Frue Anne, Claus Hansens epherleffuerske.

Vor skickett for os frue Anne till Nestbølle og hagde i retthe steffntt Iens Iørgensen tiill Eygelyck oc tiltallett hannonom fore nogen woldt, som handt haffuer hinde giortt paa hindes skouff oc marck oc indt paa hindes enmerke Kielskoff oc Kielskoff marck, som hun tilforne haffuer wortt elskelige rigens raadtz dom paa, oc ther offuer slagett, huggett oc skott hindes thiennere wti samme skoff oc enmerke. Ther till suarede Iens Iørensen, att samme Kielskoff oc marck ey wor enmercke, men wor rett ordreff tiill Nestbølle gaardt oc Eygelycke, oc i retthe lagde mange wittner paa baade siider, som wor wdgiffuen tiill herritzting oc landtzting paa Langelandt, att nogle bynder hagde wittnett teeth ene modt thet andett etc., mett flere ordt, som samme witner ythermere wduiser oc indeholder. Ther tiill suarede frue Anne, att samme Kielskoff oc march er hindes frii enmerke tiill Nestbølle gaardt, oc haffuer Danmarcks riiges raadtz dom ther paa, huilkett hun strax i retthe lagde, lydendes att Kielskoff oc Kielskoff march er hinde tildømppt for ett

¹⁾ Jfr. s. 606, 626, 631 og Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 139).

friitt enmerke tiill Nesbølle gaardt epher the godementz oc bynders granskelse, som ther paa werett haffue, emeden the ere wedt magtt oc wryggede, oc samme Iens Iørgensen wor tildømppt att were nederffelliige fore skade oc offuerwoldt, som handt haffuer giortt hinde paa fornē skofffolck oc thiennerē etc., som samme dom ythermere wduiser oc indeholder. Tisligeste i rette lagde ett dom, som her Knudt Rudt mett flere hagde wdgiffuitt, lydendes att the hagde tildømppt fornē frue Anne Kielskoff oc marck fore etth friit enmercke tiill Nestbølle gaardt, saa lenge the godemendtz grandtsken er wedtt magt, ther paa weret haffuer. Oc tisligeste beuiste fornē frue Anne, att samme sag wor indsatt for wor oc riigens canceler tiill syn forfylling medt flere ordt etc., om huilken the gaff thennom baade i alle retthe. Tha epher tiltall etc. oc sagens leyliighedt wor ther saa paa sagtt fore retthe, att fornē frue Anne bør att nyde, brugæ och beholde fornē Kielskoff oc Kielskoff march for etth friitt enmercke tiill Nesbølle gaardt epher wortt elskelige Danmarcks riges radtz doms lydelse, oc fornē Iens Iørgensen att bøde fore hues woldt, skade oc wrett, som handt haffuer giortt hinders thiennerē i fornē skoff, siiden samme dom wdgick, oc fornē frue Anne framdeliis att følge siin forfylling epher riigens retth, oc nar som fornē dele saa logliig forfuldt er, tha skall her Prøbiørn Podebusk mett nogre wuildige godemendh grandske oc forfare, om the wittner, som paa baade siider haffue wondett emodt huer andre, oc huilke tha findes fore løgen att straffes ther fore saa møgett, som logen er oc epher wor ordinantz¹⁾ skiick. Datum Haffnie, die Kanuti regis ett martiris, præsentibus her Magens, Iehan Friis, her Tyge Krabb, her Prøbiørn, her Owe Lunge, her Axell Bragde, her Holgertt Wlffstandt, her Knudt Bilde, her Axell Wgrup, Magens Munck oc Knudt Persen.

København 10. Juli 1537.

Hr. Anders Bille til Søholm (Magleby sogn) imod bønder, almue og sognepræst i Holtug.

¹⁾ Københavnske reces 1537 § 5.

Ang. Nørre Holtug skov, Eskelund og Klintskov (Holtug sogn?).

En tidligere foretagen rebning, som af sagsøgte paastaas at være uretfærdig, skal staa ved magt. Sagsøgte skal bøde til sagsøgeren og til kongen for ulovlig hugst i sagsøgerens skov.¹⁾

H. 1 fol 87r—88r.

Her Anders Bilde, riidder.

Vor skickett for os her Anders Bilde oc hagde i retthe steffntt alle bønder oc almue mett theres sogneprest i Holtue oc tiltallett thennom fore nogne hans skoff, Nørre Holtue skoff, Eskelundt oc Clindt skoff, som hannom tilforne logliigen wor tilrebt, oc the hagde wlogliigen hugett wden hans mynde oc ther wdtoffuer hagde slagitt hans thiennerer wti forne hans skoff. Oc i retthe lagde her Anders Bilde ett breff wnder gudtz aar 1529, som her Tygge Krabbe²⁾, her Hans Bilde, her Mattis Byllier, her Oluff Holgerttsen, ritthere, mett flere godemendt oc olbyndere hagde wdgiffuitt, oc ephther wor kierre herre fadhers konning Frederiks beffaling wor tiltagne att skiffthe Nørre Holtue skoff, Eskelundt oc Klintheskoff emellom kronen, kirken oc os elskelige her Anders Bilde tiill Søholm oc flere lodtzeigere i forne skoff, oc skiffthe oc ieffnitt alle lodtzeigere ther emellom forne skoue, huer ephther syn anpartt, som the hagde renthe till i forne Holtue by, saa thennom paa then tiidt alle nogdes etc. Item ett tingswittne aff Steffns herritzting, som Per Godick, herritzfogett, mett flere hagde wdgiffuitt wnder gudts aar 1529 torsdagen fore palme søndag (*18. Marts*), lydendes att 12 mendt hagde wittnet, att the samme dag hos waare mett forne godemendt, rebitt, skiffthitt oc ieffnitt alle lodtzeigere forne Holtue skoff emellom, saa att alle lodtzeigere then tiidt nogdes paa alle siider etc. Item etth andett tingswittne aff samme ting wnder gudtz aar 1534 lydendes att her Anders Bilde hagde werit paa Steffnsherritz ting oc giortt spørss-

1) Jfr. s. 576 og Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 139 og 141).

2) Herefter udstreget: wor oc Danmarcks riiges marsck.

maall tiill menige almue, huadt thennom witterliggt wor om forne Holtue skoffue, om then wor loglig skiffthett oc delett ephther logen. Ther tiill suarede Per Godick, herritzfogett, mett flere, att the nogen tiidt siiden forleden wor paa forne Holtue skoff mett forne gaade mendt oc byynder oc skiffte Nørre Holtue skoff, Eskelundt oc Klinththe skoff, oc tha wore samme skoffue ieffnytt oc rebitt alle lodtzeygere emellom, saa the nogdes then tiidt paa alle siider etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder. Ther tiill suarede Holtue mendt oc sagde, her Anders Bildes skoff wor bedre en theres, oc menthe ther fore, att thennom wor icke skedt skell oc ieffnnett. Ther emodt suarede her Anders Bilde, att paa then tiidt, tha wor theres skoff bedre, en handt nu er, oc the haffue siiden then forhugett oc ødelagtt. Oc i retthe satte forne her Anders Bilde, om hanom burde thett att wndtgielle, oc om samme reb ey burde wedt magt att bliiffue. Tha ephther tiltall etc. wor ther saa paa sagtt fore retthe, att ephther samme Nørreholtue skoff, Eskelundt oc Klinthe skoff saa er logliigen repte oc ieffnitt alle lodtzeygere emellom, oc the then tiidt nogdes, tha bør samme reb vedtt sin fulde magtt att bliiffue oc huer att nyde oc beholde, som hannom wor tilrebtt, oc hues skade, som forne Holtue mendt haffue siiden giortt forne her Anders Bilde oc indhuggett paa hans, ther bør thennom att bøde emodt hannom oc os fore ephther logenn. Datum Haffnie, die Canuti regis et martiris, præsentibus her Magnus, Iehan Friis, her Tygge Krabbe, her Prøbiørn Podebusk, her Oue Lunge, her Axell Bragde, her Holger Wlffstandt, her Knudt Bilde, her Axell Wgrup, Magnus Munck og Knudt Gyllenstierne.

København 15. Juli 1537.

*Peder Clementsen, slotsskriver i Nyborg, imod Hans Peder-
sen, kgl. ridesmaasvend.*

Ang. en gaard i Nyborg.

*Gaarden tildømmes sagsøgeren som panthaver, indtil den
indløses i henhold til pantebrevet. Intet hensyn taget til
sagsøgtes paastand om, at pantsætteren havde erhvervet en
del af gaarden af sagsøgte og hans moder, mens sagsøgte*

var barn. Ifølge et tingsvidne af Nyborg byting var gaarden lovligt skødet og solgt til pantsætteren.

H. 1 fol 88r—88v.

Peder Clementzen, slodtz scriffuer paa Nyboriig.

Vor skickett for os paa wortt rettherting Peder Clementzen paa then ene oc Hans Persen, wor riidesmaasuendt, paa then anden siide, oc tiltallet fornæ Per Clementzen forscreffne Hans Persen fore en gaardt ligendes i Nybborg, som handt haffuer i panth aff Seuren Riffuer, oc handt gør hannom ther hinder paa etc., oc i retthe lagde eth panthebreff wd-giffuit wnder gudtz aar 1533, lydendes att Seuren Riffuer, borger i Nyborig, hagde i pantt satt Peder Clementzen then siin gaardt, handt selluff ibode, ligendes østen Bystrede hos Anders Baggers gaardt oc westen Lille Callentes gaardt, som Morthen Bager iboer, i lenge oc brede mellom begge gadher fore 200 march danske huide oc gamle fyrehuider skellinger att nyde oc beholle fore eth friitt brugeligt panth oc giffue hannom ther aarliig wdaff 12 march danske tiill leyge etc. Item eth tings wittne aff Nyborrig byting, lydendes att sextan mendtt hagde indenn tinge [witnet], att Hans Persen oc hans moder Annicke epher theres anpartt i samme gaardt oc Peyther Kelbrecker i Ottense paa syn hustrues wegne epher sin anpartt hagde logliige skøtt oc soldt fornæ Seuren Riffuer samme gaardt etc., oc er hans retthe kiøbthe kiøb, som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder. Ther tiill suarede fornæ Hans Persen, att handt wor eth barn, then tidtt samme skøde giortt wor oc bleff giortt mett saa skiell, att fornæ Seuren Riiper [!] skulle ecthe hans søsther etc. Till huilkett forscreffne Per Clementzen suarede, att fornæ Seuren Riffuer att [!] Hans Persens søster ere logliige[n] giffne till sammen i dannemendtz neruerelse, huilkett forscreffne Hans Persen ey sagde ney tiill, oc gaffue the thennom i retthe paa baade siider. Tha epher tiltall etc. oc tisligeste, att fornæ Per Clementzen hagde panthett samme gaardt, førre thenne framfarne feyde paa kom, tha wor ther saa paa sagtt fore retthe, att forscreffne Per Clementzen bør att nyde, bruge oc beholle samme gaardt for eth friitt brugeliigt panth

epther forscreffne hans panthebreffuis lydellse, intill saa lenge att samme gaardt bliffuer hannom igien redeligen affløst for sliig mynth, som samme hans pantebreff wduiser oc indeholder. Datum Haffnie, dominicam post die Canuti regis, præsentibus Iehan Friis, mesther Iesper Brockmandt, mesther Antonius Bryske oc Henrick Holck, wore secretherer.

København 16. Juli 1537.

Jørgen Quitzow imod Rasmus Skriver, borger i Nakskov. Ang. en pung med 50 guldgylden og joachimsdaler m. m., der er deponeret hos sagsøgtes hustru.

Sagsøgte, der ikke møder, dømmes til at udlevere pengene, som er betroet hans hustru under fejden, inden 6 uger under 40 mk.'s bøder med mindre han møder i retten med bedre beviser.

H. 1 fol 88v—89r.

Iørenn Quitzow.

Vor skickett for os Iørenn Quitzow oc hagde i retthe steffntt Rasmus Scriffuer, wor borger i Nagskoff, for en pung, som wor halff tredie sindes thiuge gyllern i guldt oc iacomdaler wti mett hans indsiigle oc andett mere sølluff oc pendinge, som handt antworde hans hustrue tiill traær hinde att forware nogen tiidtt siiden forleden, then tiidtt wortt folck bleff nedherlagtt wti wor kiøbstadt Nyborriig aff wore oc riigens fiender, oc handt ey kandt komme tiill siitt eygett igienn, oc haffuer handt her forbiidett paa fierde dag epther rett steffne dagenn, oc huer dag bodett seg i alle retthe, oc ey forn^e Rasmus Scriffuer eller nogen paa hans wegne her møde wille att pleye retth i then sag, men sidher wor steffning offuerhørrig etc. Tha epther sagens leyliighedt wor ther saa paa sagtt fore retthe, att forn^e Rasmus Scriffuer bør atti gengiffue oc fornøge forn^e os elskelige Iørenn Quitzow forn^e halff tredie sindes tiuge gyllern i guldt oc iacomdaller mett andre mere sølluff oc pendinge, som handt saa antwordett hans hustru, inden sex wger epther wor ordinantzis¹⁾

¹⁾ Københavnske reces 1537 § 10.

lydelse, wdenn hues handt skellig affuise kandtt a- eller kommer for os met beder beuising oc will were i retthe -a Datum Haffnie, secunda feria post Canuti regis et martiris, præsentibus her Mogens, her Prøbiørn, her Oue, her Axell Bragde, her Olluff Rosenkrans, her Holgertt Wlffstandt, her Knudt Rudtt, her Claus Podebusk, her Magnus Gyllenstiern, riddere, Escki Bille, Erick Banner oc Knudt Persenn.

København 16. Juli 1537.

Anne Andersdatter, borgerske i Nysted, imod sin ægtemand borgmester Peder Sørensen og byfoged Oluf Jensen smstds.

Ang. hustruens hor og ægtemandens bortjagelse af hende.

Sagsøgeren erklæres for en ærlig dannekvinde, de falske vidnesbyrd om hende skal ikke komme hende til skade. Hendes mand skal atter tage hende til sig som sin ægte-hustru. Byfogeden og dennes hjælpere, der brød ind i hendes hus og fængslede hende, idømmes bøder. Hans dom i sagen dømmes magtesløs, og han maa ej sidde i dommers sted, før kongen vil tillade ham det.¹⁾

H. 1 fol 89r—90r.

Anne Andersdatter, boriske i Nystedtt.

Vor skickett for os paa wort rettherting Anne Andersdatter oc hagde i retthe steffntt Peder Seurenson, wor borgmester, oc Oluff Iensen, wor byfogett ther samme stedtz, oc tiltallet fornæ Per Seurenson, syn ecthe hosbonde, att handt hagde dreffuitt oc wdskott hinde fraa seg aff lycke oc los, fran sine smaa børn fore en werliige sagh, som hinde wor paadic-titth emodt log, skiell oc retth. Oc hun skulle haffue werett funden nøgen i senge mett en karll, hedtt Anders Iepsen, thett stundt fornæ Per Seurenson wor her wti Kiøbenhaffn etc. Oc tisligste tiltallett hun wor byffogett Olluff Iensen, att handt mett flere gick indtt wti hinded hus om natthe tiidhe oc greff hinde oc fornæ Anders Iepsenn oc satthe thennom wti iern, bast oc bondtt, log wfordelth, oc ey the funde hinde eller hannom i the gerninger, som thennem burde saa att offuerfal-

a-a) I margin.

1) Jfr. flg. dom.

des fore, oc ther offuer lod samme Anders Iepsenn retthe fore samme sag, oc hun ther fore motthe rømme syn boo oc bygge. Ther tiill suarede forⁿe Per Seurensen, att then tiidt handt icke selluff tilstede wor, tha skulle forⁿe byfogeth indgangitt wti hans hus mett nogre aff slotthens suenne oc fundett hans hustru oc forⁿe Anders Iepsen nøgne wti senge tiill sammen etc., huilkett dog icke skellig beuisiis kunde. Men ther i retthe lagdes etth tingswittne wdgiffuitt tiill Nystedt byting, lydendes att Michell Stolmesther, Tomes Stricker oc Helmick Bennn[!], forⁿe slotthens suenne, som først indkomme wti husitt oc wore mett att griffue forⁿe Anne Andersdatter oc Anders Iepsen, the hagde wittnett i theres egen sag, att the skulle funden Andhers Iepsen ligendes wti hindses seng oc hinde att haffue spronggitt nøgen fraa hannom etc. Ther emod i retthe lagde forⁿe Anne Andersdotther etth wittne, som noger dannemendt i forⁿe Nystedtt hagde wdgiffuitt, lydendes at forⁿe Per Seurensens søster Cristine Boes, som wor samme tiidtt i husitt mett hinde, hagde wittnett fore thennom paa troo siell oc sandingen, att then tiidt forⁿe slotthens suenne samme natth komme oc bonckitt paa dørren, tha wor forⁿe Anne Andersdatter ey en tha gangitt wti syn seng then natt, men wor oppe mett sitt barn, oc wti en anden stue hos hinde fraa karlenn etc. Oc saa gick hun selluff tiill dørren oc lodtt thennom indt etc. oc beclagitt hordelig, att then tiidt samme slotthens svenne indkomme, tha skøde the hinde oc kaste hinde weldelig i sengen tiill forⁿe Anders Iepsen (som then tiidt wor gesth wti hindses hus mett nogre fremmett tyske herremendt, huilkett forⁿe wor byfogett selluff bestaaedt, att ther laa samme natth) oc saa holthe hinde wti sengen, saa lenge forⁿe wor byfogett kom oc satthe iern paa thennom baade, oc ey hun hagde noger handell mett hannom i noger maade oc ythermere berethe, att hindses leylighedtt i then tiidt seg saa begaff, att hun [ey] wti sliig maade kunde handle mett nogen mandtt, thii hun reddhe frammerliig tiill barsell samme tiidtt. Tisligeste wor beuiseliigtt, att forⁿe Anders Iepsen tog thett paa syn dødt, førre en handt bleff retth, att handt aldrig hagde handlitt mett samme Anne Andhersdatter wti noger maade, ther wille handt døø paa, oc ey hans leylig-

hedtt seg saa begaff, att handt thet gøre kunde mett nogen quinde, thii handt hagde nogen merckelig breck, som handt hagde ladett openbarlig see tiill tinge oc anderstedtz etc., oc beclagitt, att hvndtt wille haffue fangitt mange ythermere wittner wti syn sag. Men hun motthe icke fange thennom bescreffuett, thii forn^e wor byfogett wor hinde saa stoor wnder øgne i samme sag. Tha adspurde wii forn^e wor byfogett, om handt fulde samme slotthens suenne indt wti hinde hus, oc om handt saa thennom ligendes i sengi sammen. Tha wittnett handt ther om baade fran oc tilbage, saa hans windesbyrdt hagde inthet paa seg, thet sandrutt wor. Dog bestodt handt paa thett siiste, att handt ey wor mett then thiitt, forn^e slotthens suenne kom fyrste gaang ther wti husitt samme natth etc. Tisligeste attspurde wii forn^e Per Seurensen, om handt hagde nogen tiidtt beffundett nogen openbarlig horsag hoss hinde eller hagde ther nogen skelliig beuissning paa. Tha sagde handt ney, att handt icke wissthe ther anditt tiill, end hannom wor paaførdt, oc att handt wor nødtt tiill att gøre i then sag alth, handt giortt hagde, thii handt fandt karlen, handt hem kom, oc sliigt wor sagt fore hannom, som forscreffuett staar. Sammeledes witnett oc wor predicanter mesther Iehan Albrettsenn, att nogen tiidt siiden forleden i wor kierre herre faders koning Fredericks tiidt, tha wor oc forn^e Anne Andersdatter fraa syn hosbondt Per Seurensen nogen tiidtt, oc handt tha offuerwor att forliige thennom tiill hobe igien, tha kunde Per Seurensen ey then tiidt skylde hinde fore nogen horesag i noget maade, huilkett handt nu selffuer herre bestodtt etc. Tha satthe forn^e Anne Andersdatter wti retthe, att ephertthii hinde egen hosbandt ey anderledes kunde skylde hinde, en hannom saa wor paafordtt, oc ey wissthe ther anden sandt skiell tiill, endt som samme 3 slotthens suenne, som mett wore att griffue hinde oc forn^e Anders Iepsenn, the hagde sagtt oc wittnett wti theres egen sag, om hinde burde ther fore att were fraa skiltt syn ecthe hosbondt, hinde smaa børn, her oc ere, boog og byge, oc were saa wdskott fraa all siin walfardt oc lycke etc. Tha ephert tiltall etc. wor ther saa paa sagt fore retthe, at forn^e Anne Andersdotther bor fore then sag att were en erliig traad dannequinde oc forn^e Per Seurensen

hinde igien att annamme wti boo oc bygge fore sin ecthe hustru, oc the wittner, som hinde saa falskeliig oc werliig paa dictitt ere, ey att komme hindes ere oc lempe til skade eller brøst ephther thenne dag i noger maade. Oc forⁿe wor byfogett Oluff Iensen oc alle andre, som mett waare i flock oc fylliig att ingaa i forⁿe Per Seurensens hus, bastedtt oc bandt hans hustru forⁿe Anne Andersdatter log wforwonden, thennom bør ther fore att bødhe emodt os oc bunden oc haffue thett i wor mynde ephther logen, oc ey forⁿe Oluff Iensen ythermere att sidde wti dommers stedtz, førre handt haffuer thett i wor mynde, oc thet dom, som handtt wdgaff i then sag, att were dødtt oc magteløst ephther thenne dag i alle maade. Datum Haffnie secunda feria post Canuti regis, præsentibus her Prøbiørn, her Oue, her Axell Bragde, her Olluff Rosenkrans, her Knudt Rudt, her Claus Podebusk, her Magnus Gyllenstierne, Eski Bille, Erick Banner oc Knudt Gyllenstierne.

København 16. Juli 1537.

Karine Bagers, borgerske i Nysted, imod Oluf Pedersen, skriver paa Aalholm.

Ang. ejendomsretten til en hest.

Hesten tildømmes sagsøgeren i henhold til et af hende fremlagt brev, hvorefter udstederen, der siden er død, erklærer at have solgt hende hesten. 3 øjenvidner afgiver en hermed overensstemmende forklaring. Intet hensyn taget til et tingsvidne, i følge hvilket sælgeren skulde have benægtet salget.¹⁾

H. 1 fol 90r—90v.

Karine Bagers i Nystedt.

Vor skickett for oss Karine Bagers, boriske i Nystedtt, paa then ene oc Olluff Persenn, schriffuer [paa] Aalholm, paa then anden siide. Oc tiltallett Karine Bagers forⁿe Oluff Persen fore en hest, som hun hagde kjøptt att [!] Anders Iepsen, som bleff halshuggen fore Nystedtt, oc handt hagde giortt hinde hinder paa oc tagett seg tiill, then tiidtt samme Anders Iepsen oc hindes datter Anne Andersdatter wor grebne, bastedtt oc bundett mett wret. Ther tiill suarede Oluff Persen oc sagde,

¹⁾ Jfr. foregaaende dom.

att samme hest tilhørde Anders Iepsen oc wor hans egen hest oc icke hindes, oc i retthe lagde eth tings wittne wdgiffuitt aff Nystedt byting, lydendes att Anders Henricksen hagde adspurdt Anders Iepsen, then tiidt handt sadtth i fengsell, om handt hagde soldt Karine Bagers syn hest. Tha sagde handt ney, gudt haffuer ieg ey, hesten hør meg tiill etc., huilket forne Anderss Henricksen hagde witnett inden tinge oc 2 andre mendt mett hannom etc. Oc menthe forne Oluff Persen ey ythermere ther fore att stande nogen tiill retthe. Ther tiill suarede forne Karine Bagers oc strax i retthe lagde forne Anders Iepsen egen handtscrifftt, lydendes att handt hagde soldt Karine Bagers en sortt broget hest, som handt kiøpthe aff Anders Gorden fore 34 marck, oc Karine Bagers hagde giffuitt hannom 2 solskeer, en iacomdall oc en gyllerne i guldt fore samme hest etc. Item eth andytt wittne lydendes att 3 mendtt hagde wittnett, at the neruerendes hos wore otthe dage ephther sancti Michelsdag, hørde oc saae, att Karine Bagers wti Nystedt redeliig oc retthellig kiøpthe en suortt brogett hest aff Anders Iepsenn fore 2 solskeer paa siw lodtt mett tho slindett knappe, en iacomdall oc en ge i guldt etc., oc satthe wti retthe, om hinde bur[de] saa att myste syn hest, som hun saa redelig kiøbtt hagde. Tha ephther tiltall etc. wor ther saa paa sagt fore retthe att forne Olluff Persen bør igien att andtworde forne Karine Bagers samme hest inden sex vger ephther wor ordinantzes¹⁾ lydelse eller haffue thett i hindes mynde. Datum Haffnie secunda post Canuti regis, præsentibus her Prøbiørn, her Oue, her Axell Bragde, her Olluff Rosenkrans, her Knudt Rudt, her Claus Podebusk, her Magnus Gyllenstjerne, Eski Bille, Erick Banner oc Knudt Persen.

København 10. Juli 1537.

Hr. Mogens Gøye for Niels Lauridsen i Foldby, herredsfoged i Sabro herred, imod Simon Pedersen i Søften.

Ang. en okse, der er lovet som betaling af 4 aars restance til kronen, samt en rettertingsdom, som paastaas erhvervet ved »vrang undervisning«.

¹⁾ Københavnske reces 1537 § 10.

Sagsøgte, der er udeblevet, dømmes til at udlevere oxen inden 6 uger. Den tidligere erhvervede rettertingsdom skal ikke komme sagsøgeren til skade.

H. 1 fol 90v—91v.

Her Magnus Goye.

Vor skickett for os her Magnus Gøye mett fuldt magt paa Nis Lasens wegne i Fulby, herritzfogetth i Sabroherritt, oc hagde i retthe steffntt Symon Persen i Sewthen for en ox, som handt hagde loffuitt forne Nis Lassen paa her Magnus Goyes wegne fore then skyldtt, som handt stodt igen mett, then tiidt handt bode wti Hare wti Skanderborg leen, som wor wedtt, geßs, høns oc gryn, og forne Nis Lasen hagde hannom, logliig fordeltt fore samme bastadt, att handt icke hagde fuldtgiortt kronens bog, oc handt siiden fore samme hans ephtherstandts skyldt oc fore the deele, hannom ther fore offuergangne wore, hagde wdloffuitt en ox etc. Oc ythermere beretthe her Magnus Gøye paa Nis Lasens wegne, att forne Simon Persen hagde siiden steffntt samme Nis Lasen fore os oc wort elskelige raadt tiill wortt slott Aaker oc ther wdaff en vrang wnderwisni[n]g hagde fangitt wortt dom emodt samme løffthe, handt hannom giortt hagde. Thii forne Nis Lasen hagde fangitt wor steffning saa kortt, att handt tha ingen beuisning tillstedhe føre kunde, wdhen stoedt paa thett løffthe, att Simon Persen hagde loffuitt hannom samme ox etc., oc beuiste her Magnus Goye her for os mett etth tings wittne aff Sabroherritz ting, att Symon Persen wor logligen hiidt steffntt att mødhe her wti Kobenhaffn ottene dag nest ephther sancti Hans dag mitsommer mett samme wortt dom, som handt saa aff en vrang wnderwisning fangitt hagde, saa framt att ther icke skulle dømmis ephther hues bewisning, her tha tilstede kom. Oc handt suarede tiill samme steffning, att handtt wille gerne møde etc., oc ther offuer haffuer nu her Magnus Goye paa Nis Lasens wegne her huer dag wti 8 dage oc mere bodett seg wti alle retthe, oc ey forne Simen Persen eller noyer paa hans wegne herre møde ville att pleye rett i then sag, men siidder wor steffning, som her Magnus Gøye gaff wdt paa wore wegne, aldels offuerhørrig etc. Tha beuiste her Magens Gøye

mett wor slotzscriffuers paa Skanderborg egen handtscrifftt, att Simon Persen, som brugthe then tredie lodt i then gaardt i Hare, som hans fader oc handt ibode, handt stodt igien tiill bagstadt wti 4 aar mett nogett aff syn skyldt huerтт aar, som wor wedt, ges, hons oc gryn. Oc nw wti pasche hellig dage komme Iost Andersens slotzfogitt oc Nis Lasen tiill samme slotzscriffuer oc befull hannom att wdscriffue Simon Persen aff Slotthens bog fore samme 4 aars bagstadt, thii handt hagne wdloffuitt enn oxе ther fore etc. Item beuiste handt mett etth tings wittne aff forn^e Sabroherritz ting, att forn^e Simon Persens forløfftes mendt stode inden tinge oc bestode, att the hagne loffuitt Nis Lassen paa her Magnus Gøyes wegne en oxе, fore Simon Persenn motthe affscriffues fore then bastadt oc komme aff then delle, handtt wor wti ther fore, oc flytthe aff Skanderborig leenn oc tiill Lysboherritt mett willig oc wenskap, mett flere tings wittner, som her for os tilstede wor paa samme sag, som the ythermere wduiser oc indeholder. Tha wor ther saa paa sagtt fore retthe, att forn^e Symon Persen bør att giffue oc fornøge forn^e Nis Lasen paa her Magnus Gøes wegne samme oxе, som handt saa welwillig wdloffuitt haffuer, oc haffue thet i hans mynde inden sex wger epher wor ordinantz¹) lydelse, oc then dom, som forn^e Symon Persen saa wtaff en wrang wnderwisning fangitt haffuer, som forscreffuett staar, ey attkomme Nis Lassen eller her Magens Gøye tiill brøst eller skade epher thenne dag i noger maade. Datum Haffnie, die Canuti regis et martiris, præsentibus Iehans Friis, her Tygge Krabbe, her Prøbiørn Podebusk, her Oue Lunge, her Axell Bragde, her Ho[l]gertt Wlffstandt, her Knudt Bilde, her Axell Wgrup, ritthere, Magens Munck oc Knudt Persen.

København 19. Juli 1537.

Jørgen Quitzow imod Knud Gøye til Kelstrup (Errindlev sogn).

Ang. 4 gaarde paa Langeland i Korsebølle, Botofte, og Ravnebjerg (Tranekær sogn), i Pederstrup (Longelse sogn) og en del i et pant i Longelse m. m.

¹) Københavnske reces 1537 § 10.

Sagsøgte, der er udeblevet, dømmes til at udlevere godset inden 6 uger og bøde derfor, med mindre han møder i retten med bedre beviser.¹⁾

H. 1 fol 92r.

Iøren Quitzow.

Vor skickett for Iøren Quitzow og hagde i retthe steffntt²⁾ Knudt Gøye tiill Kelstrop oc tiiltallett hannom fore fiire gaarde ligendes paa Langlandt, then ene i Tranekier sogenn i Kodzboelle, then anden i Raffnebierg, then tredie wti Perstrop oc then fierde ligendes wti Botoffthe oc ther tiill mett for hans anpartt wti thet pantt i then gaardt i Lyungelse, som Niels Krog iboer, som Iøren Quitzow haffuer kiøppt aff Knudt Gøye. Tisligeste fore nogett kirke godtz och andett iordegodtz, pendinge, gedher oc anditt mere, som handt haffuer hans opne beseglitt breff paa, oc for hans hustrues arffuegodtz, som handt holler hannom fore. Oc haffuer Iøren Quitzow here beuist mett skøde oc eyndoms breffue paa forne gaarde oc godtz, som Knudt Gøye haffuer loffuitt oc beplichthet seg att frii oc hemle hannom, oc handt thet ey giortt haffuer etc. Oc wor nu i fredags nest forleden theres retthe steffnedag att mødhe, oc forscreffne Iøren Quitzow haffuer nu her forbidt tiill i dag oc huer dag bodett seg i alle retthe, oc ey forne Knudt Gøye eller nogre paa hans wegne her mødhe wille att pleye rett i then sag, men siider wor steffning offuerhörig etc. Tha wor ther saa paa sagt for retthe, att forne Knudt Gøye bør att wdlegge forne Iøren Quitzow forne gaarde oc godtz, kirke godtz oc anditt iordegodtz, pendinge, gedher oc anditt mere epther hans breffs lydelse oc haffue thet i hans mynde inden sex wgher oc bøde emodt os oc hannom for wor steffning, handt haffuer sidett offuerhörig oc ey møde wille epther wor ordinantz³⁾ lydelse, wden hues handt skelig affwise kandt eller kommer for os mett bedhre beuising oc will were i retthe. Datum Haffnie, quinta feria

¹⁾ Jfr. s. 495 og 609.

²⁾ Herefter udstreget: Rasmus Scriffuer borger i Nagskoff (jfr. s. 231).

³⁾ Københavnske reces 1537 § 11.

ante Mariæ Magdalene, præsentibus her Magnus, her Prøbiørn, her Oue, her Axell Bragde, her Olluff Rosenkra[n]tz, her Holgerdt Wliffstandt, her Knudt Rudt, her Claus Podebusk, her Magnus Gyllenstierne, riddere, Eski Bille, Erick Banner oc Knudt Persen.

København 24. Juli 1537.

Hr. Erik Nielsen, sognepræst i Kyrkoköpinge, imod Jens Skaaning, slotsfoged paa Falsterbo.

Ang. sagsøgtes krav om borgen af præst og sognemænd, da de skal have fjernet og omsmeltet en monstrans.

Sagsøgte og Peder Jensen i Kyrkoköpinge, der har anmeldt sagen til ham, frifindes. Hvem der kan bevises at have forkommet og omsmeltet kirkens klenodier og sølv, skal staa til rette derfor.

H. 1 fol 92v—93v.

Iens Skaaning, Peder Iensen oc her Erick Nielsen.

Vor skickett for os her Erick Nielsen, sogneprest tiill Købing kirke, oc hagne i retthe steffntt Iens Skaaning, wor fogett paa wort slott Falsterbo, oc tiltallet hannom, fore handt skulle haffue (nogen tiidt forleden siiden) sicthet hannom oc hans sognemendt fore ethh monstrandtze oc ther offuer tagett borgen aff nogre aff samme hans sognemendt fore samme sag, oc menthe, att handt thett hagne giortt mett wrett etc., oc berethe, att nogen tiidt siiden forleden i wor kierre herre fader koning Fredericks tiidt (saliig mett gudt) then tiidt os elskelige Danmarcks riiges raadt hagne beuilgitt oc samtyckiitt hans naade att wtfange hues solluff, som landtzkirkerne hagne, dog mett saa skiell, att ther skulle tilbage bliffue i huer kirke en kalck, en disk, en pixis etc., oc tha hagne handt wdtdfordtt tiill then, som samme solluff opbar, ethh pixidem, nogett stortt, som tilhørde samme Købinge kirke, oc ey hun hagne andett monstrantzze, oc ther fore bleff samme pixis igienn giffuitt kirken mett flere ordt etc. Oc i retthe lagde ethh wittne, lydendes att Iens Skaaning hagne tagitt borgen aff nogre Kiøbinge sognemendt fore ett monstrandtze, som handt hagne sicthet thennom fore, att

the skulle haffue forwandlitt oc forkomit etc. Item etth wittne wdgiffuitt paa wortt slott Fligginde, lydendes att her Pedher Pors, som tha hagne beffalling aff mester Aage Sparre, fordum archielectus tiill Lunde domkirke, att opbere samme sølluff paa fornē wor kierre herre faders wegne, handt hagne igien giffuitt Købinge kirke etth pixidem, nogett stortt, som her Erick Nielsen hagne indlagt i kronens kiste paa samme kirkes wegne, epherthii hun ey hagne andett monstrandtze eller pixdem etc. Item ett wittne, lydendes att Bertill Guldtsmedt i Trelleborg hagne bestaett, att handt hagne om giortt ett pixidem, som wor nogitt stortt, for Kiøbinge kirke oc wor brott, oc hagne giortt thett paa 11 ladtt sølluff, suo thet bleff saa megitt mynde, en thet førre wor, oc ther bleff wedt 10 eller 11 lodt till offuer igen, oc thett andtwordet handt kirke weriger tilbage igen etc., som samme witner ythermere wduiser oc indeholder. Oc sagde fornē her Erick, att handt hagne kiøbt samme sølluff, ther offuer løb, aff kirke weriger oc menige sogneme[n]dt fore sine pendinge etc., dog hagne ther ingen anden beuisning paa. Ther till suarede fornē Iens Skaaning, att thett wor faare hannom førdt, att ther skulle werett sligt etth clenodium forwandelett oc forkommett fraa fornē Købinge kirke, oc ther fore hagne handt tagett borgen aff thennom paa wore wegne, som waare yperste i then sag, som handt oc menthe, att handt wti syn troff thienniste oc beffalling os plictug wor att wii, wor oc kronens beste, att ther fraa skulle inthitt forryckes fore hans forsømmelses skyldt. Oc hagne sin hemell strax tiill stedhe, som sligt hagne hannom wnderuist, som Per Iensen i Købinge, wor oc kronens bunde, oc adspurde hannom, om handt wille tha bestaa, att handt hagne sagt sligt ordt fore hannom. Ther tiill suarede Per Iensen oc bestodtt, att handt hagne giffuit fornē Iens Skaaning wor fogett saadantt, att saadantt theres kirkes clenodium wor forwandlett oc omgiortt, oc ther aff mōgitt sølluff formindskitt oc forkomitt, oc sagde, att handt ey hagne then forstandt, att handt wiste, huatt heller thet kaldedes ett monstrandtze eller oc ett pixis, men handt viste, att the wor stortt, oc bleff mynd[re] giortt, oc ey ther wdkom aff samme sølluff then tidtt nogett till

wor kerre herre faders behoff, men kirkeweriger, presten oc flere hagde thett emellom thennom selluff, oc ther fore hagde handt giffuitt wor fogitt sligtt tilkende, att samme sølluff ey saa skulle wdryckes os oc kirken fore, oc beclagett, att hannom ther fore wor skedt stor forfang oc wrett, oc i retthe lagde eit[!] wittne aff Skødzherrittzting, lydendes att her Erick Nielsen hagde werett ther inden tinge oc bodett log oc wern fore seg oc sine sognemendt, som Iens Skaaning hagde tagitt borgen aff fore ett monstrandtze eller etth pixide, som the skulle haffue forwandlett oc soldt aff samme sølluff, oc tha hagde Iens Skaaning tilbodett her Erick oc hans sognemendt ett tings wittne att staa paa theres logbodt, suo lengi nogen ville sage thennom ther ythermere fore. Oc tisligeste wor thuende gange satt mode att møde ther om i Trelleborgs closter, oc ey thennom willde nøges, wden Per Iensen wille staa paa tingitt oc sige, handt hagde lögitt som en skalck, for handt hagde sagt slig ordt fore Iens Skaaning, oc fore hannom badt mangen mandt, oc siiden skødt seg indt fore os oc Danmarcks riges raad etc. Item ett wittne wdgiffuit vti Trelleborg, lydendes att 3 mendt hagde vittnett mett theres indsiigler, att the neruerendes offuer wore wti Bertill Guldtsmedtz stue, then tiidt Per Iensen atspurde Bertiill Guldtsme, hur megett sølluff ther aff thett Kiøbinge kirke solluff, som handt nogen tid till forne hagde giortt ett pixidem wdaff, tha hagde handt suarett, att handt ey wiste, huor mөгitt ther offuerlob wdaff, men saa mөгett som ther offuerløb aff samme solluff, thett hagde handt andtwordett kirkeverger etc., som samme vittner ythermere wduiser oc indeholder. Oc satthe fornē Iens Skaaning oc Per Iensen wti retthe epher slig beuising, om thenom burde ther fore att liide nogen brøst eller skade, atti wille wor oc kirkens gaffn, oc om kirkens clenodia oc sølluff motthe saa forwandlis, købes oc selges epher kirkewergers oc prestens eygne tycke mellom thenom selluff etc. Tha epher tiltall, gensuor oc sagens leylighedt wor ther saa paa sagtt fore retthe, att fornē Iens Skaaning, som saa tog borgen aff fornē mendt paa wore wegne, haffuer rett giortt i then sag oc ey bør ther fore att stande nogen till retthe wti noger maade, oc fornē Per Iensen,

som saa gaff hanom adworsell paa wor oc kirkens beste, bør ther fore quitt oc angerløs att were, oc ey then sag att komme hannom till bröst eller skade epther thenne dag i noger maade, oc huem ther wtoffuer skelliig beuises kandt att haffue saa forkommitt oc forwandlitt kirkens clenodia oc solluff, os och wor lensma[n]dt watspurdt, thenom bør ther fore till rette att staa, nar the tiltalles, oc tha gaa ther om saa møgett, som rett er. Datum Haffnie, tertia feria post Marie Magdalene, presentibus her Offue, her Holgerdt Wiff-tandt, Mogens Munck oc Knudt Gyllenstierne.

København 26. Juli 1537.

Morten Bentsen i Telnebakke (Viske herred) imod Oluf Ingmarsen smstds.

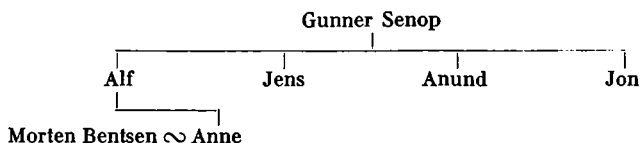
Ang. en tredjepart i Telnebakke gaard.

Sagsøgeren tildømmes de to tredjedele samt den part, Jens, Anund og Jon Senop kan bevises at have bortskødet, idet deres skøde til hans hjemmelsmand er ældre end det, hvorved de overdrog sagsøgte deres part i gaarden. Overdragerne skal bøde for ulovligt skøde. Herredsnævninge skal med samfrænders raad udlægge sagsøgte, hvad han kan bevise at have arvet af gaarden.

H. 1 fol 94r—95r.

Morthen Bentzen Olluff Ingmarsen.

Vor skickett for oss Morthen Bentzen i Telneback oc hagde i rette steffntt Oluff Ingmarsen ther samme stedtz oc tiltallett hannom, fore handt gjør hannom hinder paa tredie partt i samme gaardt, som handt iboer, oc bruger then emodt hans mynde. Oc i retthe lagde ett dombreff wdgifffuitt tiill Wiske herrittz ting wnder gudtz aar 1535 ottensdagen nest fore wor frue dag presentationis (17. Nov.), lydendes att Alff Gunnerssen wor tildømppt tvedelen i Telnebache gaa[r]d mettt al syn retthe tilligelse epther thet dom, som ther om tilfornæ wdgifffuitt wor paa Wardbergs landtzting etc. Item ett dom

wdgiffuitt tiill Wardbergs landtzting wnder gudtz aar 1536 løger dagen nest for sancti Bentz dag (18. *Marts*) lydendes att Alff Gun[n]erssens breffue wor dømppt wedtt magtt, skøde breffue, kiøbebreff, oc hannom att nyde oc beholde all then anpartt, som hannom wor tilfallen wti arff i Telnebacche gaardt oc then kiøbepartt, som handt hagde kiøbt i samme gaardt oc hannom wor skøtt aff Niels Torbiørnssen i Krage-torp etc. Item ett anditt breff wdgiffuitt wnder gudtz aar 1535 sancti Catharin[e] affthen (24. *Nov.*), lydendes att Iens Senop, Anundt oc Ion Senop, brødre, hagde fuldeliig tilstandett Alff Senop then dell, som thennom mett arff tilfaldt i Telnebacke gaardt etc. Item eth anditt breff wdgiffuit samme aar oc dag lydendes att Iens Senop, Anundt oc Ion, sambrødhre, hagde bekendt, att the hagde opbaarett 11 march danske paa købitt i regenskaff paa the tredinge i Telnebacke gaardt etc. Item i retthe lagde handt ett skøde breff wdgiffuitt wnder gudtz aar 1535 ottensdagen nest ephther sancti Andree dag (1. *Dec.*) lydendes[!] aff Viske herritz ting, lydendes att Alff Gunnensen hagde werett inden tinge oc ther me[t] frii willig oc welkor skøtt sin maffwe Morthen Bentzen oc hans hustru Anne, syn egen daather en part i Telnebacke gaardt, som handt hagde redelig kiøbt oc betallett Iens Helligsen paa hans hustrues wegne, oc Peder Matzen hagde skøtt hannom paa Wisk herritz ting paa forne Iens Heligsens hustrues wegne. Tisligeste hagde Alff Gunnersenn skott Morthen Bentzen oc hans hustru tuedelen wti samme Telnebacke gaardt mett all syn retthe tilligelse tiill euerdelig eyge etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder. Oc menthe forne Morthen Bentzen ther fore, att Olluff Ingmarsens part ey wor saa stor i samme gaardt, att hannom burde att bruge then tredie partt ther wti etc. Ther tiill suarede forne Olluff Ingmarsen oc menthe, att handt hagde then tredie partt wti samme gaardt oc burde then att nyde, oc i retthe lagde eth breff wdgiffuitt till Wiskherritz ting wnder gudtz aar 1509, lydendes att Troels Torsen tiilstaadt Ingmar Biørnssen all then dell, som Biørn Bolle[s] hustru hagde i Telnebacke etc. Item ett anditt breff, som os elskelige Trudt Wlffstandt¹⁾ mett flere hagde wdgiuitt wnder

¹⁾ Begge navne understreget.

gudtz aar 1537 mandagen nest epther sancte Dorothee iom-frue dag (12. Febr.), lydendes att Iens Senop oc Anundt Senop mett fuldt magt (som the sagde) paa theres broders wegne Ionn Senop hagde skøtt oc soldt fraa thennom oc theres arffinge oc till Olluff Ingmarsen oc hans arffinge en fuldt system dell i Telnebacke gaardt tiill ewig tiidt etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder, oc menthe ther fore, att hannom burde att nyde then tredie part i samme gaardt etc. Tha epther tiltall etc. wor ther saa paa sagt fore retthe, att fornæ Morthen Bendtsen bør att nyde oc beholle the two parthe i samme gaardt oc siiden al then partt, som Iens Senop, Anundt oc Ion, sambrødre, soldt oc skøtt haffue oc kendes att haffue opbaarett betalling ther paa, epther thii then skode, handt i retthe lagde, findes att were eldre epther datums lydelse, endt Oluff Ingmarsens skøde, oc thett skode, fornæ Oluff Ingmarsen i rette lagde, bør ingen magt att haffue, men thennom att bøde for wloglig skøde, som the saa giortt haffue, oc hues ythermere lodt eller dell, som fornæ Olluff Ingmarsen er i arff tilfallen, oc handt skelliig beuise kandt, thett skall neffninge ther i herrittett mett samffrendernes raadt grandske epther theres landtz seduan oc redeliig wlegge hannom eller oc fyllist ther faare, som hannom noges mett. Datum Hafnie, quinta feria post Iacobi apostoli, præsentibus her Oue Lunge, Magnus Munck oc Knudt Gyllenstierne.

København 27. Juli 1537.

Peder Dringelberg, borger i København, imod mester Aage Sparre, forhen udvalgt ærkebiskop.

Ang. indtægten af en andel i Lunde kapitels mensalgods, der er frataget sagsøgeren, fordi han ikke residerede i Lund.

Indtægten tildømmes sagsøgeren i henhold til kgl. privilegium, der undtager de i Malmö belejrede gejstelige fra at miste deres indtægter som følge af, at de ikke har opfyldt deres residenspligt.

H. 1 fol 95r—96r.

Peder Dringelbiere, borger i Kobenhavn.

Vor skickett for oss Peder Dringelbiere oc hagde i retthe steffntt mester Aage Sparre, fordem archielectus tiill Lunde

domkirke, oc tiltallett hannom, for ther gøres hannom hinder paa nogett bordegodtz wti Lundt, oc handt haffuer tildømt oc wndt mester Henning Ienssen samme godtz etc. Ther tiill suaredt mester Aage, att hues dømptt wor i then sag om samme godtz, thet wor giortt epther theres gamle statuters oc priuilegiens lydelse, som thii altiidt her tiill dag hagde skickett thennom epther, oc strax i rette [lagde] ett vortt capittels breff¹⁾ wti Lundt, lydendes att the alle en røst aff langt tiidt haffue besuoret oc samtygtt, att huo som helst icke protesterer seg thuo gange sambfeldt then neste tisdag epther quasimodogeniti søndag oc er bortthe tolf wger fraa forne Lunde domkirke oc ey siider wedt sin residentz, tha bør hannom ey att nyde oc beholle nogett aff forne borde godtz eller rentthe, oc beuiste strax, att Per Dringelbiereg wor inde i Mallmøø, som then tiidt wore wore oc riigens fiender, all then stundt byen bestallett wor, oc ey handt kom then tiidt tiill Lundt att protestere seg wti forne tiidt, oc for sliig leyliighedt oc forsømmelses skyldt hagde handt wndt oc tildømt forne os elskelige Henning samme rentthe oc bordegodtz, thii handt wor thett aff retthe nest, epther Per Dringelbiereg seg saa forsømmett hagde etc. Ther tiill suarede Per Dringelbiereg oc tilstaad, att handt laa vti wor kiøbstadt Mallmøø i samme bestolling, men handt wor wti Lundt then neste tisdag epther quasimodogeniti syndag i thett samme aar, førre handt ther iindt drog wti Malmøø, oc siiden then neste forne tisdag epther forne wor kiøbstadt wor opgiffuen i wore oc riigens hender, tha hagde handt werett wti Lundt oc protesterett seg epther theres statuters wnderwisning oc lydelse, huilkett meste[r] Aage ey sagde ney tiill. Tisligeste i retthe lagdes en copia²⁾ beseglett wnder wor stadtz Malmøes insiigell, lydendes att then tiidt wor stad Malmøø wor opgiffuitt i wore oc riigens hender, tha hagde wii aff wor synderliig gunst oc naade naadeliig wndt oc giffuitt prouester, abbetther oc alle andre all theres rentthe oc rettighedtt igienn att skulle thennom ther mett wforkrenkitt i alle maade etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholder. Oc satthe Per Dringelberg

¹⁾ L. Weibull: Dipl. dioc. Lund. V s. 100 (1489 7. Aug.).

²⁾ Da. Kancellireg. 1535—50 s. 13 (1536 6. April).

wti retthe, att ephther thii handt laa wti wor kiøbstadt Malmøe oc ey kunde wdkomme oc tilstede were paa then forscreffne tiidt wti Lundt att protestere seg, oc ephtherthii att wii hagde naadeliiig wntt oc igengiffuitt prouester, abbetther oc alle andre (ther inde wor i samme bestolling) all theres rentthe oc rettighedt, om hannom ey burde att nyde oc beholde synn rentthe oc rettighedt, som hannom saa aff retthe wor tilffallen i forne bordegodtz oc rentthe, mett flere ordtt oc talle, som thennom paa baade siider emellom wor, om huilken sag the gaffue thennom i retthe fore oss oc wort elskelige Danmarcks riiges raadtt wti retthe paa baade siider. Tha ephther tiilltall, gensuor oc sagens leyliighedt (oc ephther then forne priuilegies lydelse, som wii nadeliig haffue wndt oc giffuitt forne abbetther, prouester oc alle andre, som inde waare i wor stadt Malmøe i samme bestolling, som fo[r]skreffuett staar) sagde vii ther saa paa fore retthe, att forne Per Dringelbiere bør att nyde, bruge oc beholle forne bordegodtz oc rentthe, som hannom saa aff retthe tilffallen ere ephther forne her Atzer Persens dødt, ehuor thett helst liigendes er mett alle andre rentthe oc rettighedt i gaarde oc godz oc all theres retthe tilligelse inden byes eller wden byes, som hannom saa tilffallen er eller handt tilforne i were hagde mett wordnett oc thiennere, oc ey the statuter oc priuilegier att komme hannom till brøst eller skade i thenne sag ephther thenne dag i noyer maade, dog att handt besiider oc resiiderer hoss wor domkirke wti Lundt, wdenn wii oc wortt elskelige Danmarcks riiges raadtt gore ther en anden skick om, forbiudendis alle, ehuo the helst ere eller were kunde, serdeles mester Henning Iensen, oc alle andre forne Per Dringelbiere her emodtt paa forne bordegodtz oc rentthe hinder eller forfang att gøre eller i then sag i noyer maade att wforretthe ephther wor recesiis lydelse wnder wor hylest oc naade. Datum Haffnie, sexta feria post Iacobi apostoli, præsentibus her Magnus Goye, Iehan Friis, her Oue Lungæ, her Olluff Rosenkrants, her Holgerdt Wlffttandt, her Magnus Gyllenstiernne, a-Magnus Munck-a oc Knudt Persen.

a-a) I margin.

København 27. Juli 1537.

Niels Clausen (Strangesen) paa egne og medarbejders vegne imod hr. Mogens Gøye.

Ang. gods i Rindum, bl. a. Rindumgaard, Kærgaard m. m.

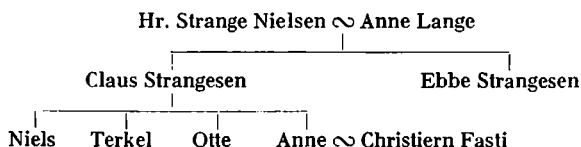
Godset tildømmes sagsøgerne, hvis arvelader lovligt har fremsat tilbud om indløsning og deponeret det beløb, for hvilket godset var pantsat, i fjerdingkirken. Sagsøgte, der hævder at være ejer af godset, men at have mistet sine adkomstbreve under fejden, skal dog være berettiget til at bevise sin ejendomsret.¹⁾

H. 1 fol 96r—97v.

Niels Clausen og hans mettarffinge og her Magnus Gøye.

Vor skickett for oss Niels Clausen paa syne egne oc sine mett arffinges wegne oc hagde i retthe steffntt her Magnus Goye oc tiltallett hannom for noget godtz liigendes i Rindom wti Hardsysell, som handt mente, att handt holler hannom oc hans mettarffinge fore mett wrett, emodt theris gamle egendoms oc adkoms breffue, som the ther paa haffue. Oc strax i retthe lagde ett tings wittne wdgiffuitt aff Hingherritz ting, wnder gudtz aar 1527, lydendes att Henrick Stampe hagde logliig opbaadett guldt inden tinge paa thett pantegodtz, som Rasmus Clementssen hagde i Rindum saagenn, som er Rindwm gaardt, Kier gaardt, en gaardt, som Oluff Knudtssen ibode, oc ethh boell ther samme stedhs, oc wille gøre thet pantebreff fyllest, som Rasmus Clementssen ther paa hagde. Tha wor ther ingen gensuor emodt paa Rasmus Clementssens wegne. Tha tog herritzfogeden, godemendt oc andre herritzmendtt, som tiill tinge waare, oc sagde ther saa paa fore retthe, att Henrick Stampe burde forne godtz att beholle oc pendingen indt i fierdings kirke, ephtherthii ther wor ingen

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3 r. VI s. 78).

paa Rasmus Clementssens vegne, som thennom annamme wille etc. Item eth tings wittne aff Waarde byting wdgifuitt wnder gudtz aar 1532, lydendes att 8 mendt hagde wittnett, att the hørde oc soffue, att Henrick Stampe till Wisselbierg kungiorde oc tilstaadt inden tinge paa traa, siell oc sandingenn, att the 4 gaarde wti Rindum, som Niels Clementssen hagde i pantt, thennem haffde handtt selluff førre i pant aff frue Anne, Claus Strangesens oc Ebbe Stra[n]gesens moder, fore eth hundrett rinske gyllern, oc thett samme pantt oc pantebreff oplodt handt oc antwordett forne Niels Clementsen i frue Annes oc Ebbe Stra[n]gesens neruerelse, oc att thet wor forne Clauss Strangesens børns retthe arffgodtz etc. Item ett dombreff aff samme Hingherritz ting wnder gudts aar 1532, lydendes att Chrestiern Fassii hagde werett tiill tinge oc kundgiort, att Rindum godtz, som Niels Clementhsen i pantt hagde wor hannom tilffallen tiill rett arff mett synn hustru Anne Claussdotter, oc hagde eskitt samme panthebreff i retthe 3 samfeldt ting oc tilbodett guldt, att handt wille fuldtgiøre Henrick Stampis forplictelse bref, som indt wortt laggt i fierdinge kirke, tha wor samme godtz hannom paa synn hustrues vegne tildømppt att nyde oc beholle, oc kronen thett guldt att beholle, som saa lengi hagde legitt i fierdings kirke etc. Item eth dombreff aff forne Hingherritz ting wnder gudtz aar 1532, lydendes att Niels Tange hagde til seg tagett riidermendtzmendt oc bynder oc tildømppt Chrestiern Fassi paa syn hustrues vegne forne gaarde oc godtz att nyde oc beholde, oc thet guldt, som hagde leigitt i fierdings kirke offuer aar og dag, att were till kronen, oc kronens ombudt thet ther wdt att annamme oc ingen anden etc. Item eth tings wittne aff forne Hingherritt ting wnder gudts aar 1532, lydendes att 8 mendt hagde wittnett epher sex riidermendtzmendt oc bynder, som baare forwittne, att the hoss waare wti Hee kirke mett Chrestiern Fassii, hørde oc saaffue, att handt andtwordett Morthen Persen paa kronens vegne eth hundrett gyllern, oc giorde thett forplictelse breff fuldtt, som Henrick Stampe hagde ther indlagt, att nar thet forne guldt skylle ther wth annammis att gøre thett fuldt, som thett seg burde etc., som samme breffue ythermere

wduiser oc indeholder. Ther tiill suarede her Magnus Gøye, att handt hagne fangitt samme godtz aff Niels Clementsens arffinge, oc hans eygendoms breffue oc andre breffue paa fornæ godtz wore hannum frankommen nu i thenne framgangne feyde, oc ey handt kunde komme tiill samme syne breffue paa thenne tiidt, men dog giorde beuiseligt mett nogre breffue oc beuisninger, att samme godtz skulle were eygendoms godtz epther Niels Clementsens egne ordt, lydendes att handt skulde hagtt thet for eygendoms godtz etc. Tisligeste mett iett breff, lydendes att konning Chrestiern epther Niels Clementzens dødt hagne forlentt oc stedtt en quinde, som then tiidt boede i samme Rindwm gaardt, att beholle samme gaardt synn liiffs tiidt etc. Item ett andett breff, lydendes at her Niels wti Nybe hagne wittnett, att hannom (nogen tiidt siiden forleden) wor antwordett ett confer[t], oc handt hagne hørdt, att ther skulle werett eygendoms breffue wti paa samme Rindwm godtz, som Niels Clementsen skulle haffue tilhørddt etc., mett flere ordt, som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder. Tha epther tiltal etc. wor ther saa paa sagtt fore retthe, att eptherthii, fornæ Niels Clausen oc hans mett-arffinge fandes att haffue eygendom oc attkom paa samme godtz, oc thet saa logliigenn wor kynditt løsen paa, oc samme pendinge wore indømppte wti fierdings kirke, thii ingen thennum annamme wille, oc ther laa offuer aar oc dagh oc ther fore bleffue kronen tildømpptt, oc wor kierre herre fader k. Frederick (saliig mett gudt) thennom then tiidt annammett haffuer, tha bør Niels Clausen oc hans mett arffinge att nyde, bruge oc beholle fornæ Rindum gaardt mett the two andre gaarde oc thet boell ther samme stedtz mett all theres retthe tilligelse, oc ey thett pantt eller k. Chrestierns forlenings breff att komme thennom tiill brøst eller skade epthther thenne dag i noger maade. Men findes her epther nogne attkoms breffue eller eygendoms breffue, att samme godtz logliig kiøbt oc soldtt wor, oc her Magnus Gøye thet skelliig beuisse kandt, tha gaa ther om saa møgitt, som rett er. Datum Haffnie, sexta feria post Iacobi apostoli, præsentibus Iehan Friis, her Prøbiørn, her Oue Lungæ, Magnus Munck, Knudt Persen, Erick Krommediige.

København 27. Juli 1537.

Hr. Mogens Gøye imod Niels, Otte og Terkel Clausen (Strangesen) og Christiern Fasti m. fl.

Ang. indtægten af flg. gods i Vendsyssel: en gaard i Vraa, 3 gaarde i Stenvad (Vraa sogn), en i Em og 3 i Vollerup (Em sogn), som blev pantsat til sagsøgtes arvelader i 1444 og indløst 1501, og hvorpaa sagsøgeren fik dom 1522.

De sagsøgte dømmes til at betale sagsøgeren og hans medarvinger indtægten af godset i tidsrummet 1501—22.¹⁾

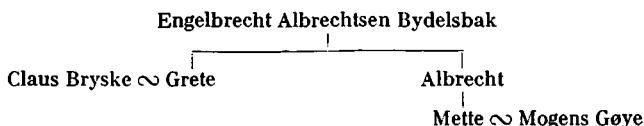
H. 1 fol 97v—98r.

Her Magnus Gøye oc Niels Claussenn.

Vor skickett for os her Magnus Gøye oc hagde i retthe steffntt Niels Clausen, Otte Claussen, Terkill Claussen oc Chrestiern Fassi mett theres mettarffinge fore nogett godtz, som her Strangi Nielssen i pantt hagde aff hans hustrues, frue Mettes, forelderne, liigendes wti Wendsysell, oc theres fader i were hagde, huilkett godtz Engelbrett Albretssen hagde i pantt satt her Strangi Nielssen tiill Nørholm, oc thet logliig igienn løst wor, dog hagde her Engelbrettz arffinge thett ey wti hefftt oc were hagde[!] fangitt, føre handt fick ther dom paa, oc i retthe lagde ett panttebreff screffuitt paa pergmentt mett hingendes indsiigle, wtgiffuitt wti Ottense wnder gudtz aar 1444²⁾ lydendes att Engelbrett Alberttsen i Torbiørnfeldt hagde wederkendt seg skylldiig att were her Strangi Nielssen paa Nørholm oc hans arffinge two hundrett lybsk marck i fiire leyde myntt, som tiill Lybck oc Hamborg genge oc geffue ere, for huilke pendinge handt hagde i pantt satt hannom allt sitt godtz i Wendsysell liigendes, som er en gaardt i Wraa, skylder 3 pd. korn, item 3 gaarde i Stenvadt, skylder 9 pd. korn, en gaardt i Øm, skylder 3 pd. kornn, oc tuo gaarde i Woldrup, skyllde fem pd. korn, mett all theres

¹⁾ Jfr. s. 727.

²⁾ Rep. 1. III 7404 (1444 18. Jan.).

Jfr. stamtavle s. 248.

retthe tilligelse etc. Item ett andett papirs breff wdgiffuitt i Faaborg wnder gudtz aar 1501¹⁾), som Ebbe Strangessen aff Nørholm hagde mett sitt egitt indsiigle beseglitt, lydendes att handt hagde opbaarett oc annammett two hundrett marck steder pendinge, som hans fader her Strangi Nielsen hagde godtz i pantt fore i Wendsysell aff her Engelbrett paa Torbiørnfeldt, oc hagde meltt samme pantebreff dødt oc magtelost fore seg oc alle sine arffinge oc beplichet seg oc sine arffinge att holde Claus Bryske oc hans arffinge thett alldelis skades løst i alle maade etc. Item etth dombreff screffuitt paa pergmentt mett hingendes indsigell wdgiffuitt wti Aarhus wnder gudtz aar 1522²⁾), lydendes att os elskelige Erick Erickssen, Iens Huas oc Anders Iacobsenn hagde tildøm[pt] her Magnus Gøye oc hans mettarffinge samme godtz att nyde, bruge oc beholle etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder. Ther till suarede Niels Claussen paa synne egne oc sine mettarffingenes wegne, att handt wiste ther icke anditt till att siighe, en forne her Magnus Gøye hagde samme godtz i heffdt oc were, oc theres breffue oc [be]³⁾uisning ther paa waare thennom forkommitt fore etc. Tha ephther tiltall etc. sagdes ther saa paa for retthe, att alle forne Ebbe Strangesens arffinge bør igien att giffue oc fornøge forne her Engelbrett Albrettsenns arffuinge hues opbørsell, som opbaarett er aff samme godtz fraa then tiidt, thet pantt logliig igienløst wor, oc till saa lengi her Magnus Gøye fick ther dom paa, som forscreffuett staar. Datum Haffnie, sexta feria post Iacobi apostoli, præsentibus Iehan Friis, her Prøbiørn Podebusk, her Oue Lunge, Magnus Munck, Knudt Persen, Erick Krumdig.

København 31. Juli 1537.

Palle Bang for Manderup Holck paa jomfru Johanne Christoffersdatter Lykkes vegne imod Rasmus Skade til Refstrup.

Ang. markskel mellem Refstrup og Tofthøj mark (Gadbjerg sogn).

¹⁾ Rep. 2. V 9380 (1501 19. Juni).

²⁾ Eline Gøyes Jordebog s. 391 (1522 6. April).

³⁾ Synes udstreget.

En af sagsøgte fremlagt efter kgl. befaling af gode mænd og ridemænd afsagt dom stadfæstes.¹⁾

H. 1 fol 98v—99r.

Rasmus Skadiig tiill Refstruppe, Palliig Bang
oc Mandrop Holck.

Vor skickett for os os elskelige Palli Bang oc Mandrup Holcks fulmectig budt paa iomfrw Iehanne Luckes daathers wegne oc hagde i rette steffntt Rasmus Skade tiill Reffst[r]up oc tiltallett hannom fore eth marckeskiell, som noger gode-mendt oc bynder nogenn tiidt siden forledenn hagde giortt emellom Reffstrop marck oc Tofftiff marck epher wor beffalling, oc mentthe, att thett giortt wor mett wrett etc. Oc i retthe lagde ett lagheffs breff, som Erick Tymmesenn tiill Ingilsthalm giortt hagde, samme dag som Erick Westenii hagde giort synn hefft, wti huilken handt hagde giortt synn hefft oc indwordett sytht godtz wti Tofftiff etc., som samme laghefftt ythermere wduiser oc indeholder. Item ett losebreff, lydendes att Morthenn Bang hagde forfuldt tiill loss twende gaarde i forne Tofftiff mett theres tilligelse etc., dog wor ther icke benefntt nogenn marckeskiell wti etc. Ther till suarede Rasmus Skade oc i retthe lagde eth laghefftt wdgiffuitt wnder gudtz aar 1474, lydendes att Erick Westenii tiill Siøby gaardt hagde mett laghefftt indwordett Reffstrop for ett friitt enemercke, først emellom Reffstrop marck oc Tofftiff marck nør intiill Bierkebeck, saa synder emellom Swre wedle oc Bredhe kier oc saa att tre smaa diiger, som ligger wester Bredekier tiill Biørn Bassi gab oc retth wester tiill then tregreneth eeg, som then skelsten wti staar emellom Gad-bierg skoff oc Reffstrop skoff etc. Oc berethe forne Rasmus

¹⁾ Jfr. s. 657.

Christoffer Lykke ∞ ¹⁾ Margrete Høeg²⁾ ∞ Erik Timmesen Rosenkrantz

Johanne

Anne ∞ Manderup Holck

Erik Vesteni

Maren ∞ Rasmus Skade

Skade, att sandemendt wti Torrildt herritt hagde giortt theres tog her emodt, att ethh anditt diige indt wti hans marck, som wor indluth fore ethh dør fortthe strax synden oc westen op tiill hans gaardtz ledtt etc. Item i retthe lagde handt ett dom, som her Iørgenn Friis, then tiidt biscop wti Wiiborg, Olluff Munck, ellectus tiill Riipæ, Iuer Iull, prouest ther samme stedtz, Suendt Persenn tiill Ørum, Niels Clausen tiill Holum oc Otthe Clausen tiill Nørreholm mett flere gode mendt oc bynder ephther wor beffalling hagde wdgiffuitt wnder gudt[z] aar 1537, lydendes att the hagde werett forsamliitt paa Reffstrop march att grandske och forfare om thett sandemendtz tog, som sandemendt aff Tørildherritt hagde giortt emellom Reffstrop marck oc Tofftiff marck, oc the tha hagde riidett rett marskell ephther forn^e wor beffalling oc begyntthe paa then stenn, som stander emellom Gaedbierg skoff oc Reffstrop hiiffue skoff, swo nør wdt att skoffuenn mett then grunde oc nordenn wd mett skougen øster paa mett then wey, som løber neder tiill Bredekier, suo nør liige att the tre gamble diiger, som forn^e Erick Westeniis lagheff wduiser, siiden the forn^e 3 diiger op nør intiill Sure wedle, offuer Sure wedtle nør op thett lange diige, thett diige op saa langt øster oc nør, som thett løber, siiden nør offuest tiill Bierkebeck tiill herritz skell wedtt tager. Thett ther findes inden fore hagde the reditt tiill Reffstrop fore ett friitt enmerck oc retthe ma[r]keskiell emellom Reffstrop marck oc Tofftiff march, oc hagde dømptt thett tog, som sandemendt hagde giortt ther inden fore, emodt the gamble breffue tha i retthe wore, dødt oc magteløst att were, oc the skell stenne wp att tages oc forn^e Rasmus Skade oc hans børn ey tiill skade att komme i noger maade, oc hannom oc hans børn then forn^e eygendom inden fore thette forn^e markeskiell att nyde, bruge oc beholle fore ethh friitt enmercke ephther hans breffuis lydelse etc., som samme dom ythermere wduiser oc indeholler, om huilken sag the gaff thennom i retthe paa baade siider. Tha ephther tiltall etc. wor ther saa paa sagt fore retthe, att forn^e Rasmus Skade bør att nyde, bruge oc beholle all then forn^e iordt oc eygendom, aastedt fraa aastedt, som forn^e biscop Iørgenn Friis

mett flere godemendt og riidemendt haffue hannom saa til-dømt epther wor beffalling, som thett wduiser oc indeholler, saa lengæ forne os elskelige Palli Bang eller nogre andre steffne samme domsmendt wti retthe, oc theres dom tha bliiffuer logliig feldt, oc ey thet sandemendtz toff, som sandemendt saa giortt haffue, att komme Rasmus Skade eller hans arffuinge till brøst eller skade epther thenne dag i noger maade, oc forne sandemendt ther fore att bøde epther logenn, om thii ey bødt haffue. Datum Haffnie, tertia feria post Olau, præsentibus Knudt Persen, Niels Wincentz.

København 31. Juli 1537.

Peder Dringelberg for Peder Flomme, raadmand i Köln, paa dennes hustru Margrete Dringelbergs vegne imod Øland Gjødeseu paa dennes hustru Anne Clausdatters vegne.

Ang. arv efter mester Steffen Dringelberg, vicar i Lund.

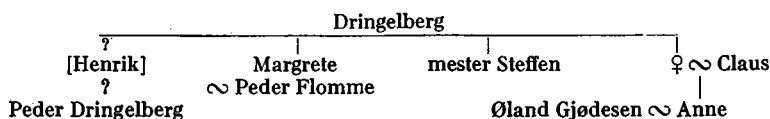
Sagen forliges, saaledes at sagsøgeren faar det tyske, sagsøgte det danske gods.¹⁾

H. 1 fol 99v—100v.

Ølandt Gødssenn oc Petther Dringelberg.

Vor skickett for oss paa wortt rettherting Per Dringelberg mett fuldt magt aff Petther Flomme, raadmandt wti Colne, paa hans hustrues Margretthe Dringelbergsdatters wegne oc hagde i retthe steffntt Ølandt Gødtsenn oc tiltallett hannom paa hans hustrues Anne Clausdatters wegne fore nogen arff, som handt hagde annammett paa samme synn hustrues wegne epther meste[r] Staffn Dringelberg, som wor vicarius wti Lundt, oc menthe, att samme arff wor forne mester Staffens syster Margretthe Dringelbergsdatter aff retthe til-fallen, oc i retthe lagde ett breff, som menige herrer, borg-mestre oc raadt wti Colne hade wdgifffuitt, lydendes att forne

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 143).

Per Dringelbiereg wor wdsendt mett fuldt magt paa Per Flommes oc hans hustrues Margretthe Dringelbieregsdatter wegne att gøre oc lade i thenne sag om samme arff, som the personliig tilstede wore etc. Ther tiill suarede Ølandt Gødsen, att forne mester Staffen wti synn frii welmagtt wntthe oc gaff forne Anne Clausdatter, synn systerdatter, samme arff, som wor allt hans godtz, rørendes eller wrørendes, ehuor thett helst liigendes er, inden byes eller wden byes, offuer allt wort riigæ Danmark, huor thet helst findes kandt, huilkett handt strax beuiste mett breff oc segll, att thett saa giortt wor wti mester Staffens frii welmagt, oc ther tiill mett hues arff, lodt oc rettighet hannom aff retthe wor tilffallen wti Colne saa gott som ett twsindt gyllern etc. Tisligeste oc beuiste, att forne Anne Clausdatter, hans hustru, wor født wti Mallmø oc wor forne mester Staffens Søstherdatter, oc hindes fader oc moder hagde ther huss, iordt, boo oc boskap, oc hindes fader oc moder bortt døde, ther hun wor liiden, oc hun wor eneste barn, oc tha wor hindes moderbroder mester Staffn hindes retthe werriige oc strax annammett allt hindes arff godts, rørendes oc wrørendes, oc brugte thet tiill hans nyte oc profitt, till then dag forne Ølandt oc Anne Clausdatter tilhobe komme etc., oc fore sliig opbørsell oc anditt mere, som handt hagde opborett paa forne synn systherdatters wegne, tha wntthe oc gaff handt i syn frii welmagtt forne Øland Gødtsenn oc syn systerdatter Anne, hans hustrue, alt hans godts, rørendes oc wrørendes, ehuor thett helst findes kandt inden landtz eller wden, mett flere ordt etc. Ther tiill suarede Per Dringelbiereg paa Per Flommes oc hans hustrues wegne, att forne Margretthe Dringelbieregsdatter, Per Flommes hustru, wor forneffende mester Staffens syster, oc forne Anne Clausdatter wor hans systerdatter, oc mentthe, forthii att hans søster wor nermere att tage then arff, endt hans syster datter wor, oc ther tiill mett mentthe, att sliig witner, lydendes att mester Staffn haffde saa wntt oc giffuitt forne Anne Clausdatter, synn syster datter, allt sytt godtz, skulle were wlogliige, thii att the ey waare tagne tiill tinge etc., mett flere ordt som thennom paa baadē siider tha emellom wor. Tha epther tiltall etc. oc fore slegth oc byrdt skyldt

oc sliig opbørsell, som mester Staffn hagde saa opbaarett paa Anne Clausdatters, syn søsterdatters, wegne, oc tisligeste ephther then fuldmagt, som forne Per Dringelbierrig hagde att gøre oc lade i then sag, tha forligte wii thennom i saa maade tiill en endeliig ende oc myndelighet mett begges theres raadt, mynde, willig oc samtycke (som the baade i then sag fulmyndiige waare) att forne Per Flomme paa sin hustrues Margretthe Dringelbiergsdatters wegne skall haffue, nyde oc beholle effther forne mester Staffn Dringelbierg, hues hus, gaardt, iordt, guldt eller sølluff, pendinge eller eygendom, som forne mester Staffen arff retthe tilfallen wor wti Colne eller anderstedtz wti Tysklandt, oc forne Ølandt Gods-sen paa syn hustrues Anne Clausdatters wegne skall nyde oc beholle allt forne mester Staffens godtz, som handt nw annammett haffuer, ehur thett helst findes kandt, liidett eller megitt, wden byes eller inden, rørendes eller wrørendes, oc huadt handt her ephther ythermere ephther hannom winde kandt offuer allt wortt riige Danmarch, oc ther mett skall thett were en clar oc ewig afftalen sag tiill ewigh tiidtt thennom emellom paa alle syder om thenne forne arff wbrødeliig att holdes skulle, forbiudendes alle ehuo the helst ere eller were kunde paa forne arff thennom paa baade siider her emodt hinder eller forfang att gøre eller i then sag i noger maade att wforretthe wnder wor hyllest oc naade. Datum Haffnie, tertia feria, post Olai, præsentibus her Oue Lungæ, Knudt Persen, Niels Wi[n]centz, Iep Falck, Rassmus Skade, Palli Bang oc her Per Ienssen.

København 2. Aug. 1537.

Christine Jacobsdatter i Slagelse imod sin mand Hans Bartsvær.

Ang. bigami.

Ægteskabet annulleres, da sagsøgte efter egen tilstaaelse allerede var gift, da han ægtede sagsøgeren. Han skal være i kongens naade og unaade efter den ordinans, som skal udstedes herom. Hun skal frit kunne gifte sig og skal have alt sit gods igen.

H. 1 fol 100v—101v

Christine Jacobsdatter oc Hans Batsker.

Vor skickett for os Christine Jacobsdatter oc hagde i retthe steffntt Hans Batsker oc tiltallett hannom, fore handt hagde bedragett hinde oc ladett seg giffue oc weye wedt hinde og hagde alligeuell sin ecthe hustru leffuendes i Caleborg hinde then tiidt wuidendes, oc handt ther wdoffuer hagde rømppt fraa hinde oc forkømmett oc borttagett hinded godtz oc thett forødt mett andre løse quinder oc giortt hinde stor skade, kymer oc forderffuelse. Ther tiill suarede forn^e Hans Baskier oc bestodt, att hun wor hans ecthe hustru, og handt hagde forsett seg emodt hinde, men sagde ney, att handt ey hagde anden ecthe hwstru leffuendes en hinde. Ther tiill suarede Christine Iacob[s]datter oc strax i retthe lagde ett stocke-neffn aff Slaffuelse byting, som byfogeden oc borgmestre mett flere hagdhe besegliitt, lydendes att thuende raadmendt oc en borger ther samme stedttz hagde wonditt mett opragthe fingre oc badt thennom gudt till hielpe, att thennom fulwittherliigtt wor, att forn^e Hans Badsker wor logligen weyett oc giffuen wedt syn hustru Gesicke, som nu boer i Callenborg, oc hun er hans ecthe hustru oc bode ther i byen wti nogre aar, oc hun leffde mett hannom, som en erlig dannequinde wti, alle maade etc. Item ett andett breff som borgmestre wti Køge oc prædicanten ibid. hagde wdgiffuitt, lydendes att the nogre aar siiden forledenn hagde lest tuende tings wittner aff Slaffuelse byting, som well besegliitt waare mett danneme[n]dtz indsiigle, lydendes att Gesicke, som nu boer i Callenborg, wor oc er en nu Hans Baskers ecthe hustru. Item ett breff som her Iens Orgemester, vicarius wti Roskildt, mett nogre borger ibid. hagde besegliitt oc wdgiffuitt, lyden-des att nogle aar siiden forledenn wor Hans Badsker oc Gesicke hans hustru wti retthe fore Roskillde dom, oc hun wille gerne werett skildth wedt hannom, men ther kunde ingen sag findes thennom emellom paa then tiidt, fore huilken the motthe skelliige atskillis, oc ther fore waare the sammen dompte, att the skulle wattskillie bliiffue tilhoffue, oc waare tha wenliig oc well forliigthe i forn^e her Iens Orremester[s] stwe i danneme[n]dtz oc dannequinders neruerelse, oc the tha henfore tiill Slauelse iigien oc bode ther nogen tiidt tilsammen, som the hagde giordt tilforne etc., som samme

breffue ythermere wduiser oc indeholder, mett ythermere beuisning som hun her tilstede hagde, huilkett forn^e Hans Badsker tha om siiger bestodt, att forn^e Gesicke wor oc er hans ecthe hustru, oc handt hagde forsett seg oc tisligeste bekende, att handt baade fore oc siiden hagde legitt i openbar horeri mett andre løse quinde[r] oc bedes om naade ther faare. Tha satthe forn^e Christine Iacobsdatter wti retthe epther sliig leylighedtt, om hinde burde att were behindrett mett sliig en mandt, som saa hagde syn ecthe hustru, fore handt fick hinde, oc hun en nu leffuer, heller hun maathe were hannom logliig skeden epther gudts log, thii hun ey aff wiste aff hans w[n]dskaff oc bedragerii, oc handt nu saa siiden driffuer tiiden wti openbarliig hor, som handt icke selluff kunde seye ney for etc. Tha epther tital etc. wor ther saa paa sagt fore retthe, att eptherthii forn^e Hans Badsker hagde sin ecthe hustru leffuendes forn^e Gesicke, oc handt siiden saa bedrageligen hagde fangitt forn^e Christine Iacobsdatter tiill sin hustru, tha bør hinde att were quitt oc frii fore hannom i then sag, oc thett [ei ?] att regnes for ectheskaff i noger maade, oc skall were hinde friitt, att hun her epther maa tage seg en ecthe hosbundet att leffue mett wti ectheskaff, huor hinde gudt then forsett haffuer, oc huor som helst nogett aff hinded godtz eller hans findes kandt hoss wore fogetther oc nogre andre, tha bør hinde thett att fyllige, nyde oc beholle, forbiudendes alle ehuo the helst ere eller were kunde att gøre hinde ther nogen hinder eller forfang paa wti noger maade wnder wor hyllest oc naade, oc forn^e Hans Badsker fore sliig gerning att were i wor naade oc wnaade epther then skick oc ordinantz¹⁾, som ther paa gøres skall. Datum Haffnie, quinta feria post Pertri ad vinclam, præsentibus Knudt Persen, Franciscus Spamell oc mester Anders, wor prædicantt.

København 2. Aug. 1537.

Mikkel Andersen, borgmester i Stege, imod Henning Fikkelsen, borger smstds.

Ang. altergods til Hellig Legems alter i Stege kirke.

¹⁾ Jfr. Københavnske reces 1537 § 8.

Godset tildømmes sagsøgte, hvis forældre har skænket det mod messer, da disse ikke mere holdes, og fundatsen fore-skriver, at godset i saa fald skal tilfalde givernes arvinger.¹⁾

H. 1 fol 101v—102r.

Henning Fickessenn.

Wor skickit fore os paa wort rettherting Michell Andersen, borgmester i Stæge, oc hagde i retthe steffnt Henning Fickessen, borger ther samme steds, oc tiltalit hannom fore nogle wore oc riigens breffue, som handt haffwer tagit offuer her Oluff Bager nogen stundt siiden forleden, oc nw thisligeste offuer her Jørgen, sogneprest i Stæge, fore nogle gaarde liggendes i Stæge, som Ficke Henningssen hans fader hagde gif-fuit till helig legom alther i Stæge kircke, og handt will nw giøre thennem hinder paa samme gaarde, oc berethe, at handt haffwer samme gaarde i forsuar paa alterens wegne, oc ey her Jørgen, som handt tiltaler i then sag, haffwer ther noget wtaff, oc strax i retthe lagde ett fundatz, datum 1487, lyden-des at Ficke Henningssen, borger i Stæge, oc hans høstrw Gertrudt hagde met begges theres frii willig i theres sundhett oc welmagt skøtt oc giffuit till guds legoms alther i Stæge kircke nogle gaarde, grundt oc egendom liggendes i Stæge, først en gaardt, som Ficke oc hans høstrw selluff wti bode liggendes mellom Iep Alsens gaardt oc Iens Langes norden hos Torgaden. Item ett andit hus oc iordt i Lange strede liggendes emellom Lauris Baggers gaardt oc Boo Frostsenn. Item en gaardt i Recken, som ligger westen nest s. Anna gaardt. Item en fierte partt i Karen Munds gaardt i huss oc iordt met alle forne gaardes byninger, som ther paa er, fraa thennom oc theres arffuinge oc till forne guds legoms alther met et monstrantz, som Ficke hagde ladit giortt aff sitt egit met flere clenodiis, kalk oc discck oc messe rede, mett suo sckell oc wilckaar, att ther schulde siiges oc opholdes two messer fore thet samme alther huer wghe oc om tors-dagen at affthen synges till guds legoms loff discubuit oc Melchizedech etc., oc hwor samme thienste icke suo holdes wedt magt, som forscreffuet staar, tha skulde theres arffuinge haffue magt at igen tage och annamme alt thet guotzs

¹⁾ Jfr. s. 222 og 573.

och clenodia som the haffue giffuit tiill same altare, och tafflenn medt, som Ficke selluff bekostedt etc., som samme fundatzs och skøde ytthermere wdwiiser och indholder. Item nogre andre pargamentzs breffue, som lyde indt paa samme fundatzs om forne gaardt, dog icke drog offuer ens mett samme fundatzs etc., huilcke breffue, som wor vdgiffuit lenge effther, samme fundatzs giffuit vor, och fandes at were wloffactiighe och icke nogsome, som thet seg burde. Ther tiill suarede Henning Fickessenn, ath hans fader Ficke Henningsssen gaff samme gaardt tiill forne altere fore nogre meser och tieniste, ther for holdes skulde thwo dage hwer wge ephther forne fundatzis lydelse, och samme tieniste er afflagt och icke holden i noghre forledhen aar, och ey samme gaardt er lag tiill hospitaall eller nogre andre christelig gudtz tieniste (huilcket forne borgmester selluff bestodt), och thii alleleguell[!] holdt samme gaarde medt woldt och wretth, och satthe i retthe, ath ephther thi tienisten ey holdes och ey her ephther holdes skall ephther wor ordinantz¹⁾ lydelse, om hannem och hans mettarffuinghe ey burde samme gaardt ath nyde, bruge och beholde, om huilcken sag the gaffue thennem baade vthi retthe. Tha ephther tiilltalle, genswar, sagens leylighedt och fundatzens lydelse wor ther saa paa sagt faare retthe, ath forne Henning Fickesen och hans medtarffuinghe bør atth nyde, brughe och beholde alle forne gaarde och grundt medt theres bygninghe och alt andit, som nw tiilstede hosse forne altere, och skelig beuises kandt, ath hans fader deth saa giffuit haffuer for meser och tieniste, och ey the andre breffue, som so wdgiffuit ere, effther forne fundatzes lydelse ath komme hannem eller hans medtarffuinghe tiill briist eller skade ephther thenne dag i noger maade, forbiudendes alle etc. Datum Haffnie, quinta feria post Petri ad vinclam, præsentibus her Offue, Knudt Pedersen och Niels Vindzentzs.

København 7. Aug. 1537.

Niels Mogensen i Langesø (Vesterborg sogn) imod Niels Henriksen i Skovbølle (Købelev sogn) m. fl., Hans Andersen, her-

¹⁾ Københavnske reces 1536.

redsfoged i Lollands Nørre herred samt Mikkell Jensen i Løjtofte m. fl.

Ang. drab af Hans Gregorisen under Grevens Fejde og om den dom, hvorefter han skulde stejles, samt om det imod ham afgivne vidnesbyrd.

Drabsmændene idømmes bøder. De, der dømte ham til stejle, skal nedtage ham, for at han kan blive begravet i kristen jord, samt bøde derfor. De kan dog tiltale de oprørske bønder, der har tvunget dem til at afsige dommen. Mikkell Jensen m. fl. skal efter eget ønske staa til rette for et landnævns om deres vidnesbyrd om, at afdøde var en skalk og forræder.¹⁾

H. 1 fol 102r—103r.

Niels Magenssen i Langesø.

Vor skickett for os Niels Magenssen wti Langesø oc hagde i retthe steffntt Niels Henricksen i Skoffbølle oc alle hans mettfølgere, som mett hannom waare atti hielslaa Hans Gregorissenn, hans faderbroder sønn, paa hans seng, oc tisligeste hagde handt i retthe steffntt Hans Andersenn, herritzfogett wti Nørreherritt, som hagde dømppt fornæ Hans Gregorissenn tiill en steyle, log wfordeltt, oc tisligeste Michell Ienssen wti Løgetoffthe oc alle the andre mett hannom waare wti thett wittne, lydendes att Hans Gregorissen hagde lefftt siitt lyff som en skalck oc en forreder etc., oc beclagett hordeliig, att fornæ Hans Gregorissen, hans faderbroders sønn, wor først skendeliig myrdt paa sin se[n]g, oc siiden wor kast paa marcken fore hunde oc raffne oc laa ther paa tredie dag, oc siiden wortt ført tiill Nørreherrittz ting oc siiden bleff lagt paa en steyle mett wretthe, log wforwunden wti alle maade etc. Ther tiill suarede fornæ Niels Henrickssenn oc flere hans mettfølgere, ther tilstede wore, oc bestode, att the waare mett att slaa hannom ihiell, oc mett thennom wor menige almue aff eth heltt sogenn, oc sagde, att the hagde thet giortt, fore handt hagde beclagett thennom fore theres herskab oc lensmandt, oc skildt thennom wedt theres pendinge oc godtz, dog hagde the ther ingen beuisning aapaa, wden hues the indenbyrdes wandt mett huer andre i theres

¹⁾ Jfr. Tegnelse (D. Mag. 3. r. VI s. 144).

egen sag, ey heller att the hagde nogen tiidt tiltallett hannom tiill theres herritzting eller landting fore samme sag, men menthe, att ephertthii then gierning giort wor [i] thenne framgangne oprør, att thett skulle were naadeliigen tilgiffuitt wti alle maade ephter wor ordinantzest¹⁾ lydelse. Tha atspurde wii, om forne herritzfogett eller thii domsmendt tilstede wore, som hagde dømpt hannom tiill en stegle, og for huadt sag the thett giortt hagde. Tha framlagde en paa herritzfogedens wegne etth tingswittne, lydendes att Hans Tyggisenn, som wor en capten for samme oprørske bynder, hagde nødt herritzfogeden tiill att dømme forne Hans Gregorissen tiill en stegle, eller the skulle legge hannom hoss then anden etc. Tisligeste suarede forne Michell Ienssen oc hans mettfølgere, som hagde wittnett om hannom, att handt hagde leffuitt som en skalck etc., oc bestaadt theres vittne oc sagde, att the ther om wille stande en landeneffntt, huem thennom wille ythermere tiltalle i then sag, om huilken sag the gaff thennom paa baade siider i alle retthe. Tha ephter tiltall etc. vor ther saa paa sagt fore retthe, att forne Hans Gregorissenn, som saa vor ihielslagen oc siiden lagt paa en stegle log wforwunden, handt er slagen oc stegliitt mett wretth, oc alle the wti flock oc follye vor mett attihielslaa, bør att bøde hannom igienn, oc the hannom dømpte tiill steglenn att tage hannom ther nedher igienn oc siiden begraffuis i christenn iordt oc bøde ther fore emodt os oc hans slegth oc venner oc tiltalle thennom, huem thennom nødde tiill att dømme hannom, wden hues wii wille naadeliig tilgiffue i thenne sag, oc forne Michell Iensen oc hans mettfølgere, som bore sliigt vittne om hannom, som forscreffuett staa, att staa ther om tiill retthe fore etth landeneffntt ephter theres egen beplichelse, nar the ther om ythermere tiltalles, oc tha gaa ther om saa mögitt, som retth er. Datum Haffnie, tertia feria ante Laurentii martiris, præsentibus her Tygge Krabbe, her Prøbiørn, her Oue, her Axell Bragde, her Magnus Gyllenstierne, Knudt Persen, Erick Kromedige oc Niels Vi[n]centz.

1) Københavnske reces 1536.

København 10. Aug. 1537.

Hr. Ove Lunge til Tirsbæk (Engum sogn) imod Tord (Nielsen) Glambeck og medarvinger.

Ang. tilbagesøgning af pantsat jord paa Pjedsted mark.

Sagsøgte, der fremlægger beviser for at have afgivet alt, hvad han havde som pant, frifindes for sagsøgerens krav, med mindre denne kan fremlægge andre beviser.¹⁾

H. 1 fol 103r—103v og løs seddel.

Tordt Glambeck oc her Ove Lunge.

Vor skickett for os her Ove Lunge paa thenn ene oc Tordt Glambeck paa sine egne oc sine mettarffinges wegne paa thenn anden sine[!], oc wor nu i tisdags nest forledenn theres retthe sietthe wge dag att møde, som thiii for oss beuiste mett vor sex wgers steffning, oc tiltallett her Ove Tordt Glambeck fore etht øde byggestedt wti Pestedt oc en halluff otting iordt offuer all Pestedt march, som handt menthe, att hannom holtes fore mett vretthe, oc strax i retthe lagde etht pantebreff wdgiiffuitt wnder gudts aar 1462, lydendes att her Iuer Iensen aff Tirsbeck hagde i pantt sath Niels Persen Glambeck i Pestedt oc hans arffinge hans agre og all hans rettiighedtt paa Pestedt marck, som Niels Persenn Pilequist i leyge hagde, fore 6 rynsk gyllernn, som handt hannom aff retth witherlig giell skyldiig wor etc. Item etht tings wittne aff Bryskherritz ting wnder gudtz aar 1461, lydendes att 8 mendt hagde wittnet, att her Iuer Ienssenn oc hans forelderne haffuer hafft etht øde byggestedt i Pestedtt oc en halluff otting iordt tiill fornø byggestedtt offuer all Pestedtt marck, som Niels Persen Pillequist i leyge hagde aff her Iuer Iensen, wlast oc wkierdt i 40 aar oc mere etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder. Item etht tings wittne aff Holmindherritzting wnder gudtz aar 1533, lydendes att Tordt Glambeck hagde wdlagtt her Ove sex agre paa Pestedtt marck, som hans oldefader hagde i pantt satt hans forelderne. Tha hagde her Ove icke nogdes

¹⁾ Jfr. s. 657.

mett the agre, som ey sermertt waare, oc mentthe, att thett ey wor then iordt eller eygendom, som the wti pantt hagde etc., som samme breffue ythermer wduiser oc indeholler. Ther tiill suarede fornæ Tordt Glambeck, att thett ey wor anden iordt eller eygendom, som hans forelderne wti pantt hagde, endt samme sex aggre handt hagde hannom wdlagt, oc i retthe lagde etth tings wittne aff Holmindherritzting wnder gudtz aar 1531, lydendes att 10 mendt hagde wonditt inde[n] tinge, att the aldriig hagde hørtt eller kunde spørrige, att her Oue eller hans fader hagde nogen tiidt hagt nogen otting iordt paa Pestedt march, men nogenn stw iordt, som Tordt Glambecks fader hagde i pantt etc. Item ett anditt wittne aff fornæ ting wnder gudtz aar 1532, lydendes att Tordt Glambeck hagde giortt sinn log, att her Oue hagde ingen[!] faaetth all then iordt, som hans fader hagde i pantt aff her Iuer Ienssen, som wor sex stycker iordt, og ey handt eller hans mettarffinge hagde nogen otting iordt enthen hell eller haluff, som her Oue eller hans fader tilhørde etc. Item etth dombreff, som her Mattis Byllie, her Holger Wlffstandt, her Truedt Wlffstandt mett flere wort elskelige raadtt hagde wdgiffuitt her i wor stad Københaffn wnder gudts aar 1533, lydendes att the hagde dømpt Tordt Glambeck angerløss i then sag att were oc ey ythermere ther tiill att suare, om handt hagde wdlagt her Oue the agre oc theres rettighet, som her Iuer Iensen hagde pantt satt hans fader Niels Persen Glambeck i Pestedt, som Niels Persen Pilequist i leyge hagde etc., som samme dom ythermere wduiser oc indeholler, om huilken sag the gaff thennom i retthe paa baade siider. Tha epther tiltall etc. wor ther saa paa sagtt fore retthe, att fornæ Tordt Glambeck oc hans mettarffinge bør att were quitt i then sagh, wden hues her Oue kandt anderledes beuise, att the haffue hoss thennom aff samme iordt, som hans pantebreff wduiser¹⁾ oc paa lyder, tha skulle the thett wdlegge. Mett[!] will her Oue Lunge ythermere talle paa thett øde byggestedt i Pestedt och then halluff otting iordt offuer all Pestedt march, som thet tings wittne wdgiffuitt tiill Brysk-

¹⁾ Herfra og ud paa indlagt seddel.

herritz ting indeholder oc wduiser, tha delle oc forfylge handt thet ephther logenn. Datum Haffnie, die Laurentii martiris, præsentibus her Prøbiørn, her Axell Bragde, her Oluff Rosenkrantz, her Magnus Gyllenstjerne, Magnus Munck, Esgi Bilde, Knudt Gyllenstjerne.

København 4. Aug. 1537.

Hr. Peder Jensen, forstander for Aalborg helligaandshus, imod hr. Ove Lunge til Tirsbæk (Engum sogn).

Ang. gaarde i Skallerup, i Ejersted (Saltum sogn), i Snevre (Bjergby sogn), i Sindal, i Sønder Bindsløv og Abildgaard i Vogn (Mosbjerg sogn).

Helligaandshuset tildømmes den gaard, det har tilskiftet sig mod de to gaarde, der var skænket til de fattige og syge, dog saaledes at den nævnte gaard, der var pantsat af klosteret, skal indløses fra panthaveren. De tre gaarde, der skænkedes det imod messer, tildømmes sagsøgte og hans medarvinger i henhold til det af klosteret udstedte genbrev, hvorefter giveren og hans arvinger kunde tilbagekræve gaardene, hvis messerne ikke holdtes.

H. 1 fol 104r—104v.

Her Offue Lunge oc her Per Ienssen i Aalborg.

Wor skickit fore os paa wort rettherting oss elskelige her Peder, prior och faarstandher i helligesthwss, waarth haaspitall och kraanens i Aalborg, hagdhe i rette steffnet os elskelige her Offwe Lwnghe tiill Tiisbeck, riidher, waar mand och raadt, faar 6 gaardhe i Wendsozell, hand haghe fraa forne klosther saam hannem siønttes medt wrett, och framlagde synne breffwe och bewiisninge paa claasters wegne paa forne gaadtz, først en breff paa en gaardt y Skeldherop i Wennerbergheritt, saam her Henrich Friis tiill Oddhen hagdhe

Hr. Iver Jensen (Dyre) Oluf Lunge ∞¹⁾ Karen Banner²⁾ ∞ Vil Thomsen Galskyt

Vincent Iversen

Henrik Friis ∞ Anne

Hr. Ove Lunge ∞ Anne

giffwiidt tiill sancte Annæ mese i forne claasther. Item ett breff¹⁾ paa en lest kaarn paa 2 gaardhe, en i Eiirstedt i Hwedbaaheritt och en i Sneffue i Berbysaaghen, hwiilke 2 forne gaardhe Wille Tamesen tiill Odhen hagdhe giffwiidh tiill faarne sancte Anne mese faar forne altare medt mere thienisther i forne closter, som samme breffwe indhehaaldher och ydermere wduiser, och ey samme forne breffwe noghiitt liidhe bemeldt om thii fatthiighe siighe mendiske ther samme-stedzs. Item ett breff paa en gaard i Hornsheriitt i Syndall by, saam frwe Karine tiill Kersgaard hagdhe saaldh, skøtt och affhendh fraa sigh och syne arffwinghe och tiill forne helligesthwses hospitall tiill ewightiidt. Item ett breff paa en gaard y Haarnsherit i Synder Bindtzløff, saam her Henrich Friis tiill Oddern hagde giiffwiid i gwdt then werdighe helligandtzs naffn tiill forne claaster att størcke och stafesthe sanctæ Anne mese och tiill thii fattighe siige mendiskes klede, føde och ophold tiill ewightiid. Item ett breff paa en gaardt, saam kaldes Abbiildtgaard liigendes i Vderuorne, saam frwe Karine tiill Kersgaard hagdhe giffwid tiill then mese i sygstoffn och tiill andhre gwdtzs thieniste, saam ske kwndhe ther samme stedts tiill euightiid, saam samme forne breffwe ydermere endtholder och wdtwiser etc. Ther tiill swaridhe os elskelige her Offwe Lwnghe, at hannem wor samme gaadtzs loffwelighen och mett retthe tiill kommen, effther thii mesen waar ødhe lagth och ickii holtes wedt mackt, tha hagdhe handt retthe att taghe och anamme gaadtzsedt ighen och straxs framlagde ett forne closther obne besegliidtt genbreff, lydendes att prior och meninghe conuent hagdhe forplictett thennem att holdhe sancte Anne mese for sanctæ Anne altare y forne closther wbrødelighe wdhen alle faarsømelse wed magth tiill euigh tiidh, och hwes forne mese for forne altare icke haaldes, tha skwldhe forne welburdighe mendt och qwindhe, her Henrich Friis tiill Oddhen, Wille Tamsen ther samme stedtzs och frwe Karine [tiill] Kersgaard eller theriis aruinghe haffwe mackt att taghe thet gaadtzs igien, saam the hagdhe giiffwiid tiill sanctæ Annæ mese och altare i forne

1) D. Mag. 5. r. II s. 204 (1482 8. Dec.).

claasther. Thiisligisthe lydher och indheholder samme igien breff om sølffue och gwld tiill ett magstranzs[!] tiill samme offthebemeldt claasther i lighe maadhe etc. Tha effther tiiltaldhe genswar, breffwe och b[e]uisninghe och saghens lei[l]ighedt waar ther tha sagtt faar retthe, att then gaard, saam tiill faar benefndt claasther waar saaldh och skyffth met thii 2 gaardhe, saam waar giffwiid tiill thii syghe mendiskes kledhe oc fødhe, skwlle bliffwe hoss thii fatthiighe syghe faalck i forne closther tiill ewigh tiidh, daagh saa att thii skwlle først laaffwelighen indt løse then gaardt, saam faardom prior her Lawriiss Nielssen met menighe conuent hagde pantt setth faar 2 hwn dhriitt marck etc., thii andhre 3 gaardhe, saam waar giffwiidt tiill sancte Anne mese, skwlle føllighe her Offue Lwnghe och hans medarwinghe effther hans genbreffwiis lydelse och indhaaldt. Datum Haffnie, sabbato post aduinclam Petri, præsentibus her Holgerdt Wlffstandt, Erick Kromediige, Iep Falck oc Magnus Falster.

København 11. Aug. 1537.

Jørgen Venstermand til Stadager imod Niels Lunge til Selsø. Ang. Egebjerg gaard og by (Sønder Kirkeby sogn).

Godset tildømmes sagsøgeren i henhold til det skøde, han har faaet derpaa af en enkes befuldmægtigede frænde. Det af sagsøgte paaberaabte ældre skøde fra enken til hans hustrus afdøde broder underkendes, idet gaarden i følge skødet skulde vende tilbage til enken, hvis erhververen ikke efterlod sig ægtebarn, og han var død barnløs. Dog skal sagsøgte have tilbage, hvad hans svoger beviseligt har betalt enken.¹⁾

H. 1 fol 104v—106r.

Iørenn Wensthermandtth oc Niels Lunghæ.

Vor skickett for oss Iørenn We[n]stermandt tiill Stadagger oc hagde i retthe steffntt Niels Lungæ tiill Selsø oc tiltallet hannom fore nogre gaarde oc godtz liigendes wti Falster, som er Egeberg gaardt oc by, oc beclagett, att handt gør

¹⁾ Jfr. s. 472 og 593 f.

hannom ther hinder paa oc forfang mett wrethe, oc strax i retthe lagde etth obett besegliitt pergmentz breff mett hingendes indsiigle, som frue Elsabe, Iørgenn Olsens ephtherleffuerske hagde wdgiiffuitt wnder gudtz aar 1537, lydendes att hun hagde skøtt, soldt oc affhendt fraa seg oc sine arffinge tiill ewerdeliig eyghe oc tiill Iøren We[n]stermandt aff Stadagger oc hans sande arffinge Egeberg gaardt oc Eygeberg by mett all syn retthe tilligelse inthet wndertagett oc beplichthet seg oc sine arffinge att frii oc frelse hannom oc hans arffinge forn^e gaarde oc godtz for huer ma[n]dz tiltall etc. Item ett tings wittne wtgiffuitt tiill Falsters landtzing, som Iep Torbiørnssen, wor landtzdommer ther samme stedtz, mett flere besegliitt hagde, lydendes att Iesper Iull, som er forn^e frue Elsabess ner frende, hagde werett paa forn^e ting mett hinds fuldt magt, skøtt oc affhendt paa hinds wegne fraa hinde oc hinds arffinge oc tiill forn^e Iøren We[n]stermandt og hans arffinge tiill ewerdeliig eyge forn^e Eygebierrig gaardt oc Eygebierrig by mett skoff oc march oc all anden theres retthe tilligelse inthet wndertagett oc beplichthet seg paa forn^e frue Elsabes wegne att frii oc frelse forn^e Iøren Wensterma[n]dt oc hans sande arffinge forn^e gaarde oc godtz fore huer ma[n]dz aatall, som ther paa kandt talle mett retthe etc. Item etth andit breff, som Iep Torbiørnssen, Magnus Falster, Anders Gøye oc Per Falster hagde wdgiiffuitt, lydendes att [thii] hagde werett hoss forn^e frue Elsabe, oc hun fore thennom lydelig bekendt, att hun hagde fuldeliig oppebaareth tiill sin fulkomeliig nøge aff Iøren Wensterma[n]dt tiill Stadagger oc hans arffinge fuldt werdt, guldt, søluff oc pendinge fore forn^e Eygebierrig gaardt oc godtz oc aff ingen anden oc tacketh hannom for godth oc reliig betalling etc., huilkett forn^e Iørenn Wenstermandt strax oc mett frue Elsabes egne opne besegliitt breff for oss beuiste etc., som samme forn^e breff ythermere wduiser oc indeholder. Ther tiill suarede Niels Lunge, att nogen tiidt siiden forn^e hans hustrues broder Iørgenn Rosengaardt kiøbt samme Eygebierrig gaardt oc by aff forn^e frue Elsabe oc thet betallett ephther hinds fulde nøyge, oc strax i retthe lagde etth frue Elsabes breff wdgiiffuitt wnder gudts aar 1529, lydendes att forn^e frue Elsabe

hagde skøtt, soldt oc affhendt fraa seg oc sine arffinge oc tiill fornē Iørenn Rosengaardt oc hans arffinge tiill ewerdeliig eyge fornē Eygebierrig gaardt oc Eygebierrig by mett all theres rette tilligelse oc tackiitt hannom fore godt oc reliig betalling oc beplichett seg att frii oc frelse hannom samme gaarde og godtz for huer mandtz tiltall etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholder. Item ett anditt breff wd-giffuitt tiill samme Falsters landzting lydendes att nogre bynder, som hoo i fornē Eygebierrig by, hagde wittnett, att strax ephther fornē Iørenn Rosengaardt dødt wor, tha badt fornē frue Elsabe samme synne thiennere att suare samme Niels Lunge oc ingen anden etc., mett flere breffue, som handt tha paa then tiidt i retthe lagde. Oc satthe fornē Niels Lungæ wti retthe, att ephtherthii samme Iørenn Rosengaardtz skøde breff wor elder endt fornē Iørenn Wenstermandtz, om hans skøde ey burde wedt magtt att bliiffue, mett flere ordt etc. Ther tiill suarede fornē Iørenn Wenstermandt, att then tiidt fornē frue Elsabe gaff fornē Iørenn Rosengaardt thett fornē skødebreff, tha gjorde hun thett ephther biscop Lage Wrnes bønn oc begering fore williig oc wenskab, som fornē biscop Lage oc hinde emellom wor, tha wntthe hun oc tillodt mett sitt breff, att fornē Iørenn Rosengaardt skulle tha annamme oc beholle fornē Eygeberg gaardt oc by oc skulle ther aff giiffue hinde tiill gode rede all affgiff aff fornē gaarde oc godtz saa lenge, som hun leffde oc siiden thet beholle tiill euerdeliig eyge, om saa skede, att handt lodtt nogre ecthe arffinge ephther seg, oc hues saa ey skede, att handt lodt ecthe børnn ephther seg, tha skulle fornē Eygebierrig gaardt oc godtz komme frii oc quitt igienn tiill hinde oc hinders arffinge, eller huem hun thett vnde wille wden all ythermere hinder eller gensiigellse wti noger maade etc., som thett breff, ther paa giortt er, ythermere wduiser, oc satthe fornē Iørenn Wenstermandt wti retthe, att ephther thii fornē biscop Lage Wrne mett Iørenn Rosengaardtz eygitt indsiigle thett fornē genbreff besegliitt hagde, oc Iørenn Rosengaardt strax mett thet samme offuer for tiill frue Elsabe, oc hun tha fore sliig genbreff wntthe hannom skøde paa fornē godtz ephther thet genbreffs lydelse, oc fornē Iørenn Rosengaardt døde oc affgick oc icke

fick nogre ecthe børnn epther seg, om frue Elsabe ey motthe giøre eller skøde hinded gaarde oc godz, huor som hinde tøctes, oc om samme skøde, som hun hannom saa giortt hagde, ey burde wedt magt att bliiffue, om huilkenn sag the gaff thennom bode i alle retthe. Tha epther tiltall etc. wor ther saa paa sagt fore retthe, att thett genbreff, som fornē biscop Lage Wrne saa wdgiiffuitt haffuer mett fornē Iørenn Rosengordtz eygitt indsiigle, raadt oc samtycke, bor wedt magt att bliiffue, oc fornē Iørenn Wenstermandt oc hans arffinge bør att nyde oc beholle tiill ewerdeliig eyghe fornē Eygebjerg gaardt oc Eygebjerg by mett all theres retthe tilliigelse, skoff oc marck, intthet wndertaget epther hans skødebreffs lydelse, som fornē frue Elsabe hannom giiffuitt haffuer, oc the skødebrefue, som Niels Lunge i retthe bar, som lyder paa Iørenn Rosengaardt, the breffue eller andre breffue paa fornē godtz ey att komme Iørenn Wenstermandt eller hans arffinge tiill skade eller forfang epther thenne dag i noget maade, oc hues fornē Iørenn Rosengaardt, hans arffinge eller Niels Lunge haffue bekostedtt, wdgiiffuitt oc wdlagt tiill fornē frue Elsabe (som skelliig beuisiis kandt), thett skall frue Elsabe were plictug tiill retthe att staa oc igengiffue fornē Niels Lungæ oc Iørenn Rosengaardts arffinge wden all hinder eller gensigelse i noget maade. Datum Haffnie, sabbato post Laurentii martiris, præsentibus her Magnus Gøye, her Iehan Friis, her Tygge Krabbe, her Prøbiørn Pødebusk, her Axell Bragde, her Holgertt Wlffstandt, her Axell Wgerup, Magnus Munck, Erick Banner og Knudt Gyllenstjerne.

København 11. Aug. 1537.

Peder Guldsmed, byfoged i Engelholm, imod Lunde domkirkes værger ved mester Peder Jensen, kannik smstds.

Ang. en gaard i Landskrona, som var skænket til domkirken for messer og gudstjeneste.

Gaarden tildømmes kirken, saalænge den nuværende indehaver er i live, og den foreskrevne gudstjeneste holdes. Efter hans død kan giverens arvinger rejse sag om gaarden.¹⁾

H. 1 fol 106r—106v.

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 140).

Lunde domkirke anrørendes.

Vor skicke[t] for oss Per Guldsmedt, byfogett i Engelholm, oc hagde i retthe steffntt kirke werriiger till Lunde domkirke for en gaardt ligendes i Landtzkrone, som Hans Persen, borgmester i Lundt, hagde giffuitt tiill Lunde domkirke fore nogre meser og gudts thienniste, ther fore holdes skulle, oc i retthe lagde etth genbreff, lydendes att nar samme meser oc thienniste ey holtes wedt magt, tha skulle samme gaard[t] igenkomme tiill forⁿe Hans Persens retthe arffinge wden all gensigelse i noyer maade etc., som samme breff ythermere vduiser oc indeholler, oc menthe, att samme thienniste ey nu holtes, oc gaarden ther fore burde att komme tiill retthe arffinge mett flere ordt etc. Ther [tiill] suarede mester Peder Ienssen, cannich i Lundt, mett fuldt magt paa forⁿe Lunde domkirkes kirke werigers wegne, att samme meser oc thienniste en nw holtes wedtt magt epther fundatzens lydelse, oc strax i retthe lagde ett skøde breff¹⁾ wd-giffuitt wnder gudtz aar 1487, lydendes, att Hans Persen, borgmester i Lundt, mett sin hustrues Margretthe Oluffs-datter villig oc samtycke hagde skøtt oc affhendt fraa thennom oc theres arffinge oc till Lunde domkirke, hinds bygning mett att opholde, en theres gaardt, liigendes i Landtzkrone paa hiørnett vestenn nest op tiill thet strede, som loffuer fraa kirkegaardenn oc indt paa adell torgitt, som giffuer aarliig tiill landtgille 14 lybsk march rede pendinge, genge oc geffue i Skaane, mett all forⁿe gaardtz oc grundtz retthe tilliigelse mett saadan skell oc wilkor, att ther skall holdes huer wge om aarett 2 meser wti Lunde domkirke oc en aartiidt huert aar oc en siungen wor frue mese att lade holde fore skomager lags althere i Landtzkrone etc., som samme skøde breff ythermere wduiser oc indeholler, oc mentthe, att samme gaardt burde att bliiffue wedt kirkenn tiill hinds bygning, men[s] samme thienniste wedt magt holtes etc., om huilkenn sag the gaff thennom baade i alle retthe. Tha epther tiltall etc. wor ther saa paa sagt fore rette, att forⁿe gaardt i Landtzkrone, som saa till Lunde

¹⁾ Dipl. dioc. Lund. V s. 38 (1487 21. Okt.).

domkirke giffuen er fore sliig thienniste, som forscreffuett staar, bør att bliiffue hoss samme kirke epther wor ordi-
nantzis¹⁾ lydelse, then stundt then leffuer, hinde nu i were
haffuer, oc samme thienniste saa opholdes. Men nar handt
dødt oc affgangenn er, samme gaardt nu i vere haffuer, tha
thalle forne Hans Persens neste arffinge paa, oc tha gaa ther
om saa møgitt, som rett er. Datum Haffnie, sabbato post
Laurentij martiris, præsentibus her Prøbiørn, her Oue, her
Holgertt Vlffstandt, her Axell Vgerup, Magnus Munck.

Viborg 4. Maj 1537.

*Hr. Søren, forstander for Karup hospital, imod Christiern
Sommer.*

Ang. en gaard i Ungstrup (Torning sogn).

*Sagsøgte og hans arvinger tildømmes at have gaarden i
værge og forsvar, mens Ungstrup kirke skal oppebære land-
gilden deraf. Intet hensyn taget til kirkens lovhævd paa
gaarden.*

H. 1 fol 107r.

Chrestiernn Sommer oc her Seurenn,
forstander tiill Karop.

Vor skickett for os her Seuren, forstander wti Karop, oc
hagde i retthe steffntt Chrestiern Sommer oc tiltallett han-
nom fore en gaardt liigendes i Wngstruppe, som Seurenn
Iensen paa boer, som kallis kirke gaardt, oc i retthe lagde
etth lagheffdz breff, lydendes att Ies Ieyerssenn i Bewle
hagde indwordt samme gaardt paa kirkes wegne, oc hagde
handt ey anditt attkom paa forne gaardt, en sliig attkom
mett forne laghefftt. Ther tiill suarede Chrestiern Sommer
oc sagde, att thett wor hans foreldernes retthe godtz, oc hans
forelderne gaff samme godtz tiill forne hospitall, oc apaa
then tiidt wor en tofftt, som siiden bleff byggt, dog att samme
tofft skulle were hoss hannom oc hans arffinge tiill euig
tiidt oc att suare thennom ther aff oc giffue landgillett tiill
kirkenn, som handt strax beuiste her for oss mett breffue
oc siigell, først mett en gammell sogne vittne aff Vngstroppe

¹⁾ Københavnske reces 1536.

kirke, tisligeste mett eth tings vittne aff Lysgaardt herritz ting, som 5 riderme[n]dtz mendtt hagde besegliitt, vedt datum 2 oc halluffierde sindes tiuge aar gammelt. Item en landtztings dom vedt datum 4 oc trysindes tiuge aar gammelt, lydendes att samme tofftt mett sin tilligelse wor Olluff Sommer tildømppt att haffue i were oc forsuar oc lade kirken fange syn skyldt oc retthedtt ther aff, oc tisligeste høgborne fyrstes konning Fredericks stadfestelse breff paa samme dom etc. Tha epther tiiltall etc. wor ther saa paa sagt fore retthe, att forne Chrestiern Sommer oc hans arffinge bør forne gaardt mett syn tilligelse att haffue i vere oc forsuar, oc kirken att fange sin skyldt, som ther pleyer aff att gange mett retthe tiill forne Vngstruppe kirke. Datum Viborg, sexta feria post cantate, her Magnus Gøye, her Oue, Knudt Persen, Per Ebbesen.

København 18. Aug. 1537.

Niels Pedersen Stinder, borger i Roskilde, imod Christoffer Villumsen, borger, og borgmestre og raad smstds.

Ang. halvdelen af en gaard smstds.

Godset tildømmes sagsøgte Christoffer Villumsen, der har faaet det i medgift af sagsøgeren, da han indgik ægteskab med dennes nu afdøde datter. Saafremt sagsøgte paa sine børns vegne ønsker at tage arv ved den længstlevende af svigerforældrenes død, skal den modtagne medgift dog indrages under skiftet.

H. 1 fol 107v—108r.

**Christoffer Willomssen oc Niels Stinder
i Roskildt.**

Wor skickett for oss Niels Stinder, borger i Roskildt, oc hagde i rette steffntt Chrestopher Willomssen, borger ther samme stedtz, oc tiltallet hannom fore en halluff gaardt, som handt wti boer, som handt menthe, hand holtte hannom fore mett vretthe. Tisligeste hagde handt i rette steffntt vor borgmester oc raad ther samme stedtz, fore the ey ville domme thennom emellom om samme sag. Ther tiill suarede forne Chrestopher Willomssen oc tisligeste wore borgmester oc raad, att forne Nis Stinder gaff Chrestoffer Villomsen

halluff syn gaardth, handt wti boer, mett syn dotther Anne tiill hans ecthe hustru, oc i retthe lagde etth tings wittne aff Nestwedt byting vnder gudtz aar 1528, lydendes att nogre mendt hagde vittnett oc bedett thennom saa gudt tiill hielpe, att the neruerendes hoss waare i Roskiildt, hørde oc soffue, att Niels Persen Stinder weluilliig mett sin frii oc gode willie gaff oc tilsagde Chrestoffer Willomssen mett sin dotther Anne halluff syn gaardt oc grundt i Roskiildt liigendes mett all syn retthe tilhørrelse, then dag the bliffue sammen giffuitt wti then helliig ectheskaff etc. Item ett tings wittne aff Ringstedtt byting lydendes att nogre mendtt hagde vittnett, att the neruerendes hoss waare oc hørde, att Niels Stinder gaff Chrestopher Wilomssen sin daather oc halluff sin gaardt, som handt nw wti boer mett hinde oc etth haltt hundrett lodt solluff oc etth halt hundrett mar[c]h danske huide etc. mett flere breffue oc beuisninger, handt ther paa hagde, om huilken sag the gaff thennom paa bode siider i alle retthe. Tha epther tiltall etc. vor ther saa paa sagt fore retthe, att foræ Chrestoffer Villomssen skall nyde oc beholle foræ halluff gaardt, som handt wti boer epther hans windesbyrds lydelse, dog mett saa skiell, att nar forscreffne Nis Stinder oc hans hustru dødt oc affgangen er, tha skall Chrestoffer Willomssen paa sine børns wegne ey ythermere gaa i arff, men then pige Metthe Nielsdatter, som nw leffuer, skall nyde oc beholle all then arff, som the tha paa begge siider epther thennom lade. Oc hues Chrestoffer Villomssen icke ther mett ørffuis eller noges will, tha indfor handt wti boen igien, hues handt haffuer ther wdsath mett forscreffne halluff gaardt oc siiden att skiffthe redeliigen epther logen. Datum Haffnie, sabbato post asumtionis Marie, præsentibus her Oue, her Holgertt Vlfstandt, her Truedt Wlfstandtt oc Magnus Munck.

København 20. Juli 1537.

Hr. Ove Lunge imod Mogens Munk, landsdommer i Nørrejylland.

Ang. Mogens Munks overladelse af sit signet til tinghørerer Niels Skrifer og dennes anvendelse deraf i landsdommerens fravær til besegling i en sag, hvori sagsøgeren var part.

Det udtales, at de mellem parterne faldne udtalelser skal være døde og magtesløse og ikke i fremtiden berøre deres ære, lempe og redelighed.

H. 1 fol 108r—108v.

Her Oue Lungæ oc Magnus Munck.

Vor skickett for oss paa wortt retthertyngh os elskelige her Oue Lunge riitther, wor tro mandt och raadt, paa then enæ och os elskelige Magnus Munck, wor landtzdommer y Nørre Iutlandt och wor tro mandt och raadt, paa then andhen siidhe om noghen handell, som giick for os y wor eghen neruerelse vtti wor kiøbstad Wiborg, then tiidt wi ther nw siiste gangh waare, om ethth dombreff screffuitt paa pergmentt metth hingendes indsiigle, som os elskelige her Oue Lunge vtti retthe bar, lydendes emellom hannom och os elskelige Seuren Munck, wor mandt och tienner, huilckiitt breff biscop Iørghen Friis, then tiidt biscop y Wiborg, metth en cornioll beseylett hagde och ey mett hans egiitt signethe eller insehghell, huilckiitt biscop Iørghen bestoedt paa wortt slaatt Haldt for wore forwanthe os elskelige Axell Iull och Henrick Randtzow, wor mendt och tiennere, atth hand hagde beseylitt samme breff mett en cornioll och bestoedt thett fore siitt indsiigell, thii hand then tiidt ey hagde siitt signethe eller indsiigell tiill stede, och os elskelige mesther Antonius Bryske, wor mandt oc tienner oc wor secreterer, som then tiidt wor forne biscop Iørghens canceler, bestoedt, atth handt samme breff screffuitt hagde ephther biscop Iørghens beffalyng, tisligeste os elskelige Magnus Munck signethe wor hengt for samme breff, dogh hand paa then tiidt sagde seg ey tilstede atth haffue werriitt personlig, ther samme dom besiglitt bleff, mend hagde dog altiidt faaedt syn tynghøryng Niels Scriffuer tiill Wiborgh landtstyng siitt siignethe atth beseyle steffnyngher och andre domme mett, nar hand icke selluff tilstede vor, huilckitt hand och strax her vtti dag beuiste fore os, att forne Niels Scriffuer thett beseyliitt hagde vtthly hans fraauerelse, och ey handt then tiidt selffuer tiill stede wor, och adtspurde os elskelige Erick Banner os elskelige Magnus Munck samme tiidt fore os, om hand hagde

andiitt signette, en thett Niels Scriffuer hagde. Tha sagde hand ia, huilckiitt hand och y dag bestoedt etc., och mentthe forne godemend, atth theres eræ och lempe skulle kunde vere forkrenkiitt ther mett fore sligh handell, saffn oc tiltall paa forne beseyingh vtti nogher maade, om huilcken sagh thy gaffue thennom vtti retthe fore os och vortt elskelige raadt, tha tilstede wor. Tha epther tiltall, gensuor, breffue, beuisnyng och saghens leylighetth wor ther saa paa sagt fore retthe, atth forne os elskelige her Oue Lunge och Magnus Munck bør y then sag quythte och angerløse att were, och slig saffn oc tiltall paa baade syder døde oc magteløse att were och epther thenne dag inghen magtt att haffue, och theres eræ oc lempe oc redelighetth inthett att paa røræ, men aldellis ther mett vforkrenkiitt att were y alle maade. Datum Haffnie, sexta feria ante Marie Magdalenæ, præsentibus her Magnus Gøye, Iahan Friis, her Prebiørn, her Axell Bragde, her Holgert Wulffstandt, her Trudt, her Knut Bilde, her Oluff Rosenkrants, her Axell Wgerop, her Magnus Gyllenstiern, Erich Banner, Knut Perssen, Esche Bilde, her Anders Bilde, Byrge Trolle oc Knut Henrichssen.

København 20. Aug. 1537.

Hr. Tyge Krabbe paa sin datters Olive, Erik Gyldenstiernes enkes, vegne imod Ludvig Olufsen Gyldenstjerne og søskende.

Ang. en mands dødslegave (sjælegave, fæstefæ og morgen-gave) til sin hustru, med hvem han ikke havde børn.

Godset skal indføres i boet og skiftes efter loven, med mindre der opnaas mindelig afgørelse.

H. 1 fol 108 v—109 r.

Her Tygge Krabbe¹⁾ Lodwig Olssen.

Vor skickett for os paa wort rettherting os elskelige her Tyge Krabb[e] paa syn datthers frwe Oliue Krabbes datthers, Erick Gyllenstiernis epther leffwerskes, vegne paa then ene och Lodwiig Gildenstiern paa syne och syne syskendes vegne paa then anden syde om nogen trette och diele, som them

¹⁾ I stedet for udstreget: Magnus Gøye.

emellom ere om nogen arffue, baa, baaskaff, guldt, sølffue och andet, som forne Lodwig Gildenstiern och hanns syskyndt ere tiill falden epter theres broder forne Eriick Gioldenstiern, hwes syell gud node, och beklagett, att forne frue Oliua Krabbes datther, Eriick Gildenstiernes eptherløffwisk, holder them samme arffue for etc. Ther tiill swarede her Tygi Krabbe, at handt wille altiidt gerne vere tiil skiifft och ieffnett paa syn datthers wegne, och beretthe, at hans swauer forne Erick Gildenstiern wthi sytt ittherste hagde wnt och giffuit hans datther syn ekte hwstru nogen syielle gaffue och feste fee och morgen gaffue, och menthe, ath hinde burde thett att nyde och haffue thett wd[i] tiillforladelse etc. Ther tiill suarede Lodwig Gildenstiern och satthe wthi retthe, om hans broder forne Erick Gildenstiern burde saa at giffue y hans iderste nogett aff hans godtzs bortt tiill hans hustru, wden hans arffninge finge ther saa møgett emodt, och tiisligeste satthe i retthe, om sliig festens fæe och morgen gaffue ey burde indt at føres och komme tiil skiffte, epther thi ath the ey hagde barn sammen, om huilcken sag ther[!] paa baade syder gaffue thennom welwilliig i retthe. Tha epther tiiltale, gensuar och sagens leilighedt wort ther saa paa sagdt paa rette, ath sliig syele gaffue, som Erick Gildenstiern i siitt iderste syn hustru saa giffuit haffuer, bør engen mackt ath haffue, och alle andit baa, baaskaff, guldt, sølffue, kleder och clenodia, mølle godtzs, och kiøbe godtzs, morgen gaffue och festens fee och alle andre løsøre bør indt ath føres och skiiffthe och ieffnes them emellom paa baade syder epther logen, om the ey anderledes tiill mindelighedt fordrages kunde. Datum Haffnie, secunda feria post assumptionis Mariæ, præsentibus her Holger Wlffstandt, her Trudt Wlffs-tandt, Magnus Mwnck, her Anders Bylde, Iacob Hardenberg, Christen Sommer, Eiler Rønwo[!] och Christoffer Hack.

København 20. Aug. 1537.

Hr. Truid Ulfstand paa egne og sin hustrus vegne imod hr. Tyge Krabbe.

Ang. Skedala gaard og mølle, de to Braa (Bro?) gaarde, en gaard i Röinge (Snøstorp sogn), i Torup, i Hilleshult

(Tönnersjö sogn), i Högehult (?), i Skallinge (?), Gertrud bol (Bredaryd sogn) og to gaarde i Havraryd (Harplinge sogn), som var pantsat til sagsøgte for 1000 mk., dog saaledes at denne skulde beholde godset efter pantsætternes død, saafremt det ikke var indløst forinden, imod at sagsøgte skulde give for pantsætternes sjæle det beløb, hvormed godsets værdi oversteg de 1000 mk.

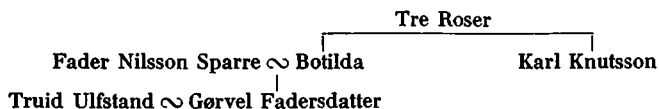
Godset tildømmes sagsøgte, dog saaledes at denne overfor sine og sagsøgerens fælles venner skal bevise, at han har opfyldt det fastsatte vilkaar. I tilfælde af at der ikke opnaas enighed, skal det paa næste herredag afgøres, om sagsøgte skal give mere for pantsætternes sjæle.

H. 1 fol 109 r—110 r.

Her Tyggi Krabbe

her Trudt Wulffstandt.

Vor skiickiitt for os paa wortt retthertyngh os elskelige her Truedt Wlffstandt, wor mand oc raad, paa syne oc syn hustrues wegne och hagde y retthe steffnitt os elskelige her Tyggy Krabbe, wor oc Danmarcks riges marsk, vor tro etc., och tiltalitt hannom for nogre gaarde oc godtz ligyndes y Hallindt, som er Skedall, Skedals mølle mett mere gotz, oc beretthe, att Karl Knutssen (hues syell gudt naade) hagde affhendt fraa seg oc syne arffuyngge och till her Tygge Krabbe och hans arffuyngge paa hans hustrues wegne Karl Knutsens søster daatthers syn anpartt y forne gaarde oc gotz, oc tisligeste beretthe, att Karl Knutssen wnthe oc oplodt forne her Tygge Krabbe samme gaarde oc gotz fore etth twsindt marck danske, oc menthe, att samme gaarde vor bedre en twsynd marck, oc her Tygge burde att giøre Karl Knutsens arffwinge ther fyllist fore, mett flere ordt etc. Ther tiill suarede her Tygge Krabbe, atth hand hagde samme gaarde oc gotz redelig kiøpt och betallitt, som hand ville answare

for gvdt och forne Karll Knutsens egytt breffs lydelse, oc tisligeste menthe, att ther som nogitt aff samme gotz bleff hannom fraa vonden vtti noger retthergang, tha burde her Truedt paa syn hustrues vegne att staa tiill retthe, forthy hun wor Karll Knutsens eneste arffwinge, oc strax y retthe lagde etth obett beseylitt pergmentz breff, som Karll Knutsen sielffuer hagde screffuitt och beseylitt, vdtgiffuitt vnder gudtz aar 1518, lydendes att Karll Knutssen hagde bekendt seg skyldigh att were her Tygge Krabbe etth twsindt marck, for huilcke han hagde panttsett hannom these ephtherscreffne hans gaardt oc gotz lifyndes y Hallandt, som er Skedall, som Iep Claussen paa boer, item Skedall mølle, item Braa gaarde, en gaardt, som Suendt Ienssen y boer, item en gaardt ther samme stetz, som Torbiørn Gundesen y boer, item Røginge, en gaardt som Iacob Perssen iboer, item Torderop, som Oluff Perssen yboer, item en gaardt y Hyllesultz, som Per Ienssen iboer, item en gaardt vtti Høgehultt, som Arffuitt Iepesen iboer, oc en gaardt y samme stett, som Iens Persen iboer, item Skoffliunge y Brederytt sooghen, som Bentt Iensenn yboer, item Gertrudt Boell, item en gaardt y Haffrede, som Per Iensenn iboer, item en gaardt ther samme stedtz, som Poell Persen iboer, att nyde, bruge och beholde for etth friitt brugelict pantt, inthyll saa lenge thet løsis thennom aff fore forne twsind march, oc hwore saa skede, atth hannom forstackiitt bleff, føre forne gotz bleff yghen løst, tha skulle her Tygge Krabbe oc hans arffuynges nyde, bruge oc beholde forne gaarde oc gotz tiill euigh tiidt fore ett friitt kiøb, dog mett saa skell, att huadt forne gotz er bedre en ett twsind marck, thett skulle her Tygge Krabbe eller hans arffuynges giffue for hans siell, som the wilde forsware for gudt, oc ther ephther skulde hans arffwynges ynghen dell eller rettighett haffue y forne gotz eller theres retthe tilligelse, oc beplichthet seg oc synne arffwinges att fry, oc hemle och tilstaa her Tygge Krabbe oc hans arffwinges samme gaarde oc gotz mett all theres tilligelse inthett vndertagitt etc., som samme breff yththermere vduiser och indeholder, oc satthe her Tygge Krabbe vtthi retthe ephther forne breffs lydelse, om hannom ey burde samme gaarde oc gotz att nyde oc beholde, oc menthe, att hues

samme gotz wor bedre en twsynd march, thett hagde hand vdlagtt fore Karll Knutsens sell epther hans breffs lydelse, som hand ville andsuare fore gudt oc giøre bewislich etc. metth flere ordt, som thennom paa baade siider emellom vor, paa huilcken sag the gaff thennom y retthe paa begge siider. Tha epther tiltall etc. wor ther saa paa sagt paa retthe, att her Tygge Krabbe oc hans arffwinge bør att nyde, bruge oc beholde fornæ gaarde oc gotz metth all theres retthe tilligelse tiill ewigh tiidt eye skullendes epther hans breffs lydelse, dog om fornæ her Tygge Krabbe ey haffuer giortt fyllist for fornæ Karll Knutssens siell, for hues samme gotz, er bedre en 1 twsind marck, oc hand ey skellig thett bewise kandt fore begges theres wenner nw metth thett første the forsamlis vtti Skaane, att the ey ther metth nøges ville paa begges siider, tha skulle the paa baade siider ther om mødes fore os oc vortt elskelige raadt tiill then første almyndig herredag forstandendes vorder her y vor statt Kiøbe[n]haffn, oc tha gaa ther om saa møgiitt, som rett er, om fornæ her Tygge Krabbe skall tha vtthermere forbedre oc giffue paa samme gotz fore fornæ Karll Knutssens siell epther hans breffs lydelse. Datum Haffnie, secunda feria post assumptionis Marie, præsentibus her Axell Brade, Magnus Munck oc her Anders Bilde.¹⁾

København 18. Aug. 1537.

Fru Lene Hak, hr. Hans Krafses enke, imod Erik Daa til Vollerup (Gimlinge sogn).

Ang. betaling af 200 mk. og 10 guldgylden, som sagsøgeren maatte udrede til Lübeckerne under Grevens Fejde, for at de ikke skulde bortføre sagsøgte børn.

De 200 mk. tildømmes sagsøgeren i henhold til et af sagsøgte udstedt gælds brev mod udlevering af et guldspænde. De 10 gylden, som sagsøgte ikke har anerkendt at være sagsøgeren skyldig, skal han inden 6 uger benægte som riddermandsmand.

H. 1 fol 110 v.

¹⁾ Herefter udstreget: etc. Længere nede paa siden udstreget: Holgertt.

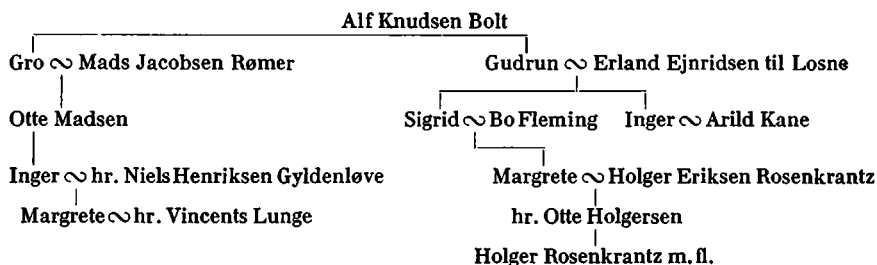
Frue Liene, her Hans Kratzes epherleffuerske,
oc Erich Daa tiill Volderop.

Vor skickett for os paa wortt rettherting frue Liene oc hagne i retthe steffntt Erich Daa tiill Volderop oc tiltallet hannom for nogle pendinge oc guldt, som wor two hundrett march, thett ene hundrett i syslinge oc thett andett hundrett i danske huide, oc 10 gyllernn ther for wden, som hun hagne wdlagtt tiill the lybske fore hans børn, atth the ey skulle føre thennom wdt aff landett nw i thenne framfarne feyde etc. Tha epher tiltall etc. vor ther saa paa sagt fore retthe, att forne os elskelige Erich Daa bør igienn att annamme samme guldt span oc giffue oc fornøge frue Liene etth hundrett march i danske huide oc etth hundre march i syslinge epher hans handscriffths lydelse inden sex vger epher wor ordi- nantzest¹⁾ lydelse, och om the 10 gyllernn vor saa paa sagt fore retthe, att epher thii forne Erick Daa ey will bestaa, att handt haffuer wdloffuitt samme guldt, tha skall handt thett forwerige oc affwise, som en riidermandtz mandt bør att gøre inden sex vger. Datum Haffnie, sabbato post asump- tionis Marie, præsentibus her Oue, Magens Munck oc Niels Lunge.

København 20. Aug. 1537.

Holger Rosenkrantz paa egne og søskendes vegne imod fru Inger Ottedatter (Rømer), hr. Niels Henriksens (Gyldenløve) enke, og hendes datter fru Margrete (Gyldenløve), hr. Vin- cents Lunges enke.

¹⁾ Københavnske reces 1537 § 10.

Ang. arv efter fru Inger Erlandsdatter (Losnætten), Arild Canes enke.

En af Danmarks og Norges rigers raad afsagt dom i Oslo stadfæstes, sagsøgte, der ikke møder, skal inden 6 uger udlevere arven, og iøvrigt forfølges efter Norges riges ret.¹⁾

H. 1 fol 110 v—111 v.

Holgertt Rosenkrantz.

Wor skiickiitt fore os paa wortt rethertyng os elskelige Holgertt Rosenkrantz paa synne oc synne mettsyskendes vegne oc hagde y retthe steffnitt os elskelige frwe Ingerdt, her Niels Henricssens ritthers epherleuerske, oc hyndes daather os elskelige frue Margrete, her Vincentz Lunges ritthers epherleuerske vtti Norge, fore noghen arff, guld, sølluff, pennyng, breffue, boo oc boskaff, iordegotz oc andhen deell, som the haffue anammitt tiill thennom epher frue Ingerdt Arildt Canes dødt, som hand oc hans met syskenne eræ retthe arffwinge tiill, oc samme arff forholdes thennom for emodt wortt oc wortt elskelige Danmarcks oc Norges riigers oc [!] raadtz doms lydelse, oc strax y retthe lagde ett wortt doms breff²⁾, som vy mett wortt elskelige Danmarck[s] oc Norges raadt hagde wdtgiffuit y wor kiøbstadt Opsloo, lydendes att Otthe Holgertzens børn wore tildømt att vere frue Ingerts, Arildt Canes, neste oc retthe arffwinge, oc thennom bør att nyde, bruge oc beholde, hues arffgotz, gaarde, guldt, sølluff, pennyng, breffue, clenodia, kleder, boo, oc boskaff, løst oc fast, inthett vndertagiitt, som frue Ingertt, Arildt Canes, tiill hørde oc lodt epher segh, huilckiitt allt sammen her Wi[n]centz Lunge oc frue Ingerdt Ottesdaatther wore tildømpte mett clare registher vnder dannemendts indsigle att offuer antworde her Henrick Krumdig paa Otthe Holgertzens børns wegne eller theres fulmectig, mett hues opbørsell the oppeborett haffue aff samme gotz, siidhen Otthe Holgertzens børns werige lodt først eske paa samme arff oc gaff ther last oc keræ paa etc., som samme wortt dom ytthermere vduiser oc indeholder. Oc beklagiitt os [elskelige]

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 146).

²⁾ No. Dipl. IX s. 641 (1529 4. Aug.).

Holgertt Rosenkrandts paa syne oc syne metsyskendes wegne, att samme wortt dom ey er ennw fulgiortt, oc tisligeste beklagiitt, att hand haffuer nw her forbiidt paa fempte dag ephther theres retthe steffne dag, oc huer dag bodett seg y alle retthe, och ey forne frue Ingerdt, eller frue Margretthe eller noghen andhen paa theres vegne her møde vilde att pleye rett y then sag, huilcken forne vor dom, som wy paa then tiidt mett wortt elskelige Danmarcks oc Norges rigers raadt wdtgaffue, wy ennw fuldburde, samtycke, oc stadfeste wed alle ordt oc articler, som then wduiser oc indeholder, oc ephtherthy att frue Ingerdt oc frue Ma[r]grette siider offuer hørige och ey [i] then sag møde wilde, oc ey heller rett haffue giortt, tha mæle wy thennom nw nederfellig attwere y then sag, oc sagde wy en nu mett forne vortt elskelige Danmarcks riiges raad ther saa paa for rette, att forne frue Ingerdt oc fru Margrette oc her Vincentz Lunges arffuyngge bør en nu vdt att legge Holgertt Rosenkrants oc hans mettarffwinge forne arff, som thennom aff retthe tillfalden, gaarde, gotz, guld, sølluff, pennyngge, breffue, clenodia, kleder, boo oc boskab, løst oc fast, inthett vndertagiitt, som frue Ingert Arildt Canes tillhørde, oc ephther seg lodt, ephther forne wortt doms lydelse indhen sex wgher ephther vor ordinantzes¹⁾ lydelse, oc yttermere at forfylige thet ephther Norges riiges rett oc loff. Datum Haffnie, secunda feria post assumptionis Marie, præsentibus her Magnus Gøye, her Axell Brade, her Holgertt Vlfstandt, her Truedt Vlfstandt, her Claus Bilde, her Magnus Munck, her Anders Bilde, Iacob Hardhenberg, Christiern Sommer, Eyler Rønnøw, Cristopher Hack.

København 18. Aug. 1537.

Fru Lene Hak, hr. Hans Krafses enke, paa sine børns vegne imod Erik Daa til Vollerup (Gimlinge sogn).

Ang. Æskeskov og Svinestiskov (Tjæreby sogn).

Da sagsøgte tager bekræftende til gemæle, stadfæstes sagsøgerens adkomstsbreve.

H. 1 fol 111 v—112 r.

¹⁾ Københavnske reces 1537 § 10.

Frue Liiene, her Hans Kratzes epherleffuerske.

Vor skickett for oss frue Liene paa sine børns wegne oc beclagett, att thennom gøres hinder oc forfang paa theres retthe enmercke, som er Eskeskoff oc Swynestygskoff mett mere, som haffuer leyett tiill fore friitt enmercke tiill Bastnes aff arilds tiidt wlast oc wkierdt, oc Erich Daa tiill Wolderop kender seg lodt oc dell att haffue wti forne enmerck mett wreth, oc i retthe lagde etht sogne wittne aff Thiereby sogen v[n]der gudtz aar 1489, lydendes att the gamle eldinger i samme sogenn hagde wittne[t] wti heliigens ædt, att wti halluff tredie sindes tiuge aar oc mere hagde aldriig nogen mandt, frii eller wfrii huggett eller ladett hugge wti Eskeskoff eller Suynestyskoff wden the, som baade paa Bastnes, oc huem thet hagde i theres mynde, oc ey fiskett i theres søer oc vand, som ther tilliiger, wden the som bode paa Bastnes, eller the hagde thett i theres mynde etc. Item etht tings wittne aff Flackebergh herritztynggh vdtgiffuitt wnder gudtz aar 1491 lydendes atth her Oue Lunge ritther paa Bastnes hagde giortt skoffskell emellom Wiiskylde och Bastnes gaardts skoff epher theres samtycke oc raadt, som eygere vore mett hannom y samme by, i saa maade att giordes etht diige och gierde fran Sebberop dam oc ner wedt Raaspringett oc indtiill Skoffmøllen, som er norden vedt forne graff, diighe oc gierde, som hører tiill Viiskylde by indhen y marcken mett skoff och marck, som kallis Egeskoff nordhen wedt gierditt, oc the andre 2 skoffsdeelle, som ligge syndhen wedt forne graff oc diige oc gierde, som kallis Egeskoff[!] oc Swynesty skoff mett skoffsøen och then andhen søø, som kallis Gamle Mølle søø, som ligger tiill Bastnes gaard fore ett friitt enmercke, oc aldrig haffuer noghen mandt giiffuitt yldingh oc kiere ther paa tiill tynghe, oc inghen mandt hagde giortt ther hynder paa, att hugge eller ladett hugge y forne enmercke vtthen theres mynde oc willig, som bode paa Bastnes etc., som samme twende breffue ytthermere wduiser och indeholder. Tha tiilstede vor fore os forne Erick Daa oc suarede ther tiill, att hand kende seg inghen lodt, deell eller rettighett att haffue y forne Egeskoff, Swynesty skoff, eller forne søer, som ligger tiill Bastnes

fore enmercke vtti nogher maade etc., hwilcke twende forne breffue wy nw stadfeste, fuldburde oc wedt theres fulde magt domme wedt alle ordt, punchther oc articler, som the yththermere vduise oc indeholde, forbiudendes alle, ehwo the helst eræ eller were kunde forne frue Lienes, her Hans Kratzes epherleuerskes børn her emodt paa forne enmercke eller noghen hyndes retthe tiilligelse att hyndre, forfang att giøre eller y then sag y nogher maade att wforretthe wnder wor hyllest oc maade. Datum Haffnie, sabbato post assumptionis Marie.

København 18. Aug. 1537.

Christoffer Hak og fru Lene Hak, hr. Hans Krafses enke, imod Erik Daa til Vollerup (Gimlinge sogn).

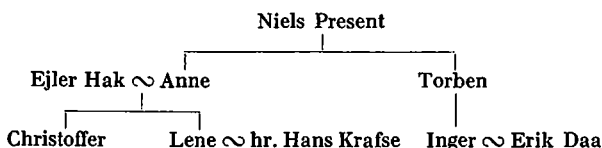
Ang. en gaard i Næblerød (Haldagerlille sogn), som er tilfaldet sagsøgerne paa skifte med sagsøgte.

Gaarden tildømmes sagsøgerne i henhold til sagsøgtes afkaldsbrev. Intet hensyn taget til dennes ønske om nyt skifte, som følge af at han har mistet sit tilsvarende afkaldsbrev i Grevens Fejde og derfor ikke ved, hvad der er tilfaldet ham paa skiftet.

H. 1 fol 112 r.

Chrestopher Hack, frue Liene, her Hans Kratzes epherleffuerske, oc Erick Daa.

Wor skickett for oss Chresthoffer Hack oc hans søster frue Liene paa then ene oc Erick Daa paa then anden siide, oc tiltallett Chrestoffer Hack oc frue Liene Erick Daa faare en gaardt, liigendes i Flackebergs herritt i Newilderødt, som forne Erick Daa hagle ladett reyst dele paa, oc the menthe, thett were giort mett wrette, thy samme gaardt wor thennom

tilfalleen i syskindtt skiffte, oc strax i retthe lagde ett affkaldtz breff, som Erich Daa thennom selluff giffuitt hagde, lydendes att samme gaardt i Newildtrødt wor thennom tilskifftt i syskindskiffthe mett mere godtz etc., som samme auffkaldt ythermere wduiser oc indeholder. Ther tiill suarede Erich Daa, att hans affkalds breff, som hand hagde aff theres moder, som wor gangen emellom hannom paa hans hustrues wegne oc hinde, wor hannom fraakommen i thenne framfarne feyde, oc bødt seg tiill, att handt ther fore wille ieffne mett thennom paa thet ny, thii handt hagde ingen forwaring paa, hues hannom wor tilfallen i syskindt skiffthe, om huilken sag the gaff thennom baade i rette. Tha epther tiltall etc. vor ther saa paa sagt fore retthe, att forne Crestoffer Hack oc frue Liene bør att nyde oc beholle forne gaardt mett syn tilligelse, som thennom saa tilfallen er vti syskend skiffte epther theres affkaldtz breffs lydelse, oc forne Erich Daa ey att komme tiill ieffnitt eller skiffthe paa thett ny, effther thii att affkallingen logliig thennom emellom gangen er. Datum Haffnie, sabbato post assumptionis Marie, præsentibus her Oue, her Holgert Vlfstandt, her Oluff Rosenkrantz, Magens Munck oc Niels Lunge.

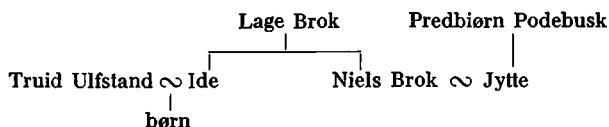
København 24. Aug. 1537.

Hr. Predbiørn Podebusk paa sin datter fru Jytte, Niels Broks enkes vegne og hr. Truid Ulfstand paa sine børns vegne imod Jens Thomesen og Anders Sørensen i Kare (Holbæk sogn) for bønderne smstds.

Ang. Kareholm (Holbæk sogn).

Godset tildømmes sagsøgerne i henhold til deres adkomstbreve og domme. Sagsøgte breve kendes døde og magtesløse.

H. 1 fol 112 v—113 r.

Her Prøbiørn, her Trued, oc Kardemendt.

Vor skickett for oss her Prøbiørn Podebusk paa syn dotthers frue Jottes Niels Brocks ephtherleffuerskes wegne oc hindes børns wegne oc her Trued Vlfstandt paa sine børns wegne paa thenne ene oc lens Tomessenn oc Anders Seurensenn i Karde paa theres egne oc the andre wore oc kronens bynders oc andre gode mendtz thienners vegne i Karde paa then anden siide, som the forfunden wore att møde for oss sancti Laurentii dag om noger trette oc delle, som thennom emellom er fore Kardeholm, som fornē wore oc kronens bynder mentthe, thennom wor fraa dømpt mett vretth, oc i retthe lagde eth gamelt tingsvittne¹⁾, lydendes att Kardeholm aldriig flødt fraa Støffring, siiden Noe flødt wor etc. Item ett andett breff som k. Christiern then siiste hagde wdgiffuitt, lydendes att Niels Brock oc Karde bygdemendt skulle bruge Kardeholm i felett, saa lenge handt kom ther selluff paa etc., mett flere tingswitner, som the ther paa hagde, oc menthe, att the ther mett wille rygge hues domme, ther paa gangen ere. Ther tiill suarede her Prøbiørn oc her Trued, att samme wittner oc k. Chrestierns breff haffuer werett i retthe tilforne, ther theres domme ginge, the ther paa haffue, oc strax i retthe lagde eth stadfestelse breff²⁾, som høgborn fyrste k. Chrestiern, vor kierre herre fader fader saligh mett gud, hagde wdgiffuitt wnder gudtz aar 1479, lydendes paa ett gammellt dom aff Viborg landtztung, att Lage Brok wor tildømpt att nyde, bruge oc beholle Kardeholm ephther hans breffuis lydelse etc. Item ett høgborne fyrstes vor kierre herre fader broders k. Hanssis dom³⁾ (saliig mett gudtz) wnder gudtz aar 1499 vdgiffuitt i Graabrødre closter i Randers, lydendes att samme frue Margretthe tiill Støffring gaard paa hindes børns wegne wor tildompt att nyde, bruge oc beholle Kardeholm ephther sin beuisning, som tha i retthe wor, saa lengi hindes laghefftt oc beuisning ved magt oc bleff wryggett etc. Item eth wor herre faders k. Fredericks dom, salig mett gud, wdgiffuitt paa wortt slott

1) Nævnt i Rep. 2. V 8766, se note 3.

2) Rep. 2. III 4412 (1. Marts).

3) Rep. 2. V 8766 (6. Marts).

Nyborg vnder gudtz aar 1528¹⁾, lydendes att Niels Brock oc hans arffinge vor tildømt att nyde, bruge oc beholle forne Kardholm for ett friitt enmercke epther forne konning Hanssis doms lydelse, oc epther som the breffue wduiser oc indeholler, som indscreffne ere wti forne k. Hanssis dom, saa lenge forne breffue ere wed theres magt oc vryggede. Oc satthe os elskelige her Prøbiørn paa syn dotthers wegne oc hindes børns wegne oc her Trued paa sine børns wegne wti retthe, om hannom ey burde att nyde oc beholle forne Kardholm fore etht friitt enmercke, oc om forne Karde bynder kunde vittne thennom theres retthe eygendom aff mett slig tingsvittner, som the toge emellom thennom selluff, oc rygge theres laghefftt oc domme mett slig breffue, oc ey the hagde forne Kardeholm wti were, fraa forne domme ginge, oc tiill nw the begyntthe paa ny att thrette ther paa, oc tisligeste om thennom burde ythørmere att suore forne bynder i then sag, oc om thennom ey burde att haffue endelig dom ther paa, om huilken sag the gaffue thennom i retthe paa alle siider. Tha epther tiltall etc. wor ther saa paasagt fore retthe, att forne her Prøbiørn paa syn dotthers børns wegne oc her Truedt paa sine børns wegne oc theres arffinge bør att nyde, bruge oc beholle forne Kardholm i viide oc brede mett sin tiligelse fore etht friitt enmercke epther theres breffuis oc doms lydelse tiill ewig tiid eyge skullendes, oc the breffue, som Karde mendt i retthe bar i then sag, oc alle andre breffue, the ther paa haffue, att were døde oc magteløse oc ey att komme Niels Brocks arffinge tiill brøst eller skade epther thenne dag i noget maade. Datum Hafnie, die Bartholomei apostoli, præsentibus her Magnus Gøye, her Tygge Krabbe, her Oue, her Axell Bragde, her Trued Wlffstandt, her Axell Vgerop oc Erich Banner etc.

København 24. Aug. 1537.

Erik Krummedige paa kronens vegne imod Peder Juel af Laage (Sindbjerg sogn).

Ang. en gaard i Holtum (Grejs sogn).

¹⁾ 19. Juli (Gl. Estrups Godsarkiv, RA).

Gaarden tildømmes sagsøgeren. Det af sagsøgte fremlagte skøde til hans fader fra en fribaaren mand Tyge Dam underkendes, da der foreligger tingsvidner om, at gaarden har hørt under kronen i over 40 aar, og at Tyge Dam ikke var fribaaren.¹⁾

H. 1 fol 113 v—114 r.

Erick Kromedig oc Peder Iull.

Vor skickett for oss Erich Kromedige paa vor oc kronens wegne paa then ene oc Peder Iull paa syn egne oc sine met-arffinges wegne paa then anden side, som the forfundne vore wti vor kiøbstad Viborg att møde her tiill thenne al-myndelig herre dag om nogen thrette, som thennem emellom wor om en gaardt ligendes i Holtwm, som Iøren Frandssen iboer, oc tiltallett Per Iull fornæ Erich Kromedige fore samme gaardt ligendes i Holtum, som handt sagde, hans fader skulle haffue kiøbt aff en ridermandtzmandt, hed Tygge Dam, oc mentthe, att Erich Kromediige paa wore oc kronens vegne brugte samme gaardt mett wretth, oc strax i retthe lagde eth skøde breff, lydendes att Tyggi Dam hagde skøtt oc soltt Palle Iull tiill Loghe en sin gaard ligendes i Holtum etc. Item eth tings vittne, lydendes att two mendt hagde wittnett, att the ey hagde anditt hørdt eller spurdt, en Tyggi Dam wor en friboren mandt oc hagde skiold oc hielm etc., som samme thuende breffue ythermere wduiser oc indeholler, oc menthe, att samme gaardt burde att follige hannom oc hans mett-arffinge oc ey att bliiffue wnder kronen etc. Ther tiill suarede Erich Kromedige, att samme gaardt i Holtwm haffuer legitt oc veritt til kronen i mange aar wlast oc vkierdt, oc ey fornæ Tyggi Dam hagde nogitt ther mett att gøre, oc ey heller hand hagde hørdt eller spurdt, att fornæ Tyge Dam vor friboren eller hagde skioldt eller hielm, oc strax i retthe lagde eth gammelt tingswittne wdgiffuitt aff Growit[!] biercki ting wnder gudtz aar 1495, lydendes att 8 mendt hagde wittnett paa siell och sandingen, att the haffue hørdt oc spurdt, att thennom fuld wittherligtt er, att Tyggi Dam, som bode i Wedell, wor icke friboren, oc aldrig the kunde hørre eller

¹⁾ Jfr. s. 106.

spørrige, att hand hagde friihett, skioldtt eller hyelm i noger maade etc. Item ett stockeneffntt aff Nørrewongs herrittz ting lydendes att 12 mendt hagde wittnett paa theres gode troff, siell, sandingen, att thennom fultvittherliggt er, att then gaardt i Holtwm, som Iorren Frandssen wti boer, then haffuer leygitt till kronen i fyrge tiuge aar oc mere, som samme thuenne breffue ythermere wduiser oc indeholder, om huilken sag the gaff thennom bode i alle retthe. Tha ephther tiltall etc. wor ther saa paa sagtt fore retthe, att forne Erich Kromediige paa vor oc kronens wegne bør att nyde, bruge oc beholle forne gaardt i Holtum mett all syn retthe tilligelse inthet vnderagettt i noger maade, oc the breffue, som Per Iull i retthe bar, ey att komme Erich Kromediige paa vore oc kronens wegne til brøst eller skade ephther thenne dag i noger maade. Datum Haffnie, die Bartholomei apostoli, præsentibus her Otte Krompen, Iens Nielsen, Werner Barsberg[!].

København 24. Aug. 1537.

Peder Troelsen, borger i København, paa egne og medarvingers vegne imod Jens Troelsen m. fl. kirkeværger til St. Peders kirke smstds.

Ang. en gaard i Nørregade, skænket til kirken mod afholdelse af messer.

Gaarden tildømmes sagsøgeren, da messerne ikke mere holdes, og sagsøgeren, der selv er blandt dem, der har skænket kirken gaarden, og hans medarvinger har behov for den.¹⁾

H. 1 fol 114 r—115 v.

Peder Trogelssen oc Iens Trogelssenn.

Vor skickitt for oss paa vort rettherting Peder Trogelsen, borger i Kiøbenhaffn, paa sine oc sine metarffinges wegne oc hagde i retthe steffntt Iens Trogelssen, borger ther samme stedtz oc hans stolbrødre, kirkeveriger tiill sancti Peders kirke her wti Københaffn, fore en gaardt ligendes i Nørre gade her samme stedtz, som hans steffader, hans moder oc handt selluff hagde giffuitt tiill forne sancti Peders fore nogre meser oc thienniste, som ther fore holdes skulle aar-

¹⁾ Jfr. Københavns Dipl. IV s. 417.

ligen wti huer wge, oc beretthe, att samme thienniste er nederlagt oc ey haffuer werett holdett i nogre aar, oc menthe ther fore, att samme gaardt burde att komme igien tiill hannon oc hans mettarffinge. Ther tiill suorede forn^e Iens Trogelsen kirkewerrig oc bestaadt, att samme thienniste er nederlagt, dog menthe, att garden burde att bliiffue hoss kirken, som hun wor tilgiffuen, oc strax i retthe lagde ett skøde breff wdgiffuitt wnder gudtz aa[r] 1515, lydendes att Anders Tomesen, borger i Kiøbenhaffn, mett Christine Andersdatters syn hustrues fulbyrdt oc mett syn fuostersøns Peder Trogelsens ia oc samtycke hagde wti syn frii welmagt wntt, giffuitt oc affhendt fraa seg, syn hustru oc begges theres arffinge oc tiill sancti Peders kirke i Kiøbenhaffn tiill ewerdelig eygendom en syn gaardt, iordt, hus oc bygning ligendes paa Nørre gaade her samme stedtz, synden nest optiill wor frues kirke iordt, som Oluff Astridsen nu wti were haffuer, oc norden nest optiill forn^e wor frues kirke iordt, som Lagæ Pungemager nw vti were haffuer oc selluff paa boer, som er wti siin længe fraa adelgaden aff øster och wti wester en oc fire sindes tiuge sielandtz alne, item wti sin brede op vti gaarden aff synder oc wti nør 32½, item wti sin brede wd mett adellgaden aff synder oc wti nør 29 alne, 2 finger brætt myndre wti syn lengæ oc brede op oc neder, som forn^e gaardt, iordt oc grundt nu forfunden er, byggt oc begreffuen mett all syn rette tiilhørelse, inthett wndertagitt, dog wti saa maade att forstandere oc kirkeveriger tiill forn^e sancti Peders kirke, som nu ere, oc alle theres epherkommere skulle lade holde oc siige tuo ewige meser fore vor frue althere i samme kirke huer wge tiil ewig tiidt oc ther tiill tuo euige begen-gelser om aarett etc., som samme skøde oc fundatz yther-mere wduiser oc indeholder. Item etth skøde aff Kiøbenhaffn byting wnder samme datum lydendes att Anders Tamesen mett Christine Andersdatters, syn hustrues, oc sin fuostersøns Per Trogelsens iaa oc samtycke hagde inden tinge skøtt samme gaardt oc grundt tiill sancti Peders kirke i Kiøbenhaffn etc. Item ett dombreff aff Kiøbenhaffn raad-huss wnder gudtz aar 1525 lydendes att samme gaardt wor sancti Peder kirke tildømppt fore samme meser oc thienniste

epther then gamle skick, som tha paa ferde wor, dog icke lenger end nogre kom mett bedre beuisning etc., mett flere wore oc riigens forfyllings breffue, som forne kirke weriger for oss wti retthe lagde. Tha satte forne Per Trogelsen wti retthe, om samme gaardt ey burde att komme tiill hannom oc hans mettarffinge, ephtherthii att samme thienniste er nederlagt oc ey her ephther holdes skall ephther wor ordi-
nantzes¹⁾ lydelse, oc ephtherthii handt selluff end nw leffuen-
des er oc ey hagne giiffuitt samme gaardt tiill forne kirke lenger, en som samme messe oc thienniste opholdes oc bleff wed magt, oc om sliig breffue burde att komme hannom eller hans mettarffinge tiill skade eller brøst i noger maade, om huilken sag the gaffue thennom baade i alle retthe. Tha ephther tiltall etc. vor ther saa paa sagt fore retthe, att ephtherthii att samme thienniste er nederlagt oc ey holdes ved magt eller her ephther holdes skall, og samme Per Trogelsenn en nw leffuer, oc handt oc hans mettarffinge fore theres trang, nytthe oc tarff thett behoff haffuer, tha bør forne Per Trogelsenn oc hans mettarffinge att nyde, bruge oc beholle forne gaardt oc grundt, hus oc bygning, som hun nu forfunden er mett al syn retthe tilhørelse tiill ewerdelig eyge eye skullendes, oc the breffue, skøde oc forfyllings breffue oc alle andre, ther paa giortt ere, att were døde oc magteløse, oc ey att komme Per Trogelsenn eller hans mettarffinge tiill brøst eller skade ephther thenne dag i nog[er] maade. Datum Haffnie, die Bartholomei apostoli, præsentibus her Magens Gøye, her Tygge Krabbe, her Prøbiørn, her Oue, her Axell Bragde, her Trued Wlffstandt oc Erich Banner.

København 3. Sept. 1537.

*Karen Anders Ulfs enke, borgerske i København, imod hr. Tyge Krabbe paa sin datter fru Olives vegne, Erik Gyldenstiernes enke, og Ludvig Gyldenstjerne paa egne og søsken-
des vegne.*

Ang. hæftelse for en afdøde mester Anders Gyldenstjerne paahvilende vitterlig gæld.

Sagsøgte hr. Tyge Krabbe anerkender paa sin datters vegne

¹⁾ Københavnske reces 1536.

sin del i gælden, sagsøgte Ludvig Gyldenstjerne, der er udeblevet, dømmes til at betale sin andel af gælden inden 6 uger.¹⁾

H. 1 fol 115 v—116 v.

Karin Anders Wlffs²⁾ oc Loduich Gyldenstjerne.

Vor skickett for oss Karrin Anders Wlffs, borgerske wti Kiøbenhaffn, oc hagde i retthe steffntt her Tygge Krabbe paa syn dotthers frue Oliue Krabbes dotthers Erick Gyldenstjernes epherleffuerskes wegne oc Loduich Gyldenstjerne paa syne oc sine syskindes wegne fore halluff tredie hundrett lodtt sølluff, guldt, pendinge oc anden gielddt, som mester Anders Gyldenstjerne hinde aff rett witterliig gielddt plictug wor, oc hun haffuer hans egen handscriff oc besegling paa, oc strax i retthe lagde eth breff, som mester Anders Gyldenstjerne selluff screffuitt hagde oc beseglitt, oc hans broder Erick Gyldenstjerne mett hannom beseglitt hagde, wdgiffuitt wnder gudtz aar 1530 lydendes att mester Anders Gyldenstjerne, degen wti Roskildtt, hagde bekendt seg aff rett witterlig gielddt skyldiig att were Karin Anders Wlffs eth hundrett rynsk gyllern, som gode ere paa slag oc wegt, som hun hannom tiill syn behoff lontt hagde, oc beplictett seg oc sine arffinge att betalle hinde samme hundrett gyllern tiill gode rede oc holde hinde thett skadesløst etc. Item en forne mester Anderses quitantz hans egen handscriff oc besegling, wdgiffuitt wnder gudtz aar 1531 lydendes att handt bekennde seg i then quitantz offuer theres regenskap skyldiig att were Karin Anders Vulffs eth hundrett march danske tiill gode rede att betalle etc. Item eth anditt breff, forne mester Anderses egen handscriff oc besegling, wdgiffuitt wnder gudtz aar 1532 lydendes att handt hagde bekennt seg skyldiig att were Karin Anders Wulffs tiuge gyllern oc 24 march danske att betalle tiill godee rede etc. Item eth anditt breff, forne mester Anders Gyldenstjernes egen handscriff oc besegling, wdgiffuitt wnder gudtz aar 1532 lydendes att handt hagde bekennt seg skyldiig att were Karin Anders Wlffs tre oc halluff fierde sinde thiuge march att

¹⁾ Jfr. s. 585 f.

²⁾ Herefter udstreget: her Tyge.

betalle tiill gode rede etc. Item etth anditt breff, som mester Anders hagde selluff screffuitt paa pergment mett hans eygitt hingendes indsigle, wdgiffuitt wnder gudtz aar 1532 lydendes att handt hagde bekendt seg skyldiig att were Karin Anders Vulffs sex hundrett march wti guldt oc danske pendinge, som hun tilforne hagde hans obitt breff oc handscrifftt paa, fore huiilke sex hundrett march handt epther syn dødt op- lodt oc i pant satthe hinde thuo gaarde ligendes i Ortwedt, som handt aff Ringsted closter i pant hagde fore sex hundrett march fore then indførsell, handt gjorde wti Vinderops leen, oc fore kost oc thering att nyde oc beholle fore etth friitt brugeligt pantt, om wor herre kallett hannom aff verden, førre handt hinde fornæ sex hundrett march betallendes wor- der etc. Item en anden quitantz, som fornæ mester Anders selluff screffuitt oc besegliitt hagde, wdgiffuitt vnder gudtz aar 1533 lydendes att handt hagde bekendt seg offuer regen- skaff skyldiig att vere Karin Anders Wlffs halluff tredie sinde tiuge march danske att betalle tiill gode rede etc. Item en fornæ mester Andersis register, hans egen handscrifftt, lydendes att Karin Anders Wlffs hagde lontt hannom ett hundrett lodt sølluff, wforgylth oc 150 lodt sølluff forgyltt, som samme register clarligen wduiser. Item en anden mester Anderses handscrifftt lydendes att handt bekende seg att were Karrynn Anders Vlffs skyldiig etth hundrett vegtiige gyllern att betalle tiill gode rede etc. Item ett breff, som Erich Gyllenstierne, høffuitzmandt paa Agersshus, hagde wdgiffuitt oc besegliitt wnder gudtz aar 1535, lydendes att hans broder mester Anders hagde bekendt fore hannom paa Palsgaardt, ther thii ther sist sammen waare, att Karin Anders Wlffs hagde lontt hannom 400 march rede pendinge oc hagde førtt hannom thennom mett seg tiill Palsgaardt, oc tisligeste bestodt fore Erich Gyllenstierne syn broder, att Karin Anders Wlffs hagde lontt hannom otthe sindes tiuge gyllern i guldt, som handt løste godtz ind fore aff Magens Munck. Item tre sindes tiuge gyllern fore ett morskindt foer aff Kirstine Anders Loduichsens. Item 31 alne suortt dam- macsk[!]. Item 40 wngers gyllern tiill syn kede, oc tisligeste mester Anders badtt samme tiidt fornæ Erich Gyllenstierne

syn broder, att handt skulle indløse 250 lodt sølluff, som archidegen wti Roskildt i pantt hagde, oc handt hagde lonnt aff Karin Anders Wlffs, oc tha hagde Erich Gyllenstierne loffuitt hannom oc beplichthet seg oc syne arffinge (om mester Anders kom nogitt paa, førre hun bleff bettallitt) att holde hinde oc hinded arffinge thet aldellis wden skade etc., som samme breffue oc handscriffte ythermere wduiser oc indeholler. Ther tiill suarede her Tygge Krabbe paa syn dotthers, Erick Gyllenstiernes ephtherleffuerskes, wegne, att handt icke kunde sige ney emodt sliig breffue oc beuisning, men hues hans dotthers anpart kunde løffue i samme guldt, sølluff oc pendinge, thett wille handt haffue i hinded myne. Tha bleffue the strax¹⁾ for oss saa forligthe tiill myndelighett, att her Tygi Krabbe paa syn dotthers wegne tallett thett strax i Karin Anders Wlffs mynde ephther hinded eygen nøge, saa thett skall were en clar afftallen sag thennom emellom ephther thenne dag i alle maade fore all then anpartt, som hans dotther kunde tilfalle i forn^e gieldt, som forscreffuett stor etc., oc ephtherthii att Loduich Gyllenstierne eller ingen anden paa hans wegne her møde wille att pleye retth i then sag oc wor loglig steffntt oc wor her wti byen oc bortt fuoer wor steffning aldellis offuerhørrig, tha vor ther saa paa sagt fore retthe, att forn^e Loduich Gyllenstierne paa syne egne oc syne metarffinges wegne bør att giffue oc fornøge forn^e Karin Anders Wlffs saa møgitt, som theres anpartt kantt løbe i forn^e guldt, sølluff oc pendinge ephther forn^e handscriffts lydelse, oc haffue thet i hinded mynde ephther wor ordinantzes²⁾ lydelse inden sex vger. Datum Haffnie, secunda feria post Egidii, præsentibus her Magens, her Prøbiørn, her Oue, her Axell Bragde, her Olluff Rosenkrantz, her Magnus Gyllenstierne oc Knudt Persenn.

København 4. Sept. 1537.

Hans Hansen paa sin fader Hans Lauridsens og Tue Brygger paa egne og medarvingers vegne, borgere i København, imod Søren Bosen og Hans Jensen, kirkeværger i Brøndbyvester.

1) Udstreget?

2) Københavnske reces 1537 § 10.

Ang. en gaard i Vandmøllestræde i København, skænket til St. Nicolai kapel i Brøndbyvester af et ægtepar mod messer, saaledes at arvingerne skulde have den tilbage, hvis messerne ikke holdtes.

For den ene halvdeels vedkommende tildømmes gaarden Hans Hansen paa hans faders vegne, da han er den ene af ægtefællernes arving, den anden halvdel tildømmes Tue Brygger m. fl., saafremt de kan bevise at være den anden ægtefælles arvinger. Skødet til kapellet og en kgl. stadfæstelse derpaa kendes dødt og magtesløst.

H. 1 fol 117 r—118 r.

Hans Hanssen oc Twi Brygger, borger i Kiøbenhaffn,
oc kirkevergere tiill Bryndby.

Vor skickett for oss Hans Hanssen paa syn faders Hans Laurissens wegne oc Twi Brygger paa syne oc syne met-arffinges wegne oc hagde i retthe steffntt Seuren Bosen oc Hans lensen, kirkeverger tiill Bryndby vestre, oc tiltallett thennom fore en gaardt ligendes i Vandmøllesteditt i Kiøbenhaffn oc fore the breffue, som lyder paa samme gaardt, som theres forelderne hagde kiøbt oc siiden giffuitt tiill sancti Nicolai capell i Bryndby vestre for nogre meser oc thienniste, ther fore aarlig holdes skulle, oc berethe, att samme meser er nederlagt oc ey holdes ved magtt, oc tisligeste att forne capell er nederbrott oc ødelagt, oc menthe, forthi att samme gaardt, oc hues breffue ther paa wore, burde att komme tiill theres retthe arffinge, som samme gaardt gaff tiill forne capell etc. Ther tiill suorede forne kirkeweriger oc bestode, att samme capell er nederbrott oc ødelagt, oc tisligeste att samme thienniste ey haffuer werett holdett wedtt magt i nogre forledne aar, men menthe, att samme gaardt burde att bliffue hoss kirken, dog capellen vor nederbrott, som gaarden tilgiffuen wor, oc the hagde attkoms breffue paa, oc strax i retthe lagde eth skøde breff wdgiffuitt vnder gudtz aar 1467, lydendes att Erick Adamssenn, borger i Kiøbenhaffn, hagde soltt oc skøtt Bundi Olssen i Bryndby vestre en syn gaardt oc grundt ligendes i wor frue sogen i Kiøbenhaffn

østen vedt adell gaden, som løber fraa Gamle torg oc neder tiill Vandmøllen paa hiørnet vesten nest then gaardt, Per Michelssen fordum otthe, oc syden nest sancti Dionisii althers gaardt, som Ies Iude rodmandt fordum ibode, som er i sin lenge fraa nør oc i synder paa bade siider tiill adelgaden fempten oc tiuge sielantz alne mynne ett quater, item fraa øster oc i wester tiill adell gaden paa then nørre siide fiire oc tiuge sielandtz alne oc ett quarter, item paa then synder siide vdt mett adelgaden fraa øster oc i vester siw oc tiuge alne mett all forn^e gaardtz retthe tilligelse i[n]tett vnder-tagett tiill ewerdeliig eyge, oc kende seg att haffue oppeharren fuldt betalling ther fore etc. Item ett anditt skøde breff, lydendes att Bundi Olsen oc hans hustru Elitze Bundes hagde skøtt oc oplatt samme theres gaardt oc grundt ligendes i Møllestreditt i vor frue sogen i Kiøbenhaffn twertt fore Knudt Scriffuers gaardt østen tiill, mett all forn^e gaardtz retthe tilligelse inthet vndertagett tiill sancti Nicolai capell i Bryndby vestre, oc hagde opladitt kirke weriger ther samme stedtz alle the breffue oc rettighet, som the paa forn^e gaardt hagde, dog mett saa skell att kirkeweriger oc sognepresten ther samme stedtz skulle lade holle ther fore two aarsmeser huertt aar tiill ewig tiidt, oc huor saa skede, att samme thienniste faldtt oc icke redelig opholtes, tha skulle theres arffinge haffue fuldt magt forn^e gaardt igien att tage etc. Item ett vor kierre herre faderbroders k. Hanses (saliig mett gudt) stadfestelse breff offuer samme nest forn^e skøde etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholler, om huilken sag the gaff thennom i retthe paa baade siider. Tha ephther tiltall, gensuor, sagens leylichett oc forn^e fundatzens lydelse vor ther saa paa sagt fore retthe, att ephtherthii samme meser oc thienniste ere nederlagt oc ey holdes wed magt oc ey heller her ephther holdes skall ephther vor ordinantzes¹⁾ lydelse, tha bør forn^e Hans Hanssen paa syn faders vegne, Hans Laurissens, att nyde, bruge oc beholle forn^e halluff gordt mett all syn retthe tilligelse, ephtherthii forn^e Hans Laurissen er forn^e Bundi Olssens syn moderbroders

1) Københavnske reces 1536.

retthe arffinge, oc forne Twi Brygger oc hans mettarffinge att nyde oc beholle then anden halluffdell i forne gaardt mett syn retthe tilligelse, om saa findes, att the ere forne Elitze Bundes retthe arffinge, oc thett skøde oc then stadfestelse ther offuer, lydendes att samme gaardt oc grundt wor giffuen tiill forne capell fore sliig thienniste, som for-screffuett staar, att were døde oc magteløse oc ey her ephther att komme forne Bundi Olsens oc Elitze Bundes arffinge tiill brøst eller skade ephther thenne dag i noyer maade. Datum Haffnie, tertia feria post Egidii, præsentibus her Oue, Erick Banner, Michell Brockenhus, Marquortt Tymandt oc Mouris Emichssen.

København 7. Sept. 1537.

Fru Eline Godov, hr. Henrik Gøyes enke, paa egne oc børns vegne imod Peder Oxe paa egne oc medarvingers vegne.

Ang. sagsøgerens arvegods oc hr. Henrik Gøyes gæld.

Sagsøgeren tildømmes sit arvegods, idet hendes afdøde ægtefælles skøde paa det til sagsøgtes fader var ulovligt, da det meddeltes før deres bryllup, forinden de fik børn sammen, og uden at ægtemanden ejede tilsvarende gods. Da sagsøgeren ikke kan bevise at have frasagt sig arv og gæld efter ægtemanden, dømmes hun til at betale sin andel af den af ham oppebaarne købesum for Gisselfeld (Øster-Broby sogn) m. m.¹⁾

H. 1 fol 118 r—118 v.

Frue Elline, her Henrick Gøyes, oc Peder Oxe.

Wor skickett for oss frue Elline, her Henrick Gøyes ephtherleffuerske, paa sine oc sine børns vegne oc tiltallett Per Oxe paa sine oc sine mettarffinges wegne, fore hans fader her Iehan Oxe hagde kiiøbt oc panttett paa thet neste allt hinds arffue godtz aff her Henrick Gøye hinds hosbonnde, førre handt hagde brøllup eller børn mett hinde, endog forne her Henrick Gøye hagde intthet erffue godtz wedtt att hetthe, som

¹⁾ Jfr. s. 325 f.

friitt wor, och mentthe, att sliig kiøb oc pantt wor giortt modt logen och mett wretthe. Ther tiill suarede forne Per Oxen oc i retthe lagde etth her Henrick Gøyes breff wnder gudtz aar 1526, lydendes att forne her Henrick hadde soldt forne her Iehan Oxen Giselfeldt gaardt oc godtz fore 4 twsindt gyllern i guldt etc. Item etth anditt breff wnder gudtz aar 1527 lydendes paa 3 twsintt etth hundrett gyllern i lybsk myntt, som forne her Iehan Oxen skulle indflii oc indløse forne Giselfeldt gaardt oc godtz aff thett pantt, her Magnus Gøye oc Otthe Holgerttsen thet ihagde, oc dog beholt forn her Iehan Oxen hans hustru oc arffinge hoss forne sum pendinge, effther thii forne her Henrick Gøye icke kunde frii hannom forne Giselfeldt gaardt oc godtz, men bleff forne her Magnus Gøye oc Otthe Holgerttsen tildømt, som then dom ythermere wduiser. Item ther emodt beuiste forne frue Elline, att forne her Henric Gøye hadde aldeles intthet friitt erffgodtz, then tiidt theres brøllup wor, eller siiden then stundt hand leffde, oc att forne hines erffue godtz alligeuall soldt oc pantt setthett bleff, før hines brøllup wor, oc før handt hadde barn vedt hinde etc. Tha epher tiltall etc. vor ther saa paa sagt fore retthe, a- at alt thet gods som forne her Henric Gøye soldt eller pantt satt haffuer aff forne frue Ellines arffgods, thet er giort emodt logen oc bør ingen magt at haffue, oc the breffue, ther paa giort ere, att were døde oc magteløse, -a oc forne frue Elline oc hines arffinge att haffue, nyde, bruge oc beholle forne hines erffgodtz saa friit oc saa quitt, som forne pantt oc kiøb aldrig giortt vor, oc efftherthii att forne frue Elline icke skelliig beuise kandt, att hun logliig haffuer ladett siige seg aff arff oc gielt epher hines hosbondes dødt, tha bør hinde att betalle syn anpartt aff the 4 tusintt gyllern, som forne hines hosbondes breff paa lyder, oc quitt att were fore the 3 twsintt oc hundrett gyllern i lybsk myntt, som thett ene breff paa lyder, oc hines hosbonde aldriig anammitt haffuer. Datum Haffnie, vigilia natiuitatis Marie, præsentibus Iehan Friis, her Prø-

a-a) I margin i stedet for udstreget: att alle the kiøb oc pantt, som saa giortt er forne frue Ellines arff godtz anrørendes, the ere giortt emodt loffuen oc bør ingen magt att haffue.

biørn, her Oue, her Axell Bragde, her Oluff Rosenkrantz, her Claus Bilde, her Axell Wgerop, her Magnus Gyllenstierne, Esgi Bille oc Knudt Gyllenstierne.

København 7. Sept. 1537.

Hr. Predbiørn Podebusk paa egne og hr. Erik Ottesen Rosenkrantz' arvingers vegne imod hr. Peder Plog, prior for Københavns helligaandshus, ved forstanderne hr. Hans Driksen og borgmester Peder Jørgensen.

Ang. en gaard i Højbrostræde skænket til helligaandshuset mod afholdelse af messer.

Sagen forliges under hensyn til, at indtægten af gaarden efter nedlæggelsen af messerne er henlagt til sygehuset. Sagsøgerne skal have gaarden tilbage imod at betale helligaandshuset 1000 mk. dansk, der skal sættes paa rente til gavn for de fattige og syge i helligaandshuset.

H. 1 fol 119 r—119 v.

**Her Prøbiørn Podebusk oc forstander tiill Hellig gesthiis
i Kiøbenhaffn.**

Vor skickett for oss paa wortt rettherting her Prøbiørn Podebusk paa syne oc alle her Erich Ottesens arffinges wegne oc hagde i retthe steffntt her prior Per Plog oc the andre forstander tiill Helligesthus i wor stad Kiøbenhaffn oc tiltallett thennom fore en gaardt liigendes i Høgbraa strede her i Kiøbenhaffn, som hans hustrues fader her Erick Ottsen gaff tiill samme Helligesthus fore en daglig mese oc anden thienniste, ther fore holdes skulle, oc beretthe, att samme mese oc thienniste er nederlagt oc ey holdes wedtt magtt, oc menthe forthii, att samme gaardt burde igienn att komme tiill her Erick Ottsens arffinge. Ther tiill suorede her Hans Dirickssen oc Per Iørenssen, vor borgmester i Kiøbenhaffn, paa the arme siuges wegne, ther inde lege, oc bestode, att samme thiienniste er nederlagt oc ey haffuer veriitt holdett i nogre aar, oc beretthe, att the haffue lagt then rentthe, aff samme gordtt gick, mett mere tiill the arme siugæ oc ther fore forøgtth siugehusitt mett mange sengæ, oc sagde, att samme

gaardtt wor giffuen thiidh tiill euerdelig eyge oc wor nw lagt tiill en retth christelig brug oc gudtz thienniste the arme siuge tiill vnderholling, oc mentthe, att samme gaardtt burde ther hoss att bliiffue. Tha epther sagens leylichett oc wor tilladelse, att the arme siuges theres opholdtt tiill klede oc føde skulle thennom ther wti icke formyndskes, wor thennom strax saa tallett emellom tiill myndelighett, att alle her Erich Ottesens arffinge skulle giffue oc fornøge the arme siuge i forn^e Helliigesthus etth twsiinnt march danske wti syslinge oc danske huide oc ingen anden myntt oc ther mett forn^e gaardtt oc grundtth[!] mett hus, bygning oc alle syn retthe tilhøring i lenge oc brede, intthet wndertagett, att komme frii oc quitt tiill all her Erich Ottesens arffinge oc theres arffinge tiill euerdeliig eyge eyge skullendes, oc nar forn^e her Erich Ottesens arffinge antword forn^e 1000 march i syslinge oc danske huider fraa thennom oc tiill forn^e Helligesthus myndige forstandere, tha skulle oc mue the annamme samme gaardtt oc grundtt i lenge oc brede, som hun forfunden er, mett alle the breffue oc attkom som forn^e Helliigesthus ther paa haffuer, oc skulle samme twsiinnt march ey forkommes oc ødes, mett[!] vtsettes paa rentthe hoss erliggt oc logactitth folck tiill ewiig tiidtt thii arme fattiige siuge tiill hielp oc vnderholling. Datum Haffnie, vigilia natiuitatis [Marie], præsentibus Iehan Friis, her Oue Lunge, her Olluff Rosenkrantz, her Claus Bille, her Axell Vgerop ritthere, Esji Bille, Knudtt Persen oc Erich Kromedige.

Helsingør 10. Okt. 1537.

Niels Andersen Dresselberg paa egne og søskendes vegne imod hr. Predbiørn Podebusk paa sin hustru Anne Mouridsdatter Gyldenstiernes vegne.

Ang. 8 pund korn i Thy (Hørsted sogn) og 400 mk.

Da sagsøgte ikke er mødt, uagtet han gentagne gange har forpligtet sig dertil, tildømmes godset sagsøgerne i henhold til deres fremlagte beviser.¹⁾

H. 1 fol 119 v—120 v.

¹⁾ Jfr. s. 765.

Niels Anderssens oc her Prøbiørn Pødebusk.

Vor skickett fore oss Niels Anderssen paa sine oc sine syskindes vegne och bødt seg wti alle retthe emodtt her Prøbiørn Pødebusk paa synn hustrues vegne, ephther som the forfunden wor fore oss oc wortt elskelige Danmarcks riiges raadtt, ther tha tilstede paa wortt slott Kiøbenhaffnn, att møde fore oss eller os elskelige wor oc riigens canceler, huor wii her wti riiget waare, then siette wgedag ther nest ephther mett begges theres beuisning, som her fore oss beuise-ligtt wor mett wortt breff, wii ther paa then tiidtt wdgaff, som her fore oss wti retthe lagdes, att her Prøbiørn Pødebusk then tiidtt paa skødtt, att handtt icke hagde synn beuisning tha tilstede, men beplichet seg att wille endelig føre syn beuisning sietthe wgedag ther nest ephther, suo framptt att ther skulle icke endelig dømmes ephther thens beuisning, her tha fore oss tilstede kom ect., som samme wortt breff ythermere wduiser oc indeholler, oc wor nu wti løgerdags sist forledenn theres retthe tecthe dag att møde ephther begges theres egen beplictelse om nogen trette, som thennom emellom er, fore otthe pundt korn wti Tyy oc fiire hundrett march, som Nelss Andersen haffuer her Prøbiørns høstrues frue Anne och hans egne opne breff oc sigell paa, oc haffuer Niels Andersen nw baadett seg wti alle retthe paa fempte dag, oc ey her Prøbiørn ephther sin egen beplictelse eller nogre andre paa hans vegne her møde wille att pleye rett i then sag. Tha i retthe lagde Nis Andersen etth obitt besegliitt papyrs breff, wdgiffuitt wnder gudtz aar 1507 lyden-des att frue Anne Maurisdatter, her Oluff Stigsens ritthers ephtherleffuerske, hagde loffuitt oc tilsagtt Otthe Dirickssen, fornæ Niels Andersen[s] moderbroder, att wdlegge hannom otthe pundt korn i Hørstett i Thy mettt theres bede, oc hues hun icke hagde saa megitt godtz i Hørstett, tha skulle hun wdlegge hannom thet i thet godtz, hun hagde nest fornæ Hørstett, oc ther tiill mett att giiffue hannom fiire hundritt march danske pendinge, the tuo hundrett march oc thet fornæ godtz att wdlegge hannom indenn sancti Michels dag ther nest ephther kommendes oc the andre tuo hundrett march inden pintzdag ther nest ephther wdenn all hinder eller gensigelse

wti noget maade etc., huilkett breff forne frue Anne, her Prøbiørns, selluff beseglitth hagede. Ittem etth anditt obittth beseglitth breff, som her Prøbiørn hagede selluff beseglitth oc wdgiffuitt wnder gudtz aar 1513, lydendes att handt hagede beplichth seg att møde Anders Henrickssen (forne Niels Andersens fader) tiill første almyndig herredag, ther ephther i Danmarcks riige standendes worthe, om otte pd. korn oc fiire hundrett march danske pendinge, som hans hustru hagede giiffuitt Otthe Dirickssen breff paa att skullde wdlegge hannom tiill wederlag fore Stengelstrop oc mere godtz etc., oc tha antenn att beuise, att Anders Henrickssen paa sin hustrues wegne ey hagede retth tiill forne otte pd. korn oc fiire hundrett march pendinge, eller wdlegge hannom thett, om handtt ey kunde haffue thet i hans mynde, førre endtt handtt fuor fraa samme herredag etc. Item thet tredie breff, som her Prøbiørn Podebusk hagede wdgiiffuitt, oc her Niels Høg og her Henrich Kromedige mett hannom beseglitth hagede wnder gudtz aar 1517, lydendes att handtt hagede beplichth seg att møde tiill then første almyndig herredag, som k. mat. holt wti Sielandt, oc beuiste thet ther, att Anders Henrickssen tiill Lyndbylille hagede nogen rett tiill thett godtz i Sielandtt, som Otte Diricksen talde paa, oc huor handtt thett tha icke beuise kunde, tha beplichth handtt seg tiill at giffue forne Anders Henrickssen otthe pd. korn wti Thy oc fiire hundrett march, som handtt hagede hans hustrues frue Anne Mourisdotters breff paa etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder. Oc satthe Nels Anderssen wti retthe paa sine oc sine syskindes wegne, att ephtherthii her Prøbiørn suo en gang oc anden gang hagede beplichth seg mett sine opne breff oc siigell att møde Anders Henrickssen først tiill en herredag oc saa tiill en anden oc wdlegge hannom samme godtz oc pendinge, oc handtt thet ey giortt haffuer, oc tisligeste ephtherthii handtt eller ingen paa hans wegne her nw møde wille, ephther som handtt forfunden wor att føre sin beuisning, oc handt seg beplichth hagede, om hannem ey burde att haffue endelig dom fore seg. Tha ephther sagens leylighett wor ther saa paa sagt fore retthe, att her Prøbiørn paa sin hustrues frue Anne Maurisdatters wegne bør att wd-

legge oc i alle maade fuldt giøre forn^e Niels Andersen oc hans syskintt oc mettarffinge forn^e otthe pd. korn mett theres bede wti Hørstett oc anderstedttz ther hoss oc ther tiill mett fiire hundrett march ephther forn^e frue Annes oc her Prøbiørns egne beplictelse breffuis lydelse och haffue thet i theres mynde ephther wor ordinantz¹⁾ lydelse. Datum Helsingøør quarta feria post Dionisii, præsentibus Iahann Friis oc her Tygge Krabbe.²⁾

København (21. ?) Okt. 1540.³⁾

Mikkel Jensen, borger i Horsens, imod Jens Gammelstrup i Fodbygaard (Fodby sogn).

Ang. en pantsat gaard i Nørregade i Horsens.

Da pantsætteren (sagsøgte) ikke kan hjemle panthaveren (sagsøgeren) gaarden, dømmes han til at fyldestgøre denne i henhold til pantebrevet inden 6 uger. I modsat fald kan panthaveren forfølge ham for rigens kansler.

H. 1 fol 121 r—121 v.

Mickell Ienssen y Horsnes oc Iens Gammelstrup.

Vor skiickett fore oss paa wortt rettherting Michell Ienssen, borgher y Haarsens, oc hagdhe y retthe steffnett Iens Gammelstrwp y Fodbygaardtt oc tiilltallett hannom for en gaardtt, som hand haffuer panttsetth hannom for 400 marck, som hand hagdhe hans breff oc segiill paa, oc ey kand fri oc hemle hannom samme gaardtt, men er hannom affwundhenn y retthergangh for hans hemels brysth skyldt,

1) Københavnske Recess 1537 § 11.

2) Herefter flere delvis udstregede, ret utydelige notater: Momme (?) van Brunswick Halleluya gos ep (?). — Swendt Smett ett dom paa Hans Smetz wegne i Malmø (?). — Mens fermo dirigitur ad argumenta. — Non ex omni ligno sit Mercurius.

3) Herfra og ud i H. 1 er næsten alle domme udaterede. Men med ret stor sikkerhed kan flertallet henlægges til herredagen Okt.—Nov. 1540, fra hvilken der praktisk talt ikke kendes daterede domme. Dertil kommer, at en lang række Forfølgninger (især i F. 2) indledes paa grundlag af herredagsdomme fra 1540, hvis indhold maa antages at være identiske med flere af flg. domme.

huilckett breff hand y retthe lagdhe, som forⁿe Iens Gammelstrup selff hagde besegleth, wdgiiffuett vndher gudtz aar 1538 lydendes atth hand hagdhe bepliictett seg paa syn eræ oc redeliighet att skulle fly forⁿe Michell Iensenn thett panthebreff yndhen sancti Michels dagh nesth kommendes, som Offue Persenn hagde aff hannom paa then gaardtt paa Nørregadhe, som hand selffuer ibodhe etc. Tiisliigeste y retthe lagde hand hans panthebreff wnder samme datum, lydendes atth hand bekende seg skyldigh att were Michell Iensenn, borgher y Horsnes, 400 marck danske pendinge, som giildhe oc geffue wore y Nørreiutlandt, for huilcken forⁿe swm pendinge hand hannom y panttsetthe en sind gaardtt y huss oc wanningh liigendes y Horsnes wtti Nørgade paa agher, engh oc all forⁿe gaardtz retthe tiilligelse oc skulle haffue forⁿe gaardtt wighennløst wtti 6 aar ther nest ephtherkommendes wdhen all affgiffth, oc ther som hand eller hans arffwinge ephther the 6 aar ey igenløsthe samme gaardtt, tha skulle hand samme gaardtt nydhe oc brughe, saa lenghe hand bleff hannom eller hans arffwinghe logliigh afløsth, oc ther som forⁿe gaardtt wththermere skulle pantsettes eller affhendes, tha skulle forⁿe Michell Iensenn were gardhen nest for skelligt werdt etc., som samme panthebreff wththermere wduiser. Tiisliigeste y retthe lagdhe hand ett dombreff, wdgiiffuett aff borgmesther oc raadt y Horsens lydendes att samme gaardtt wor hannom fraa dømp, saa lenge hand bleff Owe Persenn logliig aff løsth, samme gaardtt tha wdi pantt hagdhe etc., oc satthe fo[rⁿe] Michell Iensenn wtti retthe, om forⁿe Iens Gammelstrup ey wo[r] plictiig tiill att standhe hannom tiill retthe for synne pennyng oc giiffue hannom samme swm pendinge yghenn, om hand icke kand frii hannom samme pantt. Ther tiill suaarett forⁿe Iens Gamme[l]strup, att hand wiille frii hannom samme pantt indhen en for sagtt tiidtt oc giøre hannom fyllesth ephther hans pantte breffs lydelsæ mett flere ordtt, thennom emellom wor etc., om huilkenn sag the gaff thennom y retthe paa baadhe siider. Tha ephther tiiltall, gensuor, breff, bewisningh oc saghens leylichett sagdhe wii ther saa paa fore retthe, atth forⁿe Iens Gammelstrup bør att fultgiøre oc fornøghe forⁿe Michell Iens[en] ephther hans

panttebreffs lydelse indhen sex vgher her nest eptherkommendes oc holde hannom thett skadheløst wdhi alle maadhe, oc hues fornæ Iens Gammelstrup ey fultgiør fornæ Michel Iens[en] indhen fornæ sex vgher, tha hannom att forfylghe samme sin sagh for wor oc riighenns canceller.

København 21. Okt. 1540.¹⁾

Jens Skart imod Jens Gammelstrup i Fodbygaard (Fodby sogn).

Ang. en abildgaard og en humlehøve i Horsens.

Da sælgeren (sagsøgte) ikke kan hjemle køberen (sagsøgeren) godset, idet det forinden er pantsat, dømmes han til inden 6 uger at hjemle ham ejendommen i overensstemmelse med skødet. I modsat fald kan køberen forfølge ham for rigens kansler.

H. 1 fol 121 v—122 r.

Iens Skadh oc Iens Gammelstrup.

Wor skiickett for os paa wortht retthertynggh Iens Skadt oc hagdhe y retthe steffnett Iens Gammelstrup oc tiiltallett hannom for en homble haffue liiggendes wdhenfor Horsens nordhenn for Cristiern Basiis abbellgaardtt oc østhen nest op tiill Maghenns Mickelsenn, som hand haffuer skøtt oc saald hannom, oc y retthe lagdhe 1 skødhebreff, som fornæ Iens Gammelstrup hagde beseglett oc wdgiiffuett wnder gudtz aar 1536, lydendes att hand hagde soldtth, skøttth oc oplatt fraa seg oc syne arffwinge oc tiill Iens Persenn Sckomagher oc hans arffwinghe en syn abelgaardt metth all syn indgrødhæ liggendes nordhenn Cristiern Basiis abbelgaardt oc ladhæ etc. oc kende segh atth haffue oppeboret pendinge oc fuldwerd aff fornæ Iens Persenn oc tackiitt hannom for godt betallingh oc hagdhe bepliichthett segh oc synne arffwinghe att frii oc hemblæ fornæ Iens Persenn oc hans arffwinghæ samme fornæ abbelgaardtt oc hommelgaardtt for huer mandtz tiiltall oc kende segh ynghenn ytthermere retthett atth haffue ther

¹⁾ Jfr. F. 2 fol 57 r.

wtthi epther then dagh wtti noghen maadhæ, som samme skødhe breff wdermere wduiser, oc beretthe, att samme hoblegaardtt oc abellgaardtt er hannom affwundhenn wtti retther tynggh, oc ey Iens Gammelstrup kand frii oc hemble hannom then epther hans skødhe breffs lydelse, men os elskelige Owe Persenn er samme hoblegaardtt tiilldømppt oc hagdhe then wtti pantt i, førendt fornæ Iens Gammelstrupe gaff hannom syn skodhe ther paa, oc satthe wtti retthe, om hand ey burdhe att holdhe hannom thet skødheløst[!] epther hans skødebreffs lydelse. Ther tiill suaredhe fornæ Iens Gammelstrup, att han wiildhe frii hannom samme homble gaardt oc abellhaffue och holdhe ham thett wdhen skadhe epther hans breff lydelse mett manghe flere ordtt, som thennom paa begghe sydher emellom wor, om huilcken sagh the gaff thennom y retthe paa begge sydher. Tha epther tiiltall, gensuar, breffue, bewiisnynggh oc saghens leilighett sagdhe wii ther saa paa for retthe, att fornæ Iens Gammelstrup bør att frii oc hemble fornæ Iens Skart fornæ abbellgaardt oc homble haffue epther hans skødhe breffs lydelse yndhenn sex wgher ther nest eptherkommendes oc holde hannom thett skadesløst wtti alle maadhe, oc hues fornæ Iens Gammelstrup ey hembler oc fuldgjør fornæ Iens Skartt indhen fornæ sex wgher, tha hannom att forfylge samme syn sagh for wor oc riighens canceller.

København Okt. 1540.¹⁾

Hr. Tyge Krabbe paa egne og mester Mads Nielsen paa abbedisse Elsebe Ruds og Mariager klostres vegne imod Morten Roed til Vaarst (Gunderup sogn).

Ang. en gaard i Nørre-Kongerslev og een i Vokslev, som hr. Tyge Krabbe har solgt til sagsøgtes broder.

Godset tildømmes klosteret i henhold til et med hr. Tyge Krabbe tidligere indgaaet mageskifte. Sagsøgte dømmes til inden 6 uger at erstatte klosteret oppebaaret landgilde. Hr.

¹⁾ Jfr. s. 305 og Æ. A. Reg. V s. 726 (Nr. 24).

Tyge Krabbe skal enten skaffe køberen gaardene eller skadesløsholde ham for købesummen.

H. 1 fol 122 v—123 r.

Her Tygge Krabbe oc syster Ælsebe Rudzdatter.

Vor skiickett for os paa wortt retthertyngh os elskelige her Tyggi Krabbe, rytther, wor marsk oc tro mand oc raadt, oc søsther Elsebe Rudtздаatther, abbedise wtti Mariaghers closther wtti Iutlandt, oc hagde y retthe steffnett os elskelige Morthen Roedtt tiill Waarst for nogett godtz, som er two gaardhe, then ene y Nørkongsløff y Helum herret oc then andhenn y Woxløff y Huornw[m] herriitt liiggendes, som hand skulle haffue tagett fraa forne Mariaghers closther mett wretth oc wdhenn all retthergangh. Ther tiill suaarett forne os elskelige Morthen Roedt, atth hand ey andhen gaardhe eller goedtz hagdhæ annametth fraa forne Mariaghers closther mere, en hand hagdhæ retth tiill, oc hans brodher Tordt Roedt hagdhæ købtt fore guldt oc pendinge, som hand wiille metth breff oc segell bewisligthth giøræ, oc strax y retthe lagdhe hand etth her Tyggi Krabbes obett bezeglett breff, lydendes atth hand hagdhæ bekendtt att haffue anammett aff Tordt Rudtth 300 ge y sølluff och guldtff for thett goedttz, forne her Tyggi Krabbe fiick for syn broders dødt, oc hagdhæ beplichthett segh att giøre hannom ther forwaaring paa, nar hand kom tiill hannom tiill Wegholm. Item etth andhet breff som os elskelige her Truedt Wlffstandt ritther, Claus Bylde oc Knudt Gyldhenstjerne hagde bezeglett oc wdgiiffuett, lydendes atth the wore offueruerindes y Københaghn, then tiidt thenn contragt oc forligelsemaall giortt bleff emellom os elskelige her Tyggi Krabbe oc Tordtt Roedt om naaghet gaadtz wtti saa maadhe, att forne Tordt Rodt skulle giffue her Tyggi 300 ge, oc ther offuer antuordhett her Tyggi Krabbe hannom allt thett godtz oc eghendom, som hand oppebar oc hagdhæ annamett for syn broders Maghens Krabbes dødt, huilche 300 ge forne Tordt Rodt her Tygge epther hans breffs lydelse fornøgett oc betalett haffuer etc., som samme breffue wdermere wdwiser oc yndheholdher. Ther tiill suaariitt mesther Mattis Nielsenn paa abbedisens oc Mariaghers clo-

sther wegnæ oc sagdhe, samme two gaardhe, som forne Toerdt Roedth y weræ hagdhe, them hagde closther faatt aff her Tyggi tiill magskiffthæ, som hand hagde ther breff oc segell paa, oc y retthe lagde samme magskiifte breff¹⁾, som os [elskelige] her Tyggi Krabbe hagde giortt mett søster Karin Ericksdaatther, abbedise y Mariagher, her Mattis Nielsen confesor oc menige capittell ibid. oc theris eptherkommer wtthi saa maadhe, att the skulle haffue two hans gaardhe oc godtz, then førsthe liggendes wtti Hemmersøsell y Hiel[lum]herriith y Nørkongsløff soghen oc by, som Sewren Poelsenn iboer, oc then andhen gaardt y Hornw[m]herriitt y Wexløff [!] soghenn oc by, Mattis Iensenn iboer, these forne two gaardhe metth all theres retthe tilligelse skulle forne søsther Karin oc menige conuent oc theriis eptherkommer haffue tiill ewindeliigh eghendom, oc ther som samme gaardhe bliffue thennom affwundhenn, tha hagde hand beplichthett segh atth wederlegge thennem saa godhe 2 gaardhe yghenn indhen sex wgher etc., oc ther emodt skulle hand haffue aff closther tre gaardhe yghenn tiill wedherlaff, som samme skiffthe breff ytthermere wdwiser oc yndeholdher. Oc satthe forne mesther Mattis paa forne Mariaghers closther wegne wtti retthe, om forne her Tyggi maatte haffue thes magt att selghe closther godtz, som hand saa tiilfor[n]e haffuer magskiift ther tiill mett flere ordt thennom emellom wor, om huilchen sag the gaff thennom paa alle sidher wtti retthæ. Tha epther tiiltall, gensuar oc saghens leylichkeit saghe wi ther saa paa for retthe, att forne Elsebe Rudt-daatther oc Mariaghers closther bør att nydhe, brwghe oc beholdhe samme forne two gaardhe, som forne her Tyggi saa magskiift haffuer tiill closther, epter theres breffs lydelse, oc ther tiill mett hues landgildhe, som os elskelige Morthen Roedtt paa syn broders Toerdt Roedtz wegne haffuer oppobrett aff forne two gaardhe, att komme tiill closther yndhenn sex wgher, oc forne os elskelige her Tyggi Krabbe atth frii hannom samme two gaardhe eller wederlegge oc giøre forne Toerd Roedt fyllest for samme two gaardhe oc hannom thett skadesløsth [holde] wtti alle maadhe epther hans breffs lydelsæ.

¹⁾ Æ. A. Reg. V s. 726 (Nr. 16).

København Okt. 1540.¹⁾

*Jacob Villadsen i Gyrstinge imod Tuse herreds nævninger.
Ang. beliggelse af en kvinde i Markeslev (Hørby sogn).*

Da sagsøgeren ikke møder i retten, opretholdes nævningernes ed, og der tilkendes dem erstatning for kost og tæring.

H. 1 fol 123 r—123 v.

Heriitzneffning y Twdzherriitt.

Wor skickett for os paa wortht retthertyngh herridtzneffningh y Twdtzeherriith oc berethe for os, huorledes Iep Welasenn y Gystynghe haffdhe steffnett thennom hiidtt att mødhe for en neffn, the offuersuore hannom, for hand skulle bellegett en qwynde y Marckesløff paa Twdtzenes, oc beklagedhe, atth the hagde her forbiidt wtti 4 samffelde daghe, oc ey forne Iep Wellasenn met thennom mødhe wildhæ, oc berethedhe, att forne Iep Welatzenn wor her wtti byenn oc bortht foer och ey hand eller nogenn paa hans vegne mødhe wildhe atth giuffue thennom sag eller tiiltalle thennom wtti nogher modhe, oc begeredhe, att the epther sligh leyliighet motthe fanghe dom fore thennem, oc forne Iep Welatzenn maa staa thennom tiill retthe for hues kost och teryngh, the ther paa giortt haffue. Tha sagdhe wi ther saa paa for retthæ, att epther thi forne Iep Welatzen hagdhe forne herritzneffningh steffnetth oc wor her wthi byen oc bortt foer oc ey møtthe mett thennom, tha bør forne herritzneffninge, som hannom offuersore for then sagh, quytth att weræ, oc forne Iep Welatzen atth standhe thennom tiill retthæ for hues bewiseligh kost oc teringhe the ther paa giortt haffuer.

København Okt. 1540.²⁾

Hans Valtersen paa egne og sin moder Annes vegne imod Anders Nielsen, byfoged i Ystad.

Ang. arv efter Valter Drummets paa dødslejet i vidners nærværelse foretagne disposition.

Afdødes disposition opretholdes. Sagsøgerne fritages for at give sagsøgte 100 mk., som de har lovet ham.

H. 1 fol 123 v—124 r.

1) Jfr. s. 305.

2) Jfr. s. 305.

Hans Waltherssenn oc Anders Nielssen,
byfogitt y Ystett.

Vor skiickett for os paa wortt retthertyngh Hans Wolthers-
søn paa syn oc syn moders Annæ Wolthers wegne oc hagdhe
y retthe steffnetth Anders Nielsenn, wor byfogett wdi Ystedt,
oc tilltaletth hannom for nogeth godtz, som hand giør han-
nom hynder paa, oc hans fader Wolther Drwmmet gaff han-
nom oc fornæ hans moder wtti sytth yderste y sytth testa-
mente etc., oc y retthe lagdhe etth obetth bezeylith perg-
mendtz breff, lydendes atth 5 danemendt hagde wittnett then
tiidt, atth Wolther Drwmmet laa y hans yderste, tha hagdhe
hand giiffuetth oc wntth syn hustru Annæ oc syn søn Hans
althh, hues godtz hand hagdhe, som wor boo oc boskab wnder-
tagett 20 ge, som twendhæ hans børnn skulle haffue, som
hand hagde wedtt syn første hustrw, som wor wdhenlandtz,
huer barn 10 ge, oc ther som soo skedhe, att samme twendhe
børn dødhe oc affgynghe, tha skulle the nydhe oc beholdhe
the 20 ge metth thett andhetth fornæ godtz, som hand then-
nom giiffuett hagdhe, oc satthe y retthe, om hannom ey paa
syn oc syn moders wegne burdhe samme godtz at nyde,
eptherthii att hans fader saa hagdhe giiffuett thennom thett
wtti dannemendtz offuerwerelse etc. Ther tiill suaaredhe
fornæ Andhers Nielsenn, atth hues hynder eller forfangh, som
hand hagde gior fornæ Hans Wolthersenn oc hans modher paa
samme goedtz, tha hagde hand giørtth paa wore wegne, oc
icke kende fornæ Hans Wolther fore fornæ Wolther Drwmmetz
ecthe barn, oc menthæ ther fore, atth hand paa wore wegne
motthe anamme samme godtz, dog kundhe hand ey giøre thett
anderledes beuiseligt enthen metth breff eller segell, andhett
en fornæ Hans Woltherssens fader hagdhe bekendtt hannom
for hans ecthe barn, om huilchen sagh the gaff thennom y
retthe paa baadhe sidher. Tha epther tiiltall, gensuor oc
saghens leyliighetth oc epther thett breffs lydelse, fornæ Hans
Wolther y retthe lagdhe, tha bør fornæ Hans Wolter oc hans
moder Anne atth nyde oc beholde hues godtz, som er bo,
boskab oc hues andhett, som fornæ Wolther thennom saa
giiffuer[!] haffuer wbehyndertt wtti alle maadhe wnder-
taghett the 20 ge, som hand gaff the two børn, hand hagde

wedtt syn forsthe hustru, oc nw er wdhenlandtz, men huor saa fyndes, atth the two børn dodhe eræ, tha nydhe fornæ Hans Wolther oc hans moder samme 20 ge metth thett andhet godtz, oc fornæ Annæ Wolthers oc Hans Wolther aldellis quytt atth weræ for the 100 marck, som the Anders Nielsenn saa loffwet haffuer.

København Okt. 1540.¹⁾

Erik Hansen Juel, kannik i Roskilde, paa egne og medarvingers vegne imod Erik Madsen Vasspyd paa egne og medarvingers vegne.

Ang. tilbagekøbsret til gods i Nørre-Dalby.

Godset tildømmes sagsøgeren mod erlæggelse af den oprindeligt betalte købesum i overensstemmelse med genbrevets bestemmelser herom. Saafremt han ikke kan skaffe samme møntsort, skal en rinsk gylden eller joachimsdaler regnes for 3 mk. i datidig mønt. Sagsøgtes skøde dømmes dødt og magtesløst. Intet hensyn taget til sagsøgtes paastand om, at tilbagekøbsretten ikke fremgik af skødet.

H. 1 fol 124 r—125 r.

Eriick Hanssen oc Eriick Mattzen tiill Byrckynge.

Wor skiickett for os paa wortht rettertynghe Eriick Hanssenn, cannick wtii Roskilde, paa syne oc synæ mettarffwinges wegnæ paa then enæ och oc elskelige Eriick Matzenn tiill Birckinge paa syne oc syne mettarffwinges wegnæ paa then andhen sidhe om noghen tretthe, som thennom emellom om noget godtz ligindes y Dalby y Ramsøherrett wtii Sielandt, som hans morbroder her Erick Ewertsen hagde soldt oc skøtt Mattis Laurisenn, fornæ Erick Matzens fadher, oc y retthe lagdhe fornæ Erick Hanssenn etth genbreff, som fornæ Mattis Laurissen hagdhe wdgiiffuett wnder gudtz aar 1510, lydendes att hand hagde købt aff her Erick Ewertssenn, cannick y Roskilde, nogle gaardhe och godtz ligendes y Dalby soghenn y Ramsøherretth y Sielland fore syw hwndrett

¹⁾ Jfr. s. 305.

lybske marck danske pendinge, som y Sielland och Laaland ginghe oc geffue eræ, oc ther tiill mett 150 rynsk ge godhe aff slaghe oc weggt mett saadan skell oc forordtt, atth nar som forne Erick Ewertsen eller hans arffwinge wille eller kundhe købe ighenn samme gaardt oc godtz aff forne Mattis Laurisenn eller hans arffwinghe for forne swm guld oc pendinge, som forscreffuett staar, tha maa oc skall forne her Erick Euertsen eller hans arffwinge ther tiill fuld magtt haffue wdhenn forne Mattis Laurissens arffwinges gensielse wtti nogher maadhe och hannom eller hans arffwinge logliigh worsell indhenn sancti Hans dagh metsommer mett 2 danne- mend oc løsningsdagens[!] indhenn sancti Michels dag nest kommendes oc tha landgildett følgett[!] haffue swmmen etc., som samme breff wtthermere wdwiser. Ther tiill suarett forne Erick Matzen oc y retthe lagde ett skødhe breff, som forne Eriick Hansens morbrodher her Eriick Euertzen hagde wdgiiffuett wnder samme datum, lydendes att hans fader Mattis Laurisenn hagde købt forne gaardhe oc godtz tiill ewindeligh eghendom aff forne Eriick Ewertsen oc satte forne Eriick Matzen wtti retthe, om hannom ey burdhe samme godtz atth beholde epther sytt skødebreffs lydelse, mett flere ordtt, som thennom emellom wor, om huilcken sagh the gaff then- nom y retthe paa baade sydher. Tha epther sligh leylighett oc epther then genbreffs lydelse, som Mattis Laurisen her Erick Euersen giiffuet haffuer, sagde wi ther saa paa for retthe, att forne Erick Hansen oc hans metarffwinge bør att nydhe, brughe oc beholde forne gaarde oc godtz wtti Dalby ligendes mett all theris retthe tilligelse oc y gengiffue oc fornøyge forne Erick Matzen samme 700 marck oc 150 ge wtti sligh mønttt, som tha gynghe oc geffue vor, oc samme godtz bleff soltt fore, oc ther som forne Eriick Hansen oc hans mettarffwinge ey slig mynttt bekomme kand, som samme godtz bleff soltt fore, tha skall forne Eriick Matzen anamme hues ge eller iacomdall for 3 marck wtti sligh mynttt, som tha genghe oc geffue wor, ther samme godtz skøth oc saaltt bleff, oc samme skødhebreff ther epther dødt oc magtløs were oc ey att komme forne Erick Hansenn eller hans metarffwinge tiill brøsth eller skadhe wthi nogher maadhe.

København Okt. 1541.¹⁾

Mester Iver Juel, domproust i Ribe, paa egne og medarvingers vegne imod Jørgen Hansen Juel til Brink (Ballum sogn) og medarvinger.

Ang. biskop Hartvig Juels gæld.

Sagsøgte frifindes, idet en rettertingsdom af 1537 30. Marts (s. 5 f.) stadfæstes. Sagsøgeren, der er udeblevet, dømmes til at erstatte ham kost og tæring.

H. 1 fol 125 r—125 v.

Iørgenn Hanssen oc mester Iffuer Iull.

Wor skiickett for os paa wortt retthertyngh Iørgenn Hansen tiill Brunckæ[!] paa syne oc syne mettarffwinges [wegne] oc beklagedhe, atth mesther Iuer Iwll, domprouest wtthi Riipæ, paa synæ oc syne mettarffwinges wegne hagdhe ladett hannom steffne mett wor steffnynghe nw paa tredie aar sydhenn, huilchett hand bewiste mett etth breff, som wor obett oc besegletth, som Iens Persenn oc Cristiernn Andersenn, raadtmentd wtthi Riipæ, hagdhe wdgiuffuett wnder gudtz aar 1538, lydendes atth the wore tiillbedett oc tiillskiickett aff mesther Iuer Iwll mett en wor steffnynghe tiill Iørgenn Hansenn paa Brinckæ for en dom, som wii mett nogher wortt elskelige raadt oc gode mentd hagde wdgiuffuett, then tiidtt wii drog nw wtti Nøriwttlandtt²⁾, lydendes paa hwndrett ge, hannom att mødhe mett samme dom tiill førsthe almyndeliigh herredagh ther epther, oc y retthe lagde handt samme wortt dom wdgiuffuett wtti wor købstedt Lemwick wnder gudtz aar 1537, lydendes att forne Iørgenn Hansenn och hans mettarffwinge skulle aldeliis quytt weræ for the hwndrett ge epther biscop Hartwigs breff lydelsæ, oc the andre forthieth breff, som mester Iuer y retthe lagdhe, ey att att[!] komme Iørgen Iull eller hans mettarffwinge tiill brøst eller skadhe epther denne dagh y alle maade etc. Oc beklagede forne Iørgen Hansen, att hand eller hans mettarffwinghe ther wdoffuer haffue tiith oc offthe baadhe tiill herredagh oc

¹⁾ Jfr. s. 305.

²⁾ Jfr. s. 5 f.

anderstedtz møtth oc baadett thennom wtti alle retthe emodt forne Iuer Iwll epther samme steffnings lydelse, oc ey forne mester Iuer Iull eller hans mettarffwinge haffue møtt y nogher maaedhe. Oc tiisligeste haffuer hand nw y thenne almindelig herredagh werett her wtti 8 daghe oc huer dag bodet seg wtti alle retthe, oc ey forne mesther Iuer Iwll, hans mettarffw[inge] eller nogher paa theris wegther møtthe, som retth wille pleye eller wdi then sagh giøre theriis skaadtz-maall wtti nogher maadhe, oc begerethe forne Iørghen Hansen paa syn oc syn metarffwinghe, att hand epther sligh leylichethth motthe fange dom for segh, oc forne mesther Iuer Iull att giffue hannom syn kost oc theringh yghen, epther thi saa tiith oc ofte werethth steffnett, oc forne mesther Iuer ey metth hannom møde wille. Tha sagde wi ther saa paa for retthe, att then dom, som wii mett wortt elskelige raadt oc godemendt haffue wdgiiffuett paa the hundrett ge, som forne Iørghen Hansen y retthe lagde, bør wedt syn fuld magt att bliffue, oc forne mesther Iuer Iull oc hans mettarffwinge att stande forne Iørghen Hansen paa syn oc syne mettarffwinges wegne tiill retthe for hues kost oc teringh, som the ther paa giorthth haffuer, oc holde hannom oc hans metarffwinge thett skadeløsth y alle maadhe.

København Okt. 1540.¹⁾

Hans Møller imod Anders Nielsen, byfoged i Ystad.

Ang. bøde og fængsling for slagsmaal.

Sagsøgte frifindes; i henhold til et forlig skal sagsøgeren betale ham 8½ joachimsdaler, men skal have tilbage, hvad sagsøgte evt. har af hans ejendele.

H. 1 fol 125 v—126 r.

Hans Møller oc Anders Nielsenn.

Wor skiickett for os paa wortt retthertyngh Hans Møller och hagde y retthe steffnett Anders Nielsenn, wor byfogett

1) Jfr. s. 305.

wthi Ystedt, oc tiiltallett hannom for halff niendhe iacobdall, som hand skulle haffue beskatthett hannom aff fore noghen saghe faldt, for hand skulle haffue slagett hans swendt mett en øxe, oc menthe, hand skule haffue beskatthett hannom mett wretth, oc greff oc satthe hannom wtti fengsell, oc ther hand saa sad y fengsell, tha wdtog hand aff hans kiiste samme 8½ iacobdall mett mere godtz, oc ther offuer maatthe gange tiill en contractt oc forligelse metth hannom, paa thett hand samme iacobdaller beholde skulle, oc y retthe lagdhe hand etht breff, som Ies Persenn y Ystedt och Oluff Bundesenn y Lillæ Tornn hagde wdtgiifuett, lydendes att the wiitnedæ, att Sewrenn Iudhæ sloo tiill Hans Knudtsenn metth en hammer, før en hand sloo hannom etc., som samme breff ytthermere wdwiiser. Ther tiill suarett forne Anders Nielsenn, atth thennom wor ganghenn en wenligh contractt oc forliigelsemaall emellom om samme beskatnynghe oc saghe fald for wor borgmesther oc raadt y Ystedt, huilckett contractts breff hand y retthe lagdhe, lydendes att forne Anders Nielsenn byfogett oc Hans Møller waare saa forlieth, att han skulle giiffue hannom 8½ iacobdall for samme sagh, oc hues forne Anders Nielsenn hagdhe aff andett hans godtz, thet skulle hand ighenn giiffue hannom, oc ther mett skulle thett were en klar afftalen sagh thennom emellom y alle maadhæ, oc satthe y retthe, att epther thi ther wor sliigh en contractt oc forligelse giortt thennom emellom, om hannom eygedes yttermere att suare hannom tiill samme sagh wtti nogher maadhe mett flere ordt, thennom emellom wor, om huilcken sag the gaff thennom y retthe paa baadhe siidher. Tha epther tiiltall, ghensuor oc saghenns leyliighet sagdhe wii ther saa paa fore retthe, atth then contractt, som thennom saa emellom giortt er for borgmesther oc raad y Ystedt, bør wedt syn fuldhe magt att bliiffue, oc forne Anders Nielsen samme 8½ iacobdaller po wore oc byens wegne att beholde paa forne contracts lydelse, men huor saa fyndes, att forne Anders Nielsenn haffuer noget andhett aff forne Hans Møllers godtz, thett bør hand yghen att anttwordhe hannom wbehyn-drett y alle maadhe.

København Okt. 1540.¹⁾

Saxe Hansen, borger i Ystad, imod Birgitte, Henning Skrædders, smstds.

Ang. salg af en gaard smstds.

Sagen afgøres i overensstemmelse med parternes overensstemmende ønsker, saaledes at sagsøgeren enten skal have den erlagte del af købesummen tilbage inden 6 uger eller have gaarden overdraget mod betaling af den resterende del af købesummen.

H. 1 fol 126 v—127 r.

Saxe Hanssen oc Byrgitte Hennings.

Vor skiickett for os paa wortt retthertyngh Saxe Hansenn, borgher wtti Ystedt, oc tiiltallett Byrgytthe Hennings, borger-ske ther samme stedt, for en gaardtt y Ystedt, hwn wtti boer, som hand noghen tiidtt sydhenn forledhenn wtti Lybke hagdhe købt aff hyndes hosbundhe Hennyng Skredher for fem hundrett ge, oc berethe, att hand hagdhe wdtgiffuett forne hyndes husbundhæ aff samme swm pendinge for forne gaardtt, før en hand dødhe, 250 oc 2 ge wtti lwbsk myntt, huilche hand beuiste metht Hennyng Screders breff oc segell, som hand oc for os her wtti retthe lagdhe. Ther tiill suaredhe forne Byrgitte Hennings, att hun ey kundhe giiffue sytt myndhe tiill samme køb, for thi att hun oc hyndes hosbundhe hagde købt samme gaard aff en hyndes neste slegt, heder her Mattis Berildsen, och hosbundhe hagde giiffuett samme prest breff oc segell att herberg[e] hannom saa lenghe, som hand leffde, oc y retthe lagde eth dombreff, som borgmesther oc raadt y Ystedtt hagde wdtgiiffuett, lyndes att epher thet køb skulle ey haffue gaaed rettheliigh, som thett seg burdhe, oc wor giortt y fremmede land, tha hagde the saa paa sagtt, att then andhenn gaardt, som wor Byrgytthe Hennings eghenn fedrene oc mødrene gaardtt, skulle forne Saxe Hansenn taghe y syn betalyng. Tha attspurdhe wii forne Saxe Hansenn, om hand wille aname synne pendinge yghenn, tha sagde hand ia, emedhen handt maatthe nydhe

¹⁾ Jfr. s. 305.

samme gaardtt mett willigh oc wenskab, tha wille hand well anamme sytth egett yghenn y saadan myntt, som hand wdt-gaff metth flere ordt, som thennom emellom wor, y huilchen sag the gaff thennom y retthe paa baadhe siidher. Tha sagde wii ther saa paa for retthe epther Saxe Hansenns eghen samtycke, att wiill forⁿe Byrgitte Hennings haffue samme godtz wttighen, tha skall hun giffue forⁿe Saxe 250 ge yndhen sex wgher eller sliigh ware, som hand mett nøges, oc tha fyndes att nyde samme gaardtt oc beholdhe, oc ther som hun icke thette forⁿe holddher oc wdtgiiffue wiill, tha skall forⁿe Saxe giiffue forⁿe Byrgitthæ Hennings 250 ge og 2 mynder, som yghen staar epther thett breffs lydelse, som ther opaa giffuett er, oc tha forⁿe Berytthe att rømme hannom samme gaardt forwtthen all ytthermere ghensielse y nogher maadhe.

København Okt. 1540.¹⁾

Johan Brockenhuus imod Christiern Hansen i Ravnig (Bredsted sogn).

Ang. en af sagsøgte afgivet lov imod sagsøgtes retsforfølgning imod ham for misligeholdt fæste.

Sagsøgte udebliver, hans lov underkendes, og sagsøgeren kan fortsætte sin retsforfølgning.

H. 1 fol 127 r.

Iahan Braackenhus.

Vor skiickett for os paa wortt retthertynggh Iehan Braackenhus wor hoffsynde oc bødt seg wtti alle retthe mod Cristiern Hansenn, som bodhe y Raffinghe, epther som hand hannom mett wor steffnyng loglighe steffnett hagde for en logh, som hand giortt hagdhe i modt hannom for noghen skowff, hand hannom forhuggett, oc for nogle fyelle dørræ oc andett, som hand hagde aff then gaardtt, hand yboedtt, som forⁿe Iehan Braackenhus beuiseligt giordhe, oc y rette lagde nogre tyngs wiittner, lydendes att hand hagde loglige[n] ladet hannom fordelæ baadhe for hoffuett giæld oc faldtzmall for samme sagh etc. Oc forⁿe Iehan Braackenhuss haffuer nw her for-

1) Jfr. s. 305 og F. 2 fol 263 r.

bidt oc huer dag baadett seg y retthe, oc ey forne Cristiern Hansen møtthe, oc ey noghen paa hans wegne retth pleye wiill. Tha sagdhe wii ther saa paa for retthe, atth then log, som Cristiern Hansenn saa giiffuett haffuer, ey att komme forne Iehan Braackenhus tiill skadhe eller brøst y nogher maadhe, oc hannom att nyde syn beffaling[?] for wor oc righens canceller, oc gaa ther om saa møgheth, som retth er.¹⁾

København 17. Okt. 1540.²⁾

Jacob Norby imod Ejler Rønnow til Hvidkilde (Egense sogn).

Ang. jord paa Ore mark (Strandhuse, Ulbølle sogn).

Jorden tildømmes sagsøgte, bl. a. fordi en af dennes fæstere i Ore mangler saa meget »i sit fulde maal«, som jorden udgør, og denne jord ikke kan bevises at være stuf eller særkøb, da den ikke er afmærket med sten eller stabel.

H. 1 fol 127 v—128 r.

Iachob Norby oc Eyller Rønnowff.

Vaar skiickett fore oss paa wortt retthertting oss elskelige Iacob Norby oc haffde i rette steffndtt oss elskelige Eyler Rønøwff fore noger iordtt ligendes oppaa Ore marck, oc forne Iacob mentthe, thett hwn schwlle liigge tiill two hans gaarde i Wllebølle, oc i rette lagde forne Iacob Norby ett breff aff Sallingherriidtzting, lydendes atth noger mend haffde wiittnett, att noger aar siiden schwlle then iord paa Ore marck haffwe leygiitt tiill thii two gaarde y Wllebølle, oc frw Mette tiill Hwiidkiel haffde dog altid giiffwiitt ther ilding oc kierre paa nw 20 aar siiden oc mere. Item ett andett gammeltt pergme[n]tz breff lydendes atth en riiddermandtz mandtt opaa Løgwedtzmose schwlle haffwe skiøtt oc soldtt en aff the Basser samme two gaarde y Wllebølle, som Iacob Norby nw y were haffwer, dog samme iord paa Ore marck

¹⁾ Øverst fol 127 v et udstreget notat: Wor skiickett for oss elskelige Iahan Friis vor canceler oc her Tyggii Krabbe waar marsk, wore traamend oc raadtt, effther som thii waare aff oss tiilskiickede...

²⁾ Jfr. s. 305.

ey waar bemeltt y samme skiødhe. Ther tiill sworiitt forne Eyler Rønøfff oc sagde, att hans moder frw Mette altiid haffwer giiffwiitt ilding oc kierre paa samme iorde, oc berethe, att samme iord liiger indt wtii Ore marck oc er hans bondes y Ore rette maall, oc i rette lagde ett tingsvittne aff Sallingherriidtzting, liwdendes att nogle mendtt haffde witnede oc them fwld wiittherliigtt waar, att thet er 20 aar siiden, atth frw Mette tiill Hwiidkield loed giiffwe illinge oc kierre paa, thenn iord paa Ore march waar henne oc thennom tiill Hwiitkield fraa komen mett wrett oc brwges tiill thii two gaarde wdi Wllebølle etc. Item ett herriidtz neff[n]d aff Sallingherriidtzting liudendes att nogle mend haffde witned hwer serdelliis, att thett waar thennom wiittherliigtt, att thett er 20 eller 30 aar siiden, att frw Mette tiill Hwiidkield haffde ladett giiffwe ilding oc kierre paa thenn iord, som brugtes tiill thii two gaarde y Wllebøll, som laa y Ore march oc waar komen fraa Hwidkield mett wrett etc. Item ett andett breff, som nogre godemend effther waar beffalling haffde wdgiiffwiitt, liudendes att the haffde siwntt oc siett paa samme iord, oc som dannemend haffde witnede for thennom, att two Eyller Rønøffs tiennere y Ore haffde theres fulde maal y Ore march, men thenn tredie hans tiennere ham brøsthet wtii siitt moell oc saa mōgiitt, som Iacob Norbyes tiennere haffwe ther att brwge, thett findes wtii Eyler Rønøffs tienners rette maall etc. mett flere breffwe oc bewiisninge, som thii paa bode siider y rette lagde, om hwiilckenn sag thii gaff thennom y rette paa bode siider. Tha effther tiltall, gienswor, breff, bewiisning oc sagens leyliighed sagde wii saa paa for rette, att efftherthii forne liiger wden Wllebøll marckeschell oc liiger ind paa Ore march oc findes y forne Eyler Rønøffs bondes rette mooll y Ore, tha bør forne Eyler Rønøfff att nyde, brwge oc beholle samme iord tiill sin gaard y Ore, efftherthii att forne iordtt findes wden marckeskell oc ey kand bewiisis fore noger stug eller serkiøb mett steen eller stabell, som thett seg bør effther logenn. Datum Haffnie dominica post Galli Mogens Munck, Bassi Chrestofferssen, Iacob Brockenhus, Iep Torbiørnssen oc Erick Bylliger.

København Okt. 1540.¹⁾

Bønder i Sæby og Skuldelev imod mester Christoffer (Ravensberg?), kannik i Roskilde.

Ang. paalæg af nye ydelser.

Det udtales, at bønderne kun skal yde, hvad deres forfædre har ydet fra arilds tid. Intet hensyn taget til sagsøgtes paastand om, at bønderne var pligtige at yde ham, hvad andre gode mænds tjenere plejer at yde deres husbond.

H. 1 fol 128 v.

Seby oc Skullelø Mendh.

Waar schiickett fore oss Seby mend oc Schwllelø mendtt oc haffde y rette steffnd mester Chrestoffer, kannick wti Roschylde, oc berette, att fornē mester Christoffer haffuer thennom y were oc forswor tiill siitt kannick dom, oc hand haffwer paalagtt en besworing oc wdsedwanliig tyngge mett egt oc anden deell, hwiilckett theres foreldere for thennom ey haffwe hagtt samme tyngge tiilforne, oc meentte thennom ther mett at skede wrett. Ther tiill sworiitt mester Chrestoffer oc meentte, att the waare hannom samme tyngge pliictwg, liige som andre gode mendtz thiennere ere theres hosbonde, nar som hand thennom tilsagde. Tha effther sagens leyliighedtt sagde wii saa paa for rette, att fornē Seby-mend oc Schwllelø mendtt bør for sliig wsdwanliig tyngge, hand saa paa lagtt haffwer, quiitt att werre nyde oc giøre thenn tyngge wtii egtt oc anden deell, som theres forelderne giortt haffwe, som boede paa samme goedtz, aff ariildtziid, oc ey wththermere att besweres wtii noger maade.

København Okt. 1540.²⁾

Mikkel Bruse i Roløkke (Købelev sogn) imod Hans Poulsen smstds.

Ang. at sagsøgte har ladet sagsøgerens søn Anders Bruse hænge, efter at have fundet ham i sengen hos sagsøgtes hustru.

¹⁾ Jfr. s. 305.

²⁾ Jfr. s. 305.

Sagsøgte frifindes i henhold til en fremlagt dom af Laalands Nørreherreds ting, der dømte Anders Bruse til galgen, eftersom han var grebet paa fersk gerning inden for sagsøgtes laas og lukke om natten og ikke om dagen.

H. 1 fol 128 v—129 r.

Mickell Bruse och Hans Pouelssen.

Wor skiickett for oss Mickell Bruse y Roelycke paa Laaland oc haffde y rette steffnd Hans Poelssen ibid. oc tiltallet hannom, fore hand hagde ladett hans søn Anders Brwse henge, fore hand schwlle haffwe beleygett hans hostrw, oc berette, atth Hans Poelssen schwlle haffwe ladett hannom griibe mett hans egen swoger oc slectth, oc mentte thett att werre giortt met wrett. Ther tiill sworiitt forn^e Hans Poelssen, att hand haffde obenbarlig tagett forn^e Anders Bruse hans søn hoess syn egthe hostru inden hans laass oc lycke om natte tiide oc strax greb hannom wtii ferske gerning oc førde hannom tiill tinge, oc ther effther bleff dømptt tiill att stande sin rett effther logen, oc i retthe lagde ett dom wdgiiffwiitt tiill Nørhertiidtzting wnder gudtz aar 1540, liudendes att effthertii forn^e Hans Poelssen greb forn^e Anders Bruse mett ferske gerning oc obenbare witnesbyrd, som hannom offwer giick oc inden syn laas oc lycke om natthenn oc ey om dagenn, tha funde thii hannom tiill en galie effther logenn mett flere ord, thennom paa begge siider emellom waar, om hwiilcken sag the gaff the[m] paa baade siider y alle rette. Tha effther tiltall, gienswor oc sagens leyliighed sagde wii ther saa paa fore rette, att thenn dom bør wed sin fulde magtt att bliiffwe, oc forn^e Anders Brwse att bliiffwe wed thenn rett, som hand haffwer standiitt for sande gierning, oc forn^e Hans Poelssen ther fore qwiitt oc angerløss att werre oc hannom, hans slectt oc wenner ey effther thenne dag for thenn sag att feydes eller feyde ladhe wtii noger maade etc.¹⁾

¹⁾ Fol 129 v—134 v er ubeskrevet. (NB. efter det delvis beskrevne blad fol 129 r—v følger atter et blad nummereret 129 r og v, men dette er ubeskrevet).

København før 6. Dec. 1540.¹⁾

Jørgen Quitzow imod Claus Daa paa Langland.

Ang. en gæld paa 60 mark danske hvider og andel i skade paa Budskov(?) m. m.

Sagsøgte, der ikke møder, dømmes til at betale gælden og yde sin del af erstatningen, indtil han møder i retten med sine beviser.

H. 1 fol 135 r.

Iørgen Quitow

Claus Daa.

Vor skickit for os paa vort rettherting os elskelige Iørghen Quidzou, wor mandt, raad oc rigens canceller, oc bød seg y alle rette emod os elskelige Claus Daa paa Laffwent, epter som hand haffde ladit hannem loglighe steffne till thenne almyndelig herredag att møde for tresindztiuge mark vudi danske huidher, han ham plictig er, oc tisligeste syn anparth vdi hues skade forne Claus Daaes fader giørde Henning Iensenn paa Budskoff oc anden iordele etc., oc haffuer forne Iørghenn Quidzou nw her forbiidth, siidhen thenne almyndelig herredagh først paa gick oc till nu, oc ei forne Claus Daa eller noghen paa hans [vegne] her møde vilde, som ham vildhe rett pleye, eller sware vdy then sag etc. Tha eptther saadane leyliighet sagde vii ther saa paa for rette, at eptther thi forne Claus Daa wor saa logliighe steffnit oc ey møtthe, tha bør hannem att giffue oc fornøye forne os elskelige Iørghenn Quittzou samme tresindztiuffue march da[n]ske huidhe, han ham plictig er, oc ther tiill metth haffue vdi hans mynde synn anpart for hues skade, hans fadher giordhe Henning Iensenn bud paa Skouff [!] oc anden iorddelee, oc holde ham thet skade løsth, tyll saa lenge forne Claus Daa kommer met sine beuisning oc ville verre y rette.

København før 6. Dec. 1540.²⁾

Jørgen Quitzow imod Mads Lud paa Langeland.

Ang. en gaard i Rise og en i Stokkeby (Rise sogn).

¹⁾ Jfr. F. 2 fol 138 r.

²⁾ Jfr. F. 2 fol 139 r.

Sagen henvises til Langelands landsting efter sagsøgtets ønske, da han paa grund af sygdom ikke kan møde for rettertinget.¹⁾

H. 1 fol 135 r—135 v.

Iørgenn Quitzow

Mattis Ludh.

Wor skickith for oss paa vorthth retherting oss elskelige Iørghenn Quitzo[w], vor mand, raad oc rigens cancelere, oc bød seg vdy alle rette emod os elskelige Mattis Ludt paa Laffuindh, epther som han haddhe laditt ham logliig steffne hiid tyll thenne almyndelig herredag att mødhe for thaa giordhe liggendis paa Erre, thenn ene vdy Stockebye oc then anden vdy Riise liggendis, som forne Mattis Ludtt haffuer afhendt tyll os elskelige Iørghen van Anfeldz fadher tyll Nøør etc. Hand skriff hiid oc gaad[!] lod gørre sin v[n]dskylling, att han laa paa syn sotthe seng oc vil pleye retth tyll sitht herritzing. Tha vdy retthe møtte os elskelige Matis Ludz fulmyndiig met hans skriffuelse, lydendise att han laa paa sin sotthe sengh, saa att han her ey mødhe kundhe, men begeret, att saghenn motte indkomme tyll hans landzting, oc ther ville pleie log oc rett etc. Tha epther thy forne Matis Ludh ey for siugdoms skyld her mødhe kunde, sagde vii ther saa paa, att then sag skuldhe indkomme tyll Lauens fadher landzting, oc ther vedhen noghenn skudzmaal gaa om saa møget, som rett er.

København 27. Okt. 1540.²⁾

Peder Oxe paa egne og medarvingers vegne imod Mogens Gøye ved Erik Banner og Mogens Gyldenstjerne og imod Holger Rosenkrantz paa sine broderbørns og medarvingers vegne.

Ang. Gisselfeld (Øster-Broby sogn), der er pantsat til Mogens Gøye og Holger Rosenkrantz, og som disse senere har faaet indførsel i paa grundlag af pantekrævet.

¹⁾ Jfr. Stig Iuul: Kodifikation eller kompilation? (Københavns Universitets Festskrift 1954) s. 47.

²⁾ Jfr. F. 2 fol 51 r.

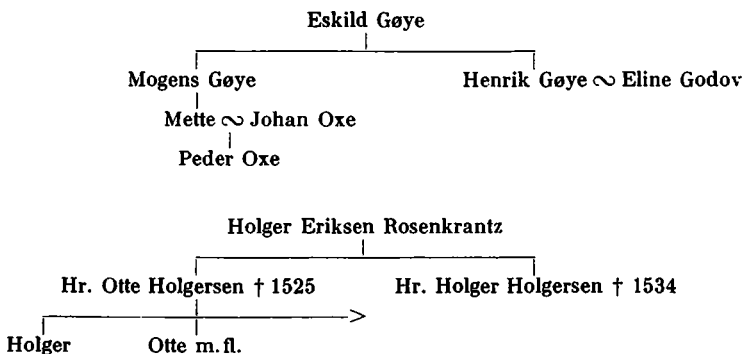
Godset tilkendes sagsøgeren, der havde faaet udlæg i hele Henrik Gøyes bo, efter at dennes arvinger er gaaet fra arv og gæld. De sagsøgte henvises til at søge Johan Oxes arvinger for deres tilgodehavende i henhold til deres pantebrev.¹⁾

H. 1 fol 135 v—137 r.

Peder Oxe her Mogens Gøye.

Wor skickitt os elskelige Pedher Oxe paa syn oc sine medarringis[!] vegne oc tiltalett os elskelige her Moghens Gye, vor oc Danmarks riges hoffmester, oc Holgert Rosenkrans paa hans broders børns oc medaruiinges vegne for Giselfelt gordtt oc gotz oc berette, att hans fadher noghen tiid siidhen forleden haffde køfft samme gord oc godz af her Henrick Gøe, hues siell gud haffue, oc haffde thet vdy syn haffuendes vere paa noghen tiidh, dog haffde forne her Mogens Gøe, oc her Holger Rosenkrans nogen tiid ther effther haffde vundet samme gord oc godz vdy rettergang for høyborne første konning Frederick (salig y hoffkommelse) mett ett breff forne her Henrik Gøe, ludendes att han skulle ey haffue mact att pantsette eller affhende samme gord oc godz til nogen vden aleniste tyll forne her Mogens Gøde oc her Holgert Rosenkrans mett flere ord, oc beclagetth seg, atth hans fadher haffdhe vdgiffuit en merkeliig stor som guldh oc penge for gord oc godz och ey viste, huort han skulle søghe syn pendinghe oc oprettning, effther thii os elskelige frue Eline her Henrickz

¹⁾ Jfr. s. 299 og Da. Kancellireg. 1535—50 s. 184—87.

efftherleuerske paa syn egen vegne oc her Magens Gøe paa forne Henrick Giøns vegne haffde affsagt thennem mett arff oc geldh effther forne Henrick Gøe etc. Tha møtthe os elskelige Erick Baner oc her Mogens Gyldenstierne, vor tro mendt och raad, paa forne os elskelige her Mogens Gøes vegne mett fuld mactk oc Holgert Rosenkrandz paa hans broderbørns mettarffinges vegne oc berette, att forne her Mogens Gøe haffde standitt vdy rette for forne høyborner første konning Frederick oc største part aff menighe Danmarck riges raad oc ther vor tyldømdh samme forne gord oc godz ephther thet pantelsebreffz oc beplictelsebreffz lydelse, som her Henrick oc her Holgert hannem ther paa giffuit oc giordtt haffde oc haffdhe oc siden lade sig indføre y samme gord oc godz mett vor rigens dele oc haffuer thet nu y syn fri haffuendes vere. Oc y rette lagde the breff handt vdgiffuit oc eett wor kierre herre faders dom¹⁾, som nogher Danmarcks riges raad met hannem beseglet haffde viid gudz aar 1532, lydendes att the panthe oc forplectelse breffue, som her Henrick Gøye hagde giffuit sin brodher her Mogens Gøye, her Otte Holgerssen oc theris arffuinge, burdhe ved syn fulde mactk att bliffue, oc thet skøde, som her Henrick Gøye mod syn beplictelse haffde giffuit her Iehan Oxe, ey att komme her Magens Gøye, her Otte Holgerssen eller theris aruinge tyll hindher eller skade vdy nogher maadhe, oc nar som forne her Henrick Gøye ville ighen løse Gysselfeld gord och godz effther hans breffs lydelse tyll siig selluff oc sine aruinge aleniste, tha motthe hand thet giørre, dog saa att her Henrick Gøye eller hans aruinge ike skulde mue pantsette eller affhendhe forne Gysselfeld gord oc godz tyl noghen anden end tyll her Magens Gøye, her Otthe Holgerssen oc beggis theres arffuinge, ephther som hand sig selff vdy sitt breff beplictid haffdhe etc., som samme vor kierre faders dombreff ytermere vduiser och indholler met flere ord etc. Ther tyll suorit forne os elskelige Per Oxe, att en dogh her Henrick hafde siig forplictid vti hans opne beselte breff att ingen sielle eller affhende seg samme gord oc godz vden tyll her Moens och Otte Holgerssen

¹⁾ Gissselfeldt Godsarkiv R.A. (14. April).

om noget tiidh affhenditt seg egendomme, och mente ther fore, att Gyselfeldz gord oc godz vor dogh her Henricks, thenn tiidh han døde, oc y rette lagdhe eett vortt dom¹⁾ vdgiffuit vdy Otthense wiid gudz aar 1539, lydendes att effterthi frue Eline paa hindes vegne oc elskelige her Mogens Gøye paa synn broder børns vegne affsagde thennem mett Henrick Gøis arffue oc geld, oc Per Oxe haffuer nøydes ther medh tha bør forne Per Oxe inghen[!] att haffue inførsell oc mett loghen foruisis ind vdy her Gøys[!] godz rørendes oc vrørendes, løssøre oc andit godz y huorsomhelst thet findes, ligeruis som her Henrick Gøye vor selluff tyll stedhe oc hagde thet y vere etc. med flere ordtt them y[mellom] vor, om huilken sag the gaffue them y alle rette. Tha ephther tylltall, gensuor, breffue, beuisning oc sagens leylighet vor ther saa paa sagtt for rette, att ephther thi os elskelige her Magens Gøye och fru Eline sagde sig fraa arff oc geld ephther her Henrick Gøye oc kandtt yke befindes, att her Henrick hagdhe affhend eyndom paa Gyselfeld gord oc godz y sith leffuendes lifff, oc ike kandh befindis anditth, en eygendom paa Giselfeldtt gaar og godz wor haas her Henrick, ther han dødhe, oc her Henricks høstrw frw Eline paa sin egen oc her Mogens paa syn broders børns vegne hagde sagt thennem aff met arff oc geld ephther her Henrick Gøys dødtt, oc Per Oxe er indfunden y her Henricks godz, rørendes oc vrørendes ephther then doms lydelse, som gick vdi Otense, ta bør forne Per Oxe att haffue eyndom y Giselfeld gaarth oc godz oc her Mogens oc Otthe Holgersens børn att komme tyll theris pendinge aff her Iohan Oxes aruinge effther theris pantebreffs lydelse.

København 23. Okt. 1540.²⁾

Axel Nielsen (Kruckow?) imod Christiern Pedersen, borger i Odense.

Ang. sagsøgerens køb af en hest.

Det fastslaas, at sagsøgeren ikke er pligtig at betale sagsøgte, som er udeblevet, med mindre denne møder med bedre beviser.²⁾

H. 1 fol 137 r—137 v.

¹⁾ Gisselfeldt Godsarkiv R.A. (21. Juni).

²⁾ Jfr. s. 364.

Axell Niels[en] Chrestiern Perssen.

Vor skickit for os paa vorth retterting os elskelige Axell Nielssen wor hoffzinder oc haffdhe y retthe steffnit Christen Perderssen[!], borger y vor købsted Othense, for en hest, han haffde hannem affkiøpth nogen tiid siidhen forleden, oc beretthe fornæ Axell Nielssen, att then tiid han køpthe hannem samme hest aff, tha siuntes han att haffue en føie lemmelse, aff huilkit fornæ Axel befryctidh siig, atth hesten skulle bliffue forderuit, tyll huilkit fornæ Christiern Perssen suoret, att ther som han bleff forderuit aff then lemmelse y noghen maadhe, tha ville han intid haffue for hannem, huilkit han strax beuiste mett Henrick Thyle, som hoess vor, then tiid thy kiøptes veth. Oc tisligist beuiste fornæ Axell Nielssen, att fornæ Christen Perssen vor loffliig steffnit oc ey ville mødhe, och haffuer fornæ Axel Nielssen huer dag bodet seg y alle rette etc. Tha sagde vii ther saa paa for retthe, atth effther thet vitnisbyrd, som for oss her beuist vor, tha er fornæ Axel Nielssen hannem intid plictig wdenn fornæ Christen Perssen haffuer ther andit i att sighe oc kommer met bedre beuisning. Sabbato post Luce euangeliste.

København Okt. 1540?¹⁾

Otte Clausen (Strangesen) imod Oluf Skomager paa Varde bys vegne.

Ang. en mølle ved Varde.

Sagen udsættes, indtil kongen og rigens raad paa stedet kan afgøre, om møllen er til skade for sagsøgerens enge.

Dom i sagen se note 2.

H. 1 fol 137 v—138 r.

Otte Claussen oc Olluff Sckaamer.

Vor skickid for os paa vort rettherting os elskelige Otte Claussen paa then eene oc Oluff Skomer paa syne, bormester oc raad menighet vegne vti Varde paa then anden siidhe, epther som then opsat vor fraa Viborg lantzting oc tyll thenne almynneliig herredag att mødhe om noget tretthe, som them

¹⁾ Jfr. s. 305.

²⁾ Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 316 og 336 = 1542 9. Maj).

imellum vor om en mølle oc sluse, som haffdhe laditt vdsalaa, huilken mølle oc møllestedh wii them selff vnt oc giffuit haffue, som vort breff¹⁾, the ther paa haffue, vduiser. Oc os elskelige Otthe Claussen beclagede, att samme mølle oc sluse vor ham tyll skade oc brøst paa syn enge, som ligge tyll hans gordtt y Guldrup, oc tisligeste paa hans fiskeri och molle, som han oc hans folelderne haffue hafft wdaff arrildz tiidh oc hans forelderne haffue faat tyll magskiffther aff vor kierre herre fadher k. Frederick²⁾. Tha vti rette lagde Oluff Skaaner samme vort breff, liudendes att vii haffdhe vnt och giffuit fornæ borgemester, raad och menighet vtti Vorre samme møllested tyll euindelig æriæ och ther tyll mett en eng, som kallis Tomis hack, dog mett saadant skell, atty skulle igen vdlegge os elskelige Erick Krumdighe paa vore vegne saa staart eett stycke eng aff lenge oc brede, som fornæ eng Tomes Hack kand verre etc., som samme vort breff vduiser. Tha ephther sagens leylighet oc tuilactighet skyld opsatte vi then sag tyll saa lenge, vii først selff personliig vdi Iutland kommendes vorder, oc tha ville met nogle vort elskelige raad och gaademend draghe paa samme møllested oc tha se oc forfare leiligheden ther om paa begge siidher.

København Okt. 1540.³⁾

*Jens Nielsen i Aarhus imod Jost Nielsen i Vester-Alling.
Ang. arv efter hr. Christiern Jensen.*

Sagsøgte, der ikke møder og ligeledes er udeblevet efter gentagne indstævninger til landsting og andet steds, dømmes til at udlevere arven inden 6 uger.³⁾

H. 1 fol 138 r—138 v.

Iens Nielssen y Aarhus, Iost Nelssen y Wester Alling.

Vor skickit for os Iens Nielssen vty Aarhus oc haffde y rette steffnit Iost Nielssen y Vester Alling oc berette, huorledes han haffuer tagit hannem nogit godz oc arff fra, then

¹⁾ Da. Kancellireg. 1535—50 s. 39 (1537 22. Marts).

²⁾ Fr. I's Reg. s. 62 (1524 23. Nov.).

³⁾ Jfr. F. 2 fol 291 r og R. 1 s. 140.

tiid han vor wmyndiig barn, huilkiid godz forne Iost Nielssen tog oc oppebar effther hans fadher brodher her Christiern a-Ienssen -a vden all rett oc ey ther hagde nogen breff eller befalling paa enthen aff hans slectk, venner eller noger andhen, oc mente, hannom ther met vor sked vrett, oc beclagit, att han haffuer thitt oc offthe lat hannem steffne tyll lansting oc anderstedh, oc ey han metth hannem mødhe vill, saa hannum motte vederfaris noghen rett for samme sitt godz oc rette arff vdy nogher modhe, oc tisligeste haffuer hannem nu mett vor steffning hiid steffnit atth mødhe oc pleie hannem rett vdi thenn sag, oc haffuer han her siidhen forbiid nu y thenne almynneliig herredag, sidhen han først paa gick oc till nu, oc huer dag bødh sig vti alle retthe, oc ey forne Iost Nielssen eller noger paa hans vegne mødhe ville atth suore forne Iens Nielssen wti noger maadhe, oc begerede, att handh epther sliig leyliighed motte fange dom for siig. Tha epther sliig leyliighet sagdhe vii ther saa paa fore retthe, atth forne Iost Nielssen bør atth fuldgørre oc att fornøghe forne Iens Nielssenn samme arff, handh saa oppetagitth haffuer, oc haffue thet vdy hans myndhe indhenn sex wger her nesth epther kommendis oc holle hannum thett skadisløst wtty alle modhæ.¹⁾

København før 22. Nov. 1540.²⁾

Troels Dinesen i Aagerup (vel Aggarp, Svedala sogn) imod her Mogens Gyldenstjerne, lensmand paa Lindholm smstds. Ang. tre øksne, hvormed en tyverisag er blevet aftinget. Sagsøgeren dømmes til at opfylde det forlig, han har indgaaet om at give de tre øksne til lensmanden.

H. 1 fol 141 r.

Trogells Dinwssenn y Aagerup oc her Mogens Gyldenstiern.

Vor skickett ffor os paa wortt rethertingh Trogells Dinussen i Aggerup oc haffde i rette steffnitt os elskelige her

a-a) I stedet for udstreget: Nielssen.

¹⁾ Fol 139 r—140 v er ubeskreuet.

²⁾ Jfr. s. 305 og Erslev: Len og Lensmænd i 16. Aarh. s. 5.

Mogens Gyldenstierne, høffdtzmandtt paa wortt slott Lindholm, for 3 øxen, han skulle haffue beskatteth hannom aff for nogen tiwffue sagh, ham skulle werre offuer beuist for en te oc en goes, och mienthe, thet wor wære mett wretth. Ther tiill suorede fornē os elskelige her Mogens Gyldensthiern oc beretthe, huorledes fornē Trogells Dinwssen lenthe en te aff Michill Perssen oc ther effther affskar Michell Perssen[s] mercke aff samme te oc satthe syn mercke ther paa igen. Tesliigeste att fornē Trogells haffd tagitt en dreffthe gaas, som ham icke tiill hørde, fraa then mandtt, som then i were haffde, oc soltt thenn for 20 sk., huilckitt fornē Trogells Denussen sielff bestod her for oss, att han skar Michell Perssens mercke aff ten oc satthe sin ther paa igen, men gossen sagde handtt att skulde høre hannom sielff tiill etc. Och i retthe lagde fornē her Mogens Gyldensthiern 1 witthne aff Lindholms hiercketing, 12 me[n]dtt wotnende haffde, liudendes att the haffde giortt en contracth emellom Hans Skoningh slotzfogitt paa Lindholm och fornē Trogells Dinwssen, saa att han skulle giffue her Mogens Gyldenstierne 3 øxen for fornē sogh[!], som ham vffuer bewist wor etc. medtt flere ordtt, om huilcken sagh the gaff them i retthe paa begge siidher. Ther ephther tiilltall etc. sagde wii ther saa paa for retthe, att ephtherthii fornē Trogells Dinwssen er gangitt wiidtt sagen och loffuede fornē oss elskelige her Mogens Gyldenstierne 3 øxen ther for i, tha bør ham att wdgiffue hannom samme 3 øxen ephther the bewisninges lydelse, som for oss i retthe lagdes.

København 1540.¹⁾

Oluf Munk paa Lene Olufsdatter Gyldenstiernes vegne i henhold til dennes fuldmagt imod Ludvig Olufsen Gyldenstierne.

Ang. en part i Palsgaard (As sogn).

Sagsøgte dømmes til at udlægge paa søskendskifte, hvad arv sagsøgeren eventuelt ikke har modtaget.²⁾

H. 1 fol 141 r—141 v.

¹⁾ Jfr. s. 305.

²⁾ Jfr. s. 337, F. 2 fol 228 r samt R. 1 s. 11.

Oluff Munck Loduig Gyldenstier[n].

Wor skickitt for os paa wortt retthertingh oss elskelige Oluff Mu[n]ck oc tiiltallitt oss elskelige Loduigh Gyldenstierne for hans søsters iomffrw Liene Oluffzdotther anpartt wti Palsgaard oc Palsgords egendom oc retthe tiilliigelse mett mere godtz, som hinde wor wtti arff tiillfallen ephther sin fader och moder och hinde ey wor wdlaghtt. Ther tiill suoriitt Loduigh Gyldenstierne, att han hagde hørtt, att hun hagde soldtt oc skødtt hans fadher Magnus Munck och oc[!] hannom samme sitt godtz, oc meente, att sliigh skøde burde ingenn magtt att haffue, tiill huilckett fornē Oluff Munck suoritt, att han oc hans fadher ey kiendes thennom att haffue nogen egendom paa hinded godtz, men fornē iomffrw Liene haffuer giortt hannom ther myndugh tiill att indelle samme godtz, som han haffuer hinded magtt breff paa. Tha sagde wii ther saa for retthe, att hues fornē iomffrw Liene ey er fyllist wdlagtt vtti Palsgaardt oc Palsgaardtz eygendom mett anditt mere godtz, en hinde aff retthe wti arff er tiillfallen, thet bør fornē Loduich Gyldenstiern att sidde offuer rett sysken skiffthe och wdlegge oc giøre hinde fyllest, som thet siigh bør wti syskenskiifte.

København 1540.¹⁾

Hans Jensen Skrifer paa Hans Knivsmeds barns vegne imod Gert Tillick, borger i Ystad.

Ang. barnets arv, som sagsøgte har i sin varetægt i henhold til moderens bestemmelse paa sit dødsleje.

Arven skal udleveres sagsøgeren, saa snart han stiller borgmester og raad kaution for, at den bliver i byen og vil blive anvendt til bedste for barnet.

H. 1 fol 141 v—142 r.

Hans Ienssen oc Giertt Tilliick.

Vor skickitt for oss paa wortt retthertingh Hans Ienssen, som tienner her electo mesther Oge Iepsen y Lunde, paa Hans

¹⁾ Jfr. F. 2 fol 17 r.

Knyffuesmedtz barns wegne oc hagde i retthe steffnitt Giertt Tiillick, borgher wti Ystedtt, oc tiilltalliitt hannom for nogen arff, som the er tiillfallen ephther fadher oc modher dødt, hues siell gud node, oc i rette lagde 1 dombreff, som wor borghemesther oc rodtt wti wor kiøbsted Ystedtt hagde wd-giffuitt, lydendes att forne Hans Ienssen hagde ther werritt mett skelliigh breff oc siigell, att han hagde fuld magtt oc myndughet att werre oc forsuore forne Hans Knyffuesmedtz som oc Berethe Knyffuesmedtz baarn, gaardt grvndtt, godtz, pendinge, rorendes oc wrørendes godtz, oc flii samme barn sin skelliigh ophollingh, tha hagde the tiilldømppt Giertt Tillicke, som hagde sam[m]e barns godtz y haffuendes werre, thet han skulle strax samme godtz fraa siigh antuorde oc tiill forne Hans Scriffuere mett sodan skell, att samme godtz skulle icke aff byy føres, oc satte forne Hans Ienssen wti retthe, om forne Giertt Tyllick ey burde att vdlegge hannom samme arff paa forne barns wegne ephther hans doms lydelse. Ther tiill suorede forne Giertt Tyllick oc sagde siig, att samme barns modher antuorditt hannom paa sitt yderste, hues han kunde beuisse enthen mett breff, siigell eller leffuendes røst mett flere ordtt, som thennom emellom wor, om huilken the haffue thennom bode i alle rette. Tha ephther tiiltall, gensuor, breffue, beuisning oc sagens leyliighet sagde wi ther saa paa for rette, att nar som forne Hans Ienssen setther borghemesther oc raadtt y Ystedtt nøyactig wiisen oc loffuen mett dannemendtt paa samme barns wegne, att samme arff skall bliffue ther tiill stede i byen barnen tiill gode, tha skall forne Giertt Tyllick wdlegge hannom samme barns godtz oc arff, gaardt oc grvndtt, rørendes oc wrørendes, indhen sex wggher wden all hinder eller modstand i nogen mode. Datum.

København før 22. Nov. 1540.¹⁾

Jens Skovgemmer i »Sandkær« (Oxie herred?) imod hr. Mogens Gyldenstjerne, lensmand paa Lindholm (Svedala sogn).

Ang. 30 joachimsdaler, hvormed sagsøgeren har aftinget en hælerisag.

Sagsøgeren dømmes til efter sit løfte at betale 20 joachims-

¹⁾ Jfr. s. 305 og 331.

*daler, de 10 joachimsdaler eftergives ham af lensmanden
»for vor skyld«.*

H. 1 fol 142 r—142 v.

Iens Skoffgiemer oc her Mogens Gyldenstiern.

Wor skickitt for os Iens Skoffgiemer i Sandkiergh och i retthe steffnitt oss elskelige her Magnus Gyldenstiern, wor m[an]dh, raadth oc embitzmandtt paa wortt slott Lindholm, oc tiilltaliitt hannom for 30 iocomdaler, som han haffuertt beskattiitt hannom aff, for handtt skulle haffue werritt mett oc dwlt nogitt godtz, som Knud Brygggher skulle haffue tagitt fraa Lindholm, oc meente thet att werre giortt mett wrett mett flere att[!]. Ther tiill suoritt Magnus Gyldenstiern oc berethe, att forne Knudtt Brygggher thenn tiid hand fangen sadth, tha hagne han bestoitt, att hand hagne boriitht nogitt godtz hiem tiill forne Iens Skoffgiemers, som wor 3 flasker øll mett mere godtz, kornn oc anditt, som han togh paa Liindholm, som han wille giørre beuiseliigt, oc i rette lagde 1 breff, som Oluff Krogh i Brennemølle, Michell i Aggeruppe, Niels Dwn ibid., Iens Laurissen i Nygaardtt hagne besegliitt och wdgiffuitt, lydendes att the hagne paa hørtt, att Hans Skoningh, slotzfogitt paa Lindholm, hagne atspurdtt Knudtt Bøcker[!], then tiid han sadtt i Lindholms torn for nogen tiwff sagh, som han hagne brugitt, tha bestod forne Knud Brygggher, att hann hagne tagitt 3 eller 4 flasker øll aff Lindholm oc tiill Sandkierg tiill Iens Skoffgiemers ther, som hand hagne hus, oc ther som han hagne wonditt thet aff wandraue ther i samme sted korn bode ruggh oc bygh oc malt i brøndden oc wden bryndden, som laa spilt, att huer mandt kounde thet see etc., som samme breff yththermere wduiser oc indeholder, mett flere ordtt thennom emellom wor, om huilcken sag the gaff thennom i retthe paa bode siider. Tha epther tiiltall, giensuor, breff, beuisninge oc sagens leyliighet wor ther saa paa saght for rette, att forne Iens Skoffgiemer bør att giffue oc att fornøye forne oss elskelige her Magnus Gyllenstiern the 20 iacomdaller mett thet snarist, som hann hannom loffuitt hagne for samme sagh, men andre 10 iacomdaler offuergaff han mett hannom for wor skyld.

København før 2. Nov. 1540.¹⁾

Fru Inger Present, Erik Daas enke, imod Erik Mortensen Godov.

Ang. betaling af 8 guldgylden eller joachimsdaler, som udgør et aars rente af 100 guldgylden.

Sagsøgte, der trods kongens forbud har forladt byen uden at have fyldstgjort sagsøgeren, dømmes til inden 6 uger at betale hovedstolen med rente. I modsat fald kan sagsøgeren forfølge sagen for rigens kansler¹⁾. Det oplyses, at sagsøgte ikke har kunnet opfylde sit løfte om at hjemle sagsøgeren en gaard i Vinding, som skulde sættes i pant i tilfælde af rentens udeblivelse.

H. 1 fol 142 v—143 r.

Frw Ingertt, Eriick Daaee[s].

Vor skickitt for oss paa wortt rettherting oss elskelige frw Ingertt, Erick Daaes epherleffuerske, och berethe, att hun hagde mett wor steffningh ladett steffne oss elskelige Erick Mortthenssen, wor mandt oc tienner, for 100 ge, som han hind[e] plectiigh er, oc hun hannom tiill siin behoff lonth haffuer, oc ther tiill mett for 8 iacomdaler, som han skulle giffue hinde tiill rentte aff samme forne 100 ge, och i retthe lagde hun forne Eriick Mortthenssens obne besigli[t] breff oc eygen handscrifftt, lydendes att han hagde lonth forne 100 ge aff forne frw Inngertt oc hagde beplicitit segh oc siine arffuinge, att hinde eller hinded arffuinge ther aff huertt aar tiill rentte 8 ge eller iacomdaler, fiire tiill posche oc 4 tiill sancti Michells dagh, saa lenge hann samme hoffuitt beholdendes worder, att ther som hun eller hinded arffuinge ey finge samme rentte tiill gode rede, tha hagde hann i pantt sett hiinde en sin gaa[rd] liigendes wti Wiindinge, som Anders Perssen iboer etc., som samme hans breff ythermere beisser, oc then tiid han forholdt hinde samme rentte aff forne hoffuitzsum, tha wille hun samme gaard annamett, oc then tiid hun skulle then anname, tha hagde han wdsetth samme gaard ett andersted oc kunde [ey] frii hinde then

¹⁾ Jfr. F. 2 fol 49 r.

epther siitt breffs lydelse och ther wdoffuer forholder hinde baade sine pendinge for oc rentte, ther skulle aff gaa, och beclage, att hun ther wdoffuer haffuer leygitt her oc forbiditt mer en 8 daghe oc huer dagh boditt siigh wti rette modh for^{ne} Erick Mortthenssen, och ey hand eller nogen paa hans wegne wille gaa mett hinde wti retthe oc suore hinde ther tiill wti nogher mode, oc beretthe, att for^{ne} Erick Morttenssen wor her wti byen, oc wi sielluff sende hannom budtt, att han skulle ey fare aff byen, men bliffue tiill stede, saa lenge han hagde hinde fulgiortt oc ther wdoffuer fuor, epther sliigh leyliighet motte fange dom for segh, epther thi han saa holdher hinne sine penninghe for oc ey heller kand frii hinde samme gaardtt, som han hinde for samme pendinge y pantt sette, oc ey haffuer nogiitt godtz eller er wederehettendes att betalle hynde. Tha eptherthi for^{ne} Eriick Morttenssen saa for heller hinde samme siine penninge for oc rentte ther aff gaar¹⁾ oc ey heller kan frii oc hiemble hinde then gord, hand hinde ther for i pantt sette, oc wor her wti byen oc ey wille suore hinde ther tiill, men bortt fuor, sagde wii ther saa paa for, att for^{ne} oss elskelige Erik Morttenssen bør att fuldgiøre oc fornøye for^{ne} frw Ingertt samme for^{ne} 100 ge oc 8 iacomdaller rentte pendinge inden sex wgher her nest epther kommendes oc holle hinde thet skadesløst wti alle mode, oc hues han thet ey gjør, tha hinde samme sin sagh att forfylliige for wor oc riigens canceler mett wore breffue, som thet siigh bør. Datum.

København før 1. Nov. 1540.²⁾

Ludvig Gyldenstjerne imod Oluf Munk.

Ang. Oluf Munks indførsel i fru Elisabeth Gyldenstiernes part i Palsgaard (As sogn), som hun har tilskødet ham og hans fader.

Skøde og indførsel kendes magtesløse, eftersom hun endnu havde sin ægtemand, da skødningen fandt sted.²⁾

¹⁾ Rettet fra: haar?

²⁾ Jfr. s. 332, F. 2 fol 265 r og R. 1 s. 11.

Det oplyses, at hun et aar senere blev separeret fra sin mand ved gejstlig domstol p. gr. af hans onde levned.

H. 1 fol 143 v—144 r.

Loduich Gyldenstiern oc Oluff Munck.

Wor skickitt for oss paa wortt retthertingh oss elskelige Loduich Gyldenstiern, wor mandtt oc tienner, oc haffde y rette steffnitt oss elskelige Oluff Munck, wor embitzmandtt paa Skiffuehus, oc tiiltallitt hannom for en inførsell, han hagde giortt wti hans systems anpartt wti Palsgaard oc Palsgaardtz eygendom mett mere, som frw Elsebe skulle haffue soldtt oc skøtt hans fadher Magnus Munck oc hannom tiill Wiiborgh landtztingh, oc meente, att samme skøde ey skulle werre saa logliigh giortt, som thet siig burde epther logenn, och berette, att then tiidtt samme skøde giortt bleff tiill Wiiborgh landtzting, tha hagde frw Elsebe hans syster en tha sin ecthe hosbonde Bonde Dwe, oc ey the endtt tha bleffue wdskyllde for en 1 aar epther, att samme skøde gangen wor, som han wille giøre beuiseliight oc i rette lagde ethh pergmentz breff screffuitt paa lathine mett hengendes indsiigler, som mesther Andhers Friis, cantor y Kiøbenhaffuen, haffde wdgiffuitt wndher gudtz aar 1518, lydendes att thet hagde werritt beuist for hannom met nogher gode mendtt wti attskiildige skendiige laster, hoer oc andre obbenbareliigh skendsell, som fandes wti Bonde Dues onde leffnitt, i for huilken att hans høstrue frw Elsebe icke kunde trøgelig oc sømeliigh leffue sitth liiff metth hannom, oc ther for hagde hand mett flere paa thet, att theres liiff oc siel ey skulle staa i fare, hagde the adskilld forne Bonde Dwe oc frw Elsebe fraa sengh oc diistk, dog saa att the ey paa anthen siidher skulle mwe gifte thennom igen, then stundh the bode leffuitt etc. Item ett anditt pergmentzbreff, som Bonde Due, forne frw Elsebes hosbonde, sielluff hagde scriffuitt oc besiiglitt wdgiffuitt, lydendes att hand hagde fuldtt burdtt oc stadsitt then dom oc skiilsmaall, som mesther Anders Friis tennom emellom giortt hagde wedtt alle sine ordtt, som ther wduiser oc indeholler, huilcke ey tiillstede worre, then tiidtt wor dom tiillforne wdgick i Otthensse, oc ey thet wor oss berett eller

omtalden. Ther tiill suoritt oss elskelige Olluff Munck, att handtt nogen tiid siiden fick wor dom wti Otthense paa samme sagh, oc samme søstherdell wor hannom tha tiilldømppt, som then ther om ytthermere wduiser, oc y i[!] retthe lagde samme skøde breff wdgiffuitt tiill Wiborgh landtztingh wnder gudtz aar 1518, lydendes att fornē frw Elsebe hagde ther weritt inden tinge, solth, skødtt oc affhend fraa sine arffuinge tiill euerdeliigh eygendom sin søsther deell y Estwadhgaard godtz oc mølle mett mere godtz oc y alt thet godz, som hinde paa arffs dell wor tillfallen wti Nøriuttlandh, Fyen oc Sieland, huor thet findes kand, som hinde wor tiillfallen epther hinded fader oc møder her Olluff Perssen ritther oc hans hustrw Anne Loduichgsdatter wor tiillfallen mett all theres rette tiilliigelse, som samme skøde ytthermere wduiser, oc meente fornē Oluff Munck, om samme frw Elsebes breff oc skøde ey burde wedtt sin magtt att bliffue oc hannom samme søsther dell att nyde oc beholde epther hans skøde breffs lydelse mett flere ordtt etc. Ther tiill suoriitt Loduich Gylldenstiern, satthe y rette, att eptherthi fornē frw Elsebes hosbonde Bonde Dwe endh tha leffde, ther samme skøde gick tiill Wiborgh landtztingh, oc ey the wore adskiilde, som han beuiste, om thett skøde wor saa logliigh giortt, att thet burde wedtt magtt att bliiffue eller ey, mett mange flere ord thennom emellom forløb, om huilcken sagh the gaff thennom i retthe paa baade siidher. Tha epther tiiltall oc gensuor oc sagens leyliighet sagde wii ther saa paa for rette, att epther thi fornē frw Elsebe hagde siin ecte hosbonde, then tiid samme skød giortt bleff tiill Wiborg landtingh, som Loduich Gyldenstiern beuiseliigtt giorde, tha bør thet skøde ingen magtt att haffue oc fornē frw Else att nyde oc beholle samme sitt godtz, som thet skødebreff paa lyder, ehuor thet findes kand, oc then indførsell, som fornē Oluff Munck saa giortt haffuer, ey att komme for[ne] frw Elsebe brøst eller skade epther thenne dagh wti nogen maade. Datum

København 1540.¹⁾

Peder Ebbesen Galt imod mester Anders Glob ved Niels Skrifer.

¹⁾ Jfr. s. 305.

Ang. en gaard i Øster-Starup.

Efter sagsøgte begæring om udsættelse p. gr. af sygdom udsættes sagen i 6 uger.

H. 1 fol 144 v.

Per Ebbesen, mester Anders Glob.

Vor skickitt for oss Per Ebbissen o[c] tiltalliitt oss elskelige mesther Andhers Glob for 1 gaardtt ligendes i Koldinge leen y Starup byy, som mesther Andhers nogle aar siiden annamett tiill segh oc magskiffte then bort emod hans farsøsthers frw Sophie Mogensdatters williigh eller widskaff oc aldriigh gjorde hinde ther fyllist for i nogen maade, och meente, att han ey motthe haffue thes magtt att maghskiffthe samme gaardtt bort wden hindes willig oc samtycke, oc satte wti rette, om forne mesther Andhers ey wor pliictugh tiill att igen frii hannom samme gaard oc staa hannom tiill retthe for hues skade, som hans farsysther oc han haffuer hag ther aff. Tha i retthe møtthe Niels Scriffuer paa forne mesther Andhers Globs wengne[!] och berette, att mesther Andhers laa paa sin suotte sengh oc ey for sin skrøbeliighets skyld paa thenne tiid kunde gaa i retthe, oc sagde, att han hagde forne frw Sophies breff oc eygendom paa samme gaardtt, begerritt, att wii wille forlegge hannom en tiidtt att møde i retthe mett samme breff etc. Tha epther sagens leyliighet sagdes paa, att then sagh skulle opstaa tiill i dagh sex wggher, oss elskelige mesther Andher[s] Glob ther att møde eller hans fulmyndiige bud paa hans wegne mett hues eygendom breffue oc beuisningh, han haffuer paa samme gaardtt, oc the nyde oc wndgielde will, oc the wden all ytthermere forhallingh eller skaadtzmoell gaa ther om, saa møgitt som rett er.

København 1540.¹⁾

Christen Pedersen (»Beldenak«), domprovst i Viborg, imod mester Niels Friis, kantor smstds., ved hr. Peder Mogensen. Ang. gæld.

¹⁾ Jfr. s. 305.

Da sagsøgeren ikke møder, dømmes han til at erstatte sagsøgte kost og tæring efter recessen. Ønsker han siden at rejse sag, maa han paany stævne sagsøgte.

H. 1 fol 144 v—145 r.

Her Per Morthenssen oc Chrestiern Perssen.

Vor skickett for oss paa wortt rettherting her Per Mortenssen paa oss elskelige mesther Niels Friis wegne, cantor y Wiiborgh, oc bødth segh wti alle modtht oss elskelige Christiern Perssen, domprost i Wiiborgh, for nogle penninge, som mesther Niels skulle werre hannom plictugh etc., oc beretthe, att han haffuer her for biidtt wti fiire samfelde dage oc huer dagh bodiitt seg wti alle retthe paa mesther Nielsis vegne, epther som fornæ Christiern Perssenn haffuer ladett hannom mett wor steffningh hiidtt steffne, oc fornæ Christiern Perssen [ey] her møtthe eller nogen paa hans wegne, som hannom wille giffue sagh elle[r] rett pleye i nogre maade, oc begeriitt dom for segh. Tha sagde wi ther saa paa for retthe, att fornæ mesther Niels Friis bør for then steffning aldellis qwitt oc ongerløs att werre oc fornæ os elskelige Christiann Perssen att stande hannom tiill retthe for kost oc theringh epther wor recess¹⁾ lydelse, oc hues fornæ Christiern Perssen haffuer mesther Niels Friis ther om ytthermere tiill att tale, tha steffne hannom paa thet nyy oc ther gaa om saa møgitt, som rett er.

København før 28. Okt. 1540.²⁾

Niels Jensen Rotfeld til Bratskov (Brovst sogn) imod Jep Falk paa dennes hustrus vegne.

Ang. anpart i gods i Denderup (Vester-Egede sogn).

Sagsøgte, der ikke møder, dømmes til at udlægge godset, indtil han møder med bedre beviser.

H. 1 fol 145 r.

Niels Ienssen

Iep Falck.

Wor skickett for oss paa wortt retthertingh oc[!] elskelige Niels Ienssen tiill Bradskoff oc bød seg wti alle rette modh

¹⁾ Københavnske reces 1537 § 11.

²⁾ Jfr. F. 2 fol 50 r.

oss elskelige Iep Falck, epther som hand hannom logliigh mett wor steffningh steffnitt hagde paa sin hans hustrws vegne for sin anpartt wti nogitt godtz wti Demeruph, som hans steffmodher solde hannom oc forne Iep Falck paa sin hustrws wegne, oc skulle frii hannom ther eygendom paa etc., oc beretthe, att hand nw siiden wti løgerdags nesth forleden haffuer her forbiidtt oc bodett seg wti alle rette, oc ey forne Iep Falck eller nogher paa hans wegne mødhe wille, som hannom wille pleye i then sagh. Tha sagde wi ther saa paa for rette, att forne oss elskelige Ieph Falck paa sin hustrws wegne bør att wdlegge oc fornøyge forne oss elskelige Niels Ienssen sin anpartt wti samme godtz wti Dennerup oc hannom thet att nyde oc beholle, saa lenge oss elskelige Iep Falck kommer mett bedhre beuisningh oc will werre ther ytthermere i rette om. Datum.

København før 28. Okt. 1540.¹⁾

Niels Jensen Rotfeld til Bratskov (Brovst sogn) imod Claus Iversen Dyre til Boller (Taars sogn).

Ang. Tisted gaard (Astrup sogn), 2 gaarde, et bol og en gaard i Brøndum, Krastrup gaard (Store-Brøndum sogn), en gaard i Dollerup (Blenstrup sogn), en gaard, Rismark (Gerding sogn), en gaard i Svenstrup (S. sogn), en gaard i Sønderrup (S. sogn), 2 bol i Nibe(?), en gaard i Haderup (Vindblæs sogn?) og Gammelvadsmølle (Astrup sogn).

Da sagsøgte ikke møder, dømmes han til at udlægge godset, indtil han møder med bedre beviser. Det oplyses, at sagen er flyttet fra Viborg landsting til denne almindelige herredag.

H. 1 fol 145 v.

Niels Ienssen Claus Iffuerssen.

Wor skickett for oss paa wortt retthertingh Niels Ienssenn tiill Bradskoff oc bødth seg wti alle retthe modtt Claus Iffuerssen tiill Boller, epther som then sagh bleff satt fraa Wiiborgh landtztingh oc tiill thenne almyndeliigh herredagh att møde om Thisedh gaard, thwo gaarde oc ett boell oc en gaardt

¹⁾ Jfr. F. 2 fol 264 r.

i Brøndum oc Krastrup gaard, en gaard i Dolderup oc en gaardtt y Gierden, Riismarck, en gaard i Swenstrup, en gaardtt i Synderup, thwo boell i Nyb, en gaardtt i Haderup oc Gamle Wadsmølle etc., som oss elskelige Niels Ienssen hagde kjøbtt aff Ion Mogenssen¹⁾ oc haffuer Claus Iffuerssens affkallis breff ther paa etc., oc berette, att han haffuer her forbiidtt, siiden att thenne allmyndeliig herredag først paa gick oc tiill nw, oc ey Claus Iffuerssen eller noghre paa hans wegne her møtte, som hannom vile suore eller rett pleye i thenn sagh. Tha sagde wii ther saa paa for rette, att forne Claus Iffuerssen bør att wdlegge forne Niels Ienssen samme forne gaarde oc godtz, och hannom samme gaarde oc godtz siiden att beholle, tiill saa lengge forne Claus Iffuerssen kommer medtt bedre beuisningh oc will werre ther ytthermere i retthe om.

København 1540.²⁾

Stig Pors paa hr. Niels Fules vegne, kapellan til »N.« kirke, imod Jens Skaaning, Jens Olufsen, Ingmar Mortensen og unge (?) Jens Olufsen.

Ang. en af de sagsøgte mod sagsøgeren fremsat sigtelse for at have tilegnet sig noget af kirkens ejendom.

Sagen henvises til superintendent og landsdommer paa Skaane landsting, da den angaar kirken og en gejstlig.

Sagsøgte hævder under sagen, at den af sagsøgeren aflagte partsed med mededsmænd var ulovlig, da han tidligere havde forsøgt aflægge en saadan, men denne var bristet for ham.

H. 1 fol 145 v—146 r.

Styy Pors paa her Niels Fules wegne.

Wor skickitt for oss paa wortt retthertingh os elskelige Stii Porse, wor mandtt oc tienner, oc paa her Niels Fules wegne, capelan tiill :N: kircke, haffde i retthe steffnit nogre sine sogen mendtt, som Iens Skoningh, Iens Olufsen, Ingmar Morthenssen, oc viighe [!] Iens Ollufsen for nogen siigelse,

¹⁾ Jfr. Niels Jensen Rotfelds arkiv, RA (1526 19. Febr.).

²⁾ Jfr. s. 305.

thi haffde sagtt paa, att han skulle haffue forkomet nogiitt kirckens korn oc godtz, huilcken sag han hagde affwardtt oc giffuitt ther for sin loff oc wern. Ther tiill sworiitt forne mendtt, att thenn tiid forne her Niels war funditt tiill sin loff for samme sag, tha kunde hann then ey fuldriiffwe, men lang tiid ther effther funde forne Sty Porse hannom tiill samme loff, huilcken han och tha gaff oc fuldkom, som thi meenthe att werre giordtt emodtt then loff oc landtrettt etc., thiill huilckett forne Stii Porse suoriitt, att fyrsti gang han skulle haffue giffuitt loff, tha bleffue hans loffmendtt forskreckede oc forferrede aff nogher wuenner, thi ey tworde suerre mett hannom, oc ther for hagde han funditt hannom andengang tiill att affweri samme sag, som han oc giordtt haffde, oc satthe i rette, om samme loff ey burde att bliffue wed sin magtth. Tha effther sagens leyliighet woertt ther saa paa sagtt for rette, att eptther thii att sagen gielth kircken oc en geystliigh mandtt paa, tha indttsatte wii samme sag for superintendentenn oc landtzdomeren i Skone, oc ther paa skonske landtzting att om gange saa møgitt, som rett er.

København 1540.¹⁾

Niels Jensen Rotfeld imod Niels Kjeldsen Juel.

Ang. markskel, fastsat ved ridemænds tov mellem Astrup og Mogenstrup mark (Grindeslev sogn).²⁾

Efter mindelig overenskomst henvises sagen til afgørelse paa stedet af 8 gode mænd, 4 paa hver side.

H. 1 fol 146 r—146 v.

Niels Ienssen oc Niels Kieldssen.

Vor skickett for oss Niels Ienssen oc hagde i retthe steffnitt Niels Kieldhssen for ett riideme[n]d tog emellom Astrup marck oc Mørnstrup mark, som Niels Ienssen meente, att hannom wor skeedtt ther wti for kortt etc. Tha forendte wii thennom saa tiill myndeliighet, att the tiiltoge 8 gode mendtt, 4 paa huer siide, som er her Iørgen Friis tiill Kragstrup, Axell

¹⁾ Jfr. s. 305.

²⁾ Jfr. Tegnelse (D. Mag. 3. r. VI s. 229 f.).

Iull, Gabriell Gyldenstiern oc Kieldh Krabbe paa Niels Ienssen wegne oc Munck [!], Oluff Munck, Niels Lange och Albrett Skeiell paa Niels Kieldhssens, att forne these 8 gode mendtt skulle forsamles paa forne Astrup marck oc Magestrup marck tredie paaske dag her nest ephther kommendes oc tha att forlige oc fordrage forne Niels Ienssen oc Niels Kieldsen om riidmendtt tuogh, oc huilcke aff these forne 8 gode mendtt for merckeliig forfuld ey paa then tiidtt møde kunde, tha skulle the, som mødher, haffue fuld magtt att tage andre wti theres stedh, oc ther som the thennom ey fordrage kunde, tha skulle huer bruge sin rett, som han kand finden.

København 1540.¹⁾

Her Eske Bille imod mester Hans Ulf, kannik i Lund og forstander for Store Vor Frue gilde smstds.

Ang. en gaard i Malmö, som sagsøgeren havde erhvervet ved mageskifte med sagsøgte.

Sagsøgte frifindes for sagsøgerens paastand om, at mageskiftet skal gaa tilbage som følge af, at gaarden i fejden var blevet ødelagt af Malmöborgerne. Sagsøgeren henvises til at tiltale Malmöborgerne for ødelæggelsen.

H. 1 fol 146 v.

Eske Bilde oc mester Hans Wulff.

Vor skickett for oss paa wortt rettherting oss elskelige Eske Bilde, riiddher oc wor mandtt oc radtt, oc haffde i rette steffnitt oss elskelige mesther Hans Wulff, canick i Lund oc forstandher i store wor frue gilde samestes, for 1 gaard liigendes i Malmø, som her Henrick Kromdige fick aff hannom oc hans mettrbrødhre i samme gilde tiill mageskifftt for nogett anditt godtz, som hann bewiste oc beclagitt, att samme gaardt nw wor affbrett, oc meenthe, forthii att forne mesther Hans burde att stande hannom tiill retthe ther for, heller oc han motte fange siitt godtz igen effther sitt skiffthe breffs lydelse. Ther tiill suaritt forne mesther Hans, oc [!]

¹⁾ Jfr. s. 305. Mester Hans Ulf var død før 1541 18. Juni. (D. Mag. 3. r. VI s. 293—94).

borgere oc menighet wdi Malmøø haffde affbrott samme gordtt forganghen feyde, som paa ferde werritt haffuer nw nogle aar, oc ey thet er skeedt for hans forsømlse eller thi gode mendtz i samme gylde theres wanhiemmell eller brøst i nogen maade, oc meenthe, forthii hannom ey burde ther widher att swore tiill, men att nyde oc beholle thet godtz, som hans magskiffte breff indeholler och wduiser, oc gaff thi thennom ther om i rette paa bode siidher. Tha epther breffue oc beuisning oc sagens leyliighet sagde wii saa for rette, att epther thi att fornæ gaardtt i Malmøø ey wor affbrett for fornæ mesther Hansis eller nogher hans mettbørðhres for-sømmelse i nogher maade, tha bør hannom po gyldens wegne ther icke widher att suore tiill oc mere [!] ther aldeles angerløs for, och gyldet att nyde oc beholle alt thet godtz, ødhe oc byggitt, som fornæ magskifftes breff, som her Krom-dige wdgifffuitt haffuer, indholler oc wduiser, oc fornæ her elskelige [!] Eske Bille oc hans mettarffinge att nyde gronden, som samme hus paa stodtt, oc tiiltale Malmøø's borgher, som gaarden affbrett haffuer, om hannom skadher ther widher paa.

København 1540.¹⁾

Niels Jensen Rotfeld til Bratskov (Brovst sogn) imod hr. Oluf Skomager, vikar ved Københavns domkirke.

Ang. en gaard i Ostrup(?).

Efter at det er bevist, at gaarden af biskop Niels Skave er skænket til vikariatet, tildømmes den efter recessen sagsøgte for livstid, hvorefter der kan rejses sag angaaende dens tilhørsforhold.

H. 1 fol 147 r.

Niels Ienssen oc her Olluff Sckaammer.

Vor skickett for oss paa wortt rettherting oss elskelige Niels Ienssen tiill Bradttskoffw, wor mandtt oc tienner, oc haffde i rette steffnitt her Oluff Skommer, wicarius i Kiøbenhaffns domkircke, for 1 gaardtt liigendes i Ostrop, som fornæ

1) Jfr. s. 305.

Niels Ienssen beuiste, att hannom oc hans foreldre wor tiillskifftt wti sødskindskiufftt om 60 aars modtt. Ther tiill suorett her Oluff Skommer etc. oc i retthe lagde ett skøde breff, lydendes att biscop Niels Skaffue aff Roskyld hagne kiøbt samme gaardt for sin gwldtt och penninge oc giffuitt then siiden mett mere godtz tiill ett wicarii i forne Kiøbenhaffns domkircke, som han beuiste met fundatzen, som ther paa giortt oc giffuett wor, oc satte i rette, om hannom ey burde att nyde oc beholle samme gaard effther sitt skiøde breff, fundatze oc koe matts. recesses¹⁾ lydelse. Ther paa sagde wii saa for rette, att forne her Oluff Skommer bør samme gaardt, som saa tiill forne wicarii vntt oc giffuitt er, att nyde oc beholle siitt liiffhs tiid effther forne recesis lydelse, oc siiden gangh ther om, hues huem samme gaard siiden skall haffue aff rette.

København 1540.²⁾

Stig Pors imod Mads Olsen m. fl. bønder paa Laaland og imod Peder Hvid smstds.

Ang. syn om uretmæssig træhugst.

Sagsøgte Peder Hvid dømmes til at bøde for at have fældet et træ paa Stig Pors' grund. Sagsøgtes paastand om, at gærdet ikke var ret skel, afvises, indtil dens rigtighed bevises.

H. 1 fol 147 r—147 v.

Styy Pors oc Mattis Ollssen mett nogle bynder aff Laalandh.

Wor skickett for oss paa wortt rettherting oss elskelige Stii Porse, wor mandtt oc tienner, oc haffde i rette steffnit Mattis Ollssen mett nogle flere bøndher aff Laaland, som neffnde tiill ett aasiøn om ett tree, som Per Huidtt haffde huggitt i forne Stii Porsis skoffw, som han meentte oc haffde ladett forfulge samme mendtt tiill herritzting oc landtztingh, oc ey the wille seye ther paa. Ther tiill suoriitt forne Mattis Ollssen, som sagde seg att werre fulmyndigh giortt aff alle

¹⁾ Københavnske reces 1536.

²⁾ Jfr. F. 2 fol 82 r og R. 1 s. 146.

the andre bøndher, att the haffde werreit paa samme aasiøn, oc sagde, att thet tree stod westhen wedtt thet gierde, som stodtt emellom then byy, som forn^e Stiie Porses bonde wti bode, oc kroffnens godtz paa then anden siide, som forn^e Per Huidtt paa bode. Oc bestod forn^e Mattis Olssen, att samme gierde haffde werritt skell emellom kroffnens oc forn^e Stii Porses skoffw wd[i] lang tiid, oc siiden han kom ther oc boe. Samledes beuiste forn^e Per Huidtt met 1 tings wittne, att han hagde yldett oc giertt paa samme gierde, att thet stod kroffnen for neer, oc hagde begeritt, att samme skoffw oc marck motte komme wndher raffthe oc reb etc., oc gaffue thennom bode i retthe paa bode siidher. Ther paa wortt saa sagtt for retthe, att forn^e gierde sculle bleffue skell emellom samme skoffw oc by[n]dher her epther som tiill forn^e, tiill saa lenge nogen kand affwerri oc beuise, att thet er icke rette skell, och tha opdriffue thet met loffuen, oc forn^e Per Huidtt att bøde for thet thre, han saa westhen gerdett ophuggitt haffuer, inden sex wggher effther wor recesis lydelse¹).

København 1540.²)

Jens Andersen, borger i Hjørring, imod borgmester, byfoged og flere borgere smslds. ved byfogeden Jens (Jacob?) Ovesen. Ang. fængsling af sagsøgeren.

Sagsøgte faar medhold i at have fængslet sagsøgeren, da denne ikke har villet forny en tidligere stillet kaution for, at han vilde afholde sig fra at tage sig selv til rette over for en uven.

H. 1 fol 147 v—148 r.

Iens Anderssen y Hiørring oc Iens Offuessen
paa borgmesters oc borgers wegne ibid.

Wor skickett for oss paa wortt rettherting Iens Andherssen, borgher i Hiøringh, haffde i retthe steffnitt wor borgemesther, byfogett oc nogle borghere ther samestedtz oc tiiltaliitt thennom, for the skulle haffue ladett fange hannom oc førddt hannom thiill Olborg slott, met huilckett, han meenthe, skulle

¹) Odense reces 1539 § 4 (jfr. Københavnske reces 1537 § 10).

²) Jfr. s. 305.

haffue giortt ham wntth, dog haffde hann ingen breffue, beuisningh, som then sag anrørendes wor wti nogher maade wden alleniste ett wittne, att then borghen skulle werre opsagdt, att han gjorde mett Lauris Bommerdall. Ther tiill suoritt Iacob Offuesen, wor byyfogitt ther samested[tz], paa sin borgemesthers oc sine eygne oc theres mettfølghers vegne oc berette, huorledes ther wor tagett borgen aff fornē Iens Anderssen oc Las Bommerdall for nogen sag, oc inden samme borgenn gjorde han Las Bommerdall 4 eller fem saar mett en daggertt, som fornē Iacob Offuessen bewiste mett tingswittne aff Hiøring byytingh, att samme borgen emellom Iens Anderssen oc Las Bommerdall ey wor opsagdt, then thiid han slaag Las Bommerdall, for huilckett wor borgemesther oc byfogitt eskede borgen aff Iens Anderssen paa thet ny, att han skulle bruge lougen met Las Bommerdall oc ey frydes [vel = feydes] met ham. Tha wille han huerken sette then borgen eller holde dage eller stunde, men fandes whørsomme oc wlydacthiigh, huilckett fornē Iacob Offuesen bewiste met obne bezeglede breffue, han ther paa her i retthe lagde mett flere ordtt, them emellom wor, om huilcken sagh the gaff them i rette paa bode siidher. Tha epther tiiltall, gensuor och sagens leyliighet sagde wii ther saa paa for rette, att epther thii fornē Iens Anderssen fandes sin borgemesther oc byfogede wlyduge for oc ey wilde sette them borgen eller holde dage eller stunde, oc the ther offuer greb hannom oc førde ham tiill Aalborg, tha haffuer the giortt rett ther met oc bør for then sagh aldellis quitt oc angerløs att werre oc ey epther att stande ther for tiill retthe i nogher maade. Datum.

(København 1540?)¹⁾

Kansleren Johan Friis og marsken Tyge Krabbe bevidner, at Peder Ebbesen Galt over for dem med flere rigsraader og andre riddermændsmænd har præsteret den ham ved rettertingets dom²⁾ paalagte lov om ikke at have ladet troldkvinden Maye Harskaar pine til at fremsætte anklager mod Otte Gyl-

¹⁾ Jfr. s. 305 og omgivende domme.

²⁾ S. 352 f.

denstjerne, søskende og moder fru Karen Bille og om ikke at have sagt fru Karen Bille og hendes barn andet paa, end hvad Maye Harskaar upint har sagt om Otte Gyldenstjerne.

H. 1 fol 148 r—148 v.

Om Per Ebbessens log.

Vor skickett for oss oss elskelige Iohan Friis, wor canceler, oc her Tygge Krabbe, wor marsck, wore troo mandtt oc raadtt, epther som the wore aff oss tiillskickede att werre oss elskelige Pedher Ebbissens loghhøringe, han epther wor doms lydelse wor tiillfunden att giøre sin logh, att han ey pinthe then trolquinde Maye Harskaars att siige nogen snack paa oss elskelige Otthe Gyldenstiernis modher eller systkynde etc. Tha kundgiorde oc tiillstode the for oss, att forne oss elskelige Pedher Ebbissen giorde sin logh wdi theres oc flere wore elskelige Danmarcks riges radtz neruerrelse, som wore her Andher[s] Billie oc her Trudh Wlffstandtt mett gode riddhermendtz mendtt, oc affuorde met sin helligens eedh, thet han aldriigh pinthe eller lodtt pine Maye Harskaars tiill att sie nogen ordtt eller snack paa oss elskelige Otthe Gyldenstjerne, hans maade[r] eller syskynde, oc aldriig han hagde sagt frwe Karrine eller nogher hindes børn nogett paa ther om, ytthermere endtt huadt samme Maye Harskaars hagde sagt wpintt om Otthe Gyldenstiern, som han tiillforn hagde oc sagt paa Wiborgh landtztingh.

København 1540.¹⁾

Fru Anne Lang, Niels Brahes enke, imod hr. Søren Olufsen, sognepræst til Kirke-Helsing.

Ang. en gaard i Vinde-Helsing (Kirke-Helsing sogn).

Gaarden tildømmes præsten og hans efterfølgere i henhold til hans beviser, og retten til gaarden stadfæstes af kongen. Sagsøgerens udeblivelse, efter at kongen har sendt to gode mænd til hende for at spørge, om hun vil møde i retten, omtales ikke i domskonklusionen.

H. 1 fol 148 v—149 v.

1) Jfr. s. 305.

Her Seuren Oluffsen tiill Helsinge.

Vor skickett for os paa wortt rettherting her Seueren Oluffssen, sogneprest tiill Helsinge kiercke, oc bød segh wti alle rette modtt os elskelige frw Anne Niels Bragdes ephtherleuerske, ephther som hun hagde ladet hannom steffne hiidtt att møde nw i thoersdagh nest forleden for 1 gaardt liigendes y Winde Helsingh, som er giffuen tiill kiercken oc presten, oc beretthe fornē her Seueren, att han hagde verit hos fornē frw Anne oc adspurde hinde, om hwn wille ga[a] i retthe met hannom om samme gaardt, tha sagde hunn ney. Tisligeste sende wii tiill hinde os elskelige Mogens Godske oc Pedher Rudtt att ladhe hinde attspørre, om hun wille gaa i retthergangh mett fornē her Seueren, om hun kiendes seg nogen lodtt eller deell i samme gardtt, tha sagde hun ney, fandes att wden saa hinded fadher Per Langh eller hans foreldherne haffde giffuet samme gaardt tiill fornē kircke, huilckett ey findes kunde, att samme hinded fadher oc foreldherne hagde nogen tiidtt giffuitt samme gaardt tiill fornē kircke, men altiitd haffuer leygitt i roeliigh heffdttt ther tiill oc ey wille werre i retthe. Tha framlagde fornē her Seueren eett gammell papiers breff wdgiffuitt aff Løffue herritzting wndher gudtz aar 1475, lydendes att her Per Matzen, ten tiidtt capellan tiill fornē Helsingh, hagde ther werrit oc skickett santt windesbyrdtt, om nogen hagde hørtt, att ther hagde werritt nogen tiid giffuett ildingh oc kier paa then gaardt, Helsinge ki[r]cke oc prest y werre hagde ligendes i Windehelsingh, ta hagde 12 mendtt wittnett, att the aldrigh hagde hørtt eller spurdttt ildingh eller kier werre rørdtt paa samme gaardt, oc beretthe fornē her Seueren, att siiden thet breff bleff giffuitt, som er 60 aar siiden, att alt thes emellom haffuer fornē gaardt liigett tiill fornē Helsinge kircke oc prest ther wti roeliigh heffdttt oc brugelse, oc ey nogen hagde kiendtt ther lodtt eller deell wti nogher mode, og begerett, att han ephther sliigh leyliighet oc hans breffuis lydelse motte fange dom for segh. Tha sagde wii ther saa paa for retthe, att fornē her Seueren oc hans ephtherkommere presther tiill fornē kircke bør att nyde oc bruge oc beholle fornē gaardt i Windehelsinge ligendes tiill euindeliigh eye wden all hindher eller

paathall ii nogher maade, oc ther wdoffuer forbiude wi alle, i huo the helst ere eller werre kunde, thennom paa forne gaardtt hindher eller forfangh att giøre i nogher mode.

København 1540.¹⁾

Otte Gyldenstierne, lensmand paa Bygholm, paa egne, moders og søskendes vegne imod Peder Ebbesen Galt, lensmand paa Lundenæs.

Ang. troldkvinden Maye Harskaars beskyldninger mod sagsøgerne og sagsøgte evt. delagtighed deri.

I henhold til et tidligere mellem parterne indgaaet forlig frifindes sagsøgte for at have ført troldkvinden fra sagsøgerens len. Ligeledes frifindes han for at have rettet beskyldninger mod sagsøgerne, idet det kun kan bevises, at han anførte troldkvindens ord. Derimod skal han efter loven fratægge sig anklagen for at have ladet troldkvinden pine til at fremkomme med beskyldningerne.²⁾

H. 1 fol 149 v—151 r.

Otthe Gyldenstiern oc Peder Ebbesen.

Wor skickett for oss paa wortt retthertingh oss elskelige Otthe Gyldhenstierne, wor mandtt oc tienner oc embitzmandtt paa wortt slott Bygholm, paa sin oc sin modhers oc søskennes wegne oc haffde i rette steffnitt os elskelige Pedher Ebbisen, wor ma[n]dtt, raadtt oc embitzmandtt paa wortt slott Lundenes, for han nogen tiidtt siiden forleden haffde ladett paa tagett oc grebett en trolquinne, kallis Maye Harskaars, wti Bygholm len oc ladett hinde førddt tiill Aakier oc ther pintt oc twongett hinne tiill mett eett hetth mallingh oc andre pine att forkiønde oc berobe forne Otthe Gyldenstierne, att han skulle haffue hagtt sin raadtt oc handell mett hinde att forgiøre koe matt. mett troldom etc., huilckett os elskelige Knuddt Gyldenstiern sagde, att han kunde beuisse, att forne Maye Harskaars sielff tiillstandett haffde, oc haffde forne

¹⁾ Jfr. s. 305 og Breve til og fra Mogens Gyldenstierne og Anne Sparre I nr. 70 og 71.

²⁾ Jfr. s. 349 f.

Otthe Gyldenstierne affuordtt then sag oc alle andre werliige sagher oc giffuet sin loff och ther for tiill Wiborg landtzingh. Ther tiill suoriitt for^{ne} Per Ebbissen, att sam[m]e Maye Harskaars wor berøcthet obenbarliigh for en trolquinde oc wor suoriitt kirckeneffn offuer for troldom, oc hines egen hosbonde hagde twinne gange forsuoritt hende for troldom, att han wille hinde huerken nyde eller wndgielle, oc bewiste mett mange tingswittnebreffue oc beuisningher, att hun wor obenbarliigh berøcthet for saadan gerniingh oc haffde taget ther gunst oc gaffue fore, oc sagde for^{ne} Maye Harskaars siiden, han haffde ladett hinde paatage mett oss elskelige Harttuigh Tamssen[s] tiilladelse oc befallingh paas[!]hues godtz, hun tha besiddendes wor, tha tiillstodtt oc forkiøndet for^{ne} Maye Harskaars wpint oc wplaget for hannom oc flere godemendtt, som samme tiidtt tiillstede wore oc aldeles attspurtt, att for^{ne} Otthe Gyldenstiern skulle haffue hagtt sitt raadt lønliigh handell met hinde paa Bygholm att forgiøre koe matt. met troldom, oc aldrig for^{ne} Per Ebbissen haffde paa sagtt for^{ne} Otthe Gyldenstierne, hans [moder] eller søskynde nogen troldoms sagh, lønliigh eller obenbarliigh, i alle sine dage, men samme trolquinde allene hafde tiillagtt for^{ne} Otthe Gyldenstierne samme sagh oc ingen anden, anthen modher eller søskynde, som han gjorde beuiseliigtt. Item i rethe lagde for^{ne} Per Ebbissen ett wittne wdgiffuitt tiill Wiborgh landtzingh, lidendes att han ther haffde attspurtt for^{ne} Otthe Gyldenstiern, om han skylte hannom for, att hann skulle haffue sagtt hannom nogen troldoms sagh paa. Tha suorett han, att wiste well hans orsage och ey skiølthe hannom ther for, men skylte ingen ther for wden then quinne, att hun haffde hannom samme snack paaførdt, oc beuiste for^{ne} Per Ebbissen mett samme wittne oc thesligest medtt fem riddermendtz mendtz wittne, som wittnet for oss huer wti seer met opracthe finghre paa theris siell oc saliighet, att for^{ne} Per Ebbissen oc Otthe Gyldenstiern bleffe samme tiidtt forliigtte paa Wiborgh landtzingh, bode for att Per Ebbissen ladett grebet samme quinne i Bygholm len oc førdtt hinde ther aff tiill Aakier oc for all trette i then sagh, oc ther paa toge i hwer andhers hendher. Samledtt beuiste

forne Per Ebbissen, att han ey haffde pinth eller plagitt forne Maye Harskaars enthen met mallingerh eller andre pine att sige forne Otthe Gyldenstiern eller nogen anden nogen troldoms sagh paa i nogher mode, men bestodtt, att then tiidtt hun først opkom for hannom, tha sagdtt ther en iomffrwe paa hinds fingher, huilcken han lodtt aff tage, føre han hagde nogher ordtt mett hinde etc., om huilcken sagh the gaffue thennem i rette paa bode siidher. Tha ephther breffue och beuisninge oc sagens leyliighet, sagde wii ther saa paa for rette efftherthii, att forne Pedher Ebbissen haffde bewist, att han oc forne Otthe Gyldenstiern wore wenliigen forlicthe om then sagh, att forne Pedher Ebbissen haffde ladett grebett forne Maye Harskaars wti Bygholm len oc førd hinde ther aff, oc om alle andre thrette, som thennom emellom wor i then sagh, tha bør oc skulle thet werre forlictht oc endeliigen affthalett i thi sagher. Samledes ephtherthi att forne Peder Ebbissen wndskylte oss elskelige frw Karine Henricks oc hinnes born (wntagettt fo[rne] Otthe Gyldenstiern), att han aldrih haffde talett paa thennom, att thi skulle haffue haffttt nogitt att giøre mett samme trolquinde, oc ey heldher thi bewiste hannom nogett paa, att han hagde thennom nogett paa sagtt i samme sagh, tha skulle the paa bode siidher werre wndskyldett i then sagh. Tislegiste ephtherthi forne Pedher Ebbissen hagde icke widher sagtt, en han hagde hørtt aff samme quinne, som han bewiste, att han hagde sagtt, att forne Otthe Gyldenstiern schulle haffue werrit i handell oc thale met forne quinde om nogen troldom koe matt. anrørendes, tha bør forne Per Ebbissen for then sag quitt oc andløs att werre, oc ephtherthi att samme quinde siiden haffde sagtt ney for sin ordtt, oc forne Otthe Gyldenstiern haffde giffuit sin loff oc wern for then sagh och alle werre sagh, tha bør hannom oc ther for angherløs att werre oc hans loff wiidtt magtht, oc ephther thi forne Knud Gyldenstierne haffde beskyldtt forne Peder Ebbissen, att han skulle haffue pyntt forne Maye Harskaas tiill att bestaa nogett i samme troldoms sagh om forne Otthe Gyldhenstiern, modher eller søskende, oc beuiste, att forne Maye Harskaars sliigt sagtt haffde, tha

skall forne Pedher Ebbissen ther for werri seg epther logen, oc her mett skall thet werre endeliigh klar afftaledtt sag paa alle siidher.¹⁾

København 6. Febr. 1537?²⁾

Hr Holger Ulfstand paa sin hustrus vegne imod hr. Mogens Gøye.

Ang. »det store pant« i Skaane.

Sagsøgte tildømmes som ejendom den ene halvpart af godset, som David Arildsen Quitzow solgte til hans fader, med mindre sagsøgeren kan bevise, at skødet omfattede en større andel deri, end sælgeren ejede. Den anden halvpart tildømmes sagsøgte som pant, med mindre sagsøgeren kan bevise, at pantsætteren Ebbe Galt (— 1356 —) ikke havde børn med sin hustru og selv ejede lige saa godt gods at hæfte med for det af hans hustrus gods, som han pantsatte³⁾. Nogle af sagsøgeren fremlagte kvitteringer, hvorefter Ebbe Galt skulde have genindløst det pantsatte gods, kendes magtesløse, da de er ubesejlede.⁴⁾

H. 1 fol 152 r—152 v og fortsat fol 153 r—153 v.

¹⁾ Fol 151 v er ubeskrevet.

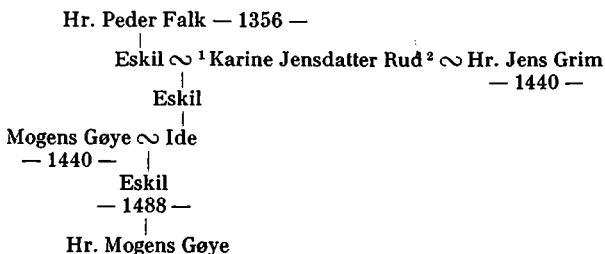
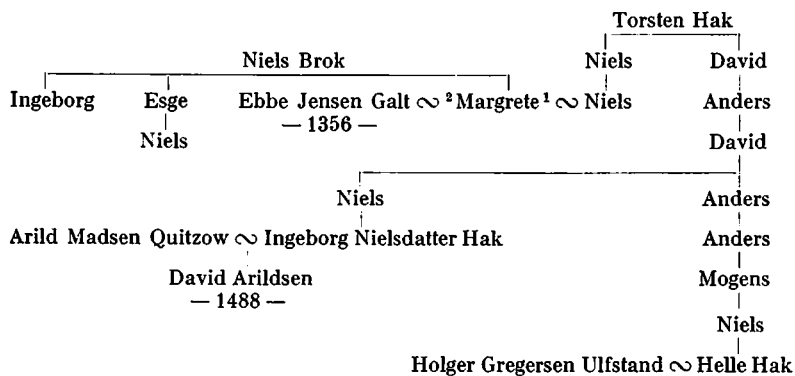
²⁾ Skønt dommen er forsynet med tydelig dagsangivelse og et i margin tilføjet aarstal, er dateringen næppe korrekt. I begyndelsen af 1537 var kongen i hertugdømmerne og kom først til København til herredagen om efteraaret. Nu kendes saavel fra F. 2 (fol 20 r) som fra R. 1 (s. 151) en rettertingsdom af København 1540, der maa antages at være af samme indhold som nærværende, hvorfor det maa formodes, at denne er fra samme aar som de den omgivende domme. Dagen kan næppe være tertia feria post purificationis Mariæ, da denne 1540 faldt paa en tirsdag; sandsynligvis foreligger her den nærliggende forveksling af Mariæ purificatio og præsentatio, i hvilket tilfælde dommen som dens omgivelser vil falde om efteraaret = 1540 23. Nov. (Jfr. at en saadan forveksling af dagen kendes fra netop samme dag og aar, se Da. Kancellireg. 1535—50 s. 151).

³⁾ Den sidste betingelse for gyldigheden af ægtemandens disposition over hustruens jord stilles ikke af Skaanske Lov, men af sjællandsk og jysk ret.

⁴⁾ Jfr. s. 378 note 1. og Curt Wallin: Ide Pedersdatter Falk (især s. 124—34).

Her Holger paa sin hustrwes wegne
oc her Mogens Gøye.

Wor skickett fore oss paa wortht retherting her Holgertt paa then ene oc her Mogens Gøye paa then anden siide, epther som the waare indfwnden her att mødhe tiill thene almyndelig herredag fore oss oc wortt elskelige Danmarcks riges raad, oc tiltalliith forne her Holgertt forne her Mogens fore nogle gaarde oc godz ligendes y Sckaane, som kalles thet store panth, som en, hedh Ebbe Galtt, ipanttsettæ aff sin hustrwes gods, som hedh frw Margrette Brocksdatter, tiill en hedh her Peder Falcke, huilckett her Holger mentæ, att hans hustru mett hundes mettarffuinge paa the Hackers wegne att were reth arffuinge tiill samme panth, oc i rettæ lagde en wor dom, som wii mett wortt elskelige raadh hagde wdgiffitt nogen tiidh siiden her paa wortt slott Kiøbenhavn, lydendes att wii hagde tildømppt Niels Hacks børn oc Anders Daidssens barn att were rettæ arffuinge tiill samme store

pantht epther then doms lydelse, som Mogens Baadh mett flere godhemendh tilforne ther om wdgiffuitt hagde etc. Tiisligeste i rettæ lagde forne her Holgertt twende quitandzer screffuitt paa latin, aar 1356, lydendes att her Peder Falcke kiendes seg att haffue opbaarett aff her Escke Brock 380 lødhe marck søll for thet godz, Ebbe Galtt wdsette tiill forne her Per Falck. Item then anden som her Per Falcke oc hagde wdgiffuitt, aar 1357, att nar forne her Eske Brocke hagde betallitt her Peder Falck 100 oc 20 løde marck søll, tha skulle handh igien antworde hannom alle the gaarde oc godz, som Ebbe Galtt hannom ipantt sette, som samme twende quitandzer ytthermere wduiser oc indeholler, oc satte forne her Holger y rettæ, om forne Ebbe Galtt hagde magtt tiill sin hustrwes gods, wden handh hagde hafftt saa gotth gods wed att hette eller barn mett hindhe, oc om samme pantht ther for burde att holdes. Ther tiill suaritt her Mogens Gøye oc mentæ, att forne her Holger paa sin hustrues wegne ey skulle were rett arffuinge tiill att løse samme pantt, oc ther skulle findes hoess hannom eygendom paa samme pantt, att hans fader skulle haffue kjøptt thet, oc i rettæ lagde ett breff¹⁾, som Ebbe Hanssen, ther kalliis Galtt hagde wdgiffuitt, aar 1356, lydendes att handh hagde y pantt sett her Peder Falck godz y Skaane fore 500 løde march purtt siølf kaallens weth, huilckett godz hannom tilkom mett sin hustrw frw Margrettæ Nielssdatter, Niels Hacks eptherleffuerske, som hun hagde erffuitt epther fader oc modher oc epther hendes børn oc systers Ingeborgs dødh. Item ett skifftebreff²⁾, som gangen wor emellom Iens Grim oc gamble Mogens Gøye vnder aar 1480 [!], lydendes att Mogens Gøye paa sin hustrues frw Ides wegne skulle haffue oc beholle lige halluff parthen y thet store pantht y Skaane wti hoffuittswmmen oc renthen, oc hues handh aff samme pantt hagde wdsatt, skulle handh indfrii forne Mogens Gøye, saa handh ioo finge halluff parthen y samme store pantht etc. Item etth contracks breff³⁾ emel-

1) Eline Gøyes Jordebog s. 408 (1356 9. Marts).

2) Ibid. s. 409 (1440 12. Febr.).

3) Ibid. s. 410 (1440 14. Febr.).

lom forne her Iens oc Mogens Gøye wnder samme datum y Kiøbenhavn wdgiffuith, lydendes att her Iens Grim skulle beholle sin liiffs tiidh allt forne pantegodz y Skaane mett saadantt skeell, att handh skulle gielle all then gieldh, som handh oc hans hustru skyldug wor, oc indløse, hues til pantt stoedh aff forne pantte godz. Item ett gamble konning Chrestierns dom¹⁾ wdgiffitt y Kiøbenhavn 1486[!], lydendes att handh hagne dømppt the forne skiifftebreffue, som er gangen emellom Iens Grim oc Mogens Gøye wedh theres fulde magtt att bliiffue och her Iens Grims arffuinge her ephther sin andell att frii her Mogens Goyes arffuinge halluff dellen aff thet pantt, som the forne skiiffte breffue wduise oc indeholle etc. Item ett anditt breff²⁾ lydendes att her Daidh Arildssen skøder her Eskiildtt Gøye tiill Giselfeldtt lige halluff dellen y thett store pantt y Skaane, som Ebbe Galtt i pantt sette her Per Falck, som wor hans hustrues frw Margrette Nielsdatters godz, huilckett gods her Niels Brock loglig erffuitt ephthær hinds dødh oc hans moder Ingeborg Nielsdatter etc., oc mentæ forne her Mogens Gøye, att her Holger paa sin hustrues oc hinds mettarffuinges wegne ey skulle were rett arffuinge tiill att indfrii eller indløse samme godz, oc satte y rette, om hannom ey burde att nydhe oc beholle then halluff partt y forne ther [!] store pantt, som Daidh Arildzen hans fader saa skøtt hagne. Tiisligeste om the quitandzer, som her Per Falck skulle haffue wdgiffuitt, oc ey kunde findes hans indsiigell fore, om thennom borde wedh magtt att bliiffue mett flere ordtt, som thennom emellom wor paa baade siider. Tha ephther tiltall, giensuor, breffue, beuisning, som her fore oss y rettæ lagdes, sagde wii ther saa paa fore rettæ³⁾, a-att-a

a-a) Tilføjet i margin øverst paa fol 153 r.

1) Eline Gøyes Jordebog s. 410 (1466 14. Juli).

2) Ibid. s. 411 (1488 29. Aug.).

3) Her slutter dommen, idet skriveren synes at have glemt at indføre domskonklusionen, og resten af siden (fol 152 v) er brugt til at indføre begyndelsen af den følgende dom (se s. 359 f.). Nærværende domskonklusion findes paa et senere indsat blad (fol 153 r—v), hvis vandmærke er forskelligt fra de i dombogen ellers optrædende, med henvisningstegn, der viser, at den udgør den manglende fortsættelse.

Then eyendom, som Daud Arildsen haffuer sold her Eschild Gøye vdi thet pante gots, bør her Mogens Gøye epther som Daud Arildsens breffs lydelse att nyde, vden saa er, att her Holgert Vlffstandt kand beuise thet Daud Ari[1]dsen icke att haffue hefft saa stor par[t] vdi samme pant, som han hannem sold haffer.

Item thet skiffte breff emellom Iens Grem och gamble Mogens Gøye om thet pante gots, som thennom emellom ganget er, och fornæ her Mogens Gøye her i rette lagde, bleff dømp't for et pant och icke for eyendom.

Ther som her Holgert kand beuise, att Ebbe Galt icke haffde saa got gots ved att hette och icke barn vedt syn hustrue, ther hand vdtsette hinds gots, tha bør thet ingen magt att haffe.

Christian.

Att epther thet att her Peder Falckes eget indsegell icke findes att were fore samme quitantze, tha bør samme quitants ingen magt att haffe.

Christian

Datum Haffnie tertia feria post purificationis Marie, a- in præsentia regis -a, præsentibus Iehan Friis, her Tygge Krabbe, her Prøbiørn, her Axell Bragde, her Anders Bille, her Truedh, her Knudh Rudh, her Mogens Gyldenstiern, Erick Banner oc Iacob Hardenberg. a- 1537 -a.

København 24. Nov. 1540.¹⁾

Hans van Aachen imod Sivert Lauridsen, borgmester i Køge. Ang. en ægtemands pligt til at betale sin hustrus første mands gæld.

Sagsøgte frifindes, skønt afdødes gældsbeviser fremlægges, da hans hustru har fragaaet arv og gæld. Det paalægges byfogeden i Køge at vurdere og sælge afdødes gods til fordel

a-a) I margin.

¹⁾ Jfr. s. 305.

for hans kreditorer. Et evt. overskud skal tilfalde kronen, saafremt det har henligget aar og dag, uden at nogen har vedkendt sig det.

H. 1 fol 152 v og fortsat paa fol 154 r.

Hans van Aaken oc Siuortt Laurissenn.

Wor skickett fore oss Hans van Aaken oc hagne i rettæ steffntt Siuortt Laurissen, borgmester y Køye, oc tiltalliitt hannom for 200 marck lybsck, som Dyriick van Aaken, hans hustrwes Christines afgangne hosbonde, skulle were hannom skyldug epther en handscriffts lydelse, hwilcken handh wti rette lagde, lydendes att att forne Dyrick van Aaken bekiendes seg att were hannom skyldug samme two hundriitt marck lybsk oc ther fore skulle haffue leuererett hannom halluff tredie twsindh lamskiindh tiill Lybcke etc. Ther tiill svarett Siuortt Laurissen oc berettæ, att hans hustru forne Christine hagne sagtt seg aff arruff oc gieldt epther forne Dyrick van Aakens dødh, oc mentæ ther fore, att handh hannom inthet plictug wor, men hues godhs handh loedh epther sin dødh, thet wor tilstede oc wrørdht etc. mett flere ordtt, oc gaffue the thennom y rettæ paa baadhe siider. Tha epther tiltall etc. wor ther saa paa saget, att wor byfogett y forne Køge¹⁾ skall haffue fuldtt magtt nw inden 14 dage nest kommendes att wurdhe oc selliige samme godz, forne Dirick van Aaken loedh ept[her] seg rørendes oc wrorendes, oc ther aff giøre forne Hans van Aaken fyllest epther then handscriffts lydelse, oc hues andre handh mett rettæ plictug er, saa witt som samme hans godz ther till stecke kandh, oc hues ther siden aff samme gods ytthermere er, endh hans gieldtt seg løffuer, thet kom[m]e oss tiill godhe, om saa er, thet haffer standitt aar oc dag, oc ingen ther haffer wedh kiendes. Datum Haffnie quarta feria post præsentationis Marie, præsentibus Iehan Fris mett flere aff raadett oc godemendh.

1) Herfra paa fol 154 r, jfr. s. 358 note 3.

Hr. Poul Laxmand

Beate Eriksdatter Pors ∞ Peder

Else ∞ Abraham Eriksen Gyldenstierne

København 15. Nov. 1540.¹⁾

Fru Else Poulsdatter Laxmand imod fru Beate (Birgitte) Pors til Stenholt (Nøddebo sogn).

Ang. Ungersbjerg og Laxmands enemærker (Dreslette sogn).

Godset tildømmes sagsøgte, indtil sagsøgeren efter ny stævning vil møde i retten.

H. 1 fol 153 v.

Frw Byrgittæ²⁾ till Stenallt

bødh seg y rettæ modh frw Else Laxmandzdatter, ephther som the wor indøpmtæ aff godhemendh tiill thenne almyndelig herredag etc. om twende enmercke kalliis Vnkiersbjerg oc Laxmands enmercker ligendes y Bogherrith etc., oc berethæ, att hun haffuer her nw forbiith, siiden att thenne almyndig herredag paagick oc tiill nw, oc huer dag bodett seg wti alle rettæ, oc ey frw Else eller nogen paa hindes wegne her mødhe wille, som hindhe wille sware etc. Tha ephther saadan leylighett sagde wii ther saa paa, att frw Byrgitte bør att nydhe forne Wnckersbjerg oc Laxmandz enmercker, saa lenge frw Else taller hinde ther ytthermere till om, oc tha steffne hindehe paa thet nyy att mødhe fore oss, oc gaa tha om, saa møgett som rett er. Datum Haffnie secunda feria post Martini, præsentibus Iahan Friis, her Tygge, her Prøbiørn, her Anders Bille, her Truedh, Per Ebbessen oc Iacob Hardenbjerg.

København 5. Nov. 1540.³⁾

Fru Anna Lang, Niels Brahes enke, imod hr. Mogens Gyldestierne forelægger spørgsmaal:

Om hvorvidt hun maa indløse sit arvegods, som ægtemanden har pantsat sammen med en ham selv tilhørende gaard i Krågarp (Västra Nöbbelövs sogn).

Det udtales, at hun har ret til at indløse sit arvegods i henhold til tidligere dom samt efter kgl. tilladelse den nævnte gaard i Krågarp. I henhold til tidligere aftale mellem parterne skal gælden betales i gangbar mønt, hvorefter en joa-

¹⁾ Jfr. s. 305.

²⁾ Herefter udstreget: Laxmandz.

³⁾ Jfr. s. 305.

chimsdaler skal regnes for 3 mark, eftersom klippinge er afskaffet.

H. 1 fol 154 r—154 v.

Frw Anne Niels Bragdes

seg forspurdhe fore oss, om hun maatte løse thett gods, som wii mett wortt elskelige raad haffue hinde tildømt, som hindes hosbonde Niels Bragde hagde pantt sett hans hustrues fader her Moriitz Olssen etc., fore klyppingæ, som thet wor pantett fore etc., huilcket hun beuiste mett breff oc siigell att were aff hindes rettæ arff, thiill huilckett her Mogens Gyldenstiern swarett, att then tiidh samme wor dom gick, tha bleff tallitt, att hun skull[e] giffue hannom sin betalling fore samme godz wti sliig mynth, som nw setth er, epther thii kleppyngæ ere afflagde, som godzitt bleff panttett fore, oc ey ere giengse her wti riigett etc. Oc fa[.....]¹⁾ forne pantebreff en gaardt liigendes y Liwnedzherriitt y Krogerup, som icke wor aff hindes arff, men wor aff Niels Bragdes eygett godz, thii haffue wii nw naadelig wntth oc oplatt hindhe samme gaardt att bruge oc beholle tiill ewyndelig ey[n]dom mett thett anditt godz, epther thii handh fandes att were aff Niels Bragdes godz. Tha epther saadan leylighet sagde wii ther saa paa fore rettæ, att frw Anne skall samme gaarde oc godz beholle, som hindes hosbonde Niels Bragde forne her Mogens Gyldenstiernes hustrues fader saa panthet hagde mett then gaardt y Krogerup, som wii hindhe wntth haffuer oc Niels Bragde tilhørde, oc fornøyge forne her Mogens syn betalling fore samme godz wti sliig myntt, som nw setth er, eller gultt, iacomdaller, huer ge for 3 march, oc nar hun hannom saa fornøygett oc betalliitt haffuer, tha maa oc skall hun annamme samme gaarde oc godz tiill seg och sine arffinge tiill ewindeliger eye, eye skullendes mett all forne gaardes oc godzis rettæ tilligelse wden all ytthermere trette eller forfang wti nogen maadhe. Datum Haffnie sexta feria post omni sanctorum, inn præsentia regis, præsentibus Iahan Friis, her Anders Bilde, her Truedh, Per Ebbessen oc Iacob Hardenbiereg.

¹⁾ Bladets hjørne er afslidt.

København 6. Nov. 1540.¹⁾

Hr. Predbiørn Podebusk imod Christoffer Rosenkrantz og alle her Erik Ottesen Rosenkrantz' arvinger ved hr. Tyge Krabbe.

Ang. andel i et pant i Sønderlyng og Medelsom herreder.

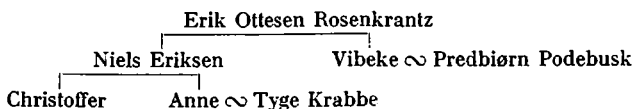
Sagsøgte frifindes, da sagsøgeren trods alle arvingers enstemmige vedtagelse ikke har gjort indsigelse paa første almindelige herredag efter skiftet, der fandt sted 1529.

H. 1 fol 154 v—155 r.

Her Probiørn.

Oc hage y rettæ steffntt Chrestoffer Rosenkrantz oc hans mettarffuinge fore syn anpartt wti Synderliwngsherritt oc Melsomherriitt, som her Erick Ottssen hage panthett aff kronen, oc handh kiendes seg vanbrystiige ther wti, att han-nom ey wor skeett fyllest oc iaffning wti samme pantt, som thet seg burdhe wti syskyndskyfftæ mett flere ordt etc. Ther tiill suarett her Tygge Krabbæ paa Chrestoffer Rosenkrantz oc hans mettarffinges oc alle her Erick Ottssens arffinges wegne, att the hage werett forsamblitt wti wor kiøbstatt Randers nogen tiidh siiden alle forne Eriick Ottssens arffinge oc ther gjort huer andre fullt oc iaffnitth, huilckett handh oc strax beuiste mett eth obiitth breff, som alle arffuingene, samme tiidh the forsamblitt waare, hage wdgifffuit, oc her Prøbiørn selluff mett thennom besegliitt hage wnder guds aar 1529, lydendes att the hage werett forsamblitt wti Randers att skiiffte oc ieffne thennom emellom all then arffue baade iordegodz, pantegodz, kiøbstegodz oc allt andett, som thennom kundhe tilfalle ephther farfader oc morfader her Erick Ottsen, oc the wdlage huer andre, huor bryst fandes anthen y iordegodz, pantegodz, kiøbstegodz oc allt anditt, oc huer aff thennom giffue bescreffuit fraa seg paa register, hues brøst handh tha hage oc beplichett thennom att indkomme tiill forste almyndelig herre dag, som her stoedh y

¹⁾ Jfr. s. 305.

riigett, mett samme register, breffue oc beuisninger, som the tha wille liidhe oc wndgielle, oc tha ieffne thennom emellom wti hues brøst, tha fandes, oc giøre huer andre tha fullt affkaldtt, som samme breff ytthermere wduiser, oc satte forne her Tygge i rette, oc[!] Chrestoffer Rosenkrands eller hans mettarffuinge eydes ytthermere att suare wti then sag, epttherthi forne her Prøbiørn ey gaff ther kere paa tiill fyrsta almyndelig herre dag, som ther stoedh nest eptther, oc ey kiendes seg wranbrystyg ther wti, før nw y fiordtt, oc y aar handh ther klagitt paa, oc alle her Niels Erickssens arffinge tha waare forsambledhe oc wille haffue giortt huer andre tha en fuldtt affkaldtt. Tha wortt ther saa paa sagtt for rette, att Chrestoffer Rosenkrandz oc hans mettarffinge oc alle her Niels Erickssens arffinge bør fore then sag aldelliis quitte oc angerløse att were, oc thet contracts breff, som her Erick Ottsens arffinge ther paa giortt haffuer, oc her Prøbiørn besegliith haffuer, bør wedh magtt att bliiffue, oc forne Chrestoffer Rosenkrandz oc hans mettarffuinge att nydhe oc beholle forne pantth y samme Synderliwngsherritt oc Melsomherritt eptther thenne dag, som the her tiill giortt haffuer, oc skall then opbørsell aff samme pantt her mett were aldelliis afftalliitt, oc ey Chrestoffer oc hans mettarffinge stande ther wiidhere fore till rette. a- In præsentia regis -a. Datum Haffnie sabbato post omnium sanctorum, præsentibus her Anders Bildhe, her Truedh Wlffstandh, Per Ebbessen, Iacob Hardenbierg.

København 1. Nov. 1540.¹⁾

Christiern Pedersen i Odense imod Axel Nielsen (Krukow?).

Ang. en hest, som sagsøgte har købt paa vilkaar af sagsøgeren.

Da sagsøgeren ikke møder i retten, frifindes sagsøgte i henhold til tidligere dom²⁾, indtil sagsøgeren beviser, at købet ikke fandt sted paa vilkaar.

H. 1 fol 155 r—155 v.

a-a) I margin.

¹⁾ Jfr. F. 2 fol 206 v, hvoraf fremgaar, at nærværende dom senest kan være fra 1541.

²⁾ S. 328 f.

Axell Nielssen.

Wor skickett fore oss Axell Nielssen oc berethæ, att Chrestiern Perssenn hagde laditt hannom steffne fore en hest, hand kiøbtæ hannom aff, hwiilcken sag handh nw kortt tiidh siiden fick wor dom paa her y Kiøbenhavn, lydendes att eptherthi handh beuiste, att hestenn wor forderffuett, tha wor handh hannom ey ytthermere plictug y then sag, wden Chrestiern Perssen kundhe komme mett bedre bewisning etc., oc sagde, att Chrestiern Perssen tog steffning offuer hannom att mødhe oc er nw faren aff byen oc ey wille were i rette, oc gjorde Axell Nielssen nw beuiseligt mett Henrick Tiell och flere wore hoffsinder, att samme hest wor forderffuitth, then tiidh handh fiick hannom, oc ey handh hagde samme hest lenger y sin were, endh handh loedh hannom føre fraa Ottense oc hiidh tiill byen, oc strax handh hagde laditt hannom besckodhe, oc ther fandes wanbreck paa hannom, tha loedh handh forskycke hannom strax sin hest igien, thii handh hagde kiøptænn mett wiilckor, oc satte i rettæ, att eptherthii handh fick then mett wilckor, om handh wor hannom ythermere plictug, thii handh haffuer sendh hannom hestenn tilbage igien. Tha epther sliig leylighett sagde wii ther saa paa fore ret[te, a]tt Chrestiern Perssen eller hans fader Per Chrestiernsen bør att annamme [samme?] hest tiill thennom, som handh nw staaer, oc Axell Nielssen att were fore then sag aldelliis quitth oc angerløss, tiill saa lenge Chrestiern Perssen kandh thet bewise, att samme hest bleff kiøptt wdenn nogen wiilckor. Datum Haffnie die omnium sanctorum, præsentibus Iohann Friis, her Anders Bilde, Per Ebbessen oc Iacob Hardenbierg.

København 1. Nov. 1540.¹⁾

Gunde Lange imod hr. Laurids Christensen, præst i Næstved. Ang. en gaard i Gelsted (Hellevmagle sogn), sølv, guld og kvæg, der er tilkendt sagsøgte ved en tidligere »vor dom«.

Gaarden, som er indrømmet sagsøgte for livstid af en afdød enke for den tjeneste, han har bevist hende, skal tilhøre ham

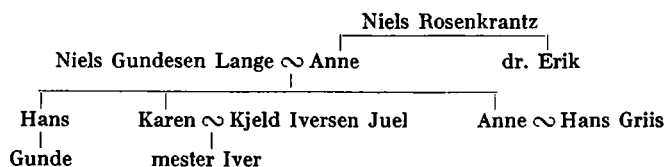
¹⁾ Jfr. s. 305.

for livstid, for saa vidt angaar de anparter, som vilde tilfalde de arvinger, som har medbeseglet brevet derom. Til de andre anparter skal de andre arvinger (idet afdøde ved brevet har tilpligtet sine arvinger at skaffe ham en lige saa god gaard, saafremt den gaard, brevet angik, blev ham fravundet) holde ham skadesløs. Om resten af sagsgenstanden indgaas forlig.

H. 1 fol 155 v—156 r.

Gwndi Lange

hagde i rettæ steffnth her Lauris Chrestiernssen, predicanther y Nestwedh, oc tiltalliitt hannom fore en wor dom, som handh nogenn tiidh siiden forhuerffueth her y byen, lydendes paa en gaardt y Gielstett ligendes, som frw Anne Hans Griis, hans fadersyster, skulle haffue wnth oc forle[n]tt forne her Lauris sin liffs tiidh, huilcken gaardt Gundi Lange mentæ, atth hun ey maatte haffue tesmagtt, thii hun ey loedh barn epther seg, oc ther fore skulle samme gaardt mett mere godz komme tiill rette arffinge igien epther hindes dødh. Ther tiill swariith forne her Lauris, att forne frw Anne hagde forlee[n]tt hannom samme gaardt sin liiffs tiidh att bruge fore hans thieniste, som handh beuiste mett hindes breff oc siigell, huilckett handtt i rette lagde, oc mester Iffuer Iull oc forne Gundi Lange selluff mett hindhe besegliitt hagde, lydendes att hun mett sin slecktth oc weners raaedh oc sambtycke hagde wnth oc forlentth forne her Lauris sin liffs tiidh en sin gaardt ligendes y Gielstett y Helluff sognn mett all sin tilligelse att haffue oc beholle quitt oc frii, oc nar her Lauris dødhe oc affgick, tha skulle samme gaardt igienkomme tiill hindhe eller hindhes rettæ arffuinge, oc ther som samme gordtt bleff hannom affwonden, tha hagde

hun beplichthet seg oc synne arffinge att frii hannom saa goedh en gaardt igien inden sex wger ther epther etc, som samme breff ythermere wduiser, oc satte y rettæ, om hannom ey samme gaardt burde att nydhe sin liiffs tiidh wbehindrett epther hans breffs lydelse etc. Thiisliigeste tiltalliitt forne Gundi Lange forne her Lauris fore nogett sølluff, som wor 2 sølskede, en guldtring oc eth sylstoff oc andett mere, som forne frw Anne skulle haffue tilhørddt, oc mentæ, att her Lauris skulle haffue thet forrycktt mett wmyndhe, thiill huilckett forne her Lauris suarett oc bestoedh, att handh hagde samme guldtring oc sylskeder, huilckett hun hagde giffuitt hannom wti siith leffuendes liiff y sin løn, oc ey forne Gundi Lange kunde anderledes beuise forne her Lauris samme sager offuer anthen mett breff eller siigell wti noger maadhe, oc berette forne her Lauris, att forne Gundi Lange hagde ladiitt besett hans godz wti Nestwedh fore samme sager oc ther tiill mett nogett queg, som hun hagde wnth oc giiffuitt hannom y siith testamentæ, oc mentæ hannom ther mett wor skeedh wretth, mett flere ordhtt thennom emellom wor. Tha epther tiltall, giensuor oc sagens leylichkeit wor ther saa paa sagtt, att all then anpartt, som frw Anne, mester Iffuer Iwll og Gundi Lange kundhe tilfalle wti forne gaardt y Gielste[tt] epther doctor Eriick, thet bør forne her Lauris att beholde sin liiffs tiid wbehindritt, eptherthii theres indsiigell fandes for breffuith, men the andre parther wti samme gaardt hagde hun icke magtt tiill att affhende lenger endh hun leffde, dog skulle alle the andre mettarffwyngge were plictug tiill att holle forne her Lauris samme hinds breff skadesløst, oc hues andre sager forne Gundi Lange oc her Lauris emellom wore, om sølluff eller andett, forpliigtæ wii thennom att skulle aldelliis were klartt oc endelig afftallitt epther thenne dag wti alle maadhe, oc forne her Lauris atth nydhe oc beholle hues queg, hun hannom y sitth testamente giiffuitt haffuer epther hinds testamentes lydelse. Datum Haffnie die omnium sanctorum, præsentibus Iahan Friis, her Prøbiørn, her Anders Bildhe, her Truedh, Per Ebbessen oc Iacob Hardenbierg.

København 1. Nov. 1540.¹⁾

*Mester Morten Bussert imod Søren Brygger, borger i Malmö.
Ang. en gaard i Malmö.*

*Gaarden tildømmes sagsøgeren i henhold til kgl. gavebrev²⁾.
Sagsøgtes livsbrev, der er udstedt af den udvalgte ærkebiskop,
dømmes dødt og magtesløst, da det ikke er medbeseglet af
domkapitlet.*

H. 1 fol 156 r.

Mester Morthenn Busartt

oc tiltalliitt Seuren Brygger, borger y Malmøø, fore en gaardtt ligendes ther samme stedz, som aff rette hører tiill Lunde biscop stiiffitt, oc tog ther halluff leyen aff om aarett. Ther tiill suariith Seuren Brygger oc y rette lagde etth breff, som mester Torbiørn Bille electus tiill Lunde stiiffitt hagde wd-giffuith, lydendes att handh hagde wntth hannom oc hans hustrw theres liffs tiidh samme gaardtt fore aarlig skyldtt mett saadan skell, att the skulle then bygge oc forbedre etc., som samme breff ytthermere wduiser, thiill huilckett forne mester Morthen suariith oc satte i rette, om thet breff burde lenger wedh magtt att bliiffue, som forne mester Torbiørn hagde wd-giffuith, ephtherthii capittell ey hagde thett mett hannom sambycktt eller beseqliith, om huilckenn sag the gaff thennom baadhe weluilligen y rettæ. Tha ephther sliig leyliighet sagde wii ther saa paa fore rettæ, att thet breff, som mester Torbiørn saa hagde giiffuitt forne Seuren Brygger oc hans hustrw paa samme gaardtt, bør ingen magtt att haffue, men were aldelliis døtt oc magteløst, ephtherthii capittell thet ey mett hannom beseyliigt oc sambycktt hagde, oc mester Morthen samme gaardtt att nydhe och beholle, ephther som wii hannom then wntth oc giffuitt haffuer. Datum Haffnie die omnium sanctorum, præsentibus presentis.

¹⁾ Jfr. s. 305.

²⁾ Da. Kancellireg. 1535—50 s. 54 (14. Sept. 1537).

København 15. Okt. 1540.¹⁾

Niels Stinder, borger i Roskilde, imod Elsebe, Jens Bosens enke, ved sønnen Frans Bosen.

Ang. Jens Bosens gæld paa 30 mark penge, en fjerding og en spand smør til Niels Mikkelsens bo.

Sagsøgte dømmes til inden 6 uger at fralægge sig gælden, ellers skal han betale den til de fattige, idet den er testamenteret til domkirkens Marie Magdalene alter. Sagsøgeren tilkendes 10 mark for sin umage. Intet hensyn taget til to breve udstedt af borgmester og raad om, at der ikke havde været »illet og kæret« paa gælden i 30 aar.

H. 1 fol 156 v.

Niels Stynder, borger y Roskyldtt, hagde y rette steffntt Elsebe, Iens Bossens epherleffuerske, oc tiltallett hindhe fore nogenn gielddt, oc er 30 march penninge, en fge oc 1 spandh smør, som hindes hosbondhe Iens Bossen skulle were Niels Mickelssen, fornē Niels Stinders hustrwes faderbroder, skyldug, som handh beuiste mett Niels Mickelssens regenskaps bog etc., oc i rette lagde en dom, som borgmester och raaedh y Roskiildhe hagde wdgiiffuitth, lyndes att the hagde tildømppt fornē Iens Bosens søn, som tha stoedh i rettæ, att affwerge samme gielddt mett eedh, quitte breff oc bewiisning eller samme gielddt wdgiiffue etc. Tiisligeste beuiste Niels Stinder mett Nis Mickelssens testamente, att handh hagde giffuitt tiill sancte Marie Magdalene alther y Roskiildtt domkyrcke samme gielddt, Ies Bosen hannom plic-tug wor mett mere fore en messe, ther fore stifftes skulle, oc i rette sette, om fornē Elsebe, Iens Bosens, ey burdhe samme gielddt att betalle mett flere ordtt etc. Ther tiill suarett Frans Bosen paa sin oc sin moders Elsebes wegne oc sagde seg ey att were witterligtt, att hans fader skulle were Nis Mickelssen saadan gielddt plic-tug, oc i rette lagde twendhe breffue, thet førstæ som Per Scryffuer, borgmester y Roskiildtt, oc Iens Hanssen raadmandh hagde wdgiiffuitth, lydendes att i 30 aar hagde ther aldriig weret ildhett eller kierddt paa then gielddt, før nw Nis Stiinder ther paa tall. Item thet anditt lydendes

¹⁾ Jfr. s. 305.

wti liige maadhe etc. mett flere ordtt, thennom emellom wor, om huilcken sag the gaff them y rettæ. Tha epther tiltall, giensuor etc. sagdes ther saa paa, att forne Frans Bosen paa sin oc sin moders wegne bør att affwerge samme gielddt mett sin eedh inden sex wger eller then att betalle, och nar samme gielddt wdkommer, tha bør hun att skiiffes tiill fattiige folcks nytte oc behoff, epther thii hun tilforne wor giiffuitth tiill guds thiennist, oc Niels Stinder att beholle the 10 marck aff the 30 fore sin wmag, handh ther paa haffuer¹⁾. Datum Haffnie sexta feria post Dionisii, præsentibus her Iahan Friis, her Tygge, her Prøbiørn, her Anders Bilde, her Truedh, Per Ebbesen, Iacob Hardenbierg.

København 17. Okt. 1540.²⁾

Niels Hansen, borger i Vordingborg, imod borgmestre og raad i Slagelse ved borgmesteren Peder Sur og Mikkell Koch.

Ang. Mogens Hansens død under »husfred og gaardgang« i Slagelse.

Sagsøgte frifindes for tiltale i henhold til Slagelse bys privilegier og et af sagsøgers og afdødes broder indgaaet forlig med byen efter fuldmagt fra slægt og venner.

H. 1 fol 156 v—157 r.

Niels Hanssenn, borger y Wordingborg, hagde i rette steffntt borgemestre y Slagelse oc tiltalliitt thennom fore hans broders Mogens Hanssenss dødh, som nogen tiidh siiden bleff ihielslagett y theres byy wden all skyldig, oc mentæ thet att were giortt mett wrett. Ther tiill suaritth Per Sur borgmester oc Mickell Kock, att samme hans broder Mogens wor komen ther tiill theres byy oc hagde ther drucken seg drucken mett noger her Iahan Oxes suenne oc ther offuer wille offuerfalle oc slaa theres mettborger Hans Knudssen oc iagiitt hannom indh wti Per Bendsens hus oc ther skødh epther hannom mett etth spydh oc gennem skødh hans hustrwes kleder, oc siiden thet giortt [wor]³⁾ tha ned-sloe handh Per Bendsens kram oc kiøbmandskap aff hans

¹⁾ Her ud for i margin: in præsentia regis.

²⁾ Jfr. s. 305.

³⁾ Siden er afslidt forneden.

windwe, och i sliig en oprør tha bleff handh slagett oc saa[r] giortt, oc sagde, att hues saær oc skaade, som [ha]ndh fiick paa s[amme] tiidh, thet wor giortt thennom wuidendes, saa the ey wiiste ther aff, oc berettæ, att theres broder Hans Hanssen hagde werett, nogen tiidh før endh fornæ Mogens Hanssen dodhe oc sagtt seg aff fultt magtt att haffue aff sin fader, broder oc alle slecktt oc wenner oc giortt en wenliig contractt och forliigelsemaall mett borgemester oc raaedh, paa thet att samme hans broder Mogens Hanssen ey skulle meste halsen oc maatte komme wti wiietth iordtt fore sliig en byfredh, som handh hagde giortt emodh theres byes friihett oc preuilegier, huilke theres preuilegier the oc fore oss nw i rettæ lagde, lydendes att huilcken wti theres by saa mett sin vaben oc werriig offuerfaldtt nogre theres borger, att haffue forbrott sin halss ther om, oc y rettæ lagde the samme contracts breff, lydendes att fornæ Hans Hanssen paa sin faders oc broders oc alle theres slecktt oc wenners wegne hagde weritt paa Slagelse raadhus, nogen tiidh før hans broder dødhe, oc giortt en wenlig contractt mett borgmester, raaedh oc byfogett y Slagelse oc all almwgen fore then trette och slag, som hans broder Mogens Hanssen oc thennom emellom kom, fore wden all keremaall oc tiltall ephther thenne dag fore seg, synne oc alle the, thennom tilhørdhe, fødhe oc wfødhe, huilcken contractt giortt bleff y theres offuerwerelse, som samme Mo[gens] Hanssen fulde, ther tretten paakom. Item ett aasiwns breff aff Slagelse byting, lydendes att nogle mendh hagde witt[nett], huorledes att Per Bendsen wor giortt hufred oc gaardgangh aff Mogens, ther slagen bleff etc. mett flere ordtt thennom emellom wor, om huilcken sag the gaff thennom i rettæ. Tha ephther thiltall, giensuor etc. wor ther saa paa sagtt, att borgmester, raaedh oc menighet y Slagelse bør aldellis fore th[en] sag quitte oc angerløse att were ephther theres preuilegiers¹⁾ oc then contracts breffs lydelse, som fornæ Hans Hanssen thennom saa giortt haffuer, oc thennom ey optherhæ fore then s[ag] tiill rettæ att staa wti noger maadhe, oc ther offuer forbiudhe wii alle, ehuo the helst ere

¹⁾ Christoffer af Bayerns stadsret VI § 17 (Kolderup-Rosenvinge: Gl. d. Love V).

eller were kundhe, wore borgmestre oc menighet y Slagelse fore then sag att feydhe ladhe eptther thenne dag wti noger maadhe. Datum Haffnie dominica post Galli, præsentibus Mogens Munc[k], Basii Chrestoffersen, Iacob Brockenhus, Eriick Ottzen, Iep Torbiørnssen.

København 28. Okt. 1540?¹⁾

Fru Lene Hak, hr. Hans Krafses enke, imod fru Eline Godov, hr. Henrik Gøyes enke.

Ang. 4 gaarde i Tystofte (Tjæreby sogn) og 4 gaarde m. m. i Magleby.

Godset tildømmes sagsøgte i henhold til tidligere herredagsdom og rigens kanslers dom, idet hendes mands med hendes samtykke udstedte skøde underkendes, da han ikke havde børn med hende eller lige saa godt gods at hæfte med. Den af hende fremsatte indsigelse, at hun var umyndig, da skødet udstedtes, nævnes ikke i domskonklusionen. Efter rettertingets henstilling frafalder hun krav paa kost, tæring og oppebørsel af godset. Hun faar ret til at forfølge sin sag for rigens kansler.

H. 1 fol 157 v—158 r.

Frw Liene oc frw Elline.

Wor skicket fore oss paa wortt rettherting oss elskelige frw Liene, her Hans Katzis[!] ritthers efftherleuerske, og hagde y rette steffnidt oss elskelige frw Ellinne, her Henrick Gøye ritthers epttherleuerske, fore nogle gaarde oc godz, som hendes hosbon her Hans Krase hagde kjøpt aff her Henrick Gøye, som er fire gaarde liggendes y Flackebiergsherrit i Tyffstoffte y Tiereby soghenn oc wtii Magleby soghen po Stiiffnes 4 gaarde, som Nis Kaare, Knud Suder oc Karenne Ottes paa bo met twende øde wengi etc., oc y rette lagde forne her Hennricks skiødebreff vdgiiffuit vnder gudz aar 1527, lydendes at forne her Henrick Gøie mett syn hustrues frw Ellinnes sambtiøcke hagde soldt och affhendt fra seg oc sine arffuinge oc tiill her Hans Krasse tiill Bastnes oc hans arff-

¹⁾ Fol 157 v—159 r er med samme skrift; da to af disse domme er dateret med aar 1541, skal alle disse domme maaske henlægges til dette aar.

uinge samme gaarde oc godzs met all theres rette tiilligels tiill euerdeliig eye, oc mente, at hinde burde samme godzs att nyde oc beholle epter hines skødebreffs lydelse. Ther tiill suaaridt for^{næ} frw Ellinne, at thet gotz, som hindis hosbonde her Henrick Gøie for^{næ} her Hans Krase saa solt oc skiøtt haffde, thet wor hines ret arffue gotz oc wor giordt y hennes vmyndig aar, oc før hun fick barn mett ham, oc ey handt hagde so gott godzs wiidt at hette then tiidt, oc beuiste, at samme gotz wor henne ighen tildømp^t aff os oc wort elskelige Danmarcks riges raad tiill thenne neste forledne herredag, som stoe vti Otense, oc sydhen hagde hun forfult sin dag mett frw Lienne ind for wor oc riigens canceller tiill steffning oc møtt oc ther fanghet dom fore segh, huilcken dom¹⁾ hun y rette lagde, lydendes at hende wor tildømp^t att nyde oc beholle samme gotz, som wor hines rette arffgotz ept^{her} wor doms lydelse, oc satte y rette, om her Henrick Giøye motte haffue thes magt at selge eller affhende hines gotz, epter thii handt hagde ey so got godzs wed att hette, oc ey hun then tiid hadde barn mett ham, huilcket hun strax beuiste met eth obit besegli^{dt} breff, som her Moghens Gøye hagde vdgiffuit, lydendes at handt ey hagde noghet godz wedt at hette, then tiid hun kom y hans seng. Tha ept^{her} tiiltall, giensuaar oc saghens leylighet sagde wii ther saa po for rette, at for^{næ} wor dom, som vdgiffuet er y Othense, oc tisligest then dom, som wor oc riigens canceller vdgiffuit haffuer, bør wiidt sin fulde magt at bliiffue, oc for^{næ} oss elskelige frw Ellinne samme gaarde oc gotz at nyde, bruge oc beholle ept^{her} samme wor doms lydelse, ept^{her}thii for^{næ} her Henrick Gøie ey haffde so got gotz wed at hette oc ey heller haffde barn mett for^{næ} frue Ellind, then tiidt hand hennes gotz so solde oc skiøtte, och then opbersell, som ther aff opbaaridt er mett kost oc tering, offuergaff for^{næ} frw Ellinne for wor bøns skyldt, dog skall hun nyde sin forfylling y samme gotz for wor og riigens cantceller, som hun thennem slap. Datum Haffnie die Simonis et Iudæ, præsentibus Iehan Friis, her Tyge Krabe, Moghens Munck, her Anders Bilde, her Trued

1) R. 1 s. 7 (1539 6. Juni) og F. 2 fol 43 r.

Wulffstandt, her Esge Bilde, her Knudt Rudt, Per Ebbesen
oc Iacob Hardenbiereg.

København 26. Okt. 1540?¹⁾

*Peder Lauridsen Norby imod jomfru Anne Marsvin og
hr. Verner Grott ved Axel Urne.*

*Ang. to vicariedømmer, til St. Mortens alter i Vor Frue
og St. Karens alter i Albani kirke, begge Odense.*

*Da sagsøgeren ikke møder, tildømmes godset jomfru Anne
Marsvin i henhold til hr. Verner Grotts skøde, indtil sag-
søgeren møder med bedre beviser.²⁾*

H. 1 fol 158 r.

Axell Wrne paa iomfrw Annes wegne.

Wor skicket fore oss paa wort rettherting oss elskelige
Axel Wrne, wor secretherer, paa oss elskelige iomffru Anne
Marswiinssdatters oc her Werner Grottes wegne och bødt
seg wtii alle rette modt oss elskelige Peder Norby, ephthersom
beuiseliigt wor, at forne Per Norby hagde thennum mett wor
steffning hiidt y rette steffnidt tiill thenne neruerindes herre-
dag om noghen trette, som thennom emell[om] er fore nogiit
godz liggendes tiill twende vicarier wti Otthense, som er tiill
sancti Morthens alter y wor frue kircke oc sancti Karinn alter
y s. Albani kircke, som forne her Werner hagde soldt oc skøtt
forne iomfrw Anne Marswiinssdatter, oc forne Peder Norby
menthe sig at skulle were metarffuing ther tiill etc., oc
haffuer forne oss elskelige Axell Wrne paa forne iomfrw
Annes oc her Werners wegne huer dag nw vtii 14 dage, siidhen
thenne almindeliig herredag paa gick, bodhet seg wtii alle
rette, oc ey forne Per Norby eller nogen paa hans wegne her
møde wille att gaa vtii rette y then sag wti nogher maadhe,
oc sette forne Axel Wrne wtii rette paa forne iomfrw Annes
oc her Werners wegne, om thennum paa theres wegne ey
burde att haffue dom wtii then dag, oc om forne Per Norby
ey wor pliclug att staa thennum tiill rette ephther wor reces-

¹⁾ Jfr. s. 305 og s. 372, evt. 1541 25. Okt.

²⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 311 = 1541) og F. 2 fol 168 r.

ses¹⁾ lydelse, epther thy handt thennum so logliig steffne[t] mett wor steffning, oc ey sielluff eller nogen paa hans wegne mødhe wille. Tha epther sagens leilighet sagde wii ther so po for rette, att thet skiøde, som forne her Werner forne iomfrw Anne Marswiinssdatter po samme gotz giordt haffuer, bør wiidt sin magt at bliiffue, oc iomfrw Anne samme godz att nyde, bruge och beholle, so lenghe forne Per Norby kandt thet anderledes beuise oc wiill were y rette oc forne Per Norby at staa iomfrw Anne oc her Werners tiill rette, eptherthii handt thennum logliigh steffnde, som beuiseliigt wor, oc ey sielffuer eller noger paa hans wegne møde wille epther wor recessis¹⁾ lydelse. Datum Haffniæ, tertia [feria] ante Simonis et Iudæ, præsentibus her Prøbiørn Podebusk, her Trwed, Magnus Gyldenstiern, Magnus Munck, Peder Ebbesen, Basse Christoffer[sen], Iacob Brockenhuse.

København 27. Okt. 1540?²⁾

Hr. Joachim Knudsen i Skamby imod hr. Predbiørn Podebusk ved Knud Gyldenstjerne.

Ang. altergods tilhørende St. Karens alter i Odense Vor Frue kirke.

Godset tildømmes sagsøgeren, der fremlægger dom af landemode, dom af konge og rigsraad, samt livsbrev paa altergodset fra giveren. Han tildømmes oppebørsel af godset, fra den dag konge og rigsraads dom blev afsagt, og sagsøgte skal bøde for hver 6 uger, han har siddet samme dom overhørig.

H. 1 fol 158 v.

Hær Iachim Knudhssen her Prøbiørn.

Wor skickett fore oss her Iachim Knudssen y Schamby, hagde steffnit her Prebiørn for nogher gaarde oc gotzs ligen-des tiill sancte Karinne altar y wor frue kircke y Otthense, oc forne her Prebiørnn haffde thennum ther fra taget oc holt hannum for nogen aar, oc y rette lagde eth dom vdgifuit paa landemedede[!] oc eth andhet, som wii oc wort elskelige Dan-

¹⁾ Københavnske reces 1537 § 11.

²⁾ Jfr. s. 305 og 372, evt. 1541 27. Okt.

marcks riiges raadt haffde vdgiiffuit i Otthense¹⁾ oc tildømp^t forne her Iacob paa alterens wegne samme gotz med hues bagstadt, ther epter stoedt. Ther tiill suaarede os elskelige Knut Gyldenstierne paa forne her Prebiørnns wegne, at Niels Brock haffde iche vthen wnth samme gotzs tiill forne alter paa en tiidt lang, oc ey handt haffde giiffuit ther anthen breff eller segell paa, och wor thet skedt før wor reces²⁾ bleff vdgiiffuit po sodanne kirckens forlening, oc menthe, forthii forne Niels Brocks børn maatte nyde samme gotzs. Thiil huilcke de[!] Iacob suaare[de], at hand haffde forne Niels Brocks presentatz hans liiffs tiidt po samme alterens renthe etc, mett flere ord thennum emellom forløb. Tha sagde wii ther saa paa for rette, at forne oss elskelige Iachim Knutsen bør att nyde, bruge oc beholle samme gaarde oc godz po forne altars wegne met all theres rette tilligels, oc ther tiill met huss opbørssell, som ther aff opborridt er ept^her forne wor doms lydelse, oc oss elskelige her Prebiørnn Podebusk att stande oss elskelige her Iachim Knutsen oc oss tiill rette for huer 6 vgher, handt haffuer siidet wor dom offuerhøriig, oc bøde ther for ept^her wor receses³⁾ lydelse. Datum Haffnie vigilia Simonis et Iudæ, præsentibus her Tyge, her Anders Bylde, Moghens Munck, her Truedt, her Esge Bilde oc Iachim Herdenbierge.

København 4. Nov. 1541?⁴⁾

Gabriel Gyldenstierne, lensmand paa Ørum imod Christiern Steen.

Ang. bortkomne varer og fæste af en gaard i Ty.

Sagsøgte dømmes til at erstatte, hvad sagsøgeren kan bevise, at han har taget af hans gods. Han dømmes til at fraflytte gaarden, mens sagsøgeren frafalder den fredløshedssag, som han har forfulgt med sandemænd imod ham.

H. 1 fol 158 v—159 r.

1) Jfr. s. 528.

2) Københavnske reces 1536.

3) Københavnske reces 1537 § 10.

4) Jfr. s. 305 og s. 372, trods den udtrykkelige datoangivelse er den næppe korrekt, bl. a. faldt Simonis et Judæ dag 1541 paa en fredag. Snarere skal dateringen være 1540 29. Okt.

Gabriell Gyldenstiern Chrestiern Stenn.

Vor skickett fore oss Gabriell Gyldenstiern och haffde y rette steffndt Cristiern Steen oc tiltallet ham for noget korn, flesk, fiske oc andhet gotz, som hans foghet skulle haffue førdt y hans gaardt, oc ther skulle haffue bleffuidt vnder-
slaghet, oc tisligest waar indkommen y samme gaardt emodt hans mynde oc aldriig haffde fest gaardhen aff ham, och ther for haffde forfuldt hannum mett sandemendt, so lenge tiill handt wor wordhen fredløss etc. Ther tiill suaredhe forⁿe Cristiern, at then tiidt forⁿe Gabriels foget lod føre hans landgilde aff Thy, tha laa hand tiill hans po weien met samme landgilde, oc strax fiørde thet aff gaardhen mett segh, oc samme fogidt haffde stedit ham, hues handt haffde at brughe aff samme gaardt for 20 marck mett flere ordt etc. Tha ephther saghens leglighet sagde wii ther so po for rette, att hues gotz, som forⁿe Gabriell Gyldenstiernne kandt beuise, att forⁿe Cristiern Steenn haffuer fanget oc forkommet som hannum tilhørde, ther bør hand att stande hannum for tiill rette, oc skall hand rømme ham samme gard for trydie dag paaske fyrst kommenndes, oc offuergaff forⁿe Gabriell Gyldenstiernne thet fredløsse maaldt, som ham wor offuerganghenn, for wor bønns skyldt. Datum Haffniæ sexta feria post Simonis et Judæ, anno domini 1541, nostro ad causas sub sigillo teste Georgio Quitzow iustiaro nostro dilecto.

København 24. Okt. 1541?¹⁾

Christine Knudskone i Trelleborg imod Poul Jude, byfoged smstds.

Ang. fængsling for tyveri og beslaglæggelse af ejendom uden bevis.

Sagsøgte, der ikke er mødt, dømmes til for borgmestre og raad i Trelleborg at gengive sagsøgeren, hvad han har frataget hende, før han fritages for den kaution, han har stillet.

H. 1 fol 159 r.

1) Jfr. s. 372, evt. 1540 25. Okt.

Wor skicket fore oss Cristine Knutzkone y Trelleborrig, haffde y rette steffnet Pouell Iude, byffoget ther samme-stedzs, oc beclaghet, at han haffde po grebet henne for tyffuerii oc satte henne vtii fengsell oc konghens iern, tiill saa lenge hennes fader motte ganghe tiill aff sin blødhet oc vforstandiighet at vdløsse henne for 100 løde march, oc ther tiil togh hand allt hennes gotzs, som noget werdt waar, oc dogh ey tog henne y noger ferske gerningerh eller kunde beuisse henne noghen tyffueri offuer, oc haffuer forn^e Cristine Knutzkone her fortøffuit mere end 14 dage oc altiit bødt seg y alle rette, oc ey forn^e Pouell Iude møtte eller noghen paa hans wegne, som ret pleige wille, dog hand wor loffliig steffnt. Sagde ther so aff paa rette, at forn^e Pouel Iude bør at holdis tilstedhe oc ey slippes aff then borghen, hand oss satt haffuer, før handt fultgiør forn^e Cristine Kuntzkone oc ighen giiffuer henne, hues pendinge oc gotz hand henne affskattet oc fra taghet haffuer, oc skall handt thet giøre for burgemesthre oc raaedt i forn^e Trelleborrig oc ther still[e] henne tiilfredtz. Datum Haffnie secunda feria post Seuerini, præsentibus Moghen[s] Munck, Basse Cristophersen oc Iacob Brockenhuss, anno domini [15]41, nostro ad causas sub sigillo teste Georgio iustitiario nostro dilecto.¹⁾

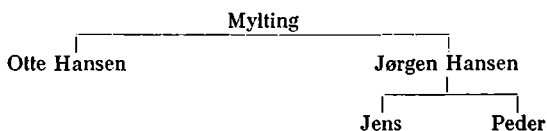
København 15. Okt. 1540.²⁾

Knud Gyldenstjerne paa Niels Lunges vegne imod Peder og Jens Jørgensen (Mytting).

Ang. pant i Brunsgaard i Næstebølle (Bøstrup sogn).

¹⁾ Fol 159 v er ubeskrevet. Mellem fol 159 og 160 findes en indsat strimmel: Then eyendom vdi thet pant, som Daudid Arildsen haffer sold her Mogens Gøyes fader, bør her Mogens Goye af[werige?]. (Jfr. s. 355 f.).

²⁾ Jfr. s. 305.

Gaarden tildømmes sagsøgeren som pant, indtil den indløses i henhold til fremlagt pantebrev. De sagsøgte, der ikke møder, skal betale, hvad de har oppebaaret af gaarden, eller møde i retten med bedre beviser.

H. 1 fol 160 r.

Niels Lungæ.

Vor skickett fore os paa wortt rettherting Knudt Gyllenstjerne mett fuldt mag[t] paa Niels Lunges wegne oc hagde i retthe steffntt Per Jørgenssenn oc Iens Iørge[nsen] fore een gaardt kallis Brunsgaardt ligendes paa Lawindt, som Niels Lung[æ] i pantth haffuer, oc the holle hannom fore, oc beretthe Knudt Gyllenstjerne pa[a] Niels Lunges wegne oc beuiste, att theris retthe steffnedag att møde w[or] nw sancti Michels dag nest forledenn, oc handt altiit siidenn haffwe[r] baadet seg wti alle retthe, oc ey Peder Iørgenssenn eller Iens Iørgenssen eller noget andenn paa theres wegne her møde wille att pley retth i then sag, menn siider wor steffning offuerhörig etc. Oc i retthe lagde Knud[t] Gyllenstjerne etth obith besegliith pergmentz breff wnder gudtz aar 1521, lydendes att Otthe Hanssenn wti Bircking gaardt hagde pantt sath Iens Iull two pd. korn wti en gaardt ligendes paa Lawindt wti Nestebølleby i Bystrop sogenn, som Hans Hanssenn iboer, fore 40 march danske pendinge, som gille oc geffue ere wti Danmarck, att nyde oc beholle, suo lenghæ thet bleff hannom eller hans arffuingæ logliig affløstth etc. Item etth anditt besegliith papyrs breff wnder gudtz aar 1536, lydendes att Iens Iull haffwer opladtt Niels Lunge tiill Atzertorp samme panthebreff, som han[dt] hagde paa thenn gaardt paa Lawindt, som kalliis Brunsgaardtth, som Hans Hanssenn ibode, oc wnth oc opladett hannom all thenn landgille oc indfestning, som haffuer igiennstandett, siiden k. Chrestiernn drog aff riigett etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder. Oc satthe Knudt Gyllenstjerne wti retthe paa Niels Lunges wegne, att epherthii for^{næ} Iens Iørgenssen oc Per Iørgenssenn suo logliige steffntt waare, oc handt nw saa lenge haffwer forbiidett epher steffnedagenn, oc ey the eller nogre paa theres wegne møde wille att pleye retth i then sag,

om hannom ey burde att haffue dom for seg. Tha epther sagens leylighet wor ther saa paa sagtt fore retthe, att forne Niels Lungæ oc hans arffinge bør att nyde, brugæ oc beholle forne 2 pundth kornn wti Brunsgaardt fore etth friith bruge-
ligtt pantth, intill suo lenge thet logliig løsiis hannom eller hans arffinge aff epther forne pantebreffs lydelse oc Per Iørgenssenn oc Iens Iørgenssenn attigengiffue Niels Lungæ, hues opbørsell, som skelliig beuises kandtt, att the haffue opbaarett aff samme two pd. kornn, wdenn noger kandt komme fore os met bedre beuisning paa wortt rettherting. Datum Haffnie sexta feria post Dionisii, præsentibus Iahann Friis, her Tygge Krabbe oc Esgii Bille.

København 15. Okt. 1540.¹⁾

Jens Troelsen paa sin moders vegne imod hr. Predbiørn Podebusk paa sin hustru Anne Gyldenstiernes vegne.

Ang. et mageskifte af sagsøgerens 5 gaarde, een i »Halle-lille« (vel Haldagerlille), een i Lundforlund, een i Flakkebjerg og to i Lundby og sagsøgtes gods i Vendsyssel, som sagsøgeren hævder ikke udgør fuldt vederlag.

Da sagsøgte mod sit løfte ikke møder, dømmes han til inden 6 uger at udlægge sagsøgeren hans sjællandske gods, med mindre han forinden giver møde og beviser, at mageskiftet var uigenkaldeligt.

H. 1 fol 160 r—160 v.

Iens Trogelssenn.

Vor skickett fore oss Iens Trogelssenn oc bødt seg wti alle retthe emodtt her Prøbiørnn Podebusk ritther, epther som the forfundenn wor her paa wortt slotth Kiøbenhaffnn att møde fore oss paa baade siider retth sietthe wgedag ther nest epther, som her fore os beuist wor mett wortt breff, wii thenn tiidtt wdgaff, att her Prøbiørnn thenn tiidtt paa skødt, att handt icke hagde synn beuisning tilstede, menn wille føre thenn, ehuor handt forfundenn bleff etc., oc wor nw wti løgerdags siist forledenn theres retthe sietthe wgedag att møde, och Iens Trogelssen haffwer nw wti sex dage bodet seg wti alle retthe, oc ey her Prøbiørnn eller nogre paa hans wegne her møde wille att pleye rett i thenn sag

¹⁾ Jfr. s. 305.

om nogenn tretthe, som thennom emellom er fore eth mageskiffthe, som Iens Trogelssenn berethe, att ther giortt wor nogenn tiidh siidenn forledenn emellom her Prøbiørns hustru fru Anne oc Iens Trogelssens moder i suo maade, att frue Anne skulle haffue these fem epherscreffne gorde wti Sielandt ligendes, en kalliis Halle lylle, thenn andenn i Lundforlundt, then tredie i Flackebiergby oc the andre tuo i Lundby i Hammers herritt, som stander fore pendinge skyldtt, oc Iens Trogelsens moder skulle haffue ther emodt nogre gaarde oc godtz wti Wendsytzell ligendes, oc beclagitt Iens Trogelssen, att hans moder icke hagde fangitt fuldt wederlag fore samme gaarde oc godtz, suo thet godtz wti Wendsysell icke er ner saa gotth tiill skyldtt oc landgille, som thet anditt wti Sielandtt, oc berethe, att samme mageskiffthe wor thennom giortt wenlig emellom tiill en tiidt oc icke lenger, endt the thet holde wille, oc beclagett, att her Prøbiørn holler hannom samme godtz fore ther wdoffuer, oc menthe, att hannom burde sith eygitth godtz igienn epher sliig leylig[het], oc satthe wti retthe, att epher thii her Prøbiørn eller ingenn pa[a] hans wegne her møde wille att pleye rett i then sag, epher som handtt forfundenn wor, om hannom ey burde sith eygitth godtz igienn oc haffue dom fore seg. Tha epher sagens leylighet wor ther saa paa sagtt fore retthe, att her Prøbiørn paa syn hustrues vegne bør att wdlegge Iens Trogelssen samme godtz wti Sielandt oc igien annamme thet godtz wti Wendsysell ligendes indenn sex wger epher wor ordinantz¹⁾ lydelse, wdenn hues handt her forinden skelliig affuise kandtt, att samme masgeskiffthe anderledes giortt wor, endt som forscreffuett staar. Datum Haffnie sexta feria post Dionisii, præsentibus Iahan Friis, her Tygge Krab[be], Esgi Bille og Knudtt Perssen.

København 1540.²⁾

Hans Urne paa sin fader Knud Urnes vegne og mester Claus Urne paa egne og sin broder Jørgen Urnes vegne imod fru Anne Rønnow, hr. Johan Urnes enke.

¹⁾ Københavnske reces 1537 § 10.

²⁾ Jfr. F. 2 fol 100 v og R. 1 s. 155.

Ang. arv efter biskop Lage Urne.

Sagsøgte fremlægger en dom afsagt af rigsraader efter kgl. befaling, der fritager hende og mester Claus Urne for hinandens krav, mens hun efter loven skal fralægge sig Knud Urnes krav.

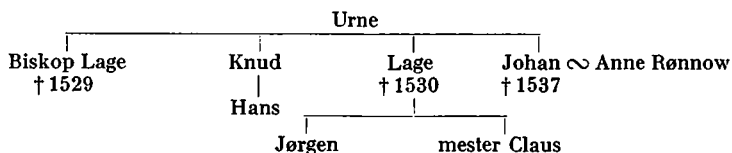
Sagsøgte dømmes til at overgive Knud Urne et register over, hvad hun og hendes mand har oppebaaret af afdødes ejendom. Paastaar sagsøgeren, at opgørelsen ikke er udtømmende, skal hun fralægge sig anklagen efter Sjællands lov.

H. 1 fol 161 r—161 v.

Hans Wrne paa sin faders Knudh W[rnes]¹⁾ wegne,
mester Claus etc. oc frw [Anne].

Vor skiickitt faare oss paa wortt retthertingh oss elskelige Hans Wrne paa syn faders Knud Vrnes vegne, meste[r] Claus Wrne paa synne och paa siindtt broders Iørgen Vrn[es] wegne och hagde i retthe steffnetth oss elskelige fru Anne, her Iohand Vrnes ritthers ephtherleffuerske, tiill Ryg[aard] och tiill talidtt hinde faar en arff ephther biiscop Lage Vrn[es] dødt, (hues siell gud node []), saam wor y gull, søloff, boo, bosckap, cleder, clenodier, iordegaas oc brøffue s[chab?], som the kiendes thennom vanladie wdy och wy [= ey!] hafude faadt fylest, saam thett segh burde wdy sysskynds[kiff]tthe. Ther tiill suoritt oss elskeliigh fru Anne, att th[ennem] waar gangen en dom ymellom wdy Otthensse fore gaade men eptther waar beffallingh, och y retthe lagde si[n] dom, saam oss elskeliigh Iørgen Qwitzow, Eriigh Kr[om]dyge, wore mendtth och raadtt, Anders Emmyssenn mett [flere] eptther wor beffallingh haffde wdgiffuitt, lyndes att the haffde dømtt forne fru Anne och her Iehan Vrnes aruinge quitt och angerløss wdy thenn sagh, fore hues [me]ster Klaffs Wrne hagde tallett hinne tiill paa sin och

¹⁾ Kanten af fol 161 r er beskadiget, men lakuner er søgt udfyldt i [].

syn broders Iørgen Wrnes wegne efftther theris egitt brøffs lydelse, mend hues Knud Wrne wille ytthermere talle hinne eller the hynnde paa om synd anpartt, och hund icke skelliigh affwiise kunde, eller hand icke skelliigh offuer beuisse kunde, thett skulle hun faarwergge eptther logenn, tisligherste om the wylle ytthermere the hynne paa andre brøffue, end hund y retthe lagde, thett skulle hund oc aruerge[!] eptther loghen, mend hues gull, sølff, pendinge, brøffue och anditth, saam eptter thenne dagh findes kunde och icke wor kommend thill skyfftte, thett skulle komme alle arui[n]ge tiill gode, och gaa ther om saa myggitt saam rett er etc., saam samme gaade mend[s] dom ytthermere vduisser och indeholder, oc satte wdy retthe, om hinde eyedes ther ydermere att suore tiill eptther hinded doms lydelse, mend hues hund ytthermere efftther samme doms lydelse byrde att gøre, thett wille hun altid were offuerbogdygh tiill wdy alle maade, mett flerre ord them emellom waar, om huilcke sager the gaffue them y retthe paa alle syder.

Tha eptther tiiltall, gensuor och saagens leglighet waar ther saa paa sagt faar retthe, att hues foræ fru Anne eller Iehan Vrne, hindis hosbonde, annammitt eptther biscop Lage Wrnes dødt wdi guldt, sølluff, pendinge, bo, boskaff, kleder, klenodie, brøffue, iordegaas och anditt, thett bør hinde att anttvore fra sygh paa itt klartt register tiill fornøffne Hans Vrne paa sin faders Knud Wrnes wegne och mester Claus Vrne paa sind och sin broders wegne, wylle thy sie hinne, att mere er oppeboritt, en samme register findes, tha skall het eller hinded werge thet affu[e]rge eptther Siellans loff.

Thy dom haffuer ko. ma. mett hans nodes raadtt

saam er Iehan Fris, her Prøbørngh Paadebusk, her Tyge Krabe, Ma[g]nus Monck, her Anders Bilde, her Eski Billi, her Trude Wluetand, her Knudtt Rudtt, her Mag[en]s Gyllerderstierne, Peder Ebisen och Iacob Hardonbierdygh.

København 1540.¹⁾

Niels Markvardsen (Skjernov II) imod Jørgen (Johansen) Urne.

¹⁾ Jfr. s. 305 og Danmarks Adels Aarvog 1916 s. 437, hvorefter drabet synes sket 1540 eller tidligere.

Ang. drabet paa Niels »Markvardsen« (= Nielsen, Skjernov II).

Sagsøgte frifindes, da han beviser, at han ikke tilføjede afdøde noget saar, men tværtimod forbød drabsmanden, hans moders svend, at gøre afdøde fortræd. Hvis afdødes slægt og venner vil tiltale sagsøgte for at have hjulpet drabsmanden til flugt, skal de dog have adgang dertil.

H. 1 fol 162 r—163 v.

Niels Marquordssenn oc Iorgenn Wrne.

Wor skickett for oss paa vortt rettherting oss elskelige Niels Marquordssen oc hagde y rette steffnett oss elskelige Iørgen Vrne oc tytlaedt hannem for sin søns Niels Marquordssens død, som nogen tyd forløben sin bleff ihieslagen paa Estrup. Oc y rette lagde han nogle breffue oc wittner, liudendes huorledis samme sag seg forløb, then tyd hans søn slagen bleff. Ther tyll suorede fornē oss elskelige Iørgen Vrne, att han icke wor hans søns banemand, endog hans modhers suend, som wor tidtt med hannem faren, oc fornē Niels Marquordssen kom ord ymellum om en krandts, oc han ther offuer bleff siiden slagen aff fornē hans moders suend Seuren Perssen, oc ey han wor skyldiig y hans død eller gaff ther nogen sag tyll, som han hagde gode besegled breff oc wittner paa, huorledes sagen begyntt wor fra første oc tyll siiste. Først y rette lagde hand ett breff, som oss elskelige Lage Brade, wor marskalk, Ienuold Ienssen, Eskyll Gøye, Per Oxe oc Niels Skram, wore hoffsinder hagde beseglett oc vdgiffuitt, liudendes att the mett flere vor hoffsinder oc suenne vor forsamled paa wortt slott Kiøbenhavn, tha hagde thy kalled for them nogle oss elskelige Knud Gyldernstiernes suenne som wor Niels Skriffuer oc Tomes Skredder, oc attspurde thennem, huorledes ten sagh forløb vtty Estrup borgestoffue, ther Niels Marquordssen slagen bleff, tha framginghe thy oc bad them saa Gud tiilhielpe, att thy viilde siige theres sandighen ther om, oc vittnede, att Niels Marquordssen hagde syttth vtty Estrup borgestoffue med nogle flere gode karle, oc tha kom Iørghen Vrne ther ind oc lod sinne stefflede drage aff, oc tha kom fornē Niels Marquordsen oc fornē Iørgen vti snack

oc thale sammen om iackt [*aaben plads*] oc alle honde skemptt oc om en krantt, Niels hagde paa hatthen. Then bad Iørgen Vrne hannem om. Tha sagde hand, att hand ville icke gyffue then for hundritt gen. Tha sagde Iørgen, att hand ville rende med hannem ther om, tyll huilkett Niels suorede ia oc sagde, thett maa vell verre, med flere ordtt oc thale thennem ymellum wor, oc ey nogett andett formercke kunde, end thett wor theres skemptt poo begge sider. Saa offuer-goffue thy then snack, oc Niels satte krantzten paa sin hatt, oc Iørgen bad hannem then beholde som en god karll. En føye ther efftther opstod Niels Marquordsen oc satten hatten paa hoffuedett, och spranck offuer borrytt. Tha fald kranzen aff oc vnder boredtt oc tog syn kiorttell oc suerdtt oc gick for dørren, oc tha optog Seuren Perssen kranzen vnder boredtt och sagde, her er Niels Marquordsens krantt, som hand holder saa møgett aff. Strax ther eptther kom Niels Marquordsen ygen ind y borrystoffuen oc suor, att ther skulle en død for hans krantt y afftthen, oc wille werrett till Iørgen Vrne, och karlene holte hannem oc bad hannem giffue siig till fredtt, thy Iørgen haffde icke hans krantt, men kranttzen vor till stede och hand skulle fange then saa god ygen, oc ther eptther loffuede hand them handtt taskning, att hand vilde verre till fredtt oc igien an[n]amme syn krantt, oc som the sloppe hannem løs, løb hand strax op till Iørgen Vrne oc slo till hannem med sitt suerdtt, som hand sadtt for boredtt, oc Dionisius, Enuold Iensens suend, holt Iørgen Vrne, att hand icke kom løs eller gjorde nogen handgierningh paa forne Niels Marquordsen y noget mode, saa kom Seuren Perssen oc bad Niels Marquordssen, att hand vilde thage sin krantt igien, han fand hannem wnder boredtt, och vor vduldt, y thett samme slog hand till Seuren Perssen, oc the kom sammen oc omkuld paa gulluid, saa ropte Iørgen Vrne oc bad thennem verre y mellom, att ther inghen skade skulde skee, oc ropthe besønderliig paa Søffren Perssen, att hand icke skulle slaa, vttu thett samme, som thy laa paa gulluedtt oc droges, stack forne Seuren Perssen Niels Marquordssen sind baanesaar med hans daggertt, oc gjorde Iørgen Vrne aldels ingen skade eller handgierning paa forne Niels Mar-

quordsen eller motte om hans død y noget maade, oc ydermere sagde forne Niels Skriffuer oc Tommis Skredder om thisse ord oc vittner, att the vilde thett bestaa y huor, som behoff giorres, oc ey thy worre tillkøpthe till samme ord oc vittner y nogen maade, som samme breff ydermere vduiser och indholder. Thessligest y rette lagde hand etth breff, som oss elskelige Anders Emmickssen, Korfitts Hardenbiergh oc Iens Nielssen, wor skenck, met flere haffde vdgiffuett och beseglett, oc et andett, som Iens Baad, then tiid os elskelige Knud Gyldeenstiernes køgemesther, Dyrick Quittsuoo oc Mattis Lund, fogett paa Estrup, hagde beseglett oc udgiffuet, liudendes alle ved enss pas, som thette vittne giorre, som forscreffvit stor. Tha offuer randsagett vy begge parthernis vittner, bode the oss elskelige Niels Marquordsen y rette lagde, oc the oss elskelige Iørgen Vrne y rette lagde, om ther wor nogle, som lydde emod huer anden. Tha fandtes samme vittner ved eens meningh, oc ey thennem nogett brysthet emod huer andre, att vii faarfare kunde, ytthermere endt Iørgen Vrnis vittner bedre oc videre forklarett sagen, end the Niels Marquordssens breffue oc vittner giorde, oc satte forne oss elskelige Iørgen Vrne vtti rette, om hand burde eptther sliigh leylighed att stande oss elskelige Niels Marquorsen till rette for hans søns død, efftther thy thett ey uor beuiseligtt eller kunde findes, att hand vtti noget maade hagde giortt handgierning paa hannem oc ey bad Seuren Persen gørre hannem nogen skade eller saar, men rofftte besynd[er]liig paa hannem, att forne Seuren Perssen skulde aldeliis verre hannem vbeuerett, om hand ey for then sag burde quitt att verre eptther hans bevissningers liudelse med mange flere ord oc thale, som thennem ymellum forlob, om huilken sag ty goffue thennem bode y alle rette. Tha efftther tilltall, gensuor, breffue, beuisning, som her for oss vtti rette lagdes, oc sagens leylighed, sagde vy th[er] saa paa for rette, att efftther thy thett ey kand giorres beuis[e]ligtt eller befindis, att forne Iørgen Vrne giorde paa forne Niels Marquordssen nogen handgierningh oc ey heller g[aff] Seuren Perssen nogen befalling eller orsage tyll att slaa hannem, mendtt badtt verre hannem quitt, for forne Iørgen oc Niels skyldes venner att, tha bør forne oss

elskelige Iørgen Vrne ey ba[ne]mand att verre, men verre aldeliis quitt, frii oc angerløss for fornē Niels Marquordsens dødt, men ther som Niels Marquordssens slegtt og venner ville beskylle Iørgen Vrne for, att han skulle hiolpett fornē Søffren Perssen y sitt behold, nar the hannem ther om ville tiltalle, ther gaa om saa møgett so[m] retth.¹⁾

København 1540.²⁾

Jens Pedersen, skriver paa København slot, imod Gøye Madses i Skelskør ved fru Anne Rønnow, hr. Johan Urnes enke.

Ang. en gaard i Skelskør.

Gaarden tildømmes sagsøgte i henhold til kgl. dom og skøde fra klosteret i Skelskør, med mindre sagsøgeren beviser, at hans fader, der havde testamenteret klosteret gaarden, bortgav mere end sin halve hovedlod paa sit yderste.

H. 1 fol 164 r.

Iens Perssen, scryffuer paa Kiøbnehagen,
oc Gøye Mattzes.

Vor skickett fore oss paa wortt rettherting Iens Perssen, scriffuer paa wortt slott Kiøbenhagen, oc hagde y rætte steffnitt Gøye Mattzes y Skelskør for en gaardt ther samme stedttz, som hun vtty baadhe etc., som hans fader hagde giffuett y siith testementhe tiill closteriitt y fornē Skelskør, oc hand wor rett arffuing tiill, som han beuisthe mett thuinde tingsvindner. Ther tiill suorett fornē Gøde Mattzes hinds fuldmyndighe budh, som vor oss elskelige fru Anne her Iehan Vrnes rytthers efftherleffuerske, att fornē Gøde Mattzes hosbondhe (hues siell gud haffue[]) kiøpthe samme gord aff closther y fornē Ske[1]skør, som hun strax beuisthe mett eth priers och conuents skødebreff ther samme stedz vdiiffuett vnder gudtts aar 1513, oc ther offuer y rætte lagde wortt dombreff, att samme gaard wor hinde oc hinds hos-

¹⁾ Nederst fol 162 r løst nedskrevet uden forbindelse med dommen: Mogens Munck; hvorunder: Iost Hører.

²⁾ Jfr. s. 305.

bonde tyldømppt etc. Tha effther breffue, beuissning oc saghens leylighed sagde wy ther saa paa fore retthe, att forne vortt dom bør wed sin fulde magtt att bliiffue oc forne Gøye Mattzes samme gaard att nydhe oc beholle effther sytt skødebreffs lydelse, vden saa skeer, att thett kan beuisses, att Per Mattzen gaff mere endh sind halluff hoffuid lodtt vtti sin ydherste.

København 1540.¹⁾

Fru Anne Lang, Niels Brahes enke, imod hr. Mogens Gyldenstjerne.

Ang. gods i Skaane, pantsat hr. Mourids Jepsen Sparre af Niels Brahe, nemlig en gaard i Bastholm (Össjö sogn), 4 gaarde i Killebäckstorp (Grevie sogn), 3 gaarde i Lillaryd (Karup sogn) og een i Muggarp (Hov sogn).

Sagsøgeren tildømmes indløsningsret til de gaarde, som hendes mand havde pantsat af hendes fædrene gods, saaledes at hun skal erlægge pantesummen i gangbar mønt. En gaard i Krågarp (Västra Nöbbelövs sogn), hvortil hun ikke kan bevise sin adkomst, tildømmes dog sagsøgte, indtil hun kan bevise, at den hører til hendes arvegods.²⁾

H. 1 fol 164 r—165 r.

Frw Anne Niels Bragdes oc her Mogens Gyldenstiern.

Vor skickett for oss paa wortt rettherting oss elskelige fru Anne Niels Bragdes epherleffuerske tiill Dalløse[!] oc y retthe steffnett oss elskelige her Mogens Gylderstjerne oc tiltalede hannem for noghett gotts, som hinded hosbunde Niels Bunde[!] haffuer panttsett hans hustrues fader her Mauritts Iebssen, som wor aff hinded rette federne godtts, oc ey thett hørde hinded husbundtt Niels Bragde tiill, men vor hennes rette arffue, oc menthe, att thett pantt burde ingen magtt att haffue, oc y rette lagde hun nogle breff, liudindes att hinded fader Per Langtt haffde samme gaard oc gaatts, som samme breff ytthermere wduiser oc indholder. Ther

1) Jfr. s. 305.

2) Jfr. s. 361 og 840.

tiill suorede forne oss elskelige her Mogens Gyldernstierne og y rette lagde etth pantthe breff liudendes paa tolf hundritt marc, som hennes husbundtt Niels Bragde hagde satt samme gaard oc godtts y pantt fore forne swm pendinge, som samme pantthe breff ydermere vdvissar oc indholder, oc thesligeste y rette lagde hand ett wor kerre herre faders breff¹⁾, liudendes att hans node haffde vntt her Mauris Iebssens eyedom paa samme godtts etc. Tha haffuer vy randsage samme panttebreff oc the breffue, som hun y retthe [lagde], huor møgett ther fandis, som hinded aff samme gotts oc gaard, saa panttett wor, aff rette paa arffuis wegne tillhørde, som wor først en gaard y Bastholm, giffuer en skpe sm[ør], item en gaard vtty Bierryherrett y Kielbeckstorp, som Suend Lang oc Ion Langh paa boer, giffuer huer ½ te smør, en gaard ibid., som Per Nielszen nu paa baaer, giffuer en sk. grotth, 1 fe smør, end feste, Iens Nielszen nu paa baaer, giffuer 1 sk. grot, en gaard ibid., som kallis Packemose, som Per Normand p[aa] baaer, giffuer 1 fge smør, 1 sk. grott, item y Lillered i Karpe sog[en] en gaard, som Nis Haster paa baaer, giffuer ½ tde smør, en g[aard] Niels Tunne paa baaer, ½ tde smør, en gaard ibid., som Lau[ris] paa boer oc giffuer orliig 26 sk., oc en øde iord y Mugerup giffuer 23 sk.

Tha effther tiltall, gendsuord, breffue, beuisning oc sagens leylighed sagde vy ther saa paa for rette, att forne oss elskelige fru Anne bør att nyde, bruge oc beholde alle the forne gaarde oc gods, som hun beuiste henne aff rette tilhørde, med alle theris rette tilligelsse inthett vndertaget oc giffue oc fornøye forne her Mogens Gyldernstierne huess pendinge, som forne Niels Bragde y pantt setthe her Mauris Ipszen samme godtts fore eptther pantthe breffuens liudelsse vtty sliig mynth, som nu satt er, oc forne oss elskelige her Mogens Gyldernstierne att nyde oc beholde then gaard y Kogerup [*aaben plads*], epttherthy hun ey kunde beuisse samme gord att verre aff hennes arffue, oc tyll saa lenge hun thett kan beuisse, att samme forne gord er oc aff hennes arffue.

1) Fr. I's Reg. s. 93 (1525 29. Sept.).

København 1540.¹⁾

Søren Mund imod Jens Albrechtsen m. fl. sandemænd i Vor herred ved Otte Gyldenstjerne.

Ang. sandemænds tov, hvorved sagsøgeren er svoret fredløs, mens han sad fængslet og ikke kunde forsvare sig.

Sagsøgte frifindes i henhold til gode mænds dom, der opretholder sandemændenes tov.²⁾

H. 1 fol 165 r—165 v.

Seuerin Mundh oc Iens Albrettsen
oc hans mettfylger.

Vor skickett for oss paa vortt rettherting Seuerin Mundh oc haffde y rette steffnett Iens Albrettsen oc hans medfylg[er] sandemend y Wortt herriitth oc tyltallett thennem, for the hagd[e] suoren hannum fredløss, then tiid han fangen sadtt for Niels Vinthers død, som hand y hiellsloo, for att fornē Niels Vintthers søster tilforn y hiellsloo hans maadher, oc mentthe, att thett sandemends twg, som saa giortt wor, emeden hand fang[en] sadtt oc ey maatte komme till wedermaall thalle med thennem entthen till herredttsting, landsting eller anderstedtts, att thett skulle werre emod loghen oc ey giortt saa rettelige[n], som thett seg burde. Ther till suored oss elskelige Otthe Gyl[den]stjerne paa sandemends wegne aff Wordherrett, att hues tugh, s[om] the giortt haffde, wor dømptt wed sind fulde mackt, oc the hagde ther gode mendtts dom paa oc beretthe, att th[en] tyd fornē Seuren Munck[!] ihiellsloo fornē Niels Vinther, tha redtt han forklætt vtty graa volmels kleder oc red bag paa hannem oc skød hannem ta yhiell, som han hade breff oc segell paa fornē sandemend metth mange flere ord, som thennem ymelum forløb, om huilcken sag thy gaff tennem y rette paa begge syder. Tha epher tiltall, gensuor oc sagens leylighed vor ther saa paa sagtt fore rette, att fornē sandemend aff Wor herrett bør for then sag aldellis quitt oc angerløs att werre eptther thy gode mendtts lydelse.

¹⁾ Jfr. s. 305.

²⁾ Jfr. s. 827 f.

Register paa the domme, som ginge
wti Skaane 1537¹⁾.

Falsterbo 21. Sept. 1537.

Laurids Pedersen i Hassle (Stehag sogn) imod Oluf Jensen i Kongstorp smstds.

Ang. halvdelen af Kongstorp gaard, som sagsøgeren hævder at tilkomme ham som arv.

Sagsøgte frifindes paa grundlag af et brev udstedt af Frederik I, i henhold til hvilket han skal have den nævnte halvdelen af gaarden mod at udløse sagsøgeren og medarvinger efter 8 odelbønders vurdering. Sagsøgte skal paa tinge tilbyde at betale sagsøgeren denne vurderingssum, og hvis den ikke modtages af sagsøgeren, skal fogeden modtage den paa kongens og kronens vegne.

H. 2-3 fol 1br—1bv.

**Lasse Perssenn i Hasle oc Olluff Ienssenn
i Kongistorp.**

Vor skickett for oss paa wortt rettherting Lase Persenn i Hasle oc hagde i retthe steffntt Olluff Ienssenn i Kongstorp oc tiltallet hannom fore halluffdellenn aff forne Kongstorp gaardtt ligendes i Stødhaffue sogenn i Ottense herritt oc hynnes tilligelse, som handtt sagde, hans forelderne tilhørde, oc mentthe, att handtt holthh hannom then fore mett wrethh, oc i retthe lagde twende sogne wittner aff Munckerop sogenn, lydendes att nogre mendtt hagde wittnett, att Tosti Møllere, forne Lasse Perssens faderfader, skulle haffue kiøptt forne Kongstorp oc betallett ther en partt wdaff, oc hans fader Per Tostisen epther Tosti Møllers dødtth betallith thett

¹⁾ I margin: fran anno 1537 tiill.

anditt, ther igienstodtt etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholler, oc hagede ther dog ingenn anden beuisning paa wti noger maade. Ther tiill suarede forne Olluff Ienssenn, att wor kierre herre fader konning Frederick (saliig mett gud[]) hagede wntth oc tilladith hannom oc hans arffinge halluffdellenn aff forne Kongstorp oc hindes tilligelse tiill euig tiidtt, oc strax i retthe lagde forne wor kierre herre faders breff¹⁾ wdgiffuitt paa wortt slotth Kiøbenhaffnn wnder gudtz aar 1529, lydendes att hans naade hagede wntt oc tilladith Olluff Ienssenn oc hans arffinge eptther hannom att nyde, bruge och beholle halluff Kongstorp gaardtt mett all synn retthe tilligelse, intthet wndertagith fore fritth kronnens bundegodtz tiill euig tiidtt, epttherthii thett hagede werith friith bundegodtz oc wor stødffalletth, oc aarliigenn att giiffue ther aff tiill kronen sliig skyldtt oc landgille, som ther pleyer aff att gaa tiill arildtz tiidtt tiill gode rede, oc gøre Lasse Persen oc hans mettarffinge fyllest ther fore eptther 8 ode[1]bynders sigelse etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholler. Item etth dombreff aff Ottense herrittzting wnder samme datum, lydendes att 8 odelzbynder hagede tiildømppt Olluff Ienssenn att giiffue oc fornøye Lasse Persen oc hans mettarffinge tiuge lødemarck fore halluffdellenn aff Kongstorp oc hines tilligelse eptther forne wor kierre herre faders breffs lydelse etc., oc berethe, att handtt haffuer oppebodetth samme tiuge lødemarck tiill herrittzting oc landtzting, oc ingenn thennom annamme willde. Tha eptther tiltall, gensuor, breffue, beuisning oc sagens leylichett wor ther saa paa sagtt fore retthe, att forne Olluff Ienssenn oc hans arffinge bør att nyde, bruge oc beholle halluffdellen aff forne Kongstorp mett all syn retthe tilligelse tiill euerdelig eyge eptther forne wor kierre herre faders breffs lydelse oc gøre och giiffue ther aff sliig skyldtt oc landgille tiill os oc kronen tiill gode rede, som ther pleyer aff att gange, oc giiffue oc fornøye forne Lasse Persen oc hans mettarffuinge tiuge lødemarck eptther the 8 ode[1]bynders doms lydelse oc end nw logliig opbiugde thennom tiill tinge; huor the then-

1) Fr. I's Reg. s. 212 (1529 9. Juni).

nom ey annamme wille, tha bør wor fogett oc embitzmandtt att annamme thennom paa wore oc kronens wegne. Datum Falsterboo sancti Mathei dag, præsentibus Sty Pors, Per Windtt oc Michell Ienssens.

Ystad 25. Sept. 1537.

Hr. Hans Skovgaard imod fru Johanne Sparre, hr. Aage Brahes enke, ved hr. Trued Ulfstand.

Ang. en kiste med værdifuldt gods, hvis indhold hævdes delvis at være bortkommet under Søren Norbys angreb paa Sølvesborg slot.

Sagen forliges. Sagsøgte skal under ed udlevere alt, hvad hun maatte have af sagsøgerens hustrus gods, men iøvrigt være fri for ansvar.

H. 2-3 fol 1bv—2r.

Her Hans Skoffgaardtt oc frue Iahanne, her Offue Bragdes ritthers epherleffuerske.

Wor skickett for oss paa wortt rettherting her Hans Skoffgaardtt oc tiltallett frue Iahanne fore en kiiste mett hans hustrues cleder, guldt, sølluff oc clenodiæ, som handtt noger aar siiden forledenn wti Seurenn Norbys tiidtt hagde ind-satt wti Söllitzborgs closter tiltroer hende, att forne her Seuren Norby oc hans anghenger riigens fiender ey skulle ther offuerkomme, oc beretthe, att wti thenne midler tiidtt førre her Seurenn Norbys folck bestollett Sollitzborgs slotth, tha hagde hans hustrues broder her Offue Bragde, forne frue Iahannis hosbonde, som thenn tiidtt hagde Söllitzborg solth[!], ladetth indføre samme kiiste mett hans hustrues cledher oc clenodiæ paa Söllitzborg slotth oc wdtagitt samme kiiste aff forne closter, som handtt thenn indsatthe, oc fienderne ther offuer stormett och wantt slotthett, oc bleff borttagitt aff forne godtz oc clenodiæ, wti samme kiiste wor, suo handtt ey fick then ner saa godth igenn, som handtt ind-

Hr. Axel Brahe

├──┬──

Johanne Sparre ∞ hr. Aage Elsebet ∞ hr. Hans Skovgaard

satthe then wti forne closter, oc mentthe, frue Iahanne wor plictug att staa hannom ther fore tiill retthe ephtherthii hynnes hosbondtt lodtth wdtagē samme kiiste aff forne closter. Ther tiill suarede os elskelige her Truedt Wlffs-tandtt paa forne frue Iahannis wegne, som hun oc selluff personliig tilstede wor, att then tiidtt forne her Seuren Norby oc hans folck riigens fiender wore i lande att plustre oc forderffue, tha kom abbeden i forne Söllitzborgs closter oc badtt forne her Offue Bragde, att handtt skulle tage samme hans systers kiiste oc indføre then paa slotthett, saa framptt att fienderne ey skulle then bortage, oc handtt ey wille staa tiill retthe ther fore i noger maade, oc tha her Offue Bragde handtt annamett samme kiiste op paa slottett sin syster tiill gode, oc then tiidtt slotthett wor stormett oc w[o]ndett, tha borthoge fiienderne samme godtz, ther bortthe bleff aff samme kiiste mett mere her Offues oc hans hustrues godtz, oc hues tilbage bleff aff forne godtz, som i kiistenn wor, thet forbadtt forne frue Iahanne fore siitt, oc sompt forwaarett hun wnder clederne, som hun thenn tiidtt paa laa wti barsellseng, oc hinnes hosbondtt fowarett en partt aff samme godtz wnder sine cledher, oc alltth thett saa foruarett bleff, thett hagde hun igienn anttwordett forne her Hans Skoffgaardtt vonder all hinder eller gensigelse, oc menthe, att hun ey wor plictug ythermere aff att staa hannom ther fore tiill retthe. Tha ephther sagens leylichett bleff thennom saa tallett emellom tiill myndeliighet, oc the ther mett nøgdes paa begge siider, att forne frue Iahanne skall anttworde forne her Hans Skoffgaardtt, om hun haffuer nogeth aff forne hans hustrues godtz paa syn helgens edtth oc ther mett were quitt oc angerløs i thenne sag, oc ey hun eller hinnes arffinge att staa ther ythermere tiill retthe fore ephther thenne dag i noger maade. Datum Ystedtt tertia feria post Mauricii, præsentibus her Magnus Gøye, Iehann Friis oc Knudtt Gyllenstierne.

Ystad 25. Sept. 1537.

Hr. Hans Skougaard imod fru Johanne Sparre, hr. Aage Brahes enke, ved hr. Trued Ulfstand.

Ang. skiftet efter hr. Axel Brahe, hvilket paastaas ikke at have været endeligt.

Den ved skiftet foretagne fordeling opretholdes. Hvis sagsøgeren ikke mener at have faaet, hvad der tilkommer ham, skal 12 nævnte samfrænder træffe afgørelse i sagen.

H. 2-3 fol 2r—2v.

Her Hans Skoffgaardtt oc frue Iahanne,
her Offuæ Bragdes.

Vor skickett for oss paa wortt retherting her Hans Skoffgaardtt oc tilltallett frue Iahanne, her Offue Bragdes, fore en systherdeell wti Tostrop gaardt i Laalandtt, som hans hustrue skulle were tilffallenn wti arff, oc mentthe hannom holtes fore mett wretthe och berretthe, att thenn tiidtt hans hustrues fader gamle her Axell Bragde wor dødt, tha wor ther ingenn sedegaardtt tiill frue Iahannis hosbondtt hans høstrues broder her Offue Bragde, oc ther fore wor hannom wdlagtt Tostrop her i Skaane mett mere goth skoffgodtz, som renthett 3 lester kornn, att haffue nyde, bruge oc beholle fore eth wederlag saa lengi theres moder affgick, oc handtt fick en sedegaardtt mett the andre brødre, oc siidenn skulle samme 3 lester kornn skiffes oc ieffnis emellom alle syskinde, oc mentthe ther fore, att handtt wille haffue tiill mageskifftt aff samme godtz wti the 3 lester kornn eller oc burde en systherdeell wti Tostrup gaardt i Laalandtt mett sin tilligelse. Ther tiill suarede her Truedtt Wlffstandtt paa forne frue Iahannis wegne, som hun oc selluff personliig tilstede wor, att alle gamle her Axell Bragdes arffinge wor gangenn redeliig skiiffte oc ieffnitt emellom om alldt theres iordegodtz, som theres skiiffthe breff, ther paa giortth ere, clarliigenn wduiser oc forclarer, saa hannom paa synn hustrues wegne wor tilskiifftt fyllest oc ieffnitt suo well som en aff the andre, oc mentthe, hun wor hannom inthet ythermere plictug i then sag, oc ther offuer mentthe, att her Hans Skoffgaardtt paa syn hustrues wegne hagde faaeth fulddt fyllest fore sin anpartt wti Tostrup hoffuttgaa[rd] i Laalandtt, oc i retthe setthe her Truedt paa frue Iahannis wegne, att epherthii forne Tostrup gaardt oc godtz wor thennom saa skifftt oc

loditt emellom, om frue Iahanne paa hynnes barns wegne burde ey att nyde, bruge oc beholle syn lodtt, som hinne wor tilffallen, men wille dog altiidtt were offuerbaadiig att were tiill retth leg mett forne her Hans Skoffgaardtt paa sin hustrues wegne oc andre syne mettarffinge, om handtt ey hagde faett fyllest i sitt retthe leg. Tha epther tiltall etc. wor ther saa paa sagtt fore retthe, att forne frue Iahanne paa sin barns wegne bør att nyde, bruge oc beholle Tostrop gaardtt oc godtz i Laaland mett sin tilligelse, som hindes hosbondtt saa er loditth oc tilskifftt, oc her Hans Skoffgaardtt paa syn hustrues wegne oc alle andre mettarffinge att nyde, bruge oc beholle hues gaarde oc godtz, som huer epther sin anpartt er loditt oc tilskifftt, dog saa om her Hans Skoffgaardtt paa syn hustrues wegne kender seg wanloditt, att handtt ey haffuer fangitt ieffnitt oc fyllest, tha skulle these 12 epterscreffne begges theres samfrender, som er her Tygge Krabbe, her Axell Bragde, her Holgertt Wlffstandtt, her Truedtt Wlffstandtt, her Axell Wgerop, Esgi Bille, her Anders Bille, her Laffue Bragde, Knudt Henrickssenn, Iens Bragde, Iørenn Bragde oc Otthe Bragde, haffue fuldtt magtt oc fore thennom kalle alle arffingene att grandtzske oc forfare leylighedenn ther om, oc huilckenn icke tha haffuer fangitt fyllest oc ieffnitt tha att wdlegge oc ieffne thennom emellom, saa huer faer saa møgit, som retth er. Datum Ysted tertia feria post Mauricii, præsentibus her Magnus Goye, Iehan Friis oc Knudt Perssen.

Ystad 25. Sept. 1537.

Svend Bubbe i Skårby imod Else, Mogens Eriksens, og Margrete Anders', borgersker i Ystad, og medarvinger.

Ang. arv efter Mogens Eriksen.

Sagsøgte frifindes, idet der foreligger et af alle arvinger godkendt skifte, som de har lovet at holde ubrødeligt.

H. 2-3 fol 2v.

Else Mogenses, Margretthe Andersses oc Suendtt Bubbe.

Vor skickett for oss paa wortt rettherting Suendtt Bubbe i Skorby paa synn egenn och synn moders wegne oc tiltallett Else Mogens Erickssenns oc Margretthe Andersses, wore borre-

sker her wti Ystedtt, oc theres mettarffinge fore etth skifftte, som thennom wor gangenn emellom epther Magens Ericksenn, oc handtt mentthe, att hannom oc hans moder wor icke skeedtt ieffnitt oc fyllesth i samme skiffte. Ther tiill suarede fornæ Else Magens Erickssenn[s] oc Margrette Anderses, att thennom oc alle theres mettarffinge wor gangen en wenliig skiifftte emellom, saa att alle theres mettarffinge baade paa federne oc møderne siide hag[de] ladett thennom ther mett nøye, oc strax i retthe lagde etth pergmentz breff mett hingendes indsiigle, som wore borgmestre oc raadtt wti Ystedtt hagde wdgiffuitt wnder gudtz aar 1536, lydendes att alle Magens Erickssenns arffinge baade paa federne oc møderne (oc fornæ Suendtt Bubbe ther selluff tiillstede werendes) wor giortt etth wenliigtt skiifftte emellom, om alltth fornæ Mogens Erickssens iordegodtz, som thennom wor tilfallen, huilkett skiiffthe the beuilligide oc samtyckte paa alle siider baadē federne slektt oc møderne att holle wbrødeliigenn etc., som samme skiffte breff ythermere wduiser oc indeholder. Tha epther sagens leyliighet wor ther saa paa sagtt fore retthe, at thett skiifftte, som saa en gang gangitt er, oc alle mettarffinge haffue ladett thennom nøye mett, thet bør wedtt magtt att bliiffue, oc hues skiffthe breffue ther saa giortt ere, att were wedtt theres fulde magtt oc her epther saa att holdes wbrødeliigenn i alle maade. Datum Ystedtt tertia feria post Mauricii, præsentibus her Magnus Gøye, Iehan Friis, her Truedtt Wulffstandtt oc Knudtt Gyllenstierne.

Gladsakse 28. Sept. 1537.

Ingvar Henriksen, borger i Ystad, imod Jep Falk, lensmand paa Näsbyholm.

Ang. en gaard i Ystad, som sagsøgeren paastaar at have til brugeligt pant, medens sagsøgte hævder at have en ældre adkomst til gaarden.

Sagen forliges, saaledes at sagsøgte skal have gaarden mod at udbetale sagsøgeren pantesummen.¹⁾

H. 2-3 fol 2v—3r.

1) Jfr. s. 561 f.

Iep Falck oc Ingwar Henrickssenn.

Wor skickett for oss Inguar Henrickssen, borger i Ystatt, oc tiltallett Iep Falck, wor embitzmandtt paa Ne[s]byholm, fore en gaardt i Ystadtt, som handtt selluff iboer, oc Iep Falck kendes seg eygendom paa, som handtt mentthe mett wretth, oc beretthe, att handtt haffuer samme gaardt fore etht brugeliigtt pantt fore etht hundertt march danske, oc i retthe lagde etht pantebreff, lydendes att Mattis Scredher, borger i Ystadtt, hadde pantt satt her Prøbiørnn samme siin gaardt fore etht hundrett march danske att haffue, nyde oc beholle fore etht friittt brugeliigtt pantt, suo lengi thenn logliig bleff hannom igienn afløst etc., oc beretthe, att her Prøbiørnn Podebusk gaff oc oplodtt hannom samme pantt faare syn traa thienniste, oc Iep Falck gøre hannom ther hinder paa oc bruger riigens deelle oc forfylling offuer hannom, oc mentthe, handtt giorde hannom thet mett wskiell. Ther tiill suarede Iep Falck, att samme gaardt mett syn tilligelse tilhør hannom oc hans arffinge, oc handtt haffuer kjøptt oc betallett thenn fore sine guldtt oc pendinge, oc i retthe lagde etht kjøffue breff, lydendes att Mattis Screder, borger wti Ystadtt, mett syn hustrues willige oc samtycke hadde soldtt oc affhendtt fraa seg oc sine arffinge oc till Iep Falck oc hans arffinge samme sin gaardt wti Ystadtt ligendes mett all sin retthe tilligelse inthett wndertagitt tiill euerdeliig eyge, oc kendes seg att haffue oppebaarett fyllest oc fuldtt werdtt ther fore epther sin eygenn nøye etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholler, oc beretthe, att handtt haffuer hafftt then i sin raaliig hefftt oc thagitt ther rentthe oc leyghe wdaff, intiill nw nogen stundtt forledenn att Ingwar Henrickssen gør hannom ther hinder paa, oc ther fore hadde handtt forfuldtt samme sag mett wore oc riigens breffue tiill indførsell mett flere ordtt, som thennom paa begge siider emellom wor. Tha epther sagens leylichett bleffue the saa strax wenliig oc well forliigte tiill myndelighet, att forne Iep Falck oc hans arffinge skulle nyde, bruge oc beholle forne gaardt wti Ystaadt hans retthe kjøbte kiiøb mett all sin retthe tilligelse oc bygning inthet wndertagett tiill euerdeliig eyge oc giiffue forne Ingwar Henrickssenn etht hundrett marck danske, halluffdellenn

wti danske huider oc syslinge oc thenn andenn halluffdell wti fiire skellinges pendinge inden paaske nw nestkommendiis, oc ther mett alle delle, pantebreff oc andre breffue, som ther paa tagenn ere, att were dødhe oc magteløse oc ey att komme nogre aff thennom eller theres arffinge tiill brøst eller skade ephther thenne dag i noyer maade, oc skall fornæ Ingwar Henrickssenn nyde oc besidde samme gaardt tiill paaske neste kommendes oc tha strax att rømme Iep Falck samme gaardt faare wdenn all gensigelse, wdenn handtt kandtt anderledes haffue thet i hans mynde. Datum Gladsaxe sexta feria ante Michaeliis, præsentibus her Magnus Gøye, Iahann Friis og her Truedt Wulffstandtt.

Ystad 26. Sept. 1537.

Christiern Jude, foged i Övedskloster, imod Bent Bille¹).

Ang. tiltale for tyveri af en hud.

Sagsøgeren frifindes, da han er optraadt paa klosterets vegne og i god tro har taget huden til sig. De, der har fængslet ham, skal bøde efter loven. Intet hensyn taget til et af sagsøgte fremlagt vidnesbyrd, da paagældende vidne efter sagsøgerens oplysning ikke er ved sin forstands fulde brug.

H. 2-3 fol 3r—4r.

Chrestiernn Iude oc Bentth Bilde.

Vor skickett for oss Chrestiern Iude, wor fogitt i Øs closter, oc hagde i retthe steffntt Bentt Bilde oc tiltallett hannom, fore handtt nogen tidtt siiden forledenn, ther handtt hagde borgeleyge wti Øs closter, hagde tillagt hannom tiffsag fore en barckett hudtt, som handt fandtt ther i closteret oc sadtt closters brende paa, oc handtt annammit then tiill seg paa closters wegne oc ey wiiste anditt, en then tilhørde closteret, oc beclaggett, att Bentt Bille greff hannom ther offuer Øs[!] oc forde hannom aff closterett log wfordelth tiill en landtzby, suo lengi handtt motte stille hannom borgenn, att handtt wille bliiffue tilstede oc liide logenn, oc siidenn hagde forfuldtt samme sag tiill

¹) Denne fik ca. Nov. 1536 borgelejevrev til Övedskloster (D. Mag. 3 r. VI s. 77).

Fersherritz ting, att 15 mendtt skulle thyy ther om epther wor skoncske [!] log, oc ther offuer hagde giortt hannom stoer platz, møde oc kostning aldellis paa synn aarsage. Ther tiill suarett Benth Bilde, att samme hudtt tilhørde hannom oc icke closterett oc wor hannom giffuenn, huilketth handtt wille gøre beuiseliigtt, oc Chrestiernn Iude hagde ther offuer beffatthett seg oc tiill seg tagitt samme hudtt hannom wattspurdtt, oc mentthe ther fore, att handtt motthe logliig lade hannom paa-tage oc bliiffue wedtt hannom epther logenn, oc i retthe lagde eth tings wittne aff Fersherritz, lydendes att nogre mendtt hagde wittnett, att the hoess waare oc saae, att Chrestiernn Iude kaste samme hudtt fore Benth Bildes foethh oc sagde, att hørde samme hudtt hannom tiill, tha motthe handtt then annamme oc beholle, hørde then icke hannom tiill, tha wille handtt tagenn paa closters wegne, oc tiisligeste att en mandtt hagde wittnett, att Chrestiern Iude skulle skaarett rompen aff samme hudtt oc giiffuett hannom tiill en kniffue skede etc., oc mentthe Benth Bille ther fore, att handtt hagde retth giortt, i thett handtt hagde Iacob Mauritzsens fogett mett seg oc laetth hannom paa griffue oc hagde funden sin koste hoess hannom oc mentthe, att handtt wor plictug att staa hannom ther fore tiill retthe. Ther tiill suarett Chrestiern Iude, att handtt ey affwiste, att samme hudtt tilhørde hannom, men mentte, att then wor closters, oc ther fore epther thii att handtt wor myndiig fogetth then tidtt wti clostere, tha hagde handtt kendtt seg wedtt samme hudtt paa closters wegne oc icke paa sine egne, epther thii handtt fandtt ther closters brende paa, men om then ene mandtz wittne, lydendes att hand skulle skaareth rompen aff huden oc giffuitt bortt tiill en kniffue skede, ther sagde handtt hartt ney fore oc berethe, att samme mandtt, som saa wittnett haffuer, er en hall byster mandtt oc icke fuldeliig wedtt sine sinde, oc mentthe, att en mandtz wittne ey burde att komme hannom tiill brøst eller skade, oc satthe wti retthe, om hannom burde saa att offuer-faldes, epther thii handtt wor voer myndig fogetth wti clostere, huilckett wii selluff bestaaeth hannom, oc om hannom burde att were tiff i then sag, fore handtt wille see tiill wortt oc closters gaffnn, om huilkenn sag the gaff thennom

baade i alle retthe. Tha ephther tiltall, gensuor oc sagens leyliighet wor ther saa paa sagtt fore retthe, att ephther thy forne Chrestiern Iude hagne myndiig beffalling aff oss samme tiidtt att were fogitt wti samme closter, oc handtt ey beffattett seg anderledes mett samme hudtt endtt paa closters wegne oc ey retther wiiste, endtt hun tilhørde closteret, tha bør hannom ey att were tiiff i then sag, men bør ther fore quitt oc angerløs att were oc ey then sag att were hans heder, ere eller lempe anrørendes wti noger maade, oc handtt er greffuitt mett wretth log wfordeelhth, oc the hannom saa greffuitt oc fangitt haffuer, att bøde ther fore ephther logen. Datum Ystedtt quarta feria post Mauricii, præsentibus her Magnus Gøye, Iahan Friis, her Truedtt Wlffstandtt oc Knud Gyllenstierne.

Gladsakse 28. Sept. 1537.

Kronens bønder og gode mænds tjenere i Spjutstorp sogn, Ingelstads herred, klager over kronens fogeder og embedsmænd.

Ang. almindingskov i Tranås.

Kongen stadfæster Christian II's brev af 1514 om bøndernes brugsret til skoven.

H. 2-3 fol 4r.

Kronnens bynder oc andre godemendtz thienere
aff Ingelsteherrith.

Vor skickett for oss nogre wore oc kronnens bynder oc godemendtz thiennere oc serdeliis wti Spjutstorp sogenn wti Ingelst herrith oc beclagett, att thennom gøres hinder oc forfang paa theres almyndiig skoffue aff wore fogetther oc embitzmendtt, som the oc theres forelderne haffue brugtt fore almyndiig aff arildtz tiidt, oc i retthe lagde eth fordome konning Chrestierns breff¹⁾ wdgiffuitt wnder gudtz aar 1514, lydendes att handtt hagne wntth oc tilladth, att forne wore wndersotthe wti Ingelstadttz herrith motthe nyde oc bruge tiill theres almyndiig hues skoffhug, som findes tiill Tranes

¹⁾ Suhms Nye Saml. 2. bind s. 136 (1514 11. Maj).

mett Porsemosenn oc mere (wndertagith) tiill theres almyndiig etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholder. Thii haffue wii nw aff wor synderliig gunst oc naade wntth oc tilladett oc nw mett thete wortt opne breff wnde oc tillade, att forne wore oc kronens oc andre godemendtz thiennere wti forne Ingelstadtt herrith oc theres eptherkommere mue oc skulle her epther nydhe, bruge och beholle tiill theres almyndiig hues skoffhug, som fyndes tiill Trannes mett Porsemosen, oc hues tiill Tranes findes (wndertagitt Heluede) fore etht friitt almyndiig skoffhug metth ellesskoff oc thiorne, dog att the bliiffue bøgeskoff oc eygeskoff wbeuareth, att then icke ødelegges os oc kronen tiill brøst oc skade, forbiudendes alle ehuo the helst ere eller were kunde serdeliis wore fogetther och embitzmendtt oc alle andre forne wore wndersotthe wti Ingelstatt herrith her emodtt paa forne almyndiig skoffue hinder eller forfang att giøre eller i thenn sag i noger maade att wforretthe wnder wor hyllest oc naade. Datum Gladsaxe sexta feria ante Michaelis, præsentibus her Magnus Gøye, Jehann Friis, her Truedtt Wulffstandtt oc Mouris Olssenn.

Gladsakse 28. Sept. 1537.

Niels Elofsen, borger i Ystad, og Morten Olufsen i Tunby (Smedstorp sogn) imod Jens Ebbesen i Lilla Köpinge (Stora Köpinge sogn).

Ang. to brødredele i en gaard i Lilla Köpinge, som sagsøgeren paastaar at have arvet.

Sagsøgte udebliver. Godset tildømmes sagsøgerne, indtil nogen anden møder med bedre beviser.¹⁾

H. 2-3 fol 4v.

Niels Ellossenn, borger i Ystadth, oc Morthenn Oluffsens i Tyndby, Jens Ebbessenn i Liille Kiøbinge.

Vor skickett for oss Niels Ellossenn, borger i Ystaadtt, oc Morthenn Oluffsens i Tyndby oc hagde i retthe steffntt Iens Ebbessenn i Liille Kiøbinge fore tuo brødre deelle wti then gaardtt i Lille Kiøbinge, som handtt selluff wti boer, som

¹⁾ Dommen er udstreget, s. 408 bliver Niels Jepsen [!] i Lilla Köpinge ved ny dom tildømt to brødredele smstds.

the sagde thennom att were tilfallenn wti arff wti samme gaardt oc beclagetth, att the icke kunde komme tiill samme theres anpartt, men forne Hans [!] Ebbessenn holler thennom then fore mett wretth oc bruger emodtt theres wiilliig oc samtycke, oc haffue forne Niels Ellosenn oc Morthen Olluffsenn her nu bodett thennom vti alle retthe, oc ey forne Iens Ebbesenn eller nogre paa hans wegne her møde wille atth pleye retth i then sag, men siider wor steffning offuerhørrig. Tha epther sagens leylighet wor ther saa paa sagtt fore retthe, att eptherthii forne Iens Ebbessenn eller ingenn paa hans wegne her møde wille att suare i then sag, tha bør forne Niels Ellossenn oc Morthen Olluffsen att nyde, bruge oc beholle, hues anpartt thennom kandtt mett retthe tilffalle wti forne gaardt i Lille Kiøbinge mett alle theres anpartes retthe tilligelse, suo lengi noger kommer for oss mett bedre beuising paa wortt rettherting. Datum Gladsax sexta feria ante Michaelis, præsentibus her Magnus Gøye, Iahann Friis, her Truedtt Wulfstandtt och Mauris Olssenn.

Trelleborg 23. Sept. 1537.

Hr. Trued Ulfstand imod borgmester og raad i Malmö.

Ang. en sagsøgeren tilhørende kirkeklokke, som borgmester og raad har taget fra den smed, til hvem klokken var indleveret til reparation, og nu nægter at udlevere under henvisning til byens privilegier.

Sagsøgte dømmes til inden 6 uger at udlevere klokken i henhold til privilegiernes bestemmelse om tilbagelevering af deponerede genstande.

H. 2-3 fol 4v—5r.

Her Truedtt Wlffstandtt oc borgmester oc raadtt
i Mallmøø.

Vor skickett for oss paa wortt rettherting her Truedtt Wlffstandtt oc hagde i retthe steffntt borgmestre og raadtt i Mallmøø oc tiltallett thennom fore en klokke, som handt hagde indfaetth oc anttwordett en smedtt wti theres byy (nogen stundtt førre thenne framfarne feyde angick[]) tiilltroer hende, att samme smedttth skulle bende och berede samme

klocke, huilken handtt hadde kjøptt aff wor kierre herre fader k. Frederick (saliig mett gud), oc berethe, att forne wore borgmestre oc raadtt haffuer tagitt hannom fraa samme klocke oc hengtt then op i theres sogne kirke torn, oc handtt thiitt oc offthe haffuer eskitt samme klocke igenn, oc ey wille lade hannom follige then, men holle hannom then fore emodtt hans mynde, oc satthe wti retthe epther wor ordinantzes¹⁾ lydelse, att huor nogitth godtz findes wforrycktt, som saa er tagitt oc plustrett i thenne feyde, tha bør samme godtz att komme tiill siin retthe eyger igienn, om hannom ey burde samme klocke igenn, som thii hannom saa fraatagitth haffuer oc holle hoess thennom endtt nw tilstede. Ther tiill suarede Olluff Bager, borgmester Malmøø, oc en anden raadmandtt mett fuldt magtt paa the andres wegne oc mientthe, att the ey burde att antworde hannom samme klocke igeen epther theres preuilegers lydelse²⁾, som wii thennom wntte och gaff, thenn tiidtt thii oplode byenn i wore hender, lydendes att hues som giortt wor wti thenne framfarne feyde, thet skulle were naadeliiig tilgiiffuitt oc forladtt, oc hues thii hadde tagitt fraa nogenn, skulle thii ey were plictig att stande igenn tiill retthe fore. Tha lode wii grandske oc offuer see samme theres preuilegier, tha fandest ther thenne eptherscreffne artikell, lyden- des att hues godtz som wor indsatt oc antwordett nogenn wti theres byy tiill troer hende, thett skulle the igienn anttworde fraa thennom tiill sin retthe eygere etc., som samme theres preuilegie yther mere wduiser oc indeholder. Tha epther tiltall etc. oc tisligeste epther wor ordinantzes oc theres preuilegies lydelse wor ther saa paa sagtt fore retthe, att forne wore borgmestre oc raad i Malmøø bør at [!] igienn att anttworde for[ne] her Truedt samme klocke, som handtt saa indfick wti theres byy tiltroer hende inden sex wger epther wor ordi- nantzes³⁾ lydelse. Datum Trelleborg sondagen nest epther sancti Mauricii dag, præsentibus her Magnus Gøye, Iahan Friis, her Magnus Gyllenstjerne oc Knudtt Persenn.

¹⁾ Jfr. Chr. III's forsikringsbrev 1534 18. Aug. (Aarsberetninger fra Geheimearchivet II s. 79 f.).

²⁾ Da. Kancellireg. 1535—50 s. 13 (1536 6. April).

³⁾ Københavnske reces 1537 § 10.

Gladsakse 24. Sept. 1537.

Søren Jude paa Niels Lunges vegne imod Erik Madsen Vasspyd til Birkende (Værsløv sogn).

Ang. en gaard i Falster i Torp (=Torup, Torkilstrup sogn?).

Gaarden tildømmes sagsøgeren i henhold til hans mageskiftebrev, indtil nogen anden møder med bedre beviser.¹⁾

H. 2-3 fol 5r—5v.

Seurenn Iude oc Erich Mattssenn tiill Birkinde.

Vor skickett for oss Seurenn Iude mett fuldtt magtt paa Niels Lunges wegne oc hagde i retthe steffntt Erich Mattssenn tiill Birkinge fore en gaardtt liigendes i Falsther i Torp, som handtt hagde mageskiifftt seg tiill aff Iens Daa tiill Birkinge oc igiengiffuitt hannom en anden gaardtt ligendes i Birkinge, oc Erich Mattsenn skulle holle hannom fore mett wretth, oc wor nw i tisdags nest forledenn theres retthe tecthe dag epther begges theres egen beplictelse, som the thennom beplichth hagde fore oss paa wortt slothh Kiøbenhaffnn, thi Erich Mattsen then tiidtt paaskødt, att handt ey hagde syn beuisning ther tilstede, oc Seurenn Iude paa Niels Lunges wegne haffuer nw baade seg wti alle retthe paa 3 dage, oc ey Erich Mattssenn eller nogen andenn paa hans wegne her møde wille att pleye retth i thenn sag etc. Tha giorde Seuren Iude beuiseliigth mett breff oc siigell, att fornē Niels Lunge oc Iens Daa tiill Birkinge wor gangitth etth wenligtt mageskiifftt emellom, saa att Iens Daa skulle haffue en gaardtt aff Niels Lunge ligendes i Birckinge, som Henning iboer, mett all siin retthe tilligelse tiill euerdelig eyge, oc Niels Lunge skulle ther emodtt haffue en gaardtt ligendes i Falster i Torp mett all synn retthe tilligelse tiill ewerdeliig eyge, oc hagde beplichth thennom att holde huer andre thet skadesløst i alle maade etc. mett ythermere beuisning, som handtt wti retthe lagde. Tha epther sliig beuisnyng oc sagens leylichth sagde wii ther saa paa fore retthe, att fornē Niels Lunge bør att nyde, bruge oc beholle fornē [gaardtt] i Torp i Falsther mett all syn retthe tiilligelse epther hans breffuis lydelse, suo lengi

1) Jfr. s. 552.

noger kandtt komme for oss mett bedre beuisning paa wortt rettherting. Datum Gladsax secunda feria post Mauricii, præsentibus her Knudtt Bilde oc Knudt Gyllenstiernn.

Gladsakse 25. Sept. 1537.

Magnus Suders søn i Hammenhög imod Ingvor Henriksen, borger i Ystad.

Ang. sagsøgtes deltagelse i drabet paa Magnus Suder.

Sagsøgte frifindes for tiltale, da Magnus Suder blev dræbt efter at have været fredløs i over 7 aar.

H. 2-3 fol 5v—6r.

Magnus Suders sønn i Hammindhøyg oc Ingwar Henrickssenn,
borger i Ystadth.

Wor skickett fore oss paa wortt rettherting Magnus Swders sønn i Hamindhøyg oc tiltallett Ingwar Henrickssenn, wor borger i Ystadtt, fore handtt nogne aar siidenn forledenn skulle werett mett atti hielslaa hans fader fornæ Magnus Suder i sin egenn gaardtt mett Iep Rytther, her Prøbiørnn Podebuskes køgemester, oc flere hans mettfylger, oc beclagett, att ther wor ingenn worder eller boethth gangitth fore hans fader[s] dødtt i noger maade, oc mentthe att fornæ Ingwar Henrickssenn wor plictug att staa hannom ther fore tiill retthe. Ther tiill suarede Ingwar Henrickssenn oc bestaadtt, att handtt wor mett fornæ Iep Rytther, her Prøbiørns køgemesther, mett flere hans suenne, som ihielslaa fornæ Magnus Suder, oc berethe att hues giortt wor i thenn sag, thet wor epther theres hosbondes fornæ her Prøbiørns myndiig beffalling, oc ythermere berethe fornæ Ingwar Henrickssenn, att handtt hagde giortt fornæ Magnus Suder logliig fredløss paa synn hosbondes her Prøbiørns wegne, oc handtt wor friidløss 7 aar oc mere, førre endt handtt slagenn bleff, huilkett handtt strax beuiste fore oss mett her Mauris Olssenn ritther tiill Bollerop oc Iep Falck, wor embitzmandtt paa Nesbyholm, oc flere, oc satthe handtt wti retthe, att eptherthi fornæ Magnus Suder wor saa lang tiidtt fredløss, førre handtt slagenn bleff, om her Prøbiørn eller handtt eller nogre the mett wore atti hielslaa hannom wore ythermere plictug att staa ther

nogenn tiill retthe fore epther logenn. Tha epther tiltall etc. wor ther saa paa sagtt fore retthe, att eptherthii for^{næ} Magens Suder wor loglig fredløs giortt oc bleff fridløss i suo lang tiidtt, som forscreffuett staaer, oc ther offuer slagenn bleff, tha bør her Prøbiørnn, Ingwar Henricksenn oc the andre, som mett wore att ihielslaa hannom, att were quitt och angerløss fore thenn sag epther logenn oc ey att staa nogenn ther ythermere till retthe fore epther thenne dag wti nogre maade, oc ther mett for^{næ} Ingwar Henricksenn oc alle andre, som mett waare, att were quitt oc wfeyditt wti alle maade. Datum Gladsax tertia feria post Mauricii, præsentibus her Knudtt Bilde oc Knudtt Perssen.

Ravlunda 29. Sept. 1537.

Bonde Nielsen i Høgestad imod Oluf Mogensen i Stenby (Benestads sogn).

Ang. afhug og slag i et slagsmaal.

Sagsøgeren udebliver. Sagsøgte paastaar, at afhugget er bødet af den, der tilføjedede det, men indrømmer, at han har slaæet sagsøgeren i hovedet med et spyd, hvorfor han forgæves har tilbudt bøder. Udtalt, at sagsøgte skal bøde for slaget, men iøvrigt være fri for tiltale. Det forbydes at fejde ham eller hans slægt og venner.

H. 2-3 fol 6r—6v.

Olluff Mogenssenn wti Stenby oc Bonde Nielssenn wti Høgestadth.

Vor skickett fore oss Oluff Mogenssenn wti Stenby oc beclageth, att Bonde Nelssenn wti Høgestadtt hagde i retthe steffntt hannom att møde fore oss wti Tommerop om nogenn tretthe, som thennom emellom werett haffuer fore nogenn hug oc bordag, som the hagde wereth sammen wti nogenn stundtt siiden forledenn, oc beclagett for^{næ} Oluff Mogenssenn, att for^{næ} Bunde Nielssenn oc hans slecth oc wenner haffuer feydetth oc platzett hannom oc tager hannom fore then skade, att handtt myste sinn handtt wti samme bordag, oc handtt haffuer tagith boett oc bedring aff Peder Suinn, som gjorde

hannom samme synn skade paa sin handtt, oc the ere wenliig oc well forligte, dog bestaaedtt handtt, att handtt samme tiidtt slaa forne Bunde Nielssenn etth slag wti hans hoffuitt aff etth spiudtth, thii handtt icke kunde were hannom quitt oc ther fore haffuer tilbodett hannom att wilde bøde emodtt hannom mett all gode oc gøre hannom fyllest fore synn skade, huilkett handtt strax gjorde beuiseligtt mett breff oc sigell aff hans herritzting och landtzting, oc ey forne Bunde Nielssenn will were till forligelse mett hannom wti noger maade, oc haffuer forne Oluff Mogenssen nw baadett seg her wti alle retthe wti 3 dage oc fuldtt oss epther, huortt wii droge baade tiill Gladsax oc tiill Rafflundtt, oc ey forne Bunde Nielsenn eller nogre andre paa hans wegne møde wille att skylde hannom eller giiffue hannom sag i noger maadhe. Tha epther sagens leylighett wor ther saa paa sagtt fore retthe, att forne Oluff Mogenssenn bør fore thenn sag quitt oc angerløss att were oc ey ythermere staa nogenn tiill retthe fore then lemlest, Bunde Nielssenn fick paa synn handtt, eptherthii att handtt haffwer tagitt ther boetth fore aff then, gerningen giorte, oc bøde emodtt forne Bunde Nielssenn fore thett slag, handtt slaa hannom wti sitt hoffuitt, epther wor skonske log¹⁾ oc ey ythermere, oc ther mett were quitt oc angerløss fore then sag, forbiudendes nogre her emodtt att feyde eller feyde lade forne Oluff Mogenssenn eller noger hans sleckth oc venner fore then sag epther thenne dag i noger maade wnder wor hyllest oc naade. Datum Rafflundtt die sancti Michaelis, præsentibus her Magnus Gøye, Iahann Friis oc her Truedtt Wlffstandtt.

Vä 5. Okt. 1537.

Niels Jepsen i Lilla Köpinge (Stora Köpinge sogn) imod Niels Elofsen, borger i Ystad, og Morten Olufsen i Tunby (Smedstorp sogn).

Ang. to brødredele i en gaard i Lilla Köpinge, som sagsøgte paastaar at have arvet uden at kunne bevise dette.

Sagsøgeren tildømmes godset i henhold til hans skødebrev²⁾.

H. 2-3 fol 6v—7r.

¹⁾ Skaanske Lov 96.

²⁾ Jfr. s. 402.

Nels Iepssenn i Lille Kiøbinge oc Niels Elossen, borger i Ystadtt, oc Morthenn Oluffsen i Tyndby.

Vor skickett fore oss Niels Iepsen oc hagde i retthe steffntt Niels Ellossenn, borger i Ystadtt, oc Morthen Olluffsen i Tyndby, fore the haffue steffnett oc platzett hannom fore tuo brødre delle, som the kende thennom wti then gaardt, handtt selluff wti boer wti Lille Kiøbinge, oc handtt mentthe, the giorde thet mett wretth, oc sagde, att handtt haffuer kiøptt samme gaardt mett sin tilligelse fore sine pendinge oc kendes thennom eller ingenn andenn ther deell wti wdenn hannom selluff oc hans arffinge. Oc i retthe lagde eth skødebreff aff Heruestett herrittzting wdgiffuitt vnder gudttz aar 1518, lydendes att Suendtt Iensen, som kaldes Bellinge, hagde soldtt oc skøtt inden tiinge fraa seg oc sine arffinge oc tiill Niels Iepssenn och hans arffinge tiill euindeliig eyge en fuldt broderdell oc halluff anden systher dell, som handt hagde i Niels Iepssenn[s] gaardt i Lille Kiøbinge, mett all syn retthe tilligelse inthet wndertagitt oc tackitt hannom fore godtt bettalling etc. Item eth anditt pergmentz breff, lydendes att Esbørnn Persenn i Forop oc Oluff Persenn ther samme stedtz hagde mett theres frii williig oc berodtt hug wti dannementz neruerelse soldtth, skøtt oc affhentt fraa thennom oc theres arffinge oc tiill Niels Iepssenn i Lille Kiøbing oc hans arffinge tiill euerdelig eyge eyge skullendes all theres eygendom, som thennom er redelig tilffallenn att arffue epther theres faders oc modhers dødth, oc all then deell, som wsoldtth wor wti thenn gaardt, som liger i Lille Kiøbinge westenn wedtth gadhenn, som Iens Suenssenn wti bode, mett all gaardtzsens eygendom oc retthe tilligelse aldels inthet vndertagitt wti noger maade, oc kendes thennom att haffue oppebaaritth pendinge oc fuldtt werdtt ther fore epther theres eygenn nøyge etc., som samme twende skødebreffue ythermere wduiser oc indeholder. Ther tiill suarede Morthenn Oluffsenn paa sine oc fornē Niels Elossens wegne, att thennom wor tilffallen two brødre deelle wti fornē gaardt i Lille Kiøbinge, som fornē Niels Iepsen wti boer, wti retth arff, oc fornē Niels Iepssenn holler thennom theres anpartt fore, oc mentthe mett vretth, dog hagde handtt ther ingenn andenn beuisning paa i noger maadhe, om huil-

ken sag the gaff thennom paa baade siider i alle retthe. Tha epther tiltall etc. vor ther saa paa sagtt fore retthe, att forne Niels Iepsen som haffuer forne gaardt wti hefftt oc were, oc handtt saa kiøbthh haffuer, hannom oc hans arffinge bør att nyde, bruge oc beholle forne gaardt mett all syn retthe tilligelse epther hans breffuis lydelse, suo lengii noger kandtt rettheliig vinde seg ther indtt mett logenn etc. Datum Vee sexta feria post Francisci, præsentibus her Axell Bragde, her Axell Wgerup oc mester Claus Vrne.

Bäckaskog 4. Okt. 1537.

Hr. Peder Tuesen, abbed i Bäckaskog kloster, imod Laurids Knop ved Erik Gregersen.

Ang. en gaard i Gualöv.

Gaarden tildømmes sagsøgte, da dennes skøde er ældre end klosterets, idet det er udstedt af Per Stygge (Galen), hvis søn senere skødede gaarden til Jens Erlandsen (Gere), fra hvem klosteret har erhvervet den. Klosteret henvises til at sagsøge Jens Erlandsen (Gere)'s arvinger. En panthavers ret forbeholdes.

Det oplyses, at sagsøgeren har indbragt sagen for rettertinget, da han ikke kunde møde paa landstinget, hvortil han var stævnet.

H. 2-3 fol 7r—7v.

Her Peder Twessenn, abbetth vti Beckeskoff closther,
oc Lauris Knop.

Vor skickett fore oss paa vortt rettherting her Peder Twessen oc hagde vti retthe steffntt Lauris Knop fore en gaardt ligen des i Gudeløff i Villintzherrith, oc Lauris Knop hagde forfuldtt samme sag tiill Lunde landtzting, oc bliffuer nw paa løgerdag 8 dage theres retthe tecthe dag att møde tiill forne Lunde landtzting om samme sag, oc forne her abbitt sagde seg icke att kunde ther tha tilstede vere, men ville her were i retthe fore oss oc liide oc vndgielle, hues ther om log och retth vor. Oc i retthe lagde ethh pergmentz breff vdgiffuit vnder gudtz aar 1503, lydendes att Iens Erlandsenn i Sørby hagde mett syn hustrues villig oc samtycke soldh, skøtt oc affhentt fraa seg oc

sine arffinge oc tiill her abbetth Niels Henrickssenn i Beckeskoff closter samme gaardtt ligendes i Gudeløff, som forne Iens Erlandssenn kiøbthe aff Aage Stygge, som Bents Olssenn oc Rasmus Esbernssenn iboe, mett all forne gaardttz retthe tilligelse inthet vndertagitt, dog mett saa skiell, att kornn landgilletth skall aarlig giffuis tiill Fielkinne kirke, oc skatth och andre retzler tiill Beckeskoffs closter tiill euyg tiidtt etc, som samme breff ythermere vduiser oc indeholler, oc mentthe ther fore, att samme gaardtt burde att bliiffue wedtt closterett. Ther tiill suarede Erich Gregerssenn, fuldmeectigh paa Lauris Knobs oc hans syskindes wegne, att samme gaardtt vor theres faders Lauris Knobs kiøbthe kiøb, som handtt redelig oc skiellig kiøbtht hagde aff Per Stygge, dog saa att theres fader skulle thenn indløse aff hustrue Ingertht fore slig pendinge, som hun samme gaardt i pantt fore hagde, oc forne Aage Stygge, som wor Peder Stygges sønn, hagde soldtt samme gaardtt tiill Iens Erlandsen lang tiidtt ephther Per Stygges dødtth, oc forne Iens Erlandsen hagde sidenn soldtt samme gaardtt tiill Beckeskoffs closter, oc mentthe, att the skødher burde ingenn magtt att haffue, oc i retthe lagde etth pergmentz breff vdgiffuitt vnder gudtz aar 1497, lydendes att Per Stygge aff Løgeviidt hagde soldtt, skøtht oc affhendtt fraa seg oc sine arffinge oc till Lauris Knob oc hans arffinge samme gaardtt ligendes i Gudeløff i Villandtz herritt tiill euerdelig eyge, dog att forne Lauris Knop skulle thenn indløse aff hustrue Ingertht fore 17 løde marck, som hun samme gaardtt i pantt fore hagde, oc forne Per Stygge kendes seg att haffue oppebaarett fyllest oc fuldtt verdtt ther fore ephther sin eygenn nøyge etc., som samme breff ythermere vduiser oc indeholler, om huilkenn sag the gaff thennom paa baade siider vti alle retthe. Tha ephther tiltall etc. vor ther saa paa sagt fore retthe, att ephtherthii forne Per Stygge hagde saa soldtt Lauris Knop samme gaardtt lang tiidtt tilforne, førre endt Aage Styge hans søn soldhe thenn Iens Erlandtzsenn, oc samme Iens Erlandssenn hagde siiden soldtt thenn tiill closterett, tha bør the skøder, som forne Aage Styge oc Iens Erlandtzsenn saa giortt haffuer, ingenn magtt att haffue, oc forne Lauris Knob oc hans mettarffinge att nyde, bruge oc beholle forne gaardtt mett all synn retthe tilligelse inthet

vndertagith tiill euerdelig eyge epther theres skøde breffues lydelse, oc fornē Beckeskoffs closters forstandere att tiltalle lens Erlandtzsens arffinge fore wloglig skøde, oc ther gaa om, saa møgith som retth er, oc huor thett pantebreff findes, som lyder paa fornē 17 løde marck, ther gaa om, saa møgitt, som retth er. Datum Beckeskoff die sancti Francisci, præsentibus her Magnus Gøye, her Axell Wgerop oc Axell Vrne.

Ystad 25. Sept. 1537.

Jørgen Lauridsen i Steglarp (Fuglie sogn), Anders Jensen og Peder Mogensen imod Søren Pors, foged paa Månstorp (Västra Ingelstads sogn).

Ang. meddelagtighed i drabet paa Anders Tagesen i Östra Grevie.

Sagsøgte frifindes for drabet, da han ikke har været med dertil, og det er sket mod hans udtrykkelige forbud, ligesom han siden førte drabsmanden til tinge. Dog skal han bøde efter loven, hvis nogen vil tiltale ham for at have udlaant den armbrøst, hvormed drabet skete. Sagsøgerne kan tiltale drabsmanden, der har vedgaaet drabet.

H. 2-3 fol 8r—8v.

Iørgenn Laurissenn i Steglerop, Anders Ienssenn, Peder Mogenssenn oc Seurenn Pors, fogitt paa Mogenstrup.

Vor skickett fore oss Iørgen Laurissen, Anders Iensen oc Per Mogensen oc hagde i retthe steffntt Seuren Pors oc tiltallett hannom, fore handt skulle haffue werett i raadtt oc gierning mett atti hielslaa theres frende Anders Tagessen i Østher Greffuixæ nogenn stundt siden forledenn oc lontt sin arbørst oc werig ther tiill, oc menthe, att handt wor plictug tiill att staa thennom ther fore till retthe. Ther tiill suarede fornē Seurenn Pors, att handtt aldrig wor mett anthen i raadtt eller gierning atti hielslaa fornē Anders Tagessenn, men wor ther aldellis wskylddig wti, oc beretthe, att samme tiidt skadenn skede, tha sadtt handt oc drack mett fornē Anders Tagessenn, oc thennom aldrig skildes nogre ordt att, oc tha kom Anders Nielszen oc Iens Nielszen Anders Tagessens systhersønner oc giorde

ther en oprør, oc Esgi Bildes suenne Themme Ienssenn oc Lass Duerrig bleffue ther wdoffuer ilde slagne oc sorgiortt, oc ther fore vduiste handt Seurenn Keldersuendtt oc nogre andre att hyndre thennom, som skadenn hagde giortt, oc for^{næ} Anders Tagessenn tha wdløb; oc tha forbødtt handtt for^{næ} Seuren Keldersuend, som handtt lonththe sithh arbørst, att røre for^{næ} Anders Tagessen eller gøre hannom nogre skadhe, oc liidett ther ephther tha kom for^{næ} Seurenn Keldersuendtt oc sagde, att hand hagde skott for^{næ} Anders Tagesen ihiell, oc ther fore greb handt strax for^{næ} Seuren Keldersuendtt fore samme gierning, handt hagde giortth emodtt hans beffalling oc mynde oc holtth hannom i fengsell oc ther ephther opbødtt Anders Tagensens sleth oc wenner hannom tiill Oxie herritzting oc Skaane landtzting, huilk[et] handt strax beuiste fore oss mett ethh herritztings vittne oc ethh landtztings vittne, att handtt swo hagde opbaadett hannom, oc for^{næ} Seurenn Keldersuendtt selluff ther bestaadtt, att handtt ihielslaa Anders Tagessenn, oc ey Seurenn Pors hagde giiffuitth hannom ther nogenn beffalling paa, men hagde forbaadett hannom thet att gøre etc., som samme vittner ythermere vduiser oc indeholler, oc beretthe, att Anders Tagessens slectninge ey ville ther annamme hannom fore banemandt, oc ythermere beretthe, att handtt opbødh hannom fore wortt elskelige skonske raadtt wti wor stadtt Malmøø oc wor ther forfundenn att antworde hannom wor lensmandtt, huilkett handt sagde, att os elskelige Esgi Bilde oc suo giordhe, oc handtt ey wiiste, heller samme Seurenn Keldersuendtt siidenn bortkom fraa for^{næ} vor lensmandt, oc satthe i retthe, om hannom burde ythermere att staa nogenn tiill retthe i thenn sag ephther slig leylighett, som forscreffuett staar, om huilken sag the gaff thennom i retthe paa begge sider. Tha ephther tiltall etc. vor ther saa paa sagthh fore retthe, att ephtherthii for^{næ} Seurenn Pors ey wor mett atti hielslaa for^{næ} Anders Tagessenn oc ey gaff ther nogenn beffalling paa oc swo holtth karlenn tilstede, ther gierningenn gjorde, oc opbødth hannom, som forscreffuett staar, oc handtt selluff bestaadtt, att handtt hagde ingenn beffalling aff Seurenn Pors att slaa Anders Tagessenn ihiell, tha bør for^{næ} Seurenn Pors att were quitt oc angerløs i thenn sag oc ey ythermere ther fore att staa nogenn tiill retthe

i thenn sag, oc om nogenn wiill hannom ythermere thyy paa, fore handtt lonthe siith arbørst bortth, oc ther bleff giortt skade methh, tha bode handt ephther logenn, oc forn^e Seurenn Pors oc alle hans oc tisligeste alle Anders Tagessens slecth oc venner att were aldeliis wfeydiith fore huer andre ephther wor ordinantzes¹⁾ lydelse, oc forn^e Anders Tagessens slecth oc wenner att tiltalle forn^e Seurenn Keldersuendtt, som gierningen gjorde, oc ther gaa om saa møgith, som retth er. Datum Ystedt tertia feria post Mauricii, præsentibus her Magnus Gøye, her Truedt Vulffstandtt, her Hans Skoffgaardtt, Erich Chrestofersenn oc Michell Hals.

Ystad 25. Sept. 1537.

Fru Anne Rønnow imod hr. Oluf Rosenkrantz ved Lave Brahe.

Ang. ansvar for gods deponeret paa Vallø (Valløby sogn) og bortkommet under Grevens Fejde.

Sagsøgeren udebliver, efter at sagen er blevet udsat paa hendes begæring.

Sagsøgte frifindes, da hans eget gods med alt andet deponeret gods blev erobret under Grevens Fejde. Hans skriftlige og be-seglede kvittering, hvorved han forpligtede sig til at tilbage-levere godset i samme stand, som det var blevet deponeret, dømmes magtesløs. Det oplyses, at sagsøgte folk først overgav slottet, da sagsøgte, der sad fangen i Blaataarn, truedes med henrettelse, og at grevens folk imod aftale plyndrede gaarden.

H. 2-3 fol 8v—9v.

Her Oluff Rosenkrantz oc frue Anne, her Iahann Wrnis ritthers ephtherleffuerske.

Vor skickett for os Lage Bragde mett fuldt magtt paa her Oluff Rosenkrantzes wegne oc bødt seg i alle retthe emodt frue Anne, her Iahan Wrnis ephther[leffuerske], som the forfundenn wor paa wortt slotth Kiøbenhaffnn sancti Laurentii dag (10. Aug.) nw sist forledenn att møde fore os then sietthe vgedag ther nest ephther om nogen tretthe, som thennom emel-lom er fore nogitt godtz, pendinge oc clenodiæ, som frue Anne

¹⁾ Københavnske reces 1537 § 7.

thenn tiidtt beretthe, att hun hagde indsatth paa hans gaardt Vallø att foruare tiltroer hende nogenn uiddt siidenn forledenn, førre thenne framfarne feyde angick, oc sagde, att hun hagde her Oluffs eygetth breff oc sigell paa, att handtt skulle antworde hinne samme sitt godtz i saa gode troff, som hun thet indsatthe paa hans gaardt etc., huilkett breff her Oluff samme tiidtt bestaadtt, att handtt hinner hosbonde oc hinne giffuitt hagde, oc sagde, att handtt gierne ville hollett hinne thet, hagde offuervoldt hannom thet icke foruentth, som handtt ville giøre beuiseliigth oc beretthe, att samme hinner godtz mett mere hans eygitt oc andre godementz, som paa hans gaardt wor, bleff plustrett oc bortagetth, then tiidtt samme hans gaardt wor opgiffuen vti wore och riigens fienders hender, som Byrge Trolle oc Peder Scram thenn tiidtt vittede fore os paa wortt slotth Kiøbenhaffnn, att then tiidtt her Oluff wor fangenn oc indsatth paa samme wortt slotth wti thet Blaa Torn, tha hagde greffuenn skicketth tiill hannom Otthe Andersen, Sty Stissen oc Ieronimus Suingell oc lodtth hannom tilsiiige, att huor handtt icke opgaff synn gaardt Walø indenn andenn dagenn kloeken slaa tolluff, tha ville handtt lade hugge hans hoffuitt aff hannom andenn dagen ther nest epher, som handtt haffuer for^{ne} godementz breff oc siigell paa. Tha nøgdes handtt tiill att screffue hiem tiill synn gaardt Vallø, att hans thienner skulle thenn opgiiffue wti greffuens hender oc wndercreff mett hans egenn handt, att samme breff wor screfuitt paa thet Blaa Tornn, oc tha gaardenn wor opgiiffuenn, tha plustrett wore oc riigens fiender samme hans gaardt oc bortt toge altht hans skytthe oc krutth oc otthe hundrett lodtth sølluff oc ther mett hines godtz oc andre godementz godtz, som ther paa wor, som huer mandtt vittherliigtt er i Sielandtt oc anderstedtz, oc tha ville frue Anne ey were wti retthe, mett [!] skotth paa, att hun hagde fotht wor steffning saa korth, att samme breff oc hinner beuisning wor tha wti Fiwnn, men sagde, att hun wille føre sinn beuisning paa huilken thiidtt, vii hinde forlagde. Thii satthe vii thennom paa begge siider en termin fore att møde mett begges theres beuisning i thenn sag fore os, huor wii tha her wti riigetth vaar, oc wor nw wti fredags sist forledenn theris retthe thecthe dag att møde mett begges

theres beuisning i samme sag, oc Lage Bragde møtthe oc haffuer nw bodett seg wti alle retthe paa fempthe dag paa her Oluffs wegne, och ey frue Anne eller noger paa hines wegne her møde wille att pleye retth i thenn sag, oc tha i retthe lagde fornē Lage Bragde paa her Oluffs wegne etth breff, som wor borgmesthre och raadth i Kiøghe hagde beseglitth oc vdgiffuitth, lydendes att thennom fuldt vittherliigtt er, att then tiidtt Betzell wan Gesell greffue Crestoffers beffallingsmandtt hagde bedett oc biudett thennom, att the mett theres magtt skulle følle hannom tiill Walløø, oc her Oluff[s] thiiennere wille then icke opgiffue, tha bødtth handtt thennom suo tiill andenn gang, att huor the icke gaffue gaardenn op, tha wille handtt strax lade hentthe her Oluff fraa Kiøbenhaffn oc føre hannom fore broenn oc lade hugge hans hoffuitth aff, oc ther mett drog handtt strax tiill Roskildt epther knecthe oc ythermere hielp, oc i then midler tiidt kom her Oluffs budtt och breff fraa Kiøbenhaffnn, att the motthe giffue gaardenn op, oc thend tiidt fornē Betzell op kom, tog handtt all magtth op mett seg, dog thet anderledes talletth wor, oc tog gaardtzlogenn oc alle nøgle tiill huer dør, paa gaardenn wor, och beskickte frue Idth mett two ridermentz mendth, att huor hun døldhe eller gemmede suo gotth som en penning, aff thet fremmede gotz, ther indførdtt wor, tha skulle thet koste her Oluffs hals oc hines anpartt. Thete holtht handtt oc her Oluffs fogitth oc althh hans folck oc suenne fore, siidenn wdtog handtt alle the beseglede kiister oc skryn mett anditt mere, som ther wor indfordtt, ihuem thet helst tilhørde, som theres vabenn oc naffne paastodtt, tiisligeste althh her Oluffs skytthe och krudth, ther inde wor, oc lodtt thet strax føre aff gaardenn oc till Kiøge, oc en staar partt aff samme kiister oc skrin lodtt Betzell ther opslaa, plustrett oc wdtog, hues thennom lyste, oc hues offuer wor, bleff strax flytth oc førdtt tiill Kiøbenhaffnn mett hannom, oc offuer althh nødttth her Olluff, hans hustru, gaardt oc folck samme fremmede godtz mere wntth att endtt gotth, oc inthet ther aff kom hannom eller noger hans tiill gaffuenn eller gode i noger maade, som samme breff ythermere wduiser oc indeholder, oc satthe Lage Bragde wti retthe paa her Oluffs

wegne, att ephtherthii her Oluff myste siith eygitt godtz mett andre godementz godtz, oc [!] handtt wor plictuq att staa hinne eller nogenn andenn ther fore ythermere tiill retthe, eller thet hans breff, handtt hinner hosbondtt saa gyffuith hagde, burde att komme her Oluff eller hans arffinge tiill skade eller brøst i noget maade, oc satthe i retthe om hannom paa her Oluffs wegne ey burde atth haffue endelig dom fore seg etc. Tha ephther sagens leyliighedtt wor ther saa paa sagth fore retthe, att ephtherthii frue Anne eller ingenn paa hinner wegne her møde wilde, ephther som hun seg beplichthet hagde oc forfunden wor mett samme her Oluffs breff oc andenn syn beuisning i then sag, oc her Oluff myste sitt eygitt godtz oc andre godementz godtz, som paa hans gaardtt wor mett hinner, oc wor saa offuerfallenn aff greffue Crestoffer oc flere woldtzmendtt, tha bør hannom att were quitt oc angerløs i thenn sag, oc hannom eller hans arffinge ey att staa frue Anne eller hinner arffinge eller nogre andre ther fore ythermere tiill retthe ephther thenne dag i noget maade, oc thet breff, som frue Anne aff her Oluff ther paa haffuer, att were døtt oc magteløst oc ey att komme her Oluff eller hans arffinge till brøst eller skade ephther thenne dag i noget maade. Datum Ystadtt tertia feria post Mauricii, præsentibus her Magnus Gøye, Iahan Friis, her Truedtt Wiffstandtt oc Knudtt Gyllenstiierne.

Vä 5. Okt. 1537.

Jacob Sur, borger i Åhus, imod hr. Jep Tordsen Sparre og hr. Axel Urup.

Ang. arv efter Laurids Lauridsen i Gammalstorp, sagsøgerens hustrus morbroder.

Da sagsøgeren ikke vil nøjes med, hvad han ved frivillig overenskomst med sagsøgte er gaaet ind paa at modtage, men vil ophæve aftalen, skal han udlevere, hvad han har modtaget, og siden rejse sag om arven. Det oplyses, at afdøde ved beseglet brev har overdraget de sagsøgte alt sit gods efter sin død, fordi de har underholdt ham i lang tid, mens han var hjælpeløs.

H. 2-3 fol 10r.

Jacob Swer, borger i Owss, Iep Twordssenn
oc Axell Wgerop, ritther.

Vor skickett fore os paa wortt rettherting Iacob Suer paa synn hustrues wegne oc hagde i retthe steffntt her Axell Wgerop oc Iep Tuordssenn fore nogitt godtz oc søluff, som the oppebaare epther Lauris Laurissenns hans hustrues moderbroder, som døde i Gammelstorp i Lyster, oc hannom paa hans hustrues wegne wor tilffallenn wti arff, oc beclagetth, att the icke wille lade hannom samme arff føllige, som handt sagde mett flere ordt etc. Ther tiill suarede her Axell Wgerop paa sine oc Iep Tordsens wegne, att the hagde født Las Laurisenn i lang tiidtt wti hans vanførsell och whellinde, then tiidtt handtt kunde inthet hielpe seg selluff, oc ther fore hagde handtt wntt oc opladetth thennom allth sith godtz inthet wndertagitt epther sin dødth, som the beuiste mett breff oc sigell, dog hagde the wdlagtt forne Iacob Sur paa sin hustrues wegne fore gudtz skyldtt nogetth godtz oc pendinge, som thet contracts breff wduiser, som doctor Hans, prouinciall wti Ows, oc vore borgmesthre ther samme stetz thennom emellom giortt hagde, oc hues tilbage stodtt aff samme godtz epther then contracts, thet wille the antworde hannom oc lade hannom følliige oc menthe, att thet skulle ther mett were en clar afftallenn sag. Ther tiill suarede Iacob Suer, att hannom icke nogdes mett then contracth, som thennom emellom giortt wor, men wilde slaa thenn løss, som hun icke giortt wor. Tha epther etc. vort ther saa paa sagtt fore retthe, att epther thii forne Iacob Suer icke will nøges mett then contracth, som thennom saa wenllig emellom giortt er, tha bør hannom att indfføre hans godtz, som handt annammitt haffuer, saa gotth oc paa then grundtt, som handtt thet annammitt, oc siiden talle ther paa mett logenn, oc ther gaa om saa megitt, som rett er. Datum Wee sexta feria post F[r]ancisci, præsentibus her Magnus Gøye, Iahan Friis, her Axell Bragde.

Vä 5. Okt. 1537.

Mester Claus Urne imod Jens Brahe.

Ang. gods i Åraslöv og Hammer (Nosaby sogn), hvori sagsøgte har gjort indførsel.

Saafremt sagsøgte er lovlig indført i godset, skal sagsøgeren først rejse sag om indførslen.

H. 2-3 fol 10r.

Claus Wrnne oc Iens Bragde.

Vor skickett fore os Claus Wrne oc hagde i retthe steffntt Iens Bragde oc tiltallett hannom fore nogen iordt ligendes i Oritzløff oc Hammers marck oc menthe, att handt holler hannom samme iordt fore oc gør hans bunde ther hinder paa, oc beretthe, att hans thiennerer haffuer hagtt samme iordt lang tiidt wti rolig hefft oc vere. Ther tiill suarede Iens Bragde, att samme iordtt wor hans, oc handt hagde loglig wundet samme iordt oc hagde fangitt loglig indførsell ther paa aff Skaane landtzing epher skonske log oc landtzens seduan oc beretthe, att handt fick wor steffning saa kortt, att handtt icke kunde føre sin beuisning tilstede paa thenne tiidtt. Tha wor ther saa paa sagtt fore retthe, att ther som Iens Bragde er loglig indførdtt epher skonske log, tha bør mester Claus Wrne att delle hannom ther vdt igienn epher logenn. Datum Vee sexta feria post Francisci, præsentibus her Magnus Gøye, Iahann Friis, her Axell Wgerop.¹⁾

Register paa thæ dommæ, som gingæ wti Ottense, ther k. mat. ther selluf personlig tilstæde wor 1538.

Odense 14. Sept. 1538.

Peder Hansen i Sølvbjerg (Brahe-Trolleborg sogn) imod sandemænd i Sallinge herred, imod Mads Hansen i Hundstrup, Johanne Davids og Marine Lauridsdatter samt imod Niels Lauridsen ved sin broder Jesper Pedersen.

Ang. sandemænd, der paa grundlag af Mads Hansens m. fl.s vidnesbyrd svor Niels Lauridsen til bøder for drab paa Jørgen Hansen.

Sandemænds ed opretholdes i henhold til de fremlagte vidnesbyrd.

H. 2-3 fol 11r—11v.

¹⁾ Fol. 10v er ubeskrevet.

Per Hanssen y Sølbierig oc sandemendt y Sallingherrit.

Vor skickett fore os Per Hanssen y Sølbierig oc hagde i retthæ steffntt sandemendt wti Sallingherritt, fore the hagde sworitt Nis Laurissenn y Hundstrup tiill fredh oc boedt, som ihielsloo hans broder Iørgen Hanssen, oc tisligeste hagde handt y retthæ steffntt Mattis Hanssen y Hundstrup, Iahann Dauditz oc Marinæ Laurissdatter fore ett windesbyrddt, som thæ hagde wittnett y sammæ sagh, som handt menthæ wretthæliig giortt wor. Oc y retthæ lagde nogre wittner aff Salling herrittzting, lydendes att nogre mendt hagde wittnett, att Iørgen Hanssen skullæ haffue weritt paa hans hiemwey, then tiidt handt slagen wor, oc handt skullæ robtt epher thennom, som gick fore hannom, oc ther the kommæ tiill hannom, tha laa handt slagenn etc. mett flæræ ordt, som sammæ wittner ytthermere wduiser oc indeholler. Ther tiill swarede Iesper Perssenn paa syn broder Nis Laurissens wegnæ, oc fornæ sandemendt, att samme Nis Laurissen wor saar oc slagen, førre handt giorde nødwerrieg, oc menthæ, att thæ hagde rett sorenn, oc y retthæ lagde ett tings wittnæ aff Sallingherritzting, lydendes att 7 dannemendt hagdhæ baarett forwindhæ, att the hagde syuntt oc seett Nis Laurissen y Hundstrup, epher handt wor komen y threttæ oc slag mett Iørgenn Hanssen, tha wor handt slagenn wti hans hoffuitt mett etth three, oc hans klæder wore megitt blodiiige ther aff, oc handt hagde ett slag bag paa hans halss aff en stenn oc ett slag paa two hans fingræ, swo then enæ wor knussit. Ther tiill swarede fornæ Per Hanssen, att the hug, fornæ Nis Laurissen fick thenn tiid, thennom slaa Hans Iørgenn[sen] fornæ Iørgenn Hanssens sønn hannom oc wilde hielpæ syn fader, oc ey andenn thett giordhæ, huilkett strax affwyssett wor, att icke saa kundhæ findes wti sandhett. Thii fornæ Hans Iørgenssenn møtthæ personliig fore os oc er en lidell dreng oc ey weractiig att gøre nogenn handwerck wti sliig maadhæ, huilket handtt oc bestodt, att handt thett ickæ giordhæ etc. Tha ytthermere y rettæ lagde fornæ sandemendt ett wittnæ aff Fynboo landtzting, lydendes att Mattis Hanssen y Hundstrup, Iahanne Daudis oc Marinæ Laurisdatter hagde ther samdirecteliig wittnett, førre endt sandemendt sworæ om Iørgenn Hanssens dødth mett opracthæ fingræ, att the hoss

wore oc soge Iørgen Hanssens oc Nis Laurissens samgang, att Iørgenn Hanssenn nedsløo Nis Laurissenn paa faldtt mett en kep, førre endt Iørgenn Hanssenn fick noger skadhæ aff Nis Laurissen etc. Item ett orfeydhæ breff aff Fynboo landtsting, lydendes att Iesper Perssenn paa synn broders Niels Laurissens wegnæ opytthæ en sworenn boedthh trysser 18 march epther logenn, som handt wor tilsuorenn fore Iørgenn Hanssens dødh, som handt fore skadhæ kom, och tha tilstede wor Per Hanssenn y Sølbierig, fornæ Iørgen Hanssens broder oc rett epthermaalls mandtt, mett flære samfrendher oc ey sammæ hodhtt annammæ wildhæ, men lodhæ then eptherligge, oc tha hagde woer landtzdomer annammet sammæ bodh paa wore wegnæ oc epther wor recessæ¹⁾ melthæ fornæ Nis Laurissen mett synæ brødræ oc allæ andre hans samfrender oc wener wedh ewich fredtt oc felliighet oc altinget wfeyditt att were, emedenn sandemendt eræ wedtt magtt etc., som sammæ breffue ytthermere wduiser oc indeholler, om huilkenn sag the gaff thennom paa begge siider y rettæ. Tha epther tiltall, gensuor, breffuæ, bewisning oc sagens leyliighet wor ther saa paa sagtt fore rettæ, att fornæ sandemendt bør att weræ wedth theres fuldhæ magtt oc haffue rett sworitt y thenn sag epther theres wyndesbyrdtt, som tilstedhæ waar, oc ey ytthermere att staa nogenn tiill rettæ y then sag forbiudendes allæ, ehuo the helst ere eller were kundhæ etc. Datum Ottonie die exaltationis s. crucis, præsentibus Iahan Friis, Marquord Teygmandt oc Niels Lange.

Odense 14. Sept. 1538.

Peder Nørrejyde i Tislund (Brørup sogn) paa kronens tjeneres og andre lodsejeres vegne smstds. imod Graves Madsen og Niels Olsen i Bobøl (Føvling sogn).

Ang. enge paa Tislund mark.

Engene tildømmes sagsøgerne i henhold til en af kongen og rigens raad tidligere afsagt dom, indtil nogen møder og beviser, at dommen blev afsagt paa urigtigt grundlag. Saa snart kongen kommer til Jylland, skal sagsøgerne stævne Malt

¹⁾ Københavnske reces 1537 § 7.

herreds nævninge, der har svoret dem ran over i anledning af, at de har ført hø bort fra engene.¹⁾

H. 2-3 fol 11r.

Peder Nørræiudhæ y Tislundt paa kronens thieneres wegnæ oc andre lodtzeygeres ther sammæ stedtz.

Vor skickett fore os Per Nørreiudhæ y Tislundt paa wore oc kronens thieneres oc andre lodtzeygers wegnæ ibid. oc beclagitte, att Grauers Mattzenn oc Niels Olssen y Bobøll giøre thennom stor hinder och forfang paa theres enge paa Thislundt marck emodt thet wortt oc wor elskelige Danmarcks riiges raads dom, som wii wdgaff wti wor kiøbstatt Riipæ, nw wii sist droge wti Iuttlandt, lydendes att Tislundt lodtzeygere bøør att nydhæ, brugæ oc behollæ sammæ Tislundt engi, epther som the ere thennom logliig tilreptt, oc fornæ Grauers Mattzenn oc Niels Olssenn att bød hæ epther logenn, fore hues the sammæ engi brugt haffuæ, siiden the wor logliig reptt etc., som sammæ wortt dom ytthermere wduiser oc indeholder, oc beclagde, att ransneffningæ y Molttheritt hagde wdoffuer sworitt Tislundt mendt ran offuer, fore thæ hagde bortførdtt theres høø af sammæ engi, thennom saa wor tilreptt oc tildømptt mett flere ordt etc. Tha epther sagens leyliighet sagde wii ther saa paa fore rettæ, att fornæ Tislundt mendt bør att nyde, brugæ oc behollæ fornæ enge, som thennom eræ tilrepthæ epther fornæ wortt oc wortt elskelige raadtz dom[s] lydelse, swo lengi noger kandt kommæ fore os mett bedre bewisning, att sagen wor os icke then tiidt rett forførdt, oc fornæ Tislundt mendt att kalle fornæ ransneffningæ y rettæ, nar wii først wti Iutlandt kommendes worder, oc tha gaa ther om saa saa møget, som rett er. Datum Ottonie die exaltationis sancte crucis, præsentibus Iahan Friis, Marquordt Teymandt oc Niels Lange.

Odense 17. Sept. 1538.

Jacob Petersen Hering, skipper Garbrand Aritsen og deres selskab af Amsterdam ved Gert Hering imod Peder Mørk, borger i Aarhus.

¹⁾ Jfr. s. 458, 664, Fr. I's Reg. s. 454 og Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 113).

Ang. sagsøgtes gæld paa 500 rhinske gylden minus 20 lybsk sk. for levering af et parti salt.

Sagsøgte dømmes til at betale sin gæld i henhold til et indgaaet forlig og en dom afsagt efter kgl. befaling af Aarhus' borgmester og raad eller at stille sagsøgerne tilfredsstillende kautionister. I modsat fald skal han sættes i fængsel og jern, indtil han stiller sagsøgerne tilfreds. Med hensyn til sagsøgtes ubeviste paastande, bl. a. at forliget blev indgaaet, mens han imod aftale var sat i fængsel i Amsterdam, og at hans gods skulde være frataget ham, kan han rejse sag imod sagsøgerne.¹⁾

H. 2-3 fol 12r—12v.

Gert Hering aff Amsterdam,
Peder Mørck, borger wti Arhus.

Vor skickett fore os Gertt Hering aff Amsterdam, som fuldtmyndig oc mectug giortt wor aff Iacob Pettherssenn Hering oc skipper Garbrandtt Aritssenn oc theres selskap, paa then enæ oc Peder Mørck, borger wti Arhus, paa then anden siide, oc tiltallett fornæ Gertt Hæring fornæ Peder Mørck fore 500 rynsk gyllern wti guldt, 20 lybsk sk. myndræ, som igienn staadt aff thenn gielddt, handt fornæ Iacob Pettherssenn Hæring oc skipper Garbrandtt Aritssenn oc theres selskap skyldiig wor fore saltt, handtt thennom affkiøptæ noglæ aar siidenn forledhenn oc blæff thennom then tiidt skyldug aff sammæ betalling 20 læster korn etc., oc berettæ, att thennom wor siidenn emellom giortt en wenliig contractt wti Amsterdam, huilken handtt strax wti rettæ lagdæ, oc wor beseg[let] mett theres stads indsiigell, lydendes att Per Mørck bleff endeliig forliigt mett skipper Garbranttt Aritzenn, Iacob Pettherssenn Hæring oc theres selskap att skullæ giffuæ thennom 500 rynsk ge, 20 lybsk sk. myndræ, fore thenn ephther standende gielddt, handt thennom plictug wor fore saltt, handt thennom affkiøptt hagde etc. Item y rettæ lagde handt ett dombreff, som wore borgmester, raadmendt oc byfoget wti wor kiøpstatt Arhus ephther wor strengæ befalling wdgiffuitt hagde sancti Iacobi affthenn (24. Juli) y thettæ nerwerendes aar,

¹⁾ Jfr. Tegnelse (D. Mag. 3. r. VI s. 154).

lydendes att the epher begges theres bewisning oc thenn be-
seglæde contracts breffs lydelsæ hagde tildømt Per Mørck
att giffuæ oc fornøygæ Gertt Hæring paa fornæ mends wegnæ
fornæ swm guldt, som er 500 ge, 20 lybsck sk. myndræ, oc
ther som Per Mørck haffuer nogenn rett tiltall tiill Gertt
Hæring fore thenn skade oc offuerlast, som hannom skæde
tiill Amsterdam, tha følge syn rett ther mett, som tilbørligenn
er etc., som sammæ dom ytthermere wduiser oc indeholder,
oc beclagitt, att handt sammæ dom ingenlundæ fuldtgiøre
wilde, oc wore borgmester oc raadt y Arhus ey willæ skickæ
hannom wordt y fornæ Per Mørcks iordegodtz, menn alenestæ
y hans bopendinge, oc mentæ hannom skæde ther mett wskiell.
Ther tiill swarede fornæ Per Mørck oc bestoddt, att handt bleff
thennom 20 læster korn skyldug aff then bastatt fore sammæ
saltt, oc sagde, att then contracts breff wor giortt wti Am-
sterdam hannom wwidendes, then tiidt the hagde hannom
greben oc fangen fore sammæ gieldtt, dog hagde handt ther
ingenn bewisning paa wti noger maade. Ytthermere beclagede
fornæ Per Mørck, att hannom skæde stortt wskiell tiill Am-
sterdam, thii handtt hagde stillett thennom borgenn att skullæ
betalle thennom sammæ gieldt inden en fornæ tiidt oc termin,
oc førre then tiidt kom, att handt skullæ sammæ gieldtt be-
talle, tha blæff handt ther greffuen oc fangen, oc hans gods
skullæ were hannom ther fraakomen, oc fick ther stor derff-
uelig skade oc menttæ, att fornæ Gertt Hering paa fornæ mends
wegnæ wor plictug att stande hannom ther fore strax tiill
retthæ mett fleræ ordtt etc. Ther tiill swarede fornæ Gertt
Hering, att handtt wilde altiidt weræ offuerbaadiig att standæ
hannom ther fore tiill rettæ, nar handt hagde wdlagtt oc be-
tallitt hannom sammæ sum guldt epher hans breffuis ly-
delsæ, huilkett handt oc hagde bodett seg tiill wti Arhus oc
nw her fore os tisligeste oc beclagitt, att fornæ mendt hagde
oc fanget ther wti stoer skade oc ladett theres skib lobitt
tiill hannom tiill Arhus om sammæ gieldtt oc mottæ løbæ
gliip hiem igien mett flære ordtt, oc sattæ wti rettæ, om fornæ
Per Mørck ey wor plictug att fuldtgiøre oc fornøygæ hannom
sammæ sum guldt syn witterliig gieldtt først, førre handt
mottæ tallæ hannom tiill wti noger maade, om huilken sag

the gaff thenom paa begge siider y allæ rettæ. Tha epther tiltall, genswor, begges theres bewisning oc fornæ contracts oc doms breffuis lydelsæ sagde wii ther saa paa fore rettæ, att fornæ Per Mørck bør wden all ytthermere forhalling att fuldtgiøre oc fornøygæ fornæ Gertt Hæring paa Iacob Pettherssen Herings, skipper Garbrantt Aritzens oc theres selskaps wegnæ fornæ Vc hundertt [!] rynsk ge, 20 lybsck sk. myndræ, epther fornæ contracts oc wor borgmester oc raads dom lydelsæ eller att stiillæ hannom ther werractigæ oc nøyactigæ forloffuer fore, som hannom nøyges mett, førre handt her aff byen kommer, eller forwariis saa lengi wti wor fengsell oc iern, att handtt stiller hannom tilfreds, oc hues tiltaell fornæ Per Mørck haffuer siiden tiill fornæ Gertt Hering paa fornæ mends wegnæ, som handt beclagitt, tha talle seg hannom tilbørliigenn tiill oc ther gaa om saa møget, som rett er. Datum Ottonie die Lamberti episcopi, præsentibus Iahan Friis, Iahan Brockenhus, Knudt Wrne, Michell Brockenhus, Iacob Hardenberg, Claus Erickssen oc Erick Matzenn.

Odense 17. Sept. 1538.

Peder Nielsen i Nørre-Broby imod Knud Urne til Søby-søgaard (Nørre-Søby sogn).

Ang. sagsøgtes beslaglæggelse af sagsøgerens broderbørns gods som sikkerhed for landgilde.

Et mellem parterne indgaaet forlig skal opfyldes af sagsøgeren inden 6 uger.¹⁾

H. 2-3 fol 12v—13r.

Peder Nielssenn y Nørre Broubyy oc
Knudt Wrnæ tiill Siøgaardt.

Vor skickett fore os Per Nielssenn oc hagde y rettæ steffntt Knudt Wrnæ oc tiltallett hannom, fore handtt hagde ladett lyckæ hans broders børns Lauris Nielssens børns godts inde oc ladett settæ ther laas fore, then tiidt theres moder wor dødtt, oc sammæ børn skullæ ther haffuæ fangitt skade aff. Ther tiill swarede Knudt Wrnæ, att handt lodt settæ los fore samme gods, intiill saa lengi handtt fick wissen oc loffuen

¹⁾ Jfr. s. 429.

fore syn landgilde, oc ther handtt then fick, tha gjorde handt ther ingen ytthermere hinder paa wti noger maade, oc aldriig handt tog eller fick nogitt aff thet godtz lidett eller megitt oc y rettæ lagde en contracts breff, lydendes att her Niels Paulssen, then tiidt almyñ officialis wti Ottensæ, Hans Friis bormester og Gregors Hanssen raadmandt ibid. hagde wenlig forliigt Knudt Wrnæ oc Per Nielssenn oc tallett thennom saa emellom om allæ the sager thennom emellom wor, att Per Nielssen skullæ giffuæ Knudt Wrnæ en gildt oxo oc ett pd. haffræ tiill godhæ redhæ oc ther mett were en clar sag etc., huilkett fornæ Per Nielssen oc selluff bestodtt. Tha ephther tiltall, gensuor oc sagens leylighett wor ther saa paa sagt fore retthæ, att then wenlig contract, som thennom emellom saa giortt wor ephther begges theres sambtyckæ, then bør wedt magtt att bliffuæ, oc fornæ Per Nielssen bør then att fuldtgiøre oc haffue thet y Knudt Wrnæs mynde indenn sex wger ephther wor ordinantz¹⁾ lydelsæ. Datum Ottonie die Lambertii episcopi, præsentibus Iahan Friis, Iahan Brockenhus, Michell Brockenhus, Iacob Hardenbiere, Claus Erickssen oc Erick Mattzenn.

Odense 17. Sept. 1538.

Niels Hansen i Jordløse paa sin hustrus vegne imod Jens Huid i Lørup (Ryslinge sogn), herredsfoged i Gudme herred.

Ang. sagsøgerens hustrus første mand Anders Helgesens fordring paa sagsøgte.

Sagsøgte dømmes til inden 6 uger at betale, da fordringen er tilfaldet sagsøgerens hustru paa skiftet med Anders Helgesens børn. Sagsøgte paastand om, at Ringe kirke havde et krav paa Anders Helgesen, henvises til senere rettergang.

H. 2-3 fol 13r.

Niels Hanssen y Iordtløsæ oc
Iens Huidt y Lørup.

Vor skickett fore os Niels Hanssen oc hagde y rettæ steffntt Iens Huidt oc tiltallett hannom fore 28 march pendinge y fiire sk. stycker, som Anders Helliussen, hans hustrues førstæ

1) Københavnske reces 1537 § 10.

hosbonde, oc hans hustru hannom lontæ nogen tiidt siiden forleden, oc berrettæ, att handt haffuer tallett hannom tiill fore sammæ pendinge tiill Gudtmeherritzting, oc handt kundæ ther ingen rett faa, thii forne Iens Huidt wor selluff dommer tiill sammæ ting, oc sammæ pendinge hagde weritt hannom tildømt paa hans hustrues wegnæ tiill Fynboo landsting, som handt bewiseligt giorde etc. Ther tiill swarede forne Iens Huidt oc bestodt, att handt hagde lontt sammæ pendinge aff forne Anders Hellyssen oc hans hustru y syn trang oc berretthæ, att forne Anders Hellyssen wor Reyngæ kyrckæ noget skyldug, oc thett willæ handt betalle oc sagde, att handt befrythet, att ther som handt gaff hannom sammæ pendinge, att the skullæ bliffuæ hannom krefftt aff forne Anders Hellyssens børn wti framtydenn. Ther tiill swarede forne Niels Hanssen, att sammæ børn eræ wdskiftæ oc wiidæ theres partt, oc the pendinge ere faldne y hans hustrues lodh, oc hues forne Anders Helyssen wor Reyngæ kyrcke plictug, thett willæ handt selluff betalle paa syn hustrues wegnæ. Tha ephther tiltall, gensuor oc sagens leylighet wor ther saa paa sagtt fore rettæ, att forne Iens Huidt bør att giffuæ oc fornøygæ forne Niels Hanssen paa syn hustrues wegnæ sammæ 28 march y slig myntt, som handt thennom lontæ, inden sex wger her næst ephther kommendes, oc forne Niels Hanssen att staa Iens Huidt tiill rettæ, om handt her ephther bliffuer ytthermere ther om tiltaldt. Datum Ottonie die Lamberti episcopi, præsentibus Iahan Friis, Iahan Brockenhus, Knudt Wrne, Michell Brockenhus, Iacob Hardenbiere, Claus Erickssenn oc Erick Mattzenn.

Odense 17. Sept. 1538.

Erik Krummedige, lensmand paa Hønborg (Tavlov sogn), imod Laurids Jensen i Follerup (Herslev sogn).

Ang. afgift af selvejergods, der drives under eet, nemlig to gaarde i Trelde og i Vejlbjby, hvis bygninger er nedrevet, og som der hidtil ikke er betalt afgift af.

Det udtales, at den nedbrudte gaard skal genopføres og brugeren af den fremtidigt yde sædvanlig jordskyld. Bevislige restancer skal betales.

H. 2-3 fol 13v—14r.

Erich Kromdigæ

oc Las Ienssen y Follerop.

Vor skickett fore os Erick Kromdiigæ oc hagde y retthæ steffnitt Las Ienssen y Follerop oc tiltallitt hannom fore thuende bynder eygæ, handt bruger mett hans mettarffuin-gæ, then enæ ligendes y Trellæ, som bygtt er, oc then andenn ett byggestett y Welby, oc berrettæ, att handt giffuer ickæ meræ iordskyldtt aff sammæ twende gaardtzeygæ, endt ther pleyer att gangæ aff then enæ wti Trellæ, oc bruger saa then byggestettz iordt forgeffuis heden oc ey will sware hannom ther anditt tiill, oc y retthæ lagde etth tings wittnæ aff Eldebooherritzting aar 1504, lydendes att Nis Kring y Trellæ hage ett byggestett wti Welby oc ligger saa meget iordt tiill sammæ byggestett, som tiill then gaardt Seurin Bull ibode, som wor ett fuldt fierdings laff paa then tiidt, ther gaarden bygtt wor, oc Nis Krings fader bodhæ y forne gaardt oc gaff then sammæ skatt tiill Hønborg, som forscreffuett staar. Tisligeste att then tiidt then gaardt blæff bygtt y Welby, tha bodhæ ther en anden mandt y Threllæ, som forne Nis Kring wti bodhæ, oc gaff tha saa well 3 march, som Nis Kring gaff siiden, oc saa flyttthæ Nis Krings fader tiill Trellæ aff then gaardt y Welby oc brødh the husæ aff etc. Ther tiill swaredede forne Las Ienssenn, att samma thuende gaardt ey haffuer weritt brugt mett en plog oc grøen førddt tiill en ladhæ, oc ther paa y rettæ lagde ett tings wittnæ att [!] Endlebooherritzting, lydendes som handt berettæ, oc mentæ, att handt oc hans mettarffuinge wore ickæ ytthermere plictugæ att giffuæ ther aff endt een iordtskyldtt, som nw aff gaaer. Ther tiill swaredhæ os elskelige Erich Kromdiigæ, att thæ, som saa hagde brugt sammæ thuendæ gordtz eyger wnder etth, thæ hagde altiiddt hagt thet y mynde baade y hans faders oc hans styfaders tiiddt, oc ey the haffue hagt thet y hans mynde, oc sattæ y rettæ, om thennom ey burde att haffue y myndæ, hues bagstadt igienstaar, oc nw her ephther, huem thet brugæ skall. Tha ephther tiltall, genswor oc sagens leyllighett wor ther saa paa sagt fore retthæ, att ephtherthii thet er thuende byggesteder, som fore os bewiseligt wor, tha bør thet ene, som wbygtt er, igen att opbygges, oc hues then her ephther haffue

oc brugge skall bør att haffue thet y wor oc wor elskelige lensmandtz Erich Kromdigs mynde oc giffue ther aff sliig iordskylt, som ther aff for maalls tiidtt pleyger aff att gangæ, oc hues bagstatt, som igienstaar oc skelliig bewisis kandt, att the ickæ haffue i mynde hagt, ther fore bør forne Las Ienssenn oc hans mettarffuingæ tiill rettæ att staa. Datum Ottonie die Lamberti episcopi, præsentibus Iahan Friis, Iahan Brockenhus, Knudt Wrnæ, Mickell Brockenhus, Iacob Hardenbiere, Claus Eriickssen oc Erick Mattzenn.

Odense 17. Sept. 1538.

Peder Nielsen i Nørre-Broby imod Søren Jensen smstds.

Ang. sagsøgtes lov, hvorved han fralægger sig at have noget af Laurids Nielsens børns gods.

Sagsøgtes lov opretholdes, da sagsøgeren ingen beviser kan fremlægge for sin paastand.¹⁾

H. 2-3 fol 14r.

Per Nielssenn y Nørrebroubyy oc
Seurenn Ienssenn ibid.

Vor skickett fore os Per Nielssen oc hagde i rettæ steffntt Seuren Ienssen oc tiltallett hannom fore en log, handt hagde giffuitt tiill Sallingherritzting, att handt ickæ hagde mere aff hans broders børns Lauris Nielssens børns godts inde hoess seg, endt handt hagde antwordett fraa seg, oc mentæ, att samme log wor ickæ saa redeliig giordt, som thett seg burde, dog hagde ther ingen bewisnyng emodt y noger maade. Ther tiill swarede forne Seuren Ienssen, att hues godts ther wor wti gaardenn aff forne børns, then tiidtt handt fick theres moder, thet hagde handt antwordett fraa seg liidett oc megitt, oc ther hagde handt giortt syn log paa tiill sytt herritzting, epther som handt wor forfunden tiill Fynboo landsting paa hans wdleg, att handt wor thennom inthet mere plictug, endt handt hagde wdlagtt fraa seg, oc ther wor ingen bewisning emodt y noger maade, om huilken sag the gaff thennom baade y rettæ. Tha epther tiltall, genswor oc sagens leyliighet wor ther saa paa sagtt fore rettæ, att samme log, som forne Seuren

¹⁾ Jfr. s. 425.

Ienssen paa syn wdleg saa giortt haffuer, oc wor ingenn bewisning nw tilstæde, som hun kundæ feldes mett, tha bør samme log wedtt sin fulde magt att bliffue oc forne Seuren Ienssen y then sag qwitt att were oc ey ytthermere att stande nogen tiill retthæ her ephther y then sag y noger maadhæ. Datum Ottonie die Lamberti episcopi, præsentibus Iahan Friis, Iahan Brockenhus, Knudt Wrne, Michell Brockenhus, Iacob Hardenbiere, Claus Erickssen oc Erick Matzen.

Odense 17.(?) Sept. 1538.

*Erik Madsen Bølle til Elved (Veflinge sogn) imod lods-
ejere og bønder i Veflinge ved Erik Krummedige, Jørgen
Quitow, Jacob Norby oc Anders Emmiksen paa kronens og
kronens tjeneres vegne og Jens Markvardsen i Veflinge paa
bøndernes vegne smstds.*

*Ang. Lindebjerg eller Veflinge »hææ« (= V. hede eller
Høved?, Veflinge sogn).*

*Jorden tildømmes sagsøgte i henhold til sandemænds brev
om markskel.*

H. 2-3 fol 14r.

Erich Mattzenn tiill Elffuitt oc Wøfflinge mendt oc
allæ lodtzeygere y Wøfflingæ.

Vor skickett fore os Erich Mattzenn oc hagde y retthæ steffntt alle lodtzeygere y Wøfflingæ oc Wøfflingæ mendt oc tiltallett thennom fore en march, the hagde tagitt indt paa Wøfflingæ hææ kalles Lindeberg, som handt menthæ, handt hagde lodh oc deell wti, ephther thii att sandemendt hagde ickæ sworitt hannom wdt. Ther tiill swarett Erich Kromdiigæ, Iørgenn Quitow, Iacob Norby, Anders Emichssen paa wore oc kronens thienneres wegne, som eræ lodtzeygere y sammæ Wøfflingæ oc Iens Marquordtssenn paa forne Wøfflingæ bynders wegnæ, att sandemendt hagde giortt marckeskiell emel-
lom Wofflingæ hów og Lerbecks holm, som theres sande-
mendtz breff ther om wduiser, oc beretthæ, at the kendes
forne Erich Mattssen ingen lodt eller deell att haffue i forne
Wøfflingæ march, ephtherthii att handt haffuer inthet godtz
y forne Wøfflinge, om huilkenn sag the gaff thennom paa
begge siider y rettæ. Tha ephther tilltall, genswor oc sagens

leylighett wor ther saa paa sagt, att forne Wofflingæ mendt bør att nydhæ, brugæ oc behollæ forne Wofflingæ hææ, som kalles Lindbierck, emeden forne sandemendt wedt magtt eræ. Datum Ottonie ut supra.

Odense 14. Sept. 1538.

Borgmæster og kæmner i Faaborg imod Anders Emmiksen og imod ransnævninger i Faaborg.

Ang. at ransnævninger har svoret kæmner Anders Suder ran over for høslet paa Nørretoft eller Bulgers Toft.

Ransnævningernes ed opretholdes, idet toften tilkendes Anders Emmiksen paa Faaborg klostres vegne, indtil andre kommer med bedre beviser. Anders Suder m. fl. skal bøde efter loven.

H. 2-3 fol 14v.

Borgmester oc byeskemmener wti Faaborg oc Anders Emichssenn.

Wor skickett fore os borgmester oc byskemener wti Faaborg oc hagde i rette steffntt Anders Emichssen oc tiltallett hannom fore, att handt hagde ladett swerge theres byes kemmener ran offuer fore nogitt høø, som thii bortt toge paa byens wegne, oc handt lodt slaa paa then tofftt wden Nørreport, som kalliis Nørretofft eller Bulgers tofftt, oc mentæ, att thet wor giortt mett wrett, oc tisligeste hagde handt steffntt sammæ ransneffningæ oc menttæ, att thy hagde icke rettelig giortt y thenn sag, oc y rettæ lagde ett tings wittne aff Faaborg byting, lydendes att noget mendt hagde wittnett, att samme toft skullæ høre Faaborgs byy tiill, oc prier oc forstander wti Faaborgs closter hagde altiitd hagtt y borgmester oc raadz myndæ, hues the hagde brugtt aff samme tofftt, dog hagde ther ingenn anden beuisning paa, en noget mendtth hagde saa wittnett wti theres eygenn sagh etc. Ther tiill suarit Anders Emichssen, att handt epher then forlening¹⁾, handt haffuer aff os paa Faaborgs closter, hagde handt ladett slaa samme tofftt, epherthy att samme closters forstandere hagde altiitd hagtt samme tofftt y theres hefftt oc brug wlast oc wkierdt oc menthæ, att

¹⁾ Tegnelser (D. Mag. 3. r. V s. 307—8) og Da. Kancellireg. 1535—50 s. 17 (1536 25. April).

handt hagde ther fore ladett thennom ran offuersuerge mett rettæ, som samme høø borttoge emodt hans myndæ, som handt hagde ladett slaa, oc y rettæ lagde eth tings wittne aff Faaborg byting, lydendes att 11 dannemendtt y Hornæ sogen hagde allæ endrectelig wittnett paa helgens eedh mett two opracte fingre, att saa lenge som huer aff thennom hagde thientt tiill Faaborgs closter, tha hagde the aarligæ huer aar eller theres wisæ budt slagett tiill closter y then tofftt wden Nørreportt, som kallis Nørretofftt eller Bulgers tofft, saa widt mett theres lææ woett og thiurtt, som the kundæ gaa oc slaa, oc aldrig thennom wor thet foruitt y noger maade anten aff kemner, borgmester eller noger bymandt y theres dage, oc ey thy wistæ skiell paa then byholm, som nw paa kallis, wti noger maadhæ. Item ett tings wittne aff fornæ byting lydendes att ransneffninge y Faaborg alle endrectelig tilginge, loglig tildeeltt oc dømpt oc badh thennom saa gudt tilhielpæ paa bog, att Anders Suder y Faaborg giorde Anders Emichssen ett fuldt ran fore thet høø, handt togh hannom fraa ther wden byen, oc bør ther fore att bøde sitt faldzmaall etc., som samme wittner itthermere wduiser oc indeholler, oc satte wti rette, om hannom eptther sliig leylichkeit ey burde att forfylge ran, oc om fornæ ransneffninge ey burde att bliffue wedh theres fulde magtt etc. Tha eptther tiltall etc. wor ther saa paa sagt fore rettæ, att fornæ ransneffningæ bør wedh theres fulde magt att bliffue oc haffue rett giortt y then sag, oc fornæ Nørretofftt eller Bulgers tofft att bliffuæ hos fornæ Faaborgs closter, oc huem thet y forlening haffuer, saa lenge noger kandt komme fore os mett bedre beuisning oc thet anderledes affwisæ, och fornæ Anders Suder oc hans mettfølger att bøde ther fore eptther logenn. Datum Ottonie die exaltationis sancte crucis, præsentibus Iehan Friis, Erich Kromdige, Iahan Brockenhus, Michell Brockenhus, Iacob Hardenberg oc Claus Erickssenn.¹⁾

Odense 20. Sept. 1538.

Peder Lauridsen i Birkemose (?) og Peder Hvid smstds. imod Jørgen Pedersen i Horne, Anders Kock, Laurids Strangesen og Hans Laale.

¹⁾ Øverst fol 15r. udstreget: Niels Lange oc Mogens Claussenn. Jfr. s. 477.

Ang. ulovligt gærde.

Saafremt gærdet er ulovligt opsat, skal sagsøgerne rejse tiltale efter loven paa deres herredsting.

H. 2-3 fol 15r.

Per Laurissenn y Byrckemosæ, Per Huidt ibid.
oc Iorgen Perssenn, Anders Kock, Lauris Strangessen
oc Hans Laale.

Wor skickett fore oss Per Laurissen y Byrckemose oc Per Huidt ibid. oc hagede y retthe steffntt Iørgen Perssen y Horne, Anders Kock, Lauris Strangissen oc Hans Laale mett fleræ godementz thiennere ibid. oc tilltallet thennom fore ett nytt wloffligt gerde, som the haffue satt offuer wor oc kronens gaade oc ther mett wdlugt thennom, saa the ickæ haffue theres wdgang, som the aff arildz tiidt hafftt haffue, oc flytt wor oc kronens øregade indt wti wongenn oc formentt thennom theres wdgang tiill theres queg thennom tiill stor derffuelig skade, oc berette, att thii haffue brott thet ganle gerde wdaff, som hagede standitt aff arildz tiidt. Ther tiill swarett Lauris Strangissen oc Hans Laale paa theres egne oc fornæ theres bymendtz wegne oc bestodh, att thii hagede satt fornæ thet nyy gerde op oc affbrodtt thet gamle gerde oc selluff bestodh, att samme gamle gerde hagede standet aff arildz tiidt, mett [!] the beclagde, att the icke kundhe holde samme thet ganle [!] gerde wedh magt oc hegne then fore bryst, som the haffue paa tworn, dog hagede ther ingen anden beuisning paa wti noger maade. Tha ephther tiltall etc wor ther saa paa sagtt fore rette, att¹⁾ ther som samme gerde saa wlogliig satt ær, som fore os bereth wor, tha skullæ fornæ Per Laurissen oc Per Huidt melle oc deelle fornæ gerde wdaff igen tiill theres herritzting ephther logenn. Datum Ottonie vigilia Mathei apostoli, præsentibus Iahan Friis, Erick Kromdig, Per Ebbessen, Iacob Norbyy:

Odense 19. Sept. 1538.

Christiern Pedersen imod Dorete Regnilds i Nyborg og imod hr. Niels Pedersen, sognepræst smstds.

1) Herefter udstreget: fornæ Horne (?) mendt bør att awflyttæ (?) samme nyy gerdhæ, som thii saa wlogliig satt haffuer eller for.

Ang. sagsøgerens krav paa arv efter sin broder Søren Skræder og paa, at dennes ægteskab med Dorete Regnilds erklæres ugyldigt.

Arven tilkendes sagsøgte Dorete Regnilds, da hun søgte dug, disk og seng med Søren Skræder i 9 aar, og de lovligt blev givet sammen med begges vilje og samtykke.

H. 2-3 fol 15r—15v.

Chrestiern Perssenn oc Daarette Regnildz y Nyborgh.

Vor skickett fore os Chrestiern Perssen oc hagde i rette steffntt Dorette Regnildz oc tiltallett hinde fore en arff, som handtt mente hannom wor tilfallen aff rette ephther hans broder Seuren Scredder, som bode i Nyborg oc bleff ther ihielskott y thenne framfarne feyde, oc mente, att hun holtte hannom samme arff fore mett wrett, oc tisligeste hagde handtt i rette steffntt her Niels Perssen, sogneprest y Nyborg, fore handtt hagde skullett giffue fornæ Seuren Scredder oc fornæ Daarette Regneldtz tilsammenn, oc thet skulle icke hagde weritt saa openbarlig giortt, som thet seg burde mett flere ordt etc. Ther tiill swaritt forneffnd[e] Dorette Regnildz, att hun hagde søgt disk, dug oc seng mett fornæ Seuren Scredder wti 9 aar oc haffuer thuende børn wedh hannom, oc mentte ther fore ephther logen att weræ hans adelkone, oc att hun wor logliig prestgiffuenn wedh hannom wti dannemendz oc gode folcks neruerelsæ nogen tiidt tilforne, førre handtt dødt bleff, huilkett oc fornæ her Niels Perssen selluff bestodh, oc tisligeste hans cappellan her Mattz oc Rasmus Scryffuer mett andre flære offuerwerendes fore os bestode, oc ephther beggiis theres williig oc samtycke wore kalliitt ther tiill, som handt theres rettæ sognæprest wor oc logliig gaff thennom sammen wti ectheskap, som thet seg burdæ etc, oc her emodt wor ingenn beuisning wti noger maade. Tha ephther tiltall, genswor, sagens leylichett oc ephther logen wor ther saa paa sagtt fore rettæ, att ephtherthii fornæ Dorette Regnildz søgte diisk, dug oc seng mett fornæ Seuren Screderæ wti 9 aar, oc logen¹⁾ wduiser 3 aar, att were adelkonæ, oc the wore saa logliig giffuen sammen, som beuiseliigt wor, ephther begges theres willig oc samtycke, tha bør

1) Jyske Lov I 27.

fornæ adelkonæ paa synæ oc synæ børns wegnæ att nyde, brugæ oc beholle fornæ arff rørendes oc wrørendes oc opkreffuæ oc betallæ hans gielt, som thet seg bør ephther logenn. Datum Ottonie quinta feria post exaltationis s. crucis, præsentibus Iahan Friis, Eyller Rønnow oc Claus Erickssenn.

Odense 14. Sept. 1538.

Niels Knudsen i Hvejsel paa sine stedbørns og deres morfader Peder Nielsens vegne imod Laurids Christiensen smstds.

Ang. en gaard i Hvejsel tildømt sagsøgte ved rettertingsdom af Viborg 1. Maj 1537, der paastaas opnaaet ved »vrang undervisning«, uden at sagsøgeren dog er i stand til at bevise noget saadant.

Den tidligere dom stadfæstes.

H. 2-3 fol 15v—16r.

Niels Knudssenn y Huixill oc Lauris Chrestiernssen *ibid.*

Vor skickett fore os Niels Knudssen y Huixill myndig werrig paa hans stybørns wegnæ att talle theres rettæ tallæ tiill tingæ oc anderstetz oc tisligeste mett fuldt magt paa samme børns moderfaders Per Nielssenns wegne oc hagde i rettæ steffntt oc hagde y rette steffntt [!] Lauris Chrestiernssen y Huixell oc tiltallett hannom fore en wor oc wortt elskelige raadz dom¹⁾, som wy wdgaff wti wor kiøbstatt Wiborg, ther wii nw sist droge wti Iutlandt, oc mentæ, att fornæ Lauris Chrestiernssen skullæ haffuæ forhueruit samme wortt dom ephther wrang wnderuisning, oc berrettæ, att fornæ hans styffbørn hagde mere wti sammæ gaardt, endt fornæ Lauris Chrestiernssen hagde, oc menttæ ther fore, att samme wor dom ickæ wor redeliig wdgangen, lydendes att Lauris Chrestiernssen wor tilfunnden att nyde, brugæ oc behollæ samme gaardt y Huixill mett all syn rettighett, ephtherthii handt haffuer then største deell ther wti oc giffuæ ther aff saadan tyngæ tiill os oc kronenn, som ther pleyer aff att gange, oc giffuæ sinæ mettarffningæ skeppæ skyldtt ephther lensma[n]ds oc wuildigæ mendz sigelse, hues samme gaardt ytthermere taalle kundæ etc. Dog kundæ handt

¹⁾ Se s. 99 (1537 1. Maj).

ickæ beuisæ, att hans styffbørnn hagde mere endt then fempte partt y samme gaardt, och i rettæ lagde noget wittner, lydendes att fornæ hans styffbørns fader skullæ hagtt mere y samme gaardt en fornæ Lauris Chrestiernssen, dog wore sammæ wittner ickæ nøyactigæ wti then sag mett flere ordt etc. Ther tiill swaritt fornæ Lauris Chrestiernssen oc beuistæ, att handt haffuer then største partt y sammæ gaardt, oc berrette, att samme børns fader hagde icke mere endt en broder deell ther wti oc hagde pantett en søster deell, oc then bleff hannom logligen igienn affløst, huilkett handt strax beuiste mett briff oc sigell oc i rettæ lagde ett dombreff aff Nørrewongs herritzting wnder guds aar 1535, lydendes att ephther thii Lauris Chrestiernssen fandes att were størst eygeræ oc haffuer mest partt y gardenn, tha bør hannom att were then arffpartt nest fore redeliig kiøb eller at giffuæ sine mettarffninge skpe skyldt ther aff ephther lensmandz oc 4 wuildiigæ dannemendz sigelse, ephther handt er størst eygeræ oc er best fore att holdhenn etc. Ytthermere y rette lagde handt samme wortt dom wdgangen ephther fornæ herritztings dom oc anden beuisning, som forscreffuett staar, oc satte wti rettæ ephther sliig leylighett oc wor oc herritztings doms lydelse, om hannom ey burde att nyde oc beholle samme gaardt, ephther thii handt haffuer then største partt ther wti, om huilkenn sag thii gaffuæ thennom baade i alle retthæ. Tha ephther etc. oc ephtherthii att bynder godz ey maa splittes att¹⁾, oc woer oc herritz doms oc ordinantzes lydelse sagde wii ther saa paa fore rettæ, att fornæ wor oc herritztings domme skullæ bliffue wedh theres fulde magt oc fornæ Lauris Chrestiernssen att nyde, brugæ oc beholle samme gaardt y Huixill mett all syn rette tilligelse oc giffuæ ther aff sliig k. tyngæ, som ther aff arildtziidtt pleyær aff att gangæ, oc giffuæ fornæ synæ mettarffuingæ skpe skyldtt ephther wor lensmands oc wuildiigæ mentz sigelse, hues sammæ gaardt offuer sliig tyngæ ytthermere taalle kandt, oc fornæ børns moderfader theres rettæ werrig att tiltage seg sammæ wfødde børn oc theres godz oc oppebere, hues skeppe skyldtt aff sammæ theres anpartt gangæ kandt oc holde hannom alting tiill thet bestæ, saa lenge thii

1) Jfr. s. 51 note 1.

myndige bliffuæ, oc fornæ Nis Knudssen mett syn hustru oc folck att rømæ gaarden strax eller att forfyllges ther fore epther logenn. Datum Ottonie die exaltationis s. crucis, præsentibus Iahan Friis, Erick Kromdig, Iahann Brockenhus, Michell Brockenhus, Iacob Hardenbiere oc Claus Erickssen.

Odense 28. Sept. 1538.

Jens Andersen i Boltinge (Ringe sogn) imod Claus Eriksen Ravensberg til Nakkebølle (Aastrup sogn).

Ang. udvisning af sagsøgeren af Ellegaard i Boltinge, som sagsøgte har købt, men som den tidligere ejer har fæstet sagsøgeren.

Udvisningen opretholdes. Sagsøgte kan rejse sig mod sagsøgeren for uberettiget brug af gaarden.¹⁾

H. 2-3 fol 16r—16v.

Iens Anderssens y Boltingæ oc Claus Erickssens.

Vor skickett fore os Iens Anderssen oc hagde i rettæ steffntt Claus Erickssen tiill Nackebøll oc tiltallitt hannom, fore handt hagde wist hannom wdh aff en gaardt y Boltingæ kalliis Ellegaardt, som handtt hagde stett aff frue Elsæbe i Laalandt oc haffuer hinders breff paa oc menttæ, handt hagde thet giortt mett wrett, oc sagde, att handt ey wor wduist aff samme gaardt epther logenn. Ther tiill swarett fornæ Claus Erickssens, att handt hagde kiøptt sammæ gaardt aff fornæ fruæ Elsebæ, oc syden handt fick sammæ gordt tiill eygendom, tha haffuer fornæ Iens Anderssen brugt iordenn ther tiill emodt hans myndæ, oc aldrig handtt fick ther aff enthen hosbondeholdt eller landgilde y sinæ dage, oc aldrig handt hagde stedtt gaarden aff hannom, oc beuiste mett bryff oc sigell, att handt wor logliig wduist etc. Ther tiill swarett fornæ Iens Anderssen, att handt thitt oc opthe hagde tilbodett hannom att willæ stede gaardenn aff hannom oc bodett hannom øxnæ oc pendinge, oc handt thennom ickæ annammæ wilde. Thert tiill suarett fornæ Claus Erickssen, att handt wor ickæ then, handt willæ haffuæ paa sitt godz fore hans fortredtz skyldt, oc ther tiill mett haffuer handt ladett høstæ then grøde, som handt selffuer lodth

¹⁾ Jfr. s. 440 og 643.

saa wti fornæ gaardtz iordt, oc ickæ Iens Anderssen saae ther nogett aff, oc ytthermere førde handt sammæ grødhæ aff hans gods paa en anden staffuen y syn faders gaardt, oc satte wti rettæ om hannom ickæ burde att haffuæ wti hans mynde, och handt skullæ haffuæ hans godz oc brugæ, oc handt wor plictug att rømmæ hannom gaarden faare eller eyy. Tha epther tiltall etc. wor ther saa paa sagtt fore rettæ, att fornæ Iens Andersen bør att rømme hannom gaarden faare, epther thii Claus Erickssenn haffuer hannom then aldrig stedtt oc ey will wnde hannom sammæ gaardt, oc Claus Erickssen att settæ wti sammæ gaardt huem hannom løster, oc forfylgæ fornæ Iens Andersen, fore hves handt haffuer brugt aff sammæ gaardt emodt hans myndæ oc fore hues anden tiltall, handt haffuer tiill hannom, epther logenn, oc ther gaa om saa mөгitt, som rett er. Datum Ottonie vigilia Michaelis, præsentibus Iørgenn Gyllenstiern, Per Norby, Niels Anderssen.

Odense 15. Sept. 1538.

Søren og Jens Kortsen i Ødsted imod Mads og Elof Nielsen og deres fader Niels Madsen.

Ang. drab paa Hans Kortsen i Ødsted.

Da de fremlagte vidnesbyrd er i indbyrdes modstrid, skal der gives oprejsningsbrev, for at sandemænd kan afgøre, hvem der er banemand. Herredsnævninger skal undersøge, om drabet skete i afdødes faders gaard. De modstridende vidnesbyrd skal indtil videre overgives til lensmanden paa Koldinghus, og parterne skal søge at faa nye optaget. Den af Niels Madsens 4 sønner stillede kaution skal fortsat opretholdes. Det forbydes parterne at fejde hinanden.¹⁾

H. 2-3 fol 16v—17r.

Seuren Korttssen oc Iens Korttssen i Østett,
Mattis Nielssen, Eloff Nielssen oc Nis Mattzen, theres fader.

Vor skickett fore os Seuren Korttssen oc Ies Korttssen paa then ene oc Mattis Nielssen, Eloff Nielssen oc Nis Mattzen theres fader paa then anden siidæ om lang trettæ, som thennom emellom er fore Hans Korttssens dødth, som bleff ihiel-

¹⁾ Jfr. H. 4 fol 14r og 17v.

slagen wti Østett, oc berettæ fornæ Seuren Korttssen oc hans brødre, att Niels Mattzens sønner ihiellsloo theres broder Hans Korttssen wden skyldt oc brøde wti hans faders gaardt oc forfulde hannom fraa Mattis Esbørnssens gaardt, som giorde barsell then dag, oc egemmen Knudt Ionssens hus oc gaardt oc wti hans faders gaardt oc ther slaae hannom ihiell oc ther tiill mett hugge oc sloo theres fader oc moder oc theres syster. Ther tiill swaritt fornæ Mattis Nielssen oc hans broder Elloff Nielssen oc theres fader, att the oc theres brødre Seuren Nielssen wore huggen oc ilde saare wti sammæ bordag oc tisligeste theres broder Niels Nielssen, som ihiellsloo fornæ Hans Korttssenn, wor oc ilde huggen oc saar giortt oc kom sydhen att skaaffuen, oc 4 brødre bleffuæ syden grebitt wti Mattis Nielssens gaardt, borttførddt tiill en anden gaardt oc haffuer satt strenge borgen fore en stoer sum guldt, oc theres broder, gerningen giorde, er bortt rømppt, oc thy ey wiidæ, huor handt er, oc i rettæ lagde mange tings wittner aff Ierloff herritt ting, som waare somme thuertt emodh huer andre, att ther epther ickæ dømmes kundæ eller wiidæ, huem rett banemandt wor tiill Hans Korttsens dødh etc. Tha epther tiltall etc. wor ther saa paa sagtt fore rettæ, at epther sliig thuilactighet, som forscreffuett, tha skall giffuis reysningsbreff paa sandemendtt, oc the skullæ opsteffnes oc swerge, huem rett banemandt er tiill hans dødh, oc herritzneffningæ skullæ grandske oc forfare, om handt bleff slagenn y syn faders gaardt eller ey, oc the wittner, som saa ere thuertt emodh huer andre, thennom skall Keyæ Randtzow wor embitzmandt paa Koldinghus annamme tiill seg, saa lenge sagen kommer ytthermere wti rette, oc thennom paa begge siider thesemellom att søge epther windesbyrdtt paa thet nyy, oc the, som nw stande i then borgen, att bliffuæ wti samme borgen, saa lenge sandemendtt oc herritzneffninge ther om suoren hafue, oc sagenn kommer ytthermere wti rettæ, forbiudendes alle oc huer wti seer, som anrørendes er, begge parterne thesemellom att feyde eller feydhæ lade huer andre wti noger maade wnder wor hyllest, heffndt oc vrede. Datum Ottonie dominica post exaltationis s. crucis, præsentibus Iahan Fris. Erich Kromdig, Iacob Hardenbierg oc Claus Erickssen.

Odense 15. Sept. 1538.

Knud Helgesen i Boltinge (Ringe sogn) imod Jens Andersen smstds.

Ang. at sagsøgte har ladet ham sværge fredløs og nægtet at modtage hans faldsmaal.

Sagen henvises med parternes samtykke til voldgift ved fire nævnte mænd, to fra hver side, og sagsøgeren faar sin fred igen. Det forbydes begge parter at befatte sig med stridens aarsag, Ellegaard i Boltinge (Ringe sogn).¹⁾

H. 2-3 fol 17r—17v.

Knudt Hellissenn y Boltingæ oc
Iens Anderssenn ibid.

Vor skickett fore os Knudt Helliissen oc klagitt oc kerde, att Iens Anderssen haffuer giortt hannom stor plattz oc wrett oc haffuer laditt swergæ hannom fredløss, oc handt haffuer thiitt oc opte tilbodett hannom att wilde bøde oc wdlegge sytt faltzmaall, handt hannom plictug er, oc ey handt then annammæ will, men will y forens haffue halssenn aff hannom mett flere ordtt etc. Ther tiill swarett fornæ Iens Anderssenn oc beuiste, att handt hagde laditt hannom swergæ fredløss ephther logenn, oc handt willæ inthet andet haffue aff hannom tiill faldzmaall wden log oc rett, oc bestodt, att Knudt Hellissen haffuer tilbodett hannom sitt faldzmaall tiill landzting, oc handt then ickæ annamme wilde fore lang threttæ thennom emellom weritt haffuer om Ellegaardt i Boltingæ oc andett mere. Tha fore wor bønns skyldtt ephther beggis theres willig oc sambytyckæ woldgaffue thii thenn sag paa 4 wuldiigæ mendtt 2 paa huer siidhæ, som ere Anders Ienssen y Mwosegaardt oc Niels Ienssenn y Søyngæ paa Iens Anderssens siidæ, Iesper Nielssenn y Espæ oc Hans Esbørnssen y Rwmæ paa Knudt Helliissens siidæ, att the skullæ haffue fuldt magtt att gøræ oc handlæ thennom emellom om sammæ falzmaall, oc hues the thennom emellom görendes worther, ther skullæ the nøyges mett paa begge siider, oc skullæ the baade were Ellegaardt y Boltingæ wbeuarett, oc Claus Erickssen att settæ y sammæ gaard, huem hannom løster, oc then

¹⁾ Jfr. s. 437.

sag ther mett att were klar afftallen y allæ maade, oc ther mett gaff wii fornæ Knudt Hellissen synn fulde fredtt oc fellighet igien for os oc fornæ Iens Anderssen, hannom fredløs giortte, som handtt hagde aldriig werett fredløs giortt, forbiudendes allæ, ehuo the helst eræ eller weræ kundæ, fornæ Knudt Hellissen her eptther att møde, platzæ eller i then sag wti noger maade att wforrettæ wnder wor hyllest oc naade. Datum Ottonie dominica post exaltationis s. crucis, præsentibus Iahan Friis, Erick Kromdig, Iacob Hardenbiere oc Claus Erickssen.

Odense 19. Sept. 1538.

Laurids Madsen i Mynderup (Hundstrup sogn) imod Claus Eriksen Ravensberg til Nakkebølle (Aastrup sogn).

Ang. gods, som sagsøgtes svende skulde have frataget sagsøgeren under grevens fejde, efter at der var forkyndt lejde og fred.

Parterne skal have tilbage, hvad gods de evt. har mistet, efter at der var givet lejde, og hvis sagsøgeren kan bevise, at sagsøgtes svende tog hans gods, kan han rejse sag herom.

H. 2-3 fol 17v.

Lauris Mattzenn y Møndrup oc Claus Erickssen tiill Nackbøll.

Vor skickett fore os Lauris Mattzenn y Møndrup oc tiltal-
liitt¹⁾ Claus Erickssenn, oc handt gaff seg welluiligenn wti
rettæ mett hannom fore nogett godz, som Claus Erickssens
swennæ skullæ tagitt hannom fraa y thenne framfarne feydhæ,
eptther wor leydhæ oc fredh forkyntt wor, oc mentte hannom
wor skeett wrett i thenn sag etc. Tha wor ther saa paa sagtt
fore rettæ, att thet skab eller anditt, som nw findes tilstede
oc er wforrycktt, thet bør fornæ Lauris Mattzenn igienn att
haffue wdenn all hinder, oc hues Claus Erickssen kandt findæ
aff sytt godz y theres byy, wforrycktt er, bør hannom oc igenn
att haffue, oc huor fornæ Lauris Matzen kandtt skelliigæ be-
uisæ, att fornæ Claus Erickssens swenne borttoget nogitt aff

1) Herefter udstreget: os elskelige.

hans godz, epther wor leyde wdgangenn wor, tha talle thennom tiill mett logenn, oc ther gangæ om saa mөгitt, som rett er. Datum Ottonie quinta feria post exaltationis s. crucis, præsentibus Iahann Friis, Erick Kromdiig.

Odense 19.(?) Sept. 1538.

Claus Markvardsen Hundermark og fru Anne, Algud Pedersens, imod Søren Hansen i Svendborg.

Ang. Abildgaards jord i Svendborg.

Sagen, der er henskuet til rettertinget fra landstinget, da sagsøgte har mistet sine adkomstbreve, udsættes til første almindelige herredag i København. Indtil da forbydes det parterne at befatte sig med nævnte jord.¹⁾

H. 2-3 fol 17v.

**Claus Marquordtssenn, fruæ Annæ Algudz oc
Seurenn Hanssenn y Swynborg.**

Vor skickett foræ os Claus Marquorssen paa sine oc sine mettarffuinges wegne oc frue Anne Alguds paa sine egne wegne oc berett, att Seurenn Hanssen giør thennom hinder paa en iordtt ligendes westenn op tiill wor fruæ kyrckæ y Swinborg, som kaldes Abildtgaardz iordt, oc samme sag wor indsatt fore os fraa Fynboo landzting, nar wii komme først tiill wor kiøpstatt Ottensæ, huilkett wor landzdommer strax fore os bestodh oc berrettæ, att forne Seurenn Hanssen skødh paa samme tiidh, the waare i rettæ tiill Fynboo landzting, att hans breffue oc beuisning wore hannom fraakommen etc. Tha fore sagens thuilactigh[et]z skyldtt opsatte wii then sag, tiill førstæ almyndelig herredag først berammytt worder att holdis y wor stadh Kiøbenhaffnn, oc thennom paa begge siider tha att komme wti rettæ fore os oc vor elskelige Danmarcks riges raad mett begges theres beuisning i then sag, oc begge partherne oc alle mettarffuingene att were samme iordt alde-liis wbeuoritt, men stande i querstett tiill saa lengæ, oc tha gaa ther om saa mөгitt, som rett er. Datum Ottonie vt supra.

¹⁾ Jfr. s. 44r.

Odense 19.(?) Sept. 1538.

Hans Olsen i Flemløse imod Jens Skytte i Voldtofte (Flemløse sogn).

Ang. købet af stufjord paa Flemløse mark.

Parterne skal overholde et mellem dem frivilligt indgaaet forlig.¹⁾

H. 2-3 fol 18r.

Hans Olssenn i Flemlossæ oc Iens Skyttæ i Woltofftæ.

Vor skickett fore os Hans Olssenn oc hagde i rettæ steffntt Iens Skyttæ oc tiltallitt hannom fore en stue iordt ligendes paa Flemløsæ march, som hans fader hagde kjøptt aff hans, oc ther er gangen skødhæ paa. Ther tiill swarett fornæ Iens Skyttæ, att the wore ther om wenlig oc well forligte i danne-mendz neruerelsæ, oc then contractt oc forligelse vilde handtt gerne holde, huilkett oc fornæ Hans Olssenn fore os selluff bestodh. Tha ephther tiltall etc. vor ther saa paa sagt fore rettæ, att then forligelse, som thennom emellom saa giortt wor ephther begges theres willig oc sambytyckæ, then bør wedh magt att bliffue, oc thennem paa begge sider att holde samme forliigelse wbrødeliig, oc ther mett att weræ enn clar affthallenn sag wti alle maadhæ. Datum Ottonie vt supra.

Odense 17. Sept. 1538.

Hans Jespersen i Ullerslev imod Laurids Knudsen smstds.

Ang. en gaard i Ullerslev.

Gaarden tildømmes sagsøgeren, der er største parthaver deri, mod sædvanlig afgift til kronen og skæppeskyld til medarvingerne. Intet hensyn tages til sagsøgtes paastand om, at hans faders salg af en del af gaarden var ulovligt, da sagsøgte ikke havde givet sit samtykke dertil.

H. 2-3 fol 18r—18v.

Hans Iesperssen i Wllersløff oc Lauris Knudssen ibid.

Vor skickett fore os Hans Iesperssenn oc hagde i rettæ steffntt Lauris Knudssen oc tiltallitt hannom fore deellæ oc threttæ, handt haffuer hannom paafuldt fore then gaardt,

1) Jfr. s. 614 og Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 193).

the baade wti boo, oc berettæ, att handt haffuer then største partt wti samme gaardtt oc Lauris Knudtssen then mynste partt ther wti, oc handt will alligeuell deellæ hannom ther wdh oc were hosbondt i samme gaardtt, oc i rettæ lagde ett skøde breff wdgiffuitt aff Vindingeherritz ting wnder gudtz aar 1530, lydendes att Knudt Iesperssenn, fornæ Lauris Knudtssens fader, hagde skøtt oc soltt fraa seg oc sine arffuinge oc till Hans Iesperssen oc hans arffuingæ halffparthen aff syn bondegaardt, som the baade ibodhe, mett skoff, marck, agre, eng, inthett vndertagitt tiill euerdelig eygendom, oc tackitt hannom fore goedh betalling etc., som samme skødebreff ytthermere wduiser. Ther tiill swarett fornæ Lauris Knudtssen, att handt hagde ickæ sanbtycktt then skødhæ, hans fader hagde wdgiffuitt, oc mente ther fore, att samme skøde burde ingenn magtt att haffue, oc i rettæ lagde sine breffue oc beuisning, handt hagde paa syn anpartt wti samme gaardtt, oc tha forfuore wii wti sandhett, att the hagde weritt 3 brødre om fornæ gaardtt, Hans Iesperssen, Lauris Iesperssen oc Knudt Iesperssen, oc huer hagde ther wti en fuldt broderdeell, oc fornæ Hans Iesperssen hagde ickæ affhendtt seg sin partt nogen tiidh, oc Knudt Iesperssen, Lauris Knudssens fader hagde kjøptt syn anden broders partt, suo handt hagde thenn tiidt then størst partt oc Hans Iesperssen thenn mynste, saa nogen tiidh ther ephther tha hagde thette fornæ skøde gangett, saa fornæ Knudt Iesperssen hagde soldt oc skøtt fornæ syn broder Hans Iesperssen halluff parthenn aff syn partt, saa Hans Iesperssen haffuer nw thii største parte oc Lauris Knudtssen then mynste partt etc., mett flere ordt etc., om huilken sag the gaff thennom baade i alle rettæ. Tha ephther thiltall, gensuor oc sagens leylighet, oc ephtherthii bynder godz maa icke splittes att¹⁾, oc fornæ Hans Iesperssen er riiger wti gaarden en fornæ Lauris Knudssen oc haffuer then størstæ partt ther wti, tha bør fornæ Hans Iesperssen oc hans arffuingæ samme gaardtt att nydhæ, brugæ och behollæ oc giffue ther aff tiill os oc kronenn sliig kongliig tyngæ, som ther pleyer aff attgangæ, oc giffue sine mettarffuingæ ther wdaff skpe skyldtt,

1) Jfr. s. 51 note 1.

hues samme gaardt ytthermere endh konglig tyngæ taalle kandtt eller fuldtgiøre thennom oc haffue thett y theres myndæ ephther begges theres samfrenders tyckæ. Datum Ottonie die Lamberti Iahann Fris, Erich Kromdig, Iahan Brockenhus, Knudt Wrne, Mickell Brockenhus, Iacob Hardenbierg, Claus Erickssen oc Erich Mattzenn.

Odense 18. Sept. 1538.

Maren Stensdatter Huitfeldt, Jørgen Juels, imod Mikkel Pedersen Akeleye, borgmester i Odense.

Ang. dele i Tevringegaard (Veflinge sogn) og i en gaard i Ejlbj-Lunde.

Efter gentagen udeblivelse erklærer sagsøgeren, at hun ikke vil indlade sig i nogen sag med sagsøgte herom, hvorefter godset tildømmes sagsøgte i henhold til hans beviser.¹⁾

H. 2-3 fol 18v—19r.

Myckell Perssenn, borgmester wti Ottensæ.

Vor skickett fore os Michell Perssenn oc berettæ, att fruæ Marinæ Iørgenn Iuls haffuer steffntt hannom indt fore os fore nogett godz, som handt haffuer kiøppt aff hindes hosbondæ fornæ Iørgenn Iull oc haffuer skøde oc eygendom paa, oc haffuer handt nw bodet seg wti allæ rettæ fore os tree dage oc i dag hans fierde dag, oc ey fornæ fruæ Marin willæ mødhæ oc wor her wti byenn tilstede oc ville dog ickæ gaa i rettæ metth hannom, oc lagde wii hindæ en tiidh fore, att hun skullæ kommett her mettt syn beuisning, som hun paa skødh, i gaar inden affthenn, oc hun ey kom eller noger paa hindes wegnæ, som willæ gaa wti rettæ mettt hannom wti noger maadhæ, men i dag, som er anden dagen ephther then dag, som wii hindæ forlagde, kom hun, ephther handt hagdæ bodhett seg wti rettæ, oc sagde, hun willæ tha weræ wti rettæ mettt hannom. Tha adspurdæ wii hindæ, om hun willæ gaa wti rettæ om eygendommen paa samme godz mettt hannom eller ey, tha sagde hun ney, att hun willæ ickæ gaa wti rettæ om nogen eygendom, mettt [!] hun hagne steffntt hannom fore etth pantt oc etth pantebreff, ther om willæ hun gangæ

¹⁾ Jfr. Tegnelse (D. Mag. 3. r. VI s. 223).

i rettæ mett hannom och ickæ anderledes. Ther tiill swarett forne Michell Perssenn, att handt kendes seg ickæ att haffue samme godz fore nogenn panth, men fore eygendom oc ett euich kiøb, oc i rettæ lagde ett skødebreff wnder guds aar 1530, lydendes att Iffuer Hanssen mett syn hustrw frue Margrete Stensdatter tiill Østergaardt y Espe hagde soldtt, skøtt oc affhendtt fraa thennom oc theres arffuing[e] oc tiill Iørgenn Iull oc hans hustru oc theres arffuinge all then part oc rettiighet, som forne frue Margrettæ Stensdatter aff retthæ tilfallenn wor epther syn fader oc moder wti Teffringæ gaardtt, som forne Iørgenn Iull mett forne hans hustru ibode, oc wti then gaardtt oc [!] Eylbylundæ, som Iens Ienssen iboer, ligendes i Skoffbyherritt mett alle forne deeles oc anpartes rettæ tilligelse wti forne two gaardhæ, huor hun ther wti udenn mett rettæ tilfalle kundæ, mett agger, eng, skoff oc marck, inthet wndertagitt, oc kendes thennom att haffue oppebaarett pendinge, fyllestæ oc fuldt betalling epther theres fuldhæ nøyge etc. Item ett andett skødebreff wnder guds aar 1533 lydendes att Iørgen Iull hagde soldtt, skøtt oc affhendtt fraa seg, syn hustru oc theres arffuingæ oc tiill Michell Perssens, borgmester y Ottensæ, oc hans arffuingæ theres gaardtt, grundtt oc godz y Skoffbyherritt i Wøfflingæ sogenn kallis Teffringæ, som Hans Perssenn iboer mett all synn rettæ tilliigelse inthet vndertagett fore ett fritt kiøb att nyde, brughæ oc beholle tiill euerdelig eygendom eygæ skullendes oc tackith hannom fore godh betalling etc., som samme skøder ytthermeræ wduiser, oc ytthermere beretthæ oc beuistæ, att samme hans skøder ickæ wor giortt emodh logenn, eptherthii forne Iørgenn Iull først solde sytht eygitt arffgodz wti hans trang oc sydenn hans hustrues, men the wore i fellitt sammenn, oc tha willæ ey forne fru Marine gange wti rettæ mett hannom om samme eygendom wti noger maadæ. Tha begerett forne Michell Perssenn epther sliig hans attkoms breffue oc beuisning en endeliig dom fore seg oc satte i rettæ, om handt wor ytthermere plictug att stande hindæ tiill rettæ i then sag. Tha epther tiltall etc. vor ther saa paa sagtt fore rettæ, att forne Mickell Perssenn oc hans arffuingæ bør att nyde, brugæ oc beholle forne godz mett syn tilligelse tiill euerdelig

eygæ epther hans skødebreffuis lydelse oc ey her epther ytthermere plictugæ att were att standæ nogenn tiill rettæ i then sag i noger maadhæ. Datum Ottonie quarta feria post exaltationis s. crucis, præsentibus Iahan Friis, Erick Kromdig, her Otthæ Kropenn, Anders Emichssen, Iahann Brockenhus, Mickell Brockenhus, Claus Erickssen, Marquardt Teygmand.

Odense 18. Sept. 1538.

Poul Hansen og Oluf Jensen paa egne og andre bymænds vegne i Vorebo (Vaarø?, Bjergby sogn) imod Hans Jensen og Anders Hansen smstds. og imod Jens Smed, tingfoged paa Taasinge.

Ang. pligt til vedligeholdelse af et gærde ved Søndermark stenge.

Tingfogedens dom, hvorved de sagsøgte frifandtes, oprettholdes, da deres gaarde fra arilds tid ikke har deltaget i vedligeholdelsen og ikke har jord i den indgærdede vang.

H. 2-3 fol 19r—19v.

Pouell Hanssenn oc Olluff Ienssenn wti Woreboo paa Tøssing oc Hanss Ienssen, Anders Hanssen ibid.

Vor skickett fore os Pouell Hanssen oc Olluff Ienssen paa theres egne oc andre bymentz wegne wti Woreboo oc hagde i rettæ steffntt Hans Ienssenn oc Anders Hanssen ibid. oc tiltallitt thennom fore ett stengi kaldes Syndermarcks stengæ oc løber wti stranden, som thii mente, att thennom burdhæ att gerdhæ oc wocthæ mett thennom, som thii andre bymentd giøre, oc forware theres kornn, oc klagedhæ, att thii ickæ willæ holle theres byloff mett thennom mett flere ordt. Tisligeste hagde the oc wti rette steffntt Iens Smedh, tingfogitt paa Tøssing, fore handt hagde fundenn fornæ Hans Ienssen oc Anders Hanssens moder quitt fore samme wocthen oc gerdsell, oc menthæ, handtt hagde dømpptt wrett. Ther tiill swarett fornæ Hans Ienssen oc Anders Hanssenn, att the, som hagde boett wti samme gaarde, the nw wti boer, hagde aldrig wocthett eller gerditt stengi gerde mett thennom, oc ey the haffue fellittz grees mett thennom anthen iordtt eller eng i samme vong, som the skullæ wocte fore. Tha sagde vii ther

saa paa fore rettæ, att then dom, som forne Iens Smedt epher theres beuisning, wdgiffuitt haffuer, then bør wedh magtt att bliffue, oc forne Hans Ienssen oc Anders Hanssen her epher att weræ quitt fore samme gersell oc wocthenn, epherthii ingen aff thennom, som hagde boett i samme two gaardhæ haffuer thett giortt aff arilds tiidh, oc ey the haffue gress oc grundtt i samme wongh mett forne the andre Woreboo mendh, som forscreffuett staar. Datum Ottonie quarta feria post exaltationis s. crucis, præsentibus Erick Kromdig, Anders Emichssen, Iacob Brockenhus oc Bildt Nielssenn.¹⁾

Regiister paa the dommæ, som gingæ wti Ottensæ thiill then almyndelig herrædag, som stod ther oc begyntes helliig trefoldighet søndag aar etc. 1539.

Odense 2. Juni 1539.

Maye Peders i Viuf imod Poul Esbernsen smstds. ved Palle Esbernsen og imod Brusk herreds sandemænd.

Ang. at sagsøgeren er blevet udvist af en gaard i Viuf, og at sandemændene har svoret hende hærværk over for forsmættelse af denne og for at blive boende i den efter lovlig udvisning.

Sagsøgte tildømmes at bruge gaarden i henhold til et beseglet pergamentsbrev udstedt af Ribe domkirkes værger med kapitlets raad. Sandemænds ed opretholdes. Sagsøgeren skal bøde efter loven.

H. 2-3 fol 21r.

Maye Perss y Wyff och Pouell Esbernssennn ibid.

Wor skickætt fore oss Maie Perss i Viiff oc hagde i rettæ steffntt Pouell Esbernssen ibid. og tiltalliitt hannom, fore handtt hagde stedtt hindæ wdaff then halluff gaardtt, hun wtibode, eptther att hinded hosbonde bleff ihielslagenn, oc mentæ, att handtt ther wti hagde giortt vrett. Tiisligeste hagde hun i rettæ steffntt sandemendtt aff Brusckherritt, fore the hagde soritt hindæ herwerck offuer, fore hun sadh wti

¹⁾ Fol 20r og v er ubeskrevet.

samme halluff gaardt eptther mester Gundi Langes befalling wti Riipæ, som then tiidh hagne her Niels Terckilssens, hindes hosbondes, godtz wti forsuor, thii handtt wor tha wden riigett, oc i rettæ lagde ett breff lydendes ther paa, huilckett breff wdgiiffuitt wor, eptther att sandemendtt suorett hagne. Ther tiill swarett Palli Esbernssenn, fuldtmyndig paa forne Pouell Esbernssenns wegne, oc i rettæ lagde ett besegliitt pergmentzbreff, som kyrki werigær tiill Riiper domkyrcæ mett capittels raadtt hagne wdgiiffuitt, lydendes att thii hagne wntth Esbernn Mattzenn, forne Pouell Esbernssens fader, hans hustrw oc etth theres barn eptther thennom samme gaardt wti Viiff theres liiffs tiidh fore sliig aarliig skyldtt, som ther pleyær aff att gangæ etc., oc bewiistæ forne Palli Esbernssen oc Brusck herrittz sandemendtt mett opne beseglede breffue, att forne Mayæ Perss wor logliig vduist, thii gaarden wor forfallenn oc skoffuen forhugen oc en partt aff iordenn frakommen, oc ey hun hagne fest samme halluff gaardt, eptther hindes hosbonde dødh bleff, menn sadh alligeffuell offuerhørrig, eptther hun wor logliig wduist, oc ther fore hagne sandemendtt suorett hindæ herwerckæ offuer, om huilckenn sag the gaffue thennom i rettæ paa begg siidher. Tha eptther tiltall, gensuor, breffue, bewisning oc sagens leylichkeit wor ther saa paa sagt fore rettæ, att forne Pouell Esbernssen oc hans modher bør samme gaardt att nydhæ oc behollæ eptther theres breffs lydelse, oc forne sandemendtt haffuer rett giortt wti then sag oc bør wedh theres fult magt att bliffuie wden all ytthermere tiltall wti then sag eptther thenne dag wti alle maade, oc Maye Perss att bøde eptther logen. Datum Ottonie secunda feria post trinitatis, præsentibus Iahan Friis, Magens Munck, Erick Kromdig, Axell Iull, Henrick Raandtzw.

Odense 2. Juni 1539.

Jep Thomesen i Højrup (Lejrskov sogn) imod sin broder Bertil Thomesen i Lejrskov.

Ang. et byggested paa Ferup mark (Lejrskov sogn).

Sagen forliges.

H. 2-3 fol 21v.

Iep Tamssenn y Høyrup
och Bertiill Tamssenn i Leerskowff.

Vor skickett Iep Tamssenn oc tiltalliitt syn broder Bertiill Tamssenn fore ett bygge, handtt haffuer indførdtt oc byggt paa Feyrup march, som the hagde erffuitt eptther begges theres fader oc forelderne, oc mentæ, hannom burde att nydhæ oc behollæ samme iordtt paa Feyrup marck tiill syn gaardt i Høyrup, som handtt hagde opbyggt wnder etth, oc forne Bertiill Tamssenn berettæ, att handtt hagde tha inthet ther emodh oc mentæ seg att weræ saa riigh wti samme eygendom som hans broder, oc i rettæ lagde the mange breffue oc beuisning paa begge siider, som thennom emellom gangen er eptther langsom threttæ, som the tilsammenn hagtt haffue. Tha eptther begges theres wiillig oc sambyckæ forligtæ wii thennom saa emellom thiill myndighet, att forne Iep Tamssen skall her eptther nydhæ, brugæ oc behollæ then gaardt i Høyrup, som handtt nw wti boer oc opbyggt haffuer, oc forne Bertiill Tamssen att opbygge samme byggestett paa Feyrup marck oc then att nyde oc behollæ eptther Mogens Muncks doms lydelse, oc wor lensmandt att tiltage seg 12 wuldiigæ bynder, ieffnæ oc liigæ thennom eygendommenn emellom paa begge sider, att huer skeer saa møgiitt, som rett er, oc siiden thennom begge her eptther att wdgiiffue tiill os oc kronnenn huer ligge megitt aff all then vanlig oc tilbørlig skyldtt, som ther pleyær aff arildtz tiidh aff att gaa, dog att huer giiffuer aarliige ett heltt gesterii oc etth skoffswynn, nar aaldenn er. Datum Ottonie secunda feria post trinitatis, præsentibus Iahann Friis, Magnus Munck, Erick Kromdige, Axell Iull, Per Ebbessenn oc Henrick Randtzow.

Odense 2. Juni 1539.

Christiern Andersen i Ebberup (Kærum sogn) imod Anders Emmiksen.

Ang. en okse, der blev givet i indfæstning ved et fæstemaal, som ikke kom i stand.

Sagsøgte tilpligtes at afgive en lige saa god okse, som den han havde modtaget, dog forbeholdes ham ret til at tiltale

delefogeden, der har givet ham urigtig oplysning om fæstledighed.

H. 2-3 fol 21v.

Chrestiernn Anderssens i Ebberop och
Anders Emichssenn.

Vor skickett Chrestiern Andersen oc tiltalliitt Anders Emichssen fore en ox, som handtt nogen tiidh forledenn gaff hannom fore ett boell ligendes wti Ebberop, som handtt hagde fest aff hannom fore samme ox, oc beclagiitt, att handtt ickæ fick samme boel, handtt fest hagde oc ther tiill mett gaff sin ox wdh oc begeritt, att handtt motte fange oxenn igienn, ephther thii handtt ickæ motte nydhæ boeliitt etc. Ther tiill swaritt Anders Emichssenn oc berettæ, att Per Mattzen, dellefogett wti Lundagger, hagde sagt fore hannom, att then, som boede wti fornæ boell wti Ebberop, wor loglig vduist oc ey willæ festæ till igienn, huilckætt dog ickæ fands wti sandhet, oc ephther sliig wnderuisning hagde handtt stedtt fornæ Chrestiern Andersen samme boell oc tog aff hannom ther fore en ox etc. Tha ephther t[iltall], g[ensuor] oc sagens leylihett sagde wii ther saa paa fore rette, att fornæ Anders Emichssen skall igiengiffuæ fornæ Chrestiern Anderssen en ox saa godh, som then wor, handtt wdgaff, och hues tiltall fornæ Anders Emichssen haffuer tiill Per Mattzen fore sliig wrang wnderuisning, ther gaa om saa mөгitt, som rett er. Datum Ottonie secunda feria post trinitatis, præsentibus Iahann Friis, Magens Munck, Erick Kromdig, Axell Iull, Henrick Randtzow.

Odense (2.—3.?) Juni 1539.

Johan Sørensen i Hornstrup, Poul Christiensen og Inger Bucksens i Vejle imod mester Oluf Nielsen, sognepræst smstds.

Ang. en humlegaard i Flegmade (Vejle), som sagsøgenes forfædre havde skænket til st. Nicolai alter i Vejle kirke, men som efter messernes ophør var lagt til hospitalet smstds.

Godset tildømmes hospitalet, da det er skænket til gudstjeneste uden forbehold.

H. 2-3 fol 22r.

Iahann Seurensen i Horstrup, Pouell Chrestiernssenn
i Wettlæ oc Ingertt Buckssens ibid.
oc mester Oluff, sogneprest i Wettle.

Vor skickitt Iahan Seurensen vt supra oc hagde i rettæ steffntt mester Oluff, sogneprest i Wettle, oc tiltalliitt hannom fore en humblegaardtt ligendes wdenn Wettlæ i Fley-mayæ, som theres forelderne hagde giiffuitt tiill s. Nicolai aldther wti Wettle bykyrckæ fore en messæ, som ther fore skullæ holdes enn dag huer wge, oc berettæ, att prestenn, som sammæ alter hagde wti forlening, er nw dødh oc affgangenn oc tisligeste messenn nederlagtt, oc mentæ ther fore, att samme hommlegaardtt burde igien att komme tiill rettæ arffuingæ etc. Ther tiill suaritt forne mester Oluff oc i rettæ lagde ett obiitt besegliitt pergmentz breff¹⁾ aff Wettle byting, lydendes att Iep Skreder, borger wti Wettle, hagde skøtt oc giiffuett forne homlegaardtt mett sin frii willig tiill forne s. Nicolai alter wti Wettle bykyrckæ tiill euerdelig eygendom fore en mese, ther fore en dag om wgenn holdes skullæ, oc ey ther wor bemeltt wti samme breff, att ther som messen icke holtes, tha skullæ samme humlegaardtt tiill rettæ arffuingæ igien etc., oc berettæ, att epther thii messen er nw nederlagtt, tha er samme humblegaardtt nw lagtt tiill theres hospiitall, arme fattiigæ siuge mendisker tiill hielp oc trøst, oc mentæ ther mett guds thienistæ ickæ att were nederlagtt etc., om huicken sag the etc. Tha epther tiltall, gensuor etc. vor ther saa paa sagtt fore rettæ, att samme homlegaardtt, som saa er giiffuen tiill guds thienistæ wden all om, then bør ther hoss att bliffue epther forne breffs lydelse oc skall her epther vere oc bliffue tiill hospitalliitth, epther som hun nw tillagtt er, en dog wii haffue wntt wor adell her wti wortt riige en friihett epther wor recessiis²⁾ lydelse oc ickæ kiøbstett mendtt oc bønder wti then sag. Datum Ottonie.

Odense 3. Juni 1539.

Mette Tords i Ødsted imod Laurids Eysen, hr. Mogens Gøyes foged.

¹⁾ Jfr. Rep. 2. V 9627 (1502 16. Juni).

²⁾ Chr. III's Haandfæstning 1536 § 38 (Aarsberetninger fra Geheimearchivet II s. 87).

Ang. bortfæstning af en gaard, hvor den tidligere fæsters enke hævder at være berettiget til at fortsætte fæstemaalet.

Sagen forliges, saaledes at sagsøgeren beholder fæstet paa visse nærmere betingelser.

H. 2-3 fol 22r—22v.

Mettæ Twords i Ødstett oc Lauris Eygssenn.

Vor skickett fore os paa wortt rettherting Mettæ Thuords oc hagde i rettæ steffntt Lauris Eygssenn, her Magnus Gøyæs fogitt, oc tiltalliitt hannom, fore handtt hagde steedtt hindæ wdaff hindes gaardtt, epther hindes hosbondæ dødth wor, oc steedtt samme gaardtt en andenn, oc mente, hindæ ther mett wor giortt wrett. Ther tiill swarytt fornæ Lauris Eygssenn, att handtt hagde festh en andenn gaardenn, epther thii hun hagde ickæ stedtt then, sidenn hindes hosbonde dødth bleff mett flere ordtt, som thennom paa begge siider emellom wor. Tha epther tiltall, genswor, bleffue the saa forliigtæ tiill myndelighett fore wor bønn skyldtt, att fornæ Mettæ Thuords skall nyde oc behollæ samme gaardtt fore sliig skyldtt oc landgildæ, som ther pleyær aff att gaa aarlig, oc wdgiiffue samme indfestning, gaardenn wor bortt fest fore, som er tiugæ rynsck gyllernn, oc settæ fornæ Lauris Eygssenn paa os elskelige her Magnus Gøyæs wegnæ wiissenn oc loffuenn fore samme tiugæ gyllernn tiill sytt herritzting, nar handtt thet begerendes er, och were synn hosbondæ hørriigæ oc lydiigæ fore oc holde gaardenn wedh magtt oc heffdt oc ickæ ladhæ skoffuenn forhugge tiill wplicth y noger maade. Datum Ottonie tertia feria post trinitatis, præsentibus Iahann Friis, her Tyggæ Krabbæ, her Offue Lungæ, her Knudh Rudh, Magnus Munck, Erich Banner, Knudh Perssenn oc Peder Ebbessenn.

Odense 5. Juni 1539.

Jørgen Pedersen til Øster-Lindet (Stubberupgaardslægten) imod hr. Hans Gaas i Svendborg paa sin moders Christine Hansdatters vegne.

Ang. en gaard i Vejstrup (V. sogn, Gudme herred?).

Gaarden tildømmes sagsøgte i henhold til det af sagsøgeren udstedte skøde af 1507. Sagsøgerens paastand om, at han var

umyndig, da skødet udstedtes, tilsidesættes paa grundlag af et tingsvidne af 10 i sognet fødte mænd om, at han i 1538 var mindst 51 aar gammel.

H. 2-3 fol 22v—23r.

Iørgenn Perssenn till Østerlynett och her Hans Gaas wti
Swynborg.

Vor skickætt fore os Iørgenn paa then enæ oc her Hans Gaass paa sin oc synn moders wegnæ paa then anden siidæ, ephther som sammæ sag opsatt wor tiugen dag iullæ her wti wor kiøbstatt Ottensæ oc ind fore os oc wortt elskelige Danmarcks riges raad tiill førstæ almyndelig herredag, och tilliitt forne Iørgen Perssen forne her Hans Gaass fore en gaardt ligendes wti Vixtrup, som Mattis Faderssen wtiboer, oc wor hans federne gaardt, som Christine Gaasiis nw wti were haffuer, oc berettæ, att then tiidh handt [wor] en dreng, tha gick ther skødhæ emellom forne Christine Gaasis oc hannom, oc handtt ey skullæ then tiidh weritt syn eygen werriig, men hans moderbroder, oc mentæ ther fore, att samme skøde burdæ ingenn magtt att haffuæ, och i rettæ lagde noger breffue, som os elskelige Iffuer Munck, then tiidh biiscop wti Riipæ, Magnus Munck, Hans Munck mett flere, huer besynderliigæ hagde wdgiiffuitt, lydendes att then tiidh forne Iørgen Perssen thientæ forne syn modherbroder Erick Hoffuiindtskyldtt wti forne bisp Iffuærs gaardt, tha wor handtt en dreng oc ickæ syn eygen myndug werriig paa then tiidh mett flere ordh etc. Ther tiill suarett forne her Hans Gaass paa sin oc syn moders wegnæ oc berettæ, att Per Erickssen y Wixstrup, Iørgen Perssens fader, hagde først soltt Niels Mogenssen try pundt landh aff then samme gaardt, handtt then tiidh selluff paa bodhæ wti Wixstrup, som kalliis fierdings iordtt oc bruges en nw tiill samme gaardt, huilckætt handtt oc beuistæ mett forne Per Erickssens opne beseglede breff wdgiiffuitt wnder guds aar 1483, lydendes som forscreffuit staar, oc att forne Per Erickssen tackitt forne Niels Mogenssen fore godh betaling etc. Item ett andett pantebreff wnder guds aar 1496 lydendes att forne Per Erickssen hagde then [!] ephther pantsett forne Niels Mogenssenn samme sin gaardt wti Wix-

trup fore fyrgetiugæ marck oc skullæ giffuæ hannom ther aarlig skyldtt aff. Item en skøde breff, som forne Iørgenn Perssenn selluff mett flere besegliitt hagde wnder guds aar 1507, lyndes att handtt bekende seg skyldug att were Christinæ Gaasiis two hundertt march danskæ pendinge oc hagde satt hindæ sammæ gaardt wti Vixstrup i pantt fore samme 200 march, som hans fader Per Erickssen wti bode, mett saadan skeell och wilckor, att ther som samme gaardt ickæ igienn løstes inden guds legoms dag ther nest epherkommendes, tha skullæ gaarden mett all syn rettæ tilligelse inthet wnder tagitt were affhendtt, soldtt oc skøtt mett samme breff fraa hannom oc hans arffuingæ oc tiill Christine Gaasiis oc hinds arffuingæ tiill ewerdelig eyæ eyæ skullendes, oc ther som forne gaardt eller noger hinds rettæ tilligelse bleff forne Christine Gaasiis eller hinds arffuingæ affwonden anten wti syskyndtskiffte eller wti noger retthergang, tha skullæ hun eller hinds arffuingæ haffue saa møgitt godtz igienn wti two gaarde paa Lauindtt ligendes wti Maglebyy, som Iep Sturæ oc Iep Kaare iboe, oc tilhørrer hannom oc hans syskyndæ oc wdlegges hindæ eller hinds arffuinge inden sex wger ther nest epher och holle thennom thet skadesløst, oc forne Iørgenn Perssenn hagde tilbudiitt seg eller sine arffuingæ att frii oc fuldttkommeliig tilstaa forne Christine Gaasiis oc hinds arffuingæ forne gaardt mett all syn retthæ tilhørring fore huer mandtz tiltall tiill ewich tiidh, om handtt ey igienløstes, som forscreffuett, oc tackitt hindæ fore godtt betalling wti allæ maade etc. Tiisligeste i rettæ lagde forne her Hans Gaass ett tings wittne aff Gudmeherritzting wnder guds aar 1538, lydendes at 10 mendh, som waare barnfødhæ wti Wixstrup sogen mett forne Iørgenn Perssenn, hagde wittnætt huer serdelliis mett two opracktt finger oc badh thennom saa gudth tilhielpæ, att forne Iørgenn Perssen wor then dag elluff oc fyrgetiugæ aar gammell oc mere oc ickæ myndhæ, oc ingen hagde ildtskiitt eller kiertt paa sammæ gaardt ther tiill tingæ wti 40 aar oc meræ etc., som samme breffuæ ytthermere wduiser oc indeholler, oc epher thet wittnesbyrdtt, oc forne Iørgenn Perssens skødebrefs datum att regnæ, tha findes handtt then tiidh att haffuæ weritt 20 aar gammell, oc sathæ forne her Hans Gaass wti rettæ, om

handtt ey tha wor syn eygenn werrig mett flere ordtt etc., om hulcken sag the gaff thennom i rettæ paa begge siider. Tha ephther tiltall, gensuor, breffuæ etc. wor ther saa paa sagtt fore rettæ, att samme skøde, som fornæ Iørgenn Perssen saa selluff besegliit oc wdgiuffuit haffuer, bør wedh sin fulde magtt att bliiffuæ oc fornæ Christinæ Gaasiis oc hinds arffuingæ samme gaardtt wti Wixstrup mett all syn rettæ tilligelse att nydhæ, brugæ oc behollæ tiill ewerdelig eygæ ephther hinds breffs lydelse. Datum Ottonie die corporis Christi, præsentibus her Magnus Gøyæ her Tyggæ Krabbe, her Prøbiørn, her Axell Bragde, her Claus Bilde, her Knudh Rudh oc Magnus Munck.

Odense 5. Juni 1539.

Fru Helle Tagesdatter Hollunger, Peder Marsvins, imod Jep Tordsen Sparre, lensmand paa Näsbyholm (Gärdslov sogn), paa Östra-Vemmenhög kirkes vegne.

Ang. herlighed og forsvar af 2 gaarde i Vemmenhög og 3 gaarde i Öllöv, samt ang. Præstemølle i Öllöv.

Herlighed og forsvar af gaardene tildømmes sagsøgeren i henhold til hendes faders købebrev, mens landgilden fortsat skal ydes til kirken. Sagen om møllen henvises til paakendelse af fire nævnte gode mænd, to paa hver side, der skal afgøre, om den staar paa kirkens eller paa sagsøgerens grund, hvilken kendelse skal være afgørende for ejendomsretten. Har sagsøgeren uretmæssigt oppebaaret nogen landgilde, skal hun erstatte det.¹⁾

H. 2-3 fol 23r—24r.

Fruæ Helli, Per Marswyns, oc Iep Twordssenn, embitzma[n]dt tiill Nesbyholm.

Vor skickætt fore os frue Helli oc hagde i rettæ steffntt Iep Tworsenn oc tiltalliitt hannom fore en møllæ oc nogræ kyrckæ gaarde, som hun skullæ haffue wti forsuor, oc kyrckenn oc prestebuordett skullæ haffuæ landgilden ther aff, oc klagiitt, att fornæ Iep Thuordssenn haffuer giortt hindæ ther hinder paa etc., oc i rettæ lagde ett obiitt besegliitt perg-

¹⁾ Jfr. s. 561 og Æ. A. Reg. IV s. 299 (nr. 37).

mentz breff, som Aage Byng tiill Dybeck hadde wdgiuffuitt wnder guds aar 1499, lydendes att handtt hadde skøtt oc opladett Tage Henrickssen, forne fru Hellis fader, oc hans arffuingæ allt thet kyrckegodtz, som hans foreldernæ hadde giuffuitt tiill Øster Wemmindthøgs kyrckæ oc tiill preste buordiitt wti samme stedh, som hannom wor tilkommen wti rett syskyndtt skiiffæ, som wor først thuo gaarde wti forne Wemyndhøyg, i then enæ boer Ies Oelssenn, som giiffuær tiill sancti Peders alter wti Ystedh kyrckæ 2 pd. byg oc 2 sk. grott, i then anden boer Anders Clemyntssen oc giiffuær presten 2 sk. grott. Item 3 gaarde wti Ødeløff, then enæ Bent Aggesen wti boer oc giiffuær ett pd. kornn tiill prestebuordett oc 1 sk. grott, item then enæ Per Pouelssenn paa boer oc giiffuær 2 sk. grott tiill kyrckænn, item en gaardt, som Hans Degen paa boer oc giffuær 10 sk. tiill kyrckænn, oc att forne Aage Byngs foreldernæ haffue giuffuitt thette forne godttz tiill kyrckænn oc tiill prestebuordett dog att forsuor, gestning oc sagesfaltt skullæ bliiffuæ hoss then, som Dybeckiis gaardt haffuær wti were, huickætt forne godtz oc forsuor forne Tage Henrickssen oc hans arffuingæ skullæ nydhæ, brugæ oc behollæ tiill ewindeliig eyæ eyæ skullendes, dog mett saadann forordtt, att kyrckænn oc presten skullæ faa theres landgildhæ ther aff redeliig, som forscreffuit staar, oc prestenn giøre ther thiennistæ fore, som tilbør, oc hadde beplichthett seg oc sine arffuinge att frii, hemble oc fuldkomelig tilstaa forne Tage Henrickssen oc hans arffuingæ forne godtz oc forsuor fore huer mandtz hinder eller giensigelse ther emodh i nogre maade etc. Item ett andiitt breff, som her Lauris Wogenssenn, sogneprest tiill Ødeløff, hadde selluff screffuitt oc wdgiuffuitt, lydendes att handtt hadde antwordett fraa seg oc sinæ ephtherkomere sogneprester tiill Ødeløff och tiill fruæ Helli Tagesdaather oc hinds arffuingæ en møllæ ligendes wti Ødeløff, som kalliis Prestemøllæ, som handtt hadde selluff personlig opbyggt aff roff paa forne frw Hellyes grundtt oc fortaa, oc kiendes seg ingenn lodh er [!] deell att haffuæ i forne møllæ ephther then dag, menn skullæ bliiffuæ hoss hindæ oc hinds arffuingæ tiill ewich tiidh oc tackiitt hindæ fore goedh betalling fore hues bygning oc kostning, handtt hagt hadde paa sammæ møllæ

etc., som samme breffuæ ytthermere wduiser oc indheholler. Ther tiill swarett forne Iep Thuordtssen, att handtt hagde ingen hinder eller forfang giortt hindæ paa samme godtz oc herlighett, men handtt hagde allenestæ besatt landgilden hoss thiennerne, saa lengæ handtt fick att wiidæ, huem samme landtgildæ aff rettæ haffue skullæ, ephertthii preststen [!] dødth oc affgangenn er. Men om then møllæ i rettæ lagde handtt ett archibiscop Byrges breff, fuordum biscop wti Lundtt, lydendes att sammæ møllæ skullæ were bygett paa prestens grundtt oc høre tiill prestebuordtt aff rettæ etc., oc ytthermere berettæ handtt, att frue Helly skullæ optagiitt aff samme landtgildæ wden dom oc rett etc., mett flere ordtt som thennom emellom wor paa begge siider. Tha ephertthiltall, gensuor, breffuæ etc. wor ther saa paa sagt fore rettæ, att frue Helly oc hindes arffuingæ bør her ephertth att nydhæ oc behollæ herlighedenn oc forsuor aff forne godtz tiill ewich tiidh ephertth forne Aage Byngs breffs lydelse, som handtt hindes fader Tage Henrickssen ther paa giuffuitt haffuer oc landgilden tiill kyrcken oc presten redeliig wdattkommæ aarligen ephertth samme breffs lydelse, men ther som nogen anden haffuer ther nogitt iattsige, ther gaa om saa mogiitt, som rett er, men om then møllæ for thuilactighet skyldtt tiltrode forne Iep Tordssen oc frue Helly fiire gode mendt, two paa huer siide tiltagnæ, som er her Axell Bragde, Iacob Morissen paa Iep Tordssens oc kyrckens wegnæ oc her Holgertt Wulffstandtt oc Tage Ottssen paa frue Hellis wegnæ, att the skullæ haffue fullt magtt att grandskæ oc forfare om samme møllæ, oc ther som møllen tha findes opbyggt paa frue Hellis grundtt, tha bliffuær samme møllæ hos hindæ oc hindes arffuingæ, oc ther som handtt findes paa prestens grundtt att bliffuæ hoss prestegaardenn, som thett seg bør, oc ther som saa findes, att forne frue Helly haffuer opbaarett nogen landtgildæ, som hinde ickæ aff rettæ tilhørde, tha bør hindæ thet igienn att wdgiiffuæ wden all hinder eller giensigelse wti alle maade. Datum Ottonie die corporis christi, præsentibus her Magnus Gøye, her Tyggæ Krabbæ, her Probiørn, her Axell Bragde, her Knudh Bildæ, her Knudh Rudh, Magnus Munck.

Odense 5. Juni 1539.

Peder Nielsen paa egne og Tislund mænds vegne imod Graves Madsen i Bobøl (Føvling sogn).

Ang. Kjeldkær og Padderok enge (Føvling sogn).

Et efter kong Frederiks befaling indgaaet forlig stadfæstes. Sagsøgte beholder engene, og Tislund mænd skal give ham fem læs hø til erstatning for, hvad afgrøde de har taget der, og dermed være fri for tiltale for ran.¹⁾

H. 2-3 fol 24r—24v.

Peder Nielszen y Tislundt paa synæ oc Tyslundtt mends wegnæ och Graffuers Mattzenn y Bobyll.

Vor skickett fore oss Peder Nielszen paa sine oc Tislundtt mendtz wegne oc hagde i rettæ steffntt Graffuers Mattzen i Bobell oc tiltalliitt hannom fore thuo engi ligendes paa Tislundtt marck, som kalliis Kieldekier och Padderock, som handtt mientæ, handtt haffer brugtt mett wrett etc. oc i rettæ lagde ett tings wittne aff Moltherritzting, lydendes att 12 eygere hagde rebtt Tislundtt marck oc grundtt, oc tha hagde the rebtt the samme engæ fraa Beckebøll marck oc Bobyll marck mett reb. Oc tisligeste ett tings wittne, att sandemendtt hagde giortt marckskiehl emellom Tislundtt marck, Føsling [!] marck oc Becbyll marck, dog hagde the wndertagiitt stug, serkiøb oc sermerck etc., oc ther ephther hagde handtt forhuerffuitt wortt dom wti wor kiøbstatt Riipæ, ther wii sist droge wti Nøriutlandtt, ephther en wrang wnderuisning, thii Graffuers Mattzenns beuiisniing ey then tiidh tilstede wor, oc berettæ, att fornæ Graffuers Mattzen hagde ladett hannom oc thii andre Tislundtt mendtt swerge ran offuer fore then affgrødhæ, the ther aff brugtt hagde mett fleræ ordtt etc. Ther tiill swarett fornæ Graffuers Mattzenn, att then tiidh wortt dom gick wti Riipæ, tha hagde handtt forsømmytt sin beuisning oc ey hagde then tilstede paa then tiidh, som oc samme vortt dom klarliig nock wduistæ, oc berettæ, att samme two stycker engi ere affstentt oc sermercktt, oc nw strax wti rettæ lagde en gammell laghefftt aff Moltherritzting wnder guds aar 1495, lydendes att Niels Benitssen hagde loglig giortt sin laghefftt paa

¹⁾ Jfr. s. 421 og Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 113).

sin gaards tilliigelse, som aff arilds tiidh tilliigett haffuer, oc paa en eng, heder Kieldekier, oc en, heder Padderock, mett mere, som then tiidh hagde leygiitt tiill fornæ gaardtt wti fyrgetiugæ aar oc mere wlast oc wkierdtt etc. Tisligeste ett skødebreff lydendes att Per Terckilssenn paa sine oc sine mettarffuinges wegnæ hagde soltt oc skøtt tiill ewerdeliig eyæ fornæ Graffuers Mattzenn oc hans arffuinge fornæ gaardtt i Bobell, som handtt selluff wtiboer, mett all sin rettæ tilligelse etc. Sammeledes i rettæ lagde fornæ Graffuers Mattzen ett forligelse breff, som her Iffuer Munck, then tiidh biscop wti Riipæ, mester Gundi Lange, dechan ther samme stetz, oc Peder Harboo mett flere eptther wor kiere herræ faders k. Fredericks befalling¹⁾ (salliig mett gudtt) hagde wnder guds aar 1532, lydendes att the hagde forligt fornæ Graffuers Mattzen oc Tislundtt mendtt eptther alle theres wiillig oc sambyckæ tiill myndelighett, att fornæ Tislundtt mendtt skullæ giiffue fornæ Graffuers Mattzen fem march fore then affgrøde, the hagde brugtt aff fornæ engi wti thett aar, oc fornæ Graffuers Mattzen skulle sellffuer ther eptther nydhæ, bruge oc beholle fornæ engi tiill then gaardtt, handtt wti boer, eptther hans lagheffdtz lydelse, emeden then stander wedh magtt wryggett etc. Item ett dom aff Wiborg landtzting wnder guds aar 1537²⁾ lydendes att Tyslundtt mendtt bør att were ransmendt oc forfylges mett ran tiill herritzting eptther logen, fore the hagde borttagiitt fornæ Graffuers Mattzens høe emodh then dom, som eptther wor befalling tiill Wiborg landtzting tilfornæ wdgiiffuitt wor etc., om huilcken sag the gaff thennom i rettæ paa begge sider. Tha eptther tiltall, gensuor, breffue etc. wor ther saa paa sagtt fore rettæ, att fornæ contracth, som godemendtt eptther wor kiere herræ faders k. Fredericks befalling thennom saa wti emellom tiill myndelighett giortt haffuer, bør wedh sin fulde magtt att bliffuæ, oc fornæ Graffuers Mattzen her eptther att nydhæ, brugæ oc heholle fornæ engi Kielkier oc Paderock eptther hans lagheffdtz lydelse, meden then wedh magtt er, oc fornæ Per Nielssen oc Tislundtt grandæ att giiffuæ fornæ Graffuers Mattzen fem læs høe tiill gode rede fore hans høe oc affgrøde, the borttoge, oc

1) Jfr. Fr. I's Reg. s. 454.

2) Eller: 1536?

ther mett were then, ran quitt. Datum Ottonie die corporis christi, præsentibus her Magnus Gøyæ, her Tygge Krabbæ, her Prøbiørn Podebusck, her Axell Bragde, her Knudh Bilde, her Knudt Rudh oc Magnus Munck.

Odense 6. Juni 1539.

Mikkel Brockenhuus paa fru Christine Høegs, hr. Peder Lykkes enkes, vegne imod Hans Olsen (Brun af Kongstedlund) i Haastrup (Smidstrup sogn).

Ang. en gaard i Tyvkær (Smidstrup sogn).

Gaarden tildømmes sagsøgeren i henhold til hendes skøde, hvorefter der til gaarden hører tre otting jord. Sagsøgte kan dog rejse ny sag, saafremt det kan bevises, at der ligger mere end tre otting jord til gaarden.¹⁾

H. 2-3 fol 25r.

Mickell Brockenhus paa fruæ Christinæ,
her Per Løckes eptterleffuerskes wegnæ, och
Hans Olssenn y Horstrup.

Vor skickett fore os Mickell Brockenhus paa frue Christine her Per Løckes wegne oc hagde i rettæ steffntt Hans Olssenn i Horstrup oc tiltalliitt hannom fore en gaardtt ligendes i Tyffuekier, som handtt kender seg lodh och deell wti oc haffue dog ther ingen rett tiill etc., oc i rettæ lagde ett skøde aff Brusck herritzting wnder guds aar 1470, lyndes att Weytt Perssenn hagde logliig skøtt Laffue Brock en gaardtt oc godtz ligendes wti Tyffuekier, som Willom paa bode me tree otting iordtt, en synden byen oc tuo norden, mett all forne gaards rettæ tilligelse inthett wndertagiitt forne Laffue Brock oc hans arffuingæ att haffue, nyde, bruge oc

¹⁾ Jfr. H. 4 fol 61r, og Danmarks Adels Aarvog 1955 s. 101 f.

Lave Egesen Brok ∞ ¹Christine Pedersdatter Høeg² ∞ hr. Peder Lykke

Christine Jørgen

Weit Pedersen
|
Oluf Vedsen
|
Hans Olsen Brun

behollæ fore ett friitt kiøb tiill ewich tiidh oc tilbandtt seg att frii oc frelsæ forne Laffue Brock oc hans arffuinge forne gaardt oc godtz fore alle mendttz tiltall, som ther paa kandt talle mett rettæ, oc att forne gods logliig lagboden wor inden 4 stocke etc. Item en laghefftt aff forne Brusck herritzting wnder guds aar 1501 lydendes att her Laffue Brock hagde logliig giortt laghefftt oc indhwortt then gaardt wti Tyffuekier, som Iffuer Erickssen wti boede, mett all sin rettæ til ligelse offuer all Tyffuekier marck inthet wnder tagitt, som forne her Lauy Brock kiøbtæ aff Weydh Perssenn i Horstrup oc indworde ephther hans kiøbebreffues lydelse etc., som samme breffue ytthermere wduiser. Ther tiill suaritt forne Hans Olssenn oc bestodh samme skødebreff, att handtt hagde ther intett emodh att siigæ, men berettæ att ther skullæ were mere iordtt tiill sammæ gaardt wti Tyffkier, en thet skødebreff paa lyder, dog hagde ther ingen nøyactig bewiisning paa etc. Ther emodh i rettæ lagde forne os elskelige Mickell Brockenhus ett tingswittnæ aff Brusckherritzting wnder guds aar 1522, lydendes att 8 mendt hagde wittnett mett opracte fingre, att ther bruges 3 otting iordtt tiill her Per Lyckes gaardt wti Tyffuekier, som Iffuær Erickssenn paa boer etc. Item ett anditt tings wittnæ aff forne Brusck herritzting wtgiffuitt wti sammæ aar lydendes att 8 mendh hagde wittnætt, att ther bruges ickæ mere endh tree otting iordtt tiill her Per Løckes gaardt wti Tyffkier, som Iffuer Erickssenn iboer, anten synder byen eller norden byenn, oc ey ther findes flere otting iordtt tiill forne gaardt, endh som forscreffuett staa wti noger maade, oc ey ther findes mere brugning tiill forne gaardt, endh samme 3 otting iordtt etc. Item etth anditt tings wittne aff forne Brusckherritzting wdgiffuett wti thette neruerendes aar, lydendes att Laffuæ Mogenssen paa Christine Lyckes oc Iørgenn Lyckes wegnæ bødth seg wti alle rettæ mett Hans Olssen i Horstrup om then gaardt i Tyffkier, som Hans Iffuerssen nw wtiboer, oc ey Hans Olssenn willæ gangæ i rettæ mett hannom samme tiidh wti noger maade etc., som samme breffuæ ytthermere wduiser, om hulcken sag the gaff thennom i rettæ paa begge siidder. Tha ephther tiltall, gensuor, breffue etc. vor ther saa paa sagtt, att forne frue Chri-

stine, her Per Lyckes, her Laffui Brøcks arffuingæ oc hinded arffuinge bør att nyde, brugæ oc beholle fornæ gaardt wti Tyffuekier mett fornæ 3 otting iordt oc alle fornæ gaards rettæ tilligelse till ewerdelig eyæ ephther fornæ her Laffue Brocks skødebreffs oc lagheffdtz lydelsæ, men huor saa wti sandhett findes kandh, att ther er flere otting iordtt tiill fornæ gaardt endh the 3 otting, som forscreffuett staar, oc thett skelligæ beuises kandtt, ther gaa om saa møgett, som rett er. Datum Ottonie sexta feria post trinitatis, præsentibus her Magnus Gøyæ, Iahann Friis, her Tyggæ Krabbæ, her Prøbiørn Podebusck, her Offue Lungæ, her Axell Bragde, her Knudh Bilde, her Knudh Rudh, her Axell Wgerop, her Magnus Gyllenstieren, Erick Banner, Magnus Munck, Knudh Perssen oc Per Ebbessen.

Odense 6. Juni 1539.

Jesper og Peder Gregersen Juel paa deres moder Elines vegne imod fru Anne Rønnow, hr. Johan Urnes enke.

Ang. Engestofte gaard med 7 gaarde, en øde jord og en mølle, en gaard i Grænge (Toreby sogn), en gaard i Sundby (Toreby sogn), en gaard i Torslunde og en mølle i Hunseby, samt Skovsgaard og 3 gaarde i Espe, 4 gaarde i Volstrup, en gaard i Boltinge (Ringe sogn) og en gaard i Ringe.

Godset tildømmes sagsøgte, der har købt det af fru Elsebe Grubendal, Jørgen Olsens (Baad) enke. Intet hensyn taget til sagsøgenes paastand om, at salget skete, da fru Elsebe var meget gammel, samt om at hun ikke havde faaet fuld betaling. De vidner, som er ført herom, underkendes.¹⁾

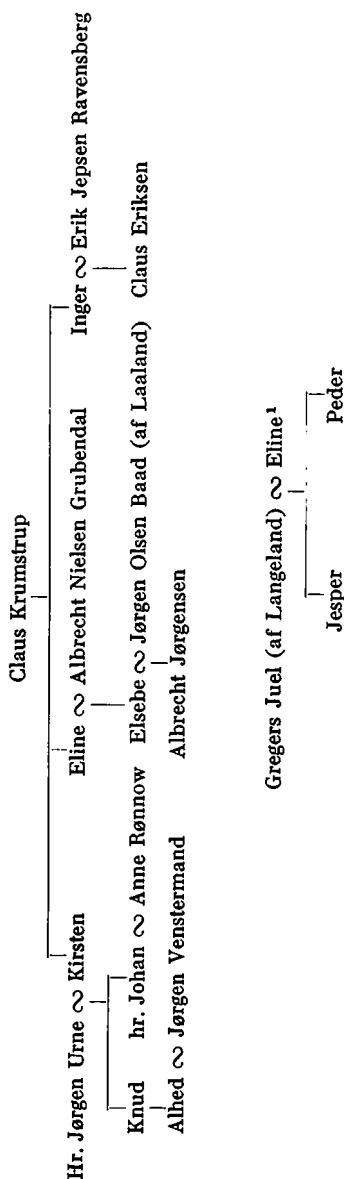
H. 2-3 fol 25v—26r.

Iesper Iull mett syn broder Peder Gregorssen paa theres moders hustru Ellinæ wegnæ och fruæ Anne,
her Iahann Wrnes.

Vor skickett fore o Iesper Iull mett syn broder etc. oc hagde i rettæ steffntt fruæ Annæ, her Iahan Wrnes, oc tillalliitt hindæ fore nogitt godtz ligendes wti Laalandtt, som kalliis Engestofftæ gaardt, mett mere gods oc fore 10 gaarde

¹⁾ Jfr. flg. domme.

wti Fyen ligendes, som her Iahan Wrnæ ritther oc hans hu-
stru frue Annæ hagde kjøptt aff frue Elsabæ wti Maribo,
Iørgen Olssen ephtherleffuerskæ, fraa hindes rete arffuinge, oc

1) Efter Danmarks Adels Aarbog 1947 s. 3 hed hun Karen Grubbe, mens Elsebe Albrechtsdatter Grubendal skulde være gift 2. gang med Jesper Juul, hvilket ikke bekræftes her (jfr. Da. Kancellireg. s. 72). Maaske har Gregers Juul været gift med Eline Clausdatter Krumstrup i hendes 2. ægteskab, eller snarere har hans hustru Eline været halvsøster til Elsebe Albrechtsdatter og datter af Albrecht Nielsen Grubendal i dennes ellers ukendte 2. ægteskab.

mente, thett were giortt mett wrett, oc berettæ, att forne frue Elsebe wor en gammell skrøbeligæ quindæ oc ey fick fyllest fore samme gods, oc the skøder skulle ickæ were saa logliig giortt, som thett seg burde, oc i rettæ lagde mange wittner, huilckæ meste parthen wore tagne, sidenn forne frue Elsebæ dødh wor etc., oc ey the hagde giiffuitt ildskenn oc kære paa samme skøde, meden hun leffde etc. Ther tiill swarede forne os elskelige frue Anne, att hues godtz, som hindes hosbondtt, forne frue Elsebes moder systersønn, oc hun hagde kjøptt aff forne frue Elsebe, thett hagde the logliig adkomm oc skøde paa oc hagde thet redeliige betalliitt, oc strax i rettæ lagde thuendæ skøde breffuæ wdgiiffuit i Mariboo wnder guds aar 1529, lydendes att fruæ Elsebæ Albrettzdatther wti sin welmagt oc mett frii williig hagde wntth och skøtt her Iahan Wrnæ, sin moder syster sønn, hans hustru oc arffuingæ Engestofftæ gaardt i Laalandtt, som Per Galtt wti boer, oc en gaardt ibid., som Niels Hanssenn wti boer, en gaardt, som Claus Galtt iboer, en gaardt, som Hans Galtt iboer, en gaardt, som Hans Kader iboer, en gaardt Niels Bossen iboer, en gaardt Per Iepssenn iboer, som hun hagde i pantt aff Erick Daa, oc en øde iordtt, en gaardt Anders Galtt iboer, en gaardt i Tornebyy sogenn i Greffuingæ, Niels Smedtt iboer, en gaardt i Sundby, Per Hanssenn iboer, en gaardt i Torslundtt, Arildt Mattzenn iboer, mett en wedermøllæ fore Engestofftæ gaardt oc en wedermølle fore Hundtzebyy att nydhæ, bruge oc beholle tiill ewerdelig eyæ etc. Item i then enæ aff fornæ two skøder thessæ epherscreffnæ gaarde oc godtz wti Fyen ligendes, som er først Skowffsgaardt i Sallingherritt mett all siitt godtz oc eygendom wti Espæ by, byggt oc wbyggt, oc allt hindes godtz wti Wolstruppæ byy oc ett godtz wti Boltingæ oc ett wti Regingæ tiill ewich eygendom etc. Item wor kiere herræ faders k. Fredericks stadfestelse offuær samme skøde etc. Sammeledes i rettæ lagde forne frue Annæ ett skøde aff Maribo byting wnder guds aar 1537, lydendes att forne frue Elsæbæ hagde weritt personliig inden tingæ, skøtt oc afhendtt fraa seg oc sinæ arffuingæ oc till fruæ Anne, her Iahann Wrnes, oc hindes arffuingæ Ingestofftæ gaardt ligendes i Mossæherritt i Engestofftæ sosen mett 9 gaarde ibid. att haffuæ, nydhæ, brugæ oc behollæ tiill ewerdelig

eygendom eyæ skullendes, oc kiendes seg att haffue opbaarett guldt, sølluff, pendinge oc fult werth fore allt forne gods ephther hindes fulde nøygæ oc tackitt hindæ fore godth betallingh i allæ maade etc. Item ett andiitt skøde aff forne Mariboo byting wnder samme datum lydendes att forne frue Elsebæ hagde oc personlig werett inden tingæ, skøtt oc afhendtt fraa seg oc allæ sinæ arffuingæ oc tiill frue Anne, hær Iahan Wrnes, oc hindes sande arffuingæ thessæ ephther-screffne gaarde oc godtz ligendes wti Fyenn i Sallingherritt, som er først Skowffsgaardtt, item 3 gaarde i Espæ oc 4 gaarde wti Volstrup oc en gaardtt wti Boltingæ oc en gaardtt i Reingæ mett all theres rettæ tilligelse att haffue, nyde, brugæ oc behollæ tiill ewerdelig eyæ eyæ skullendes oc tackitt hindæ fore godtt betalling etc. Item ett anditt skøde, oc wdgiiffuett i Mariboo, som forne Elsebæ Albretzdatter selluff mett fleræ besegliitt hagde, som lyder paa nest [!] forne godtz oc skøde wti Fyen oc bemeller huer, som paa sammæ godtz boer mett sin landgildæ, forne fruæ Annæ oc hindes arffuingæ att nyde, brugæ oc beholle tiill ewerdeliig eyæ eyæ skullendes, oc kendes seg att haffue opbaarett gultt, sølluff, pendinge oc fullt werdt fore sammæ godtz ephther syn eygenn nøygæ oc tackitt hindæ fore godh betalling i alle maade etc., som samme breffue ytthermere wduiser oc indeholder, om huilckenn sag the gaffuæ thennom i rettæ paa beggæ siider. Tha ephther tiltall, gensuor, breffue, beuisning etc. wor ther saa paa sagtt fore rettæ, att forne frue Anne oc hindes arffuingæ bør her ephther att nydhæ, brugæ oc behollæ tiill ewerdeliig eyæ eyæ skullendes forne Engestofftæ gaardtt mett all forne gaarde oc godtziis wti Laalandtt oc Fyenn rettæ tilligelse ephther hindes skødebreffues lydelse wden all ytthermere tiltall wti then sag i alle maade, oc hues wittner, som forne Iesper Iull oc hans broder ther emodh i rettæ bar, att were dødhæ oc magtt løsæ och ey her ephther att kommæ fruæ Anne eller hindes arffuingæ till brøst eller skade i noget maade. Datum Ottonie sexta feria post corporis christi, præsentibus her Magnus Gøyæ, Iahann Friis, her Tyggæ Krabbæ, her Prøbiørn, her Offuæ, her Axell Bragde, her Knudh Bildæ, her Knudt Rudh, her Axell Wgerop, her Magnus Gyllenstiern, Magnus Munck, Knudh Perssenn oc Per Ebbessenn.

Odense 6. Juni 1539.

Jesper og Peder Gregersen Juel paa deres moder Elines vegne imod Jørgen Venstermand paa Knud Urne til Søbysoegaards (Nørre-Søby sogn) vegne.

Ang. Aarsmarke og Aarsmarke fang, Hølte mølle, Aarsege og Aarsege fang (?), Hasager og Hasager fang, 8 gaarde i Hunseby og en øde jord samt Havnsgaard i Karleby (Godsted sogn?).

Godset tildømmes sagsøgte, der har købt det af fru Elsebe Grubendal og hendes søn Albrecht Jørgensen (Baad). Intet hensyn taget til sagsøgernes paastand om, at salget skete, da fru Elsebe var meget gammel, samt at hun ikke havde faaet fuld betaling.¹⁾

H. 2-3 fol 26r—27r.

Iesper Iull met syn broder Per Gregorssen paa theres moders hustru Ellinæs wegnæ och Iørgenn Wenstermandt, fultmyndig paa Knudt Wrnæs wegnæ.

Vor skickætt fore os Iesper Iull etc. oc hagde i rettæ steffntt Knudh Wrnæ tiill Siøgaardtt fore nogett godtz ligendes i Laalandtt kalliis Aarsmarckæ oc Aarsmarckæ fang, Høltæ møllæ mett mere godtz, som handtt hagde kiøptt aff fruæ Elsebæ Albretzdaatther wti Maribo, Iørgen Olssens epherleffuærskæ, fraa hindes rettæ arffuingæ, oc mientæ, thet att were giortt mett wrett, oc berettæ, att fornæ fruæ Elsebæ wor en gammell skrøbeliig quindæ oc ey fick fyllest fore sammæ godtz, oc the skøder skullæ ickæ were saa logliigæ giortt, som thet seg burdæ, oc i rettæ lagde mangæ wittner, huilckæ meste parthen wor tagnæ, siiden att fruæ Elsebæ dødh wor, oc ey thæ hagde giffuitt ildskenn eller kere paa sammæ skøder, meden hun leffde etc. Ther tiill swarett os elskelige Iørgen Venstermandtt, fuldtmyndig paa Knudh Wrnæs wegnæ, att hues godtz, som Knudh Wrnæ hagde kiøptt aff fornæ fruæ Elsebæ oc hindes søn, thet hagde handtt logliig adkomm oc skøde paa oc hagde thet redeliigh betalliitt oc strax i rettæ lagde ett skøde breff, som Iørgenn Albrettssenn [!], fornæ fruæ Elsebes sønn, hagde selluff besegliitt oc wdgiiffuitt

1) Jfr. foregaaende og flg. domme.

wnder guds aar 1527, lydendes att handtt mett syn moders raadh oc sambtyckæ hagde soldtt, skøtt oc affhendtt fraa seg oc sinæ arffuingæ oc tiill Knudh Wrne oc hans arffuingæ syn gaardt Aarsmarckæ oc allt Aarsmarckæ fang mett all syn tilligelse, inthett wndertagitt, tiisligeste Holtæ møllæ oc mølledam mett all sin tilligelse oc Aarsege oc Aarsege fang mett all sin tilligelse mett thæ gaardæ wti Hasaggræ oc Hasaggre fang oc all sin tilligelse oc kiendes segh att haffuæ opbaarett guldt, sølluff, pendinge, fee oc fullt wertht fore fornæ gaarde oc godtz, saa handtt tackitt fornæ Knudh Wrnæ fore godhtt betalling etc. Item ett anditt skøde, som fornæ fruæ Elsebæ hagde selluff wdgiffuitt wnder aar 1529, lydendes att hun hagde soldtt, skøtt oc affhendtt fraa seg oc sinæ arffuingæ oc tiill Knudh Wrnæ oc hans arffuingæ Aarsmarckæ gaardt i Laalandt oc allt Aarsmarckæ fangh, inthett wndertagitt, tiisligeste en vandmøllæ ligendes wden fore sammæ gaardt, heder Høltæ møllæ, mett syn tilligelse; item otthæ gaardæ, som ligger wti Hundsebyy wti Hundtzebyy sognen, then førstæ gaardt Iørgenn Morthenssenn iboer, then anden Niels Krag iboer, then tredie Hans Iepssenn iboer, then fierdæ Per Laurissenn iboer mett en øde iordtt, som samme Per Laurissenn haffuær, then femptæ gaardt Niels Lock iboer, then siettæ Oluff Vaen iboer, then siugendhæ Niels Olssenn iboer, then ottendæ Rasmus Lock iboer, oc then nyendæ, som liger i Karlæbyy, som kalliis Haffns, som Mattis Hanssenn iboer, fornæ Knudh Wrnæ oc hans arffuingæ att nydhæ, brugæ oc behollæ tiill ewyndelig eyæ fore ett friitt kiøb fore huer mands hinder oc tiltall, oc kiendes seg att haffuæ opbaarett gultt, sølluff, pendinge, fææ oc fullt werdt fore fornæ gaarde oc godz oc all theres rettæ tilligelse oc tackitt hannom fore goedh betalling wti allæ maade etc. Sammelædes ett anditt skøde aff Laalandzfader landtztung wnder guds aar 1530 lydendes att fornæ fruæ Elsæbæ wti synn frii welmacktt oc beraadh hw hagde weritt personlig inden tingæ, skøtt oc oplatt fraa seg oc synæ arffuingæ Aarsmarckæ gaardt oc Aarmarckæ fang, Høltæ møllæ mett dam oc damsbundh oc all theres rettæ tilligelse oc all syn eygendomm wti Hundtzebyy wti Laalandt oc Haffnes gaardt i

Karleby mett all theres rettæ tilligelse tiill fornæ Knudh Wrnæ oc hans sande arffuingæ tiill ewerdelig eygendom att nyde, brugæ oc behollæ fore huer mandtz tiltall, oc wor ther ingenn genmaall emodh etc., som samme skøder ytthermere wduiser oc indeholler, om huilckænn sag the gaff thennom i rettæ paa begge siider. Tha epther tiltall, gensuor etc. wor ther saa paa sagtt fore rettæ, att fornæ skøder, som saa logliigæ giortt eræ, bør wedh theres fulde magtt att bliiffuæ, oc fornæ Knudh Wrnæ oc hans arffuingæ fornæ Aarsmarckæ gaardt oc Aarsmarckæ fang, Høltæ møllæ mett alle fornæ gaarde oc gods oc all theres rettæ tilligelse att nydhæ, brugæ oc behollæ tiill ewerdelig eyæ eyæ skullendes epther fornæ skødebreffuis lydelse wden all ytthermere tiltall wti then sag wti noger maade, oc hues wittner, som fornæ Iesper Iull oc hans broder ther emodh i rettæ bar, att were dødhæ och magtløssæ oc ey her epther att kommæ Knudh Wrnæ eller hans arffuinge tiill brøst eller skade wti noger maade. Datum Ottonie sexta feria post corporis christi, præsentibus her Magnus Gøyæ, Iahann Friis, her Tyggæ Krabbæ, her Prøbiørn, her Offuæ, her Axell Bragde, her Knudh Bilde, her Knudh Rudh, her Axell Wgerop, her Magnus Gyllenstiern, Magnus Munck, Knudh Perssen oc Per Ebbessenn.

Odense 6. Juni 1539.

Jesper og Peder Gregersen Juel paa deres moder Elines vegne imod Claus Eriksen Ravensberg til Nakkebølle (Aastrup sogn).

Ang. Ellegaard i Millinge (Svanninge sogn), 2 gaarde i Nybølle (Hillerslev sogn), Ellegaard i Boltinge og en gaard i Kellerup (Ringe sogn), Blankholm og en anden gaard i Gestelew, en gaard i Vantinge, samt en gaard i Marrebæk (Væggerløse sogn), en gaard i Sønder-Ørslev (Idestrup sogn), en øde jord i Karleby, 2 i Horreby og en i Virket (Falkerslev sogn), 2 gaarde i Næs og en i Ore (Aastrup sogn), en øde jord i Klodskov og en i Byskov (Ønslev sogn), og 2 gaarde i Nørre-Vedby.

Godset tildømmes sagsøgte, der har købt det af fru Elsebe Grubendal, Jørgen Olsens (Baad) enke. Intet hensyn taget til

sagsøgernes paastand om, at salget skete, da fru Elsebe var meget gammel, samt om at hun ikke havde faaet fuld betaling.¹⁾

H. 2-3 fol 27r—27v.

Iesper Iull mett synn broder Per Gregorssenn
paa theres moders hustrue Ellines wegnæ
och Claus Erickssenn tiill Nackebøll.

Vor skickett fore os Iesper Iull etc. oc hagde i rettæ steffntt Claus Erickssen tiill Nackebøll oc tiltallett hannom fore no-giitt gods lygendes i Fyen i Sallingherritt, som er Ellegaardtt mett mere gods, oc tisligeste fore nogett gods liigendes i Falster i Marckbeck, wti Syndersløff [!] oc anderstettz, som handtt hagde kiøptt aff fruæ Elsebææ Albrettzdaatther, Iørgenn Olssenn ephtherleffuerskæ, fraa hindes rettæ arffuingæ, oc mentæ, thet were giortt mett wrett, oc berettæ, atth forne frue Elsebæ wor en gammell skrøbeliig quindæ oc ey fick fyllestæ fore samme godtz, oc the skøder skullæ ickæ were saa logliigæ giortt, som thett seg burdhæ, oc i rettæ lagde mange wittner, huilckæ meste parthen tagenn wor, siidenn forne fruæ Elsebæ dødh bleff etc., oc ey the hagde giiffuitt ildskenn eller kiere paa sammæ skødher, medenn hun leffdhæ. Ther tiill swarett [!], att hues gods handtt hagdhæ kiøbt aff forne fruæ Elsebæ, thet hagde handtt redelig adkom oc skødthæ paa oc hagde thet fuldeliig betalliitt wti allæ maade, som handtt wille bewiseliigtt giøre, oc i rettæ lagde ett skødthæ breff wdgiiffuitt i Mariboo wnder guds aar 1537, lydendes att frue Elsebæ Albrettzdaather, Iørgenn Olssenn ephtherleffuerskæ, hagde mett sin frii wiilliig oc welberaadtt hw soldtt, skøtt oc affhendtt fraa seg oc sinæ sande arffuingæ oc tiill Claus Erickssen tiill Kynholm syn modersyster sønn oc hans sande arffuingæ tiill ewerdelig eyæ eyæ skullendes thessæ ephtherscreffne sine gaarde oc gods ligendes wti Fyenn i Sallingherritt, som er først Ellegaardtt i Millingæ i Swanningæ sogenn, som Anders Mickelssenn iboer, item two gaarde i Nybøllæ, som Niels Star oc Bodell Perssdatter iboer, item en gaardtt wti Boltingæ, heder Ellegaardtt, som Niels iboer, en

1) Jfr. foregaaende og flg. domme.

gaardtt i Kielderop, Bertiill Hanssenn iboer, en gaardt kalliis Blanckholm, som Hans Staffenssenn iboer, en gaardt i Gesterløff Niels Mattssenn iboer, oc en gaardt i Vantinge mett alle fornē gaardes rettæ tilligelse inthett wndertagiitt att haffue, nydhæ, bruge oc behollæ fore ett friitt kiøb tiill ewerdelig eyæ fore huer mands tiltall, som ther paa kandtt talle mett rettæ, oc kiendes segh att haffue opbaarett guldt, søluff, pendinge oc fullt werdt fore fornē gaardhæ oc godz ephther hindes eygenn nøygæ oc tackiitt hannom fore godh betalling etc. Item ett anditt skødhæ oc wdgiffuit wti Mariboo wti samme aar lydendes att fornē fruæ Elsebæ Albretzdaatther hagne mett sin frii willig oc welberaadh hwgh soltt, skøtt oc affhendtt fraa seg og sine arffuingæ oc tiill Claus Erickssenn tiill Kynholm hans sande arffuingæ tiill ewindelig eyæ eyæ skullendes thessæ ephtherscreffne gaarde oc gods ligendes wti [Falster], som er først Hans Kroll i Marbeck y Wiigerløssæ sogenn paa Gitzøør, item i Synderherritt Mickell Nielssenn i Synderøsløff y Yderstruppæ sogenn, item en ødæ iordtt y Karlæbyy och two ødhæ iorde i Horbyy, item en ødhæ iordtt y Wirck wti Flackersløff sogenn, item Anders Snabe i Nes i Ostrop sogenn oc Hans Ienssenn ibid., item Hans Nielssen i Oræ, item en odhæ iordtt i Klasskowff y Ønsløff sogenn oc en ødhæ iordtt i Buskoff, item Hans Ienssen i Nørrewiidby wti Wiidbyy sogenn oc Albrett Legere i samæ stedz mett allæ fornē gaardes rettæ tiilligelse inthet wndertagiitt att haffue, nydhæ, brugæ oc behollæ fore ett friitt kiøb tiill ewerdeliig eyæ fore huer mands tiltall, som ther paa kandtt talle mett rettæ, oc tackiitt hannom fore godh betalling etc., som samme skøder ytthermere wduiser oc indeholler, oc beuistæ fornē Claus Erichssenn mett opnæ beseglede breffuæ, att samme gods wor soldtt mett fornē frue Elsebes rettæ werriges fulltburdt oc samtyckæ, oc att thett wor logliig tilfornæ lagbodiitt tiill tinge, førre skøde gick, oc tisligeste hagne bewisning aff thennom, som tilstede waare, then tiidh handtt fornøygde fornē fruæ Elsebæ guldt, pendinge oc fullt wertt fore sammæ gaarde ephther hindes eygenn nøygæ etc., om huilcken sag the gaffuæ thennom i rettæ paa baade siider. Tha ephther tiltall, gensuor etc. wore ther saa

paa sagtt fore rettæ, att fornæ skøder, som saa logligenn giortt eræ, bør wedh magtt att bliiffuæ, oc fornæ Claus Erickssenn oc hans arffuingæ alle fornæ gaarde oc godtz wti Fyenn oc Falster mett alle theres rettæ tilligelse att nydhæ, brugæ oc behollæ tiill ewerdelig eyæ eyæ skullendes epther hans skødebreffues lydelse wden all ytthermere tiltall wti then sag y alle maade, oc hues wittner, som fornæ Iesper Iull oc hans broder ther emodh i rettæ bar, att were dødhæ oc magtløsæ oc ey her epther att kommæ Claus Erichssen eller hans arffuingæ tiill brøst eller skade i noget maade. Datum Ottonie sexta feria post corporis christi, præsentibus her Magnus Gøyæ, Iahan Friis, her Tyggæ Krabbe, her Prøbiørn Pødebusck, her Offuæ Lungæ, her Axell Bragde, her Knudh Bildæ, her Knudh Rudh, her Axell Wgerop, her Magnus Gyllenstiern, Magnus Munck, Knudh Perssenn, Per Ebbessenn.

Odense 6. Juni 1539.

Jørgen og Peder Gregersen Juel paa deres moder Elines vegne imod Jørgen Venstermand til Stadager.

Ang. Egebjerg gaard og by (Sønder-Kirkeby sogn).

Godset tildømmes sagsøgte, der har købt det af fru Elsebe Grubendal, Jørgen Olsens (Baad) enke. Intet hensyn taget til sagsøgernes paastand om, at salget skete, da fru Elsebe var meget gammel, samt om at hun ikke havde faaet fuld betaling.¹⁾

H. 2-3 fol 28r—28v.

Iesper Iull mett sin broder Per Gregorssenn
paa theres moders hustrue Ellinæs wegnæ och
Iørgenn Wensthermandh.

Vor skickett fore os Iesper Iull etc. oc hagde i rettæ steffntt Iorgen Wenstermandh tiill Stadagger oc tiltalliitt hannom fore nogiitt gods ligendes wti Falster, som er Egbierrgaardtt oc Eygbiergbyy, som handtt hagde kiøbt aff frue Elsebæ Albretzdatter, Iørgenn Olssenn eptherleffuerskæ, wti Mariboo fraa hindes rettæ arffuinge, oc mentæ, thett were giortt mett wrett, oc berethæ, atth fornæ frue Elsebæ wor en gammell

¹⁾ Jfr. foregaaende domme, samt s. 268 og 593 f.

skrøbeliig quindæ oc ey fick fyllestæ fore sammæ gods, oc thett skøde ey skullæ were saa loglig giortt, som thett seg burdæ, och i rettæ lagde mange vittner, huilckæ mesteparthenn waare tagne, siiden forne frue Elsebæ dødth wor etc., och ey the hagde giuffuitt ilskenn oc kiere paa samme skøder, meden hun leffdhæ etc. Ther tiill suarede forne Iørgen Wenstermandh, att hues godtz, som handtt hagde kiøptt aff forne frue Elsebæ, thett hagde handtt logliig adkomm oc skøde paa oc hagde ther redelig betalliitt, som handtt willæ beuise-lightt giøre, oc strax i rettæ lagde ett skøde breff, som frue Elsebæ Albretzdaatther selluff mett flere besegliitt oc wd-giuffuitt haffuer wnder guds aar 1537, lydendes att hun mett frii williig, welmagtt oc welberaadtt hw hagde soltt, skøtt oc affhendtt fraa seg oc sine sande arffuingæ oc tiill Iørgen Wenstermandh tiill Stadagger oc hans sande arffuingæ tiill ewyndeliig eyæ en sin hoffuitgaardtt oc byy, som liger i Falster i Synderherri i Kyrckebyy sougenn, kalliis Eygbierig gaardt oc Eybiergbyy mett all gaards oc byes rettæ tilligelse inthett wndertagiitt forne Iørgenn Wenstermandtt oc hans arffuingæ att nydhæ, brugge oc behollæ tiill ewerdelig eyæ eyæ skullendes fore huer mandh, ther paa kandt talle mett rettæ, oc kiendes seg att haffuæ opbaariitt guldt, søluff, pendinge og fullt werdt fore forne Eygbierig gaardt oc Eygbierig byy epher sin fuldhæ nøygæ, saa hun tackiitt hannom fore godh betalling oc kiendes seg eller sine arffuingæ ingen rettighett att haffue tiill forne gaardt oc byy eller nogitt thett fang, ther tilligher, wti noger maade och hagde beplictett seg eller sine arffuingæ att wederlegge forne Iørgenn Wenstermandh oc hans arffuingæ saa godh en gaardt oc byy igienn aff rente oc leylighett inden sex wger, om thett bleff hannom eller hans arffuingæ affwonden i noger retthergang etc. Item ett skødebreff aff Falster landtzting wti sammæ aar lydendes att Iesper Iull hagde werett inden tiingæ mett forne frue Elsebes fullt magtt oc skøtt oc affhendtt fraa hindæ oc hinds arffuingæ oc tiill Iørgenn Wenstermandt och hans arffuingæ Eygbierg gaardt oc Eybierg byy mett alltt sytt fang oc rettæ tilligelse intett wndertagiitt hannom oc hans arffuingæ tiill ewerdelig eyæ eyæ skullendes, oc tackætt forne Iesper Iull paa

forne fruæ Elsebes wegnæ forne Iørgenn Wenstermandtt fore godh betalling i alle maade etc., som sammæ breffuæ ytthermere wduiser oc indehollær, om huickænn sag the gaff thennom i rettæ paa beggæ siider. Tha ephther tiltall, gensuor etc. sagde wii ther saa paa fore rettæ, att forne skøde, som saa logliig giortt er, och forne Iesper Iull paa forne fruæ Elsebes wegnæ tiill tingæ mett fuldtt magtt saa giortt haffuer, bør wedh sin fulde magtt att bliffuæ, oc forne Iørgenn Wenstermandh och hans arffuingæ forne Eybierrig gaardtt oc Eybierrig byy mett all sin fang oc rettæ tilligelse att nydhæ, bruge oc behollæ tiill ewerdelig eyæ eyæ skullendes ephther hans skødebreffuis lydelse wden all ytthermere tiltall wti then sag wti noger maadhæ, och hues breffue, som forne Iesper Iull oc hans brodher her emodh i rettæ bar, att were dødhæ oc magttløssæ och ey her ephther att kommæ Iørgenn Wenstermandtt eller hans arffuingæ tiill brøst eller skade wti noger maadhæ. Datum Ottonie sexta feria post corporis christi, præsentibus her Magnus Gøyæ, her Tygge Krabbe, her Prøbiørn, her Offuæ, her Axell Bragde, her Knudh Bildhæ, her Knudh Rudh, her Axell Wgerop, her Magnus Gyllenstiernn, Magnus Munck, Knudh Perssen, Per Ebbessenn.

Odense 6. Juni 1539.

Ejler Rønnow til Hvidkilde (Egense sogn) imod Peder Gødesen i Gelbjerg (Balslev sogn) m. fl.

Ang. Lindhave (Balslev sogn).

Jorden tildømmes sagsøgeren, i hvis slægt den længe har været uden modsigelse, mod at den hidtidige jordskyld stadig erlægges til Balslev kirke. Intet hensyn taget til sagsøgtes paa-stand om, at jorden var skænket til kirken af hans afdøde forældre, og at dette støttedes af en indførsel i kirkens jordebog.

H. 2-3 fol 28v—29r.

Eyler Rønnowff tiill Hwidkielddh och Peder Gødssenn y Galttbierig, her Iens Nielssenn, sogneprest i Balsloff, Iens Findssenn och Iens Hanssenn, kyrckeweriger ibid., mett theres breffue oc bewisning.

Vor skickætt fore os Eyler Rønnow oc hagde i rettæ steffntt Peder Giødssen etc. mett theres breffue oc beuisning och til-

tallett forne Per Gødssen fore en iordtt kalles Lyndhaffuæ, som handtt kiender seg weedh att skullæ were kommen fraa hans forelderne, som dødth [!] altiidh haffuer werett brugtt tiill Mattz Hattz gaardtt wti Balsløff, huilckett och forne her lens sogneprestenn selluff bestodh, dog ther pleyær aarlig att gaa 9 skpr bygh aff forne Mattz Hattz gaardtt tiill samme Balsløff kyrckæ, oc i rettæ lagde Eyler Rønnowff ett sogne wittnæ aff Balsløff sognæ steffnæ, lydendes att menigæ sognæ mendtt hagde wittnett alle endrectelig paa theres troff oc sandhett, att allt thennom kandtt myndes, tha haffuer forne Lyndhaffuæ werett brugtt tiill then gaardtt, Mattz Hattz nw wti boer, oc er thennom oc witterliigt, att huerтт aar, alth thennom myndes kandh, tha er ther wdgiuffuitt 9 skpr bygh tiill iordskyldhett tiill Balsløff kyrckæ aff forne gaardtt, Mattz Hattz nw iboer etc. Tiisligeste ett stocke neffntt aff Wendzherrittz ting lydendes att 12 dannemendtt hagde wittnett ephther the elste dannemendtt, som tha tilstede waare tiill tingæ, oc ephther menige herritzmendtt, att the haffue aldrig hørtt Per Gødssenn eller hans søn Hans Perssenn eller nogenn anden giiffuæ ildskenn eller klaffuæ paa Lyndhaffuæ wti frue Mettæ Marquordtz tiidh eller och i her Marquordtt Rønnowffs tiidh i nogen maade, førre endh nw om fiire aar moedh forne Per Gødssen oc Hans Perssenn ther paa klagde etc., som sammæ breffuæ yththermere wduiser oc indhæholler. Ther tiill swaritt forne Per Gødssenn, att samme iordtt wor giffuen tiill kyrckenn aff hans foreldernæ, oc hagde ther dog ingen bewiisning paa wdenn theres kyrckes iordttbog, som stodh screffuitt wti, att samme iordtt skullæ were giffuen tiill kyrckenn, som dog ingen kundæ rettæ seg ephther etc., om huilckenn sag the gaffuæ thennom i rettæ paa begge siider. Tha ephther tiltall, gensuor etc. wor ther saa paa sagt fore rettæ, att forne Eyler Rønnow skall sammæ Lyndhaffue nyde oc beholle tiill forne Mattz Hattz gaardtt, som hun her tiill brugtt er, oc forne 9 skpr byg aarliigæ her ephther redeliigæ wdattgiiffues tiill forne Balsløff kyrckæ aff forne Mattz Hattz gaardtt, som her tiill giortt er. Datum Ottonie sexta feria post corporis christi, præsentibus Magnus Munck, Peder Ebbessenn, Claus Erickssen oc Niels Langæ.

Odense 8. Juni 1539.

Niels Skeel paa Lukas Krabbe til Østergaards (Aasted sogn) vegne imod Jon Madsen Viffert.

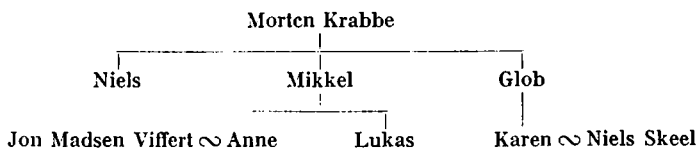
Ang. Hestkær (Ræer sogn), hvori sagsøgeren har pant.

Det udtales, at sagsøgeren kan beholde gaarden som brugeligt pant, indtil den indløses med samme mønt, som den blev pantsat for.

H. 2-3 fol 29r—29v.

Niels Skeel, fuldmyndig paa Luckas Krabbæs wegnæ,
och Ion Mattzens fuldttmyndiigh.

Vor skickett fore oss Niels Skeell oc hagde i rettæ steffntt Ion Mattzenn oc tiltalliitt hannom fore en gaardtt, kalliis Hestkier, som handtt hagde i pantt aff wngæ Niels Krabbæ fore 300 marck, oc fornæ Ion Mattzenn wiill nw tage seg tiill forne pantebreff wgienløsth, oc i rettæ lagde ett pantebreff wnder guds aar 1517, lydendes att Niels Krabbæ tiill Westløffgaardtt hagde panttsatt Lucas Krabbæ tiill Østergaardtt en gaardtt kallis Hestkier ligendes i Hillersløffherritt wti Reer sogenn fore 300 marck danskæ att haffuæ, nyde, brugæ oc behollæ fore ett friitt brugeliigt pantt, saa lengæ fornæ gaardtt bleff hannom logliig affløst, och sattæ wti rettæ, om fornæ gaardtt burde ickæ att igienløssiis fore sliig pendinge, som wdgiiffuitt wor paa then tiidh. Ther tiill suarett os elskelige Ionn Mattzenn fuldt myndig oc sagde seg thitt oc ophæ att haffuæ opbaadett sammæ pendinge tiill herritzting oc fore hans brofiell, oc ey handtt thennom annammæ willæ, som handtt giorde beuiseligt mett tings wittner, handtt ther paa hagde, oc berettæ, att pendinge er ther fore indlagtt wti fierdings kyrcæ, oc mentæ, att handtt møttæ igienløsæ samme gaardtt fore sliig myntt, som nw gienge oc geffuæ er her wti Danmark, om huilcken sag thæ gaffuæ thennom i rettæ

paa begge siider. Tha epther tiltall, gensuor etc. sagde wii ther saa paa fore rettæ, att ther som Ion Mattzen will igienløsæ sammæ gaardt, tha bør hannom then att igienløsæ fore sliigh mynth, som then tiidh landgienge wore epther pantebreffs datum, huer ge 3 marck, om handtt wiill gultt giffuæ, oc fornæ Lucas Krabbæ att nydæ, brugæ oc behollæ sammæ gaardt Hestkier fore ett friit brugeliitt pantt, saa lengæ hun hannom logliig affløsis epther fornæ pantebreffs lydelse. Datum Ottonie dominica post corporis christi, præsentibus her Magnus Gøyæ, Iahan Friis, her Tyggæ Krabbæ, her Prøbiørn, her Offuæ, her Axell Bragde, her Holgertt Wulfstandt, her Knudh Bilde, her Claus Podebusck, her Magnus Gyllenstiern, Magens Munck, Erich Banner oc Knudh Gyllenstiernnn [!].

Odense 6. Juni 1539.

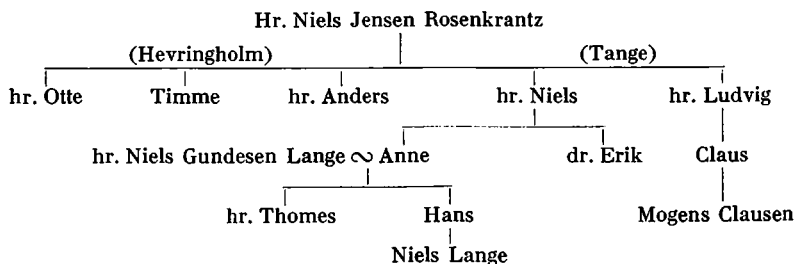
Niels Lange imod Mogens Clausen Rosenkrantz til Tange (Øksendrup sogn).

Ang. afdøde dr. Erik Rosenkrantz' arvepart i Tange, som sagsøgeren paa arvingernes vegne paastaar, ikke blev udlagt dr. Erik i fuldt omfang.

Sagsøgte faar tilkendt Tange m. m. Sagsøgeren og hans medarvinger skal under ed tilbageføre til skifte alt det jordegods, som dr. Erik Rosenkrantz arvede. Saafremt det viser sig, at denne og hans arvinger ikke har faaet fuld arv, skal arvingerne fyldestgøres, idet de dog skal beholde de lodder, som de nu besidder.¹⁾

H. 2-3 fol 29v—30v.

¹⁾ Jfr. s. 628.

Niels Langhæ och Mogens Claussenn.

Vor skickett fore os Niels Lange paa then enæ oc Mogens Claussenn paa then anden side, epther som samme sag opsatt wor fraa woer och rigens canceler intiill forstæ almyndelig herredag fore os oc wor elskelige¹⁾ Danmarcks riges raad, och tiltalliitt forne os elskelige Niels Lange forne Mogens Claussen fore en broderdeell wti Tange hoffuitt gaardtt, gods oc møllæ, som hannom skullæ were aff rettæ tilfallenn epther doctor Erick, som dødhæ wti Kiøbenhaffn, oc berettæ, att her Niels Ienssenn hagde fem ecthæ søner oc Hierning holm wti Iutlandtt faldtt the tre brødre tiill, oc Tang gaardtt her wti Fyenn faldtt her Niels Nielssenn oc her Loduich Nielssenn tiill, oc huorledes her Niels Nielssenn bleff skott wti Swerrigæ oc dødhæ oc lodh epther seg twendæ børnn, som wor forne doctor Erick og frue Anne, oc forne her Loduich Nielssenn wor tha forne sin brodersbørns werigæ, oc forne doctor Erick skullæ ickæ were fyllesth oc ieffnitt wdlagtt wti Tanggaardtt gods oc møllæ etc., och i rettæ lagde etth her Niels Gundissens breff, lydendes att handtt hagde fulmyndig giortt synn søn her Thomes Nielssenn paa att tale oc ind att løse alltt gods, som hannom oc hans hustru wor tilfallen aff arruff wti Fyenn oc epther doctor Erick wti Fyenn etc. Item ett anditt her Niels Gundissens breff lydendes att handtt hagde fuldttmyndig giortt forne syn søn her Thomes Nielssen ind att løsæ thett godtz wti Fyenn, som her Loduich aff hannom wti pantt hagde fore hundertt marck, oc paa thet gods wti Fyen och Siellandtt, som handtt hagde arffuitt mett sin hustru frue Anne Nielssdatter epther hinded fader oc broder doctor Erich. Item ett tings wittnæ aff Bierigherritzting wnder guds aar 1502 lydendes att her Niels Gundissenn hagde ladett tilbiudæ gultt och pendinge epther thett pantbreffs lydelse, som her Loduich aff hannom hagde ligendes wti Fyen etc. Tiisligeste ett tingswittnæ aff Gwdmeherritzting lydendes att her Niels Gundissenn hagde och ladett tilbiudæ guldt oc pendinge paa thet gods, her Loduich aff hannom wti pantt hagde wti Gudmeherritt oc serdellis paa 4 gaarde wti Øxendrup etc. Tis-

¹⁾ I margin: 1539.

ligeste ett tings wittnæ aff Sallingherritzting lydendes att her Niels Gundissenn hagde oc saa opbiudett gultt oc pendinge epther thett pantebreffs lydelse, her Loduich hagdhæ paa thett gods i Sallingherritt wti Fyen etc. Tiisligeste 3 wittner, som Anders Saell, fogiitt paa Løgetwædh, Niels Mickelssen wti Sellerup och Niels Hiortt wti Børup huer besynderlig hagde wdgiiffuitt, lydendes att then tiidh the thientæ her Thomes Nielssenn paa Logetuedh, tha lodh handtt deellæ paa then lodh oc deell wti Tanggaardtt gods oc møllæ, som hans fader her Niels Gundissen wor tiilfallenn paa hans hustrues wegnæ aff rett arff etc., mett flere wittner oc aasiuns breffue forne Niels Lange wti rettæ lagde om Tanggaards sermercker, skowff, lycker oc engh etc. Tisligeste paa forne Niels Bøgs gaardtt wti Øxendrup, att ther wor lagtt en ødhe byggestett tiill, sammeledes att Øxendruppæ marck er skiifftt wti 4 boell, oc thet fierde boell tager Tanggaards thiennerer mett thenn iordtt, the aff Tanggaardtt bruger paa Øxendruppæ march wti forne fierde boell, mett flere ordtt, som samme breffue ytthermere wduiser oc indeholler. Ther tiill swarett forne Mogens Claussen, att forne doctor Erick wor fyllæst wdlagtt saa well som hans syster frue Anne, som handtt hagde tilforne beuist mett breff oc sigell, att Niels Gundissen hagde soldtt oc skøtt fraa segh oc sine arffuingæ oc tiill her Loduich Nielssen oc hans arffuingæ en systerdeell wti Tanggaardtt oc møllæ mett mere gods, som handtt fick tiill aruff mett sin hustru frue Anne Nielssdatter tiill ewindelig eyæ, oc berettæ, att hans faderfader, hans fader oc handtt haffuer hagtt Tanggaardtt, Tange møllæ oc Tanggaards tilligelse wti roelig heffddt, wildskiitt oc wkierddt wti mange aar, som handtt willæ giøre beuiseligt, och i rettæ lagde ett pergmentz breff wnder guds aar 1530 aff Gudmeherritzting, lydendes att forne Mogens Claussenn hagde ladiitt biudæ lag paa laghefftt paa Tanggaardtt, Tanggaards møllæ oc Tanggaardttz gods oc tilligelse etc., tha wor forne Mogens Claussenn funden logløs att nydhæ, brugæ oc behollæ syn eygendom, epther thii ingen kom oc beuistæ seg nogenn lodh eller deell att haffuæ wti forne gods oc eygendom etc. Item eth herritzneffndtt aff Gudmeherritzting wnder guds aar 1533 lydendes att menigæ

herritzmendtt hagde wittnett, att ingen hagde kiendtt seg lodh eller deell wti Tanggaardtt eller wti thett gods, ther tilligger tiill Tanggaardtt, eller gaardtzens rettæ tilligelse, anten wti then tiidh her Loduich Nielssen hagde Tanggaardtt, eller siden Claus Loduichssenn hans søøn hagde then, eller nw wti Mogens Clausens tiidh enthen fore kiøb eller pantt eller wti syskindskiffte etc. Item ett anditt breff lydendes att nogle gamblæ mendh hagde wittnett, att then gaardtt wti Øxendrup, oc Nis Bøg iboer, er bygt oc giortt aff Tanggaardtz rettæ iordtt oc wortt doctor Erick wdlagtt aff Tanggaardtz iordtt ett sex skpr landh ligger wedh Ørnekulle høyy oc eth las eng wti Oels eng, som forne doctor Erich skullæ siden haffue lagtt tiill en syn gaardtt wti Øxendrup, Knudh Anderssenn wti boer, oc tisligeste att noglæ aff forne mendtt hagde wittnett, att then tiidh her Loduich Nielssen hagde Tanggaardtt oc møllæ, tha tog doctor Erick ett aar fiire ørte miell aff Tangge møllæ, oc siden vdlagde her Lodwich doctor Erich Bodes møllæ, som gaff 4 ørte miell, oc ey doctor Erich bewaretht seg siden mett Tanngge møllæ etc. Item ett andiitt breff, som nogre godhæ mendh Niels Bildh, Marquordtt Teygmandh oc her Iens Seurensen, vicarius wti Lundh, hagde wdgifuit, lydendes att the hagde sett ett register paa Glorup, som waar Henning Valckendrups eygen handscrifftt, saa lydendes, att handtt hagde magskiifftt seg nogett godtz tiill aff doctor Erich, som wor dechan wti Kiøbenhaffnn, fore nogett godtz wti Siellandtt, som handtt fick igien her wti Fyen, som er fiire gaarde oc ett boell wti Øxendrup, then første Mattz Olssenn ibode, then anden Knudtt Anderssen wti boer, then tredie Hans Bøg, oc then fierde Hans Hiortt iboede, och etth boell wedh Øxendruppæ strandh kallis Bodes mollæstedh, som Niels Perssen iboer etc., som samme breff yththermere wduiser oc indeholler, om huickæn sag the gaff thennom i rettæ paa begge sidder. Tha ephther tiltall, gensuor, breffue, bewisning oc sagens leylichett wor ther saa paa sagtt fore rettæ, att forne Mogens Claussen oc hans arffuingæ bør att nydhæ, brugæ oc behollæ forne Tanggaardtt gods och mølle, som handtt nw wti hefftt oc were haffuer, och ephther thii Niels Langæ paa sine oc sine mettarffuinges wegnæ kiender seg brastløs att were och ickæ haffuær faaett fyllestæ

paa then partt oc deell, som doctor Erich wor tilfallenn, tha skall forne Niels Langæ indfore paa skiffther wedh hans edh allt thet iordtt godtz, som forne doctor Erick haffuer wdfaatt aff samme arff baade i Øxendrup och anderstetz, findes thett tha, att forne doctor Erich eller hans arffuingæ ickæ haffuæ fangitt fyllestæ aff forne, tha bør hans arffuingæ att fange fyllestæ, dog att huer beholler then lodh oc deell, som handtt nw wti were haffuer. Datum Ottonie sexta feria post trinitatis, præsentibus her Magnus Gøyæ, Iahan Friis, her Tygge Krabbe, her Prøbiørn Podebusck, her Offue Lungæ, her Axell Bragde, her Knudh Bildæ, her Knudh Rudh, her Axell Wgerop, her Magnus Gyllenstiern, Erick Banner, Knudh Gyllenstiern oc Peder Ebbessenn 1539.

Odense 8. Juni 1539.

Mads Thomesen i Børkop (Gaverslund sogn) for Niels Tostesen i Andkær, Søren Kjeldbæk og Thomes Nielsen i Gaverslund, Laurids Simonsen for sin fader Simon Iversen i Børkop, Mads Iversen, Søren Pedersen og Jep Jensen smstds. samt Jens Hansen i Store-Velling (Smidstrup sogn).

Ang. oprejsning efter nederfældingsdom.

*Da ovennævnte bønder har faaet oprejsning af lensmanden og bødet for kongens og bondens sag, giver kongen dem fuld-
stændig oprejsning.¹⁾*

H. 2-3 fol 30v—31r.

Vor skickett fore os Mattis Tamssenn i Byrckop paa Niels Tøsttiisens wegnæ i Andekier, Seuren Kieldebeck wti Gaffuerslundtt, Tames Nielssenn *ibid.*, Lauris Simonssen paa hans faders Symon Iffuerssens wegnæ y Byrckop, Mattis Iffuerssenn, Seuren Perssenn, Iep Ienssenn *ibid.* oc Iens Hanssen y Stor Wellingæ

oc berettæ, att the ere kommen wti faldtt oc giortt nederfelliigæ fore eth wittnæ, som the nogen tiidh siiden hagde wittnætt emodh Hans Booll wti Skerup oc gjorde her fore os theres helligens eedh mett opractæ fingræ, att the hagde optingett oc tallett wtti myndæ huer besynderligæ mett os

¹⁾ Jfr. s. 769 og Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 154).

elskelige Keyæ Randtzow, wor embitzmandh paa Koldinghus, fore samme sag baade paa wore oc bondens wegnæ, forst forne Niels Tøstissen, som sandemandh er, fore 14 iacomdaller, oc hagde Mattis Tamssenn her paa hans wegnæ os elskelige Keyæ Randtzows breff och besegling, att hans [!] hagde giiffuitt hannom opreysning paa samme sagh etc., Seurenn Kiellebeck fore 24, Thomes Nielssen fore 30, Symonn Iffuærssen fore 30, Mattis Iffuærssen fore 20, Seurenn Perssenn fore sex, Iep lenssenn fore sex oc Ies Hanssen fore 8 iacomdaller, oc begerede, att wii willæ naadelig wnde thennom opreysning wti then sagh, epther thii the hagde saa tallett wti myndhæ. Tha epther sagens leylighet om saa wti sandhet findes kandh, att forne bynder haffuæ saa optingitt baade fore woer oc bondens sag tiill forne Keyæ Randzow, tha wntthæ wii thennom opreysning wti then sagh, att the her epther maa stande wti low oc tog mett huer dannemandh, som gilde mendh oc geffue bør att gøre, oc ey then sagh att staa thennom till lasth eller brøst epther thenne dag eller forwides thennom paa theres mandhellindh wti noger maade, men huor saa ickæ wti sanhet findes, som the fore os wti helgens edh berett haffuæ, tha skall thettæ wortt breff ingen magtt haffuæ. Datum Ottonie dominica post corporis christi, præsentibus Magnus Munck, Iacob Brockenhus.

Odense 8. Juni 1539.

Niels Pedersen i Højrup (Køng sogn) paa egne og Højrups mænds vegne imod Peder Mall paa egne og Haarby mænds vegne.

Ang. Tronelyng (mellem Køng og Haarby sogne).

Jorden tildømmes sagsøgerne ved stadfæstelse af det af sandemænd svorne markeskel, som er opretholdt ved biskop og bedste bygdemænds dom.

H. 2-3 fol 31r—31v.

Vor skickiätt fore os Niels Perssen wti Høyrup paa sinæ oc allæ Høyrup mends wegnæ paa then enæ och Per Mall paa sinæ oc Horbyy mendtz wegnæ paa then anden siidhæ.

Och tiltalliitt forne Niels Perssenn paa Høyrup mendtz wegne

forne Per Maall paa Horby mendtz wegnæ fore ett fang kalliis Troneliungh ligendes emellom Horby oc Høyrup sogenn, som the haffuæ tagiitt thennom tiill fraa thennom mett wrett, och berettæ, att Høyrup mendh haffuæ brugtt forne Troneliung mett Horby mendh, saa langtt som the kundhæ slaa mett theres lee oc siden beedtt mett theres queg emodh forne Horbyy mendh, wilskiiith oc wkierdtt wti fyrgetiugæ aar och meræ etc., huilckett the oc beuistæ mett ett sogne wittnæ aff Kyng sogne steffne etc. Tiisligeste i rettæ lagde forne Niels Perssenn ett tings wittnæ aff Bogherritzting, lydendes att Bogherritz sandemendh hagde giortt marckeskiell emellom Høyrup marck oc Horby marck paa Troneliung, oc begyntæ hoss Fiilstruppæ enmærckæ wti then beck oc wdh att beckenn, som handh er dybestæ oc bredestæ, oc saa wdh emodh then store beck, som kalliis Spangebeck, oc hannom wdh att, huor som handh er dybestæ oc bredestæ oc saa wdh att en føyæ beck tiill Broubyy skeell, huor thett findes aff rettæ, oc ey the suore nogen mandh theres iordtt eller eygendom fraa, oc att alle lodtzeygere wore tingsteffnt ther tiill etc. Item ett andiitt biscop oc bygdemendtz breff, som Knudh Gyllenstiern, thenn tiidh electus tiill fynsekæ stiifftt, Niels Biildh, Knudh Wrnæ, Henning Wolckendrup, Iahann Friis mett flere beste bygdemendh hagde wdgiuffuett, lydendes att the epher begges theres bewiisning hagde dømptt sandemendtt wedh theres fulde magtt att haffuæ giortt rett marckeskiell emellom byy oc anden oc bør rett marckæskiell att bliiffuæ etc. Ther tiill swarett forne Per Mall oc mentæ, att sammæ marckeskiell wlogliig giortt wor oc emodh heffdtt, som the hagde giortt, oc wor i rettæ lagtt en hefftt, som Dirick Quitzow tiill Rorbeck hagde giortt, paa hues hannom tilhører wti forne Troneliungh oc ey bemercktæ nogen stugh, serkiøb eller sermercktt emodh forne sandemendtz breff etc. mett flere ordh, om huilckenn sag the gaff thennom i rettæ paa begge siider. Tha epher tiltall, giensuor, breffuæ, beuisning oc sagens leylighett sagde wii ther saa paa fore rettæ, att forne biscop oc beste bygdemendtz dom bør wedh sin fulde magtt att bliiffue, oc sammæ marckeskiell, som sandemendh saa logliigh giortt haffuær, att bliiffuæ rett marckeskiell epher forne doms lydelse. Da-

tum Ottonie dominica post corporis christi, præsentibus Magnus Munck oc Iacob Brockenhusæ.

Odense 10. Juni 1539.

Jens Hvid i Vejle(?)¹⁾ imod sandemænd i Varde ved Esbern Smed smstds.

Ang. at sagsøgerens broder Jep Hvid af sandemænd er svoret skyldig i vold og fredløs for meddelagtighed i Hans Doctors drab.

Sagen henskydes til Viborg landsting, hvor sandemændene skal medbringe deres sandemandsbrev. Indtil da skal drabsmanden og Jep Hvid have fred.¹⁾

H. 2-3 fol 31v—32r.

**Iens Huidh i Wettleby og sandemendtt
y Waarde.**

Vor skickætt fore os paa wortt rettherting Iens Huidh oc hagde i rettæ steffntt sandemendtt i Waarde oc tiltalliitt thennem, fore the hagde sworiitt hans broder Iep Huidtt woldtt offuær oc fredløse, fore handtt skullæ werett mett Mattis Scriffuer wti Waarde att ihielslaa Hans Doctor, oc mentæ, the hagde thett giortt mett wrett. Ther tiill suarett Esbern Smedh, borgeræ oc sandemendtt wti Waarde paa theres eygne oc the andre sandemendtz wegnæ wti Waarde, att the hagde sworiitt fornæ Mattis Scriffuer fredløs oc tiill banemandh fore Hans Doctors dødh, oc fornæ Iep Huidh woldtt offuær oc fredløs, fore handtt hugh oc bag paa fornæ Hans Doctor, oc i rettæ lagde thuendhæ wittner, thett førstæ aff Waarde bytingh lydendes att fornæ Iep Huidh hug oc sloo bag paa fornæ Hans Doctor oc gjorde hannom mange swaare saær wden all skyldtt, then tiidh att Mattis Scryffuer hug paa hannom etc. Item thette andiitt lydendes att Iep byfogdenn mett borgmester oc raadh hagde tilstandiitt, att fornæ Iep Huidh wor mett oc sloo Hans Doctor ihiell, tha rømpætæ fornæ Iep Huidh samme natth wtti mørck oc mollom mett hues, handh kundhæ faa mett seg, oc ey handh eller nogenn paa hans wegnæ lodh

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 209 f. og 221. »Awelby« er vist fejl for »Welby«).

bede om dage eller stunder anthenn paa wore eller byens wegnæ wti 10 eller 12 wger, førre handh fick leydhæ aff then død hæ mands frender etc., oc hagde dog ey theres sandemends breff her tilstede, hurledes the sworett hagde. Tha sagde wii ther saa paa fore rette, att then sag skall indh tiill Wii borg landzting nw paa løgerdag otte dagæ kommer sex wger, oc forne sandementz breff tha att kommæ tilstæde, oc forne Mattis Scriffuer oc Iep Huidh att haffue saa lenge fredh oc 8 dage ther ephther oc møde oc swaare fore thennom wti then sag, oc tha gaa ther om saa møgiitt, som rett er. Datum Ottonie tertia feria post corporis christi, præsentibus Magnus Munck, Oluff Munck, Iacob Norby och Iørgenn Mickelssenn i Bøgballi.

Odense 10. Juni 1539.

Mads Jensen i Skanderup imod Jens Iversen smstds.

Ang. at sagsøgte børn paastaas at have forgivet sagsøgers barn.

Sagsøgte og hans sønner frifindes, da sandemændenes ed tidligere er opretholdt ved kgl. dom. Saafremt sagsøgeren vil rejse yderligere tiltale i sagen, maa han stævne sandemændene til Viborg landsting.

H. 2-3 fol 32r.

Mattis Ienssenn wti Skanderup oc
Iens Iffuærssenn ibid.

Wor skickett fore os Mattis Ienssen oc hagde i rettæ steffnt Iens Iffuerssen oc tiltalliitt hannom, fore 2 hans børn skullæ haffue forgiiffuitt hannom etth barn fore mett en paddæ noger aar sidenn forledenn, och hagde the ingenn beuisning her tilstede paa huerckenn sider, men tha wor bewiseligtt giortt, att wii wdgaff en dom paa samme sag wti wor kiøb-statt Riipæ, then tiidh wii siisth drog wti Nøriutlandtt, lydendes att sandemendh aff Anstherritt bliiffue then tidh dømppt quitt, fore the hagde sworiitt Per Ienssen oc Lauris Ienssen, Iens Iffuerssens sønner, quittæ wti then sagh, oc thennom wedh theres fulde magtt att bliiffue etc., oc mentæ forne Iens Iffuerssen, att handh ey wor plictug att sware ythther-

mere wti then sag, emeden sandemendh saa wedh magtt ere dømptt, om huilcken sag the gaffue thennom i rettæ paa begge siider. Tha epther tiltall, giensuor oc sagens leylighetht sagde wii ther saa paa fore rettæ, att fornæ Iens Iffuerssen oc hans søner bør fore then sag aldelles quittæ oc angerløsæ att were wden all ytthermere tiltall wti then sag epther thenne dag wti noget maade, oc ther som fornæ Mattis Ienssen endh nw wiill ytthermere thalle paa samme sag, tha steffnæ seg sandemendtt tiill Wiiborg landtzting, oc ther gaa om saa møgiitt, som rett er. Datum Ottonie tertia feria post corporis christi, præsentibus Magnus Munck, Oluff Munck, Iacob Norby og Iørgen Micke[1]ssen i Bøgballi.

Odense 10. Juni 1539.

Christine, Hartvig Malers, i Kolding imod Christiern Pedersen, byfoged smstds.

Ang. en gaard i Kolding.

Sagen, der tidligere er blevet afgjort ved et forlig om, at sagsøgeren og dennes mand skulle fraflytte gaarden, henskydes til mindelig afgørelse ved lensmandens bistand. Saafrømt dette ikke lykkes, kan parterne fortsætte retsforfølgningen. Sagsøgeren og hendes mand kan i mellemtiden blive i gaarden, saafremt de ikke er flyttet ud af den; i modsat fald maa de ikke flytte ind igen.¹⁾

H. 2-3 fol 32r—32v.

Christinæ Hartwiigs, borgersckæ wti Kolding,
oc Chrestiiernn Perssenn, byfogett ibid.

Vor skickett fore os Christinæ Hartwigs oc hagede i rettæ steffntt Chrestiern Perssenn oc tiltalliitt hannom, fore handh skullæ haffuæ giortt hinds hosbonde Hartwich Mallære oc hinde stor wrett epther langhsom trettæ, thennom emellom weriitt haffuær, oc handh wiillæ haffue hinds hosbondæ fraa halsenn etc. Ther tiill suarett fornæ Chrestiern Perssenn, att handtt hagede logliig fordeeltth fornæ Hartwich Maller, oc samme sag wor indkommen fore woer oc riigens canceler, oc

¹⁾ Jfr. s. 770.

thennom gick ther etth myndæ emellom, som handtt oc strax beuistæ mett samme breff, then tiidh wdgiiffuitt wor, lydendes att forne Chrestiern Perssen then tiidh fore godemendtz bõns skylltt offuergaff all syn trettæ oc deellæ i then: sag mett saa skeell, att forne Hartwich Mallere oc forne hans hustru skullæ flyttæ aff then gaardt, the wti boo, nw paasckæ nest forlædenn, om hindes hosbonde thet sambyckæ wiillæ etc., som samme breff ytthermere wduiser, oc berettæ, att samme Christinæ Hartwigs er nw wdflytt mett flere ordtt. Tha ephther tiltall, giensuor oc sagens leylichett sagde wii ther saa paa fore rettæ, att then sag skall indh fore Kieyæ Randtzow paa Koldinghus att handle thennom emellom wti then sag tiill myndhæ eller rettæ, nar handh førsth hiemkommer inden fiorthenn dage ther nesth ephther, oc ther som saa wti sandhett findes, att forne Hartwich Mallere och Christinæ Hartwiigs ere klartt wdflytt aff forne gaardt, tha bør thennom ickæ ther igien indatt kommæ ephther forne forligelse breffs lydelse, men ther som the ickæ er wdflytt, tha bliffue thii ther, saa lengæ the haffuæ werett fore forne Keyæ Randzow, oc ther som the tha ingenlundæ kundæ komme tiill endhæ, tha bruge huer sin rett wforkrenckitt i then sag wti allæ maadhæ. Datum Ottonie tertia feria post corporis christi, præsentibus Magnus Munck, Oluff Munck, Iacob Norby oc Iørgen Mickelssenn.

Odense 10. Juni 1539.

Poul Jude for hr. Niels Andersen, prior i Antvorskov, imod sandemændene i Skam herred.

Ang. markskel paa Autoft mark (mellem Klinte og Grindløse sogne).

Det af sandemændene svorne nye markskel dømmes magtesløst paa grundlag af tidligere domme afsagte af gode mænd i henhold til kgl. befaling. Hvis Egense mænd har brugt mere jord, end det var aftalt i et forlig mellem prioren og Jørgen Quitzow, skal de drages til ansvar derfor.¹⁾

H. 2-3 fol 32v—33r.

¹⁾ Jfr. Æ. A. Reg. IV s. 193 og 200 f.

Pouell Iudæ, fuldttmyndig paa her Niels Anderssens,
 priers wti Andworskoffs, wegnæ oc
 sandemendh wti Skamherriitt.

Vor skickett fore os Pouell Iude oc hagde i rettæ steffntt sandemendh wti Skamherritt oc tiltalliitt thennom fore ett marckeskiell, som the hagde giortt paa Actofftt marck wti wor kiere herræ faders k. Fredericks tiidh, saliig mett gudh, emellom Iersore oc Egensæ marck, oc mentæ, samme marckeskiell wor giortt wloglig, oc strax i rettæ lagde ett dombreff, som Per Lyckæ, Knudh Wrne, Mickell Brockenhus oc Iacob Norby mett flere ephther wor befalling¹⁾ hagde wtgiiffuitt wnder guds aar 1533, lydendes att the ephther breffue oc bewiisning hagde grandskiitt oc forfariitt, att Actofftt haffuer weriitt brugtt tiill Iersore i lang tiidh och findes fore theres tredie marck mett flere lodtzeygere, som deell haffuer i samme iordtt, oc hagde dømptt fornæ ny marck skiell døtt oc magttløsth oc ingen lodtzeygere tiill skade att komme, oc huer att brughæ sin lodh oc deell, iordtt oc engh y fornæ Actofftt marck, som the haffue hagtt aff langh tiidh etc. Item ett anditt dombriiff, som Eyler Erickssenn, Henning Walckendrup oc Hans Stygssenn wti sammæ aar ephther wor befalling oc hagde wdgiiffuitt, lydendes att the hagde dømptt sammæ marckeskels twg ickæ att kommæ the lodtzeygere i Iersore tiill skade wti noger maadhæ ephther ett gammeltt tings wittnes oc ett gammeltt laghefftz breffs lydelse etc. Item ett dombreff, som her Per Lyckæ, Hans Stygssenn, Claus Bryskæ, Wernær Bertiilssenn mett flere hagdhæ wdgiiffuitt wti Sworthæbrødhæ closter wti Ottensæ wnder guds aar 1535, lydendes att the hagde dømptt Iersore mendh grøenn tiill att fylge grunden, som Egensæ mendtt hagde saett, oc Egensæ mendh att haffuæ thenn seedh oc theres erffuitt forgiortt etc., som sammæ dombreffuæ ytthermære wduiser oc indeholler, oc berettæ, att fornæ Egensæ mendtt bruge dog aff sammæ Iersore grundtt emodh sliig dombreffues lydelse. Ther tiill swarett noger aff fornæ sandemendh, att the hagde giortt rett marckskiell emellom byy oc andenn oc hagde dog ingen

¹⁾ Fr. I's Reg. s. 483 (1532 u. d.).

mandh sworiitt theres iordh fraa etc., oc tiisligeste berettæ, att Iørgen Quitzow, wor oc Danmarcks riges canceler, att prier aff Anduordttskoff oc hannom wor gangen en wenlig forligelse emellom, att huer skullæ brugæ synn forslett [?] fore theres agger etc. Tha ephther tiltall, giensuor, breffuæ, beuisning oc sagens leylichett sagde wii ther saa paa fore rettæ, att forne marckeskiell, som sandemendt saa giortt haffuær, bør dødt oc magttløsth att were oc ey att kommæ noger lodtzeygere tiill brøsth oc skade wti noger maadhæ ephther fornæ godemendtz doms lydelse, oc steen oc pellæ op igienn, som thet marckeskiell aldriig hagde weriitt giortt, oc hues forne Egensæ mendh haffuæ widere brugtt, endh fornæ contractt indeholler, emellom Iørgenn Quitzow oc priern giortt er, mett lææ eller siigell paa fornæ Awtofftt, thet bør thennom att staa tiill rettæ fore. Datum Ottonie tertia feria post corporis christi, præsentibus Magnus Munck, Oluff Munck, Iacob Norby oc Marquordtt Teygmandh.

Odense 11. Juni 1539.

Jens Lauridsen og Mads Pedersen paa egne og lodsejeres vegne i Tobøl (Føvling sogn) imod Mads Madsen i Holleskov (smstds.).

Ang. et byggested paa Raving mark (Hygum sogn).

Ejendommen tildømmes sagsøgte i henhold til et kongebrev stadfæstet ved Viborg landstings dom. Et af sagsøgerne fremlagt kgl. brev anerkendes ikke som adkomst, da det paastaas at være erhvervet ved vrang undervisning og ikke var forsynet med angivelse af relator.

H. 2-3 fol 33r—33v.

Iens Laurissenn oc Mattis Perssenn y Tobyll paa theres eygnæ oc eygers wegnæ wti Tobyll och Mattis Mattissenn y Hollesckoff.

Vor skickett fore os Iens Laurissen och Mattis Perssenn y Tobyll oc hagde i rettæ steffntt Mattis Mattzenn oc tiltalliitt hannom fore en gaardtz eyæ ligendes paa Raffninge marck, som handtt haffer førdtt synn bygge paa, oc berettæ, att thet er thennom wti Towbyll tiill staaer brøsth oc skadhæ, oc i

rettæ lagde ett wor kiere herræ faders k. Frederi[k]s breff, lydendes att Towbyll mendh hagde kiøptt samme gaardtz eyæ aff hans naadhæ tiill theres bondegodtz etc.; huilckett forne wor kiere herre faders breff wor forhuerffuitt aff en wrang wnderuisning oc berettning, oc ey samme forne breff hagde nogen wnderscrifte[?], huem ther paa befalling giiffuitt hagdhæ, som wii selluff grandskiitt oc forfuore etc. Ther emodh i rettæ lagde forne Matz Mattzen ett forbenefnde høgbornæ fyrstes wor kiere herræ faders k. Fredericks breff¹⁾, wdgiiffuitt nogenn tiidh tilforne epther hans naades eygenn mundtliig befalling oc wnderscristt, lydendes att hans naadhæ hagde wntth oc y leyæ ladett forne Matz Mattzen oc hans arffuinge epther hannom tiill ewich tiidh samme ødhæ byggestett Raffninghæ marck att haffuæ, nydhe, bruge oc behollæ mett fuldtt gaardtz eyæ offuer all Raffning marck oc Tobyll marck fore aarlig skyldtt tiill os oc kronen, som er fore 5 marck dansckæ pendinge oc en te øll tiill boffuæ iacktt, oc siden were quitt fore gesterii oc all anden tyngelike som andre bynder, som segh kiøptt quittæ oc frii aff hogborne fyrstæ wor kiere herræ fader konning Hans etc., som samme breff ytthermere wduiser oc indeholler. Item ett dombriff aff Wii-borg landtziingh, som Magnus Munck, Iens Tamssen, Chrestiern Sommer mett flere godhæ mendtt epther woer befalling hagde wdgiiffuitt lydendes att the hagde dømppt forne wor kiere herre faders thet førstæ breff, som saa wnderscreffett wor epther hans eygen naadelige befalling lydendes paa Mattis Mattzen oc hans arffuinge att bliiffue wedh magtt oc forne Mattis Mattzen samme byggestett att nyde, bruge oc beholle etc., som samme breffue ytthermere wduiser oc indeholler, om huilckenn sag the gaffue thennom i rettæ paa begge siider. Tha eptther tiltall, giensuor, breffue, beuisning, sagens leylichkeit oc epther forne wor kiere herræ faders førstæ breff, som saa wnderscreffuett wor epther hans naades eygenn befalling, oc landtztings doms lydelse wor ther saa paa sagtt fore rettæ, att forne Matz Mattzen oc hans arffuinge bør her epther att nydhæ, bruge oc behollæ forne byggestett paa Raffninge marck

1) Fr. I's Reg. 146 (1527 29. Dec.).

mett all synn rettæ tiilligelse tiill ewich tiidh oc giiffuæ ther aff tiill aarlig skyldtt tiill os oc kronenn sliig aarlig skyldtt, som ther pleyer aff att gaa, tiill godhæ redhæ wti allæ maadhe. Datum Ottonie quarta feria post corporis christi, præsentibus Magnus Munck oc Oluff Munck.

Odense 10. Juni 1539.

Hr. Axel Urup paa sin hustrus og hendes brødre Arvid og hr. Ture Trolle vegne imod hr. Jacob Trolle.

Ang. arv efter hr. Arvid Trolle.

Sagsøgte dømmes til i samfrænders nærværelse at udlægge sagsøgerens hustru og hr. Ture Trolle deres retmæssige arv i Danmark samt til at erstatte den oppebørsel, han har tilbageholdt af gods, han tidligere har udlagt sagsøgerens hustru for hendes arv. Ligeledes skal der udlægges Arvid Trolle en broderdel, hvorefter denne skal møde til første almindelige herredag for rigsraadet, der skal afgøre, om han er en saadan person at han kan tage arv, eller om han er døværg, i hvilket tilfælde hans broderdel skal skiftes mellem alle de andre arvinger.¹⁾

H. 2-3 fol 33v—34v.

Her Axell Wgerup oc her Iacob Trollæ.

Vor skickett fore os her Axell Wgerup oc hagde i rettæ steffntt her Iacob Trollæ oc tiltalliitt hannom fore nogiitt godtz ligendes wti Skaane oc Siellandh, som her Iacob Trollæ skullæ holdhett hans hustru och hindes brødre fore wti langh tiidh baadhæ mett landgilden och anden opbørsell, tiisliigeste fore nogiitt godtz, som her Axell Wgerup haffuer bytth seg tiill mett syn hustrues broder her Turi Trolle aff Swerriigæ, ligendes ther sammæ stettz, som wor forne her Turi tilfallenn epther hans fader her Arffuitt Trollæ, fore nogett hans hustrues godtz ligendes wti Sweriigæ etc., oc beuistæ mett breff oc siigell, att hans hustrues broder wti Swerriigæ hagde

¹⁾ Jfr. F. 2 fol 3r.

Hr. Arvid Trolle

Hr. Jacob

Arvid

Hr. Ture

Anne ∞ Hr. Axel Urup

giortt hannom fuldttmyndig att tiltallæ her Jacob Trollæ fore sammæ godtz, oc klagiitt, att her Jacob haffuer holdett hans hustru hinded systerlodtt fore oc hinded brødre her Twrii oc Arffuitt Trollæ huer en broder deell fore wti fornæ godtz, saa thennom er ingen fyllest wdlagtt, som thett seg burdhæ wti sysckindskiiffæ, oc handh thiitt oc ophæ haffer møtth ett stedh oc andett oc giortt seg ther paa stor kost oc thering, att thet møttæ komæ tiill en endeliig endhæ, oc thet er altht forgeffuis giortt, wden hues godtz her Jacob Trollæ wdlagde hannom paa syn hustrues wegnæ wti Waardtthierig nogen tiidh siden forleden, oc haffuer dog all opbørsell inde hos seg mett flære ordtt etc. Ther tiill suarett her Jacob Trollæ, att hand oc kiendes seg wandlodiig paa en broder deell, som handtt hagde en scryfft paa, oc berettæ, att handtt oc tislige haffuær thiitt oc ophæ møtth oc giortt seg stor kost oc thering ther paa, att thet kunde kommætt tiill en endelig endhæ, att then enæ motthæ skee saa gott skiell, som then anden, att huilcken, som tha fandest mest att haffuæ, mottæ legge fraa seg oc haffuæ thet wti mynde fore opbørsell ephther theres felliiitz weners sigelse, oc tilbødh seg herræ fore os oc wortt elskelige Danmarcks riges raad, att handh endh nw giernæ wiill were ther hoss, huor hannom forlegges, att allæ theres mettarffuingæ forsambles kundhæ, men om then broder deell, som Arffuitt Trollæ skullæ arffuæ, sagde fornæ her Jacob Trollæ, att fornæ Arffuitt skullæ were en dwerruff och ickæ then personn, som burde saadan arruff att annammæ, eller kandh giøræ kronæn eller riigett nogen thiennist eller fordeell ther aff wti noger maadhæ mett mange flære ordtt etc. Ther tiill swarett her Axell Wgerup, att fornæ Arffuitt Trollæ er nw wedh 36 aar gammell, dog handh er liiden paa syn personn, och ingenn haffuer foractiitth hannom fore en dwerruff før nw, och handh ther tiill mett besidder siitt godtz wti Swerriigæ oc haffuær erfett trendhæ arff mett synæ mettarffuinge, som handtt wiillæ beuiseligt giøre, oc satte wti rettæ, om hannom ickæ burdhæ syn broderlodh saa well som hans mettarffuinge, ephther thii handh hagde saa arffuitt tilforne, mett mange flære ordtt, som thennom paa begge siider emellom wor, om huilckæ sager the gaff thennom wti alle

rettæ paa begge sider. Tha epther tiltall, gensuor oc sagens leylighet sagde wii ther saa paa fore rettæ, att forne her Iacob Trollæ bør att forsamlæ synæ samfrender wti Ows inden sex wger dag nest epther sancti Oluffs dag førstkomendes oc tha wdlegge her Axell Wgerop paa synn hustrues oc hindes broders her Turi Trolles wegnæ epther forne her Turi Trolles fuldtmagtt breff, som handtt haffer theres anpartt i then arff och godtz, som thennom her wti Danmarck tilfallenn er epther klare regiister oc iordbøger, som the tha paa baade sider i rettæ førendes worder, och ther tiill att fulltgjøre her Axell Wgerup thenn opbørsell aff synn hustrues arffgodtz oc systerdeell, som handh hoss seg indhollett haffuer oc hindhæ wdlagde y Wordbierg epther begges theres samfrenders tyckæ, oc skall aff samæ theres arffuæ godtz her wti Danmarck wdlegges en broder deell tiill Arffuitt Trollæ, dog saa att handtt skall indkommæ fore os oc wortt elskelige Danmarcks riges raad tiill førstæ almyndelig herredag, som standendes worther her wti wortt riighe Danmarck, er handh tha sliig en person, att handtt dømmes tiill arff, tha annammer handh samme broder deell tiill seg, dømmes handh tha fran arff, tha skiffes thenn broder deell indh tiill alle arffuinge igienn. Datum Ottonie tertia feria post corporis christi, præsentibus her Magnus Gøyæ, Iahann Friis, her Tygge Krabbæ, her Probyornn, her Offuæ Lungæ, her Axell Bragdhæ, her Holgertt Wlffstandh, her Knudh Biildhæ, her Knudh Rudh, her Claus Podebusck, her Magnuse Gyllenstiern, Magnus Munck, Erick Banner oc Per Ebbessenn.

Odense 10. Juni 1539.

Hr. Ove Lunge imod Gert Bryske og medarbejderen.

Ang. 6 gaarde og 2 bol i Bjerge herred, som sagsøgeren har købt af sagsøgtes fader, men er blevet ham fradømt ved rettertingsdom.

Sagsøgte, der anerkender rigtigheden af sagsøgerens paa-stand, dømmes i henhold til denne at skadesløsholde ham i overensstemmelse med hans skøde.¹⁾

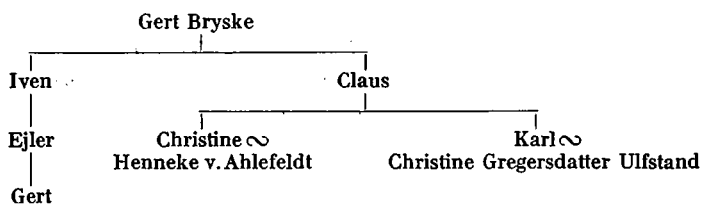
H. 2-3 fol 34v.

¹⁾ Jfr. s. 782.

Her Offuæ Lungæ oc Gertt Bryस्कæ.

Vor skickett fore os her Offue Lungæ oc hagde i rettæ steffntt Gertt Bryske oc tiltalliitt hannom fore sex gaarde oc 2 boell ligendes wti Byerig herritt, som handtt hagde kiøppt aff theres fader Eyler Bryske, som hans skødebreff ther paa wduiser, oc berettæ, att samme gaarde oc godtz ere hannom nw fraadømppt oc tiill frue Christine, Karl Bryskes ephterleffuerske, paa hindes børns wegnæ ephther wor døms lydelse¹⁾, vii oc wortt elskelige Danmarcks riges raad hindhæ paa sine børns wegne giiffue [!] haffue wti wor stadh Kiøbenhaffnn, lydendes att altt frue Christine wan Anfeltz godtz wor hindhæ oc hindes børn tiildømppt mett flere ordtt etc., oc satte her Offue wti rettæ, om Gertt Bryske oc hans mettarffuinge ey wore plictige att staa hannom ther fore tiill rettæ ephther theres faders breffs lydelse oc holle hannom thett skades løst. Ther tiill suarett Gertt Bryske paa sine oc sine mettarffuinges wegnæ oc bestodh samme theres faders skødhæ oc sagde seg weluilligen att willæ fulltt giøre samme skødhæ oc holle her Offue thett skadesløst i alle maadhæ. Tha ephther tilltall, giensuor etc. sagde wii ther saa paa fore rettæ, att Gertt Bryske oc hans mettarffuinge bør att fulltgiøre fornæ theres faders skødhæ oc hollæ her Offue thett skadesløst wti alle maade ephther fornæ skodhe breffs lydelse. Datum Ottonie tertia feria post corporis christi, præsentibus her Magnus Gøyæ, Iahan Friis, her Tygge Krabbæ, her Prøbiørn, her Axell Bragde, her Holgertt Wulffstandtt, her Knudh Biildhæ, her Knudh Rudh, her Claus Podebusck, her Magnus Gyllenstiernn, Magnus Munck, Erick Banner oc Knudh Gyllenstiern.

1) Se s. 601 (1537 10. Juli).

Odense (10.—11.) Juni 1539.

Niels Jensen Rotfeld til Bratskov (Brovst sogn) imod Jep Falck.

Ang. en guldkæde og sagsøgtes lov herom.

Sagsøgtes lov dømmes at blive ved magt.¹⁾

H. 2-3 fol 35r.

Niels Ienssenn y Brodskoff oc Iep Falck.

Vor skickett fore os Niels Ienssen oc hagde i rettæ steffntt Iep Falck oc tiltalliitt hannom fore en guldttkiedhæ oc fore en log, som handh hagde giiffuitth fore sammæ guldkiedhæ, mett mange andre ordtt thennom emellom wor paa baadhæ sidhær. Tha sagdes ther saa paa fore rettæ, att fornæ Iep Falckis log, thett handh saa giortt haffuær, bør wedh synn magtt att bliiffuær, oc hues andiitth, som thennom emellom er, om alle sager her tiill dags, skall were klartt afftaldtt wti allæ maadhæ. Datum Ottonie.

Odense 11. Juni 1539.

Hr. Otte Krumpen imod Jørgen Quitzow.

Ang. 4 gaarde paa Langeland, der var pantsat til sagsøgeren.

Godset tildømmes sagsøgte, der er indført deri med rigens ret i henhold til Knud Gøyes overdragelsesbrev. Sagsøgeren henvises til at søge erstatning hos pantsætterten Søren Stampe, der hævdes at have erhvervet gaardene fra Knud Gøye, og Søren Stampe maa holde sig til denne.²⁾

H. 2-3 fol 35r.

Her Otthæ Krompenn oc Iørgenn Quitzow.

Vor skickætt fore os her Ottæ Krompenn oc hagde i rettæ steffntt Iørgenn Quitzow oc tiltalliitth hannom fore 4 gaarde ligendes paa Langlandh, som handtt hagde ladett seg indføre wti, huilckæ gaardhæ her Otthæ Krompen wti pantt hagde aff Seuren Stampæ, oc Seurenn Stampæ hagde aff Knudh Gøyæ, oc tha wti retthæ lagde fornæ her Otthæ Krompenn fornæ Seuren Stampes opnæ besegliitth breff wtgiiffuitt paa

¹⁾ Jfr. s. 564 f.

²⁾ Jfr. s. 238 og 610.

Tranekier wnder guds aar 1523, lydendes att handh hagde wti pantt satt fornæ her Ottæ Krompen sammæ 4 gaarde fore 250 marck dansckæ pendinge och wti sammæ breff seg oc synæ arffuingæ beplichthett fulltkommeligen att hemblæ oc tilstaa fornæ her Otthæ Krompen oc hans arffuingæ fornæ 4 gaardhæ fore huer mandtz tiltall, som ther paa kundhæ talle mett rettæ. Tiisligeste i retthæ lagdhæ her Otthæ K[rumpen] fornæ Seuren Stampes beseglett quitantz, lydendes att handh hagde opbaarett fornæ swmm pendinge, som sammæ 4 gaarde wor fore wti panth settæ etc., som sammæ breffuæ ytthermære wduiser oc indehollær. Ther tiill suarett Iørgenn Quitzow, att handtt hagde ladett seg indføre wti sammæ 4 gaardhæ epther riigens rett, oc sammæ gaarde waar hans retthæ eygendom, som handh oc strax beuistæ mett Knudh Gøyes opnæ besegledhæ breff mett flære ordtt etc. Tha epther tiltall, giensuor etc. sagde wii ther saa paa fore rettæ, att fornæ Iørgenn Quitzows indførsell bør wedh magtt att bliuffuæ oc hannom oc hans arffuin[ge] samme 4 gaarde att nyde oc behollæ epther hans breffs lydelse, oc Seuren Stampæ att staa her Ottæ Krompen tiill rettæ epther hans breffs lydelse oc hollæ hannom thett skadesløst wti alle maade, men hues wti then sag er emellom Seuren Stampæ oc Knudh Gøe, ther gaa om saa møgitt, som rett er. Datum Ottonie quarta feria post corporis christi, præsentibus her Magnus Gøyæ, Iahan Friis, her Offuæ, her Axell Bragde, her Holgertt Wulffs-tandh, her Knudh Bilde, Erich Bannær, Knudh Gyllenstiern, Erich Kromdigæ oc Per Ebbessenn.

Odense 11. Juni 1539.

Rasmus Jepsen i Balle (Hvilsted sogn) paa egne og med-arvingers vegne og Mikkel Øvlisen i Malling paa sin søsters vegne imod Jens Bager, borger i Aarhus, paa egne og hustrues vegne.

Ang. salg af bondegods i Balle.

Sagsøgte skøde dømmes magtesløst, da det er udstedt til en mand uden for slægten og ikke til de nærmeste arvinger, som havde tilbudt at købe det. Godset tildømmes sagsøgerne mod den i det ulovlige skøde nævnte betaling eller efter uvil-

dige gode mænds vurdering. Sagsøgte idømmes bøder: efter loven og skal skadesløsholde køberen i henhold til skødet.¹⁾

H. 2-3 fol 35v—36v.

Rasmus Iepssenn, fuldtmyndig paa synæ oc synæ mettarffwynges wegne, Myckell Øwlissenn y Mallyng paa synn systers wegnæ och Iens Bager, borger wti Arhus, paa syn oc synn hustrues wegnæ.

Vor skickætt fore os Rasmus Iepssenn, fulltmyndig paa sinæ oc sinæ mettarffwynges wegnæ, oc Mickell Øwlissen y Malling paa syn systers wegnæ oc hagde i rettæ steffntt Iens Bager, borger wti Arhus, paa syn oc sin hustrues wegnæ oc tiltalliitt hannom fore noger gaarde oc godtz ligendes wti Balle i Hwilstett eller anderstetz, som hans hustru wor tilfallenn wti arff epther hinded fader Per Ienssenn, som buoedhæ wti Arhus, oc beclagiitth, att fornæ Iens Bager haffuer soltt, skøtt oc affhendtt fornæ gaardæ oc godtz fraa thennom, som neste arffuingæ ther tiill, oc tiill Iens Seerssenn, som er en fremmytt mandh ther till, oc berettæ att hafuæ altiidh opbaadett guldt [oc] pendinge fore samme godtz baadhæ tiill Aars byting oc Hattzherrittzting oc ther tiill mett tiill Wiiborg landtzting, som skodett gick, som the giorde beuiseligtt mett breff oc siigell, oc then tiidh sammæ skødhæ gick, tha wor fornæ Rasmus Iepssenn tiill Wiiborg landtzting samme dag oc bødh guldt oc pendinge fore sammæ godtz oc forbødh nogen fremmytt mandh att kiøbæ samme godtz och tisligeste klagiitth oc kierdhæ paa thett skødhæ, thenn tiidh giortt bleff etc. Tiisligeste ett breff aff Hattzherrittzting, lydendes att Rasmus Iepssen hagde ther 3 samfeltzting opbodhett guldt oc pendinge paa samme godtz epther theres samfrenders oc dannemendtz tyckæ, om Iens thett annamme wildhæ etc. Item eth andiitt tings wittne wdgiffuitt wti thette aar, lydendes att sex dannemendh hagde wittnett, att the neruerendes hoss waare paa Arhus byting, saae oc hørdhæ att fornæ Rasmus Iepssen oc Iep Bertilssen wti Balle bød Iens Bager y Arhus guldt oc pendinge fore allt thett bondhæ godtz,

¹⁾ Jfr. s. 167—69 og Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 221):

som the hagde lodh oc deell wti mett Iens Bagers hustru anten tiill pant eller kiøb, tha suarett Iens Bager thennom igien, att handtt ey hagde soldtt eller pantt sett samme godttz, oc ey handtt wille selliige eller pante thet etc. Item ett tings wittne aff Hattzherrittzting, lydendes att sex mendh hagde wittnett wti helligens eedh, att the neruerendes hoss waare wti Mickell Ienssens stwæ wti Arhus paa ett wenligtt forligelse maall emellom for^{næ} Rasmus Iepssen oc Iens Bager om samme godtz, tha bedes for^[ne] Iens Bager fore samme godtz fiire twsindtt ge och ett par engelst kleder tiill syn hustru mett anditt mere, tha hagde Rasmus Iepssen suarett, att ther som samme godtz wor saa gott, tha willæ handtt oc hans mettarffuinge giiffue saa møgiitt, som handh beddes, oc bødth hannom samme tiidh hundertt ge oc tusindh marck oc hans hustru eth par engelstæ klæder och mere, oc hues samme godz bedre wor, tha wiillæ handh giøre hannom epher 12 theres samfrenders tyckæ oc sex wuildige mendh aff hans mettborgere, Peder Ebbessenn offuerwerendes etc. Item eth anditt tings wittnæ aff Hattzherrittzting, lydendes att 8 aff the elste mendh hagdhæ wittnett wti helghens eedh mett opracthe fingre, att somme myndes [!] wti 60 aar oc somme wti 40 aar, att the hagde aldriig hørtt aff theres foreldernæ eller wiistæ, att Iens Seerssenn eller hans hustrw eller theres foreldernæ haffuæ nogen tiidh hagtt nogen arfflodh wti Balle eller Ballæ fangh, oc att Iep Bertilssen wti Ballæ hagde hagtt thenn sckoff oc eygendom oc hans foreldernæ fore hannom wti heffdt oc were, som Iens Seerssenn haffuær kiøptt seg tiill etc. Sameledes eth tings wittnæ aff Hattzherrittzting, lydendes att 10 mendh hagde wittnett, att thenn gaardt wti Balle, som Iep Bertilssenn oc Iahann Nielses wti boer, thett wor two brødrer oc retthæ ethæ sysckyndes skiffæ oc liigæ godhæ wti sckoff oc marck, oc att marckenn er baadett thennom emellom, men all theres enmerckes sckoff stander wskifftt oc wti felliiith, oc att ther er ingen nermere arffuingæ tiill att kiøffuæ Iens Mattzens arffgodttz, som Iens Bager wti Arhus oc hans hustrw arffuitt epher hannom wti Hattzherritt, endh Iep Bertilssenn wti Balle oc hans børn eller Seurenn Eskiissenn y Blegindh oc hans børn, oc the hagde aldriig hørtt, att sammæ godtz

wor logliigh lagbodett tiill herrittzting etc., som samme breffue ytthermere wduiser oc indeholler, oc ytthermere berettæ fornæ Rasmus Iepssenn, att fornæ Iens Bagers hustrues fader oc tisligeste fornæ Iens Bager hagde soldtt oc saare forhuggett kronens sckoff tiill wplicth, huilckætt handh oc beuiseliight gjorde mett breff oc sigell, oc ther fore wille Iens Bager ickæ wndhæ hannom oc hans mettarffuinge godtziit, fore handh ther paa laste oc kierde etc., oc satte wti rettæ, om samme skødhæ, saa giortt wor tiill en fremytt mandh, wor ickæ emodh logen, ephtherthii federnæ godtz bør tiill federnæ slecktth oc møderne gotz tiill møderne slecktth etc. Ther tiill swareth fornæ Iens Bager oc menthæ, att skødhæ paa fornæ godtz logliig giortt wor, ephther thii handh hagde sammæ godtz lagbodiith. Thisligeste y rettæ møtthe fornæ Iens Seerssenn oc sagde, att handh sammæ godtz logliig kiøptt hagde oc betalliith, oc i rettæ lagde fornæ skødhæ wdgiiffuitt tiill Wiiborg landsting, lydendes att Iens Bager hagde mett syn hustrwes willig oc sambtyckæ sckøth oc affhendtt fraa seg oc sinæ arffuingæ oc tiill Iens Seerssen oc hans arffuingæ allth fornæ godtz, som hans hustru wor wti arff tilfallenn ephther synn fader mett all fornæ godtzis rettæ tilligelse etc., som samme breffue ytthermere wduiser oc indeholler, om huilcken sag the gaff thennom i rettæ paa begge siider. Tha ephther tiltall, giensuor, breffue, beuisningh, sagens leyliighet oc ephther wor dansckæ log¹⁾ sagde wii ther saa paa fore rettæ, att ephtherthii same skødhæ saa wlogliig giortt wor tiill en fremmytt mandh oc ickæ tiill neste slectinge, som saa hagde tilbaadett guldt oc pendinge, oc fandes att were swiigh, tha bør samme skødhæ døtt oc magttløst att were oc ingenn magtt att haffuæ ephther thennæ dagh och ey att kommæ Rasmus Iepssenn eller hans arffuinge tiill brøst eller sckadhæ wti noger maadhæ, oc Iens Bager att bødhæ ther fore ephther logenn oc staa fornæ Iens Seerssen tiill retthæ ephther sammæ skødhæ breffs lydelse, oc fornæ Rasmus Iepssen oc hans mettarffuinge att nydhæ oc beholle fornæ gaardhæ oc godtz ephther thett kiøp, som fornæ Iens Seerssenn

1) Jyske Lov I 34.

thett tilfornæ kjøptt hagdhæ eller oc ephther godhemendz, som wuildiigæ ere, theres wordering oc sigellsæ. Datum Ottonie quarta feria post corporis christi, præsentibus her Magnus Gøyæ, Iahan Friis, her Tygge Krabbæ, her Prøbiørn, her Offue Lunge, her Axell Bragdhæ, her Holgertt Wulffstandh, her Knudh Biildhæ, Magnus Munck, Knudh Gyllenstiern, Erick Kromdig oc Per Ebbessenn.

Odense 12. Juni 1539.

Jørgen Lauridsen, borger i Kerteminde, imod Hans Badsker, borger i Odense, paa Christine Heyns vegne.

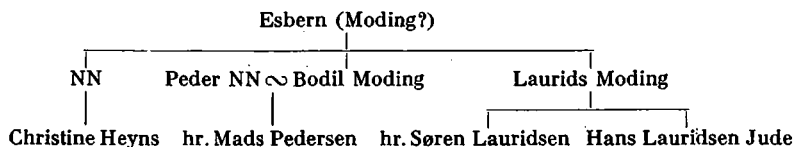
Ang. arv efter hr. Mads Pedersen i Odense.

Sagsøgeren, der har købt Hans Lauridsen Judes arv efter dennes fætter, fremlægger bl. a. et tingsvidne af Mols herreds ting, hvorefter Hans Jude skulle være afdødes rette arving. Sagsøgte, der tidligere har faaet tilkendt arven ved gode mænds dom, hævder derimod at være eneste arving efter afdøde, som var hendes fætter. Ved nærmere undersøgelse i herredet skal ved lensmandens bistand konstateres, om ogsaa Hans Jude er afdødes fætter, i hvilket tilfælde sagsøgeren skal have del i arven.

H. 2-3 fol 36v—37r.

Iørgenn Laurissenn, borger y Kyerthemynde,
och Hans Badsker, borger wti Otthensæ, paa Christinæ
Heyns wegnæ.

Wor skickett fore os Iørgen Laurissenn oc hagde i rettæ steffntt Hans Badsker paa Christinæ Heyns wegnæ fore nogen arff, som forne Christinæ Heyns haffuær arffuitt ephther her Mattis Perssenn, som dødhæ her wti Ottensæ, som hindhæ er tildømppt, oc berette, att Hans Laurissenn, som er forne her Mattis Perssens moderbroder sønn, haffuær soldtt hannom sammæ arff, huilckett handtt oc beuisth mett etth be-

segliitt breff aff Molsherrittzting, oc mentthæ, att fornæ Hans Laurissen wor fornæ her Mattis Perssens nestæ arffuingæ, oc i rettæ lagde ett tings wittnæ aff Mols herrittzting, lydendes att Morthen Gladh, herriitzfogden, oc Oluff Iepssenn i Knebell hagde wittnætt, att her Seuren Laurissen, som bleff ihielslagenn, fornæ Hans Laurissens broder, hagde thitt oc optæ saghtt fore thennom, att handh hagde en fadersystersøn y Fyen, som heedh her Mattis Perssenn, oc att her Seuren Laurissenn oc Hans Laurissenn wore her Mattis rettæ arffuingæ mett flere ordtt etc. Item ett stockæ neffndtt aff Hatts¹⁾ herriitzting lydendes att 24 mendh hagde sambdrectelig wittnett paa troo oc sandyngenn, att Lauris Esbernssenn, mandh kalliith Modyngh, som bodhe y Gilling sogenn oc byy, oc hagde en syster wti Fyen, heedh Bodell Modings, som wor fornæ her Mattis Perssens moder, the waare rett ethæ sysckyndæ baadhæ aff federnæ oc mødernæ, oc att fornæ Lauris Moding wor fornæ her Seurenn Laurissens fader oc Hans Laurissens, mandh kaller Iudhæ, oc att her Seuren oc Hans Laurissen wore two ethæ sysckyndhæ baadhæ aff federnæ oc mødernæ, oc att fornæ Hans Laurissenn hagde sagtt ther inden tingæ, att handh wor sand arffuingæ tiill fornæ her Mattis Perssenn etc., som sammæ breffuæ ytthermere wduiser oc indeholder. Item etth her Henrick Friis oc her Lauris Perssens, kyrkepriers tiill sancti Hans, besegliitt breff, lydendes att fornæ her Mattis Perssenn hagde bekendtt fore thennom wti wor kiere herræ faders tiidh, att handh hagde ingenn nermer arffuinge mett rettæ, endh her Seuren Laurissen oc hans broder Hans Laurissen, som kalliis Iudhæ etc. Ther tiill swarett fornæ Kyrstinæ Heyndtz, att hun er fornæ her Mattis Perssens rettæ ecte moderbroderdather oc hans rettæ arffuinge, oc hans godtz wor hindhæ tildømppt, som hun och beuistæ mett godhæ mendtz dom, ther paa dømppt hagdhæ, oc mentæ seg enæ att were hans arffuinge oc ingen anden etc. mett flere ordtt, som thennom paa begge siider emellom wor, om huilcken sagh the gaff thennom i rettæ paa bege siidhær. Tha epther tiltall, gensuor, breffuæ,

1) Maaske skal der læses: Has?

beuisning oc sagens leylighetth wor ther saa paa sagtt fore rettæ, att ephtherthii sagen nogett thuillactiig er, tha skall grandskes oc forfares wti fornæ herrithth, om the, ther wittnett haffuæ wti fornæ stoff [?] stockeneffndtt oc tingswittnæ, haffuæ sandtt wittnett eller ey, oc Per Ebbessen wor lensmandh haffuær ther tiill tiills[i]un, oc ther som tha saa wti sandhett findes, att fornæ Hans Laurissen er fornæ her Mattis Perssens ecthæ moderbrodersøn, som Christinæ Heyns skullæ were hans moderbroderdatther, tha gaar fornæ Iørgenn Laurissenn wti arff paa Hans Laurissens anpartt, ephther som handtt haffuær kjøptt hannom wdaff. Datum Ottonie quinta feria post Barnabe apostoli, præsentibus her Offuæ Lungæ, her Holgertt Wulffstandh, Magnus Munck oc Erich Banner.

Odense 12. Juni 1539.

Knud Skriver i Kolding imod Jørgen Juel, borgmester i Ribe, og Lambert Ibsen, Peder Ibsens børns værger, ved Clement Andersen, borger i Odense.

Ang. indløsning af 20 pantsatte gylden.

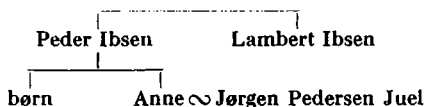
Saafremt sagsøgeren (pantsætteren) vil indløse pantet, dømmes han til at betale sagsøgte (panthaveren) i den møntsort, han modtog.

H. 2-3 fol 37r.

Knudh Scryffuære wti Kolding

och Iørgenn Iull, borgmester wti Riipæ.

Wor skickett fore os Knudh Scryffuære oc hagde i rettæ steffntt Iørgenn oc Lambertt Ipssenn, Per Ibssens børns weriger, oc tiltalliitt thennom fore 15 stempiitt ge oc fem rynscke ge y guldt, som handh nogen tiidh sidenn forledenn wedh 12 aar hagde anttwordett Per Ibssenn wti Riipæ y panth fore 60 marck dansckæ, oc berettæ, att handtt willæ igienløsæ samæ guldt fore mynth, som landgienges er, oc fornæ børns werriiger wiill thet ickæ annamme. Ther tiill sua-

ritth Clemmentt Anderssen, borger wti Ottensæ, mett fuldtt magtt paa fornæ vt supra oc berettæ, att sammæ pendinge, Per Ipsenn wdfick paa sammæ guldtt, wore dansckæ huidhæ och syslingæ, som tha landgienges wor, oc ey anden myntht, huilckætt fornæ Knudh Scryffuere oc sellffuær bestodh, att handh fick saadan pendinge, oc sattæ fornæ Clemmentt Andersen wti rett, om Knudh Scriffuer ey wor plictug att igienlæsæ sammæ guldtt fore sliig møntht, som er syslingæ oc danskæ huidhæ, som handh fick aff fornæ Per Ibssenn, om huileckæn sag etc. Tha epher tiltall, giensuor etc. sagde wii ther saa paa fore rettæ, att ther som Knudh Scriffuere will sammæ 15 stempitth ge oc 5 rynsck ge igienlæsæ, tha skall handh wdlegge oc fornøyge fornæ Per Ipsens arffuinge 60 marck i dansckæ huidhæ oc syslingæ, som handh op bar oc ey anden myntt, oc ther mett att annammæ sytt guldtt igienn. Datum Ottonie quinta post Barnabe, præsentibus her Magnus Gøyæ, her Tygge Krabbæ, her Prøbiørn, her Offuæ, her Holgertt, her Knudh Bildhæ, her Axell Wgerup, her Claus Podebusck, her Magnus Gyllenstiern, Magnus Munck, Erick Bannær, Knudh Perssenn, Erich Kromdigæ oc Per Ebbissenn.

Odense 12. Juni 1539.

Jørgen Lauridsen i Hedegaard imod Jens Gensti.

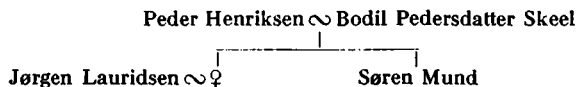
Ang. Serreslevgaard (Nebel sogn), som begge parter har fæstet af abbedissen i Maribo kloster.

Sagsøgte tildømmes at beholde fæstet, da han har tiltraadt det, og hans fæstebrev er af ældre dato end sagsøgerens. Abbedissen skal erstatte sagsøgeren erlagt stedsmaal.

H. 2-3 fol 37v.

Iørgenn Laurissenn y Hedegaardtt oc Iens Genstii.

Wor skickett fore os Iørgen Laurissen oc hagde i rettæ steffntt Iens Giensty oc tiltalliitt hannom fore Seritzløffgaardtt, handtt wti boer, oc i rettæ lagde førsth ett perg-

mentzhoedhbreff, som wor wtgiiffuitt i Mariboo closter wnder guds aar 1533, lydendes att abbædittzenn hagde steedtt forne Iørgen Laurissenn fornæ Seritzzløff gaardt. Tisligeste i rettæ lagde handtt ett andiitt papyrs breff, lydendes att abbeditzenn wor hans fulde hemell oc tilstander tiill sammæ gaardt etc. mett mange flere tings wittnær, som handtt wti rettæ lagdhæ. Tiisligeste i rettæ lagde hand ett dombriff¹⁾ wtgiiffuitt wti Kiøbenhaffnn, lydendes att Seuren Mundh hagde i rettæ steffntt Pouell Seurensen, oc forne Pouell Seurensen ey møttæ ther, oc ther fore skullæ hustrw Bodell behollæ sammæ Seritzloffgaardt, tiill saa lenge forne Pouell Søffrenssen eller noger paa hans wegnæ kom mett syn beuisning oc wille were wti rettæ. Ther emodh i rettæ lagdhæ forne Iens Genstii ethh abbiddetz breff, som wor wdgiiffuitt wti Mariboo closter wnder guds aar 1522, lydendes att fornæ abbeditzen wti Mariboo closter hagde stedtt oc festh forne Iens Gienstii samme fornæ Seritzzløffgaardt ephther Pouell Seurensens opladelse breff. Thiisligeste i rettæ lagde fornæ Iens Gienstii thuendhæ breffuæ, thett førstæ lydendes att abbeditzenn oc hindes mø[n]-dingæ fogiitt hagde fest fornæ Pouell Seurinssenn halluff Seritzzløff gaardt ephther Per Henrickssens eygen opladelse, thett andiitt lydendes att hun hagde fest hannom hellæ gaardenn ephther Per Henrickssens dødh. Tiisligeste ett sendes breff, som fornæ abbatiiisæ hagde selluff tilscreffuett fornæ Iens Gienstii, att ther som handh willæ haffuæ gaardenn tiill sin hustru oc barn, tha skulle handtt ytthermere betencke closter, endh thet handtt fest gaarden fore etc. mett mange flere breffuæ oc beuisning, som the fore os wti rettæ lagdhæ. Tha ephther tiltall, giensuor etc. sagde wii ther saa paa fore rettæ, att ephtherthii fornæ Iens Gienstii saa er kommen indh wti Serritzzløff gaardt mett mynde oc haffuær formyntt seg ephther abbedisens sambyckæ mett thennom, gaarden hagde, oc tisligeste hagde logligen fest gaarden aff forne abbedisen, som beuiseligt wor, oc hagde the elste breffuæ ther opaa, tha bør fornæ Iens Genstii att nydhæ, bruge oc behollæ samme Serritzzløffgaardt ephther hans breffs lydelse mett all forne

¹⁾ Jfr. Fr. I's Reg. s. 399 (1532 u. d.).

gaardsens rettæ tilligelse, som nw tilliger oc aff arildtz tiidh tilligett haffuær; fore sliig skyldtt, som ther pleyer aarliig aff att gaa, oc the breffuæ att were død hæ oc magtthlæsæ, som Iørgen Laurissen oc hans hustrues broder Seueren Mundh her wti rettæ lagdhæ, oc ey att komme fornæ Iens Gienstii tiill nogen skade ephther thenne dag wti noger maadhæ, oc fornæ abbedise att igiengiffuæ fornæ Iørgenn Laurissen, hues handtt hindhæ giiffuitt haffuær tiill stedtz maall, oc staa hannom ther fore tiill rettæ etc. Datum Ottonie quinta feria post Barnabæ apostoli, præsentibus her Magnus Gøyæ, her Tygge Krabbe, her Prøbiørn, her Offuæ, her Holgertt, her Knudh Bildhæ, her Axell Wgerop, Magnus Munck, Erick Bannær, Knudh Perssen, Per Ebbessenn.

Odense 12. Juni 1539.

Johanne Gregerskone i Kollemorten (Ø.-Nykirke sogn) med hendes lavvæрге imod Hartvig Skram og medarvinger.

Ang. en gaardseje og et byggested i Nørre-Kollemorten.

Sagsøgte tildømmes godset, som 12 lodsejere skal udlægge ham af alle lodsejeres jord i henhold til ældre adkomstbreve. De af sagsøgeren fremførte beviser underkendt.¹⁾

H. 2-3 fol 38r—38v.

Iahann Graffuersskonæ mett syn lage werriig
och Hartwich Skram.

Wor skickett fore os Iahan Graffuersskone mett syn lage werriig oc hage i retthæ steffntt Hartwich Skram oc tiltalliitt hannom fore en gaardtzeyæ ligendes wti Kollemorthenn, som handtt gjør hinde hinder paa, oc i rettæ lagde en lagheffdtt aff Nørwongsherritzting wnder guds aar 1524, lyden des att Gregors Hanssen hage induordtt mett laghefftt først

¹⁾ Jfr. Fr. I's Reg. s. 389 og 448.

Hr. Christiern Skram
|
Hr. Peder
|
Ove
|
Hartvig Skram

then gaardtt, handh selluff iboer mett gierdhæ, gierstiedtt oc botofftt, som 12 eygere hagde wdgifffuitt, och ther tiill mett en ødhæ iordtt oc byggestedh ligendes paa Kollemorthens gadhæ oc en eng mett mere etc. Item ett stockeneffntt aff fornæ herritzting, lydendes att Graffuers Ienssen hagde ther ladiitt lessæ ett besegliitt papiirs breff mett fem indsiigell wnder guds aar 1466, lydendes att Esbern Wdssenn oc Anders Esbernssen hagde werett paa fornæ ting aar ephther aar, 20 aar oc mere, oc forbødh nogen att bruge thett ødhæ bygge oc iordtt, som liger paa Kollemorthens gadhæ, som theres rettæ arff oc eyæ er, oc ther hagde skursneffninge oc menyge herritzmendtt wittnett, att samme iordtt oc bygge wor Esbern Wttsens oc Anders Esbernssens rettæ arff oc eyæ oc giiffuitt ther querst oc ledingh wdaff, oc the aldriig hagde spurtt, att nogen hagde hagtt anten lodh eller deell wti fornæ Kollemorthens marck anden endh bonden oc kronen etc., oc tisligeste wor kierre herre faders k. Fredericks stadfestelse offuer samme thuendæ breffuæ, som samme breffue ytthermere wduiser etc. Ther tiill suarett fornæ Hartwich Skram, att handtt kiendes seg att haffuæ ett gaards eyæ wti fornæ Kollemorthen oc haffuer werett hannom oc hans forelderne foreholt fore wti lang tiidh, oc thett hagde lang tiidh werett wti trettæ, som oc beuiseligt wor, oc i rettæ lagde etth gameltt latinsckæ pergmentz breff wnder guds aar 1404, lydendes att Wthæ Ienssen paa Iellingsysell ting hagde panttsett her Chrestiern Skram ritther en gaardtt y Nykyrckæ sogen i Nørrekollemorthen fore 10 marck søluff, som handh hagde i pantt aff Asmyndh closter oc ingenn att løssæ thett igien wden fornæ Asmind closter etc. Item ett andiitt gameltt latinske breff wnder guds aar 1405 aff fornæ Iellingsysell ting, lydendes att then gaardtt i Kollemorthen, som Per Keue opbygde, hør Asmyndtt closter tiill etc. Item etth skøde breff wnder guds aar 1504 besegliitt mett conuentz indsigell wti Asmyndh closter, lydendes att prioriise mett menig conuentz-systre hagde soltt, skøtt oc oplatt Offe Skram aff Hammer gaardtt en fornæ closters gaardtt ligendes i Nørreuongsherriitt i Nørrekollemorthen mett all sin rettæ tilligelse, inthett wnder-tagett, oc hagde beplictett thennom oc theres ephtherkommere

att frii oc frelse forne Offe Skram forne gaardtt fore huer mandtz tiltall, ther paa kandh talle mett rettæ, oc tackitt hannom fore goedh betalling etc. Item ett andett breff, som Palli Spliidh, Rasmus Skade mett flere gode mendtt wdgiffruit hagde wnder guds aar 1527 ephther wor kiere herre faders k. Fredericks befalling, lydendes att the hagde weritt paa thett byggestett, som Offe Skram oc Krumdig om tretther, oc hagde grandskiitt, att ther fands etth byggestedt y sandhett, oc ther hagde Offe Skram ladett lesse sine breffue oc ett tingswittne aff Iellingsylsell [!] ting; lydendes huadh then mandh heedh, som boedhe y then gaardtt y Kollemorthen, som laa tiill Asmyndh closter etc. Tiisligeste ett andett breff, som nogle andre godhe mendh hagde wdgiffuett oc ephther k. befalling, lydendes att the hagde oc grandskiit, att ther findes ett byggestett y Nørrekollemorthen, som Offe Skram och Krumdig omtretther, och ey Krumdig wor tilstedhæ eller nogen paa hans wegne etc. mett mange flere breffue oc beuisning, som the paa baade sider fore oss wti rettæ lagdhæ, om huilcken sagh the gaff thennom i rettæ paa begge sider. Tha ephther tiltall, giensuor, gamble breffue, beuisning oc sagens leylichkeit sagde wii ther saa paa fore rettæ, att forne Hartwich Skram och hans mettarffuinge bør att wdlegges en gaardseyæ oc byggestedh wti forne Nørrekollemorthen wd aff 12 eygere ephther logen aff alle lodzeygere y byen, oc thet siden nydhæ och beholle tiill hannom och hans arffuinge wden all giensigelse wti noger maadhæ. Datum Ottonie quinta feria post Barnabe apostoli, præsentibus her Magnus Gøye, her Tygge Krabbæ, her Prøbiørn, her Offue, her Holgertt, her Knudh Biille, her Axell Wgerop, her Magnus Gyllenstiern, Magnus Munck, Erich Banner, Knudh Gyllenstiern oc Per Ebbessenn.

Odense 13. Juni 1539.

Hans Andersen, borger i Ribe, paa fru Bodil Steinfeld til Haraldskærs (Skibet sogn) vegne imod mester Søren Olufsen, kannik i Ribe, ved mester Gunde Lange, dekan, og mester Iver Juel, domprovst smstds.

Ang. gods i Vester-Vedsted.

Godset tildømmes kapitlet i Ribe i henhold til fremlagte adkomstbreve og en lovhævd.¹⁾

H. 2-3 fol 38v—39r.

Hans Anderssenn, borger y Riipæ,

oc mester Seuren Oluffsen, canick ther samme stedtz.

Wor skickett fore oss Hans Anderssen oc hagde i retthe steffntt Seuren Olluffsenn fore etth gods ligendes wti Wester Wedstedh, oc Chrestiern Tamssen paa boer, som skulle were komett aff fru Boeldes gods tiill Harriitzkier, oc hagde handtt hindes magtt breff att talle ther paa oc i rettæ lagde ett tings wittne, lydendes att ther hagde werritt threttæ paa wti mange aar mett flere ordtt etc. Ther tiill swarett mester Gundi Lange, dechan wti Riipæ, oc mester Iffuer Iull, prowist ibid., paa fornæ mester Seurens wegne oc i rettæ lagde ett besegliitt testamentes breff²⁾, som her Iahann wan Hogen, archidechan wti Ripe, hagde wdgiffuitt, lydendes att handtt hagde giffuitt fornæ gods wti Wester Wedstedtt tiill hellig trefoldighettz alther wtti Ripær koer mere endh 40 aar siiden etc. Item en lagheffdt wnder guds aar 1533³⁾, lydendes att mester Seuren Oluffsen hagde logliig indwordtt samme godz paa capittels wegne etc., oc wor ther ingen wittnesbyrdtt her emodh, om huilcken sag the gaff thennom i rettæ paa begge siider. Tha ephther tiltall, giensuor, breffue, beuisning oc sagens leylichkeit sagde wii ther saa paa fore retthæ, att fornæ capittell wti Riipæ bør att nyde, brugge oc beholle fornæ godtz wti Wester Wedstett, som the her tiill giortt haffue ephther theres breffues oc lagheffdttz lydelse. Datum Ottonie sexta feria ante Botulphi, præsentibus her Magnus Gøye, Iahan Friis, her Tygge Krabbe, her Prøbiørn Podebusck, her Offue Lunge, her Axell Bragde, her Holgertt Wulffstandtt, Magnus Munck, Erick Banner, Knudh Gyllenstiern.

¹⁾ Jfr. Æ. A. Reg. V s. 327 (efter den orig. dom i Ribe Stiftskiste 530, Ribe Kapitels arkiv, R. A.).

²⁾ Rep. 2. V 8560 (1498 29. Marts).

³⁾ Æ. A. Reg. V s. 327 (3. Marts).

Odense 13. Juni 1539.

Hans Andersen, borger i Ribe, imod mester Iver Juel, domprovst smstds.

Ang. Kortsholm eng i Øster-Vedsted, som var skænket Ribe Sortebroderkloster mod messer, men siden af klosteret mage-skiftet til kapitlet mod en humlehøve og en abildgaard.

Sagen udsættes, for at kongen og rigsraadet kan tage bestemmelse om saadant gejstligt gods.¹⁾

H. 2-3 fol 39r.

Hans Anderssenn, borger y Riipæ, oc
mester Iffuer Iull, prouist ibid.

Wor skickett fore oss Hans Anderssen oc hagne i rette steffntt mester Iffuer Iull oc tiltallitt hannom fore en engh kalles Korttzholm, ligendes norden wedh Øster Wedstett oc i rettæ lagde ett gienbreff, som prier aff Sworthebrødre closter wti Riipæ oc conuent ibid. hagne wdgiffuitt, lydendes att the hagne beplichthett thennom aarlig att holdhæ begienggelser oc mester [!], saa framptt som the wille haffue oc beholle forne Korttzholm etc. mett flere ordtt. Ther tiill suaret forne mester Iffuer Iull oc i rettæ lagde ett forne priers oc conuentz breff wdgiffuitt wedh 25 aar siden, lydendes att the hagne mag-skiiffitt tiill capittell wti Riipæ forne engh mett mere iordtt fore en humlehaffue oc abelgaardtt ligendes wedh Koberwe sonden wedh closter tiill ewyndelig eyæ etc. Tha tog wii then sag tiill oss, att wii mett wortt elskelige Danmarcks riges raad wille giøre ther en skick²⁾ paa, huorledes her ephther om saadantt geystliig godtz holdes skall. Datum Ottonie sexta feria ante Botulphi, præsentibus her Magnus Gøye, Iahan Fris, her Tygge, her Prøbiørn, her Offue, her Axell Bragde, her Holgertt, Magnus Munck, Erick Banner, Knudh Gyllenstiern.

Odense 13. Juni 1539.

Gregers Clausen imod Iver Skeel.

Ang. misligholdelse af et paa rettertinget indgaaet forlig.

Sagsøgte paastaar, at der siden er indgaaet et nyt forlig, hvis betingelser skulde være opfyldt, og sagsøgeren erkender

¹⁾ Jfr. Æ. A. Reg. V s. 424 (den orig. dom i Ribe Stiftskiste 531, Ribe Kapitels arkiv, R. A.).

²⁾ Jfr. Kirkeordinansen 1539 14. Juni.

at have modtaget de 40 mk., som sagsøgte hævdede, at han skulde oppebære i henhold til det sidste forlig. Saafremt sagsøgte kan bevise paa herredstinget, at det paastaaede forlig er indgaaet, skal han være frifundet, og han kan selv rejse sag mod sagsøgeren, i fald han maatte have yderligere krav imod ham.¹⁾

H. 2-3 fol 39r—39v.

Gregors Claussenn oc Iffuer Skeyll.

Wor skickætt fore oss Gregors Claussen oc hagde i rettæ steffntt Iffuer Skeyll oc tiltalliitt hannom fore wrett, som handtt skulle giortt hannom emodh then wenlig contractts lydelse, som wii thennom emellom giorde paa wortt slott Aaker, then thiidh wii sisth droge wti Iuttlandtt, lydendes paa nogett bærnegodtz oc hans eygitt godz, som Iffuer Skeell skulle hannom igiengiffue, oc Graffuers skulle bliffue wti samme gaardt, handtt wti boer etc., som samme contractt ytthermere wduiser oc indeholler, oc klageitt, att Iffuer Skeell hagde ickæ samme contracth fulltgiortt mett flere ordtt. Ther till swarett Iffuer Skeell, att handtt hagde fulltgiortt hannom samme contracth wti alle maade, som hun indeholler, oc berette, att thennom wor sidenn gangen en forligelse emellom tiill Ierløffherringtzing, oc alle sager, thennom emellom wor, bleff tha klartt afftallen i saa maade, att forne Iffuer Skeell skulle giffue forne Graffuers Claussen 40 marck, oc ther mett skulle flyttæ aff samme gaardt etc., huilckett forne Graffuers Claussen bestodh fore oss, att handtt annammitt forne 40 march, oc tisligeste wittnett Eggertt Henrickssen her fore oss, att handtt offueruerendes wor samme contractt oc forligelsemaall mett flere gode mendh, som the berettæ, then tiidh tilstede wor offuer samme forligelse, om huilcken sag the gaff thennom y retthæ paa begge siider. Tha epther tiltall, giensuor etc. sagde wii ther saa paa fore retthæ, att ther som skelliigh beuiseligtt giøres kandtt tiill herritzting, som nw fore oss beuiseligtt vor, att the ere saa wenlig oc well forliigtt, som fore oss berett wor, om alle the sager, tha bør forne Iffuer Skeell quitt och angerloss att were

¹⁾ Jfr. s. 198, 665 og Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 135).

fore forne Graffuers Claussen wden all ytthermere tiltall, oc hues forne Iffuer Skeell haffuer nogen tiltall tiill forne Graffuers Claussen ytthermere endh then forligelse, thennom emellom giortt wor, ther gaa om saa mөгitt, som rett er. Datum Ottonie sexta feria ante Botulphi, præsentibus her Magnus Gøye, Iahan Friis, her Tygge, her Prøbiørn, her Axell Bragde, her Holger, her Knudh Bildhæ, Magnus Munck, Erick Banner oc Knudh Gyllen[stjern].

Odense 13. Juni 1539.

Hr. Joachim Knudsen imod Markvard Tidemand.

Ang. en gaard i Fodslette.

Gaarden og al oppebørsel tildømmes sagsøgeren i henhold til hans skødebrev, som er udstedt og beseglet af sagsøgte og gode mænd. Sagsøgtes paastand om, at der siden er indgaaet et forlig, i henhold til hvilket han skulle beholde gaarden, underkendt, da forliget ikke er beseglet af sagsøgeren selv.

H. 2-3 fol 39v—40r.

Her Iachim Knudssenn oc Marquordh Teygmandt.

Wor skickett fore os her Iachim Knudssen paa then ene oc Marquordtt Teygmandh paa then anden siide, oc tilltallitt oc beclagde forne her Iachim seg fore oss, att fiire aar siiden forleden, then tiidh Marquordtt Teygmandt hagne Tranekier, tha annammett handtt en gaardtt tiill seg, thet stundtt handtt fangen sadh y then framfarne feyde, ligendes paa Langlandtt wti Foedzslett, som Hans Ienssen nw iboer, oc i rettæ lagde forne her Iachim Knudssenn fore oss Marquordtt Teygmandz opne besegliitt breff, lydendes att handtt tilforne hagne soldtt, skött oc affhendtt samme gaardtt fraa seg och sine arffuinge etc. Ther tiill suarett forne Marquordtt Teygmandtt oc berettæ, att sancti Mickels dag nw nest forledenn gick forne her Iachim Knudssen oc hannom en contracth emollom, saa att nogle gode mendh skulle haffue forligtt thennom om samme gaardtt wti Foedzslett, att handtt skullæ giffue her Iachim Knudssen 40 ge oc iacomdaller. Ther tiill suarett forne her Iachim Knudhssen oc sagde, att handtt nøydes ickæ mett then con-

tracktt, forthii att handtt icke selffuer hagde besegliitt samme contracth och ey heller hans wolgifftsmendh, som handtt betode paa sin siide, oc ickæ hagde fyllest wti 40 ge oc iachimdaller fore fornæ gaardt oc opbørsell wti 4 aar mett flere ordtt, som thennom paa baade sider emellom wor, oc satte fornæ her Iachim Knudhssen i rettæ, om Marquordtt Teygmandttz breff paa fornæ gaardt bør att bliffue wedh magtt, som handtt mett godemendtt besegliitt haffuer, eller oc then contracttt, som her Iachim Knudssen ickæ selluff besegliitt haffuer, om huilckenn sag the gaff thennom i rettæ paa baade sider. Tha epher tiltall, giensuor, breffue, beuisning, som the lagde i rettæ fore oss paa baade sider, tha sagde wii ther saa paa fore rettæ, att thet skødebreff, som Marquordtt Teygmandtt wdgiffuitt oc besegliitt haffuer mett gode mendtz indsegle, bør wedh mag[t] att bliffe, oc fornæ her Iachim Knudssen bør att nydhæ, bruge oc beholle fornæ gaardt mett alle sine rettæ tilligelse, oc fornæ Marquord Teygmandh hannom tiill rettæ att staa, fore hues opbørsell handtt wdaff fornæ gaardt opbaarett haffuer, oc then contracttt, som her Iachim Knudssen ickæ selluff besegliitt haffuer, bør magttløss att were oc ey att komme her Iachim Knudssen eller hans arffuinge tiill skade wti noger maade. Datum Ottonie sexta feria ante sanctorum Viti et Modesti, præsentibus her Mogens, Iahan Fris, her Tygge Krabbe, her Offue, her Axell Bragde, her Holgertt, her Axell Wgerup oc Magnus Munck etc.

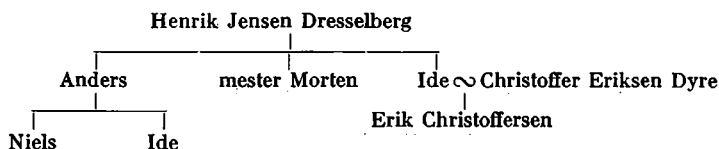
Odense 13. Juni 1539.

Erik Hansen (Juel?) imod Erik Christoffersen (Dyre) og Niels Andersen Dresselberg.

Ang. afdøde mester Morten Henriksen Dresselbergs gæld.

Sagsøgte møder ikke og dømmes til inden 6 uger at betale gælden, medmindre de giver møde med bedre beviser.

H. 2-3 fol 40r.

Erick Hanssen oc Niels Andersen
oc Erick Crestoffersen.

Wor skickett fore oss Erick Hanssen oc hagde i rettæ steffntt Erick Chrestofferssen oc Niels Anderssen fore nogen gielddt, the skulle were hannom plictug paa mester Morthens wegnæ, som døde wti Roskildt, oc i rettæ lagde ett pergmentz breff wnder gudz aar 1535, lydendes att mester Morthen Henrickssen, cannich i Roskildt, bekiende seg skyldug att were Erich Hanssen atthen iacomdaller, som handtt hagde fangett sexten oc tiuge lodtt sølluff fore, att betalle hannom inden iull ther nest ephther wden all hinder, oc beplictet seg eller hans arffuinge att holler [!] Erick Hanssen eller hans arffuinge thet wde[n] all skade etc., oc berettæ, att handtt haffuer her forbiiddt, siden thenne almyndelig herredag paa gick, tiill y dag oc huer dag bodett seg i rettæ, oc ey the møtthe eller noger paa theres wegne, oc begerett handtt dom fore seg. Tha ephther sagens leylighet sagde wii ther saa paa fore rettæ, att ephtherthii fornæ Erick Chrestofferssen oc Niels Anderssen ey møde wille eller nogen anden paa theres wegne att pleye rett i then sag, tha bør thennom att fulltgjøre Erich Hanssen samme breff oc holle hannom thet skadesløsth wti alle maade inden sex wger ephther wor ordinantzes¹⁾ lydelse, saa lenge the kundhæ thet anderledes affwise oc wille were wti rettæ. Datum Ottonie sexta feria ante Botulphi, præsentibus her Holger, Magnus Munck oc Per Ebbessen.

Odense 14. Juni 1539.

Morten Kræmmer i Ribe paa sin broder Christiern Pedersens vegne imod mester Thomes og Benedict Dyrskyt paa Koldingshus ved Didrik Fris smstds.

Ang. beslaglæggelse af kræmmervarer og penge.

Beslaglæggelsen af varerne opretholdes, da de er forbrudt i henhold til recessen paa grund af landkøb. Pengene skal gives tilbage, saafremt det kan bevises, at de tilhører Christiern Pedersens husbond.

H. 2-3 fol 40v.

¹⁾ Københavnske reces 1537 § 10.

Morthen Kremer paa syn broders
Chrestiern Perssens wegnæ oc meste[r] Thames
oc Beneditz Dyrskytt paa Koldinghus.

Wor skickett fore oss Morthen Kremer oc hagde i rettæ steffntt mester Thomes oc Beneditz Dyrskytt fore nogle pendinge oc andre kener [!] waare, som the toge hans broder fraa nogen tidh forleden, oc berettæ, att samme pendinge wore hans hossbondes pendinge vti Riipæ, oc fornæ Chrestiern Perssen skulle haffue baarett thennom bortt tiill her Magnus Gøyes fogett att betalle nogitt smør mett, mett flere ordtt. Ther tiill suarett Dirick Fris, Keyæ Randtzows swendh, paa mester Thames oc Beneditz Dyrskytts wegne oc berette, att Morthen Kremmer oc hans broder løffue ther omkring wti Kolling leen mett alle hande kremmer waare eblandtt bynder oc sellige oc kiøffue emodh vor recesses¹⁾ lydelse. Tha ephther tiltall etc. sagde wii ther saa paa fore rettæ, att hues k[r]emmer waare, som wor fornæ Chrestiiern Perssen tagen fraa, samme tidh handtt saa løff omkring blandtt bynder, the er forbrott ephther wor recessis lydelse, oc huor som her ephther noger ander bese kremmer saa far omkring oc giøre landttkiøff, er oc forbrott tiill oss, om the tages wedh ferske gerninger, men hues pendinge hannom saa fraatagne wor oc hans hosbonde tilhører, som beuises kandh, thennom bør hannom igien att anttwordes wbehindertt i alle maade. Datum Ottonie sabbato ante Botulphi, præsentibus Magnus Munck oc Per Ebbessenn.

Odense 14. Juni 1539.

Jesper Krag i Odense imod Jørgen Sværdfejer ved Jørgen Hansen.

Ang. Jens Krags drab.

En af landsdommer, nævnte gode mænd og flere bedste bygdemænd afsagt dom, der dømmer sandemændene nederfældige, fordi de har dømt sagsøgte fredløs, uagtet han handlede i lovligt nødværge, stadfæstes. Sagsøgte skal have sit gods igen, og ingen maa i fremtiden fejde ham eller hans

¹⁾ Københavnske reces 1536.

slægtninge og venner eller paa anden maade forurette dem. To vidner, som har afgivet urigtig forklaring, skal bøde efter ordinansen.

H. 2-3 fol 40v—41v.

Iesper Krag wti Ottensæ oc Iørgen Swerdfeygere.

Wor skickett fore oss Iesper Krag oc hagde i rettæ steffntt Iørgen Swerdfeyger, fore handtt nge [?] ihielslaa hans broder Iens Kragh nogen tiidh siden forledenn oc wor ther fore suoren fredløss, oc mente thet were giortt mett retthæ, oc y rettæ lagde noget wittner, lydendes att fornæ Iens Krag hagde leffddt siitt liiff som en dannemandh, oc ett wittne, att fornæ Iørgenn Swerdfeyger skulle slagiitt bag paa Iens Krag, then tiidh handtt sloo hannom ihiell, mett flere ordtt etc. Tisligeste ett anditt wittne, som two mendtt Iep Winther oc Iørgen Hanssen wti Bogense hagde wdgiffuitt, lydendes att then tiidh fornæ Iens Krag wor slagen, tha kom Iørgen Swerdfeyger ridendes tiill Bogense mett en bøsse oc en korde oc stodh aff synn hesth wedh Per Olssens dør och wor tha huercken saarett eller slagiitt etc. mett flere ordtt, oc menthæ ther fore, att sande mendh, som hagde suorett Iørgen Swerdfeyger fredløss, wore feldtt mett wretth etc. Ther tiill suarett Iørgen Hanssenn, fuldttmyndig paa sin frendes Iørgen Swerdtfeygers wegne, att handtt hagde giortt nødhwerrig oc wor nødh tiill att werige siitt liiff oc ther fore mente, att sandemendtt hagde sworitt wrett, oc strax beuiste, att the two mendh aff Bogense hagde wittnett wrett, oc i rettæ lagde etth sogne wittne aff Brenderup sogne steffne, lydendes att 11 mendh hagde wittnett wti helgens eedh, att then tiidh Iørgen Swerdfeyger kom tiill theres by Halsøø tiill thennom, ther handtt oc Iens Krag hagde weritt i trettæ oc bordag tilsammen, tha wor Iørgen Swerdfeyger gandske ille handlitt, saa handtt hagde ett slag paa sitt wenstre been, att thet wor knusslagitt, att handtt wor wfør oc kundhæ ickæ gaa, oc hagde ther tiill ett slag i syn wenstre herde aff en daggertt etc. Tiisligeste ett wittne aff Fynboo landtzting, lydendes att Anders Kyndw i Harnstrup hagde wittne inden tinge, att then tidh Iens Krag oc Iørgen Swerdfeyger hagde slagitz, tha kom Iørgen Swerd-

feyger oc hagde ett slag aff en daggertt wti syn herde oc ett swortt slag offuer syne knee. Sammeledes hagde Iørgen Quitzow, wor oc Danmarcks riges cansler, samme dag bestanditt indenn tinge, att Iørgen Swerdfeyger kom tiill hannom oc lammytt swarlig och stødhæ seg wedh en kiep etc., hwilckett Moritz Emichssen tiill Reffsøø, Steen Olssen oc Chrestoffer Snettloff (?)¹⁾ her fore oss nw personlig wittnett oc tilstodhæ, att thennom fuldtt wittherligtt wor etc. Sammeledes i rettæ lagde fornæ Iørgenn Hanssen ett dombreff, som Iacob Brockenhus, landtzdommere y Fyen, Iørgen Quitzow, Anders Emichssen, Werner Bertilssen mett flere beste bygdemendtt hagde wdgifffuet, lydendes att epherthi Iørgen Swerdfeyger hagde saa giortt nødwerrieg oc werget siith liiff, tha hagde the dømptt sandemendh nederfeldige att were oc bød hæ epher logen oc Iørgen Swerdfeyger tiill syn fredh igien oc bød hæ epher logen oc wor recessiis²⁾ lydelse oc the, som hans boesslodh toge wlogligæ oc en førre hannom wor offuersworen, att giffue hannom thett igien oc bød hæ epher logen, fore the hans gods saa wlogliig borttoge etc., som samme dom ytthermere wduiser oc indeholler. Item ett ordfeyd hæ breff aff Fynboo landtzting, lydendes att Per Scriffuer paa wore och landzdommers wegne hagde annammitt trysser 18 marck, som Iørgen Swerdfeyger hagde ladett opbydhæ 4 samfeltz ting, epher som handtt tildømptt wor att bøde epher logen oc wor recessis²⁾ lydelse, huilcken boedh ephermaalsmandh eller ingen annamme wille, men bleff epherligendes tiill tinge, oc hagde melltt Iørgen Swerdfeyger oc alle hans slecktt och wener wedh fredh oc fellighett att bliffue intill euich tiidh fore then sag, emeden then dom offuer hannom oc sandemendtt wedh magtt er etc. mett flere breffue, som tha fore oss wti rettæ waare, om huilcken sag the gaff etc. Tha epher tiltall, giensuor, breffue, beuisning oc sagens leylighett sagde wii ther saa paa fore rettæ, att then dom, som fornæ godemendh wdgifffuitt haffue, bør wedh sin fulde magtt att bliffue oc fornæ Iørgen Swerdfeyger att were frii oc quitt wti then

1) Eller: Sattloff?

2) Københavnske recess 1537 § 7.

sag oc ey her eptther att feydes eller feydes lade wti noger maadhæ eptther thenne dag eptther wor ordinantzes¹⁾ lydelse, oc hues gods hannom saa fraatagen er, thet bør hannom igen att haffue inden sex wger wden all hinder eller giensigelse wti noger maade, och the two mendh aff Bogense, som saa wrettelig wittnett haffue, att bøde ther fore eptther wor ordinantzes²⁾ lydelse, forbiudendes alle, ehuo the helst ere eller were kundhæ, fornæ Iørgen Swerdfeyger eller nogen hans sleckth oc wenner eptther thenne dag att feydhe eller feydhæ ladhe eller i then sag att wforrettæ wti noger maade wnder wor hyllesth oc naade. Datum Ottonie sabbato ante Botulphi, præsentibus Magnus Munck, Per Ebbessenn, Eyler Hardenbiergh, Moritz Emichssenn oc Anders Gøye.

Odense 14. Juni 1539.

Niels Iversen i Braaskov (Stenderup sogn) og Lage Hansen i Urlev imod Hans, Frans og Søren Olufsen.

Ang. Hans Iversens drab.

Da drabet skyldes en langvarig slægtsfejde, henvises sagen med parternes samtykke til mindelig afgørelse ved 12 nævnte uvildige mænd, 6 fra hver side.

H. 2-3 fol 41v.

Niels Iffuerssenn y Brodskoff
oc Lage Hanssenn y Wrløff oc Hans Oluffssenn,
Frans Oluffssen och Seurenn Oluuffsen.

Wor skickett fore oss Niels Iffuerssenn oc Lage Hanssenn oc hagde i retthæ steffntt Hans Oluffssen, Frans Oluffsen oc Seuren Oluffsen oc tiltalliitt thennom fore Hans Iffuerssen, fornæ Niels Iffuerssens broder, som wor Lage Ienssens fader, som theres broder ihielsloo offuer en bødhtt bødth, oc beretthæ, att samme tiidh fornæ Hans Iffuerssenn bleff ihielslagen, tha lemmelestett thii oc sorgiorde hans hustru oc børn oc giorde thennom stor skade mett flere ordtt etc. Ther tiill suarett fornæ Hans Oluffsen, Frans Oluffssen oc Seuren Oluffsen, att the hagde bodett thennom boedh oc bedring paa theres brøders

¹⁾ Københavnske reces 1537 § 7.

²⁾ Københavnske reces 1537 § 5.

wegne fore forne Hans Iffuerssens dødh, oc ingen samme boedh aff thennom annamme willæ etc., oc i rettæ lagde the mange breffue och beuisning paa begge sider. Tha forfuore wii, att thennom hagde weritt en stor trettæ och mandsletth emellom. Tha ephtherthii att thennom ickæ nogen yththermere trettæ eller mandsletth skulle thennom emellom komme, tallett wii thennom saa emellom tiill myndelighett, att the paa begge sider wolgaff samme sagh indh fore 12 wuuldige mendh, sex paa huer siidhæ tiltagne, som er Nis Laussen i Dauffgaardt¹⁾, Oluff Seurensen ibid., Anders Scryffuer y Neffsagger, Mickell Søgaardt y Lystrup, Seuren Willatzen y Dollerup oc Oluff Nielssen i Aldum paa forne Niels Iffuerssens oc Lage Hanssens side och Niels Pouelssen y Spetterup, Seuren Tamssen y Nergaarde, Hans Tordssen y Stenbergaardt, Paasckæ Nielssen i Dalby, Iørgen Mickelssen i Bøgballi oc Per Iull i Engwm paa forne Hans Olssens, Frans Olssens oc Seuren Olssens sidhæ, att these forne 12 wuuldige dannemendtt skullæ mōdhæ nw sancti Oluffs dag nest kommendes wti Dalby kyrekæ oc tha skulle fuldtt magtt haffue att giøre oc handle thennom emellom paa begge siider om alle sager, som thennom emellom er tiill en endelig besluttelse oc siden thennom alle sager emellom klartt afftalliitt att were ephther thenne dag wti alle maade, oc alle these artickler vti alle maade saa wbrødelig holdes skall. Datum Ottonie sabbato post Barnabe apostoli, præsentibus Magnus Munck, Iacob Brockenhus, Axell Fickessen oc Peder Mattzen, byscreffuer vti Ottense.

Odense 1. Juli 1539.

Niels Madsen og Mads Pedersen paa egne og Bred mænds vegne imod Assenbølle mænd (Vissenbjerg sogn).

Ang. opførelse af gærde mellem Kydholm og »Bevidsholm« (Vissenbjerg sogn).

En landstingsdom, der frifandt sagsøgerne, stadfæstet. Intet hensyn taget til sagsøgte beviser, imod hvilke sagsøgerne protesterer, som følge af at sagsøgte ikke tidligere har fremlagt dem, da de blev anmodet herom.

H. 2-3 fol 42r.

¹⁾ »ff« synes tilføjet senere.

Niels Mattzen oc Mattz Perssenn

paa theres oc Bredh mendz wegne oc Assenbølle mendh.

Wor skickett fore oss Niels Mattzen oc Matz Persønn paa theres oc Bredh mendz wegne oc hagde i retthe steffntt Asenbøll mendh oc tiltalliitt thennom fore ett gierde, som thennom er tilfunden att gierde emellom Kyttholm oc Beuitzholm¹⁾ Bredh mendh ware²⁾ vaaritt mett flere ordtt etc., oc i rettæ lagde ett dombreff som Per Scriffuer landtztinghører oc Claus Brysckæ mett flere etc. vdgiiffuitt till Fynbo landzting wnder guds aar 1536, lydendes att the hagde fundett Bredmendtt quitt fore samme gierde emellom Kydholm oc Bewitzholm³⁾ etc., som samme dom ytthermere vduiser oc indeholler. Ther till suarett Asenbøll mendh oc i rettæ lagde nogle breffue oc beuisning, hu[i]lckæ fornē Bredmendt strax affwiste oc berettæ, att samme theres breffue waare tilforne loglig framkalliitt baade emodh theres siu[n]sbreff oc theres dombreff, oc ey the tha tilstedhæ komme mett flere ordtt, som thennom paa begge siidher emellom wor, om huilcken sag etc. Tha epther tiltall, giensuor, breffue, beuisning, som the fore oss wti rettæ lagde, sagde wii ther saa paa fore rettæ, att thenn dom, som Bredmendtt haffue aff Fynboo landtzting, bør wedh sin fulde magtt att bliffue oc fornē Bredmendh her epther were quitt oc frii fore samme gierde, epther som samme theres dombreff ther om wduiser. Datum Ottonie vigilia visitationis Marie, præsentibus Erick Kromdig, Peder Ebbessen, Iacob Hardenbierg oc Iacob Brockenhus.

Odense 16. Juni 1539.

Rasmus Skrifer paa fru Else Laxmand, Abraham Eriksen Gyldenstiernes enkes vegne imod Peder Mall, Laurids Mall og Hans Stigsen i Haarby m. fl. bønder i Baag herred.

Ang. de nævnte bønders afgifter.

Sagsøgeren, der ved kong Frederik I's brev har faaet sit mødrende gods tilbage paastaar de sagsøgte dømt til at erlægge sædvanlige afgifter, medens de sagsøgte hævder, at kong

1) Maaske: Benuitzholm?

2) Eller: wad?

3) Maaske: Benwitzholm?

Hans har fritaget dem for at have andre aarlige afgifter, end de dengang erlagde. Sagsøgte frifindes, og kongen lover at ville staa sagsøgeren til rette for hendes evt. krav.

H. 2-3 fol 42r—42v.

Rasmus Scryffuere paa fruæ Else Laxmandzdaatthers,
Abraham Erickssens ephtherle[ffuerske],
oc Per Maall y Horby, Lauris Mall oc Hans Stygssen ibid.
mett flere bynder y Bogherrett.

Wor skickett fore oss Rasmus Scryffuere etc. oc hagde i rette steffntt Per Mall i Horby etc. oc bekierde, att samme bynder syddhæ hinde offuer hørrig fore oc ey wille giøre oc giiffue hindhæ tiill godhæ redhe sliig affgiifft, som andre hindes thiennerer giffue hindhæ, oc beuistæ, att thet wor hinded rett mørne godz, oc att wor kiere herre fader k. Frederik salig mett gudh haffuer hindhæ thett naadelig igien wnth, som thett hindes breff¹⁾ ther om ytthermere wduiser etc. Ther tiill swarett fornæ bønder oc strax huer thennom i rettæ lagde ett wor kiere herræ faderbroders ko. Hanssis breff, salig mett gudh, lydendes att hans naade naadelig wnth oc tilladett haffuer, att fornæ Per Maall, Lauris Mall oc Hans Stygssen oc theres rettæ sande arffuinge her ephther oc tiill ewich tiidh skullæ haffue, nydhæ, bruge oc beholle theres gaarde, som the tha ibodhe, mett alle theres rettæ tilligelse tiill ewich tidh, dog att the skulle giøre oc giffue sliig aarlig tyngge arffuing ephther arffuing tiill ewichet, som ther nw pleyer wdth aff att gaa, oc ey bortt sellige eller affhendhæ noger aff fornæ gaardes rett tilligelse, som samme wor kiere herre faderbroders breff ther om ytthermere wduiser oc indehollær. Tha ephther tiltall etc. wor ther saa paa sagtt fore rettæ, att fornæ bynder y Horby, som forscreffuit staar, maa oc skall her ephther arffuing ephther arffuinge nydhæ oc beholle samme theres gaarde, som the nw wti boer ephther wor kiere herre faderbroders breff lydelse, dog att hues frue Else haffuer ther nogiitt anditt y att siige, tha wiillæ wii stande hindhæ ther om till rette. Datum Ottonie secunda feria ante Botulphi, præ-

¹⁾ Fr. I's Reg. s. 136 (1527 22. Aug.).

sentibus her Probiørn, her Offue, her Axell Bragde, her Holger, her Knudh Rudh, her Knudh Bildhe, her Claus Podebusck, her Axell Wgerop, her Magnus Gyllenstiern, Magnus Munck, Knudh Gyllenstiern oc Per Ebbessenn.

Odense (16.—17.) Juni 1539.

Fru Eline Godov, hr. Henrik Gøyes enke, imod Knud Gøye. Ang. værges erstatningsansvar for udførelse af værgemaal.

Sagsøgte søns paastand, at sagsøgte ikke er mødt paa grund af sygdom, underkendt. Sagsøgte, der har været sagsøgerens værge, dømmes til at fyldestgøre hende hendes arv i løsøre og jordegods. Hans salg og pantsættelser af hendes jordegods tilsidesættes, og hendes indførsel i hans gods opretholdes, indtil hun har faaet sit løsøre igen.¹⁾

H. 2-3 fol 42v—43r.

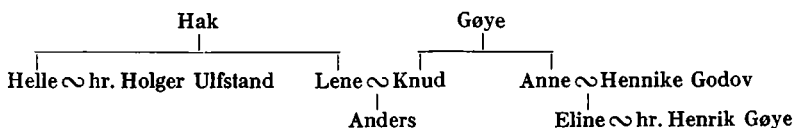
Fruæ Ellinæ, her Henrich Gøyes,
oc Anders Gøye paa sin faders vegne.

Wor skickett fore oss frue Ellinæ oc hagde i rettæ steffntt Knudh Gøyæ, oc Anders Gøye hans søn her møttæ oc bar hans forfaldtt y rettæ oc sagde, att handtt syg wor, oc ey kundhæ dog thet skellige beuisæ, att handh saa syg wor, att handtt ey fore samme siugdom well møde kundhæ, huilckett wii strax fore rettæ affsagde, att forne Knudh Gøye ey burde sliig skaadmaall, mett [!] burde att sware hindhæ eller gaa i rettæ eller oc forne Anders Gøye paa hans vegne. Tha beclagiitt oc kierde frue Ellinæ, att forne Knudh Gøye er hines moderbroder oc wor hines rettæ werrige oc optog hines²⁾ arff oc epher fader oc moder³⁾, guldt, sølluff, kleder, klenodie, boo oc bosckaff oc all anden løsøre. Tisligeste beclagiitt, att handtt hagde allt hines iordegodz oc opbar ther aff renten

¹⁾ Jfr. s. 595.

²⁾ Herefter vistnok udstreget: oldtth.

³⁾ Herefter udstreget: morfader og mormoder.

oc anden rettslee y nogen¹⁾ aar, før hines brøllup wor, oc tisligeste beclagiitt seg, att forne Knudh Gøye hagde megiitt soldtt oc panttsatt aff samme hines iordegodz, oc satte i rettæ, att ephtherthii handtt wor hines werrige, oc hun wor eth wmyndicktt barn, om hun thet burde att wndgielde, och om saadan kiøff eller pantt burde wedh magtt att were mett flere ordtt etc. Ther tiill swariitt her Holgertt oc Anders Gøye, att the ingen magtt hagde eller befalling att gaa i rettæ, oc ey the wiiste nogiitt att sware i then sag etc. Tha ephther tiltall, giensuor, bleff ther saa paa sagt fore rettæ, att ephtherthii Knudh Gøye saa anammett forne frue Ellines godz, løssøre oc iordegodz, baade oldtt arff oc ephther fader oc moder y siith werriigmaall, oc her Henrick Gøye oc frue Elline haffuer ephther logen oc mett rigens deell ladett thennom indføre y forne Knudh Gøyes godz fore guldtt, sølluff, boskaff, clenodium, tha bør samme indførsell wedh sin fulde magtt att bliiffue oc hinde samme godz att nydhæ, som hun er indfordtt wti, tiill Knudh Gøye giøre hinde fylleste a-fore forne guldtt, sølluff, boskaff, klenodium, som for[screffuit] staar,-a) oc deeller hinde ther wd igienn mett rigens deelle oc retth, oc hines iordegodz, som forne Knudh Gøye haffuer soldtt eller pantt satt bortt, bør ingen magtt att haffue oc ey att komme hinde tiill brøsth eller skadhæ ephther thenne dag wti noger maade, men Knudh Gøye att anttworde frue Elline samme sith iordegodz igien friitt oc quitt oc opbørsell, som handtt ther aff opbaarit haffuer, siden handtt fick thet i werrimaall. Datum Ottonie.

Odense 17. Juni 1539.

Hans Krydse, borger i Roskilde, imod Hans Kjeldsen, raadmand smstds.

Ang. en eng til Sortebrødrekloster smstds.

Engen tildømmes sagsøgeren mod den hidtil erlagte afgift, indtil sagsøgte vil møde i retten.²⁾

H. 2-3 fol 43r.

¹⁾ Eller: mange?

a-a) I margin.

²⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 204) og F. 2 fol 41r.

Hans Krydse, borger i Roskiildtt.

Wor skickett fore oss Hans Krydse, borger i Roskiildt, oc hagde i rettæ steffntt Hans Kyeldssenn, raadmandh ibid., fore en enghhaffue, som handtt hagde tagiitt fraa Sorthebrødre closter, siiden att brødernæ wore wdkommen, oc beretthæ, att handt haffuer her nw forbiidtt, syden att thenne almyndelig herre dag paa gick, som wor hellig trefoldiighet søndag, oc till i dag, som er sancti Bodels dag, oc huer dag bodett seg wti alle retthæ, oc ey fornæ Hans Kieldssenn eller noger paa hans wegnæ her møttæ, som hannom willæ rett pley i then sag, oc begerede dom fore seg etc. Tha sagde wii ther saa paa fore rettæ, att epherthii fornæ Hans Kieldssen ickæ herræ møttæ eller noger paa hans wegne, som rett wiillæ pleye i then sag, tha bør fornæ Hans Krydse sammæ enghaffuæ att nydhæ oc beholle saa wiitth oc brettth, som handtt samme haffue tilfornæ hagtt haffuer, fore sliig aarliig leyæ, som thet pleyær aff att gaa, tiill saa lengæ fornæ Hans Kieldssen wiill were ther ytthermere i retthæ om. Datum Ottonie die Botulphi, præsentibus her Offue, Magnus Munck oc Iacob Brockenhus.

Odense 13. Juni 1539.

Hr. Ove Lunge imod Erik Krummedige, lensmand paa Hønborg.

Ang. fiskerlejet »Korsør gavl« (nu Kasserodde, Vejlbys sogn) og nogle aalegaarde smstds.

Efter de fremlagte beviser tildømmes fiskerlejet sagsøgte paa kronens vegne, mens skov og mark tildømmes sagsøgeren til hans gaard i Trelde (Vejlbys sogn), hvorfor fiskerne kun maa bruge dem med sagsøgerens tilladelse.

H. 2-3 fol 43r—44r.

Her Offue Lungæ och Erich Kromdige.

Wor skickett fore oss her Offuæ Lungæ oc hagde i rettæ steffntt Erick Kromdige oc tiltalliitt hannom fore nogle aalegaarde och fiiskeleyæ, som skulle findes paa hans grundh etc. Ther tiill swaritt Erick Kromdige, att fornæ fiskeleye Korsør gaffuell oc aalegaarde haffue aff arildz tiidh ligitt tiill Honborg, oc i rettæ lagde ett lagheffdz breff wnder guds aar

1493¹⁾), lydendes att Dauitt Mickelssen, slottzfogiit paa Hønborg, gjorde lagheffdt oc indworde paa wore och kronens wegnæ tiill wortt slott Hønborg thett fiischkæleyæ Korsøør gaffuell fraa Klyntæ oddhæ oc tiill Korsøør odde, som thii boedhæ paa standh, oc op tiill biergiitt tager emellom the boedhæ oc bøgesckoffuæ, som well er kiendh, oc strandfalddt haffuer weritt aff formoels tiidh, som thett breff wduiser oc indeholler. Item ett stockeneffndtt wdgiiffuitt paa Elboeherritzting aff 24 mendh 1493, lydendes att forscreffne fiiskere, som paa then tiidh laa oc fiiskedhæ paa fornæ fiiskeleyæ, haffue beplichet seg fore oss [!] her Claus Krommedige oc beplictett thennom att wille wdgiiffue tiill wortt och kronens slott oc holde wiide oc wederlag, som andre fiiskere giøre paa wore oc kronens fiskeleyæ, som thet breff indeholler oc ytthermere wdhuiser. Item ett tings wittne wdgiiffuitt paa Ellebooherritzting oc etth breff, borgmestre wti Melfar hagde wittnett mett flere godemendt, att the ey andett kunde myndes, endh fornæ fiiskeleyæ och fornæ aallegaarde ther for neden wti 60 aar oc mere haffuer alle tiidh weritt oc giffuitt toldtt tiill wortt oc kronens slott Hønborg, dog saa att hues skoff, som the skulle haffue tiill boedstedtt oc illebrandtt, thet skulle the haffue wti her Offues myndhe oc andres, som ther omkring boer, som fornæ Erick Kromdiges breffue ytthermere wduiser. Ther tiill swarett her Offue Lunge oc i rettæ lagde ett andett gammelt lagheffds breff wnder guds aar 1478, som Erick Themmessen tiill Engelstholm hagde giortt, lydendes att handtt hagde induordt mett laghefftt en gaardt i Trelle, Tomes Anderssen iboer, mett en otting iordtt oc en wti thuendhæ skoff skiiffter mett alle theres eygendom oc rettighett inthett wndertagiitt, som handtt tha wti were oc brugelse hagde etc. Item ett tings wittne aff Elleboo herritzting wnder guds aar 1490, lydendes att 12 eygere hagde affstendtt oc stablett the thuende skoffskiffther som Erick Temmessen oc fornæ her Offue endh nw wti were oc brugelse haffuer, oc tisligeste beuiste met tings wittne aff fornæ Ellebooherritzting oc ett wittnes byrdtt aff Weyle bytingh, lydendes att the fiskere, som hagde theres boedhæ paa

¹⁾ Maaske: 1483?

forne her Offues skoff och grundtt, hagde aarliig aar baade i Erick Tamssens tiidh oc siden wti her Offues tiidh hagde aarligenn huer karll giffuett thennom en waal siildtt tiill toldtt etc., oc beclagitt forne her Offue, att forne fiiskere ther wdoffuer aff thennom aff Hønborg wor trengtt ytthermere toldtt wdaff, endh dog the boedhe paa hans rette grundtt oc icke paa forstranden etc. Tha ephther tiltall, giensuor, breff, beuisning, som the paa baade siider wti rettæ lagde, wor ther saa paa sagtt fore rettæ ephther wor recessis¹⁾ lydelse, att ephtherthii Erick Kromdige kandtt beuisse mett gode gamle breffue oc laghe[ft], thet forne fiskeleye Korsøør gaffuell oc aallegaarde, som the om trett[er], haffue aff arildtt tiidh weritt gammeltt fiskeleye oc weritth brugtt tiill wortt oc kronens slott Hønborg, tha bør Erick Kromediige paa wor oc kronens wegne thet her ephther nydhe oc beholle saa wiidtt, som handtt her tiill brugtt haffuer ephther hans lagheffdz lydelse, oc her Offue att nydhæ oc beholle skoff oc marck mett iacktt oc anden herlighett tiill sin gaardtt wti Trelle ephther hans breffue oc laghettz lydelse, oc ey forne fiiskere eller noger andre att bruge eller nogett andett att forarge indh paa forne skoff eller aasteder, wden the haffue thet wti her Offues myndhæ, oc hues the andett giøre, tha forfylges ephther logenn. Datum Ottonie sexta feria post Barnabe, præsentibus her Magnus Gøye, Iahan Friis, her Tygge Krabbe, her Prøbiørn, her Axell Bragde, her Holgertt, her Knudh Bilde, her Knudh Rudh, her Axell Wgerop, her Claus Podebusk, her Magnus Gyllenstiern, Magnus Munck, Erick Banner, Knudh Gyllenstiern oc Per Ebbessen.

Odense 24. Juni 1539.

Hr. Christiern Pedersen, sognepræst til Nørre-Lyndelse, hr. Jens Synkesen, sognepræst til Rolsted, med kirkeværger imod fru Cecilie Friis, Henning Walckendorffs enke, ved fogeden Mikkel Jude.

Ang. landgilde af kirkegods.

Sagsøgte tilpligtes at yde den paastaaede landgilde, indtil

¹⁾ En saadan lovgivning kendes ikke før Københavnske reces 1540 § 4 og § 9.

han eller nogen anden kan bevise, at kirken ikke er berettiget dertil. Intet hensyn tages til sagsøgtes paastand om, at Johan Friis er hendes værge.

H. 2-3 fol 44r.

Vor skickett her Chrestiern Perssen, sogneprest tiill Lundløssæ, her Iens Synckessen, sogneprest tiill Roldstedh, oc kyrckæ weriiger ibid.

oc hagde i rettæ steffndtt frue Cicille Henning Walckendrupps ephtherleffuerske oc tiltalliitt hinde fore noget landgilde, som hun haffuer behindrett theres kyrcke fore wti nogle aar etc. mett flere ordtt, oc wor hindes mynduge fogiitt Myckell Iude her tilstede oc sagde, att Iahan Friis wor hindes mønduge werrig, oc hagde dog ingen anden beuisning, som samme sag anrørde wti noger maadhæ. Tha ephther slig leylighett sagde wii ther saa paa fore rettæ ephther wor ordinantz¹⁾ lydelse, att fornæ Lungløssæ oc Rolstett kyrcker bør att nydhæ, bruge oc beholle all theres landgilde, som fornæ kyrcker nw wti were haffuer oc aff arildz tiidh hagtt haffuer, wden all hinder eller giensigelse, tiill saa lenge fornæ frue Cicille eller nogen anden kandh wynde fornæ kyrcker thet fraa ephther logen oc mett breff oc sigell. Datum Ottonie die Ioannis baptiste, præsentibus nogle aff wortt elskelige raad oc gode mendh.

Odense (17.—24. Juni) 1539.

Claus Markvardsen Hundermark paa egne og medarvingers vegne og fru Anne, Algud Pedersens (Algudsen), imod Søren Hansen i Svendborg.

Ang. Abildgaardsjord i Svendborg.

Jorden tildømmes sagsøgerne, indtil sagsøgte, der er udeblevet, møder med bedre beviser.

H. 2-3 fol 44r—44v.

Claus paa synæ oc syne
mettarffuinges weg[ne] oc frue Ane Algudz,
epther som the forfundhen wor²⁾ att møde tiill førstæ almyndelig herredag, som stande skulle wti wor stadh Kiøben-

¹⁾ Odense reces 1527.

²⁾ Se s. 442 (1538 19. Sept.?).

haffn, som wii nw mett wortt elskelige raadh herre holle, om en iordtt ligendes westenn op tiill Wor Frue kyrckæ wti Swynborg, som the beuiste mett etth besegliitt pergme[n]tz breff, att Marquordt Laurissen, som kalles Bast, hagde kiøptt samme Abilgaards iordtt aff Claus Clemmenssen etc., som samme breff ytthermere vduiser oc indeholler, som the beclage, att Seuren Hanssen wti Ssynborg gjør thennom hinder paa, oc thennom bør att tilhøre mett rettæ epther theres breffs lydelse, oc haffue fornæ Claus Marquordssen oc frue Anne nw herre forbiidh paa thet neste, siden att thenne herre dag paagick, oc altiidh bodett thennom wti alle retthæ, oc ey fornæ Seuren Hanssen eller nogen anden paa hanss vegne her mødhæ ville att pleye rett i then sag, oc tisligeste ey handtt eller nogen paa hans wegnæ mottæ, then tiidh wii samme sag siist opsatte oc tiill thenne herre dag, men then tiidh sadh oc endh nw sidder offuerhørrig etc. Tha epther sagens leylihett sagde wii ther saa paa fore rett, att fornæ Claus Marquordssen och hans mettarffuinge oc frue Anne Alguds bør samme Abildtgaards iordtt att nydhæ, bruge oc beholle, saa lenge Seuren Hanssen kandtt komme mett bedre beuisning fore oss paa wortt rettherting oc wiill ther om were ythermere i rettæ, forbiudendes alle, ehuo the helst ere eller were kundhæ, fornæ Claus Marquordtt[sen], hans mettarffuinge oc fornæ frue Anne Algudz paa fornæ Abildtgaards iordtt att hindre eller forfang att gjøre, saa lenge the komme ytthermere fore oss wti rettæ, som forscreffuit staar. Datum Ottonie.

Odense 17. Juni 1539.

Hans Stigsen (Jensen) Ulfeld til Vejrup (Marslev sogn) imod Lunge mænd (Gelsted sogn) ved Otte Gyldenstjerne.

Ang. græsning til Lerbæksholm (Gelsted sogn).

Efter at sagen paa rettertinget er forsøgt henskudt til 8 gode mænds voldgift, forlader sagsøgtes repræsentant rettertinget, og græsgangen tildømmes derefter sagsøgeren, indtil sagsøgte eller andre vil indlade sig paa yderligere rettergang.

H. 2-3 fol 44v.

Hans Styssen oc Liunge mendh.

Vor skicket fore oss Hans Stygssen tiill Weyrup oc hagde i rette steffntt Lungemendh oc tiltalliitt thennom fore en gressgang ligendes tiill hans gaardt Leerbecksholm, som the giørhæ hannom hinder paa etc. Tha wti rette møtte Otthe Gyllenstiern paa forne Liunge mendz wegne oc mente, att forne Hans Stygssen ey burde att haffue nogen gressgang inde mett forne Liunge mendh paa syn bondes wegne tiill forne hans gaardt Lerbecksholm, oc berette, att hans agger oc marck ey skulle vere ther saa viidth begreffuen tiill. Tha tallett wii thennom saa emellom tiill en myndelighet, att the skulle woldtt giffue samme sag ind paa otthe godemendh, 4 paa huer siidæ tiltagne, oc wdmelte wii Hans Stygssen samme wolgiftsmendh paa syn siide, oc Otthe Gyllenstiern tha bortt-gick oc sagde seg att wille raadslaa mett syn moder ther om, oc ey handtt siden igienkom oc wille ther ytthermere suare till i noger maade. Tha wor ther saa paa sagt fore rette, att forne Hans Stygssen bør samme gressgang att nyde oc beholle tiill syn gaardt Lerbecks holm, saa lenge forne Lunge mendh eller noger andre wille were ther om ytther mere i rette. Datum Ottonie die Botulphi, præsentibus Magnus Munck, Peder Ebbessen, Iacob Brockenhus oc Anthonius Bryske.

Odense 25. Juni 1539.

Hr. Joachim Knudsen imod hr. Predbiørn Pødebusk paa sine datterbørns vegne.

Ang. landgilde, som sagsøgte i 4 aar har forholdt sagsøgeren, og de ejendomme, som hans datterbørns fader Niels Brok har skænket til st. Karens alter (Vor Frue kirke, Odense).

Sagsøgte nægter at kende til sagen, hvorefter landgilden til-dømmes sagsøgeren paa alterets vegne. Han kan tiltale bøn-derne for restancer og maa beholde vicariet for sin livstid, hvorefter det skal vende tilbage til giverens arvinger.¹⁾

H. 2-3 fol 44v—45r.

¹⁾ Jfr. s. 375.

Her Iachim Knudssen oc her Prøbiørn Podebusck.

Vor skickett fore oss her Iachim Knudssen oc beclagitt seg fore oss, att her Prøbiørn haffuer forbodett the thiennerne, som thienne tiill sancti Karynæ alter oc wicarii wti wor fruæ kyrcke her wti Ottensæ, att yde eller giiffue hannem nogiitt landgilde, oc haffuer ingen rente faaett aff samme vicaris landgilde wti 4 aar, endog att handtt samme landgilde langtiidh tilforne opbaarett haffuer oc hagtt samme vicarii wti heffdt oc forlening wd aff Nis Brocks (hues siell gudh naade etc.) oc hordeligen beclagitt, att forne her Prøbiørn paa synæ daatther børns wegne, Niels Brocks, haffuer ladiitt giøre aaholdtt paa saadant landgilde, som the pleye hannom att ydhæ paa samme vicaris wegne, oc alle thiennerne sidde igien mett 4 aars landgilde, som handtt beuiste fore oss mett breff oc sigell etc. Ther tiill suarett forne her Prøbiørn paa synæ datther børns wegne, Nis Brocks, oc sagde, att handtt wiiste ey andett, endh her Iachim Knudssen hagde faaet samme landgille oc rente, oc her epther skulle hannom ingen hinder giøres paa samme landgilde epther presentacions breffs lydelse etc. mett flere ordtt, som thennom paa begge sider emellom wor, om huilcken sag the gaffue thennom baade i alle rettæ. Tha epther tiltall, giensuor etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att epther thii sodan aarlig giifftt oc landgilde er then rente oc rettighet, som pleyer adth ydes tiill samme vicarii, tha tilfunden wii forne alters oc vicaris thienere her epther att ydhæ oc antworde forne her Iachim Knudssen samme aarlig rente oc landgilde, som tilstaar, oc tiltalle thiennerne fore bagsta, som igienstaar, oc forne her Iachim Knudhssen her epther syn liiffs tiidh wd att nydhæ oc beholle, hues aarlig landgilde, som samme thiennerne plictug ere wdattgiffue tiill gode redhæ epther vor ordinantzes¹⁾ lydelse, oc siden samme godz att komme tiill rette arffuinge igien epther presentatzens lydelse. Datum Ottonie quarta feria post Ioannis baptiste, præsentibus her Axell Bragde, her Offue, her Holgertt, her Axell Wgerup oc Magnus Munck.

1) Københavnske reces 1536.

Odense 19. Juni 1539.

Niels Jensen Rotfeld til Bratskov (Brovst sogn) og Gabriel Gyldenstjerne paa Jep Friis' vegne imod Mogens Munk, Jens Thomesen Sehested, landsdommere, og Enevold Juel m. fl.

Ang. ridemænds markskel paa Fjandgrønne (Sønder-Nissum sogn).

Ridemændenes markskel opretholdes, indtil 10 udnævnte gode mænd paa stedet afsiger endelig dom. Indtil da skal hærværkssagen imod sagsøgernes bønder stilles i bero, og to nye gaarde, som er opsat i strid med ridemændenes dom, skal straks nedbrydes.¹⁾

H. 2-3 fol 45r—46r.

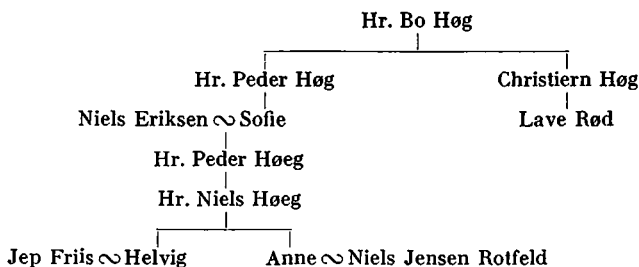
Niels Ienssenn tiill Brodsckoff oc Gabriell Gyllenstiern,
fuldmyndig paa Iep Frises wegne,

oc hagne i rette steffntt Magnus Munck, Iens Tamssenn, landzdomere i Nøriuttlandtt, oc Enwoldt Iull mett flere gode-mendh, som haffuer redett ett marckeskiell paa Fielde grønne emellom her Iahan Randzow paa wore oc kronens wegne oc thennom oc theres mettarffuinge, oc i rettæ lagde mange breffe oc beuisning, først en vidise²⁾ wdgifffuitt tiill Hardbo-byting, lydendes att Lage Rødh hagne ther ladett læssæ noger pergmenttz breffue, lydendes eblandtt andre ordtt att Fiend-lehus, Fiendlebyy wden thet bonde eye Fiendlesgrønne tiill Lundzholm wor her Boe Hogs rette arffgodz etc., som samme vidise ytthermere wdhuiser oc indeholder. Item ett sande-mentz breff³⁾ huorledes the hagne giortt theres tog fraa fior-

¹⁾ Jfr. s. 775.

²⁾ Saml. t. jy. Hist. VII s. 258 (1424 15. Nov.).

³⁾ Rep. 2. II 2585 (1469 29. April).

den op mett en diige tiill Fiendlekyrckebroo oc saa østen om thett foldtt stedtt oc saa sudwest neder egenom klytten, som the gamle skelstene hagde standitt, oc koningens forstrandtt saa viitt oc brett hoss Fiednlegrønne [!] intiill Lundzholm, som hun er paa kyrckens oc andre godemendz grundtt, ther ligger paa baade sider hoss etc., mett fordom koning Chrestiern stadfestelse breff paa samme sandementz tog etc. Item ett tings wiittne mett andre breffue, att Fielnegrønne wor her Per Hogs rette iordtt oc wor fortt oc felliitt tiill Fiendlehus oc Fiendleby tiill koningens for forstrandtt [!] etc. Tisligeste ett breff aff landzting, att her Niels Høg hagde ladett ther giiffue last oc kere paa oc 22 aars moedh etc. mett flere ordtt. Ther tiill suarett Magnus Munck paa syne oc fornē ridements vegne oc tisligeste i rette lagde noger wittner ther emodh oc berette, att ther the hagde epther wor befallingh¹⁾ giortt ther rett marckskiehl, epther som kronen haffuer hagtt wti heffdt oc were vti langtiidh, oc dømptt thennom emellom epther begges theres beuisning, som then tiidh fore thennom tilstede waare, oc ey thet sandementz breff indeholtt, att sandementtt hagde satt enthen steen eller stabell, then tiidh the giorde theres tog, som logen wduiser, mett flere ordtt. Tiisligeste wor i rette lagtt fornē godementz dom, som the epther vor befalling hagde vdgiffuett, lydendes att the hagde tildømptt kronen the gaarde oc gods paa klytte oc Fiendlegrønne, som kronen wti lang tiidh haffuer hagtt i heffdt oc haffuendes were mett all then grønne iordtt oc brugelse, som ther tiill tesse brugtt er, men the two nyy gaarde, som nw nylligen opbyggt ere, bør nedder att legges tiill Fiendleby wnder fee foedh, oc the aff Fiendle att nydhe oc beholle fegang paa fornē Fiendlegrønne, saa wiitt som tiill tesse skeett er, saa lenge theres sandementz breff er vedh magtt, oc tisligeste kronen att nydhe oc beholle the grøne iordtt oc enge, som nw aff fiorden tilgroett er oc her epther tilgroendes worder etc., som samme breffue ytthermere wdhuiser oc indeholler. Tha epther tiltall, gien-suor, breffue etc. sagde vii ther saa paa fore rettæ, att fornē ridemends dom bør wedh sin magtt att bliffue, intill saa lenge these eptherscreffne godemendh, som er her Iørgen Friis,

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 193 f.).

her Offue Lunge, Knudh Gyllenstjerne tiill Thym, Erick Kromdig, mester Anders Skoffgaardtt, mester Mogens Kaaes, Axell Iull, Niels Lange, Anders Skeell oc Albrett Skeell, komer ther paa att grandske oc forfare all leyligheden om samme Fiendlegrønne oc endelig dømme thennom emellom, oc skall forne Fiendlegrøne saa lenge bruges aff thennom, forne ride-mendh hinde tildømppt haffue, dog att Iep Friises oc Niels Ienssens thienneren ingen deelle oc forfylling att offuergaa, som herwercke er offuersuoren wti thenne mydlertiidh, men skall altingeste stande wti querstatt, intill saa lenge forne godemendh kommer ther offuer, men the two nyy boelig, som paa forne Fiendlegrønne opbyggt ere, skulle strax nederbrydes epther forne ridemends doms lydelse. Thii bede vii etther forne godhemendtt oc befalle oc mett thette wortt opne breff fuld-magtt giffue, att i nw sancti Mickels dag nest kommendes etther forsamble, her Iahan Randzow wor embitzmandt offuer-uerendes, oc tha grandske oc forfare all leyligheden om forne Fiendlegrønne oc epther alle theres breffue oc beuisning ende-elig dømme thennom emellom, giffuendes fran etther beskreff-uitt, hues i thennom ther paa affsigendes worder, som i wille att suore fore gudh oc were bekendtt fore oss. Datum Ottonie quinta feria post Botulphi, i wor eygen neruerelse, præsen-tibus Danmarcks rigens raadh.

Odense 14. Juni 1539.

Jens Pedersen paa Siø (Bøstrup sogn) imod Jens Pedersen, foged for hr. Predbiørn Podebusk, lensmand paa Tranekær, imod Hans Knep, byfoged i Rudkøbing, og imod Josef Andersen.

Ang. gods beslaglagt i en sag om mordbrand paa Josef Andersens gaard.

Sagsøgte dømmes til inden 6 uger at udlevere, hvad de endnu har af sagsøgerens gods, idet en af nævnte gode mænd i henhold til kgl. befaling afsagt dom har dømt de nævninger, der havde svoret sagsøgeren, hans hustru og børn skyldig, nederfældige og til at bøde efter loven.¹⁾

H. 2-3 fol 46r—46v.

¹⁾ Jfr. s. 633 og F. 2 fol 163r.

Iens Perssønn paa Siøø, Iens Perssen,
 her Prøbiørns fogitt, oc Hans Knep, fogett y Rudkiøbing.
 Vor skickett fore oss Iens Perssen og hagde i rette steff-
 [ntt]¹⁾ Iens Perssen oc Hans Knep, foget i Rudkiøbing, oc
 tiltallit thennom fore nogiitt godz, som the haffue hannom
 fraatagitt, oc mente thet att were giortt mett wrett etc., a-oc
 tisligeste hagde handtt i rette steffntt Iosep Andersen, som
 hagde ladett swerge hannom morbrandtt offuer fore hans
 gaardt, som bleff affbrendtt etc.-^a Ther tiill suarett forne
 Iens Perssen oc Hans Knep, att forne Iens Perssen paa Siøø,
 hans hustru, børn oc wordtt wore morbrand offuersuoren fore
 Iosep Anderssens gaardt, som bleff affbrendtt, oc ther fore
 hagde the bescreffuitt oc annammitt samme hans godz, oc
 berette, att handtt hagde faaett meste parten hans gods igien,
 som the wille beuiseligt giøre etc. Ther till suarett forne Iens
 Perssen oc strax i rettæ lagde ett dombreff, som Erick Krom-
 d[ig], Iørgen Quitzow, Iacob Brockenhus mett flere gode-
 mendh ephther vor befalling hagde vdgiffuitt wti thette aar,
 lydendes att the hagde dømppt forne Iens Perssen, hans hustru,
 børn och wordtt quitt fore then morbrandh, som forne Iosep
 Anderssen hagde laditt thennom offuer suerrge fore forne
 Iosep Anderssen[s] gaardt, som bleff affbrendtt, oc samme
 neffninge, som saa soriitt hagde, att were nederfelliige oc bøde
 ther fore ephther loge[n] oc hannom sitt godz igien, som forne her
 Prøbiø[r]ns fogitt mett hans anhengere hagde tagitt hannom
 fraa, oc holle hannom thett aldelles skadesløst wti alle maade
 mett flere ordtt etc., oc mente ther fore, att hannom burde
 samme sitt godz igien ephther hans dom lydelse, om huilcken
 sag the gaff thennom i rettæ paa begge siider. Tha ephther
 tiltall, giensuor [etc.] sagdes ther saa paa fore rette, att forne
 her Prøbiørns fogett Iens Perssen oc Hans Knep nw inden sex
 wger skulle igien anttworde forne Iens Perssen paa Siøø allt
 hans godz, som the saa bortagett haffuer, hues som handtt
 ickæ igen faaett haffuer ephther Erick Kromediges oc the andre
 gode mends doms lydelse eller foruerffue thett ephther logen.

1) Sidens kant er beskadiget.

a-a) I margin.

Datum Ottonie sabbato post Barnabe apostoli, præsentibus Magnus Munck, Per Ebbessen, Iacob Brockenhus, Axell Fickessen oc Peder Mattzen byscriffuer i Ottense.

Odense 24. Juni 1539.

Jens Jørgensen Mylting til Egeløkke (Bøstrup sogn) imod fru Anne Rønnow, hr. Johan Urnes enke, og fru Anne Dyre, Claus Hansen Myltings enke, ved Laurids Skriver.

Ang. indførsel i 4 gaarde i Snøde.

Sagsøgerens indførsel opretholdes, indtil fru Anne Dyre deler ham ud og fyldestgør ham for kost, tæring og skadegæld. Fru Anne Dyre, fra hvem fru Anne Rønnow hævder at have tilmageskiftet sig gaardene, inden indførslen blev foretaget, kan sagsøge fru Anne Rønnow, hvis hun har noget krav paa hende. Sagsøgeren gør gældende, at fru Anne Rønnow har beholdt besiddelsen af gaardene, og at mageskiftet ikke var kundgjort til tinge, før indførslen fandt sted.¹⁾

H. 2-3 fol 46v—47r.

Iens Iørgenssen tiill Eygelyckæ,
fruæ Annæ, her Iahan Wrnes, oc frue Anne Clause
till Nestbøll.

Vor skickett fore oss Iens Iørgenssen oc hagde i rette steffntt frue Anne, her Iahan Wrnes, oc frue Anne Clause fore fiire gaarde ligendes i Snøddebyy, som handtt haffuer ladett se indføre vti ephther rigens rett oc forfylling, oc the hagde giortt forbudh paa, att samme thennere skulle icke sware hannom, oc berette, att forne frue Anne Clauses hagde hagtt samme 4 gaarde wti syn roelig heffdtt tiill Nestbøll gaardtt, som hun endhnw selluff besidder, lagtiidh førre endh handtt lodh seg indføre ther wti, oc hagde thennom oc samme tiidh, handtt lodh seg indføre, oc the, ther wti boe, haffue giffuitt hinde skatt oc landgilde oc all anden smaaretzell oc ingen anden. Ther tiill swarett Lauris Scryffuere paa begges theres wegne, att frue Anne, her Iahann Wrnes, hagde Nestbølle gaardtt oc forne 4 gaarde i Snøddebyy wti maglag fore eygendom aff forne frue Anne Clauses fore nogitt gods ligen-

¹⁾ Jfr. flg. dom.

des wti Siellandtt, oc i rette lagde ett papyrs breff, lydendes att samme magskifftt wor thennom emellomgiortt etc., oc berette, att samme magskiffte giortt wor, førre forne Iens Iørgenssenn lodh seg indføre, dog hun hagde wntht hinde att beholle samme gods nogen tidh, oc mente ther fore, att samme indførsell wor ickæ loglig giortt mett flere ordtt etc. Ther tiill suarett forne Iens Iørgenssen, att handtt wiiste inthett att sware tiill thett magskiiffte, men berett, att frue Anne Clauses boer endh nw wti Nestbølle gaardtt oc bruger then, som beuiseligtt er, och ey thett magskiffte wor nogen tiidh kundgiortt tiill tinghe ther paa landtt, førre handtt lodh seg indføre, oc hun hagde samme godz then tiidh wti syn bruge- lig heffdttt, oc i rette lagde ett stockeneffndtt aff Nørherritz- ting wdgiffuitt y fiordtt wedh sancti Thomes dag fore iull (1538 21. Dec.), lydendes att 12 trofaste dannemendh hagde wiittnett paa tro, sell oc sandhet, att the aldrig hagde seett, hordtt eller spurdttt aff nogen mandtt, att frue Anne eller nogen paa hines wegne haffuer lagbodett eller affhendtt nogett aff hines iordeg[ods], som hun hagde ther paa lan- ditt, oc ingen hagde befattitt seg ther mett anden en hun oc hines budh. Item ett andett wittne aff Langlandzfaderlandz- ting wdgiiffuitt i thette aar wedh fastelagens tiidh (17. Febr.), lydendes att Hans Perssen i Snødde, Anders Nielssen oc Seu- ren Hanssen ibid., som boo wti forne gaarde, hagde bedett thennom saa gudh tilhielpen inden tinge, att siiden the finge the boelig, som the nw besidde, tha haffue the ingen anden suarett eller giffuitt theres skatt oc landgille endh frue Anne, Claus Hanssens ephtherleffuerske, oc aldrig hun befoell then- nom nogen tiidh att sware andre endh seg anthen mett land- gille, gaardfestning eller nogen anden redzell, oc aldrig the kiendes noget andre forsuoer att haffue endh hindhe, førre nw forne Iens Iørgenssen fick indførsell wti hines gods. Thisligeste ett andett wittne tiill Norherritzting wdgiffuitt wti thette aar wedh s. Gregorii dag (12. Marts), lydendes att forne bynder, som boo vti forne gaarde, hagde suarett oc sagtt inden tinge, then tiidh Iens Iørgenssen hagde tallett thennom tiill fore theres landgilde, som the holt hannom fore, att forne frue Anne till Nestbølle gaardtt forbødth thennom att giffue

hannom theres landgilde saaframpt som the wille haffue hinded wendस्कaff oc giiffue thet dubeltt wdh, men the ander smaaredsell thennom befoell hun thennom att giiffue Iens Iørgenssen, oc the hagde sagtt, att ingen hagde befattett seg mett thennom ander endh forne frw Anne etc., som samme breffue yththermere wduiser oc indheholder, om huilcken sag the gaff thennom i rætte paa begge siider. Tha epther tiltall, giensuor etc. sagde vii ther saa paa fore rette, att forne Iens Iørgenssens indforsell bør wedh magtt att bliffue oc hannom samme gaarde att nyde, saa lenge frue Anne Clauses mett logen oc rigens deelle deller hannom ther wdh oc gjør hannom fylleste fore kosth, the ring oc skadegieldtt epther sitt ridebreffs lydelse, men hues frue Anne, her Iahan Wrnes, haffuer frue Anne Clauses tilattalle wti then sag fore thet magskiiffte, ther gaa om saa mөгitt, som rett er. Datum Ottonie die Ioannis baptiste, præsentibus her Probiørn, her Tygge Krabbe, her Offue, her Holgertt, her Knudh Bille, her Magnus Gyllenstiern, Magnus Munck oc Knudh Gyllenstiern.

Odense 24. Juni 1539.

Jens Jørgensen Mylting til Egeløkke (Bøstrup sogn) imod sandemænd paa Langeland.

Ang. at sagsøgte har svoret sagsøgeren og flere gode mænd skyldige i hærværk, fordi de har foretaget indførsel i 2 gaarde i Fæbæk og 1 gaard i Bøstrup, som tilhører fru Anne Dyre¹⁾, medens det for sandemændene er oplyst, at de tilhørte Søren Stampe.

Sagsøgeren oplyser, at fru Anne Dyre, da indførslen fandt sted, havde erhvervet gaardene fra Søren Stampe, at hun havde dem i sin besiddelse, og at hun oppebar deres landgilde. Sandemændene dømmes nederfældige, sagsøgeren og ridemændene frifindes for hærværk, og indførslen opretholdes, indtil fru Anne Dyre deler ham ud og fyldestgør ham for kost, tæring og skadegæld.²⁾

H. 2-3 fol 47r—47v.

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 139 = 1537).

²⁾ Jfr. foregaaende dom.

Iens Iørgenssen tiill Eygelycke oc
sandemendh aff Lawyndh.

Wor skickett fore oss Iens Iørgenssen oc hagde i rette steffntt sandemendtt aff Lauendtt, fore the swore hannom oc flere godemendh herwercke offuer, som waare mett att indføre hannom y nogett aff frue Annes godz tiill Nestbøll mett wore breffue epther riigens rett oc forfylling, som er two gaarde i Febeck oc en i Bostrup, oc mente, att the suore wrett. Ther tiill swarett for^{ne} sandeme[n]dtt, att then tiidh the waare tilfuldt att swerrige samme herwercke, tha wor Seuren Stampes budh hoss thennom tilstede mett ett breff, lydendes att for^{ne} Seuren Stampe hagde bydtt seg samme gaarde tiill noger aar siiden aff Halste closter etc., oc fore the hagde verett i hans gods, ther fore suore the thennom herwercke offuer etc. Ther tiill swarett for^{ne} Iens Iørgenssen, att for^{ne} frue Ane hagde faatt samme 3 gaarde af Seuren Stampe fore anditt godz ligendes i Siellandtt, oc hun hagde samme 3 gaarde vti rolig heffdt, ther handtt lodh seg indføre, oc the, ther wti bode, waare hinds wgedags mendh oc gaff hinde theres landgilde oc all anden smaaredsell oc ingen andenn, oc hun hagde holtt thennom frii fore all k. tynge, huilkett handtt oc strax beuiste mett ett stockeneffndtt oc ett tings wittne aff Nørherritzting, att saa wti sandhett wor, oc for^{ne} 3 mendh, som boo wti samme gaarde, hagde oc seluff bestaett inden tinge her (?) etc., huilckett oc for^{ne} sandemendh herre fore oss nw seluff bestode, om huilcken sag the gaff thennom i rettæ paa begge siider. Tha epther tiltall, giensuor etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att for^{ne} sandemendtt haffue sworett wrett oc bør ther fore nederfelliige att were, oc for^{ne} Iens Iørgenssen, hans rideme[n]dtt oc theres metffylgere att were quitt fore the herwercke, oc Iens Iørgenssens forfylling wedh magtt att bliiffue oc att nyde for^{ne} 3 gaarde, tiill for^{ne} frue Anne mett logen oc rigens deelle deller hannom ther wdh oc gjør hannom fyllest fore kost, thering oc skadegieldtt epther sitt ridebreffs lydelse. Datum Ottonie die Ioannis baptiste, præsentibus her Tygge Krabbæ, her Probiørn, her Offue, her Axell Wgerup, her Holgertt, her Knudh Bille, Magnus Munck, Erick Erickssen, Knudh Perssen oc Per Ebbessen.

Odense 16. Juni 1539.

*Anders Jacobsen Biørn imod fru Lene Hak, hr. Hans Kraf-
ses enke.*

*Ang. sagsøgtes broder, afdøde Christoffer Haks gæld ved
hestehandel.*

*Sagsøgte anerkender sagsøgerens fremstilling af, hvorledes
gælden er opstaaet, og dømmes i overensstemmelse hermed.
Intet hensyn taget til hendes ubeviste paastand om, at gælden
var berigtiget ved levering af andre heste, men der forbe-
holdes hende ret til under en senere sag at bevise et evt. mod-
krav i denne anledning.¹⁾*

H. 2-3 fol 47v.

Anders Iacobssenn oc frue Lene, her Hans Krassis.

Vor skickett fore oss Anders Iacobssen oc hagde i rette
steffnt frue Lene oc tiltalliitt hinde fore en hest, som handtt
solde hindes broder Chrestoffer Hack fore 50 ge, oc en hest,
som wor hans haldellen, som hun solde fore 18 engiilotther,
huilckett hun selluff bestodh, oc forn^e Anders Iacobssen strax
beuiste fore oss. Ther tiill suarett frue Lene oc mente, att
Anders Iacobssen hagde oc faatt noger heste aff forn^e hindes
broder Chrestoffer Hack, saa hun mentte, atth the andre heste
skulle were ther mett well betallitt. Tha sagdes ther saa paa
fore rette, att forn^e frue Lene bør att giffue oc fornøye forn^e
Anders Iacobssen forn^e 50 ge oc 9 engiilotter, oc hues frue
Lene kandh skellig beuise, att Anders Iacobssen wor hindes
broder skyldug, thet skall handtt staa hinde til rettæ fore oc
hinde thet strax fornøye. Datum Ottonie secunda feria ante
Botulphi, her Axell Bragde, her Holgertt, her Axell Wgerup,
her Magnus Gyllenstiern oc Magnus Munck.

Odense 17. Juni 1539.

*Mads Iversen i Ryde imod mester Iver Juel, domprovst i
Ribe.*

Ang. udvisning af fæstegaard.

*Udvisningen opretholdes, da sagsøgeren har misligholdt
sine forpligtelser og i denne anledning er blevet fordelt. Paa*

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 211 og s. 226).

kongens bøn frafalder sagsøgte tiltale mod sagsøgeren for at have begaaet hærværk, saafremt sagsøgeren undlader at foreulempe den nye fæster.

H. 2-3 fol 48r.

Mattz Iffuerssen i Rye oc
mester Iffuer Iull, domprouist wti Riipe.

Wor skickett fore oss Mattz Iffuerssen oc beclagitt, att mester Iffuer Iull haffuer ladett wdkaste hannom aff then gaardtt, handtt wti boedhe, oc mente, thet vere giortt mett wrett, oc beuiste mett ett wittne, lydendes att sex syns mendtt hagde wittnett, att hans gaardtt wor holdett wedh magtt etc. Item ett anditt wittne aff Bordberg kyrcke, lydendes att handtt hagde wdgiffuett hues, som handtt wor forne mester Iffuer Iull plictug, oc thet, som igienstodh etc. Item ett anditt wittne, lydendes att handtt hagde tilbodett tiill tinge, saa handtt wiillæ giffue forne mester Iffuer allt, handtt formotte, paa thet handtt maate besidde samme gaardtt, handtt wti boedh, mett flere ordtt etc. Ther till swarett forne mester Iffuer Iull, att samme Matz Iffuerssen sad hannom offuerhørrig fore oc icke hagde wdgiiiffuitt hans landgille till rette tidhe, icke heller ydhtt hannom swyn oc gesteri oc graffuitt holgrøff y kyrckens engh oc leyett agger oc eng bortt fraa gaarden, oc ther fore hagde handtt ladett hannom fordeelle baade fore hoffuittgiieldtt oc faldzmaall oc logliigen wduisth hannom, och ther fore er hannom logligen herwercke offuersuoren, oc sadh siiden offuerhørrig 6 wger, som handtt allttammen beuiste fore oss mett breff oc siigell etc. Tha ephther tiltall, giensuor, breffue, beuisning oc sagens leylighet sagde wii ther saa paa fore rette, att forne Mattz Iffuerssen, som saa loglig fordeeltt er, icke bør att haffue eller beholle then gaardtt, men røme then oc were then wbeuarett, som thet seg bør, dog fore wor bønns skyldtt, att thett kundhæ bliffue tiill wiillig oc vensckap emellom forscreffne Mattz Iffuerssen oc Iørgen, som gaarden nw fest haffuer, oc forne Mattz Iffuerssen skall her ephther were gaarden oc forne Iørgen aldellis wbeuarett, tha offuergaff forne mester Iffuer all syn faldzmaall wti then sag, dog saa om handh these forne artickell

wbrødelig¹⁾ y alle maade, som forscreffuett staar. Datum Ottonie tertia feria ante Ioannis baptiste, præsentibus nogle aff wortt elskelige raadh oc godhe mendh.

Odense 25. Juni 1539.

Hr. Axel Brahe imod mester Torben Bille.

Ang. sagsøgtes gæld paa 2250 mark til afdøde fru Cecilie Brahe, for hvilken der er udstedt beseglet brev.

Sagsøgte, der ikke møder, dømmes til inden 6 uger at betale den sagsøgeren tilkommende del af gælden.²⁾

H. 2-3 fol 48r—48v.

Her Axell Bragde.

Vor skickett fore os her Axell Bragde oc hagne i retthe steffntt mester Torbiørn Biilde fore syn anpartt wti 2 tusindtt 250 marck i danske huide, 4 huidsker, dubelsker oc syslinge, som handtt hans syster frue Citzell Bradesdaather plictug wor, oc handtt haffuer hans mett flere gode mendtz opne besegliitt breff paa etc., oc fornæ her Ax[el] Bragde haffuer nw herre forbiidh, siiden att thenne almyndelig herre dag først paa gick, oc huer dag bodett seg fore oss wti alle retthe, oc ey fornæ mester Torbiørn Biilde eller nogen paa hans wegne her møde wiille att pleye rett wti then sag. Tha sagde wii ther saa paa fore rette, att fornæ mester Torbiørn Biilde bør att giiffue oc fornøye fornæ her Axell Bragde samme syn anpartt wti fornæ swm pendinge epther hans breffs lydelse inden sex wger her nest eptherkommendes. Datum Ottonie quarta feria post Ioannis baptiste, præsentibus nogle aff wortt elskelige raadh oc gode mendh.

Odense 8. Juni 1539.

Christiern Lauridsen imod Hans Brun, borger i Odense.

Ang. en gaard smstds. skænket til st. Knuds alter i Albani kirke af sagsøgerens morbroder, og som nu efter kapellanens død paastaas at skulle tilfalde sagsøgeren.

Gaarden tildømmes sagsøgte og dennes arvinger i henhold

1) Herefter udstreget: ho....

2) Jfr. F. 2 fol 5r.

til kongebreve og gode mænds domme mod afgift til hospitalet smstds., indtil anden bestemmelse træffes om saadant købstadsgods, som er givet til vicarier.¹⁾

H. 2-3 fol 48v—49r.

Chrestiernn Laurissenn oc Hans Brun,
borger i Ottensæ.

Wor skiickett fore oss Chrestiern Laurissenn oc hagde i rettæ steffntt Hans Brun oc tiltalliitt hannom fore en partt wti thenn gaardt, handh wti boer, som wor giiffuen tiill s. Knudtz alther y s. Albani kyrcke, oc ther pleydhæ att gange wdaff aarlig skyldh, oc berettæ, att hans moderbroder her lens Eggertssenn, som wor cannyck her y Ottense, hagde stiffthett oc funderett ett vicarii wti s. Albani koer her i Ottensæ oc giiffuitt ther godts tiill, oc en partt aff samme gaardt, Hans Brun wti boer, wor ther oc tilgiiffuitt, som fundatzenn²⁾ ther om ytthermere wduiser oc indeholler, oc ytthermere berette, att capellannen, som samme vicarii wti forlening hagde, er nw dødth oc affgangen, oc menthæ ther fore, att godzitt burdhæ att komme hannom tiill mett flere ordtt etc. Tiisligeste tiltalliitt hannom fore en dom, som oss elskelige Erick Kromedige mett flere godhemendh hagde wdgiiffuitt, fore att the hagde dømptt then skyldtt, som aff samme partt aff Hans Bruns gaardt aarlig gange, skulle her epher att giffues tiill hospitalliith i Ottensæ etc., oc mentæ, att hannom wor ther mett skeedh wrett. Ther tiill swariith fornæ Hans Brun oc i rettæ lagde ett hogborn fyrstes k. Fredericks wor kiere herre faders (salig mett gudh) hans breff³⁾, lydendes att hans naade hagde wntt oc tilladett fornæ Hans Brun, hans hustrw oc theres arffuinghæ att nydhæ, bruge oc beholle fornæ gaardt, handtt wti boer, mett huse oc all syn rette tilligelse inthett ther aff wndertagett i noger maadhæ mett saa sckeell, att the selffuer skulle bygge oc forbedre samme gaardt oc holle then wedh magtt oc giiffue ther aff aarlig tiill fornæ alther i s. Albani koer 3 marck dan-

¹⁾ Ny dom i sagen se: H. 2-3 fol 57v (1543 12. Juni).

²⁾ Rep. 2. V 8802 (1499 3. Maj).

³⁾ Fr. I's Reg. s. 171 (1528 23. Juli).

scke pendinge tiill godhæ redhæ om paascke tiidhæ. Tiisligeste ethth dombreff, som Erick Kromediige, Iørgen Quitzow, Anders Emichssen, Iahan Brockenhus mett flere hagde wdgiffuith, lydendes att the hagde tildømppt Hans Brun, hans hustrw oc theres arffuinge arffuinge epther arffuinge att nyde brughæ oc beholle fornæ gaardtt mett hus oc all syn rettæ tilligelse epther hans breffs lydelse, oc hues pendinge, som handh wdgiff[uet]t¹⁾ haffuer tilforne tiill fornæ alters vicariie, som er 3 marck, thennem skall handh, hans hustrw oc theriis arffuinge her epther giffue aarlig tiill hospitalliitt wti Ottense wden hindher eller giensigelse, saa lenge wii anderledes wille sambtyckæ om kiøbstatt godtz, som saa tiill vicarier giffuitt er etc. Framdellis i rettæ lagde handtt vortt eygitt stadfestelse²⁾, som epther vor eygen befalling wdgangen wor, lydendes att vii haffue fulltbyrdtt oc sambtykt oc stadfestett fornæ vor herre faders breff oc godemendtz dom vedh theres fulde magtt att bliiffue, som the vduiser oc indeholler, om huilcken sagh the gaff thennom i alle rettæ paa begge sidher. Tha epther tiltall, giensuor, breffue, beuisning oc sagens leylighett sagde vii ther saa paa fore rettæ, att fornæ Hans Brun, hans hustrw oc theres arffuinge arffuinge epther arffuinge bør att nydhæ, bruge oc beholle fornæ gaardtt mett hus oc bygningh oc all syn rette tilligelse epther vor herre faders, vortt eygiitt oc godemendh breffs lydelse oc giffue ther aff aarlig till hospitalliitt 3 march epther fornæ godemendtz doms lydelse, saa lenge vii anderledes sambtycke om slig kiøbstedh godtz, som saa till vicarier giffuitt er. Datum Ottonie dominicam [!] post corporis christi, præsentibus her Offue, Magnus Munck oc Iacob Brockenhus.

1) Sidens øverste hjørne er beskadiget.

2) Da. Kancellireg. 1535—50 s. 88 (1539 15. April).

Regiister paa the domme aar etc. 1540,
som wdgick, ther k. mats. laa wti Ottense.

Odense 30. April 1540.

Jens Gregersen i Søbygaard (Søby sogn) imod Hans Sadelmager, borger i Svendborg.

Ang. arrest i et skib i anledning af, at sagsøgeren under Grevens Fejde havde paataget sig at føre en ladning salt til Ærø, hvor den var blevet frataget ham.

Arresten ophæves, da sagsøgeren havde udført, hvad han havde paataget sig, og ladningen derefter blev frataget ham mod hans vilje. Sagsøgeren henvises til at rejse sag imod den mand, der tilegnede sig saltet.

H. 2-3 fol 49v—50r.

Iens Gregorisenn y Subygaardt paa Erre
och Hans Sadelmagher, borgher y Swinborgh.

War skickett for os paa wortt retthertingh Iens Gregorisen y Subygaardt paa Erre och haffde y retthe steffnett Hans Sadelmagher, borgher vti Swinborgh, och tiltalett ham, for handh haffde nw nyligen ladett beslaa ham en skude fore met wretthe for Foborgh oc giordt ham ther offuer skade, kosth oc tæringh. Ther till swarede fornē Hans Sadelmagher, atth handt nogen tiidt siiden forleden vti thenne framfarne feyde haffde antwordett fornē Iens Gregorissen nogett sa [It]¹⁾, att handt skulde føre ham samme salt till Erre och liggett ther vti en haffn etc., och ther wdoffuer bleff samme hans saltt borttaget, saa handt fick ther aldrig inthet aff igien, och ther fore haffde handt ladett samme skude beslaa oc mienthe, att fornē Iens Gregorissen var plictugh att staa ham till retthe for samme saltt, hand ham saa antwordett haffde. Ther till suarede fornē Iens Gregorissen, att handt indførde samme saltt vti en haffn for Erre epther hans egen befalingh, och ther ha[n] diidt kommen var, tha kom Skack van Anfeldt och togh samme saltt fraa ham emodt hans villie, for thet haffde hiemme vti Swinborgh, och theres borgher skulde tiilforne vær itt paa Erre och plusterett theres gaarde och

1) Sidens kant er beskadiget.

gotz etc., och y retthe lagde ett obne besegelt breff, som forne Skack van Anfeldt haffde sielff beseglett och wdgiffuett, liudendes att handt haffde bekiendt, att handt haffde tagett 20 ter saltt aff Ienss Gregorissens skude, som skulde hørett hiemme vti Swinborgh, for theres borgher haffde plustherett fraa them paa Erre etc., och satthe vti retthe, om ham burdhe ther wdoffuer att liide skade eller till retthe att staa, efftherthii thet skiedde ham emodt. Ther till suarede forne Hans Sadelmagher, att samme salt bleff ham fraa tagett, siiden the haffde foett wortt leyde breff vti theres bye, som handt haffde breff och segell paa och mienthe ther fore, att ham war skiedt wrett met flere ordt och taale, them ther om emellom var, om huilcken sagh the gaffue them vti retthe paa begge siider. Tha epther tiltale, gienswar och sagens leilighedt sagde wii ther saa paa for retthe, att eptherthii forne Iens Gregorissen saa framførde samme saltt vdi haffnen, som ham befalett var, och thet ther offuer bleff tagett emodt hans minde, tha bør ham for then sagh aldielis qwitt och frii att være wden alle ythermere tiltale och ey effther thenne dagh ther fore till retthe att staa vdi nogher made, och thesligeste bør ham quitt och angerløs att være for then besettingh, hans skude ther offuer saa bleff besatt vti, och ey ther fore ythermere till retthe att staa, men hues forne Hans Sadelmager haffuer Skack van Anfeldt ther ythermere fore till att tale, ther gaa om saa møgett som retth er. Datum Otthoniæ feria sexta post cantate anno etc. 1540, præsentibus Mogens Mwnch, Peder Ebbesen, Oluff Mwnck och Christoffer Iahansen etc.

Odense 24. April 1540.

Apolonie Knudsdatter Jude med lavværge imod Peder Hansen i Kolbjerg (Vissenbjerg sogn).

Ang. sagsøgtes benægtelsesed i faderskabssag.

Sagsøgtes ed underkendes, og han og hans mededsmænd idømmes bøder efter de foreliggende beviser, herunder at sagsøgte havde ført forhandlinger om forlig med sagsøgerens nærmeste slægtninge.

H. 2-3 fol 50r—50v.

Appollonie Knwdzdatter met hennes lagewerie
och Peder Hansenn vti Kolbiergh.

War skickett Appollonie Knwdzdatter met hennes lagewerie paa then eene och haffde for os vti retthe steffnett Peder Hansen y Kolbiergh paa then anden siide, och beretthe forne Appollonie Knwdzdatter, att forne Peder Hanssen haffde beliggett henne, then stundt hwn tienthe ham, och hwn fick barn vedt ham, och siiden gaff ther lough fore, att samme lough icke var giordt met retthe. Ther till swarede Peder Hanssen, att hwn haffde sagdt ham wsandt paa, och ther fore haffde hand giordt syn wernn. Tha framgick Nis Bassii vdi Kolbiergh och vitnede met opracthe fingre, att thet var ham fuldt vitterligt, att ther var en modhe vti Kolbiergh emellom Knwdt Iude och Hans Iude, som er Appollonie Knwdzdatters fader och broder, paa then eene, och forne Peder Hanssen paa then anden siide for samme sagh. Tha vorth the saa neer forlicthe, att ther som Peder Hanssen haffde talett Oluff Iudes mindhe paa os elskelige Anthonnis Bryskes, wor mandt och tienners wegne, tha skulde thet aldielis være en afftalen sagh emellom them emellom them [!] for then sagh. Framdielis vitnede Iørgen Knwdssen wti Skoffby, att handt hørde och saae, att Hans Iude, Appollonie Knwdzdatters broder, sagde till Peder Hanssen, att ther som forne Peder Hanssen vill giffue ham en iockemdall offuer then deell, handt haffde loffuett hans søster, tha wilde handt være till fredz for then blysell och hoenhed, handt haffde ther aff, att hans søster war beliggen. Sammeledes wandt och Oluff Iude vti Margaardt, att two mendt, som var Ies Nielsen vti Kwlbiergh och Nis Basii ther sammestedz, haffde sagdt for ham, att the haffde værirt offuer then forliigelse emellom them, tha løb thet vedt hundrede march och meere, som Peder Hanssen haffde loffuett henne. Wonde och 3 qwinder, som var hoes henne, then tiidt att barnett bleff født. Tha attspurde the henne vti hennes største nødt och badt henne siige sandingen, hwem fader var att barnett, thii att thet var till fare, att hwn icke kunde komme ther fraa met liffuett, tha swarede hwn, att hwn vilde ther paa døø, att Peder Hanssen vdi Kwlbiergh och ingen anden var fader att thet barnn

met mange flere ordt och tale, them ther om paa bode siider emellom var. Tha epther tiltale, gienswar, bewiisninger och sagens leilighedt sagde wii ther saa paa for retthe, att then sagh bør att henghe hoes fornæ Peder Hanssen vdi Kwlbierrgh, och then loug, som handt saa giffuett haffuer, bør att være nederfeldugh, och handt och hans lougsmendt att bøde och stande ther fore till retthe epther vore recessis¹⁾ liudelse. Datum Otthoniæ sabbato post iubilate, præsentibus Iahan Friiss canceller, her Prebiørn, Eriick Krumdige, Peder Ebbesen, Iørgen Quitzow oc Iacob Brockenhuse etc.

Odense 13. Aug. 1540.

Kronens og gode mænds tjenere i Birkende imod samme i Røjerup, Lavindsgaard og Rønninge.

Ang. fællend i Skiftemose (Birkende sogn) og Langeskov (Rønninge sogn).

Det seneste af sandemænd svorne markskel dømmes at blive ved magt.

H. 2-3 fol 51r—51v.

Kronens och godemendz tienere y Birckinge
och kronens och godemendz tienere vti Røruppe,
Laffuendz gaardt och Rønninghe.

Var skickett for os paa wortt retthertingh wore och kronens och godemendz tiennere vdi Byrckinge paa then eene och wor och kronens och godemendz tienere wdi Røruppe, Laffuendzgaarde och Rønninghe paa then anden siide, om langsom tretthe, them emellom væritt haffuer for theres fellede och gresgangh vti Skiffthemose och Langeskoff, och ett tough, sandemendt ther paa giordt haffuer och giordt marckeskiell emellom fornæ byer etc., epther som then sag for os indsatth var epther thet wor befalings breff, som wii haffde tiilscreffuet os elskelige Eriick Krumdige, Iørgen Quitzow, Anders Emicksenn, Eyler Rønowff met flere godemendt att grandske och forfare leiligheden ther om och endeligh skillie them att till mindhe etc., och fornæ godemendt epther

¹⁾ Københavnske reces 1537 § 6.

samme wore befalingh haffde møtt paa aastederne och giffuett alle lodzeygerne logligen adwarsell ther att møde och andendagen att skillie them att till minde eller retthe her vti Otthense etc., och ther the then tiidt hiidt kommen vare paa alle siider, tha for sagens twilactiighedz skyldt, och manghe attskiellige breffue opthe ther paa y retthe haffde wæritt, och somme twertt emodt huer andre, huilcke breffue wii annammede till os paa wortt slott Nyburgh nogen tiidt siiden forleden, att the ey ythermere skulle komme vti retthe eller ther epther viidere grandskis y then sagh, for sligh leilighedz skyldt haffde fornæ godemendt indsatt then sagh for os, naer wii først ther epther hiidt till landett personligen kommendes wordhe, och alle lodzeyger tha for os att møde, och huer bunde tiilsiige syn husbunde, iorddrothen till att møde for os, som och iorddrothen sielff then tiidt vedt togh, och nw y goer møtthe Byrckinge mendt och bødt them vti alle retthe for os, och ey Lawindzgaardtmentd eller Røruppementd then tiidt tilstede var. Tha gaff wii personlige wor och riigens cancellere os elskelige Iørgen Owitzow befalingh paa thet nye att giffue steffninge vti then sagh och tiltage segh wortt elskelige raadt her nw nerverendes tiilstede och fultgiøre fornæ wor befalings breff och skillie them endeligh att till minde eller till retthe. Tha grandskede och forfære wii om samme sandemendz tough och marckeskiell och om thet gierde, Byrckinge mendt haffde sath och indgiardt theres march och fellith, som the mienthe, the met lougen well giøre matthe, efftherthii the giffue ther gifft och skyldt wdaff, och var samme gierde dog nederlagdt langh tiidt tiilforne, thii Røruppe mendt och Rønninghe mendt mienthe seg att haffue greesgangh och fellett emodt them, dogh the er wdswoen och ey kunde bewiise att haffue nogett inden samme marckeskiell, mett mange ordt och tale them emellom forløb, och gaff the them vti retthe paa alle siider. Tha epther tiltale, gienswar, och sagens leilighedt sagde wii ther saa paa for retthe, att thet sandemendz tough och marckeskiell, som sandemendt nw siiste gangh och tiilforne sworet och giordt haffue, thet bør wedt syn fuldt machth att bliffue och huer bye och lodzeyger ther epther syn lodt och rettiighedt att nyde, bruge

och beholde och Byrckinge mendt, Lauindzgaardt mendt, Røruppemendt och Rønningsmendt huer att heygne och indgierde theres fellitt och gresganh, om them løster, saa wiith som sandemendt them logligen tilsworett haffue. Datum Otthoniæ die veneris post Laurentii anno etc. 1540, in presentia domini regis presentibus her Axel Bragde, her Trudt Viffstandt ridder och Peder Ebbesenn.

Odense 14. Aug. 1540.

Niels Olsen i »Taarudt« imod Joachim Dam (foged paa Skjoldenæs¹⁾).

Ang. opfyldelse af en tidligere dom og et forlig om erstatning i anledning af en øksnehandel samt om skriver- og madpenge.

Sagsøgte dømmes til inden 6 uger at erstatte sagsøgeren dennes tab paa øksnehandlen og til at tilbagebetale de uretmæssigt oppebaarne skriver- og madpenge.

H. 2-3 fol 52r—52v.

Niels Olsenn y Taarudt och Ioachim Dam.

Var skickett for os paa wortt retthertingh Niels Olsenn y Taarudt och haffde y retthe steffnett Ioachim Dam och tiltalett ham, for handt icke haffde fultgiordt then dom och contracth, som nogen tiidt siden forleden wdgick them emellom paa vortt slott Kiøbenhaffn, liudendes eblandt andre articler att fornæ Iochim Dam bør att betale, hues bewiiselig skade, Niels Olsen met dannemendt bewiise kandt, att handt haffuer foett for the øxen, handt kiøpthe for then kiøbmandt aff Riipe, och Iochim Dam twingthe ham the 20 iochemdaler aff till tinghe, att thet skulle haffue væritt hans pendinge, Niels Olsen kiøpte fore, och beretthe fornæ Niels Olsenn, att handt haffde foett 40 marcks skade ther paa, som handt vilde giøre bewiiselig, och thesligeste tiltalede ham paa menige herritz mendz vegne y Ringstedherret for nogen scriffuer pendinge och madt pendinge, som the skulle haffue giffuet ham vdi skatten, och the saadanne pendinge ey vare vanth

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 234—36).

tiilforne att wdgiffue, som forne vor dom och contracth och saa paa liuder, till huilckett forne Iochim Dam swarede, att hoffuedswmmen aff samme contracth och dom war fultgiordt, och huess scriffuerpendinge och madpendinge saa wd-giffuet var, them skulle scriffueren haffue vpborett, och mienthe ham burde icke ther fore till retthe att staa, met flere ordt och taale them emellom var. Tha epther tiltale, gienswar och sagens leilighedt och epther forne vortt dom och contractes liudelse sagde wii ther saa paa for retthe, att forne Iochim Dam bør att igiengiffue och betale forne Niels Olsen huess skade, som handt bewiise kandt, att handt haffuer foedt paa samme øxen, och bør att haffue thet y hans minde inden sex wgher epther wor recesis¹⁾ liudelse, och thesligeste hues scriffuer pendinge och madt pendinge, som handt saa op boret haffuer, bør ham och igien att giffue och haffue thet wdi hans minde epther forne wor recesis liudelse. Datum Otthoniæ sabbato post Laurentii, præsentibus Iahan Friis, her Axell Bragde, her Anders Bilde, her Trudt Vlfstandt, her Maghens Gyldenstiarne etc.

Odense 26. April 1540.

Peder Mortensen Brok i Barløse imod Jep Bentsen smstds. Ang. 4 joachimsdaler og 4 mark, som sagsøgte har forpligtet sig til at betale for ulovligt rørsøkær i Puggemølle dam (Barløse sogn).

Sagsøgte tildømmes at betale pengene paa sin husbond Anders Johansens (Lindenov?) vegne i henhold til sin skriftlige forpligtelse og et tingsvidne om det ulovlige rørsøkær.

H. 2-3 fol 52v—53r.

Per Morthenssen y Barløse och Iep Bendsenn.

Var skickett for os Per Morthensenn y Barløse och haffde y retthe steffnett Iep Bendsenn och tiltalett ham for 4 iocemdaler och 4 marc pendinge, som handt ham plictig var paa syn husbundz Anders Iahansens vegne for ett lagsøgelse maall, handt haffde giordt offuer ham, for handt haffde slaggett wiidere y Puggemølle dam, endt hans deell var, och thes-

¹⁾ Københavnske reces 1537 § 10.

ligeste for nogett skorett tag, handt haffde bortt tagett etc., och y retthe lagde ett tingswitne aff Bogherritz tingh, liudendes att 8 mendt haffde vitnede, att 4 dannemendt haffde siwnett och seett for^{ne} Pugemølle dam, att for^{ne} Iep Bendsenn haffde wiidere wdslagett ther y for^{ne} mølle dam, endt hans reensbrødre giordt haffde, och thesligeste borttagett ther nogett skaaren siwe fangh y samme mølledam etc. Sammeledes ett lagsøgelse breff liudendes att for^{ne} Per Morthensen haffde loglige lagesøgth for^{ne} Iep Bendsenn till for^{ne} Bogherritztingh for samme sagh. Thesligeste y retthe lagde handt ett for^{ne} Iep Bendsens eygen beplichelsebreff, liudendes att handt haffde beplichet segh att giffue for^{ne} Per Morthenssen samme 4 iochemdaler och 4 marck for samme sagh met flere ordt etc., och satthe Per Morthensen vti retthe, om Iep Bendsen ey burde att fultgiøre ham paa syn husbundz vegne samme pendinge effther slich beplictelse, och ey for^{ne} Iep Bendssen haffde her noger bewiisningh emodt y noger made, och ey handt kunde sige ney fore, att handt ham ey samme pendinge paa syn husbundz vegne plictugh var, om huilcken sagh the gaff them vti alle retthe. Tha epther tiltale etc. sagde wii ther saa paa, att for^{de} Iep Bendssen bør att giffue och fornøye for^{ne} Per Morthenssen paa syn husbundz vegne samme 4 iochemdaler och 4 marc epther hans eygett beplichelse breff och thet tings witnes liudelse, emeden thet vedt mach er. Datum Otthoniæ secunda feria post dominicam cantate, præsentibus Peder Ebbessen, Iacob Brochenhus och Mauritz Emicksenn.

Odense 25. April 1540.

Mogens Jonsen, Jon Pedersen og Mads Jonsen m. fl. i Magleby imod borgmester og raad i Rudkøbing ved raadsmændene Rasmus Mikkelsen og Jens Kræmmer.

Ang. beslaglæggelse af skibe og ladning i havne uden købstadsprivilegier, efter at der var udstedt udførselsforbud.

Sagsøgerne tildømmes deres skibe og ladning m. m., da de ikke kendte til forbudet, før de indskibede sig, og endnu ikke var løbet ud af havnen, da beslaglæggelsen fandt sted.

H. 2-3 fol 53r—53v.

Ioen Pedersen y Maglebye och Mattis Ionsenn ibid.
met flere theres medfølger

och haffde y retthe steffnett borgemester och raadt y Rutkiøbingh och tiltalede them, fore the nogen tiidt siiden forleden toge theres skuder och gotz fraa them vti Mindes aa och Rystingess haffn paa Møgle grundt, som the haffde indskibbetth och laa paa theres reyse met theres retthe bieringhe och vilde løbett epther theres neeringh, hwortt børren them føyge wilde etc. Ther till swarede Rasmus Michelssen och Iens Kremmere, raadementd vti Rutkiøbingh, paa alle theres medborgers wegne, att thet skulde være wdi wloglig haffner emodt theres priuilegier och byes friehedt och emodt wortt forbudt¹⁾, som y rigett paa lagdt er met flere ordt etc. Ther till swarede fornæ Mogens Ioenssen, Iens Pedersenn och Mattis Ionsenn och y retthe lagde ett høghorne furste konningh Hansis wor kyære herre faderbroders breff saligh met gudt, liudendes att hans nade haffde vntt och tillatt bønderne paa Lange-landt att segle met theres eygett gotz, som the tiilforne giordt haffde, som samme breff ythermere wdwiiser. Thesligeste bewiiste the, att the ey aff wisthe, att wortt forbudt var wdgangen, førre theres gotz var indskibbetth, och ey the ware wdlobne aff samme haffner, och thesligeste bewiiste, att the haffde wdgiffuett theres toldt, som the alle tiidt giøre, och y thet som the saa stille y haffwenen laa, kom fornæ Rudkiøbings borgher och tog theres skiib och godz fraa them och setthe y retthe, om them ey burde epther sligh leilighedt att wdgiffue them theres skuder och gotz met flere ordt etc. Tha epther tiltale, gienswar etc. sagdes ther saa paa for retthe, att eptherthii fornæ bønder ey affwisthe, att wortt forbudt wdgangne var, førre the indskibbetth haffde, och the ey haffde nogen stedt wdlobne aff fornæ haffne, tha bør fornæ Rudkiøbings borgher igien att giffue them theres skiibe, gotz och alle behøringh, som the saa fraa them toge, och hues aff samme theres gotz forargett eller forkombretth, thet bør them att igien fornøyge them och haffue thet vti theres minde vti alle madhe. Datum Otthoniæ dominica cantate in præsentia

¹⁾ Jfr. D. Mag. 3. r. VI s. 153 (1538).

domini regis, præsentibus Iahan Friis, her Prebiørn Podebusk, Eriich Krumdige, Peder Ebbesenn, Iacob Brockenhuse etc.

Dokumenter og Akter vedkommende diverse Retssager.

København 25. Okt. 1538.

Niels Lunge imod Erik Madsen Vasspyd til Birkende (Værsløv sogn).

Ang. en gaard i Birkende, som sagsøgte afdøde svoger Jens Daa havde erhvervet fra sagsøgeren imod en gaard i Falster, der siden viste sig at være pantsat.

Mageskiftet dømmes ved magt, da Jens Daa ved brev havde forpligtet sig til at skadesløsholde sagsøgeren for indløsningssummen. Jens Daas arvinger dømmes til at opfylde dette brev.¹⁾

Dok. nr. 1.

Giøre alle witterlight, att aar effther gvds byrdt 1538 fredagen nest effther sancti Seuerini dagh paa wortt slott Kiøbenhavn nerverendes oss elskelige a. b. c. etc. wor skickett oss elskelige Niels Lvnnghe, wor mandt oc tienere, paa then ienne oc haffde wdti retthe steffndt oss elskelige Erik Mattssen till Birkinge, wor mand oc tienere, paa then anden side for ienn gaardt wdti Birkinge etc. Ther till suarede fornē Erik Mattssen, att noget tiid siden forleden haffde hans svager Iens Daa giordt iett mageskiffte mett fornē Niels Lvnnghe oc giffvett hannem ien gaardt wdti Falster fore samme gaardt wdti Birkinge. Ther till suarede fornē Niels Lvnnghe, att then gaardt wdti Falster wor wffrii oc stod till pantt, oc hand then selff haffde indløst for noget pendinge, oc wdti retthe lagde iett fornē Iens Daaes breff, lydendes att hand kiende segh att were Niels Lvnnghe saa manghe pendinge skyldige, som hand samme gaardt fore indløst haffde, oc ther till 2 nobell, ien Henriks nobell oc ien rosen nobell mett flere ordt,

¹⁾ Jfr. s. 405.

pvnther oc articler, samme breff indeholder oc wdisser, mett mange flere ord thennem ther om paa bode sider emelom wore. Thaa effther tilltalle, giensuare, breffue, beuisninger och oc sagenns leglighet wortt ther saa paa saght for retthe, att thet mageskiffthe, som saa giordt er, bør wed macht att bliffve, oc Iens Daaes arffvinnghe bør thet breff att fvltgiøre, som Iens Daa Niels Lvnde [!] giffvett haffuer a-paa the pendinge, som Niels Lvnghe then gaardt fore indløst haffuer-a, wdti alle mode, som thet indehollder oc wduisser. Giffvett aar, dagh, som forscreffuit staar wnder wortt signett.

Ad mandatum domini regis propria in præsentia consiliariorum regni.

Odense 8. Juni 1539.

For kongen og rigsraadet rejses spørgsmaal om, hvorvidt indløsning af panter, der er stillet, inden møntforringelserne satte ind, skal ske i den nu anvendte mønt eller i den oprindelige.

Udtalt, at disse panter skal indløses med saadan mønt, som var »giengæ oc gieff«, da pantet blev stillet, eller, saafremt saadan mønt ikke kan skaffes, med dennes værdi i guld eller sølv.¹⁾

Dok. nr. 2.

Wii Chriistiann mett guds naade Danmarcks, Norges, Wendens oc Gottes koning²⁾), hertug i Sleswich, Holstenn, Stormarnn oc Dytmersckenn, greffuæ wti [Olden²⁾]]borg och Delmenhorst giøre allæ witherliigtt mett thettæ wortt opnæ breff aar epther guds byrdtt 1539 søndagenn nesth epther guds lægoms dag i wor eygenn nerwerelsæ wti wor kiøbstatt Ottensæ nerwerendes os elskelige her Magnus Gøyæ, wor oc Danmarcks riiges hoffmester, Iahann Friis, vor canceler, her Tygge Krabbe, wor marsck, her Prøbiørnn Podebusck, her

a-a) I margin.

¹⁾ Paa dokumentets bagside findes rettertingsseglet D. K. Sig. 80.

Hertil hører to af H. 1 ved fol 111 udtagne, lidt forkortede, men ellers enslydende kopier.

²⁾ Brevet beskadiget, her næsten ulæseligt.

Offuæ Lungæ, her Axell Bragdhæ, her Holgertt Wlffstandtt, her Knudh Bilde, her Knudh Rudh., her Axell Wgerop, her Claus Podebusck, her Magnus Gyllenstiernn rittheræ, Magnus Munck, wor landtzdommere y Noriutlandtt, Erick Bannere, Erick Krwmdiigæ, Knudh Gyllenstiernn och Peder Ebbessenn, voræ traæ mendh oc raadh, vor fore os wti rettæ sætt, om the pandh, som wti wore forfæders framfarnæ kongers¹⁾ wti Danmarcks tiidæ wdsettæ waare, och nw epther thii att wti no-græ¹⁾ aar¹⁾ fore thessæ mangfoldiigæ kriiges løffds mynthenn megiiitt forwandliiith och forringett er, och ther fore bleff wti rettæ satt, om sliigh pante maattæ løssiis fore thenn myntt, som nw giengæ oc gieff er, eller om thennom burdæ att løsiis fore sliigh myntt, som thenn tiidh wor giengæ oc gieff wti riigett, ther samme pante wdsettes. Tha paa thett att mangfoldiig thwiidracktt och wsamdirectiighet, som nw wti riigitt weriith haffuer om sliigh pante gods att indløssæ, maa nederlegges oc affstiilles, sagde wii ther saa paa fore rettæ, att hwilckæ pante, som saa wdsettæ ere och skullæ nw indlosiis, thennom bør att løssiis fore sliigh myntt, som giengæ oc gieff wor wti riigiitt, thenn tiidh att samme pantt wdsettæ vaare epther the pantebreffuis datum, som ther paa giortt eræ, wduiser, och ther som att noyer saadann myntth ickæ bekommæ kandth, tha skullæ mandh sammæ pantt løsæ fore gultth eller søluff vt sliigh myntes werdhæ, som thenn tiidh giengæ och gieffuer waare, ther samme breffuæ vd-gaffues. Datum vt supra nostro ad causas sub sigillo, teste Georgio Quitzow iusticiario nostro dilecto.

¹⁾ Brevet beskadiget, her næsten ulæseligt.

Rigens Forfølgninger

F. 1 fol 1r.

Omnia dat dominus, non habet ergo minus.
Seuerinus Paludanus Ripensis.

F. 1 fol 1v.

Thette haffuer oc konning iæt, at hans breff wppaa ingen mandt giffues, førre endt hand er loglige kierdt paa herritzting oc paa landztingh oc wil ther ey til rætte stande huercken met logh oc ey met bødher, tha skal konning giffue et breff oc biude hannum at rætte inden fempten dage met logh eller met bødher. End kommer hand ey før en then 16. dag, tha skal hand rætthe weder hin, ther offufer hannum kierer, oc bøde bonden en marck, ther breff tog, oc konning tre marck. Om hand ey tha retther, tha giffuer konning andet breff oc biuder hannum at rette inden 10 dage. Om hand kommer ey førre end aa then 11. dag, the giøre bonden ræt oc bøde bonden tuo marck for breff oc konning 3 marck. Om hand ey end tha retther, tha giffuer konning tredie breff oc biuder hannum at rætthe inden 5 dage. Om hand kommer ey før end aa then 6. dag, tha giøre bonden rætt oc bonden 3 marck for breff oc konning 3 march. Siden giffuer konning fierde breff oc kalder hannum fore oc biuder hannum at rætte, saa som nu er melt, oc bøde konning 40 marck i rede penninge, oc wil handt ey tha for konning komme effther the breff, tha wiser konning til aff sin gaardt skellige mendt at giøre bonden ræt oc lade wurde bonden wdth 6 marck aff hans holl penninge for breff, ther hand haffuer tagit, oc konning 40 marck og 9 march for breff, oc mere skal ey aff bonden tages for then sag. End worder thet saa, at noger mandt tager breff paa wsøcht mandt, saa at hand er ey loglige aa tinge kierdt, tha bonden 3 march oc konning 3 march, forthi at hand sagde konning wsanden etc.¹⁾

¹⁾ Jfr. Dipl. Dan. 2. r. III s. 52 (1282 19. Marts).

F. 1 fol 2r.

Registrum causarum regni Daniæ,
incæptum per Georgium Quitzo, eiusdem regni cancellarium.
Anno domini 1536.

Primo registrum terræ Schaniæ, Sunderhallandiæ
et Nørrehallandiæ.

F. 1 fol 2r—2v.

Niels Ienssen till Brotskoff oc Magens Falsther
hagde k. mats. dom wtgiffuit i Kiøbenhaffn 1536 vigilia
omnium sanctorum (31. Okt.), liudendes at Iep Falck till
Spedall schulde wtlegge thennom the 4 gaarde i Egelstedt
wti Fersherrit, som handt wloglig fick indførsell wti aff
Skone landzting. The 3 gaarde tilhørde Magens Falsther, oc
then ene tilhørde Niels Ienssens søsther iomfrw Christendze
Iensdather. Ther epther finghe the huer serdelis

sex wgers paamindelse. Datum Haffniæ secunda feria post
Martini till Skone landzting (1536 13. Nov.), oc siden huer
i seer

Item 15 dages breff. Datum Haffniæ die Anthonii abbatis
1537 (17. Jan.)¹⁾.

Item 10 dages breff. Datum Haffniæ die Blasii episcopi
1537 (3. Febr.)²⁾.

Item 5 dages breff. Datum Haffnie die Valentini episcopi
1537 (14. Febr.)³⁾.

a-Iep Falck till Spedall

tog igenbreff emodt the 15 dages, 10 dages oc 5 dages bre-
ffue, som Niels Ienssen oc Magens Falsther fingæ paa the
4 gaarde i Eggelstedt wti Fersherrit etc. Datum Otthoniæ 1537
die conuersionis sancti Pauli apostoli (25. Jan.).

a-a) Indført paa fol 2v efter den følgende indførsel om hr. Hans
Skovgaard.

1) I stedet for udstreget: Stephani prothomartiris (26. Dec.).

2) I stedet for udstreget: secunda feria post trium regum (8. Jan.).

3) I stedet for udstreget: Agnethæ virginis (21. Jan.).

Niels Ienssen till Brotskouff

fick sex wgers steffning emodt Iep Falcks genbreff paa syn systems wegne om then ene gaardt i Eggelstedt i Fersherrit etc. Datum Ottonie dominica post corporis Christi (1537 3. Juni).

Magnus Falsther

fick sex wgers steffning emodt forne Iep Falcks genbreff paa the 3 gaarde i Eggelstedt i Fersherrit etc. Datum Ottonie dominica post corporis Christi (1537 3. Juni).

Thenne sag emellom Iep Falck, Niels Iensen oc Magnus Falster bleff opsatt tiill samfrender att møde wti Ystedt alle helgens dag, oc tha endeliigen dømme thennom emellom tiill mynde eller retthe.^{a1)}

F. 1 fol 2v.

Her Hans Skowgaardt till Alsberg

fich stadfestelse paa et forligelse breff emellom her Aage Iepssen, electus till Lundt, oc hannom, som her Tyggi Krabbe met flere hagde wdgiffuit paa Helsingborg aar etc. 1529 liudendes paa paa 3500 march, som samme her electus oc Lunde capitell schulle giffue hannom for thet woldt oc faldzmaall, som samme her electus giorde hannom paa Wrams leen, Stubberup leen, Wesby leen oc en gaardt i Skyrpinge emodt then forlening oc indførsell, handt ther paa hagde etc. Datum Haffniæ secunda feria post omnium sanctorum (1536 6. Nov.).

F. 1 fol 3r.

Anno domini 1537

Iep Falck

hagde breff aff Skaane landzting, som her Holgerdt Wlffstandt hagde wtgiffuit, datum 1537 første søgne ting ephther paa-scke (14. April)²⁾, lydendes at Iep Falck hagde loglig deelt

1) Jfr. F. 2 fol 8r.

2) Jfr. Eline Gøyes Jordebog s. 499 og Saml. t. jy. Hist. 1. r. I s. 74.

oc forfult Inguor Henrichssen, borger i Ystedt, 4 sambfeldz ting fore en gaardt liggendes i Ystedt, oc wor Inguor Henrichssen loglig kallit, oc møtthe ingen, som rett wilde pleyge etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Haffniæ quarta feria post visitationis Mariæ (1537 4. Juli).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die Margaretæ virginis (1537 20. Juli).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Petri ad vincula (1537 1. Aug.).

Iep Falck

fick strax breff i thenne sag etc. Datum Haffuiæ quinta feria post assumptionis Mariæ (1537 16. Aug.).

Iep Falck

fick riidebreff i thenne sag emodt Ingwordt Henrichssen, riidemendt Iacob Maurissen, Magnus Falster, Iacob Myre oc Michill Hals etc. Datum Haffniæ quarta feria ante Bartholomei (1537 22. Aug.).¹⁾

F. 1 fol 3r.

Iep Falck

fick stadfestelse breff offwer ett schøde, som her Pouell Nielsen hagde wtgiffuet, lydendes att handt hagde soldt hannem en gaardt liggendes i Østher Wemmynds sogen oc by, som wor giffuen till hans alther i Ystet fore messer oc guds thienste etc. Datum Ottonie secunda feria post misericordia domini 1544 (28. April).

F. 1 fol 3v.

Iep Falck

hagde ett breff aff Skaane landzting, som her Holgert Wlffs-tandt hagde wtgiffuit 1537 første søgne ting ephther paascke (14. April)²⁾, lydendes att Iep Falck haffuer loglig delt oc forfult Magens Falsther 4 sambfeldz ting fore et hundret march, som handt hannom nogre aar siiden lonth haffuer, oc kom

¹⁾ Jfr. s. 397.

²⁾ Jfr. s. 557 note 2.

ingen, som rett wilde pleyge i then sag etc. Ther epher fick handt

15 dages breff . Datum Haffniæ quarta feria post visitationis Marie (1537 4. Juli).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die Margarethe virginis (1537 20. Juli).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Petri ad vincula (1537 1. Aug.)¹⁾

F. 1 fol 4r.

Her Holgerdt Wlffstandt oc her Truedtt Wlffstandt
hagde nogre riigens lagdages breffue tagne i then medell
tiidt, siiden k. Frederiick dødhe, offuer Hermen Weygere, bor-
ger i Malmø, att handt skulle wdlegge her Holgerdt oc her
Truedt Wlffstandt en gaardt ligendes westen i Malmø, som
kaldes Anders Michelsens gaardt etc., oc handt hagde tagitt
genbreff i then sag, oc hun ey lenger siiden forfuldt wor etc.
Ther epher finge thii

sex wgers steffning. Datum Haffnie die Petri ad vincula
(1537 1. Aug.).

F. 1 fol 4v.

Oluff Guldsmet

fick stadfestelse offuer 4 breffue, thet første eth skiøde-
breff, som Peder Taalsen, burgher y Halmstet, hagde wdgiiffuet
wnder gutz aardt 1501, lydendes att handt met sinn hustrues
frii wiilge oc berodt hoff hagde saaldt oc affhendt fraa then-
nem oc bieggens theres arffuinge tiill ewinneliig eyedom oc
tiill hederliig mandt Ioenn Byrgesen, raadmandt i Halmstedt,
oc hans sande arffuinghe sin gadeboedt, som ligghe synden
vdt tiill gadhen y Mattis Willes gaardt, som Peder Hansen
nw vtii boende er, nordhen nest op tiill lens Boles gardt mett
all synn tilligelse, hus oc iordt, gardzrom, som ther tilhører,
bygd och vbigd, inthet wndertaghet, oc kiendes seg at haffue
opborridt fuldt pendinge oc werdt for forne gadeboedt oc
grundt oc tackede hannem fore godt betalling oc beplichtet

¹⁾ Herefter udstreget: her Holgerdt Wlffstandt.

seg oc sine arffuinge, at ther som forne gadeboedt worde forne Ioen Byrgesen eller hans arffuinghe affwndhen i nogher ret, tha beplichtet hand seg oc sine arffuinge forne Ioen Byrgesen oc hans arffuinge so godt en iordt oc hus igenn at giiffue eller oc sin betaling etc. Item thet andhet breff, som Per Andersen oc Cristiern Nielsen, burgemesthre i Halmstet, Claus Dome raadt [!], Lauris Bentsen, kirckewergher oc burgher y Halmstet, met flere hagde vdgifffuet vnder gutz aardt 1512, lydendes att the hagde saaldt, skiøtt oc affhendhet tiill hederliig mandt Ioenn Birgesen, radmand y Helsingøer, nogle perther aff sancti Nicolai iorder, som er furst 1 støcke iordt ligendes offuen y gaardhen, et andhet stiøcke iorderdt liggendes nest østhen op tiill Mettes stue oc 1 stiøcke iorderdt østhen op tiill Kistenne Trogelse iorderdt oc syndhen tiill Pvggaardhen 1 støcke iorderdt, huilcke iorderde the hannum tiilstodhe for syt rette kiøp at nydhe etc. Item thet tredie breff, som Ioen Byrgesen haffde vdgifffuet vnder gudzs aar 1520, lydendes at handt met sin hustrues sambtiøcke hagde soldt och affhendt fra thennem oc theres arffuinge oc tiill Kistenne Perssdatter oc hennes arffuinge alle the parther oc deller, som hand hagde y then gard, hun y bode, ephtersom hans køffuebreff polyder, bode paa thet huss hand kiøpte aff Per Taaldsen oc tisligeste alle the parther, som hand kiøpte aff burgemestre oc kirckewergher, oc tackedt henne for godt betalling etc. Item thet 4., som Lauris Olsen, burgmester y Halmstet, met flere hade vdgifffuet vnder gutz ardt 1537, lydendes at Kistene Trogels hadde weridt paa Halmstet rodhuss oc tilstaaedt, att hun oc hennes søster Mette erffuede en boedt ephther theres frende Henningh Scriffuer y Kiøbenhaffn liggendes samme boedt wiidt Helligesthes, oc Oluff Guldsmet haffuer Mette Per Hansens datter, som then halfue boed tiilffaldt, oc kiendes forne Kistenne Trogelse seg inghen giensigelse at haffue po then halfue boedt, som Oluff Guldsmet po sin hustrues wegne potaller etc., som samme breffue ythermere vduiser oc indeholder. Datum Haffnie dominica cantate (1541 15. Maj?).¹⁾

¹⁾ Jfr. D. Mag. 3. r. VI s. 308.

F. 1 fol 5r.

Peder Skramm paa Knudt Anderssens wegne

fick stadfestelse offuer thuende papirs breffue, thett første wdgiffuitt aff Nørre Asbo herrittz ting vnder gudtz aa[r] 1536, lydendes att Knudt Anderssen hadde indtwordt mett laghefftt Bratholm for kronnens grundt oc hans retthe kiøbthe kiøb etc. Thet andett aff Skaane landtzting datum 1537, lydendes att nogre mendtt hadde wonditt, att Brattholm haffuer legitt tiill kronen wlast oc wkierdt wti tre syndes tiuge aar oc mere etc. Datum Haffnie sancti Lauretz dag (1537? 10. Aug.).

F. 1 fol 5r.

Iep Falck oc andre lodzeygere wti Hannistadt

finge stadfestelse paa ett pergmentz breff wtgiffuit till Lywniesherritz ting 1530, lydendes att Ystadt borgere hadde aldrig hagt theres skoffweyg egemmen Hannistadt marck oc by till theres almyndighet, men egemmen Herritzstedt herritt oc ingen anden stedz etc. Datum Semmershaffn tertia feria ante Michaelis (1537 25. Sept.?).

F. 1 fol 5r.

Fruer Helliig Tagesdatter

fick stadffestelse offuer ethh pergmentzbreff, som Aaghe Bing tiill Dybeck hadde wdgiffuitt wnder gudtz aar 1499, lydendes att Aage Byng hadde wntth Tage Henrickssen tiill Dybeck oc hans arffinge herlighedenn oc forsuor tiill alltt thet kirkegodtz, som hans forelderne hadde giiffuitt tiill Østher Wemindherritz kirke oc presteboerd ibid. etc. Datum Herritzvadtt closter dominica post Francisci (1537 7. Okt.?).¹⁾

F. 1 fol 5v.

Her Trued Wlffstand

hadde k. mts. dom emellom wor borgmester, raad oc menighet wti Wardberg oc hannom, lydendes paa nogen gielddt, som the hannom skyldiig ere for miell, byg oc maltth, som handt thennom lonthh haffuer, oc hannom wor tildømpet. Ther epther fick handt

¹⁾ Jfr. s. 456.

sex vgers paamyndelse. Datum Haffnie sabbato post Bartholomei apostoli (1537 25. Aug.?).

Her Truedt Wulfstandt tog

15 dages breff. Datum Ottonie dominica post Laurerecii (!) (1538 11. Aug.?).

10 dages breff. Datum ibid. tertia feria post Batholomei apostoli (1538 27. Aug.?).

5 dages breff. Datum ibid. vigilia natiuitatis Marie (1538 7. Sept.?).

Her Truedt Wulfstandt

fick strax breff y thenne sag. Datum Sandagger quarta feria post Martini (1538 13. Nov.?).

F. 1 fol 6r.

Her Trued Wlffstandt

hagde k. mts. dom emellom Iens Oluffsen, borger i Wardberg, oc hannom lydendes paa noger gieltdt, som hand hannom skyldiig er, oc hand haffuer hans obett beseglitt breff paa, som hannom wor tildøpmt. Ther ephther fick handt

sex wgers paamyndelse. Datum Haffnie sabbato post Bartholomei apostoli (1537 25. Aug.?).

F. 1 fol 6v.

Her Trued Wlffstandt

hagde k. mts. dom emellom Marin Guldsmedtz, borgerske i Wardberg, oc hannom, lydendes paa nogett sølluff, guldt, oc two gyldborder, som hand fick hines hosbondt tiltroer hende att gøre for hannom nogen tiid siiden forleden, førre end thenne feyde angick, som hannom wor tildøpmt etc. Ther ephther fick handt

sex vgers paamyndelse. Datum Haffnie sabbato post Bartholomei apostoli (1537 25. Aug.?).

Her Trued Wlffstandt

Item 15 dages breff. Datum Ottonie dominica post Laurentii martiris (1538 11. Aug.?).

Item 10 dages breff. Datum ibid. tertia feria post Bartholomei apostoli (1538 27. Aug.?).

Item 5 dages breff. Datum ibid. vigilia natiuitatis Marie (1538 7. Sept.?).

F. 1 fol 7r.

Niels Ienssen till Brotsckoff oc Magens Falsther
hagde ett dombreff, som her Tyggi Krabbe, her Axell Bragde, her Knut Bilde met flere epther k. mats. befaling hagde wtgiffuit wti Landzkrone 1537 wor frue affthen præsentationis (20. Nov.), lydendes att the hagde tildømt Niels Ienssen paa syn systems wegne oc Magens Falsther paa syn høstrues wegne then arff, som Iep Falck mienthe, hannom wor tilfallen paa syn høstrues wegne¹⁾, oc handt hagde ladet seg indføre wti, oc hans indførsell wor dømt magteløs etc. Ther epther fiange the

sex wgers paamindelse. Datum Ottonie sabbato post Andreae (1537 1. Dec.).

Item 15 dages breff. Datum Ottonie 1538 quarta feria post epiphaniæ (9. Jan.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die conuersionis s. Pauli (1538 25. Jan.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Agathæ virginis (1538 5. Febr.).

Iep Falcks budt

tog genbreff emodt thet sex wgers paamyndelse, som Niels Ienssen oc Magens Falsther finge etc. Datum Ottonie vigilia epiphaniæ domini 1538 (5. Jan.).

Niels Ienssens budt

fick sex wgers steffning. Datum Sandagger vigilia pasche (1538 20. April.).

¹⁾ Tilføjet i margin, men overstreget: epther frue Birgitte Bingsdatter.

Thenne sag bleff opsatt till then første almyndig herredag, som schall holdes wti Danmarch, Niels Ienssen oc Iep Falck tha at møde wden all ythermere skotzmaall mett begges theres bewiisning, wden hues the her emellom anderledes fordrages kunde etc. Datum Ottonie secunda feria post Petri et Pauli apostolorum, præsentibus Iørgen Gyllenstern, Iørgen Wrne, prior till s. Knut, Michill Perssen, Hans Friis oc Per Schriffuer (1538 1. Juli).

F. 1 fol 7v.

Niels Ienssen till Brotsckoff

hagde ett dombreff, som her Tyggi Krabbe, her Axell Bragde, her Knut Bilde met flere epther k. mats. befaling hagde wtgiffuit wti Landzkrone a¹⁵³⁷ vigilia præsentationis Mariæ-a (20. Nov.) lydendes om en guldkiende paa halfempte sinde tiuge gyllern, som Ion Magenssen hagde giffuit Iep Falcks høstrw till festenfææ, oc thet ectisckab bleff behindret, oc Iep Falck wor tildømt at fornøye Niels Ienssen, Ion Magenssens arffuing, samme kiende eller kiedes werdt etc. Ther epther fick handt

sex wgers paamyndelse. Datum Ottonie sabbato post Andree apostoli (1537 1. Dec.).

Item 15 dages breff. Datum ibid. 1538 quarta feria post epiphaniæ (9. Jan.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die conuersionis s. Pauli (1538 25. Jan.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Agathæ virginis (1538 5. Febr.).

Iep Falckis budt

tog genbreff i thenne sag etc. Datum Sandager quinta feria post annunciationis Mariæ (1538 28. Marts).

a-a) I margin.

Niels Ienssens budt tiill Brodskoff

fick sex wgers steffning. Datum Sandagger vigilia pasche (1538 20. April).

Niels Ienssen

fick dom paa thenne sag, oc Iep Falck wor tildømp't at for-
nøye hannom 40 gyllern, samme kiedes werdt, ephther hans
egen bekendelse, oc huor Niels Ienssen will ythermere thee
hannom paa the 90 gyllern, som han sagde, ther wor i samme
kede, tha schall Iep Falck enthen fuldtgiøre eller affwerge thet
inden sex wger till hans werne ting mett riddermendz mendt,
oc ey Iep Falck opther at tage genbreff, men Niels Ienssen at
forfyllige syn dele, som handt then slap ephther riigens rett
etc. Datum Ottonie secunda feria post Petri et Pauli apostolo-
rum, præsentibus in præcedenti latere præscriptis (1538 1.
Juli).

Niels Ienssen

fick strax breff i thenne sag etc. Datum Ottonie die visita-
tionis Mariæ (1538 2. Juli).

Niels Ienssen

fick riidebreff i thenne sag etc., riidemendt her Axell Bragde,
her Knut Bilde, her Magnus Gyllenstern, her Mauris Olssen,
Iep Tordssen, Kieldt Bing. Datum Ottonie die Petri ad vincula
(1538 1. Aug.).¹⁾

F. 1 fol 8v.

Ioest Bardskier, borgher y Ydstedt,

fick stadfestelse offuer ett dombreff, som borgemesthere
och raad't vdi Ydstedt haffde wdgifuett y aar, liudendes att
Ioest Bardskier skulde indgaa y halff gaardt och grwndt,
rørendes och wrørendes, som ham met syn husfrue Anne vor
tilfalden etc., som samme dombreff ythermere wdwiiser och
indholder. Datum Haffniæ die Lucæ euangelistæ (1540? 18.
Okt.).

¹⁾ Jfr. s. 495. Øverst fol 8r et udstreget: Iep Falck.

F. 1 fol 9r.

Iep Falck

fick stadfestelse paa twende pergments breffue, thet første lydendes som her Axell Bragde, her Claus Podebusck, her Magens Gyllenstern mett flere hagde wtgiffuit 1537 sexta feria post omnium sanctorum (2. Nov.), att the hagde forligt en thretthe emellom Magens Falsther oc Iep Falck oc Niels Iensen, at Iep Falck haffue schall Herritzstedt gardt oc mølle quitt oc frii etc. Theremodt schall Magens Falsther haffue en systerdell, som Iep Falck hagde wti Børsholms gaardt oc Hersede mølle oc et pd. korn i Gyllerop gaardt oc 4 pd. korn i Bellinge gaardt i Falsther oc 2 pd. korn i bunde gods i Falsther, som Iep Falck hagde kjøpt aff Magens Falsther's broder Iørgen Andersen etc.

Item thet andet som Iep Olssen, electus till Thommerop closter, hagde wtgiffuit wnder conuentz indsigill met flere gode mends 1536 die assumptionis Mariæ (15. Aug.), lydendes att handt hagde soldt och skøtt fraa Thommerops closther oc till Iep Falck oc hans arffuinge 3 gaarde till ewig eygendom liggendes wti Alboherrit i Maglehems sogen i Falckestorp by etc. Datum Ottonie secunda feria post Petri et Pauli apostolorum (1538 1. Juli?).

F. 1 fol 9v.

Her Truedt Wulffstandt

hagde breff aff Skaane landztingh, som her Holgertt Wulffstandt landzdommer hagde wdgiffuitt 1538 sabbato post Dionisii (12. Okt.), lydendes att her Truedt hagde ther logliigenn 4 samfelttz ting forfuldt Sylagher mendt for nogenn engh, som thii haffue indtagitt fraa Woms byy etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Sandagger quarta feria post Martini (1538 13. Nov.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. vigilia Andree apostoli (1538 29. Nov.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. tertia feria post conceptionis Mariæ (1538 10. Dec.).

Sylager mendtz budt

tog genbreff y thenne sag. Datum Ottonie quarta feria post dominica letare (1539 19. Marts).

Her Truædh Wulffstandh

tog sex wger steffning i thennæ sag. Datum Nyborg tertia feria post pasce (1539 8. April).

Her Truedh

fick nederfellings breff y thenne sag. Datum Haffnie die Martini (1539 11. Nov.).

Her Truedh

fick strax breff. Datum Haffnie sabbato paa [!] Martini episcopi (1539 15. Nov.).

Her Truedh

fick rønings breff. Datum Haffnie sabbato ante Clementis (1539 22. Nov.).

F. 1 fol 10r.

Tiill Skonæ.

a-Her Holgers budt

fick sex wgers paamyndelsæ ephther ett konning Hansis dombreff paa en gaardtt ligendes y Gyndingherritt kallis Skoffløsæ gaardtt offuer frue Benthæ y Skoulosæ etc. Datum Sandagger quarta feria ante natiuitatis Mariæ-a (1538 4. Sept.).

F. 1 fol 10v.

Borringholm.

Niels Truedssen paa sin broderbørns Esbern Truedssens wegne fick stadfestelse offuer ett sckødebreff, som Iacob Myre hagde wdgifffuet och wdgifffuet anno etc. 1530, lydendes att handtt mett sin broders sambtycke, hagde skøtt oc affhændtt fraa seg oc sine arffuinge oc tiill Esbern Trudssen oc hans arffuinge en gaardtt ligendes y sancti Clemmendz sogenn paa

a-a) Udstreget.

Borringholm tiill euindelig eye mett sin rette tilligelse oc kiendes att haffue opbarenn ett hundrett Borringholms løde march y klede oc see mett saadan wilkor, att fornē Esbern eller hans arffuinge skall affhende samme gardt, tha skall handh biudhe hannom tiill eller hans børn fore samme pendinge, oc beplichet seg att hemble hannom oc hans arffuinge samme gaardtt oc wdlege en anden. om then bleff hannom affvondhen. Datum Haffnie secunda feria post Laurentii 1542 (14. Aug.).¹⁾

F. 1 fol 28r—29r.

At hertugdømmett aff Sleswich oc Synderiutlandt
hører tiill Danmarks krone etc.

Thette breff oc efftherfølgendes dombreff er wdsatth aff Ioachim Rønow, electus till Roskildt, oc siiden forskickitht tiill erlig, velbyrdig mandt oc streng ritther her Tyggi Krabbe, Danmarcks riiges marsk etc.

Wii Sigismwndus, fordi fornē konge oc fornē megler oc dommer siidende wti wor domstoill paa thett stedtt, som her wnderscreffnes, huilkett wii for etth bequemt haffuer ther tiill besynderligt wdkorett, siiden wii haffue seett, hørtt, besyndet, lest oc wnderstanditt oc wor predicanter oc doctores ther tiill besynderligt wduoldtt, the fornē breffue paa begge siider mett woldgifftt ind tiill oss, ther wii haffue oc saa hørtt begges partes theres begering oc klaffuemaall, beuisninger, steffninger, tilbuddt tings wittner, instrumenther oc breffue oc alle andre wilkor oc huertt besynderligt, som the kunde siige, framsetthe oc forgiffue i wor neruerelse beggi parther

thiill att beskerme oc foruore syn rett bode mett scrifftt oc talle oc leffuendes røst, oc siiden wii haffue besett, hørtt oc betracthett oc randsaget alle andre wilkor oc huertt besynderligt, som burde att besees, høres, actes oc randsages langsopen [!] oc alwerligt berodt, ere wii i alle thesse sager framtredhe oc dømme en endelig dom, som scriffthelig findes beslutthet her wnder neden, huilkett ieg lod lese wd aff wortt buid oc beffallitt hederliig mandt her Francisco, prouest tiill Stre-

¹⁾ Fol 11r—27v ubeskrevet.

gonienn, wor wndercanceler, ordt fraa ordt, som her ephther følger etc.

Vti Iesu Christi naffn, i then sage oc the sager, som er berørdt for oss emellom høgborne fyrst oc herre her Erick mett gudtz nade Danmarcks konning etc. paa then ene siide oc høgborne fyrster her Henrick, Alff oc Gertt, greffuer tiill Holsten, paa then anden siide om Sleswich hertugdom oc andre klagemaall, som haffuer werett for øgen oc er scriffteligt oc mundeliigt førdt i retthe paa begge siider wd aff langsam oc aluerlig berodt mett wore predicanter, baroner, edlemendt, doctoriis oc loffkøne. Wii Sigismundh, forn^e romer k., en megler wdkorritt mett woldgiffitt wdaff forn^e parther aff sygæ, skicke wille vii oc dømme for en rett oc nw skriffteligt tiill mynde gandske Synderiutlandt, huor wti Sleswig liger, Gotterop oc andre steder, som er Iutlandt tiill hørendes mett Dannevircke oc Alsø oc ett stycke landt hoss thee Friiser kalder [!] Heyden mett alle theres anhengende rett oc altiid haffue hørdt oc skulle her ephther endeligt tilføre [!] kongen aff Danmarck oc Danmarcks riige wdaff rett brugeligt herredom, oc att hand skall forthii indføres wti samme hertugdom oc forn^e stycke landtt mett all theres tiilhoring, och att forn^e Henrick, Alff oc Gertt, brødre oc greffuer, haffue alldriig hafftt oc icke skulle heller her ephther haffue wti samme hertugdom oc forn^e landth nogen rett paa forlennings wegne, oc saa mett thenne wor domelig sententz, som er gangen effther a-windesbyrdtt oc scriffteligen beuisnings mett thenne neruerende-a wor scriffuelse, megle oc dømme wii endt nw mett retthen emellom samme parther for merkelige sager skiuldt, som oss haffuer rørdt, oc ere forlhii paa alle siider mett grantzske, raadsagede [!], huor wii fornemme begge parther att reppe then sag igien etc.

Alle tyse forn^e stycker oc huer serdeliis tiill fasthedtt oc windesbyrdtt tha lade wii thette wortt breff oc instrumentt scriffue, oc instrumenthet, mett hues thett indholler, wd aff thenne wnderscriffue Antenna [!] oc besterckett mett wor maiestats indzegels wnderhengen, oc er thenne wor dom oc sententie giffuit oc lest vti Buda stadt i Vesprunæ stigth wti

a-a) I margin.

en stor stoffue ind paa wortt konligt slott wti verdige faders i Christo neruerelse mett erlig och yperlig mændt oc herrer her Fernando, mett gudtz naade biscop tiill Lucen, pauens sendbudth, Loduich, hertug till Deken, patriarck tiill Aquilegie kircke, Guntero, archibisp tiill Medenborg, Georgio, archibisp tiill Stigonien [!], Nicolao Varienensi oc Petro aff Rotzgonn, Vesprunienssi bisper, Ioanne Rotzgonn, then yperste rentmester i Ungern, Benedicto, prowst tiill Albanum, then romer byspes protonotario, Ioanne prouist i Briida [!], Francisco, prost i Strigonien, keizerlig vndercanceler, Petro Paulo vd aff Iustinopell, doctor wti kyrke oc keizer rett, Omnibono aff Padua, ritther, Nicolao Geselmester, en saghører wti pauens palatz, Lodouicco de Chateneis wd aff Veroma [!], Ioanne Delmelanense, doctoris alle i kirke log, oc keizer log, forne høgborne herres oc fyrstes raadt oc mange andre vindesbyrd, som wor ther till besynderlig kallede paa ottensdagen, som wor 28 dage i Iunii monet indictione secunda anno domini 1424, anno hungaris 38, romanum 14 oc bohemie quarto etc. (28 Juni).¹⁾

F. 1 fol 29r.

Saa geltt fitallien her i Danmark, then tiid konning Hansiis brølup wor, ther mandt screff 1478. Item huer te smør 6 march, huer te honning fore 8 march, huer fedt oxo 6 sk. grotte. Item huertt fetth lam 3²⁾ grothth huer feed koo fore 3 sk. grotth.³⁾

F. 1 fol 31r.

Registher paa nogre stadfestelse breffue till Norge 1537.

Frue Margrethe, her Wincentzis Lunges epherleffuerscke, fick stadfestelse offuer ett pergmentz oc eth andett pergmentz breff tilhengendes samme hoffuit breff, thett første

¹⁾ Jfr. Rep. 1. III 6125.

²⁾ Herefter et hul i bladet paa et eller to bogstavers størrelse; der mangler vist et: sk.

³⁾ Rep. 2. II 4216, jfr. Nordisk Kultur: Maal og Vægt s. 247 (Note 133) og s. 269—70 med urigtigt aarstal. Fol 29v—30v er ubeskrevet.

wdgiffuitt i Berren wnder gudts aar 1525, lydendes att Erick Iehansen haffuer soldtt oc skøtt fraa seg oc syne arffinge oc tiill her Wincentz Lunge sindt frende oc hans arffinge sin gaardt Maalandt oc all Molandtz godtz, ligendes i Bahus lenn eller anderstedtz, wndentagen thetth godtz i Wiigen liigendes er, sammeledes en gaardt Brødhen oc allt Brødhenes godtz, ligendes i Borgsysell eller oc anden stedtz synden fiels mett all theres retthe tiligelse, skoffue, marcker, ager oc eng, fiskewande, bode salthe och ferske, iacth, quern oc quernestedt mett alle andre lurtwm oc lundom, ehuadt thett helst hede eller neffnis kandt och till forn^e gaarde eller godtz liggett haffuer fran fordom oc nw, inthet vndhertagett wdhen thett godtz, som forscreffuett staar, tiill euindeliige eyge etc. Item thett andett wdgiffuitt i Berren wnder gudtz aar 1525, lydendes att these ephtherscreffne a-mester Hans Teyst, mester Gebell, Gutorm Nielsen oc Tordt Matzen^a offuerwerendes wor, then tiidt her Wi[n]centz Lunge adspurde Hans Nielsen Erick Iehansens thienner fuldt myndiig budt, om handt hannom bettallett hagde paa forn^e hans hosbondes vegne Erick Iehansen i sølluff oc gode danske pendinge for forscreffne godtz, tha sagde handt ia oc sade seg were vell betallett paa hosbondes vegne etc. Datum Haffnie sexta feria post visitationis Marie (1537 6. Juli).

F. 1 fol 31r.

Frue Margretthe, her Wi[n]centzis Lunges ephtherleuerske, fick stadfestelse offuer etth pergmentz breff vdgiffuitt i Berren vndher gudts aar 1529, lydendes att Karine Alffsdotter hagde soldtt, skøtt oc affhendt a-tiill her Wi[n]centz Lunge^a nogett aff sytt købgodtz, som hindedes fadher Alff Knudtzen kiøpthe aff erliig oc velbyrdig quinde frue Karine Hansdatter, liigendes i Sogn oc Hardtdanger, som kallis Æderønn oc Æderøsn godtz etc. Datum Haffnie sexta feria post visitationis Marie (1537 6. Juli).¹⁾

a-a) I margin.

a-a) I margin.

1) Fol 31v—33v er ubeskrevet.

F. 1 fol 34r.

1536

Registrum terræ Siellandie et terræ Meyoniaë.

Her Peder Plog,

prior till heliggesthus i Kiøbenhaffn, fich stadfestelse breff paa et dombreff, som Danmarcks riiges raadt hagde wtgiffuit ibid. anno domini 1534 liudendes paa en gaardt i Høgbro strede, som Karinn Anders Wlffs iboe oc hagde leye breff paa, oc thisligeste indtagne i samme stadfestelse the andre breffue, samme steds forstander ther paa haffue. Datum Haffniæ quarta feria proxima ante Martini (1536 8. Nov.).

F. 1 fol 34r.

Anno domini 1537.

Abbett Henrick aff Soer

fick stadfestelse offuer ett papiirs breff, som Niels Arnfeldt hagde wdgiffuitt wnder guds aar 1530, lydendes om ett gerdhe, som Gimling mendt oc Tingiellinge mendt om trette, oc noger gresgang oc ordreff, som Tinggillenge mendt hagde tagett thennem tiill mett wrette, oc samme gerde bør att optages igen. Datum Viberge sabbato post dominicam cantate (1537 5. Maj).

F. 1 fol 34v.

Her Truedt Wlfftandtz budt

hagde breff aff Sielandtzfader landtzting, som Willom Per-sen landzdommer hagde besegliitt datum 1537, lydendes att Wagen Jacobsen, her Truedtt Wlfftandz fulmectigh budt paa frue Anne Langs Niels Brades ephtherleuerskes wegne, hagde 4 samfeldt ting kyndt løsen oc baadett guldt oc pendinge for tese ephtherscreffne gaarde ligendes i Løffherritt fem y Sol-bierrig oc en i Ryge, som frue Anne Langs hosbondt Niels Bradhe i pantsatte Lauris Skinckell etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie quarta feria post pentecosten (1537 23. Maj).

Item 10 dages breff. Datum Ottonie sexta feria post octauas corporis Christi (1537 8. Juni).

Item 5 dages breff. Datum ibid. secunda feria post Viti et Modesti (1537 18. Juni).

Iahan Friis paa Lauris Skinckels arffuingers wegne tog genbreff i thenne sag. Datum paa samme genbreff tertia feria post Egidii (1537 4. Sept.).

a-Her Trudt Wlffstandt

tog steffning i thenne sag. Datum Ottonie secunda feria post exaudi-a (1538 3. Juni).

F. 1 fol 34v.

1544

Frue Else Laxmandsdatters budt

fick stadfestelse offwer ett k. Fredericks breff, lydendes att hans naade hagde wntt oc tillatt hynne oc hynnes arffuinge, hues the kunde met retthe igien witne aff thet gods, som hynnes fader her Pouell Laxmandt gaff till kyrcker oc closthre i Helsingøør oc andersteds etc. Datum Ottonie sabbato post ascensionis domini (1544 24. Maj).

F. 1 fol 35r.

Henning Fickessen i Stegæ

hagde nogle gamble riigens forfyllings breffue tagne i k. Fredericks tiidt offwer her Oluff Bager, lydendes at handt schulde wtlegge hannom nogle gaarde, som hans fader gaff till helig legom alther i Stegæ kircke, oc her Oluff tha i were hagde etc. Thisligeste hagde handt k. Fredericks dom, at samme gaarde wore ham tildømppt etc., oc nw hagde foet k. mats. dom¹⁾ ther paa offwer her Iørgen sogneprest till Stegæ etc. Ther epther fick handt

sex wgers paamyndelse offwer forne her Iørgen, som godtzit nw i were haffwer etc. Datum Haffniæ die Canuti regis et martiris (1537 10. Juli).

a-a) Tilføjet nederst paa siden efter flg. brev.

¹⁾ Jfr. s. 222 og s. 259 samt Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 135).

Borgmester wti Stægæ Michill Andersen

tog genbreff emodt thenne sex wgers paamyndelse oc thet første dom, som Henning Fickessen fick offwer her Iørgen sogneprest wti Stægæ etc. Datum Haffniæ tertia feria post Olaii regis (1537 31. Juli).

Henning Fickessen

fick strax breff i thenne sag offwer Michill Andersen etc. Datum Haffniæ sabbato post Laurentii martiris (1537 11. Aug.).

F. 1 fol 35v.

Søster Birgitte i sancti Awens closter i Roskildtt

fick stadffestelse offuer ett pergmentzbreff wdgiffuitt i Kiøbenhaffn wnder gudtz aar 1518, lydendes att Iehan Oxe hagde wndt oc opladett søster Birgitte these forne gaar[de], som her epther følger, at nyde, bruge oc beholde syn liiffs tiidt, først then gaardt, Erick Pedersen i Suerstrup iboer, giffuer aarliigen tiill landtgille 3 pd. korn, lam, gess, oc høns. Item en gordtt, Iep Bentzsen iboer, giffuer tw pund korn, lam, gess, høns. Item een, Iens Samsing iboer, giffuier tw pund korn, lam, gess, oc høns. Item en gaardt i Leddøwe, som Niels Persen wti boer, giiffuer 3 pund korn, en Per Andersen iboer, giffuer en haluff te smør etc. Datum Haffnie die sancti Kanuti regis et martiris (1537 10. Juli).¹⁾

F. 1 fol 35v.

Anders Iensen wti Roskyldtt

fick stadffestelse offuer twende opne beseglitt pergmentz breffue, thett første wdgiffuit wti Ystedt wnder gudts aar 1423, lydendes att Mattis Nielsen i Opmarcte hagde mett frii willig oc welmagtt soldt eller affhendt fra seg oc syne arffinge oc till Iens Persen, borger i Ystedt, oc hans arffinge en partt aff syn gaardt liigendes i Ystedt paa Nørre gaade, werten for stredett oc norden nest sogneprestens gaardt i Heruitstedt then nørre dell i gaarden etc. Thett andetth wdgiffuitt

¹⁾ Jfr. Tegnelse (D. Mag. 3. r. VI s. 139).

tiill Ystedt wnder gudts aar 1478, lydendes att Peder Iensen wti Folcketstrop mett syn frii willie hagde wpladt oc skøtt fraa seg oc sine arffinge oc till Niels Skaaning, borger i Ystedt, oc hans arffinge syn gaardt ligendes i Ystedt etc. Datum Haffnie quinta feria post Canuti regis et martiris (1537 12. Juli).

F. 1 fol 35v.

Seuren Ienssenn

fick stadfestelse offuer twennde breffue, lydendes att Seuren Ienssen hagde baadett log oc wern for en te salt, skin, hamp oc alt andett, som borthe bleff paa Seuren Ericksens skiib. Tha hagde alle the, som mett waare, oc menig almue paa Calenborg byting suarett, att the wiste icke anditt mett honnom en som mett en dannesuendt, oc ey the kunde skyl-ditt hannom fore nogen were sag i noger maade. Datum Haffnie tertia feria post Olai regis (1537 31. Juli).

F. 1 fol 36r.

Willom Persenn, landtzdommer i Sielandt,

hagde breff aff Sielandtzfader landzting, som Magens Raaer tiill Slaulseboo i then sag siidendes i dommers stedtt hagde besegliitt anno 1537, lydendes att Willom Persen hagde 4 samfelde ting fordeeltt oc forfuldt Bassig Crestophersen tiill Søruppe fore en gaardt i Skouese, som Oluff Nielsen paa bode, som handt haffuer hannom i pantsatt fore fiire sinde tiwge march, som handt hannom londt haffuer, oc haffuer hans obett besegliitt breff paa, oc handt ther emodt haffuer randtt og tagett hannom fraa fornæ gaardt, bonde oc landtgille emodt hans breff oc k. m. beskermelse breffs¹⁾ lydelse etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Haffnie quinta feria post Canuti regis (1537 12. Juli).

10 dages breff. Datum Haffnie sexta feria post Iacobi apostoli (1537 27. Juli).

¹⁾ Jfr. Tegnelse (D. Mag. 3. r. V s. 60).

5 dages breff. Datum Haffnie secunda feria ante Laurentii martiris (1537 6. Aug.).

Bassi Christofferssen till Sørup

tog genbreff emodt these forne lagdags breffue etc. Datum Haffniæ tertia feria post Olai regis (1537 31. Juli).

F. 1 fol 36v.

Her Anders Bilde tiill Søholmm

hagde etth dombreff¹⁾ wdgiffuitt tiill then almyndelige herredag i Kiøbenhaffn aar etc. 1537 sancti Knudt konges dag (10. Juli), lydendes att Holtuge mendt wor tildømppt att bøde theres faldtzmaall emod her Anders Bilde oc k. mts. fore hues skade, the haffue giortt hannom paa Nørre Holtue skoff, Eskelundt oc Klinthe skoff, siiden hans anpart wor hannom logliig tilrebt oc ieffnitt emellom alle lodtzeygere etc. Ther epther fick handt

sex vgers paamyndelse. Datum Haffniie sexta feria post Canuti regis (1537 13. Juli).

Her Anders Bilde fick ther epther

15 dages breff. Datum Haffnie secunda feria post Bartholomei (1537 27. Aug.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. quarta feria post natiuitatis Marie (1537 12. Sept.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Mauricii (1537 22. Sept.).

Her Anders Bildes budt

fick ther epther strax breff etc. Datum Ottonie quarta feria post penthecostes 1538 (12. Juni).

Her Anders Bildes budt

fick ther epther rømningsbreff etc. Datum Ottonie secunda feria post asumptionis Marie (1538 19. Aug.).

1) Jfr. s. 227 og Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 139 og 141).

F. 1 fol 37r.

Her Hans Bilde

hagde ett k. Fredericks dom, datum Ringstedt closter aar etc. 1529, lydendes at Siwert Grubbe paa hans broderbarns Lauris Grubbes vegne wor tildømp[t] at wtlegge her Hans Bilde sex tusindt mursten, fem lesther støbt kalck, 13½ tylt thember oc 2 træ etc.

Ther ept[er] fick handt offuer forⁿe Lauris Grubbe sex wghers paamindelse. Datum Haffniæ die assumptionis Mariæ (1537 15. Aug.).

Her Hans Bilde

fick her ept[er] 15 dages breff. Datum Ottonie secunda feria post Martini (1537 12. Nov.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. tertia feria post Catharinæ (1537 27. Nov.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die conceptionis Mariæ (1537 8. Dec.).

F. 1 fol 37v.

Her Owe Lungæ ritther

hagde ett tings vittne aff Mierløse herrittz ting, lydendes att handt sancti Hans dag metsommer forgangen ethh aar (1536 24. Juni) haffuer ladett loglig kynditt løsen paa two gaarde i Fristroppe, som Erick Banner i pantt haffuer, oc forⁿe her Oue eygendommen tilhør oc haffuer lofflig tilbodett gulldt oc pendinge etc. Ther ept[er] fick handt

sex wgers paamyndelse tiill Sielandtzfader landtzt[ing]. Datum Haffnie vigilia natiuitatis Marie (1537 7. Sept.).

F. 1 fol 38r.

Chrestiern Eskildssenn, borger y Kiøbenhagenn,

fick stadfestelse paa ett pergmentz breff, som Iffuer Munck tiill Riipe, Stygge Krompen tiill Børlum, Offue Bilde tiill Aarhus, Iørgenn Friis tiill Wiborg met flere hagde wdgifuit wnder guds aar 1533, lydendes att the hagde tildømp[t] Mogens Laurissen[s] hustrw oc arffuinge att nydhe, bruge oc

beholle then iord tiill ewyndelig eygendom ligendes wdh mett stranden emellom thuende iorde, som Oluff Attzersen oc skipper Peder kiøbtæ aff Kiøbenhagens stadh ephther theres kiøbebreffs lydelse etc., som samme breff ythermere wduiser och indeholder. Datum Haffnie die omnium sanctorum 1540 (1. Nov.).

F. 1 fol 38r.

Lauris Perssenn y Kagerup

fiick stadfestelse offuer ett papyrs breff aff Myerløsse herriitt wtgiiffuitt, wnder guds aar 1539, lydendes att Hans Mogenssen hagde ther veriitt inden tiinge oc giiffuitt hannom ett fullt edelig oc stendigt affkaldtt fore allt hans federne oc møderne, som handtt haffuer wdskiiff[t] oc an[na]mytt fraa hannom etc., som samme breff ytthermere vduiser. Datum Haffnie quinta feria post dominicam cantate (1541 19. Maj).

F. 1 fol 38v.

Frue Christine Karll Brysckes

hagde k. mats dom wtgiiffuit i Kiøbenhaffn 1537¹⁾, lydendes att hinde oc hindes børn wor tildømppt alt thet gods, som frue Christine van Anfelds otthe, ihuor thet liggendes er i Danmarck etc. Ther epter fick hun

sex wgers paamindelse till Sielandzfader landzting offwer Escki Bilde fore 2 gaarde, then ene liggendes i Skiellendstwedt i Twtze herrit, som Iep Matssen iboer, then anden i Agerop i Løffueherrit, som Hans Willomssen iboer etc. Datum Haffniæ dominica ante Laurencii martiris (1537 5. Aug.).²⁾

Frue Christine Karlls fick ther epter

15 dages breff. Datum Haffniæ die Mauricii oc sociorum eius (1537 22. Sept.).

Item 10 dages breff. Secunda feria ante Dionisii episcopi datum ibid. (1537 8. Okt.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sexta feria post Lucae euangelistæ (1537 19. Okt.).

¹⁾ Se s. 601 (10. Juli).

²⁾ Carl Brysckes arkiv (R. A.).

Frue Christine Karls

fick strax breff y thenne sag. Datum Ottonie sexta feria post Dionisii (1538 11. Okt.).

a-Esgi Bildes budt

tog genbreff y thenne sag. Datum Ottonie dominica post Luce euangeliste (1538 20. Okt.).

Fruæ Christinæ Karls

fyck sex wgers steffning y thenne sag. Datum Ottonie secunda feria post Luce euangeliste (1538 21. Okt.).-a

Frue Christine Karls

fick riidebreff i thenne sag etc., riidemendt Erich Daa till Wollerop, Hans Rudt till Wonsrop, Erich Matssen till Byrckum oc Henrich Nielssen till Gunditwedt etc. Datum Ottonie secunda feria post Andreae (1538 2. Dec.).

F. 1 fol 39r.

Frue Christine Karll Brysckes fick

epther thenne samme for^{ne} k. mats. dom om Christine van Anfelds gods, som hinde oc hindes børn wor tildømt etc., fick ther epther

sex wgers paamyndelse till Sielandzfader landzting offuer alle Giordt Nielsens arffuinge fore en gaardt liggendes i Sinderop i Flackebergs herrit etc. Datum Haffniæ dominica ante Laurencii martiris (1537 5. Aug.).¹⁾

Frue Christine Karls fick ther epther

15 dages breff. Datum Haffniæ die Mauricii et sociorum eius (1537 22. Sept.).¹⁾

Item 10 dages breff. Datum Haffniæ secunda feria ante Dionisii episcopi (1537 8. Okt.).¹⁾

Item 5 dages breff. Datum Haffniæ sexta feria post Lucae euangelistæ (1537 19. Okt.).

a-a) Udstreget, næsten ulæseligt.

¹⁾ Carl Brysckes arkiv (R. A.).

Peder Ebbessen ex parte¹⁾ vxoris et coheredum
tog genbreff i thenne sag etc. Datum Ottonie secunda feria
post asumptionis Marie (1538 19. Aug.).

Fru Christine Karls
tog sex wgers steffning etc. Datum Ottonie vigilia Bar-
tholomei apostoli (1538 23. Aug.).²⁾

Thenne sag bleff opsatt till sancti Andreæ dag etc. (30. Nov.).
Datum Ottonie vigilia omnium sanctorum præsentibus borg-
mestere Ottonie cum Petro scriba (1538 31. Okt.).

Paa thenne sag gick dom, oc gaarden bleff frue Christine
paa syne oc syne børns wegne tildømt, och Eyler Brysckes
børn at stande Giort Nielsens arffuinge ther om till retthe.
Datum Ottonie die Andreæ apostoli. Quere in alio registro
(1538 30. Nov.).

Fruæ Christinæ Karls
fick strax breff y thennæ sag. Datum Ottonie sexta feria
post quasimodogeniti (1539 18. April).²⁾

Fruæ Christinæ Karls
fick riide breff y thenæ sag etc., riidemendt her Truedt
Wulffstandt ritther, Hans Rudh tiill Wonsrup, Erich Matzenn
tiill Birkum oc Henrick Nielssen tiill Gunditwedt etc. Datum
Ottonie secunda feria post iubilatæ (1539 28. April).

Item frue Christine offwergaff thenne deele oc rigens for-
fylling wti Horsens sancti Olai dag præsentibus regni con-
siliariis in Iucia 1539 (29. Juli).

F. 1 fol 40r.

Lauris Ienssen, raadmandtt i Kiøbenhaffn,
fick stadfestelse offuer etth pergmenttz breff wti [!] till
Kiøbenhagens byting vnder gudtz aar 1526, lydendes at handt

¹⁾ Dombogens tekst: *ex.*

²⁾ Carl Brysckes arkiv (R. A.).

oc Børie Persenn hagde weritt mett huer anden offuer eth clarliigt oc skelliigt regenskaff, om hues guld, sølluff oc pendinge, cleder, boo, boskaff, kleppe pendinge, i huadt thet helst neffnes kandtt, som mester Claus Perssen, som wor k. Chrestierns canceler, oc forne Børge Persen hagde antwordett oc faaetth hannom att forwore oc holle tiill truerehandt, oc forne Lauris Ienssen hagde giortt forne Børge Persen gode rede oc regenskaff for alltt thette forne godtz, saa handt tackede hannom kerligen i alle maade etc. Datum Haffnie tertia feria post natiuitatis Marie (1537 11. Sept.).

F. 1 fol 40r.

Hans Krydsæ y Roskiildtt

fick stadfestelse paa ett pergmenttbreff wnder gus aar 1518, lydendes att borgmester, raadt mett menigæ almwges sambytyckæ hagde wntt hannom borger mett thennom att weræ oc giiffuæ aarligen tiill gode rede 3 marck, men huilkett aar som ther nogle krygsfolck wdgiøres, tha skullæ handt giiffuæ sex marck oc siiden fore all ytthermere tyngæ quit att were etc., som sammæ breff ytthermere wduisær. Datum Ottonie sexta feria post Botulphi abbatis (1539 20. Juni¹⁾).

F. 1 fol 40v.

Niels Andersen

fick stadfestelse offuer et papiirs breff mdtrecesimo, lydendes at Henrich Gøie paa Giselfeld wor wenligen forligt met Anders Hinrichsen i Lyndby om en humblegaardt, oc at handt kiendes seg eller sine arffuinge ingen deel eller retighet at haffue i forne humblegaardt, oc tisligest haffuer handt oc saa offuergiffuit met then lagheffdt, som Anders Hinrichsen wor forfunden at skulle haffue giort, oc at handt lader hannem ther quith for i alle maade epther thenne dag etc. Anno domini 1542 datum Ottonie die circumcisionis domini (1. Jan.).

¹⁾ Jfr. s. 522.

F. 1 fol 40v.

Oluff Glob

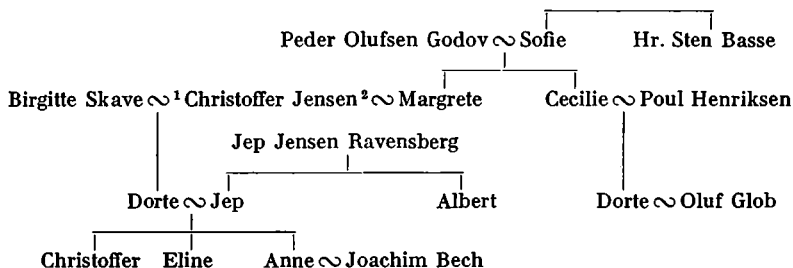
fick stadfestelse offuer et losbreff, som k. Erich aff Pomerer hagne wtgiffuit 1430, lydendes at hanss naade hagne tildømt her Sten Base ridder først i Tydebierig sogen i Tydebjerg magle, som er all hoffuitgaarden oc all byen for vden 4 gaarde, then første skylder et pd. korn, then anden halffredie pd. korn, item Almsstopte mølledam etc., item Brende mølle met frii dam oc damssbundh, en gaardt ibid., item i Ordrop 2 gaarde, item i Hielmsiø litle 5 bryde gaarde, en gaardt i Hasle i Rinstetherrit, item vdi Helløff magle sogen i Udermandrop 2 gaarde etc. Datum Ottonie die Chanuti ducis anno domini 1541 [!]¹⁾ (7. Jan.).

F. 1 fol 40v.

Oluff Glob

fick stadfestelse offuer ett skødebreff 1512, lydendes at Albert Ipsen ritther, Iacob Iepsens børns werriig, hagne met theres raadt oc sambytecke saaldt oc affhendt fra seg oc thennem oc theres arffuinge oc til her Iacop Andersen och hanss arffuinge al thend deel, som hans broders børn kunde tilfalle i arffue vdi Tydebjerg gaardt, som er agger oc eng oc eng-haffue, som ther til leigit haffuer aff gamel tiidt, oc al thend deel, som thennem kunde til falle i abildgaard, perregaard oc fiskewandt vndertaget then dam, som Krogs mølle ganger aff, so at hand kiendes seg eller sine broders børn ingen ydermere deel eller retighet at haffue ephther thenne dagh i

1) Skrevet med samme haand som foregaaende og følgende brev.

forne gaardt eller eygendom oc beplichtet seg oc sine broders børn eller theres arffuinge at fri oc frelse forne Iacop Andersen oc hans arffuinge forne gaardt met all forne eygendom, om thet bleffue hannem eller hans arffuinge affwunden, oc holle hannem oc hans arffuinge thet vden skade etc. Datum Ottonie die Chanuti ducis anno domini 1542 (7. Jan.).¹⁾

F. 1 fol 40v.

Niels Anderssen paa sine oc sin syskendes wegne fick stadfestelse offuer ett skiiffte breff, som Eriick Chrestoffersenn hagde wdgiffuet vnder guds aar 1536, lydendes att handtt hagde wntth, skøtt oc affhendtt fraa sine arffuinge oc tiill Niels Andersen oc Idhe Anderstrdatter [!] oc ther[es] arffuinge, oc handtt ey hagde ecthe barn, hannom kundhe erfue epther sin dødh, allt siitt mødherne gods, som handtt hagde erffuitt epther sin moder oc tisligeste epther sin moderbrodher mett all sin tilligelse etc. Datum Ottonie die Bartholomei aar etc. 1540 (24. Aug.).²⁾

F. 1 fol 41r.

Niels Ienssens budt till Brotskoff

hagde breff aff Sielandsfar landzting, som Willom Perssen, landzdommere i Sielandt, haffwer wtgiffuit 1537, lydendes att handt hagde loglig kynt løsen oc opbodit guldt oc penninge 4 sambfelds landzting paa a-hues anpart, som hannom er tilfallen wti-a these eptherscreffne gaarde oc gods, 2 liggendes i Hylby i Slagelseherrit, then ene Anders Andersen, then anden Oluff Nielssen wti boer, 2 gaarde i Stillingæ, en gaardt i Rygge oc en øde iordt ther sammesteds liggendes i Løffueherrit, som her Offue Lungæ haffwer indløst till seg aff biscoppen aff Arhus, oc hues breffue, som samme gods wor wdsatt mett etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die Seuerini episcopi (1537 23. Okt.).

a-a) I margin.

1) Jfr. s. 592 og s. 698.

2) Jfr. stamtavle s. 512.

Item 10 dages breff. Datum ibid. quarta feria ante Martini (1537 7. Nov.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Elizabett (1537 19. Nov.).

Niels Ienssens budt tiill Brodskoff

fick strax breff i thenne sag. Datum Ottonie sexta feria post Lucie virginis (1537 14. Dec.).

Niels Ienssens budt till Brodskowff

fick breff vnder gudtz aar 1538 saa lydendes,

Wii Christian etc. giøre alle vittherliigt, paske affthenn paa wortt rettherting neruerendes flere godhe mendtt wor skickett Niels Ienssens budt mett fiire wore lagdags breffue offuer her Offue Lungæ fore these epherscreffne gaardhe oc godtz fore syn anpartt, som hannom er ther wti falden, som er two ligendes y Hyllbyy y Slagelseherritt, two gaarde y Stillingæ oc en gaardtt vti Rygge oc en ødhe iordtt ther samme stedtz etc., oc wor begerendes ytthermere wortt indførsell oc wor forfylling wti then sag. Epther thii att her Offue eller nogre aff hans budtt ey haffuer tagitt genbreff wti then sag, tha wor ther saa paa sagt fore retthe, att eptherthii att her Owe Lungæ er nw wti wor oc riigens forfaldtt, tha mælle vii thenn sag oc forfylling op att staa, tiill saa lengæ her Oue tha kommer wti landetth oc sex wger ther epther, oc tha thees forindenn her Offue att tage genbreff y thenn sag, saa framptt att wii ey skulle giffue Niels Ienssens ytthermere forfylling vti samme sag. Datum vt supra (1538 20. April).

Niels Iensenn

fick sex wgers paamyndelse wnder ythermere forfylling etc. Datum Ottonie die visitationis Mariæ (1538 2. Juli).

Her Offue Lunges budt

tog genbreff emodt these fornæ breffue etc. Datum Ottonie sabbato post Canuti regis (1538 13. Juli).

Niels Ienssen

fick sex wgers steffning etc. Datum Ottonie dominica post exaltationis s. crucis (1538 15. Sept.).

F. 1 fol 41v.

Till Rosckildt

Karin Anders Wulffs

hagde k. mats. dombreff¹⁾ datum Haffniæ 1537 secunda feria post Egidii (*3. Sept.*), lydendes at Lodwig Olssen wor til-dømt paa syne oc syne metarffuinges wegne at giffue oc fornøye Karin Anders Wulffs suo megit, som theres anpart kandt løbe i guldt, sølluff oc penninge epther mesther Anders Gyllensterns handschrefftes lydelse, som er først et hundredt rinsck gyllern, et hundredt marck danscke, 20 ge oc 24 march danscke, 73 marck, sex hundredt marck i guldt oc danscke penninge, 50 marck danscke, item 250 lodt sølluff, item 100 ge, 400 marck, item otthe sinde tyuge gyllern, item 60 ge, item 31 alne suort dammasck oc 40 wngers gyllern etc., som samme dom epther hans handschrefftes oc quitanzers lydelse wdwiiser. Ther epther fick hun sex wgers paamyndelse

datum Ottonie vigilia circumcissionis domini (*1537 31. Dec.*).

Karin Anders Wulffs

fick 15 dages breff. Datum Ottonie sexta feria post Gregorii (*1538 15. Marts*).

Item 10 dages breff. Datum ibid. sabbato ante letare (*1538 30. Marts*).

Item 5 dages breff. Datum ibid. tertia feria post iudica (*1538 9. April*).

Lodwig Gyllenstiern

tog genbreff i thenne sag etc. Datum Ottonie secunda feria post letare (*1538 1. April*).

Karin Anders Wulffs

fick sex wgers steffning i thenne sag etc. Datum Sandagger die parasceues (*1538 19. April*).

Karin Anders Wulffs

fick nederfellings breff offuer Lodwig Gyllenstiern i thenne sag, eptherthi handt ey wilde møde i retthe eller fornøye

¹⁾ Se s. 293.

hynne ephther hans egen beplictelse etc. Datum Ottonie quinta feria post visitationis Mariæ (1538 4. Juli).¹⁾

Karin Anders Wulffs

fick strax breff i thenne sag etc. Datum Ottonie sexta feria post visitationis Mariæ (1538 5. Juli).

Karin Anders Wulffs

fick riidebreff i thenne sag etc., riidemendt²⁾ Erick Byllier tiill Tersløse, Hans Willomssen tiill Gaffnøø, Iørgenn Grubbæ tiill Sandbyy, Iørgen Chrestiernssen tiill Hielmssøø oc Per Godscke etc. Datum Ottonie³⁾ sexta feria post Ioannis baptiste (1538 30. Aug.).

F. 1 fol 42r.

Karin Anders Wulffs, boresk y Kiøffnehaffn.

Vor skickett fore os paa wortt rettherting Kariin Anders Wulffs oc bødt seg wti alle retthæ emodt Loduich Gyllenstiern paa sine oc sine mettarffuinges wegne om, hues theres anpart kandt løffue y guldt, sølluff oc pendinge ephther mester Anders Gyllensterns handscrifftes l[y]delse, som er først etth hundred ry[n]sk ge etc., oc wor wti gaar fiorthen dag nest forlædenn theres retthæ siethæ wge steffne dag y then sag, som tha fore os beuist wor, oc forne Karin Anders Wlffs tha møtthæ fore os oc bødt seg y allæ rethe i then sag, oc tisligeste i thenne midler tiidt vor her hoess os os elskelige Loduich Gyllenstern oc fornøyget hinde tree hundred, 20 oc ½ ge mindre, oc beplictet seg att fornøyge hynde oc haffue y hindes mynde, hues igen stodt, inden vor frue dag visitationis att affthen (2. Juli), som vor nw i tisdags nest forleden, saa frampt att hun ytthermere ey skulle nyde sin forfylling y then sag, oc haffuer forne Karin Anders Wulffs suo siidenn forbiidett hoess os tiill y dag, som er torsdag, oc altiidt haadet

¹⁾ Tilføjet i margin: 300 gyllern, 20½ ge minus, fornøygitt handt hynne, Ottonie.

²⁾ Herefter udstreget: her Mattis Byllier, Erich Byllier, Erich Christofferssen, Erich Daa, Bassy Christofferssen.

³⁾ Herefter udstreget: die Mariæ Magdalænæ (22. Juli).

seg wti retthæ fore os, oc ey forne Loduich Gyllenstern møtthæ ephther hans eygen beplichtelse eller noger paa hans wegne, som retth gøre villæ y then sag. Thii mellæ vii nw forne Loduich Gyllenstern nederfellig fore then vor steffning oc ey opther att tage genbreff i then sag, oc forne Karin Anders Wulffs framdellis att forfylge ther sin sag mett wore breffue, som tilbør. Datum Ottonie quinta feria post visitationis Marie, aar etc. 1538, præsentibus Iørgenn Gyllenstern, her Chrestenn Pouelsenn, Michell Persen, Michell Mullæ, Hans Friis oc Per Scriffuer etc. (4. Juli).

F. 1 fol 42v.

1538

Her Mattis Byllier till Tureby

hagde breff aff Sielandzfader landzting, som Willom Perssen landzdommere ibid. hagde wtgiffuit 1537 quarta feria post Canuti (11. Juli), lydendes at hans budt hagde 4 sambfeldz ting igien esckit et hundred rinsck gyllern, som handt hagde giffuit her Esckildt Gøye till Gyselfeldt fore 2 gaarde liggendes i Førsløff, som her Magnus Gøye haffuer ladet bodet guldt oc penninge paa oc faaet ther indførsell wti fore et pantt etc., oc thisligeste till Ringstedt herritz ting 4 sambfeldzting, oc ingen møtthe etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die Fabiani et Sebastiani (1538 20. Jan.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die Agathæ virginis (1538 5. Febr.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Iulianæ virginis (1538 16. Febr.).

F. 1 fol 43r.

Niels Fickessen till Sandbygaardt

hagde breff aff Sielandzfader lantzting, som Willom Perssen landtzdommere ibid. hagde wtgiffuit 1538 die Philippi et Iacobi (1. Maj), och thisligeste breff aff Tybergherritz ting, lydendes att handt ther loglig fiire samfeldtz ting hagde wtesckitt a-paa syn høstrues wegne-a aff Iørgen Grubbe en

a-a) I margin.

gaardt i Sandby, kallis Gedegaarden, som Oluff Bossen i for-
dwm tiidt ibode, oc hans skiffthe breff paa lyder etc. Ther
epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die Petri et Pauli apostolorum
(1538 29. Juni).

Item 10 dages breff. Datum ibid. dominica post Canuti regis
(1538 14. Juli).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Iacobi apostoli (1538
25. Juli).

Iørgen Grubbis budt

tog genbreff i thenne sag etc. Datum Ottonie dominica post
Iacobi apostoli (1538 28. Juli).

Niels Fickessens budt

tog steffning y then sag. Datum Sandagger tertia feria post
Laurentii (1538 13. Aug.).

Paa thenne sag gick dom epther ett gammelt skiffthe breff,
lydendes at samme gaardt wor Niels Fickessens høstrws
fader Oluff Grubbe tilsckiffth etc., oc Iørgen Grubbe schall
wtlegge Niels Fickessen samme gaardt, om handt then haffwer
etc. Datum Ottonie tertia feria post Michaelis, præsentibus
Per Ebbessen, Anders Emichssen, Niels Sten, Bent Bilde (1538
1. Okt.).

Niels Fickæssens budh

fick strax breff i thennæ sag. Datum Ottonie secunda feria
post dominicam trinitatis (1539 2. Juni).

Niels Fickessenn

fick ridebreff i thenne sag. Datum Ottonie dominica ante
Ioannis baptiste, ridemendh a-Iens Laurissen tiill Gaffnøø,^a
Emichke tiill Rollerup, Iacob Flemming tiill Balse oc Erick
Byllier tiill Elffuitt (1539 22. Juni).¹⁾

a-a) I stedet for udstreget: her Matz Bylier tiill Thurebyy.

¹⁾ Jfr. F. 2 fol 56r.

Niels Fickessenn

tog sex wgers paamyndelse offuer these fornæ ridemendt.
Datum Ottonie secunda feria post omnium sanctorum (1539
3. Nov.).

Niels Fickessenn

tog sex wgers paamyndelse paa thett nyy offuer thessæ
fornæ riidemendh, oc Iens Laurissen tiltagen y her Mattz Byl-
liers stedh. Datum Ottonie die purificationis Marie 1540
(2. Febr.).

F. 1 fol 43v—44r.

Forfylling till loss etc.

Erich Bylliers budt

fick stadfestelse offuer twende papirs breffue, thet første
aff Mierløse herritzting, oc thett andet aff Sielandzfader landz-
ting wnder guds aar 1538, lyudendes att handt begge steder
hagde 4 samfelds ting ladett kyntt, lyst oc openbare giortt,
att handt hagde kiøbt Tersløse hoffuittgaardt met flere gaarde
oc gods ther samme steds aff Iosth Wrne mett all theres
retthe tilliggelse inthet wndertagit, som hans kiøbe breff
wdwiiser. Item att handt hagde magsckiffitt oc kiøbt two gaarde
i samme stedt, then ene bygd oc then anden øde, aff Niels
Fickessen till Sandby. Item att handt hagde kiøbt Kyringe
hoffuittgaardt halffdelen aff Hans Stigssen. Thisligeste en
gaardt i Heritstrop, som handt hagde kiøptt aff Marquardt
Teygmandt till Siøboo etc., huilcke gaarde oc gods hans kiøbe
oc hoffuittbreffue paalydde, (som handt sagde) oc handt nw
i heffdt oc were haffwer, oc ingen kom, som thalde ther paa
etc. Datum Ottonie vigilia Laurentii martiris (1538 9. Aug.).

Erich Byllier

fick første dombreff till los etc. Datum Ottonie secunda
feria post Mauricii (1538 23. Sept.).

Erich Byllier

fick andet dombreff till los etc. Datum Ottonie quarta feria
post omnium sanctorum (1538 6. Nov.).

Erich Byllier

fick tredie dombreff till los etc. Datum Ottonie vigilia Thome apostoli (1538 20. Dec.).

Erich Byllier

fick fierde dombreff till los etc. Datum Ottonie vigilia purificationis Mariæ 1539 (1. Febr.).

Erich Byllier

fick almyndelig steffning paa sex wgher oc ett aar offwer all Danmarck etc. Datum Ottonie quinta feria post inuocauit (1539 27. Febr.).

Her Knudt Rudh

tog genbriff emodh Thersløsæ hoffuitgaardtt mett siin til-
ligelse. Datum Ottonie die Ioannis baptiste (1539 24. Juni).

Erick Byllier

tog sex wgers steffning emodh thettæ forscreffne genbriff.
Datum Ottonie altera die Canuti regis (1539 11. Juli).

Thenne sag bleff indsatt fore 12 begges theres sambfrenner
oc fellitiz wenner, att the nw quasimodo geniti søndag nest
kommendes (1540 4. April) skulle møde wti Slagelsæ, eller
14 dagen her igien att kommæ, om the ther ey fordrages
kundæ. Datum Ottonie quarta feria post conuersionis sancti
Pauli, præsentibus Anders Emichssenn etc. (1540 28. Jan.).

Erick Byllier

fick laassebreff y thenne sag. Datum Ottonie die Canuti
regis 1540, præsentibus Claus Eriickssenn tiill Nacbølle, Moritz
Emichssen tiill Reffsøø, Chrestoffer Palissen tiill Iershaffue,
Niels Sten tiill Klynstruppe, Dyrick Henni[n]gssen tiill Rør-
beck, Claus Grubbe tiil Alsløff (10. Juli).

F. 1 fol 44r.

1543

Erich Byllier

fick stadfestelse offwer ett papirs breff wnder guds aar
1537, lydendes att Niels Fickessen till Sandbyy wor bekentt

met samme breff at were Erich Byllier schyldig 8 iacomsdalere at betale hannom inden s. Michels dag ther nest epther eller tha giøre hannom forwaring paa en gaardt i Hembeck, som schylder aarlig 2½ pundt korn oc sex grotte, som Erich haffwer førre i pantt aff hannom fore 100 marck oc giffue hannom ther til 90 march danscke etc. Datum Ottonie secunda feria post ascensionis domini (1543 7. Maj).

F. 1 fol 44v.

Per Godskæ

hagde breff aff Siellandsfader landtzting, som Willom Perssenn landsdommere hagde wdgiffuitt wnder guds aar 1538 ottensdagen nest epther sancti Laurentii dag (14. Aug.), lydendes att Peder Godtskes fuldt myndig hagde ther weritt 4 samfeltz ting oc wdeskitt aff Aaghæ Perssenn till Døstid ett hundert marck, som hans broder Niels Perssen Pouell Brygger, borger y Kiøbenhaffnn, skyldiig wor, som forscreffnæ Niels Perssens breff wduiser etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie tertia feria post Michaelis (1538 1. Okt.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. quinta feria post Galli confessoris (1538 17. Okt.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Symonis et Iude apostolorum (1538 28. Okt.).

F. 1 fol 45r.

Clauss Wlfffeldt

fick stadfestelse offuer et pergme[n]tz breff 1541, lydendes at Anna Perssdatter hagde vplat oc giffuet hannem sit werrigmaal offuer alt hinds gotz, hun hagde i Siella[n]dt oc i Laalandh, oc at hand oc hans søster fru Birte och theres sandarffuinge at haffue til euerdelig eye først en gaardt i Gieringe, item en gaardt i Ørstet sogen, 3 gaarde i Haffrelycke oc hinds hoffuitgaardt Grønnoth, en gaard i Linersløff¹⁾ oc 2 gaarde i Ølby, en i Windinge, en i Ørsløff, 1 i Arlsløff oc en anden vdi Elmø²⁾, oc ther som hun offuerleffuer hinds broder Oge

1) Eller: Liuersløff?

2) Sidste bogstav forskrevet: Elmøt; eller: Elmøre?

Persen, tha skall hans gotz epther hindes dødt komme Claus Viffeld, hans syster och theres sandarffuinge til hande, oc ther som hun skulle nogit aff sit iorde gotz bort selie eller pandsette, tha bepflichtet hun seg, at hun ingen anden will vnde thet wden Claus oc hans syster, oc nar som hun eller hyn des broder Aage Persen løster forne a-pante-a gotz ind at løse for theres egne pendinge, tha skulle the ther fuld magt til haffue, dog epther theres panthebreffs lydelse etc., som samme breff ythermere wtuiser oc indholder. Datum Ottonie die Priscæ virginis anno domini 1542 (18. Jan.).

F. 1 fol 45v.

Mester Christoffer, cannick y Roskyldt, Iachim Beck
tiill Forsløff oc iomffrw Ellinæ

hagde breff aff Siellandzfaderlandtzting, som Willom Perssenn landzdommere hagde wdgiffuitt aar 1538, lydendes att theres fuldtmyndig hagde ther werett 4 samfeldzting oc eskitt theres anpartt wti lodh, lauskiffæ aff allæ lodzeygere wti Tyberig gaardtt oc all hyn des rettæ tilligelse, agger, eng, skouff oc march, woett och thiurtt, inthett wndertaget, oc ingenn willæ weræ mett thennom y rettæ i then sag. Ther epther fingæ the

15 dages breff. Datum Ottonie die Appolonie virginis (1539 9. Febr.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. quarta feria post Mathei apostoli (1539 26. Febr.).

Item 5 dages breff. Datum dominica oculi (1539 9. Marts).

Frue Margrethæ Pouelsdatters budt paa hyn des
oc alle lodzeygers wegne

fick genbreff i thenne sag etc. Datum Ottonie quarta feria post dominicam iudica (1539 26. Marts).

Mester Chrestofers, Iachim Becks oc
iomffrw Ellinæs budh

tog sex wgers steffning i thenne sag. Datum Ottonie quinta feria post Georgorii martiris (1539 24. April).

a-a) I margin.

Paa thenne sag gick dom wti thenne almyndelig herredag wti Ottense, lydendes att epherthii mester Chrestoffers, Iachim Becks oc iomfru Ellines theres fuldmyndig ickæ hagde theres magttbreff her fore oss tilstede, saa handtt fuldttmyndig giortt wor att gaa wti rettæ paa theres wegne wti then sag, tha bør hues deelle oc forfylling, som the her tiill brugtt oc giortt haffue, were dødhæ oc magteløsse oc ey Anders Iacobssen eller Tybierrig gaards lodzeygere att suare tiill then deelle oc forfylling, som nw wdgangen er, i noyer made, men hues fornæ mester Chrestoffer, Iachim oc iomfru Elline haffuer thennom i then sag ytthermere til at talle, tha forfylge thennom samme theres sag paa thet nyy igien. Datum Ottonie die Ioannis baptiste, præsentibus her Offe, her Holgertt, Magnus Mu[n]ck, Erick Banner oc Knudh Perssen (1539 24. Juni).¹⁾

F. 1 fol 46r.

Lauris Schriffwer, burgmesther aff Holbeck, fick stadfestelse offwer 5 papirs breffue aff Holbeck byting oc raadhus, lydendes paa ett kiøb, som wor giortt emellom Niels Iepssen aff Tosterop oc hannem om en qwyæ, som handt schulde haffue i werde fore en fwole etc. Datum Ottonie sabbato infra octavas natiuitatis Christi (26.—31. Dec.).²⁾

F. 1 fol 55r.

1536

Registrum Lolandiaë et Falstriaë.

Niels Lungæ oc Iørgen Rosengaards arffwinge finge stadfestelse breff paa et skødebrefh liudendes at Elzæbæ Albretssdatter hagde skøtt oc affhendt fraa seg oc syne arffwinge oc tiill Iørgen Rosengaardt oc hans arffwinge Egebergs gaardt oc byy i Lolandt etc. Datum Haffniæ die commemorationis omnium animarum (1536 2. Nov.).³⁾

¹⁾ Jfr. s. 582.

²⁾ Fol 46v—54v er ubeskrevet.

³⁾ Jfr. s. 268 og s. 472.

F. 1 fol 55r.

Hans Bruse i Westballi i Lolandt

fick stadfestelse paa et tingswitne wtgiffuit aff Nørreherritz-
ting 1535 secunda feria post Bartholomei (30. Aug.), liudendes
at Per Matssen oc hans søn Mattis Perssen hagde skøtt han-
nom all theres rettighet i en bundegaardt liggendes i West-
herboo etc. Datum Haffniæ secunda feria post omnium
sanctorum (1536 6. Nov.).

Anno domini 1537.

F. 1 fol 55v.

Tiill Laalandth.

Her Holgerdt Wlffstandt

hagde nogre gamle riigens forfyllings breffue tagne i k.
Hansis tiidt, som hans hustrues fader Niels Hack hagde tagitt
offuer gamle her Iehan Oxes arffinge om Lunde gaardt oc
godtz etc. Ther epther fick handt

sex wgers paamindelse offuer forne gamle her Iehan Oxes
arffinge att wdlegge, her Holgerdt oc Knudt Gøye paa theres
hustruers wegne oc Anders Gøye forne Lunde gaardt oc godtz
etc. Datum Haffnie die Petri ad vincula (1537 1. Aug.).

Her Holgertz budth

fick 15 dages breff. Datum Sandagger die Benedicti abbatis
(1538 21. Marts).

10 dages breff. Datum ibid. sabbato ante iudica (1538 6.
April).

5 dages breff. Datum quarta feria post palmarum (1538
17. April).

Per Oxes budt paa syne oc syne metarffuinges
gamle her Iahan Oxes arffuinges wegne

fick genbreff i thenne sag etc. Datum Ottonie sabbato post
ascensionis domini (1538 1. Juni).

Her Holgerts budt

fick sex wgers steffning i thenne sag etc. Datum Ottonie die visitationis Mariæ (1538 2. Juli).

F. 1 fol 56r.

Till Laalandt.

Frue Eline, her Henrich Gøyes,

hagde nogle lagdags breffue, 15, 10 oc 5, tagne i k. Fredericks tiidt, som her Henrich Gøye hagde tagit offwer Knut Gøye etc. Ther epther fick frue Eline, her Henrich Gøes,

strax breff, lydendes att Knut Gøye schulde wdlegge hynne oc hynnes mettarffuinge boo oc bosckab, guldt, sølluff, penning oc clenodia, som handt haffwer opbaaret epter frue Elnes fadermoder oc fader oc moder etc. Datum Haffniæ quarta feria ante Bartholomei apostoli (1537 22. Aug.).

Frue Eline, her Henrich Gøyes,

fick riidebreff i thenne sag etc., riidementd Bassi Christofferssen, Erich Daa, Claus Wiffeldt oc Hans Willomssen. Datum Haffniæ dominica post natiuitatis Mariæ (1537 9. Sept.).

Frue Elinæ

fick sex wgers paamyndelse offwer Bassy Christofferssen oc the andre riidementd, att the schulde fultgiøre samme riidebreff inden sex wger etc. Datum Ottonie quinta feria post Martini (1537 15. Nov.).¹⁾

F. 1 fol 56v.

Styy Porsis budth

hagde breff aff Laalandtzfaderlandtziing²⁾ vnder gudtz aar 1538³⁾ then tisdagh nest fore sancti Peders dag (19. Febr.), lydendes att Niels Wrne paa Styy Porsis wegne hagde 3 sam-

¹⁾ Jfr. s. 521.

²⁾ Rettet fra: Fuelseherrittz ting.

³⁾ Maaske rettet til 1537? (20. Febr.).

feldtzting logliig weskitt aff Mogenes Falster 2 pd. korn aff Oelstruppe gaardt, som handt lodth seg indføre wti mett vretth. Item 250 march oc fyrgetiuge i danske huidhe oc syslinge oc 40 gyllene y guldth oc iachimdaller etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Sandagger sabbato post dominicam iudica (1538 13. April?).

Item 10 dages breff. Datum Sandagger sabbato ante quasmodo geniti (1538 27. April?).

Item 5 dages breff. Datum Sandager secunda feria post iubilate (1538 13. Maj?).

Styy Porsiis budh

fick strax breff i thenne sag. Datum Nyborg tertia feria post pasce (1539 8. April?).

Mogens Falsters budh

tog genbreff i thenne sag. Datum Nyborg quarta feria post festum pasce (1539 9. April?).

Styy Porsiis budh

tog sex vgers steffning i thenne sag. Datum Ottonie sabbato post quasimodogeniti (1539 19. April?).

Styy Pors

fick riidemendtt y thenne sag, ridemendtt her Ottæ Krompenn tiill Høbygaardt, Peder Oxe tiill Nielsstrupæ, Anders Gøyæ tiill Kestrup, Per Falster tiill Geebyy, Erick Mogenssen tiill Bramsløckæ oc Iørgenn Wrnæ tiill Osmarck. Datum Ottonie sexta feria post Barnabe apostoli (1539 13. Juni?).

Thenne sag gick dom paa, quere in alio registro.

F. 1 fol 57r.

Sty Pors oc Christern Pors

fick stadfestelse offwer ett papirs breff oc ett pergments breff, lydendes att her Magens Ebbessen hagde kendes seg

oc syne arffuinge at haffue Tolsckouff i loen oc forsuar aff her Erich Pors at holde hannom then till gode etc. Item thet andett lydendes att forne her Magens Ebbessens breff wor lest till Laalandsfader landzting etc. Datum Ottonie altera die pentecostes 1543 (*14. Maj*).

F. 1 fol 57r.

Styy Pors oc Christerns Pors

fick stadfestelse offwer ett tingswitne aff Synderherritz ting oc ett sognewitne aff Grøshaffue sogne steffne, lydendes att Tolschoff haffwer weret rett enmercke till Øllingsøogaardt, oc the hagde friitt sckoffhug oc loffs wogne paa Riideschoff oc paa Torbyschoff etc. Datum Ottonie altera die pentecostes 1543 (*14. Maj*).

F. 1 fol 57v.

Anders Swendssenn y Anderstrupæ

fick stadfestelse offer etth konning Hanssis breff vnder guds aar XC septimo¹⁾, lydendes att hans naade hagde wntt oc til-ladett, att Strangi Anderssen skulle haffue Malsgaardtt ligen-des i Anderstrupe mett all syn rette tilliggelse inthett vnder-tagitt etc. Item ett andett skødebreff wtgiffuitt aff Laalandz-faderlandzting 1526, lydendes att 8 mendt hagde wittnætt i sandzett [!], att Rafell Strangissen, Iep Strangisen, Bodill Stranges theres moder, Niels Rasse oc Rasmus Offuersker paa Berrettæ Stranges dattærs wegne theres søster støde indenn tingæ oc skødtte oc solde fraa thennom oc theres arff-uingæ oc tiill Anders Swendssen oc hans arffuingæ all then deell oc rettighett thii hagde wti thenn gaardt i Anderstrupe, som theres fader Strangi Anderssen ibode, mett hus oc iordtt inthet wndertagit, oc tackett hannom fore godh betalling etc., som samme breffue yttermere wduiser. Datum Ottonie tertia feria post dominicam misericordia domini (*1539 22. April?*)²⁾.

1) Rep. 2. V 8438 (1497 11. Juli) i stadfæstelse af 1539 11. Juni (Privatarkiver, kronologisk række, R. A.).

2) Jfr. s. 598 note 1.

Hans Kiertæ

fick stadfestelse offuer ett dronning Dorrettes breff¹⁾, lydendes att paa nogiitt maalsgodtz.

Her Iahann Randtzow

tog genbreff emodt thessæ fornæ stadfestelser. Datum Ottonie altera die Botulphi (1539? 18. Juni)²⁾.

F. 1 fol 67r.

1536

Registrum Fioniæ, Langlandiæ et Toslandiæ.

Claus Bryskes budt

fick 15 dages breff. Datum dominica ante Mathei apostoli et euangelistæ (1536 17. Sept.).

Item fick 10 dages breff. Datum die Dyonisii et sociorum eius (1536 9. Okt.).

Item fick 5 dages breff. Datum die Seuerinii episcopi (1536 23. Okt.),

offuer Morthen Ienssen till Wisenberg hierck fore et faldzmaal fore en kircke fredt etc.³⁾

a-Morthen Ienssen

tog genbreff emodt the lagdags breffue, som Claus Bryske lodt tage offuer hannom fore et faldzmaall fore en kircke fredt etc. Datum Otthoniæ anno domini 1536 tertia feria post conceptionis Mariæ (12. Dec.).

Claus Bryskes budt

tog steffning paa Morthen Ienssen at møde siethe wgedag, ephther samme steffning lessis, met hues bewisning the haffue paa bode siider emodt huer anden paa thet faldzmaall fore then kircke fredt etc. Datum Ottonie secunda feria ante Thomæ apostoli (1536 18. Dec.).

¹⁾ Rep. 2. III 5247 (1483 9. Juni) i stadfæstelse af 1539 11. Juni (Privatarkiver, kronologisk række, R. A.).

²⁾ Fol 58r—66v ubeskrevet.

³⁾ Herefter udstreget: Iep Andherssen paa Tosing i Strammelse fick stadfestelse breff paa et skødbreff etc. Jfr. s. 599.

Morthen Ienssen

fick dom paa thenne sag. Datum Ottonie anno domini 1537 sabbato post purificationis Marie, som findes wti registerbogen met the andre domme etc.^a (3. Febr.).

F. 1 fol 67r.

Frue Gertrudt, her Iahann Biørnsens
eptherleffuerske,

fick stadfestelse breff paa et pergments breff, som her Pedher Plog, priier i Heliggesthus i Kiøbenhaffn, met the andre samme hospitals forstandere hagde wtgiffuit, datum 1532, lydendes at the hagde wnt oc opladit her Iahan Biørnsen then friihet oc rettighet, som the oc samme hospitall haffue paa sanctæ Gertruds kircke oc kirckegaardt etc. Datum Haffniæ sexta feria post presentationis Mariæ (1536 24. Nov.).

F. 1 fol 67v.

Iep Anderssen i Strammelse

fich stadfestelse paa ett dombreff, som Ies Smet i Strammelse, herritzfogit paa Tosing, hagde wtgiffuit, lydendes at Ies Smet hagde dømpit Iep Andersen till hosbundet fore en gaardt i Lundby, som Rasmus Perssen ibaar, oc samme Iep Anderssen haffwer en systherdeell wti etc. (1536 u. d.?)¹⁾

Anno domini 1537.

Rasmus Perssen i Lundby

tog genbreff emodt thet stadfestelse breff, som Iep Anderssen i Strammelse hagde tagit paa et dombreff, som Ies Smet, then tiidt herritzfogit paa Tosing, hagde wtgiffuit, lydendes som her nest forscreffuit staar etc. Datum Ottonie die Canuti ducis (1537 7. Jan.).

a-a) Tilføjet efter flg. stadfæstelse.

¹⁾ Jfr. s. 598 note 3.

a-Iep Andersen fick sex wgers steffning emodt thet genbreff. Datum Ottonie die corporis Christi-a (1537 31. Maj).

F. 1 fol 67v.

Peder Christiernssen i Otthensse

fick stadfestelse paa et pergments breff, som her Christiern Pouelssen, prier till sancti Knuts closther i Ottense, Iacob Norby, Iens Draghe, Iesper Daa met flere hagde wtgiffuit oc beseglit datum 1536 sanctæ Margaretæ dag (13. el. 20. Juli), lydendes at fornæ gode mendt met flere epther k. mats. breff oc befaling hagde siwnt, grantskit oc forfaret, at thet enmercke skoff i Lundeherrit paa Harsmarch grundt, som kallis Koddelundt¹⁾, er Peder Christiernssens retthe egen egendom etc. Datum Otthoniæ sexta feria post natiuitatis Christi 1536 (29. Dec.).

F. 1 fol 67v—68r.

Frue Christinæ Karll Brysckes

hagde et tingswitne aff Fynboo landzting datum 1536 sabbato ante natiuitatis Christi (23. Dec.), lydendes at Iørgen Andersen i S[t]randby hagde weret till Fynbo landzting 4 sambfeldt ting paa frue Christinæ Karll Brysckes a-egne oc hynnes børns wegne-a oc wdeskit alt thet gods i Bogherrit b-oc Salingherrit-b liggendes, som frue Christine van Anfelds aathe, oc breffue, bewisning oc atkomme ther paa aff Gert Bryscke, hans brødre, sysckende oc metarffuinge, som the wti were a-haffue oc hafft haffue etc.-a Ther epther fick handt

c-Item et tings vitne aff Salingherritzting, at thet gods, ther ligger, wor och liige maade wdeskit 4 ting etc.-c

15 dages breff. Datum Sandager sexta feria post trium regum (1537 12. Jan.).

a-a) Senere tilføjet i margin og mellemrum til den flg. stadfæstelse.

b-b) I margin.

c-c) Over linien.

d-d) Tilføjet nederst paa siden.

1) Eller: Koredelundt?

Item 10 dages breff. Datum Sandagger die Vincentii martiris (1537 22. Jan.).

Item 5 dages breff. Datum Sandager sabbato post conuersionis s. Pauli (1537 27. Jan.).¹⁾

Gert Bryske

tog genbreff emodt these lagdags breffue paa syne egne, syne brøders, syskindes oc metarffwinges wegne, paa alt thet gods i Bogherrit oc Salingherrit liggendes, som frue Christine van Anfels aathe etc. Datum Sandager dominica propria post conuersionis s. Pauli (1537 28. Jan.).

Frue Christine Karls

tog sex wgers steffning offwer Gert Bryscke cum coheredibus etc. emodt thette fornæ genbreff etc. Datum Ottonie sexta feria pentecostes (1537 25. Maj).

Frue Christine Karls

fick dom paa alt thet gods, frue Cristine van Anfelds hagde soldt oc skøtt Eyler Bryscke etc. Quere in registro. Datum Haffniæ die Canutis regis (1537 10. Juli).

Frue Christine

fick strax breff i thenne sag etc. Datum Haffnie tertia feria ante Mariæ Magdelene (1537 17. Juli).

a-Frue Christine Karls

fick indførsell i alt frue Christine van Anfelds gods liggendes i Bogherrit oc Salingherrit, som Gert Bryscke oc hans metarffuinge nw i were haffuer etc., riidemendt Iahan Brockenhus, Knut Otssen, Eyler Rønnow, Iacob Hardenberg, Dirick Quitzow oc Corfeys Hardenberg etc. Datum Haffnie die natiuitatis Marie-a (1537 8. Sept.).²⁾

a-a) Paa en indsat seddel.

¹⁾ Carl Bryskes arkiv (R. A.).

²⁾ Jfr. s. 493 f.

F. 1 fol 68r.

Iahan Friis till Dalum budt

hagde et tingswitne aff Fynbaa landzting datum 1534¹⁾ anden Wollermøs dag (2. *Maj*), lydendes at Knut Eskimandt hagde loglig lagsøcth Anders Hanssen i Weyloff fore en oxe paa Iahan Friises wegne, som handt loffuit Iahan Friis etc., oc at Anders Hanssen wor loglig tingsteffnt till samme witne etc. Ther epher fick handt

15 dages breff. Datum Otthoniæ die Scholasticæ virginis (1537? 10. *Febr.*).

Item 10 dages breff. Datum Sandagger quinta feria ante dominicam letare (1537 8. *Marts?*).

Item 5 dages breff. Datum Sandagger secunda feria post iudica (1537 19. *Marts?*).

F. 1 fol 68v.

Axell Fickesens budt

hagde et tingswitne aff Fynboo landzting, som Per Schriffuer met flere hagde wtgiffuit, datum 1534 vigilia omnium sanctorum (31. *Okt.*), lydendes at Hans Bossen i Gudme kundgiorde, at thet wor then dag ret aars dag hans fierde sambfeldt ting, handt hagde wteskit paa Axell Fickesens wegne 2 gaarde wti Wixstroppe, som Hans Matssen oc Hans Knutssen wti boo, aff her Knut Gyllenstjerne, electus till Fyons biscopdomme, oc tilbodet fyllest at giøre the pantebreffue ther paa etc. Tha tilstede tingsteffnt wor forne her electus, sagde oc miente, stictet samme gods till egendom at haffue, oc sagde breffuene endt tha i Lybke hos biscop Iens at were, som hand seg beplictet oc forfunden wor i dag et aar her i retthe at føre, oc ey handt wilde then dag ythermere tilsuare i then sag. Ther epher fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die Valentini episcopi (1537 14. *Febr.*).

Item 10 dages breff. Datum Ottonie sexta feria ante dominicam oculi (1537 2. *Marts*).

¹⁾ Tilsyneladende rettet fra 1537.

Item 5 dages breff. Datum Ottonie die Gregorii papæ (1537 12. Marts).

Her Knutt Gyllenstiernes budt Lauris Wendelbaa
tog genbreff emodt these forn^e lagdags breffue emodt Axell
Fickessen etc. Datum Aagaardt quinta feria pascatis (1537
5. April¹).

Axell Fickessen

tog sex wgers steffning emodt thette forn^e genbreff paa
her Knut Gyllenstiern etc. Datum Ottonie dominica ante Viti
et Modesti (1537 10. Juni).

Axell Fickesenns budt

fick nederfellings breff offuer Lauris Wendelboo, thii handt
ey møtthe etc. Datum Haffnie tertia feria post Olai.
Item strax breff. Datum eodem die (1537 31. Juli).

Axell Fickessen

fick riidebreff i thenne sag etc., riidemendt Knut Ebbessen,
Niels Bildt, Iahan Brockenhus, Niels Sten, Hans van Meln oc
Christoffer Pallissen. Datum Haffniæ sabbato post assump-
tionis Mariæ (1537 18. Aug.).

F. 1 fol 69r.

Hans Stigsen til Weypro

fick stadfestell offuer trende pergmentzbreffue thett første
lydendes att nogre godemendt haffue werett att Ebbekiøb oc
Ebbekiøbs fang oc Trydinge, sedt oc skodt, om thett kandt
findes for ett gammelt friitt enmercke eller ey, oc haffue ther
paa sagt, att forn^e Ebbekiøb mett sitt fang oc formergt mett
griffitt, sten oc stabell, som ett friitt enmercke bør att haffue
epther logen, oc haffuer werett formergt aff gammell arildtz
tiidt oc findes ther ingen ny skiell etc. Item thett andett breff
lydendes att nogre gode mendt hagde witnett, att Claus Bryske
giorde lagheffdt paa forn^e Ebbekiøbs fangh oc Tryding oc
suore thett tiill ett friitt enmercke wnder gudtz aar 1494 vt-

¹) M.h.t. datering jfr. s. 23f.

giffuitt etc. Item thett tredie wor kierre herre faders konning Fredericks, salig mett gudt, stadfestelse paa samme twende breffue, lydendes att hans naadhe hagde fuldtburdt, samtyckt oc stadfest Ebbekiøb, Ebbekiøbs fang oc Tryding fore ett friitt enme[r]cke epther fornæ breffuis lydelse etc. Datum Vii-borg dominica cantate (1537 29. April¹).

F. 1 fol 69r.

Her Iens i Wiisløff

fick stadfestelse ouer trende besegliitt pergmentzbreffue, thett første wdgifuett paa Randers byting wnder gudtz aar 1491, lydendes att Mattis Regerssen, byfogett i Randers, paa høgborne førstes konning Hans wegne hagde skøtt Pedher Hanssen huss oc iordt liigendes i santi Clementz sogen i Randers tiill euindelig eyendom. Thett andett breff wdgifuitt aff samme byting wnder gudtz aar 1447, lydendes att Per Tagessen, raadmandt wti Randers, fullmyndiig paa Tygge Scriffuers wegne i Hadersløff hagde skøtt oc soldt Iens Prang tiill euindelig eye eyendom paa en iordt ligendes i fornæ sogen i Randers norden nest then gyde, mandt kaller Rabantz gyde. Item thett tredie breff, som borgmester oc raad i Randers hagde wdgifuitt wnder gudtz aar 1524, lydendes att the hagde wntt Iens Suendtsen, borger ibid., etth stycke aff bysens iordt wti Rabantz gyde lygendes, som handt kandt setthe hans haffue gierde eller planckewerck rett paa etc. Datum Wiiberge dominica wocem iocunditatis (1537 6. Maj²).

F. 1 fol 69r.

Bertiill Nielsen i Leggebøll

fick stadfestelse offuer thuende besegliitt pergmentz breffue, thett første wdgifuitt tiill Synderherritzing wnder gudts aar 1510, lydendes att Mawritz Hansen i Leggebøll hagde weritt inden tinge, skøtt och affhendtt fraa seg och sine arffuinge oc tiill Bertiill Nielsen och hans arffinge sindtt bonde gaardt lygendes i Leggebøll, som handtt tha wti hoedhe, mett all syn

¹) M.h.t. datering jfr. s. 86f.

²) M.h.t. datering jfr. s. 155f.

rette tilligelse inthet wndertaget i noget [maade] mett herskaps tilladelse etc. Item thett andett wgiffuitt tiill Synderherritzing wnder gudts [aar] 1533, lydendes att herritzfogedhen hagede tiilldømppt forne Bertiill Nielsen, Trouels Matzen, Lauris Iensen oc Olluff Nielsen theres iordtt, agger oc eng tiill att nydhe oc bruge, som the skelliig beuisse kandtt, att ther er giffuen eller soldtt tiill kirker eller closthre fraa theres bundegaardtt, dog skulle the aarliigen giffue then skyldtt tiill forne kirker oc closthre, som forne godtz tilgiffuen er. Datum Haffnie die wisitationis Marie (1537 2. Juli).¹⁾

F. 1 fol 69v.

Iahan Friis tiill Dalum budt

hagede et tingswitne aff Fynbaa landzting datum 1537 poscke affthen (31. Marts), lydendes at Knut Eskimandt paa Iahan Friis wegne hagede loglig lagsøeth Seuerin Degen i Synderbroby fore nogre træ, handt hug i Dalum thieneres skoff etc., oc att handt wor loglig tingsteffnt tiill samme tingswitne etc. Ther epher fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die corporis Christi (1537 31. Maj).

Item 10 dages breff. Datum ibid. sabbato post Viti et Modesti (1537 16. Juni).

Item 5 dages breff. Datum ibid. quarta feria post Ioannis baptiste (1537 27. Juni).

F. 1 fol 69v.

Anders Hanssen y Vore

fick stadfestelse offuer tuenne papyrsbreffue lydendes paa tuenne støcker iordt, som er dømppt tiill hans bonde gaardt epher sex mendtz vitne etc. Datum Ottonie sabbato post epiphaniam domini, anno domini 1544 (12. Jan.).

Hans Huermandt

togh gienbreff modt thenne stadfestelse. Datum Ottonie sabbato post Dorotheæ (1544 9. Febr.).

¹⁾ M.h.t. datering jfr. s. 213f.

Anders Hanssen i Vore

togh steffningh modt thette gienbreff. Datum Ottonie die cathedræ Petri (1544 22. Febr.)¹⁾.

F. 1 fol 70r.

Iahan Friises budt

hagde ett tingswitne aff Fynbaa landzting datum 1537 sabato palmarum (24. Marts), lydendes at Iørgen Skouffmandt hagde logligh lagsøeth Niels Hanssen, som thiente Iens Hanssen i Swenstrop, fore handt wor met at fordriffue Nis Hanssens slede i Demmistrop, som bleff borthe mett en seck oc en gryme, oc att handt wor loglig tingsteffnt till thette witne etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die corporis Christi (1537 31. Maj).

Item 10 dages breff. Datum ibid. sabbato post Viti et Modesti (1537 16. Juni).

Item 5 dages breff. Datum ibid. quarta feria post Ioannis baptiste (1537 27. Juni).

F. 1 fol 70v.

Till Lawen.

Frue Annæ till Nestbølle budt

hagde nogre riigens forfyllingsbreffue tagne wti k. Fredericks tiidt offuer Iens Iørgenssen oc ther offwer dom, oc hannom nederfellig, thi handt ey møtthe etc., lydendes at handt schulde wdlegge hynne kosth, thering oc skadegieldt, som handt hynne plictug er fore Keelskouff oc marck, som handt bruger emodt hynnes minde, a-oc nw fick k. mats. dom²⁾ ther paa-a Ther epther fick hun³⁾

strax breff. Datum Haffnie sexta feria post Canuti regis et martiris (1537 13. Juli).

a-a) Over linien.

1) Dom i R. 1 s. 225 (1544 9. April).

2) S. 226, 626 og 631.

3) Herefter udstreget: Sex wgers paamyndelse. Datum Haffniæ vigilia apostolorum Petri et Pauli (1537 28. Juni).

Frue Anne tiill Nestbølle

fick riidebreff offuer Iens Iørensen etc., riidementd Erick Daa tiill Wolderop, Bassiig Chrestophersen tiill Sørup, Emick Ottzsen tiill Rolderop, Iacob Beck tiill Førsløff, Hans Wil-lomsen tiill Gaffnøø, Niels Fickesen tiill Sandtby. Datum Otthonie sabbato post Iacobi apostoli (1538 27. Juli?).

Frue Anne

fick sex wgers paamyndelse offuer Erich Daa oc the andre forne riidementd etc. Datum Ottonie secunda feria ante Gregorii (1539 10. Marts?).

F. 1 fol 71r.

Hans Stygsens budt tiill Weyrop

hagde ett tingswitne aff Fynbaa landzting, som Per Schriffuer met flere hagde wtgiffuit aar etc. 1537 die Vilhelmi abbatis (16. Juni), lydendes at Oluff Smet i Hynderop paa Hans Stigssens wegne hagde loglig lagsøeth these epher-screffne Fielstedt mændt Michill Daidssen, Hans Matssen, Per Seuerinssen, Hans Bangs, Swenn Iørgen[sen], Findt Erichsen, Anders Michilssen, Iens Smet, Hans Andersen, Iwer Nielssen, Anders Perssen, Knut Seuerinssen, Mattis Olssen, Michill Huiidt, Erich Findssen, Iørgen Skoffby oc Iens Perssen fore then grøfftt, som Hans Stigssen lodt kaste oc graffue paa hans egit, oc the then igienffødt forwden all tings dom oc rett etc. Ther epher fick handt

15 dages breff. Datum Haffniæ die apostolorum Petri et Pauli (1537 29. Juni).

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria post Margarethe virginis (1537 16. Juli).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Iacobi apostoli (1537 25. Juli).

Hans Stigsenn tiill Weyrop

fick strax breff i then sag. Datum Haffnie sexta feria post asumptionis Marie (1537 17. Aug.).

Hans Stigssen

fick rømningsbreff i thenne sag offwer Fielstedt mendt etc. Datum Ottonie sexta feria post Lucæ euangelistæ (1537 19. Okt.).

F. 1 fol 71v.

Eriick Byllier

fick stadfestelse offuer ett skødhebreff, som Niels Marquordssenn hagde wdgiiffuitt wnder guds aar 1522, lydendes att handtt hagde soldtt oc affhendtt fraa seg oc sine arffuinge oc till Erick Byllier oc hans arffuinghæ Nøbelle haffue oc Nybølle marck oc engh mett theres tilliggelse oc kendes att haffue ther fore opbaariitt fyllest oc tackiitt hannom fore goedh betalling oc beplichthet seg oc sine arffuinge, att ther som thet bleff hannom affvondett, att giffue hannom saa gott igien inden sex vger etc., oc vndertagett y Nøbelle march nogre agre, som liger tiill tre kyrcker etc., som samme skøde ythermere wd[u]iser¹). Datum Ottonie die Micaelis archangeli anno domini 1538 (29. Sept.).

F. 1 fol 71v.

Pouel Tamsenn i Nellerudt paa sine och sine hustrues wegne fick stadfestelse offuer en kong Feericks [!] breff vdgiiffuit vndher gudz aar 1532²)

lydendis att hans naade had vnt och tillatt, att naar Thames Hansen, som boer i Nellerudt, wor død och affgangen, tha skulle Pouel Thannsen oc hans høstrue Gertrudt Matzdatther begges theres lifftid nyde oc beholde samme Nellerudt gaardt met all gaardzens rette tilliggels och giffue ther aff aarlig tinge til kronen, som ther pleyer aff att gang etc. Item ett andett breff aff Skobyherritzting vdgiiffuet i thette neste forledhen aar, lydendes att nogre mendt hade vitnet, att thet er 30 aar, sidhen Thames Hansen, som boed y Nellerudt, handt stede ledt aff syn lycke, oc bleff samme tiidt gierdett vdfeytt och rettet meed lensmandtz mynde brugt tiil Nellerudt saa

¹) Gentagne rettelser i ordet.

²) Fr. I's Reg. s. 342 og 481 (1532 10. Dec.).

møgit, som er indhen gierdett etc., som samme breff ydermere vduiser. Datum Ripis sexta feria post iubilate (1542 5. Maj?).

F. 1 fol 72r.

Iørenn Quitzow

hagde k. mats. dom wdgiffuitt i Kiøbenhaffn¹⁾ lydendes paa fiire gaarde ligendes paa Langelandt, then ene i Tranekier sogenn i Kodtzbølle, then anden i Raffnebjerg, then tredie wti Perstrup, oc then fierde liigendes i Botoffthe, oc ther tiill mett fore hans anpartt wti thett pantt i then gaardt i Liungelse, som Niels Krog iboer, som Iørenn Quitzow haffuer kiøbtt aff Knud Gøye. Tisligeste fore nogett kirkegodtz oc anditt iordegodtz, pendinge, geder, oc anditt mere, som handt haffuer hans opne beselitt breff paa, oc for hans hustrues arffuegodtz, som handtt holler hannom fore, oc Iørenn Quitzow wor til-dømpet. Ther eptther fick handt

sex vgers pamyndelse. Datum Haffnie quarta feria ante Bartholomei apostoli (1537 22. Aug.).

Iørgen Quitzow

fick ther eptther 15 dages breff. Datum Helsingør quinta feria post Dionisii (1537 11. Okt.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. vigilia Symonis et Iudæ (1537 27. Okt.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. tertia feria post omnium sanctorum (1537 6. Nov.).

Teste Ioanne Friis, cancellario nostro et in iis causis iusticiario nostro dilecto.

Iørgenn Quitzow

fick strax breff i thenn sag. Datum Ottonie sexta feria post Lucie virginis (1537 14. Dec.).

Iørgen Quitzow

fick riidebreff i thenne sag etc. Datum Ottonie secunda feria post purificationis Mariæ (1538 4. Febr.).

¹⁾ Se s. 238 (1537 19. Juli).

Riidemendt.

Niels Sten till Klintstrop, Iørgen Wenstermandt till Stadager, Claus Daa till Helsnet, Iacob Brockenhus til Wixstrop, Iesper Gregorissen oc Iens Iørgenssen paa Langlandt.

Iørgenn Quitzow

fiick sex wgers paamyndelse offuer riidemendh. Datum Haffnie sabbato post omnium sanctorum (1538 2. Nov.).¹⁾

F. 1 fol 72v.

Wyllum Peyttherssinn, borger her y Ottense,

fick stadfestelse offuer twende breffue, thet forste ett pantebreff lydendes att Hans Hanssen, prouest y Asnes, haffuer panttsett Peytther Kelbrecker then gaardtt, som hans syster Anne iboedhe, ligendes wed Fiskeskammellenn synden nest op tiill Peythers eygenn gaardtt, mett all sin rette tilligelsæ fore 150 march danske etc. Thett anditt ett skødhebreff, som borgmestre oc raaedh haffuer besegliitt oc wdgiffuet, lydendes att Hans Hanssen, Hans Westfellings søn haffuer fore euich eygendom soldtt oc skøtt samme gaardtt till Peyther Kelbrecker oc hans arffuinge samme gaardtt [!] oc kendes seg fuld betalling op att haffue baariitt tiill syn fuldhe nøyge etc., som samme tuendhe breffue ytthermere wduiser. Datum Ottonie sabbato post Bartholomei anno etc. 1542 (26. Aug.).²⁾

F. 1 fol 73r.

Iacob Brockenhus

hagde breff aff Fynbo landzting, som Iørgen Henningsen met flere hagde wtgiffuit 1537 sabbato post Martini (17. Nov.), lydendes att handt 4 sambfeldtz ting haffwer ladet wtescke Axell Fickessen aff the two gaarde i Wixstrop, som Hans Matssen oc Per Tøsing iboo, som handt haffwer ladet seg indføre wti, Iacob Brockenhus wadwaaret etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die Elizabet (1537 19. Nov.).

¹⁾ Jfr. s. 495.

²⁾ Jfr. H. 2-3 fol 54r.

Item 10 dages breff. Datum ibid. die Barbare virginis (1537 4. Dec.).

Item 5 dages breff. Datum sabbato post Luciae (1537 15. Dec.).

Iacob Brockenhus

fick strax breff i thenne sag etc. Datum Ottonie die conuersionis s. Pauli (1538 25. Jan.).

Iacob Brockenhus

fick riidebreff i thenne sag etc. Datum Ottonie vigilia purificationis Mariæ (1538 1. Febr.).

Riidemendt

Iahan Brockenhus till Wollersløff Niels Bildt till Raffnolt, Axell Nielssen till Aarsløff, Ebbe Munck till Fielebraa, Erich Perssen till Stubdrop oc Iørgen Skinckell till Lamehaffue.

F. 1 fol 73v.

1538

Frue Hely till Lindwedt

fick stadfestelse paa trendhæ breffuæ, thet førstæ konning Fredericks stadfestelse, thett anditt som Eyler Erickssenn mett flæræ hagde wdgiffuitt, oc thett tredie etth forligelsebreff, lydendes paa nogenn eygendom ligendes paa Holløff gaardtz grundt, Westherskoff, Skalthuedt oc mere, som sandemendt hagde giort marckeskell emellom etc. Datum Nyborg die Mauricii (1538 22. Sept.).

F. 1 fol 73v.

Frue Anne Alguds till Norsckouff

fick stadfestelse offwer et dombreff epther k. mats. egen befaling, som biscop Iens Andersen mett besthe bygdemendt her i Fywn hagde wtgiffuitt, lydendes att the hagde dømp sandemendt wti Salingherrit nederfellig fore ett nyt wlogligt marckeskell, the hagde giort emellom Gesterløff oc Fydinge etc. Datum Nyborg die Mauricii præsentibus Erich Krumdig, Per Ebbessen, Anders Emmichssen, Niels Langhe (1538 22. Sept.).

F. 1 fol 73v.

Per Mogenssen, borger i Swinborg,

fick stadfestelse paa trendæ breffue, thett første, som landzdomer y Fyenn mett flere hagde wdgiffuett 1522, lydendes att thenn iordtt och eygendom, som kalles Pallestofft, som kom fraa Seuren Laurissens gaardtt oc bleff skøtt tiill Bregne kyrcke, thenn tildømte thæ forne Seurenn Laurissen oc hans arffuinge, oc the skullæ aarligenn wdgiffuæ tiill Bregne kyrckæ then aarlig skyldtt, som ther pleyer aff att gaa. Item thet andiitt ett biiscop Ienss dom, lydendes att handtt hagde wntth [!] 1534 lydendes att handtt hagde wntth Seurenn Laurissenn selffuer att bruge then iordtt, som nw liger tiill Bregne kyrckæ oc før laa tiill hans bondegaardt, fore slig aarlig skyldtt, som pleyær aff att gaa etc. Item thett tredie wdgiffuitt aff Tøssing ting 1534, lydendes att tingfogden dømpte samme domme wedh magt, ligesom thii indeholder etc., som samme breffue ytthermere vdhuiser. Datum Ottonie quinta feria post dominicam trinitatis (1538 20. Juni?).

F. 1 fol 74r.

Her Chrestiern Pouelssen,

prior i sancti Canuti closter i Ottense,

fick stadfestelse offuer 5 laghefftsbreffue screffne paa pergament, thet første¹⁾ wdgiffuitt aff Ottense herritzting wnder gudts aar 1530, lydendes att her Chrestiern Pouelsen forne prior hagde giort syn log paa laghefftt oc indworde forne closters rette eygendom i Munckemose etc. Item thett anditt²⁾ wdgiffuitt aff Skouffby herritzting wnder gudts aar 1534³⁾, lydendes att her Seuren Nielsen, subprior i forne closter, giorde syn log paa laghefftt oc indworde Sersløff prestegaardt i Hemersløff, oc att forne prestegaardt oc grundt er retthelig Sersløff kirkes prestegaardt oc retthellig tilhør sancti Canuti closter i Ottense mett all syn rette tilliigelse etc., som samme breff ytthermere wduiser. Item thett tredie⁴⁾ wdgiffuett aff

¹⁾ Jfr. Æ. A. Reg. V s. 224 og F. 2 fol 109v.

²⁾ Jfr. *ibid.* V s. 237 og 951.

³⁾ Maaske rettet til eller fra: 1533.

⁴⁾ Jfr. Æ. A. Reg. s. 209 og F. 2 fol 115r (8. Juni).

Ottense byting wnder gudtz aar 1534, lydendes att her Chrestiern Pouelsen forne prior hagde giort syn log paa laghefftt oc indwordett these ephtherscreffne eygendomme oc aasteder, som er først Munckemølle mett all syn grundt oc fundt oc alth then eygendom, som forne closter haffuer vesten sancte Clare closter emellom aaen oc Vestergade oc all closters eygendom wden then murede Vesterport paa begge siider wedtt gaden. Item all closters eygendom fraa thett strede, her Knudt Bertelsenn ibode, oc intill Hans Marthensens alhus paa begge siider wedh Puggestredett, oc skolen, mett then haffue ther hoss liiger. Item all then egendom closter haffuer emellom the tuo gaarde emellom Laurentz Knudssen oc Anders Iuersen iboo i Vestergaade, oc then eygendom emellom Graabrødre stente strede oc Dieffuels recke etc. Item thett fierde¹⁾ wd-giffuitt aff Ottense herritzting vnder gudts aar 1534, lydendes att forne prior hagde giortt siin log paa laghefftt oc indwordett skoff, march, ager oc eng, fiske wandt oc fegang, vott oc tiwrt, inthet vndertagett i noger maade etc. Item thett fempte²⁾ vdgiffuitt aff Wendtzherritt wnder gudtz aar 1537, lydendes att forne prior hagde giort syn log paa lagheff oc indwordett allt thett godtz oc eygendom liigendes i Vendtzherritt etc. Datum Haffnie ipso die diui Bartholomei apostoli (1537 24. Aug.).³⁾

F. 1 fol 74v.

1538

Anders Olssen i Gelstedt

fick stadfestelse offwer ett fwordwm k. Christerns breff, lydendes att hans naade hagde tildømppt Lauris Knutssen ett byggestedt i Gielstedt ephther hans pantebreffs lydelse, som Mattis Hanssen i Gelstedtorp mett hannom om tretthe etc. Datum Ottonie tertia feria post vocem iucunditatis (1538 28. Maj).

1) Jfr. Æ. A. Reg. V s. 222 og F. 2 fol 109v.

2) Jfr. *ibid.* s. 260 og F. 2 fol 111r.

3) Jfr. *ibid.* s. 208.

F. 1 fol 74v.

Michell Perssenn, borgmester y Ottens,

fick stadfestelse offuer thuendæ skødhæ breffue screffne paa pergmentt, lydendes att Beytke Iorgensdatter hagde soldtt oc skøtt fraa seg oc sinæ arffuingæ oc tiill Michell Perssen oc hans arffuingæ tiill euerdeliig eyghæ two gaardhæ ligen-des y Bogherritt, then enæ y Søby, som Matz Ienssen iboer etc., oc then anden y Søsøby i Søby sogen, som Knudt Laurissenn iboær etc., som samme breffue ytthermere wduiser. Datum Ottonie sabbato ante Marie Magdalænæ (1538 20. Juli).

F. 1 fol 74v.

Hans Olssenn

fick stadfestelse paa thuende pergmentz breffue thet første ett skøde breff wdgiffuitt wnder gudtz aar 1537, lydendes att Hans Skyttæ y Woltofftæ hagde soltt, skøtt oc affhendt fraa seg oc sine syskindt oc teres arffuingæ oc tiill Oluff Nielsen oc hans arffuinge althen stu iordt oc stu eng, som handt oc hans syskindt haffue paa Flemløsæ marck, oc kendes seg ther fore att haffue opbaarett pendinge oc fuldt werdt epher sin fulde nøygæ etc. Item thett andet ett tingswittnæ, som Iørgen Hanssen, herritzfoget y Bogherritt, mett flere hagde wdgiffuitt wnder gudtz aar 1538, lydendes att 8 mendt hagde wittnett, att 5 mendt wittnett fore thennom wti helligens eedh, atti neruerendes hoss waare oc hørdhæ, thet Hans Skyttæ y Woltofftæ solde Oluff Nielssenn y Flamløsæ then stug iordt oc stug eng ligendes paa Flemløsæ grondt, oc wor logliig skøtt inden Bogherritzting epher logenn. Item vittnett andre 5 mendt fore thennem, att samme iordt, som Hans Skyttæ solde fornæ Oluff Nielssenn, er en rett stug iordt oc er en rett stug fraa Frenløsæ [!] mendtz iordt oc er gammell affstenitt etc., som samme breffue ytthermere wduiser. Datum Ottonie tertia feria post exaltationis sancte crucis (1538 17. Sept.).¹⁾

1) Jfr. s. 443.

F. 1 fol 75r.

Iørenn Quitzow

hagde ko. mat. dom wtgiffuitt i Kiøbenhaffnn vnder gudtz aar 1537 mandagenn nest fore sancti Knudt konges dag (9. Juli), lydendes paa sex lester maltth, nogne pendinge, oc anditt godtz, som handtt lodtt paa Rudgaardtt, oc handtt haffuer os elskelige frue Annes breff paa, som hannom wor tildømpptt etc. Ther epther fick handt

sex wgers paamindelse. Datum Helsingøør quinta feria post Dionisii (1537 11. Okt.¹).

Teste Iohanne Friis, cancellario nostro et in iis causis iusticiario nostro dilecto.

Frue Annes budt

tog genbreff wti thenne sag etc. Datum Ottonie sabbato ante Martini (1537 10. Nov.).

Iørgen Quitzow

tog sex wgers steffning i thenne sag etc. Datum Ottonie vigilia Martini, ipso sabbato quo reuocacio prædicta (1537 10. Nov.).

F. 1 fol 75v.

Chrestiernn Persenn

fick stadfestelse paa ett lagheffdz breff wnder guds aar 1537, lydendes att handtt hagde indewordtt en gaardtt Mosebow mett all sin rettæ tilligelse oc ther tiill mett en eng oc nogiitt iordtt etc., som samme lagheffdtt ytthermere wduiser. Datum Haffnie quinta feria post cantate (1541 19. Maj?²).³)

¹) M.h.t. datering jfr. s. 302.

²) 1541 er det eneste aar, hvor kongen var i København 4. søndag efter paaske, jfr. flg. note.

³) Jfr. R. 1 s. 221.

F. 1 fol 75v.

Her Hanns Goes, sognepresth i Swynborigh,
fick stadfestelse offuer et pergmentz breff aff Sallingherris-
ting 1541, lydendes at 8 mendt hagde witnet ephther 5 mendz
widne, at i 50 aar haffuer ther weret frii wdgang fraa Strand-
huse, som Hartwiich Cristiensen nw iboer, oc indtil Strand-
huse fellet wildsket oc wkierdt etc., som samme breff yther-
mere wtuiser etc. Datum Ottonie sexta feria post omnium
sanctorum 1541 (*4. Nov.*).

F. 1 fol 75v.

Wellum Kelebrecker

fick stadfestelse offuer twenne permitzbreffue, thet føste
lydendes paa ett pant paa 2 boder y Nørregade, som Iep
Vnckersenn hagde pantsat hans fader Peyther Kelebrecker
for hundrit marck, thet andet lydendes paa enn gaardt vidt
Helliggestus, som fornæ Iep Vnckerssen hagde oc pantsat
hans fader for 400 marck etc. Datum Ottonie die Katherine
virginis anno domini 1543 (*25. Nov.*).

F. 1 fol 76r.

Hans Lundsgaardt, Hans Smett oc Per Awssen

hagde breff aff Langlandsfar landzting, som Iep Borri,
landsdommer paa Langlandt, met flere hagde wtgiffuit wnder
guds aar 1537, lydendes att the hagde loglig lagsøeth Pouell
Lang i Yllebølle fore ett løffte, som the loffuit fore hannom
till Eyler Rønnow fore ett stycke ledst oc two øxne etc. Ther
epther finge the

15 dages breff. Datum Ottonie die Seuerini episcopi (*1537
23. Okt.*).

Item 10 dages breff. Datum ibid. quarta feria ante Martini
(*1537 7. Nov.*).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Elizabet (*1537 19. Nov.*).

Hans Lundtzgaardt etc.

finge strax breff i thenne sag. Datum Ottonie tertia feria
post conceptionis Marie (*1537 11. Dec.*).

Pouell Lang

tog genbreff i thenne sag. Datum Ottonie vigilia Thome apostoli (1537 20. Dec.).

Hans Lundzgaardt etc.

tog sex wgers steffning i thenne sag etc. Datum Ottonie quarta feria post epiphaniæ domini (1538 9. Jan.).

Thenne sag bleff opsat till fredagen nest ephther mitfaste, tha at møde paa begge siider met theres bewisning, hwore riigens canceler tha findes etc. Datum Ottonie quinta feria post Gregorii, præsentibus her Christern Pouelssen, priier till s. Knut, oc Per Schriffuer (1538 14. Marts).

Hans Lundzgaardt etc.

fick dom i thenne sag, att Pouell Lang schulde holde thennom thett løffte skadesløst etc. Datum Kiørdupgaardt sabbato ante iudica, præsentibus her Prebiørn, Erich Byllier, Symen Andersen etc. Quere in alio registro sentenciarum (1538 6. April).

Hans Lundzgaardt cum ceteris

fick strax breff i thenne sag. Datum Ottonie sabbato palmarum (1538 13. April).

Hans Lundzgaardt cum ceteris

fick rømmingsbreff i thenne sag offuer Pouell Lang etc. Datum Ottonie sabbato ante vocem iucunditatis (1538 25. Maj).

F. 1 fol 76v.

Iehann Friis tiill Hesleagge hans fuldtmyndig hagdæ twendæ k. mts. dombreffuæ wdgiiffnæ wti Kiøbenhaffnn a-emellom Axell Fickessen oc hannom-a, thett førstæ lydendes paa en gaardt liigendes wti Elderup, som Iahan Friis wti pantt haffer, oc gardenn holdes hannom foræ, oc

a-a) I margin.

hans breffuæ eræ hannom ickæ fuldt giordtæ, oc hannom er nw tildømt ephther hans pantebreffuis lydelse etc. Thett anditt lydendes paa nogenn eygendom, som fornæ Axell Fickessenn haffuer tagitt fraa Tangæ møllæ emodt synæ egnæ opnæ beseglede breffuæ wden dom oc retthergang, oc fornæ Axell Fickessen er tildømt igien wd att læggæ tiill rett eygeræ fornæ iordt oc eygendom mett all thet nydzmaall, som sammæ eygendom rentæ kandt etc. Ther ephther fick handt

sex wgers pamyndelse etc. Datum Ottonie sexta feria post festum pascæ (1539 11. April?).

Item 15 dages breff. Datum Ottonie sexta feria post dominicam exaudi (1539 23. Maj?).

Item 10 dages breff. Datum ibid. sabbato post corporis Christi (1539 7. Juni?).

Item 5 dages breff. Datum ibid. quarta feria post Viti et Modesti (1539 18. Juni?).

Axell Fickæssens budh

fick genbriiff i thenne sag. Datum Ottonie altera die corporis Christi (1539 6. Juni?).

Iehann Friis

tog sex wgers steffning i thenne sag. Datum Ottonie dominica post corporis Christi (1539 8. Juni?).

Iahann Friis

fick nederfellingsbreff i thenne sag. Datum Enggum die Olauis regis, præsentibus Erick Kromdig, Chrestoffer Hanssenn, Per Stygge oc Iørgen Mickelssen i Bøghballi (1539? 29. Juli?).

Iahann Fris

fick strax breff i thenne sag. Datum Enggum sexta feria ante Laurentii martiris (1539 8. Aug.?).

1) M.h.t. datering jfr. s. 518, hvor det paalægges Jørgen Mikkelsen m.fl. at være i Dalby kirke paa s. Olavsdag 1539.

Iahann Friises budh

fick ridebreff i thenne sag. Datum Ottonie sexta feria post Dionisii, ridemendt Mickell Brockenhus, Sten till Klynttstrup, Iacob Brockenhus, Hans Iahanssenn tiill Iuelsckoff, Skenck tiill Bruagger oc Axell Nielsenn tiill Aarsløff (1539 10. Okt.?).

F. 1 fol 77r.

Anders Pederssen i Haffndrop

hagde breff aff Fynbaa landzting, som Peder Schriffuer met flere hagde wtgiffuit 1534, lydendes att handt hagde loglig lagsøeth Mattis Pouelssen i Søllingæ, Seuerin Nielsenn i Haffndrop oc Rasmus Ienssen fore 15 alne ledst, 8 lodt søl-luff, oc fore hues igienstaar aff then arffsall oc sielebodt fore Hans Perssens dødt i Haffndrop, som Nis Holm met flere ihielslaag etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die omnium sanctorum (1537 1. Nov.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. sabbato post Martini (1537 17. Nov.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. quarta feria post Catharinæ (1537 28. Nov.).

F. 1 fol 77v.

1539

Niels Laurissenn y Burigbøg paa Eyler Rønoffs wegne hagde breff aff Fynboo lantzting, som Iacob Brockenhus landzdommer mett fleræ hagde wdgiffuit wnder guds aar 1538, lydendes att handt hagde ther weritt 3 samfeltzting oc logliig fordeeltt Arildtt Møller paa Eyler Rønnowffs wegnæ foræ 2 læster myell tiill landgilde aff Burigbøg møllæ etc., oc wor handt loglig tingsteffntt ther tiill. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie quarta feria post dominicam inuocauit (1539 26. Febr.).

F. 1 fol 78r.

Metthe Erichsdatter aff Medelfar

hagde dombreff aff Fynbaa landzting, som Peder Schriffuer hagde wtgiffuit 1537, lydendes att Hans Nielssen Fynbaa paa syn høstrues wegne wor tildømt at wt legge hynne, hues arffgods hynne er tilfallen epther hynnes fader oc moder met renthe oc opbørsell syn andell oc rettighett etc. Ther epther fick hun

15 dages breff. Datum Ottonie sabbato ante Martini (1537 10. Nov.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. vigilia Andreae (1537 29. Nov.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. secunda feria post conceptionis Marie (1537 10. Dec.).

F. 1 fol 78v.

1539

Iacob Brockenhus

fick stadfestelse paa ett skøde, som Hans Schriffuer, for- dum borgmesther i Swynborg, gjorde Iacob Brockenhus wti riigens cancelers, Erich Krumdigs, Iahan Brockenhus, Michill Brockenhus, Axell Nielssens, Iørgen Skinckels oc fleres ner- werelse paa then gaardt och grundt wti Wixstrup, som Iacob Brockenhus nw selluff wti boer, wndertagit hues giffitt ther aarlig pleyger aff att gaa till Nyborg slott etc. Datum Swynborg sexta feria post trium regum (1539 10. Jan.).

F. 1 fol 78v.

Cicillæ Stranges y Swindingæ

fick stadfestelse paa ett pergmentz breff wnder gudz aar 1440, lydendes att 8 mendt hagde wittnett, att Nis Iepssenn y Henningæ oc Iørgenn Hanssenn the wore paa Gundum- herritzting [!] oc skøttæ Iep Strangissenn oc alle hans mett- arffuingæ nogenn iordt paa Swindingæ marck etc., som samme breff ytthermere wduiser. Datum Ottonie sabbato post Valentini episcopi (1539 15. Febr.).

F. 1 fol 78v.

Fruæ Cicillæ, Anders Iacobssens,

fick stadfestelse paa thuende papyrsbreffuæ wdgiffnæ tiill Sallingherritz ting, thet forstæ lydendes att 8 wuildigæ syunsmendt hade wittnett, att thii hagde siunt oc seett, att thenn tofftt, som thet bonde bolliig y Hedenn haffuer i wongen, then bør att løffuæ wdh tiill adelgadenn oc tiill then beck y wongen emellom Knudt Perssenn oc bonde tofftenn, oc then grøfftt, som er graffuit paa vestre siide bonde husitt, hun er graffuitt bonden till skade etc., som samme breff ytthermeræ wduiser. Item thet andet en dom aff forscreffne ting, lydendes att Mattis Erickssenn skall nyde sin foretaa for thet bonde bolliig, som thii andre nyde ther wti byen ephther logenn, som samme breff ytthermere wduiser. Datum Ottonie dominica oculi (1539 9. Marts).

F. 1 fol 78v.

Iens Morssen y Bierbyy paa sin systers wegnæ

fick stadfestelse paa ett tingsvittne aff Tossin, lydendes att hans syster hagde leffuitt sitt liff ther som en erlig oc godh quindæ, oc ingen andett vistæ. Datum Ottonie secunda feria post dominicam iudica (1539 24. Marts).

F. 1 fol 78v.

Her Iørgen, fordum abbit i Holme closther,

fick stadfestelse paa conuentsbreff oc Clement van der Wisckes, som handt haffwer paa tree gaarde wti Bogherritt oc Krarup kyrcke oc ett lidett hus i closther etc. Datum Ottonie quinta feria post dominicam iudica (1539 27. Marts).

F. 1 fol 79r.

Frue Annæ, her Iahan Wrnis, budt

hagde breff aff Fynbaa landzting, som Peder Schriffuer met flere hagde wtgiffuit 1537, lydendes att Hans Spurig paa hynnes wegne hagde loglig lagsøcth Lauris Tordssen i Strandby oc Pouell Kieldssen i Flemløse fore huer theres anpartt aff 16 pd. miell, som igienstaar aff Høysgaardz mølle etc. Ther ephther fick hun

15 dages breff. Datum Ottonie sabbato post Andreæ (1537 1. Dec.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. sabbato post Thomæ apostoli (1537 22. Dec.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die conuersionis s. Pauli (1538 25. Jan.).

Lauris Tordssen oc Pouell Kieldssen

toge genbreff i thenne sag etc. Datum Ottonie secunda feria ante purificationis Mariæ (1538 28. Jan.).

Frue Anne

tog sex wgers steffning etc. Datum Ottonie vigilia purificationis Marie (1538 1. Febr.).

Frue Anne her Iahan Wrnes fuldmyndig Lauris Schriffuer fick dom i thenne sag, att forne Lauris Tordssen oc Pouell Kieldssen schulle giffue oc fornøge hynne 16 pundt miell, som the sagde hynne godt fore, inden 6 wgher her nesth ephther kommandes, swoframpt att hun fanger ey ythermere forfylling offwer thennom i then sag ephther riigens rett etc. Datum Ottonie sabbato post Gregorii præsentibus Mauris Emichssen, Per Rudt et Per Schriffuer Ottonie (1538 16. Marts).

Frue Annes budt

fick strax breff i thenne sag etc. Datum Ottonie sexta feria post Philippi et Iacobi (1538 3. Maj).

F. 1 fol 79v.

Her Otthe Kropmenn

fick 15 dages breff. a-Datum quinta feria post presentationis Mariæ-a (1537 22. Nov.).

Item 10 dages breff. a-Ottonie die Lucie virginis-a (1537 13. Dec.).

Item 5 dages breff. a-Die Stephani martiris-a (1537 26. Dec.), offuer Claus Daa paa Langelandt fore ett hundrett fyrgetiwge¹) marck etc.

a-a) Synes tilføjet senere.

¹) I margin er her ud for tilføjet: 4½.

Her Otthe Kropmenn

fick strax breff i samme sag. Datum Løgetwedt die Canuti ducis 1538 (7. Jan.).

Has literas præcedentes alius scripsit, non ego Seuerinus Kier.

Claus Daa

fick genbreff i thenne sag. Datum Ottonie die sanctorum innocentum (1537 28. Dec.).

Her Otthe Krumpen

tog sex wgers steffning. Datum Ottonie die Siluestri papæ (1537 31. Dec.).

Her Otthe Krumpens budt

fick dom i thenne sag oc wanth hoffuitsaggen oc ther till mett 40 march fore kost, thering oc faldzmaall, som Claus Daa schall giffue Anders Saell, fogit paa Løgtwedt, paa her Ottes wegne inden fiorthen dage wnder ythermere forfylling etc. Datum Ottonie quarta feria post Mathie apostoli (1538 27. Febr.).

F. 1 fol 80r.

Lauris Bescke wti Saaderop

hagde breff aff Fynbo landzting, som Per Schriffuer hagde vtgiffuit 1537 sabbato post assumptionis Marie (18. Aug.), lydendes at handt hagde loglig lagsøcth Per Clementssen ibid. till Windingherritz ting fore en log, handt hagde fest hannom fore hans skoff, handt hug fraa hannom, oc ey fuldtøygde, oc hannom wor tildømt fyllest fore oc opretning fore hues fornæ logs kostwering oc faldzmaall etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie sexta feria post Luciae virginis (1537 14. Dec.).

Per Clementssen

tog genbreff i thenne sag etc. Datum Ottonie die Thomæ apostoli (1537 21. Dec.).

Lauris Biescke

tog sex wgers steffning i samme sag etc. Datum Ottonie die conuersionis Pauli (1538 25. Jan.).

Lauris Biescke

fick nederfellings breff offwer Peder Clementssen, thi handt forbidde paa fempte dag, oc ey Per Clementssen møtthe etc. Datum Ottonie quarta feria post Gregorii (1538 13. Marts).

Item Lauris Biescke

fick strax breff. Datum Ottonie sexta feria ante reminiscere (1538 15. Marts).

Item Lauris Beske y Saaderup

fick rømmingsbreff offuer Peder Clementzenn ibid. etc. Datum Ottonie sexta feria ante dominicam palmarum (1538 12. April).

F. 1 fol 80v.

Till Orebierck.

1538

Pouell van Anfelds budt

hagde breff aff Orebiercketing, som Hans Degen mett flere hagde wtgiffuit 1538 sexta feria post assumptionis Mariæ (16. Aug.), lydendes at Orebierckes sandemendt swore Seuerin Henrichssen ett fult woldt offuer, fore handt og aff biercket wti besetting mett et las tørruff wor frue dag visitationis (2. Juli) etc. Ther epther fore hans faldzmaall fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die Michaelis archangeli (1538 29. Sept.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. tertia feria post Dyonisii (1538 15. Okt.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sabbato post Seuerini episcopi (1538 26. Okt.).

F. 1 fol 81r.

Peder Knap i Eygby

hagde breff aff Fynboo landzting, som Iørgen Quitzow, Anders Emichssen, Claus Daa, Mauris Emichssen met flere hagde wtgiffuit 1537 sabbato ante Barnabæ apostoli (*9. Juni*), lydendes at Mattis Hwiidt i Lørup wor ett tyuffueran offuer-suoren till Otthenseherritzting for Per Knaps fwole, som wor hans retthe hiemfødde queg, oc Mattis Huids brende staadt paa etc. Ther ephther fick handt fore faldzmaall

15 dages breff. Datum Ottonie vigilia Thomæ apostoli (*1537 20. Dec.*).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die Mauri abbatis (*1538 15. Jan.*).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Vincencii martiris (*1538 22. Jan.*).

Pedher Knap

fick strax breff y thenne sag. Datum Ottonie vigilia purificationis Mariæ (*1538 1. Febr.*)¹⁾

Mattis Hwiids fuldmyndig

tog genbreff i thenne sag etc. Datum Ottonie die Dorotheæ virginis (*1538 6. Febr.*).

Peder Knap

tog sex wgers steffning etc. Datum Ottonie sexta feria post Dorotheæ virginis (*1538 8. Febr.*).

Peder Knap

fick nederfelligsbreff i thenne sag, thi Mattis Hwiidt eller ingen paa hans wegne møtthe etc. Datum Ottonie tertia feria post annunciationis Mariæ (*1538 26. Marts*).

Peder Knap

fick rømningsbreff offuer Mattis Huidt y thenne sag etc. Datum Ottonie sabbato ante dominicam letare (*1538 30. Marts*).

¹⁾ Herefter udstreget: Peder Knap fick rømningsbreff offwer Mattis Hwiidt i thenne sag etc. Datum Ottonie secunda feria post purificationis Mariæ (*1538 4. Febr.*).

F. 1 fol 81v—82r.
Till Langlandt.

1538

Iens Iørgenssen

hagde breff aff Nørreherritzting oc Langlandsfader landzting, som Iep Bori landzdommer ibid. mett flere hagde vtgiffuitt 1538, lydendes att handt ther 4 sambfelds ting hagde wdesckitt aff frw Anne till Nestbølle oc hynnes lagewerige hans anpart aff Kelsckoff oc march oc Egelycke, som hun haffuer ladet seg indføre wti, oc ther till mett kosth, thering oc skadegieldt, som hun haffuer hannem paa førdt, siiden handt først begynthe at thretthe mett hynne ther om, oc fore hues ythermere tiltall, som handt haffuer till hynne etc., oc at frue Anne wor loglig kallet till thette witne etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie vigilia Laurentii martiris (1538 9. Aug.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. altera die Bartholomei apostoli (1538 25. Aug.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. quinta feria post Egidii abatis (1538 5. Sept.).

Frue Annes budt tiill Nestbøllæ

tog genbreff y thenne sag. Datum Ottonie quarta feria post Bartholomei apostoli (1538 28. Aug.).

Iens Iørgenssen

tog sex wgers steffning y thenne sag. Datum Sandagger secunda feria post natiuitatis Mariæ (1538 9. Sept.).

Thenne sag bleff opsatt till i dag sex wgher, om Iørgen Qwitzow mett flere gode mendt thesemellom till Langlangt [!] kommendes thennom fordrage kunde till minde eller retthe, ellers tha at møde igien etc. Datum Ottonie die omnium sanctorum præsentibus Anders Emichssen, Michill Brockenhus, Iørgen Gyllenstiern, Iørgen Perssen oc Iørgen Wrne 1538 (1. Nov.).

Thennæ sag gick dom paa, att Kelskoff oc march bør att bliffuæ tiill almyndig fellig oc ordreff epther thett doms lydelsæ, som k. mts. ther paa dømpth haffuer wti Ottensæ, oc then wloglig indførsell, som frue Anne saa giortt haffuer, bør ingen magt att haffuæ oc were dødt oc magtløst, oc Iens Iørgenssen att tage sin forfylling, som handt then slap, oc forne frue Anne mett hindes metfylger att bøde emødt k. oc bonden etc. Datum Reffsøø dominica post Lucie virginis (1538 15. Dec.).

Iens Iørgenssen

fick strax breff y thenne sag. Datum Reffsøø secunda feria post Lucie (1538 16. Dec.).

Iens Iørgenssen

fick ridebreff i thenne sag, ridemendth Iacob Brockenhus, landzdommer i Fyenn, Matis Ludt tiill Skoffsgaardth, Skenck tiill Brueagger, Iacob Perssen i Holme, Iesper Gregerssen tiill Leebøll, Hans Kortssenn tiill Lyckesholm, Claus Daa tiill Helsnet oc Henning Wolstrup tiill Skartebøll. Datum Swinborg die Vincencii martiris (1539 22. Jan.).

a-Iens Iørgenssen

fick sex wgers paamyndelse offuer ridemendth. Datum Ottonie secunda feria post dominicam letare (1539 17. Marts).

Iens Iørgenssen

fick 15 dages breff offuer riidemendth. Datum Ottonie sabbato post Ioannis baptiste-a (1539 28. Juni).¹⁾

F. 1 fol 82r.

Niels Iosepsenn

hagde breff aff Fynbo landtztting, som Iørgenn Quitzow, Claus Erickssenn oc Axell Wrne mett flere hagde beseglitt oc wdgiffuitt wnder gudtz aar 1538 sancti Matie apostoli affthenn (23. Febr.), lydendes att Niels Iosepsenn fiire sam-

a-a) Fortsat nederst fol 82r.

1) Jfr. s. 226, 606 og 631.

feldt ting hagde begeritt oc wdeskitt thet godtz aff Moritz Hansen, Diens Hanssenn oc Suolm Hanssenn epther thet contractsbreffs lydelse, som thennem emellom giortt wor fore thenn store oc suore skade, att the wdsloffue baade hans øgne, som er 200 march pendinge i thenn myntt, gildt oc geff er, etth stycke suortt ledsk welbezeglitt, 10 alne suortt ledsk tiill fiegring tiill hans moder oc broder Claus Iosepssenn, 7 vnge nødth, 4 drettheføre stude, 3 vnge kør oc queyer wti samme 200 marcks pendinges sum eller oc fulde loffuenn oc wessenn ther fore, oc hagde thet oc wdest tiill Wentzherritz ting, som handt her beuiste mett tingswittne, oc wore thii loglige tingsteffntt her tiill etc. Ther epther fiick handt

15 dages breff. Datum Ottonie sexta feria ante inuocau[tt?]
(1538 8. *Marts*).

Item 10 dages breff. Datum Sandagger sexta feria ante dominicam lætare (1538 29. *Marts*).

Item 5 dages breff. Datum Ottonie quarta feria post iudica
(1538 10. *Febr.*).

F. 1 fol 82v.

Niels Lange paa Nyborg

hagde breff aff Fynbo landzting, som Iørgen Quitzow, Bildt Nielssen, Per Schriffuer met flere hagde wtgiffuit 1538 sanctæ Gertruds affthen (16. *Marts*), lydendes att Lauris Schriffuer paa Niels Langes wegne hagde loglig wdesckit 4 sambfeldz ting paa syne oc syne metarffuinges wegne aff Magens Clausssen till Tangaardt en broder dell wti Tangaardt godtz oc mølle met theres tilliggelse, opbørsell, kost, thering oc skadegieldt, som handt met retthe wdescke kandt etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie secunda feria post Gertruds
(1538 18. *Marts*).

Item 10 dages breff. Datum ibid. tertia feria post letare
(1538 2. *April*).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sabbato palmarum (1538
13. *April*).

Mogens Claussens budtt tiill Tanggaardtt
tog genbreff y thenne sag. Datum Ottonie die parasceues
(1538 19. April).

Niels Langes budt
fick sex wgers steffning i thenne sag etc. Datum Ottonie
sexta feria post Philippi et Iacobi (1538 3. Maj).

Niels Lange oc Mogens Claussenn
fick opstandelsebreff.
Item bleff thenne sag opsatt helliig trefoldighet affthen oc
tiill sex wger ther nest effther, oc tha att mødhe paa begge
siider mett beges theres beuisning, suo framt att huilkenn
ther icke moder, tha fanger then, ther mødher, ythermere
forfylling y sagenn. Datum Suenborg (1538 15. Juni).

Thenne sag bleff endt nw opsatt paa løgerdagen nest epher
Iacobi apostoli dag oc 14 dage ther epher etc. Datum Ottonie
die præscripto (1538 27. Juli).

Item bleff thenne sag opsatt sancti Laurencii dag Ottonie
till sex wger ther epher, eller k. mat. personligen ther fore
inden kommer till Otthense, oc thennom tha at møde paa
begge siider etc. (1538 10. Aug.).

Item thenne sag om then broder deell bleff opsatt till første
allmyndig herredag wti Kiøbenhaffn etc. in præsentia regie
mats. Ottonie dominica post exaltationis s. crucis; men om
then systherdeell bleff Magens Claussen dømppt qwitt epher
hans skiøde (1538 15. Sept.)¹⁾ 2)

1) Jfr. s. 477.

2) Paa fol 83r et udstreget udkast til forfølgning:

Her Axell Bragde

hagde breff aff Fynboo landtzting [*aaben plads*], lydendes att hans
fogitt y Salingherritt hagde logliig ladett wdeske en fuldt systher deell
aff Gelskoff gaardtt oc mølle. Ther epher fick handtt

Item 15 dages breff.

10 dages breff.

5 dages breff.

F. 1 fol 83r.

Frue Christine Karll Brysckes

fick stadfestelse paa ett maglagsbreff¹⁾ giort emellom Anne Chorfitzdatter till Huedholm, Erich Hardenbergs epherleffuerscke, oc Ebbe Strangissen oc hans hostrw frue Christine Clausdatter om nogit godtz liggendes wti Iutlandt, som er then siethe partt wti Kiellekier, siiden Kiellekier, 3²⁾ gaardt i Faffninge, item Kiernebølling, Wingstedt mølle oc en eng wden fore Weygle etc., som Ebbe Strangissenn oc hans forne høstrw oc theres arffuinge schulle haffue, nyde oc beholde ewerdelig etc. Item her emodt schall Anne Korfitzdatter haffue ewerdelig thette godtz liggendes wti Fien, som er først en gaardt wti Espe, en gaardt i Browby, som Iørgen Perssen iboer, oc en gaardt ibid., som Metthe Iensis wti boer etc. Datum Ottonie altera die Ioannis baptiste (1538 25. Juni).

F. 1 fol 83r.

Per Mogenssenn, borger y Suinborg,

fick stadfestelse paa etth pergmentzbreff, som biscop Iens Anderssenn wti Fyen hagde wdgiffuitt wnder gudtz aar 1527, lydendes att biscop Iens hagde wntt forne Per Mogenssen en gaardt y Suinborg, som ligger tiill Vor Fru alter y sancti Nicolai kyrcke ibid., huert aar fore 6 march tiill leye, paa thett handt skall bygge oc forbedre samme gaardt, oc skall forne Per Mogenssen, hans hustru haffue samme gaardt theres liffs tiidt oc hans styffsøn Chrestoffer fore forne leye etc., som samme breff ytthermere wduiser oc indeholder. Datum Ottonie die Canuti regis et martiris (1538 10. Juli).

F. 1 fol 83r.

Frue Cicillæ Anders Iacobssens

fick s[t]adfestelse offuer etth pergmentzbreff wdgiffuit tiill Sallingherritz ting wnder gudtz aar 1534 sancti Hans baptiste affthen (23. Juni), lydendes att 8 mendt wittnet paa forne ting, att 4 sandemendt aff Bogherritt oc 4 aff Sallingherritt

¹⁾ Rep. 2. VI 10381 (1505 19. Maj) i bevaret stadfæstelse (1538 25. Juni) i Carl Brysckes arkiv (R. A.).

²⁾ Rettet fra: en.

hvilke som hemlædhæ, att thæ hagde goedt oc suoret eth fuldt herritzskell mellom Bogherrit oc Salingherritt, oc the hagde oc suoryt eth fuldt markeskell mellom Horbyy, Ackerrup, Fiilstruppe paa then ene oc Trondrup paa then anden siide, ther baade the thennom saa gudt tilhielpen paa, som sammæ breff ytthermere wduiser oc indeholler etc. Datum Ottonie quinta feria ante Margaretæ virginis (1538 12. el. 18. Juli).

F. 1 fol 83v.

Iens Iørgenssen

hagde breff aff Langlandzfar landzting, som Iep Borri landzdommer met flere hagde wtgiffuitt 1538 quarta feria post palmarum (17. April), lydendes att Mattis Kortssen paa Iens Iørgenssens wegne hagde loglig fordelt Nis Huidt i Febeck, Mic[el?] Morthenssen, Las Morthenssen, Anders Nielssen i Brøneshøll, Hans Olssen i Nerergaardt, Iens Perssen i Swolebøll oc Knut Perssen i Perstrup fore then gang, the ginge frue Annæ till om Kelsckoff oc march etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie secunda feria post vocem iucunditatis (1538 27. Maj).

Item 10 dages breff. Datum ibid. tertia feria post penthecostes (1538 11. Juni).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sexta feria post corporis Christi (1538 21. Juni).

Nis Huidts cum ceteris præscriptis theres budt toge genbreff i thenne sag etc. Datum Ottonie secunda feria post exaudi (1538 3. Juni).

Iens Iørgenssen

fick sex wgers steffning i thenne sag etc. Datum Ottonie die corporis Christi (1538 20. Juni).

Thenne sag bleff opsatt till i dag sex wgher, ephtherthi Iens Iørgenssen sagde syn bewiisning at were hos her Prebiørn,

oc thennom paa begge siider tha at møde wti retthe, wden the thesemellom fordrages kunde, oc hues sckoff, som nw findes wti Kielsckoff, at stande thesemellom wti querstadt etc. Datum Ottonie vigilia Laurentii præsentibus Anders Emichssen, Knut Wrne, Marquardt Teygmandt, Dyrich Quitzow (1538 9. Aug.).

Item paa thenne sag gick dom fore k. mat., oc bynderne bleff nederfellig, oc myn herres naade gaff thennem theres mandhellindt igien, men 3 bynder Nis Hwidt, Seuren Huidt oc Iens Perssen ere felde, fore the witnet twert emodt hwer andre, oc Kielsckow oc march at were her ephther fellit oc ordreff till Nestbølle gaardt oc Egelycke etc. Datum Ottonie præsentibus Iahan Friis, Erich Krumdig, Per Ebbessen, Iacob Norby, quere in alio registro (1538 u. d.).¹⁾

F. 1 fol 84r.

Axell Fickessen till Broholm

hagde breff aff Fynbo landtztung, som Iørgen Quitzow, Iacob Norby met flere hagde wtgiffuit 1538 sabbato post inuencionis sanctæ crucis (4. Maj), lydendes at Per Smedt i Gudme paa Axell Fickesens wegne hagde loglig lagsøgtt Oluff Ienssen i Gudme, Lauris Olssen, Lauris Seuerinssen ibid. oc Niels Olssen i Ore fore 12 ørte miell landgilde, som the loffuede oc sagde fore Iørgen Møller till Axell Fickessen fore etc., oc the wore loglige tingsteffnt till samme witne oc wor bewiist mett tingswitne aff Gudmeherritz ting, att thet liige suo ther forfuldt wor etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie altera die Ioannis baptiste (1538 25. Juni).

Item 10 dages breff. Datum ibid. quinta feria post Canuti regis et martiris (1538 11. Juli).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Mariæ Magdalænæ (1538 22. Juli).

¹⁾ Jfr. s. 226, 606 og 626.

F. 1 fol 84v.

Iens Perssen paa Syøø

hagde breff aff Swynborgs byting, som Per Skonning byfogit ibid. hagde wtgiffuit 1538 secunda feria post dominicam iudica (8. April), lydendes at Iens Perssen hagde loglig wtelst mett kraff aff Hans Engill, byschriffuer i Swynborg, 14 march fore et par øxne, en ørte byg oc anden smaagieldt, som handt siiger seg at haffue wtlagt fore hans gods etc. Ther epher fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die apostolorum Petri et Pauli (1538 29. Juni).

Item 10 dages breff. Datum ibid. dominica post Canuti regis (1538 14. Juli).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Iacobi apostoli (1538 25. Juli).

Hans Engildtt

tog genbreff i thenne sag. Datum Ottonie die Laurentii martiris (1538 10. Aug.).

Iens Perssenn paa Syøø

tog sex wgers steffning y thenne sag. Datum Sandagger vigilia asumcionis Marie (1538 14. Aug.).

Thenne sag bleff opsatt, till riigens canceler oc Anders Emichssen komme nw till Swynborg inden 14 dage, oc Hans Engill kommer hiem aff Skaane etc. Datum Ottonie altera die Michaelis (1538 30. Sept.).¹⁾

F. 1 fol 85r.

Axell Fickessenn tiill Broholm

hagde breff aff Fynboo landtzting, som Iørgen Quitzow landtzdommer mett flære hagde wdgiffuit wnder gudtz aar 1538 sabbato ante Canuti regis (6. Juli), lydendes att Axell Fickessenn haffuer loglig ladhett wdeske aff Iacob Brocken-

¹⁾ Jfr. s. 532.

hus tuo gaarde y Wixstrup, som Hans Matssen oc Per Tøssing iboo, oc adkom tiill samme gaarde etc., oc wor Iacob Brockenhus her tiill ting steffntt oc tisligeste Knudt Gyllenstern, om handt hagde ther noget tiill att suare etc. Ther ephther fick handtt

15 dages breff. Datum Ottonie dominica ante Canuti regis (1538 7. Juli).

Item 10 dages breff. Datum Ottonie tertia feria post Magdalænæ (1538 23. Juli).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sabbato post Petri ad vincula (1538 3. Aug.).

Iacob Brockenhus

tog genbreff i thenne sag. Datum Ottonie vigilia Laurentii martiris (1538 9. Aug.).

Axell Fickessens budt

tog sex wgers steffning emod thette forscreffnæ genbreff. Datum Ottonie die Laurentii martiris (1538 10. Aug.).

Thenne sag bleff opsatt till første almyndelig herredag, oc Knut Gyllenstern kommer tha tilstede, oc Iacob Brockenhus att bruge sitt pantt, a-oc thesemellom ingen ythermere forfylling gaa-a etc. Datum Ottonie sancti Michels dag præsentibus Iørgen Gyllenstern, Per Norby, Niels Andersen oc Per Knutssen, raadmandt i Medelfar (1538 29. Sept.).

F. 1 fol 85v.

Iep Iude i Medelfar

hagde breff aff Medelfar byting, som Anders Laurissen byfogit ibid. mett flere hagde wtgiffuitt wnder guds aar 1538 sexta feria post visitationis Mariæ (5. Juli), lydendes att Iep Iude paa syn høstrues wegne haffwer 3 sambfelds ting logligen tilbodit seg till lodt oc lagesckiffthe mett syn høstrues moder Anne Peders oc hynnes lagwerig om alt thet iordegods, som thennom begge tilfallendes er ephther Peder Andersens

a-a) I margin.

dødt, wden byes eller inden byes, inthet wnder tagit ephther thet doms lydelse, som gode mendt ephther k. mats. befaling, ther paa dømpth haffuæ etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die Canuti regis et martiris (1538 10. Juli).

Item 10 dages breff. Datum ibid. altera die Iacobi apostoli (1538 26. Juli).

Item 5 dages breff. Datum ibid. tertia feria ante Laurencii martiris (1538 6. Aug.).

Anna Pers y Melfar

tog genbreff y thenne sag. Datum Ottonie dominica post Laurencii martiris (1538 11. Aug.).

Iep Iudhæ

tog sex wgers steffning y thenne sag. Datum Ottonie sabbato post Dionisii (1538 12. Okt.).

Paa thenne sag gick dom, oc Iep Iude at nyde och beholde then broderdell, som hans høstrues broder her Mattis Perssen hannom soldt och skøtt haffuer, och bør synn forfylling etc. Datum Ottonie die Andreæ apostoli. Quere in alio registro (1538 30. Nov.).

Iep Iude y Melfar

fick strax breff y thenne sag. Datum Ottonie dominica post Andree (1538 1. Dec.).

Iep Iude, borger y Melfar,

fick ridebriff y thenne sagh. Datum Ottonie secunda feria post Nicolai episcopi, ridemendt Erick Kromdigæ, hofffuitzmandt tiill Hønborg, Werner Bertilssenn tiill Bissboo, Peder Brock tiill Barløse, Peder Knudssen, Iens Iull, oc Seurenn Ipsenn, radmendt y Melfar (1538 9. Dec.).

F. 1 fol 86r.

Per Skoniing y Swynborg

hagde breff aff Swynborgs byting, som Rasmus Nielssen borgmester ibid. mett flære hagde wdgiffuit 1538 secunda

feria post exaudi (*3. Juni*), lydendes att handt loglig hagde wdesket 3 samfeltz ting aff Anders Perssen, raadmandt y Suinborg, paa Hans Bosens barns weygne, som wor borger y Swinborg, hues guldt, søluff oc pendinge som forne barns fader y thenne framfarne feydhæ tog fraa Per Skaaning, dwerrig paa Huidkieldt, oc andtwordet Anders Persenn strax fraa seg, oc samme barn haffuer nw igen fornøyget forne Per Dwerrig samme guldt, søluff oc pendinge effther siin fulde nøyge etc., oc wor Anders Perssen logliig tingkallitt till samme vitne etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie sabbato post Canuti regis et martiris (*1538 13. Juli*).

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria post Iacobi apostoli (*1538 29. Juli*).

Item 5 dages breff. Datum ibid. vigilia Laurentii martiris (*1538 9. Aug.*).

Anders Persenn

tog genbreff y thenne sag. Datum Ottonie quarta feria ante Laurentii martiris (*1538 7. Aug.*).

Per Skaaning

tog sex wgers steffning y thenne sag. Datum Ottonie sabbato post assumptionis Marie (*1538 17. Aug.*).

F. 1 fol 86v.

Peder Skoningh i Swynborg

hagde breff aff Swynborgs byting, som Rasmus Nielsen borgmesther ibid. met flere hagde wtgiffuit 1538 a-die s. Ioannis baptiste-a (*24. Juni*), lydendes att handt hagde loglig wdesckitt aff Iørgen Hanssen i Twedt paa Hans Brwns wegne paa Langlandt ephther thett magtebreffs lydelse, Hans Brwn Per Skoning giffuitt haffuer, hues bodt oc bedring Iørgen Hanssen haffuer seg beplictet till at wtgiffue wti Swynborg nw paascke nesth forleden, oc handt thett ey giortt haffuer

a-a) I margin.

etc., oc wor Iørgen Hanssen loglig tingkallet her till etc.
Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie sabbato post Canuti regis
(1538 13. Juli).

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria post Iacobi
apostoli (1538 29. Juli).

Item 10 dages breff. Datum ibid. vigilia Laurentii martiris
(1538 9. Aug.).

Per Skaaning

fick strax breff y thenne sag. Datum Ottonie sabbato post
asumptionis Marie (1538 17. Aug.).

F. 1 fol 87r.

Erich Kromdiges oc Anthonius Bryskes budt

hagde tings wittnæ aff Wissingbierrig berck, som Iørgen
Knuttsen bierckefoget ibid. mett flære hagde wdgiffuit
wnder gudtz aar 1537 fredagen nest ephther sancti Hans dag
(29. Juni), lydendes att Knudt Ipssenn y Andebøllæ wor
logliigenn lagsøgt baade fore hoffuitgialdt oc faldtzmaall,
som handt wor falden tiill Erich Kromdig oc Claus Bryskæ
etc., oc Anthonius Bryske nw thette forfylger paa syn broders
Claus Bryskes wegnæ. Ther ephther finge the

15 dages breff. Datum Ottonie sabbato post Petri ad vincula
(1538 3. Aug.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria post asump-
tionis Mariæ (1538 19. Aug.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. quinta feria post Bartholo-
mei apostoli (1538 29. Aug.).

Knudt Ipssenn y Andebøll

tog genbreff i thenne sag. Datum Ottonie secunda feria post
Bartholomei apostoli (1538 26. Aug.).

Erich Kromdiiges, Anthonius Bryskes theres budh

fick sex wgers steffning i thenne sag. Datum Ottonie altera
die Canuti regis (1539 11. Juli).

Thenæ sag bleff opsatt y dag, som wor fredagen nest epher Bartholomei, oc fiorthen dage her epher, och Oluff Iudhæ paa Erick Kromdiighæs oc Anthonius Bryskes wegnæ oc Knudh Ipsenn i Andebøll thennom tha paa bege sider att mødhæ (1539 29. Aug.).

Item bleff thennæ sag opsatt fredagen nest epher Wor Fruæ dag natiuitatis, tiill Anthonius Bryskæ kommær wti landett, oc sex wger ther epher etc., præsentibus Per Ebbessenn, Anders Emichssen, Niels Ienssen tiill Brodskoff, Iacob Breydhæ, Bentth Biildhæ, Iens Iørgenssen, Iens Baadh, her Chrestiern Pouellssen, prier tiill s. Knudtz closter, Hans Friis oc Gregors Hanssenn (1539 12. Sept.).

F. 1 fol 87v.

Hans Iesperssenn y Swynborg

hagde breff aff Fynbo landtzting, som Iørgenn Quitzow landtzdommer mett flæræ hagde wdgifuitt vnder gudtz aar 1538 sabbato infra octauas asumptionis beatæ Marie (17. Aug.), lydendes att Hans Iesperssenn hagde 4 samfeltz ting logliig wdeskitt aff Per Ienssenn y Thuedth, hues bagstad, pendinge oc anditt, som handtt hannom aff retthæ skyldiig er effther sytht eygitt beseglæde breffs lydelsæ, oc opbodett fornæ Per Ienssenn syn gaardt tiill løssning, som fornæ Hans Iesperssenn haffuer aff hannom etc., oc wor Per Ienssenn selluff personlig tingsteffntt her tiill. Ther epter fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie dominica post asumptionis Mariæ (1538 18. Aug.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. tertia feria post Egidii abbatis (1538 3. Sept.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sabbato post natiuitatis Mariæ (1538 14. Sept.).

Per Ienssenn y Thuedt

tog genbreff y thenne sag. Datum Ottonie die Bartholomei apostoli (1538 24. Aug.).

Hans Iespersenn

fick sex vgers steffning i thenne sag. Datum Ottonie quinta feria post exaltationis sancte crucis (1538 19. Sept.).

Hans Iespersenn

fick nederfellings breff y thenne sag. Datum Svinborg sabbato post epiphanie (1539 11. Jan.).

Hans Iespersenn

fick strax breff i thenne sag. Datum Swinborg sabbato post epiphaniæ (1539 11. Jan.).

F. 1 fol 88r.

Niels Bildt till Raffuenoltt, Hans Laurissen, Seuren Perssenn, Matis Laurissen, oc Lauris Knudssen

hagde breff aff Herrestet bierck, som Iens Mattzen bierckfoget mett flære hagde wdgiffuitt wnder gudtz aar 1538 secunda feria ante Laurentii (5. Aug.), lydendes att Lauris Knudtzen logliigen lagsøgtæ Seuren Saffmandt paa fornæ mendtz wegnæ fore etth gierdhæ, som handt haffuer flytt aff retthæ gaardstett oc indt paa theres iordt oc eygendom wdenn tings dom etc. Ther ephther fingæ thæ

15 dages breff. Datum Ottonie secunda feria post Michaelis archangeli (1538 30. Sept.).

Item 10 dages breff. Datum Ottonie tertia feria post Dionisii (1538 15. Okt.).

Item 5 dages breff. Datum ibidem sabbato post Seuerini episcopi (1538 26. Okt.).

F. 1 fol 88v.

Claus Erichssen

hagde breff aff Fynboo landtzting, som Per Scriffuer mett flere hagde wdgiffuitt wnder guds aar 1538 die beati Clementis (23. Nov.), lydendes att Seuren Nielssenn paa Clauss Erichssens wegne logliig lagsøgte Iens Anderssen y Boltingæ, lige som handt lagsøgtt wor till herritzting, fore gifftt oc gielddt

oc anditt, hues handt hannom aff rettæ plictug wor, oc wor lens Anderssens selluff tingstefntt oc tilstede etc. Ther epher fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die Andree apostoli (1538 30. Nov.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria post Lucie (1538 16. Dec.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Ioannis euangeliste (1538 27. Dec.).¹⁾

F. 1 fol 89r.

1537

Knudt Wrnæ tiill Siøgaardtt fick

stadfestelse offuer thuendæ pergmenttz breffuæ, thet forstæ wnder guds aar 1518, lydendes att Tielluff Erichssenn hagde skøtt, soldt oc affhendt mett syn hustrues raadt oc samp-tyckæ tiill Knudt Wrnæ hans arffuingæ fiiræ gaarde ligendes i Sallingherritt y Allistett sogen oc byy fore elluff hundertt marck tiill ewerdelig att eygæ oc tackitt hannom fore goedt betalling etc. Item thett andit wnder gudtz aar 1527 lydendes att Metthæ Skinckelsdaather, her Tielluff Erichssenns epherleffuerskæ, hagde soldt oc affhendt fraa seg oc sinæ arffuingæ oc tiill Knudt Wrnæ oc hans arffuingæ 4 gaarde ligendes i Allistett, som wor hindes rettæ tilskyftæ arff oc godtz a-tiill ewerdelig eyge-a oc tackitt hannom fore godt betalling etc., som sammæ thuendæ breffuæ ytthermere wduiser oc indeholler. Datum Ottonie die Michaelis archangeli anno domini 1537 (29. Sept.).²⁾

F. 1 fol 89r.

Knudt Wrnæ tiill Siøgaardtt fick

stadfestelse offuer thuendæ pergmentz breffuæ, thett førstæ wnder guds aar 1515, lydendes att Iost Wrnæ hagde soldt oc affhendt fraa seg oc sinæ arffwingæ oc tiill Knudt Wrnæ

a-a) I margin.

1) Jfr. s. 437.

2) Jfr. s. 644.

tiill Siøgaardt oc hans arffuingæ en syn gaardt oc grundt y Sallingherritt y Allistet sogenn ligendes tiill ewerdelig eyge oc tackitt hannom fore godh oc rede betalling etc. Item thett andet wnder guds aar 1520 lydendes att Iost Wrnæ hagde soldt oc affhendt fraa seg oc sinæ arffuingæ oc tiill Knuddt Wrnæ oc hans arffuingæ 3 gaarde, the thuo i Allistett ligendes oc then tredie y Marsløff, fore siu hundred march firesindes tiugæ oc fem, oc tackitt hannom fore godt betallingh etc., som sammæ breffuæ ytthermere wduiser oc indeholder. Datum Ottonie die Michaelis archangeli anno domini 1537 (29. Sept.).¹⁾

F. 1 fol 89r.

Lauris Scriffuer wti Ellinghæ

fick stadfestelse paa ett pergmentz breff vnder guds aar 1536, som her Iachim Lyckæ ritther hagde wdgifuit, oc thuendæ aff hans sønner hagde stadfestett mett theres hand-scriftt, lydendes att handt haffuer tilsagt forscreffne Lauris Scriffuer en syn gaardt ligendes y Ellinæ syn liffs tiidt fore syn troo thienistæ, handt hannom giortt haffuer etc. Datum Ottonie die Andree apostoli (1537 30. Nov.).

F. 1 fol 89r.

Her Iens y Wisløff

fick stadfestelse paa en lagheftt, som giortt wor paa Wisløff prestegaards tilligelse etc. Datum Ottonie die omnium sanctorum (1538 1. Nov.).²⁾

F. 1 fol 89r.

Verner Bertilssen

fick stadfestelse offuer ett pergmentz breff wdgifuitt paa Langlandt 1538, lydendes att her Hans Ipsen, sogneprest tiill Lyungelsæ, bekende seg hannom aarlig att giffuæ eller hans sande arffuingæ ett pd. bygh aff Asmosæ gaardt etc. Datum Ottonie die Felicis martiris (1539 14. Jan.).

¹⁾ Jfr. s. 644.

²⁾ Jfr. Æ. A. Reg. V s. 950 og 968 (1538 1. Nov.).

F. 1 fol 89v.

1539

Niels Kremer cum coheredibus liberorum suorum

hagde k. mats. dom wtgiffuitt wti Kiøbenhaffn 1538 secunda feria post conceptionis Mariæ (9. Dec.), lydendes att allt thett gods, som her Werner Grothes och Niels Kremers høstrues och andre theres metarffuinges forelderne haffue giffuitt och stigtitt till the twende vicarier sancti Morthens alther wti Wor Frue kyrcke oc s. Catharine alther wti s. Albani kyrcke wti Otthense, bør strax wbehyndrett at komme till alle retthe arffuinge igien och siiden schifftes thennom alle emellom huer syn anpartt, ^a-oc thett kiøb her Werner giort haffwer ingen magt at haffue,^a oc her Werner at nyde syn anpartt i samme gods, hues hannom kandt tilfalde mett retthe etc. Ther epther finge the offuer her Werner

sex wgers paamyndelse. Datum Ottonie die Mauri abbatis (1539 15. Jan.)¹⁾

F. 1 fol 90r.

Per Skaanyng, byfogitt y Swynborg,

hagde briff aff Swynborg bytting, som Lauris Bager then tiidt sydendes y dommers stedtt mett flæræ hagde wdgiffuitt wnder guds aar 1538 secunda feria post Martini (18. Nov.), lydendes att Per Skaaning haffuær ther weritt 3 samfelds tingh oc logliig wdeskitt aff Iørgenn Nielssenn, borger ther sammæ stetz hues sølluff oc pendinge, som handtt mett nogræ andræ mendt mett hannem hagde sagtt godtt fore fornæ Iørgenn Nielssenn ^b-tiill fruæ Ingeborg oc Lass Lassenn, borger i Melfar, som er 200 march danskæ, 10 myndræ, oc ett haltt hundertt lodt sølluff etc.,^b oc wor fornæ Iørgenn Nielssenn logliig tingsteffntt etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Swynborg sexta feria post epiphaniæ (1539 10. Jan.).

a-a) I margin.

b-b) Tilføjet øverst paa siden.

1) Jfr. s. 374.

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria post Vincentii martiris (1539 27. Jan.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. secunda feria post Dorothee virginis (1539 10. Febr.).

Peder Skaaning

fick strax breff y thenne sag. Datum Ottonie tertia feria post dominicam oculi (1539 11. Marts).

F. 1 fol 90v.

Anders Brwnn y Nesbyy

hagde breff aff Nesbyhoffuitz bierckting, som Knudt Anderssens y Anderop bierckfogitt mett flere hagde wdgiffuitt 1539, lydendes att handt hagdæ ther weritt 3 samfeltzting oc logliig fordeeltt Nis Laurissenn fore 20 march pendinge oc hundertt fore Lauris Klusemands dødth oc siellæboedh epther 8 dannementz sigelse, som handt loffuitt oc tilsagde forne Anders Brun indenn fornæ biercke tingh, oc wor fornæ Nis Laurissenn logliigh tingsteffntt. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie sabbato ante dominicam inuocauit (1539 22. Febr.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. sabbato post dominicam reminiscere (1539 8. Marts).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sabbato post dominicam letare (1539 22. Marts).

Niels Laurissens budt

tog genbreff i thenne sag etc. Datum Ottonie sabbato palmarum (1539 29. Marts).

Anders Brun

tog sex wgers steffning y thenne sag. Datum Ottonie secunda feria post palmarum (1539 31. Marts).

F. 1 fol 90v.

Iørgen Gyllenstiern

fick stadfestelse offwer ett pergments breff lydendes paa then gaardt wedt prouistgaarden her i Otthense liggendes,

som mesther Anders Glob kjøpte aff Marin, Lauris Tyggissens ephtherleffwerscke, till seg oc syne ephtherkommere prouesther *ibid.* etc. Datum Ottonie die Viti et Modesti 1543 (*15. Juni*).

F. 1 fol 90v.

Eyler Rynnaa

fick stadfestelse offuer nogle skyffte breffue, som gangenn och giorth ere emellum her Claus Rønnaas arffuinge och besynderligh paa enn gaardt liggendes vti Nørre Iutlandt vti Bierre herrith kallis Rodengaardt mett siin skoff och tillegelse etc. Datum Ottonie die Vincentii martyris anno domini 1544 (*22. Jan.*).

F. 1 fol 90v.

Seuerin Glarmesther i Otthense

fick stadfestelse offwer twende pergments breffue, thet ene, som Iørgen Marswyn patrone till the Helige 3 Kongers alther i sancti Albani kircke, oc thet andet, som her Mattis Laurissen vicarius *ibid.* havde wtgiffuet paa then gaardt, handt selluff wtiboer, syn liffs tiidt fore 6 march aarlig leygæ etc. Datum Ottonie die Gregorii pape 1543 (*12. Marts*).

F. 1 fol 91r—91v.

Forfylling tiill laas 1538.

Knutt Wrne till Siøgaardt

fick stadfestelse paa nogle skøde breffue oc atkoms breffue lydendes paa these ephtherscreffne gaarde och gods, som er først paa fiire gaarde liggendes i Salingherritt i Allestedt sogen och byy, som Knut Iepssen, Erich Perssen, Henrich Westher oc Iens Hanssen nw wti boo, som handt havde kjøptt¹⁾ aff her Tielloff Erichssen oc frue Metthe Skinckelsdatter hans høstrw etc. Thisligeste paa tre gaarde som handt havde kjøptt¹⁾ aff Iusth Wrne, the two liggendes wti forne Allestedt sogen och byy, som Hans Nielssen och Staffen Henrichssen wti boo, oc then tredie liggendes wti Marsløff, som Anders Wncker-

¹⁾ Jfr. s. 640.

mandt wti boer etc., oc ther till mett paa en gaardt i forne Allestedt, Clement Perssen iboer, som Knutt Wrne tilfaldt wti arff ephther Iørgen Marswyn paa syn høstrues wegne etc. Datum Ottonie die Margarethæ virginis 1538 (*13. el. 20. Juli*).

Knutt Wrne

fick førsthe dombreff till los. Datum Ottonie sexta feria ante Egidii (*1538 30. Aug.*).

Knutt Wrne

fick andett dombreff. Datum Ottonie sabbato ante Calixti papæ (*1538 12. Okt.*).

Knutt Wrne

fick tredie dombreff. Datum Ottonie sexta feria ante Clementis (*1538 22. Nov.*).

Knutt Wrne

fick fierde dombreff. Datum Ottonie sabbato infra octavam epiphaniæ 1539 (*11. Jan.*).

Knutt Wrne

fick sex wgers och ett aars steffning etc. Datum Ottonie sexta feria ante Mathiæ apostoli (*1539 21. Febr.*).

Knutt Wrne

fick sex wgers steffnings offwerhørelse. Datum Ottonie sexta feria ante dominicam misericordia domini 1540 (*9. April*).¹⁾

Knutt Wrne

fick laase breff wti thenne sag. Datum Ottonie 1540 sabbato trinitatis, præsentibus priier Chrestiern Pouelssen till sancti Knuts closther, Hans Friis, borgmesther, Per Schriffuer, Iørgen Kotthi, raadmendt, oc Per Chresternssen, borger ibid. (*22. Maj*).

¹⁾ Nederst til højre paa fol 91r.: verte.

F. 1 fol 92r.

1539

Arentt Gultsmett paa synn høstrues Marines oc
hynnes børns wegne

fick stadfestelse paa ett dombreff, som her Knut Gyllenstern, electus till Fynn, Niels Bildt, Henning Valckendorff, Iahan Friis, Iørgen Quitzow, Iahan Brockenhus mett flere hagde wtgiffuitt 1534, lydendes att the hagde dømptt thett sckøde døtt och magtløst, som Iacob Hanssen hagde giffuitt Hans Schriffuer, raadmandt i Otthense, paa then gaardt, Marin Gultsmetts iboer, och en haffue wden byen, oc Marin Gultsmets paa hynnes børns wegne samme gaardt oc haffue at nyde, bruge oc beholde oc bethale Iacob Hanssen, eptther som thett werdt er etc. Datum Ottonie secunda feria post dominicam inuocauit (1539 24. Febr.).

F. 1 fol 92r.

Her Niels Nielssenn, sogneprest tiill Agernes, oc
kyrckeweriger ther sammæ stettz

fick stadfestelse offuer ethh pergme[n]ttz breff 1514, lydendes att Hans Anderssen i Agernes hagde giortt laghefftt paa en iordtt, som Pouell Tomessenn haffuer i leyæ aff fornæ Agernes kyrckæ, oc paa all anden iordtt, som sammæ kyrckæ tilhorer, en paa Agernes marck eller Thørrisæ marck, huor som helst thett ligendes er etc., som sammæ breff ytthermere wduisær. Datum Ottonie quarta feria post dominicam trinitatis (1539 4. Juni).

F. 1 fol 92r.

Her Nielss Nielssenn, sogneprest tiill Agernes oc Hundstrup, fick stadfestelse paa ethh papirs breff 1538, lydendes att nogle godhe mendt eptther k. m. befalling hagde tildømptt her Niels Hundstrup sogen oc prestegaardt, ther som handtt leffuer Iørgenn Gyllenstiernes dødh etc., som samme breff ytthermere wduiser. Datum Ottonie quarta feria post dominicam trinitatis (1539 4. Juni).

F. 1 fol 92v.

Her Mattis Hanssen y Ottense oc Knudh Perssen

fick stadfestelse offuer etth pergmentz breff, som broder Mickell Nielssenn, prior i s. Hans closter i Ottensæ, oc menige conuentz brødre ibid. hagde wdgiiffuitt wnder guds aar 1515, lydendes att the hagde wntt oc i leyæ ladett her Mattz oc hans moder Giertrudh Hasse theres liiffs tiidh wdh en closters gaardtt oc grundtt her wti Ottensæ y Østergade østen Piente mølle ligendes synden wedh Adelgaden y lenge aff Adelgaden oc nedh y synder intiill bysens iordtt fore 3 march pendinge huertt aar till thuende tiider wd att giiffue tiill closter, 24 sk. inden 14 dage epther huer sancti Mickels dag oc andre 24 sk. inden fiorthen dage epther huer paascke dag, wnder two sk. tiill brøde fore huertt synde thet forsømmes, att leyen ickæ wdkommer. Thiisligeste haffue the oc wntth Knudh, her Mattzes brødersøn, samme gaardtt a-oc breff-a fore 3½ marck tiill forne twende thider wd att giiffue, nar the baade affgangne ere etc., som samme breff ytthermere wduiser. Datum Ottonie quinta feria post omnium sanctorum (1539 6. Nov.).

F. 1 fol 92v.

Niels Degen y Vgersløff

fick stadfestelse offuer 3 papyrs breffue, the thoo første tings vittner aff Skamherritzting lydendes att then iordtt, som kalliis Reben offuer all Bedesløff grundh mett ett byggestedh, er theres retthe degne iordtt tiill Bedesløff sogen etc. Thett [tredie] herritzfogdens Iens Bossens dom lydendes att handtt hagde tildømppt Niels Degen samme iordtt att nydhe oc beholle, saa lenge noger kom mett bedre beuising. Datum Ottonie sexta feria post corporis Christi (1540 28. Maj).¹⁾

F. 1 fol 92v.

Eriick Mattzen

fick stadfestelse paa twende papyrs breffue, thett første ett skøde, som Chrestoffer Base haffuer wdgiffuett, lydendes att handt hagde skøtt Erick Mattzen en gaardtt y Laalandh

a-a) I margin.

1) Jfr. Æ. A. Reg. V s. 946 og H. 4 fol 1r.

ligendes i Sandager mett all sin rettæ tilligelse oc kendes seg fyllest att haffue op baarett fyllest [!] etc. Item thett andett breff lydendes att Marquordtt Teygmandh hagede giffuitt syn fulde sambytcke tiill, att handtt maatte kiøbe Tersløsse gardtt mett sin tilligelse aff hans suoger Iost Wrne etc., som samme breffue ytthermere wduise. Datum Ottonie die Canuti regis (1540 10. Juli).

F. 1 fol 93r.

Iørghen Lauritsen i Redinge

fick stadfestelse offuer trende pergmentzs breffue lydendes paa then gaardt, handt selluff iboer, i Redinge met all sin rette tilligelse wndertaget eth stycke ioerdt, som Iørgen Henningsen oc handt om trette etc. Datum Sandager quinta feria post Iacobi apostoli 1541 (28. Juli).

Hanss Iensen i Redinge

tog steffning emodt thenne stadfestelse. Datum Sandager quinta feria post Laurentii martiris (1541 11. Aug.).

Item paa thenne sag gick dom, quere in registro minore.¹⁾

F. 1 fol 93r.

Ienss Hansen paa Ørstet mendzs wegne

fick stadfestelse offuer eth aasyns breff aff Bogherresting, lydendes paa theres gresgang i Østtherskouff etc. Datum Ottoniæ sexta feria post Bartholomei apostoli (1541 26. Aug.).

F. 1 fol 93v.

Lauris Andersen

fick stadfestelse paa eth skøde aff Melffar byting wtgiffuet 1526, lydendes at Anders Persen, buriger i Kolding, po sine oc sine syskendes oc Niells Ebbesen paa sin hustrues wegne met theres frii wilge hagede skødt oc affhendt fraa thennem oc theres arffuinge oc tiill hannem oc hans arffuinge then gaardt, som Peder Andersen kiøpte aff Iesper Libbertzsen, met all sin rette tilligelse inthet wndertaget, oc bepflichtet thennem at

¹⁾ Se R. 1 s. 97.

hiemle hannem samme gaardt, oc ey kiendes thennem epther thenne dag noger rettighet at haffue tiill samme gaardt. Datum Wulffstrup quinta feria post Chanuti regis (1541 14. Juli).

Item paa thenne sag gick dom, oc forne skøde bleff dømpt widt magt, som Niels Ebbesen paaklaget, oc huess Niels Ebbesen wiill Lauris Andersen noget ythermere paathee i then sag, tha skall Lauris Andersen thet affuerge indhen 6 vger epther loghen, om the ey anderledes ther om fordrages kunde. Datum Melfar sexta feria post natiuitatis Mariæ anno etc. 1541 (9. Sept.).¹⁾

F. 1 fol 93v.

Knut Erichssen i Kjørstrup oc Claus Iosepsen paa alle
Kjørstrup bymenttz wegne

fick stadfestelse offwer ett papyrs breff, lydendes at Fielset mend oc Kjørstrup mendt wore wel foreenthe om theres gresgang, at theres fellet skall were tilhobe huert aar tiil euig tiidt etc. Datum Ottonie quinta feria post omnium sanctorum anno 1541 (3. Nov.).

F. 1 fol 93v.

Iesper Daa tiill Enggaardt

fick stadfestelse offuer et pergmentz breff, som Henrick Knutsen paa Reffstrup hagde met flere beseglit oc wtgiffuet wnder gutz aar 1499, lydendes at handt hagde soldt oc afhendt fra seg oc sine sande arffuinge oc tiill Iyrgen Daa oc hanss sande arffuinge tisse gaarde oc gotz her i Fyen i Sckoffbyherrit ligendes, som er først Morudgaardt oc sckoff i Wyløff sogn, som skylder aarlig tiill landgilde $\frac{1}{2}$ te smør, item Sadzerudt gaardt i Wøfflinge met mere etc., som samme breffue ydermere wdtuise oc indeholder. Datum Ottonie tertia feria post Ioannis baptiste (1542 27. Juni).

F. 1 fol 94r.

Clauss Daa paa Langlandt

fick stadfestelse offuer et pergmentz breff oc et papiirs breff, thet første anno etc. 1541 lydendes at Mattis Ludh met

¹⁾ Jfr. s. 708.

sin høstrues Anna Ienssdatters raadt oc sambtycke hagde wp-ladit sin suoger Clauss Daa halff Skougaardt oc Skouffgaards fang met al sin rette tilliggelse, oc beplichtet forne Mattis Ludt seg, at handt met sin hustru oc theres arffuinge samme Skoffsgaardt at nyde, bruge oc beholde etc., oc thet andit en quitands, som Crestiern Griiffh, fogit paa Erre, hagde wt-giffuet 1541, lydendes at hand bekendes seg at haffue wp-borret aff Claus Daa 500 marck lub. aff thend gieldt, som Mattis Ludt wor hannem plichtug, oc lodt hannem oc hanss arffuinge quith for hannem oc hanss etc. met mange flere ordt, samme breffue ydermere wdtuiser. Datum Ottonie tertia feria post Ioannis baptiste 1542 (27. Juni).

F. 1 fol 94r.

Iesper Gregersen

fick stadfestelse offuer tuinde breffue, thet furste ett drotning Kerstins breff vnder datum 1522 [!]¹⁾, lydendes att hindes naade hagde wnth oc tilladet, att her Niels Knutsen, sogenprest i Bøstrup, oc hanss epterkomere prester skulle nyde thend mølle, som handt haffuer støffth oc bygd i Østerschouff paa ret offuedreffth och almyndiig etc. Item thet andit et tings witne aff Nørherresting lydendes at 12 siunsmendt²⁾ hagde seth, at her Nels hagde støffth paa rette almyndiig oc ordreffth, som haffuer weret aff arrild till hanss prestegaardt etc. mett flere ordt. Datum Ottonie quinta feria post Ioannis baptiste 1542 (29. Juni).

F. 1 fol 94v.

Per Breynnemoss

fick stadfestelse offuer tuinde breffue, thet første ett perg-mends breff lydendes att otte mend hade vittnet, att Nis Michelsen, Iep Michelsen met flere hade schøtt oc soldt fraa thennom oc tieres arffuinge oc till Per Breynnemoss oc hans arffuinge then hielle gord i Voltoffte met all sin ret tilligelse etc. oc hade beplicthet thennem oc frii hannom samme gordt for huer mands tiltall etc., oc thet andet lydendes att Reynolt

1) Dronning Christine døde 1521 8. Dec.

2) Eller: seensmendt?

van Hedenstrup hade tillatt, att Per Breynemoss skulle nyde oc beholde en iordt, som laa till thet boll vedt Kongsbierig, at bruge til then gordt, hand kiøffte aff Nis Michelsen, vnder itt hoffarffuit, dog att giffue hannom po kongelig mats. vegne then skyldt, som ther bør aff at gaa etc., mett flere ordt, som samme breff vduiser. Datum Ottonie die Marie Magdalene aar etc. 1542 (22. Juli).

a-Item emodt thenne stadfestelse gaff riigens canceler steffning wdt at møde 20 dag iule 1543-a (13. Jan.).¹⁾

F. 1 fol 94v.

Iomfru Dorette, indgiffuen iomfru i Dalum, fick stadfestelse offuer ett pergmends breff, som Kirsten Randtzow datter hagde wtgiffuit b-vnder datum mdxx quinta-b, lydendes at hun hagde giffuit tuende sine systre Doritte oc Karin huer en gaardt skyllendes huer et pd. rug, en fng smør, gesterii, skouffsuin, nar olden er, nødt at føde oc wogen egt, nar til siges, i theriss liiffs tiidt. Datum Ottonie die Iacobi apostoli 1542 (25. Juli).

F. 1 fol 94v.

Iens Albretssen

fick stadfestelse offwer mesther Niels Karlssens breff, som handt haffwer paa then gaardt i Westergade, handt wtiboer, oc offwer 3 tingswitner lydendes paa samme gaardt wtgiffuet till Otthense byting etc. Datum Ottonie sabbato post natiuitatis Christi 1542 (30. Dec.).

F. 1 fol 95r.

Pedher Michelssen i Otthense

fick stadfestelse offwer ett mesther Anders Globbs breff, som handt haffwer giffuitt hannom oc hans høstrue Marin oc en begges theres arffuinge, paa Prestholm, Gaaseholm oc 4 aggre wden fore Atzers pwortht fore 2½ pundt byg aarlig till Wor Frue kyrcke etc. Datum Ottonie sabbato post natiuitatis Christi 1542 (30. Dec.).

a-a) Er tilføjet i mellemrummet mellem denne og flg. stadfæstelse.

b-b) Over Linien.

1) Jfr. R. 1 s. 170.

F. 1 fol 95r.

Rasmus Ebbissen

fick stadfestelse paa ett pergments breff, som her Werner Grothe, vicarius till s. Catharine alther, hagde giffuet hans fader Ebbe Offwerskier, hans høstru Marin Ebbis oc ett begges theres barn, som lengst leffwer, paa then gaardt i s. Albani strede, the nw wtiboo, theres liffs tiidt fore 6 march till aarlig leyge etc. Datum Ottonie die Martini episcopi 1542 (11. Nov.).

F. 1 fol 95r.

Anders Gultsmett

fick stadfestelse offwer twende breffue lydendes paa then gaardt, Lauris Hanssen byswendt wtiboer, som handt haffwer oplat Anders Gultsmett etc. Datum Ottonie sabbato ante dominicam oculi 1543 (24. Febr.).

F. 1 fol 95r.

Peder Knudsen, burgemesther i Mælfar,

fick stadfestelse offuer twende pergments schøde breff aff Mælfar byting oc et stockenefnd aff forne byting lydendes paa then gaard oc eygendom, hand nu selff wti boer, met sin tilliggelse, marckiorde oc andet etc. Datum Ottonie quarta feria post dominicam letare 1543 (7. Marts).

F. 1 fol 95r.

Willom Kelbrecker

fick stadfestelse offwer twende pergments breffue, thet ene ett pantebreff, thet andett ett skødebreff paa then eygendom paa hiwrnet, handt paaboer etc. Datum Ottonie sabbato post Bartholomei 1542 (26. Aug.).

F. 1 fol 95v.

Anders Sadell

fick stadfestelse paa et papirs breff, lydendes att Marin Matisdatter hagde skøtt och soldt hannom all then lodt oc deell, hynne kunde tilfalde epter syn syster Elze Matzdatter wti then gaardt, handt wti boer, som kalles Lyndegaardt, i Stenstrop sogen oc by liggendes etc. Datum Ottonie sexta feria post Georgii 1543 (27. April).

F. 1 fol 95v.

Knudt Wrnis arffuinge

finge stadfestelse paa et pærchmets dom lydendes paa thet gierde i Wlffuebæck, som Broby mændt, Werninge mændt oc Langstædt mændt schulde gierde til hobe etc. Datum Ottonie quinta feria post Barnabe apostoli 1543 (14. Juni).

F. 1 fol 95v.

Hans Andersen i Esckelstrup

fick stadfestelse offwer fem breffue lydendes paa frii sckoffhug oc odrefft bode i Kerby schoff oc Lende schoff, oc huatt som indt er taget aff felleden etc. Datum Ottonie tertia feria post Michaelis 1543 (2. Okt.)¹⁾²⁾

F. 1 fol 99r.

1536

Registrum Nørre Iutiaë.

Albret Maltissenn

fick stadfestelse breff paa et dombreff, som giffuit wor aff Wiburg landzting, paa en iordt liggendes i Holbergherrit paa Salse marck oc Tulstrup marck. Datum Haffniaë die xi m milium [!] virginis (1536 21. Okt.).

F. 1 fol 99r.

Iørgen Michilssen i Bøgballi

fick stadfestelse breff paa et lagheffds breff, som giffuit wor aff Nørrewongs herritzting, paa 2 gaarde liggendes i Kragelundt oc Lindwidt etc. Datum Haffniaë dominica proxima post xi m virginis (1536 22. Okt.)³⁾

F. 1 fol 99r.

Peder Ebbessenn

fick stadfestelse breff paa konning Fredericks dombreff wtgiffuit i Otthense, liudendes at frue Sophiæ Magens datther wor tildømt at nyde oc bruge Østherildt marck inden marck-

1) Jfr. s. 796.

2) Fol 96v—98v er ubeskrevet.

3) Jfr. s. 717.

skell, oc ey Lucas Krabbe at haffue noghen brugelighet ythermere endt till then ene gaardt, handt haffwer i forn^e Østherildt. Datum Haffniæ die Seuerini episcopi (1536 23. Okt.).¹⁾

F. 1 fol 99r.

Magens Dues budt

fick stadfestelse breff paa ett dombreff wtgiffuit aff Wi-burg landtztung paa nogit godz, som Lauris Lassen, borger i Arhus, hagde soldt oc skott Per Smet i Malle. Datum Haffniæ ipso die Seuerini episcopi (1536 23. Okt.).

F. 1 fol 99v.

Mesther Iuer Iuell wti Riipe

fick 15 dages breff offwer mesther Hans Marquardssen ibid. Datum Haffniæ die Symonis et Iude apostolorum (1536 28. Okt.).

Item fick handt 10 dages breff. Datum secunda feria post Martini ibid. (1536 13. Nov.).

Item fick handt 5 dages. Datum ibid. sexta feria post præsentationis Marie (1536 24. Nov.).

Oc hagde handt ett tings witne aff Wardher byting, som Christiern Brixssen, Pouell Michilssen, Oluff Nielssen oc Iens Hardbaa i Warde hagde beseglet datum 1534, liudendes at Oluff Nielssen raadmandt ibid. hagde weret till Warde byting wtii 4 sambfeldt ting oc esket fyllest paa mesther Iwers wegne aff mesther Hans Marquardssen canick i Riipe fore hues korn, penninge, breffue oc andet, som Marquardt Nielssen wor mesther Iwer aff retthe skuldig, oc at forn^e mesther Iwer hagde giffuit forn^e mesther Hans loglig atwarsell ther fore etc.

a-Mester Iuer Iull

fick strax breff i thenne sag. Datum Haffnie quinta feria post Bartholomei (1537 30. Aug.?).

1) Jfr. s. 725.

Mesther Iuer Iull

fick riidebreff i thenne sag etc., riidemendt Claus Sæstæ, Henrich Stampe, Iens Iull oc Mattis Giortssen. Datum Otthoniæ die exaltationis s. crucis¹⁾ (1537? 14. Sept.)-a

F. 1 fol 99v.

Her Oghe Lungæ till Tirsbech

fick stadfestelse breff paa et lagheffts breff wtgiffuit till Hamrum herritzing, liudendes at Palli Spliidt hagde indwordt met laghefftt en gaardt wti Ikast sogen, kallis Høffueriis, met all hynnes retthe tilliggelse. Datum Haffniæ tertia post Symonis et Iudæ apostolorum (1536 31. Okt.).

F. 1 fol 99v.

Frue Annæ Biørnsdater till Staropgaardt

fick ett stadfestelse breff offwer twende dombreffue, som her Oghe Lungæ, her Holgerdt Rosenkrants met flere hagde wtgiffuit, liudendes paa thet marckskell paa Starupgaardt oc Starupby, at then er loglig giort epther sandemends edt. Datum Haffniæ ipso die omnium sanctorum (1536 1. Nov.)²⁾

F. 1 fol 99v—100r.

Christiern Sommer till Genderop

hagde konningens dom wtgiffuit i Randers 1535 sexta feria post iudica (19. Marts) paa en mølle, som Niels Fiereløff, byfogit i Randers, hagde bygt wedt Ørildt wadt hannom till skade, at watnet stilles indt paa hans enmercke, at samme bygning schall affbrydes etc. Ther epther fick handt

sex wgers paamindelse till Nørrehalds herritzing. Datum secunda feria propria post Martini, Haffniæ (1536 13. Nov.).

a-Christiern Sommer till Genderop

fick lagdags breffue offwer Niels Fiereløff, byfogit wti Randers, at affbryde, hues bygning handt opbygdt haffwer paa en mølle wedt Ørildt wadt Christiern Sommer till skade etc.

a-a) Paa en seddel, indsat mellem fol 99v og 100r.

1) Rettet fra: Mauricii et sociorum eius (22. Sept.).

2) Jfr. s. 133 og 786.

15 dages breff. Datum Haffniæ sexta feria post assumptionis Mariæ (1537 17. Aug.).

10 dages breff. Datum ibid. die Egidii abbatis (1537 1. Sept.).

5 dages breff. Datum ibid. quarta feria post natiuitatis Mariæ-a (1537 12. Sept.).

F. 1 mellem fol 99v og 100r.

b-Iffuer Krabbe

fick stadfestelse offuer ett laheffdtz breff, lydendes att hand hagde ladit induorde mett laheffdt thette epherscreffne iordt tiill Osteskoffs enmerckes marck, først fra fiurdenn, som digi begyndes østen om Haffuegaardt, saa synder op mett dall, som gamble markeskiell stenn staar, saa op mett dall oc digi, saa synder op mett digi østenn om the lange ager y Kyllingdall, som sten staar i then øster ende och synder hørne, saa vester op synden om the lange ager i Kyllingdall, som enden løber øster och vester tiill then steenn, som stander i vester ende och synder hørne aff the lange ager i Kyllingdal, saa synder mett then gamble toldt, som steenn stander i øster hørne oc synder ende aff the ager, som løber fra Rishøff ende synder och nør, saa vester emellum then hodums ager och thi lange ager synden om, saa vester neder, som stenn staar vedt then adell vey, saa vester neder medt dall, som stenn staar att Øster siø, saa vestenn och synden om Stobelkrogh tiill Eskis och Per Hørdebuskes engh vidt tager, saa nør medt gamble aagangh emellum Per Hørdebuskes engh och Stabelkrogh, saa nør neder vestenn om Suanholm mett gamble aagangh, som stabe[1] staar, saa nør neder vestenn om Suderholm, som stabell staar, huilcke fornē tre engi sere merckt er, saa neder tiill fiurdt, som marckeskiell haffuer verit aff arildtz tiidt medt ager och engh, forthe och fellet, hede och mose, fiskevandt och fegangh, alle fire vegne tiill marckemode inthet ther aff vndertagit, vdenn hues rettighet Risumgaardt haffuer i fornē Osteskoffs marck etc. Datum Ottonie secunda feria post Iulianæ virginis-b (1537 19. Febr.?).

a-a) Paa seddel, indsat mellem fol 99v og 100r.

b-b) Paa bagsiden af den mellem fol 99v og 100r indsatte seddel.

F. 1 fol 100r.

Rasmus Skade till Reffstrop

fick stadfestelse paa et dombreff, som hiscop Iørgenn Friis till Wiborg oc Oluff Munck, electus till Riipe, hagde wtgiffuitt met flere gode mendt ephther myn herres befaling, paa et marckeskell emellom Reffstrop march oc Tofftiiff march. Datum Haffniæ sabbato post omnium sanctorum (1536 4. Nov.).¹⁾

F. 1 fol 100r.

Niels Claussen till Holm,

fick stadfestelse paa et stockeneffnt wdgiffuit till Nørre-wongsherritzting liudendes paa Holm oc Kragesig, oc at Kragesig bør at tilhøre hannom oc hans arffwinge ephther hans lagheds liudelse, thet stundt samme hefft stander wedt magt oc bliffuer wryggit, eller noger komer fram met bedre bewising. Datum Haffniæ dominica proxima post omnium sanctorum (1536 5. Nov.).

F. 1 fol 100r.

a-Iens Marquardssen till Lingsholm

fich sex wgers paamindelse ephther ett dom, som giort wor emellom hannom oc Iens Trogilssen paa en anpart ephther Iuer Nielsens skødebreffs liudelse, oc hagde Iens Marquardssen riigens lagdags breffue, 15, 10 og 5, wtgiffne i k. Frederichs tiidt paa samme sag. Datum Haffniæ secunda feria post omnium sanctorum.-a b-Require postea in 7 anno-b (1536 6. Nov.).

F. 1 fol 100r.

Her Oghe Lungæ till Tirsbeck

fich 6 wgers steffning offuer Tor dt Glambeck oc hans mett-arffuinge paa Pæstedt oc en halff otting iordt offuer all Pæstedt marck, som handt hagde tagit lagdags breffue om till forne, oc Tor dt Glambeck hagde tagit genbreff etc. Datum Haffniæ tercia feria post Martini (1536 14. Nov.).

a-a) Udstreget.

b-b) Er vist tilføjet, da notatet udstregedes, jfr. s. 671.

¹⁾ Jfr. s. 252.

Tordt Glambeck

fick dom i thenne sag etc. Datum Haffniæ die Laurencii 1537 (10. Aug.)¹⁾

F. 1 fol 100v.

Anders Iacobssen till Styrringgaardt

fick stadfestelse paa et dombreff wtgiffuit aff Wiborg lands-ting 1535 sabbato post Mathei (25. Sept.) liudendes om laghefft, som giort wor om Styrringgaardt oc Styrringgaards egendom etc. oc Tredskoff oc Lye eng. Datum Haffniæ quarta feria post Martini (1536 15. Nov.)²⁾

F. 1 fol 100v.

Iacob Pederssens budt i Bodderop

fick stadfestelse paa twenne pergments breffue, thet ene et dombreff wtgiffuit aff Wiborg landzting 1534 die assumptionis Mariæ (15. Aug.), lydendes at Iacob Pederssen wor tilldømt at nyde oc beholde then bunde gaardt i Støffringæ, ephtherthi handt haffwer then største deell ther wti etc. Thet andet wtgiffuit aff Hornumherritzting 1536 secunda feria post cantate (15. Maj), lydendes at Seuerin Iull, Niels Iull oc theres metarffwinge hagde soldt, skiøt oc affhendt fraa thennem oc theres arffuinge oc till Iacob Pederssen oc hans arffuinge en fuldt søstherdeell i then bunde gaardt i Støffringe etc. Datum Otthoniæ secunda feria post conceptionis Mariæ (1536 11. Dec.)³⁾

F. 1 fol 100v.

Anno domini 1537

Iep Skiøth oc Ienss Skiøth

fick stadfestelse offuer trende breffue, thet første et pergmentz lagheffds breff 1494⁴⁾, lydendes at Nielss Iensen i Tygestrop hagde induordt met lagheffdt Tygestrups gaards tilligelse, som er ager, eng, skoff oc marc, dam, kier, fiskewandt,

1) Se s. 264.

2) Jfr. flg. stadfæstelse, s. 659 f. og 761 f.

3) Jfr. s. 79.

4) Se Rep. 2. IV 7632 (21. April).

fegang, woet oc tørt, met Bodilholm etc. Item thet andit et papiirs tingswitne aff forne ting 1539, lydendes at 18 siunsmendt hagde hiemblit, at the wore at thend eng, som the wore tilkraffdt etc., oc thet tredie en dom¹⁾ etc. Datum Ottonie tertia²⁾ feria post Ioannis baptiste 1542 (27. Juni).³⁾

F. 1 fol 100v.

Morritz Emichsen

fick stadfestelse offuer 1 pergmentz breff datum 1484, lydendes att Corfits Rønnow hagde soldt oc skødt fra seg oc sine arffuinge oc till Staffen Smet i Bierbo oc hans arffuinge et bierg, kaldes Høbierg, som hanss mølle paastander, oc hagde kiendes seg at haffue faadt fyllist oc fulth werdt fore oc beplichtet seg at frii hannem thet for huer mands tiltal etc. met flere ordt. Datum a-Otthoniæ-a secunda feria post Petri et Pauli apostolorum 1542 (3. Juli).

F. 1 fol 101r.

Anders Iacobsens budt

hagde et tings witne wtgiffuit aff Støffringherrit, som lens Skinder herritzfogit ibid. met flere hagde bezeglit datum 1537 secunda feria post purificationis Mariæ (5. Febr.), lydendes at Anders Iacobssen haffwer weret ther 3 sambfeldz ting oc loglig tagit trende lagdag till her Ioachim Lycke till Østrup, fore hues handt haffwer brugt aff Leye eng emodt thet dom, som hans fadersøster frue Margrete oc handt selluff ther paa fangit haffue, oc handt gjør hannem ther hinder oc forfang paa, oc ythermere fore kosth, theting oc skadegielt, som hans forelderne oc handt ther wtaff hafft haffue, oc fore hues handt haffwer hannem ythermere met retthe til at thale etc., oc at Anders Iacobssen hagde giffuit her Ioachim Lycke loglig adwarsell ther fore fore Østrup bore port etc. Ther epher fick handt

15 dages breff. Datum Sandagger die Iulianæ virginis (1537 16. Febr.).

a-a) Rettet fra et nu ulæseligt stednavn.

1) Af Viborg landsting 1541, jfr. note 3.

2) Rettet fra: secunda.

3) Den originale stadfæstelse i Gl. Estrup godsarkiv (R. A.).

Item 10 dages breff. Datum Sandagger dominica oculi (1537 4. *Marts*).

Item 5 dages breff. Datum Sandagger quarta feria post Gregorii papæ (1537 14. *Marts*).

Her Ioachim Lyckes budt

tog genbreff emodt these forne lagdags breffue emodt Anders Iacobssen. Datum Westherwich ipso die paschæ (1537 1. *April*).

Anders Iacobssens budt

tog sex wgers steffning emodt her Ioachim Lycke oc thette forne genbreff etc. Datum Aaleborg secunda feria post dominicam quasi modo geniti (1537 9. *April*).

Item paa thenne sag gick thennom minde emellom wti Skamby kirke sabbato post Viti et Modesti, oc huor the icke fordrages kunde, tha skulle sagenn indkomme paa retthetthet sancti Michels dag, och theres retth were ther mett wforkrenckitt etc. (1537 16. *Juni*).

Anders Iacobssenn

fick strax breff i then sag etc. Datum Roskildt die Calixti papæ (1537 14. *Okt.*).

Her Iachim Lycke

fick andet genbreff emodt thett strax breff. Datum Ottonie die vndecim millium virginum (1537 21. *Okt.*).

Anders Iacobssen

tog sex wgers steffning anden gang i thenne sag etc. Datum Sandagger die Symonis et Iude (1537 28. *Okt.*).

Her Iachim Lycke

tog en anden sex wgers steffning, thi Anders Iacobssen haffwer forholt syn offwer sex wger etc. Datum Ottonie altera die Dorothee virginis (1538 7. *Febr.*).

Item paa thenne sag gick dom, oc Leye eng bleff her Iachim oc Østrupgaardt tildømt. Datum Ottonie secunda feria post letare, quere in libro minori (1538 1. April).¹⁾

F. 1 fol 101v.

Magens Muncks budt

hagde et tings witne aff Biergherritz ting, som Seuerin Iull herritzfogit ibid. met flere hagde wtgiffuitt aar etc. 1537 sabato post conuersionis s. Pauli (27. Jan.), lydendes at Iens Matssen i Synderby paa Magens Muncks wegne hagde weret ther till tinge 3 sambfeldz ting oc eskitt fyllest aff Iuer Skeill for hues hug, handt haffwer ladet hugge wti thet kier oc indgierdt haffue, som ligger till Ringseholm etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Reffsøø die Mathiæ apostoli (1537 24. Febr.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die Gregorii papæ (1537 12. Marts).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sabbato palmarum (1537 24. Marts).

Iuer Skeill

tog genbreff emodt these fornæ lagdags breffue emodt Magens Munck etc. Datum Warde quinta feria ante dominicam palmarum (1537 22. Marts).

F. 1 fol 101v.

Niss Persen

fick stadfestelse offuer tuo papirs breff, thet første papirs breff lydendes att then tiidt Iørgen Michelsen oc Per Schriffuer epter lensmands befaling hagde opneffntt thennem ther aff tyngte at sette then bunde gordt i Kollemorthen for redelig verdt, tha satthe the hannom for 60 iocumdaller etc., och thet anditt en dom aff fornæ Nøruongsherritzting, lydendes att Iørgen Michelsen met flere hagde dømt Niels Persen at nyde then gordt y Kollemorthen for aarlig tønge, som nu affganger oc affgick i hans faders tiidt, oc giffue hans metarffuinge

¹⁾ Jfr. s. 658 og 761 f.

schipe schyldt effter lensmandens oc vuildig bønders tække, epter thi hand haffuer tallitt lensmandens mynde etc. Datum Otthonie quarta feria post Ioannis baptiste (1542 28. Juni?).

F. 1 fol 102r.

Sewren Symonssen

fich stadfestelsebreff eptther ett konning Fredericks stadfestelse breff wdtgiffuitt paa Gotterope søndagen exaudi, oc aar etc. 1531¹⁾ (21. Maj), lydendes paa 3 breffue som hans naade hade stadfest, thett første, frwe Cile Bundes daatther Gundi Iensens epttherleuerske haffuer wdtgiffuitt, lydendes att hun aff syn frii willig oc well berodt hug hadhe giffuitt, skott oc alldelis fran seg antwordett oc tiill sancti Peders gille wtti Ripe først 24 las eng wtti Melsig, som Hans Hermendtssen tha wtti wære hade fore beskeden aarlig skyldt, som er sytthen skelling aarligen wdt att giffue, item 10 las eng wtti Krog oc 8 las eng wtti Torpe, som Nis Hermendtssen tha wtti were hade for beskeden skyldt, som er aarlig en marck etc. Thett andett wttgiffuitt i bormesters hus i Waarde, lydendes att Iahan Erlandssen, raadtmant i Ripe, for ett sydende raad hadt attspurdtt frwe Cile Bundes daatther, om hun tilstodt then gaffue paa the enge, som hun tilforne hade vndt oc giffuitt tiill sancti Peders gille wtti Ripe, lygendes inden Bellem engæ, tha framgick forne frue Cile mett syn fuldhe beraadt hug oc skøtte, gaff oc frann seg antwordet forne Iahan Erlandtsen paa sancti Pedhers gilles wegne wtti Ripe alle the enge mett theres beleylighedt, som hun tilforne hade wntt oc giffuitt tiill forne gille, oc tha stadfestett oc fulkommeligenn tilstodt samme gaffue eptther thett hoffuitzbreffs lydelse, hun tilforne ther paa wtgiffuitt hagde etc., som samme twenne breffue ythermere wtwise oc indeholde. Sammeledes hagde oc forne Sewren Symenssen ett breff her for os, lydendes att allermant tiill forne sancti Peders gille hade wntt oc wtti leyge ladtt en sancti Peders eng, som er 24 las eng oc liger wtti Torpp enge wtti Medelseg, som hans fadher Symen tilforne y were hagde, oc skall giffue ther aarligenn tiill skyldt

¹⁾ Rettet fra: 1521; jfr. Terpager: Ripæ Cimbricæ s. 443.

18 sk. huertt aar Wor Frue dag riper markett etc., som samme breff ydhermere wtuiser oc indtholdher. Datum Ripis quarta feria post Gregorii (1537 14. Marts).

F. 1 fol 102v.

Karll Seuerinssen i Lille Darrup oc Oluff Iepssen i Hillerop toge sex wgers steffning paa theres egne oc theres mett-arffuinges wegne fore all then gielddt, som Iahan Pederssen i Allerop wor Seuerin Karlssen i Lille Darrup aff retthe plictig etc., huilcket forn^e Seuerin Karlssen hagde forfuldt (nogen tiidt førre handt døde) met riigens lagdags breffue 15, 10 oc 5, som handt her wti retthe hagde, etc. Datum Ripis quarta feria post Gregorii (1537 14. Marts).

Till Skatzherritzting.

F. 1 fol 102v.

Erick Skram

fick stadfestelse offuer ett gamilt papyrs breff lydendes paa Thielle gaardt mett mere godtz, som hørde Lauritz Mogenssen tiill etc. Datum Ottonie die Petri ad cathedram anno domini 1544 (22. Febr.).¹⁾

F. 1 fol 102v.

Iørgen Laurissenn y Ousenbiørg

fick stadfestelse offuer twynde²⁾ breffue lydendes po tuinde systerlodt, then enne po then gordt i Seyling, oc then anden i then gordt kallis Torlund etc., som samme breffue yttermere vduiser. Datum Ottonie dominica proxima post Michaelis archangeli anno domini 1542 (1. Okt.).

Her Iens Willatssen i Randløff

tog genbreff i thenne sag paa then gaardt i Torlund. Datum die circumcisionis domini 1544 (1. Jan.).

Iørgen Laurisen tog steffning i then sag. Datum Ottonie Marci euangelistæ (1544 25. April).³⁾

1) Jfr. s. 713.

2) Eller: trynde?

3) Jfr. s. 731, 821 og R. 1 s. 232 f.

F. 1 fol 102v.

Her Per i Stharup

fick stadfestelse paa 3 stycker toffthe iordt, then ene liggendes paa Frestet marck, then anden liggendes syndhen deghen hws wedt Gyker oc then tredie liggendes nordhen degne hwsit wedt Gykier etc. Datum Ottonie etc. (*u. d.*)

Peder Ienssens budt i Starop

tog genbreff her emodt. Datum Ottonie vigilia epiphaniæ domini 1544 (*5. Jan.*).¹⁾

F. 1 fol 103r.

Mattis Christiernssen i Tarp

fick stadfestelse breff paa ett konning Fredericks breff wtgiffuitt i Kolling 1528 relator her Magnus Bilde ritther, lydendes at hans naade sambycthe, at Iep Nielsen i Raatorp hadde wpladet Mattis Christiernssen oc hans høstrue en eng, som kallis Pedersmersk liggendes i Westherherritt, oc konning Hanses breff ther paa, at giffue ther aff theres liiffs tiidt then ene epther then anden en rinsk ge till kronen etc. Datum Warde quinta feria post dominicam iudica (*1537 22. Marts*).²⁾

F. 1 fol 103r.

Niels Olssen i Bobyll

fick stadfestelse paa ett tings witne aff Moltherritz ting, som Nis Perssen i Swrhaffue herritzfogit ibid. met flere hadde wtgiffuitt 1531 sabbato ante Canuti regis (*8. Juli*), lydendes at 12 mendt hadde witnet, at Nis Olssen hadde giort laghefft paa alle the enge, som haffwer leigit till hans gaardt oc nw tilligger mett retthe, oc att 12 eygere epther k. mats. befaling hadde stendt alle hans enge omkring etc. Datum Warde quinta feria post dominicam iudica (*1537 22. Marts*).³⁾

F. 1 fol 103r.

Skomagere oc smedie wti Warde

finge stadfestelse breffue paa begges theres gildes skraaer relator Erich Krumdige. Datum Varde quinta feria [*post*] dominica iudica (*1537 22. Marts*).

¹⁾ Jfr. R. 1 s. 100.

²⁾ Jfr. H. 4 fol 5v.

³⁾ Jfr. s. 421.

F. 1 fol 103r.

Clement Thomessen i Warde

fick stadfestelse paa ett riide breff, som Henrich Stamp, Hans Munck oc Palli Bang met flere hagde wtgiffuit, lydendes at the epther konning Fredericks befaling hagde grantskit paa Maye Thomes kunes wegne i Warde om then marckeskiell, som giort wor emellom Hoom marck oc Bandsbyll marck, at the hagde tildømt thett agher iordt, som indkom i Bandsbyll march, at bliffue till samme march etc. Datum in Lunde prestegaardt sexta feria post iudica (1537 23. *Marts*).

F. 1 fol 103r.

Mattis Perssen i Winckelgaardt

fick stadfestelse paa twenne breffue, thet ene aff Hardsøssell byting 1505, lydendes at Iep Perssen hagde indwardt Hoboes tofft oc Gammell Offwen met flere byggesteder etc. Item ett andit aff Skotborgherritz ting 1534, lydendes at Mattis Perssen hagde indwordt Gammell Offuen oc wdsuor Siøgaardt at haffue ingen lodt eller deell synden Mølbeck etc. Datum Lemwich die parasceues (1537 30. *Marts*).

F. 1 fol 103v.

Iuer Skell

hagde ett tings witne aff Ierloff herritz [ting], som Ion Ienssen i Bølling, then tiidt tingholler ibid., met flere hagde wtgiffuitt 1537 [!] die Nicolai episcopi (6. *Dec.*), oc ett aff Wiborg landzting, lydendes at Iuer Skell hagde loglig ladet fordeele Grauers Claussen fore 2 aars skyldt oc nogit themmer aff Aagaards skoff, oc nogit themmer handt tog aff Aagaardt, oc fore eth oc arbegt etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Warde quinta feria post dominicam iudica (1537 22. *Marts*).

Item 10 dages breff. Datum ibid. sabbato quasi modo geniti (1537 7. *April*).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sexta feria ante iubilate (1537 20. *April*).¹⁾

¹⁾ Jfr. s. 198, 509 og Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 135).

F. 1 fol 103v.

Niels Bertilssen i Krøldrup

fick stadfestelse offwer ett pantebreff 1539, handt hagde aff Las Fag i Mandstrop paa 3 stycker iordt paa Mandstrup march, som falder 3 tr byg wti, fore 24 march danske at nyde oc beholde fore ett friitt brugeligtt pantt i 16 aar etc. Datum Otthoniæ tertia feria post Petri ad vincula 1541 (2. Aug.).

F. 1 fol 103v.

Her Iørgen Friiss

fick stadfestelse offuer et pergmentz lagheffdz breff 1541, lydendes at handt hagde giort sin log oc induordt met lagheffdt først Weyloumgaardt i Døbe sogen, Iep Nielsen iboer, met al sin eyendom i indmarck oc vdmareck 4 wegne til markemode inthet vndertaget, item induarde handt Møgelmoose, kalles Nørdøbe, Mattis Iuel iboer, met sin rette tilligelse, induorde handt Lille Lysbierig, Anders Nielsen iboer, met sin rette tilligelse, induorde handt en gaardt paa Døbe Slet, Mattis Cristiernsen iboer, item Ørewad, Lass Friss iboer, i Døbe sogen met sin rette tilligelse vndertaget the pendinge, som Niels Lange skal haffue for panth, som er indømpt i fjerdings kircke, oc haffuer induordt thette forne for sin forelderne gotz oc sin rette kjøpte kjøbegotz til euinnlig eye, oc at hand wdsoer huer mandt ingen del eller retighet at haffue i forne gotz anden end handt, vden noget winner thennem ther ind met gamble retferdige beseglet breffue, oc melthe the hans lagheffdt wed magt ephther logen. Datum Weyle secunda feria post Vincentii martiris 1542 (23. Jan.).¹⁾

F. 1 fol 103v.

Niels Iensen

fick stadfestelse offuer et papirs dom aff Wiburg landzting 1541 lydendes paa en systerlod, som hannem hans syster, Cristiern Iensen paa sin høstrues wegne och theres metarffuinge wor tildømt en systerlodh i alt Iens Iepsens gotz, i hans iord, bo oc bopendinge, ehuor thet findes, at haffue etc., thi at Iens

¹⁾ Jfr. s. 796.

Marquardsen sadt offuerhörig hiemme etc. Datum Weyle die Vincentii martiris (1542 22. Jan.)¹⁾

F. 1 fol 104r.

Lodwig Olssen

hagde et tings witne aff Bierigherritz ting, som Seuerin Iull i Wrigstedt herritzfogit ibid. met flere hagde wtgiffuit 1537 løgerdagen sancti Mattis dag paafaldt (24. Febr.), lydendes at Oluff Perssen i Wrigstetkier paa Lodwig Olsens wegne hagde 3 sambfeldz ting loglig wdeskit aff Magens Munck oc Hartuig Thamssen fyllesth fore hues opbørsell, som Niels Lodwigssen opbar aff Lodwig Olsens arffgodtz i Palsgaardt, i Estwadt eller hwor thett kunde findes, thett stundt Niels Lodwigssen wor hans werige etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Ringkiøbing dominica palmarum (1537 25. Marts).

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria post quasi modo geniti (1537 9. April).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sexta feria ante iubilate (1537 20. April).

Magens Munck oc Hartuig Thamssen

toge huer sit genbreff emodt these forne lagdags breffue emodt Lodwig Olssen etc. Datum Wiiborg die Marci euangelistæ (1537 25. April).

Loduich Olsenn

tog sex wgers steffning emodt these forne genbreffue etc. Datum Wiberge dominica vocem iocunditatis (1537 6. Maj).

F. 1 fol 104r.

Christoffer Kruse

fick stadfestelse offuer trenne papirsdomme, thet ene aff Hanherritzting, thet andet aff Wiborge landsting, thet tredie aff Hillersløffherritsting, lydendes at Klitte mølle wor hannum tildømp, som hand haffuer igienløst aff pant etc. Datum Ottonie altera die Gregorii pape 1543 (13. Marts).

¹⁾ Jfr. R. 1 s. 134 og F. 2 fol 340r.

F. 1 fol 104r.

Niels Skiels budtt tiil Hesselballi

fick stadfestelse offuer twenne breffue, thett første lyden-
des at Christiern Windt hage pantsat hannem halffdelen aff
Rolis mølle liggendes i Anstheritt, oc thett andiit breff ly-
dendes at handt hage panttsett hannum then anden halff-
delen aff fornæ mølle. Datum Ottonie dominica cantate anno
domini 1544 (*11. Maj*).

F. 1 fol 104v.

Iens Perssen i Smedzhaffue

fick stadfestelse paa ett dombreff, lydendes at Gregoris
Skyttes børn wore tilsagt tiil mynde oc retthe halffdell Kieldz-
march, oc loffuit Peder Ienssen the breffue, Erich Matssen
ther paa hage etc. Item et andit aff Hiern herritz ting
mcLxxxix¹⁾ [!], lydendes at Per Ienssen aff Møllegaardt hage
indwordt met laghefft halffdelen i Kielsmarch etc. mett flere
breffue oc lensmands breff, at fornæ Iens Perssen wor neste
arffuinge tiil halffdell i Kieldzmarch gaardt oc hynnes til-
liggelse etc. Datum Westherwich secunda feria paschæ (*1537*
2. April).

F. 1 fol 104v.

Her Chrestiern Sten

fick stadfestelse paa twende lagheffs breffue, thett ene
lydendes att Mattis Iepsen paa her Cresten Stens wegne ind-
worthe Beckbylling prestegaardt fore hans rette prestegaardt
oc then tofft ther tiill, som 12 eygermendt suore ther tiill, oc
the 2 delle oc part offuer all Beckbylling marck tiill alle 4
marckeskell agger oc eng, skoff oc marck, fwort oc felitt,
fiskewandt oc fegang, wott oc tiwrtt, inthett wndertagett i
noger maade, ther tiill hans rette prestegaards enge, som liger
wdhen marcken, først en eng, kallis Kieldhekier, oc en kalles
Rydeng paa Thislundt marck, som 12 eygere hage omstenitt,
en eng, som kallis Wirskier østen becken paa Aaedt marck,

1) Skal vel være: 1481.

som 12 eygere oc hagde omstenitt, en eng kallis Torp mayē paa Aabølling marck, som 12 eygere oc hagde omstenitt etc. Item thett andett breff, lydendes at her Chrestiern Sten hagde indwortt mett laghefftt tiill Beckbylling prestegaardt tiill preste fødhe ett byggestedt i Føwling marck mett syn tofftt, som hun bør att were ephther logen, oc then tredie deell oc partt offuer all Føwling marck tiill alle 4 markeskiell, agger oc eng, fortt oc felitt, woett oc tiwrtt, inthet wndertagett i noger maadhe, oc ther tiill 4 stycker enge, som handt kendes att haffue aff fornē kircke for wyn oc opladt, først en eng paa Aabølling marck wnder Aabølling, som hedher Lille Aabølling, en eng paa samme marck, kallis Kirkekrog, oc en eng paa Stenderop marck, kallis Hecker sig, oc 4 skar enge i Kiers ende, huike fornē 4 enge, som 12 eyger hagde omstenitt ephther logen oc tilsuorett kirken thennem faare stug oc frii enemercke. Datum Wiborg die Marcii euangeliste (1537 25. April).

F. 1 fol 104v.

Iørgenn Mickelssenn i Bøyballæ

fick stadfestelse paa ett k. Chrestierns breff¹⁾ wnder guds aar 1454, lydendes att handtt hagde wntth Aslack i Ørum att bruge oc behollæ then gaardt, handtt ibode, oc hans arffuingæ oc giffuæ 9 march lybsk tiill Kolding hus oc siden were frii fore all tyngæ. Datum Ottonie dominica post corporis Christi (1537 3. Juni).

F. 1 fol 105r.

Peder Swenssen i Lemwig

hagde ett tingswitne aff Skodborgherritz ting, som Mattis Mørck herritz fogit ibid. met flere hagde wtgiffuit 1535²⁾, lydendes at Per Swenssen hagde loglig lagsott lens Perssen i Rumby 3 ting fore hoffuitgialdt oc faldzmaall etc. Ther ephther fick handt

1) Jfr. s. 793 og Rep. 2. I 751.

2) Rettet fra 1537.

15 dages breff. Datum Westherwig secunda feria post Paschæ (1537 2. April).

Item 10 dages breff. Datum ibid. quarta feria post misericordia domini (1537 18. April).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sabbato ante dominicam cantate (1537 28. April).

Iens Perssen i Rumby

tog genbreff emodt these forne lagdags breffue emodt Per Swenssen i Lemwig etc. Datum Wiiborg die Marci euangeliste (1537 25. April).

Per Swenssen i Lemwig

fick sex wgers steffning etc. Datum Ottonie dominica post exaltationis s. crucis (1537 16. Sept.).

Per Swenssen i Lemwich

fick nederfellings breff i thenne sag. Datum Ottonie quinta feria post Marie Magdalene (1538 25. Juli).

Per Swendssen i Lemwich

fick strax breff i thenne sag. Datum Ottonie die Iacobi apostoli (1538 25. Juli).¹⁾

F. 1 fol 105r.

1539

Mesther Oluff Nielszen i Wetle

fick stadfestelse offwer ett pergments breff wnder guds aar 1526²⁾, lydendes att her Symen Ienssen, vicarius till s. Anne alther, hagne soldt oc schøtt hannom ett stycke øde iordt liggendes i Hestehaffue nest østhen wedt Pelgab etc. Item ett tingswitne aff Weyle byting 1537, lydendes att then tiidt mesther Oluff fick samme iordt, tha loo thett aldeles

¹⁾ Jfr. s. 11.

²⁾ Maaske rettet fra 1525?

wti felitt, oc wor then tiidt ingen homlegaardtz grøde eller kuler etc. Datum Ottonie sabbato inuocauit anno domini 1539 (22. Febr.).

F. 1 fol 105r.

Mesther Oluff Nielssen

fick stadfestelse offwer ett¹⁾ papirs breffue [!]²⁾ wnder guds aar 1533, lydendes att her Symen Ienssen hagde i leyge ladett mester Oluff en aff s. Anne alters hwmblegaarde liggendes wedt Twisbroo, indtill swo lengi handt wederlagde hannom met swo godt en hwmmellgaardt igien paa forne alters wegne etc.³⁾ Datum⁴⁾ Ottonie anno, die⁵⁾ vt supra (1539 22. Febr.⁶⁾).

F. 1 fol 105v.

Iens Marquardssen till Lingsholm

fick sex wgers paamyndelse epther riigens lagdags breffue 15, 10 oc 5 wtgiffne i k. Fredericks tiidt, lydendes at hannom oc Iens Trogilssen wor dom giort emellom om en anpart epther Iuer Nielsens skiødebrefs lydelse, at fultgiøre then dom etc. Datum Haffniæ 1536 secunda feria post omnium sanctorum (6. Nov.).⁷⁾

Till Børglumherrit.

Iens Marquardssen

fick strax breff offuer Iens Trogilssen paa forne anpartt etc. Datum Børglum secunda feria post quasi modo geniti 1537 (9. April).

1) Rettet fra: twende.

2) Herefter udstreget: thett første.

3) Herefter udstreget: Item thet andit aff Weyle byting, lydendes att samme hwmlagaardt wor swo gott som øde, then tiidt mester Oluff fick then først etc.

4) Herefter udstreget: ibid.

5) Herefter udstreget: oc loco.

6) Jfr. Da. Kancellireg. 1535—50 s. 81.

7) Jfr. s. 657.

Iens Marquardssen

fick riidebreff offuer Iens Trogilssen paa forne anpart etc.

Riidementd

Enuoldt Styggi till Todbøll, Thomes Thomessen till Wel-
lingshøs, Claus Iuerssen till Boller, Erich Høg til Klarop,
Willæ Thomessen till Bøgestedt oc Magens Iull till Kartofft.
Datum Skaffn quarta feria post dominicam quasi modo geniti
(1537 11. April).

F. 1 fol 105v.

Thomes Swendssen

fick stadfestelse offwer ett papirs breff, lydendes att Chri-
stern Glob oc hans søsther Karin Pallisdatter hage wel-
willigen indtagit theres søster Dorethe Pallisdatter wti arff
oc gieltdt met thennom, dog hwn wor clostergiffwen etc. Da-
tum Ottonie sexta feria post Erasmi martiris 1543 (8. Juni).

F. 1 fol 105v.

Iomfru Eddell Iepsdatter

fick stadfestelse offwer nogre copier aff en gammell lag-
hefftt oc twende landstingsdomme oc ett tingswitne, lydendes
paa en gaardt i Skals oc ett boell ibid. etc. Datum Ottonie
dominica quasi modo geniti 1544 (20. April).

F. 1 fol 105v.

Niels Skell

fick stadfestelse offwer ett pergments breff, som Iost Huas
oc Christern Huas hage giffuitt hannem paa two gaarde, en
kallis Møgelund oc then anden liggendes i Wyom, till mage-
lag fore 2 gaarde i Sielandt, som Iens Huas fick aff Iffwer
Schell. Datum Ottonie die Georgii 44 (23. April).

F. 1 fol 106r.

Her Andhers Chrestiernsen paa Hanness

fick stadfestelse offuer twende breffue, thett ene screffuitt
paa pergmentt, lydendes att Chrestiern Nielsen, prior i Dw-
holms closter i Morse, oc alle conuents brodhre ther samme
stedtz hage wnt forne her Andhers then gaardt, som theres

brodher her Iens Kos affdøde, att nyde, bruge oc besiddhe i syn liiffs tiidh etc. Thett andett breff screffuitt paa papyr, lydendis att Iacob Iensen, prior i samme Dwholms closther, mett capittels raadt oc samtycke hagde wnt oc tilladet forne her Andhers att nyde, bruge oc beholde syn liiffs tiidt then gaardt hos Dwholms closther, som frue Sophie Magensdatter affdøde, mett then eng paa Rolstrop march, som hun hagde etc. Datum Aaleborg quinta feria post dominicam misericordia domini (1537 19. April).

F. 1 fol 106r.

Iens Pouelsen

fick stadfestelse paa trende breffue, thett ene lydendes att Erick Lasen i Biering hagde pantsatt hannem Westhergaardt i Sørup, som Seuren Pouelsen oc Cresten Michelsen iboer, mett all sin rette tilligelse inthett wndertaget for 200 marck danske pendinge, oc genge oc geffue ere i Nørreutlandt, oc faare 2 øxne saa gode som 20 march wti 14 sambfeldt aar wdløst etc. Item thett andett wdgiffuit aff Hindz herritz ting, lydendes att Seuren Pouelsen i Sørup hagde werett inden tinge oc beplichthet seg att vdflotte aff samme gaardt inden sancti Hans dag nest kommendes oc were then wbevert oc giffue Iens Pouelsen ther skyldt aff i thett aar etc. Item thett tredie breff wdgiffuitt aff forne landtzting, lydendes att Iens Pouelsen wor tildømppt samme gaardt epher hans panthebreffs lydelse oc suare kronen ther fuldt aff, suo lenge hans panthebreff er wedt magt, oc samme gaardt bliffuer hannem redeligen affløst etc. Datum Viborg sexta feria post dominicam iubilate (1537 27. April).

F. 1 fol 106r.

Seuren Iepsen i Wolstrup

fick stadfestelse offuer ett dombreff, som Erick Banner, Iens Marquordsen oc Iøren Vanderwisk hagde wdgiffuitt i Aaleborg 1537, lydendes att thii hagde tildømppt Seuren Ipsen then bundegaardt i Elleshøff, som Niels Brugen iboer, att besidde epher theres samfrenders oc forliigilse breffues lydelse oc giffue Niels Brugen oc hans mettarffing skeppeskyldt,

hues thennem bør att haffue ther aff mett rette oc offuer then koe tønge, ther aff gaar. Datum Viborg sabbato ante cantate (1537 28. April).

F. 1 fol 106r.

Her Peder Glambeck, sogneprest till Nye kircke, fick stadfestelse paa 2 breffue, thet ene aff Nørrewongsherritz ting, lydendes at Nis Gødssen hagde soldt oc skøtt her Peder Glambeck oc hans arffuing syn gaardt i Wong, handt ibode, mett 2 toffte oc 4 otting iordt offwer all Wonge march etc. Thet andet ett laghefft paa samme gaardt oc iordt etc. Datum Wiiborg sabbato ante cantate (1537 28. April).

F. 1 fol 106v.

Chresthen Hanssen

fick stadfestelse offuer biscop Iuer Mu[n]cks breff, lyndes att Elne Ander[s]kone wor tilmelt att nyde oc bruge thii enge lygendes i Torstrup sogen oc giffue ther aff 2 marck tiill aarlig skyldt tiill Nesberg kircke, saa lenge nogher kommer i rette mett bedhre beuisning etc., oc hagde dronning Kistines stadfestelse ther offuer. Datum Wiiborg dominica cantate (1537 29. April).

a-Mester Gundi Langi tog steffning emodh thennæ stadfestelse breff. Datum Ottonie die Canuti regis-a (1540 10. Juli).¹⁾

F. 1 fol 106v.

Olluff Nielsen, raadmandt i Waarde,

fic stadfestelse paa nogle breffue, lydendes som her epther følger, thett første wdgiffuitt wnder gudtz aar 1473, lydendes att Staffen Iensen, raadmandt i Waarde, oc Cresten Iensen hagde soldt Per Iensen theres broder all theres arffgodtz, thenom wor tilfallen epther theres fader oc forelderne lygendes i Asbyll i Styløss [!] sogen i Norreherritt i Wardt-sysell etc. Item ett andett pergementz breff wdgiffuitt wnder

a-a) I margin.

¹⁾ Jfr. s. 840 og R. 1 s. 60.

gudtz aar 1505, lydendes att Iesper Persen, borger i Waarde, skøtte mester Hans Marquordsen, canich i Riipæ, paa her Staffen Persens wegne aff Gaffuerslundt all then deell, som hans fadher Per Iensen tiilhørde aff arff i then gaardtz eyge ligendes i Streløff sogen, som kalles Nis Tuesens godtz, paa Wor frue althers wegne i sancti Nicolai kirke i Waarde etc. Item thett tredie pergmentz breff datum 1503, lydendes att her Staffen Persen, sogenprest tiill Gauerslundt, havde giffuitt tiill Wor frue alther i sancti Nicolai kirke i Waarde en toff ligendes i Waarde bag Marquordt lade oc ther tiill 20 las eng ligendes i Evvi wti Westerherritt etc. Item thett fierde pergmentz breff datum 1504, lydendes att her Staffen Persen havde skøtt oc affhendt fraa seg oc sine arffinge epther hans dødt all then eygendom, som hannem aff rette tiilhørde i Waarde eller wden Waarde were siig arff, pantt eller kiøb tiill Wor frue alther i Waa[r]de i sancti Nicolai kirke etc. Item thett fempte pergmentz breff datum 1505, lydendes att Mattis Andersen aff Gauerslundt skotte mester Hans Marquordsen hus oc iordt i Waarde mett syn rette tilligelse paa Wor frue althers wegne i sancti Nicolai kirke i Varde etc. Item thett siette datum 1447, lydendes att Tomes Bacchensen havde skøtt oc soldt Iens Nielsen en tofft i sancti Nicolai sogen norden prestegaarde[n] emellom baade weye tiill euindeligh eindom etc. Item siuend datum 1511, lydendes att her Tames Nielsen, mester Hans Marquordsen oc Simon Persen [mett] flere havde offuerwerett oc forligt mester Hans Marquordsen oc Olluff Nielsen om the siellegaffue, som her Staffen i Gauerslundt havde giffuitt tiill Wor frue alther i sancti Nicolai kirke i Waarde, att Olluff Nielsen oc hans hustru Dørete oc theres arffinge skulle nyde oc beholde forne godtz fore syn skyllt ther arlig aff at giffue etc. Item ett papyrz breff, att Nis Iensen oc Iep Iensen havde skøtt Olluff Nielsen en toff i Waarde, som Kaye Kocks paa bode etc. Item et andett papirz breff, att Ies Kielbeck i Gaardtzløff paa hans hustrues wegne havde skøtt Olluff Nielsen all then deell, som hinde kunde tilfalle i then gaardt i Waarde, Olluff Nielsen iboer, oc i thett godtz i Strelløff, som kalles Nis Tuesens godtz. Datum Viiborg dominica cantate (1537 29. April).

F. 1 fol 107r.

Wille Thamssen

fick sex wgers paamyndelse ephther riigens lagdags breffue wtgiffne ephther k. Fredericks dødt, som her Torbiorn Bilde, archielectus till Lundt, hagde wtgiffuit, lydendes at Iens Thomessen hagde forfult Mattis Michilssen i Iernwm fore hans reb i Iernwm march, som handt hagde brot, som wor hannem loglig tilrebt, oc eygers mendt stande wedt magt, oc er endt nw wryggede etc. Datum Aalborg quinta feria post dominicam misericordia domini (1537 19. April).

Till Hanherrit.

Wille Tamssens budt

fick ther ephther 15 dages breff. Datum Ottonie vigilia pasce (1538 20. April?).

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria post misericordia domini (1538 6. Maj?).

Item 5 dages breff. Datum ibid. secunda [!] sexta feria post iubilate (1538 17. Maj?).¹⁾

F. 1 fol 107v.

Loduich Muncks budt

hagde ett tingswitne wdtgiffuitt aff Wostrop bierketing, som Iep Chrestiernssen, then dag tinghører ibid., mett flere hagde beseglitt, datum 1535 fredagen nest for metfeste sonndag (5. Marts), lydendes att Niels Michelsen i Lagestrop logligen fordelthe Iens Persen i Quong sogen i Quordop for 2 rinske ge, som handt loffuitt Loduich Munck tiill indfestning, oc fore skyldt oc landgiille, som handt skulle giue aarligen till skyldt aff thett bolig, som handt feste aff Loduich Munck etc.

Ther ephther

fick handt 15 dages breff. Datum Ottonie die Canuti ducis (1537 7. Jan.).

Item 10 dages breff. Datum Ottonie die Prisce virginis (1537 18. Jan.).

Item 5 dages. Datum Ottonie die conuersionis s. Pauli (1537 25. Jan.).

1) Jfr. s. 52, 813 samt Fr. I's Reg. s. 450 og s. 477.

F. 1 fol 107v. Ienss Huassis børn

finge stadfestelse offuer fire pergmentz breffue, thet fyrste eth latinisk breff¹⁾ lydendes at abbit Trogels i Essenbeck hagde skiøth oc soldt Bodill Hanss Petthersens all closters godz y Ølstet etc. Et andet eth latinsk breff²⁾ lydendes po mere gotz y Ølstet, som Hanss Petthersen hagde kjøpt aff her Peder Plov y iomfrw clostret y Randerss etc. Thet tridie³⁾ lydendes at Cristiern Iensen aff Brusgaard hagde kjøpt aff frw Ide Laussdatter aff Claussholm alt hindes gotz y Wgil wordt y fornæ Ølstet soghen, som er en gaardt kaldes Westergaardt oc two boell etc. Thet fierde⁴⁾ lydendes at Iep Esbernsen i Henge hagde soldt och skiøt her Nielss Munck aff Brusgaardt all sin eng y Hesseng, arff eng, kiøffeng och panth engh etc. Datum Ottoniæ sexta feria post Chanuti regis a-1541-a (15. Juli).⁵⁾

F. 1 fol 107v. Ienss Huasses børn

fick stadfestelse offuer twende pergmentsbreffue, thet første aff Girild kircke steffne⁶⁾ lydendes po ret marckeskiell mellom Soustrop marck oc Stockebro gaardz marck oc Girildt marck etc. Item thet andet⁷⁾ lydendes at Anders Munck hagde indwordet met lageheffdt Møgelund och Westher Owstrup oc Mossgaardt y Elsburg met two fierding ioerde met nogle toffte oc enmerckes ioerdt oc enge oc eth enmerckes skouskiffte i Birckom etc. Datum Ottoniæ sexta feria post Chanuti regis anno domini 1541 (15. Juli).⁸⁾

F. 1 fol 108r. Iens Trogelssen

hagde ett tings witne vdgiffuitt aff Kierherritzting, som Bertill Iensen herritzfogett ibid. mett flere hagde beseglitt datum 1536 tertia feria post Valentini (21. Febr.?), lydendes

a-a) I margin.

- 1) Rep. 1. II 2651 (1361 u. d.).
- 2) Rep. 1. II 2487 (1355 u. d.).
- 3) Rep. 1. II 3920a (1393 u. d.) og 398U (u. d.).
- 4) Rep. 2. I 630 (1456 25. Juli).
- 5) Den orig. stadfæstelse i Jens Hvas' arkiv (R.A.).
- 6) Rep. 2. IV 7691 (1494 6. Juli).
- 7) Rep. 2. V 9997 (1503 u. d.).
- 8) Den orig. stadfæstelse i Benzon godsarkiv (R.A.).

att Seuren Ollussen hagde weritt tiill samme ting 3 samfeldt ting oc eskitt lagdags dele paa Iens Trogelsens wegne paa thett godtz, som frue Bodell i Øster Hasing haffuer i handt oc hefftt mett hoo oc hopenning etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die Canuti ducis (1537 7. Jan.).

Item 10 dages breff. Datum Ottonie die Prisce virginis (1537 18. Jan.).

Item 5 dages breff. Datum Ottonie die conuersionis s. Pauli (1537 25. Jan.).

F. 1 fol 108r.

Iens Huasses børn

finge stadfestelse offuer twende pergmentz breffue, thet første¹⁾ lydendes at Tort Matsen i Grinnaa hagde soldt Anders Mu[n]ck tiill Brusgaardt 2 fng ioerde, then ene po Grinnaa marck oc then andhen po Wolby marck etc. Thet andhet²⁾ lydendes att Niels Mu[n]ck hagde indwordt met lagheffdt forne two fng ioerde met mere gotz etc. Datum Ottoniæ sexta feria post Chanuti regis 1541 (15. Juli).³⁾

F. 1 fol 108r.

Tamess Suendsen, foget po Sustrup,

fick stadfestelse offuer eth papirs breff, som Iost Huass oc Cristiern Huass hannem giiffuit hagde, po en gaardt y Lysgaardt herrit kallis Møgelundt at haffue for landgilde sin liffs tiidt etc. Datum Ottoniæ sexta feria post Chanuti regis 1541 (15. Juli).

F. 1 fol 108r.

Suend Søffrensen

fick stadfestelse offuer eth pergmentz breff, som her Mattis Nielsen i Karup hagde hannem giiffuit, paa et hwss y Karup, handt iboer etc. Datum Ottoniæ sexta feria post Chanuti regis 1541 (15. Juli).

¹⁾ Rep. 2. III 6167 (1487 11. Dec.).

²⁾ Rep. 2. VI 10289 (1505 20. Jan.).

³⁾ Den orig. stadfæstelse i Benzon godsarkiv (R.A.).

F. 1 fol 108r.

Mattis Tygsen

fick stadfestelse paa eth her Iahan Randzes breff, handt hagde giffuit hannum paa Skiødegardt, oc hagde handt flere breffue oc tingswitner ther hoss etc., oc bestodt Erick Banner her nw, oc Clauss Seste bestodt wti Weyle, at the hoss wore paa Harsløffhuss oc hørde, at k. matt. loffuet hannem samme gardt etc. Datum Ottoniæ sabbato post Chanuti regis aar etc. 1541 (*16. Juli*).

F. 1 fol 108r.

Cristiern Matsen i Huornum

fick stadfestelse offuer et papiirs dombreff aff Wiburig landzting 1542 lydendes om en loug, som Tyge Iensen hagde steffnth hannem i rette for, oc samme log bleff dømpet widt sin fulde magt at were. Datum Horsnes sabbato post conuersionis Pauli (*1542 28. Jan.¹⁾*).

F. 1 fol 108v.

Her Suen Mogensen, prouist i Westerwich, budt

hagde ett tings witne aff Wiborg byting, som Crestiern Persen fogett ibid. mett flere hagde beseglitt, datum 1536 secunda feria post conceptionis Marie (*11. Dec.*), lydendes att her Niels Bolussen, borger i Wiborg, haffuer veritt 4 samfeldt ting paa Wiborg byting paa her Suendt Mogensens vegne oc eskitt fyre tiuge rinsk ge i guldt oc hundertt march danske pendinge oc skadegieldt aff Anne Michelsdatter, Iørgen Clementzens moder oc arffinge, som fornæ Iørgen Clementzen vor hannem plictug etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Sandagger die Canuti ducis (*1537 7. Jan.*).

Item 10 dages breff. Datum Sandagger die Prisce virginis (*1537 18. Jan.*).

Item 5 dages breff. Datum Sandagger die conuersionis s. Pauli (*1537 25. Jan.*).

¹⁾ M. h. t. datering jfr. R. 1 s. 126.

F. 1 fol 108v.

Henning Quitzow tiill Lydom

fick stadfestelse offuer etth pergmeenz breff, lydendes at frw Siille Gundi Iensens ephtherleffuerske hagde kiendt seg at haffue wpborrit fyllest aff her Gundi Nielsen aff Lydom fore en deell y then engh y Pethersmersk, som Gundi Iensen oc hun kiøpte aff her Ienss Dwss etc. Datum Ottoniæ sexta feria post Chanuti regis præsentibus Erick Banner, Iørghen Gyldhenstierne, Cristopher Gyldenstiern, Hanss Stigsen, Iesper Daa oc Benth Bilde 1541 (*15. Juli*).¹⁾

F. 1 fol 108v.

Henning Quitzaa

fick stadfestelse offuer eth papiirs breff aff Westherherresting lydendes paa Lyde mølledam oc damssbandt, støffninge oc flodtmaall, som haffuer weret ther tiill wlast oc wkierdt aff huer mandt tiill thenne tiidt etc. Datum Ottoniæ sexta feria post Chanuti regis (*1541 15. Juli*).

F. 1 fol 108v.

Nielss Andersen i Høyne

fick stadfestelse offuer en lagheffdt oc 2 domme aff Wiiburig landzting lydendes paa then fiortende deell offuer all Høyne marck, som Gydi Persen hagde indwordt, oc paa Hiulbeck oc Huilbecksfang oc paa Huidsdam oc tophthe, som hans fader hagde kiøpth aff Thames Persen i Raffning, oc hannum wor tildømppt tiill Wiiburg landzting etc., oc po en anden ny heffdt 1514, som Per Gøtsen hagde giordt paa then gaardt, handt ibode, met then 14 dell offuer all Høyne marck oc Hiuelbeck oc Huidsams enmercker oc en topth westhen forthe, som er enmerckt, oc en topth, heder Antoph, oc 2 agre wedt tv²⁾ Wegaardz høuff oc en topth syndhen widt hanss gaard etc. Datum Werne secunda feria post Egidii abbatis aar etc. 1541 (*5. Sept.*).

¹⁾ Jfr. H. 4 fol 5v.

²⁾ Mon: w?

F. 1 fol 109r.

Pedher Seurensen dictus Riddmandt
i Wolstrop budt

hagde ett tings witne aff Hornumherritzting, som Seuren Iepsen then dag tinghører ibid. mett flere hagde wdgiffuitt datum 1536 secunda feria ante Tome apostoli (*18. Dec.*), lydendes att Pedher Seurensen hagde syn warsell fore Østrop portt oc tallett i mundt mett her Iachim Lyckes fogitt oc gaff hannem loglig attwarsel, att Per Seurensen hagde rest første lagdag tiill allt thett godts, som her Iacob Lycke haffuer i Hornwmherritt oc serdelis tiill Raastegaardt etc., oc att handt hagde forfuldt hannem mett 3 lagdag, oc att handt hagde haadett seg i alle rette mett her Iacob Lycke, oc ingen kom anthen att mynde eller rette etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Sandagger die Canuti ducis (*1537 7. Jan.*).

Item 10 dages breff. Datum Sandagger die Prisce virginis (*1537 18. Jan.*).

Item 5 dages breff. Datum Sandagger die conuersionis s. Pauli (*1537 25. Jan.*).

Her Iachim Lyckes budt

tog genbreff emodt these nest fornæ lagdags breffue emodt Per Seurensen i Wolstrup etc. Datum Ottonie die Scolastice virginis (*1537 10. Febr.*).

Peder Riidemandt

tog sex wgers steffning emodt her Iachim Lycke. Datum Aaden secunda feria post quasimodo geniti (*1537 9. April.*).

Peder Riidemandt

fick befalings breff till nogre godemendt her Offue, Axell Iull, Henrich Randzow oc flere, at the schulde forfare, om Per Riidmandt haffwer wiidre indsteffnt till then mølle, endt her Iachim Lycke magskiffte mett hannom etc., oc siiden sagen at komme hiidt igien oc tage syn forfylling, som handt then slap etc.

Peder Riidmandt

fick strax breff i thenne sag etc. Datum Ottonie secunda feria post Martini (1537 12. Nov.).

Peder Riidmandt

fick riidebreff i thenne sag etc., riidmendt Peder Huas, Iens Thamessen, Seuerin Munck oc Anders Stygø etc. Datum Ottonie die Catharinæ (1537 25. Nov.).

F. 1 fol 109v.

Niels Krag

hagde koe mats. dombreff wtgiffuitt wti Kiøbenhaffn tiill then almyndelig herredag wnder riigens sigill 1536 secunda feria post Simonis et Iude (30. Okt.) lydendes paa 70 march lybsk, som her Prøbiørn Podebusk wor tildømp̄t att giffue Per Krals¹⁾ sande arffinge som møgett, som hans anpartt ther wti tilfaller etc. Ther ephther fick handt

sex wgers paamindelse. Datum Sandagger die Canuti ducis (1537 7. Jan.).

Item 15 dages breff. Datum Sandagger die Gregorii papæ (1537 12. Marts).

Item 10 dages breff. Datum Sandagger sexta feria post iudica (1537 23. Marts).

Item 5 dages breff. Datum Sandagger secunda feria post pasche (1537 2. April).

F. 1 fol 109v.

Nis Kieldtsen

fick stadfestelse offuer et permens skiøde breff²⁾, lydendes att Ierick Vesteny aff Søby gaardt at hand hagde giørt mage-skifft mett syn swor Iuer Iuell i saa maade, att Iffwer och hans arffuinge skuldt haffue hannem och hans arffuingh saa møgit godz, som handt haffuer y Salling etc. Datum Ripis quinta feria post iubilate (1542 4. Maj³⁾).

1) Eller: Krabs; rettet fra: Krag.

2) Rep. 2. II 2299 (1467 29. Aug.).

3) Den orig. stadfæstelse i Astrup godsarkiv (R.A.).

F. 1 fol 109v.

Mattis Søffrinsen

fick stadfestelse offuer tuende beseglet pergmentz breffue 1540, thet første lydendes at handt hagde tuende vor herre faderbroders breffue paa en gaardt Aagesbøl, oc thet andit et stadfestelsebreff 1500.

Item thet andit lydendes at Hans Søffrensen, forne Mattis Søffrensens ecthe broder, solde oc affhendet etc. Datum Ripis quinta feria post iubilate 1542 (*4. Maj*).

F. 1 fol 109v.

Søffrin Simonsen

fick stadfestelse offuer et witne aff Westerherresting 1542, lydendes at 12 mendt hagde witnet, at aldrig hagde weret giffuet last til Westerherresting paa Søffren Simonsens fee, at thet hagde driffuen offuer hanss bro oc vdi heden, førre endt i aar etc. met flere ordt etc. Datum Wiiborg die corporis Christi anno etc. 1542 (*8. Juni*).

F. 1 fol 110r.

Her Iachim Lyckes budt

hagde ett tings witnæ aff Gierløffherritzting, som Michel Nielssen herritz fogett ibid. mett flere hagde wdgiffuitt datum 1536 secunda feria ante natiuitatis Marie (*4. Sept.*), lydendes att her Iachim Lycke hagde werett ther tiill tinge oc tagett hans første lagdag tiill fruæ Cristinæ paa Dømstrop, her Pedher Lyckes epherleuerske, oc alle hinded metarfinge fore 1200 marck, handt hagde wdgiffuitt paa en by, heder Tannø, oc haffuer her Pedher Lyckes breff paa oc fore 100 rinsce ge i guldt, som handt lonte her Pedher Lycke. Item fore tiuge oc hundrett march, som Hans Lycke wor hannem skyl-diig. Item for 2 gaarde i Fywn, hedher Skoffshøgrp, som hannem waare weldeligen tagene fraa. Item fore en anden gaardt i Fiun, som handt haffuer Hans Lyckes, her Pedher Lyckes faders, breff paa. Item fore 12 orte miell aff Nielstrop mølle, 7 orte korn aff en gaardt i Nørre agger mett andre bedhe. Item 3 orte korn aff en gaardt i Lywelstrop mett en tønde saltt oc andre bedhe, 12 ørte korn aff 2 gaarde i Gierløff mett skatt, penninge oc andre bedhe. Item 6 ørte korn aff en

gaardt i Flasløff mett skatt, penninge oc andre bedhe. Item fore 4 gaarde, the 2 i Gierløff, 1 wti Flasløff oc en i Vindstrop, som handt haffuer nu nyligen her Pedher Lyckes breff oc handtskrifftt paa, som holdes hannem fore, oc handt skulle nu haffue annammett epther hans breffs lydelse. Item fore huadt ythermere offuerwoldt oc dielle hannem er skedt, siiden handt skule først annammett samme godts epther logen oc hans breffs lydelse, oc fore kost oc thering oc all ythermere tilltall, handt kunde hannem tiill mett rette, oc siiden hans myndig fogett Iens Pouelsen i Gierløff haffuer loglig forfuldt ther tiill tinge 2 samfeldtz ting oc giffuett thennom loglig aduorsell tiill theres hoffuitzgaardt Dømpstrop etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Sandagger die conuersionis s. Pauli (1537 25. Jan.).

Item 10 dages breff. Datum Sandagger die Scolastice virginis (1537 10. Febr.).

Item 5 dages breff. Datum Sandagger tertia feria ante cathedre Petri (1537 20. Febr.).

Frue Cristinae, her Peder Lyckes myndig,
tog genbreff emodt these foræ lagdagsbreffue emodt her Iachim Lycke. Datum Riipis sexta feria post Gregorii (1537 16. Marts).

F. 1 fol 110v.

Frw Anne, her Offue Lunges eptherleffuerske,
tiill Tiirsbeck oc Peder Iensen i Starup po sine oc nogre aff
Starup bymendz wegne

finge stadfestelse offuer eth høgborne fyrstes konning Fredericks stadfestelse breff a-wnder gudz aar-a, lydendes at biscop Hartwiich vti Riipe met flere gode mendt hagde fundet epther skielling [!] beuising thet marckeskiell, som giort wor emellom Frestet och Starup marck, reth marckeskiell at were, och sandemendh samme marckeskiell giordt hagde wiidt theres fulde magt etc. Item eth Moghens Mwncks dom,

a-a) I margin.

lydendes at hand hagde dømpth samme konning Fredericks stadfestelse widt sin fulde magt at bliffue etc., som samme tuende breffue ythermere vtuiser oc indeholder. Datum Sandagher altera die Laurentii martiris anno etc. 1541 (*11. Aug.*).

Iffuer Windh oc Niss Iensen

tog steffning epther thenne stadfestelse. Datum Sandager ipso die assumptionis Mariæ (*1541 15. Aug.*).

Item thenne sag bleff wpsath tiill andhen freddag epther Michael dag. Datum Sandager tertia feria post exaltationis sanctæ crucis (*1541 20. Sept.*).

Item paa thenne sag gick dom, quere in alio registro minori¹⁾. Datum Starup sabbato post Francisci (*1541 8. Okt.*)²⁾

F. 1 fol 110v.

Frw Bodiill

fick stadfestelse offuer 4 pergmentz breffue, et sandemendz breff aff Skodborgherrit 1512³⁾, lydendes at sandemendt hagde giordt marcheschiel mellom Pangs hustet oc Ouergaardt i Flønder sogen oc mellom then hustet, som liger sønden Krogsgaardt met alt fornē gotzis rette tilligelse etc. Item thet andit breff, som biscop Iffuer Mwneck aff Riipe oc menig capittel hagde wtgiffuet 1512, lydendes at the hagde giordt magskiffet met Erick Steen, at handt skulle haffue eth øde byggestet i Krogsmarck oc et øde byggestet ibid., kaldes Pangs hustet, met al theres rette tilligelse, oc ther emodt skulle the haffue aff hanss eydoms gaarde ligendes i Aspe sogen i Hierumherrit etc. Item thet tredie et lagheffdz breff 1531, lydendes at frw Bodil hagde ladit indworde met lagheffdt først Kiergaardt i Flønder sogen met sin tilliggelse, item Krogsgaardt, Brogaardt, Lille Folbeck, Store Folbeck, en gaardt wed Mosi met mere gotz oc enge for hindes rette gotz oc eyendom. Item thet fierde, lydendes ath nogle mend hagde witnet, at Pangs hustet haffuer werit Flønder kircke rette frii

1) R. 1 s. 100.

2) Jfr. s. 750 og Fr. I's Reg. s. 437 og 465.

3) Mon identisk med et brev nævnt i R. 1 s. 138 (1503 u. d.)?

gotz oc giffuet ther skat aff til bispen aff Riipe etc., som samme 4 breffue ythermere wtuiser oc indholder. Datum Mel-far tertia feria post Galli 1541 (*18. Okt.*)¹⁾

F. 1 fol 111r.

Pedher Ebbesen tiill Lundenes budt

hagde ett tings witne wdgiffuit aff Ierløff herritz ting, som Niels Morthensen herritzfogett ibid. mett flere hagde wdgiff-uit datum 1537 quarta feria post natiuitatis Christi dictum snebs ting²⁾ (10. Jan.), lydendes att Iens Iuersen i Brønstedt oc Cresten Nielssen i Ørskoff haffue werett tiill Ierløff herritzting 3 samfeldtz ting paa Pedher Ebbesen wegne oc loglig wteskitt aff mester Gunde Nielsen, dechan vti Riipæ, oc capittell ibid. 2 gaarde lygendes i Nørre Wilstrop i Skibett sogen, then ene Cresten Iensen, then anden Tomes Iepsen iboer, som the holdher Per Ebbesen faare, oc all skyldt, opbørsell, kost, thering oc skadegieldt etc., oc att Atzer Crestiernsen i Virst oc Iens Nielsen i Iordup hagde verett i Riipæ wti Pugegaardt oc giorde mester Gunde oc capittell loglig adworsell etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Sandagger die conuersionis s. Pauli (*1537 25. Jan.*).

Item 10 dages breff. Datum Sandagger die Scolastice virginis (*1537 10. Febr.*).

Item 5 dages breff. Datum Sandagger tertia feria ante cathedre Petri (*1537 20. Febr.*).

Mester Gundi Langæ

tog genbreff her emodt these forne lagdags breffue emodt Per Ebbesen. Datum Ripis secunda feria post Gertrudis (*1537 19. Marts*).

Pedher Ebbesen

tog sex wgers steffning emodt mesther Gundes genbreff. Datum Wiiborg die Marci euangelistæ (*1537 25. April*).

¹⁾ Jfr. R. 1 s. 137 f.

²⁾ Om snapsting se Saml. t. jy. Hist. I s. 66 f.

Peder Ebbessen

fick dom paa samme 2 gaarde i Nørre Wilstrop etc. Datum a-Ottonie quarta feria ante-a Viti et Modesti, quere in libro minori (1537 13. Juni).

Peder Ebbessen

fick strax breff offwer mesther Gundi oc capittell etc. Datum Sandagger secunda feria post Botulphi abbatis (1537 18. Juni).

Peder Ebbessen

fick riidebreff i thenne sag emodt mesther Gundi oc capittell etc., riidemendt Manderop Holck, Iørgen Skoffgaardt Claus Albretssen, Henrich Windt, Niels Skell oc Per Christiernssen etc. Datum Ottonie sexta feria ante Ioannis baptiste (1537 22. Juni).¹⁾

F. 1 fol 111v.

Her Magnus Gøyes budt Las Eygssen

hagde et tings witne af Ierløffherritz ting, som Nis Morthenssen tingholler met flere hagde wtgiffuit 1537 quarta feria ante cathedram Petri (21. Febr.), lydendes at Las Eyssen hagde 3 sambfeldzting wdeskit then siette part i Westerby march oc skoff paa her Magens Gøyes wegne, som hans gamble breffue wduiiser oc indeholler, som Thomes Swenssen, Ies Kiordssen, Knut Dirichssen oc Per Kidt holde hannom fore oc bruger hannom fraa en part emodt hans minde oc hugger oc forderffwer skoffuen, oc fyllist fore opbørsell, kost, thering oc skadegieldt etc., oc loglig giffuit thennom adwarsell etc. Ther epher fick handt

15 dages breff. Datum Wiiborg sabbato post iubilate (1537 28. April).

Item 10 dages breff. Datum ibid. dominica exaudi (1537 13. Maj).

Item 5 dages breff. Datum ibid. tertia feria penthecostes (1537 22. Maj).

a-a) I stedet for udstreget: Skamby sabbato post (16. Juni).

¹⁾ Jfr. s. 694.

Thomes Swenssen

tog genbreff emodt these her Magensens lagdags breffue etc.
Datum Ottonie sabbato post corporis Christi (1537 2. Juni).

F. 1 fol 111v.

Knudt Gyllenstiern paa sine oc sine mettarffuingis,
her Prebiørns arffuinges, wegne
fick stadfestelse offuer et konning Fredericks dombreff¹⁾
wtgiffuit i Kiøbnehaffn lydendes paa tuende systherdele wti
Auentserie gaardt, som her Prebiørn hagde kiøpt met mere
gots, som hannum wor tildømt etc. Datum Ottonie quinta
feria post dominicam misericordia domini 1543 (12. April).

F. 1 fol 112r.

Seuerin Ibssen i Hostebraa

hagde et tings witne aff Hostebraa byting, som Iep Ber-
tilssen, then tiidt tinghører ibid., met flere hagde wtgiffuit
1536 secunda feria ante Bartholomei (21. Aug.), lydendes at
Seuerin Iepssen hagde loglig fordelt Christern Ibssen i Tou-
gaardt fore hoffuitgialdt oc faldtzmaall fore en søllskee, han-
nom wort loffuit fore hans søns dødt Peder Seuerinssen, som
Christern Ibssen bleff suoren mandødt offwer fore etc., oc
ther epther landztings witne etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Wiiborg sabbato post iubilate (1537
28. April).

Item 10 dages breff. Datum ibid. dominica exaudi (1537
13. Maj).

Item 5 dages breff. Datum ibid. tertia feria penthecostes
(1537 22. Maj).

F. 1 fol 112v.

Esbørnn Iensen

fick stadfestelse offuer tvende breffue, thett ene ett perg-
mentz breff mett 2 a-hingendes insigel-a, som Knudt Gyllen-

a-a) I margin.

1) Jfr. Eline Gøyes Jordebog s. 353—55.

stierne, proust wti Wiiborg, mett capiitels ther samme stedz fuldburd oc samtyck haffde wdgiffuitt wnder gudtz aar 1529, lydendes att handt haffde fest forne Esbern Iensen oc hans hustrue Cristine Persdatter wti beges theres liiffs tiidt forne gaardt Wolstrup mett all syn rette tilligelse mett mølle oc møllestedt, dam oc damsbundet etc. Item ett papyrs breff, som her Iens Nielsen, prest tiill Stennell kirke, haffde wdgiffuitt mett flere wnder gudtz aar 1535, lydendes att 12 mendt hagde witnett, att the ey lengre kunde myndes eller spørre, att ther haffuer gangett mere aff Wolstrup oc Wolstrop mølle tiill aarlig skyldt en 7 marck pendinge oc en halffte smør. Item ett andett papyrs breff, som Niels Block, herritz fogett tiill Hensteherritt, mett flere hagde wdgiffuitt wnder gudtz aar 1535, lydendes att 8 mendt hagde witnett, att saa lenge som thennem kunde mynde, tha gick ther aldriig mere skyl aff Wolstrup oc Wolstrup mølle en 7 marck pendinge oc en hal te smør, mett flere ordt, som samme breffue ythermere wd uiser oc indeholder. Datum Viborg quinta feria post dominicam cantate (1537 3. Maj).

F. 1 fol 112v.

Her Pedher Ienssen paa Helligesthus
wegne i Alleborg

fic stadffestelse offuer nogle breffue, thett enne ett konning Fredriks breff, saa lydendes, att handt haffuer wntt oc forlentt hannem att were myndig oc fuldmectig forstandher for Helligesthus hospitall i wor kiøpstedt Aalleborg etc. Thett andett lydendes tiill alle bønder oc tiennere, som høre oc ligge tiill Helliigesthus hospittall i Aalleborg, att thii skulle were forne her Pedher Ienssen hørrig oc liudig oc suare hannem oc ingen anden etc. Item ett ko. Fredericks beskermelse breff offuer hannem oc thi fattig siuge folck etc. Item ett beskermelse breff offuer hannem oc hans konne oc børn etc. Datum Viiborg secunda feria post vocem iocunditatis (1537 7. Maj).¹⁾

1) Lindbæk og Stemann, Dipl. s. 223 (1537 6. Maj).

F. 1 fol 112v.

Lodtzeyger, kronens thienner oc bøndher i Saell

finge stadffestelse offuer ett konning Christierns breff giffuitt wti Aarss 1521, lydendes att hans nadtt hagde wntt oc tilladett, att Iøren Westeny oc hans arffinge skulle opbrydhe en mølle hos Saelsøo huertt aar om paaske tiidhe oc ey demme dhen igen før 3 wger eptther sancti Hans dag mittsommer, ad lodtzeyger ey skulle fange skade paa theres engi etc. Item tisligeste att thii maathe bruge theres fiskerii wti Salssøo oc skere tagrøer tiill theres behoff wden for theres grunde oc mittstrøms tiill euig tiidt etc. Datum Siilkeborg wigillia ascensionis domini (1537 9. Maj).

F. 1 fol 113r.

Niels Tuesen i Holmgaardt

fick stadfestelse paa ett dombreff wtgiffuitt tiill Wiiborg landtzting, som Iens Tamsen oc Iens Scriffuer hagde wdgiffuitt wnder gudtz aar 1537, lydendes att hand hag[de] i rette steffntt rebsmendt i Aaersherritt, som rebitt Krogstrop marck oc rebte hannem ett heltt byggestedt oc tofftstedt heen, som hand haffuer attkom oc lagheffder paa etc. Tha vort ther saa paa sagt, att fornē Nis Tuesen bør fornē byggestedt oc tofftstedt i Krogstrop marck att haffue, nyde, bruge oc beholde eptther hans skøde breffuis oc lagheffts lydelse, emedhen the ere vedt magt, oc icke thett reb hannem tiill skade att komme paa syn egendom, men rebsmendt att komme indt for koe mat. oc gange om hannem saa møgett, som rett er etc. Datum Wiborg dominica cantate (1537 29. April).

F. 1 fol 113r.

Ies Eysen tiill Stensgaardt

fick stadfestelse paa trende papyrs breffue, thett ene lydendes att then tiidt biscop Iørgen Friis wor prouist wti Iellingsysell, tha hagdhe handt stedt oc fest hannum en tofft lygendes westen oc norden op tiill Brysten kirkegaardt oc hagde wdneffnitt 10 sognemendt, oc the hagde sott fornē tofft fore en ørte rug, nar ther kom wti oc bleff intagen. Item ett biscop Iuer Muncks breff wdgiffuitt 1533, lydendes att handt

hagde wntt och fest Ies Eysen i Stensgaardt then kirke tofft tiill Bresten kirke ligendes norden oc westen op tiill kirken, som handt tiilforne i feste oc brug hagde haffdt, oc giffue ther aarlig skyldt aff, som ther pleger aff att gange etc. Item eth dombreff wd-giffuitt tiil Tørrildherritzting wnder gudtz aar 1534, lydendes att Ies Eysen wor tildømppt att bruge oc beholde forne tofft oc ingen anden emodt hans mynde, emedhen forne breffue wøre wedt magt etc. Datum Viiborg dominica cantate (1537 29. April).

F. 1 fol 113r—113v.

Ies Morthensen i Balle

fick stadfestelse offuer fiire papirs breffue, thett første wd-giffuitt wnder gudts aar 1527, lydendes att Iens Morthensen wor tiill Tørrildherritz ting 3 samfeldting oc eskitt paa, om thii byndher i Kierbølling hagde nogre atkom eller beuisning paa the 3 ø[r]te iordt, som kirken haffue paa Kierbølling marck; tha kom ther ingen beuisning paa i nogre naade [!] etc. Item ett andett breff aff Tørrildherritzting datum 1527, lydendes att Ies Morthensen wor tiildømppt att nyde oc beholdhe samme iordt oc giffue kirken ther 3 ørte korn aff tiill aarlig skyldh, epther hand hagde then loglig fest etc. Item thett tredie breff lydendes att kirkewerger tiill Bresten kirke hagde wntt oc i leye ladett Ies Morthensen 3 ørte iordt ligendes paa Kierbølling marck, som kirken tilhør, oc giffue ther aff 3 ørte korn aarlig tiill kirken etc. Item thett fierde lydendes att Magens Kos, prouist i Iellingsøsell, hagde wndt oc i leye ladhett Ies Morthensen i Balle 3 ørte iordt ligendes paa Kierbølling marck, som Bresten kirke tilhører, mett skoff oc marck, inthett wndertaget, oc giffue ther aff 3 ørte korn aarlig tiill kirken etc. Datum Viiborg dominica cantate (1537 29. April).

F. 1 fol 113v.

Frue Ingeborg aff Strannetth

fick stadfestelse offuer twende beseglitt pergmentz breffue wt-giffuitt i Hamrumherritt wndher gudtz aar 1466, thett første lydendes att Erick Crestiernsen aff Wrup indworde mett

lagheffdt Kyb[e]ck mett alle the ødhe bygstedher, som liger paa Kibyck marck, mølle oc møllestedt, dam oc damsbundet, i[n]thett wndertagett, item 2 gaarde i Bucker, en gaardt wedt Asing kirck, item 2 ødhe gaardtz eye westen fraa Asing kirck wedt ett wadt oc en ødhe gaardt, hedher Mosgaard, item Huiditt oc Hareshott oc Wille hustedt oc then østers gaardt i Krag's nap, som Nis Torstensen ibode, mett alle theres rette tilligelse, inthett wndertagen etc. Item thett andett lydendes att sandemendt aff Hamrumherritt hagde giortt marckeskiell i melle Volsgaardt oc Wille hustedt osten widt Mombiere wti en saannæn oc saa lige synder tiill en toppett houff, som hedher Arnhow, ther gjorde the markeskiell emellom Arnborg marck oc Hareshott marck, saa fraa then hōwff oc saa offuer en mosæ tiill en stor sten oc offuer alle for^{næ} marche, som samme gaardt paa ligger etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholdher. Datum Viiborg secunda feria post dominicam cantate (1537 30. April).

F. 1 fol 113v.

[Søren Christensen¹]

fick stadfestelse offuer ett obett beseglitt pergmets breff wdgiffuitt wnder guds aar 1535, lydendes att Seuren Wlfander, borger i Randhers, hagde wederkendt seg aff rett witterlig gialdt skyldiig att were Seuren Crestiernsen, fogett tiill Clagsholm, 86 march danske pendinge solluff oc myntt, fore huilke pendinge hand hagde pantsatt hannem all then deell oc ret-tighedt, som hannem mett hans hustru Carin Iensdatter til-fallendes wti then gaardt oc grundt, som hand selluff ibode, ligendes østher paa Brødher gadhe i sancti Clementz sogen emellom her Iachim Lyckes gaardt oc Cresten Sonnisen's iordt, som er then tredie partt aff for^{næ} gaardt oc grundt, oc then part, som handt ythermere tiilfalde kunde epther hans hu-strues søster, att haffue faare ett friitt pantt wdhen all leye oc renthe tiill poscken ther nestepther kommendes, oc huadt thett icke redelig igenløs is inden for^{næ} paaske dag, tha skulle thett were soldt oc skøtt fraa Seuren Wlfander oc hans arffinge och tiill Seuren Crestensen oc hans arffinge fore ett redelig

1) Overskriften mangler.

kiøb etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholdher. Datum Wiiborg secunda feria post dominicam cantate (1537 30. April).

F. 1 fol 114r.

Anders Winther

fick stadfestelse offuer thuende beseglett breffue, thett første wdgiffuitt tiill Sle[t]herritz ting wnder gudts aar 1525, lydendes att Tolstrop hiordt haffuer aldrig hagt sytt drefftt offuer Røm engi eller nogre andre enge anthen synden aen eller nordhen, huerken fore santi Wolburgs dag epther [!] anderlunde en att mersken oc att Tagmarcken, som theres rette drefftt er i felle, førre en nu the driffue thett mett woldt oc weldhe etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholdher. Item ett papirs tings witne aff samme ting wnder gudts aar 1536, lydendes att s[i]unsmendt hagde werrett paa samme engæ oc witnett, att the wore nedher trodt oc ilde mett farett aff Tolstrop hiordt oc gressgang, oc ey samme Tolstrop hiortt haffuer hafftt sitt wdreff noger tiidt tiill fornæ enge, føre en nu Tolstrup mendt ladt paa driffue mett woldt oc magt etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholdher. Datum Wiiborg tertia feria post dominicam cantate (1537 1. Maj).¹⁾

F. 1 fol 114r.

Per Tamsen i Dybwadt

fick stadfestelse offuer ett obett beseglitt papirs breff lydendes om thett arffue godtz, som Per Tamsen er tiil arffue faldhen, tha wor fornæ godtz Per Tamsen tiildømp, som fornæ wolgifftsmandt haffuer hannem tiilsogt att haffue, nyde, bruge oc beholdhe effther sytt breffs lydelse etc. Datum Viiborg tertia feria post dominicam cantate (1537 1. Maj).

F. 1 fol 114r.

Anders Vinthter

fick stadfestelse offuer thuende breffue, thett ene paa pergmentt, thett andett paa papyr, thett paa pergmentt som konning Frederick hagde wtgyffuitt²⁾, lydendes att Anders Win-

¹⁾ Jfr. s. 695.

²⁾ Fr. I's Reg. s. 60 (1524 4. Nov.).

ther i Nesberg haffuer beredt for hans naade, att her liger en aalegaardt wti Kiels aae, som gør hannem oc kronens bønder wti Slettherritt skade de [!] paa theres enge, nar handt er vpbygdt, oc att hans nade hagde vntt hannem att bruge oc beholde sin liffs tiidt forne aalegaard oc aalefang etc. Item ett andett papirs breff aff Slettherritz ting, lydendes att atthan siunsmendt wore hoss thett fiskerii, forne Anders Vintther aff wor maadeste [!]¹⁾ herre for skyldt oc landgille, som kallis Kielsaae, oc tha hiemeltt the oc tilstede for tings dom oc paa theres helgens eedt, att nogre mendt hagde sott ruser paa hans forstrog etc. Datum Viborg quarta feria post cantate (1537 2. Maj).

F. 1 fol 114r.

Pedher Ebbesen

fick stadfestelse paa etth dombreff wdgifffuitt aff Wiiborg landtzting, som Magnus Munck mett flere hagde beseglith, datum 1536²⁾ sabbato post Mathei apostoli (23. Sept.), lydendes att the hagde tiildømt Per Ebbesen 2 gaarde i Nørrewilstrop i Skibett sogen, som Crestiern Iensen oc Tomes Iepsen iboo, att nyde oc beholde, saa lenge mester Gundi will were i retthe mett hannum oc wyenner hanum thennem aff mett dom i retthergang etc. Datum Sandagger dominica proxima post Mathei apostoli (1538 22. Sept.)³⁾

F. 1 fol 114v.⁴⁾

Iep Ørn i Siøstrup

hagde ett tings witne aff Gislom herritz ting 1533, som Ies Ienssen fogit ibid. mett flere hagde wtgifffuit, lydendes at Iep Ørn hagde lydelig fordeelt Per Brun i Stistrop mølle fore hoffuitgialdt oc faldzmoll etc., oc ther eptther landztings witne etc. Ther eptther fick handt

¹⁾ Rettet fra: koe mat.

²⁾ Rettet fra 1537?

³⁾ Jfr. s. 686.

⁴⁾ Øverst fol 114v udstreget: Her Otthe Krumpen hagde ett tingswitne aff Rindzherritz ting, som Anders Nielssen fogit ibid. met nogre flere hagde beseglit....

15 dages breff. Datum Wiiborg secunda feria post dominicam cantate (1537 30. April).

Item 10 dages breff. Datum ibid. quarta feria post dominicam exaudi (1537 16. Maj).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sabbato trinitatis (1537 26. Maj).

F. 1 fol 115r.

Her Otthe Krumpens budt

hagde ett tings witne aff Wiiborg landtzing datum 1537, lydendes at Michill Hoffmandz wisse budt i Skytterup hagde weret ther met et tings witne aff Gierløffherritz ting, lyden- des at handt paa her Otthe Krumpens wegne hagde ther loglig fordeelt Iens Iepssen i Norup bode fore hoffuitgialdt oc faldzmaall, oc thisligeste then dag till landzting etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Wiiborg secunda feria post cantate (1537 30. April).

Item 10 dages breff. Datum ibid. quarta feria post dominicam exaudi (1537 16. Maj).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sabbato trinitatis (1537 26. Maj).

F. 1 fol 115v.

Anders Winther i Nesborg

hagde ett tingswitne aff Sletherritz ting, som herritzfogden met flere hagde wtgiffuit 1537, lydendes att Anders Winther hagde ther loglig fordelt Seuerin Hanssen i Tolstrop oc hans sønner Per Seuerinssen oc Hans Seuerinssen fore hoffuitgialdt oc faldzmaall etc., oc ther epther landztings witne etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Wiiborg tertia feria post cantate (1537 1. Maj).

Item 10 dages breff. Datum ibid. quinta feria post dominicam exaudi (1537 17. Maj).

Item 5 dages breff. Datum ibid. dominica trinitatis (1537 27. Maj).¹⁾

F. 1 fol 115v.

Henning Quitzow

fick stadfestelse offuer eth papiirs oc et pergmentz breff, thet første et papiirs a-dombss-a breff, som biscop Hartuig hagde wtgiffuet 1497, lydendes at handt hagde met flere dømpt en laugheffdt magtløss, liige som hun aldrig giort wor, ephtherthi Knut Stygge ey er hanss moders rette laguerge. Item thet andit aff Westerherresting 1497, lydendes at 8 mendt hagde witnet, at sandmendt aff Westerherret giorde marckeskiel mellom Ødstet marck oc Kordop etc. Datum Wiiborg sabbato post corporis Christi 1542 (10. Juni).

F. 1 fol 115v.

Her Per Iensen i Olborg

fick stadfestelse offuer en contrachts breff, a-som Per Selgiensen met flere hagde vtgiffuet-a om en hospitalls gaardt [i] Ranffstrup, skylder 2 pundt korn met andre bede, huilcken gaardt forne Per oc hans arffuinge haffuer wpladit forne her Per po hospitalls wegne mett et andit boell oc noger eygendom kaldes Kieruehaffue etc. Datum Wiiborg sabbato post trinitatis 1542 (10. Juni).

F. 1 fol 115v.

1544

Her Niels Nielssen i Ielling

fick stadfestelse paa nogre breffue lydendes paa then haluff gaardt i Huixell, som Michell Porsy wtiboer, som Per Ebbessen haffwer hannem tildømpt etc. Datum Ottonie sabbato cantate (1544 10. Maj).

a-a) I margin.

1) Jfr. s. 693.

F. 1 fol 116r.

Anders Skiell till Hegnit

hagde ett tings witne aff Tørrildtherritz ting, som Knut Eyssen tingholder ibid. met flere hagde wtgiffuitt 1536, lydendes at Anders Skiell hagde loglig fordelt Christiern Pouelssen Fisker fore hoffuitgialdt oc faldzmaall etc., oc ther epther landztings witne etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum [Viborg] tertia feria post cantate (1537 1. Maj).

Item 10 dages breff. Datum ibid. [!] quinta feria post dominicam exaudi (1537 17. Maj).

Item 5 dages breff. Datum ibid. dominica trinitatis (1537 27. Maj).

F. 1 fol 116r.

Iuer Iuell

fick stadfestelse ouer et dombreff, som Mogens Munck, Chresten Fasse oc Niels Lang met flere haffuer wtgiffuit, lydendes paa ett marckeskiell emellom Estrup marc oc Hee marc eller oc Nørkier eller Synderkier etc.

Tisligeste fick hann ett stadfestelse paa Øredt kirkes wegne lydendes paa thoo gaarde, then ene i Ooredtt oc then anden Holbek, som er Ooredtt kirkes rette sielgifftsiordtt epther et tingswitne aff Hammerumherritzting etc. Datum Ottonie secunda feria post dominicam misericordia domini (1544 28. April¹⁾).

F. 1 fol 116r.

Per Andersen i Aagaardt

fick stadfestelse offwer 4 papyrs schødebreffue lydendes paa then gaardt i Rowstedt, som Seuerin Krog iboer, som handt haffwer kiøpt etc. Datum Ottonie tertia feria post exaudi 1544 (27. Maj).

1) Jfr. Hardsysselprovstis Registratur (R.A.) s. 161 nr. 85 (1544 u. dag.).

F. 1 fol 116r.

Oluff Glob

fick stadfestelse offwer en dom, som her Magens Gøye, her Prebiørn Podebusck oc Magens Munck met flere hagde wtgiffuet, lydendes att the hagde dømpth thet schiffte at bliffue wedt magtt, som giortt wor emellom Iep Andersens arffuinge etc. Datum Ottonie sabbato post corporis Christi (1544 14. Juni?).¹⁾

F. 1 fol 116v.

Her Magnus Gøye

hagde riigens lagdags breffue tagne i k. Fredericks tiidt offwer mesther Anders Gyllenstjerne, forstander i Hundzløff closther, priorisse oc conuent ther samme steds paa thet godz i Ternderop eller oc igien antworde hannem thett gods i Hiellerop mett all opbørsell etc., oc wor forfuldt till indførsell, oc breffuit ey lest bleff etc. Ther epther fick handt nw

sex wgers paamyndelse till Iersloffherrit offwer Gabriell Gyllenstiern, priorissæ oc conuent ther samme steds at wdlegge hannom samme gods inden sex wgher wnder indførsell paa thet nyy etc. Datum Viiborg secunda feria post dominicam vocem iucunditatis (1537 7. Maj).

Her Magnus Gøye

fick ridebreff i thenne sag modtt Gabriell Gyllenstjerne etc., riidemendt Malthii Laurissenn, Erich Sten, Michell Nielsen, Erich Høg, Iesper Tordtssen, oc Mauris Iustsenn. Datum Haffnie quarta feria ante Bartholomei (1537 22. Aug.).

F. 1 fol 116v.

Mester Gundi paa sine oc menig capittels
wegne i Ripe

fick stadfestelse offuer et papirs breff aff Moltherresting 1485, lydendes at the indworde met lagheffdt tuo byggesteder met theres tilliggelse etc., som samme breff ythermere vtuiser. Datum Ripis secunda feria post iubilate 1542 (1. Maj).

¹⁾ Jfr. s. 582 og 592.

F. 1 fol 116v.

Godtske Holck

fick stadfestelse offuer et pergmentz lagheffdz breff aff Øster Lysbiereherrit 1504, lydendes at Ies Andersen paa Ebbsi Strangesens wegne [!] Wotnesgaardt met sin tilliggelse, huor thet ligger inden fiire marckemode, paa forne Wotnesmarck oc Abedgaardz eng oc hestehaffuen sønder oc nørder wedt becken innen haffuen oc en skoff, som løber neder wed Ingdrop oc Studtstrup marckskiel oc til thend rende, som wender paa Studstrup marck skel oc fra thend rende oc til Landtbohoffuen, fra then høff oc til Hoffuethøffuen, saa fra then høff oc til en sten, som ligger wed en bøg oc Skifftemose etc., som samme lagheffds breff ythermere vtuiser oc inneholder. Datum Ripis dominica iubilate anno etc. 1542 (30. April).

F. 1 fol 117r.

Pedher Ebbesen

hagde ett tings vitne aff Ierløff herritzting, som Niels Morthensen herritzfogett ibid. hagde mett flere wdgiffuiitt 1537 otten[s]dagen nest epher iull, som wor snebting (10. Jan.¹), lydendes att Iens Iuersen i Brønstedt oc Crestiern Nielsen i Ørskoff haffue weritt till Ierløff herrittz ting 3 samfelds ting paa Per Ebbesens wegne oc ther loglig wdeskitt aff mesther Mattis Høne oc capitthell wti Riipæ en gaardtz eyge oc en møllestedt ligendes wti Torstedt, som the holde Per Ebbesen fore, oc all skyldt, opbørsell, kost, thering, skadegielt etc., oc att Atzer Crestiernsen i Virste oc Iens Nielsen i Iordup the waare i Riipæ wti mester Mattis Hønes gaardt oc giorde hannem oc capitthell loglig adwaarsell fore samme deelle etc. Ther epher fick handt

a-15 dages.-a Datum Sandagger die conuersionis sancti Pauli (1537 25. Jan.).

a-Item 10 dages.-a Datum Sandagger die Scholastice wirginis (1537 10. Febr.).

a-a) Synes tilføjet efter indførelsen af dateringerne.

¹) Jerlev herreds tingdag var onsdag (Eline Gøyes Jordebog s. 497), jfr. s. 686 note 2.

a-Item 5 dages.-^a Datum Sandagger tertia feria ante chathedre Petri (1537 20. Febr.).

b-Per Ebbessen fick strax breff i thenne sag etc. Datum Wiiborg quinta feria post iubilate-^b (1537 26. April).

Per Ebbesen

fick riidebreff i thenne sag etc., riidemendt Manderop Holck, Iørgen Skoffgordt, Claus Albrettsen, Henrick Windt, Niels Skeell oc Per Crestiensen etc. Datum Wiiborg sexta feria post cantate (1537 4. Maj).¹⁾

F. 1 fol 117r.

Bendt Dyrskyt

fick stadfestelse offuer eth Mogens Kaasis, cantors i Riibe, hans breff 1541, lydendes at hand haffuer vnth oc fest hannem tuo topte oc en kircki agger, ligger paa Bierthe marck, oc et støcke eng paa Almin marck, som ligger til Wiff kircke, dog at handt skal giffue then aarlig skyldt, som ther pleger aff at gange etc., som thet ythermere vtuiser etc. Datum Ripis dominica iubilate anno etc. 1542 (30. April).

F. 1 fol 117r.

Søffrin Kortsen oc Per Kortsen

finge stadfestelse offuer tuende papirs breffue, thet første lens Wiborig, cantor i Ribe, hagde vtgiffuet 1540²⁾, oc thet andit Mogens Kaas, cantor ibid., hagde wtgiffuet 1541, lydendes at the hagde fest thennem alle the kirckeiorde i Østet sogen at haffue oc beholde i begges theres liiffs tiidt, dog at the skal giffue aarlig til gode rede en ørte korn til samme kircki, oc saa lenge thet skeer, skulle iorden thennom ey frafestes eller skylden forhøffuis thennem, saa lenge the baade leffuer. Datum Ripis dominica iubilate anno etc. 1542 (30. April).

a-a) Synes tilføjet efter indførelsen af dateringerne.

b-b) Tilføjet i mellemrummet mellem femdagesbrevet og ridebrevet.

¹⁾ Jfr. Æ. A. Reg. V s. 369—74.

²⁾ Er vist rettet fra: 1541 (jfr. Kh. Saml. 2. r. I s. 403 f.).

F. 1 fol 117r.

Her Søffren Persen, sogneprest til Øreth,

fick stadfestelse offuer et pergments a-lagheffdz-a breff aff Hamrumherresting 1512, lydendes at handt hagde giorth sin log oc induordt met lagheffdt then byggestet, handt paastodt, oc al thet marck oc agerjordt, som nu er i prestgaardens brugelig heffdt oc haffuer weret, som er alle the agre oc marck, som liger norden thend wey, som løber op aff Møluadt etc., som samme breff indeholder. Datum Ripis dominica iubilate anno etc. 1542 (30. April).

F. 1 fol 117v.

Christiern Nielssen i Lerckiholt

hagde ett tings witne aff Westherherritz ting, som Iens Barfodt tingholder ibid. met flere hagde wtgiffuit 1532, lydendes att Christiern Nielssen i Lerckiholt hagde loglig fordeeltt Hans Symenssen oc Peder Seuerinssen ther till tinge fore hoffuitgialdt oc faldzmaall etc., oc ther epther landztings witne etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Haffniæ die Egidii abbatis¹⁾ (1537 1. Sept.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die Lamberti episcopi¹⁾ (1537 17. Sept.).

Item 5 dages breff. Datum quinta feria ante Michaelis archangeli¹⁾ (1537 27. Sept.).

F. 1 fol 117v.

Per Mogensen i Kragelundt

fick stadfestelse offuer 2 papirs breffue aff Nørwongsherresting 1542, thet første lydendes at 24 mendt hagde witnet met menige herresmendt, som wor tha tilstede, at handt oc hans metarffuinge icke hagde mere bondeiordt i Kragelundt marck

a-a) I margin.

¹⁾ Samtlige dateringer er rettet fra: Emclosther sexta feria post vocem iocunditatis (11. Maj). Emclosther sabbato trinitatis (26. Maj). Ibid. tertia feria post corporis Christi (5. Juni).

endt som Anders Iyrgensen oc Michel Iensen, oc haffuer the icke vden et plogs eige, oc thet andet en dom, lydendes at hannom wor tildømt 3 otting iorde til sin gaardt oc giffue metarffuingene schippe schyldt ephther 12 sambfrenders lydelse etc. Datum Viborg dominica trinitatis 1542 (*4. Juni*).

F. 1 fol 117v.

Ienss Bredt

fick stadfestelse offuer et pergmentz breff oc 2 papiirs breffue lydendes paa tuo ørte korn, som the hagde werit inde for sambfrender om, oc ther ephther worthe thennem tildømt aff Wiborg landsting, som the tuende fornæ papirs breffue ythermere wduiser. Datum Viborg secunda feria post trinitatis (*1542 5. Juni*).

F. 1 fol 118r.

Mester Iffuer Iull

fick stadfestelse paa ett pergmentz breff wdgiiffuitt tiill Wiiborg landtzting wnder guds aar 1539, lydendes att thii hagde tildømt hannom two engi ligendes i Alderup marck att nydhæ oc beholle emedenn hans beuisninger wedh magtt ere, som samme breff yththermere wduiser oc indeholder. Datum Ottonie die Ioannis baptiste (*1539? 24. Juni*).¹⁾

F. 1 fol 118r.

Iep Brun i Windwm

paa sine oc sine børns wegnæ och Iahann Baggi
paa sin oc sin hustrues wegnæ

fick stadfestelse offuer ett dom breff aff Wiiborg landtzting, som Magnus Munck, Iens Tamssen, Chrestiern Sommer mett flere hagde wdgiiffuitt wnder guds aar 1539, lydendes att the hagde tildømtt fornæ Iep Brun paa sine oc sine børns wegne oc Iahan Baggi paa sin oc sin hustrues wegnæ att nydhæ, brugæ oc behollæ Dalsgaardtt mett skow oc march oc all sin tilligelse oc then gaardt i Mammen ephther theres

¹⁾ Jfr. s. 803 og H. 4 fol 11v (1542 29. April).

lagheffdz lydelse, meden hun vidh magtt er, och thett breff¹⁾, frue Birgittæ saa paa hindes børns gods giortt haffuer, att were dødt oc magttløst, oc Axell Nielssen, att antworde thennem theres breffue igien, som frue Birgittæ saa hans fader till troer hende antwordett haffuer, oc Axell Nielssen att haffue videser ther aff, oc hues hannom skader siden nogett paa skiifftt, att hans eller hans forelderne ickæ haffuer faaett fyllest, ther gaa om saa møgett, som rett er. Datum Horsnes quarta feria post Olaii regis (1539 30. Juli²⁾).³⁾

F. 1 fol 118r—118v.

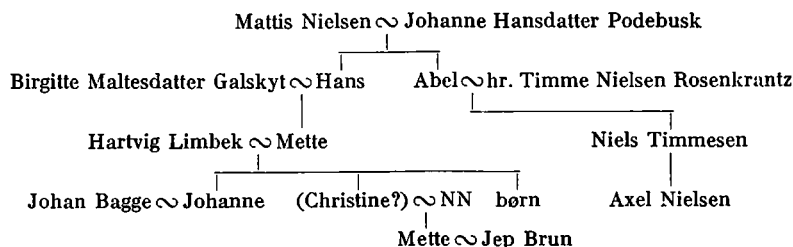
Iens Tamssenn tiill Hollinngaardt

fick stadfestelse offuer sex breffue, thett førstæ, som Erich Erickssenn hage wdgiiffiitt wnder guds aar 1531, lydendes att handtt hagdhæ giortt ett wenligtt magskiiffte mett Iens Tamssen i saa maadhæ, att for^{næ} Iens Tamssen oc hans arffuingæ skulle haffue aff hannom these epherskreffne gaarde oc godtz, som er først 2 gaarde ligendes i Synderherritt y Morss i Liørsleff sogn, Seuren Knudssenn oc Iens Pouelssenn iboer, kalles Høgriis gaardt oc Lillæris gaardt oc Lillæriis møllæ, item en gardtt i Ordning, kalles Westergaardt, en gaardt y Em oc ett boell ibid., thesæ for^{næ} gaarde oc godtz skullæ for^{næ} Iens Tamssen haffue mett theres tilligelse tiill euich eyndom etc. Item thett andett wdgiiffuitt tiill Synderherritz ting wnder guds aar 1522, lydendes att Synderherritz

¹⁾ Jfr. Barner: Rosenkrantz' Dipl. I s. 149 (1478 13. April el. 10. Aug.).

²⁾ M. h. t. datering jfr. s. 745.

³⁾ Jfr. s. 814 og Saml. t. jy. Hist. 1. r. VI s. 240.

sandemendtt hagdhæ giortt rett marckeskiell mellom Høffueris, Lillæriis, Lodersløff oc Kordrup marckæ etc. Item thett tredie ett dombreff, som her Magnus Gøyæ, Iens Huas oc Iahan Friis hagde vdgiffuett aar etc. 1529, lydendes att thii hagde tildømppt Erich Erick [sen] att nydhæ sin enmerckes marckæ tiill Høffueris oc Lillæriis, som sandemendtt hannom thuende reyser tilsuorenn haffuer, meden theres log vedh magtt er, oc the mendt, som haffuer brugtt offer marsckell emodh hans myndhæ att bøde emodh bonden oc kongen eptther logen etc. Item thett fierdhæ etth dombreff wdgiffuitt tiill Synderherritzting i Mors wnder guds aar 1534, att Iens Tamssen wor tildømppt att nydhæ then iordtt oc eygendom, som liger inden then marckeskiell, som sandemendh¹⁾ giortt haffuer, saa lenge then dom er wedh magtt, som thii godemendh dømptt haffuer etc. Item thett femptæ ett dombriff aff Viborg landhtzting, som Magnus Munck, Iep Friis, Iens Scriffuer hagde wdgiffuitt aar etc. 1535, lydendes att thii hagde tildømppt Iens Tamssen att nydhæ sin enmerckes marck tiill Hoffueris oc Lillæriis marck eptther sin skyfftæbreff oc dombreffs lydelse, oc the mendtt, som saa haffuer brugtt oc bruger offuer marckeskiell emodh hans mynde, att bødthæ eptther logenn, saa lenge noger kommer mett bedre beuisning oc wille were i rettæ etc. Item thett siettæ, som Henrick Randtzow hagde vdgiffuitt 1539, lydendes att handtt hagde fundett thet marckeskiell att were rett giortt emellom Høffueriis, Lillæriis marckæ och Lørsløff marck oc wedh magtt att bliffue oc forbiudhett alle bønder och krone thiennere att beware thennem ther mett wti noger maade, then stundtt fornæ marckeskiell er wedh magtt, thiill saa lengæ nogre kommer mett bedre beuisning och kandtt thet skelliigæ bewisæ, att ther findes stug iordtt eller serkiøb i fornæ marckæ, som samme breffue ytthermere wduiser oc indeholler. Datum Horsnes quarta feria post Olaui regis (1539 30. Juli).

1) Rettet fra: hand metth?

F. 1 fol 118v.

Knudh Anderssenn paa sin faders

Anders Henrickssens wegnæ

fick stadfestelse paa ett dombreff aff Norwongs herritzting, som Iørgen Mickellssen herritzfogiitt mett flere hagde wdgiiffuitt, lydendes att handtt hagde tildømppt Anders Henrickssenn att nydhæ oc behollæ sin rettæ degenboell och were thenn kyrckæ iordtt nest att brugæ fore then skyldtt, som pleyær aff arildtt aff att gaa etc., som samme dom ytthermere wduiser. Datum Horsnes quinta feria post Olaii regis (1539 31. Juli).

F. 1 fol 118v.

Ies Lassenn i Daugaardtt

fick stadfestelse offuer ett pergmettz breff wdgiffuitt tiill Hattingherritzting vnder guds aar 1521, lydendes att 8 mendh hagde winttnett [!], att Ies Lassenn hagde weritt paa Dalby kyrckæ gaardtt oc adspurt Iep Tamssen, om handh kiendes seg ytthermere lodh eller deell wti Hestehaffuæ en halluff parthenn. Tha sagde handtt ney, att handtt icke ytthermere deell kiendes seg wti fornæ Hestehaffue endh samme halluff partt etc., som samme breff ytthermere wduiser. Datum Tirsbeckh tertia feria post Petri ad vinculam (1539 5. Aug.¹⁾.²)

F. 1 fol 119r.

Erick Skram

fick stadfestelse paa en lagheffdt 1478 wdgiffuitt tiill Elneboherritzting, lydendes att Oluff Morthenssen hagde giortt syn lagheffdt³)

F. 1 fol 119r.

Gabriel Gyldenstiarne

fick stadfestelse offuer en lagheffdzbreff vdgiffuett aff Hwornumherritz tingh vnder gudz aar 1492⁴), liudendes att Ioseph Erickssen haffde indwardt en engh y Hatzeriis kiar paa her Henrich Knwdsens wegne, som er 84 faffne bredt

¹) M. h. t. datering jfr. s. 518.

²) Jfr. s. 806, 807 og 808.

³) Afbrudt; en færdiggjort indførsel om stadfæstelsen findes i F. 2 fol 237r.

⁴) Rep. 2. IV 7223 (24. Sept.).

østher och vesther och paa lengen fraa fiorden och till aen met riishugh och tageskiørdt etc., och offuer en dom aff Viborgh landztingh anno etc. 1540¹⁾, liudendes att samme engh var forne Gabriell tildømp^t saa viitt, som hans lagheffdt bemelder etc., som samme breffue viidere wdwiiser. Datum Haffniæ vigilia Simonis et Iudæ anno 1540 (27. Okt.).

F. 1 fol 119r.

Gabriel Gyldenstiærne

fick stadfestelse offuer en lagheffdz breff wdgiffuet aff Iersløffherrest[ing] vnder guds aar 1488, liudendes att Iosep Erickssen haffde paa her Henrich Knwdssens vegne indwardt met lagheffdt Holmlundt met alle syn rette tilliggelse; thesligeste induarde handt en møllestedt met dam och damsbundt etc. norden vedt Hielmwadt och Pilegaardt, och two aggher paa Kragemarch, met mere gotz, och offuer en dom aff Viborg landztingh anno 1540, liudendes att Hiemslundt enmerckis eygendom var Gabriell Gyldenstiarne tildømp^t, som [!] viitt och brett som hans lagheffdt inholder etc., som samme breffue ydermere formelder och indholder. Datum Haffniæ vigilia Simonis et Iudæ anno etc. 1540 (27. Okt.).

F. 1 fol 119v.

Niels Owssenn hans fulmyndig budh

fick stadfestelse offuer trendhe breffue, thett forstæ ett rebs breff aff Fleskomherriittzting vnder guds aar 1527, lydendes att rebsmendh wore opkrafft^t tiill tyngge att rebe Skoffstrup march, oc the tre eyermendh bleffue saa foliigt^t, att huer skulle haffue en endell, tha fick Las Has endell nest westenn tiill hans gaardtt, Ies Knudssen hans endell nest østen hans gaardtt, oc then gaardtt, Nis Pouelssen oc Mattis Halunbo iboer, 16 fegne nest vesten theres gaardtt, item tiill mester Knudz gaardtt, som Oluff Ipsen iboer, 16 fegne nest westen tiill bispens, Nis Offue[sen] hans endell en eng nest østen tiill Riisebroff, som kallis theres Hiørde engh, saa lagde reffsmendh theres aabyges toffther norden theres gaarde ept^{er} theres gamble breffue oc lagheffdt etc. Item thett anditt ett laghefftz breff aff forne ting aar 1532, lydendes att

¹⁾ Jfr. s. 799 og Store Restrups godsarkiv (1540 17. Juli; N. L. A.).

Niels Offuesen havde indwordtt mett lagheffdt then gaardt yboer [!] mett fiire fgr iorde alle fiire wegne till marckemodhe, som er en tredie partt aff all marcken wdentagett [!] 2 stycker iordtt, som handtt haffuer wdlagtt till abbeden aff Wedskell fore hans fedrefftt, item 1 stycke eng wiidh Riisebroo, kallis Hiørde engh oc 2 stycke engh vdfore Nes, oc indworde handh hans deell y Sedrup marck oc hedhe, som handtt haffuer erffuitt oc kiøbt. Item thett tredie ett dombreff aff Wiiborg landzting, som Mogens Munck mett flere havde wd-giffuitt 1528, lydendes att the havde dømptt thet reb wedh magtt att bliiffue etc., som samme breffue ythermere wduise oc indheholle. Datum Haffnie quarta feria post cantate 1541 (18. Maj).

F. 1 fol 119v.

Axell Iull

fick stadfestelse offuer tuendhe breffue, thet fiørste 1 tingsvitne aff Fleskumherretsting vnder gudz aar 1540, lydendes at 8 mendt havde witnet, at 12 reffsmendt havde kundgiort, at the havde reffth Torup marck eptther gammil skatt oc landgilde, som aff gammel tiidt aff huer gaardt vdgiffuet er, oc framdeles en Axell Iuels gaardt, som Niels Andersen oc Cristiern Nielssen yboer, skylder 4 ørte korn, 1 pd. smør, eptther hans gammildt atkoms breffs lydelse, 10 faune ioerd etc. Item thet andhet 1 dombreff aff Wiburig landsting, som Iens Kat mett flere havde vdgiffuit vnder gudz aar 1540, lydendes at the havde dømpt samme reff po Torup marck vidt fulde magt vtii alle maade, som thet giordt oc ganghen wor, huilcken dom Mogens Munck siithen beseiglet oc sambtiøcht hadde, endog handt iche thil stede wore, ther samme domme vdgiffuen wor etc., som samme breffue vduiser ythermere. Datum Haffniæ quarta feria post dominicam cantate (1541 18. Maj).

F. 1 fol 120r.

Peder Cristiernsen po sine oc Ierløff lodzegers wegne fick stadfestelse offuer ett tingsvitne aff Ierloffherretsting 1500, lydendes at nogle aff eygermendt, som tiilforne havde

suoren skeell emellom Oxuiich ienmercke och Ierloff marc, och [!] kundgiorde, huor the giorde skeell paa huer aastet i seer¹).

F. 1 fol 120r.

Peder Cristiernsen po sine och Henrick Nielsens
arffuingis wegne

fick stadfestelse po eth lagheffdz breff 1484, lydendes att Henrick Nielsen hagde indwordt met lagheffdt then gaardt och gotz i Ierloff met fiire otting iorde offuer all Ierloff marc och disligeste then gaardt i Stubdrup met alle gaardz oc godzis rette tilligelse¹).

F. 1 fol 120r.

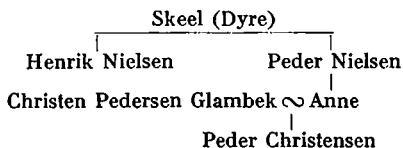
a-Lauris Andersen

fick stadfestelse paa eth skøde aff Melfar byting wdgifuit 1526, lydendes at Anders Pedersen, burger i Kolding, po sine oc sine syskendes oc Niels Ebbesen po sin hustrues wegne met theres frii wilge hagde skødt och affhendt fraa thennem och theres arffuinge oc tiill hannem oc hanss arffuinge then gaardt, som Peder Andersen kjøpte aff Iesper Libertzsen, met all sin rette tilligelse inthet wndertaget, oc beplichtet thennem at hembles hannem samme gaardt oc ey kiendes thennem then dagh noget rettiighet at haffue tiill samme gaardt. Datum Wulstrup quinta feria post Chanuti regis-a (1541 14. Juli²).

a-a) Hele brevet er udstreget.

¹) Efter skriften maa stadfæstelsen, der er udateret, formodes at være fra 1541, eventuelt 1542.

²) M. h. t. datering se s. 649.

F. 1 fol 120r.

Iahan Friis tiil Hesleagger

fick stadfestelse paa et magskiffte breff, lydendes att frw Anne Rønnoussdatter, her Iahan Wrnes eptherleffuerske, hage giorth magskiffthe met hannom, at handt skulle haffue en gaardt vdi Wordemarck, skylder fiire ørte biug, tuo ørte rug, en fng smør, it lamb, tuo gess, fire hønss, oc it boligt i Wordemarck skoff, skylder en fng smør, it lamb, nye sk., met huess forne gaarde ythermere skylle kunde etc., oc ther emodt haffuer handt maglagdt hinne oc hindes arffuinge then eptherscreffne gaardt, gotz oc eigendom vdi Windinge herrit i Winding sogen i Kogsbylle, skylder aarlig try¹⁾ pd. byg, en bolegalt, en fng smør, tuo marck pendinge, it lamb, tuo ges, fire hønss etc., oc ther som samme gaarde oc gotz bleffue Iahan eller hans arffuinge affwunden i nog[er]²⁾ rethergang, tha beplichtet hun seg oc sine at holde hannem thet aldellis vden skade. Datum Ottonie a-sexta feria post Andreae apostoli-
anno etc. 154[1?]²⁾ (1541 2. Dec.³⁾).

F. 1 fol 120v.

Fruæ Bodell tiill Harritzkier

fick stadfestelse [paa] fiire breffe, thet førstæ en laghefftt b-aff Thørrildherritzting-b wnder gudz aar 1488, lydendes att 8 mendtt hage vittnett, att her Anders Friis tiill Harritzkier gjorde sin laghefftt selff tolthe oc indworde then gaardt y Sleldhæ, som Hans Snedh nw iboer, mett all forne gaards rettæ tilligelse inthett wndertagiitt. Item thet andett wdgiffuitt tiill Skybett sogne steffne wnder guds aar 1497, lydendes att 10 mendt hage vittnett, som fiire dannemendtt vantt fore thennom, att thet wor thennom fuldtt witterliigtt, att Per Sossen kallett 12 eygere tiill att sette then sten emellom her An-

a-a) I stedet for udstreget: die Simonis et Iudæ apostolorum (28. Okt.).

b-b) Tilføjet over linien, men skal formodentlig indsættes her.

1) Eller: ny?

2) Sidens kant er beskadiget.

3) M.h.t. datering jfr. s. 708 note 1.

ders Friises iordtt oc Anders Bleckes toffte, framdelles satte the en steen Norden ther fraa opaa then brøncke emellom forthen oc her Anders Friises iordtt, item vittnett oc forne 4 mendtt, att thet boell haffuer werett i Nis Frises hustru Elso Frises oc her Anders Friises were oc heffdt i 40 vintre oc mere vlast etc. Item thet tredie aff Tørrildherrittzting 1539, lydendes att 8 mendtt hagde vittnett, att 12 eygere vore wti Sleldhæ oc stenet oc vdsware then kors fworthe y Gammell Bøyæn, oc the vore tilkallett epher logen etc. Item thet fierdhæ wdgiffuitt tiill forne ting vnder samme datum, lydendes att 10 mendtt hagde vittnett, att then agger, som ligger synden op tiill Slede op tiill ledett, then samme agger haffuer verett brugtt tiill thet hus, Hans Frenssen nw wti boer, siden thennom kandtt lengist myndes etc., som samme breffue ytthermere wduiser oc indeholler. Datum Sandagger dominica post circumsicionis domini anno domini 1540 (4. Jan.).

F. 1 fol 120v.

Mester Matz Huidh

fick stadfestelse offuer ett pergmentz dombreff aff Huerum herritzting, lydendes att herritzfogden mett flere hagde til-døppt mester Mattz Huidh oc hans mettarffuinge att nyde oc beholle all Iep Hindz lodh, dell oc rettighett wti Brendgaardtt, Mossgaardtt mett mere etc.

Item ett papyrs dombreff aff Viiborg landzting, som Iens Tamssenn, Chrestiern Sommer landzdomere, Iens Scriffuere hagde wdgiffuitt, lydendes att epherthi the ickæ anditt kundhæ findhæ, endh samme herritztings dom wor domptt epher logen, tha domptæ the samme dom wedh sin fulde magtt att bliiffuæ etc., som samme breffue ytthermere wduiser oc indeholler. Datum Ottonie vigilia purificationis Marie anno etc. 1540 (1. Febr.)¹⁾

¹⁾ Jfr. s. 779.

Niels Friis ∞ »Else« (= Ellen Moltke?)
 |
 Hr. Anders Friis ∞ Bodil Steinfeld

F. 1 fol 121r.

Her Ioachim Lyckes budt

hagde etth tings vittnæ vdgiffuitt aff Støffring herritz ting, som Iens Skindher herritzfogetth ibid. mett flere hagde wd-giffuitt aar etc. 1535 mandagen nest for Simonis et Iude dag (25. Okt.), liudendes att her Iachim Lycke haffuer werrith tiill forne ting vti 3 samfeldt ting oc haffde tagett trende laudag tiill welbyrdiig suendt Anders Iacobsen paa Støffringgaardt for these ephtherscreffne sager oc skylling, som her ephther følger, som er først for thii 2 karle, Niels Staldtsuendt oc Iens Mattzen, som laa paa laffue for hans thienner Iørgen Nielsen i Støffring oc skøde 2 pille i hannom etc., item ythermere for hans fridløs karll oc hionn, handt holder i sitht brødt oc paa sytt godtz, item ythermere for thett digge, som handt haffuer selluff beplichett seg tiill for dannemendt at holdhe halffdelen ferdig oc icke haffuer holtth thett, som handt laffuitt oc sagtt haffuer, item ythermere for thett ienmercki, som handt haffuer tagett siig tiill paa Støffring marck etc., item ythermere for en hest, som handt lontthe hannem tiill syn øgh, oc handt loffuith hannem ther for thett aldher besthe føll, som wortt ephther hannem, item ythermere for hans anpartt i 10 gylden oc 20 marck lybsk i danske pendinge, som Axell Ibsens opne beseglitth breff liudher paa etc., huilcke forne sager forne her Iachim Lycke wor sellffuer her tilstede wti Anders Iacobsens neruerelse oc lodt hannem høre tise sager etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die Valentini episcopii (1537 14. Febr.).

Item 10 dages breff. Datum Ottonie sexta feria ante dominicam oculi (1537 2. Marts).

Item 5 dages breff. Datum Ottonie die Gregorii pape (1537 12. Marts).

Anders Iacobsens budt

tog genbreff emodt her Iachim Lycke emodt these forne lagdags breffue. Datum Aaleborg secunda feria post misericordia domini (1537 16. April).

Her Iachim Lyckes budt

tog sex wgers steffning modt Anders Jacobsens genbreff etc.
Datum Aaleborg quinta feria post misericordia domini (1537
19. April).

Her Iachim Lycke offwergaff alle these sager mett Anders
Iacobssenn fore godemends bøn schyldt.

F. 1 fol 121v.

Per Lassen y Brandstrup

fick stadfestelse offuer ett lagheffds breff aff Melsom her-
ritztingh, som Anders Lassen herritzfogett mett flere hagde
wdgiffuitt 1540, lydendes att 8 mendh hagde vittnett, att hand
hagde giortt syn lagheffdtt oc induordtt then gaardt y Skaffn,
som Las Perssen iboer, oc halff then gaardt, Mickell Hordtt
iboer, fore sitt kiøptæ godz oc en syster deell y then gaardt,
forne Mickell Hordtt iboer, paa synnæ syskyndes vegnæ aff
theres retthe arffgodz etc., som sammæ breff ytthermære wd-
uiser. Datum Sandager anno domini 1540 (*u. dag*).

F. 1 fol 121v.

Palli Esbernsenn

fick stadfestelse offuer ett dombreff aff Eldeboherritzting,
som Chrestiern Nielssen herritzfogitt mett flere hagde vd-
giiffuitt 1536, lydendes att forne Chrestiern Nielssen hagde
tilrett hannom epther synnæ breffuæ, handh i rettæ lagde,
two stycker iordtt ligendes emellom Skidens egg oc Pugdals
portt etc., som samme breff ytthermere wduiser. Datum Me-
delfar sexta feria post dominica iudica 1540 (19. Marts).

F. 1 fol 121v.

Loduich Gyllenstieren

fick stadfestelse offuer 4 papirs breffue, thett fyrstæ som
Magens Munck oc Oluff Munck haffuer vdgiffuett, lydendes
att the hagde berammitt ett mode mellom Henrick Randzow
paa Fløe mendz wegne oc Loduich Gyllenstiern fore rygens

delle¹⁾, som wor Loduiigs bynder offuer gangitt fore nogen grøde, som the hagde brugtt fraa Fløoby etc.; the [!] bleffue the forliigtt, att Loduich skulle giiffue Fløo mendh 100 iacomdaller oc Henrick Randtzow 100 marck danskæ fore then thering, [hand?] hagde giorde paa samme deelle, oc ther mett skulle thett were en afftaldt sag etc. Item thett andett breff, lydendes att Oluff Munck hagde bekiendtt seg, att Loduich hagde igien anttwordett hannom the 100 iacomdaller, handtt forlagde Fløomendh mett paa hans wegne oc tisligeste 100 marck marck [!], som handtt gaff Henriick Randzow paa hans wegne. Item thett tredie, lydendes att Anders Nielssen y Fløo hagde bekiendtt paa sine oc Fløo mendz wegne att haffue opbaarett 100 iacomdalle aff Oluff Munck paa Lodwigs wegne. Item thett fierde breff, lydendes att Henrick Randtzow hagde bekiendtt att haffue faatt 100 marck fore then kost oc thering, handtt giorde paa then deelle etc., som samme breffue ytthermere wduise. Datum Palsgaardtt quinta feria ante Iacobi apostoli (1539 24. Juli?).²⁾

F. 1 fol 122r.

Erick Skram tiill Thielle

fick stadfestelse offuer etth pergementz breff³⁾ lydendes paa etth mageskiff, som capittell vtaff Wiiborg hagde giortt mett her Magnus Laurisen paa nogre gaarde, lydendes som her ephther følger, først att for^{næ} her Mogens oc hans søskii[n]de skall haffue enn gaardt, som kalles Thielle[r]iiss i Thielle sogn, item en anden gaardt i Thielle, som Iens Nielsen iboer, mett thett ødhe gaardtz eygendom ther tiil ligger, item en gaardt i samme stedt, Per Persen iboer, framdeliis Sønderup i Wanne sogn i Nørreliungherritt, item etth øde møllestedt, Were mølstedt, mett all for^{næ} gordtzes rettighedt, ager, eng, skoff oc marck, fiskewandt, fæægang, wott oc thiurtt, huadt som helst er eller neffnes kandt, inthett wndertagett, som nu tilliger oc aff arilds tidtt mett retthe tillegett

1) Jfr. s. 736.

2) Jfr. s. 189 og 778.

3) Jfr. Dipl. Viberg. s. 169 (1529 2. Febr.).

haffuer wndertagen then eng, som kalles Gørry oc nu brugis tiill Seuren Andersens gaardt i Fogellum. Datum Emclosther sabbato exaudi (1537 12. Maj).¹⁾

F. 1 fol 122r.

Iuell Nielssen

fick stadfestelse paa en otting iordt oc en tofft liggendes paa Raffning march, som hør till Bresten kircke, syn liiffs tiidt etc., som samme breffue wdwiiser etc. Datum Skandelborg secunda feria post exaudi (1537 14. Maj).

F. 1 fol 122r.

Eskell Brock

fick stadfestelse offuer etth panthebreff, lydendes att Per Esbernsen i Wulstrup kiendes aff retth witterlig gialdt skyldiig att were Eskill Laurissen, myn hustrues søn, 2 hundrett marck danske halfft i søluff oc hallufftt i mønth, som gilde oc geffue er i Nørreittlandt, for huilke 200 marck ieg panthter oc nu tiill pantthe setther hannem myn gaardt i Wulstrup, som ieg nu selffuer wti boer, mett syn tilligelse etc. Datum Aakier tertia feria post dominicam exaudi (1537 15. Maj).

F. 1 fol 122r.

Iacob Persen i Dalby

fick stadffestelse offuer twende pergmentz breff wdgifuit aff Galting herrittz ting, lydendes att Iens Persen i Dalby hagde indwordt Syndergord i Dalby mett syn tilligelse oc etth enmercke, som kallis Orum, som omstenett er etc. Item ett andett aff samme ting, lydendes att 12 eygere hagde omstedhett Ørum inmerck, som kalles Syndhergaardt tofft etc. Datum Horsens quarta feria post dominicam exaudi (1537 16. Maj).

F. 1 fol 122r—122v.

Las Hansen i Genderop

fick stadfestelse offuer trende pergmentzbreffue, thet første aff Iellingsysell ting 1519, lydendes att Terckell Michelsen

¹⁾ Jfr. s. 663.

hagde skøtt Per Munck then gaardt i Genderop, som Michell Crestiernsen ibode etc. Item thett andett aff samme ting wnder samme datum, lydendes att Michell Crestiernsen hagde indwordt mett lagheffdt then gaardt, handt ibode, mett 2 otting iordt offuer alle Genderop oc Wlkier march etc. Item thett tredie aff Nørrewongherritzting datum 1530, lydendes att Terckell Knudtsen hagde soldt oc skøtt Lauris Hansen en brodher dell oc en haluff søsterdeell i then gaardt i Genderop, som Lauris Hanssen iboer etc. Datum Horsnes quarta feria post dominicam exaudi (1537 16. Maj).

F. 1 fol 122v.

Iep Hansen oc Nis Seurensen

fick stadfestelse offuer ett pergmentz breff vdgiffuitt tiill Hatting herritzting wnder gudtz aar 1511, lydendes att Marquordt Michelsen oc hans hustru Daaretthe, Simon Ibsen, Oluff Ibsen oc Henrick Ibsen hindes brødhre hagde soldt oc skøtt Iep Henricksen i Remerslundt lydendes oc paa Remerslundt marck mett hus oc iordt, ager, eng, skoff oc marck, fiiskewand oc fegang, inthet wndertaget aff fornæ iorde godtz inden alle fire marckeskiell, oc kendes thennem att haffue oppebaareth fuldt werdt etc. Datum Horsnes quarta feria post dominicam exaudi (1537 16. Maj).

F. 1 fol 122v.

Tørkell Clausens budth tiill Holm

fick stadfestelse offuer etth pergmentz breff, wdgiffuitt till Nørrevongs herritz ting wnder gudtz [aar] 1529, lydendes att epherthii att then eng, som kalles Kiekekier, findes wti Hans Iensenn [!]¹⁾ oc omsuorne marck oc kandt findes i sandhedt ther mett att were kommen fraa hans forelderne, tha bør fornæ os²⁾ Tørkill Clausen oc hans arffinge att were then nest att bruge for then skyldt tiil Brandhe kirke, som ther affgangen er aff arildtz tiidt. Datum Melfar quinta feria post exaudi (1537 17. Maj).

1) Forskrevet for: hans ienmercke?

2) Maaske udstreget?

F. 1 fol 122v.

Otthe Gyllenstiernes budtt

fick stadfestelse offuer etth pergmentz breff wdgiffuitt tiill Nymherritzting wndher gudtz aar 1531, lydendes att Otthe Gyllenstierne indworde mett lagheffdt first Lowby marck fra then kogierdhe, som løber emellom Hellig korss capell oc Horsens, oc saa syndher nedher i Bygholms aa oc ner nedher til Hanstetbraa oc tiill Tøllewedtt wiidtt Heliig korss, oc saa westher indtt tiill Lunds marckeskiell, oc till Aarup marckeskiell wiidttager, oc alle Nørrekierre oc Hanstetaa tiill mystrømme, tiill Egebierrig marck oc Hanstet marck wiidttager etc. Datum Viiborg sexta feria post cantate (1537 4. Maj).

F. 1 fol 122v.

Her Owe Lungæ

fick stadfestelse offuer ett landtztingsdom, som Magens Munck oc Iens Scriffuer hagne wdgiffuitt wnder gudts aar 1533, lydendes att her Oue wor tildømppt thett boell i Ingom, som Hans Morthensen iboer, att nyde oc beholde ephther gamle k. Chresten doms lydelse etc. Datum Haffnie sexta feria post visitationis Marie (1537 6. Juli).

F. 1 fol 122v.

Her Offuæ Lunge

fick stadfestelse offuer ett papirs breff wdgiffuitt tiill Vernerbergherritzting 1538, lydendes att 8 mendtt hagne vittnett, att the holmer, som liger emellom Snardrup oc Synderharesløff, haffue leygitt till forne Haresløff wlast oc wkierdt aff alle, oc then holm, som kalliis Vildeholm, oc then rettæ adell aa haffuer løbett aff arildtt synden oc østen om these holmer etc. Datum Sand[ager] dominica post Valentini 1540 (15. Febr.).

F. 1 fol 123r.

Peder Skram till Wolberg

hagne nogle gamble riigens diele breffue¹) tage i k. Hansis

¹) Rep. 2. VI 11274—75 (1509 før 25. Maj), 11277 (1509 25. Maj), 11355 (1509 4. Okt.), 11452 (1510 3. Jan.), VII 11744 (1511 12. Marts), 12074 (1511 u. dag), jfr. O. Nielsen: Gamle jyske Tingsvidner s. 34 f. samt Rep. 2. VI 11359 (1509 11. Okt.), VII 11863 (1511 17. Juli) og 11900 (1511 31. Aug.).

tiidt offwer her Prebiørn Podebusck, til Hingherit, paa nogen iordt oc egendom, som kallis Bredholm etc., oc wor then sag forfuldt till los paa thet neste etc. Ther epther fick handt

sex wgers pamyndelse offwer her Prebiørn eller huem, ther wti haffue nogit at siige, wnder forfylling till los etc. Datum Emclosther sabbato post vocem iocunditatis (1537 12. Maj).¹⁾

Peder Skram till Wolberg

fick los paa forne Bredholm etc. Datum Haffniæ quinta feria post Petri ad vinclam, præsentibus her Offue Lunge, Knut Gyllenstiern oc Niels Vincentz (1537 2. Aug.).

F. 1 fol 123r.

Her Mattis Buck i Egtwedt presth

fick stadfestelse offwer ett tingswitne oc ett dombreff aff Ierløffherritzting lydendes paa landgilden aff Østhett preste-gaardt, som Per Kiidt iboer, som er Mattis her [!] tildømpet etc. Datum Ottonie secunda feria post letare 1543 (5. Marts).²⁾

F. 1 fol 123v.

Iørgen Michilssen i Bøghalli

hagde ett tings witne aff Nørrewongsherritz ting, som Terckill Christiernssen tinghøring met flere hagde beseglit datum 1534, lydendes at Iørgen Michilssen hagde loglig fordelt Niels Findssen i Kragelundt fore hoffuitgialdt oc faldzmaall fore hues eygedoms breffue, handt holder hannom fore, som lyder paa then gaardt i Kragelundt, handt aff hannom kiøpt haffwer etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie sabbato trinitatis (1537 26. Maj).

Item 10 dages breff. Datum Ottonie secunda feria ante Viti et Modesti (1537 11. Juni).

Item 5 dages breff. Datum Ottonie die Albani martiris (1537 21. Juni).

¹⁾ Det orig. brev i Voldbjerg godsarkiv (R.A.).

²⁾ Jfr. s. 837.

Iørgen Michelsens budt

fick ther ephther strax breff etc. Datum Otthoniæ dominica post Petri et Pauli apostolorum (1537 1. Juli).

Niels Findtssens budt

tog genbreff y thenne sag. Datum Ottonie die exaltationis sancte crucis (1537 14. Sept.).

Iørgen Michilssen i Bøghalli

fick steffning i thenne sag. Datum Ottonie dominica post exaltationis s. crucis (1537 16. Sept.).¹⁾

F. 1 fol 124r.

Her Niels Christiernssen,

sogneprest till s. Morthen i Randers,

fick stadfestelse offuer etth pergmentz breff, som borgmester i Randers hadde wdgiffuitt wnder gudts aar 1537, lydendes att borgmester oc raadmendt ther samme stedtz ephther wor beffalling haffue wdlagt oc affstyckitt her Niels Chrestiernsen etth stycke aff then Helligandz closters iordt liigendes i Randers i sancti Martini sogen. Datum Haffnie sabbato post assumptionis Marie (1537 18. Aug.).

F. 1 fol 124r.

Chrestiern Sommer

fick stadfestelse paa etth pergmentz breff²⁾, som her Iens Nielsen, forstander wti then Helligands huss i Randers, mett flere godemendt hadde wdgiffuitt wnder gudts aar 1535, lydendes att her Iens Nielssen haffuer solt, skøtt oc affhendt fraa seg oc sine ephtherkomere oc tiill Chrestiern Sommer tiill Genderop oc hans sande arffinge thett store stenhuss, som stander øster op tiill closter gaarden, oc saa then iordt, som liger for then nørre ende aff samme hus, oc kendes seg att haffue oppebaarett pendinge oc fuldt werdt tiill the fattiige siuge foleks opholdt aff forscreffne Chrestiern Sommer oc tackett hannom fore god betallingh. Datum Scanderborg dominica exaudi (1537 13. Maj).

¹⁾ Jfr. s. 653.

²⁾ Jfr. D. Mag. 3. r. V s. 46 (1535 23. Maj).

F. 1 fol 124r.

Seurenn Wtzssenn

fick stadfestelse offuer twende pergmentz breffue, thet første wdgiffuitt aff Wore herritzting wnder gudtz aar 1524, lydendes att Metthe Nielsdatter i Kateruppe hagde sol, skøtt oc affhendt fraa seg oc syne arffinge oc till Seuren Vtsenn oc hans arffinge tredie parthen aff en gaardt i Katteroppe, som hun selluff ibor, mett all syn retthe tilligelse etc. Item thett andett wdgiffuitt [!] aff Wiborg landtzing wnder gudtz aar 1532, lydendes att Magens Munck, Per Ebbessen, Iens Huas hagde tildømpet Seuren Wdtsenn thett øde byggestedt i Katterop att bruge oc beholle oc theres lod oc dell i nogre andre øde bygesteder etc. Datum Haffnie quarta feria ante Bartholomei apostoli (1537 22. Aug.).

F. 1 fol 124r.

Iens Pouelssen i Farup

fick stadfestelse offuer eth pergmentz breff 1501, lydendes att 12 eygere hagde wdlagt Pouell Ienssen en iordtt aff [!] skulle bruge handt oc hans arffuinge oc giffue aarlig en ørte kornn tiill Wor frue Mygingh etc., som samme breff ytthermere wduiser. Datum Ottonie sabbato post corporis Christi (1537 2. Juni?).

F. 1 fol 124v.

Mesther Hans Marquordssen wti Ripæ cum coheridibus

fick stadfestelse offuer 3 pergmentz breffue, thet første lydendes att Axell Laurissen aff Nesby hagde soldt Henrick Stampæ 2 gorde i Westherherriitt i Iandrup sogen etc. Item thet anditt, lydendes att Henrich Stampæ hagde soldt Marquard Nielssen y Waarde samme tuo gaarde etc. Thet tredie aff Westherherritzting, lydendes att Niels Morthenssen paa mester Hans Marquordtssens oc hans mettarffuinges wegne hagde indwordt mett lagheffdt samme two gaarde mett theres tilligelse oc nogre kiøffue enge etc. Datum Ottonie sabbato ante dominicam letare anno domini 1538 (30. Marts).

F. 1 fol 124v.

Eyler Hardenberg

fick stadfestelse paa nogle breffue lydendes paa 3 agghre till en gaardt i Skaderdt, oc emodt Hans Ienssen i Rwme om nogen iordt fraa Eylers thiener i Rwom, oc om Woesberg enmercke till Widtoffthegaardt etc. Datum Ottonie sabbato ante vocem iucunditatis (1538 25. Maj?).

F. 1 fol 124v.

Iep Tamsenn y Ersthøyrup

fick sta[d]festelse offuer eth konning Fredericks breff vnder gudtz aar 1531, lydendes att hans naade hagde wntt oc tilladet, att Iep Tomessenn skullæ bruge oc beholle then gaardt, som handt nw wti boer, met sin tilligelse inthet wnder-taget oc giffue sine mettarffuinge skeppe skyldt etc. Item eth ting wittnæ aff Anstherritzting 1531, lydendes att 14 mendt hagde wittnett, epther som thii wore tiill neffntt aff tingæ att offuer regnæ oc weygæ then wdgifft, som ganger aff forne gaardt tiill Kolding hus, tha løff thet 22 marck dansk etc. Item ett andet tingswittne aff forne ting vnder gudtz aar 1538, lydendes att Iep Buck herritz foget sagde ther opaa, att effther thii forne Iep Tomssen boer i samme gaardt oc haffuer bygt oc forbedrett hannom, oc will noget aff hans mettarffuinge affhende theres dell y samme gaardt oc gords eygæ, tha bør hannom att weræ thet nest oc epther ko. Fredericks breff, handt ther paa haffuer etc., som samme breffue ythermere wduiser. Datum Ottonie dominica post exaltationis s. crucis (1538 15. Sept.?).

F. 1 fol 124v.

Seuren Iostssens budt i Weylæ

fick stadfestelse offuer ett tingswittnæ vtgiffuitt tiill Weylæ byting torsdag fore sancti Hans dag mydsommer aar 1538 (20. Juni), lydendes att 8 me[n]dt hagde wittnett, att Chrestiern Scriffuer aff Horsnes vor ther inden tingæ oc hemlitt Seuren Iostssen then gaardt, som handt kiøptæ aff hannom, ligendes wedt Moerebroo, tiill saa lengæ then skøde røges loglig, som Seuren Iostssen haffuer aff Chrestiern Scriffuer paa sammæ gaardt. Datum Sandtagger sabbato post Ioannis euangeliste (1538 28. Dec.?).

F. 1 fol 125r.

Frue Bodhell tiill Harritzkier

fick stadfestelse offuer nogre pergmentz breffue aff Tør-rildtt herritz ting, lydendes att her Anders Friis hage indwordtt mett lagheffdt Ruffballig mett 4 gaardhe mett theres rettighedtt, item Stensgaardt oc Ruffballig gaardt etc., item paa thet marckeskiell emellom Ruffballig gaardt marck oc Lerbeck marck etc. oc paa mere godtz oc eygendom, som samme breffue ythermere wduiser oc indeholdher. Datum Ottonie die corporis Christi (1537 31. Maj).

F. 1 fol 125r.

Pedher Ebbesen

fick stadfestelse offuer etth breff vdgifuit aff Holmynd-herritz ting, lydendes att Per Fris i Gorsløff, som sandmandtt wor, liødelig tilstodtt fore tings dom, saa handtt wor emellom Brønstedtt oc Ransmarck oc wduiste then skiell, som handtt hage om suorne tiill forne mett andre sandemendtt, som tha tilstedhe wor mett hannom then tiidt, oc wduiste handtt sten fraa sten, som samme breff wduiser oc indeholdher etc. Datum Ottonie sexta feria ante Ioannis batiste (1537 22. Juni).

F. 1 fol 125r.

Her Magnus Gøye, ritther,

fick stadfestelse offuer twende beseglede papirs breffue, thet første wdgifuit tiill Synderherritz ting paa Lauendt wnder gudtz aar 1516, lydendes att 8 mendt hage wittnett epther nogre mendt, som wandt fore thennom, att Hans Persen i Snarelose brugte en skoff liigendes paa Heselholm tiill Snarelose wti 40 aar oc mere etc. Item thett andett wdgifuit aff landtzing paa Langelandt wnder gudtz [aar] 1530, lydendes att Iep Borii i Hening, landtzcommer paa Langlandt, Per Nielsen, herritzfogett i Synderherritt, mett flere oc Lægebølle eygermendt hage werett foramlitt i Leggebølle skoff epther wor kierre herrefaders konning Fredericks befallings [!] att wdlegge her Magnus Goye en marsell skoff wti Legbølle wti Legbølle skoff, som hannom tilhører oc kallis Heselholm etc. Datum Haffnie sexta feria post Canuti regis et martiris (1537 13. Juli).

F. 1 fol 125r.

Pedher Nielsen

fick stadfestelse offuer ethh papyrs breff, som her Prøbiørn Podebusk hagede wdgifffuitt, lydendes att handt hagede wndt oc stedt Per Nielsen en syn gaardt ligendes i Ring wti Meelsom herritt mett saa skeell, att handt skall redeligenn wdgifffue aarlig aar hues skyldt oc affgifftt, som forscreffne gaardt staar faare etc. Datum Haffnie tertia feria post Marie Magdalene (1537 24. Juli).¹⁾

F. 1 fol 125r.

Lauris Westeni tiill Sebygaardtt

fick stadfestelse paa ett papyrs breff 1538, lydendes att frue Annæ Ericksdather hans syster mett sinæ børns samtyckæ haffuær wnth hannom all then deell, som hun haffuær i Sebygaardt oc Sebyygaards møllæ, oc hun skall haffuæ tiill wederlag 3 gaarde ligendes y Tørrildtherritt etc., som samme breff ytermere wduiser. Datum Kolding sexta feria post dominicam cantate a-1539-a (9. Maj).

F. 1 fol 125v—126r.

Tiill Hamrum herriiith.

Pedher Ebbessenn

fick sex wgers steffning offuer her Iachim Lycke epher riigens lagdags breffwe wdgifffne i konning Fredericks tiidtt, som her Iachim Lycke hagede tagett genbreff emodtt, oc Per Ebbessenn steffning, dog hun ey wor brugtt etc., lydendes paa en systher deell i these epherscreffne gaardhe oc godtz Slongstrup, som Per Sebbsen²⁾ ibor, Slongstrup mølle, en gaardt i Lindtt, Chrestiern Persen iboer, en gaardt, Lauris Michelsen iboer, en gaardt, Mattis Pouelsen iboer, en gaardt, kallis Gunderop gaardt, Simon Thomesen iboer, en gaardt i Lindtt, Chrestiern Oelsen iboer, en gaardt, Mawritz iboer, en gaardt, Ienss Persen iboer, en gaardt, Anders Koo iboer, en

a-a) I margin.

1) Jfr. s. 145 f.

2) Rettet fra: Ebbesen.

gaardtt, Ienss Matzen iboer, en gaardtt, Morthen Persen iboer, en gaardtt, Chrestiern Iensen iboer, en gaardt, Per Iensen iboer, en gaardtt, Nis Lasen iboer, item en gaardt, kallis Stockeldtt gordtt, Chrestiern iboer, en gaardtt i Feedherholtt, Lass Matzen iboer, en gaardtt, Per Persenn iboer, en gaardtt, Torsten Chrestiernsen iboer, en gaardtt Per Maurizen iboer, en gaardtt i Søby, Cresten paa boer, en gaardtt, Niss iboer, en gaardtt i Høgeldtt, Iep Andersen iboer, en gaardtt, Maye Chrestiernss konæ iboer, en gaardtt i Lindtt, Lasse Graffuersen paa boer, i Snegbjerg sogen, en gaardtt kallis Albeck, Ies Nielsen iboer, en gaardtt, Iens Twiisen iboer, mett iett boell, Metthe Chrestiernssdaather paa boer, en gaardtt, Niss Iuell iboer, en gaardtt, Niss Iensen iboer, en gaardtt, Anders Iensen iboer, en gaardtt, kallis Kerssgaardtt, Chresten Svendtsen iboer, en gaardtt i Fielstherwong, Per Iensen iboer, en gaardtt kallis Mølnegaardtt i Rindsogen, oc ther till skyldtt oc opbørsell etc. Datum Sandagger sabbato post Viti et Modesti (1538 22. Juni).

Thenne sag bleff satt indt fore begges theres fellitz wenner, oc her Iachim Lycke at wtlegge Per Ebbessen ephther theres tycke, oc hues handt thet ey giør, tha schulde the igien indkomme mett begges theres bewiisning paa rettherting i dag sex wgher etc. Datum Ottonie secunda feria post assumptionis Marie, præsentibus Anders Emichssen, Marquardt Teygmandt, Anders Iacobssen, Niels Andersen (1538 19. Aug.).

Paa thenne sag wor paasagt, att Per Ebbessen bør syn forfylling [!], ephtherthi her Iachim Lycke ey haffuer wtlagt hannem fyllest i these sex wgher, oc ey kunde affwiise Per Ebbessen mett nøyactige breffue a-eller affkaldt-a, at hans moder er fyllest wtlagt i then sag etc. Datum Ottonie secunda feria post Michaelis præsentibus Anders Emichssen, Niels Bildt, Marquardt Teygmandt oc Anders Iacobssen (1538 30. Sept.).

a-a) I margin.

Peder Ebbessen

fick strax breff. Datum Ottonie secunda feria post Michaelis (1538 30. Sept.).

Peder Ebbessenn

fiick ridebreff y thenne sag. Datum Ottonie secunda feria ante Mathie apostoli, ridemendt Chrestiern Fassy tiill Wennergardt, Iens Mogenssen tiill Synding, Niels Claussenn tiill Holm, Morthen Grøen y Arnhoedh, Niels Lauris[en] y Tanderup, Marquordt Erichssenn tiill Fastergardt, Iacob i Børstrup oc Niels Michelssenn y Birkæ a-1539-a (17. Febr.).

F. 1 fol 126r.

Claus Albrettssenns budh

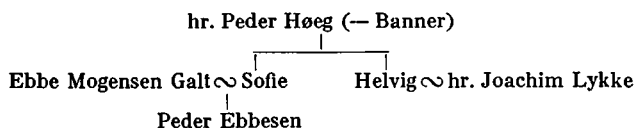
fick stadfestelse offuer twendæ pergmentz breffue, thett første en laghefftt wnder guds aar 1538, lydendes att handh hagde indwordtt Skaffue mett all synn rettæ tilligelse inthet wndertagettt oc en mølstett mett hundes rettæ tilligelse mett nogen engh fore hans oc hans hustrues rettæ arffgodz etc. Thett andett ett dombreff, som Ienuoltt Iull, Henrick Windh mett flere hagde vdhgiuffuitt 1538, lydendes att thii hagde tildømppt Claus Albrettssenn paa sin hustrues wegnæ oc hundes mettarffuinge att nydhæ oc beholle forne byggestett mett alle hundes rette tilligelse oc møllestett mett hundes frii steffning oc tilligelse etc., som samme twendæ breffue ytthermere wduise. Datum Ottonie sabbato post corporis Christi (1539 7. Juni?).

F. 1 fol 126r.

Hans Lodwichssen i Spettrup

fick stadfestelse paa ethh pergmentz breff, som Iesper Brockmandh, erchidegenn, Iørgenn Perssenn, cantor, mett menige capittell wti Arhus hagde wti Arhus wnder gudz aar mdxxx

a-a) I margin.

septimo, lydendes att thii hagde wntt oc opladitt en gaardt i Dausgaardtt i Hattingherritt, Seuren Knudssen iboer, mett sin tilligelse etc. Datum Otonie sabbato post corporis Christi (1539 7. Juni?).

F. 1 fol 126r.

Mester Seuren Olssenn, cannick wti Ripæ,

fick stadfestelse paa ett pergmenttz¹⁾ wnder gudtz aar 1539, lydendes att Hans Stage paa cappittels wegnæ wti Riipæ hagde indwordtt mett lagheffdt capittels rette grundt oc eygendom paa Hennings marck i Ørildt sogen thuendhæ byggestett mett agger oc eng inthett wndertagitt oc findes i grubs hede oc iordtt etc., som samme breff ytthermere wduiser. Datum Otonie quarta feria ante Ioannis baptiste (1539 18. Juni²⁾).

F. 1 fol 126r.

Iørgenn Skoffgaardtt

fick stadfestelse offuer etht papyrs breff wdgifuett tiill Ierløffherritzting 1531, lydendes att hans budh hagde ther weritt 3 samfelde ting oc forlagth then wloglig wey, som er giortt offuer hans iordtt emodh hans myndhæ oc gennom hans sckoff, oc kerde oc laste paa, att the haffue brott hans gerde op och agett egenom oc offuer hans dyge etc., som samme ytthermere wduiser. a-Datum Sand[ager] quarta feria ante Gregorii-a (1540 10. Marts?).

F. 1 fol 126v.

Tiill Haneherritt.

Pedher Ebbesen

fick sex wgers steffning offwer Lwcas Krabbe ephther riigens lagdags breffue wdgifne i konning Fredericks tiidtt, som Lucas Krabbe hagde tagett genbreff emodtt, oc Per Ebbesen steffning, dog hun ey wor brugtt etc., lydendes om bewisning paa Østerildtz marck. Datum Sandagger sabbato post Viti et Modesti (1538 22. Juni).

a-a) I margin.

¹⁾ Jfr. Æ. A. Reg. V s. 336 nr. 13 og 14 (u. d.).

²⁾ M. h. t. datering se s. 538.

Thenne sag bleff opsatt till første almyndelig herredag oc thennom ther at møde mett begges theres bewisning wden all ythermere skodzmaall, oc alle deele suolengi at stande wti querstadt. Datum Ottonie secunda feria post omnium sanctorum, præsentibus Anders Emmichssen, Iørgen Perssen mett borgmesthre oc raadt ibid. 1538 (4. Nov.).

Peder Ebbessenn

fick nederfellings breff offuer Lucas Krabb i thenne sag, thii handtt ickæ møttæ. Datum Ottonie die Ioannis baptiste (1539 24. Juni).

Peder Ebbessenn

fick strax breff i thenne sag, lydendes att Lucas Krabbæ skullæ fulltgjøræ thett dom, som a-handtt-a haffuær paa Østerildtz marck etc. Datum Ottonie die visitationis Marie (1539 2. Juli).

Peder Ebbessen

fick ridebreff i thenne sag. Datum Ottonie sabbato ante Thome apostoli 1540, ridemendh Iep Friis tiill Liøngholm, Mogens Kaaes tiill Ørndrup, Niels Lange tiill Kiergaardtt, Thames Thamessen tiill Wllerup, her Swendh Mogenssen, prouest y Westerwich, Nels Wymther [!] tiill Nanderup, Iahan Pors tiill Offuergaardtt oc Mus tiill Wllerup gaardtt (1540 18. Dec.).¹⁾

F. 1 fol 126v.

Søffrin Iensen paa sine oc sine systres vegne

fick stadfestelse offuer 3 pergmentz breffue, thet første et skøde aff Iellingzysel ting 1520, lydendes at Per Skyt i Berløff hadde soldt oc affhendt fra seg oc sine arffinge oc til Iess Morthensen oc hans sande arffinge then sin gaardt i Berløff, handt ibode, met al sin rette tilligelse oc tilba[n]dt seg at fri hiemble hannem samme gaardt for alle oc kendes seg at haffue

a-a) Vistnok udstreget.

¹⁾ Jfr. s. 653.

opboren pendinge oc fuldt verdt ephther sin nøge, oc wor samme gaardt loglig lagbudet. Item et lagheffdz breff aff forne ting 1528, lydendes at Ies Morthensen hagde giordt sin loug oc induordt met lagheffdt then gaardt, handt iboer, met al sin tilligelse. Item thet tredie et dombreff aff Nørwongsherresting 1531, lydendes at Ies Morthensen wor tildømp^t at nyde sin gaardt i Berløff, saa lenge hans skøde oc lagheffdt widt magt wor etc. Datum Ottonie sabbato palmarum anno domini 1542 (1. April).

F. 1 fol 127r.

Till Børghlumherrit.

Her Magnus Gøye

hagde k. mats. dom¹⁾ offwer Niels Claussen, Otthe Claussen, Terckill Claussen, Christiern Fassi oc theres metarffuinge a-Ebbe Strangessens arffuinge-a, att the schulle wdlegge her Magnus Gøye a- oc her Engelbrets arffuinge-a hues opbørsell, som opboret er, aff thet godz liggendes i Wendsytzell, som her Strangi Nielssen i pant hagde aff her Engelbret Albretssen fraa then tiidt, thet pant loglig igienløst wor, oc till suo lengæ her Magnus Gøye fick ther dom paa etc. Ther effter fick handt

sex wgers paamyndelse. Datum Haffniæ tertia feria post assumptionis Marie (1537 21. Aug.).

Her Magnus Gøye

fick ther ephther 15 dages breff. Datum Haffniæ die Symonis et Iudæ (1537 28. Okt.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria post Martini (1537 12. Nov.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Clementis Papæ (1537 23. Nov.).

Otthe Claussenn paa sine oc sine mettarffinges wegne tog genbreff i thenne sag etc. Datum Ottonie tertia feria ante presentationis Marie (1537 20. Nov.).

a-a) I margin.

1) Se s. 251 (1537 27. Juli).

Her Magnus Gøyes budt

tog sex wgers steffning i thenne sag etc. Datum Ottonie quarta feria post epiphaniæ domini (1538 9. Jan.).

F. 1 fol 127v.

Mattis Knudssen y Kølholtt

fick stadfestelse offuer thuende dombreffue, thet første aff Wettle byting 1539, lydendes att Bertiill Perssen byfogitt hagde dømptt, att hues Albrett Albrettsens hagde mere saldt en sin partt y then gaardt y Fiskergade, thet burde ingen magtt att haffue etc. Item thett andett aff Wiiborg landtz[ting] 1540, lydendes att Magnus Munck mett flere hagde dømptt Mattz Knudssen syn anpartt tiill y samme gaardt, oc hues Albrett Albrettsen mere soldtt hagde endh sin partt, burde ingen magtt att haffue etc., som samme dombreffue ytthermere vduiser etc. indheholler. Datum Ottonie sabbato post dominicam iubilate (1540 24. April?).

F. 1 fol 127v.

Per Hanssenn y Sperup

fick stadfestelse offuer trende papyrs breffuæ, thett første biscop Iffuer Munck haffuær wdgiuffuett, lydendes att handtt hagde wntt, fest oc i lie ladett hannom en iordtt aff Eytyff kirkke, som wor halluffdellen offuer all Togelundtz marck oc giiffue tiill kyrcken orlig 18 sk. tiill leyæ mett saa skeell, att ha[n]dtt skulle byge samme iordtt eydom etc. Item the andre twende lige saa lydendes etc., som the ytthermere wduiser. Datum Ottonie sexta feria post Petri et Pauli a-1540-a (2. Juli).¹⁾

F. 1 fol 127v.

Sandemendh aff Hillersløffherritt

fick stadfestelse paa ett dombreff, som Nis Ienssen mett flere godhe mendh epther k. mats. befallings [!] hagde wdgiuffuitt, lydendes att the hagde dømptt Per Swendssen oc

a-a) I margin.

1) Jfr. s. 798.

Iens Nielssen nederfellig fore thett wittne, the wantt paa Lauris Poelssens død, oc ey att kommæ sandemendh tiill skade wti noger maade etc., som samme dom ytthermere wduiser oc indeholder. Datum Hønborg die Iacobi apostoli (1540? 25. Juli).

F. 1 fol 127v.

Henrick Windh

fick stadfestelse offuer en landztings dom, som Mogens Munck mett flere hagde wdgiffuitth y aar, lydendes att alle sager, som Henrick Windh oc Iahan Bage emellom wor for thett reb, som gangen wor paa Lille Wellings march, skulle opstaa, saa lenge the godhe mendh kom paa samme march oc giordhe k. mts. befalling fullt, oc huor thett ey skede inden s. Mickels dag nest kommandes, tha skulle huer lodzeyger nyde all then dell, som 12 eyger haffuer thennom tilreptt, emeden eyger mendh wedh magtt er. Datum Melfar die Galli (1541 16. Okt.¹).²)

F. 1 fol 128r.

Chrestiern Mattzenn i Tarum

fick stadfestelse offuer etht pergmentz breff wdgiffuitt aff Nørreherritz ting, lydendes att sandemendtz hagde giort marckeskiell emellom Skiernom marck oc Tarum march. Datum Haffnie sancti Laurentii martiris dag (1537 10. Aug.).

F. 1 fol 128r.

Bynder oc lodzeygere i Mogenstrup

finge stadfestelse offuer etht papyrs breff, som her Styggi Krompen oc Malthii Laurissen mett flere hagde wdgiffuitt, lydendes att the hagde tildømt lodzeygere i Mogenstrup att nyde oc bruge Hackell march fore felitz march her epther som tilforn. Datum Haffnie quinta feria post Bartholomei (1537 30. Aug.).³)

¹) M.h.t. datering se s. 818.

²) Jfr. s. 750, s. 800 og s. 818.

³) Jfr. s. 755 og pergamentsbrev i Eskær godsarkiv af 1533 28. April (R.A.).

F. 1 fol 128r.

Erich Skram

fick stadfestelse paa et konning Waldemars breff wnder guds aar 1355 wti Ringkiøbing, lydendes at fru Margrete, Lage Nyes ephtherleffuerscke, hagde soldt oc skøtt her Palli Ienssen paa Per Eskissens wegne alt sitt gotze oc egendom wti Hasse-drop, Iensøø oc Tyckeskoff till ewerdelig eyge etc. Item offwer tuende tings witner, thet ene aff Iellingsøsell ting 1482, thet andet aff Wrastherritz [!] ting 1485, bode lydendes att Tyckeskoff haffwer weret Hastrop enmercke oc leygit till Hastrop wlast oc wkierdt wti 60 aar oc mere etc. Datum Ottonie sabbato post Seuerini episcopi (1537 27. Okt.).

F. 1 fol 128r.

Her Offue Lunge 1538

fick stadfestelse paa et pergmentz breff vtgiffuit till Hornsherritz ting 1526, lydendes at handt hagde indwardt mett laghefft syn høstrues frue Anne Henrichdatters gods oc egendom, som er først Aadden gaardt mett syn tilligelse oc andet mere etc. Datum Ottonie vigilia purificationis Mariæ (1538 1. Febr.).

F. 1 fol 128r.

Her Offue Lunge

fick ett stadfestelse paa ett andet pergments breff aff Hornsherritz ting 1526, lydendes at handt hagde giort laghefft paa noget gods i Hornherrit, som er i Bierby saagen oc andersteds etc. Datum Ottonie vigilia purificationis Marie (1538 1. Febr.).

F. 1 fol 128v.

Her Offue Lunge

fick stadfestelse paa et gammelt sandemendz breff aff Hornsherritz ting datum 1423, lydendes at the hagde suoret rett marcke sckell mellom Astrop sogne marck oc Kobersholtz marck etc. Datum Ottonie vigilia purificationis Marie (1538 1. Febr.).

F. 1 fol 128v.

Iørgenn Laurissenn tiill Owsenbierig

fick s[t]adfestelse paa etth pergmentz breff wdgiffuitt aff Hiidtzherritz ting wnder gudtz aar 1379, lydendes att fiire oc tiuge mendt hagde wittnett, att thennem wor witterliigt, att Tørbiørn Michelssens gaardtth brende en iulle natth, oc ther bleff hans eygendoms breffue paa hans iordegodtz indbrendtt, oc hagde siiden fangett ther bescreffuett aff menige herritzmendtt, att the hagde seedth oc hørdt samme hans adkoms breffue lest tiill tinge, oc wor wedtth theres fuldhe magtt, først paa en gaardt, handt selluff wti bodhe y Sallinge oc hans systre, mett en fuldt gaardtz eyge oc noget iordt, som bruges tiill samme gaardtz aff etth boells eyge y Elstrup, item paa en gaardtz eyghe y Eystrupe sogen mett trendhe skowffs deell oc en heedt ligendes mellom Helsell oc Skildtskouff oc en eng wnder Westerhesell, item paa etth boels eyge y Abildskouff, item paa en gaardtz eyge ligendes y Lysgaardtzherritt, item paa en gaardtz eyge ligendes y Wratzherritt, item paa en gaardt eyge ligendes y Eygestrup sogen etc., som samme breff ytthermere vduiser oc indeholler. Item etth papyrs breff, som her Prøbiørn hagde wdgiffuitt wti Wiborg vnder gudtz aar 1537, lydendes att handt hagde vndth forscreffne Iørgen Laurissen en gaardt eyghe wd aff faldt ligendes y Huidtz herritt oc tisligeste hagde vntth hannom, hues deell handtt haffuer wti Abildttskouff paa kronens wegne etc. Datum Sandager quarta feria post dominicam palmarum (1542 5. April?).

a-Her Iens Villatzønn y Randløff

fick gienbreff paa enn laad y enn gaardt, heder Tollundt liggendes y Hitzherrith, met mere gotz y samme herrit emod Iørgenn Lauritzønn. Datum Ottonie die circumcisionis domini-a (1544 1. Jan.).¹⁾

a-a) Tilføjet i margin og mellemrum til flg. brev.

¹⁾ Jfr. s. 663, 821 og R. 1 s. 232.

F. 1 fol 128v.

Erich Skramm

fick stadfestelse offuer ett pergmenttz breff wnder guds aar 1449, lydendes att Ies Gladt aff Hwaam hagde skyfftt iordegodtz mett Iens Morthenssen aff Korssøø, saa fornæ Ies Morthenssen skullæ haffue ett gaa[r]dtstedt ligendes y Skettzhallæ y Rindtzherritt mett thuo fge iordtt offuer all Skettzhallæ march mett all syn tilligelse, oc fornæ Ies Gladh skullæ igienhaffuæ ett gaardstett aff fornæ Ies Morthenssen ligendes y Troolstrup y fornæ herritt mett thuo fge iordt offuer all Troolstrup march mett syn tilligelse etc., som sammæ breff ytthermere wduiser oc indeholder. Datum Ottonie dominica post omnium sanctorum (1537. 4. Nov.²⁾).

F. 1 fol 129r.

Kort Gultsmets budt i Kolding

hagde breff aff Wiiborg landzting, som Iens Thomessen landzdommer oc Iens Scriffuer landztinghører ibid. hagde wtgiffuit 1537 sabbato post assumptionis Marie (18. Aug.), lydendes att Kort Guldsmet i Kolding hagde loglig fordelt Knut Nielsen i Stubdrup till Kolding byting oc siiden till Wiiborg landzting fore hoffuitgialdt oc faldzmaall, a-som er 100 march-a etc. Ther eptther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die Martini (1537 11. Nov.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. tertia feria post Catharinæ (1537 27. Nov.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die conceptionis Mariæ (1537 8. Dec.).

Kort Guldsmetz budh²)

fick strax breff. Datum Sandager secunda feria post Dorothee virginis (1538 11. Febr.).

a-a) I margin.

1) M. h. t. datering jfr. s. 730.

2) Udstreget i margin: non accepit has litteras.

F. 1 fol 129r.

Per Høig

fick stadfestelse offuer et kon. matts. egit beskiermelse breff, lydendes at hanss naade hagde giffuet Per Høg sin broder Tøger Høig sin fredt for Iacob Bartskers dødt, som handt ihieslo. Datum Wiiborg sabbato post trinitatis 1542 (10. Juni).

Disligeste fick

stadfestelse offuer et contrachs breff lydendes paa Skalse kircke, som gode mendt haffue hannem tildømt etc. Datum Wiborg sabbato post trinitatis 1542 (10. Juni).¹⁾

F. 1 fol 129v.

Tordtt Roedh

fick stadfestelse offuer ett gammeltt pergmentz breff²⁾, som Knudh He[n]riickssen aff Restrup, Axell Laussenn aff Klaxholm, Eriick Eriickssen aff Awenbergh mett flere hagde wdgiiffuitt wnder guds aar 1462, lydendes att Niels Eriickssen aff Brodskoff oc Chrestern Nickelssen hagde werett fore thennom wti rettæ om arff oc sckyfftæ etc., oc Chrestiern Nelssen hagde ett obiitt besegliig ther paa, huelckett breff, som the funde tiill att haffue ingen magtt, thii thet wor wdgiiffuitt Niels Eriickssen[s] børn wuidendes oc till brøst, oc tisligeste hagde the fundett Niels Eriickssen tiill att skulle indføre fore seg oc sine seersyskendh y Brodskoff mett neffn y kion sex wge dag ther ephther all then mettgaffue, som forne Erick Nielssen mett Ingwordt Eriickssen oc Talle Ericksdatter, oc siden ther aff tage huer, som rett haffuer etc., som samme breff ytthermere wduise oc indeholder. Tisligeste fiick handtt stadfestelse offuer ett andett pergmentz, som Eriick Nielssen af Brodskoff hagde wdgiiffuett wnder guds aar 1466³⁾, lydendes att handtt hagde beplichthet seg att frii oc frelse Niels Morthensen all hans godz, som handh oc hans b[r]oder wor tilfallenn tiill rett arff y Brouist sogenn fore thett pantt, som Eriick Nelssen aff Brouistskoff panthet sine kiere børn Ing-

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 328)

²⁾ Jfr. s. 753.

³⁾ Rettet fra: 1467, jfr. s. 734 note 1.

wor Eriickssen oc Talle Eriicksdatter, wndertaget Brodskoff mett all sin tilligelse, oc huor handh icke kundhe frii thennem samme godz y Brouist sogen fore fornæ pantt, tha wille handh igien fange hannom siith breff, som handtt hagde y pantt aff hannem lydendes paa then gaardtt, som Mattis Staffenssen iboer y Brouist sognen, fore wden alle pendinge etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholle. Datum Haffnie sabbato post dominicam iubilate 1541 (*14. Maj*).¹⁾

F. 1 fol 129v.

Iep Buck y Nagbøll

fick stadfestelse offuer twendhe papirs breffue aff Skanderup sogne steffne oc Anstherriitzting wdgifuitt, lydendes att nogle mendh hagde wittnett, att then otting iordtt, som Iep Buck haffuer aff Skanderup kyrcke, then haffuer hans for-elderne hagtt fore hannom oc giffuitt ther aff aarlig tiill leye aff samme otting iordtt 8 sk. tiill Skanderup kyrcke etc. Datum Reffsøø tertia feria post Francisci (*1543 9. Okt.?*).²⁾

F. 1 fol 130r.

Till Hingherrith.

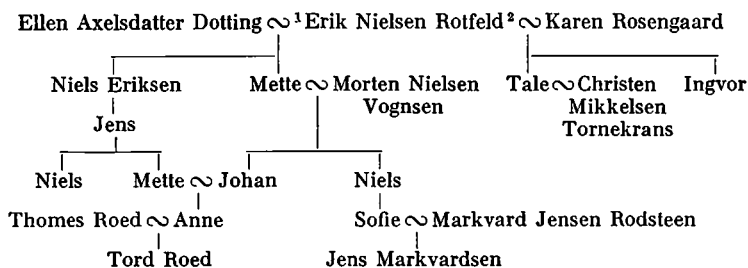
Niels Claussen oc hans metarffuinge

hagde k. mats. dom³⁾ wtgiffuit i Kiøbenhaffn 1537 sexta feria post Iacobi (*27. Juli*), lydendes att thennom wor til-

1) Jfr. R. 1 s. 76 (1541 4. Maj).

2) M. h. t. datering jfr. s. 746.

3) Se s. 248.

dømt fraa her Magnus Gøye Rindwm gaardt, Kiergaardt, en gaardt, som Oluff Knutssen ibode, os ett boell etc. Ther epher fick the

15 dages breff. Datum Ottonie die Catharinæ virginis (1537 25. Nov.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria post conceptionis Mariæ (1537 10. Dec.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Thomæ apostoli (1537 21. Dec.).

Her Magnus Gøyes budt

tog genbreff i thenne sag etc. Datum Ottonie quarta feria ante purificationis Mariæ (1538 30. Jan.).

Niels Claussen oc hans metarffuinge

tog sex wgers steffning i thenne sag etc. Datum Ottonie die Dorotheæ virginis (1538 6. Febr.).

Thenne sag bleff opsatt till sex wger epher, her Magens Gøye igienkommer wti riiget¹⁾, oc Niels Claussen oc hans metarffuinge tha at tage steffning paa nyy etc. Datum Ottonie secunda feria post letare (1538 1. April).

F. 1 fol 130r.

1543²⁾

Frue Bodell till Harritzkier

fick stadfestelse offwer twende pergments breffue, thet første aff Tøriildherritzting wnder guds aar 1484, lydendes att her Anders Friis hagde indwordt met laghefftt two gaarde i Fordrup met theres tilliggelse oc mere iordt etc. Item thet andett ett tingswitne aff samme herritt, lydendes paa samme gaarde wnder guds aar 1489 etc. Datum Ottonie quarta feria post iubilate²⁾ 1543³⁾ (18. April).

1) Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 191).

2) I stedet for udstreget: inuocauit.

3) Rettet fra: 1542.

F. 1 fol 130v.

Anders Iacobssenn till Støffringgaardt

hagde breff aff Wiiborg landzting, som Christern Sommer oc Iens Schriffuer hagde wtgiffuit 1537 sabbato post Thomæ apostoli (22. Dec.), lydendes at handt hagde ther loglig for-delt oc tisligeste till Støffringherritzting Mauris Hemmerboo oc Thomes Matssen bode fore hoffuitgialdt oc faldzmaall etc. Ther epher fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie vigilia circumcissionis domini (1537 31. Dec.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die Fabiani et Sebastiani 1538 (20. Jan.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. vigilia purificationis Mariæ 1538 (1. Febr.).

Anders Iacobssen

fick strax breff i thenne sag etc. Datum Ottonie secunda feria post assumptionis Marie (1538 19. Aug.).

F. 1 fol 131r.

Tiill Gyndinge herritt.

Kronnens thiennere af Fløye

hagde k. mts. dom¹⁾ datum Skanderborg 1537 dominica exaudi (13. Maj) lydendes paa en grøfftt, som mester Anders Gyldenstierne hagde ladett kaste egemmen theres enge aff Fløye, som Loduich Gyldenstierne oc hans mettarffuinge vor tildømppt att igenkaste oc giøre thet slet, som tilforne wor, oc igiengiffue oc fornøye thennom hues skade oc brøst, som the hagde faaetth paa theres høø oc enge etc. Ther epher finge the

sex wgers paamyndelse. Datum Ottonie die Prisce virginis (1538 18. Jan.).

¹⁾ Se s. 189, jfr. s. 712.

Henrick Randtzows budtt¹⁾

Item 15 dages breff. Datum Sandagger dominica misericordia domini 1538 (*5. Maj*).

Item 10 dages breff. Datum ibid. sexta feria post cantate (*1538 24. Maj*).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sabbato post dominicam exaudi (*1538 8. Juni*).

Lodwich Gyllenstiern

paa sine oc syne mettarffuinges wegne

tog gembreff modt these forscreffne lagdagsbreffue. Datum Sandager dominica exaudi (*1538 2. Juni*).

Henrich Randtzos budt ex parte²⁾ rusticorum

tog sex wgers steffning etc. Datum Ottonie vigilia penthecostes (*1538 8. Juni*).

Thenne sag bleff opsatt wti sex wger fraa sancti Iacobi apostoli dag at regne, oc Lodwig her forinden at wtlegge sit faldzmaall oc lade sckyde greffthen igien, oc hwor handt icke fordrages mett bynderne her forinden, tha at møde i retthe etc. Datum Ottonie sabbato post Iacobi apostoli, præsentibus Anders Emichssen, Claus Albretssen, Hartuig Thamssen, Magens Claussen, Michill Perssen, Hans Friis (*1538 27. Juli*).

Henrick Randtzows budt³⁾

fick nederfellings breff y thenne sag. Datum Sandagger vigilia natiuitatis Marie (*1538 7. Sept.*).

Henrick Randtzows budt

fick strax breff y thenne sag. Datum Sandagger vigilia natiuitatis Marie (*1538 7. Sept.*).

1) Overskriften synes indført i mellemrummet mellem 6 ugers- og 15 dagesbrevet.

2) Dombogens tekst: exe.

3) Herefter udstreget: fick strax breff y then sag. Datum Sandager vigilia natiuitatis Marie.

Henrick Randtzow

fick riide breff y thenne sag etc., riidemendt Michell Nielsenn tiill Kyæ, Hans Pouisk tiill Grendersløff, Niels Kieldtssen tiill Astrup, Iep Brun tiill Wyndum, Anders Nielsenn y Taarup oc Niels Wogensen y Gulddagger. Datum Sandagger quarta feria ante Mathei apostoli (1538 18. Sept.).

Henrick Randsow

tog sex wgers paamyndelse offuer riidæmendt. Datum Otonie secunda feria post festum pasce (1539 7. April).

F. 1 fol 131v.

Ienss Wistisen po sine
oc hanss metarffuinges wegne

finge stadfestelse offuer 2 pergmentzbreffue oc 3 papiirs breffue, thet første wnder gutz aar 1504, lydendes at Mette Perssdatter, Niels Scriffuers epherleffuerske i Wiiburig, hagde saaldt, skiødt oc affhendt fra seg oc sine arffuinge oc tiill Wisti Cristiensen i Siørup oc hanss arffuinge en gaardt i Wraage, som Michell Bertilsen nw iboer, met all sin rette tilligelse inthet ther aff wndertagit i noger maade, oc ther som samme gaardt eller noghen hanss tilligelse bleffue Wisti Cristensen eller hanss arffuinge affwundhen i noger retthergang, tha bepflichtet hun seg oc sine arffuinge at wederlegge hannem oc hanss arffuinge so godt en gaardt oc eygendom ighen indhen 6 vger oc holle thennem thet wdhen skade. Item thet andit et lagheffdz breff aff Fiendzherresting wnder gutz aar 1517, lydendes at 8 mendt hagde widnet, at Cristiern Wistisen hagde giordt sin log oc indwordt met lagheffdt samme gaardt i Wraage met hinds abøgges toph oc all hinds rette tilligelse oc eigendom etc. Item thet tredie vtgiffuit aff Fiendzherresting wnder gutz aar 1530, lydendes at 8 mendt hagde witnet, at the aldrig hagde hørdt Iesper Simonsen i Wiiburig eller oc noger paa hanss wegne, som hagde giffuit last eller kiere paa then gaardt i Wraage, eller handt kiende seg widt samme gaardt i nogher maade. Item thet fierde eth papiirs breff, som Moghens Munck, Ienss Scriffuer hagde wtgiffuit

wnder gutz aar 1530, lydendes at the hagde tildømt Cristiern Wistisen, Ienss Wistisen oc theres metarffuinge at nyde oc beholde samme gaardt i Wraage epther theres skiødebrefs oc lagheffdz breffs lydelse, so lenge the widt magt er etc. Item thet 5. en dom, som her Moghens Gøie, Eriick Banner met flere hagde wtgiffuit wnder gutz aar 1531, lydendes at the hagde dømt, at Cristiern Wistisen, Ienss Wistisen oc theres metarffuinge burde fornē gaardt at nyde oc beholde epther theres skiødebrefs lydelse, so lenge samme skiøde oc lagheffdt widt magt er, oc ther som fornē Iesper Simonsen kunne rygge samme skøde, tha er handt siden selff plictug at holle fornē Cristiern Wistisen, Ienss Wistisen oc theres metarffuinge wdhen skade, som hanss skiødebreff wtuiser, forthii hand er ene arffuing po sin hustrues wegne, oc handt ichi sagde seg aff arff oc gieldd epther loghen etc., som samme 5 breffue ythermere vtuiser oc indeholder. Datum Sandager quarta feria post natiuitatis Mariæ anno etc. 1541 (14. Sept.).¹⁾

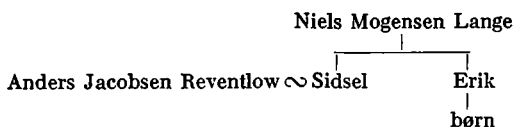
F. 1 fol 131v.

Frue Cecilie, Anders Iacopsens eptherleuersche,
til Søbo

fick stadfestelse offuer eth Moghens Mwncks papiirs dom aar 1539, lydendes at handt met flere hagde tildømt Erich Nielsens børn nogle gaarde a-met theres rette tilligelse-a oc en eng paa Norborg mose met andet gotz at haffue thet saa quith oc frii, som theres fader pandtsath biscop Iffuer thet. Datum Ottonie dominica proxima post Martini episcopi anno 1541 (13. Nov.).

a-a) I margin.

1) Jfr. s. 753.

F. 1 fol 132r.

1538

Iep Perssen, borger i Wiiborg,

hagde breff aff Viiborg landzting, som Iens Scriffuer landztinghører hagde wtgiffuit 1537 sabbato ante Thomæ apostoli (15. Dec.), lydendes att handt hagde ther loglig fordelt Wilatz Ienssen i Wdby oc tilforne till Wiborg byting fore hoffuitgialdt oc faldzmaall, som er en iacomdall oc sex march penninge, som handt haffwer wtloffuit fore hannom till Anders Skiell etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die purificationis Mariæ (1538 2. Febr.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria ante cathedræ Petri (1538 18. Febr.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sexta feria post Mathiæ apostoli (1538 1. Marts).

F. 1 fol 132r.

Oluff Andersen fick stadfestelse

offuer ett hygborne førstes konnig Frericks tilladelses breff¹⁾, lydendes att ha[n]s naade hagde vnt oc tillatt Las Ieger och hans høstru en kronens gaardt, dog att schulle aarlighen vdgiffue, hues ther pleyer aff att gange etc. Datum Ripis (1542?).

F. 1 fol 132r.

Cristiern Matsenn

fick stadfestelse offuer tuende dombreffue, thet første aff Vandfolckherres ting 1541, thet andit aff Viborg landzting, lydendes at hannem wor tildømt en gaardt i Borup, for handt hagde ther største parth i samme gaardt, dog at suare kronen ther fwlt aff etc., som samme breffue ythermere vtuiser etc. Datum Ripis sabbato cantate anno domini 1542 (6. Maj).

¹⁾ Jfr. Fr. I's Reg. s. 154 (1528 13. Jan.).

F. 1 fol 132r.

Her Eski Bilde

fick stadfestelse offuer en dom aff Wiiborg landzting, som Mogens Munck met flere hagde wtgiffuet, lydendes at han-nem wor tildømpet nogle enge widt Ro aae (?) epther hanss laugheffdz lydelse. Datum Viborg die corporis Christi 1542 (8. Juni).

Marinæ Bolesdatter

fick stadfestelse offuer et biscop Stygges breff mdxxx quarto, lydendes at handt hagde vnth oc tilladit, at Nis Nielsen i Hørstet, hinds hosbon, oc hun skulle beside then bispdommens gaardt i Hørstet, the nu iboer, begges theres liffs tidt for slig affgiffit, som ther nu pleger aff at gange, dog thennem at uere quith oc fri for egt oc anen etc. Datum Viborg quinta feria post trinitatis 1542 (8. Juni).

F. 1 fol 132v.

Iesper Randtzos budt till Skodborg

hagde breff aff Wiiborg landzting, som Christern Sommer oc Iens Schriffuer hagde wtgiffuitt 1537 sabbato post Thome (22. Dec.), lydendes att Per Stub paa Iesper Randzos wegne hagde till Moltherritzting 4 sambfeldt ting oc ett till Wiborg landzting loglig fordeltt Niels Ienssen i Bobøll fore hoffuit-gialdt oc faldzmaall fore thett brødt, som hannom gick toff offuer fore etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie sexta feria post Dorotheæ virginis (1538 8. Febr.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die Mathiæ apostoli (1538 24. Febr.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. quinta feria ante Gregorii papæ (1538 7. Marts).

F. 1 fol 132v.

Cristiern Iensen i Gamble sogen

fick stadfestelse offuer et pergmentz oc et papirs breff, thet første lydendes at Tue Tuesen witnet, at Nis Skamelsen

hagde soldt til Gamel kircki noget stycker iordt etc., och thet andit papirs breffuet, lydendes at Iuer Iuel hagde fest Cristiern og hans barn sex ørte landt, som hører til samme kirchi, oc giffue ther aarlig aff en ørte korn, oc saa lenge handt thet gjorde, skulle ey skyllen forhøges hannem eller hans barn for i noget maade. Datum Ripis sexta feria post misericordia domini anno etc. 1542 (28. April).

F. 1 fol 132v.

Hans Eskilsen i Gadbjerg

fick stadfestelse offuer et 24 mendz stockeneffn aff Tørrildherresting 1539, lydendes at the hagde witnet, først at then otting iordt, som ligger paa Gadbjergig marck, Hans Eskilsen iboer, then samme otting haffuer weret brugt til kronens gaardt i Gadbjergig vlast oc vkierdt etc., som samme stockeneffn ythermere vtuiser oc inneholder. Datum Ripis sexta feria post misericordia domini anno etc. 1542 (28. April).

F. 1 fol 132v.

Her Cristiern Iensen i Quang

fick stadfestelse offuer fem breffue, thet første et lagheffdz breff aff Westerherresting, lydendes at handt hagde induordt met lagheffdt først Quang prestegaardt met sin rette tilligelse met topt oc agger etc. Item thet andet et witne aff Nørherresting 1536, lydendes at 8 mendt hagde witnet, at her Hans oc her Michel the toge fuldt techt i gribs iordt liige wedt then beste gaardt i Quangby etc. Item thet tredie, oc et witne aff Westerherresting 1536, lydendes at otte mendt hagde witnet ephther 4 mends witne etc. Thet fierde et dombreff aff Westerherresting 1537, lydendes at Iens Barfodt hagde dømpet her Cristierns breffue wid magt, saa lenge noget komer met bedre beuisning eller wii oc wort raadt sagde ther emodt, oc thet femthe ett contrachtsbreff etc., som samme breffue ythermere vtuiser oc indholder. Datum Ripis sexta feria post misericordia domini anno etc. 1542 (28. April).

F. 1 fol 133r.

Iesper Randtzos budt till Skodborg

hagde breff aff Wiiborg landzting wtgiffuit samme dag, som thette paa thenne neste for^{ne} siide¹⁾ (22. Dec.), lydendes att Thomes Lundt i Gesthen hagde paa Iesper Randzos wegne till Anstherritz ting 4 sambfeldz ting oc ett till Wiiborg landzting loglig fordeltt Mattis Claussen i Høgrup bode fore hoffuitgialdt oc faldzmaall fore borig gerning till Skodborg hus oc anden tyngte aff en otting iordt, som handt haffwer paa Wirst marck etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie sexta feria post Dorotheæ virginis (1538 8. Febr.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die Mathie apostoli (1538 24. Febr.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. quinta feria ante Gregorii papæ (1538 7. Marts).

Mattis Claussen

tog genbreff i thenne sag etc. Datum Sandager tertia feria post Gertrudes (1538 19. Marts).

Iesper Randtzows bwdt

fick sex wgers steffning i thenne sag etc. Datum Sandager tertia feria post annunciationis Mariæ (1538 26. Marts).

F. 1 fol 133r.

Her Oluff Cristiensen til Møborig kirchi

fick stadfestelse off[uer] 2 papiirs breffue, thet første her Iuer a-hans stadfestelse breff-a, fuordwm biscop i Ribe, be-seglet oc vtgiffuet hagde 1511, lydendes at handt hagde vnth oc fest hannom en lycke met al hindes rette tilliggelse i Mes-sogen [!] ligendes, som er giffuen til for^{ne} kircki at holde win oc oplat aff, met saa skel, handt skal selff holde win oc

a-a) I margin.

1) Dvs. s. 741.

oplat. Thet andit 1 tings witne aff Skodborgherrit ting 1537, lydendes at otte mendt hagde witnet epther 4 mendz witne, at forne lycke met ager oc eng, forthe oc fellit, fiskeuandt til midtstrømme, er oc haffuer weret aff gamel tiidt til Meskircki [!], oc presten at holde win oc oplat ther aff, oc er thet ey aff kirckegaards eyge, oc ther aff er gangen gesteri aff arilds tiidt etc. Datum Ripis sexta feria post misericordia domini anno etc. 1542 (28. April).

F. 1 fol 133r.

Mattis Giordtsen til Soluich

fick stadfestelse offuer tuende tingswitner aff Nørherres-ting i Salling 1504, lydendes at 24 mendt hagde witnet, at thet haffuer weret markskiel mellom Grettrop marck oc Nørretysset marck oc Østerhenes marck fra fiorden at Borredige oc at Prestgraff, at Bolgraff oc saa at Megrefft at søen oc saa langt synder, som theres marck er i Nørretiset marck, siden noget kunde myndes etc. Datum Ripis sabbato iubilate anno etc. 1542 (29. April).

F. 1 fol 133v.

Pedher Krabbes budh, byfogdes i Aarhus,

hagde breff aff Melsomherritzting, lydendes att handt haffuer loglig ladett wdeske mett lagdags deelle aff Anne, Niels Clementzens eptherleffuerske, oc aff alle Niels Clementzens retthe arffuinge two gaarde y Hemmestrup, som Symen Ipsenn oc Seurenn Offuessenn iboer, en gaardt y Bering, som Seuren Sørup oc Niels Siømandt [iboer], oc Siørup gaardt y Bering sogenn, som Ies Iessenn iboer, thiill wederlag fore two aff hans gaarde y Haldherritt y Ørildt, som Las Chrestiernssenn oc Peder Tuessenn iboer, oc fore opbørsell och skadegieldt, som samme tings wittne ythermere wduiser oc indeholler etc. Ther epter fick handtt

15 dages breff. Datum Sandagger secunda feria ante cathedram Petri (1538 18. Febr.).

10 dages breff. Datum Sandager die Gregorii papæ (1538 12. *Marts*).

5 dages breff. Datum Sandager die Gertrudes virginis (1538 17. *Marts*).

Anne, Niels Clementsens,
oc Niels Clementsens arffuinges budt
fick genbreff i thenne sag etc. Datum Ottonie die ascensionis domini (1538 30. *Maj*).

Peder Krabbis budt
tog sex wgers steffning etc. Datum Ottonie secunda feria post assumptionis Mariæ (1538 19. *Aug.*).

Thenne sag bleff opsatt till første almyndelig herredag, oc Per Krabbe diidt at kalle forstanderen i Randers closther, som godtzit haffwer etc. Datum Ottonie die omnium sanctorum, præsentibus Anders Emmichssen, Iørgen Gyllenstern, Iørgen Perssen (1538 1. *Nov.*).

Item bleff thenne sag opsatt fraa samme herredag och till Horsnes at møde s. Olai dag etc. 1539 (29. *Juli*).

Item fraa Horsnes och indt fore rigens canceler setthe wghe dag ther epther, oc tha gick dom ther paa, att thenne deele bleff dømpet magtløs, oc closter at holde godtzet etc. Quere in alio registro.

F. 1 fol 134r

Magnus Muncks budt
hagde breff aff Wolstrup hiercketing, som Per Ienssen i Qwim, then dag tinghører ibid., met flere hagde wtgiffuitt 1537, lydendes at Per Lassen paa Magnus Muncks wegne hagde ther loglig fordelt Per Knutssen i Qwim fore en oxe, en gyllern¹) i guldt oc faldsmaall etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie quarta feria post Gregorii (1538 13. *Marts*).

¹) I margin (her ud for?): iboot; eller: iboer?

Item 10 dages breff. Datum ibid. quinta feria post annunciationis Mariæ (1538 28. *Marts*).

Item 5 dages breff. Datum ibid. dominica iudica (1538 7. *April*).

F. 1 fol 134r

Hans Pedersen i Stoustrup

fick stadfestelse offuer en lagheffdt, som Ies Pagh hagde giordt paa thend gaardts eyge, Hans Pedersen nu¹⁾ wtiboer, paa 2 otting iorde offuer ald Stoustrup marck oc sextan stycker iordt i Manny mands otthing oc paa 2 stycker paa Hordt eng oc paa sin botofft oc Harptofft oc paa en otthing iordt offuer ald Reslø marck oc en halff otthing iordt paa Husby marck oc en halff otting iordt paa Hannerop marck etc. Datum Ottonie sexta feria post Francissi 1543 (5. *Okt.*).

F. 1 fol 134r

Hans Pedersen i Stoustrup

fick stadfestelse offuer nogre andre breffue lydendes paa en tofft kallis Stødinges tofft liggendes paa Stoustrup marck, som Ies Pags arffuinge hagde kjøpt aff Nis Esbernsen i Høiby, oc paa en halff otthing iordt liggendes paa Husby marck, som hand hagde førre wti leyge aff sancte Iørgens hospital wti Kolling, oc nu ligger til hospitalet i Riibe etc. Datum Ottonie sexta feria post Francisci 1543 (5. *Okt.*)²⁾

F 1. fol 134v.

Erich Krommedigs budt

hagde breff aff Holmyndtzherrittz ting, som Niels Michelsen mett flere hagde wdgifuit vnder gudtz aar 1538, lydendes att Iørgenn Scriffuer paa Erich Krommedigs [!]³⁾ wegne hagde tree samfeltz ting eskiitt Magnus Muncks, her Wluff Pouisks eller nogenn andens, som y then sag haffuer i att siee, hues atkom breffue oc beuisning, som thii haffuer paa tuo gaarde

1) Udstreget?

2) Jfr. R. 1 s. 215.

3) Rettet fra: Kormedigs?

ligendes y Holmyndtzherritt y Birckum, som Mattis Thomesen oc Esbern Anderssenn wti boer etc., oc hagde tisligeste breff aff Wiborg landtzting etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Sandager die annunciationis Marie (1538 25. Marts).

Item 10 dages breff. Datum ibid. tertia feria post dominicam iudica (1538 9. April).

Item 5 dages breff. Datum ibid. vigilia pasce (1538 20. April).

Magnus Muncks oc her Wulff Powisks budt

tog genbreff emodt these forscreffne lagdags breffue emodt Erich Krommedige. Datum Sandager vigilia pasce (1538 20. April).

Erich Krumdigs budt

tog sex wgers steffning i thenne sag etc. Datum Ottonie dominica misericordia domini (1538 5. Maj).

Thenne sag bleff opsatt tiill første almyndeliig herredag att mødhæ paa begge siider, huor then holdes wti Danmarck wden al skodmoll etc. Datum Ottonie quarta feria post Ioannis baptiste anno domini 1538 (26. Juni).

a-Magnus Munck beplictet seg paa sine oc her Wulffs wegne att føre thii breffue tilstede paa the two gaarde i Bircum inden Wor Frue dag seymer, oc hues ickæ saa skede, tha skulle Erick Kromdig annamme samme 2 gaarde wden all forhalling, oc hans ret wforkrenkiitt.-a

Thennæ sag gick dom paa. Datum Ottonie sexta feria post natiuitatis Marie etc. Quere in alio registro (1538 13. Sept.).

Erick Kromdigs budh

fick strax breff i thenne sag. Datum Ottonie altera die exaltationis s. crucis (1538 15. Sept.).¹⁾

a-a) Indført før foregaaende notat, men med margintegn om flytning.

1) Herefter overstreget: Thenne sag gick dom paa, quere in all [!] alio registro.

Erick Kromdiges budh

fick ridebreff y thenne sag. Datum Ottonie sexta feria post Mauricii, ridemendtt Iørgenn Skoffgaardtt tiill Skoffgaardtt, Claus Albrettssen tiill Damsgaardtt, Eyler Hardenberg tiill Mattrup, Anders Hanssen tiill Selderup, Chrestiern Perssen i Eygum oc Per Tamssen y Handrup (1538 27. Sept.).

F. 1 fol 135r.

Her Iachim Lyckes budh

hagde breff aff Huornumherritz ting, som Per Seurensenn herritzfoget ibid. mett flere hagde wdgiffuitt vnder gudtz aar 1538 secunda feria ante Dorothee (4. Febr.), lydendes att Iacob Perssen y Boderup paa her Iachim Lyckes wegne hagde thre samfeldtz ting tagitt trende lagdag tiill Gabriell Gyldenstiern tiill Restrup fore 6 gaarde, skylder 7 oc tiwge ørte kornn mett andre bedhe, oc fore woldth oc welde, husfredh oc gaardtfredt, att Gabriell skulle weldelig taget her Iachim fraa modh hans egne opne beseglede breffue mett all theres tilhørring, item fore en øgaardtz marck, som kaldes Møldrup marck, skylder 1 ørte kornn, som wor her Iachim tilskyfftt y syskynth skyffte fore wederlag fore hans deell wti Swonholm aff her Esgi Bilde mett mere godtz, oc fore hues skade her Iachim oc hans mettarffwyngge haffue fangit ther wti etc., oc wor ther ingen, som wilde retthe eller setthe y thenn sag, oc Gabriell Gyldenstiernn hagde fangitt logliig adworsell etc. Ther epher fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie secunda feria post dominicam letare (1538 1. April).

Item 10 dages breff. Datum ibid. quarta feria post palmarum (1538 17. April).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sabbato ante quasimodogeniti (1538 27. April).

Her Iachim Lyckæ

fick strax breff y thenne sag. Datum Sandagger tertia feria post natiuitatis Marie (1538 10. Sept.).

Gabriel Gyllenstiern

fick genbreff i thenne sag etc. Datum Ottonie tertia feria post Michaelis (1538 1. Okt.).

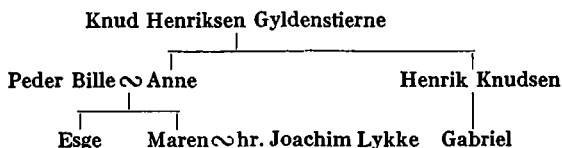
Her Ioachim Lycke

fick steffning i then sag. Datum Ottonie quarta feria post Michaelis (1538 2. Okt.).

Item thenne sag gick dom paa mellom her Iachim Lyckæ oc Gabriell Gyllenstiern y saa maade, att Gabriell skall nyde, bruge oc beholle the 6 gaarde mett theres tilligelse, oc her Iachim igien att annamme synæ pendinge. Datum Reffsøø secunda feria post Lucie (1538 21. Okt.).

Item om Møldrup marck vortt paa sagtt, att thet skall opstaa tiill førstæ almyndelig herredag oc thennom tha paa begge sider att møde oc her Iachim Lyckæ att føre thet skiffte breff i rettæ, som gangen er emellom Esgi Bildes moder oc her Henrick Knudsen, hindes broder, oc Per Ridemandt att steffnes i rettæ fore thii wittner, som handt saa wdgiffuet haffuer. Datum Reffsøø secunda feria post Lucie, præsentibus Anders Emichssen, Claus Albrettssen, Iørgen Perssen oc Moritz Emichssenn (1538 21. Okt.).

Thenne sag gick dom paa tiill thenne almyndelig herræ dag, lydendes att Gabriell Gyllenstiern oc hans arffuingæ bør att nydhæ oc behollæ Møldrup møllæ oc Møldrup marck mett sin tilligelse, emeden hans lagheff oc hans wittnesbyrdtt wedh magtt eræ, oc till thett kandtt skellige bewises mett skifftebreffue oc affkalttz breffue, att fornæ Moldrup marck wor fornæ her Essgi Bildes moder tildømppt, oc siden Esgi Bilde wti syskind skiiffte, som Esgi Biildes breff ther paa wduisser, oc

tha gaa ther om saa møgiitt, som rett er. Datum Ottonie dominica ante Botulphi (*1539 15. Juni*).

a-Quere in alio registro.-a

F. 1 fol 135v.

Lillæ Wellings lodzeygers budh

fick stadfestelse offuer ett dombreff aff Wiiborg landzting, som M. Munck mett flere hagde wdgiffuett 1540, lydendes att the hagde dømppt rebsmendh aff Holmyndsherritt wedh magtt, fore the hagde rebett Lille Wellings marck logligen, oc huer att nydhe sin otting ther, som thennom er tilrebtt, till saa lenge Mogens Hanssen kandh winde seg ther indh mett adkom etc., som samme breff ytthermere wduiser. Datum Ottonie die Egidii abbatis (*1541? 1. Sept.*).¹⁾

F. 1 fol 135v.

Iffuer Wiindh i Starup, Nis Iensen ibid.

paa theres egne oc flere aff Fredstet lodzegers wegne

fick stadfestelse offuer et dombreff aff Wiiburig landzting 1540, Mogens Munck met flere hagde wtgiffuit, lydendes at her Offues arffuinge wore tildømppt 4 otting iorde at nyde vti skoff, marck offuer al Fredstet marck oc tuende byggesteder ibid., dog the byggesteder at optages, som ere westhen Frestet dam i wongen, oc byggingen po the byggestet, som byggesteder haffuer weret aff arrild, oc thet eyer toff, som eyermentd haffuer giordt oc suoret for tofft oc bodtoffth aff wongen oc alle eyers agerioerdt, er giordt met wreth oc bør ingen magt at haffue, oc them at bøde saadan wreth toff eptther logen emodt kongen oc bonden, oc Iffuer Windh, Nis Iensen oc the andre eyer tiil Fredstet marck at nyde theres egendom her eptther som tilforne, saa lenge marcken kommer til reb oc rebes eptther logen etc., som samme dom ytthermere wtuiser etc. Nygaardt secunda feria post Francisce confesoris 1541 (*10. Okt.*).²⁾

a-a) I margin.

¹⁾ Jfr. s. 729, s. 800 og s. 818.

²⁾ Jfr. s. 685 og R. 1 s. 100.

F. 1 fol 135v.

Niels Shonning i Debyll

fick stadfestelse offuer tuende papirs breffue, thet første aff Westerherresting wnder gutz aar 1525, lydendes at 8 mend hagde witnet ephther 4 mends widne, at thennem witttherliigt er, at alle huse, som stander i Debyll, som er Debil hus, ther hagde ingen lod eller deel wti, andre end Palli Persen, hanss hustrw oc Anders Pouelsen, oc ythermere witnet, at then hostet, som liger østen for Debil, er Debyls rette gaardstet, oc huer tredie ager i Westermarc wden 2 ager er Debels rette gordz iord, oc then hostet, som ligger nest Linnewaad, er Debyls rette eyendom, oc noget stue iorderd ligendes paa Allersløff marck er Debels eygdom. Item thet andhet aff Waarde-syselting wnder gutz aar 1539, lydendes at 8 mendt hagde witnet ephther 2 mendz widne, at om 40 aars modt wochtet Tomes Nielsen Hans Niensens fee i Debyll, oc Las i Ortum wochtet hans faders fee met hannem, at ther wor ingen a-gryffth-a byggesteder¹⁾ eller hostet i Syndersig, før end Ebbe Tøusen bygde ther paa, wden kier oc moser, oc bygget hand mellom 2 tører klade i allemendz forthe, oc siden bleff thet forlagdt til tinge oc opdreffuen ephther logen, oc then tid samme tører klad oc bygge wor forland oc opdreffuet ephther loghen, tha satte hiurder ther yld wti oc brende thet wp etc. Datum Ottonie die Simonis et Iude apostolorum anno domini 1541 (28. Okt.).

F. 1 fol 136r.

Henrick Biørnsenn tiill Stenhaldt budth

hagde breffue aff Wiborg landtztung, som Magnus Munck mett flere hagde wdgifuiitt, lydendes att handt ther oc tilforne tiill Rogsøherritz ting hagde logliig ladett fordeelle Esbern Bang y Hollitzbiere, Chresten Seurensen y Holbeck, Rasmus Seurensen ibid., Niels Hagenssen y Hollitzbiere oc Seurin Loduichssen ibid. baade fore hoffuitzgialdt och faldtmaall etc. Ther ephther fick handt

a-a) I margin.

1) Herefter udstreget: gryst.

15 dages breff. Datum Ottonie quarta feria post dominicam letare (1538 3. April).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die parasceues (1538 19. April).

Item 5 dages breff. Datum ibid. tertia feria post quasi modo geniti (1538 30. April).

Chresten Seurensenn y Holbeck,
Rasmus Seurensenn ibid., Niels Hagensenn y Hollitzbierrig
oc Seuren Loduich[sen] ibid. theres budtt
tog genbreff y thenne sag modtt these forscreffne lagdags
breffue. Datum Sandager die Marci euangelistæ (1538 25.
April).

Esbernn Bangs budtt
tog genbreff y thenne sag modtt tese forscreffne lagdags
breffue. Datum Sandager die Marci euangelistæ (1538 25.
April).

Henrick Biørnsens budt
fick sex vgers steffning y thenne sag. Datum Ottonie die
Felicis martiris (1539 14. Jan¹⁾).

Thennæ sag bleff indsatt tiill 4 gode mendtt, forst Peder Ebbessenn oc Chrestoffer Nielssen paa Knudt Gyllenstiernes wegne oc her Offue Lungæ oc Erick Banner paa Henrick Biørnsens wegnæ, att thii skullæ fare paa samme eng, som Niels Hagensenn oc Seurenn Loduichssenn mett theres folck brugt hagde, oc skiille thennom att tiill myndæ eller rettæ, oc thii skullæ oc haffue fullt magtt att forhandle thennom emellom om alle sager, som thennom emellom er, oc ther mett skullæ thett were en euig klar afftallen sag mett fornæ bynder oc alle andre sager, som thennom emellom weritt haffuer tiill thennæ dag i alle maade. Datum Kolding quinta feria post Philippi et Iacobi (1539 8. Maj²).

1) Eller 1538 12. Okt.?

2) M.h.t. datering jfr. s. 722 o. a.

F. 1 fol 136v.

Peder Lassenn y Viiborg

fick stadfestelse offuer tuende pergmentz breff, thet første lydendes att Per Kieldssen havde skøtt oc aff hendtt fraa seg oc sine arffuinge oc till Rasmus Clementssen oc hans arffuinge Møldrup gaardtt oc mølle mett all theres tilligelse inthett wndertagettt etc. Item thet anditt breff, lydendes att Rasmus Clementzen havde oplatt Per Lassen samme Møldrup gaardtt oc mølle, oc ther till mett hues breffue handtt havde ther paa aff Per Kieldtssen etc., som samme breffue ytthermere wdtuise oc indeholle. a-Datum Ottonie etc.-a¹).

F. 1 fol 136v.

Iens Marquordssenn

fiick stadfestelse offuer etth gammelt pergmentz breff²), som Knudh Henrickssen aff Restrup, Axell Lausen aff Klagsholm, Eriick Eriickssen aff Auendsbjerg mett flere havde wdgifffuitt wnder guds aar 1462, lydendes att the havde fundett thet breff ey wedh magtt att were, som Eriick Nielssen havde giiffuitt siin søn Ingwordtt oc sin datther Talle, lydendes paa otte hundred march, som handh epher sin dødh havde satt thennom sin gaardtt Brottskoff i pantt, fore thy thett wor hans børn wuidendes, som handh havde mett then fornere hustrw etc., som samme breff ytthermere wduiser oc indeholler. Datum Haffnie quarta feria post dominicam misericordia domini 1541 (*4. Maj*).

F. 1 fol 136v.

Ienss Riiss i Bordsgaardh

paa sine oc Cristiern Vistisens arffuinges wegne fick stadfestelse offuer 2 pergmentz breffue oc 1 papiirs breff, thet første som konning Cristiern haffuer vtgifffuit

a-a) Maaske udstreget.

1) Udateret, men med samme skrift som flg. stadfæstelse.

2) Jfr. s. 733.

wnder gutz aar 1519¹⁾, lydendes at handt hagde vndt oc til-ladeth, at Cristiern Iensen i Smollerup oc hanss rette arffuinge skulle haffue oc nyde 2 kronens bygestet tiil euuig tiidt for theres rette bondegotz, thet ene wti Wraage sogen kaldes Amstrup, oc thet andhet i Høgild i Resensoghen i Fiendzherrit met al theres tilligelse, oc giffue kronen ther aff skath, som aff then beste bondegaardt i Fiendzherrit. Item thet andet Cristiern Iensen i Smollerup har vtgiffuet aar 1519, lydendes at handt hagde wpladit fra seg oc sine arffuinge oc til Iens Riis i Bordsgaardt oc Cristiern Wistisen i Siørup theres arffuinge alle the kiøb oc kiøbebreffue, som handt kiøpte aff wor nodige herre konning Cristiern lydendes po 2 øde bygestet, then ene ligendes i Wraage sogen, som kallis Amstrup, oc en anden i Høgild, Niels Clemyntsen kiøpte aff Cristiern Persen i Torp, oc Cristiern Iensen eller sine arffuinge kiendes seg inghen lod eller deel at haffue i forne bygsteder oc at frii Cristiern Wistisen, Iens Riis oc hans arffuinge samme tuende bygsteder. Thet tredie et konning Frederick dombreff 1526, lydendes at handt hagde dømpet Cristiern Iensen i Smollerup at indfrii Cristiern Vistisen, Iens Riis och theres arffuinge forne gaard ephther theres skødebreff lydelse. Datum Sandager quarta feria post natiuitatis Mariæ 1541 (14. Sept.).²⁾

F. 1 fol 137r.

1538

Item wor skickett fore oss her Prøbiorn Podebusk oc tog sex wgers paamyndelse secunda feria post dominicam iudica, lydendes som her ephther følger ephther almyndiig steffning paa sex vger oc etth aar, som wdgiffuen wor wti wor kere herre faders k. Fredericks tiidt vnder gudtz aar 1533, paa en gaardtt kaldes Synder Wing y Stadell sogenn, en gaardt heder Agersbeck, en byggt gaardtt i Øø, en ødhe gaardt ibid., item fortaa oc fellitt mellom Øø oc Buls aa mett andre eyger-

1) Jfr. Suhm Nye Saml. I s. 279 (1518 14. Marts).

2) Jfr. s. 738.

mendtt wti Øø, item fortaa oc fællitt y Synden Klynthe, item Nesom sogen, Glydstrup, Gadegaardt, Neyer Torderupe, Søterupe, Elbygaardt oc Raffnsberg oc then gardt, Iørgen wti boer, mett alle theres retthe tilligelse etc., effther som wor kere faders almyndig steffning ther om wduiser, oc ther emodt er ingen breffue tagne aff os etc. Thii biude wii endtt nw hoss alle, wti Danmarck ere, som seg endtt nw kender noget deell eller rettighet att haffue i forscreffne gaardhe oc godtz, antenn fore eygendom, pantt, loen eller gaffue, eller huadt maade thet helst were kandtt, att thii endt nw inden sex vger komme fore os mett hues beuisning, thii ther paa haffue, saa frampt att wii ey skulle giffue forscreffne her Prøbiørn eller hans arffuinge ther eptther wortt losse breff y sagen eptther hans forfylling, som tilbør etc. Sandagger secunda feria post dominicam iudica (1538 8. April).

a-Till Hingherit, Wolburgsherrit oc Wiiborg landzting.-a

Pedher Ebbessenn

tog genbreff modt thette forscreffne sex wgers paamyndelse.
Datum b-Arhus-b die Philipi et Iacobi (1538 1. Maj).

F. 1 fol 137v.

Niels Kieldssenn

fiick stadfestelse offuer twendhe pergmentz breffue, thet førstæ wnder guds aar 1538, som Mogens Munck mett flere godhe mendh hagde wdgifuit lydendes att [!] paa c-ett skell, som skull were giortt paa-c nogen iord oc eygendom mellom Astrup marck oc Mogenstrup marck, oc ey ther kundhe findes nogen skell att were giortt emellom Astrup marck oc Mogenstrup march, oc opkaste the alle the stene, som Niels lenssen sagde att were skelstene mellom fornæ marcke, tha fandesther en kast diige fran fiorden oc op y wester, som the paa baadhe siider vedh kiendes att were rettæ skeell ind tiill then sten, som stoedh offuer for dallen etc., oc forforde

a-a) Med anden skrift end foregaaende og flg. brev.

b-b) I stedet for udstreget: Randers.

c-c) Over linien.

the oc saa om twende stycker engi, som Nis Ienssen kiendes seg wedh y Astrup marck, tha kundhe thi icke forfare, att thet wor affmertt mett steen, stage eller griffitt, thii fandh thii thet att were tiill Astrup, wden Niels Ienssen kandh beuise seg ther indh mett adkomme ephther logen, thette skeell kunde the ey retthere grandske, endh thet er then retteste oc sandeste skeell mellom fornæ marck ephther iordzens leylighet etc. Item thett andett breff¹⁾ wnder guds aar 1539, lydendes att 24 ridermendzmindt ephther k. mats. befallings²⁾ wor forsamb- lede paa twendhe marckeskell mellom Astrup marck oc Mogenstrup march etc. oc ephther the beuisningh, som fore then- nem samme tidh i rette lagdes, oc ephther iordzens leylighet sagde the thennom ycke retthere att kundhe forfare, endh thett skell, som Mogens Mu[n]ck mett the første godhemendh giortt haffue, bør wedh magtt att were, saa lenge the kandh komme mett gamble sandemends breffue etc. Item k. maie- stats stadfestelse breff offuer samme breffue etc., som samme fornæ breffue ytthermere wduiser. Datum Ottonie quarta feria post quasi modo geniti (1541 27. April?).³⁾

F. 1 fol 137v. Peder Ebbesen oc Byrge Trolle

finge stadfestelse offuer tuende papiirs tingswitner, thet ene aff Ierloffherresting, thet andhet aff Anstherresting, lydendes paa eth marckeskiell emellom Torstet marck, Fitting marck oc Skøde marck etc. Datum Ottoniæ sexta feria post Mauricii anno etc. 1541 (23. Sept.).⁴⁾

F. 1 fol 138r. Anders Skiels budtt tiill Hegnitth

hagde breff aff Tørrildherrittzting, som Las Olssen hagde wdgifuit vnder gudtz aar 1538, oc aff Wiborg landzting, lydendes att handtt hagde logliige ladett fordeelle Hans Per- ssenn y Førstballi baade fore hoffuittgialdt oc faldtzaamall etc. Ther ephther fick handtt

¹⁾ Astrup godsarkiv. R. A. (1539 16. Juli).

²⁾ Jfr. Tegnelse (D. Mag. 3. r. VI s. 229 = 1539 22. Juni).

³⁾ Jfr. s. 344, 729 og H. 4 fol 39r.

⁴⁾ Jfr. Æ. A. Reg. V s. 372 (nr. 38 f).

15 dages breff. Datum Sandagger quarta feria post dominicam iudica (1538 10. April).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die Marci euangelistæ (1538 25. April).

Item 5 dages breff. Datum ibid. secunda feria post dominicam misericordia domini (1538 6. Maj).

Hans Perssen

tog genbreff i thenne sag etc. Datum Sandagger altera die Ioannis ante portam latinam (1538 7. Maj).

Anders Skels budt

tog sex wgers steffning i thenne sag. Datum Sandagger die Iacobi apostoli (1538 25. Juli).

F. 1 fol 138v.

Erich Krumdige

fick stadfestelse paa twenne breffue schreffne paa pergamentt, thet første lydendes att Metthe Hansdatter oc Claus Limbeck hagde soldt Erich Krumdig Nebbe hoffuitgaardt, Hølli oc Hølli mølle, Ranse etc. Item thett andett lydendes att the kendes thennom at haffue opbaaret penning oc fult werdt fore samme Nebbe oc syn tilliggelse oc haffue thet fore schyldt aff Erich Krumdig etc.

Item fick handt stadfestelse offuer two andre pergments breffue, thet første lydendes att Iffuer Skell hagde soldt Erich Krumdig all then rettighet, som handt oc hans systre hagde kendt thennom at haffue i Nebbe hoffuitgaardt, Nebbe mølle, enmercke, Ranse oc Hollindt mølle etc. Item thet andet lydendes att Iffuer Skell hagde soldt Erich Krumdig tree gaarde liggendes i Elleboherrit, the two i Welby sogn, then ene i Trelde, Per Matssen iboer, then anden i Gade, Seuerin Nielssen iboer, oc then tredie i Brestrupy, som Oluff Hanssen iboer etc. Datum Ottonie die corporis Christi (1538 20. Juni).

F. 1 fol 138v.

Niels Ienssen till Brotsckoff

fick stadfestelse paa ett papirsbreff, som Ion Magenssen selluff oc flere mett hannom beseglit hagde 1528¹⁾ wti Aalborg, lydendes att Ion Magenssen hagde bekendt Niels Ienssen till Brotschoff oc fultmyndig giort hannom till syn arffuinge oc ingen anden oc hannem at bethale, hues handt wor schyldig bortt ephther hans regenschabs lydelse etc. Datum Ottonie die visitationis Mariæ (1538 2. Juli).

F. 1 fol 138v.

Her Prøbiørn Podebusk

fick stadfestelse offuer etth pergmentz breff vnder gudtz aar 1485, lydendes att noger gode mendt hagde indfødrt her Prøbiørn wti en gaardt y Raastett sogen y Wldborgherrit, som kalles Gammell Raastett etc. Datum Ottonie vigilia Laurencii (1538 9. Aug.).

F. 1 fol 138v.

Her Offue Lungæ

fick stadfestelse offuer ett pergmentz breff wtgiffuitt till Molttherritz ting vnder gudtz aar mcdxcx [!], lydendes att Per Claussen y Holstett hagde paa Vicentius Iuerssens wegnæ giortt laghefftt først paa en gaardt i Gierndrup mett syn fulde gaardzeyæ offuer all Gerdrup skoff oc march inthet wndertagitt, item en gaardt y Tislundt mett all syn rettighett oc en eng kalles Kierskier, som 12 eygere hagde hannom tilrebt, Enggaardt i Stenrup, ett byggestett ibid. mett allæ theres retthæ tilligelse oc thesse ephtherscreffnæ engi Ingeborgs kier, Friis Krog, Essen Eyell Holtz døndt, Lybkekiere, oc 2 engi oster y Kiersend etc., som samme breff ytthermere wduiser. Datum Ottonie quinta feria post Mathei apostoli (1538 26. Sept.).

¹⁾ Vel 1526 19. Febr. (Niels Jensen Rotfelds Arkiv; R. A.).

F. 1 fol 139r.

Erich Bylliers budtt tiill Elffuitt

hagde breff aff Anstherritzting, som Iep Buck mett flære hagde beseglitt oc wdgiffuitt vnder gudtz aar 1538 quinta feria post dominicam palmarum (18. April), lydendes att Tomes Iensen paa Erich Bylliers wegne hagde logliig wdeskskitt [!] tree samfeldtz ting aff Fierup bymendt, som er Niels Ienssenn, Seuren Knudtssen, Anders Hanssen, Lauris Hanssen oc Peder Pouelssen, hues eng, som ty bruger wti hans retthe omstenthe skouff etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Sandager die Marci euangelistæ (1538 25. April).

Item 10 dages breff. Datum ibid. quinta feria post iubilate (1538 16. Maj).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sexta feria ante dominicam exaudi (1538 31. Maj).

**Nis Ienssen, Seuren Knudtzen, Anders Hanssen,
Lauris Hanssenn oc Peder Pouelsenn**

toge genbreff modt these forscreffne lagdags breffue. Datum Sandager tertia feria post cantate (1538 21. Maj).

Erich Bylliers budth tiill Elffuitt

tog sex wgers steffning y thenne sag. Datum Sandager quarta feria post cantate (1538 22. Maj).

Erich Bylliers budt

fick nederfellings breff offuer Feyrop mendt, fore thii icke møtt hæ, oc handtt forbiidhæ paa fierdhæ dag etc. Datum Ottonie dominica ante Canuti regis, præsentibus Iørgen Gyllenstern, prior till sancti Knudt oc Per Scriffuer (1538 7. Juli).

Erich Bylliers budtt

fick strax breff y samme sag etc. Datum Ottonie secunda feria ante Canuti (1538 8. Juli).

Erich Bylliers budt tiill Elffuit

fick riidebreff y thenne sag etc., riidemendt Iørgen Skouffgaardt tiill Skouffgaardt, Las Styggi y Lwunderskoff, Niels Clausenn i Noes, Morthen Anderssen y Dollerup, Seuren Iull y Wr oc Ies Chrestiernssenn y Kier. Datum Ottonie sabbato post Canuti regis (1538 13. Juli).

F. 1 fol 139v.

Otthe Claussen

hagde breff aff Bøllingherritz ting, som Pouell Iepssen fogit met flere hagde wtgiffuit 1537, lydendes att Christiern Fassy paa Claus Strangisens børns wegne hagde 3 sambfeldz ting wdesckit aff Eyler Brysckes børn hues adtkom oc bewising, som the haffue paa then gaardt i Hee, som Iens Perssen nw wti boer etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Flensborg tertia feria post iubilate (1538 14. Maj).

Item 10 dages breff. Datum Ottonie die ascensionis domini (1538 30. Maj).

Item 5 dages breff. Datum Ottonie secunda feria penthecostes (1538 10. Juni).

Mesther Anthonis Bryscke

tog genbreff i thenne sag etc. Datum Ottonie vigilia penthecostes (1538 8. Juni).

Otthe Claussen paa sine oc sine mettarffuinges

tog sex wgers steffning y thenn sag. Datum Suenborg sabbato post pentecostes (1538 15. Juni).

Thenne sag bleff opsatt, till Anthonis Bryscke kommer aff Norge igien oc wti riigit, eptherthi handt er wti riigens forfaldt, oc Otthe Claussen tha at tage steffning paa thet ny, oc tha gaa ther om suo megit, som rett er etc. Datum Ottonie tertia feria post asumptionis Marie præsentibus Niels Steen, Retløff Nielssen (1538 20. Aug.).

Otthæ Claussenn

paa sinæ oc sinæ mettarffuinges wegnæ
tog sex wgers stæffningh y thenne sag paa thet nyy. Datum
Sandagger vigilia Andree apostoli (1538 29. Nov.).

Mester Anthonius

møttæ mandagenn, som wor tiugenn dag iullæ oc bødt seg
y rettæ i fiire dagæ emodt Otthæ Claussenn, oc handt ey kom
eller noger paa hans wegne etc. Datum Ottonie quarta feria
post octauis epiphanie (1539 15. Jan.).

Thenne sag bleff opsatt tiill førstæ almyndeliig herræ dag,
som hollendes worther y Kiøbenhavn, oc thennem tha paa
begge syder møde mett theres beuisning, oc tha endelig gaa
ther om saa møget, som rett er. Datum Sandager secunda
feria post conuersionis sancti Pauli (1539 27. Jan.).

Thenne sag bleff opsatt tiill almyndelig herredag, quere in
alio registro.

Thenne sag bleff op satt quinta [feria] post Luce Haffnie,
oc tiill Anthonius Bryske komer y landitt, oc Otthe Claussen
tha att tage sex wgers steffning paa thet nyy aff rigens
cansler, oc ther gaa om saa megett, som rett er (1539 23.
Okt.).

F. 1 fol 140r.

Her Iachim Lyckes budt

hagde twendhe tings wittner aff Støffringherritz, som lens
Skinder mett flere hagde wdgiffuitt 1538 anden dag paske
(22. April), lydendes att handtt hagde logliig wdeskitt tree
tings samfelde ho [!] kost, theting, opborsell oc faldtzaamll
fore Leye eng, som hannom er tildømppt etc. Item thet an-
ditt, lydendes for hues ytthermere tilltall, som handtt haffuer
tiill hannom, som samme breff ytthermere wduiser etc. Ther
epther fick handtt

15 dages breff. Datum Randers tertia feria post quasi modo geniti (1538 30. April).

Item 10 dages breff. Datum ibid. tertia feria post cantate (1538 21. Maj).

Item 5 dages breff. Datum ibid. quarta feria post exaudi (1538 5. Juni).

Anders Iacobssens budt

tog genbreff i thenne sag etc. Datum Sandagger sexta feria ante iubilate (1538 10. Maj).

Her Ioachim Lyckes budt

fick sex wgers steffning i thenne sag etc. Datum Ottonie die corporis Christi (1538 20. Juni).

Thenne sag om kosth oc thering etc. bleff paa sagtt, att Per Ebbessen schall haffue fuldt magt at tiltage 4 gode mendt, two paa huer siide, som wwildig oc wpartiske ere, oc kalle thennom fore seg inden sex wgher, oc hues Anders Iacobssen icke tha fultgiør her Iachim ephther theres tycke, tha at indkomme igien paa rettherting i dag sex wgher etc. Datum Ottonie secunda feria post assumptionis Marie, præsentibus Anders Emichssen, Marquardt Teygmandt, Niels Andersen (1538 19. Aug.).

Paa thenne sag wor paasagt, att Anders Iacobssen schall wtlegge her Iachim Lycke hues kost oc thering, som her Iachim skelig bewiise kandt, att Anders Iacobssen haffwer hannem giort oc paaførdt, siden her Iachim fick dom ther paa, inden sex wger till hans herritsting, oc hwor Anders Iacobssen icke her forinden wtlegger hannom samme kosth oc thering, tha schulle the paa begge siider igien komme i dag sex wger etc. Datum Ottonie, præsentibus Per Ebbessen, Anders Emichssen, Niels Bildt, Iahan Brockenhus, Marquardt Teygmandt, her Iacob Knutssen, secunda feria post Michaelis (1538 30. Sept.).¹⁾

¹⁾ Jfr. s. 658—61.

F. 1 fol 140v.

Christiern Perssen, byfogit i Kolding,
hagde breff aff Kolding byting¹⁾ och Wiiborg landzting,
lydendes att handt ther hagde loglig fordelt Anders Erich-
ssen i Bering i Melswmherritt bode fore hofffuitgialdt oc
faldzmaall etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie tertia feria post vocem
iucunditatis (1538 28. Maj).

Item 10 dages breff. Datum ibid. quarta feria post penthe-
costes (1538 12. Juni).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sabbato post corporis Christi
(1538 22. Juni).

Anders Erichsens budt y Biering
tog genbreff y thenne sag etc. Datum Ottonie die Magarete
virginis (1538 20. Juli).

Christiern Perssen

tog sex wgers steffning i thenne sag etc. Datum Ottonie do-
minica post exaltationis s. crucis (1538 15. Sept.).

F. 1 fol 140v.

Mattis Bertilsen i Wetle

fick stadfestelse offuer tuende percmetsbreff oc 4 papirs
breffue lydendes paa thend gaardt i Wetle, handt selluff wti
boer, som hand hagde kiøpt aff Mattis Tyrsen i Hockballe
oc aff Ies Smedt, met et forligelse breff, som Clemmit Ien-
sen oc Gødi Iensen wor giort emellom, om en søstherdeel i
samme gaar etc. Datum Ottonie secunda feria post Vrbani
1543 (28. Maj).

F. 1 fol 140v.

Iens Iude, Iesper Findsen, Chresten Pedersen i Wetle

finge stadfestelse offuer 7 pærchmetsbreffue oc elluff pa-
pyrsbreff, som wor skøder oc eygendomsbreffue paa thend

¹⁾ I stedet for udstreget: Melsumherritz ting.

gaardt, Clemmindt Iensen wti bode, wti Wetle met noger homble gaarde oc meer eygendom etc. Datum Ottonie altera die Bartolomei 1543 (25. Aug.).

F. 1 fol 141r.

Nis Iennssenn y Feyrup

hagde tings wittne aff Anstherritz ting, som Iep Buck mett flere hagde besegliit oc wdgifffiffuitt [!] vnder gudtz aar 1538 quinta feria post dominicam misericordia domini (9. Maj), lydendes att Nis Iennssenn hagde weritt thiill Anstheritzting oc logliig wdeskitt 3 sambfeldtz ting aff Knudt Anderssens y Ferup the stycker iordt, som handt bruger y hans halluff otting iordtt y forn^e Ferup marck, oc fyllest fore then affgrødhe, som handth haffuer brugt aff forn^e iordtt etc. Ther ephther fick handtth

15 dages breff. Datum Sandagger tertia feria post dominicam cantate (1538 21. Maj).

Item 10 dages breff. Datum Sandager tertia feria post pentecostes (1538 11. Juni).

Item 5 dages breff. Datum Sandagger tertia feria ante Petri et Pauli (1538 25. Juni).

Knudt Andersens budt

tog genbreff i thenne sag etc. Datum Ottonie vigilia corporis Christi (1538 19. Juni).¹⁾

F. 1 fol 141r.

Hans Wistisen oc hans metarffuinge

finge stadfestelse offuer tuende pærchments breffue oc tuende papiirs breffue, thet ene et lagheffdt paa Synderkollemorthen met sin tilliggelse oc Lille Hiulbøl oc Store Hiulbøl for frii enmercke oc Gildbierre oc Smedtbierre oc en fuldt laadt oc diel i Westerriis paa Nørrekollemorthens marck etc. Item the andre wore siuns breffue oc tingswittner paa marckeskiel, som ther paa giort wor etc. Datum Ottonie die Dionisii 1543 (9. Okt.).

¹⁾ Jfr. s. 73.

F. 1 fol 141v.

Till Hanherrit.

Niels Anderssenn till Lundby

hagde k. mats. dombreff¹⁾) wtgiffuit wti Helsingør 1537, lydendes att her Prebiørn Podebusck paa syn høstrues frue Anne Maurisdatters wegne wor tildømp^t at wtlegge oc fultgiøre Niels Anderssen oc hans syskindt oc metarffuinge otthe pundt korn wti Hørstedt oc andersteds ther hos mett theres bede oc ther till met fiire hundred march ept^her frue Annes oc her Prebiørns egne beplictelse breffuis lydelse etc. Ther ept^her fick handt

sex wgers paamyndelse etc. Datum Ottonie die corporis Christi (1538 20. Juni).

Niels Anderssenn

tog 15 dages breff ept^her thette forscreffne sex wgers paa-myndelsæ. Datum Ottonie tertia feria post Laurentii (1538 13. Aug.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. quinta feria post Bartholomei (1538 29. Aug.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. secunda feria post natiuitatis Marie (1538 9. Sept.).

Niels Anderssen fick

strax breff i thenne sag etc. Datum Ottonie quarta feria post Michaelis (1538 2. Okt.).

Niels Anderssen

fick rydebreff y thenne sag, riidemendt Mogens Kooss tiill Ørndrup, Mus y Wllerup gaardtt, Morthen Grøn i Arnhoett, Niels Laurissen y Tanderup, Marqwordt Erichssen y Fastergaardt oc Oluff Glob. Datum Ottonie tertia feria post 11000 virginum (1538 22. Okt.).

¹⁾ Se s. 302 (10. Okt.).

Niels Anderssen

tog sex wgers paamyndelse offuer ridemendh. Datum Sandager secunda feria post Olaui regis (1539 4. Aug.).

F. 1 fol 141v.

Her Per Iensen,

forstander i hossbetallit i Aalborg,

fick stadfestelse offuer itt papiirs breff, lydendes at Albrethth Skiell hagde kendt seg at haffue enn Helligestiige gordt i Olborg at skulle beholde sin liffs tiidt oc redeligen giffue orligen then schyldt oc landgilde, som ther haffuer affgangen aff arildts tiidt, som er 4 pd. byg, oc ther som so icke schede, tha schulle fornæ gordt komme tiill Helligestus igien etc. Datum Viborig tercia feria post Barnabi apostoli (1542 13. Juni¹).

F. 1 fol 142r.

Till Ripæ.

Mester Iacob Nielssenn wti Riipæ

tog sex wgers steffning offuer mester Iuer Keldtssen, domprouist ther samme stetz, oc hagde k. mats. dom wtgiffuit y Rypæ wnder gudtz aar 1538, lydendes att mester Iuer wor tildømt att føre sin beuisning tilstede, som handt haffuer paa thet prouesterii i Bergen, inden sex wger oc eth aar oc fore kost, thering oc opbørsell etc. Datum Sandager quinta feria post cantate (1538 23. Maj).

Thenne sag bleff opsatt Ottonie vigilia Laurencii martiris till i dag sex wgher, eptherthi mesther Iuer er wti riigens forfaldt, som Symen Grøn paa hans wegne bewiiseligt giorde, oc thennom paa begge siider tha at komme i retthe wden all ythermere skodzmaall etc. Datum Ottonie vigilia Laurencii (1538 9. Aug.).

Thenne sag bleff igien opsatt till første almyndelig herredag, om the her forinden icke fordrages kunde, oc woldgaffue

¹) M. h. t. datering jfr., at kongen var i Viborg til og med 12. Juni 1542; desuden svarer skriften til andre breve fra 1542.

the thenne sag paa 4 theres fellitz wenner, oc hwor the icke her emellom fordrages kunde, tha schulle the møde till første almyndelig herredag etc. Datum Ottonie sexta feria post exaltationis s. crucis, præsentibus Iahan Friis, Erich Krumdig, Per Ebbessen oc Mauris Emichssen (1538 20. Sept.).

F. 1 fol 142v.

Chrestenn Sommer till Genderup

fick stadfestelse paa etth pergmentz breff wdgifuit till Synderliungherritzting vnder gudtz aar 1437 tisdagen nest fore Wor frue dag asencionis (13. Aug.), lydendes att 8 mendt hagde vittnett, att Per Lille paa Kanes wegne hagde mett seg inden forne ting sex wuuldige dannemendt tiill syunsmendt, oc the wittnett, att thii hagde weritt att allæ the aalegaarde, som bygt ere østen fraa Fludtbroo indt wti Guthen (?) oc saa vesten fraa Fludtbroo oc op tiill allfwyn oc saa fram op tiill Skermx (?), att allæ the allegaardhæ ere alle wskellig bygde oc skadelig, saa att alle mendt, ther hoess boo wed samme aa, haffue fanget stor skadhæ y thet, att thii flyder theres enge op tiill begge landhe, oc bør samme aalegaarde ey vidt magt bliffue etc. som samme breff ytthermere wduiser oc indeholder. Datum Ottonie sabbato ante Canuti regis (1538 6. Juli?).

F. 1 fol 142v.

Her Seuren Laurissenn

fick stadfestelse paa etth pergmentz breff, som Pouell Stygssenn mett flære hagde wdgifuit 1532 then mandag nest ephther sancti Hans baptiste dag (1. Juli), lydendes att thæ hagde indførtt her Seurenn Laurissenn wti 2 gaarde ligendes y Gislumherritt y Huoell, then enæ Poell Smed iboer, then anden Kyrstin Tords ibor, ephther konning Fredericks breffs lydelsæ etc., som sammæ breff ytthermere wduiser. Datum Sandagger quinta feria ante natiuitatis Marie (1538 5. Sept.?)¹⁾

¹⁾ Jfr. s. 780.

F. 1 fol 142v.

Anders Ienssens budt y Ølloo

fick stadfestelse paa fiire pergmentz breffue oc ett papyrsbreff, thet førstæ wdgifuet aff Skadtzherrittz ting vnder gudtz aar 1480¹⁾, lydendes att Hans Anderssens y Ølo hagde aldrig skiøtt nogen mandt aff hans retthæ deell y Ølo vden biscop Peder y Riipæ etc. Thet andet vdgiffuit vnder sammæ datum, lydendes att biscop Peder hagde opladt Ies Perssens y Ølo al then eygendom, som handt kiøbtæ aff Hans Anderssens y Ølo ligendes etc. Item thet tredie wdgifuet aff fornæ ting 1531, lydendes att Chresten Kremer y Riipæ hagde giort Anders Ienssens y Ølo fuldt skøde paa all then dell, som handtth oc hans hustru Kyrstinæ hagde y Ølo mett retthæ, baade huss oc iordt, ager, eng, inthet vndertaget, och fornæ Kyrstine hagde giffuit sin ia oc samtycke ther tiill etc. Thet fierde aff fornæ ting 1537, lydendes att Nis Morthenssen y Aageluich oc Hans Morthenssen y Gesing hagde giort Anders Ienssens y Ølo en fuldt skiøde paa en syster dell y then gaardt, som Anders Ienssens y Ølo yboer etc. Thet femptæ ett papyrsdom 1537, lydendes att thessæ fornæ pergmentz breffue oc eth gammelt pergmentz breff hagde veritt y retthæ paa fornæ Skatzherrittz tiing lydendes om en contract, som giortt wor mellom Ies Persøn oc Anders Perssen paa then enæ oc Metthæ Osters, Oster Anderssens epherleffuerskæ, hindes børn oc hindes suoger paa then anden sidhe om theres rettighet y the husæ y Ølo etc., som samme breffue ythermere wduiser. Datum Ottonie sexta feria post natiuitatis Marie (1538 13. Sept.?).

F. 1 fol 143r.

Hans Hanssen y Terp

fick stadfestelse offuer etht papiirs breff wdgifuit tiill Worde byting vnder gudtz aar 1538, lydendes att 8 mendt hagde wittnett, atti saae oc hørde paa fornæ Worde byting, att 3 dannemendt oc en danneswendt wittnett fore thennem inden 4 stockæ mett opracktæ fingre, atti nerverendes hoss

¹⁾ Vist rettet fra 1482.

waare wti Oluff Nelssens huss, saae oc hørde, att Kyrstin Eskyldtz y Waarde tilstodt, att hun solde fornē Hans Hanssen wti Iens Scriffuers hus y Wiiborg en fuldt systerdeell wti then gaardt oc godtz y Terp, som hindhæ kundæ tilfalle epther hindes oldemoder etc., som sammæ breff ythermere wduiser oc indeholder. Datum Ottonie die exaltationis sancte crucis (1538? 14. Sept.).

F. 1 fol 143r.

Her Peder Ienssens budt

fick stadfestelse offuer ett pergmetz breff, som Per Seurenssenn, herritzfoget tiill Huornumherritt, mett flære hagde wdgiffuitt aar 1537, lydendes att her Peder Ienssenn, forstander tiill Helliggesthus i Aalleborg, hagde ther weriitt tree samfeltzting oc flære oc giffuitt last oc kere paa, att Peder Wogenssenn oc Iens Seurenssen wti Kyrcketorp haffue nys wlofflig byggett en aalegaardt nedenn tiill Kyrcketorps broo emodt all log oc rett, closter oc thii fattige siuge mendiskæ tiill stoer skadhæ oc brøst etc., som samme breff ythermere wduiser oc indeholder. Datum Ottonie die exaltationis sancte crucis (1538? 14. Sept.).

F. 1 fol 143r.

Hans Bwll y Skerup

fick stadfestelse offuer ett papyrs dom aff Wiborg landtzting, som Magens Munck mett flære hagde wdgiffuitt aar 1538, lydendes att Hans Bull hagde ther weritt inden tingæ oc tiidh steffnitt tolluff mendt, som wonde paa hannom mett the andre tolluff mendt, som hagde wondet paa hannom, wortt sagt magtheløsæ aff konlig mats., oc en aff fornē tolluff mendt møttæ oc sagde, att the tolluff førstæ mendt hagde tiingett oc mett hannom oc skullæ haffue tagit the systæ tolluff indt mett thennem i samme forligelse, huilckett handt ey anderledes beuisæ kundhæ; tha beclaget fornē Hans Bull seg, att handt slap fiorthen sindes tiugæ march, som konlig mts. hagde hannom tildømppt fore sadan theres wrettferdigæ wittnæ, tha sagde thi saa paa fore retthæ, att eptherthii thet første wittne

er sag[t] magtløst oc haffuer bøtt emodt hannom, oc the sistæ ther wdoffuer wonde the førstes wittnæ att were rett, tha haffuer thii wondet wrett oc bør ther fore nederfelldigæ att were oc bød hæ ther for emodt kongen oc bunden. Datum Ottonie die exaltationis sancte crucis (1538? 14. Sept.).¹⁾

F. 1 fol 143r.

Bertiill Terckilssenn paa syn

oc syn broders wegnæ Swendt Terckilssenn

fick stadfestelse offuer thuende breffuæ, thett enæ wd-giffuitt tiill Skadzherritz ting oc thet andet tiill Waardsyselling, lydendes paa nogræ engi ligendes paa Aldrup marck, som haffuer weritt brugt tiill then gaardt y Bryxbyll, som liger tiill sanctæ Anne alther wti Riiper domkyrckæ etc. Datum Ottonie die exaltationis sancte crucis (1538? 14. Sept.).

F. 1 fol 143v.

Christiern Perssenn i Kolding

hagde breff aff Kolding byting, som Niels Andersen, then dag tinghøring, met flere hagde wtgiffuitt 1538²⁾ quarta feria post cantate (22. Maj), lydendes att handt hagde loglig fordeltt Hartug Maler, borger i Kolling, bode fore hoffuitgialdt och faldzmaall etc. Thisligeste breff aff Wiiborg landtztung, att handt ther fordelt wor etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die Canuti regis et martiris (1538 10. Juli).

Item 10 dages breff. Datum ibid. altera die Iacobi apostoli (1538 26. Juli).

Item 5 dages breff. Datum ibid. tertia feria ante Laurencii martiris (1538 6. Aug.).

Christinæ Hartugs paa syn hosbondes wegne

tog genbreff y thenne sag. Datum Sandagger quinta feria ante Laurencii martiris (1538 8. Aug.).

¹⁾ Jfr. s. 481.

²⁾ Rettet til 1537? (2. Maj).

Christiern Perssen

tog sex wgers steffning i thenne sag etc. Datum Ottonie dominica post exaltationis s. crucis (1538 15. Sept.).

Thenne sag bleff forligt till myndelighet, att Hartug Maler schall flytthe aff then gaardt, handt wti boer, nw paascke nest kommandes, oc ther mett were en klar affthalen sag, men will Hartwg Maler thet icke sambytcke, thet hans høstrw her nw giort haffwer, tha schall Christern Perssens rett were hannem wforeckrenckit etc. Datum Ottonie die omnium sanctorum, præsentibus Anders Emichssen, Iørgen Gyllenstern, Iørgen Perssen 1538 (1. Nov.).

Ch[r]estiernn Perssenn

fick strax breff i thenne sag. Datum Kolding secunda feria post dominicam vocem iocunditatis (1539 12. Maj).

Chrestiernn Perssenn

fick rømnings breff i thenne sag. Datum Kolding secunda feria post dominicam exaudi (1539 19. Maj).¹⁾

F. 1 fol 144r.

Frue Else aff Løgetuedt

hagde breff aff Nymherritzting etc. oc thisligeste aff Wiiborg landzting, som Iens Schriffuer tinghøring hagde wtgiffuitt wnder guds aar 1538, lydendes att hun hagde ther loglig ladet fordeele Paascke Christiernssen i Woyens bode fore hoffuit-gialdt oc faldzmaall etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie secunda feria post Canuti regis (1538 15. Juli).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die Petri ad vincula (1538 1. Aug.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. secunda feria post Laurentii martiris (1538 12. Aug.).

¹⁾ Jfr. s. 486.

F. 1 fol 144r.

Peder Iepsen i Synderbieriglundt
paa sine oc the andre lodseygers wegne

fick stadfestelse offuer 5 papyrs breffue lydendes paa thet marckeskæl emellom Lundsmarck oc Lindwedt marck oc Ørom marck, som sandmendt i Nøruongsherrit i thette aar giort hagde etc. Datum Ottonie vigilia Mathei apostoli 1543 (20. Sept.).

F. 1 fol 144v.

Frue Christinæ Karll Bryskes eptherleffuerske

hagde breff aff Tørrildtherritzting, som Knudt Olssen mett flære hagde wdgiffuit wnder gudtz aar 1538 løffuerdagen nest epther sancti Ketilli dag (13. Juli), lydendes atth frue Kyrstine Karlls ther hagde weritt 3 samfeldtz ting oc wdeskitt Kielkier, Kielkers godtz, Wingstedt møllæ, Rodtskier mett syn tilligelse aff her Magens Gøye paa hinds børns wegne. Thiisligeste hans breffue oc beuising, handt ther paa haffuer, item saa møyget godtz, som fornæ her Mogens fick fraa Eyler Bryske, som till Kielkier ligger, oc en systerdell paa fornæ hinds børns wegne wti 2 gaardhæ y Wre, som fornæ her Mogens fick fraa Suorthe brødre closter y Wedell, oc wor handt logliig tingkallitt her tiill. Ther epther fiick hun

15 dages breff. Datum Sandager sexta feria ante Iacobi apostoli (1538 19. Juli).

Item 10 dages breff. Datum ibid. quinta feria ante Laurentii martiris (1538 8. Aug.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. quinta feria ante Bartholomei apostoli (1538 22. Aug.).

Her Magnus Gøyes budt

tog genbreff y thenne sag. Datum Sandagger quarta feria ante Laurentii martiris (1538 7. Aug.).

Frue Christine Karll Bryskes

tog sex wgers steffning i thenne sag etc. Datum Ottonie secunda feria post assumptionis Mariæ (1538 19. Aug.).

Thenne sag bleff opsatt till første almyndelig herredag, tha at møde wden all ythermere skodzmaall etc. Datum Ottonie sabbato post Lucæ euangeliste, præsentibus Erich Krumdig, Anders Emichssen, Iahan Brockenhus, Michill Brockenhus, Iacob Hardenberg (1538 19. Okt.).

Thenne sag bleff opsatt att mødhæ wti Horsnes nw sancti Oluff dag nest kommendes endeligen att dømmes paa wdenn all skaadtzmaall (1539 29. Juli). a-Item wti Horsnes bleff ther giort contracth emellom thennem-a. Datum Ottonie tertia feria post trinitatis (1539 3. Juni).

Frw Christinæ

Item fick 5 dages breff paa thett nyy b-ep̄ter k. mats. befaling-b. Datum Ottonie secunda feria post Canuti regis (1540 12. Juli).¹⁾

Frw Christiinæ

fick strax breff i thenne sag. Datum Ottonie quarta feria ante Iacobi apostoli (1540 21. Juli).

Frw Christinæ

fick ridebreff i thenne sag. Datum Sandagger secunda feria post Olaui regis, ridemendh her Holger, her Truedh, Mogens Claussen, Henrick Glob oc Pouell Abildgaardtt (1540 2. Aug.).¹⁾

F. 1 fol 145r.

Till Tørrildherrit oc Nørherrit.

Frue Cristinæ Karl Bryskes

fick sex wgers paamyndelsæ offuer Eyler Bryskes arffuingæ oc Pallig Iuls arffuingæ tiill Laagæ, att the skullæ wdlegge hinde tuo gaardhæ paa hindes børns wegne, then ene liggendes y Tørrildherritt y Nørskoff, som Chresten Tyggissen iboer, oc then anden ligendes y Nørreherritt y Grennæ,

a-a) I margin.

b-b) Over linien.

¹⁾ Jfr. Carl Bryskes arkiv (R.A.) og Eline Gøyes Jordebog s. 344, 349 f., 388 og 390.

som Bertiill iboer, epther thet dom¹), som hun fick wdi Kiøffuenhaffn ther paa nw nest forleden herredag etc. Datum Sandagger sexta feria ante Iacobi apostoli (1538 19. Juli).

Frue Christine Karls

fick her epther 15 dages breff. Datum Ottonie vigilia natiuitatis Marie (1538 7. Sept.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria post Mathei apostoli (1538 23. Sept.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Francisci confesoris (1538 4. Okt.).²)

Frue Christine

fick strax breff. Datum Ottonie sexta feria post Martini (1538 15. Nov.).

Frue Christine

fick indførsell i thenne sag etc., riidementd Iahan Brockenhus, Iacob Hardenberg, Eyler Rønnow oc Corfeys Hardenberg. Datum Ottonie secunda feria post Andreæ 1538 (2. Dec.).

F. 1 fol 145v.

Henrick Randtzow

hagde breff aff Synderlyngherritzting oc tisligeste aff Wiborg landting, som Iens Scriffuer hagde wdgiffuit vnder gudtz aar 1538, lydendes att handt hagde loglig ther laditt fordeellæ Knudt Nielssenn y Aalum baade fore hoffuitgialdt oc faldtmaall etc. Ther epther fick handtth

15 dages breff. Datum Ottonie sexta feria post Iacobi apostoli (1538 26. Juli).

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria post Laurencii martiris (1538 12. Aug.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. vigilia Bartholomei apostoli (1538 23. Aug.).

¹) Jfr. s. 601 (1537 10. Juli).

²) Carl Bryskes Arkiv (R. A.).

F. 1 fol 145v.

Mester Oluff Nielsen

fick stadfestelse offuer tuende breffue thet furste et pergamentsbreff, lydendes at Gyde hagde skøth hannem en homlegaardt norden Weyle etc., oc et tings witne, lydendes at hand hagde eskit breffue oc beuisning i rette paa samme homlegaardt, tha kom ther ingen, som kiendes seg ther wedt. Datum Weyle quinta feria post Chanuti regis anno etc. 1542 (13. Juli).

F. 1 fol 145v.

Bierreherrit oc Nymherrit.

Mester Peder Søffrensen

fick stadfestelse offuer tuende tingswitner lydendes paa tuo stycker iorde ligendes i Horsens paa Nørregade, thet ene bag i mester Peders moders gaardt, oc thet andit Bendits Sadelmager paaboer, oc hagde her Anders Krog oc tuinde conuents brødre weret for tingsdom oc bestandit, at handt hagde kjøpt samme iorde etc. Datum Weyle quinta feria post Chanuti regis 1542 (13. Juli).

F. 1 fol 145v—146r.

Nielss Iensenn oc Iep Friiss

finge stadfestelse offuer itt pergمندtz breff, som her Iørgen Friiss, Per Schram, Mogens Koess, Nielss Lange, Ienss Magensen mett flere gode mendtt effther konlig maits. befaling hagde vtgiffuiitt 1542 die Laurentii (10. Aug.), lyndes att the hagde tildømppt Fielne marck inden thet gamble marckeschiell at følge Fielnehuss oc Fielneby, till Lundtzholm oc konningens forstrandt wedt tager, effther the gamble breffues lydelse, Nielss Iensenn ther po i rette lagde, som forscreffuiitt stor, vndtagitt the tre bøgi, som kronen so lang tid vti være haffuer haffddt po thet bunde eye oc kirckeboll vti Fielnebye for tieres anpert, som Lauris Bertelsenn, Per Landboo¹⁾ oc Skarris Persen iboer, oc huiss the 3 byggi haffuer mynde, endt thennom bør for tieres anpert effther the

1) Herfra fortsat nederst paa fol 146r.

bunde eye oc kierkeboll i Fielneby, tha skall Nielss Iensen oc hanss metarffuinge ligge thennem vdt fylliste for the samme bunde eye oc kierkebolss anpert, oc huiss the haffue mere, tha skall the legge thet fraa thennem till fornæ Nielss Iensen oc hanss metarffuinge, oc skall kronnen her effther som aff gamell tiidtt haffues sin sandtold aff the andre, som bo po Fielnegrønne oc y Per Lassens gaardt, oc samme Per Lasen oc andre, som bo po Fielnegrønne, giffue Nielss Iensen oc hans metarffuinge tieres iorde schyldt, oc te ny vitnesbyrdt, som emodt te gamle breffue er tagne, bør døde oc magtløsse att wære oc aldrig kome Nielss Iensen eller hans metarffuinge til skade eller forfang i noger mode. Datum Ottonie quinta feria post Galli 1542 (19. Okt.).¹⁾

F. 1 fol 146r.

Henrick Randtzow

hagde breff aff Melsomherritzting, som Anders Lassen her- rittzfoget mett flære hagde wdgiffuitt 1538, lydendes att handt hagde logliig ladett wdeskæ 3 samfeltz ting aff Peder Esbern- ssens arffuingæ alt then skyldt, landgilde, gesterii oc andenn affgifftt mett kost oc thering oc fyllest paa skade paa skoff- hug oc y andre maade, som beuiseliigt er, att Peder Esbern- ssen giortt haffuer paa then grundt, som ligger tiill the thuo boollæ y Wengæ etc. Ther eptther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie sexta feria post Iacobi apo- stoli (1538 26. Juli).

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria post Lau- rentii martiris (1538 12. Aug.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. vigilia Bartholomei apostoli (1538 23. Aug.).

Peder Esbørnssens arffuinges budh

tog genbreff y thenne sag. Datum Ottonie die Symonis et Iude (1538 28. Okt.).

¹⁾ Jfr. s. 530. Stadfæstelsen er meget utydeligt skrevet, især fol 146r er vanskeligt læselig.

Henrick Randtzows budh

tog sex vgers steffning i thenne sag. Datum Ottonie sabbato post quasimodogeniti (1539 19. April).

Henrick Randtzow

fick strax breff. Datum Ottonie secunda feria post Petri ad uincola (1539 4. Aug).

Thenne sag gick dom paa.

Quere in alio registro.

Henrick Randtzow

fick rømmings breff i thenne sag. Datum Ottonie sexta feria post Martini (1539 14. Nov.)¹⁾

F. 1 fol 146v.

Niels Tommesens budt y Knwdstrup

fick stadfestelse offuer en lagheffdz breff wdgifuett anno etc. 1532, liudendes att handt haffde induardt met lagheffdt først en gaardt y Døstrup met 2 feyringh iorde offuer alle Døstrupmarck och en gaardstedt, kalles Pouell Symensens gaardstedt, met en feyringh iorde. Item en endeels tofft, kalles Vester lycke, och en møllestedt, kalles Vesther mølle, met dam och damsbondt met mere gotz etc., som samme lagheffdz breff ythermere wduiiser och indholder (1540 18. Okt.?)²⁾

F. 1 fol 146v.

Niels Tommesens budt

fick stadfestelse offuer ett lagheffdz breff aff Rindzherritz tingh anno etc. 1489, liudendes att Symen Iensen y Døstrup haffde induardt tise efftherscreffne gaarde och gotz, en gaardt y Vuldbiergh met en gaardstedt met en eendeels tofft och en eng, kallis Mølleholm. Item en gaardstedt paa Tolstrup march met en feyringh iordt. Item thill then gaardt y Vuldbiergh 3

¹⁾ Herefter følger 2. del af forrige stadfæstelse (fra fol 145v).

²⁾ M. h. t. datering se flg.

feyringh iorde offuer alle Vuldbiergh marck. Thette forne gotz induarde handt for sytt retthe gotz, som samme lagheffdt ythermere wduiiser och indholder etc. (1540 18. Okt.?)¹⁾

F. 1 fol 146v.

Niels Tommesens budt

fick stadfestelse offuer ett dombreff aff Viborgh landztingh, som Magnus Mwnck met flere haffde wdgiffuett aar etc. 1538, liudendes att the haffde tildømt Niels Tommesen paa syn husfrues wegne then gaardt y Døstrup, som Per Kieldssen yboer, att haffue, nyde och beholde och giffue Per Kieldssen 85 lødug march och fylleste for bøggeninge effther wwilduge mendz tycke etc. Datum Haffnie ipso die Luce euangelistæ anno etc. 1540 (18. Okt.).

F. 1 fol 147r.

Anders Lætth y Fløyæ

hagde tings wittnæ aff Gyndingherritz ting oc tisligeste aff Wiborg landtztzing, som Mogens Munck mett flære hagde wd-giffuit 1538, lydendes att handtt hagde logliig ther fordeltt Iens Primdall, Niels Iepssenn y Rønberig, Iens Nielssen, Seuren Nielssen ibid., Anders Buckdall ibid., Nis Bundt y Estwadt gaardt, Mattis Michelssenn y Kysum, Skiøtt Michelssenn y Pugdall, Offuæ Skøttsen y Heselberg, Chresten Skiøttsenn y Totum, Chrestiern Laurissen y Berss, Las Chrestiernsen, Per Ienssen, Pouell Perssen, Seuren Ienssen, Seuren Lassenn, Michell Nielssen, Las Ericssen ibid., Iuer Perssen y Berss, Clementt Ostissen y Nichilborg, Chresten Ienssen y Smolderup oc Pouell Erichssen y Hesselberg baade fore hofffuitgialdt oc faldtmaall etc. Ther ephther fick handtt

15 dages breff. Datum Ottonie sexta feria post Iacobi apostoli (1538 26. Juli).

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria post Laurencii martiris (1538 12. Aug.).

¹⁾ Stadfæstelsen er skrevet med samme haand og utvivlsomt samtidig med foregaaende og flg.

Item 5 dages breff. Datum ibid. vigilia Barthollomei apostoli (1538 23. Aug.).

Anders Lett y Fløyæ

fick strax breff y thenne sag. Datum Sandager vigilia natiuitatis Marie (1538 7. Sept.).¹⁾

Anders Letts budt y Fløø

fick sex wgers paamyndelsæ y thenne sag paa thet nyy. Datum Sandager tertia feria post Catherinæ (1538 26. Nov.).

Anders Letts budt paa sinæ

oc kronens thieneres wegne y Floyæ

fick rømnings breff y thennæ sag. Datum Ottonie quarta feria post dominicam palmarum (1539 2. April).²⁾

F. 1 fol 147v.

Mester Mattis Huidt

paa syne och Iep Huidz arffuinges wegne

finge stadfestelse offuer ett pergamentz breff, som Iens Mwnck till Iellinggaardt haffde beseglett och wdgifuett y aar, liudendes att forne Iens Mwnck och hans medarffwinge haffde giordt en venligh contracth och forligelse met mester Mattis Huidt om then tretthe, som them emellom var om Brendgaardt och Moesgaardt, saa att mester Mattis Huidt och hans medarffuinge skall haffue the two parther aff forne Brendgaardt och Moesgaardt, och Iens Mwnck och hans medarffuinge then tridie parth att nyde och beholde till ewindeligh egendom etc., som samme breff ythermere wduiser och indholder. Datum Haffniæ ipso die Galli abbatis anno etc. 1540 (16. Okt.).³⁾⁴⁾

¹⁾ Herefter udstreget: Anders Letts budt fick rømningsbreff y thenne sag. Datum Sandagger.

²⁾ Jfr. s. 189, 712 og 736.

³⁾ Jfr. s. 710 og F. 2 fol 217.

⁴⁾ Herefter udstreget: Tordtt Roedh.

F. 1 fol 147v.

Mesther Anders Skoffgaardt
paa capittels wegne i Wiiborg

fick stadfestelse offwer ett papyrs dombreff aff Wiiborg landzting, som Magens Munck, Iens Thamssen etc. hagne wtgiffuitt 1541 lydendes paa ett fiskerii wti Øregaards aae, som capittell i Wiiborg wor tildømppt, a-meden theres breffue ere wedt magtt-a, och Glob Krabbe giorde thennom hynder paa etc. Datum Ottonie quinta feria post Bartholomei apostoli 1541 (25. Aug.).

F. 1 fol 147v.

Erick Steen paa sin høstrues moders wegne

fick stadfestelse offuer et laugheffdz breff, lydendes at handt hagne induordt paa forne sin høstrues moders wegne en gaardt, Clemynt Iensen iboer, en gaardt, Ienss Clemyntsen iboer, en gaardt, Cristiern Scredder iboer, met flere gaarde, boell, marck oc enmercke etc., som samme breff ydermere vdtuiser. Datum Viborg quarta feria post trinitatis (1542 7. Juni).

F. 1 fol 148r.

Till Gyslomherrit.

Her Seurenn Lang

hagne nogre gamlæ rigens forfylling oc sex wgers steffning¹⁾ wdgiffnæ y konning Fredericks tiidt offuer Niels Morthenssen, om hues lodh oc deell som her Seuren kendes seg oc sinæ syskyndt att haffuæ y Hesell i Holl oc Damsgaardt oc y Skaueriis etc. Ther ephther fick handtt

sex wgers paamyndelsæ. Datum Ottonie sexta feria post Iacobi apostoli (1538 26. Juli).²⁾

a-a) I margin.

¹⁾ Jfr. Fr. I's Reg. s. 449 (1532 u. d.).

²⁾ Jfr. s. 767.

F. 1 fol 148v.

Her Niels Glambeck

fick stadfestelse offuer twende pergmentz breffue oc et pa-piirs breff, thett første et sogne witne aff Torstrup sogne steffne 1486, lydendes at 12 mendt hagde witnet, epter som fire mendt want for thennom, at i 60 aar oc mere kunde thennem myndes, thet Muosegaardt hagde werit i presters heffdt vlast for ret kirckens och prestens eyendom oc thend sønder agger wong paa Transbøll marck fra thend diige etc. Thet andit et lagheffdz breff, lydendes at her Cristierns [!] Nielsens fuldmyndig hagde induordt met laugheffdt (1542¹).

F. 1 fol 148v.

Iens Thamsen

fick stadfestelse offuer tre breffue aff Iersloffherresting, thet første et lagheffdz breff 1532, lydendes at Bagge Griiss induorde met laugheffdt Hermetsle gaardt oc begynthe sin edt fra then stynne, som staar nør i Oddersige, oc saa synder met siigen oc saa øster siigen neder i digesgroben. The andre tuende, lydendes 24 mendt hagde witnet i 30 aar, 40, 50, 80, 70 oc ingen mynde end 30, at ingen mandt haffuer hagdt noger reth at hugge i Hermitzløff kier vden til Hermitzløff gaardt, oc ingen kiendes lodt ther vdi etc., som samme breffue ytermere vtuiser. Datum Viborg secunda feria post trinitatis 1542 (5. Juni).

F. 1 fol 148v.

Anderss Windelbo paa Børglumss closters wegne

fick stadfestelse offuer et laugheffdz breff, lydendes at handt hagde induordt thend gaardt i Øster Meldrup, som Michel Andersen nu iboer, for Børglumss closters rette grundt oc eigendom met megit mere gotz etc. Item induorde handt paa forne closters wegne Wester Hiuelskoff met Dykiersseng oc Doldseng tiill beggi lande mett mere gotz oc eigendom etc. Datum Viborg secunda feria post trinitatis anno etc. 1542 (5. Juni).

¹) Med samme skrift som flg.

F. 1 fol 148v.

Per Matsen i Weibierg

fick stadfestelse offuer et hiscop Iuer Muncks breff, lydendes att handt hagde i leie ladit forne Per oc hanss høstru Kirstine, som handt paa thend tiidt hagde, en gaard Weibierg met nogle wilkor etc. Datum Viborg secunda feria post trinitatis 1542 (5. Juni).

F. 1 fol 148v.

Fru Abbel

fick stadfestelse offuer et pergmentz breff, som her Peder met Axel Iuels oc mester Jacobs Skonings sambytcke samtycke [!], lydendes paa et magskiffte om 2 gaarde etc. Datum Viborg vigilia corporis Christi (1542 7. Juni).

F. 1 fol 149r.

Frue Kyrstinæ Karl Bryskes budt

hagde breff aff Biergherritzting, som Seurenn Iull mett flære hagde wdgiffuitt 1538 sabbato post vincula Petri (3. Aug.), lydendes att frue Kyrstinæ Karls hagde ther weritt selluff personlig indenn tingæ oc logliig wdeskitt 3 samfeltz ting aff her Offue Lungæ 6 gaarde oc 2 boell, item en gaardt i Brunnæ, som Lauris Knudtsen iboer, item 1 gaardt i Bitzholt, som Michell Seurensen iboer, item 2 gaarde y Astrup, som Seuren Buck oc Nis Terckilssen iboer, item en gaardt y Nytrup, som Seuren Ienssenn iboer, item en gaardt y Gramrode, som Frans Sallingboo iboer, oc ther tiill 2 bollæ y Stowby, som Nis Iull oc Mayæ Peders iboer, oc hues breffuæ oc bewisning, som handt ther paa haffuer, oc wor handt logliig tiill kallett her tiill. Ther ephther fick hun

15 dages breff. Datum Sandagger secunda feria ante Laurentii martiris (1538 5. Aug.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. tertia feria ante Bartholomei apostoli (1538 20. Aug.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. tertia feria post Bartholomei apostoli (1538 27. Aug.).¹⁾

¹⁾ Carl Bryskes Arkiv (R. A.).

Her Offuæ Lunges budt

tog genbreff y thenne sag. Datum Ottonie secunda feria post Bartholomei apostoli (1538 26. Aug.).

Frue Kyrstinæ Karll budt

tog sex wgers steffning y thenne sag. Datum Sandager quinta feria ante natiuitatis Marie (1538 5. Sept.).

Thenne sag bleff dømpt paa, oc frue Christine och hynnes børn godzit till etc. Datum Ottonie sabbato post Symonis et Iude 1538, præsentibus Hans Stigssen, Erich Christofferssen, Michill Perssen. Quere in alio registro (2. Nov.).

Frue Christine Karlls

fick strax breff. Datum Ottonie sexta feria post Martini (1538 15. Nov.).

Frue Christine Karls

fick indførsell i thenne sag etc., riidemendt Iahan Brockenhus, Iacob Hardenberg, Eyler Rønnow oc Corfeys Hardenberg. Datum Ottonie secunda feria post Andreæ (1538 2. Dec.).¹⁾

F. 1 fol 149v.

Peder Sckrams budh

fiick stadfestelse offuer ett dombreff, som biscop Offue Bilde till Arhus, Knudh Gyldenstiern mett flere hagde wd-giffuitt 1534, lydendes att the²⁾

F. 1 fol 149v.

Mester Gundi Lange

fick stadfestelse offuer et stort pergmentz lagheffdsbreff lydendes

Datum Riipis secunda feria post dominicam misericordia domini 1542 (24. April).³⁾

1) Jfr. s. 493.

2) Afbrudt.

3) Jfr. s. 674 samt H. 4 fol 5v (Ribe 1542 27. April).

F. 1 fol 149v.

Bertiil Iuell

fick stadfestelse offuer et laugheffdts breff 1541, lydendes at handt hagde induordt self tolfte a-paa kon. mats. wegne-a Beckmarck oc gaarden met all sin rette tilliggelse oc Beckmarcks mølle etc. Datum Viborg sexta feria pentecostes 1542 (2. Juni).

F. 1 fol 149v.

Anna Ebbesdatter oc hinds fader

finge stadfestelse offuer en dom, som Mattis Long, superintendentens i Aarhuss stigt, met flere hagde wtgiffuet, lydendes at forn^e Anna wor quit dømpt for Ienss Nielsen oc motte faa seg en anden til egte. Datum Viborg sexta feria pentecostes 1542 (2. Juni).

F. 1 fol 149v.

Claus Seste

fick stadfestelse offuer twinde parckemendts breffue, thet enne itt vinde, thet andet en dom aff Viborig lantzting, lyndes paa fiskerii i Varmyngsøø i Siem sogenn, som hade verett hoss bispⁿ aff Ripe oc hans embitzmendt etc. Datum Viborig sabbato trinitatis 1542 (3. Juni).

F. 1 fol 149v.

Søffrin Morthensen

fick stadfestelse offuer en dom aff Nørwongsherresting 1537, lydendes at handt wor tildømpt at bliffue wedt sin gaardt, oc then vdtuisning ingen magt at haffue, som Anders Poske hagde tilsagdt hannem. Datum Viborg secunda feria post trinitatis 1542 (5. Juni).

F. 1 fol 150r.

Frue Kystinæ Karlls budt

hagde breff aff Bierrigherritzting, som Seuren Iull mett flære hagde wdgiffuitt 1538, lydendes att Iens Iudæ paa frue Kyrstines wegne hagde ther logliig vdeskitt 3 samfeltz ting aff

a-a) I margin.

Peder Ebbessenn en gaardt ligendes y Glud, som Seffren Bertilssen iboer, oc hues breffue oc bewisning, som handt haffuer paa sammæ gaardt, oc wor forn^e Per Ebbessenn logliig tingkaller [!] her tiill. Ther ephther fick hun

15 dages breff. Datum Sandagger secunda feria ante Laurencii martiris (1538 5. Aug.).¹⁾

Item 10 dages breff. Datum ibid. tertia feria ante Bartholomei apostoli (1538 20. Aug.).¹⁾

Item 5 dages breff. Datum ibid. tertia feria post Bartholomei apostoli (1538 27. Aug.).¹⁾

Frue Kyrstinæ

tog strax breff y then sag. Datum Sandager quinta feria ante natiuitatis Marie (1538 5. Sept.).

Peder Ebbessenn

tog genbreff i thenne sag. Datum Ottonie tertia feria post Michaelis archangeli (1538 1. Okt.).

Frue Christiinæ

tog sex wgers steffning y thenne sag. Datum Ottonie sexta feria post Dionisii (1538 11. Okt.).¹⁾

Paa thenne sag gick dom, och gaarden bleff frue Christine paa syne och syne børns wegne tildømt ephther k. mats. doms lydelse²⁾, oc her Offue Lunge at stande Per Ebbessen paa Arhus stiffts wegne ther om till retthe etc. Datum Ottonie die Andreæ apostoli, præsentibus Anders Emichssen, Iacob Brockenhus, Werner Bertilssen, Per Brock, Iens Drage, Per Schriffuer. Quere in alio registro (1538 30. Nov.).

Frue Christine Karls

fick riidebreff i thenne sag etc., riidemendt Iahan Brockenhus, Iacob Hardenberg, Eyler Rønnow oc Corfeys Hardenberg. Datum Ottonie secunda feria post Andreæ 1538 (1. Dec.).

¹⁾ Carl Bryskes arkiv (R.A.).

²⁾ Se s. 601 (1537 10. Juli).

F. 1 fol 150v.

Mester Mogens Kaaess

fiicke stadfestelse offuer trende pergmentz breffue, thet førstæ wnder guds aar 1364, lydendes att Peder Trugelssen aff Dongerby hagde fullt byrdtt oc stadfestett alle the skødhe, som hans moder Elne hagde skøtt Iep Laussen aff Starup, som er en gaardtt y Enge dall, en gaardtt y Hogsloff, heder Syndergaardtt, en gaardtt y Hell, heder Lyndgaardtt, en gaardtt y Haffuerløff i Hemersysell ligendes, oc beplichthet seg att fri hannom samme godz, thii handtt gaff hans moder pendinge oc fullt werdtth ther fore etc. Item thett anditt wnder guds aar 1410, lydendes att Cecelle Chrestiernsdatter, her Iacob Laussens ephtherleffuerske, hagde weriitt offuer ett skiffæ mett sin broder Iacob Laussen [!] paa sine børns wegne, ther hans syskendh ere, om arff thennom bodhe ephther theres faders dødh, tha tilfaldett hannom y iorde godz oc y boskap, først Madgaardtt, en gaardtt y Seyelstrup, eth boell ibid., en gaardtt y Brudall oc thwo gaarde y Suenstrup, en gaardtt y Hiffløff oc en gaardtt ibid., thette lodh handh seg mett nøye y samme arff etc. Item thett tredie aff Ryndz herritzting wnder gudhs aar 1405, lydendes att nogle mendh hagde wittnett, att then gaardtt y Giestet ey wor y 40 aar oc end mere y bonde were, men haffuer werett y frelse, quitt oc frii etc., som samme breffe ytthermere wduiser. Datum Ottonie dominica oculi 1541 (20. marts).

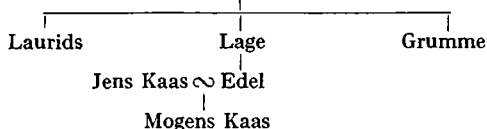
F. 1 fol 150v.

Mester Iffuer Iull

fick stadfestelse offuer ett dom aff Wiborg landzting 1540, lydendes att Per Græns arffuinge wore tildømpth att røme

Efter Danmarks Adelsaarbog 1905 (Munk af Kovstrup) og 1912 (Saltensee af Linde) skulde Stamtavlen være flg.:

Hr. Jacob Lagesen (Saltensee af Linde) ∞ Edel [!] Christiernsdatter Munk
(af Kovstrup)

hannom Ryberg gaardt fore eptier hans breffs lydelse oc stande till rettæ fore gaardens bygning oc forverring etc., som samme breff ytthermere wduiser. Datum Ottonie dominica oculi 1541 (*20. Marts*).

F. 1 fol 151r.

Till Eldeherritt.

Erich Kromdigæ

hagde breff aff Viborg landzting, som Magens Munck mett flære hagde wdgiffuitt vnder gudtz aar 1538 sabbato post asumptionis (*17. Aug.*), lydendes att Iens Mattzenn paa Erich Kromdiges wegnæ hagde ther logliig fordeeltt Thomes Anderssens y Tredt, Hans Perssens ibid. oc Oluff Anderssens y Brodt baade fore hoffuitgialdt oc faldtzmaall etc. Thisligeste hagde breff aff Eldeherritzing. Ther eptier fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie tertia feria post Bartholomei apostoli (*1538 27. Aug.*).

Item 10 dages breff. Datum ibid. quinta feria post natiuitatis Marie (*1538 12. Sept.*).

Item 5 dages breff. Datum ibid. altera die Mauricii (*1538 23. Sept.*).

F. 1 fol 151r.

Christiern Swendssen i Lerschoff

fick stadfestelse offwer en dom aff Wiiborg landsting, lydendes att then Iep Tulissens dom wor ther dømpt magteløs, som handt hagde wtgiffuet till Anstherritzing oc dømpt Christern Swendssen till en wgeff mandt, fore handt schulde kallit Bendit Hiuordekone en hwore etc. Datum Ottonie die Clementis 1543 (*23. Nov.*).

F. 1 fol 151r.

Maye Michills i Lerschoff oc hynnes børn

fick stadfestelse offwer twende tingswitner aff Anstherritzing, lydendes att hun hagde ladit tilbyude hynnes børns faderbrødre guldt oc penninge fore theres lodt oc dell i samme

gaardt, hun wti boer, eller giffue thennem skeeppe schyldt offwer k. tyngi etc. Datum Ottonie die Clementis 1543 (23. Nov.).

Gregoris Nielsen

paa syne oc syne metarffuinges wegne
tog genbreff i thenne sag. Datum Ottonie tertia feria pentecostes (1544 3. Juni).

F. 1 fol 151v.

Mester Anders Skoffgaardt

fick stadfestelse offuer twendhe papyrs breffue, thett forstæ aff Bruskherritzing 1539, lydendes att Niels Luno burdhe att nydhe saa møgitt, som Iesper Perssens gaffue breff paa lyder, oc mester Anders att nydhe saa mogitt y samme gaardtt, som hans pantebreff paa lyder etc. Item thett anditt wdgiffuitt aff Wiborg landzti[n]g, lydendes att Lauris Olssen, som boer y samme gaardtt y Tyffkier, wor tildømppt att sie mester Anders Skoffgaardt thienist aff samme gaardtt etc., som samme breffue ythermere wduise oc indeholle. Datum Ottonie die epiphantie domini, anno domini 1541 (6. Jan.).¹⁾

F. 1 fol 151v.

Anders Iehanssenn

fiick stadfestelse offuer 4 pergmentz breffue, thett første aff Holmyndzherritzing wnder guds aar mdquinto, lydendes att sandeme[n]dh y fornē herriith att the swore en tofftt [til] Gaulundh kyrcke ligendes paa Andkier marck kalliis Bruns tofftt oc tre marck gods [!] iordtt offuer all Andkier marck etc. Item thett anditt aff fornē herriith wnder samme datum, lydendes att 8 mendh, som boer y Andkier oc Hwilsbærg, hagde wittnett, att hun hedh frw Maren Huidhoffuith, som gaff Bruns toff[t] tiill Gaffuerslundh kyrcke oc ther till thre godtz [!] iordtt etc. Item thett tredie wdgiffuett aff fornē ting wnder guds aar md7, lydendes att nogle aff Gaffuerlundh sogne mendh hagde wittnett, att then tre march godz [!] iordtt

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 327 og s. 339).

paa Andkier marck ther aff opbar her Staffenn, her Pouell Perssens farfader all skyldtt oc affgiffit aff, oc ingen andre beuarett seg att feste samme iordtt bortt wde[n] handh, oc skylden tiill prestebordett etc. Item thet fierde etth k. Hans stadfestelse breff wnder guds aar 1506¹⁾, lydendes att handtt hagde stadfestt twende breffue, ett lydendes att sandemendtt y samme herritt hagde soritt Gaffuerslundh kyrcke tiill en gaardt y Gaardtzloff mett all sin tilliigelse, oc thett anditt lydendes, att the hagde soritt en tofftt oc tre marck godz [!] iordtt tiill offuer all Andkier marck etc., som samme stadfestelse breff oc the andre breffue ytthermere wduise. Datum Ottonie quarta feria post inuocauit 1541 (*9. Marts*).²⁾

F. 1 fol 152r.

Frue Christine, Lodwig Muncks budt

hagde tingswitne aff Skadstherritz ting, som herritzfogithen mett flere hagde wtgiffuit 1538, oc thisligeste aff Wiiborg landzting, som Magens Munck mett flere hagde wtgiffuit wnder samme datum, lydendes att hun loglig hagde begge steder ladet fordeele Christiern Hanssen i Wonsbøill oc Iep Perssen i Strandby hode fore hoffuitgialdt oc faldzmaall, som the ere Lodwig Muncks arffuinge aff retthe plictuge etc.

Ther eptther fick hun

15 dages breff. Datum Ottonie die Lamberti episcopi (*1538 17. Sept.*).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die Francisci confessoris (*1538 4. Okt.*).

Item 5 dages breff. Datum ibid. tertia feria post Dionisii (*1538 15. Okt.*).

F. 1 fol 152r.

Hening Quitzow ex parte³⁾ vxoris

fick stadfestelse offwer trende papirs breffue aff Ierloffherritz ting lydendes paa ett byggestedt liggendes paa Høyne

1) Rep. 2. VI 10704 (25. Nov.).

2) Jfr. R. 1 s. 196.

3) Dombogens tekst: exe.

marck, som aff gammell tiidt haffwer weret till Sellerop, oc thennom er giort hynder ther wppaa etc. Datum Ottonie die Seuerini episcopi, præsentibus Eyler Rønnwff et Iacob Brockenhus 1543 (23. Okt.).

F. 1 fol 152v.

Tøger Anderssen y Saffbroo

fick stadfestelse offuer twenne breffue wdgiffuett aff Viborgh landztingh anno etc. 1540, thet [første] en copie aff en lagheffdz breff vdgiffuet¹⁾ aff Saffbroo [!] Framloffherritztingh anno 1492, liudendes att Staphen Bunde y Bordum haffde indwordt met lagheffdt ett skoff, som heder Baskiardt, och en eng, heder Auensengh, och then skoff indt egiennom for syn retthe enmercki. Thet andett en dom aff Viborg landztingh anno etc. 1540, liudendes att Mogens Mwnck met flere haffde tildømp^t Tøger Anderssen then gaardt y Bordum, Per Perssen vti boer, epherthii handt haffuer then største lodt vti then, och giffue Per Perssen skippe skyldt aff en søsterlodt a-met flere-a, som samme twenne breffue ythermere wduiser och indholder etc. Datum Haffniæ ipso die Lucae euangelistæ anno etc. 1540 (18. Okt.).

F. 1 fol 152v.

Erick Kromedige

fick stadfestelse offuer etth papyrs breff aff Bierise kyrcke steffnæ wnder guds aar 1503, lydendes att Axell Godske wti Gunderløff adspurde Berise mendh, om the noger tiidh myntes, att the mendh, som bode y Balcke, hagde rett tiill att fiske y then aa, som løff fraa Gunderløff mølle oc nedh y stranden, tha sagde for^{ne} mendh paa siell oc sandigen, att for^{ne} Balcker mendh aldrig pleyde att fiske y for^{ne} aa, før endh en stall seg tiill oc tog fiisk y samme aa etc., som samme breff ythermere wduiser. Datum Haffnie sabbato post omnium sanctorum 1540 (6. Nov.).

a-a) Maaske udstreget?

1) Ordets begyndelse gentagne gange rettet.

F. 1 fol 153r.

Christiern Perssens budt i Stubdrop

hagde breff aff Ierløffherritz ting, som Nis Morthenssen mett flære hagde wdgiffuitt wnder gudtz aar 1537, lydendes att Seuren Krog paa Chrestiern Perssens wegne y Stubdrup hagde logliig fordelt Per Mølleræ y Hiortbierig møllæ baade fore hoffuitgialdt oc faldtzmaal. Tisligeste hagde breff aff Wiborg landtzting etc.

Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie quinta feria post exaltationis s. crucis (1538 19. Sept.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. altera die Francisci (1538 5. Okt.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. quarta feria post Dionisii (1538 16. Okt.).

F. 1 fol 153r.

Marquordt Erichssen

fick stadfestelse offwer ett skødebreff, som hans syster Bodell Erichssdatther met syn werig hagde giort hannem paa alt hynnes iordegods, som hynne wort tilfallen epter fader oc moder, oc ett andet breff, att hwn tackit hannem fore godt bethaling etc. Datum Ottonie die Lucie virginis 1542 (13. Dec.).

F. 1 fol 153r.

Her Peder Chrestensen i Starup

fick stadfestelse offuer 4 papyrs breffue lydendes paa nogen kyrcke iordt liggendes til Starup kyrcke. Datum Ottonie hellig kaars dag exaltationis 1543 (14. Sept.).

F. 1 fol 153v.

Niels Ienssen till Reffsnes

fick stadfestelse paa ett quittantze, som velburdugh mandt Ioen Mattissen haffde wdgiffuett vnder gudz aar 1518, liudendes att handt lodt forne Niels Ienssen quitt, frii, leduge och løs for hues gotz, renthe, landgilde, skylde oc andett, som handt haffuer vptagett eller wdgiffuett paa hans eller hans broders Mattises vegne etc. Datum Haffniæ feria sexta post Lucæ euangelistæ anno etc. 1540 etc. (22. Okt.).

F. 1 fol 153v.

Her Iib Ienssen, prest tiill Almynding kyrcke,
fick stadfestelse offuer thuendhe widysser wdgiffne att Vi-
borg landzting lydendes paa ett skifftæ, som biscop Iens aff
Aarss hagde giortt mett gilbrøder y Wrannwm y saa maade,
att handh skulle haffue tiill kyrckens gaardtt thet gildhus,
som gilbrøder tilforne hagde, som kyrckens gaardtt er nw
byggtt, oc gilbrøderne skulle haffue then stoffue oc burre, som
kyrckens wor tilforne, oc giffue en march wox tiill forne Vran-
nwm kyrcke etc. Item thet anditt wnder guds aar 1490¹⁾, ly-
dendes att 12 mendh hagde wittnett, att then skifftæ, som gick
emellem her Iens oc Mickell Pouelssen om then ager y Al-
myndh etc., saa att forne Mickell Pouelssen skulle frii kyr-
cken then ager, som Nis Anderssens lade oc herberg paa staar,
oc kyrcken skulle frii Mickell Pouelssen the two agre, som
liger norden wedh Lundløff etc. som samme vidiser ytther-
mere wduiser. Datum Ottonie secunda feria post Valentini
1541 (*21. Febr.*).

F. 1 fol 154r.

Till Holmyndzherrit.

Michell Brockenhuses budt

hagde breff aff Wiiborg landzting, som Iens Schriffuer ting-
hører hagde wtgiffuit 1538, oc thisligeste aff Holmyndzherritz-
ting, lydendes att handt begge steder hagde loglig ladet for-
deele Hans Oluffssen, som wor i Follerop mølle, bode fore
hoffuitgialdt oc faldzmaall etc.

Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die Michaelis archangeli
(*1538 29. Sept.*).

Item 10 dages breff. Datum Ottonie tertia feria post Dyo-
nisii (*1538 15. Okt.*).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sabbato post Seuerini epis-
copi (*1538 26. Okt.*).

¹⁾ Eller 1485?

F. 1 fol 154r.

Niels Skeel

oc the andre laadseygere til Ierloffby

finge stadfestelse offuer et papyrsbreff wnder guds aar 1543 lydendes paa et marckeskiel, som sandemendt aff Ierloffherrit hagde giort mellem Huolbøll marck oc Ierloff marck etc. Datum Ottonie dominica cantate 1543 (22. April).

F. 1 fol 154r.

Mesther Peder, sogneprest til Tanderup,

fick stadfestelse offuer et papyrs breff, som Niels Oluffsen byfoget, Iørgen Olsen borgemesther met flere aff Horsnes byting wdgiffuet wnder guds aar 1543, lydendes at Anders Mogensen, Maye Mogens søn, hindis werrig solde mesther Peder paa hindes wegne ald hinnis rættighet i then gaardt i Horsnes y Nørregade ligendes, som tha forfunden wor, oc giorde hannum en fuldt affkalling etc. Datum Veyle tertia feria post Olaui regis anno domini 1543 (31. Juli).

F. 1 fol 154r.

Peder Mogensen y Kragelundt

fick stadfestelse offuer en landstings dom aff Wiborg lands-ting aar etc. 1538, lydendes hannom er tildømt epther konning Chrestierns breff¹⁾ aarlig at giffue til Koldinghus 9 marck lybsk aff Asløff y Ørums gods oc ey holde ranstoff eller giøre ythermere tyng i noger maade, som samme breff ythermere wdviser. Datum Weyle tertia feria post Olaui 1543 (31. Juli).

F. 1 fol 154r.

Peder Mogensen

fick stadfestelse offuer tuende pergments breffue aff Nør-uongsherritzting, thet første wnder guds aar 1529, lydendes at 12 mændt hagde wittnet, at Iørgen Michilsen oc hans fader Mickel Asloffsen haffue hagt then tofft y Kragelundt, som Per Mogensen paaboer, y theres frii heffdt y 40 aar oc mere wlast oc giffuet ther aff til Sneekircke huert aar 3 sk. til

1) Jfr. s. 669 og Rep. 2. I 751.

guds tienist etc. Thet annet at Per Mogensen oc hans arffuinge ere tildømt at nyde samme tofft oc giffue 3 sk. til Sneey kyrcke etc., som samme tuende breffue ythermere wdwiser. Datum Weyle tertia feria post Olauy 1543 (31. Juli).

F. 1 fol 154v.

Iens Marquordssen

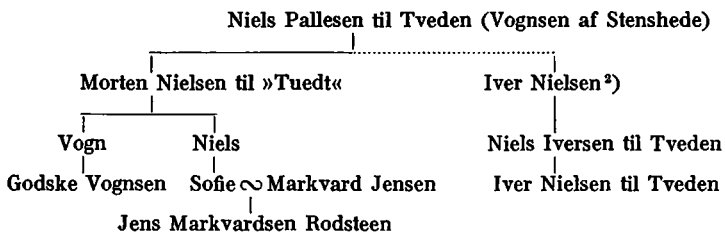
finge stadfestelse offuer ett dombreff paa papiir, som her Mogens Gyøe, Eriick Banner met flere godemendt haffde wdgiffuett wnder gudz aar 1531, liudendes att the haffde dømt en gaardt kallis Kreptruppe att bliffue till Carmelite closther y Seeby, saa lengi the meser holdes wedt machth, samme gaardt er ther indgiffuett fore, effther fundatzens liudelse, och hues samme meser bliffuer forsømt, tha skulle gaarden igienkomme till retthe arffuingen, som samme breff ythermere wduiiser och indholder etc. Datum Haffniæ dominica post Calixti papæ anno etc. 1540 (17. Okt.).¹⁾

F. 1 fol 154v.

Iens Marquordssenn

fick stadfestelse offuer ett konningh Fredericks dombreff schreffuett paa papiir wnder gudz aar 1526, liudendes att frue

¹⁾ Jfr. s. 117 f.

²⁾ I følge Danmarks Adelsaarbog 1912 skal Iver Nielsen have tilhørt en ubetydelig sidelinie af Rotfeldslægten og muligvis være en svigersøn af Niels Pallesen. Hvis han i stedet antages at være dennes søn forklares, hvorfor hans efterkommere som Niels Pallesen og Morten Nielsen kan skrive sig til Tveden. Dertil kommer, at Rotfeldvaabnets 3 ibskaller i de ældre segl vanskeligt kan skelnes fra Vognsenslægtens 3 blaamandshoveder (jfr. D. Mag. 4. r. V s. 238).

Bendith och Iwer Nielsens arffuinge var tildømt att staa Godske Wogenssen och hans medarffuinge till retthe for the 2 diele vti en gaardt kallis Mellgaardt, som vor ham affwondett y retthergangh, epther theres skiødebreffues liudelse, som samme dombreff ythermere wduiiser och indholder. Datum Haffniæ dominica post Calixti papæ anno etc. 1540 (*17. Okt.*).

F. 1 fol 154v.

Iens Marquordsenn

fick stadfestelse offuer ett pergamentz breff, liudendes att ther var gangett en mageskiftt emellom her Ieb Maugenssen, prouest y Othense, och Morthen Nielssen aff Tuedt om nogett gotz y Fyen och Vindsysell liggendes vnder guds aar 1442, att forne Morthen Nielssen skulle haffue thet gotz y Vindsysell y Hielmisløff, och her Ieb Maugenssen skulle haffue till Pugescholen y Othense thet godtz y Fyen y Helstrup sogen, som samme breff ythermere wduiser. Datum Haffniæ dominica post Galli abbatis anno etc. 1540 (*17. Okt.*).

F. 1 fol 155r.

Tiill Arhus.

Palliig Knudtzenn, borger wti Arhus,

hagde breff aff Wiiborg landtztzting, som Magnus Munck mett flere hagde wdgiffuitt vnder gudtz aar 1538 helliig kors dag (*14. Sept.*), lydendes att Palli Knudssen, borger y Arhus, hagde ther logliig fordeeltt Iens Orm oc Seurenn Orm y Addestrup baadhæ fore hoffuitgialdt oc faldtzmaall etc. oc tisligeste hagde breff aff Arhus byting. Ther epther fick hand

15 dages breff. Datum Ottonie quarta feria post Michaelis (*1538 2. Okt.*).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die Lucæ euangelistæ (*1538 18. Okt.*).

Item 5 dages breff. Datum ibid. tertia feria post Symonis et Iudæ (*1538 29. Okt.*).

F. 1 fol 155r.

Iens Nielssen paa Endelage

fick stadfestelse offwer twende breffue lydendes paa then gaardt paa Endelage, handt wti boer, som handt kiøpte aff Per Ørn, boendes i Brabantt, oc Metthe Perss etc. Datum Ottonie sabbato post natiuitatis Christi 1542 (30. Dec.).

F. 1 fol 155r.

Las Wilssen, borgemester i Lemwig,

fick stadfestelse offwer ett forlenningsbreff, som handt haffwer aff her Christern Friis oc hans høstrue fore aarlig affgiff etc. Datum Ottonie 1542 (30. Dec.?).

F. 1 fol 155r.

Hans Andersen i Eskilstrup

fick stadfestelse offuer try pærchmentsbreffue oc 2 papirsbreffue lydendes paa thii skycker iordt paa Kæreby marck oc skoffhug oc græsgang wti Kærebyskoff oc Lende skoff oc lycker oc andet, huadt ther indtages aff fæliden etc. Datum Ottonie tertia feria post Michaelis 1543 (2. Okt.).²⁾

F. 1 fol 155v.

Her Iørgenn Fris

fick stadfestelse offuer ett skødhe breff, som Iørgen Stenn hagde wdgiffuitt wnder guds aar 1525, lydendes att handh hagde soltt oc skøtt fraa seg oc sine arffuinge oc till her Iørgen Friis oc hans arffuinge thette [e]ptherscreffne iordegodz, forst en gaardtt kalles Veldgaardtt, som handh selluff iboedhe, en gaardtt y Ordvedh, en gaardtt kalles Mogellmose, en gaardtt y Dybestett mett anditt mere godz etc., som samme skødhe ytthermere vduiser. Datum Ottonie secunda feria post e[pi]phania anno etc. 1541 (10. Jan.).³⁾

1) Med samme haand som foregaaende brev.

2) Jfr. s. 653.

3) Jfr. s. 666.

F. 1 fol 155v.

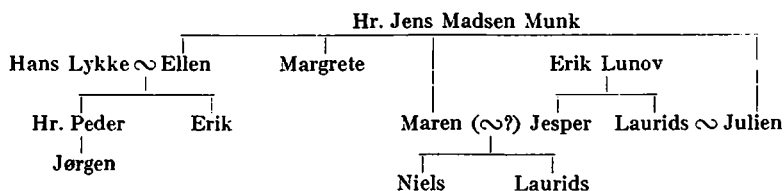
Niels Lwno

fick stadfestelse offuer fem breffue, thet første etth skiifftebreff wnder guds aar 1501¹⁾, att Hans Lycke paa sin oc sin hustrues wegne mett flere mettsyskendh hagde siidett offuer etth wenligtt skiiffte mett theres søster frw Maren om godz oc arff epther fader oc moder, oc hindhe wortt tilskiifftt Rwdhgaardtt mett mere godz etc. Item thet andett ett sandemendz breff aff Haldherriitzing mdquarto²⁾, lydendes att 8 mendh hagde wittnetth, att sannemendh y forn^e herriitt hagde giortt rett marckeskell mellom Rudhgaardt oc Houegaardt etc. Item thet tredie ett sogne wittne md4, lydendes att nogle mendh hagde wittnett, att then skoff, som liger y Strandkier, haffuer leyetth tiill Rudhgaardtt wlast oc wkiertt y lang tiidh etc. Item thett fierde 1522 etth dombreff, som Mogens Monck mett flere hagde wdgifuit, lydendes att the hagde forliigtt her Peder Lycke oc frw Marren saa, att hun skulle giffue hannom 500 march danske pendinge fore sin anpartt aff thet godz hinde tilfaldtt epther hindes søster frw Margrett oc fore nogen kost oc thering, oc tildømpte hindhe att beholle then skoff oc eygendom, som lygger wedh thett skell mellom Rudhgaardtt oc Havffuengardt, oc en saltt kedell etc. Item thett fierde etth konning Fredericks dombreff 1526, lydendes att hans naade hagde domptt then eygendom att bliffue hoess Rudgaardtt, som ther laa, ther skiffte gick, oc then eygendom att bliffue hoes Haffengardt, som ther wor, ther skiffthe gick, som samme breffue ythermere uduise oc indeholle. Datum Ottonie sabbato letare 1541 (26. Marts).³⁾

1) Jfr. Rep. 2. V 9401 (2. Aug.).

2) Rettet fra md4.

3) Jfr. H. 4 fol 32r.

F. 1 fol 156r.

Till **Hadtzherrit.**

Lauris Michelssenn y Synderup

hagde breff aff Wiiborg landtzting, som Magnus Munck mett flere hagde wdgiffuitt wnder gudtz aar 1538, oc tisligeste aff Hadtzherritzing, lydendes att Lauris Michelssenn hagde ther logliig fordeeltt Seurenn Perssen y Yrting oc her Iens wti Hundzlvndt bodhæ fore hoffuitgialdt oc faldtzmaall etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie quarta feria post Michaelis (1538 2. Okt.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die Lucæ euangelistæ (1538 18. Okt.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. tertia feria post Symonis et Iudæ (1538 29. Okt.).

F. 1 fol 156v.

Capittell i Riipæ

fick stadfestelse offuer ett k. Fredericks stadfestelse¹⁾ oc ett papyrs breff, biscop Iffuær Munck mett flere hagde wdgiffuitt om then contractt, som giortt wor emellom Per Hanssen oc capittels thiennær y Bøgwad oc Togelundtz marck etc., som samme breffue ytherrmere wduiser oc indeholder. Datum Ottonie tertia feria post Philippi et Iacobi (1540 4. Maj).²⁾

F. 1 fol 156v.

Gundi Hanssen y Gammeltofft

fick stadfestelse offuer 5 breffue, thett førstæ aff Wester herriitzing wnder guds aar 1492, lydendes att 8 mendh hagde vittnett, som two mendh wanth fore thennem, att then engh, som kalliis Fierding y Lendstrup, att thet wor Adser Persens rettæ engh oc laa tiill Gammeltofft etc. Item thett anditt ett biscop Hartwigs breff biscop aff Riipæ hagde wdgiffuitt wnder guds aar 1494, lydendes att handh tilfundhen Niels Knudhsen y Gammeltofft then iordtt att haffue oc beholle, saa lenge

¹⁾ Fr. I's Reg. s. 119 (1526 27. Okt.).

²⁾ Den orig. stadfæstelse i Ribe stiftskiste nr. 533 (Ribe Kapitels arkiv, R.A.). Jfr. s. 728.

sandemendh rygges etc. Item thet tredie ett pergmentz breff vnder gudz aar md [!] 1498, lydendes att 8 mendh hagde vitne[t], att sandemendh hagde giortt theres tog paa en gaardt ligendes i Hene sogen kalles Gammelltoff opaa forne gaards rettighet etc. Item thet fierde aff Waarde byting 1499, lydendes att the hagde domptt, att ther bør ey andre sandemendh att suerrig mellom thet, som som [!] sandeme[n]dh haffuer før omsuoret, medenn the wedh magtt er etc. Item thett femptæ aff forne Westerherritzting 1538, lydendes att 8 mendh hagde wittnett, att sandeme[n]dh aff Vesterherritt hagde giortt tog oc markeskiell emellom Dyrby marck, Huelsagger marck oc Gammelltofft marck etc., som samme breffue ytthermere wduise oc indeholder. Datum Nyborg vigilia Dionisii (1540 8. Okt.).¹⁾

F. 1 fol 157r.

Till Hadzherrit.

Seuerin Matssen i Saxildt

hagde breff aff Wiiborg landzting, som Magnus Munck met flere hagde wtgiffuit 1538 helig kors dag (14. Sept.), oc thisligeste aff Hatzherritzting, lydendes att Seuerin Matssen hagde begge steder logligen ladet fordeelæ Seuerin Ienssen i Rudhe, Mattis Iepssen i Biergagher oc Seuerin Iørgenssen i Dyngbye bode fore hoffuitgiældt oc faldzmaall etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie quarta feria post Michaelis (1538 2. Okt.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die Lucæ euangelistæ (1538 18. Okt.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. tertia feria post Symonis et Iudæ (1538 29. Okt.).

F. 1 fol 157v.

Gabriell Gyllenstiern

fick stadfestelse offuer ett pergmentz dombreff²⁾ aff Wiiborg landzting, som Magnus Munck landzdommer mett flere

¹⁾ Jfr. s. 817.

²⁾ Jfr. s. 705 og Store Restrups godsarkiv (1540 17. Juli; L. A. Nørrejylland).

hagde wdgiffuitt 1540, lydendes att the hagde dømptt tiill rett marckeskell att were, som sandemendh haffuer stentt oc stablett fraa then stenn wedh Klaffue høffue oc saa rebett wester sten fraa sten y Sulstett aae og aae tiill mettstrømme, saa lenge noget kom oc framber thett gamble sandementz breff oc kandh rygge then ephther logen. Datum Ottonie tertia feria assumptionis Marie (1540 17. Aug.).

F. 1 fol 157v.

Iahan Bagge

fick stadfestelse paa ett dombreff aff Wiiborg landzting, som Magens Munck landzdommer mett flere hagde wdgiffuitt, lydendes att the hagde dømptt then rebning, som eygermendh hagde rebtt hans iordtt bortt oc giiffuitt hannom ingen waarsell, ingenn magtt att haffuæ, oc Iahan Bage att nydhæ syn iordtt y Store Welling marck her ephther som tilfornæ, saa lenge marcken rebis redeligen ephther logen. Datum Sandagger quinta feria post exaltationis s. crucis (1540 16. Sept.).¹⁾

F. 1 fol 157v.

Chrestiernn Fiidi, borger y Waarde,

fick stadfestelse offue thuende breffue aff Viborg landzting y aar wdgiffuitt, thett første lydendes att Chrestiern Nielsen wor tildømptt Ringskrogs eng att haffue, bruge oc beholle ephther Niels Wilssens eygitt breff oc hans doms lydelse. Item thett andett breff, lydendes att Chrestiern Nielsen hagde la-dett lese ett breff, som Niels Wilssen hagde wdgiff[uet] y aar, lydendes att handh hagde wndtagett y sith skødhe in-thett att beuare seg mett anditt endh gaardsens rettighett, som er halluff deellen aff then gaardtt, Hans Pussen oc Seuren Hanssen ibor etc., som samme breffue ytthermere wduise. Datum Nyborg vigilia Dionisii (1540 8. Okt.).

¹⁾ Jfr. s. 729, 750 og 818.

F. 1 fol 158r.

Morthenn Perssenn y Bostrup

hagde breff aff Nørræwongsherritzting, a-som Iørgen Michelssenn mett flære hagde vdgiff[uet]-a 1538, lydendes att handt hagde ther logliig fordieltt Knudt Olssenn y Snedt baadhæ foræ hoffuittgialdt oc faldtzmaall. Ther ephther fick handtt

15 dages breff. Datum Sandagger die Luce euangeliste (1538 18. Okt.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. dominica post omnium sanctorum (1538 3. Nov.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. quinta feria post Martini (1538 14. Nov.).

F. 1 fol 158r.

Her Mogens Gøye

fick stadfestelse offuer et schøde breff¹⁾, som fru Mætte Hartwig Lymbæcks oc Claus Lymbæck hagde wttgiffuit, lydendes at the hagde soldt oc skøtt her Mogens Gøye en gaardt i Lille Welling, som Anders Iffuersen iboer, oc 2 gaarde i Skerop, som Per Olsen oc Ies Matsen iboer, til euindelig eyge etc. Datum Wetle die Petri ad vincula 1543 (1. Aug.).

F. 1 fol 158r.

Seuerin Kortsen y Ødtstedt

fick stadfestelse offuer tuo pærgmentzbreffue oc 1 papirs breff, thet første aff Ierloherriitzting wnder guds aar 1466, lydendes at her Temme Nielsen paa Koldinghus oc Ies Kortsen bleffue forligt, at Ies schulde bygge en øde gaardt y Ødste for kronen met tuo marck guldz iordt met saa skell, at handt schulde siide frii y 3 aar oc siiden giffue 2 marck penninge aarlig etc. Thet andet et k. Hans stadfestelse ther offuer etc. Thet tredie et tingswittne aff Ierloherrit 1489, at 8 mændt hagde wittnett, at Ies Kortsen haffuer bygt en ødegaardt fore

a-a) Tilføjet over linien.

1) Jfr. Eline Gøyes Jordebog s. 348—49.

kronen y Ødstedt, som aldrig tilforne i mandz mynde haffuer weridt bygget etc. Datum Veyle quarta feria post Olaui 1543 (1. Aug.).

F. 1 fol 158r.

Cappittel i Wiborge

finge stadfestelse offuer et pærchmets breff, lydendes at a-en diel i-a Florup marck er thennom tildømt. Datum Ottonie altera die Bartolomei 1543 (25. Aug.).

F. 1 fol 158v.

Mettæ, Peder Staffenssens epherleffuerskæ,

fick stadfestelse offuær thuende pergmentz breffuæ oc et papyrs breff, thett førstæ aff Bogherrittzting wnder gudtz aar 1594 [!]¹⁾, lydendes att Thames Iepssen y Søby oc Kieldtt Ienssen y Flemløsæ vor paa fornæ ting, skøttæ oc affhendhæ fraa thennom oc theres arffuingæ oc tiill Hans Perssen oc hans arffuinge en iordtt, som kalliis Knudssis iordtt, mett all hinded rettæ tilligelse oc kiendes thennom att haffue opbaarett fee oc fulltt verdtt epher theres nøygen, oc wor samme iordtt loglig lagboden, før skode gick etc. Item thett andett aff samme fornæ ting wnder gudtz aar 1504, lydendes att 8 mendh hagde wittnett, att Iep Hanssen y Woltofftæ paa sine oc sinæ syskinds wegnæ affhende fraa thennem oc theres arffuinge oc skøttæ Staffen Perssen all then deell, hans fader Hans Perssen hagde i rett arruff i Knudsses iordtt, oc skøttæ Iep Hanssen Staffen Perssen ett skødebreff aff Bogherrittzting ting giiffuitt, lydendes att Thames Iepssen i Søby oc Kieldtt Iepssen i Flem-løsæ aff hende oc skøttæ Hans Perssen tuo broderdeelle y samme Knudtz iordtt mett all hinded tilligelse inthett wnder-tagett. Item from gick Nis Perssen i Kaltzlundtz, Attzer Perssen i Voltofftæ, Per Nielssen y Gumerup paa theres eygnæ wegnæ, Nis Mattzen i Voltofftæ oc Anders Ienssen paa theres hustruers wegnæ oc skøttæ fornæ Staffen Perssen theres deell y fornæ iordtt oc kiendes thennom alle att haffue opbaaritt fulltt wertt aff Staffen Perssen etc. Item thett tredie en stocke

a-a) Tilføjet over linien.

1) Vel 1494.

neffntt 1536, lydendes att Per Staffenssen y Woltoffte adspurde menige almuge paa forne ting, om the haffue seett eller hørdtt, att ther var bygning eller hus paa thet byggestett, handtt haffuer i Woltoffte, ther vantt menige almuge, att thennom thett aldriig myndes etc., som samme breffue ytthermere wduiser oc indeholder. Datum Ottonie secunda feria post Philippi et Iacobi (1540 3. Maj¹⁾).

F. 1 fol 158v.

Iahan Planck paa sine oc Allerup bymendtz wegnæ fick stadfestelse offuer thuende dombreffuæ, thett førstæ aff Skattzherritzzing, wnder guds aar 1537, lydendes²⁾ att alle the engi, som er loglig stentt oc indttwortt mett lagheffdt, thett bleff dømptt wdeyger tiill att nydhæ oc beholle, saa lenge k. mats. oc Danmarks riges raad sagde ther anditt om etc. Item thett andett aff Viborg landzting, som Iens Tamssen oc Iens Scriffuer hagde wdgiffuitt 1537, lydendes att alle the engi, agre oc eygendom, som sandemendh hagde indsuorett i Allerup marck, thet bør Allerup grande att haffue, wden noger wyttner seg ther ind mett stug etc., som samme dome ytthermere wduiser. Datum Ottonie sabbato post Laurentii (1540 14. Aug.).

Mester Iens, cannick y Ripæ,

tog steffning emodh thenne stadfestelse att møde 6 vgers dag. Datum Riipæ sexta feria post natiuitatis Marie (1540 10. Sept.).³⁾

F. 1 fol 159r.

Anders Iacobssenn tiill Støffringgaardt

fick stadfestelse paa ett pergmentz breff wdgiffuitt tiill Holmeherritzzing wnder gudtz aar 1530 tertia feria post Augustini (30. Aug.), lydendes att Anders Iacobssenn hagde indwordett mett laghefftt først en gaardt y Horsnes, som

¹⁾ Efter skriften fra 1540—42, men er vel skrevet før flg. stadfæstelse.

²⁾ Herefter udstreget: att Knud Allerup bymendh hagde ther weritt oc attspurtt.

³⁾ Den orig. stævning i Ribe Kapitels arkiv. Jfr. s. 702, F. 2 fol 249r og R. 1 s. 39 samt Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 328).

Iorgenn Nielssenn iboer, mett fiire fge iorde, en gaardt i Lyngby, som Ies Somerssenn iboer, mett skoff oc march, item Hædegaardt oc Hedegaardtz møllæ mett dam oc damstett, en gaardt i Tordrup, som Seuren Iesperssen iboer, item eth styckæ enmerckæ skouff oc march, som kalles Skadberig, item 4 gaardhæ y Torup mett skoff oc march, en gaardt i Aspæ mett skoff oc march, item ett styckæ enmercke skoff, som kalles Raff etc., som sammæ breff ytthermere wduiser oc indeholder. Datum Ottonie quinta feria post omnium sanctorum (1538 7. Nov.?).

F. 1 fol 159r.

Eyler Hardenbiere

fick stadfestelse paa trendæ papyrs breffuæ wnder guds aar 1537, lydendes att two mendt sagde werett tiill Andby sogne-steffnæ oc till Balsløff sogennstefnæ¹⁾ oc atspurdtt menige sogne mendtt, huadtt thennom witterliigtt wor om Garstruppæ dam oc stoffning, heller thett laa tiill Garstrup eller ey; tha vittnett menig sogne mendt, att thett haffuer ligett tiill Garstrup byy aff arilds tiidt, oc ey thii andett hørtt haffuæ. Item thett tredie en stockeneffntt wnder samme datum, lydendes att en mandtt hagde ther weritt oc begerit stockeneffntt paa samme Garstrup, tha wittnett 8 mendtt liige wedh ordtt, som forscreffuet staa etc., som samme trende breffue ythermere wduise. Datum Colding sexta feria post cantate 1539 (9. Maj).

F. 1 fol 159r.

Iørgenn Skowffgaardis budh

fick stadfestelse paa eth pergmettz breff, som Magnus Munck, landzdomere i Nøriutlandtt, mett flere hagde wdgiiffuitt 1532²⁾, lydendes att thæ hagde tiildømppt Iørgenn Skoffgaardtt ten gaardt i Starup oc hans mettarffuingæ att haffuæ oc behollæ epther hans breffuis lydelse, emeden samme hans breffue wedh magt eræ etc., som samme breff ytthermere wduisær. Datum Ottonie tertia feria post dominicam trinitatis 1539 (3. Juni).

¹⁾ Hærefter udstreget: oc en mandtt tiill Vendz.

²⁾ Eller: 1537?

F. 1 fol 159r.

Chrestiernn Nielssenns budh i Eydstrup

fick stadfestelse paa etth papyrs breff, lydendes att mesternn Oluff Munck hagde wntth hannom en eng ligendes tiill Hartee kyrckæ fore aarliig skyldtt, som ther, aff arildz er, aff gaar etc., som sammæ breff ytthermere wduiser. Datum Ottonie quarta feria post dominicam trinitatis (1539 4. Juni).

F. 1 fol 159v.

Albrett Skeell

fick s[t]adfestelse paa thuendæ pergmettz breffuæ, thet forstæ wnder guds aar 1534, lydendes att Lauris Skell hagde soldtt oc skøtt hannom a-hans sedegaardt mett-a nogle b-andre-b gaarde oc godz lygendes i Framlosæ oc anderstettz etc. Item thett andett, som Swendtt Mogenssen, prowest i Westerwich, mett menygæ capittell ther sammæ stettz hagde wdgiiffuitt aar 1536, lydendes att thii hagde epther k. mats. tilladelse soldtt oc skøtt hannom nogle aff closters gaarde oc godz ligendes y Hwndbour herritt etc., som sammæ breffuæ ytthermere wduiser. Datum Ottonie die corporis Christi (1539 5. Juni).

F. 1 fol 159v.

Fruæ Mettæ Morthænsddaatters budh

fick stadfestelse offuer ett pergmettz breff, som Mogens Munck, Chrestiern Sommer, la[n]dtzdomere i Noriutlandtt hagde wdgiiffuitt 1539, lydendes att thii hagde dømppt thett sandementz tog dødt oc magttløst, som wor nylligen giortt emellom Hiermetzloff march oc Wester Brøndesløff march, oc forne frue Mettæ att nyde synæ enge, kerræ och eygendom, som ridemendtt haffuær hindæ tilreptt, emedenn riidemendtz breff er wedh magtt, som samæ breff ytthermæræ wduisær oc indehollær. Datum Ottonie quinta feria post dominicam trinitatis (1539 5. Juni).

a-a) Tilføjet i margin.

b-b) Tilføjet over linien.

F. 1 fol 159v.

Mester Nielss paa Marigager closters wegnæ
fick stadfestelse paa ett pergmentz breff 1465¹⁾ lydendes
paa en gaardtt kalles Nørbredall i Gundumsogen i Skaadborg
herritt, som Morthen Krabbe oc Jep Hegell hagde giffuitt tiill
forne closter tiill syster Margrettæ Globsdatters opholdelse i
samme closter. Datum Ottonie dominica post corporis Christi
(1539 8. Juni²⁾).

F. 1 fol 159v.

Hans Anderssen y Stenolt,
Iep Tamssenn y Dalby

fick stadfestelse offuer etth dombriif, som Per Ebbessenn
hagde wdgiiffuitt mett flere, lydendes att thii hagde tildømppt
hannom quit fore Iørgenn Hanssens tiltall, oc the breffue Iep
Tamssen att komme lodtzeygere i Dalby tiill skade paa thenn
eygendom, som thii haffuæ i handh, oc ther som the ickæ
skeer skell i Hesthaffuæ, tha haffuæ thet i mynde eller gaa
om, saa møgiitt, som rett er. Datum Weylæ (1542?).²⁾

F. 1 fol 160r.

Peder Ipssens budh

fick stadfestelse paa thuendæ papyrs breffuæ, thett førstæ
som biscop Niels tiill Børlum mett flere bisper oc godemendt
hagde wdgiiffuett i Randers wnder guds aar 1502, lydendes
att sandemendtt hagde giortt marckskiell ephther nogen iordt
trettæ som a-som [!] Per Ipssen oc Per Ebbessen hagde,-a tha
hagde thii domptt huer thennom att nyde oc bruge intiill
marckskell, saa lenge sandemendtz towg er wedh magtt etc.
Item thett anditt wdgiiffuett tiill Nørherritzting 1519, lydendes
att 8 mendtt hagde vitnett, att sandeme[n]dtt i Norherritt
hagde giortt marckskiell emellom Dyrning marck oc Erbeck
oc emelle Felling marck oc Dyrning march etc., som samme
breffue ytthermere wduiser etc. Datum Ottonie quinta feria
post Barnabe apostoli (1539 12. Juni?).

a-a) Over linien i stedet for udstreget: thii hagde.

1) Jfr. Æ. A. Reg. V s. 702, hvor stadfæstelsen er dateret 1539 u. d.

2) Jfr. s. 705, 807 og 808.

F. 1 fol 160r. Hans Anderssenn y Stenoltt

fick stadfestelse paa ett konning Hanses breff mtercio, lydendes att hans naade hagde wntt Anders Henrickssenn oc hans rettæ arffuinge Stenolttz gaardt mett all syn rettæ tilgelse att haffue, nydhæ oc behollæ tiill euich tiidh oc giiffue ther aff tiill hans naadhe kronnen oc eptherkommere konninger wti Danmarck slig aarlig skyldtt, som ther aff arildtz tiidh pleyer aff att gaa, som samme breff ytthermere wduiser. Datum Ottonie die Viti et Modesti (1539? 15. Juni).¹⁾

F. 1 fol 160r. Her Iørgenn Friis

fick stadfestelse offuer etth pergmentz wnder guds aar 1536, lydendes att broder Oluff Nelssen, abbett wti Wedtzskyldtt closter, oc menige conuentt ther samme stetz epther k. m. tiladelse hagde soldtt, skøtt oc affhendtt fraa thennom oc theres eptherkommere abbetther oc conuentt i fornæ Viskyldtt closter først en gaardt kalliis Kragstrup i Slettherritt i Hemmersysell i Farstrup sogen, som Anne Kiøbmandtz wti boer, item Bygwatz møllæ ibid. mett dam oc damsbundh, item all Kølby fang ødhæ oc bøggt, som forscreffne Wedskiildt closter nw i were haffde, som er først en gaardt i fornæ Kølby, som Palsenn iboer, item en gaardt ibid., Seuren Mickelssen iboer, en gaardt ibid., Las Anderssen iboer, item en gaardt ibid., Chrestiern Michelssen iboer, item en gaardt ibid., Niels Ienssen iboær, en gaardt i samme stett, Nis Iudhæ och Las Nielssen iboer, en gaardt ibid., Niels Hoffmandt iboer, en gaardt ibid., Las Mogenssen iboer, etth boell ibid., Seuren Mogenssen, item 1 gadehus ibid. oc etth ødhæ bygge, som kalliis Spentrup, tese fornæ gaardhæ, godz oc møllæ skulle fornæ her Iørgen Friis haffue oc beholle mett all teres retiighet inthet wndertaget oc kendes thennom fore samme godtz att haffue opbaaritt till konlig tønge twsindt lott solluff wti guldt oc iachimdaller oc tackitt hannom fore goedh betalling. Datum Ottonie dominica ante Ioannis baptiste (1539 22. Juni)?²⁾

¹⁾ Jfr. s. 705, 806 og 808.

²⁾ Skønt Kronens Skøder I s. 8 følger D. Mag. 1. r. I s. 203 ved at datere brevet til 1540, vil 1539 passe bedre, da kongen paa den tid var i Odense (jfr. Da. Kancellireg. 1535—50 s. 92), og da stadfæstelsen synes indført samtidig med de to foregaaende.

F. 1 fol 160v.

Iffuer Skiell tiill Palsgaardt

hagde breff aff Horsnes byting oc tisligeste aff Wiborg landtzting, som Mogens Munck mett flære hagde wdgiffuitt vnder guds aar 1538, lydendes att handt hagde ther loglig fordeelt Anders Iudhæ, borger y Horsnes, baade fore hoffuit-gieldt oc faldtzmaall etc. Ther eptther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die Andree apostoli (1538 30. Nov.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria post Lucie (1538 16. Dec.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Ioannis euangeliste (1538 27. Dec.).

F. 1 fol 160v.

Iens Lassen oc Iep Tomesen

fick stadfestelse offuer ett Per Ebsens breff, lydendes at handt hade vnth thennem aff faldt thet bygstedtt, som kaldes Hestehaffue ligindes i Daugordt sogen etc. Datum Horsens dominica post Viti et Modesti anno domini 1542 (18. Juni).¹⁾

F. 1 fol 160v.

Niels Matsen

fick stadfestelse offuer 4 breffue aff Ierloffherresting, thet første eth pergments skødebreff 1584 [!]²⁾, lydendes at Wild Kielsen, Per Kielsen, Søffren Ionsen oc Per Samsing hagde skøth Mattis Thonnesen then gaardt i Stubdrup, handt ibode, met fierdel af Stubdrop marck oc fri hannem samme gaardt for huer mands tiltal etc. Thet andit en pergments lagheffdt 1498, lydendes at handt hagde giorth lagheffdt paa samme gaardt. Thet tredie et tingswitne 1498, lydendes at 8 mendt hagde witnet, at Wild Kielsen oc hans syskin arffuit then gaardt i Stubdrup met sin tilleggelse, oc thet fierde en dom

1) Jfr. s. 705, 806 og 807.

2) Mon 1484?

1054 [!]¹⁾, lydendes at Mattis Thønnesen wor tildømt samme gaardt epther hanss breffues lydelse. Datum Wetle quarta feria post Chanuti regis anno etc. 1542 (12. Juli).

F. 1 fol 161r.

Tiill Halsbierck.

Gabriell Gyldenstiern tiill Restrup

hagde konlig mats. dom wdgiffuit wti Kiøbenhavn wnder guds aar 1537 sabbato post Bartholomei (25. Aug.), lydendes att Halsbomendt wore tildømt att wdlegge hannom 48 kogæ mett anditt godtz oc holde hannom thet løfftæ, som thii hannom loffuit oc tilsagtt haffuer etc. Ther epther fick handt

15 dages breff. Datum Reffsøø tertia feria post Lucie virginis (1538 17. Dec.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die circumcisonis domini 1539 (1. Jan.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. sexta feria post circumcisonis domini 1539 (3. Jan.).

Gabrell Gyldenstiern

fick strax breff i thenne sag. Datum Ottonie quinta feria post Botulphi abbatis (1539 19. Juni).

Gabriell Gyllenstiern

fick rønning i thenne sag. Datum Haffnie die Symonis et Iudhe (1539 28. Okt.).

F. 1 fol 161r.

Nielss Schiell

fick stadfestelse offuer ett pergmennds breff, som Per Skram, Iens Thomisen, Spliidt Bong, Iennss Mogensenn mett flere gode mendt hagde vtgiffuit vnder gudts aar 1541, lydendes atti effther konlig maits. befaling hagde satt stien oc giordt ret marckeskiell mellom. Sønderkiar og Narkiar marck,

¹⁾ 0 er nærmest et overskrevet o, maaske tilføjet bagefter og paa gal Plads = 1504 el. 1540?

oc then dige, som Ienuoldt Persen i Kiar haffuer oplucktt synden wid thet gamle sandmendts toff, schall nederlegges oc hannom ther for att bøde effther logen etc., som samme breff ydermere vduiser oc indholder. Datum Ottonie die Dionisii 1542 (9. Okt.).

F. 1 fol 161v.

Othhæ Claussenn

fick stadfestelse offuer etth pergmentz mdnono, lydendes att Claus Strangessen hagde giiffuitt Niels Loduichssenn sitt breff paa nogræ gaarde oc godtz, som Ebbe Strangissen kiøptæ aff Niels Hack etc., mett saa skeell, att Nels Loduichssen skullæ wdgiiffuæ fore Claus Strangiissen ett twsinddt marck danscke pendinge till hogborn førstæ ko. Hans, som handtt hans naade plictug wor etc., som samme breff ytthermere wd-uiser. Datum Ottonie sexta feria post Botulphi abbatis (1539 20. Juni?).

F. 1 fol 161v.

Peder Skram

fick stadfestelse offuer ett laffheftz breff aff Nørherritzting aar 1479, lydendes att Erick Chrestiernssen hagde indwordtt mett lagheffdt these epherscreffne gaarde, som wor en gaardt i Tarm, ien gaardt i Pugelundh, Forsum mølle mett dam oc dambundh oc allt thett godtz, som handtt hagde i Forsum, ødhe oc bygtt, inthet wndertagett etc., som samme laghefft ytthermere wduiser. Datum Ottonie secunda feria post Barnabe apostoli (1540 14. Juni).¹⁾

F. 1 fol 161v.

Iens Mickellssen, borger y Wettle,

fick stadfestelse offuer ett konning Fredericks breff oc thuendhæ papyrs breffuæ, thett fyrste²⁾ lydendes at k. Fredereck hagde vntt Matis Bertilssen sin liffs tiidh en kronens fiskegaardtt ligendes y Vettle oc en ødhæ iordtt kalliis Kors-

¹⁾ Jfr. F. 2 fol 247r.

²⁾ Fr. I's Reg. s. 120 (1526 10. Nov.).

broder gaardtt etc. Item thett andett breff lydendes att fornæ Matis Bertilsen hagde oplatt Iens Mickelssen sam ødhæ iordtt oc fiskergaardt mett hues breffue, handt ther paa hagde. Item thett tredie breff, som borgmester oc raadh y Wettle hagde vdgiffuett, lydendes att ephther k. mats. befalling hagde satt hannom samme iordtt oc fiskegaardtt fore $\frac{1}{2}$ ge till kronen etc., som samme breffue ythermere wduise. Datum Medelfar secunda feria post Iacobi apostoli (1540 26. Juli?).

F. 1 fol 162r.

1539.

Niels Langæ tiill Fadersbøll

fick stadfestelsæ paa ett pergmenttz breff wdgiffuitt aff Wiborg landtzing wnder guds aar 1471 die Clementis (23. Nov.), lydendes att Las Dan hagde tiidt steffntt Iep Baggi oc alle thii, som sagde seg att weræ i laghefftt mett hannom, tyll Wiborg landtzing, oc thii ther ey møttæ, oc tha hagde Las Dan 2 lagheffds breffuæ mett seg, thett førstæ wdgiffuet aff fornæ Wiborg landtzing oc thet andet aff Hundtburgherrittzting, thet forstæ lydendes att Las Dan giorde sin log oc indworde mett laghefftt paa Snestrup march Hedhe cliitt oc alle Snestrup march alle 4 wegnæ tiill marck modhæ, øde oc byggett, woett oc thiurtt etc., mett mere godtz, som handt tha mett laghett indworde etc. Item thett andet wdgiffuett aff Hundtburgherritt, lydendes att fornæ Las Dan wor i Wordrup paa sin hustrues rettæ arff paa fem gaardes eyæ oc giorde ther logliig laghett mett ridermettz mendt oc indworde sammæ fem gaardes ey fore en frii endell mett all theres rettæ til-ligelse, som hans hustru er tilkommen i rett arff etc., oc giorde logliig laghefftt, som Nis Kal oc Ies Kal i weræ hagde, oc Mogens Mogenssen oc fruæ Annæ Kalsdatter oc fornæ Las Dan, som thessæ fornæ haffuæ allæ strentt (?) oc brugt i fornæ Hundtburg marck, som hans loghøringæ kundtgiorde paa fornæ ting, oc spurde, om hans laghefftt bør att bliffuæ wedt synn magtt oc hannom thet gods att nyde eller ey, tha sagde wii saa fore rettæ ephther hans briffs lydelsæ, tha bør fornæ Las Dan oc hans arffuingæ att nyde oc behollæ alltt

thette forne gods oc iordt, som hans lagheffdsbreffuæ indeholder etc., som sammæ breff ytthermere wduiser. Datum Otonie altera die circumcisionis Christi (1539 2. Jan.).

F. 1 fol 162r.

Niels Langæ

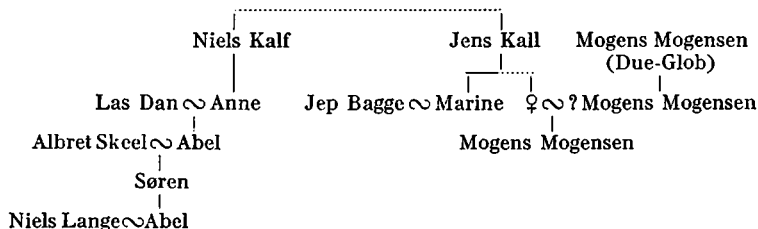
fick stadfestelse offuer ett pergmentz briff, som her Crestiern Nielsen, capellan tiill Hundborrig kircke, mett flære hagde wdgiffuett mdcldxxxsexto dominica post Ambrosii (1486 9. April?), lydendes att Mogens Mogenssenn wor ther oc fick ett sogne wittnæ aff 12 dannemendt etc., hwilkæ 12 dannemendt ther wittnett, att thennem fuldwittherligt wor, att the hagde spurdt aff theres gamlæ foreldernæ, att Mogens Mogenssenn oc hans foreldernæ haffue hagt i rolig hefftt fem gaarstett i Wordrop øde oc bygett, huer mett sin eygendom, oc thet gaa[r]dstett Chrestiern Skytt nw i boer etc., som samme breff ytthermere wduiser. Datum Otonie altera die circumcisionis Christi (1539 2. Jan.).

F. 1 fol 162r.

Niels Langæ

fick stadfestelse paa ett pergmentz briff a-1469-a, lydendes att Las Dan hagde werett inden Hu[n]borherrittzting oc fick ett tings vittne aff 8 trofaste dannemendt etc., huilkæ 8 danneme[n]dt ther vittnett alle vittnett paa troo oc sandingen, att the aldrig hagde hørtt, atth thii, ther er i Wolstrop, haffue

a-a) I margin.

Efter Danmarks Adels Aarvog 1889 skulde Las Dans hustru Anne høre til stægten Kalf. Niels Langes fremlagte dokumenter sandsynliggør en forbindelse med den yngre Kallslæggt, med hvilken den yngste Mogens Mogensen (Due-Glob) sikkert var beslægtet (ibid. 1891), muligvis gennem hans (iøvrigt ubekendte) moder eller farmoder.

noger deell i Lillæ Fadersbøll eller Store Fadersbøll hede eller clittæ etc., oc vittnett forne mendt, att Iepp Bagi haffuer standet inden forne ting aar fraa aar oc kentt seg ingen retthet att haffuæ i forne hede eller clittæ y noger maade etc., som sammæ briff ytthermere wduiser. Datum Ottonie altera die circumcisionis Christi (1539 2. Jan.).

F. 1 fol 162v.

Iens Michelssenns budt i Iernæ

fick stadfestelse offuer etht papyrs breff, som Stygge Krompen, biscop i Børlum, hagde wdgiffuit, lydendes att thett reb, som Iens Tamssenn hagde giortt paa Iernum march, thet hagde handt dømppt dodtt oc magteløst, ephertthii att markkenn bleff rebtt emodtt k. mats. opstandelsæbreff, oc rebsmendenæ wore tagnæ wti sytzelitt oc wdenn styckthet, oc lodtzeygernæ ey logliig attwaarett, som sammæ breff ytthermere wduiser. Datum Swynborg quinta feria post epiphaniæ (1539 9. Jan.).¹⁾

F. 1 fol 162v.

Her Laue y Skourup,

Iep Nielssen y Hierndrup

fick stadfestelse offuer ett skiøde breff, som thii giorde Iep Andersen oc Gregors Anderssen y Wamdrup paa then tredie deell wti then gaardt y Vamdrup, som Anders Mattzen wti bodhe, som liger 2 otting iordt tiill etc., som samme breff ytthermere wduiser. Datum Ottonie altera die Gregorii (1539 13. Marts).²⁾

F. 1 fol 162v.

Mester Iens Hansen, cannick y Wiborg,
paa sinæ oc sinæ mettarffuinges wegnæ

fick stadfestelse paa etht skøde breff wdgiffuit tiill Nørliungsherritz ting aar medlxxxsexto, lydendes att Anders Iepssenn y Wamen nett [!] hans two sønner hagde ther werett inden ting, skøtt oc aldelis opladh tiill euindelis eyæ oc tiill

¹⁾ Jfr. s. 52, 676 samt Fr. I's Reg. s. 450 og 477.

²⁾ Jfr. Top. Saml. paa Papir, Anst hd., 1539 20. April (R.A.).

Iep Liung oc Per Liungh two engi skifftæ, som ligger y Rui-kier, oc ther tiill mett skowff tiill tiugæ swin aarlig aar, oc kendes thennom fullt wederlag ther fore att haffuæ faatt fore fornæ engi oc skouff, huilkæ engi oc skowff loglig lagbodenn wor 3 ting føre skøde gick etc., som samme skøde breff ytthermere wduiser oc indeholler etc. Datum Ottonie quinta feria post Georgii martiris (1539 24. April).

F. 1 fol 162v.

Axell Nielssens budt tiill Langetendh

fick stadfestelse offuer ett pergmentz breff wnder guds aa[r] mcdlxxoctauo¹⁾, lydendes att Mettæ Matzdatter [!], Hans Matzens eptherleffuerskæ hagne affhendtt fraa seg oc sinæ arffuinge oc tiill her Niels Thimssen oc hans arffuingæ Dalsgaardt, Dalsgaards skowff oc Dals marck oc then gaardt i Mamen, som er byggt aff Dalsgaards eydom etc., som samme breff ytthermere wduisær. Datum Kolding quinta feria post dominicam cantate (1539 8. Maj²⁾).³⁾

F. 1 fol 163r.

Pouell Ienssen paa sinæ oc Wegne byes lodzeygers wegne

fick stadfestelse paa fiire breffue, thett førstæ wdgiuffuett tiill Moltherritzting wnder guds aar 1527, att tolluff mendh hagne wittnett, att Per Ienssen lydelig att spurde i fornæ herritt, huorlundæ thii gjorde marckskiel emellom Wegne marck oc Wordrup marck, tha kundgiorde thii theres eedh oc tog i saa modhæ, att thi tog wiidh Østerskauell wadh, oc thet ther norden oc westen widh ma[r]ckskiel suore thii tiill Wegnæ marck, oc thet ther sønden oc østen wiidh fornæ marckskiel, sore thii tiill Ordrup marck etc. Item thett andett 1530, lydendes att 24 mendh hagne wittnett mett menige herritzmendh, att thii aldrig haffue hørdtt tiill fornæ Molttherritzting, att thet laa nogen marck osten Skaadborg, ther Kerbyll hett etc. Item thet tredie aff Anstherritzting 1530, lydendes att nogle mendt vore paa ett aasiun, som thii waare tilmeltæ aff

¹⁾ Jfr. Barner: Rosenkrantz I, Dipl. s. 149 (1478 13. April eller 10. Aug.).

²⁾ M.h.t. datering jfr. s. 722, 752 o.m.a.

³⁾ Jfr. s. 702f.

tingæ, tha grandgiffueligen soffue thii, att thii enge, som Per Ienssen thennom paavistæ, the waare affmertt oc mett sten oc stabbell aff gammell tiidh omsatt, oc funde thii kull oc flintt tiill iertegen vnder samme stene etc. Item thett fier ett dombreff, som her Mogen[s] Gøye, Erick Banner oc Iehan Friis mett mett [!] flere hagde vdgiffuet a-1531-a, lydendes att thii hade tildømppt Wegne mendtt att nydhæ oc beholle thii byggestett oc eygendom i Vordrup marck, saa lenge noger andre kommer fore k. mats. mett bedre beuisning som samme breffue ytthermere wduiser. Datum Ottonie quinta feria post dominicam trinitatis (1539 5. Juni).

Peder Stub, fogiitt paa Skaadborg,

tog steffning emodh thenne forscreffne stadfestelse, att modhæ nw paa ottensdag. Datum Ottonie sexta feria post dominicam trinitatis (1539 6. Juni).

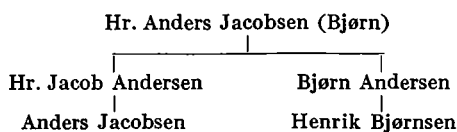
F. 1 fol 163v.

1539

Henrich Biørnssenn

hagde breff aff Støffringherritzting, som Staffen Lassen i Blegwadt herritzfogden ibid. mett flere hagde wtgiffuitt 1538 secunda feria post Dyonisii (14. Okt.), lydendes att Henrich Biørnssen haffuer 3 sambfelds ting esckit fylleste aff aff Anders Iacobssen till Støffringgaardt fore thett werigmaall, som Anders Iacobssens fadher werigit fore hannom, oc fore nogit gods, som Henrich Biørnsen er affwunden oc hannom wor til-sckifftt i hans skiffthe breff. Thisligeste nogit alther gods, som Anders Iacobssen haffwer tagit seg till och siiger seg at were werige ther fore, oc ½ lesth korn, som Anders Iacobssens fadher lodt seg indføre wti aff her Iahan Biørnssen paa Henrich Biørnsens moders wegne, och nogne penninge, som Hen-

a-a) I margin.

rich Biørnsen haffuer lontt oc wdlagtt fore Anders Iacobssen, oc Anders Iacobssen fick loglig adwarsell fore Støffringgaards pwortht etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die Mauri abbatis (1539 15. Jan.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. quinta feria post conuersionis s. Pauli (1539 30. Jan.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. die Appolonie virginis (1539 9. Febr.).

F. 1 fol 163v.

Oluff Munck

fic stadfestelse offuer eth dombreff, som Nis Iwell, Niss Glambeck met flere ephther k. mts. befalling hagde wtgiffuet, emellom hannem oc Nielss Iffuersen lydendes paa en gaardt i Skodborgherit kaldes Weybierrig etc. Datum Ottonie quinta feria post Bartholomei apostoli (1541 25. Aug.?).¹⁾

F. 1 fol 163v.

Enwoldt Iensen paa hanss moders frue Ingers wegne fik stadfestelse offuer en pergmentz dom, lydendes at hinde wor tildømpet et vicarii i Aarhus domkirke, kaldes conceptionis Mariæ, for hun hagde ius patronatus oc wor nest arffuing oc eldst i slechtet, oc at then nw vaxere, oc presenter oc forlene ephther hinders vilge. Datum Ottonie quinta feria post omnium sanctorum (1541 3. Nov.?).

F. 1 fol 163v.

Morthen Hansen oc Ies Hansen aff Tiffkier

finge stadfestelse offuer nogre breffue lydendes paa noger stuff oc sermerke Skrønne kier liggendes paa Smedstrup mark oc Pillis topt, som theres fader oc faderbroder kjøpte aff Ostret Iffuersen i Synderstenderup. Datum Ottonie quinta feria post omnium sanctorum (1541 3. Nov.?).²⁾

¹⁾ Jfr. H. 4 fol 16v (1542 7. Maj).

²⁾ Jfr. Da. Kancellireg. 1535—50 s. 219 (1542 5. Maj) og H. 4 fol 9r (1542 29. April).

F. 1 fol 164r.
1541.

Niels Nielsen y Nørreesbo

fick stadfestelse ephther k. mttts. beffalling po Nørreesby gaardt ephther kong Cristierns breffs lydelse po hannem oc hans høstrw oc theres arffuinge tiill euig tiidt etc., oc offuer 1 dombreff aff Wiiburig landzting, lydendes at sandtmendt vti Hengherrit ichi burde at fylge Niels Nielsen herreuerk offuer for samme gaardt etc. Datum Haffniæ sexta feria post cantate (1541 20. Maj).

F. 1 fol 164r.

Niels Graffuersen oc hans metarffuinge

fick stadfestelse paa ett landztings dom, lydendes at hans moder Dorrette wor tildømpet eth biøggestedt kallis Aspetoffte marck oc giøre kronen fyllest. Datum Sandager die Ioannis baptistæ anno domini 1541 (24. Juni).

Iep Persen i Standerup fick steffning emod thenne forne stadfestelse. Datum Sandager secunda feria post Ioannis baptistæ (1541 27. Juni).

a-Item paa thenne sag gick dom mellom Niels Graffuersen oc Iep Persen, quere in registro minori¹⁾.-a

F. 1 fol 164r.

Gundi Hansen i Gammeltofft

fick stadfestelse offuer eth papiirs breff vtgiffuet aff Waardzysselfting, lydendes at 8 mendt hagde witnet, at ther bleff brugit fult skiiffte tiill Gammeltofft tiill then gordt, som Gundi Hansen nw wtii boer, aff the enghe po Lille oc y 40 aar oc mere vlast och vkierdt, indtil the Dyreboer grander klaffuit ther paa etc. Datum Sandager die Ioannis baptistæ (1541 24. Juni).²⁾

a-a) Tilføjet imellem foregaaende og følgende notat.

1) R. 1 s. 93 (1541 13. Aug.).

2) Jfr. s. 798.

F. 1 fol 164r.

Mesther Oluff Nielsen y Weyle

fick stadfestelse offuer eth papiires breff aff Weylbyting vnder gutz aar 1541 lydendes po en gardt i Syndergade *ibid.*, som Nis Iensen hagde aff Ies Winther a-paa eth kiøp ephther 24 mendz witne etc.^a Datum Ottonie secunda feria post visitationis Mariæ (1541 4. Juli).

F. 1 fol 164r.

Henrick Wynd

fick stadfestelse offuer trende papiirs breffue lydendes om thet marckeskiell emellom Welling Westhermarck, som the kalle Roymarck, oc then Østhermarck, som de kalle Fowtegraff. Datum Melfar sexta feria post corporis Christi, anno domini 1541 (17. Juni).¹⁾

F. 1 fol 164v.

Erick Krommedigæ

hagde breff aff Westerherrittzting b-oc Viborg landzting-b, som Iens Barefoedtt mett flære hagde wdgiffuitt vnder guds aar 1538, lydendes att hans fuldtmyndiigh hagde ther weritt 3 samfeltzting oc logliig fordeelltt Iesper y Stausøø, Peder Lassenn y Lønnæ, Niels Wynther y Tangæ, Staffen Ienssenn *ibid.*, Iep Graffuerssenn y Lønnæ, Anders Christiernssen y Nebøll, Iørgenn Kelssen y Hoffuestrop, Michell Kelssenn *ibid.*, Per Anderssenn y Torp, Peder Iepssenn y Lønnæ, Nis Laurissenn y Lønnæ, Bertiill Kelssen y Hoffuestrop, Pouell Christiernssen y Lønnæ, Chrestiern Chrestiernssen y Hoffuestrop, Symon y Seding, Nis Ebssen y Henneborg, Per Nelssen y Otterup, Ies Benitssenn y Stausøø, Nis Skaaning y Debøll, Chrestiern Ienssenn y Fyding, Karl Perssenn y Dyrebby, Mattis Lassenn y Hyllersløff, oc Per Perssenn y Strudttwadtt for hues faldzmaall, som thii wore faldenn fore, for thet eyger togh, som thii gjorde emodtt logenn etc. Ther ephther fick handt

a-a) Tilføjet under linien.

b-b) Tilføjet over linien.

1) Jfr. s. 729, 750 og 800.

15 dages breff. Datum Sandagger secunda feria post Vincentii martiris (1539 27. Jan.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. tertia feria ante Mathei apostoli (1539 18. Febr.).

Item 5 dages breff. Datum ibid. tertia feria ante dominicam oculi (1539 4. Marts).

Erick Krommediigæ

fick strax breff y thenne sag. Datum Ottonie quarta feria post dominicam oculi (1539 12. Marts).

F. 1 fol 164v og løs seddel.

Gregors Iørgensen y Pestett paa sine oc sin hustrues wegne

fick stadfestelse paa twende skøde wdgiffne wnder guds aar 1543 aff Bryskherritzting, thet første lydendes at Trogels Andersen i Hersloff, Anders Seuerinsen ibid., Anders Clausen y Erresøø met hans hustru Liene, Nis Baare i Stollerup, hans hustru Maren aldellis affhende fra thennom oc theres arffuinge oc til Daarete Hansdatter, hindes børn oc arffuinge aldt then laadt oc rættighet, the haffue i thend otting iordt paa Tolstrup march, som the erffuit ephther theres moder. Item thet andet, lydendes at Tosten Tamsen met sin hustru Anne, Per Kielbæk oc Søffren Persen i Birckop, the aldellis skøtte fra thennom oc theres arffuinge oc til Nis Michilsens arffuinge ald thend rættighet, the haffue y thend otting iordt paa Tolstrup march, som the haffuer erffuet ephther Boell Nielskone etc. Datum Vettle tertia feria post Olaui 1543 (31. Juli).

Christiern Iull

tog genbreff emodt thenne stadfestelse. Datum Ottonie altera die Michaelis (1543 30. Sept.).

Christern Iull

tog oc steffning, quare Gregorius noluit. Datum Ottonie tertia feria post iudica (1544 1. April).

Christern Iull

fick nederfelling i thenne sag, Gregorio absente. Datum Sandagger a-tertia feria post vocem iocunditatis (1544 20. Maj), me Seuerino in hac causa non presente, propterea

Gregoris Iørgensen

tog steffning emodt thenne nederfelling. Datum Ottonie quarta feria post Botulphi-a (1544 18. Juni).

b-Vii Christiann etc. giøre witterliigt aar etc. tiisdagen nest ephther syndagenn vocem iocunditatis paa Sandagger fore oss paa wortt rettherting wor skiickett Chrestiernn Iull y Tolstrup oc bødth seg wti alle rettæ modtt Gregors Ienssen [!] y Pedstedtt om thendt wortt stadfestelse breff, handtt tagett haffuer paa nogen lodh oc dell, som handtt skulle haffue paa en otting iordt liigendes paa Tolstrup etc., oc wor nw y løgerdages nest forledenn hans rettæ siettæ wge steffne dag y thend sag att mødhe, oc forne Chrestenn Iuell tha møttæ oc bødth seg fore oss wti alle rettæ oc haffuer saa siidhenn forbiidt hoss oss tiill y dag, oc ey forne Gregors Ienssen eller nogen paa hans wegne her mødhe wiille rett att pleye y thend sag, men aldellis sadh wor steffningh offuerhørriig. Thii melle wii nw forne Gregors Ienssen [!] nederfeldiig att were fore thend wor steffning, handtt sadh offuer hørriig, oc Chrestiern Iuell samme otting iordtt att haffue, nydhe, bruge oc beholle aldelles wforhindrett, oc thend wor stadfestelse Gregors Ienssen [!] ther paa taget haffuer a-mett the breffue, hun paalyder,-a aldellis dødth oc magteløss att were oc ey att komme Chrestiern Iuell eller hans mettarffuinge tiill skadh eller brøst ephther thenne dag wti noger maadhe-b (1544 20. Maj).

F. 1 fol 165r.

Niels Lange

fick stadfestelse offuer thuende pergmentz breffue oc etth papirs breff, thet førstæ etth skødebreff, som Iffuer Munck

a-a) I margin.

b-b) Paa løs seddel, indlagt mellem fol 164 og 165.

aff Riipæ hagde wdgiffuitt 1538, lydendes att handh hagde sckøtt oc affhendtt hannom oc hans arffuingæ en gaardt wti Velsloff byy ligendes mett all forne gaards rettæ tilligelse oc tackiitt hannom fore goedh betalling oc tilbantt seg oc sine arffuinge att frelse hannom samme gaardt fore huer mandz tiltall etc. Thett anditt aff Giernherrittzting, lydendes att 8 mendh hagde vittnett, huorlundes the giorde marckeskell om Kiergaards marck oc indsuore Kiergaards marck tiill rettæ 3 marckmoder, wndertog stug oc serkiøb. Item thett tredie, lydendes som Iffuer Iull, domprouist y Riipæ, mett flere hagde wdgiffuitt epher k. mats. befalling, lydendes att the hagde tildømppt Niels Lange Kiergaardtt att haffue oc beholle till tørgrøfftt, fedrefftt oc brugelse all then deell, som inden er fore, oc tiill the stene oc skeell, som sandemendh suorett oc giortt haffue etc., som samme breffue ytthermere wduise. Datum Ottonie quarta feria post dominicam iubilate (1542 3. Maj?).

F. 1 fol 165r.

Niels Anderssen y Torlundh

fick stadfestelse paa ett pergmentz aff Hyttzherrittzting vnder guds aar 1535, lydendes att 8 mendh hagde vittnett, att the hagde hørdtt etth k. Hanses breff lese paa samme ting, att hans naade hagde wntth Iens Anderssen Torlundh mett sin tilligelse etc., som samme breff ytthermere wduiser oc indeholder. Datum Ottonie die Bartholomei apostoli (1542? 24. Aug.).¹⁾

F. 1 fol 165r.

Vnge Niels Elbeck

fick stadfestelse offuer et pergmentz breff, lydendes at her Per Iensen, forstander i Olborgs hospital, hagde fest hannem sin liffs tidt Huandstrup gaardt etc. Datum Viborg secunda feria post trinitatis aar etc. 1542 (5. Juni).

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 326 og 328) samt s. 663 og 731.

F. 1 fol 165v.

1539

Anders Skeels budtt

fick stadfestelse offuer ett permetz breff, a-som Iuer Ienssen hagde-a wdgiffuett¹⁾ wnder gudz aar 1456, lydendes att a-forne-a Iffuer Ienssen tiill Tyrnsbeck hagde soldh oc skøtt fruæ Karinæ Ronwffs Wordtbassy oc Nebøll mett all sin tilgigelse oc kendes seg atth haffuæ o[p]boret fullt werdt etc., som samme breff ytthermere wduiser. Datum Ottonie sexta feria post purificationis Marie (1539 7. Febr.).

F. 1 fol 165v.

Anders Skeels budt

fick stadfestelse offuer ett pergmentz breff wdgiffuett aff Tyrstingherrittz ting a-1458-a, lydendes att handt hagde giortt syn laghefftt oc indwordt thii engæ mellom Mesæ wadt oc Løndoms wadt mett Mesæ møllæ oc all sin tilligelse etc., som samme breff ytthermere wduiser. Datum Ottonie sexta feria post purificationis Marie (1539 7. Febr.).

F. 1 fol 165v.

Mesther Anders Skouffgaardt

fick stadfestelse paa ett laghefftt aff Skatzherrittzting 1506²⁾, lydendes att handt hagde indwordt Rosthiffue oc Rosthiffue march och alle Rosthiffue enghe, Brede enghe oc Rørbeck enghe, Rør eng, Kyrckikier, Snab oc Kiell eng, Synder marck, Olsklow oc Hørne eng, item Rørmarch snab, item Rostmølle oc all then eng liggendes norden oc synden wedt strømme, item Møllebierg march indtill Harildsiig, item Tranbero och Tranbero march och Friiseng, item then eng wedt Holbeck och 4 gaarde i Oro oc 3 boell, item Kadmarck, item en gaardt i Koespeng och Koespenges march oc Kraffuens march, item en gaardt wti Sedhen och 3 boell i Fieleborg [!] etc. Datum Ottonie die Scholasticæ virginis 1539 (10. Febr.).

a-a) Tilføjet over linien.

1) Herefter udstreget: aff Tyrsting herrittz ting.

2) Rep. 2. VI 10577 (24. Marts).

F. 1 fol 165v.

Mesther Anders Skouffgaardt

fick och stadfestelse paa ett laghefftt aff forne Skatzherritz ting 1480, lydendes att Iep Ienssen hagde indwordt 3 otting iordt liggendes paa Fordwm marck oc 3 otting iordt paa Fordumlunds march och ett byggestedt i samme stedt etc. Datum Ottonie die Scholasticæ virginis 1539 (10. Febr.).

F. 1 fol 166r.

Morthen Ipssen y Wyrst

fick stadfestelse paa ett skøde breff wdgiffuitt tiill Anstherritz ting aar 1529, lydendes att 8 mendt hagde wittnætt, att Staffen Perssen solde oc skottæ fraa seg oc sine syskindæ oc theres arffuinge oc tiill Morthen Ipssen oc hans arffuinge tiill euindeligh eydom all then lodh oc deell, som thennom wor till arff falden wti then gaardt oc gaards eyge wti Wirst, som forne Morthen Perssen nw selluff wti boer etc., som samme skøde breff ytthermere wduiser. Datum Ottonie secunda feria post dominicam oculi (1539 10. Marts).

F. 1 fol 166r.

Niels Perssen i Røgelhede

fick stadfestelse paa ett gammell k. Christerns dom 1465, lydendes att hans naade hagde tildømppt Clement Hanssen oc hans arffuinge till ewerdelig eyge Røggelhede, Byerwang och Korslundt mett all theres retthe tilliggelse ephther then laghefftt handt ther paa till Wiiborg landzting førre giort hagde etc., oc hagde ther offwer k. Hanses stadfestelse oc k. Christerns mett flere laghefftt oc breffue paa samme gods etc. Datum Ottonie secunda feria post letare (1539 17. Marts).

F. 1 fol 166r.

Erick Anderssenn oc Gregors Anderssen theres budh

fick stadfestelse offuer etth papyrs breff etc., lydendes att 12 mendtt hagde dømppt forne Erick Anderssenn oc Gregors Anderssenn then gaardt tiill ephther konglig mats. befalling

att nyde, brughæ oc beholle, oc the skulle gøre Gregers Esbernssenn, hans metnbrødre oc theres mettarffuingæ skell oc fyllest fore theres laadh wti samme gaardtt eller skeppe skyldtt, om thett kandtt mere taalle endh konglig tøghe, emeden theres breffue vedh magt ere. Datum Kolding sexta feria post Philippi et Iacobi (1539 2. Maj¹).

F. 1 fol 166r—166v.

Fruæ Gertrud tiill Sostrup hindes budh

fick stadfestelse offuer trendæ pergmentz breffue, thet forstæ wnder guds aar 1488, lydendes att Marquordtt Iffuerssen hagde soldtt, skøtt oc affhendtt fraa seg oc sinæ arffuingæ oc tiill Anders Munck tiill Brusegaardtt oc hans arffuingæ tiill ewindeliig eyndom two sine gaarde oc etth boell y Fiellerup by y Nørherritt ligendes oc ther tiill mett frii skoffhugh tiill fornæ gaarde oc boell etc. Item thett anditth wnder guds aar 1491, lydendes att fornæ Marquordt Iffuerssen tiill Meelgaardtt hagde skøtt oc afhentt fraa seg oc sinæ arffuingæ oc tiill fornæ Anders Monck oc hans arffuingæ en syn skoff oc mølestett ligendes i Nørreherritt y Glesborg sogenn, som kallis Grønholtt, mett all syn grundtt lengi oc bredhæ inthet i fornæ Grønholtt wndertagettt wden allenest greggang tiill Melgaardt oc Skeerbeck, oc kendes seg att haffue opbaaritt pendinge oc fultt werdttt etc. Item thett tredie vnder guds aar 1497, lydendes att Marquort Iffuerssen hagde skøtt oc afhentt fraa seg oc sinæ arffuingæ oc tiill fornæ Anders Monck oc hans arffuingæ tiill euindelig eygæ en skoff oc kier, som kalliis Skadholtt oc Dybkiers holmæ ligendes i Nørreherritt y Glesberig sogenn mett all theres lengi oc brede inthet wndertagettt tiill alle 4 marck modhæ, wden en eng, som er Seurenn Iuls eng oc kallis Dybkiers eng, wndertaget, oc skall fornæ Anders Monck oc hans arffuingæ fore etth friit kiøb behollæ tiill ewindelig eyæ, oc kendes seg att haffue opbaarett fyllest etc., som sammæ breffue ytthermere wduiser oc indheholler. Datum Kolding secunda feria post dominicam cantate (1539 5. Maj¹).

¹) M.h.t. datering jfr., at rigskansleren var i Kolding paa denne tid, se s. 722, 835—39 o.m.a.

F. 1 fol 166v.

Her Offuæ Lungæ

fick stadfestelse paa etth pergmentz breff vdgifuitth tiill Moltherritzting vnder guds aar 1538, lydendes att 8 mendt hagde vittnet, att her Offue hagde logliigæ opkrafft sandemendtt omkring Vandsnap marck oc tiisligeste 12 eygere tiill att rebe Holstett oc Rauensnap march, tha tallett godhæ mendt thennom saa emellom paa thett, att Holstett byy skall bliiffue wedh magt emellom forne her Offue oc Iesper Randtzow, lensmandt tiill Skodborg paa kronens wegne, bønder oc andre lodtzeygers i Holstett, som tha tilstede waare, att her Offue offuergaff sandemendtt tog, oc thii 12 eygere bleff strax tilfultt att rebe forne Holstett marck oc Raffuensnap marck oc Vandsnap marck oc wdlegge her Offue fore forne Vandsnap ett fullt gaards eygæ lige vedh thenn beste gaardt i Synder Holstett mett ager oc eng tiill then gaards eyge, handtt tilforne haffue, oc haffuer 6 otting iordtt offuer all Holslett marck oc tisligeste ien fuldt gaards eyæ lige wedh thett beste mett tofft, ager oc eng fore thii two byggestett, som forne her Offue haffuer ther nordenn aen etc., item skall oc kronenn haffue ien fuldt gaards eygæ norden aen lige wedh then bestæ mett gaarstett, tofft, agger oc eng tiill then gaards eygæ, handh tilforne hafftt haffuer, oc skall siden thii 12 eygere rebe forne marckæ etc., som samme breff ytthermere wduiser oc indeholler. Datum Kolding tertia feria post dominicam cantate (1539 6. Maj¹).

F. 1 fol 167r.

Annæ Lassiis, boriskæ wti Horsnes, hindes bud

hagde breff aff Horsnes byting, som Iep Pouelssenn, byfogitt ibid., mett flære hagde wdgifuitth vnder guds aar 1535 tertia feria post purificationis Marie (3. Febr.), lydendes att Lass Ienssenn, forne Ane Lassiiss hosbondtt, (hwes siell gudt naade) hagde logliig fordeelt Seurenn Lassenn 3 samfeltz ting baade fore hoffuitgialdtt oc faldzmaall etc. Ther epther fiick hun

¹) M.h.t. datering se s. 824 note 1.

15 dages breff. Datum Ottonie quarta feria ante dominicam inuocauit (1539 19. Febr.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria post dominicam oculi (1539 10. Marts).

Item 5 dages breff. Datum ibid. secunda feria ante dominicam iudica (1539 17. Marts).

Seuerenn Lassenn

tog genbreff y thenne sag. Datum Ottonie sabbato post dominicam oculi (1539 15. Marts).

Anna Lassis

tog steffning y thenne sag. Datum Viberg secunda feria post trinitatis (1539 2. Juni).

F. 1 fol 167v.

Iffuer Seurensen y Ødstedh

ficke stadfestelse offuer thuende skødhæ breffue aff Ierloffherriitz ting, lydendes att Mattis Morthenssen oc Las Morthenssen hagde werett ther inden tinge oc skøtt hannom oc hans arffuinge all then deell, the hagde i then femptæ partt offuer all Ødstett marck oc 2 toffte mett all fornæ godzis rettæ tilligelse. Item then [!] anditt skødhæ wdgiffuett tiill fornæ ting, lydendes att Winther Ienssen oc Nis Ienssen hagde skøtt hannom y lige maadhe samme godz etc., som samme breffue ytthermere wduise. Datum Ripe sabbato post natiuitatis Marie (1540 11. Sept.).

a-Mattis Esbernsen tog genbreff mod thenne stadfestelse, oc Iffuer Søffrensen tog steffning modt samme gienbreff. Datum Ottoniæ sexta feria post Chanuti regis (1541 15. Juli).

Item po thenne sag mellom Iffuer Søffrinsen oc Mattis Esbernsen gick dom etc. Quere in registro minore-a.¹⁾

a-a) I margin.

¹⁾ R. 1 s. 88 (1541 27. Juli).

F. 1 fol 167v.

Iens Staffenssen

fick stadfestelse offuer ett skødhe, som Henrick Nelssen oc hans hustru Daarettæ hagne vdgiffuett, lydendes att the hagne vntt Staffen Ipsen, hans hustru oc Ies Staffenssen en theres gaardt ligendes i Ierløff fore en aarlig pens theres liiffs tiidh etc., som samme breff yttherme[re] vduiser. Datum Ottonie die Bartholomei apostoli (1540 24. Aug.).

F. 1 fol 167v.

Her Prøbiørn

fick stadfestelse paa ett lagheffz breff aff Rindzherriitz ting 1540, lydendes att Anders Nielssen paa her Prøbiørns wegne hagne induortt mett lagheffdt forst Øris gaardt mett sin tilligelse mett fiire fge iorde offuer all Øris march oc Hersem oc en gaardt i Øris oc frii fiiskerii y Øris søø mett all forne godtziis rettæ tilligelse oc mett flere aasteder, som handh induordhæ samme tiidh etc., som samme breff ytthermere vduiser oc indeholle. Datum Sandager quinta feria post exaltationis s. crucis 1540 (16. Sept.).¹⁾

F. 1 fol 167v.

Ies Seurensen oc Chrestiern Perssen

finge stadfestelse offuer eth papirs dombreff aff Tørrildherritzing 1533, lydendes att samme loss eyer y Raffning, som skørther fore samme engh Øster Krog, thennem burde att bruge engen oc giiffue skyldtt tiill kyrcken oc icke andre, saa lenge k. mats. oc Danmarcks riges raad sagde ther andett om. Datum Ottonie sabbato quasimodogeniti (1541 23. April?).

F. 1 fol 168r.

Tiill Wordherritt.

Seurenn Mundt

hagne breff aff Wiborg landzting, lydendes att sandemendt aff Wordherritt hagne ther werett oc sworit Christinæ Pouels fredløss fore hans moder, hun ihiellsloo etc. Ther epher fick

¹⁾ Jfr. Tegnelser (D. Mag. 3. r. VI s. 329).

handt riigens lagdagsbreff, lydendes att hun skullæ rettæ fore seg oc fullt giøræ eller rømmæ som en andenn fridløss mandt etc.

15 dages breff. Datum Ottonie quarta feria ante dominicam inuocauit (1539 19. Febr.).

Item 10 dages breff. Datum ibid. secunda feria post dominicam oculi (1539 10. Marts).

Item 5 dages breff. Datum ibid. secunda feria ante dominicam iudica (1539 17. Marts).

Christinæ Pouels budt

tog genbreff y thenne sag. Datum Ottonie quinta feria post reminiscere (1539 6. Marts).

Seurenn Mundtt

tog sex wgers steffning i thenne sag. Datum Koldiing dominica vocem iocunditatis (1539 11. Maj).

Thenne sag bleff opsatt a-i Ottensæ tiill herredag-a wti k. mats. eygenn neruerelsæ, oc thennom paa begge siidher att mødhæ wti b-Horsnes-b sancti Oluffs dag fore her Magnus Gøyæ oc Otthæ Gyllenstierne. Datum¹⁾

Paa thenne sag gick dom, att Christine Pouels bør at were fredløs. Quere in alio registro. Datum Horsnes die Petri ad vinculam 1539 (1. Aug.).

Seueriin Mundh

fick strax breff i thenne sag. Datum Ottonie sexta feria post natiuitatis Mariæ (1539 12. Sept.)²⁾

a-a) Tilføjet over linien.

b-b) Rettet fra: Weylæ.

1) Herefter udstreget: Ottonie quarta feria post.

2) Jfr. s. 390.

F. 1 fol 168v.

Iørgenn Skoffgaardtt

fick stadfestelse offuær ett magskiffatæ breff, som gangen wor emellom hannom, hans broder oc frwæ Anne Sommersdatter y saa maadhaa, att the skullæ haffuæ aff hindhæ nogle gaarde oc godtz y Nøriuttlandtt ligendes, først 2 gaarde, ett boell oc ett smedehus ligendes y Ierløffherritt i Eytuedsogen i Worcke, en gaardtt i Børløff i Iding sogen, en gaardtt i Anstherriitt y Skandrup sogen y Gielballe mett alle fornæ gaarde oc godtzis rettæ tilligelse, oc ther emodh oc skulle hun haffuæ aff thennom nogle gaarde oc godtz ligendes y Galtingherritt i Ørum, først 3 gaarde i Iebierg mett ett fritt enemerkæ, item en gaardtt i Wedh etc. mett all fornæ gordes oc godtzis rettæ tilligelse etc., som samme magskiffte breff ytthermere wduiser. Datum Ottonie dominica vocem iocunditatis (1540 2. Maj?).

F. 1 fol 168v.

Iorgen Skoffgaardtt

fick stadfestelse breff paa ett lagheffdtz breff vdgiffuitt aff Huornwmherrittzting [!], lydendes att handtt hagde indwordtt først Fellinggaardtt, som kalles Fruer gaardtt, en gaardtt nest vesten Fruær gaardtt, en gaardtt, Simon Enwoldttssen iboer, en gaardtt kallis Ellekier oc Sandwiges husstett oc Felling møllestett, item 2 gaarde i Offuerby, en gaardtt i Nederby mett all fornæ gaa[r]ds oc godtzis rettæ tilligelse, indvordett ha[n]dtt thett fore hans frii arffgodz, oc kie[n]des ingen lodh ther wti vden seg oc sine arffuinge, oc wdsuor handtt alle wdeyger aff Fellingmose¹⁾, som icke hagde ther deell mett rettæ etc., som samme laghefftt ytthermere wduiser oc indheholder. Datum Ottonie dominica vocem iocunditatis (1540 2. Maj?).

F. 1 fol 168v—169r.

Eyler Hardenbiere

fick stadfestelse paa fiire papyrs breffue, thett første wdgiffuett aff Vratzherritzing vnder guds aar 1489, lydendes

1) Rettet fra: Trillingmose?

att 24 mendh hagde wittnett, att Folriis dam haffuer verett brugt till Matrup y roelig heffdt i 40 aar oc mere etc. Thett andett ett sogne vittne vnder samme datum, lydendes att 12 dannemendh hagde vitnett, oc 5 bar forvinden, att Erick Stygge hagde adspurdtt thennom, om the hagde skade aff then støffning, handtt hagde giortt paa Folriis dam, tha sagde the ney, att the hagde ther gaat aff fore then fortrensell skyldt, the hagde aff thennom, som y Ringh boedhe etc., item vantt oc for^æ mendh, att then engh y Folriis dam er Matrup rette eng etc. Item thett tredie en stockeneffndt aff Tørstingherritz ting¹⁾, lydendes att 12 mendh vittnett, att thennom ey andett kundhæ myndes, endh Folris dam haffuer verett brugt tiill Matrup oc Matrup godz etc. Item thett fierde ett sogne vittne vnder samme datum²⁾, lydendes att 12 mendh hagde vittnett, att the icke [lenger myndes?]³⁾, endtt Folris dam haffuer leygett till Matrup wlast oc wkiertt saa lengi tiill i aar, the i Ringh kom thett i tretthe etc., som samme 4 breffue ythermere vduise. Datum Sandager secunda feria post visitationis Marie 1540 (5. Juli).

F. 1 fol 169r.

Her Iørgenn Friisiis budh

hagde breff aff Slettherritzting, som Iens Esbørnssen herritzfogitt mett fleræ hagde wdgiffuit vnder guds aar 1539 quinta feria ante purificationis Marie (30. Jan), lydendes att hans fuldtmyndig hagde ther werett 3 samfelttz ting oc logliig wdeskitt aff her abbett Anders y Wedskyldt closter 1 ørte korn tiill euigh skyldth, som handt oc menig conuent haffuer soltt hannom oc ickæ endt thet haffuer friitt hannom, oc mett kost, theringh, opbørsell oc skadegieldt oc fore hues trettæ, handtt haffuer hannom paa førdtt fore thet godz, som abden oc menig conuent haffuer beplichett thennom att frii oc frelsæ hannom. Item fore 300 marck, som abbett Seurenn

1) 1489, se flg. noter.

2) Dvs. 1489, se flg.

3) Sidste linie er beskadiget; her udfyldt efter den orig. stadfæstelse i Matrup Godsarkiv (R.A.), jfr. Rep. 2. IV 6635—38.

wor hannom plictug, oc handt haffuer hans breff paa etc., a-oc abbeden fick logliig adworsell-a. Ther ephther fiick handt

15 dages breff. Datum Ottonie tertia feria post dominicam reminiscere (1539 4. *Marts*).

Item 10 dages breff. Datum ibid. die Benedicti abbatis (1539 21. *Marts*).

Item 5 dages breff. Datum ibid. secunda feria post dominicam palmarum (1539 31. *Marts*).

Her Iørgenn Friis

fick strax breff i thenne sag. Datum Ottonie secunda feria post Laurentii (1539 11. *Aug.*).

Her Iørgenn Fris¹⁾

fick riidebreff i thenne sag, datum Ottonie die Bartholomei apostoli, ridemendtt Erich Høyg tiill Klarup, Oluff Glob tiill Weldumgaardtt, Niels Mogenssenn tiill Damsgaardtt, Anders Pouelssenn i Lundtt, Mickell Nielssenn tiill Gierholm, Monck Elbeck tiill Grarup och Chrestiernn Glob tiill Pandum (1539 24. *Aug.*).²⁾

F. 1 fol 169v.

Chrestiern Chrestiernssen paa sine oc sine mettarffuinges wegne

fick stadfestelse offuer thuende pergmentz breffue, thet førstæ ett dom aff Viiborg landzting, som Magnus Munck mett flere hagde wdgiffuitt, lydendes att thæ hagde tildømppt Chrestiern Michelsens arffuinge Haugaardtt oc Palsgaardtt mett all theres tilligelse ephther theres breffuis lydelse. Item thet anditt wdgiffuitt aff Rindzherritzing, lydendes att 8 mendh

a-a) Tilføjelse under linien.

¹⁾ Herefter udstreget: fick ridebreff i thenne sag, datum Ottonie dominica post assumptionis Marie (rettet fra: die Bartholomei), ridemendh Anders Skell tiill Heegnett, Olluff Glob tiill Windumgaardtt [!], Niels Mogenssen tiill Damsgaardtt, Michell Nielsen tiill Gierholm, Albrett Skeell tiill Irup oc Chrestiern Glob tiill Pannwm (17. *Aug.*).

²⁾ Jfr. R. 1 s. 3.

hagde wittnett, att Skammeris oc Haugaardt met all theres tilligelse oc en eng ligendes østen wedh Berregraff thet bleff Per Morthenssen logliig skøtt oc soldtt etc., som samme breffue ytthermere vduise oc indeholle. Datum sexta feria post natiuitatis Marie (1541 9. Sept.?).

F. 1 fol 169v.

Chrestiern Chrestiernssen etc.

fick stadfestelse paa thuendhæ breffue, thet førstæ aff Rindzherritzzing, lydendes att 24 mendh hagde vittnett, att the aldrig haffue hørtt anditt, en thet haffuer verett Skammeris marck in till then strøm, som kallis Møldrups strom. Item thet andett breff vdgifuett aff forne ting, lydendes att 18 siuwns mendh hagde wittnett, att the wor paa Skammeris marck oc saa 3 stycker iordtt, oc nogen torregrofftt wor mere indgraffuitt y Skammeriis marck, endh sandemendh hagde giortt tog etc., som samme breffue ytthermere wduise oc indeholle. Datum sexta feria post natiuitatis Marie (1541 9. Sept.?).

F. 1 fol 169v.

Ienss Huidh

fick stadfestelse offuer 2 pergmentz breff, thet ene høgborne fyrste k. Cristiern hagde wtgiffuet, som wor et stadfestelse breff, lydendes at hand hagde vndt oc stadfest Cristiern Nielsen i Liudby 2¹) gaarde oc ythe arlig til Skiiffue 1 te smør om sancti Olai dags tiide. Item thet andit lydendes at Iahan Biørnsen hagde stadfest forscreffne høgborne førstes stadfestelse breff met sith breff oc dømpth thet wedt sin fulde magt. Datum Ottonie die anunciationis Mariæ aar etc. 1542 (25. Marts).

F. 1 fol 170r.

Tiill a-Horsnes.-a

Myckell Seurensenn y Offuerby

hagde breff aff Horsnes byting oc Wiborg landzting, som Iep Friis, landzdommere y Nørre Iutlandt, oc Iens Scryffueræ

a-a) Rettet fra: Wordherritt.

1) Rettet, saa at der egt. staar: j ij.

hagde wdhgiffuit, lydendes att handt begge steder logliigæ hagde fordeeltt Seurenn Lassenn y Horsnes baade fore hoffuit-gieldt oc faldzmaall etc. Ther ephther fick handt

15 dages breff. Datum Ottonie quinta feria post dominicam reminiscere (1539 6. Marts).

Item 10 dages breff. Datum ibid. sexta feria post letare (1539 21. Marts).

Item 5 dages breff. Datum ibid. secunda feria post dominicam palmarum (1539 31. Marts).

Seuren Lassen, borger y Horsnes,
tog genbreff y thenne sag. Datum Ottonie sabbato post dominicam oculi (1539 15. Marts).

F. 1 fol 170v.

Albrett Skiell

fick stadfestelse offuer twenne papiirs breffue wdgiffuett thet første aff Holme[n] dzherritz ting vnder guds aar mcdlxxx decimo, liudendes att sandemendt gjorde theres toff om Villems gaardt och siette en stien y then østre och nørre hiørne till becken och paa then vesthre siide en steen paa horde iordt och swore saa fraa becken och till then gamle skiell etc. Then anden ett sogne witne wdgiffuett paa Piedstet sogne steffne vnder guds aar 1488, liudendes att 12 mendt haffde vitnede, att the icke kunde ydermere spørge, endt Villems gaardt er Per Chrestienssens frii enmercki, och haffuer arffuitt ephther hans fader och foreldre etc., som samme breffue ydermere wduiser och indholder. Datum Haffniæ feria quinta post Lucæ euangelistæ anno etc. 1540 (21. Okt.).

F. 1 fol 170v.

Frue Anne till Løstrup

fick stadfestelse offuer ett konningh Fredericks breff vnder gudz aar 1524 liudende paa en magskiff¹⁾, som giordt var emellom Swendt Orm och Oluff Sommer i saa made, att Som-

¹⁾ Jfr. Eline Gøyes jordebog s. 249 (1459 27. Marts).

mer skulde beholde en gaardz eye paa Løstrup marck, och Swendt Orm skulde igien haffue en iordt liggendes paa Larbjerg marck met alle fornæ iordz retthe tilliggelse, som samme breff ythermere wdwiiser och indholder. Datum Haffniæ feria quarta post Seuerini anno etc. 1540 etc. (27. Okt.).

F. 1 fol 170v.

Pouel Iepsen i Dal

fick stadfestelse offuer trende pergmenzs breffue aff Fleskumherresting, thet første aff aar 1520 lydendes at rebsmendt hagde rebitt Dals marck ephther logen. Item thet andhet lydendes at Pouel Ipsen hagde indwordt then gaardt, handt iboer, oc then gaardt, Nis Ipsen iboer, oc Brorup kier etc. Item thet 3 lydendes att sandemendt hagde giordt marckeskiell mellom Dalss marck oc Findelstrup marck oc Fersløff marck. Datum Ottoniæ tertia feria ante Martini episcopi anno domini 1541 (8. Nov.).

F. 1 fol 171r.

Tiill Nørrewongsherritt.

Fruæ Elsiis budtt tiill Løgetuedt

hagde breff aff Wiborg landzting, som Chrestiern Sommer landzdomeræ hagde wtgiffuit 1538 sabbato post Dionisii (12. Okt.), lydendes att Iørgen Michelssen y Bøgballi hagde ther werett 3 samfeltzting, logliig fordeelltt¹⁾ Mickell Fløckæ y Gressæ baade foræ hoffuitgialdt oc faldzmaall etc., oc tisligeste hagde breff aff Nørrewongsherritzting. Ther ephther fick hun

15 dages breff. Datum Ottonie sexta feria post dominicam oculi (1539 14. Marts).

Item 10 dages breff. Datum Ottonie sabbato palmarum (1539 29. Marts).

Item 5 dages breff. Datum ibid. quarta feria post festum pasce (1539 9. April).

¹⁾ Herefter udstreget: Morthenn Perssen y Bostrup, Iep Perssen ibid. oc Michell.

Fruæ Elsiis budh

tog strax breff i thenne sag. Datum Kolding quinta feria post dominicam cantatæ (1539 8. Maj).

Fruæ Elsiis budh

fick rønning y thenne sag. Datum Kolding sexta feria post ascensionis (1539 16. Maj).

F. 1 fol 171v.

Peder Galskyth paa sine och sine hustrues wegne

fick stadfestelse offuer eth pergmentz breff, lydendes at her Iyrgen Friss met flere hagde redit et marckeskiel emellom Ieselboy (?)¹⁾ marck oc Ewends (?) i Noltherrit [!]. Datum Ottonie dominica iudica 1542 (26. Marts).

F. 1 fol 171v.

Niels Glambeck

fick stadfestelse offuer eth lagheffdzbreff wnder gutz aar 1529, lydendes at handt haffuer indwordt met lagheffdt en gaardt i Starup, gaardt, gaardtset, botofft met 2 otting iorde oc halffdeelen aff Galletofft oc en andhen toffth kaldes Age-toffth, item en engmadt liggendes synden wedt hanss gaardt i then gryffth oc tiill Kiellebecks toffth ther tiill hanss kaale lengelse oc bredelse, en halff otting ioerdt paa Starup marck, som hand fick til wederlag aff Cristiern Wind, 1 otting ioerdt paa Starup marck, som Iffuer Michelsen haffuer i feste ther til, met stycke oc stuff, som handt kandt indwergie met logen, oc handt erffuede och kiøpt haffuer oc ther til met sin lod i Weshaffue etc., som samme lagheffdz breff ythermere wtuiser. Datum Starup sabbato post Francisci confesoris 1541 (8. Okt.).²⁾

F. 1 fol 172r.

Tiill Nørræwongsherritt.

Fruæ Elsiis budt tiill Logetuedt

hade breff aff Wiborg landzting, som Mogens Munck hagde

¹⁾ Mon: Ielshøj?

²⁾ Jfr. R. 1 s. 100.

wdgiffuit 1538 løffuerdagen, som wor Worr frue dag purificationis (2. Febr.), lydendes att hundt hagde ladett logliig fordeeltt Niels Owssen y Wlkier 3 samfeltz ting, baade fore hoffuitgialdt oc faldzmaall etc., oc tisligeste hagde breff aff Nørrewongsherrittz tingh. Ther ephther fick hunn

15 dages breff. Datum Ottonie sexta feria post dominicam oculi (1539 14. Marts).

Item 10 dages breff. Datum ibid. sabbato palmarum (1539 29. Marts).

Item 5 dages breff. Datum ibid. quarta feria post festum pasce (1539 9. April).

Fruæ Elsiis budtt

fick strax breff i thenne sag. Datum Kolding quinta feria post dominicam cantate (1539 8. Maj).

F. 1 fol 172r.

Per Nielsen i Wollom

fick stadfestelse offuer en dom aff Nørwongherresting 1541, lydendes at hannem wor tildømp^t at were hosbondh i then gaardt i Wollom, som Cristiern Smet ibode, ephtherthi hand hagde størst parth ther wti oc giffuer sin metarffuinge pendinge eller ske skyldt ephther lendzmandz oc wuildig bønders tycke. Datum Ottonie dominica proxima post omnium sanctorum (1541 6. Nov.?).

F. 1 fol 172r.

Mester Iwer Iuell

fick stadfestelse offuer 3 pergmentz breffue, thet første oc thet andit aff Hiermherresting, thet a-første-a lydendes att hans fuldmyndig hagde induordt met lagheffdt først thend gaardt, Ion Persen iboer, en topth kaldes Kircki topth, en ager paa Engbierre, en ager paa Wodager, item 2 agre paa Husagre, 2 agre westen Gammel kirckestet, en ager i Blesbierre marck, 2 agre paa en topth i Finnersløff marck met flere agger faldt oc siger etc., som handt haffuer induordt paa hans wegne for

a-a) Tilføjet i margin.

Mobierre kirckes rette gotz etc. Item thet andit¹⁾, lydendes att 8 mendt hagde witnet, at then stug iordt, som heder Bay eng, haffuer legit til Mobiere Kirckegaardt vlast oc vkierdt i xxx²⁾ aar etc., och thet tredie sameledes, lydendes at the hagde witnet, at Bay eng, som liger i Sower marck, haffuer weret til Mobiere kirckegaardt 40 aar oc mere vlast oc vkierdt for huer mandt etc., som samme trende breffue ytthermere vtuiser och indholder etc. Datum Ottonie (1541?).

F. 1 fol 172v.

Per Knudt

fick stadfestelse offuer et høgborne fyrstes konning Fredericks stadfestelse breff offuer eth her Iuer Mw[n]cks, fuordum biscop i Riibe, hans breff, lydendes at handt met capittels raadt hagde vnth oc til leye ladit Lass Knudt Ødstet kircke prestgaardt ligendes i Westerby met en topth østen husit oc al gaardzens rette tilligelse at bruge oc beholde sin oc sin hørstrues, handt nu haffuer, oc et theres børns liffs tidt for sadan skyldt, som ther pleger aff at gange, oc $\frac{1}{2}$ otting iordt offuer skoff oc marck ibid. aff then egendom, som ligger til then gaardt, Ditrick iboer, oc giffue hannem eller hans ephtherkomere biscoper i Riibe en ørte korn aarligen, dog at handt skal selff besidde oc holle wedt magt, oc nar handt thet giør, tha skal handt ey vdsettes eller skylden forhøiges hannom for i noget maade. Datum Ribe quarta feria post misericordia domini anno etc. 1542 (26. April).³⁾

F. 1 fol 173r.

Erich Krumdig

hagde tings witne aff Gronnet byrcke ting, som Anders Seuerinssen mett flere hagde wtgiffuitt 1538, lydendes att⁴⁾ Pedher Christiernssen i Gresse bleff woldt offwersuoren paa Gronnett hierckyting fore hug, handt wloglig hagde huggett wti kronens sckoff, och ey bleff løs ladett fore samme woldt etc. Ther ephther fick handt

¹⁾ Mon 1534, jfr. Hardsysselprovstis Registratur (R.A.) s. 99 nr. 63.

²⁾ Kan ogsaa læses: xlx; men brevet af 1534 har: 30 aar.

³⁾ Jfr. s. 717.

⁴⁾ Herefter overstreget: Per Terkilssen i Gronnett.

15 dages breff. Datum Ottonie sexta feria post dominicam oculi (1539 14. Marts).

Item 10 dages breff. Datum ibid. sabbato palmarum (1539 29. Marts).

Item 5 dages breff. Datum ibid. quarta feria post pascae (1539 9. April).

Erick Kromdiges budh

fick strax breff i thenne sag. Datum Kolding tertia feria post dominicam cantate (1539 6. Maj).

Erick Kromdiges budh

fick rønning y thenne sag. Datum Kolding sexta feria post ascensionis domini (1539 16. Maj).

F. 1 fol 173v.

Iep Ienssen y Maygaardtt¹⁾

fiick stadfestelse offuer trendhe papyrs breffue, thett første ett k. Hansses breff, lydendes att handh mett hans naades raadh hagde dømptt²⁾, att bonde gottz ey maatte spliittes att, mett [!] en arffuinge skulle tilskiickes att besidhe gaarden, som største partt hagde y gaarden oc giiffue sine mettarffuinge skpe skyldtt. Item thet andett ett Rasmus Clementzens breff, oc thett tredie aff Hermherrittz ting, lydendes att forne Iep Ienssen hagde ther werett oc bodett sine mettarffuinge skpe skyldtt, ephersom gaarden tolte kundhe, oc handh wor satt fore etc. Item twendhe pergmentz breffue, eth sandemendz breff oc ett laghefftz breff, thet førstæ lydendes att sandemendh aff forne Hierum herret hagde giortt rett marckeskell paa Maygaardz marck, som samme sandemendz breff ther om ytthermere wduiser. Item thett lagheffdz breff, lydendes att Iep Ienssen hagde giortt sin log oc indwortt Maygaardtt mett all sin rette tilligelse etc., som alle forne breffue ytthermere wduiser. Datum Haffnie quarta feria post dominicam misericordia domini 1541 (4. Maj).

¹⁾ Brevet er meget medtaget og indledningen næsten ulæselig.

²⁾ Jfr. s. 51 note 1.

F. 1 fol 174r.

Niels Claussen

hagde breff aff Nørrewongsherritz ting, som Iørgen Michelssenn y Bøgballi herritzfogitt mett flære hagde wdgiffuitt 1539, lydendes att hans fuldtmyndig hagde ther werett 3 samfeltz ting oc logliig eskidh aff mester Hans Marquordtssen, cannick wti Riipæ, oc menigæ capittell ther samme stettz, hues opbørsell, som thii haffuæ opbaarett aff Kragesiig, oc ther tiill mett kost oc thering etc. Ther ephther fiick handt

15 dages breff. Datum Ottonie die annunciationis Marie (1539 25. *Marts*).

Item 10 dages breff. Datum ibid. quinta feria post festum pasce (1539 10. *April*).

Item 5 dages breff. Datum ibid. secunda feria post dominicam misericordia domini (1539 21. *April*).

Mester Hans Marquordssens oc menig capitels budt wti Riipæ tog genbreff i thenne sag. Datum Sandagger quarta feria post dominicam iubilate (1539 30. *April*).

Niels Claussenn

tog sex wgers steffning i thenne sag. Datum Kolding die ascensionis domini (1539 15. *Maj*).

Paa thenne sag gick dom, oc bleff Niels Claussen tildømt 5 gaarde at nyde oc faa syn forfylling etc. Quere in alio registro. Datum Horsnes die Petri ad vinculam præsentibus aliquot regni consiliariis (1539 1. *Aug.*).

Niels Claussen

fick strax breff. Datum Horsnes sabbato post Petri ad vinculam (1539 2. *Aug.*).

Niels Claussenn

fick riidebreff i thenne sag. Datum Weylæ quarta feria ante Laurentii, ridemendh Chrestiern Spliidh tiill Myndstrup, Chrestoffer Bang tiill Tøffthøy, Niels Skade tiill Reffstrup oc Palli Bang tiill Hennegaardtt (1539 6. *Aug.*).

Thenne sag gick dom paa wti Horsnes. Quere i[n] alio registro.

F. 1 fol 174v.

Mester Gundi ficke steffning paa ett stadfestelse breff, som Chrestiern Hansen y Waarde, Per Smed oc theres mettfølger skulle haffue tagitt a-epther vrang vnderuisning-a paa nogre Nesborg kyrcki engi ligendes i Tostrop engi etc. Datum Ottonie die Canuti regis¹⁾ (1540 10. Juli).²⁾

F. 1 fol 174v—175r.

Her Magnus Gyldenstiern fick en copie b-1540-b offuer ett pergmentz breff, lydendes ordtt fraa ordtt, som her ephther fylgher:

Ieg Niels Bragde tiill Vandose vebner kiendes oc gjør witt-herligt mett thette mytt opne breff, att ieg aff rett witt-herlig gielddt oc ett ke (?) lon rettelig kieldtt skyldug att were erlig welbyrdig mandh Moritz Ipsenn tiill Skurup tolf hundrit march danske wti kleppe pendinge, som nw gieffue oc gienge ere her wti Danmarck, fore huilckenn foræ sum pendinge ieg hannom nw wti pantt setter these ephtherscreffne myne gaarde oc godz ligendes her wti Skaane, først y Bierigherritt en gaardt y Kielbecksstrup, som Suendh Lang oc Ioen Lang paa boer oc giiffuer aarlig aars huer thennom ½ te smør tiill landgilde, en gaardt ibid., Per Nielssen iboer oc giffuer aarlig en fge smør oc 1 sk. grott tiill landgilde, item en feste ibid., som Iens Nielssen paa boer oc giffuer 1 sk. grott tiill landgilde, item en gaardt ibid. kalliis Packemose, som Per Normandh paa boer oc giffuer aarlig aars 1 fge smør, 1 sk. grott tiill landgilde, item en gaardt i Lillerid y Karuppe sogen, som Iens Hanssen paa boer oc giffuer aarlig ½ te smør tiill landgilde, item en gaardt ibid., som Niels Lune paa boer oc giffuer

a-a) I Margin.

b-b) Tilføjet over linien.

¹⁾ I stedet for udstreget: Datum Hønborg sexta feria post Olai reg. (1540 30. Juli).

²⁾ Jfr. s. 674 og R. 1 s. 60.

aarlig $\frac{1}{2}$ te smør tiill landgilde, item en gaardt ibid., som Lauris paa boer oc giffuer aarlig 26 sk. tiill landgilde, item en øde iordtt y Mwgerup y Hofffs sogen giffuer aarlig 23 sk. tiill landgilde, item wti Nørre Asboherritt y Ødsøosogen en gaardt Basholm, som Iens Ebbessen paa boer oc giffuer aarlig 1 skpe smør tiill landgilde, item wti Lunedzherritt y Nybylle sogenn en gaardt y Kogerup, som Ies Perssen paa boer oc giffuer aarlig aars tiill landgile 1 pd. bygh, 1 sk. grott oc theye, huilcke fornæ gaarde oc godz mett all theres rette til-ligelse, som er ager, eng, fiiske wandh, fegang, woett oc thuirrt, inthet wndertagettt inden alle fiire marckeskell oc wdhen, mett huadh helst naffn thett neffnes kandh, skall fornæ Moriitz Ipsen oc hans arffuinge haffue, nydhe, bruge oc beholle fore ett friitt brugeligtt pantt fraa meg oc myne arffuinge oc intiill hannom oc hans arffuinge, tiill saa lenge thett worder fornæ Moritz Ipsen eller hans sande arffuinge logligen affløst aff meg oc myne arffuinge fore fornæ sin pendinge, oc skall los-nings dagen altiidh were sancti Mortens dag, oc tha landgil-dett fylliige hoffutz swmmen oc indthet affregnendes wti hoffuttz swmmen. Item skede ther paa, att fornæ klippinge bleffue afflyste oc ey guldhe, som the nw gialle, tha beplicther ieg meg oc mynne arffuinge tha att fornøyge fornæ Mo-ritz Ipsen oc hans arffuinge saa dan anden mynth, som tha geff oc gienge er her i Danmark, oc en kiøbmandh kandh en anden mett fulttgjøre. Item skede ther oc saa, thet gudh forbiudhe, att fornæ gaarde oc godz eller noger theres rette til-ligelse bleffue fornæ Moritz Ipsen affwonden mett nogen retthergang andelig eller werdzlig, tha beplicther ieg meg oc myne arffuinge att wederlegge fornæ Moritz Ipsen eller hans arffuinge saa gott godz paa renthe oc saa welbeyleylygtt inden sex vger dag ther nest ephther kommendhe, oc hannom oc hans arffuinge thet skadesløst att holle i alle maade. Thiill ytthermere wise oc bedre foruoring henger ieg mytt indsigell her neden fore thette mytt opne breff tilbedendes these ephtherscreffne erliig welbyrddiig oc godemendh, som er først reenliffuett mandh her Ip, abbett i Tommerups closter, Pouell Kjørning tiill Møllerup, Anders Byngh tiill Twrup, Iens Lau-rissen, borgmester y Trelleborg, oc her Geritt Berittssen, sog-

neprest tiill Skuruppe, att the henge theres indsigle mett mytt indsiigle her neden fore thette mytt opne breff, som giffuett oc screffuett er paa Berritzholm tisdagen nest fore sancti Gregorii dag aar etc. 1523 (*10. Marts*).¹⁾

F. 1 fol 175v.

Byrge Trolis riidementtt

Peder Brock wti Barløsse, Verner Bertiillssen tiill Bisboff, Oluff Norby i Skoffgaarde, Bild Nielssenn i Browby, a-Iahan Brockenhus tiill Voldersløff-a, Axell Nielssenn i Aasløff, Ebbe Mu[n]ck tiill Fiellebroo.²⁾

F. 1 fol 175v.

Fru Cienlie, Anders Iachopsens epherleffuersche,

fick stadfestelse offuer 2 breffue, thet første et pergmentz-breff aff Sallingherritsting, lydendes att Gertrudt Nielse aff Querndrup hagne i pandt sath Per Hansen al then lod, del oc retighet, hun haffuer i then bondegaard i Høyrup for 60 marck etc. Thet andet lydendes att Per Matsen aff Querndrup hagne weret inden tinge oc loglig lagbødet saa møgen lod oc parth, som hans høstru Gertrudt hagne i then bondegaardt i Høyruppe, Per Hansen iboer etc. Datum Ottonie die Antonie abbatis anno etc. 1542 (*17. Jan.*).

a-a) Udstreget.

¹⁾ Jfr. s. 361 og 388.

²⁾ Jfr. F. 2 fol 96r (1539 8. Juni).

Register

I navneregistrene er principielt alle i teksten forekommende person- og stednavne medtaget og opført under deres nutidige form, men med de væsentligste af de ældre former tilføjet i parentes. Ved betydelige afvigelser mellem formerne er dog de ældre anført med henvisning til den nugældende form. I personregisteret er bønder, hvis navne er patronymika, ikke medtaget, saafremt de alene forekommer i godsopregninger. Ligeledes er den regerende konge kun medtaget, hvor han nævnes ved navn eller udtrykkeligt anføres som nærværende (derimod ikke »kgl. majestæt«, »kongens brev« etc.). I fald en person paa et givet sted udelukkende forekommer som meddommer eller ridemand, er dette særligt bemærket i personregisteret, og for rigsraadernes vedkommende er der for deres deltagelse i domsafsigelserne kun henvist til de herredage m. m., paa hvilke de har optraadt som meddommere.

Af stednavne er de kun i kongetitlen anførte rigsdele samt dateringssted for udstedte forfølgninger o. lign. ikke medtaget. Den i Stednavneudvalgets publikationer autoriserede form er anvendt for det egentlige Danmarks vedkommende, for Sverrig (og de skaanske landsdele) de former, der er anført i »Svensk ortförteckning 1935«. Saa vidt muligt er det bemærket, hvilket sogn og herred en lokalitet tilhører (efter Trap 4. udg.). De større artikler er leddelt mest muligt; med forkortelsen »dat.« angives, at det paagældende navn alene anføres som dateringssted for et irettelagt brev, og ved kursiverede sidetal henvises til dateringsstederne for de afsagte domme.

Det juridiske sagregister omfatter alene dombøgerne, ikke forfølgingsbogen, og der henvises her til dommen i dens helhed ved det sidetal, hvor den (dvs. regesten) begynder.

Anvendte forkortelser

Bgm. : borgmester	Kl. : kloster
Byfg. : byfoged	Mdm. : meddommer
Dat. : dateringssted	Rmd. : ridemand
Fg. : foged	RR. : rigsraad
G.m. : gift med	S. : sogn
H. : herred	Sgpr. : sognepræst
Hfg. : herredsfoged	St. : sankt

Personregister

- Aachen (Aaken), Didrik van, 360. — Hans van, 360.
- Aage Jepsen se Sparre (i Skaane). — Nielsen (i Hellum h.), 135. — Pedersen til Dysted se Væbner.
- Abel, fru (i Viborg stift), 782.
- Abbildgaard, Poul, rmd. 773.
- Abraham Eriksen se Gyldenstjerne.
- Adolf (Alff) VIII, greve af Holsten, 569.
- Ahlefeld (Anfeldtt), Christine se Bryske. — Jørgen (søn af Volf til Nør), 325. — Poul, 624. — Schack (Sckack), 543 f.
- Akeleye, Mikkell Pedersen, bgm. i Odense, 445 f., 614; mdm., 564, 586, 737, 783.
- Albret Albretsen (i Vejle), 728. — Ipsen, Jepsen se Ravensberg og Viffert. — Maltesen se Viffert.
- Alf Gunnersen se Senop. — Knudsen se Tre Roser. Jfr. Adolf.
- Algudsen, Algud Pedersens enke se Anne.
- Amdit (Amdytt, Annditt) Andersen (i Støvring h.), 129 f.
- Amur (Amwr) Olufsen i Tørring, 12 f.
- Anders, mester, se Gyldenstjerne og Jädicke. — abbed i Vitskøl kl., 830. — (i Ystad), 396 f. — Christiensen se Sandberg. — Christiensen (i Viborg stift), 148. — Christiensen, sgpr. paa Hannæs, 29, 45, 672 f. — Christiensen i Nebel, 181. — Clausen i Erritsø, 819. — Clementsen i Glesborg, 136 f. — Davidsen se Hak. — Eriksen i Bjerring, 763. — Eriksen i Øster Brønderslev, 58. — Esbensen (i Kollemorten), 506. — Hansen i Aas, 163. — Hansen i Ferup, 759. — Hansen til Sellerup se Lindenov. — Hansen i Vejlev, 602. — Hansen i Vaarø, 447 f., 605 f. — Helgesen (Helliissen; i Gudme h.), 426 f. — Henriksen (i Nysted), 236. — Henriksen, degn (i Nørvang h.), 705. — Henriksen i Lyngby se Dresselberg. — Henriksen i Stenholt, 807. — Iversen i Odense, 613. — Jacobsen, Jepsen se Bjørn, Hvittenstiern og Reventlow. Uvist hvilken af disse, mdm. 723. — Jacobsen i Nysted, 232 f., 235 f. — Jacobsen i Vammen, 813. — Jensen i Boring, 112. — Jensen i Mosegaard, 440. — Jensen i Roskilde, 574. — Jensen (i Steglarp), 412. — Jensen i Torp, 112. — Jensen i Voldtofte, 802. — Jensen i Ølluf, 768. — Johansen se Lindenov. — Jørgensen (i Kragelund), 702. — Lassen, hfg. i Middelsom h., 712, 776. — Lauridsen, byfg. i Middelfart, 634. — Ludvigsen (i København?), 295. — Madsen i Hannæs, 29, 45. — Madsen (i Mors eller Hvetbo h.?), 93. — Mikkelsen i Fjelsted, 607. — Mikkelsen i Malmö, 559. — Mogensen (i Viborg stift), 51 f. — Mogensen i Horsens, 793. — Mortensen (i Rinds h.), 87. — Nielsen i Brønsløtte, 631. — Nielsen i Fly, 713. — Nielsen i Snøde, 535. — Nielsen i Tostrup, hfg. i Rinds h., 694, 827; rmd. 738. — Nielsen,

- byfg. i Ystad, 312 f., 316 f. — Nielsen (i Östra Grevie), 412. — Olsen i Gelsted, 613. — Pedersen i Fjeldsted, 607. — Pedersen i Havndrup, 619. — Pedersen i Kolding, 648, 708. — Pedersen, raadmand i Svendborg, 636. — Pedersen (i Skast h.), 768. — Poulsen i Ballegaard, 91. — Poulsen i Debel, 751. — Poulsen i Lund se Børialsen. — Svendsen i Anderstrup, 597. — Sørensen i Grundet, 837. — Sørensen i Herslev, 819. — Sørensen i Kare, 288. — Tagesen i Östra Grevie, 412 f. — Thomesen i København, 292.
- Anfeldt se Ahlefeld.
- Angeldrup, Bernt (i Vandfuld h.), 5, 91 f.
- Anna, Anne, fru, Alguds til Nordskov, 442, 526 f., 611. —, fru, Claus Hansen Myltings til Næstebølle se Dyre, fru, g. m. Las Dan se Kalf. —, Hans Borigbøgs enke (paa Bornholm), 217 f. —, fru, g. m. Hans Griis se Lange. —, g. m. Hans Vestfalling se Snafs II. —, fru, hr. Johan Urnes se Rønnow. —, g. m. Jost Bartskeer i Ystad, 565. —, g. m. Kjeld Andersen (i Holmans h.), 193. —, fru, Ejler Lykkes enke, se Kaas (m. Sparren). — i Horsens, Las Jensens enke, 825 f. —, fru, af Løgstrup se Sommer. — Mikkels i Honum, 66. —, fru, g. m. Niels Brahe se Lang I. — Nis', g. m. Niels Jensen (i Galten h.), 150, 151. —, fru, hr. Niels Nielsens datter g. m. hr. Niels Gundesen se Rosenkrantz. —, fru, g. m. hr. Ove Lunge se Friis (af Haraldskær). — Peders i Middelfart, 634 f. —, fru, g. m. hr. Predbiørn Podebusk se Gyldenstjerne. —, fru, g. m. Strange Nielsen se Lange. —, g. m. Torsten Thomesen (i Børkop), 819. —, fru, i Vaarst se Vognsen (af Stenshede). — Wolters i Ystad, 312 f. — Alfsdatter, g. m. Morten Bentsen i Telnebakke, 244. — Andersdatter, g. m. Peder Sørensen, bgm. i Nysted, 232 f., 235. — Clausdatter, g. m. Christiern Fasti se Strangesen. — Clausdatter, g. m. Øland Gjødesen, 255 f. — Corfitzdatter til Hvedholm se Rønnow. — Ebbesdatter (i Aarhus stift), 784. — Eriksdatter, fru, se Vesteni. — Eriksdatter til Herpinggaard, fru, 91. — Hansdatter, g. m. Jens Vognfører, 32 f. — Jensdatter, g. m. Knud Krogbag, 195. — Henriksdatter se Friis (af Haraldskær). — Jensdatter, g. m. Mads Lud se Hvitax. — Jostsdatter, g. m. Oluf Kleinsmed (i Landskrona?), 208 f. — Ludvigsdatter, g. m. hr. Oluf Pedersen se Rosenkrantz. — Mikkelsdatter, g. m. Niels Clementsen, 100, 171, 679, 744 f. — Mikkelsdatter i Tisted, g. m. Mads Nielsen, 28. — Mouridsdatter, fru, g. m. hr. Oluf Stigsen se Gyldenstjerne. — Nielsdatter, g. m. Christoffer Villumsen i Roskilde, 275. — Pedersdatter se Væbner. — Pedersdatter, g. m. Anders Madsen (i Hannæs), 29.
- Annikke i Nyborg, 230.
- Ansgarius, sgpr. til Skivholme, 188.
- Arenfeld, Henrik Nielsen, rmd. 579, 580. — Niels, 572.
- Aslev (Aslack, Atzløff) i Ørum, 193, 669, 793.
- Asser (Attzer) Christiensen i Verst, 686, 699. — Pedersen i Gammeltoft, 798. — Pedersen, kantor i Lund, 247. — Pedersen i Voldtofte, 802.
- Axel Jepsen til Støvringgaard se Thott. — Lagesen se Brok. — Lauridsen til Næsbyholm se Thott. — Nielsen se Rosenkrantz. — Nielsen se Kruckow (?). — Pedersen (Gyldenstjerne ?), 1. — Pedersen i Tisted, 27 f.

- Baad I, Mogens, 357.
- Baad (af Fyn), Jens, biskoppelig køgemester, 386; mdm. 638.
- Baad (af Lolland), Albret Jørgensen (Jørgenn Albrettssenni), 467. — Jørgen Olsen til Egebjerg, 269, 464, 467, 470, 472.
- Baare, Niels i Stallerup, 819.
- Baden, Hans Villomsen, fg. paa Gavnø, rmd., 586, 595, 607. — (?) Jens Lauridsen, fg. paa Gavnø, rmd., 588 f.
- Badskeer se Bartskeer.
- Bager, Anders i Nyborg, 230. — Jens i Aarhus (= Christiensen?), 497 f. — Laurids i Svendborg, 642. — Morten i Nyborg, 230. — hr. Oluf, sgpr. i Stege, 222 f., 260, 573. — Oluf, bgm. i Malmö, 404.
- Bagge, Jep, 811, 813. — Johan, i Vindum, 104, 702, 729, 800.
- Bagger, Laurids i Stege, 260.
- Balthasar (Baldtzer) Pedersen, jysk oprørsleder, 187.
- Bang (Bong), Christoffer til Toftthøj, rmd. 839. — Morten, 253. — Palle til Hennegaard, 253 f.; mdm. 257; rdm. 665, 839. — Splid, 809.
- Bang (ikke adelig), Esbern i Hollandsbjerg, 751 f. — Hans i Fjelsted, 607. — Hans (i Odense), 202 f.
- Banner, Erik Eriksen RR., 74, 77, 142, 150, 152, 252, 277, 327, 577, 673, 679, 703 f., 739, 752, 794; mdm. Jylland 1537, København 1537 og 1540?, Odense 1539, s. 553, F. s. 593, 680, 815. —, fru Karen til Kærsgaard, 267.
- Barbara (Barbra) Esbernsdatter, 62.
- Barfoed, Jens i Vester Horne h., 701, 742, 818.
- Barsberg se Parsberg.
- Bartskeer, Hans i Odense, 500. — Hans i Slagelse, 258 f. — Jacob (i Jylland), 733. — Jost i Ystad, 565.
- Basse (gammel), hr. Sten til Tybjerg, 582. —, slægt, 320.
- Basse (ny), Basse Christoffersen til Sørup, 575 f.; mdm. 321, 372, 375, 378; rmd. 586, 595, 607. — Christoffer, 647.
- Basse (ikke adelig), Christiern i Horsens, 307. — Niels i Kolbjerg, 545.
- Bast, Markvard Lauridsen i Svendborg, 527.
- Beck, Joachim (Jacob) til Førslev, rentemester, 592 f.; rmd. 607.
- Beldenak, Christiern Pedersen, domprovst i Viborg, 152, 341, 615. — Jens Andersen, biskop i Odense, 63, 202 f., 602, 611, 612, 630.
- Bellinge, Svend Jensen (i Herrestads h.), 409.
- Ben (Bennn), Helmick, slotssvend paa Aalholm, 233.
- Benderup, Tord Madsen i Grenaa, 678.
- Benedikt, provst i Albano, pavelig protonotar, 570.
- Bente (Bendith), fru, i Skogløsa (Laxmand?), 567. —, fru (i Jylland), 795. — Hyrdekone (Hiuordekone), 787.
- Bernhoft(?) se Mette Eriksdatter.
- Berte (Berrettæ), fru, se Beate Ulfeld. — Strangesdatter (i Anderstrup), 597.
- Bertel (Bertiill) Esbernsen (i Jylland), 61 f. — Jensen, hfg. i Kær h., 677. — Josefsen (i Heldum), 18. — Kjeldsen i Hovstrup, 818. — Nielsen i Leggebølle, 604 f. — Pedersen, byfg. i Vejle, 728. — Sørensen (i Bjerre h.), 162 f. — Terkelsen (i Skast h.), 770. — Thomesen i Lejrskov, 450.
- Beske, Laurids i Saaderup, 623 f.
- Beytke Jørgensdatter (i Fyn), 614.
- Bielke, Mogens Godske, 351. — Peder Godske, 591; rmd. 586. Se ogsaa Falster.
- Bild Nielsen se Kruckow.
- Bild, Niels til Ravnholt, 480, 483, 639, 646; mdm. 723, 762; rmd. 603, 611.
- Bildt?, se Jens Troelsen.
- Bille (Biillde, Byilde), hr. Anders til

- Søholm RR., 228 f., 350, 396, 576; mdm. København 1537 og 1540?, Odense 1540. — Bent, 399 f.; mdm. 588, 638, 680. — hr. Claus RR., 309; mdm. København 1537, Odense 1539. — hr. Esge til Svanholm RR., 345 f., 396, 413, 578, 741, 748 f.; mdm. København 1537 og 1540?. — hr. Hans til Søholm, 228, 577. — Karen, g. m. Henrik Knudsen Gyldenstjerne, 350, 354. — hr. Knud RR., 563, 564; mdm. København 1537 og 1540?, Odense 1539, s. 553; rmd. 565. — hr. Mogens, 664. — hr. Ove, biskop i Aarhus, 77, 577, 783. — mester Torben, udvalgt ærkebiskop, 368, 540, 676.
- Bing (Byng), Aage til Dybäck, 457 f., 561, — Anders til Torup, 841. — fru Birgitte, g. m. Jens Nielsen Rotfeldt, 563. — Kjeld, rmd. 565.
- Birger se Børge.
- Birgitte (Byrgittæ), fru (i Vindum), se Galskyt. —, fru til Stenholt, se Beate Pors. —, nonne i Roskilde, se Oxe. —, g. m. Henning Skrædder, i Ystad, 318 f.
- Birt, Svend (i Gern h.), 175.
- Birte se Berte.
- Bjørn, Anders Jacobsen til Støvringgaard og Vorgaard, 208?, 252?, 538, 593, 658, 659 f., 711 f., 736, 762, 803, 815 f. — fru Anne Bjørnsdatter til Staarupgaard, 133 f., 655. — Bjørn Andersen til Stenalt, 98 f. — Henrik Bjørnsen til Stenalt, 98 f., 142, 751 f., 815 f. — fru Inger Andersdatter til Visborg, g. m. Jens Tygesen Seefeld, 101 f., 816. — hr. Jacob Andersen, 582 f., 698. — hr. Johan Bjørnsen, 599, 815, 832. — fru Margrete Andersdatter til Støvringgaard g. m. Axel Jepsen Thott, 288, 659. — hr. Tjelluf Eriksen, 640, 644.
- Bleck, Anders i Skibet s., 710.
- Blik (Bleck), Erik (i Ty), 44 f.
- Blok, Niels, hfg. i Hindsted h., 689.
- Bo (Boo) Frostsen i Stege, 260. — Madsen, præst i Næstved, 209 f.
- Bodil (Boell), fru, til Haraldskær, se Steinfeld. —, fru, i Øster Hassing, 678. — g. m. Hans Pedersen i Ølst, 677. — (g. m. Niels Mikkelsen i Tolstrup?), 819. — i Serreslevgaard, g. m. Peder Henriksen Mund, se Skeel (Dyre). — g. m. Strange Andersen i Anderstrup, 597. — Eriksdatter (adelig?), 791. — Mikeldsdatter i Janum, 53.
- Booll se Bull.
- Bole, Jens i Halmstad, 559.
- Bolle, Bjørn i Telnebakke, 244.
- Bommerdal, Laurids i Hjørring, 349.
- Bonde (Bundi) Nielsen i Høgestad, 407 f. — Olsen i Brøndbyvester, 297 f.
- Bonde (Bundhe), Mikkell, kirkevæрге i Torsted, 26. — Niels se Brahe. — Niels (i Fyn), 204 f. — Niels i Estvad, 778. — Peder i Farre, 91. — Poul i Ulstrup, 62. — Steffen i Borum, 790. — Søren i Støvring, 25 f.
- Bong se Bang.
- Borgsmed, Jens i Voldby, 91.
- Bork, Anders, prior i Aalborg Helligaandskloster, 81.
- Borigbøg, Hans i Myregaard, 217 f.
- Borre (Borii), Jep i Heininge, landsdommer paa Langeland, 616, 626, 631, 721.
- Boy, Tønnes i Lübeck, 211.
- Brahe (Brade, Bragde), hr. Aage (Offue) lensmand paa Sølvesborg, 393 f., 395. — (gamle) hr. Axel, 395. — hr. Axel RR., 105, 396, 458, 540, 563, 564, 566, 629; mdm. København 1537 og 1540?, Skaane 1537, Odense 1539 og 1540, s. 553; rmd. 565. — fru Cecilie (Citzell), 540. — Jens, 396, 419. — Jørgen, 396. — hr. Lave, hofmarskal, 384, 396, 412 f. — Niels til Vanås, 351, 362, 388 (Bunde), 572, 840. — Otte, 396.

- Bratze, Laurids til Majaard, 102.
- Bred, Jens (i Jylland), 702.
- Bredal, Christiern i Horsens, 196. — hr. Jens, 196.
- Bregnemose, Peder i Voldtofte, 650 f.
- Brochmann, mester Jesper, ærkedegn i Aarhus, 724; mdm. 231.
- Breide, Jacob, mdm. 638.
- Brockenhuus (Braackenhuws), Jacob til Vejstrup, landsdommer i Fyn, 516, 533, 610 f., 619, 620 f., 833 f.; mdm. 321, 372, 375, 378, 448, 482, 484, 518, 519, 523, 528, 534, 542, 546, 550, 552, 785, 790; rmd. 610, 619, 627. — Johan, 319 f., 542, 620, 646; mdm. 201, 425, 426, 427, 429, 430, 432, 437, 445, 447, 620, 762, 733; rmd. 601, 603, 611, 774, 783, 785, 842. — Mikkel, lensmand paa Nyborg, 461 f., 488, 620, 792; mdm. 201, 299, 425, 426, 427, 429, 430, 432, 437, 445, 447, 626, 773; rmd. 619.
- Brok (m. Bjelke), hr. Esge, 357. — Ingeborg, 357. — fru Margrete, 356 f. — hr. Niels, 358.
- Brok (af Estrup), Axel Lagesen til Clausholm, 733, 753. — Lage til Estrup, 288, 461 f. — Niels, 288 f., 376, 529.
- Brok (af Barløse II), Peder Mortensen i Barløse, 549 f.; mdm. 785; rmd. 635, 842.
- Brok (ikke adelig), Eskil (i Middelsom h.?), 714.
- Bruens, Margrete g. m. Peder Christiernsen, 46 f.
- Brugen, Niels i Ellestvej, 673.
- Brun (af Kongstedlund), Hans Olsen i Haastrup, 461 f. — Weit Pedersen i Haastrup, 461 f.
- Brun (af Vindumgaard), Jep til Vindumgaard, 104, 702; rmd. 738.
- Brun (ikke adelig), Anders i Næsby, 643. — Godske (Gaas) i Nandrup, 155. — Hans paa Langeland, 636. — Hans i Odense, 541 f. — hr. Ib, præst i Ty, 154 f. —, Jørgen i Harreslev, 199 f. — Niels (i Salling), 138. — Peder i Munkegaard, 215 f. — Peder i Stistrup, 694. — Søren, fg. i Lysgaard h., 146. — Søren (i Resendal), 90 f.
- Brunswich, Momme van ?, 305.
- Bruse, Anders (i Roløkke), 323. — Hans i »Westballi«, 594. — Mikkel i Roløkke, 323.
- Brygger, Christiern i Hemdrup, 36. — Knud (Bøcker), fange paa Lindholm, 335. — Niels i Hemdrup, 35 f. — Poul i København, 591. — Søren i Malmö, 368. — Tue i København, 297 f.
- Bryske, mester Antonius, kgl. sekretær, 87, 276, 545, 637 f., 760 f.; mdm. 231, 528. — Christine Clausdatter, g. m. Ebbe Strangesen, 630. — Christine (wan Anfeltz), g. m. Henneke v. Ahlefeld, 494, 578, 579, 600 f. — Claus til Flintholm, 252, 488, 519, 598, 603, 637. — Ejler, 494, 580, 601, 760, 772, 773. — Gert, 494, 600 f. — Karl se Christine Ulfstand.
- Bubbe, Svend i Skårby, 396 f.
- Buck, Jep i Nagbøl, hfg. i Anst h., 720, 734, 759, 764. — hr. Mads, sgpr. i Egtved, 717.
- Buckdal, Anders i Rønbjerg, 778.
- Bugge, Laurids (i Køge?), 211 f.
- Bull (Boll), Hans i Skærup, 481, 769. — Søren i Vejlbj, 428.
- Bunde se Bonde.
- Bussert (Busartt), mester Morten, 368.
- Bydelsbak (af Torbenfeld), Engelbrecht Albretsen, 251 f., 727. — Mette Albretsdatter g. m. hr. Mogens Gøye, 251.
- Byllier se Bølle.
- Byng se Bing.
- Byrck, Mikkel i Lemming, 90.
- Bølle (Byllier), Ejler Eriksen, 488, 611. — Erik Madsen til Elved RR.,

- 430, 589 f., 590 f., 608, 647, 759 f.;
mdm. Odense 1538, København
1540?, F.s. 617; rmd. 586, 599. — hr.
Mads til Tureby, 212, 228, 265,
587; rmd. 586, 588 f.
- Børge** (Byrge) Gunnersen, ærkebiskop
i Lund, 458. — Pedersen i Køben-
havn, 581.
- Børialsen**, Anders Poulsen i Lund,
rmd. 831. — (?) Niels Poulsen i
Spettrup, 123, 518.
- Cane** se Kane.
- Carin** se Karine.
- Carl** se Karl.
- Cecilie** (Cicillæ, Cienlie, Cile, Siille),
fru, g. m. Anders Jacobsen Revent-
low se Lange. — fru, Bundesdatter,
g. m. Gunde Jensen (Lange?), 662,
680. — Christiernsdatter, g. m. hr.
Jacob Lagesen Saltensee se Munk
(af Kovstrup). — fru, g. m. Henning
Walkendorff se Friis (af Hesselager).
— Stranges i Svindinge, 620.
- Chatenais**, Ludovicco de, fra Verona,
570.
- Choudal** se Kovdal.
- Christian III**, 32, 86, 359, 584, 820.
- Christiern I** (then første, gamle kong),
84, 118, 152, 288, 358, 669, 716, 793,
823, 832.
- Christiern II** (then siiste, fwordwm),
68, 111, 250, 288, 379, 401, 531, 581,
613, 690, 753 f., 817, 823.
- Christiern** (Cresten, Crestiern), sgpr. i
Vedersø, 70. — Andersen i Ebberup,
451. — Andersen, raadmand i Ribe,
315. — Brixsen i Varde, 654. —
Christiernsen i Havgaard, 831, 832.
— Christiernsen i Havstrup, 818. —
Christiernsen i Quistgaard, 10. —
Eskildsen i København, 577. — Han-
sen i Ravning, 319 f. — Hansen (i
Torstrup), 674. — Hansen i Varde,
840. — Hansen i Vognsbøl, 789. —
Ibsen i Tougaard, 688. — Ingvorsen
i Selkær, 136. — Jensen (i Jylland),
666. — Jensen i Aalborg, 63. —
Jensen, sgpr. i Alling, 331. — Jen-
sen i Brusgaard, 677. — Jensen i
Fidde, 818. — Jensen i Gammel s.,
741 f. — Jensen (i Hvetbo h.?),
92 f. — Jensen i Kvium, 145. —
Jensen, sgpr. i Kvong, 742. — Jensen
i Smollerup, 754, 778. — Jensen i
Suldrup, 61, 119. — Jensen (i
Varde), 674. — Jensen, fg. paa Vos-
borg, 146. — Jostsen i Hærup, 105.
— Knudsen (Knutze) (i Jylland), 60.
— Lauridsen i Bærs, 778. — Laurid-
sen (Lassen) i Kvium, 145. —
Lauridsen (adelig) i Odense, 541.
— Madsen i Borup, 740. — Madsen
i Hornum, 679. — Madsen i Tarm,
729. — Mikkelsen i Havgaard, 831.
— Nielsen se Christiern Mikkelsen
Tornekrans. — Nielsen i Bostrup,
138. — Niensen, prior i Dueholm kl.,
672. — Nielsen i Ejstrup, 805. —
Nielsen, hfg. i Elbo h., 712. —
Nielsen, bgm. i Halmstad, 560. —
Nielsen, kapellan til Hundborg
kirke, 812. — Nielsen i Lyby, 832.
— Nielsen i Lærkeholt, 701. —
Nielsen, sgpr. i Torstrup, 781. —
Nielsen (i Vandfuld h.), 91 f. —
Nielsen (i Varde), 800. — Nielsen
(i Vendsyssel), 47 f. — Nielsen i
Ørskov, 686, 699. — Olsen i Viborg,
128. — Pedersen (i Fyn), 434. —
Pedersen (i Jylland), 89 f. — Pe-
dersen (i Jylland), 156, 168. —
Pedersen, tolder i Aalborg, 33, 110 f.
— Pedersen i Egum se Sandberg.
— Pedersen, byfg. i Kolding, 486 f.,
763, 770 f. — Pedersen, sgpr. til
Nørre Lyndelse, 526. — Pedersen i
Odense, 325, 365. — Pedersen i
Raaby, 129. — Pedersen i Ravning,
827. — Pedersen i Ribe, 514. —
Pedersen i Stubdrup se Glambeik I.

- Pedersen i Torp, 754. — Pedersen i Vejle, 763. — Pedersen, domprovst i Viborg, se Beldenak. — Pedersen, byfg. i Viborg, 679. — Poulsen, prior i Odense St. Knuds kloster, 600, 612 f.; mdm. (564), 587, 617, 638, 645, (759). — Poulsen i Resen, 71. — Poulsen i Rind, 146. — Skjøtsen i Toftum, 778. — Svendsen i Lejrskov, 787. — Suncsen (Sonnisen) i Randers, 692. — Sørensen (i Viborg?), 173 f. — Sørensen i Helsted, 37 f. — Sørensen i Holbæk, 751 f. — Sørensen i Vium, 4. — Thomesen i Vang, 25. — Vistisen i Sjørup, 738 f., 753 f.
- Christense Jensdatter se Rotfeldt.
- Christine (Kerstin), dronning, g. m. kong Hans, 650, 674.
- Christine (Crestinæ, Kiersthen, Kistenne, Kyrstinæ), fru, i Nibe, se Viffert. — g. m. Anders Ludvigsen i København, 295. — g. m. Christiern Kræmmer i Ribe, 768. — fru, g. m. Karl Bryske, se Ulfstand. —, g. m. Didrik van Aachen og Sivert Lauridsen, bgm. i Køge, 360. — Eskilds i Varde, 769. — Gaas' (adelig, af Tidselholt), 454 f. — g. m. Hartvig Maler i Kolding, 486 f. — Jens' (i Vandborg), 11. — Knudskone i Trelleborg, 378. — fru, g. m. Ludvig Munk, se Lykke (Munk). — g. m. Peder Madsen i Vejbjerg, 782. — Pouls se Vinter. — Sørensen (i Gern h.), 179. — Sørensen i Nibe, 156 f., 168. — Bos i Nysted, 232. — Troels' i Halmstad, 560. — Andersdatter, g. m. Anders Thomesen i København, 292. — Clausdatter, g. m. Ebbe Strangesen, se Bryske. — Jacobsdatter i Slagelse, 258 f. — Jensdatter se Rotfeldt. — Knudsdatter i Gadsbjerg, 27. — Madsdatter i Dalgaard, 125 f., 138. — Pedersdatter i Halmstad, 560. — Pedersdatter, g. m. Esbern Jensen i Volstrup, 689.
- Christoffer af Bayern, 197 f.
- Christoffer, greve af Oldenburg, 211; (i greffuens tiidtt), 415 f.
- Christoffer (Chrestopher) i Svendborg, 630. —, mester, kannik i Roskilde, se Ravensberg. — Clausen i Skovby, 199. — Hansen og Johansen se Lindenov (?). — Nielsen se Rosenkrantz (?). — Pallesen se Ulfeld. — Villumsen i Roskilde, 274 f.
- Cile se Cecilie.
- Claus, mester se Urne. — Albretsen se Emmiksen. — Clementsen i Svendborg, 527. — Eriksen se Ravensberg. — Hansen se Mylting (?). — Iversen se Dyre. — Josefsen (i Vends h., = flg.?), 628. — Josefsen i Køstrup (= foregaaende?), 649. — Ludvigsen se Rosenkrantz. — Markvardsen se Hundermark. — Pedersen, mester, Christiern II's kansler, 581.
- Clement (Clemmentt, Clemmit) Andersen, »skipper«, oprørsleder, 22 f., 43, 56 f., 170. — Andersen i Odense, 503. — Hansen i Røgelhede, 823. — Jensen (i Hvetbo h.?), 92 f. — Jensen i Vejle, 763, 764. — Ostisen i Nikkelborg, 778. — Pedersen i Stagsted, 59. — Thomesen i Varde, 660.
- Clementsens, Jørgen, 100 f., 679. —, Niels, 19, 171, 249 f., 744, 754. — Rasmus, 171, 248 f., 753, 838.
- Daa, Claus til Helsned, 324, 622 f., 625, 649 f.; rmd. 610, 627. — Erik til Vollerup, 282, 285, 286 f., 336, 465; rmd. 579, 586, 595, 607. — Jens til Birkende, 404, 552 f. — Jesper til Enggaard, 600, 649; mdm. 680. — Jørgen, 649. — Tetz, 206.

- Dal (Dall), Jens (i Hovtved), 157. — Søren i Hovtved, 157 f.
- Dam, Joachim (fg. paa Skjoldenæs?), 548 f. — (Dann) Tyge i Vejle, 106, 290.
- Dan, Jens Thomesen i Hjermelevgaard, 781. — Las til Fadersbøl, 811, 812. Jfr. Dam.
- David Arildsen se Quitzow. — Mikkel- sen, fg. paa Hønborg, 524.
- Degn (Degen), Christiern i Vedersø, 70. — Hans i Ore birk, 624. — Niels i Uggerslev, 647. — Søren i Sønder Broby, 605.
- Delmelanese, Johannes, dr. i kirkeret, 570.
- Didrik (Dyrick), præst i Vejle, 196. — Henningsen se Quitzow.
- Dionysius, Enevold Jensens svend, 385.
- Dines (Diens) Hansen (i Vends h.), 628.
- Doctor, Hans i Varde, 484.
- Dome, Claus, raadmand i Halmstad, 560.
- Dorothea (Dorrette), dronning g. m. kong Christiern I, 598.
- Doréte (Daarethe, Dørete), i Dalum kloster se Rantzau. — g. m. Henrik Nielsen (i Jerlev), 827. — g. m. Markvard Mikkelsen (i Remmerslund), 715. — (moder til Niels Graversen i Bækbølling), 817. — g. m. Oluf Nielsen, raadmand i Varde, 675. — Regnilds, 438. — Hansdatter (i Tolstrup), 819. — Pallesdatter se Glob (Due). — Simonsdatter i Farre, 107 f. — Thomesdatter i Vadum, 57.
- Drage (i Fyn), Jens, 600; mdm. 785.
- Drefeld, Gjord Nielsen, 579 f.
- Dresselberg, Anders Henriksen i Lyngby, 304, 581. — Ide Andersdatter, 583. — mester Morten Henriksen, kannik i Roskilde, 513. — Niels Andersen til Lyngby, 303 f., 513, 581, 583, 765 f.; mdm. 438, 634, 723, 762.
- Dringelberg, Margrete, g. m. Peder Flomme, raadmand i Köln, 255 f. — Peder, borger i København og kannik i Lund, 245 f., 255 f. — mester Steffen, vikar i Lund, 255 f.
- Drummet, Valter i Ystad, 312.
- Due, Bonde se Munk. — Mogens (i Malle?), 654.
- Due (Glob), Mogens Mogensen i Ty, 811, 812.
- Dues, Maren i Aarhus, 149.
- Dun, Niels i Aggarp, 335.
- Dus, hr. Jens (i Vester Horne h.), 680. — Oluf, jysk oprørsleder, 22 f.
- Dværg (Dwerrig), Esge Billes svend, 413. — Peder paa Hvidkilde, 636 (jfr. Peder Skaaning).
- Dyre, Anne Eriksdatter til Næstebølle, g. m. Claus Hansen Mylting, 226 f., 534 f., 537, 606 f., 626 f., 631. — Claus Iversen til Boller, 342 f.; rmd. 672. — Erik Christoffersen, 513, 583; mdm. 414, 783; rmd. 586. — hr. Iver Jensen til Tirsbæk, 264 f., 822. — Jørgen Christiensen til Hjælmsø, rmd. 586.
- Dyrskyt, Bent (Beneditz) paa Koldinghus, 514, 700.
- Ebbe Tuesen (Tøusen) i Søndersig, 751.
- Edel (Eddell) Jepsdatter, jomfru (i Viborg stift), 672. — Jensdatter i Søgaard, g. m. Søren Svendsen, 153. — Pedersdatter, g. m. Hovmand Nielsen, se Hjul.
- Eeg, hr. Poul, sgpr. i Værum, 184.
- Eggert Henriksen se Sandberg.
- Ejler Eriksen se Bølle.
- Elbeck se Vognsen (af Stenshede).
- Eline (Elline, Elne), jomfru se Ravensberg. — Anderskone i Torstrup, 674. — g. m. Gregers Juel, 463, 467,

- 470, 472. — fru, g. m. hr. Henrik Gøye, se Godov. — g. m. Peder Andersen paa Bornholm, 218 f. — moder til Peder Troelsen i Dommerby, 786. — Christiernsdatter, 19 f. — Jensdatter, fru, g. m. Niels Iversen (Vognsen af Stenshede?), 115.
- Elitze, g. m. Bonde Olsen i Brøndbyvester, 298 f.
- Elof Jensen i Haverslev, 116 f. — Nielsen i Ødsted, 438 f.
- Else (Elze), fru, til Løjtved, se Thott. — g. m. Niels Friis se Ellen Moltke. — Madskone i Øster Grønning, 41 f. — g. m. Mogens Eriksen, i Ystad, 396 f. — Madsdatter i Stenstrup, 652.
- Elsebe, fru, g. m. Bonde Due, se Gyldenstjerne. — g. m. Jørgen Olsen Baad se Grubendal. — g. m. Jens Bosen i Roskilde, 369.
- Emmiken (Emichssen), Anders, 382, 386, 430, 431 f., 451, 516, 542, 546, 625, 633; mdm. 205, 447, 448, 588, 590, 611, 626, 632, 638, 723, 723, 726, 737, 745, 749, 762, 762, 771, 773, 785. — Claus Albretsen, 724; mdm. 737, 749; rmd. 687, 700, 748. — Emmike Ottesen til Rollerup, rmd. 588, 607. — Mourids til Revsø, 516, 625, 659, mdm. 299, 517, 550, 590, 622, 749, 767.
- Enevold (Ienuoldt) Jensen se Seefeld. — Pedersen i Kær, 810.
- Engel (Engill), Hans, byskriver i Svendborg, 633.
- Engelbret Albretsen se Bydelsbak (af Torbernfeld).
- Erik VII af Pommern, 114, 569, 582.
- Erik (Jerich), dr., se Rosenkrantz. — Adamsen i København, 297. — Andersen (i Vamdrup?), 823. — Christiensen af Urup se Fasti. — Christoffersen se Dyre. — Eriksen se Banner. — Eriksen, hr., se Gyldenstjerne. — Eriksen til Aunsbjerg se Løvenbalk. — Evertsen, hr., se Rosensparre. — Finsen i Fjelsted, 607. — Gregersen, Laurids Knobs fuldmægtig, 410. — Hansen, kannik i Roskilde, se Juel. — Johansen se Ulf (svensk). — Lassen i Bjerring, 673. — Lauridsen i Kolsgaard, 24. — Madsen til Birkende se Vasspyd. — Madsen til Elved se Bølle. — Madsen i Keldsmark, 668. — Mogens til Bramsløkke se Mormand. — Mortense se Godov. — Nielsen se Lange. — Nielsen af Bratskov se Rotfeldt. — Nielsen af Tim se Gyldenstjerne. — Nielsen, sgpr. til Kyrköpöpinge, 240 f. — Ottesen se Rosenkrantz. — Pedersen se Stubberupgaardslægten. — Pedersen (i Selkær), 136 f. — Timmesen se Rosenkrantz.
- Esbern (Esbørnn) Bertelsen i Nørbeg, 62. — Jensen, præst i Aarhus, 197. — Jensen i Volstrup, 688 f. — Madsen i Viuf, 449. — Pedersen i Fårarp, 409. — Truedsen i Klemmensker, 567 f. — Udsen (i Kollemorten), 506.
- Esge Pedersen i Mølgaard, 11. — Sadersen, 170.
- Eskemand, Knud, Johan Friis' fuldmægtig, 602, 605.
- Eskild (Eskyltd) Lauridsen (i Hads h.), 714. — Thomesen, prior i Antvorskov kloster, 215 f.
- Fag, Laurids i Manstrup, 666.
- Falk (Falcke) af Gisselfeld, fru Ide g. m. hr. Mogens Gøye, 357. — hr. Peder, 356 f.
- Falk (i Skaane), Jep, lensmand paa Näsbyholm, 341 f., 398 f., 406, 495, 556 f., 557 f., 558, 558, 561, 563 f., 564 f., 566; mdm. 257, 268.
- Falster, Jørgen Andersen, 556. — Mogens, 269, 556 f., 558, 563, 566,

- 596; mdm. 268; rdm 558. — Peder til Gedesby, 269; rmd. 596.
- Fasti (Fassiig, Fassy), Christiern til Vennergaard, 30, 110, 249, 251, 697, 727, 760; rmd. 724. — Erik Christiernsen af Urup, 691, 810. — fru Ingeborg Eriksdatter af Strandet, 691. — Thomes, 74. Jfr. Skram og Splid.
- Ferke, Jens Jepsen, 666.
- Fernando, biskop af Lugo, pavelig nuntius, 570.
- Ferslev (Fersløff, Fiereløff), Niels, byfg. i Randers, 208 f., 655.
- Fiidi, Christiern i Varde, 800.
- Fikke Henningsen i Stege, 222, 260 f., (573).
- Fikkesen, Axel til Broholm, 602 f., 610, 617 f., 632, 633 f.; mdm. 518, 534. — Niels til Sandbygaard, 206 f., 587 f., 589, 590; rdm. 607.
- Filipus (Philippus) Pratenis, mester, kannik i Aarhus, 188.
- Fin (Findt) Eriksen i Fjelsted, 607.
- Fisker, Christiern Poulsen (i Tørrild h.), 697.
- Flemming, Jacob til Bavelse, rmd. 588.
- Flesk, Hans (i Aas), 163.
- Flomme, Peder, raadmand i Köln, 255 f.
- Fløcke, Mikkel i Grejs, 834.
- Franciscus, hr., provst i Strigonium (Gran) og kejserlig vicekansler, 568 f.
- Frans Bosen i Roskilde, 369. — Mad-sen i Honum, 66 f. — Olufsen (i Bjerre-Hatting h.), 517 f.
- Frederik I (vor naadelige herre fader), 1, 13, 20, 35, 51, 53, 76, 77, 84, 92, 96, 121, 132, 138, 140, 154, 157, 175, 193, 222, 228, 234, 240, 250, 274, 288, 326 f., 330, 389, 392, 404, 460, 465, 488, 490, 506 f., 520, 541, 559, 573, 573, 577, 595, 604, 606, 608, 611, 653, 657, 662, 664, 665, 671, 676, 684 f., 688, 689, 693, 698, 720, 721, 722, 725, 740, 754, 754, 767, 780, 794, 797, 798, 810, 833, 837.
- Friis (af Haraldskær), hr. Anders til Haraldskær, 709 f., 721, 735. — Anne Henriksdatter, g. m. hr. Ove Lunge, 684, 730. — hr. Christiern, 84, 102, 796. — hr. Henrik til Odden, 266 f. — Jep til Lyngholm, landsdommer i Nørrejylland, 92, 134, 140, 168, 172, 173, 530 f., 704, 775, 832; mdm. 74, 88, 89, 94; rmd. 726. — hr. Jørgen til Krastrup, biskop i Viborg, 52, 88, 127, 254, 276, 344, 531, 577, 657, 666, 690, 775, 796, 807, 830 f., 835. — Niels til Haraldskær, 710. — mester Niels, kantor i Viborg, 152, 341.
- Friis (af Hesselager), fru Cecilie, g. m. Henning Walkendorff, 526. — Johan, kongens kansler, RR., 320, 350, 483, 526, 573, 602, 605, 606, 609, 615, 617 f., 646, 704, 709, 815; mdm. Odense 1537, Skaane 1537, København 1537 og 1540?, Odense 1538, 1539 og 1540, s. 553, F.s. 632, 767.
- Friis (3 roser), Oluf, 166.
- Friis, mester Anders, kantor i København, 338. — Didrik paa Koldinghus, 514. — Hans i Hettestrud, 18. — Hans, bgm. i Odense, 426; rdm. 564, 587, 638, 645, 737. — hr. Henrik (i Odense st. Hans kloster?), 501. — Peder i Gaarslev, 721.
- Fule, hr. Niels, kapellan til :N: kirke, 343 f.
- Fus, Jens, hfg. i Horns h., 49.
- Fynbo, Hans Nielsen se Schønnebølle?
- Gaas (Goes), hr. Hans, sgpr. i Svendborg, 454 f., 616.
- Galen, Aage Stygge, 411. — Peder Stygge til Løjtved, 411; mdm. 618.

- Galskyt, fru Birgitte Maltesdatter, g. m. Hans Madsen i Vindum, 703 (jfr. Mette Madsdatter?, 814). — Jens Thomesen (i Vendsyssel), 52 f., 676, 813. — fru Margrethe, 9. — Peder, 835. — Vil Thomesen til Odden, 267. — Vil Thomesen til Bøgsted, 52 f., 676; rmd. 672.
- Galt, Ebbe Jensen (Hansen), 356 f. — hr. Mogens Ebbesen, 596 f. — Peder Ebbesen, RR., lensmand paa Aarhusgaard og Lundenæs, 22, 56, 140, 340, 350, 352, 498, 502, 653, 686 f., 694, 696, 699 f., 719, 721, 722 f., 725 f., 752, 755, 756, 762, 785, 806, 808; mdm. Jylland 1537, Odense 1537, København 1537 og 1540?, Odense 1538, 1539 og 1540, s. 553, F.s. 588, 611, 632, 638, 762, 767. — fru Sofie Mogensdatter, 340, 653, 673.
- Galtung, Guttorm Nielsen, 570.
- Gammelstrup, Jens i Fodbygaard, 305 f., 307 f.
- Garbrandt Aritsen, skipper fra Amsterdamm, 423 f.
- Geble Pedersen, ærkedegn i Bergen, 570.
- Georg de Palocz, ærkebiskop i Gran, 570.
- Gere, Axel Godske i Gundralöv, 790. — Jens Erlandsen i Sörby, 410 f.
- Gerhard VII (Gertt), greve af Holsten, 569.
- Gert (Geritt) Beridsen, sgpr. i Skurup, 841.
- Gertrud, fru, til Sostrup se Munk. — (i Ulborg h.), 77. — g. m. Fikke Henningsen i Stege, 260. — fru, g. m. hr. Johan Bjørnsen, se Parsberg. — Madsdatter i Nellerud, 608. — Nielse i Kværndrup, g. m. Peder Madsen, 842.
- Gesel, Betzel van se Sebastian von Jessen.
- Geselmester, Nicolaus, pavelig jurist, 570.
- Geske (Gesicke), g. m. Hans Bartskeer, 258 f.
- Giord Nielsen se Drefeld.
- Giordsen, Mads til Solvig, 744; rmd. 655.
- Gjenstie, Jens i Serreslevgaard, 503 f.
- Gjødesen, Iver Sørensen til Rask, 66 f. — Søren i Rask, 66.
- Glad, Jens af Hvam, 732. — Morten, hfg. i Mols h., 501.
- Glabek I, Christiern Pedersen i Stubberup, 791. — Niels Pedersen i Pjedsted, 264 f. — hr. Niels, sgpr. i Torstrup, 781. — hr. Peder, sgpr. i Øster Nykirke, 674. — Peder Christiernsen, 707, 708, 833; rmd. 687, 700. — Tord, 264 f., 657 f.
- Glabek II, Niels, 109, 835; mdm. 816.
- Glarimester, Søren i Odense, 644.
- Glob (Due), mester Anders, 212, 340, 644, 651. — Christiern til Pandum og Østergaard, 151 f., 672; rmd. 831. — Dorete Pallesdatter, 672. — Karen Pallesdatter, 672. — Oluf til Vellumgaard, 582, 582, 698; rmd. 765, 831.
- Glob (af Klingstrup), Henrik, rmd. 773.
- Glob (Skobe), Margrete i Mariager, 806.
- Godick, Per, hfg. i Stevns h., 228 f.
- Godov, fru Eline Henriksdatter, g. m. hr. Henrik Gøye, 299 f., 326 f., 372 f., 521 f., 595. — Erik Mortensen, 336 f.
- Godske Lauridsen (i Vendsyssel), 47 f. — Godske, Axel se Gere. — Mogens og Peder se Bielke.
- Gorden, Anders (i Nysted), 236.
- Grane, Peder i Remmerslund, 123.
- Gregers (Grauers, Gregors, Gregorius), Andersen i Vamdrup, 813, 823 f. — Clausen (i Jerlev h.), 198, 510 f., 665. — Esbernsen (i Anst h.?), 824. — Hansen (Jensen) i Kollemorten, 505 f. — Hansen, raadmand i Odense, 426; mdm. 638. — Jensen

- se Hansen og Jørgensen. — Jørgensen (Jensen), 819 f. — Madsen i Bobøl, 422, 459 f. — Nielsen (i Anst h.), 788. — Nielsen i Slet, 197. — Pedersen (i Hasle h.?), 183.
- Grib (Griiffh), Christiern (dvs. Carsten), fg. paa Ærø, 650.
- Griis (af Nordrup), Hans, 366.
- Griis (af Slette), Bagge af Hjermelevgaard, 142, 781.
- Grim se Has.
- Grott, hr. Verner, vikar i Odense, 374 f., 642, 652.
- Grubbe, Claus til Alslev, mdm. 590. — Jørgen se Sparre (i Sjælland). — Laurids, 577. — Oluf se Sparre (i Sjælland). — Sivert, 212, 577.
- Grubendal, fru Elsebe Albretsdatter, g. m. Jørgen Olsen Baad, 269 f., 437, 464 f., 467 f., 470 f., 472 f., 593.
- Græn se Grøn.
- Grøn (Græn), Elle, 14. — Erik, 13 f. — Morten til Ørnhoved, rmd. 724, 765. — Peder i Rybjerg, 786. — Simon (i Hardsyssel?), 766.
- Guldsmid, Anders (i Odense), 652. — Arent i Odense, 646. — Bertel i Trelleborg, 241 f. — Kort i Kolding, 732. — Oluf i Halmstad, 559 f. — Oluf, bgm. i Randers, 208. — Peder, byfg. i Engelholm, 272.
- Gunde Hansen i Gammeltoft, 798, 817. — Jensen se Lange. — Nielsen, dekan i Ribe, se Lange.
- Guntero se Günter.
- Guttorm Nielsen se Galtung.
- Gyde se Gøde.
- Gye se Gøye.
- Gyldenløve, fru Margrete Nielsdatter, g. m. Vincents Lunge, 283 f., 570, 571. — hr. Niels Henriksen, 283.
- Gyldenstjerne, Abraham Eriksen, 520. — mester Anders Olufsen, dekan i Roskilde, forstander i Hundslund kloster, 189 f., 294 f., 585, 586, 698, 736. — Anne Mouridsdatter, g. m. 1) hr. Oluf Stigsen Krognos, 2) hr. Predbiørn Podebusk, 303 f., 765. — Christoffer, mdm. 680. — fru Elsebe, g. m. Bonde Due, 338 f. — hr. Erik Eriksen, 122. — Erik Nielsen til Tim, 102, 122. — Erik Olufsen, 277 f., 294 f. — Gabriel til Store Restrup, lensmand paa Ørum, 39, 83 f., 121, 142, 170, 345, 377, 530, 698, 705 f., 706, 748 f., 799, 809. — Henrik Knudsen til Store Restrup, 354, 649, 705, 706, 749. — Jørgen, provst i Odense, 634, 646; mdm. 438, 564, 587, 626, 643, 680, 745, 759, 771. — Knud Henriksen til Store Restrup, 733, 753. — Knud Henriksen, provst i Viborg, udvalgt biskop i Fyn, 20, 202 f., 352 f., 376, 379, 384 f., 396, 483, 602 f. 634, 646, 688, 688 f., 783; mdm. 277. Denne eller Knud Pedersen, 309, 752. — Knud Pedersen til Tim, RR., 83 f., 189, 532; mdm. Jylland 1537, Fyn 1537, København 1537 og 1540?, Skaane 1537, Odense 1539, s. 553 F.s., 593, 717. Jfr. Knud Henriksen. — Lene Olufsdatter, 172 f., 333. — Ludvig Olsen til Estvadgaard og Palsgaard, 172, 189 f., 277 f., 294 f., 333, 338 f., 585, 586 f., 667, 712 f., 736 f. — hr. Mogens, RR. og lensmand paa Lindholm, 327, 331 f., 335, 362, 388 f., 566, 840; mdm. København 1537 og 1540?, Skaane 1537, Odense 1539 og 1540, s. 553; rmd. 565. — Mourids Nielsen til Aagaard, 55. — Niels Eriksen til Langtind, 122. — hr. Oluf Pedersen, 339. — Otte Henriksen, 350, 352 f., 390, 528, 716, 828. — ?, jfr. Axel Pedersen.
- Günter (Guntero) af Schwarzburg, ærkebiskop af Magdeburg, 570.
- Gyrstinge, Jens Mortensen af Korsø, 732. — Oluf Mortensen, landsdommer i Viborg, 103, 705.

- Gøde (Gyde), Jensen (i Vejle), 763, 775. — Pedersen i Højen, 680.
- Gøye Madses i Skelskør, 387 f.
- Gøye (Gye), Anders, 269, 521 f., 594; mdm. 517; rmd. 596. — hr. Eskil, 358, 384, 587. — hr. Henrik, 299 f., 326 f., 372 f., 521 f., 581, 595. — Knud til Kelstrup, 239, 495 f., 521 f., 594, 595, 609. — (gamle) Mogens, 357 f. — hr. Mogens, rigshofmester, RR., 34, 142, 150, 152, 169 f., 237 f., 248 f., 251 f., 277, 300, 326 f., 356 f., 378, 453, 514, 587, 687 f., 698, 698, 721, 727 f., 735, 772, 801, 828; mdm. Jylland 1537, København 1537, Odense 1539, s. 553, F. s. 704, 739, 794, 815.
- Haand, Laurids Andersen, 5, 91 f.
- van Hafn (wan Hogen), hr. Johan, ærke­degn i Ribe, 508.
- Hak (Hack), adelsslægt, 356. — Anders Davidsen, 356. — Christoffer, 286 f., 538; mdm. 278, 284. — fru Ingeborg Nielsdatter g. m. Arild Madsen Quitzow, 358. — fru Lene g. m. hr. Hans Krafse, 282, 285 f., 286 f., 372 f., 538. — Niels (Nielsen), 356 f. — Niels (Mogensen), 594, 810.
- Hallandsfar, hr. Niels, vicar i Lund, 213 f.
- Hals, Mikkel, mdm., 414; rmd. 558. Jfr. Mikkel Jensen.
- Haltrupslægten, Niels Clausen i Noes, rmd. 760.
- Halunbo, Niels i Skovstrup, 706.
- Hans, konge (vor herre faderbroder), 152, 167, 288 f., 298, 490, 520, 551, 567, 570, 594, 598, 604, 664, (683), 716, 789, 801, 807, 810, 821, 823, 838.
- Hans se ogsaa Jens.
- Hans, dr., provincial i Åhus, 418. — sgpr. i Kvong, 742. — prior i Randers Helligaandskloster, 98. — Marine Hecks dreng, 220 f. — Andersen i Agernæs, 646. — Andersen i Eskilstrup, 653, 796. — Andersen i Fjeldsted, 607. — Andersen, hfg. i Lollands Nørre h., 262. — Andersen i Ribe, 508, 509. — Andersen i Stenholt, 806, 807. — Andersen i Ølluf, 768. — Bartholomæusen, tolder og lensmand paa Aalborghus, 111. — Bernersen, præst i Næstved, 209 f. — Bosen i Gudme, 602. — Bosen i Svendborg, 636. — Didriksen, for­stander for Københavns Hellig­aands­hus, 301. — Ejlersen se Stygge II. — Esbernsen i Rudme, 440. — Eskildsen i Gadbjerg, 742. — Greger­sen (i Lolland), 262 f. — Hansen i København, 297 f. — Hansen (i Vordingborg), 371. — Hansen i Terp, 768 f. — Hansen, provst i Tofte, se Snafs II. — Ipsen, sgpr. i Longelse, 641. — Iversen (i Hatting h.), 517 f. — Jensen (i Nørvang h.?), 715. — Jensen se Skriver. — Jensen, kirkevæрге i Brøndbyvester, 297. — Jensen, bgm. i Køge, 212. — Jensen i Ringe, 648. — Jensen i Rudme, 720. — Jensen i Vorebo, 447 f. — Jesper­sen i Svendborg, 638 f. — Jespersen i Ullerslev, 443 f. — Johansen se Lindenov. — Jude se Stygge II. — Jørgensen (i Sallinge h.), 420. — Kjeldsen, raadmand i Roskilde, 523. — Knudsen (i Ystad?), 317. — Knudsen i Slagelse, 370. — Kortsen i Ødsted, 438. — Lauridsen (i Fyn), 639. — Lauridsen i Kærgaard se Tanderupgaardslægten. — Laurid­sen i København, 297 f. — Ludvig­sen i Spettrup, 724. — Madsen i Fjelstrup, 607. — Madsen (af Vin­dumgaard), 814. — Markvardsen, kannik i Ribe, 654, 675, 719, 839. — (Jens) Mikkelsen i Kane, 166 f., 167. — Mogensen (i Merløse h.), 578. — Mortensen i Gessing, 768. — Mortensen i Odense, 613. — Nielsen,

- Erik Johansen Ulfs tjener, 571. — Nielsen se dr. Hans. — Nielsen i Debel, 751. — Nielsen i Spettrup, 123. — Olsen i Flemløse, 443, 614. — Olsen i Haastrup se Brun (af Kongstedlund). — Olsen i Harreslev, 199. — Olsen i Nedergaard, 631. — Olufsen (i Hatting h.), 517 f. — Olufsen i Follerup mølle, 792. — Pedersen, kgl. ridesmaasvend, 230. — Pedersen (i Baag h.), 802. — Pedersen i Førstballe, 756 f. — Pedersen i Galtho, 120. — Pedersen i Gaverslund, 193. — Pedersen i Gelbjerg, 475. — Pedersen i Havndrup, 619. — Pedersen, bgm. i Lund, 272 f. — Pedersen i Snarelose, 721. — Pedersen i Snøde, 535. — Pedersen i Stoustrup, 746, 746. — Pedersen i Tredt, 787. — Pedersen i Ølst, 677. — Poulsen i Roløkke, 323. — Pussen i Varde, 800. — Simonsen (i Vester Horne h.), 701. — Stigsen i Haarby, 520. — Stigsen til Vejrup se Ulfeld. — Sørensen i Aagesbøl, 683. — Sørensen i Harreslev, 199. — Sørensen i Tolstrup, 695. — Tordsen i Stenbjerggaard, 518. — Tordsen i Toffuenbjerg, 120. — Tygesen (i Lolland), 263. — Valtersen i Ystad, 312 f. — Villomsen se Baden. — Vistisen i Kollemorten, 764.
- Harbo II, Peder, 460.
- Harbou (Harbo), Christiern til Restrup, 100 f. — Jens Mogensen til Sinding, 775, 809; rmd. 724.
- Hardbo, Jens i Varde, 654.
- Hardenberg, Ejler til Matrup, 720, 804, 829; mdm. 517; rdm. 748. — Erik til Hvedholm, 630. — Jacob, RR., mdm. København 1537 og 1540?, Odense 1538 og 1539, F. s. 773; rmd. 601, 774, 783, 785. — Korfitz, 386; rmd. 601, 774, 783, 785. — fru Mette til Hvidkilde, g. m Markvard Rønno, 320 f., 475.
- Hareskaar, Maje, troldkvinde, 350, 352 f.
- Hartvig, biskop i Ribe se Juel. — Andersen se Ulfeld. — Christiensen i Strandhuse, 616. — Iversen se Juel.
- Has, Jens Grim, 357 f.
- Has, Las i Skovstrup, 706.
- Hase, Gertrud i Odense, 647. — Niels (i Hids h.), 90 f. — Peder (i Hids h.), 90 f.
- Hatt, Mads i Balslev, 475.
- Heck, Marine (i Landskrona), 220 f.
- Hedenstrup se Heidersdorf.
- Hegelund (Heggelundt), Morten i Viborg, 139, 171, 173 f. — Peder i Viborg, 158.
- Hegle II (Hegell), Jep, 806.
- Heidersdorf (Hedenstrup), Reinhold, 650 f.
- Helli, Helliig, Hely se fru Helle Tagesdatter Hollunger.
- Heluich, Helvig se Ulfeld.
- Hemmerboo se Himmerbo.
- Henning Fikkese i Stege, 222 f., 260 f., 573 f. — Jensen se Quitzow. — Jensen, kannik i Lund, 246 f. — Jørgensen se Quitzow. — Thomesen, tinghører i Bornholms Sønder h., 218.
- Henrik, greve af Holsten, 569. —, hr., se Knudsen Gyldenstjerne. —, abbed i Sorø, se Tornekran. — Jacobsen (Ibsen, Iepsen) i Hatting h., 123, 715. — Knudsen se Gyldenstjerne. — Nielsen se Skeel (Dyre). — Nielsen til Gundetved se Arenfeld. — Nielsen, præst i Aarhus, 197. — Nielsen (i Jerlev h., jfr. Skeel-Dyre), 827. — Sevidsen (Siuetzen) i Vram, 221.
- Hering (Hæring), Gert af Amsterdam, 423 f. — Jacob Pedersen af Amsterdam, 423 f.
- Herman, skipper, jysk oprørsleder, 43.
- Herre, Jens (i Vendsyssel), 124. — Laurids (i Vendsyssel), 124. — Peder i Rubjerg, 124.

- Hesleholmslægten, Torbiørn Lauridsen i Sandby, 214.
- Heyns, Christine i Odense, 500 f.
- Himmerbo, Mourids (i Støvring h.), 736.
- Hind, Jep, se Huid (?).
- Hiøg se Høeg (—Banner).
- Hjorddreng, hr. Henrik, præst i Aarhus, 197.
- Hjort, Niels i Borup, 479. — Rasmus i Harreslev, 199.
- Hjul, Edel Pedersdatter i Tågalycke, g. m. Hovmand Nielsen, 214.
- Hoffuiindtskyldtt se Hogenskild.
- Hoffmandt se Hovmand.
- Hofmand, Mikkel i Skøttrup, 695.
- Hog se Høeg (—Banner) og Høgwan Hogen se van Hafn.
- Hogenskild (Hoffuiindtskyldtt), Erik, 454.
- Holck, Godske, 699. — Henrik, kgl. sekretær, mdm. 231. — Manderup til Barriřskov, 88, 253; rmd. 687, 700. — se Holk I og Koch.
- Holk I (Holck), Lyder til Støvringgaard 122.
- Hollunger, fru Helle Tagesdatter, g. m. Peder Marsvin, 456 f., 561, 611. — Tage Henriksen, 457 f., 561.
- Holm (Holum), Niels (i Vindinge h.), 619. — Søren (i Galten h.), 151.
- Holst (Host), Peder i Aalborg, 159 f.
- Hovmand (Hoffmandt) Nielsen, 214.
- Huermandt se Hvermand.
- Huid, Huidt se Hvid.
- Huidhoffuith se Hvidhoved.
- Huitfeldt, Maren Stensdatter g. m. Jørgen Juell, 445 f. — Margrete Stensdatter g. m. Iver Hansen Mylting, 446.
- Humlemester, Rasmus Mikkelsen (i Nim h.), 112 f.
- Hundermark, Claus Markvardsen, 442, 526 f.
- Hvas (Huass) (af Ormstrup), Christiern, 672, 678. — Jens, 1, 141, 252, 672, 677, 677, 678, 704, 719. — Jost, 672, 678.
- Hvas (af Gjerholm), Mikkel Nielsen, rmd. 831.
- Hvas (af Komdrup?), Peder, rmd. 682.
- Hvermand, Hans (i Stjøvl), 605.
- Hvid (Huidt, Hwidt), Christiern (i Hobro), 224 f. — Christiern i Skarp-Salling, 127. — Jep i Brændegaard m. m., 710 (Hind), 779. — Jep i Varde, 484 f. — Jens i Lyby, 832. — Jens i Lørup, 426. — Jens i Vejle (?), 484. — mester Mads, 710, 779. — Mads i Lørup, 625. — Mikkel i Felsted, 607. — Niels i Fæbæk, 631 f. — Peder (i Lolland), 347 f. — Peder (i Vium), 4. — Peder i Birkemose, 433. — Søren (paa Langeland), 632.
- Hvide, Knud Ottesen, rmd. 601. — Stig Stigsen, 415.
- Hvidhoved (Huidhoffuith), fru Maren, 788.
- Hvitax, Anne Jensdatter g. m. Mads Lud, 650.
- Hvittenstiern, Anders Jacobsen, 161; mon 208; mdm. 723?;
- Høeg (—Banner) (Hiøg, Høg), Christiern til Fladholt, 56. — fru Christine g. m. hr. Peder Lykke, 461 f., 683 f. — Erik til Klarup, rmd. 672, 698, 831. — hr. Niels, 304, 530. — hr. Peder, 531.
- Høg (gammel), hr. Bo, 530. — Lage Rød, 530.
- Høg (Høgh), Viborgbispens svend, 148.
- Høg (Høig), Peder i Skals, 733. — Tøger (i Skals?), 733.
- Høgelundt se Hegelund.
- Høne, mester Mads, kannik i Ribe, 699.
- Hører, Jost, 387.
- Ib (Iib, Ybe), sgpr. til Højslev, 133 f. — Jensen, sgpr. til Almind, 792. Jfr. Jacob (Jep).

- Ide, fru, g. m. Oluf Nielsen Rosenkrantz, se Munk (Lange-). — Andersdatter se Dresselberg. — Lauridsdatter til Clausholm se Panter.
- Ienuoldt se Enevold.
- Inge Jensdatter g. m. Las Herre, 124.
- Ingeborg, fru, til Strandet, se Fasti. — fru (i Fyn), 642. — g. m. Mads Pedersen i Fly, 82 f. — Nielsdatter g. m. Arild Madsen Quitzow se Hak.
- Inger (Ingerth), (i Skaane), 411. — fru, til Visborg, se Bjørn. — fru, g. m. Arild Kane, se Losneæften. — Bucksens i Vejle, 452. — fru, g. m. Erik Daa, se Present. — fru, g. m. hr. Niels Henriksen, se Rømer. — Mikkeldatter i Tisted, g. m. Peder Skaaning, 28. — Nielsdatter i Spanggaard, 87.
- Ingmar Bjørnsen i Telnebakke, 244. — Mortensen (i Skaane eller Bornholm) 343.
- Ingvor (Inguardt) Eriksen se Rotfeldt. — Henriksen i Ystad, 398 f., 406 f., 557 f. — Nielsen i Tømmerby, 55.
- Ip, hr., abbed i Tommarp, se Jacob Olsen.
- Isfelder (Ysfelder), Blasius (i Aalborg), 32 f.
- Iver (Iffuer), biskop, se Munk (Lange-) — sgr. til Vang og Torup, 25. — Hansen til Østergaard se Mylting. — Jensen til Tirsbæk se Dyre. — Nielsen (i Vendsyssel) se Vognsen af Stenshede (?). — Nielsen i Fjeldsted, 607. — Nielsen i Magleby, 215 f. — Pedersen i Børs, 778. — Sørensen se Gjødesen. — Sørensen i Ølsted, 826.
- Jachim se Joachim.
- Jacob (Jep) i Bjødstrup se Christiensen. — Aagesen (Ogissen) i Hellum h., 135. — Alsen i Stege, 260. — Andersen se Bjørn. — Andersen i Allelev, 128 f., 173 f. — Andersen i Strammelse, 598, 599. — Andersen i Vamdrup, 813. — Axelsen til Støvringgaard se Thott. — Bentsen (i Barløse), 549 f. — Bertelsen i Balle, 166 f., 167, 497 f. — i Holstebro, 688. — Christiensen i Bjødstrup, 77 f.; rmd., 724. — Christiensen i Torup, 97 f. — Christiensen i Vostrup birk, 676. — Esbensen i Hinge, 677. — Graversen i Lønne, 818. — Hansen (i Hatting h.), 715. — Hansen i Odense, 646. — Hansen, kannik i Viborg, 152. — Hansen i Voldtofte, 802. — Henriksen i Remmerslund, 715. — Jepsen se Ravensberg. — Jensen se Skovgaard. — Jensen (i Varde), 675. — Jensen i Børkop, 481 f. — Jensen, prior i Dueholm, 673. — Jensen i Majgaard, 838. — Jensen i Viborg, 171. — Lavesen af Starup se Saltensee (af Linde). — Lauridsen i Hovsør, 20 f., 154 f. — Mikkelsen i Voldtofte, 650. — Mogensen (Maugenssen), provst i Odense, 795. — Mouridsen se Sparre (i Skaane). — Nielsen (i Viborg?), 100 f. — Nielsen i Harreslev, 199. — Nielsen i Hjerndrup, 813. — Nielsen, mester, i Ribe, 766. — Nielsen i Rottarp, 664. — Ogissen se Aagesen. — (Ip) Olsen, udvalgt abbed i Tommarp kloster, 566, 841 (2 personer?). — Ovesen se Jens. — Pedersen (i Skodborg h.), 665. — Pedersen i Baastrup, 834. — Pedersen i Buderup, 79 f., 658, 748. — Pedersen i Dalby, 714. — Pedersen til Holme se Mylting. — Pedersen i Stenderup, 817. — Pedersen i Strandby, 789. — Pedersen i Viborg, 740. — Pedersen i Ørreslev, 163 f. — Poulsen, byfg. i Horsens, 825. — Strangesen (i Fyn), 620. — Strangesen (i Lolland), 597. — Thomesen i Dalby og Daugaard,

- 705, 806, 808. — Thomesen i Højrup, 450, 720. — Timansen i Spettrup, 123. — Thordsen se Sparre (i Skaane). — Tulesen, hfg. i Anst h., 787. — Tøgersen i Hallendrup, 150. — Unkersen (Vncker-senn) i Odense, 616. — Villadsen (Welasenn) i Gyrstinge, 311. — Vilsen i Hjørring, 66 f. — jfr. Ib og Joachim.
- Jahan se Johan og Johanne.
- Jeger se Jæger.
- Jehan se Johan.
- Jens (Jes), biskop i Aarhus, se Lange. —, mester (i Lund?), 223. — sgpr. i Almind, 792. — sgpr. i Hjerck, 125. — sgpr. i Hornum, 148. — præst i Hundslund, 798. —, mester, kannik i Ribe, 803. — sgpr. i Vigerslev se Prang. — Albretsen, 651. — Albretsen i Vor h., 390. — Andersen, biskop i Odense, se Beldenak. — Andersen (i Øster Lisbjerg h.), 699. — Andersen i Boltinge, 437 f., 440 f., 632 f. — Andersen, bgm. i Hjørring, 348 f. — Andersen i Lemtorp, 17 f. — Andersen i Torlund, 821. — Axelsen (i Vokslev?), 170. — Benitsen i Stavsvø, 818. — (Hans, Jep) Bertelsen i Jetsmark, 124. — Bosen i Roskilde, 369. — Bosen, hfg. i Skam h., 647. — Christiensen (i Fjends h.), 82. — Christiensen (Eriksen = Jens Bager?) i Aarhus, 166 f., 167? — Christiensen i »Ganelshynff«, 19. — Christiensen i Kær, rmd. 760. — (Hans) Ebbesen (= Niels Jepsen?) i Lilla Köpinge, 402 f. — Eggertsen, kannik i Odense, se Satzlev. — Eriksen se Christiensen. — Ejsen i Stensgaard, 690 f. — Erlandsen i Sörby se Gere. — Esbernsen, hfg. i Slet h., 830. —, Finsen, kirkeværge i Balslev 474. — Gregersen i Søbygaard, 543 f. — Hansen se Vognsen (af Stenshede). — Hansen, kirkeværge i Balslev, 474. — landsdommer paa Bornholm, 218. — Hansen, raadmand i Roskilde, 369. — Hansen i Store Velling, 481 f. — Hansen i Svendsstrup, 606. — Hansen i Tyvkær, 816. — Hansen, mester, kannik i Viborg, 813. — Hansen i Ørsted, 648. — Helgesen (i Halland), 244. — Iversen i Brøndsted, 686, 699. — Iversen i Skanderup, 485 f. — Jepsen se Ferke. — Jepsen i Majgaard, 838. — Jepsen i Norup, 695. — Jegersen i »Bewle«, 273. — Jensen (i Hvetbo h.?), 93. — Jensen, hfg. i Gislum h., 694. — Jensen i Nibe, 169. — Johansen (i Vor h.), 194 f. — Jørgensen til Egeløkke se Mylting. — Kiordsen (i Jerlev h.), 687 (jfr. Kortsen). — Knudsen i Skovstrup, 706. — Kortsen i Ødsted (jfr. Kiordsen), 438, 801 (2 personer). — Lauridsen, præst, 150. — Lassen (i Gern h.), 175. — Lassen i Daugaard, 705, 808. — Lauridsen til Gavne se Baden (?). — Lauridsen i Nygaard, 335. — Lauridsen i Tobøl, 489. — Lauridsen, bgm. i Trelleborg, 841. — Lauridsen i Viborg, 158. — Madsen (i Elbo h.), 787. — Madsen, bgm. i Aarhus, 166. — Madsen, sgpr. til Alsted, 67 f. — Madsen i Balle, 498. — Madsen i Gøttrup, 29. — Madsen, birkefg. i Herrested, 639. — Madsen, karl paa Støvringgaard, 711. — Madsen i Sønderby, 661. — Markvardsen se Rodsteen. — Markvardsen i Veflinge, 430. — Mikkelsen i Erdenterp, 116. — Mikkelsen i Janum, 813. — Mikkelsen i Vejle, 810 f. — Mikkelsen i Østerby, 165. — Mogensen til Sinding se Harbou. — Morsen i Bjergby, 621. — Mortensen i Balle, 691. — Mortensen i Bjerlev, 726 f. — Mortensen af Korsø se Gyrstinge. — Nielsen se

Rotfeldt. — Nielsen (i Aarhus stift), 784. — Nielsen (i Hillerslev h.), 729. — Nielsen (i Varde), 675. — Nielsen (i Östra Grevie?), 412. — Nielsen i Aarhus, 330 f. — Nielsen, sgpr. i Balslev, 474 f. — Nielsen paa Ende-lave, 796. — Nielsen i Jordrup, 686, 699. — Nielsen i Kastbjerg, hfg. i Vandfuld h., 7. — Nielsen i Kolbjerg, 545. — Nielsen i Lyngs, 39 f. — Nielsen, forstander for Randers Helligaandshus, 718. — Nielsen i Rønbjerg, 778. — Nielsen, sgpr. i Stenild, 689. — Olsen af Bustrup, 139 f. — Olufsen (i Skaane eller Bornholm), 343. — Olufsen, »viighe« (i Skaane eller Bornholm), 343. — Olufsen i Varberg, 562. — (Jacob?) Ovesen, byfg. i Hjørring, 348 f. — Pedersen paa Langeland, 533. — Pedersen (i Vandfuld h.), 96. — Pedersen i Dalby, 714. — Pedersen i Fjeldsted, 607. — Pedersen i Kvorup, 93. — Pedersen i Kvorup, 676. — Pedersen, skriver paa Københavns slot, 387. — Pedersen, raadmand i Ribe, 315. — Pedersen i Romby, 669 f. — Pedersen paa Siø, 533, 633. — Pedersen i Smedshave, 11, 668. — Pedersen i Svalebølle, 631 f. — Pedersen i Tisted, 130 f. — Pedersen i Ulsted, 22 f. — Pedersen i Viborg, 138. — Pedersen i Ystad, 317, 574. — Pedersen i Ølluf, 768. — Poulsen (i Fjends h.), 82. — Poulsen i Faarup, 719. — Poulsen i Gjerlev, 684. — Poulsen i Sørup, 673. — Sejersen i Balle, 497 f.; i Farre, 107 f., 175 f. — Simonsen i Nissum, 14. — Steffensen i Jerlev, 827. — Svendsen i Bonde-rup, 64 f. — Svendsen i Lilla Köpinge, 409. — Svendsen i Randers, 604. — Svenningsen (paa Mors), 50 f. — Synkesen, sgpr. til Rolsted, 526. — Sørensen i Kirke-

terp, 769. — Sørensen, vikar i Lund, 480. — Sørensen i Ravnning, 827. — Thomesen se Galskyt. — Thomesen af Dalsgaard se Seefeld. — Thomesen i Hjermslevgaard se Dan. — Thomesen til Holmgaard se Sehested. — Thomesen i Kare, 288. — Tordsen i Hugdrup, 114. — Jens Troelsen (Bildt?), 132, 380 f., 657, 671 f., 678. — Troelsen, kirkeværge i København, 291 f. — Tygesen se Seefeld. — Villadsen i Hærup, 105. — Villadsen, sgpr. i Randers, 663, 731. — Villadsen i Sjørrind, 26. — Vistisen (i Fjends h.), 738 f. — se ogsaa Hans og Jon.

Jep se Jacob.

Jesper i Stavsø, 818. — Andersen i Tandrup, 64. — Findsen i Vejle, 763. — Gregersen se Juel af Langeland. — Libbertsen i Middelfart, 648, 708. — Nielsen i Espe, 440. — Pedersen (i Brusk h.), 788. — Pedersen (i Hundstrup), 421. — Pedersen i Varde, 675. — Simonsen i Viborg, 738 f. — Tordsen se Vognsen af Hørbylund.

Jessen, Sebastian von (Betzel van Gesel), hovedsmand under grev Christoffer, 416.

Joachim (Jachim, Jacob) Knudsen, præst i Skamby og vikar i Odense, 375 f., 511 f., 529; mdm. 762.

Joanne se Johannes.

Johan (Jahan, Jehan) Albretsen, mester, kgl. prædikant, 234, (jfr. s. 35). — Erlandsen, raadmand i Ribe, 662. — Pedersen i Allerup, 663. — Sørensen i Hornstrup, 452.

Johanne (Jahann) Davids (i Hundstrup?), 420. — fru, g. m. hr. Aage Brahe, se Sparre (i Skaane). — Gravværdene i Kollemorten, 505. — Nielsens i Balle, 498.

Johannes (Joanne), provst i »Briida«, 570.

- Jon (Joen) i Lille Bølling, 30. — Børgesen, raadmand i Halmstad, 559 f. — Børgesen, raadmand i Helsingør, 560. — Jensen i Bølling, 665. — Madsen se Viffert. — Mogens se Viffert. — Pedersen i Horns h., 49. — (Jens) Pedersen i Magleby, 551. — Viffertsen se Viffert.
- Josef (Joseph) i Heldum, 18, 69. — Andersen paa Siø, 533. — Eriksen, hr. Henrik Knudsen Gyldenstiernes fuldmægtig, 705, 706. — Pedersen i Heldum, 18 f.
- Jost Andersen se Ulfeld. — Andersen i Skovsted, 27. — Nielsen i Vester Alling, 330 f.
- Jude (Judhæ), Anders i Horsens, 808. — Apolonie Knudsdatter, 545. — Christiern, fg. i Övedskloster, 399 f. — Hans se Stygge II. — Hans Knudsen (i Fyn), 545. — Hans Lauridsen (paa Mols?), 550 f. — Jep i Middelfart, 634 f. — Jens, fru Christine Ulfstands fuldmægtig, 784. — Jens, raadmand i København, 298. — Jens i Vejle, 763. — Jens i Vium, 4. — Knud (i Fyn), 545. — Mikkell, fru Cecilie Friis' fg., 526. — Oluf i Margaard, 545, 638. — Poul, Antvorskov klostres fuldmægtig, 488. — Poul, byfg. i Trelleborg, 378. — Søren, Niels Lunges fuldmægtig, 405. — Søren (i Ystad?), 317.
- Juel Nielsen i Ravning, 714.
- Juel (Jull), Bertel, lensmand paa Bækmark, 784. — Enevold til Aabjerg, 70 f., 108 f., 530, 724. — Erik Hansen, kannik i Roskilde, 313, 513? — Erik (Pallesen), 109. — Hans Iversen, 6. — Hartvig (Iversen), biskop i Ribe, 6, 315, 684, 696, 798. — Hartvig Thomesen, 353, 667; mdm. 737. — Iver Kjeldsen, mester, domprovst i Ribe og provst i Hardsyssel, 2 f., 6, 8, 12, 96 f., 254, 315 f., 366 f., 508, 509, 539, 654, 697, 702, 742, 766, 786, 821, 836. — Iver (Jensen), 682. — Jens, rmd. 655. — Jørgen Hansen til Brink, 2 f., 6, 315 f. — Kjeld Iversen, 6. — Margrete Iversdatter af Astrup, 2 f. — Mogens (Mogensen) til Kartoft, rmd. 672. — Mogens Pallesen, 1. — Niels Kjeldsen til Astrup, 16, 169, 344 f., 682, 755, 816; rmd. 738. — Niels af Raasted, 109. — Peder af Laage, 106, 290 f. — Palle af Laage, 290, 773. — Thomes Iversen, 6.
- Juel (Krabbe-), Bertel, 9 f.
- Juel (af Langeland), Jens, 379. — Jesper Gregersen, 269, 463 f., 467 f., 470 f., 472 f., 650?; rmd. 610, 627. — Jørgen, 445 f. — Peder Gregeresen, 463 f., 467 f., 470 f., 472 f.
- Jul (Jull), Christiern (i Vissing), 185. — Christiern i Tolstrup, 819 f. — Jens, raadmand i Middelfart, rmd. 635. — Jens i Vissing, 185. — Jørgen Pedersen, borgmester i Ribe, 502. — Niels (i Støvring), 658. — Peder i Engum, 518. — Søren i Støvring, 658 (jfr. Søren Andersen). — Søren i Ure, rmd. 760. — Søren i Vissing, 184 f. — Søren i Vrigsted, hfg. i Bjerre h., 661, 667, 782, 785. — Jfr. Marine Juelsdatter.
- Jutte, fru, g. m. Niels Brok, se Podebusk.
- Juul (Jull), Axel til Villestrup, 22, 42 f., 159, 189, 208, 276, 344 f., 532, 681, 707, 782; mdm. 2, 4, 5, 7, 8, 9, 12, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 38, 41, 46, 48, 50, 51, 52, 58, 60, 67, 68, 69, 71, 72, 73, 75, 77, 78, 80, 83, 86, 89, 90, 92, 95, 96, 97, 98, 101, 103, 106, 107, 108, 110, 111, 113, 114, 115, 122, 123, 124, 131, 133, 135, 138, 141, 143, 145, 153, 158, 171, 173, 174, 175, 177, 182, 186, 188, 191, 192, 194, 449, 450, 451. — Søren, 824.
- Jädicke, mester Anders, kgl. prædikant, mdm. 259; jfr. 35.

- Jæger (Jeger, Jeyger), Laurids (i Jylland), 740. — Peder i »Koxstedt«, 201.
- Jørgen (Jorgen, Jøren), mester, se Sadolin. — tidligere abbed i Holme kloster, 621. — i Ryde, 539. — Albretsen se Albret Jørgensen Baad (af Lolland). — Andersen se Falster. — Andersen i Strandby, 600. — Christiernsen se Dyre. — Hansen (i Henninge?), 620. — Hansen (i Odense?), 515 f. — Hansen (i Hatting h.?), 806. — Hansen (i Sallinge h.), 420 f. — Hansen, hfg. i Baag h., 614. — Hansen i Bogense, 515. — Hansen i Harreslev, 199. — Hansen i Tved, 636 f. — Henningsen se Quitzow? — Kjeldsen i Hovstrup, 818. — Knudsen i Skovby, 545. — Knudsen, fg. i Vissenbjerg birk, 637. — Lauridsen i Hedegaard, 503 f. — Lauridsen i Kerteminde, 500 f. — Lauridsen i Oksbjerg, 663, 731. — Lauridsen i Ringe, 648. — Lauridsen, sgpr. i Stege, 222 f., 260, 573 f. — Lauridsen i Steglarp, 412. — Mikkelsen i Bøgballe, hfg. i Norvang h., 518, 653, 661, 669, 705, 717 f., 793, 801, 834, 839. — Mogens i Farre, 107. — Nielsen i Støvring, 711. — Nielsen i Svendborg, 642. — Olsen se Baad (af Lolland). — Olufsen, 194. — Olsen, bgm. i Horsens, 793. — Pedersen, rentemester, 111. — Pedersen (i Ørreslev?), 163. — Pedersen, kontor i Aarhus, 724. — Pedersen i Horne, 433. — Pedersen til Øster Lindet se Stubberupgaardslægten. — Sørensen (i Bjerre h.), 162 f. — Thomesen i Kastbjerg, 7.
- Kaas (m. Sparre) (Kaaes, Kasse, Kos), fru Anne, Ejler Lykkes enke, 94 f. — Jens, broder i Dueholm kl., 673.
- Jens (Nielsen), 143 f. — Mogens (Nielsen) til Ørndrup, 113 f., 143 f., 775; rmd. 726, 765. — mester Mogens (Jensen) til Taarupgaard, provst i Jelling syssel, 88 f., 133, 532, 691, 786; kontor i Ribe, 700, 700.
- Kaas (m. Muren), Niels Mogensen til Damsgaard, 831.
- Kal se Kalf (?).
- Kalf, fru Anne, g. m. Las Dan, 811.
- Kalf? (Kall), Jens, 811. — Niels, 811.
- Kalsdatter se Kalf.
- Kalv (Kalluff), Rasmus i Harreslev, 199.
- Kande, Jens se Sommer.
- Kane (Cane), Arild, 283 f.
- Kane, vel Jens Kande (se Sommer).
- Karine (Karen, Karyn), fru, til Kærsgaard, se Banner. —, Anders Ulfs enke i København, 294 f., 572, 585 f. — Baggers i Nysted, 235 f. — fru, g. m. Henrik Knudsen Gyldenstjerne, se Bille. — Alfsdatter, se Tre Roser. — Christiernsdatter, 204 f. — Eriksdatter, abbedisse i Mariager, se Rosenkrantz. — Hansdatter (i Norge), 571. — Jensdatter, g. m. Søren Ulfander i Randers, 692. — Ludvigsdatter, fru, g. m. Mogens Munk, se Rosenkrantz. — Mortensdatter, fru, g. m. Hans Thomesen (Vognsen), 31. — Pallesdatter, fru, se Glob (Due). — Simonsdatter, fru, se Udson. — Simonsdatter i Farre, 107 f.
- Karl Knutsson se Tre Roser. — Pedersen i Voldby, 818. — Sørensen i Lille Darum, 663.
- Kat, Jens Skriver, landstingshører i Viborg, 690, 704, 707, 710, 716, 732, 736, 739, 740, 741, 769, 771, 774, 792, 803, 832; mdm. 115. Mon 276 (Niels)?
- Kelbrecher, Peiter i Odense, 230, 610, 616. — Villom i Odense, 610, 616, 652.

- Kerte (Kiertæ), Hans i Øllebølle, 598.
 Keue, Peder i Kollemorten, 506
 Kid, Peder i Ødsted, 687, 717. Jfr. Knudt.
 Kiertæ se Kerte.
 Kinde, Jep i Makhholm, 114 f. Jfr. Kynde.
 Kirsten se Christine.
 Kiørning se Kyrning.
 Kjeld (Kieldt) Andersen (i Gauerslund?), 193. — Eriksen (i Rinds h.?) 100. — Jensen i Flemløse, 802.
 Kjeldbæk (Kielbæck), Jens i Gaarslev, 675. — Peder i Børkop, 819. — Søren i Gauerslund, 481 f.
 Kjær, Søren (Seuerinus Paludanus) fra Ribe, rigens skriver, 555, 623, 820.
 Kleinsmed, Oluf Andersen i Landskrona, 207 f.
 Klusemand, Laurids (paa Fyn), 643.
 Kløv, Christiern i Diernæs, 200 f.
 Knap, Peder i Ejby, 625.
 Knep, Hans, fg. i Rudkøbing, 533.
 Knivsmed, Berete (i Ystad?), 334. — Hans (i Ystad?), 333 f.
 Knob, Laurids, 410 (2 personer).
 Knop, Bernt, høvedsmand paa Bornholm, 218.
 Knud (Knut), mester, kannik i Viborg, 706. — Andersen i Skaane (mon Gøye?), 561. — Andersen (i Norvang h.), 705. — Andersen i Anderup, fg. paa Næsbyhoved birke-ting, 643. — Andersen i Dalsgaard, 97. — Andersen i Ferup, 764. — Bertelsen, præst i Odense, 613. — Didriksen (i Jerlev h.), 687. — Ebbesen se Ulfeld. — Eysen, hfg. i Tørrild h., 697. — Eriksen i Køstrup, 649. — Hansen se Snafs II. — Helgesen i Boltinge, 440 f. — Henriksen se Gyldenstjerne. — Ibsen i Andebølle, 637 f. — Jespersen i Ullerslev, 444. — Jonsen i Ødsted, 439. — Nielsen i Aalum, 774. — Nielsen i Stubdrup, 732. — Olsen i Øster Snede, 801. — Olsen (paa Tørrild h. ting), 772. — Ottesen se Hvide. — Ottesen i Gedved, 194. — Ovesen (i Hvetbo h.?), 93. — Pedersen se Gyldenstjerne. — Pedersen i Harreslev, 199 f. — Pedersen i Heden, 621. — Pedersen i Odense, 647. — Pedersen i Pederstrup, 631. — Sørensen i Fjelsted, 607.
 Knudt, Las i Ødsted, 837. — Peder i Ødsted, 837. Jfr. Kid.
 Knutze se Christiern Knudsen.
 Koch (Kock), Didrik i Herrevad kloster, 223 f. — Anders i Horne, 433. — Kaye i Varde, 675. — Mikkel Slagelse, 370.
 Kold, Niels i Voldby, 91.
 Kortsen, Hans til Lykkesholm, rmd. 627. — Mads (paa Langeland), 631.
 Kos se Kaas.
 Kotte (Kotti), Jørgen, raadmand i Odense, mdm. 654.
 Kovdal (Kouffdal), Peder (i Houlbjerg h.), 178.
 Krabbe (af Østergaard), Glob Mortensen, 3, 133 f., 139 f., 780; mdm. 145. — Iver, 212, 656. — Kjeld til Nebel, 208, 345. — Lukas til Østergaard, 476 f., 654, 725 f. — Marine Nielsdatter g. m. Jens Olsen af Bustrup, 139. — Mogens, 309. — Morten, 806. — unge Niels, 476. — Olive g. m. Erik Gyldenstjerne, 278, 294 f. — hr. Tyge rigsmarsk, RR., 228, 277 f., 279 f., 294 f., 309 f., 320, 350, 363 f., 396, 557, 563, 564, 568; mdm. København 1537 og 1540?, Odense 1539 og 1540, s. 553.
 Krabbe (Rud), Peder, byfg. i Aarhus, 744 f.
 Krabbe (af Herpinggaard), Gertrud Thomesdatter, 92.
 Krabbe jfr. Kral.
 Krafse (Kratze), hr. Hans til Basnæs, 282, 285 f., 286, 372 f., 538.

- Krag, Jens (i Bogense), 515. — Jesper i Odense, 515. — Niels (i Jylland), 682. Jfr. Kral.
- Kral (Krabs eller Krags?), Peder, 682.
- Kratze se Krafse.
- Kremer se Kræmmer.
- Kring, Niels i Trelde, 428.
- Krog, hr. Anders i Horsens, 775. — Oluf i Brännemölle, 335. — Søren (i Jerlev h.), 791.
- Krogbag, Knud i Testrup, 194 f.
- Krognos, hr. Mourids Olsen til Bolle-
rup, 362, 406; mdm. 402, 403; rmd.
565. — hr. Oluf Stigsen, 303.
- Kromedige se Krummedige.
- Krompen se Krumpen.
- Kruckow, Axel Nielsen til Aarslev,
329(?), 365(?), 620; rmd. 611, 619,
842. — Bild Nielsen i Broby, mdm.
448; rmd. 842.
- Krumdig, vel Erik Krummedige.
- Krummedige (Kromedige, Krumdig),
hr. Claus, 524. — Erik, lensmand paa
Hønborg, RR., 106 f., 162, 217, 290f.,
330, 382, 428 f., 430, 507(?), 523 f.,
532, 533, 541 f., 546, 620, 637 f., 664,
746 f., 757, 787, 790, 818, 837;
mdm. Jylland 1537, Odense 1537,
København 1537, Odense 1538,
1539 og 1540, s. 553, F. s. 611, 618,
632, 767, 773; rmd. 635. — hr.
Henrik, 283, 304, 346.
- Krumpen (Krompen), Jørgen, 105. —
hr. Otte, 101, 105 f., 216 f., 495 f.,
622 f., 694, 695; mdm. 291, 447;
rmd. 596. — Stygge, biskop i Børg-
lum, 25, 53 f., 64, 114, 131, 154 f.,
578, 729, 741, 813.
- Kruse, Christoffer, 152, 667.
- Krydse, Hans i Roskilde, 523, 581.
- Kræmmer (Kremer), Bernt i Lund,
223 f. — Christiærn i Ribe, 768. —
Jens, raadmand i Rudkøbing, 551.
— Morten (i Ribe), 514. — Niels i
Odense, 642.
- Kynde (Kyndw), Anders i Harndrup,
515. Jfr. Kinde.
- Kyrning (Kiørning), Poul til Möllarp,
841.
- Kældersvend, Søren, 413 f.
- Laale, Hans i Horne, 433.
- Lage Hansen (Jensen) i Urlev, 517 f.
Jfr. Lave.
- Lage, Jens (i Houbjerg h.), 178.
- Lambert Ibsen i Ribe, 502.
- Lang I, fru Anne g. m. Niels Brahe,
351, 362, 388 f., 572. — Peder, 351,
388.
- Lang (Long), Mads, superintendent i
Aarhus, 784. — Peder i Kastbjerg,
7. — Poul i Illebølle, 616 f. — Søren
Lauridsen, sgpr. i Hornum, 767, 780.
- Lange (3 Roser), fru Anne Claus-
datter g. m. hr. Strange Nielsen,
249. — fru Anne (Nielsdatter) g.
m. hr. Hans Griis, 366 f. — fru
Cecilie Nielsdatter g. m. Anders Ja-
cobsen Reventlow, 621, 630, 739,
842. — Erik, 739. — Gunde (Han-
sen), 366 f. — (?) Gunde Jensen,
662, 680. — hr. Gunde Nielsen af
Lydum, 680. — mester Gundc
Nielsen, dekan i Ribe og provst i
Vardesyssel, 449, 460, 508, 674,
686 f., 694, 698, 784, 840. — Jens
(Iversen), biskop i Aarhus, 135,
792. — Niels (Hansen) til Kærgaard
og Faddersbøl, lensmand paa Ny-
borg, 345, 432, 478 f., 532, 628 f.,
mdm. 201, 421, 422, 475, 611; rmd.
726. — hr. Niels Gundersen, 478 f.
— hr. Thomes Nielsen, 478 f., 675.
- Lange, Jens i Stege, 260.
- Laurids (Las, Lauretz), hr., prior (i
Grinderslev kloster?), 168. — hr.,
prior i Sæby, 118. — se Laurids
Nielsen. — i Orten, 751. — Andersen
se Haand. — Andersen (i Middel-
fart), 648, 708. — Bentsen, kirke-

- værge i Halmstad, 560. — Bentsen i Stagsted, 59. — Bertelsen (i Hatting h.), 123. — Christiensen i Bærs, 778. — Christiensen i Hvejsel, 99 f., 435 f. — Christiensen, præst i Næstved, 366 f. — Eisen, hr. Mogens Gøyes fg., 453, 687. — Eriksen i Bærs 778. — Godskesen (i Horns h.?), 47 f. — Gregorisen i Aarhus, 197 f. — Hansen i Ferup, 759. — Hansen i Genderup, 714 f. — Hansen, bysvend i Odense, 652. — Ibsen (Jepsen) i Resendal, 91, 175 f. — Jepsen i Hornsholm, 93. — Jensen (paa Langeland), 605. — Jensen i Follerup, 428 f. — Jensen, præst paa Hald, 147. — Jensen i Hornstrup, 49. — Jensen i Horsens, 825. — Jensen, raadmand i København, 580 f. — Jensen i Skanderup, 485. — Jespersen i Ullerslev, 444. — Jørgensen, raadmand i Vejle, 196. — Knudsen (i Herrested), 639. — Knudsen i Gelsted, 613. — Knudsen i Odense, 613. — Knudsen i Ullerslev, 443 f. — Lassen i Aarhus, 654. — Lauridsen i Gammalstorp, 417. — Lauridsen i Middelfart, 642. — Madsen i Mynderup, 441. — Mikkelsen i Søderup, 798. — Mogensen se Løvenballe. — Mortensen (paa Langeland), 631. — Mortensen (i Ødsted ?), 826. — Nielsen (i Nørre Broby ?), 425, 429. — Nielsen, prior i Aalborg helligaandshus, 81, 144, 268. — Nielsen i Borup, 147. — Nielsen, fg. i Framlev h., 182. — Nielsen i Horne, 49 f. — Nielsen i Lyngs, 39 f. — Nielsen, prior i Randers helligaandshus, 99. — Nielsen i Tanderup se Tanderupslægten. — Olsen (i Tørrild h.), 756. — Olsen i Gudme, 632. — Olsen, bgm. i Halmstad, 560. — Olsen i Tyvkær, 788. — Pallesen i Brassinggaard, 175. — Pedersen i Hasle, 391 f. — Pedersen i Hornum, 125. — Pedersen i Kagerup, 578. — Pedersen, kirkeprior i Odense st. Hans kloster, 501. — Poulsen (i Hillerslev h.), 729. — Poulsen i Starup, 164 f. — Sejersens i Sorring, 90 f. — Simonsen se Udson. — Simonsen i Børkop, 481. — Strange-sen i Horne, 433. — Sørensen i Gudme, 632. — Thomesen i Skagen, 65. — Thordsen i Strandby, 621. — Tygesen i Odense, 644. — Vilsen, bgm. i Lemvig, 17, 796. — Vognsen, sgpr. til Öllöv, 457.
- Lave (Laffue), hr. i Skovrup, sgpr. i Tyrstrup, 813. — Mogensen (i Brusk h.?), 462. Jfr. Lage.
- Laxmand, fru Else g. m. Abraham Gyldenstjerne, 361, 520, 573. Jfr. fru Bente?
- Lecki, Jens i Viborg, 128.
- Lene (Liene), fru g. m. hr. Hans Krafse se Hak. — Olufsdatter, fru, se Gyldenstjerne. — g. m. Anders Clausen i Erritsø, 819.
- Lere, Anders i Kalhave, 112.
- Leth, Anders i Fly, 778 f. — Søren (i Houlbjerg h.), 178.
- Libbert (Liberett), Jep i Viborg, 141.
- Lille, Peder (i Sønderlyng h.), 767.
- Limbek, Claus, 757, 804. — Hartvig, 104, 804.
- Lindenov, Anders Hansen (Johansen) til Sellerup, 549 (?), 788; rmd. 748. — Christoffer Johansen (?), mdm. 544, 618. — Hans Johansen til Juulskov, rmd. 619.
- Liung se Lyng.
- Lodehat, Peder Nielsen, biskop i Ribe, 768.
- Long se Lang.
- Losneættens, fru Inger g. m. Arild Kane, 283 f. — Tord Madsen, raadmand i Bergen, 571.
- Lounekær (Lofuenkar), Anders i Østergaard, 152.

- Lud, Mads til Skovgaard, 325, 650; rmd. 627. Jfr. Lund.
- Ludvig (Loduich), hertug af Teck, patriark af Aquileia, 570. — Nielsen se Rosenkrantz. — Olsen se Gyldenstjerne.
- Lund, Mads, fg. paa Estrup, 386 (jfr. Lud). — Thomes i Gesten, 743.
- Lundsgaard, Hans paa Langeland, 616 f.
- Lunge (gammel), hr. Ove til Basnæs, 285.
- Lunge (-Dyre), Niels Vincentsen, lensmand paa Selsø, 268 f., 379 f., 405, 552, 593; mdm. 205, 255, 257, 261, 263, 282, 287, 717. — hr. Ove Vincentsen til Tirsbæk, RR., 31, 49, 131, 134, 189, 264 f., 266 f., 276 f., 494, 523, 532, 577, 583 f., 655, 655, 657, 681, 684, 716, 716, 730, 730, 730, 750, 752, 758, 782 f., 785, 824; mdm. Jylland 1537, København 1537, Odense 1539, s. 553, 593, 717. — Vincents Iversen 758. — Vincents Vincentsen, 283 f., 570 f., 571.
- Lunov (Luno), fru Marine, Anders Jacobsen Hvittenstierns enke, 161 f. — Niels, 788, 797.
- Lykke (Munk), fru Christine g. m. Ludvig Munk, 462, 789. — Ejler, 26, 158. — Erik (Ejler), 94. — Hans, 683, 797. — hr. Joachim (Jacob) til Østrupgaard, RR., 84, 641, 659, 681, 683, 692, 711 f., 722 f., 748 f., 761 f.; mdm. Jylland 1537. — Johanne, 253. — Jørgen, 462. — hr. Peder til Demmerup, 461 f., 488, 683 f., 797. — hr. Peder til Fannerup, 102, 127.
- Lyng (Liung), Jep (i Vammen), 814. — Peder (i Vammen), 814.
- Løvenbalk, Erik Eriksen til Aunbjerg, 733, 753. — Laurids Mogensen til Tjele, 663. — hr. Mogens Lauridsen til Tjele, 713.
- Mads (Mattis, Mattz), kapellan i Nyborg, 434. — Andersen af Gauerlund, 675. — Berildsen (præst i Ystad?), 318. — Bertelsen i Vejle, 763, 810 f. — Christiensen i Tarp, 664. — Clausen i Højrup, 743. — Clementsen i Josefsgaard i Heldum s., 18 f., 69. — Eriksen i Heden, 621. — Esbensen i Ødsted, 439, 826. — Hansen i Gelstedtorp, 613. — Hansen i Harreslev, 199. — Hansen i Hundstrup, 420. — Hansen, præst i Odense, 647. — Iversen, præst i Ribe stift, 9. — Iversen i Børkop, 481 f. — Iversen i Ryde, 539. — Jepsen (i Anst h. ?), 668. — Jepsen i Bjergager, 799. — Jensen i Hettestrud, Heldum s., 12, 18 f., 69. — Jensen i Resen, 71. — Jensen i Skanderup, 485 f. — Jensen i Tistrup, 95. — Jonsen i Magleby, 551. — Knudsen i Kolholt, 728. — Lauridsen se Vasspyd. — Lauridsen (i Herrested birk), 639. — Lauridsen i Hyllerslev, 818. — Lauridsen, vikar i Odense Albani kirke, 644. — Lauridsen i Sundby, 93. — Lauridsen i Viborg, 141. — Madsen se Viffert. — Madsen i Brøndum, 135. — Madsen i Holleskov, 489 f. — Mikkelsen i Janum, 52 f., 676. — Mikkelsen i Kisum, 778. — Mortensen (i Ødsted), 826. — Nielsen (i Rebstrup?) se Skade II? — Nielsen (i Ødsted), 438 f. — Nielsen i Brassinggaard, 175. — Nielsen, præst i Karup, 678. — Nielsen, mester, confessor i Mariager kl., 309 f. (806 ?). — Nielsen i Opmarcte (?), 574. — Nielsen, mester, kannik i Ribe, 88. — Nielsen i Tisted, 28. — Nielsen i Viborg, 62. — Olsen i Lolland, 347 f. — Olsen i Fjelsted, 607. — Ovesen, provst i Randers, 38, 130, 191. — Pallesen i Bundsgaard, 1 f. — Pedersen, præst (i Fyn ?), 635. — Pe-

- dersen (i Jylland), 5. — Pedersen (i Lollands Nørre h.), 594. — Pedersen i Bred, 519. — Pedersen i Dalgaard, 125 f., 138. — Pedersen i Fly, 82 f. — Pedersen i Harreslev, 199. — Pedersen i Heldum, 18. — Pedersen, præst i Odense, 500 f. — Pedersen i Tobøl, 489. — Pedersen i Vinkelgaard, 665. — Poulsen i Søllinge, 619. — Regersen, byfg. i Randers, 604. — Sørensen i Aagesbøl, 683. — Thomesen i Børkop, 481 f. — Thomesen i Viborg, 147 f. — Tygesen i Skødegaard, 679. — Tyrsen i Højballe, 763. — Tønnesen i Stubberup, 808 f.
- Magens, Magnus se Mogens.
- Maler, Hartvig i Kolding, 486 f., 770 f.
- Mall (Maall), Laurids i Haarby, 520. — Peder i Haarby, 482 f., 520.
- Malte Lauridsen se Viffert.
- Maren se Marine.
- Margrete, fru, se Galskyt og Munk. — fru til Astrup se Juel. — fru til Støvring se Bjørn. — Anders' i Ystad, 396 f. — fru g. m. Lage Ny, 730. — Oves (i Viborg stift?), 51 f. — g. m. Vincents Lunge se Gyldenløve. — Olufsdatter g. m. Hans Pedersen i Lund, 272. — Poulsdatter g. m. hr. Jacob Andersen Bjørn, 592. — Stensdatter g. m. Iver Hansen Mylting se Huitfeldt.
- Marine (Maren, Marrin), fru se Munk. — fru til Halbygaard se Lunov. — g. m. Arent Guldsmed i Odense, 646. — g. m. Ebbe Overskærer i Odense, 652. — Guldsmeds i Varberg, 562. — g. m. Jørgen Juel se Huitfeldt. — g. m. Laurids Tygesen i Odense, 644. — Niels' i Horne, 49. — g. m. Niels Baare i Stallerup, 819. — Niskone, i Tøttrup, 25 f. — g. m. Peder Mikkelsen i Odense, 651. — g. m. Søren Holm, 151. — g. m. Thomes Andersen, 60. — Bolsdatter g. m. Niels Nielsen i Hørsted, 741. — Hansdatter se Sørensdatter. — Jensdatter i Vium, 4. — Julsdatter g. m. Jørgen Olsen, 194 f. — Lauridsdatter (i Hundstrup), 420. — Madsdatter i Stenstrup, 652. — Sørensdatter (Hansdatter) g. m. hr. Søren Svendsen, 64 f.
- Markvard (Marquardt) Andersen i Torager, 8. — Eriksen til Fastergaard, 12 f., 18 f., 69; rmd. 724, 765. — Eriksen (= foregaaende ?), 791. — Iversen se Skjernov. — Mikkelsen (i Hatting h.), 715. — Nielsen i Varde, 654, 719.
- Marsvin (Marswyn), jomfru Anne i Odense, 374 f. — Jørgen i Odense, 644, 645. — Peder, 456.
- Mauris, Mawritz se Mourids.
- Maye Lasses (i Galten h.), 150. — Mikkels i Lejrskov, 787. — Mogens' i Horsens, 793. — Peders i Viuf, 448. 448. — Thomes' i Varde, 665.
- van Mehlen (Meln), Hans, rmd. 603.
- Mette, fru, til Hvidkilde, se Hardenberg. —, Niels Skrivers søster, i Odense, 202 f. — g. m. Bagge Griis se Vognsen (af Stenshede). — fru, g. m. Jep Brun, 104. — g. m. Jens Johansen, 195. — Josefskone i Heldum, 18. — fru, g. m. hr. Mogens Gøye, se Bydelsbak (af Torbenfeld). — Nielskone, 97. —, Oster Andersens enke, 768. — Peders (i Brand?), 796. —, Peder Staffsens enke, i Voldtofte, 802. — Tords i Østved, 453. — Eriksdatter i Middelfart (Bernhoff?), 620. — Hansdatter, fru, g. m. Hartvig Limbek, 104, 757, 801. — Jensdatter i Farre, 107. — Madsdatter(?), 814 (mon Birgitte Maltedsdatter Galskyt). — Mortensdatter se Vognsen af Stenshede. — Nielsdatter i Katstrup, 719. — Nielsdatter i Roskilde, 275. — Pedersdatter i Halmstad, g. m. Oluf Guldsmed,

560. — Pedersdatter, Niels Skrivers enke i Viborg, 738. — Thomesdatter i Lovns, 153.
- Micel? se Mikkel Mortensen.
- Mikkel (Michell) i Aggarp, 335. —, sgpr. i Kvong, 742. — (i Baastrup?), 834. — Andersen i Raasted, 37 f. — Andersen, bgm. i Stege, 260, 574. — Aslevsen, 793. — Bertelsen (i Mors), 50. — Christ'ernsen i Gendrup, 715. — Davidsen i Fjelsted, 607. — Hermansen i Gauerlund, 193. — Jensen (mon Hals?), mdm. 393. — Jensen (i Hads eller Hasle h.), 183. — Jensen (i Nim h.), 112. — Jensen i Aarhus, 498. — Jensen i Horsens, 305 f. — Jensen i Krage-lund, 702. — Jensen i Løjtofte, 262 f. — Kjeldsen i Hovstrup, 818. — Lauridsen i Harreslev, 199. — Lassen i Rugballe, 88 f. — Madsen (i Balle?), 166. — Madsen i Vadum, 57. — (Micel?) Mortensen paa Langeland, 631. — Nielsen (i Ning h.), 165. — Nielsen i Bærs, 778. — Nielsen til Gjerholm se Hvas. — Nielsen, bfg. i Gjerlev h., 683. — Nielsen til Kyø se Tornekran. — Nielsen, prior i Odense st. Hans kloster, 647. — Nielsen, kapellan paa Volstrup, 145. — Olufsen (i Voldby ?), 192. — Olufsen i Skarum, 67 f. — Pedersen (i Oxie h.), 332. — Pedersen, bgm. i Odense, se Akeleye. — Poulsen i Almind, 792. — Sørensen i Overby, 832. — Øvlisen i Mal-ling, 497.
- Milner Pedersen, oprørsleder, 187.
- Moding, Bodil i Fyn, 501. — Laurids Esbernsen, 501.
- Mogens (Magens, Magnus) Clausen til Tange se Rosenkrantz. — Ebbesen se Galt. — Eriksen i Ystad, 396 f. — Hansen (i Slagelse), 370 f. — Han- sen i Lille Velling, 750. — Jonsen (i Magleby?), 551. — Lauridsen se Løvenbalk. — Lauridsen i Køben- havn, 577 f. — Mikkelsen i Horsens, 307. — Mogensen se Due (Glob). — Suders søn i Hammenhög, 406.
- Moltke, fru Else (vel Ellen), 710.
- Mormand, Erik Mogensen til Brams- løkke, rmd. 596.
- Morten (Morthenn) Andersen i Dolle- rup se Sandberg. — Bentsen i Telne- bakke, 243 f. — Hansen i Tyvkær, 816. — Henriksen, mester, i Roskilde se Dresselberg. — Ibsen i Verst, 823. — Jepsen se Seefeld? — Jensen i Vissenbjerg birk, 598 f. — Morten- sen i Tømmerby, 55. — Nielsen i Fiskbæk, 149. — Nielsen af Tveden se Vognsen (af Stenshede). — Oluf- sen i Tunby, 402 f., 409. — Pedersen (i Galten h.), 183. — Pedersen (i Hing h.), 249. — Pedersen i Baa- strup, 801, 834. — Udsen i Jetsmark, 93.
- Mourids (Mauris, Moritz), kannik i Aarhus, 197. — i Møllegaard, 63. — Hansen i Fyn, 628. — Hansen i Leggebølle, 604. — Jepsen se Sparre (i Skaane). — Justsen se Skovgaard. — Nielsen se Gyldenstjerne. — Olsen se Krognos.
- Mule (af Odense), Mikkel, mdm. 587.
- Mule (Mwlee), Jens i Trø, 143.
- Munck se Munk.
- Mund, Peder Henriksen, 504. — Søren, 390, 504 f., 827 f.
- Mund, Karen i Stege, 260.
- Munk Elbek se Vognsen (af Stenshede).
- Munk (vel Oluf Munk), 345.
- Munk (m. Bjelken), Anders til Brus- gaard, 677, 678, 824. — fru Anne Maltesdatter, g. m. Jens Troelsen, 132. — Birgitte g. m. Peder Holst, 159 f. — Bonde Due, 338 f. — fru Gertrud til Sostrup, 824. — jomfru Gertrud, 132. — Ludvig, 676. — Malte i Rodsted, 132. — fru Mar- grete, 797. — fru Marine, 797. —

- fru Marine g. m. Svend Madsen Orning, 160. — hr. Niels af Brusgaard, 677. — Niels, 678. — Peder, 159 f. — Søren i Rodsted, 131 f., 276; rmd. 682.
- Munk (af Kovstrup), Cecilie (Edel?) Christiernsdatter g. m. hr. Jacob Lagesen Saltensee, 786.
- Munk (af Fjellebro), Ebbe til Fjellebro, rmd. 611, 842.
- Munk (af Ellinggaard), Jens til Ellinggaard, 779.
- Munk (af Vejbjerggaard), Niels Iversen, 816.
- Munk (Lange-), Hans 454; rmd. 665. — fru Ide g. m. hr. Oluf Nielsen Rosenkrantz, 416. — hr. Iver, biskop i Ribe, 4, 15, 16, 196, 454, 460, 577, 674, 685, 690, 728, 739, 743, 782, 798, 820, 837. — Ludvig, 789. — Mogens, RR. og landsdommer i Jylland, 53, 92, 94 f., 106, 117, 140, 145, 172 f., 173 f., 276 f., 295, 333, 338, 387, 450, 454, 490, 530 f., 661, 667, 684, 694, 697, 698, 702, 704, 707, 707, 712, 716, 719, 728, 729, 738, 739, 741, 745, 750, 750, 751, 755 f., 769, 778, 778, 780, 787, 789, 790, 797, 799, 799, 800, 804, 805, 808, 831, 835; mdm. Jylland 1537, København 1537 og 1540?, Odense 1539 og 1540, s. 553, F. s. 593. — Oluf, biskop i Ribe, lensmand paa Skivehus, 254, 333, 338 f., 345, 657, 712 f., 805, 816; mdm. 485, 486, 487, 489, 491, 543.
- Munk (Munck), Peder (i Genderup?), 715.
- Mus (af Ullerup), Mus til Ullerup, rmd. 726, 765.
- Mylting, Claus Hansen (eller Stampe?), 226, 534 f. — Iver Hansen til Østergaard, 446. — Jacob Pedersen til Holmegaard, rmd. 627. — Jens Jørgensen til Egeløkke, 226 f., 379 f., 534 f., 537, 606 f., 626 f., 631; mdm. 638; rdm. 610. — Otte Hansen i Birkendegaard, 379. — Peder Jørgensen til Egeløkke, 379 f.
- Myre, Jacob, 567; rmd. 558.
- Møller, Arild i Burigbøg mølle, 619. — Hans i Ystad, 316 f. — Jørgen (i Gudme h.), 632. — Peder i Hjortbjerg, 791. — Peder Nielsen i Skjern, 76. — Toste i Kongstorp, 391.
- Mørk (Mørck), Jens (i Skodborg h.), 8. — Jep (i Mors eller Hvetbo h.?), 93. — Mads, hfg. i Skodborg h., 669. — Peder (i Skodborg h.), 8. — Peder i Aarhus, 423.
- Nicolaus de Salgo, biskop af Vaccz (Vacien), 570.
- Niels (Nels, Nis), biskop af Børglum, se Rosenkrantz. —, mester, i Mariager kloster, 806. (jfr. mester Mads Nielsen). —, præst i Nibe, 250. —, hr., forstander for Randers helligaandskloster, 186. — Andersen se Dresselberg. — Andersen i Almind, 792. — Andersen, prior i Antvorskov kl., 488 f. — Andersen i Brassinggaard, 175. — Andersen i Højen, 680. — Andersen i Kolding, 770. — Andersen i Torlund, 821. — Beunnitsen (i Bobøl?), 459. — Bertelsen i Krøllerup, 666. — Bolussen, hr., borger i Viborg, 679. — Bosen, sgpr. til Diernæs, 200 f. — Christiensen, sgpr. til Randers st. Mortens, 718. — Clausen til Holm se Strangesen. — Clausen til Noes se Haltrupslægten. — Elofsen i Ystad, 402 f., 409. — Ebbesen (i Kolding eller Middelfart?), 648 f., 708. — Ebbesen i Hennebjerg, 818. — Eriksen se Gyldenstjerne og Rosenkrantz. — Eriksen til Bratskov se Rotfeldt. — Esbernsen i Hyby, 746. — Findsen i Kragelund, 717 f. — Germundsen i Janum, 54.

- Graversen, 817. — Gundesen se Lange. — Gødesen i Vonge, 674. — Hagensen i Hollandsbjerg, 751 f. — Hansen (i Svendstrup), 606. — Hansen i Dømmestrup, 606. — Hansen i Jordløse, 426 f. — Hansen i Vordingborg, 370. — Henriksen se Gyldenløve. — Henriksen, abbed i Bäckaskog kl., 411. — Henriksen i Skovbølle, 262. — Iversen se Munk (af Vejbjerggaard). — Iversen se Vognsen (af Stenshede)? — Iversen i Braaskov, 517 f. — Jepsen i Henninge, 620. — Jepsen i Lilla Köpinge, 499 f. — Jepsen i Rønbjerg, 778. — Jepsen i Tostrup, 593. — Jensen, hr., se Rosenkrantz. — Jensen se Rotfeldt(?). — Jensen (i Jylland), 666. — Jensen (i Grinderslev s.), 755 f. — Jensen (i Tørring s.?), 12. — Jensen (i Varde), 675. — Jensen (i Ødsted), 826. — Jensen, bgm. i Aalborg, 33. — Jensen i Bobøl, 741. — Jensen til Bratskov se Rotfeldt. — Jensen i Ejsing-kær, 74 f. — Jensen i Ferup, 74 (?), 759, 764. — Jensen i Hallendrup, 150, 151. — Jensen i Nykøbing Mors, 92 f. — Jensen til Refsnæs se Seefeld. — Jensen i Spanggaard, 87. — Jensen i Starup, 685, 750. — Jensen i Sødinge, 440. — Jensen i Tøjstrup, 658. — Jensen i Vejle, 818. — Josefsen (i Fyn), 627. — Karlsen, mester, i Odense, 651. — Kjeldsen se Juel. — Knudsen (i Jylland), 194. — Knudsen, sgpr. i Bøstrup, 650. — Knudsen i Gammeltoft, 798. — Knudsen i Hvejsel, 99 f., 435 f. — Lauridsen (i Næsbyhoved birk), 643. — Lauridsen i Burigbøg, 619. — Lauridsen i Foldby, hfg. i Sabro h., 181 f., 237 f. — Lauridsen i Hundstrup, 420 f. — Lauridsen i Lønne, 818. — Lauridsen, fg. paa Næsbo ting, 24. — Lauridsen i Tanderup se Tanderupgaardslægten. — Lauridsen i Vust, 50 f. — Lave- sen i Daugaard, 518. — Ludvigsen se Rosenkrantz. — Madsen (i Ød- sted), 438. — Madsen i Bred, 519. — Madsen i Rebstrup se Skade II(?). — Madsen i Stubberup, 808. — Madsen i Voldtofte, 802. — Madsen i Øster-Grønning, 41. — Markvard- sen se Skjernov II. — Mikkelsen (i Galten h.), 151. — Mikkelsen (i Holmans h.), 746. — Mikkelsen (i Tolstrup?), 819. — Mikkelsen i Birk, 76; rmd. 724. — Mikkelsen i Laa- strup, 676. — Mikkelsen i Pjedsted, 193. — Mikkelsen i Roskilde, 369. — Mikkelsen i Sellerup, 479. — Mik- kelsen i Voldtofte, 650. — Mogensen af Damsgaard se Kaas (m. Muren). — Mogensen i Langesø, 262. — Mogensen i Nannerup, 35 f. — Mo- gensen i Svendborg, 454 f. — Mor- tensen se Vognsen (af Stenshede). — Mortensen (i Vester Horne h.), 719. — Mortensen i Aageluich, 768. — Mortensen i Hellum, 42 f. — Mor- tensen i Hessel, 153, 169, 780. — Mortensen, hfg. i Jerlev h., 686, 687, 699, 791. — Nielsen (i Ødsted), 439. — Nielsen, sgpr. til Agernæs og Hundstrup, 646, 646. — Nielsen i Hørsted, 741. — Nielsen, præst i Jelling, 696. — Nielsen i Nørre Esp, 817. — Nielsen til Tange se Rosenkrantz. — Olsen i Bobøl, 422, 664. — Olsen i Ore, 632. — Olsen i Taarudt, 548 f. — Olufsen, byfg. i Horsens, 793. Ovesen i Skovstrup, 706 f. — Ovesen i Ulkær, 836. — Pedersen se Væbner. — Pedersen (i Horns h.?), 47 f. — Pedersen (i Vandfuld h.?), 5. — Pedersen i Gadsbjerg, 27. — Pedersen i Harre- slev, 199. — Pedersen i Højrup, 482 f. — Pedersen i Kavslunde, 802. — Pedersen i Kollemorten, 661. —

- Pedersen i Laanum, 82. — Pedersen i Marup, 30. — Pedersen, sgpr. i Nyborg, 434. — Pedersen i Røgelhede, 823. — Pedersen i Sjelle, 181 f. — Pedersen i Surhave, hfg. i Malt h., 664. — Pedersen i Vistisensgaard, 14. — Pedersen, sgpr. til Vokslev-Nibe, 170. — Poulsen i Spettrup se Børialsen? — Poulsen, alm. official i Odense, 426. — Poulsen i Skovstrup, 706. — Skammelsen (i Gammel sogn), 741. — Staffensen, 89 f. — Sørensen (i Bjerre h.), 162 f. — Sørensen (i Galten h.), 151. — Sørensen (i Hatting h.), 715. — Sørensen i Torp, 113. — Terkelsen, kannik i Ribe, 449. — Thomesen i Knudstrup, 777, 777, 778. — Timmesen se Rosenkrantz. — Torbjørnsen i Kragetorp, 244. — Tordsen i Agersted, 114. — Tordsen i Brøndum, 135 f. — Tostenes i Andkær, 481 f. — Truedsen i Klemmsker, 567. — Tuesen i Holmgaard, 690. — Vilsen (i Varde), 800. — Vilsen i Holm, 21. — Vincentsen se Lunge. — Vognsen i Guldager, rmd. 738.
- Nis se Niels.
- Norby (af Uggerslev), Jacob, 320 f., 430, 488, 600, 632; mdm. 433, 485, 486, 487, 489, 632. — hr. Søren, 393 f.
- Norby (af Skovgaarde), Oluf i Skovgaarde, rmd. 842. — Peder, 374; mdm. 438, 634.
- Nue, Lave i Holmsland, 73.
- Ny, Lage (i Jylland), 730.
- Nørrejyde, Peder i Tislund, 422 (jfr. Peder Nielsen).
- Oghii se Aage.
- Oluf (Olluff), mester, se Oluf Nielsen, sgpr. i Vejle. — Andersen (i Jylland), 740. — Andersen i Brodt, 787. — Assersen i København, 578. — Astridsen i København, 292. —
- Bondesen i Lilla Tvären, 317. — Christiensen, sgpr. i Møborg-Nees, 743. — Holgersen se Ulfstand. — Ibsen (i Hatting h.), 715. — Ingmarsen i Telnebakke, 243 f. — Jepsen (i Jylland), 46. — Jepsen i Hillerup, 663. — Jepsen i Knebel, 501. — Jensen i Gudme, 632. — Jensen i Kongstorp, 391 f. — Jensen, byfg. i Nysted, 232 f. — Jensen af Slet, 197. — Jensen i Vorebo, 447. — Mogensen i Stenby, 407 f. — Mortensen se Gyrstinge. — Nielsen, hr., se Rosenkrantz. — Nielsen (i Lange-lands Sønder h.), 605. — Nielsen i Aldum, 518. — Nielsen i Flemløse, 614. — Nielsen i Voldby, 192. — Nielsen, raadmand i Varde, 654, 674 f., 769. — Nielsen, mester, sgpr. i Vejle, 452, 670, 671, 775, 818. — Nielsen, abbed i Vitskøl kl., 807. — Pedersen, hr., se Gyldenstierne. — Pedersen (fg. paa Revs h.'s ting?), 40. — Pedersen, skriver paa Aalholm, 235 f. — Pedersen i Fårarp, 409. — Pedersen i Vrigstedkær, 667. — Simonsen, hfg. i Ulborg h., 21, 97, 109. — Stigsen se Krognos. — Sørensen i Daugaard, 518. — Tiursen i Skarum, 68.
- Omnibono af Padua, 570.
- Orgemester, hr. Jens, vicar i Roskilde, 258.
- Orm, Jens (i Assendrup?), 795. — Svend i Laurbjerg, 833 f. — Søren (i Assendrup?), 795.
- Orning, Svend Madsen til Eget, 159 f.
- Oster Andersen (i Ølluf), 768.
- Ostred Iversen i Sønder. Stenderup, 816.
- Otte Andersen se Ulfed. — Clausen til Nørholm se Strangesen. — Didriksen se Quitzow. — Hansen i Birkende-gaard se Mylting. — Holgersen se Ulfstand. — Nielsen i Have, 120. — Nielsen til Villerup se Smalsted.

- Ove (Offue), hr., se Ove Lunge. — Pedersen (i Horsens), 306, 308. -- Skøtzen i Hesselbjerg, 778. — Sørensen i Hellum, 42 f.
- Overskærer (Offwerskier), Ebbe i Odense, 652. — Rasmus (paa Lange-land), 597.
- Oxe, søster Birgitte i Roskilde Agnete kloster, 574. — hr. Johan, 299, 327, 370, 574, 594. — Peder til Nielstrup, 299 f., 326 f., 384, 594; rmd. 596.
- Paaske (Posche) Christiensen i Woyens(?), 113, 771. — Nielsen i Store Dalby, 518.
- Paaske (Poske), Anders (i Nørvang h.), 784.
- Pag, Jens (i Stovstrup), 746, 746.
- Palle (Palli) Esbensen i Viuf, 448 f., 712 (?). — Jensen, hr., 730. — Knudsen i Aarhus, 795. — Lauridsen i Brassinggaard, 715 (2 personer). — Pedersen i Debel, 751.
- Palm, provst i Han h., 24.
- Palocz se Georg de Palocz.
- Paludanus se Kjær.
- Panter, fru Ide Lauridsdatter til Claus-holm, 677.
- Parsberg, fru Gertrud, hr. Johan Bjørnsens enke, 599. — Verner, mdm. 291.
- Peder (Pedher, Per), hr., præst i Vi-borg stift, 782. —, skipper i Køben-havn, 578. — biskop i Ribe, se Lodehat. —, mester, sgpr. i Tam-drup, 793. —, sgpr. i Øster Starup, se hr. Peder Christiensen. — Aage-sen (paa Langeland), 616. — Ander-sen i Aagaard, 697. — Andersen paa Bornholm, 217 f. — Andersen i Dybe, 7. — Andersen, bgm. i Halmstad, 559. — Andersen i Middelfart, 634 f., 648, 708. — Andersen i Roldsted, 185. — Andersen i Skarreklit, 55. — Andersen i Terp, 818. — Bentsen i Slagelse, 370 f. — Christiensen se Glambek I. — Christiensen (i Jyl-land), 46 f. — Christiensen, præst i Jylland, 97. — Christiensen i Grejs, 837. — Chrestiensen i Odense, 365, 600; mdm. 645. — Christiern-sen, sgpr. i Øster Starup, 664, 791. — Clausen i Holsted, 758. -- Clement-sen, skriver paa Nyborg slot, 230. — Clementsen i Saaderup, 623 f. — Ebbesen se Galt. — Eriksen se Stubberupgaardslægten. — Esbern-sen i Ulstrup, 62, 714. — Esbensen i Vinge, 776. — Eskesen (i Jylland), 730. — Eskildsen i Harreslev, 199. — Gødesen i Gelbjerg, 474. — Gødesen i Højen, 680. — Hansen (i Randers), 604. — Hansen i Bøgvad, 798. — Hansen i Halmstad, 559 f. — Han-sen i Højrup, 842. — Hansen i Kol-bjerg, 545 f. — Hansen i Spjarup, 728. — Hansen i Sølvbjerg, 420 f. — Ibsen (i Nørre Horne h.), 806. — Ibsen i Ribe, 502 f. — Ingvorsen i Selkær, 136 f. — Ingvorsen i Tøm-merby, 55. — Jepsen i Lønne, 818. — Jepsen i Sindbjerglund, 772. — Jensen (i Heldum), 18. — Jensen (i Varde?), 674. — Jensen (i Vejen), 814 f. — Jensen, forstander for Aal-borg Helligaandshus, 80 f., 121 f., 142, 143 f., 176 f., 266, 689, 766, 769, 821; mdm. 257. — Jensen i Aarhus, 497. — Jensen i Bærs, 778. — Jensen i Ejsingkær, 74 f. — Jensen i Folkestrup, 575. — Jensen i Gytrup, 93. — Jensen i Kvium, 745. — Jensen i Kyrkokøpinge, 240 f. — Jensen, mester, kannik i Lund, 272. — Jensen af Mollegaard, 668. — Jensen i Skanderup, 485. — Jensen i Tved, 638. — Jensen i Øster Starup, 664, 684. — Jonsen i Lemvig, 14. — Josefsen (i Heldum), 18. — Jost-sen (i Skovsted), 27. — Jostsen i Hærup, 105. — Jørgensen se Myl-

ting. — Jørgensen, bgm. i København, 301. — Kjeldsen (i Stubberup), 808. — Kjeldsen i Døstrup, 778. — Kjeldsen i Møldrup, 753. — Knudsen i Kvium, 745. — Knudsen, raadmand, senere bgm. i Middelfart, 652; mdm. 634; rmd. 635. — Kortsen i Ødsted, 700. — Lassen (i Volstrup birk?), 745. — Lauridsen i Birkemose, 433. — Lassen i Brandstrup, 712. — Lassen i Lønne, 818. — Lauridsen i Ring, 165. — Lassen i Viborg, 100 f., 753 (= flg.). — Lassen, raadmand i Viborg, 152 (= foregaaende?). — Madsen (i Lollands Nørre h.), 594. — Madsen (i Skelskør?), 388. — Madsen (i Viske h.), 244. — Madsen, kapellan i Kirke Helsinge, 351. — Madsen i Kværndrup, 842. — Madsen, deleg. i Lundager, 451. — Madsen, byskriver i Odense, se Skriver. — Madsen i Vejbjerg, 782. — Mikkelsen (i Thy), 39 f. — Mikkelsen i Gelderup, 7. — Mikkelsen i København, 298. — Mikkelsen i Nykøbing, 50. — Mikkelsen i Odense, 651. — Mogensen (i Jylland), 89 f., — Mogensen (i Steglarp?), 412. — Mogensen i Kragelund, 701, 793, 793 f. — Mogensen i Landskrona, 207 f. — Mogensen i Svendborg, 612, 630. — Mortensen (i Rind h.), 832. — Mortensen se Brok (af Barløse II). — Mortensen, præst i Viborg, 341. — Mortensen i Øster Brønderslev, 58. — Nielsen (paa Hannæs?), 45. — Nielsen (i Horns h.), 47 f. — Nielsen (i Hvejsel?), 435. — Nielsen (i Nannerup), 36. — Nielsen, præst i Aarhus, 149. — Nielsen i Baltrup, 127. — Nielsen i Gummerup, 802. — Nielsen, hfg. i Langelands Sønder h., 721. — Nielsen i Nørre Broby, 425 f., 429. — Nielsen i Ovtrup, 818. — Nielsen i Rind, 146,

722. — Nielsen i Tislund, 459 (jfr. Nørrejyde). — Nielsen i Uldum, 836. — Olsen i Bogense, 515. — Pedersen (i Jylland), 90. — Pedersen i Borum, 790. — Pedersen i Marup (2 personer), 30. — Pedersen i Strudvad, 818. — Poulsen i Ferup, 759. — Poulsen i Hyllebjerg, 127. — Selgensen i Ravnstrup, 696. — Sonesen i Skibet, 709. — Staffensen i Voldtofte, 802 f. — Svendsen (i Hillerslev h.), 728. — Svendsen i Lenvig, 11, 11, 13 f., 669 f. — Svenningsen (Suenedsen) i Dragesbol, 96. — Svenningsen i Hesselbjerg, 50 f. — Sørensen (i Holstebro), 688. — Sørensen (i Vester Horne h.), 707. — Sørensen i Fjeldet, 607. — Sørensen i Harreslev, 129 f. — Sørensen, hfg. i Hornum h., se Ride-mand. — Sørensen, mester, (i Horsens), 775. — Sørensen, præst i Malling, 165. — Sørensen, bgm. i Nysted, 232 f. — Sørensen i Tolstrup, 695. — Taalsen i Halmstad, 559 f. — Tagesen, raadmand i Randers, 604. — Terkelsen i Bobøl, 460. — Terkelsen i Grundet, 837. — Thomsen se Vognsen (af Hørbylund). — Thomsen i Dybvad, 693. — Thomsen i Hannerup, rmd. 748. — Thomsen, bgm. i Ribe, 111. — Tostenes i Kongstorp, 391. — Troelsen i Dommerby, 786. — Troelsen i København, 291 f. — Tuesen, abbed i Bäckaskog kloster, 410. — Vidsen i Vistisensgaard, 15. — Vognsen i Kirketerp, 769.

Petrus Paulus fra Justinopel, dr. juris, 570.

Pig (Piigh), Ingeborg g. m. Bertel Esbernsen, 61. — Jens, 61 f. — Mogens, 62. — Ysik Jensen, 61.

Pilekvist (Pilequist), Niels Pedersen i Pjedsted, 264.

Planck, Johan i Allerup, 803.

- Plog, hr. Peder, prior i Københavns Helligaandshus, 301, 572, 599. — hr. Peder, prior i Randers jomfrukloster, 677.
- Podebusk, hr. Claus RR., 566; mdm. København 1537, Odense 1539, s. 553. — fru Jytte g. m. Niels Brok, 288. — hr. Predbjørn RR., 24, 78, 105 f., 146, 227, 288 f., 301, 303 f., 363 f., 375 f., 380 f., 398, 406 f., 529, 533, 631, 682, 688, 698, 716 f., 722, 731, 754 f., 758, 765, 827; mdm. Jylland 1537, København 1539 og 1540?, Odense 1539 og 1540, s. 553, F. s. 617.
- Pogwisch (Paaavisk, Pouisk), Hans, lensmand til Grinderslev kloster, 168; rmd. 738. — hr. Wulf, 746 f.
- Pors, Christiern, 596, 597. — fru Beate (Byrgittæ) til Stenholt, 361. — hr. Erik, 597. — hr. Peder til Øllingsø, 241. — Stig, 343 f., 347 f., 595 f., 596 f., 597 f.; mdm. 393.
- Pors (Skadeland), Johan til Overgaard, rmd. 726.
- Pors, Søren, fg. paa Månstorp, 412 f.
- Porse (Porsy), Mikkel i Hvejsel, 696.
- Posche, Poske se Paaske.
- Poul (Pouell) Andersen i Vorbjerg, 112. — Christiernsen i Lønne, 818. — Christiernsen i Vejle, 452. — Eriksen i Hesselbjerg, 778. — Esbern- sen i Viuf, 448 f. — Hansen i Vorebo, 447. — Jepsen, hfg. i Bølling h., 760. — Jepsen (Ipsen) i Dal, 834. — Jepsen i Ravnholt, 164 f. — Jensen i Brøndum, 135. — Jensen i Faarup, 719. — Jensen i Vejen, 814. — Kjeldsen i Flemløse, 621 f. — Lassen (i Gern h.), 175. — Mikkelsen i Honum, 66. — Mikkelsen i Varde, 654. — Nielsen (i Salling), 138. — Nielsen, præst i Ystad, 558. — Pedersen i Bærs, 778. — Pedersen, sgpr. i Gauerlund, 789. — Stigsen (i Gislum h.), 767. — Sørensen i Serreslevgaard, 504, 827 f. — Thomesen i Nellerod, 608.
- Prang, Jens (i Randers?), 604. — hr. Jens, sgpr. i Vigerslev, 604, 641.
- Present, fru Inger g. m. Erik Daa, 336.
- Primdal, Jens i Rønbjerg, 778.
- Puge, Christiern i Klitgaard, 63. — Mourids i Møllegaard, 63.
- Pungmager, Lage i København, 292.
- Quitow (Quittsuoo), David Arildsen, 358, 378. — Didrik Henningsen til Rørbæk, 386, 483; mdm. 590, 632; rmd. 601. — Henning Jensen, 324, 789. — Henning Jørgensen til Lydum, 680, 680, 696. — Jørgen (Georgius) Henningsen til Sandager, rigens kansler, RR., 231, 239, 324, 325, 378, 382, 430, 489, 496, 516, 533, 542, 546 f., 554, 555, 609 f., 610, 615, 625, 626, 627, 628, 632, 633, 638, 646, 648? — Otte Didriksen, 303 f.
- Raaer, Mogens til Slagelsebo, 575.
- Raale (Rolle), Mads (i Nim h.), 112.
- Rafell Strangesen (i Lolland), 597.
- Rantzau (Randtzo), Dorete i Dalum kloster, 651. — Henrik, lensmand paa Hald, 72, 276, 681, 704, 712 f., 737 f., 774, 776 f.; mdm. 449, 450, 451. — Jesper, lensmand paa Skodborg, 741, 743, 825. — hr. Johan, hofmester i hertugdømmerne, 71, 530, 598, 679; mdm. 2, 15, 20, 21, 23, 86, 89, 98, 101, 103, 107, 108, 111, 143, 144, 160, 177. — Kai, lensmand paa Koldinghus, 439, 482, 487, 514. — Karine i Dalum kloster, 651. — Kirsten, 651.
- Rask, Iver Sørensen se Gjødese.
- Rasmus Ebbesen i Odense, 652. — Jepsen i Balle, 497 f. — Jensen (i Havndrup?), 619. — Jensen (i Vor h.), 194. — Mikkelsen se Humlemester. — Mikkelsen i Kanne, 166 f. — Mikkelsen, raadmand i Rudkø-

- bing, 551. — Nielsen, bgm. i Svendborg, 635, 636. — Pedersen i Lundby, 599. — Sørensen i Holbæk, 751 f.
- Rasse, Niels (paa Lolland), 597.
- Ravensberg, hr. Albert Jepsen, 582. — mester Christoffer, kannik i Roskilde, 322(?), 592 f. — Claus Eriksen til Nakkebølle, 437 f., 440, 441, 470 f., 627, 639; mdm. 425, 426, 427, 429, 430, 432, 435, 437, 439, 441, 445, 447, 475, 590. — jomfru Eline, 592 f. — Jacob Jepsen, 582.
- Reff, hr. Niels, sgr. til Maarup, 124.
- Remmesnider (Rimsner), Gregorius (i Aarhus), 197. — Jens se Pedersen (i Tisted). — Laurids, bgm. i Tisted, 130. — Palle i Hobro, 224.
- Retløf Nielsen (i Fyn), mdm. 760.
- Reventlow, Anders Jacobsen til Søbo, 621, 630, 739, 842; mon 208; rmd. 723?
- Ridemand, Peder Sørensen i Volstrup, hfg. i Hornum h., 169 f., 681 f., 748 f., 769.
- Riffuer, Søren i Nyborg, 230.
- Rimsner se Remmesnider.
- Ris (Riiss), Jens i Baadsgaard, 753 f.
- Rodsteen, Jens Markvardsen til Lengsholm, 80 f., 126, 142, 657, 666 f., 671 f., 673, 753, 794, 794, 795. — Markvard Jensen, 81.
- Roed (Rodt), Morten til Vaarst, 55 f., 101 f., 309 f. — Tord, 309 f., 733, 779.
- Roed (Rodt), Laurids i Janum, 54.
- Rolle se Raale.
- Rosengard, Jørgen, 269 f., 593.
- Rosenkrantz (Rosenkrans), fru Anne Ludvigsdatter g. m. hr. Oluf Pedersen Gyldenstjerne, 339. — fru Anne Nielsdatter g. m. hr. Niels Gundersen Lange, 478 f. — Axel Nielsen til Landting, 703, 814. — Christoffer, 363 f; Nielsen, 752? — Claus Ludvigsen til Tange, 480. — dr. Erik Nielsen, dekan i København, 367, 478 f. — Erik Ottesen til Arreskov, mdm. 372. — hr. Erik Ottesen til Bjørnholm, 102, 105, 301 f., 363 f. — Erik Stygge, 830. — Erik Timmesen til Engelholm, 253, 524 f. — Holger Holgersen, lensmand paa Ørum, 134, 655. — Holger Ottesen til Boller, 283 f., 326 f. — Karine Eriksdatter, abbedisse i Mariager kloster, 191, 310. — fru Karine Ludvigsdatter g. m. Mogens Munk, 145. — hr. Ludvig Nielsen til Tange, 478 f. — Mogens Clausen til Tange, 432, 478 f., 628 f.; mdm. 737; rmd. 773. — Niels Eriksen, 364. — hr. Niels Jensen, 478. — Niels Ludvigsen, 667, 810. — hr. Niels Nielsen til Tange, 478. — Niels Stygge, biskop af Børglum, 31, 806. — hr. Niels Timmesen, 814. — hr. Oluf Nielsen til Vallø, RR., 212, 414 f.; mdm. København 1537. — Otte Holgersen, 283, 327 f. — hr. Timme Nielsen, lensmand paa Koldinghus, 801.
- Rosensparre, hr. Erik Evertsen, kannik i Roskilde, 313 f.
- Rotfeldt, Christence Jensdatter, 556. — Erik Nielsen af Bratskov, 733, 753. — Ingvor Eriksen, 733 f., 753. — Iver Nielsen se Vognsen (af Stenshede)? — Jens Nielsen, kgl. mundskænk, 386; mdm. 291. — Niels Eriksen af Bratskov, 733. — Niels Iversen se Vognsen (af Stenshede)? — Niels Jensen til Bratskov, 41, 142, 341 f., 342 f., 344 f., 346 f., 495, 530 f., 556 f., 563 f., 564 f., 566, 583 f., 728(?), 758, 775 f.; mdm. 638. — Tale Eriksdatter, 733 f., 753. — Thomes Knudsen til Lønstrup, 142.
- Rozgony (Rotzgonn), Johannes, ungarsk rentemester, 570. — Petrus, biskop af Veszprem, 570.
- Rud (Rudtt), Elsebe, abbedisse i Mari-

- ager kl., 309 f. — Hans til Vognserup, rmd. 579, 580. — hr. Knud til Vedby RR., 227, 590; mdm. København 1537 og 1540?, Odense 1539, s. 553. — Peder, 351; mdm. 622. Jfr. Peder Krabbe.
- Rytter (Ryther), Anders til Kabbel, 8 f., 14. — Esge, 5. — Jep, hr. Predbjørn Podebusks køgemester, 406. — Niels, 14 f.
- Rødh, Lage se Høg (gammel).
- Rømer, fru Inger Ottesdatter til Østraat g. m. hr. Niels Henriksen Gyldenløve, 283 f.
- Rønnow (Røne, Rønnowff), fru Anne Corfitzdatter, Erik Hardenbergs enke, 630. — fru Anne Markvardsdatter, hr. Johan Urnes enke, 201, 382 f., 387, 414 f., 463 f., 534 f., 615, 621 f., 709. — hr. Claus, 644. — Corfitz, 659. — Ejler til Hvidkilde 320 f., 474 f., 546, 616, 619, 644; mdm. 278, 284, 435; rmd. 601, 774, 783, 785, 790. — Joachim (Jacob), biskop i Roskilde, 162, 568. — fru Karine, 822. — hr. Markvard til Hvidkilde, 475.
- Saddelmager, Bendits(?) (i Horsens), 775. — Hans i Svendborg, 543 f.
- Sadel, Anders i Stenstrup, 652.
- Sadolin, mester Jørgen, superintendent i Fyn, mdm. 203, 205.
- Sale (Saell), Anders, fg. paa Løjtved, 479, 623. — Christiern i Haasum Torp, 125, 138. — Erik (i Salling), 138. — Niels (i Salling), 125.
- Saltensee (af Linde), hr. Jacob Lage- sen af Staarup, 786 (2 personer?).
- Samsing, Peder (i Stubberup), 808.
- Sandberg, Anders Christiernsen, landsdommer i Viborg, 166. — Christiern Pedersen i Egum, rmd. 748. — Eggert Henriksen, 510. — Morten Andersen i Dollerup, rmd. 760.
- Satzlev (Sattloff), Christoffer i Odense, 516. — Jens Eggertsen, kannik i Odense, 541.
- Savmand (Saffmandt), Søren (i Herrested?), 639.
- Saxe (?) til Store Restrup, 121. — Hansen i Ystad, 318 f.
- Schenck (Skenck), Busk til Brudager, rmd. 619, 627.
- Schønnebølle(?), Hans Nielsen Fynbo, 620.
- Schionning (Skoning), mester Jacob, superintendent i Viborg, 782.
- Scriba se Skrivers.
- Seefeld, Enevold Jensen til Visborg, 101 f., 384 f., 816. — Jens Thomesen af Dalsgaard, 102. — Jens Tygesen af Dalsgaard, 102. — Morten Jepsen (?), 102 f. — Niels Jensen til Refsnæs, 791. — Tyge Jensen til Dalsgaard, 102 f., 679(?).
- Sehested, Jens Thomesen til Holmgaard, landsdommer i Viborg, 14, 110, 172, 173, 490, 530, 690, 702, 703 f., 710, 732, 780, 803, 809; mdm. 3, 6, 10, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 20, 21, 21, 72, 74, 80, 88, 89, 94, 115, 124, 127, 136, 137, 141, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 153, 156, 157, 158; rmd. 682. — Thomes Thomesen til Vellingshøj og Ullerup, rmd. 672, 726.
- Sejer (Seyer) Andersen i Testrup, 194.
- Senop, Alf Gunnensen i Telnebakke, 243 f. — Anund, 244 f. — Jens, 244 f. — Jon, 244 f.
- Sested (Sæstæ), Claus, 679, 784; rmd. 655.
- Seuerinus se Søren.
- Seyer se Sejer.
- Shonning se Skaaning.
- Sidsel se Cecilie.
- Sigismund, tysk-romersk kejser, 568 f.
- Siille se Cecilie.
- Simon (Symen) (i Vester Horne h.),

662. — i Sædding, 818. — Andersen (paa Fyn), mdm. 617. — Ibsen (i Hatting h.), 715. — Iversen i Børkop, 481 f. — Jensen i Døstrup, 777. — Jensen, præst i Vejle, 670, 671. — Lauridsen (i Jylland), 46. — Pedersen i Søften, 237 f. — Pedersen (i Varde), 675.
- Sindel Lauridsen (i Vendsyssel), 55 f.
- Sivert (Siuortt) Lauridsen, bgm. i Køge, 360.
- Skaamer se Skomager.
- Skaaning (Shonning, Skoningh), Hans, fg. paa Lindholm, 332, 335. — Jens (paa Bornholm?), 343. — Jens, fg. paa Falsterbo, 240 f. — Niels i Debel, 751, 818. — Niels i Ystad, 575. — Peder, byfg. i Svendborg, 633, 635 f., 636 f., 642 f. — Peder i Tisted, 28.
- Skade I, Rasmus til Revstrup, 253 f., 507; mdm. 257.
- Skade II Mads Nielsen i Revstrup (eller Rebstrup), 40(?). — Niels Madsen til Revstrup (eller i Rebstrup), 40(?); rmd. 839.
- Skadeland (Skalandt), Laurids, kannik i Lund og Viborg, 171. — Niels i Odsgaard, 171. — jfr. Pors.
- Skaffue se Skave.
- Skart (Skadh), Jens i Horsens, 307 f.
- Skarys Karlsen i Overgaard, 10.
- Skave (Skaffue), Niels, biskop i Roskilde, 347.
- Skeel (Skell), gamle Albret, 106 f. — Albret til Irup, 345, 532, 766, 805, 833; rmd. 831. — Anders til Hegnet, 532, 697, 740, 756 f., 822, 822; mdm. 21, 21; rmd. 831. — Iver til Palsgaard, 198, 510 f., 661, 665, 672, 757, 808. — Laurids, 805. — Niels, 476, 672, 809(?).
- Skeel (Dyre), Bodil Pedersdatter g. m. Peder Mund, 504. — Henrik Nielsen, 708, 827(?). — Niels, 668, 793, 809(?); rmd. 687, 700.
- Skeg (Skeeg), Laurids i Vang, 25.
- Skenck se Schenck.
- Skinder, Jens, hfg. i Støvring h., 659, 711, 761.
- Skinkel (Søblad), Jørgen til Lammehave, 620; rmd. 611. — fru Mette g. m. hr. Tjelluf Eriksen Bjørn, 640, 644.
- Skinkel (Tinhuus), Laurids, 77, 572.
- Skinkel, Jesper, forhen byfg. i Køge, 211 f.
- Skiøth se Skjød og Skytte.
- Skjernov II, Markvard Iversen til Mejlgaard, 824. — Niels Markvardsen, 384 f., 608. — Niels Nielsen (»Markvardsen«), 384 f.
- Skjød (Skiøtt) Mikkelsen i Pugdal, 778.
- Skomager, Jens Pedersen i Horsens, 307. — hr. Oluf, vikar i København, 346 f. — Oluf i Varde, 329 f.
- Skoning se Schiønning og Skaaning.
- Skotte se Skytte.
- Skov (Skoff), Hans i Randers, 173 f.
- Skovby (Skoffby), Jørgen i Fjelsted, 607.
- Skovgaard (Skoffgaardt), mester Anders, kannik i Viborg, 532, 780, 788, 822, 823. — hr. Hans, 393 f., 395 f., 557; mdm. 414. — Jep Jensen, 823. — Jørgen til Skovgaard, 725, 804, 829, 829; rmd. 687, 700, 748, 760. — Mourids Justsen, rmd. 698.
- Skovgemmer (Skoffgiemer), Jens i »Sandkær«, 335.
- Skovmand (Skouffmandt), Jørgen (i Fyn), 606.
- Skram, Christiern, forstander for Gudum kloster, 4, 16. — hr. Christiern, 506. — Hartvig, 505 f. — Niels, 384. — Ove af Hammergaard, 506 f. — Peder, RR., 415, 561, 783? (jfr. flg. slægt).
- Skram (Fasti), Erik til Tjele, 663, 705, 713, 730, 732; mdm. 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 152, 158. — Peder til Voldbjerg, 1, 716, 775, 783?, 810, 811 (jfr. foregaaende slægt).

- Skriver (Schriffuer, Scryffuer), Anders** i Nebsager, 518. — Christiern i Horsens, 720. — Henning i København, 560. — Hans, raadmand i Odense, 646. — Hans, tidl. bgm. i Svendborg, 626. — Hans Jensen (i Skaane), 333 f. — Jens se Kat (jfr. Niels Skriver). — Jørgen (i Holmans h.), 746. — Knud i Kolding, 502 f. — Knud i København, 298. — Laurids (i Fyn), 628. — Laurids (paa Langeland), 534, 622. — Laurids i Ellinge, 641. — Laurids, bgm. i Holbæk, 593. — Mads i Varde, 484 f. — Niels (i Jylland), 340. — Niels, Knud Gyldenstiernes svend, 384 f. — Niels i Hjermtgaard, 97 f. — Niels i Odense, 202 f. — Niels, tingshører ved Viborg landsting, 276, 738 (jfr. Kat). — Peder (i Nørvang h.), 661. — Peder (i Støvring h.), 147. — Peder Madsen, byskriver i Odense og landstingshører i Fyn, 516, 519, 602, 607, 619, 620, 621, 623, 628, 639; mdm. 518, 534, 564, 580, 587, 617, 622, 645, 759, 785. — Peder, bgm. i Roskilde, 369. — Rasmus, fru Else Laxmands bud, 520. — Rasmus i Nakskov, 231, 239. — Rasmus i Nyborg, 434. — Tyge i Haderslev, 604.
- Skræder (Scredher), Henning** i Ystad, 318. — Jep i Vejle, 452. — Jens (i Fjends h.), 82. — Mads i Ystad, 398. — Peder i Randers, 37 f. — Søren (Pedersen) i Nyborg, 434. — Thomes, Knud Gyldenstiernes svend, 384 f.
- Skytte (Skiøth, Skotte, Skøtte), Gregers** (i Vandfuld h.?), 96, 668. — Hans i Voldtofte, 614 (jfr. Jens Skytte). — Jep i Tøjstrup, 658. — Jens i Tøjstrup, 658. — Jens i Voldtofte, 443 (jfr. Hans Skytte). — Peder i Bjerlev, 726.
- Smalsted, Otte Nielsen** til Villerup, 142.
- Smed (Smeth), Christiern** i Uldum, 836. — Esbern i Varde, 484. — Hans (paa Langeland), 616. — Hans i Albæk, 47 f. — Hans i Malmö, 305? — Jens (i Højballe?), 763. — Jens i Fjelsted, 607. — Jens, tingfg. paa Taasinge, 447 f., 599. — Oluf i Hønnerup, 607. — Peder i Gudme, 632. — Peder i Malle, 654. — Peder i Varde, 840. — Staffen i »Bierbo«, 659. — Svend, 305?
- Snafs II, Anne g. m. Hans Vestfaling**, 610. — Hans Hansen, provst i Tofte, 610.
- Snettloff, vel Satzlev.**
- Sofie (Sophie) Andersdatter g. m. Peder Christiernsen**, 45. — Mogensdatter se Galt.
- Sommer, fru Anne** til Løjstrup, 829, 833. — Christiern til Gjennerup, landsdommer i Jylland, 61 f., 119, 152, 156, 168, 187, 273 f., 490, 655, 702, 710, 718, 736, 741, 767, 805, 834; mdm. 145, 146, 147, 149, 150, 151, 153, 153, 158, 183, 184, 185, 186, 188, 192, 194, 278, 284. — Jens Kande, 61 f., 767. — Oluf, 274, 833 f.
- Sommer, hr. Niels, sgpr. til Alsted**, 68.
- Spanier (Spamell), Franciscus**, mdm. 259.
- Sparre (i Sjælland), fru Bodil g. m. Niels Fikkese**n, 206 f. — Jep Torbjørnsen, landsdommer i Falster, 269; mdm. 321, 372. — fru Margrete Grubbesdatter g. m. Tetz Daa, 206 f. — Jørgen Grubbe til Sandby, 587 f.; rmd. 586. — Oluf Grubbe, 588.
- Sparre (i Skaane), mester Aage Jepsen**, udvalgt ærkebiskop, 241, 245 f., 333, 557. — Jacob Mouridsen, lensmand i Färs h., 400, 458; rmd. 558. — hr. Jep Tordsen, lensmand paa Näsbyholm, 418, 456 f.; rmd. 565. — fru Johanne g. m. hr. Aage Brahe,

- 393 f., 395 f. — hr. Mourids Jepsen, 388 f., 840 f.
- Spend, Jens til Rammegaard, 14.
- Splid (Fasti), Christiern til Mindstrup, 78 f.; rmd. 839. — Palle til Mindstrup, 78 f., 507, 655.
- Spure (Spurig), Hans, fru Anne Rønnows bud, 621.
- Staffen (Staphen), sgpr. i Gauerslund, se Staffen Peder:en. — Enevoldsen (i Gern h.), 179 f. — Ibsen i Jerlev, 827. — Jensen i Lundtang, 818. — Jensen, raadmand i Varde, 674. — Lassen i Blegvad, hfg. i Støvring h., 815. — Pedersen (i Voldtofte), 802. — Pedersen, sgpr. i Gaverslund, 675, 789. — Pedersen i Verst, 823.
- Stage, Hans, Ribe kapitels bud, 725.
- Staldsvend, Niels paa Støvringgaard, 711.
- Stampe I, Henrik til Oksvang, lensmand paa Visselbjerg, 248 f., 665, 719; rmd. 655.
- Stampe II, Claus Hansen se Mylting? — Søren, 495 f., 537.
- Steen (Stenn), hr. Christiern, sgpr. til Føvling, 668 f. — Christiern (i Ty), 377. — Erik, 780 (jfr. Steinfeld). — Niels til Klingstrup, mdm. 588, 590, 760; rmd. 603, 610, 619. Jfr. Steinfeld.
- Steenfeld (Stenn), fru Bodil g. m. hr. Anders Friis, til Haraldskær, 508, 685, 709, 721, 733. — Erik, 685; rmd. 698. — Jørgen, 796.
- Sten (Steen) Olsen (i Fyn), 516.
- Sten til Klingstrup se Niels Steen.
- Stig Stigsen se Hvide.
- Stinder, Niels Pedersen i Roskilde, 274 f., 369 f.
- Stolmester, Mikkell, svend paa Aalholm slot, 233.
- Strange Andersen i Anderstrup, 597.
- Strangesen, Anne Clausdatter g. m. Christiern Fasti, 249. — Claus til Nørholm, 249, 760, 810. — Ebbe til Nørholm, 249, 252, 630, 699, 727, 810. — Niels Clausen til Holm, 248 f., 251, 254, 657, 727, 734 f., 839; rdm. 724. — Otte Clausen til Nørholm, 251, 254, 329 f., 727, 760 f., 810. — hr. Strange Nielsen til Nørholm, 251 f., 727. — Terkel Clausen, 251, 715, 727.
- Stricker, Thomes, svend paa Aalholm slot, 233.
- Stub, Peder, fg. paa Skodborg, 741, 815. — Peder, forhen i Viborg, 157 f. — Peder Pedersen i Viborg, 157 f.
- Stubberupgaardslægten, Erik Pedersen, rmd. 611. — Jørgen Pedersen til Øster-Lindet, 454 f.; mdm. 626, 726, 745, 749, 771. — Peder Eriksen i Vejstrup, 454 f.
- Sty se Stig Stigsen Hvide.
- Stygge I, Anders, rmd. 682. — Christiern til Randrup, 73. — Enevold til Todbøl, mdm. 21, 21; rmd. 672. — Knud, 696. — Las i Lunderskov, rmd. 760. Jfr. (Aage og Peder) Galen, samt (Erik og Niels) Rosenkrantz.
- Stygge II, Hans Ejlersen Jude til Rugtved, 65, 154.
- Suder, Anders, kærmer i Faaborg, 432.
- Suinn se Svin.
- Suolm Hansen (i Fyn), 628.
- Sur (Swer), Jacob i Aahus, 418. — Peder, bgm. i Slagelse, 370.
- Svåle, Verner Bertelsen til Bisbo, 488, 516, 641; mdm. 785; rmd. 635, 842.
- Svend (Swenn) Jørgensen i Fjelsted, 607. — Madsen se Orning. — Mogens, provst i Vestervig, 22 f., 679, 805; mdm. 20, 21, 21; rmd. 726. — Pedersen til Ørum se Væbner. — Sørensen i Karup, 678. — Terkel-sen (i Skast h.), 770.
- Svin (Suinn), Peder (i Skaane), 407.
- Svingel, Jeronimus, 415.
- Sværdfejer, Jørgen (i Fyn), 515 f.
- Sæstæ se Sested.

Søgaard, Mikkel i Lystrup, 518.

Søren (Seurenn, Seuerin, Søffrin) se Søren Kjær. — i Balle, 90. —, hr., forstander for Karup hospital, 273. — i Lynballe, 95. — abbed i Vitskøl kl., 831. — Andersen i Støvring, 79 f. (jfr. Søren Jul). — Andersen, kirkeværge til Vester-Vanned, 44 f. — Assersen i Lund, 113. — Bertelsen, hr., (i Hatting h.?), 123. — Bertelsen (paa Mors), 50. — Bosen, kirkeværge i Brøndbyvester, 297. — Christiernsen, fg. paa Clausholm, 692. — Christiernsen i Farre, 107. — Clementsen i Brøndum, 135 f. — Eriksen (i Kalundborg?), 575. — Esbernson i Hvidding, 62. — Eskesen i Blegind, 498. — Hansen (i Varde), 800. — Hansen i Snøde, 535. — Hansen i Svendborg, 442, 527. — Hansen i Tolstrup, 695. — Henriksen (i Ore birk), 624. — Ibsen i Holstebro, 688. — Ibsen, raadmand i Midelfart, rmd. 635. — Jacobsen (i Viborg?), 128 f., 173 f. — Jepsen, tinghører i Hornum h., 681. — Jepsen i Volstrup, 673. — Jensen (i Galten h.), 183 f. — Jensen (i Houlbjerg h.), 178. — Jensen (i Kalundborg), 575. — Jensen i Bjerlev, 726. — Jensen i Børs, 778. — Jensen i Nørre-Broby, 429 f. — Jensen i Rude, 799. — Jensen i Viborg, 152. — Jonsen (i Stubberup), 808. — Jostsen i Vejle, 720. — Jørgensen i Dyngby, 799. — Karlsen i Lille Darum, 663. — Knudsen i Ferup, 759. — Kortsen i Østved, 438 f., 700, 801. — Lauridsen, sgpr. i Hornum, se Lang. — Lauridsen, præst (paa Mols?), 501. — Lauridsen (paa Taasinge?), 612. — Lassen i Børs, 778. — Lassen i Horsens, 825 f., 833. — Lauridsen i Krarup, 95 f. — Ludvigsen i Holandsbjerg, 761 f. — Madsen i Klæstrup, 170. — Madsen i Saksild, 799.

— Markvardsen til Tredje se Tridieslægten. — Mikkelsen (i Ning h.), 164 f. — Mortensen (i Nørvang h.), 784. — Nielsen, Claus Eriksen Ravensbergs bud, 639. — Nielsen (i Gern h.), 179. — Nielsen (i Ødsted?), 439. — Nielsen i Dalgaard, 138. — Nielsen i Havndrup, 619. — Nielsen i Kellerrup, 135 f. — Nielsen, subprior i Odense st. Knuds kloster, 612. — Nielsen i Rønbjerg, 778. — Nielsen i Tamdrup, 113. — Olufsen (i Bjerre-Hatting h.), 517 f. — Olufsen (i Vendsyssel), 678. — Olufsen, sgpr. til Kirke-Helsing, 351. — Olufsen, mester, kannik i Ribe, 508, 725. — Ovesen, sgpr. i Rubjerg?, 124. — Pedersen, Anne Markvardsdatter Rønnows svend, 384 f. — Pedersen (i Herrested), 638. — Pedersen (i Houlbjerg h.), 178. — Pedersen i Børkop, 481 f., 819. — Pedersen i Vandborg, 8, 11. — Pedersen, sgpr. i Ørre, 701. — Pedersen i Ørting, 798. — Poulsen i Sørup, 673. — Simonsen (i Vester Horné h.), 662, 683. — Svendsen, præst i Vendsyssel, 64. — Svendsen (i Søgaard), 153. — Tawelsen se Jacobsen (i Viborg). — Thomesen i Nordergaarde, 518. — Tollesen i Panderup, 93. — Udsen i Katstrup, 719. — Villadsen i Dallerup, 518.

Tage Henriksen se Hollunger. — Ottesen se Thott.

Tale Eriksdatter se Rotfeldt.

Tanderupgaardslægten, Hans Lauridsen i Kærgaard, 30. — Las Nielsen i Tanderup, 30. — Niels Lauridsen i Tanderup, 114 f.; rmd. 724, 765.

Tange, Niels (hfg. i Hing h.?), 249.

Teiste (Teyst), mester Hans (i Bergen), 571.

Terkel (Terckill, Torkill) Christiern-

- sen, tinghører i Nørvang h., 717. — Clausen se Strangesen. — Knudsen i Genderup, 715. — Mikkelsen i Genderup, 714. — Pedersen se Væbner.
- Teygmandh se Tidemand.
- Teyst se Teiste.
- Thott, Axel Jepsen til Støvringgaard, 122, 711. — Axel Lauridsen til Næsbyholm, 719. — fru Else til Løjtved g. m. hr. Thomes Nielsen Lange, 771, 834 f., 835 f. — Jacob Axelsen til Støvringgaard, 122. — Tage Ottesen, 458.
- Thyle (Tiell), Henrik, hofsinde, 329, 365.
- Tidemand (Teygmandh, Tymandt), Markvard til Søby, 480, 511 f., 589, 648; mdm. 299, 421, 422, 447, 489, 632, 723, 723, 762, 762.
- Tiell se Thyle.
- Tillick, Gert i Ystad, 333 f.
- Timme (Themme) Jensen, Eske Billes svend, 413. — Nielsen se Rosenkrantz.
- Tinhuus (Thenhuse), Otte, 161.
- Tjelluf Eriksen se Bjørn.
- Thomes (Tames, Thames, Tomes), mester, paa Koldinghus, 514. — Andersen (i Jylland), 60. — Andersen i Tredt, 787. — Bakkensen (i Varde), 675. — Graversen i Hallendrup, 151. — Hansen i Nellerod, 608. — Jepsen i Søby, 802. — Jensen (i Anst h.), 759. — Knudsen til Lønstrup se Rotfeldt. — Madsen i Støvring, 736. — Nielsen, hr., se Lange. — Nielsen i Debel, 751. — Nielsen i Gauerslund, 481 f. — Nielsen i Klintrup, 179 f. — Pedersen i Aaderup, 209. — Pedersen i Ravnning, 680. — Svendsen (i Jerlev h.), 687 f. — Svendsen, fg. paa Sostrup, 672, 678. — Thomesen se Sehested.
- Toby, Jens (Jost) i Horne, 49 f.
- Torbjørn Lauridsen se Hesleholmslægten. — Mikkelsen (i Hids h.), 731.
- Tord Madsen se Losneætten. — Madsen i Grenaa se Benderup.
- Torkil se Terkel.
- Torlav (Torloff) Olufsen, biskop i Viborg, 122.
- Tornekrans, Christiern Mikkelsen (Nelssen, Nickelssen), 733. — Henrik, abbed i Sorø, 572. — Mikkelsen til Kyø, 53; rmd. 698, 738.
- Torsten Thomesen (i Børkop?), 819.
- Trane (Traane), Peder i Viborg, 158 f.
- Tre Roser, Alf Knudsen, 571. — Karen Alfsdatter, 571. — Karl Knudsen, 279.
- Tridieslægten, Søren Markvardsen til Tredje, 30, 74.
- Troels (Trogels, Trowels), abbed i Essenbæk kl., 677. — Andersen i Herslev, 819. — Didriksen, præst i Børglum stift, 154. — Dinesen i Aagerup, 331 f. — Gregersen i Thisted, 27 f. — Karlsen i Haslunde, 220 f. — Madsen (paa Langeland), 605. — Tordsen i Telnebakke, 244.
- Trolle, hr. Arvid, 491. — Arvid, 492 f. — Børge, RR., 415, 756, 842; mdm. København 1537. — hr. Jacob, 491 f. — hr. Ture, 491 f.
- Trued Nielsen, hfg. i Luggude h., 220 f.
- Tue Tuesen (i Gammel sogn?), 741.
- Tule Vognsen i Borup, 42 f.
- Tyge Jensen se Seefeld.
- Tymandt se Tidemand.
- Tøger Andersen i Sabro, 790. — Nielsen i Hallendrup, 184 f.
- Ud (Wthæ) Jensen i Kollemorten, 506.
- Udson, fru Karine Simonsdatter, 186. — Laurids Simonsen i Tulstrup, 180 f., 181; mdm. 178.
- Uf (W) I, hr. Peder, kannik i Lund, 213 f.
- Uf (W) II, Mogens, 212 f.
- Ulf (Wlff) V, Anders i København, 294 f., 572, 585 f.

- Ulf (svensk), Erik Johansson, 571.
- Ulf (Wulff), mester Hans, kannik i Lund, 345 f. — Peder i Viborg, 128 f.
- Ulfander, Søren i Randers, 692.
- Ulfeld (Wlffeldt), fru Beate (Birte), 591. — Christoffer Pallesen til Jershave, mdm. 590; rmd. 603. — Claus, 591 f.; rmd. 595. — Hans Jensen (Stigsen) til Vejrup, 488, 528, 589, 603, 607 f.; mdm. 680, 783. — Hartvig Andersen, 161 f. — jomfru Helvig, 161. — Jost Andersen, 161 f., 238. — Knud Ebbesen, 161; rmd. 603. — Otte Andersen, 415.
- Ulfstand (Wlffstandt), fru Christine g. m. Karl Bryske, 494, 578 f., 579 f., 600 f., 630, 772 f., 773 f., 782 f., 784 f. — hr. Holger, RR. og landsdommer i Skaane, 265, 356 f., 396, 458, 522, 557, 558, 559, 566, 567, 594 f.; mdm. København 1537, Odense 1539, s. 553, F. s. 593; rmd. 773. — hr. Oluf Holgersen til Bønnet, 228. — Otte Holgersen, 300. — hr. Trued, RR., 244, 265, 279 f., 288 f., 309, 350, 394, 396, 403 f., 559, 561 f., 562, 562, 566 f., 572 f.; mdm. Skaane 1537, København 1537 og 1540?, Odense 1540; rmd. 580, 773.
- Urne (Wrne), Axel, kgl. sekretær, 374, 627; mdm. 412. — mester Claus, 382 f., 419; mdm. 410. — Hans, 382 f. — hr. Johan til Rygaard g. m. fru Anne Rønnow, 201, 382 f., 387, 414, 463 f., 534 f., 621 f., 709. — Jost, 589, 640 f., 644, 648. — Jørgen (Johansen) til Engestofte, 384 f. — Jørgen til Aarsmarke (= foregaaende?), rmd. 596. — Jørgen (Lagesen) til Boserup, 221, 382 f.; mdm. 564, 626. — Knud til Søgaard, 382 f., 425 f., 467 f., 483, 488, 640, 640 f., 653; mdm. 200, 425, 427, 429, 430, 445, 623. — Lage, biskop i Roskilde, 209 f., 270, 382 f. — Niels, 595.
- Urup (Wgerop), hr. Axel RR., 396, 418, 492 f.; mdm. Skaane 1537, København 1537 og 1540?, Odense 1540, s. 553.
- W se Uf (I og II).
- V-, W- se ogsaa U-.
- Wagen, Vagn se Vogn.
- Valdemar (Atterdag), 730.
- Walkendorff (Walckendrup), Henning til Glorup, 480, 483, 488, 526, 646.
- Walstorp (Wolstrup), Henning til Skattebølle, rmd. 627.
- Vanderwisk se (von der) Wisch.
- Vasspyd, Erik Madsen, lensmand paa Birkende, 312 f., 405, 552; rmd. 579, 580. — Mads Lauridsen, 312 f.
- Vejere (Weygere), Herman i Malmö, 559.
- Vendelbo, fru Else Christiernsdatter til Støvringgaard, 121 f.
- Vendelbo (Windelbo), Anders, Børglum klostres bud, 781. — Laurids, Fyns stifts fg., 603.
- Venstermand (Wensthermandt), Jørgen til Stadager, 268 f., 467, 472 f.; rmd. 610.
- Verner Bertelsen se Svale.
- Werte, Las i Thisted, 28.
- Vestenie (Westeny), fru Anne Eriksdatter, 722. — Erik til Søbygaard, 253 f., 682. — Jørgen, 690. — Laurids til Hagsted og Søbygaard, 180 f., 722; mdm. 178.
- Vestfaling (Westfelling), Hans i Odense, 610. — Hans Hansen i Odense, 610.
- Weygere se Vejere.
- Weytt Pedersen se Brun af Kongstedlund.
- Viborg, Jens, kontor i Ribe, 700.
- Viffert, Albret Maltesen, 108, 653. — Jon Madsen til Torstedlund, 83, 116 f., 476 f., 791. — Jon Mogensen, 343, 564, 758. — Jon Viffertsen, 117.

- fru Kirsten i Nibe, 156 f., 168. — Mads Madsen, 791. — Malte Lauridsen til Rebstrup, 40, 53, 83, 729; rmd. 698.
- Vil (Wild, Wille) Kjeldsen i Stubberup, 808. — Thomesen se Galskyt.
- Wille, Mads i Halmstad, 559.
- Villads (Willatz) Jensen i Udby, 740. — Knudsen i Asferg, 147.
- Villom (Wyllum) Pedersen, landstingshører i Sjælland, 572, 575, 583, 587, 587, 591, 592. — Peytersen se Kelbrecher.
- Vincents Iversen se Lunge (Dyre).
- Vind (Windt), Christiern, 668, 835. — Henrik, 724, 729, 818; rmd. 687, 706. — Iver, 685, 750. — Peder, mdm. 393.
- Windelbo se Vendelbo.
- Vinter Jensen (i Ødsted), 826.
- Vinter (Wymther) af Nandrup, Niels, rmd. 726.
- Vinter (Wynther), Anders i Næsborg, 693, 693 f., 695. — Christine g. m. Poul (Sørensen), 827 f. — Jep i Bogense, 515. — Jens i Vejle, 818. — Niels (i Vor h.), 390. — Niels i Lundtang, 818. — hr. Peder, vikar i Aarhus, 197. — Poul (Per) i Egaas, 47 f.
- von der Wisch (vand der Wisck), Clemens, lensmand paa Holme kloster, 621. — Jørgen, 673.
- Visti Christiernsen i Sjørup, 738.
- Vogn (Wagen) Jacobsen, hr. Trued Ulfstands fuldmægtig, 572. — Svenningsen (i Rinds h.?), 100.
- Vognfører, Jens i Aalborg, 32 f.
- Vognsen (af Hørbylund), Jesper Tordsen, 115 f., 118, 142, 176 f.; rmd. 698. — hr. Peder Thomesen, præst, 176 f.
- Vognsen (af Stenshede), fru Anne til Vaarst, 102 f. — Godske, 115 f., 795. — Iver Nielsen (Rotfeldt?), 657, 671, 795. — Jens Hansen, 31. — Jens til Lengsholm, 118. — fru Mette Mortensdatter g. m. Bagge Griis, 142, 805. — Morten Nielsen af Tveden, 795. — Morten til Tamstrup, 115. — Munk Elbæk til Graarup, rmd. 831. — Niels Elbæk, 821. — Niels Iversen (Rotfeldt?) til Tveden, 115, 118. — Niels Mortensen, 733.
- Vognsen (af Stenumgaard), Jacob, 1.
- Wolstrup se Walstorp.
- Vredt, Torkil (i Skagen?), 65.
- Wthæ se Ud.
- Wulff se Ulf.
- Wyllum se Villom.
- Wymther, Wynther se Vinter.
- Væbner, Aage Pedersen til Dysted, 591, 591 f. — Anne Pedersdatter, 591. — Niels Pedersen, 591. — Svend Pedersen til Ørum, 254. — Terkel Pedersen i Føvling, 77 f.
- Ysfelder se Isfelder.
- Ysik Jensen se Pig.
- Øland Gjødese (i Lund?), 255 f.
- Ørn, Jep i Sjørup, 694. — Peder i Braband, 796.

Stedregister

- Aabjerg (Aabierrig), Vederso s., Hing h., 108.
- Aabølling, Føvling s., Malt. h., 669.
- Aadden se Odden.
- Aaderup (Oddeup), Næstved st. Mortens lands., Tybjerg h., 209.
- Aaedt se Aatte.
- Aagaard, Kettrup s., Vester Han h., 55; dat. 23-9, 45.
- (Øgaardt), Tranbjerg s., Ning h., 197.
- , Øster Starup s., Brusk h., 697.
- , Jerlev h. (? eller foregaaende ?), 665.
- Aageluich, (mon Agervig, Næsbjerg s.), Skast h., 768.
- Aagerup (Agerop), Gørlev s., Løve h., 578.
- se Aggarp.
- Aagesbøl, vel Føvling s., Malt h., 683.
- Åhus (Ows), 493; bgm. 418.
- Aakær, slot, Falling s., Hads h., 352 f.; dat. 237, 510, 160—67, 194—98.
- Aalborg (Alleborg, Olborigh), 32 f., 63, 93, 111, 116, 148, 156 f., 159.
- len og slot, 84, 102, 111, 348 f. — bgm. og raad, 33, 122. — byfg., 34. — tolder, 33, 110 f. — helliggejsthus og hospitalsforstander, 80 f., 85, 121 f., 142 f., 143 f., 176 f., 266 f. (st. Anne alter), 689, 696, 766, 769, 821. Dat. 31, 758, 30—41, 46—65, 83, 120, 176.
- Aalholm slot, Nysted lands., Musse h., 233 f., 235.
- Aalum, Aa. s., Sønderlyng h., 774.
- Åraslöv (Oritzløff), Nosaby s., Villands h., 419.
- Aarhus (Aærss, Aars, Arhus), 149, 166, 167, 330, 423 f., 497 f., 654, 795. — bgm. og raad, 166, 423 f. — byfg., 744. — biskop, 77, 577, 583, 783, 792. — domkirke, 197 (st. Hans alter), 816 (Marie conceptionis alter). — superintendent, 784. — stiftsbefalingsmand, 785. — kapitel og kanniker, 188, 187, 724. Dat. 252, 690.
- Aars h., 690.
- Aarsege, vel Hunseby s., Musse h., 468.
- Aarslev (Aasløff), Aa. s., Vindinge h., 611, 619, 842.
- se Arlsløff.
- Aarsmarke (Osmarck), nu Knuthenborg, Hunseby s., Musse h., 467 f., 596.
- Aarup, Tamdrup s., Nim h., 716.
- (Ordrup, Wordrup), vel Skodborg s., Frøs h., 814 f.
- Aas (Aaess), Søvind s., Vor h., 163.
- Aasted skov (Ostesköff), Aasted s., Harre h., 656.
- (Ødstet), Kvang s., Vester Horne h., 696.
- Aastrup (Olstrup), Aa. s., Falsters Sønder h., 471.
- (Astrup), Raarup s., Bjerre h., 782.
- Aatte (Aaedt), Føvling s., Malt h., 668.
- Abedgaardz eng, Skødstrup s., Øster Lisbjerg h., 699.
- Abildgaard, Mosbjerg s., Horns h., 267.
- Abildgaards jord se under Svendborg.
- Abildskov, Funder s., Hids h., 731.
- Actofft se Autoft.
- Addestrup, mon Assendrup, Nødlev s., Hads h., 795.

- Adsbøl (Asbyll), Strellov s., Nørre Horne h., 674.
 Agernæs, Krogsbølle s., Skam h., sgpr. 646.
 Agersbæk, He s., Hing h., 754.
 Agershuus se Akershus.
 Agerstov, Finderup s., Nørlyng h., 147.
 Agersted, Voer s., Dronninglund h., 114.
 Agerup se Aagerup.
 Agervig?, mon Aageluich.
 Agetoft, vel i Øster Starup s., Brusk h., 835.
 Aggarp (Aagerup), Svedala s., Oxie h., 331, 335.
 Akershus (Agersshus) i Norge, 295.
 Akkerup, Haarby s., Baag h., 631.
 Albano, i Italien, 570.
 Albo h., 566.
 Albæk, vel Lendum s., Horns h., 47.
 —, Studsgaard-Havnstrup s., Hamrum h., 723.
 Aldrup se Andrup.
 Aldum, Stenderup s., Hatting h., 518.
 Allelev (Allessløff), vel Lyngby s., Sønder Dyrs h., 128 f., 173.
 Allerslev, Ovtrup s., Vester Horne h., 751.
 Allerup, Sneum s., Skast h., 663, 702, 803.
 Allessløff se Allelev.
 Allestet (Allistett), A. s., Sallinge h., 640, 641, 644 f.
 Almind, A. s., Brusk h., 700.
 — (Almynding), A. s., Lysgaard h., sgpr. 792.
 Almstofte, Sneslev s., Ringsted h., 582.
 Als (Alsø), 569.
 Alsbjerggaard (Alsberg), Torslev s., Øster Han h., 557.
 Alslev (Alsløff), A. s., Fakse h., 590.
 Alsted, A. s., Morsø Nørre h., sgpr. 67 f.
 Alstrup, A. s., Gislum h., 169.
 Amsterdam i Holland, 423 f.
 Amstrup, Vroue s., Fjends h., 754.
 Andbyg se Nørre Aaby.
 Andebølle, Vissenbjerg s., Odense h., 637 f.
 Anderstrup, Hunseby s., Musse h., 597.
 Anderup, Lumby s., Lunde h., 643.
 Andkær, Gauerslund s., Holmans h., 481, 788 f.
 Andrup (Aldrup), vel Skast s. og h., 770.
 Anst h., 485, 668, 734, 743, 756, 759, 764, 787, 787, 814, 823, 829; hfg., 720.
 Antoft, Højen s., Jerlev h., 680.
 Antvorskov (Anduordttskoff) kloster, Slagelse st. Peders lands., Slagelse h., prior, 215 f., 488 f.
 Aptrup, Sall s., Houbjerg h., 180 f.
 Aquileia, patriarkat, 570.
 Arlsløff, mon Aarslev, Sønderup s., Slagelse h., 591.
 Arnborg, A. s., Hamrum h., 692.
 Arndrup se Ørndrup.
 Arnhoedh se Ørnhoved.
 Arnhow, (Arnborg s.?) Hamrum h., 692.
 Arrild (Ørildt), A. s., Hviding h., 725.
 Asbyll se Adsbøl.
 Asferg, A. s., Nørhald h., 147.
 Asmild (Asmyndh) kloster og s., Nørlyng h., 506 f.
 Asp, Torup s., Hellum h., 804.
 Aspe, A. s., Hjerm h., 685.
 Aspetoft, Føvling s., Malt h., 817.
 Assemose, Longelse s., Langelands Sønder h., 641.
 Assenbølle, Vissenbjerg s., Odense h., 519.
 Assendrup, jfr. Addestrup.
 Assens (Asnes), provst, 610.
 Asserstrup (Atzerstorp), Sandby s., Lollands Sønder h., 379.
 Assing, A. s., Hamrum h., 692.
 Astrup, A. s., Hindsted h., 42.
 —, A. s., Vennebjerg h., 730.
 —, Grinderslev s., Salling Nørre h., 3 169, 344 f., 738, 755 f.
 — se Aastrup.

- Auensengh, Borum s., Framlev h., 790.
 Autoft (Actofftt), Klinte-Grindløse s.e.
 Skam h., 488 f.
 Aunsbjerg (Awenbergh), Sjørlev s.,
 Lysgaard h., 688, 733, 753.
- Baadsgaard (Bordsgaardt), Højslev s.,
 Fjends h., 753 f.
 Baag (Bog) h., 364, 451, 483, 520,
 550, 600 f., 621, 630 f., 648, 802;
 hfg. 614.
 Baastrup (Bostrup), Oster Snede s.,
 Nørvang h., 801, 834.
 Bahus se Bohus len.
 Balcke (mon Balákra s., Ljunits h.,
 eller i Herrestads h.?), 790.
 Balle, Balle s., Hids h., 90.
 —, Bredsten s., Tørrild h., 691.
 —, Odder s., Hads h., 166 f., 167,
 497 f.
 — se Lynballe.
 Ballegaard (Balle s., Hids h.?), 91.
 —, Heldum s., Skodborg h., 69.
 Balse se Bavelse.
 Balslev, B. s., Vends h., 804; sgpr.,
 475 f.
 Baltrup se Boltrup.
 Bandsbøl, Hemmet s., Nørre Horne h.,
 665.
 Barløse, B. s., Baag h., 549, 635, 842.
 Basholm se Bastholm.
 Baskær (Baskiardt), Borum s., Fram-
 lev h., 790.
 Basnæs (Bastnes), Tjæreby s., Vester
 Flakkebjerg h., 285, 372.
 Bastholm (Basholm), Össjö s., Norra
 Asbo h., 389, 841.
 Bavelse (Balse), B. s., Tybjerg h., 588.
 Bay eng, Maabjerg s., Hjerm h., 837.
 Be-, jfr. Bæ-.
 Bederslev (Bedesløff), B. s., Skam h.,
 647.
 Beeg, Begg se Nørbæk.
 Bellem enge se Billum?
 Bellinge, Sønder Kirkeby s., Falsters
 Sønder h., 566.
- Bergen (Norge), provsti, 766; dat. 571.
 Bering se Bjerring.
 Berise se Bjäresjö.
 Beritzholm, Östra Kärrstorps s., Färs
 h., 842.
 Berløff se Bjerlev.
 Berregraff se Vester Bjerregrav.
 Berss se Bærs.
 Beuitzhalm (eller Benuitzhalm?), Vis-
 senbjerg s., Odense h., 519.
 Bewlle se Bøvllund?
 Bierbo (Jylland?), 659.
 Bierise se Bjäresjö.
 Billeberga (Bylleberg, Bølleberg), B.
 s., Rönnebergs h., 213 f.
 Billum? (Bellem), mon B. s., Vester
 Horne h., 662. Jfr. Tarp enge.
 Birk, Gellerup s., Hamrum h., 76, 724.
 Birkebæk (Bierkebeck), Givskud s.,
 Nørvang h., 253 f.
 Birkemose (mon i Horne s., Sallinge
 h.?), 433.
 Birkende (Byrchinge), B. s., Bjerge h.,
 546 f.
 — (Byrckynge, Byrckum), Værsløv s.,
 Skippinge h., 313, 379, 405, 552,
 579, 580.
 Birkum (Birckom), i Lysgaard h.?,
 677.
 — se Børkop.
 Bisbo (nu Brahesborg), Gamtofte s.,
 Baag h., 635, 842.
 Bisholt (Bitzholt), Glud og Skjold s.,
 Bjerre h., 782.
 Biørn Bassi gab, Gadbjerg s., Tørrild
 h., 253.
 Biørnstrop, Biørstrup se Bjødstrup.
 Biørsholm se Bjäresjöholm.
 Bjergager, B. s., Hads h., 799.
 Bjergby (Berby), B. s., Vennebjerg h.,
 267, 730.
 Bjerlev (Berløff), Hvejsel s., Nørvang
 h., 726 f.
 Bjerre h. (Bierg, Byerig), 478, 494,
 644, 775; hfg. 661, 667, 782, 784,
 Dat. 162.

- Bjerreby, B. s., Taasinge, 621.
- Bjerring (Bering), B. s., Middelsom h., 673, 744, 763.
- Bjert (Bierthe), Nørre B. s., Brusk h., 700.
- Bjäre h. (Bierry), 389, 840.
- Bjäresjö (Bierise), B. s., Herrestads h., 790.
- Bjäresjöholm (Biorsholm), Bjäresjö s., Herresteds h., 566.
- Bjødstrup (Biørnstrop, Biorstrup), Gellerup s., Hamrum h., 77, 724.
- Blankholm, Gestelev s., Sallinge h., 471.
- Blegind, B. s., Hjelmlev h., 498.
- Blegvad, Raasted s., Støvring h., 815.
- Blæsbjerg (Blesbierre), Mejrup s., Hjerm h., 836.
- Bobøl, Føvling s., Malt h., 422, 459 f., 664, 741.
- Bodelholm (Bodilholm), Vejlbjby s., Sønderhald h., 659.
- Bodes mølle, Øksendrup s., Gudme h.?, 480.
- Bog se Baag h.
- Bogense, 515 f.
- Bohus len (Bahus), 571.
- Bolgrav, Thise s., Salling Nørre h., 744.
- Boller, Taars s., Børglum h., 342, 672.
- Bollerup, B. s., Ingelstads h., 406.
- Boltinge, Ringe s., Gudme h., 437, 440, 465 f., 470, 639.
- Boltrup (Baltrup), Hyllebjerg s., Aars h., 127.
- Bonderup, Haverslev s., Øster Han h., 64.
- Borbjerg, B. s., Hjerm h., 539.
- Bordsgaardh se Baadsgaard.
- Bordum se Borum.
- Borgdige (Borredige), Thise s., Salling Nørre h., 744.
- Borgsyssel (Norge), 571.
- Boring, Hvirring s., Nim h., 112.
- Borlev (Børloff), Øster Starup s., Brusk h., 829.
- Bornholm (Borringholm), 217 f., 567 f.
- Borum (Bordum), B. s., Framlev h., 790.
- Borup, Astrup s., Hindsted h., 42.
- , B. s., Støvring h., 147.
- , Ferring s., Vandfuld h., 740.
- Bostrup, Lyby s., Salling Nørre h., 138.
- se Baastrup og Bøstrup.
- Botofte, Tranekær s., Langelands Nørre h., 239, 609.
- Braaeng (ved Grenaa), 192.
- Braagaarde (mon Brogaard, Snøstorp s., Tønnersjö h.), 280.
- Braaskov, Stenderup s., Hatting h., 517.
- Braband, B. s., Hasle h., 796.
- Bramsløkke, Musse s. og h., 596.
- Brande, B. s., Nørvang h., 715.
- Brandholm (Holm, Holum), Brande s., Nørvang h., 254, 657, 715, 724.
- Brandstrup, Vindum s., Middelsom h., 712.
- Brassinggaard (Brasgardt), Sporup s., Gern h., 175 f.
- Bratholm, Norra Asbo h., 561.
- Bratskov (Brotskoff), Brovst s., Øster Han h., 41, 142, 341, 342, 346, 495, 530, 556, 563, 564 f., 583 f., 733 f., 753, 758.
- Bre-, jfr. Bræ-.
- Bredal se Nørbredal.
- Bred, Vissenbjerg s., Odense h., 519.
- Bredared (Brederytt), B. s., Tønnersjö h., 280.
- Brede enge, Skjern s.?, Bølling h., 30.
- , Grimstrup s., Skast h., 822.
- Bredekær, Gadbjerg s., Tørrild h., 253 f.
- Bredelund (Bredelon), Lild s., Vester Han h., 24.
- Bredholm, He s., Hing h., 716 f.
- Bredsten (Brysten), B. s., Tørrild h., 690 f., 691, 714.
- Bredstrup, B. s., Elbo h., 757.

- Bregninge (Bregne), B. s., Taasinge, 612.
- Brende mølle, Tybjerg s. og h., 582.
- Brenderup, B. s., Vends h., 215.
- Briida (mon Buda, Ungarn), 570.
- Briksbøl (Bryxbyll), Skast s. og h., 770.
- Brink (Brunckæ), Ballum s., Højer h., 2, 6, 315.
- Brionum se Store Brøndum.
- Brodskoff se Bratskov.
- Brodth, Elbo h., 787.
- Brogaard, Flynder s., Skodborg h., 685.
- Broholm, Gudme s. og h., 632, 633.
- Brotsckoff se Bratskov.
- Brorup, (Dall s.?) Fleskum h., 834.
- Brouby, Browby se Nørre Broby.
- Brovst (Brouist), B. s., Øster Han h., 733 f.
- Brudager (Brueagger), B. s., Gudme h., 619, 627.
- Bruddal, Højslev s., Fjends h., 786.
- Brund (Brunnæ), Skjold s., Bjerre h., 782.
- Brunholm, Skals s., Rinds h., 151 f.
- Brunkesbol, Gauerslund s., Holmans h., 193.
- Brunsgaard, Bøstrup s., Langelands Nørre h., 379 f.
- Bruns toft, Gauerslund s., Holmans h., 788.
- Brusgaard, Ølst s., Galten h., 677, 678, 824.
- Brusk (Brysk) h., 264 f., 448 f., 461, 788, 819.
- Brysten se Bredsten.
- Bryxbyll se Briksbøl.
- Brændgaard (Brendgaardt), Vejrum s.?, Hjerm h., 711, 779.
- , Udby s., Revs h., 80 f.
- Brännemølle, Svedala s., Oxie h., 335.
- Broden se Herrebrøden.
- Brøndbyvester (Bryndby vestre), B. s., Smørum h., st. Nicolai kapel, 297 f.
- Brønderslev se Vester Brønderslev.
- Brøndum se Store Brøndum.
- Brønsette, Bøstrup s., Langelands Nørre h., 631.
- Brøndsted, Gauerslund s., Holmans h., 686, 699, 721.
- Buda (Briida), i Ungarn, 569 f.
- Buderup (Boderup), B. s., Hornum h., 79, 658, 748.
- Budskov (mon Bukkeskov, Tranekær s.), Langeland, 324.
- Bukkær (Bucker), Assing s., Hamrum h., 692.
- Buls aa, Hing h., 754.
- Bulgertoft, Faaborg, 431 f.
- Bundsgaard, Torsted s., Hing h., 1.
- Burigbøg mølle, Fyn, 619.
- Buskoff se Byskov.
- Bustrup, Ramsing s., Rødding h., 139.
- Byerwang, (Hellevad s., Dronninglund h.?), 823.
- Bygholm, Horsens, slot og len, 352 f. — aa, 716.
- Bygvads mølle, Farstrup s., Slet h., 807.
- Byrckum se Birkende.
- Byskov (Buskoff), Ønslev s., Falsters Nørre h., 471.
- Bystrop se Bøstrup.
- Bäckaskog kloster, Kiaby s., Villands h., 410 f. Dat. 410.
- Bækbølling (Beckeboell), Føvling s., Malt h., 459; sgpr. 668 f.
- Bækmark (Beckmarck), Flynder s., Skodborg h., 784.
- Bærs (Berss), Estvad s., Ginding h., 778.
- Bøgballe, Øster Snede s., Nørvang h., 485, 486, 518, 648, 653, 669, 717 f., 834, 839.
- Bøgsted, Astrup s., Vennebjerg h., 672.
- Bøgvad, Egtved s., Jerlev h., 798.
- Bølling, Egtved s., Jerlev h., 665.
- Bølling h., 30; hfg. 760.
- Børglum (Børlum) h., 56, 671, 727. — biskop, 114, 577, 806, 813. — kloster, 114, 781. Dat. 29.

- Børkop (Birckop, Birckum, Byrckop),
Gauerslund s., Holmans h., 481,
747(?), 819.
- Børløff se Borlev.
- Borring, Fabjerg s., Skodborg h., 9.
- Børup se Borup, Hindsted h.
—, mon i Taulov s., Elbo h.?, 479.
- Bøstrup (Bystrop), B. s., Langelands
Nørre h., 379, 537; sgpr. 650.
- Bøvllund? (Bewle), Karup s., Lys-
gaard h., 273.
- C se K.
- Clausholm (Clagsholm, Klaxholm),
Voldum s., Galten h., 677, 692, 733,
753.
- sancti Clemmendez se Klemensker.
- Colne se Köln.
- Dalby, D. s., Nørre Tyrstrup h. (eller
Store D. s., Hatting h.), 705, 806.
—?, vel Ørum s., Galten h., 714.
— se Nørre D., Store D. og Dølby.
- Dalgaard, Lyby s., Salling Nørre h.,
125 f., 138.
- Dall, D. s., Fleskum h., 834.
- Dallerup (Dollerup), Tyrsted s., Hat-
ting h., 518.
- Dalløse se Vallöse.
- Dalgaard, Dommerby s., Fjends h.,
97.
- , Mammen s., Middelsom h., 702,
814.
- , Vive s., Hindsted h., 102.
- Dalum, D. s., Odense h., 602, 605,
651.
- Damgaard (eller Vistisens gaard), Nør-
lem s., Skodborg h., 15.
- Damsgaard, Lovns s., Gislum h., 780.
—, Outrup s., Morsø Sønder h., 831.
- , Øster Starup s., Brusk h., 748.
- Dannevirke, Slesvig, 569.
- Darup se Lille Darum.
- Daugaard, D. s., Hatting h., 518, 705,
725, 808.
- Debel (Debyll, Debøll), Lunde og
Outrup s., Vester Horne h., 751, 818.
Deken se Teck.
- Demmistrop se Dømmestrup.
- Demstrup (Dømostrop), Raaby s., Gjer-
lev h., 683 f.
- Denderup (Demerup), Vester Egede
s., Tybjerg h., 342.
- Diernæs (Degernes), D. s., Sallinge h.,
sgpr. 200 f.
— (Diørnes), Lild s., Vester Han h.,
24.
- Diuelstrop se Dyvelstrup?
- Djurs Nørre h. (Nør h.), 824. Dat. 137.
— Sønder h. (Sønder h.), 98.
- Doldseng, Jerslev s., Børglum h., 781.
- Dollerup, Blenstrup s., Hellum h., 343.
—, Skanderup s., Anst h., 760.
— se Dallerup.
- Dommerby (Dongerby), D. s., Fjends
h., 786.
- Drages bol, Vandborg s., Vandfuld h.,
96 f.
- Dueden se Tveden.
- Dueholm kloster, Mors, 672 f.
- Dybdal, Sall s., Houlbjerg h., 180 f.
- Dybe (Døbe), D. s., Vandfuld h., 5,
7, 666; Døbe Slet 666; Dybestett,
796.
- Dybkær, Glesborg s., Djurs Nørre h.,
824.
- Dybvad, Jylland, 693.
- Dyback, Östra Vemmenhög s., V. h.,
457, 561.
- Dykierssenseng, Jerslev s., Børglum h.,
781.
- Dyngby, Bjergager s., Hads h., 799.
- Dyreby, Henne s., Vester Horne h.,
799, 817.
- Dyrvig (Dyrning), Hoven s., Nørre
Horne h., 806.
- Dysted (Døstid), Toksværd s., Ham-
mer h., 591.
- Dyvelstrup (Diuelstrop), vel Havers-
lev s., Aars h., 116 f.
- Døbe se Dybe.

- Dølby (Dalby), D. s., Hindborg h., 3.
 Dømmestrup (Demmistrop), Nørre Lyndelse s., Aasum h., 606.
 Dønstrop se Demstrup.
 Døstrup, D. s., Hindsted h., 777, 778.
- Ebbekøb, Fyn, 603 f.
 Ebberup, Kærum s., Baag h., 451.
 Ebstrup (Elstrup), Sejling s., Hids h., 731.
 Edøen (Æderøsn), Romsdal?, Norge, 571.
 Egaas (Iege Aas), Bindslev s., Horns h., 47.
 Egebjerg, Hansted s., Vor h., 716.
 —, Sønder Kirkeby s., Falsters Sønder h., 268 f., 472 f., 593.
 Egeløkke, Bøstrup s., Langelands Nørre h., 226, 534, 537, 626, 632.
 Egense, Grindløse s., Skam h., 488 f.
 Egeskov, Tjæreby s., Vester Flakkebjerg h., 285.
 Eggelstad (Egelstedt), Tolånga s., Färs h., 556 f.
 Egtved (Eytyff), E. s., Jerlev h., 728, 829; sgpr., 717.
 Egum (Eygum), Ullerup s., Elbo h., 748.
 Ejby (Eygby), Odense Vor Frue lands., 625.
 Ejerslev (Eyrsløff), E. s., Morsø Nørre h., 50 f.
 Ejersted (Eiirstedt), Saltum s., Hvetbo h., 267.
 Ejlbjby Lunde, E. s., Skovby h., 446.
 Ejsingær, Vilbjerg s., Hamrum h., 74 f.
 Ejstrup, E. s., Vrads h., 731.
 — (Eydstrup), Harte s., Brusk h., 805.
 — (Estrup), He s., Hing h., 697.
 — (Estrup), Skals s., Rinds h., 152 f.
 Elbo (Eldebo, Elnebo) h., 428, 524, 705, 757, 787; hfg. 712.
 Elbygaard, Sønder Nisum s., Ulborg h., 755.
 Ellegaard, Ringe s., Gudme h., 437, 440, 470.
- Ellegaard, Svanninge s., Sallinge h., 470.
 Ellekær, Sønder Felding s., Hamrum h., 829.
 Ellerup (Elderup), Gudbjerg s., Gudme h., 617.
 Ellidshøj, E. s., Hornum h., 673.
 Ellinge, E. s., Vindinge h., 641.
 Ellinggaard (Tellinggaardt), Elling s., Horns h., 779.
 Elmø?, mon Elmue, Roholte s.?, Fakse h., 591.
 Elnebo se Elbo.
 Elsborg, E. s., Lysgaard h., 139 f.
 —, Gjesing s., Sønderhald h., 677.
 Elstrup se Ebstrup.
 Elved (Elffuitt), Veflinge s., Skovby h., 430, 588, 759 f.
 Em, Blistrup s., Morsø Sønder h., 703.
 — (Øm), E. s., Børglum h., 251.
 Endelave (Endelage), E. s., Nim h., 796.
 Engbjerg, Maabjerg s., Hjerm h., 836.
 Engedal, Daugbjerg s., Fjends h., 786.
 Engelholm, byfg., 272.
 Engelsholm (Ingilstholm), Nørup s., Tørrild h., 253, 524.
 Engestofte (Ingestoftæ), E. s., Musse h., 463 f.
 Enggaard, Føvling s., Malt h., 758.
 — (nu Gyldensten), Nørre Sandager s., Skovby h., 649.
 Engum (Ingom), E. s., Hatting h., 518, 716.
 Ensø (Insoø), Ejstrup s., Vrads h., 730.
 Erbeck se Ørbæk.
 Ernterp (i Arden s., Hindsted h.?), 116.
 Erre se Ærø.
 Erritsø (Erresøø), E. s., Elbo h., 819.
 Ersthøjrup se Højrup.
 Eskelund, Holtug s., Stevns h., 288 f., 576.
 Eskeskoff se Æskeskov.
 Eskilstrup, Skovby s. og h., 653, 796.

- Espe, E. s., Sallinge h., 440, 446, 465 f., 630.
- Essenbæk, E. s., Sønderhald h., abbed, 677.
- Essen Eyell Holtz døndt?, Føvling s., Malt h., 758.
- Estrup, Fausing s., Sønderhald h., 384.
— se Ejstrup.
- Estvad, E. s., Ginding h., 189 f., 339, 667, 778.
- Ewends, Malt h., 835.
- Evvi se Øve.
- Ey- se Eg- og Ej-.
- Eydstrup se Ejstrup.
- Faaborg, 431 f., 543. — bgm., 431.
— kloster, 431 f. — Nørreport, 431 f. Dat. 252.
- Fårarp (Forop), Stora Köpinge s., Herrestads h., 409.
- Faarup (Fordrup), Jelling s., Tørrild h., 735.
— (Farup), Krogsbæk s., Sønderhald h., 719.
- Fabjerg, F. s., Skodborg h., 9, 15.
— Erst, smsts., 15.
- Faddersbøl, Hundborg s. og h., 811, 813.
- Faffninge, vel Ravning.
- Faldsens, Vind s., Ulborg h., 169.
- Falkerslev, F. s., Falsters Sønder h., 471.
- Falckestorp se Folkestorp.
- Falslev (Flasløff), F. s., Onsild h., 684.
- Falster (Falstriæ), 268, 405, 470 f., 472 f., 552, 593; landsting, 269 f., 473.
- Falsterbo, slot, 240. Dat. 391.
- Farre (Fardi), Sporup s., Gern h., 91, 107 f., 175 f.
- Farstrup, F. s., Slet h., 807.
- Farup se Faarup.
- Fastergaard, Faster s., Bølling h., 724, 765.
- Febeck se Fæbæk.
- Feedherholtt se Fjederholt.
- Feldberg (Feldborg), Timring s., Ulborg h., 78 f.
- Feldinggaard, Sønder Felding s., Hamrum h., 829.
- Feldingmose (Fellingmose), Sønder Felding s., Hamrum h., 829.
- Felling se Sønder Felding.
- Fers h. se Färs h.
- Ferslev, F. s., Fleskum h., 834.
- Ferup (Feyrop, Fierup), Lejrskov s., Anst h., 74, 450, 759, 764.
- Fidde (Fyding), Henne s., Vester Horne h., 818.
- Fieleborg se Sælborg.
- Fiendle se Fjand.
- Fierding, vel i Henne s., Vester Horne h., 798.
- Fierop, vel Ferup.
- Filstrup, Haarby s., Baag h., 483, 631.
- Finnelstrup, Dall s., Fleskum h., 834.
- Findinge (Fyndinge), Espe s., Sallinge h., 611.
- Finnersløff (Maabjerg s.?), Hjerm h., 836.
- Fiskbæk, F. s., Nørlyng h., 149.
— aa se Ørregaards aa.
- Fitting, Vorbasse s., Slavs h., 756.
- Fjand (Fiendle-, Fielne-), -by, -grønne, -hus, -mark, Sønder Nissum s., Ulborg h., 530 f., 775 f.
- Fjederholt (Veedherholtt), Rind s., Hamrum h., 723.
- Fjellebro, Herringe s., Sallinge h., 611, 842.
- Fjellerup, F. s., Djurs Nørre h., 824.
- Fjelsted, F. s., Vends h., 607 f., 649.
- Fjelsevang, Vorgod s., Bølling h., 723.
- Fjends h., 72, 82, 134, 738, 754.
- Fjälkinge (Fielkinne), F. s., Villands h., 411.
- Fladbro (Fludtbroo), mellem Grensten s., Middelsom h., og Taanum s., Sønderlyng h., 767.
- Flakkebjerg, F. s. og h., 381.
— h., 285, 286, 372, 579.

- Flarup (Florup), Tjele s., Sønderlyng h., 802.
- Flaslev se Falslev.
- Flegmade (Fleymayæ), Vejle, 452.
- Flemløse, F. s., Baag h., 443, 614, 621, 802.
- Fleskum h., 706, 707, 834.
- Fliggende se Flyinge.
- Florup, vel Flarup.
- Fludtbroo, vel Fladbro.
- Fly (Fløyge, Fløø), F. s., Fjends h., 82, 179 f., 712 f., 736, 778.
- Flyinge (Fligginde) slot, Södra Sandby s., Torna h., 241.
- Flynder (Flønder), F. s., Skodborg h., 685.
- Flø se Fly.
- Fodbygaard, Fodby s., Øster Flakkebjerg h., 305.
- Fodslette (Foedzslett), F. s., Lange-lands Sønder h., 511.
- Fogellum se Foulum.
- Foldby (Fulby), F. s., Sabro h., 181 f., 237.
- Folbæk, Flynder s., Skodborg h., 685.
- Folkestorp, Hedeskoga s., Herrestads h., 575.
- (Falkestorp), Maglehem s., Albo h., (nu Gers h.), 566.
- Follerup, Herslev s., Brusk h., 428, 792.
- Folris, Græstrup s., Tyrsting h., 830.
- Folssløff se Fuglslev.
- Fordum se Forum.
- Forop se Fårarp.
- Forsom, Egvad s., Nørre Horne h., 810.
- Forum (Fordwm), Forumlund, Brøndum s., Skast h., 823.
- Foulum (Fogellum), Tjele s., Sønderlyng h., 714.
- Fowtegraff, Smidstrup s., Holmans h., 818.
- Framlev (Fremmeløff) h., 790. Dat. 182.
- Framlosæ, mon Frammerslev, Od-dense s., Hindborg h., 805.
- Fredsted (Frestet), Øster Starup s., Brusk h., 664, 684, 750.
- Fremmeløff se Framlev h.
- Friseng, Orre s., Skast h., 822.
- Friis Krog, Føvling s., Malt h., 758.
- Frstrup, Soderup s., Merløse h., 577.
- Fruergaard, Sønder Felding s., Hamrum h., 829.
- Fuglslev (Folssløff), F. s., Djurs Sønder h., 98.
- Fullekær, Vind s., Ulborg h., 109 f.
- Fy- se Fi-.
- Fyding se Fidde.
- Fyn (Fien, Fioniaë, Fiwnn), 339, 415, 464 f., 470 f., 478 f., 501, 598, 630, 649, 683, 795; stift og biskop 63, 201, 202 f., (205), 483, 602, 611, 612, 630, 646; Fynbo landsting og -dommer, 203, 420 f., 427, 429, 440, 442, 515 f., 519, 600, 602 bis, 605, 606, 607, 610, 612, 619 bis, 620, 621, 623, 626, 627 bis, 628, 629, 632, 633, 638, 639.
- Fyndinge se Findinge.
- Fæbæk (Febeck), Bøstrup s., Lange-lands Nørre h., 537, 631.
- Färs (Fers) h., 400, 556 f.
- Førslev, Øde-, F. s., Ringsted h., 587.
- , F. s., Øster Flakkebjerg h., 592, 607.
- Førstballe, Nørup s., Tørrild h., 756.
- Føvling (Føsling), F. s., Malt h., 459, 669.
- , F. s., Tyrsting h., 77.
- Gaarslev (Gorsløff), G. s., Holmans h., 675, 721, 789.
- Gadbjerg, G. s., Tørrild h., 253 f., 742.
- Gade, Vejlbj s., Elbo h., 757.
- Gadegaard, Sønder Nissum s., Ulborg h., 755.
- Gadsbjerg, Tved s., Hillerslev h., 27.
- Gadstrup (Garstrup), Nørre Aaby s., Vends h., 804.
- Galletoft, Øster Starup s., Brusk h., 835.

- Galten (Galting) h., 183, 185, 714, 829.
Dat. 151.
- Galtho (Galthoedt), Tistrup s., Øster Horne h., 120.
- Galttbierig se Gelbjerg.
- Gamle Møllesø, Tjæreby s., Vester Flakkebjerg h., 285.
- Gammalstorp, G. s., Listers h., 418.
- Gammelby mark, Resen s., Fjends h., 71.
- Gammel Bøyæn, Skibet s., Tørrild h., 710.
- Gammel Kirkested, Maabjerg s., Hjerm h., 836.
- Gammel Offwen, Skodborg h., 665.
- Gammel Raasted, R. s., Ulborg h., 758.
- Gammel Sogn, Hing h., 741 f.
- Gammeltoft, Henne s., Vester Horne h., 798 f., 817.
- Gammelvadsmølle, Astrup s., Hindsted h., 343.
- Ganelshynff (i Ty?), 19.
- Garstrup se Gadstrup.
- Gauerslund, G. s., Holmans h., 193, 481, 675, 788 f.; sgpr. 675.
- Gavnø (Gaffnø), Vejle s., Hammer h., 586, 588, 607.
- Gedegaard, Sandby s., Tybjerg h., 588.
- Gedesby (Geeby), G. s., Falsters Sønder h., 296.
- Gedser (Gitzøør), Gedesby s., Falsters Sønder h., 471.
- Gedsted (Gistet), G. s., Rinds h., 786.
- Gedved (Giedwe), Tolstrup s., Vor h., 194.
- Gelballe (Gielballe), Skanderup s., Anst h., 829.
- Gelbjerg (Galttbierig), Balslev s., Vends h., 474.
- Gelderup, mon Gelstrup, Sønder Nisum s., Ulborg h.?, 7.
- Gellerup (Guldrup), Varde lands., 330.
- Gelskov, Hillerslev s., Sallinge h., 629.
- Gelsted (Gielstedt), G. s., Vends h., 613.
- (Gielstett), Hellevmagle s., Tybjerg h., 366 f.
- Taarup (Gelstedtorp), G. s., Vends h., 613.
- Genderop, Sindbjerg s., Nørvang h., 714 f. Jfr. Gjennerup.
- Gerding (Gierden), G. s., Hellum h., 343.
- Gerholm (Gierholm), Bælum s., Hellum h., 831.
- Gerlev se Gjerlev.
- Gern (Geering) h.; dat. 175 f.
- Gerndrup (Gerdrup), Brørup s., Malt h., 758.
- Gerringe (Gieringe), Tirsted s., Fuglse h., 591.
- Gertrudt Boell, Bredaryd s., Tönnersjö h., 280.
- Gessing, Brøndum s., Skast h., 768.
- Gestelev, G. s., Sallinge h., 471, 611.
- Gesten, G. s., Anst h., 743.
- Gie-, Gje- se ogsaa Ge-.
- Giern se Gjörding.
- Gildbjerg, Øster Nykirke s., Nørvang h., 764.
- Gilling se Gylling.
- Gimlinge, G. s., Vester Flakkebjerg h., 572.
- Ginding (Giendiing) h., 172, 736, 778.
- Gislum (Gyslom) h., 767, 780; hfg., 694.
- Gisselfeld (Gyselfeldt), Øster Braaby s., Ringsted h., 300, 325 f., 358, 581, 587.
- Gitzøør se Gedser.
- Gjennerup (Genderop), Aalum s., Sønderlyng h., 61, 152, 156, 655, 718, 767.
- Gjerlev (Gierløff), G. s. og h., 683 f. — h., 695; hfg., 683.
- Gjerrild (Girildt), G. s., Djurs Nørre h., 677.
- Gjörding (Giern) h., 821.
- Gladsax, G. s., Järrestads h., 408.
Dat. 397, 401—02, 405—06.
- Glesborg (Gledberg), G. s., Djurs Nørre h., 136 f., 824.

- Glistrup (Glydstrup), Sønder Nissum s., Ulborg h., 755.
- Glorup, Svindinge s., Gudme h., 480.
- Glud, G. s., Bjerre h., 785.
- Gorsløff se Gaarslev.
- Gotterup se Gøttrup.
- Gottorp (Gotterop), Slesvig, 569; dat. 662.
- Graarup (Grarup), Ulstrup s., Aars h., 831.
- Gramrode, Raarup s., Bjerre h., 782.
- Gran se Strigonen.
- Gravbjerg (Graffierrig), Vind s., Ulborg h., 169.
- Greffuingæ se Grænge.
- Grejs (Greesæ), G. s., Nørvang h., 106, 834, 837.
- Grenaa (Geindnow, Grynoff), 192, 678. — Braaeng, Vester eng, Øster eng, 192.
- Grene (Grennæ), G. s., Slavs h., 773.
- Gretrop se Grætrup.
- Grinderslev (Grendersløff), G. s., Sallings Nørre h., 738; kloster, 168?
- Grund, Stouby s., Bjerre h., 162.
- Grundet (Growit), Hornstrup s., Nørvang h., birketing, 290, 837.
- Grynnowff se Grenaa.
- Grænge (Greffuingæ), Toreby s., Musse h., 465.
- Græshave (Grøshaffue), G. s., Lollands Sønder h., 597.
- Grætrup (Gretrop), Junget s., Sallings Nørre h., 744.
- Grønholt, Glesborg s., Djurs Nørre h., 824.
- (Grønnoth), Toksværd s., Hammer h., 591.
- Grøshaffue se Græshave.
- Gualöv (Gudeløff), G. s., Villands h., 410 f.
- Gudena (Guthen), 767.
- Gudme (Gundum), G. s. og h., 602, 632. — h., 427, 455, 478 f., 620, 632.
- Gudum (Gundum), G. s., Skodborg h., 8, 806; kloster, 4, 16.
- Guldager, Simested s., Rinds h., 738.
- Guldrup se Gellerup.
- Gummerup, Køng s., Baag h., 802.
- Gunderup, Rind s., Hamrum h., 722.
- Gundestrup (Gummerstrup), Tranbjerg s., Ning h., 197.
- Gundetved (nu Selchausdal), Buerup s., Løve h., 579, 580.
- Gundralöv (Gundersløff; nu Ruuthsbo), Bjäresjö s., Herrestads h., 790.
- Gundum se Gudme og Gudum.
- Guthen, vel Gudena.
- Gykær, Øster Starup s., Brusk h., 664.
- Gyllerup, mon Hörup s., Ingelstads h.?, 566.
- Gyilling (Gilling), G. s., Hads h., 501.
- Gynding se Göinge.
- Gyndinge se Ginding.
- Gyrop, i Hvetbo h. eller paa Mors?, 93.
- Gyrstinge (Gyrstyngh), G. s., Alsted h., 311.
- Gyselfeldt se Gisselfeld.
- Gyslom se Gislum.
- Göinge (Goding, Gynding) h., 213 f. 567.
- Gørry eng, Tjele s., Nørlyng h., 714.
- Gøttrup (Gotterup), G. s., Vester Han h., 29.
- Haar** (mon Hare), Haldum s., Sabro h., 237 f.
- Haarby (Horbyy), H. s., Baag h., 482 f., 520, 631.
- Haastrup (Horstrup), Smidstrup s., Holmans h., 461 f.
- Haasum Torp (Hossumtrop), H. s., Rødding h., 125.
- Haderslev, 604; slot (Harsløffhuss), 679.
- Haderup, mon Vindblæs s., Gjerlev h.?, 343.
- Hads (Hattz) h., 497 f., 501, 798, 799, Dat. 166.
- se Hasle h.

- Haffengaard, mon Hennegaard?
 Haffrede se Havraryd.
 Haffrelycke, i Sydøst-Sjælland?, 591.
 Haffue se Have.
 Haffuegaard se Havgaard.
 Haffueriis se Havris.
 Haffuerløff se Haverslev.
 Hagsted (nu Hagsholm), Houlbjerg s. og h., 180.
 Hakkell, Grinderslev s., Salling Nørre h., 729.
 Halbygaard se Holbækggaard.
 Hald, Dollerup s., Nørlyng h., 147, 276.
 — h. se Nør- og Sønderhald h.
 Haldagerlille (Halle lylle), H. s., Øster Flakkebjerg h., 381.
 Halland (Hallindt), 279 f., 556. — landsting jfr. Varberg.
 Hallendrup, Ruds s., Galten h., 150, 151, 184.
 Halmgaard se Holmgaard.
 Halmstad, 559 f. (bgm., raad, kirke og Puggaard).
 Hals (Halsbo), H. s., Kær h., birk, 809.
 Halsted (Halste), H. s., Lollands Nørre h., kloster, 537.
 Halsø se Holse.
 Hamburg (Hamborge), 123, 251.
 Hammenhög, H. s., Ingelstads h., 406.
 Hammer, Nosaby s., Villands h., 419. — h., 381.
 Hammergaard, Hammer s., Vrads h., 506.
 Hammershus, Allinge-Sandvig lands., Bornholms Nørre h., 218.
 Hamrum (Huornwm) h., 655, 691, 697, 701, 722, 829.
 Han h., 667, 676, 725, 765.
 Hammerup (Handrup), Fredericia lands., 746, 748.
 Hannistadt se Hunnestad.
 Hannæs, Vester Han h., sgpr., 29, 45, 672.
 Hansted, H. s., Vor h., aa og bro, 716.
 Haraldskær (Herriitzkier), Skibet s., Tørrild h., 508, 709, 721, 735.
 Hardanger, Norge, 571.
 Hardsyssel, 248; provst, 12 (jfr. Ribe domprovst). — ting, 530, 665.
 Hare, mon Haar?
 Hareshott, vel i Assing s.?, Hamrum h., 692.
 Hargaard, Galten h., 185.
 Harildsiig, Grimstrup s., Skast h., 822.
 Harndrup, H. s., Vends h., 515.
 Harptoft, Ullerup s., Elbo h., 746.
 Harreslev, H. s., Vennebjerg h., 716.
 Harridslev, H. s., Støvring h., 129.
 Harritslev, Skovby s. og h., birk, 199 f.
 Harsløff se Haverslev.
 Harsløffhuss se Haderslev slot.
 Harsmarck se Hasmark.
 Harte, H. s., Brusik h., 805.
 Hasager, Hunseby s., Musse h., 468.
 Hasle, Stehag s., Onsjö h., 391.
 — (Has, Hasløff) h., 183.
 Haslev (Hasle), H. s., Ringsted h., 582.
 Haslunde (Haselundt), H. s., Luggude h., 220 f.
 Hasmark (Harsmarck), Norup s., Lunde h., 600.
 Hasseris (Hatzeriis), H. lands., Hornum h., 83 f., 705.
 Hastrup, Thyregod s., Nørvang h., 730.
 Hatting h., 123, 705, 714, 725.
 Hattz se Hads h.
 Hatzeriis se Hasseris.
 Haugaardt se Havgaard.
 Have (Haffue), Tistrup s., Øster Horne h., 120.
 Havffuengardt, mon Hennegaard?
 Haverslev (Harsløff), H. s., Aars h., 116, 786.
 Havgaard (Haffuegaardt), Aasted s., Harre h., 656.
 — (Haugaardt), Vester Bjerregrav s., Rinds h., 831 f.
 —, jfr. Hennegaard.
 Havndrup (Haffndrop), Hellerup s., Vindinge h., 619.

- Havnsgaard (Haffns), mon Godsted s., Musse h., 468.
- Havraryd (Haffrede), Harplinge s., Halmstads h., 280.
- Havris (Haffueriis), Løvel s., Nørlyng h., 152 f.
- He (Hee), H. s., Hing h., 249, 697, 760.
- Hecker sig, Føvling s., Malt h., 669.
- Hedegaard, Sydøstjylland, 503.
- , Hellum h., 804.
- Heden, H. s., Sallinge h., 621.
- Hedhe clitt? (Thy), 811, 814.
- Hegnet, Tøndering s., Harre h., 697, 756, 831.
- Heldum (Hellwm), H. s., Skodborg h., 18.
- Hell se Helstrup?
- Hellerup (mon Helstrup?), H. s., Vindinge h., 795.
- Hellevmagle (Helluff), H. s., Tybjerg h., 366, 582.
- Hellum (Hielm), H. s. og h., 42. Dat. 148.
- (Holme?), H. h., 42, 309 f., 803?
- se Heldum.
- Hellumlund (Hielmslundt, Holmlundt), Hellum s., Dronninglund h., 706.
- Hellsell se Hessel.
- Helsingborg, 557.
- Helsinge, Kirke-Helsinge s., Love h., sgpr., 351.
- Helsingør, 573; raad, 560; dat. 765, 302.
- Helsned, Humble s., Langelands Sønder h., 610, 627.
- Helsted, Borup s., Støvring h., 37.
- Helstrup (mon Hell), Skjød s., Houlbjerg h., 786.
- , mon Hellerup?
- Heluede, Tranås s., Ingelstads h., 402.
- Hembeck se Hjembæk.
- Hemdrup, Skarp-Salling s., Slet h., 35 f.
- Hemmerslev, Sørslev s., Skovby h., 612.
- Hemmestrup se Himmestrup.
- Heng se Hing.
- Henge se Hinge.
- Henne (Hene), H. s., Vester Horne h., 799, 839.
- Hennebjerg (Henneborg), Henne s., Vester Horne h., 818.
- Hennegaard (mon Haffen-, Havffuen- og Houegaardtt), Nørager s., Sønhald h., 797.
- Henning se Hønning.
- Henninge, Skrøbelev s., Langelands Nørre h., 620, 721.
- Hermetsle se Hjermeslevgaard.
- Herpinggaard, Trans s., Vandfuld h., 91 f.
- Herrebøden (Brødhen), Rakke s., Ide og Marker (Norge), 571.
- Herrestad (Herritzstedt), Stora H. s. og h., 566; sgpr. 574.
- h., 409, 561.
- Herrested, H. s., Vindinge h., birkefg., 639.
- Herrestrup (Heritstrop), Grevinge s., Ods h., eller Skellebjerg s., Løve h., 589.
- Herrevadkloster (Herritzwadtt), Riseberga s., Nörra Asbo h., 223.
- Herritzkier se Haraldskær.
- Herritzwadtt se Herrevadkloster.
- Hersede (Skaane), 566.
- Herslev, H. s., Brusk h., 819.
- Hersum (Hersem), H. s., Rinds h., 827.
- Herup se Hærup.
- Hessel (Hellsell), Funder s., Hids h., 731.
- (Hissell), Lovns s., Geslum h., 173, 769, 780.
- Hesselager, H. s., Gudme h., 617, 709.
- Hesselballe, Øster Starup s., Brusk h., 668.
- Hesselbjerg, Estvad s., Ginding h., 172 f., 778.
- (Helselberg), Sejerslev s., Morsø Nørre h., 50.
- Hesselholm, mon Fuglsbølle s.?, Langelands Sønder h., 721.

- Hesseng se Hiseng.
- Hestehave, Daugaard s., Hatting h., 705, 806, 808.
- Hestkær, Ræer s., Hillerslev h., 476 f.
- Hestvad, Sønderholm s.?, Hornum h., 83 f.
- Hettestrud, Heldum s., Skodborg h., 18, 69.
- Hevringholm (Hierning holm), Vivild s., Sønderhald h., 478.
- Heyden (frisisk Slesvig), 569.
- Hids h. (Hytz), 731, 821.
- Hiellerup se Hjallerup.
- Hielm, holm i Skive aa, 190.
- Hielmherre se Hellum h.
- Hielmisløff se Hjermslevgaard.
- Hielmwadt, mon Hellum s., Dronninglund h., 706.
- Hielmslundt se Hellumlund?
- Hiermersløff se Vester Hjermslev.
- Hierning holm se Hevringholm.
- Hierumgaardt, mon Hjerm s. og h.?, 97. Jfr. Hjerm.
- Hiffløff, vel Højslev?
- Hillerslev h., 476, 667, 728.
- Hillerup, Farup s., Ribe h., 663.
- Hilleshult (Hyllesult), Tönnersjö s. og h., 280.
- Himmersyssel, 56, 310, 786, 807.
- Himmestrup (Hemmestrup), Lee s., Middelsom h., 744.
- Hindsted (Hinst) h., 42, 102; hfg., 689. Dat. 225.
- Hing (Heng, Hindz) h., 108, 248 f., 673, 716, 734, 755, 817; hfg., 248.
- Hinge (Henge), Galten s. og h., 677.
- Hiordom se Hørdum.
- Hiseng (Hesseng), Ølst s., Galten h., 677.
- Hissell se Hessel.
- Hiuelskoff se Vester Hjulskov.
- Hiorde engh, Gunderup s., Fleskum h., 706 f.
- Hjallerup (Hiellerop); Dronninglund s. og h., 608.
- Hjelmsø, Tybjerg s. og h., 586.
- Hjelmsøllille, smsts., 582.
- Hjembæk, H. s., Tuse h., 591.
- Hjerk, H. s., Harre h., 125.
- Hjerm (Hierum, Huerum), 668, 685, 836, 838; hfg., 710.
- se Hierum.
- Hjermslevgaard (Hermetzle, Hermitzløff), Tolstrup s., Børglum h., 781, 795, 805. Jfr. Vester Hjermslev.
- Hjerndrup, H. s., Sønder Tyrstrup h., 813.
- Hjortbusk (Per Hørdebuskes engh), Aasted s., Harre h., 656.
- Hjortbjerg, Højen s., Jerlev h., 791.
- Hjulbæk (Hiulbeck, Huilbeck), Højen s., Jerlev h., 680.
- Hjulbøl (Lille og Store Hiølbøl), Øster Nykirke s., Nørvang h., 764.
- Hjulsager (Huelsagger), Henne s., Vester Horne h., 799.
- Hjørring, bgm. og byfg., 348 f. Dat. 118.
- Hobos Tofit, Hove s., Vandfuld h.?, 665.
- Hobro (Hoffbro), 224 f.
- Hockballe, vel Højballe?
- Hoff se Hov.
- Hoff- se Hov-.
- Hoffueris se Højris.
- Hoffuestrop se Hovstrup.
- Hoffuilbierrig se Houlbjerg.
- Hogsloff se Højslev.
- Hogsør se Hovsør.
- Holberg se Houlbjerg.
- Holbæk, bgm., 593.
- , H. s., Rougsø h., 751 f.; Holbækgaard (Halby), 161.
- , Orre s., Skast h., 822.
- , Ørre s.?, Hamrum h., 697.
- Hole (Holl, Huoell), Lovns s., Gislum h., 767, 780.
- Hollandsbjerg (Hollitzbjerg), Ørsted s.; Rougsø h., 751 f.
- Holleskov, Føvling s., Malt h., 489.
- Hollindt se Høl.
- Hollinggaardtt se Holmgaard.

- Hollitzbjerg se Hollandsbjerg.
 Hollufgaard (Holloffgaardt), Fraugde s., Aasum h., 611.
 Holm (Holum), Ulborg s. og h., 21.
 — se Brandholm.
 — se Holmsland.
 Holmans (Holme, Holmyndz) h. 264 f., 721, 746 f., 750, 788, 792, 833. Dat. 193.
 Holme kloster (nu Brahetrolleborg), B. s., Sallinge h., abbed, 621.
 Holmegaard (Holme), Magleby s., Langelands Sønder h., 627.
 Holmeherritt, vel Hellum h.
 Holmgaard (Halmgaard, Hollinn-gaardt), Møborg s., Skodborg h., 6, 14, 703.
 Holmgaarde (Holmgaardt), vel Hylleb-jerg s., Aars h., 690.
 Holmlund, mon Hellumlund?
 Holmsland (Holm), Hing h., 73.
 Høse (Halsø), Brenderup s., Vends h., 513.
 Holstebro (Hostebraa), 110, 688; dat. 7.
 Holsted (Holstett), H. s., Malt h., 758, 825.
 Holsten, 569.
 Holte se Hølte.
 Holtug, H. s., Stevns h., 228 f., 576; sgpr., 228.
 Holtum, Grejs s., Nørvang h., 106, 290 f.
 Holum se Brandholm og Holm.
 Honum (Hornwm), Hvirring s., Nim h., 66 f.
 Hoom se Hovum.
 Horby se Haarby og Hørby.
 Hordt eng, Ullerup s., Elbo h., 746.
 Horne, H. s., Sallinge h., 432, 433.
 — (Horn), H. s., Vennebjerg h., 48.
 Horns h., 49, 267, 730, 730; hfg., 49.
 Hornsholm, Hvetbo?, 93.
 Hornstrup, vel i Horne s., Vennebjerg h.?, 49.
 — (Horstrup), H. s., Nørvang h., 452.
 Hornum (Huornwm), Vester H. s., Aars h., eller Øster H. s., H. h., 125, 679.
 —, Øster H. s., H. h., sgpr. 148.
 — (Huornwm) h., 83, 121, 170, 309 f., 658, 705; hfg., 748, 769.
 Horreby (Horbyy), H. s., Falsters Sønder h., 471.
 Horsens (Horsnes), 43, 194, 305 f., 307, 580, 716, 720, 745, 773, 808, 828, 832 f. — bgm., 306, 793. — byfg., 793, 825. — Hellig Kors kapel, 716. — konvent, 775. — Nørregade, 306, 775, 793. Dat. 132, 133.
 Horsens (Horsnes), Blenstrup s., Hellum h., 803.
 Horstrup se Haastrup og Hornstrup.
 Hostebraa se Holstebro.
 Houegaardt se Hennegaard?
 Houlbjerg (Hoffuilbierrig, Holberg) h., 178, 653.
 Hov (Hoff), H. s., Bjäre h., 841.
 Hovedhøj (Hoffuethøffuen), Skødstrup s., Øster Lisbjerg h., 699.
 Hover (Hoffuer), H. s., Tørrild h., sgpr., 88.
 Hovstrup (Hoffuestrop), Henne s., Vester Horne h., 818.
 Hovsør (Hoffsør, Hogsør), Østerild s., Hillerslev h., 20, 154.
 Hovtved (Hoffuetued), Ove s., Hindsted h., 157.
 Hovum (Hoom), Hemmet s., Nørre Horne h., 665.
 Huedt, Vester Hjermslev s., Hvetbo h., 176.
 Huelsagger se Hjulsgager.
 Huering se Hvirring.
 Huerum se Hjern h.
 Hugdrup (Hudrup), Skæve s., Dronninglund h., 114.
 Huiditt se Hvedde.
 Huidtz h. se Hids h.
 Huilbecksfang, vel Hjulbæk.
 Huixell se Hvejsel.
 Hulby (Hyllbyy), Taarnborg s., Slagelse h., 583 f.

- Hundborg (Hundtburg), H. s. og h., 811 f., 812; kapellan, 812.
 — (Hwndbour?) h., 805.
- Hunderup, Skallerup s., Vennebjerg h., 176.
- Hundslund, H. s., Hads h., 798.
 — (nu Dronninglund s. og h.), kloster, 698.
- Hundstrup, H. s., Sallinge h., 420.
 —, Krogsbølle s., Skam h., sgpr., 646.
- Hunseby, H. s., Musse h., 465, 468.
- Hunnestad (vel Hannistadt), Skårby s., Ljunits h., 561.
- Huoell se Hole.
- Huornwm se Hamrum og Hornum.
- Husagre, Maabjerg s., Hjerm h., 836.
- Husby, Ullerup s., Elbo h., 746, 746.
- Hvam (Hwaam), H. s., Rinds h., 732.
- Hvanstrup, Farsø s., Gislum h., 821.
- Hvedde (Huiditt), Assing s., Hamrum h., 692.
- Hvedholm, Horne s., Sallinge h., 630.
- Hvejsel (Huixell), H. s., Nørvang h., 99 f., 696.
- Hvetbo (Hwedbaa, Slesbo) h., 267; hfg., 93.
- Hvidding, Vorning s., Sønderlyng h., 62.
- Hvidkilde (Hwiidkield), Egense s., Sunds h., 320 f., 474, 636.
- Hvidsdam, Højen s., Jerlev h., 680.
- Hvilsbjerg, Gauerslund s., Holmans h., 788.
- Hvilsted, H. s., Hads h., 497.
- Hvirring (Huering), H. s., Nim h., 66 f.
- Hvolbøl, Jerlev s. og h., 793.
- Hyby (Høiby), Fredericia lands., 746.
- Hyffbygaard se Højbygaard.
- Hylby, Hyllby se Hulby.
- Hyllebjerger, H. s., Aars h., 127.
- Hyllerslev, Janderup s., Vester Horne h., 818.
- Hyllesultz se Hilleshult.
- Hynderop se Hønnerup.
- Hyttz se Hids h.
- Hærup (Herup), Klejtrup s., Rinds h., 105.
- Høbjerg, (i Jylland?), 659.
- Høbygaardt se Højbygaard.
- Høffueris se Højris.
- Høffuitzløff se Højslev.
- Høgehult, Tønnersjö h.?, 280.
- Høgenhave, Raabjerg s., Horns h., 65.
- Høgestad, H. s., Herrestads h., 407.
- Høgild, Resen s., Fjends h., 754.
- , Rind s., Hamrum h., 723.
- Høgriis se Højris.
- Høgrup se Højrup.
- Højby se Hyby.
- Højballe (Hockballe), Hansted s., Vor h.?, 763.
- Højbygaard (Hyffby-, Høbygaardt), Taagerup s., Fuglse h., 101, 596.
- Højen (Høyne), H. s., Jerlev h., 680, 789 f.
- Højris (Høffueriis), Ikast s., Hamrum h., 655.
 — (Hoffueris, Høgriis), Lørslev s., Morsø Sønder h., 703 f.
- Højrup, Hillerslev s., Sallinge h., 842.
 —, Køng s., Baag h., 482 f.
 — (Ersthøjrup), Lejrskov s., Anst h., 450, 720, 743.
- Højsgaard, Haarby s., Baag h., 621.
- Højslev (Hiffløff, Høffuitzløff), H. s., Fjends h., 786; sgpr., 133.
- Høl (Hollindt, Hølli), Gaarslev s., Holmans h., 757.
- Hølte (Holte), vel Hunseby s., Musse h., 468.
- Hønborg (Honborg), Taulov s., Elbo h., len, 424, 523 f., 635; fg., 524.
- Hønning Pøth, Alsted s., Morsø Nørre h., 68.
- Hønnerup (Hynderop), Gelsted s., Vends h., 607.
- Hønning (Henning), Arrild s., Hamrum h., 725.
- Hørby (Horby), H. s., Dronninglund h., 115.

- Hørbylund (Horbilundt), Hørby s., Dronninglund h., 115, 176.
- Hørdum (Hiordom), H. s., Hassing h., 143.
- Hørne eng, Grimstrup s., Skast h., 822.
- Hørsted, H. s., Hassing h., 303 f., 741, 765.
- Hørwig, Skjern s.?, Bølling h., 30.
- Høy- se Høj-.
- Høyne se Højen.
- I se ogsaa J.
- Idestrup (Yderstruppæ), I. s., Falsters Sønder h., 471.
- Iding se Yding.
- Iege Aas se Egaas.
- Iellinggaardt se Ellinggaard.
- Iensø se Ensø.
- Iernwm, Iernæ se Janum.
- Ieselboy, mon Jelshøj?
- Ikast, I. s., Hamrum h., 655.
- Illebølle (Yllebølle), Lindelse s., Langelands Sønder h., 616.
- Indrup (Ingdrop), Skødstrup s., Øster Lisbjerg h., 699.
- Ing- se Eng-.
- Ingeborgs kær, Føvling s., Malt h., 758.
- Ingelstads (Ingelst) h., 401 f.
- Ioseps gaardt, Heldum s., Skodborg h., 69.
- Irup, Hørdum s., Hassing h., 831.
- Janderup, J. s., Vester Horne h., 719.
- Janum (Iernwn, Iernæ), Øster Svendstrup s., Øster Han h., 52 f., 676, 813.
- Jebjerg, Ørum s., Galten h., 829.
- Jegindø (Iegen), J. s., Revs h., birk, 39 f.
- Jelling, J. s., Tørrild h., sgpr., 696.
- syssel, 506 f., 715 f., 726 f., 730; provst, 88 f., 690, 691.
- Jelshøj? (mon Ieselboy), Malt s. og h., 835.
- Jerlev (Jerløff), J. s. og h., 707 f., 708, 793, 827.
- h., 439, 510, 665, 717, 725, 756, 789, 791, 793, 801, 808, 826, 829; hfg., 686, 687, 699.
- Jershavne, Revninge s., Bjerger h., 590.
- Jerslev (Ierløff) h., nu Dronningslund h., 114, 698, 706, 780.
- Jersore, Klinte s., Skam h., 488.
- Jetsmark, J. s., Hvetbo h., 93, 124.
- Jordrup (Iordup), J. s., Anst h., 686, 699.
- Jordløse, J. s., Sallinge h., 426.
- Justinopel (nu Capo d'Istria), 570.
- Juulskov, Kullerup s., Vindinge h., 619.
- Jylland se Nørre Jylland.
- Kaarup (Kordrup), Lødderslev s., Morsø Sønder h., 704.
- Kabbel (Kabildt), Nørlem s., Skodborg h., 14.
- Kadmark, Skast h., 822.
- Kagerup, Søndersted s., Merløse h., 578.
- Kalhave (Kallehaffue), Hornborg s., Nim h., 112.
- Kalsberg se Kastbjerg.
- Kaistrup, Staby s., Ulborg h., 77 f.
- , Veggerby s., Hornum h., 121.
- Kaltzlundtz se Kavslunde.
- Kalundborg (Caleborg), 258, 578. Dat. 222.
- Kanne (Kane), Hvilsted s., Hads h., 166 f., 167.
- Karby, K. s., Morsø Sønder h., 114.
- Kare (Karde), Holbæk s., Rougsø h., 288 f.
- Kareholm, smsts., 288 f.
- Karleby, vel Godsted s., Musse h., 468 f.
- , K. s., Falsters Sønder h., 471.
- Karpe se Västra Karup.
- Kartoft, Taars s., Børglum h., 672.
- Karup, K. s., Lysgaard h., hospitalsforstander, 273; præst, 678.
- se Västra Karup.
- Kasløse se Risekatslösa.

- Kasser Odde se Korsør Gavl.
 Kastbjerg, Dybe s., Vandfuld h., 7.
 — (Kalsberg, Kaseberg), K. s., Djurs Nørre h., 137.
 Kattrup (Kateruppe), K. s., Vor h., 719.
 Kavslunde (Kaltzlunde), K. s., Vends h., 802.
 Kellerup (Kielderop), Ringe s., Gudme h., 471.
 — se Kjellerup.
 Kelstrup, Errindlev s., Fuglse, h., 239.
 Kerteminde, 500.
 Kibæk (Kybeck), Assing s., Hamrum h., 692.
 Kiekekier se Kirkekær.
 Kielbeckstorp se Killebäckstorp.
 Kieldekier, Kiellekier se Keldkær.
 Kiell eng, Grimstrup s., Skast h., 822.
 Kielsmarch se Kjeldsmark.
 Kielskov (Keelskouff), vel Bøstrup s., Langelands Nørre h., 226 f., 606, 626 f., 631 f.
 Kier se Kær.
 Kierring, Hvirring s., Nim h., 66 f.
 Kieruehaffue, vel Løgsted, Slet h., 696.
 Killebäckstorp (Kielbeckstorp), Grevie s., Bjäre h., 389, 840.
 Kilsaa (Kiels aa), Næsborg s., Slet h., 694.
 Kindholm (Kynholm), Kyndby s., Horns h., 470 f.
 Kirkeby se Sønder Kirkeby.
 Kirke-Helsinge se Helsinge.
 Kirkekrog, Føvling s., Malt h., 669.
 Kirkekær (Kiekekier), Brande s., Nørvang h., 715.
 —, Grimstrup s., Skast h., 822.
 Kirketerp (Kyrcketorp), Veggerby s., Hornum h., 769 (bro).
 Kirketoft (Kircki topth), Maabjerg s., Hjerm h., 836.
 Kisum (Kysum), Estvad s., Ginding h., 778.
 Kjeldbækstoft, Øster Starup s., Brusk h., 835.
 Kjeldkær (Kieldekier), Føvling s., Malt h., 459 f., 668.
 — (Kiellekier), Bredsten s., Tørrild h., 630, 772.
 Kjeldsmark (Kieldzmark), Borbjerg s.?, Hjerm h., 668.
 Kjellerup (Kellerup), Hørup s., Lysgaard h., 139 f.
 — (Kelderup), Svenstrup s., Onsild h., 136.
 — se Kellerup.
 Klaffue høffue, Kær h.?, 800.
 Klarup, K. s., Fleskum h., 672, 831.
 Klasskoff se Klodskov.
 Klaxholm se Clausholm.
 Klemensker (sancti Clemmendez), K. s., Bornholms Nørre h., 567.
 Klingstrup (Klintstrop), Skaarup s., Sunds h., 590, 610, 619.
 Klintrup, Røgind s., Gern h., 179.
 Klinskov (Clindtskoff), Holtug s., Stevns h., 228 f., 576.
 Klitgaard, vel Nørholm s., Hornum h., 63.
 Klitmøller (Klitte mølle), Vester Vanned s., Hillerslev h., 44, 667.
 Klodskov (Klasskoff), Ønslev s., Falsters Sønder h., 471.
 Klyntæ oddhæ se Trelde Klint.
 Klæstrup (Klestrup), Vokslev s., Hornum h., 121 f., 170.
 Knebel, K. s., Mols h., 501.
 Knuds jord (Knudtz iordtt), vel Flemløse s., Baag h., 802.
 Knudstrup, Vester Bølle s., Rinds h., 777.
 Kobberholt, Mygdal s., Vennebjerg h., 730.
 Kobberrue (Koberwe), Ribe, 509.
 Koddelund (eller Koredelundt?), Norrup s., Lunde h., 600.
 Kodtzbølle se Korsebølle.
 Koespeng se Kokspang.
 Kogerup se Krågarp.
 Kogsbølle, Vindinge s. og h., 709.
 —, mon Koxstedt?, 202.

- Kokspang (Koespeng), Hostrup s., Skast h., 822.
- Kolbjerg, Vissenbjerg s., Odense h., 545 f.
- Kolding, 502, 648, 708, 732, 770 f. — hus, len og lensmand, 340, 439, 482, 487, 514, 669, 720, 793, 801. — byfg., 486 f., 763. — st. Jørgens hospital, 746. Dat., 664.
- Kollemorten, Øster Nykirke s., Nørvang h., 505 f., 661. Jfr. Nørre Kollemorten.
- Kolsgaard (Kwolssgaardt), Lild s., Vester Han h., 24.
- Kongsbjerg, Flemløse s., Baag h., 651.
- Kongstorp, Stehag s., Onsjö h., 319 f.
- Kordrup se Kaarup.
- Korup, i Hvetbo h. (eller Kaarup?), 93.
- Korsager, Alsted s., Morsø Nørre h., 68.
- Korsebølle (Kodtzbølle), Tranekær s., Langelands Nørre h., 239, 609.
- Korslund, Hellevad s., Dronninglund h., 823.
- Korsø, Simested s., Rinds h., 732.
- Korsør Gavl og Odde (nu Kasser Odde), Vejlbjby s., Elbo h., 523 f.
- Kortsholm, Øster Vedsted s., Ribe h., 509.
- Koxstedt se Kogsbølle?
- Krågarp (Kogerup), Västra Nöbbelövs s., Ljunits h., 362, 388, 841.
- Kraffuens march se Kravense.
- Kragelund, Øster Snede s., Nørvang h., 653, 701, 717, 793, 793.
- Kragemark, vel Hellum s., Dronninglund h., 706.
- Kragetorp, Viske h.?, 244.
- Kraghede, Hørby s., Dronninglund h., 115 f.
- Kragtig, Brande s., Nørvang h., 657, 839.
- Krags nap, mon Sinding s., Hamrum h., 692.
- Kragstrup se Krastrup.
- Krarup, K. s., Sallinge h., kirke, 621.
- , Tistrup s., Øster Horne h., 95.
- Krastrup (Kragstrup), Farstrup s., Slet h., 344, 807.
- , Store Brøndum s., Hellum h., 343.
- Kravense (Kraffuens), Hostrup s., Skast h., 822.
- Krefftrup, Kreptruppe se Krætrup.
- Krog eng, vel Billum s., Vester Horne h., 662.
- Krogerup se Krågarp.
- Krogroo, Sall s., Houlbjerg h., 180 f.
- Krogsgaard, Flynder s., Skodborg h., 685.
- Krogsmark, Flynder s., Skodborg h., 685.
- Krogsmølle, Tybjerg s. og h., 582.
- Krogs Toft, Vedersø s., Hing h., 70.
- Krogstrup, Vester Hornum s., Aars h., 690.
- Krætrup (Krefftrup, Kreptruppe), Volstrup s., Dronninglund h., 118, 794.
- Krøllerup (Krøldrup), Bejstrup s., Øster Han h., 666.
- Kullen (Kuldin), Luggude h., 214.
- Kulsø (Kulesø), Hunstrup og Hjarde-maal s., Hillerslev h., 27.
- Kvistgaard (Quistgaard), Hardsyssel, 10.
- Kvium (Quiem), Hjerm s. og h., 145, 745.
- Kvong (Quang), K. s., Vester Horne h., 676; sgpr., 742.
- Kvorup (Korop), Jetsmark s., Hvetbo h., 93.
- (Quordop), Kvong s., Vester Horne h., 676, 696.
- Kværndrup (Querndrup), K. s., Sunds h., 842.
- Ky- se ogsaa Ki-.
- Kybeck se Kibæk.
- Kydholm, Vissenbjerg s., Odense h., 519.
- Kyllingdal, vel Aasted s., Harre h., 656.
- Kyng se Køng.
- Kyringe, Taastrup s., Merløse h., 589.

- Kyrkoköpinge (Købing), K. s., Skytts h., sgpr., 240 f.
- Kyø, Store Ajstrup s., Slet h., 53, 738.
- Kær (Kier), Anst h.?, 760.
- (Kiar), mon He s., Hing h.?, 810.
- h., hfg., 677.
- Kærby, Skovby s. og h., 653, 796.
- Kærbøl (Kerbyll), Vejen s., Malt h., 814.
- Kærbølling (Kiernebølling), Bredsten s., Tørrild h., 630, 691.
- Kærgaard, Flynder s., Skodborg h., 685.
- , Hunderup s., Gørding h., 726, 821.
- , Rindum s., Hing h., 248, 735.
- , Skjern s., Bølling h., 30.
- Kærsende, Føvling s., Malt h., 669, 758.
- Kærsgaard, Snejbjerg s., Hamrum h., 723.
- , Tornby s., Vennebjerg h., 267.
- Kærskær, vel Brørup s., Malt h., 758.
- Kærstrup (Kestrup), Fuglse s. og h., 596.
- København (Haffnie, Kiøbnehaffn, Kiøffnehaffn), 105 f., 205, 232, 237, 245, 281, 291 f., 294, 297 f., 309, 442, 478 f., 526 f., 560, 577 f., 580, 586, 591, 761, 774. — slot, 303, 384, 405, 414 f. (Blaataarn); skriver, 387. — bgm. og raad, 301, 580. — Vor Frue kirke og kapitel, 292, 298 (Dionysii alter), 346 f. (vikar), 338 (kantor), 480 (dekan). — st. Gertruds kirke, 599. — st. Peders kirke, 291 f. — Helligesthus og prior, 301 f., 560, 572, 599. — Gammel Torv, 298; Højbrostræde, 301, 572; Møllestræde, 298; Nørregade, 291 f.; Vandmøllestræde, 297 f. Dat. 59, 134, 265, 356 f., 365, 380, 392, 494, 504, 548, 574, 576, 578, 585, 615, 617, 629, 642, 682, 688, 734, 809, 205—71, 274—301, 305—90, 552.
- Købing se Kyrkoköpinge.
- Køge (Kiøghe), 211 f. — bgm., byfg. og raad, 212, 258, 360, 416. — prædikant, 258.
- Kølby, Farstrup s., Slet h., 807.
- Kølholt, Skibet s., Tørrild h., 728.
- Köln (Colne), 255 f.
- Køng (Kyng), K. s., Baag h., 483.
- Køstrup (Kjørstrup), Brenderup s., Vends h., 649.
- Laage (Loghe), Sindbjerg s., Nørvang h., 290, 773.
- Laaland se Lolland.
- Laanum (Lanum), Smøllerup s., Fjends h., 82.
- Ladkær, Skjern s., Bølling h., 76.
- Laffwent se Langeland.
- Lagestrop se Lavstrup.
- Lammehave, Ringe s., Gudme h., 611.
- Landbohøj (Landtbohøffuen), Skødstrup s., Øster Lisbjerg h., 699.
- Landskrona, 207 f., 220. — skomagerlavets alter, 272. Dat. 563.
- Landting (Langetendh), Ejsing s., Ginding h., 814.
- Langeland (Laffwent), 216, 239, 324, 325, 379, 455, 495, 510, 537, 551, 598, 606, 609 f., 622, 626, 636, 641, 649, 721. — landsting (Lauens fadher), 226, 325, 535, 616, 626, 631, 721. Jfr. Nørre og Sønder h.
- Langeskov, Rønninge s., Aasum h., 546.
- Langetendh se Landting.
- Langsted, Verninge s., Odense h., 653.
- Langesø, Vesterborg s., Lollands Nørre h., 262.
- Langvejle, Skals s., Rinds h., 151 f.
- Larbjerg se Laurbjerg.
- Lavindsgaard (Laffuendzgaardt), Rønninge s., Aasum h., 546 f.
- Laurbjerg, L. s., Galten h., 834.
- Lavstrup (Lagestrop), Lønborg s., Nørre Horne h., 676.
- Laxmands enemærke, vel Dreslette s., Baag h., 361.

- Ledøje (Leddøve), L. s., Smørum h., 574.
- Leggebølle, Humble s., Langelands Sønder h., 604.
- Legtritt se Läreda.
- Lejbølle (Leebøll), Bøstrup s., Langelands Nørre h., 627, 721.
- Lejrskov (Leerskowff), 450, 787, 787.
- Lem se Nørlem.
- Lemming (Lemyng), L. s., Hids h., 90.
- Lemtorp, Nørlem s., Skodborg h., 17.
- Lemvig, 1, 11, 13 f., 17, 669 f.; bgm. 796; dat. 315, 1—7, 8—13, 15—17, 96.
- Lende skov, Skovby s. og h., 653, 796.
- Lendstrup, Henne s., Vester Horne h., 798.
- Lendum, L. s., Horns h., 81.
- Lengsholm (Lingsholm, Lyndholm?), Lendum s., Horns h., 81, 118, 657, 671.
- Lerbæk, Hover s., Tørrild h., 721.
- Lerbæksholm, Gelsted s., Vends h., 528.
- , vel Haarslev s., Skovby h., 430.
- Lerckiholt se Lærkeholt.
- Leye enge se Lye.
- Lild s. (Lwndesogen), Vester Han h., 24.
- Lilla Köpinge (Kiøbinge), Store K. s., Herrestads h., 402 f., 409.
- Lillaryd (Lillerid), Karup s., Bjäre h., 389, 840.
- Lilla Tvären (Lillæ Tornn), Hedeskoga s., Herrestads h., 317.
- Lille, Henne s., Vester Horne h., 817.
- Lille Aabølling eng (Føvling s., Malt h.), 669.
- Lille Bølling, B. s. og h., 30.
- Lille Darum (Darrup), D. s., Gørding h., 663.
- Lille Faddersbøl, Hundborg s. og h., 813.
- Lille Krogs eng, Vedersø s., Hing h., 70.
- Lille Lisbjerg (Lysbierig), Dybe s., Vandfuld h., 666.
- Lille Lykke, ved Odense, 202 f.
- Lille Lyngby (Lyndbylille), L. L. s., Strø h., 304, 581, 765.
- Lillerid se Lillaryd.
- Lilleris, Lørslev s., Morsø Sønder h., 703 f.
- Lille Stenum, Raasted s., Ulborg h., 1 f.
- Lille Tornn se Lilla Tvären.
- Lille Tulstrup, Sall s., Houlbjerg h., 186.
- Lille Velling, Smidstrup s., Holmans h., 729, 750, 801.
- Lillæ Tornn se Lilla Tvären.
- Lind, Rind s., Hamrum h., 722.
- Lindebjerg, Veflinge s., Skovby h., 430 f.
- Lindgaard (mon Lyndgaardt), Skjød s., Houlbjerg h., 786.
- Lindhav, Balslev s., Vends h., 475.
- Lindholm, Svedala s., Oxie h., lensmand og slotsfg., 332, 335; birke-ting, 332.
- Lindved, Sindbjerg s., Nørvang h., 653, 772.
- , Stenløse s., Odense h., 611.
- Linersløff, mon Lyderslev, L. s., Stevns h.?, 591.
- Linnewaad, vel Ovtrup s., Vester Horne h., 751.
- Lisbjerg h., mon Lysbo.
- Lister (Lyster), 418.
- Liudby se Lyby.
- Liu-, Liø- se ogsaa Ly-.
- Liunge se Lunge.
- Ljunits (Lywnies) h., 362, 561, 841.
- Loderslev se Lørslev.
- Logetuedt se Løjtved.
- Loghe se Laage.
- Lolland (Laaland, Lolandæ), 314, 323, 347, 395 f., 437, 463 f., 591, 593, 594, 595, 647. — Landsting (Laalandzfader), 468, 595, 597.
- Longelse (Lyungelse), L. s., Langelands Sønder h., 239, 609; sgpr., 641.
- Lovby, Horsens, 716.

- Lovns (Loffuens), L. s., Gislum h., 153, 169.
- Luggude (Ludgudt) h., hfg., 220 f.
- Lugo (Lucen), bispedømme i Spanien, 570.
- Lund, 213 f., 223, 246 f. — bgm., 272. — ærkebiskop og stift, 241, 245, 368, 458, 557, 676. — domkirke, 214 f. (Andreas' alter i Dionysii kapel), 247, 272 f. (værger). — kapitel, 246, 368, 557. — kanniker og vikarer, 171, 213 f., 255, 272, 333, 345, 480. — Store Vor Frue Gilde, 345. Jfr. Skaane landsting.
- Lund, Tamdrup s., Nim h., 113, 716. — se Romlund.
- Lundager, Gamtofte s., Baag h., 451.
- Lundby, Landet s., Taasinge, 599. —, L. s., Hammer h., 381. — se Lille Lyngby.
- Lunde s. se Lild s. — h., 600.
- Lundegaard (nu Christiansdal), Branderslev s., Lollands Nørre h., 594.
- Lundenæs, Skjern s., Bølling h., lensmand, 352, 686.
- Lunderskov, Skanderup s., Anst h., 760.
- Lundforlund, L. s., Slagelse h., 381.
- Lundløff, vel Almind s., Lysgaard h., 792.
- Lundløssæ se Nørre Lyndelse.
- Lundholm, Sønder Nisum s., Ulborg h., 530 f., 775.
- Lundsmark, vel Sindbjerg s., Nørvang h., 772.
- Luntang (Tangæ), Lunde s., Vester Horne h., 818.
- Lunedzherritt se Ljunits h.
- Lunge (Liunge), Gelsted s., Vends h., 528.
- Lungløssæ se Nørre Lyndelse.
- Lunneborge se Lüneburg.
- Ly- se ogsaa Li-.
- Lybeck (Lybke), 123, 202, 211, 251, 318, 360, 602.
- Lyby (Liudby), L. s., Sallings Nørre h., 832.
- Lybkekiere, Føvling s., Malt h., 758.
- Lyde, vel Lydum.
- Lyderslev, mon Linersløff?
- Lydum (Lyde), L. s., Vester Horne h., 680, 680.
- Lye (Leye) eng, Støvring s.? og h., 658, 659 f., 761.
- Lykkesholm, Tryggelev s., Langelands Sønder h., 627.
- Lynballe, vel Balle, Øse s., Skast h., 95.
- Lyndby, Lyndbylille se Lille Lyngby.
- Lyndegaard, Stenstrup s., Sunds h., 652.
- Lyndgaard se Lindgaard?
- Lyndholm, vel Lengsholm.
- Lüneburg (Lunneborge), 123.
- Lyngby, L. s., Hellum h., 804. — se Lille Lyngby.
- Lyngholm (Liøngholm), Hvidbjerg s., Hassing h., 726.
- Lyngs (Liøngs), L. s., Revs h., 39.
- Lysbo h., mon Lisbjerg h., 238.
- Lysgaard h., 139, 678, 731; fg., 146. Dat. 274.
- Lystrup, Stenderup s., Hatting h., 518. — (Lywelstrop), Vivild s., Sønderhald h., 683.
- Lyungelse se Longelse.
- Lywelstrop se Lystrup.
- Läreda (Legritt), Stoby s., Göinge h., 213 f.
- Lærkeholt, Ansager s., Øster Horne h., 701.
- Løgismose (Løgwedtzmose), Haarby s., Baag h., 320.
- Løjstrup (Løstrup), Laurbjerg s., Galten h., 834.
- Løjtofte (Løgetoffthe), L. s., Lollands Nørre h., 262.
- Løjtved (Løgeviidt), Stenstrup s., Sunds h., 411, 834, 835; fg., 479, 623.
- Løndoms wadt, Tyrsting h., 822.

- Lønne, L. s., Vester Horne h., 818.
- Lønstrup, Maarup s., Vennebjerg h., 142.
- Lørslev (Liørsleff), L. s., Morsø Sønder h., 703 f.
- Lørup, Ryslinge s., Gudme h., 426, 625.
- Løstrup se Løjstrup.
- Løve h. (Løff, Løffue), 351, 572, 578, 583.
- Løvel (Løffuel), L. s., Nørlyng h., 152 f.
- Maabjerg (Mobierre), M. s., Hjerm h., 837.
- Maalandt se Morlanda.
- Månstorp (Mogenstrup), Västra Ingelstads s., Oxie h., fg., 412.
- Maarup (Morum), M. s., Vennebjerg h., sgpr., 124.
- Madgaardt se Majgaard.
- Magdeburg (Medenborg), ærkebispedømme, 570.
- Magleby, M. s., Langelands Sønder h., 215 f., 455, 551.
- , M. s., Stevns h., 372.
- Maglehem, M. s., Albo h., (nu Gers h.), 566.
- Majgaard (Madgaardt), Højslev s., Fjends h., 786.
- (Maygaardt), Mejrup s., Hjerm h., 838.
- Makholm, mon Resen s., Skodborg h., 114.
- Malle, mon Sennels s., Hillerslev h.?, 654. Jfr. Malling.
- Malling, M. s., Ning h., 165, 497. Jfr. Malle.
- Malmö, 246 f., 256, 305, 345 f., 368, 413, 559. — Bgm. og raad, 403 f. — kirke, 404. Dat 211.
- Malsgaard, Hunseby s., Musse h., 597.
- Malt (Molt, Nolt) h., 422, 459, 698, 741, 758, 814, 825, 835; hfg., 664.
- Mammen, M. s., Middelsom h., 702, 814.
- Manny mands otting, Ullerup s., Elbo h., 746.
- Manstrup, Bejstrup s., Øster Han h., 666.
- Marckbeck se Marrebæk.
- Margaard, Vigerslev s., Skovby h., 545.
- Mariager kloster, 225, 806; abbedisse, 191, 309 f.; confessor og kapitel, 310.
- Maribo, 464 f., 467, 470 f., 472. — kloster og abbedisse, 504.
- Markeslev, Hørby s., Tuse h., 311.
- Marrebæk (Marckbeck), Væggerløse s., Falsters Sønder h., 470 f.
- Marslev, M. s., Bjerge h., 641, 644.
- Marup (Mardup), Skjern s., Bølling h., 30.
- Mastrup, Ginnerup s., Djurs Nørre h., 137.
- Matrup, Tyrsting s. og h., 748, 830.
- Maygaardt se Majgaard.
- Medelfar se Middelfart.
- Medelgaard (Smedegaard), Skjern s., Bølling h., 76.
- Medenborg se Magdeburg.
- Megreff, vel Thise s., Salling Nørre h., 744.
- Mejlgaard (Meelgaardt), Glesborg s., Djurs Nørre h., 824.
- Mejlsig (Melsig, Medelseg), Varde lands., 662.
- Melfar se Middelfart.
- Mellgaardt, mon i Kær h.?, 795.
- Merløse h., 557, 578, 589.
- Mes se Nees.
- Mesæ wadt, Tyrsting h., 822 (mølle)..
- Middelfart (Medelfar, Melfar), 620, 642, 708. — Bgm., raad og byfg., 524, 634 f. Dat. 648.
- Middelsom h. (Melsom, Neesom), 104., 363 f., 722, 744, 763; hfg. 712, 776.
- Millinge, Svanninge s., Sallinge h., 470.
- Mindes aa, vel Humble s., Langelands Sønder h., 551.
- Mindstrup (Myndstrup), Hvejsel s., Nørvang h., 839.
- Mobierre se Maabjerg.

- Moerebroo, ved Vejle, 720.
 Mogellmosen se Møgelose.
 Mogenstrup (Magestrup, Mornstrup),
 Grinderslev s., Salling Nørre h.,
 344 f., 729, 755 f.
 — se Månstorp.
 Mols h., 501.
 Molt se Malt.
 Mombjerger, Assing m. fl. s., Hamrum
 h., 692.
 Morlanda (Maalandt), M. s., Orust
 Västra h., Bohus len, 571.
 Mors, 39, 51, 93 f., 672, 703 f. Jfr.
 Sønder h.
 Morud, Vigerslev s., Skovby h., 649.
 Morum se Maarup.
 Mose (Mosi), Flynder s., Skodborg h.,
 685.
 Mosebo, Flemløse s., Baag h., 615.
 Mosegaard, Assing s., Hamrum h., 692.
 —, Krarup s., Sallinge h., 440.
 —, Torstrup s., Øster Horne h., 781.
 —, Vejrum s., Hjerm h., 710, 779.
 Mosgaard, Elsborg s., Lysgaard h., 677.
 Mossæ se Musse h.
 Muggarp (Mugerup), Hov s., Bjäre h.,
 389, 841.
 Munkarp (Munckerop), M. s., Frosta
 h., 391.
 Munkegaard, Magleby s., Langelands
 Sønder h., 215 f.
 Munkemose, se Odense.
 Munkemølle, se Odense.
 Musse (Mossæ) h., 465.
 Mygind (Wor frue Mygingh), M. s.,
 Sønderhald h., 719.
 Mynderup (Møndrup), Hundstrup s.,
 Sallinge h., 441.
 Myndstrup se Mindstrup.
 Myregaard (Myrdegørdt), Bornholm,
 217 f.
 Møborg, M. s., Skodborg h., sgpr., 743.
 Møgelose, Dybe s., Vandfuld h., 666,
 796.
 Møgelund, Torning s., Lysgaard h.,
 672, 677, 678.
 Møgle grundt, Humble s.?, Langelands
 Sønder h., 551.
 Mølbeck, Skodborg h., 665.
 Møldrups, Astrup s., Hindsted h., 748 f.
 —, Roum s., Rinds h., 753, 832.
 Mølgaard, Vandborg s., Vandfuld h.,
 11, 668.
 — se Møllegaard.
 Mølholm (Mølleholm), Ulbjerg s.,
 Rinds h., 777.
 Möllarp, Kattarp s., Luggude h., 841.
 Møllebjerg, Grimstrup s., Skast h., 822.
 — se Skalmstrup møllebjerg.
 Møllegaard (Mølgaardt), vel Lundby
 s., Slet h., 63.
 — se Mølgaard.
 Mølleholm se Mølholm.
 Møllerup se Möllarp.
 Mølnegaardt, Rinds s., Hamrum h.,
 723.
 Mølvad, Ørre s., Hamrum h., 701.
 Møn (Meyoniæ), 572.
 Møndrup se Mynderup.
 N. kirke Skaane, 343.
 Nagbøl, Skanderup s., Anst h., 734.
 Nakkebølle, Aastrup s., Sallinge h.,
 437, 441, 470, 590.
 Nagskov (Nagskoff), 231, 239.
 Nandrup, Flade s., Morsø Nørre h.,
 155, 726.
 — se Nannerup?
 Nannerup (Nandrup, Nantrop), vel
 Jebjerg s., Sallings Nørre h., 35, 168.
 Narkiar se Nørrekær?
 Nebbe, Gaarslev s., Holmans h., 757.
 Nebel, Svostrup s., Hids h., 90.
 —, Vorbasse s., Slavs h., 822.
 — se Nørre Nebel.
 Nebsager (Neffsagger), N. s., Bjerre h.,
 518.
 Nebøll se Nebel og Nørre Nebel.
 Nederby, Sønder Felding s., Hamrum
 h., 829.
 Nedergaard (Nerergaardt), Bøstrup s.,
 Langelands Nørre h., 631.

- Nedergaarde (Nergaarde), Uth s., Bjerre h., 518.
- Neder Torup (Neyer Tordrupe), Sønder Nissum s., Ulborg h., 755.
- Nees (Mes), N. s., Skodborg h., sgpr., 743 f.
- Neesom se Middelsom h.
- Neffsager se Nebsager.
- Neissboo se Næsbo.
- Nellerud, Haarslev s., Skovby h., 608.
- Nes- se Næs-.
- Nesborg se Næsbjerg.
- Nesom, Nessum se Sønder Nissum.
- Nesum se Nysum.
- Nessum se Nørre Nissum.
- Nibe (Nybe), 156, 168, 169 f.; sgpr., 250, 343.
- Nielstrup, Vaabensted s., Musse h., 596.
- mølle, vel Vivild s., Sønderhald h., 683.
- Nikkelborg (Nichilborg), Estvad s., Ginding h., 778.
- Nim (Nym) h., 112 f., 716, 771, 775. Dat. 164 f.
- Ning (Nyne) h., 161. Dat. 175.
- Nis Tuesens godtz, Strellov s., Nørre Horne h., 675.
- Noe flodt, ved Randers fjord, 288.
- Noes, Anst s. og h., 760.
- Noltherrit, vel Malt h.
- Nordborg, vel Hejnsvig s., Slavs h., 739.
- Nordskov, Gestelev s., Sallinge h., 611.
- Norge, 283 f., 570, 760.
- Norra Asbo h., 560, 841.
- Norup, Vindblæs s., Gerlev h., 695.
- Nyb, Nybe se Nibe.
- Nyborg, 202, 231. — slot, 546, 620, 628; skriver, 230. — Bystræde, 230. — sgpr., 434. — Lille Kalente, 230. Dat., 132, 289.
- Nybølle, Hillerslev s., Sallinge h., 470, 608.
- se Västra Nöbbelöv.
- Nygaard, Svedala s., Oxie h., 335.
- Nykirke se Øster Nykirke.
- Nykøbing (Mors), 50, 92.
- Nyne se Ning h.
- Nysted, 232 f. (bgm. og byfg.), 235 f.
- Nysum (Nesum), Ravnkilde s., Aars h., 117.
- Nyttrup se Nøttrup.
- Næblerød (Newilderødt), Haldagerlille s., Øster Flakkebjerg h., 286 f.
- Næs (Nes), Aastrup s., Falsters Sønder h., 471.
- (nu Lindenborg), Blenstrup s., Hellum h., 43, 707.
- Næsbjerg (Nesborg), N. s., Skast h., 674, 840.
- Næsborg (Nesberg), N. s., Slet h., 694.
- Næsbo (Neisboo) ting, Vester Han h., fg., 24.
- Näsbyholm, Gärdslövs s., Vemmenhøgs h., lensmand, 398, 406, 456.
- Næsbyholm (Nesby), Næsby s., Tybjerg h., 719.
- Næsbyhoved, N. s., Odense h., birkefg., 643.
- Næstebølle, Bøstrup s., Langelands Nørre h., 226 f., 379, 534 f., 537, 606 f., 626, 632.
- Næstved, Store Bro og Brogade 209. — St. Peders kirke, 209 f. (Vor Frue alter). — præster, 209 f., 366 f. Dat. 275.
- Nør (Nøer), i Slesvig, 325.
- Nør h. se Djurs Nørre h.
- Nørager (Nørre agger), N. s., Sønderhald h., 683.
- Nørbæk (Norbeg, Beeg), N. s., Sønderlyng h., 61 f., 119.
- Nørbredal, Gudum s., Skodborg h., 806.
- Nørdybe, Dybe s., Vandfuld h., 666.
- Nørgaard, Vandborg s., Vandfuld h., 11.
- Nørhald (Hald) h., 655, 744.
- Nørholm (Nørreholm), Torstrup s., Øster Horne h., 251 f., 254.
- Nørkær, He s., Hing h., 697.
- Nørlem (Lem), N. s., Skodborg h., 15.

- Nørlyng (Nørreliung) h., 713, 813.
 Nørre Aaby (Andby), N. s., Vends h., 804.
 Nørre agger se Nørager.
 Nørre Broby (Brouby), N. s., Sallinge h., 425, 429, 483, 630, 653, 842.
 Nørre Dalby, N. s., Ramsø h., 313 f.
 Nørre Esp (Nørreesbo, Nørreesby), Torsted s., Hing h., 817.
 Nørre h., Langeland, 535, 537, 626, 650.
 —, Lolland, hfg., 262 f., 594. Dat. 323.
 —, Salling, 41, 125, 138, 744.
 — se Djurs Nørre h., Nørre Horne h. og Nørvang h.
 Nørre Holtug (Holtue) skov, H. s., Stevns h., 228 f., 576.
 Nørre Horne h. (Nørherritt), 674, 729, 742, 806, 810.
 Nørre Jylland (Iucie, Iutlandt), 1, 123, 306, 309, 315, 330, 339, 422, 435, 459, 478, 485, 510, 569, 580, 630, 644, 653, 673, 714, 829. — lands-ting se Viborg landsting.
 Nørre Kollemorten, Øster Nykirke s., Nørvang h., 506 f., 764.
 Nørre Kongerslev, N. s., Hellum h., 309 f.
 Nørre Lyndelse (Lundløssæ), N. s., Aasum h., sgr., 526.
 Nørre Nebel, N. s., Vester Horne h., 818.
 Nørre Nissum (Nessum), N. s., Skodborg h., 14.
 Nørre Sundby, N. s., Kær h., 33 f.
 Nørre Thise (Nørretiset), T. s., Sallings Nørre h., 744.
 Nørre Vedby (Nørrewiidby), V. s., Falsters Nørre h., 471.
 Nørre Vilstrup, Skibet s., Tørrild h., 686, 694.
 Nørrehalland, 556.
 Nørreholm se Nørholm.
 Nørrekær, ved Horsens, 716.
 —, mon He s., Hing h.? 809.
 Nørreliung se Nørlyng.
 Nørreraa, Aalborg Budolfi lands., 86.
 Nørretoft, ved Faaborg, 431 f.
 Nørskov, Lindeballe s., Tørrild h., 773.
 Nørvang (Nørwong) h., 99, 291, 436, 505 f., 653, 657, 661, 674, 701, 715, 727, 772, 773, 784, 793, 801, 834, 835 f., 836; hfg. 661, 705, 717, 839.
 Nøttrup (Nyittrup), Raarup s., Bjerre h., 782.
 Nøør se Nør.
 Odden (Aadden, Oddern), Mygdal s., Vennebjerg h., 266 f., 730.
 Oddersige, vel Tolstrup s., Børglum h., 781.
 Odderup se Aaderup.
 Odense (Othense), 201, 202, 230, 328, 329, 365, 373, 376, 442, 445, 500, 503, 515, 547, 600, 610, 627, 629, 644, 647, 651, 653. — bgm. og raad, 426, 445 f., 580, 610, 614, 645, 646. — Vor Frue kirke, 651; st. Mortens alter, 374, 642; st. Karens alter, 375 f., 529 f. — kapitel, 203, 541. — provst og provstegaard, 643, 795. — official, 426. — Albani kirke; st. Karens alter, 374, 642, 652; st. Knuds alter, 541; Hellig Tre Kongers alter, 644. — st. Knuds kloster, 600, 612, 643; prior se hr. Christiern Poulsen. — st. Hans kloster, 501 647. — Sortebrødre kloster, 488. — HelligeJsthus, 616. — Clare kloster, 613. — hospital, 541 f. — Pugeskole, 613, 795. — Adelgade, 647; Albani-gade, 652; Atzers port, 651; Djævels række, 613; Fiskeskammelen, 610; Gaaseholm, 651; Graabrødre Stente stræde, 613; Munkemose, 612; Munkemølle, 613; Nørregade, 616; Pientemølle, 647; Præstholm, 651; Pugestræde, 613; Vestergade, 613, 651; Vesterport, 613; Østergade, 647. Dat. 132, 198, 251, 338 f., 382, 419 448; 543, 828, 199—203, 419—550, 553.

- Odense aa, 613.
 — h., 612 f., 625.
 Odsgaard, Vinkel s., Middelsom h., 171.
 Oels eng, vel Øksendrup s., Gudme h., 480.
 Oksenberg (Ousenbjerg), Øster Nykirke s., Nørvang h., 663, 731.
 Oksvig (Oxuiich), Højen s., Jerlev h., 708.
 Olskow, Grimstrup s., Skast h., 822.
 Olstrup (Oelstruppe), O. s., Fuglse h., 596.
 Onsild (Wonsild) h., 225.
 Onsjö (Ottense) h., 391 f.
 Ooredt se Ørre.
 Opmarcte, i Skaane, 574.
 Ordning se Ørding.
 Ordop se Orup.
 Ordrup se Aarup.
 Ordvedh se Ørvad.
 Ore, Aastrup s., Falsters Sønder h., 471.
 —, O. s., Skovby h., birk, 624.
 — (nu Strandhuse), Ulbølle s., Sallinge h., 320 f.
 — se Oure.
 Oritzløff se Åraslöv.
 Orre (Oro), O. s., Skast h., 822.
 Orten (Ortum), Varde lands., 751.
 Ortved, Vigersted s., Ringsted h., 295.
 Orup (Ordop), Tybjerg s. og h., 582.
 Oslo (Opsloo), 283.
 Osmarck se Aarsmarke.
 Osteskov se Aasted skov.
 Ostrup, mon Stenmagle s., Alsted h.?, 346.
 — se Aastrup.
 Ottense se Onsjö.
 Otterup se Ovtrup.
 Ouissløff, mon Ormslev s., Ning h.?, 161.
 Oure (Ore), O. s., Gudme h., 632.
 Ousenbjerg se Oksenberg.
 Overby (Ofuerby), vel Katstrup s., Vor h., 832.
 —, Sønder Felding s., Hamrum h., 829.
 Overgaard, Flynder s., Skodborg h., 685.
 —, Sundby s., Morsø Nørre h., 726.
 —, Hardsyssel, 10.
 Ows se Åhus.
 Owsenbierig se Oksenberg.
 Ovtrup (Otterup), O. s., Vester Horne h., 818.
 Oxie h., 413.
 Oxuiich se Oksvig.
 Padderok eng, Føvling s., Malt h., 459 f.
 Padua, i Italien, 570.
 Packemose, Grevie s., Bjäre h., 389, 840.
 Pallestoft, vel Bregninge s., Taasinge, 612.
 Palsgaard, As s., Bjerre h., 295, 333, 338, 667, 808.
 —, Vester Bjerregrav s.?, Rinds h., 831.
 Panderup (Pannerup), Jetsmark s., Hvetbo h., 93.
 Pandum (Pannwm), Vokslev s., Hornum h., 831.
 Pangs husted, Flynder s., Skodborg h., 685.
 Pedersmersk, eng i Vester Horne h., 664, 680.
 Pederstrup (Perstrup), Longelse s., Langelands Sønder h., 239, 609, 631.
 Per Hørdebuskes engh se Hjørbusk.
 Pigsgaard, Nørbæk s., Sønderlyng h., 61 f.
 Pilegaard (Pyllegaardt), Nørlem s., Skodborg h., 15.
 —, Hellum s., Dronninglund h., 706.
 Pillis topt, Smidstrup s. Holmans h., 816.
 Pjedsted (Pedstedt), P. s., Holmans h., 193, 264 f., 657, 819 f., 833.
 Porsemosen, Tranås s.?, Ingelstads h., 402.

- Poul Simensens gaardsted, Døstrup s., Hindsted h., 777.
- Præstegrav, Thise s., Sallings Nørre h., 744.
- Præstemølle, Öllöv s., Vemmenhög s., 457 f.
- Pugdøl, vel Borbjerg s., Hjerm h., 778.
- , Ullerup s., Elbo h., 712.
- Pugemølle, Barløse s., Baag h., 549 f.
- Puglund (Pugelundh), Oddum s., Nørre Horne h., 810.
- Q se K.
- Querndrup se Kværndrup.
- Quang se Kvang.
- Raaby (Rogby), R. s., Gjerlev h., 129.
- Raaspringet, vel Tjæreby s., Vester Flakkebjerg h., 285.
- Raasted (Roldstedt, Rostedt), R. s., Støvring h., 37, 185.
- (Roste, Rostede), R. s., Ulborg h., 109, 758.
- Raastegaardt se Rodsted.
- Raatorp se Rottarp.
- Rammegaard, Ramme s., Vandfuld h., 14.
- Ramsø h., 313.
- Randers, 37 f., 43, 156, 173, 187, 208 f., 363. — bgm. og raad, 191, 208, 604, 718. — byfg., 208, 604, 655. — provst, 37 f., 130, 191. — Frue kirke, 191 f. — st. Clemens sogn, 604, 692. — st. Mortens sgpr., 718. — jomfrukloster, 677. — Graabrødrekloster, 288. — helligaandshus, 98 f., 186, 718, 718, 745. — skole, 191. — Brødregade, 692; Rabandtz gyde, 604.
- Randlev (Randløff), R. s., Hads h., 663, 731.
- Randrup, Vinkel s., Middelsom h., 73.
- Rands (Ransmarck), Gaarslev s., Holmans h., 721, 757.
- Randstofte (Randtztøfft), mon Ferring s., Vandfuld h., 5.
- Ranfstrup se Ravnstrup.
- Ranse, Ransmarck se Rands.
- Rask, Hvirring s., Nim h., 66.
- Rafflundtt se Ravlunda.
- Rav (Raff), Torup s., Hellum h., 804.
- Ravensnap (Raffuensnap), Holsted s., Malt h., 825.
- Ravlunda (Rafflundtt), R. s., Albo h., 408; dat. 407.
- Ravnebjerg (Raffnebjerg), Tranekær s., Langelands Nørre h., 239, 609.
- Ravnholt (Raffnolt), Herrested s., Vindinge h., 611, 639.
- , Tiset s., Ning h., 164 f.
- Ravning (Raffinghe), Bredsten s., Tørrild h., 319, 630(?), 680, 714, 827.
- , Hygum s., Frøs h., 489 f.
- Ravnsbjerg, Sønder Nissum s., Ulborg h., 755.
- Ravnstrup (Ranfstrup), Løgsted s., Slet h., 696.
- Reben (stednavn?), Bederslev s., Skam h., 647.
- Rebstrup, Sønderup s., Hornum h., 40. Jfr. Refstrup.
- Redinge se Ringe.
- Reer se Ræer.
- Refsnæs, Komdrup s., Hellum h., 791.
- Refstrup, Gadbjerg s., Tørrild h., 253 f., 657, 839.
- se Store Restrup. Jfr. Rebstrup.
- Regingæ se Ringe.
- Remmerslund, Hedensted s., Hatting h., 123, 715.
- Rerslev (Reslø), Ullerup s., Elbo h., 746.
- Resen, R. s., Fjends h., 71, 754.
- Resendal, Gødvad s., Hids h., 91, 175.
- Reslø se Rerslev.
- Restrup (Refstrop), Hvam s., Rinds h., 100.
- se Store Restrup.
- Revs (Refs) h., 22, 39.
- Revsø (Refsø), Sommersted s., Gram h., 516, 590.
- Reyngæ se Ringe.

- Ribe (Riipæ), 111, 422, 459, 485, 508, 509, 514, 548, 768. — bgm. og raad, 315, 502, 662. — biskop, 4, 6, 15, 16, 70, 88, 196, 254, 315, 454, 460, 557, 657, 674, 684, 685 f., 743, 768, 784, 798, 798, 821, 837. — domkirke, 449, 508 (Trefoldigheds alter), 770 (st. Anne alter). — domkapitel og kanniker, 88, 449, 508, 509, 654, 674, 675, 685, 686, 698, 699, 719, 725, 766, 798, 837, 839. — ærkedegn, 508. — dekan, 460, 508, 686. — domprovst, 2, 6, 8, 96, 115, 254, 315, 508, 509, 539, 654 f., 766, 821, 836 (jfr. Hardsyssels provst). — kantor, 700, 700 — st. Peders gilde, 662. — Puggaard, 686. — hospital, 746. — Sortebrødrekloster, 509. — Vor Frue marked, 663.
- Riideschoff se Rydeskov.
- Rind, R. s., Hamrum h., 723.
- (Ring), R. s., Middelsom h., 146, 722.
- Rinds h., 87, 105, 152, 732, 777, 786, 827, 831, 832; hfg., 694.
- Rindum, R. s., Hing h., 248 f., 735.
- Ring, R. s., Tyrsting h., 165, 830.
- kloster, Hylke s., Vor h., 160.
- se Rind.
- Ringe (Redinge, Regingæ, Reyngæ), R. s., Gudme h., 427, 465 f., 648.
- Ringkøbing, 730.
- Ringseholm se Ringstholm.
- Ringskrogs eng (ved Varde), 800.
- Ringsted, 275.
- Ringsted h., 548, 582, 587.
- kloster, R. lands. og h., 295. Dat., 577.
- Ringstholm (Ringseholm), As s., Bjerre h., 661.
- Risbro (Riisebroff), Gunderup s., Fle-skum h., 706 f.
- Rise, R. s., Ærø, 325.
- Risekatslösa (Kasløse), R. s., Luggude h., 221.
- Rishøj (Rishøff), Aasted s., Harre h., 656.
- Rismark, vel Gerding s., Hellum h., 343.
- Ristinge (Rystinge), Humble s., Lange-lands Sønder h., 551.
- Risum, Aasted s., Harre h., 656.
- Ro aae, mon Ryaa?
- Roden se Rohden.
- Rodskær (Rodtskier), Skibet s., Tørrild h., 772.
- Rodsted (Raaste, Rastedt, Rostedt), Sønderup s., Hornum h., 132 f., 681.
- se Raasted.
- Rogby se Raaby.
- Rogsjø se Rougsø.
- Rohden (Rodengaard), Stouby s., Bjerre h., 644.
- Roldstedt se Raasted.
- Rollerup, Slagelse st. Peders lands., S. h., 588, 607.
- Rolles (Rolis) mølle, Skanderup s., Anst h., 668.
- Rolsted, R. s., Aasum h., sgpr., 526.
- Rolstrup, Nykøbing Mors., 673.
- Roløkke (Roelycke), Købelev s., Lol-lands Nørre h., 323.
- Romby (Rumby), Rom s., Skodborg h., 669 f.
- Romdug (Rumdug) mølle, smstds., 17.
- Romlund (Lundtt), R. s., Nørlyng h., 831.
- Rorbeck se Rørbæk.
- Roskilde (Roskyldt), 258, 416, 574, 585. — bgm. og raad, 274 f., 369, 523, 581. — biskop, 210, 347, 568.
- official, 210. — kapitel og domkirke, 210, 258, 313, 322, 513, 592; Marie Magdalene alter, 369. — dekan, 294. — ærkedegn, 296. — Sortebrødre kloster, 523. — Agnete (Awens) kloster, 574.
- Rost se Rovst.
- Roste, Rostede, Rostedt se Raasted.
- Rosthiffue se Rovsthøje.
- Rostock, 212 f. Dat. 85.
- Rottarp (Raatorp), Ovtrup s., Vester Horne h., 664.

- Rougsø (Rogsjø), h., 751.
- Rovsthøje (Rosthiffue), Grimstrup s., Skast h., 822.
- Rovst mølle, smstds., 822.
- Rowstedt se Rugsted.
- Roymarck, Smidstrup s., Holmans h., 818.
- Roymose, vel i Skjern s., Bølling h., 30.
- Rubjerg (Robierg), R. s., Vennebjerg h., 124.
- Rude (Rudhe), R. s., Hads h., 799.
- Rudgaard, Nørager s., Sønderhald h., 797.
- Rudkøbing, bgm. og raad, 551; byfg., 533.
- Rudme (Rwme, Rwom), Herringe s., Sallinge h. og Ringe s., Gudme h., 440, 720.
- Rugballe (Rowballe, Ruffballig), Hover og Jelling s., Tørrild h., 88, 721.
- Rugaard (Rudgaard), Veflinge s., Skovby h., 615.
- Rugsted (Rowstedt), Ødsted s., Jerlev h., 697.
- Ruikier?, Nørlyng h., 814.
- Rum- se Rom-.
- Rwme, Rwom se Rudme.
- Ryaa? (Ro aae), mon Allingaa, Kær h., 741.
- Rybjerggaard, Velling s., Hing h., 787.
- Ryde (Rye), R. s., Ginding h., 539.
- Rydeng, Føvling s., Malt h., 668.
- Ryde skov (Riideschoff), R. s., Lollands Sønder h., 597.
- Rye (Rygge), Gørlev s., Løve h., 572, 583 f.
- se Ryde.
- Rygaard (Ryg), Langaa s., Gudme h., 382.
- Ryge, Rygge se Rye.
- Ræer (Reer), R. s., Hillerslev h., 476.
- Røgelhede, Hellevad s., Dronninglund h., 823.
- Røinge (Røginge), Snøstorp s., Tønnersjø h., 280.
- Røjerup (Røruppe), Rønninge s., Aasum h., 546 f.
- Røm enge, Næsborg s., Slet h., 693.
- Rønbjerg, R. s., Ginding h., 778.
- Rønnebergs h., 213 f.
- Rønninge, R. s., Aasum h., 546 f.
- Rørbæk (Rorbeck), Flødstrup s., Vindinge h., 483, 590.
- enge, Grimstrup s., Skast h., 822.
- Rør eng, Rørmark snap, Grimstrup s., Skast h., 822.
- Røruppe se Røjerup.
- Saaderup, Skellerup s., Vindinge h., 623 f.
- Sabro (Saffbro) h., 790; hfg., 237 f.
- Sadzerudt se Sasserod.
- Sahl (Saell), S. s., Houlbjerg h., 690.
- Saksild (Saxildt), Rude s., Hads h., 799.
- Sall (Salse), S. s., Houlbjerg h., 653.
- se Sahl.
- Salling, jysk landsdel, 3, 41, 125, 168, 682, 744.
- se Skarp-Salling.
- Sallinge h., 320 f., 420, 429 f., 465 f., 470, 479, 600 f., 611, 616, 621, 629, 630 f., 640, 641, 644, 833.
- se Sejlinge.
- Salse se Sall.
- Sandby, Nörra S. s., Västra Göinge h., 214.
- Sandbygaard, S. s., Tybjerg h., 206 f., 586, 587 f., 589, 590, 607.
- Sankt Gregorii jord, Gudum s.?, Skodborg h., 4.
- Sankt Nicolai mølle, Vester Vanned s., Hillerslev h., 44.
- Sankt Nicolai se Brøndbyvester.
- Sankt Peder se København og Næstved.
- Sandager, Vester Ulslev s., Musse h., 648.
- Sandkiergh?, vel i Oxie h., 335.
- Sandvig Husted, Sønder Felding s., Hamrum h., 829.
- Sasserod (Sadzerudt), Veflinge s., Skovby h., 649.

- Sebberop se Sibberup.
 Schwlelø se Skuldelev.
 Seby se Sæby.
 Sebygaardt se Søbygaard.
 Sedhen se Sædden.
 Seding se Sædding.
 Sedrup se Sæderup.
 Seem (Siem), S. s., Ribe h., 784.
 Seens holm?, Skals s., Rinds h., 151 f.
 Sejling (Seyling, Sallinge), S. s., Hids h., 663, 731.
 Sejstrup (Seyelstrup), Højslev s., Fjends h., 786.
 Sellær (Siellekiere), Kastbjerg s., Djurs Nørre h., 136 f.
 Sellerup, Gauerslund s., Holmans h., 479(?), 748, 790.
 Selsø, S. s., Horns h., 268.
 Serreslevgaard (Seritzløffgaardt), Nebel s., Vor h., 503 f.
 Sersløff se Særslev.
 Serup (Siørup), Bjerring s., Middelsom h., 744.
 Sewthen se Søften.
 Sey- se Sej-.
 Sibberup (Sebberop), Ørsløv s., Vester Flakkebjerg h., 285.
 Siem se Seem.
 Sig eng, vel Skjern s., Bølling h., 30.
 Silkeborg, dat. 177—80.
 Silvåkra (Sylagher), S. s., Torna h., 566 f.
 Sindal (Syndall), S. s., Vennebjerg h., 267.
 Sindbjerglund (Synderbieriglundt), Sindbjerg s., Nørvang h., 772.
 Sinderop?, Flakkebjerg h., 579.
 Sinding (Synding), S. s., Hamrum h., 724.
 Sindrup se Suldrup.
 Sitrup (Søtterupe), Sønder Nissum s., Ulborg h., 755.
 Siø, Bøstrup s., Langelands Nørre h., 533, 633.
 Siøboo se Søbo.
 Siøby gaardt se Søbygaard.
 Siøgaardt se Søby Søgaard og Søgaard.
 Siørup se Serup.
 Sjelle, S. s., Framlev h., 181 f.
 Sjælland (Sielandt, Siellandie), 162, 304, 313 f., 339, 381, 415, 478 f., 491, 535, 537, 572, 591, 672. — (Siellandzfader) landsting og landsdommer, 211, 572, 575, 577, 578, 579, 583, 587, 587, 589, 591, 592.
 Sjørrind (Siøring), S. s., Hundborg h., 26.
 Sjørup, Vroue s., Fjends h., 738, 754.
 Sjøstrup, Aars s. og h., 694.
 Skaadborg se Skodborg.
 Skaane (Schania, Skone), 272, 281, 356 f., 391, 395, 491, 556, 567, 633, 840. — landsting og landsdommer, 344, 410, 413, 419, 556, 557, 558, 561, 566. — superintendent, 344.
 Skårby (Skorby), S. s., Ljunits h., 396.
 Skadberig, vel Skindbjerg.
 Skade (Skaderdt), Kloborg s., Vrads h., 720.
 Skadholt, Glesborg s., Djurs Nørre h., 824.
 Skaffn se Skaun.
 Skaffue, Jylland, 724.
 Skagen (Skaffuen), 65.
 Skallerup (Skielderup), S. s., Vennebjerg h., 176, 266.
 Skallevad? (Østerskauell wad), Vejen s., Malt h., 814.
 Skallinge? (Skoffliunge), Bredaryd s., Tönnersjö h., 280.
 Skalmstrup møllebjerg, Feldingbjerg s., Fjends h., 94 f.
 Skals, S. s., Rinds h., 152, 672; præst?, 733.
 Skalthuedt, mon Fraugde s., Aasum h., 611.
 Skam h., 488; hfg., 647.
 Skamby (Schamby), S. s., Skam h., 375, 660.
 Skamris (Skaueriis), Lovns s., Gislum h., 780.
 —, Roum s., Rinds h., 832.

- Skanderborg, len og slot, 34, 190, 237 f.
— slotsskriver og slotsfg., 238. Dat.
182 — 85, 187—92.
- Skanderup, S. s., Anst h., 485, 734, 829.
- Skarp-Salling, S. s., Slet h., 35, 127.
- Skarreklit (Skiørde Klitt), Lild s., Vester Han h., 55.
- Skarum, Alsted s., Morsø Nørre h., 67 f.
- Skast h., 663, 768, 770, 789, 803, 822, 823.
- Skattebølle (Skartebøll), Stoense s., Langelands Nørre h., 627.
- Skaueriis, vel Skamris.
- Skaun (Skaffn), Vindum s., Middelsom h., 712.
- Skedala, Snöstorp s., Tönnersjö h., 279 f.
- Skedshale (Skettzhallæ), Simested s., Rinds h., 732.
- Skeerbeck se Skærbæk.
- Skeldherop se Skallerup.
- Skellingsted (Skellendstwedt), Skamstrup s., Tuse h., 578.
- Skelskør, 387. — kloster, 387.
- Skermx?, vel Skjern.
- Skern se Skjern.
- Skerup se Skærup.
- Skettzhallæ se Skedshale.
- Skibet, S. s., Tørrild h., 686, 694, 709.
- Skidengaard, Vandborg s., Vandfuld h., 11.
- Skidens egg, vel Ullerup s., Elbo h., 712.
- Skielderup se Skallerup.
- Skiellendstwedt se Skellingsted.
- Skiftemose, Birkende s., Bjerger h., 546.
- , vel Skødstrup s., Øster Lisbjerg h., 699.
- Skildtskouff, vel Funder s., Hids h., 731.
- Skindbjerg (Skadberig), Skørping s., Hellum h., 804.
- Skinningstofte (Skymmedtzofft), mon Ferring s., Vandfuld h., 5.
- Skive (Skiffue), len og slot, 134, 338, 832.
- Skiwholme (Skydeholm), S. s., Framlev h., sgpr., 188.
- Skiedegardt, mon Skødgaard?
- Skjørbierck se Skørbæk.
- Skiørde Klitt se Skarreklit.
- Skjern (Skiernom), S. s., Bølling h., 76, 729.
- (Skermx), S. s., Middelsom h., 767.
- Skodborg, Vejen s., Malt h., len og slot, 741, 743, 814, 825.
- h., 16 f., 665, 685, 744, 806, 816; hfg., 669.
- se Skovbo.
- Skoff- se Skog- og Skov-.
- Skoffliunge, vel Skallinge.
- Skoglösa, Önnestads s., Västra Göinge h., 567.
- Skovbo ting (Skottborrig herritt), Vendsyssel, 56, 115.
- Skovby, S. s. og h., 199, 545?
- h., 446, 608, 612, 649.
- Skovbølle, Købelev s., Lollands Nørre h., 262.
- Skovgaard, Tistrup s., Øster Horne h., 95.
- , Øster Starup s., Brusk h., 748, 760.
- Skovgaard, Søby s., Baag h., 842.
- Skovmølle, Tjæreby s., Vester Flakkebjerg h., 285.
- Skovrup, Tyrstrup s. og h., 813.
- Skovse (Skouese), Slagelse st. Mikkelsslands., Slagelse h., 575.
- Skovsgaard, Espe s., Sallinge h., 465 f.
- , Humble s., Langelands Sønder h., 627, 650.
- Skovs-Højrup, Brenderup s., Vends h., eller Næsbyhoved-Broby s., Odense h., 683.
- Skovsted, Hillerslev s. og h., 27.
- Skovstrup, Gunderup s., Fleskum h., 706.
- Skronne kier, Smidstrup s., Holmans h., 816.
- Skuldelev (Schwillelø), S. s., Horns h., 322.

- Skurup, S. s., Vemmenhøgs h., 840 f.;
sgpr., 841 f.
- Sky- se Ski-.
- Skydeholm se Skivholme.
- Skyningstoffit se Skinningstofte?
- Skyrpinge se Skörpinge.
- Skyttebjerggaard, Magleby s., Lange-
lands Sønder h., 216.
- Skytterup se Skøttrup.
- Skytts (Skodz) h., 242.
- Skærbæk (Skeerbeck), Glesborg s.,
Djurs Nørre h., 824.
- Skærup (Skerup), S. s., Holmans h.,
481, 769, 801.
- Skødegaard, mon Bække s., Anst h.?,
679.
- Skødemark, Bække s., Anst h., 756.
- Skødzherriit se Skytts h.
- Skørbæk, Rom s., Skodborg h., 15.
- Skörpinge (Skyrpinge), Höja s., Södra
Asbo h., 557.
- Skøttrup (Skytterup), Kastbjerg s.,
Gjerlev h., 695.
- Slagelse (Slaffuelse), 590. — bgm.,
raad og byfg., 258, 370 f. — raadhus,
371.
- h., 583 f.
- Slagelsebo (Slauelseboo), Slaglille s.,
Alsted h., 575.
- Slangerup, S. s., Lynge-Frederiksborg
h., kloster, 206.
- Slelde, Skibets s., Tørrild h., 709 f.
- Slesvig, hertugdømme, 268.
- , by, 269.
- Slet (Sletthe), Tranbjerg s., Ning h., 197.
- se Dybe Slet.
- h., 35, 693, 694, 694, 807; hfg.,
830.
- Slongstrup se Slumstrup.
- Sloye wadt, vel Skjern s., Bølling h.,
30.
- Slumstrup (Slongstrup), Rind s., Ham-
rum h., mølle, 722.
- Smedbjerg, Øster Nykirke s., Nørvang
h., 764.
- Smedegaard se Medelgaard.
- Smedshave, Engebjerg s., Vandfuld h.,
11, 668.
- Smidstrup (Smedstrup), S. s., Hol-
mans h., 816.
- Smøllerup, S. s., Fjends h., 754, 778.
- Snab eng, Grimstrup s., Skast h., 822.
- Snarelose, Fuglsbølle s., Langelands
Sønder h., 721.
- Snarup (Snardrup), Rakkeby s., Børg-
lum h., 716.
- Snedstrup (Snestrup), Janderup s.,
Hundborg h., 811.
- Snedt, Sne se Øster Snede.
- Sneffue se Snevre.
- Snejbjerg (Snebjerg), S. s., Hamrum
h., 723.
- Snestrup se Snedstrup.
- Snevre (Sneffue), Bjerby s., Venne-
bjerg h., 267.
- Snøde (Snøddebyy), S. s., Langelands
Nørre h., 534 f.
- Soer se Sorø.
- Sogn, i Norge, 571.
- Solbjerg, S. s., Løve h., 572.
- Solvig, Hostrup s., Slogs h., 744.
- Sorring, Dallerup s., Gern h., 90.
- Sostrup (tidl. Benzson), Gjerrild s.,
Djurs Nørre h., 677, 678, 824.
- Sorø (Soer), abbed, 572.
- Sower marck, Maabjerg s., Hjerm h.,
836.
- Spangebæk, Hundstrup s., Baag h.,
483.
- Spanggaard, Tostrup s., Rinds h., 87.
- Spedal (mon st. Jørgens gods på Born-
holm), 556.
- Spentrup, Farstrup s., Slet h., 807.
- Sperup se Spjarup.
- Spettrup, Urlev s., Bjerre h., 123,
518, 724.
- Spjarup (Sperup), Egtved s., Jerlev h.,
728.
- Spjutstorp (Spitztorp), S. s., Ingelstads
h., 401.
- Staarup (Starup), Højslev s., Fjends
h., 133 f., 655, 786.

- Staby, S. s., Ulborg h., 77.
- Stadager, S. s., Falsters Nørre h., 268 f., 472 f., 610.
- Stadil (Stadell), S. s., Hing h., 754.
— Ø, smstds., 754 f.
- Stagsted, Vendsyssel, 59.
- Stallerup (Stollerup), Bredstrup s., Elbo h., 819.
- Standerup se Stenderup.
- Star Krog se Store Krog.
- Starkær vejle, Vilbjerg s., Hamrum h., 75.
- Starup, Malling s., Ning h., 164.
— se Staarup og Øster Starup.
- Stavsø (Stausø), Henne s., Vester Horne h., 818.
- Stege, 222. — bgm., 260 f., 574. — kirke (hellig legems alter), 222 f., 260 f., 573. — sgpr., 222, 260, 573 f. — hospital, 573. — Langestræde, Recken, st. Anne gaard, Torvegade (Torgade), 260.
- Steglarp (Steglerop), Fuglie s., Skytts h., 412.
- Stehag (Stødhaffue), S. s., Onsjø h., 391.
- Stenalt (Stenholt), Ørsted s., Rougsø h., 98, 142, 751.
— se Stenholt.
- Stenbjerggaard, mon Hedensted s., Hatting h., 518.
- Stenby, Benestads s., Ingelstads h., 407.
- Stenderup (Standerup), Føvling s., s., Malt h., 669, 758, 817.
- Stengelstrup, Terslev s., Ringsted h., 304.
- Stenholt (Stenaltt), Nøddebo s., Holbo h., 361.
— (Stenoltt), Sønder Stenderup s., Nørre Tyrstrup h., 806, 807.
— se Stenalt.
- Stenild (Stennell), S. s., Gislum h., sgpr., 689.
- Stenoltt se Stenholt.
- Stensgaard, Bredsten s., Tørrild h., 690 f.
- Stensgaard, Hover s., Tørrild h., 721.
- Stenstrup, S. s., Sunds h., 652.
- Stenum se Lille Stenum.
- Stenumgaard, Raasted s., Ulborg h., 1 f.
- Stenvad, Vraa s., Børglum h., 251.
- Stettin (Stetyn), bgm. og raad, 211.
- Stevns (Stiiffnes) h., 372; hfg. 228. Dat. 211.
- Stillinge, Kirke S. s., Slagelse h., 583 f.
- Stistrup, Fovlum s., Gislum h., 694.
- Stobelkrogh (Stabelkrogh), Aasted s., Harre h., 656.
- Stoby, S. s., Västra Göinge h., 213 f.
- Stoholm (Stodholm), Feldingbjerg s., Fjends h., 94 f.
- Stokkebro, Gjerrild s., Djurs Sønder h., 677.
- Stokkeby, Rise s., Ærø, 325.
- Stokkild (Stockeldtt), Rind s., Hamrum h., 723.
- Stollerup se Stallerup.
- Store Brøndum (Brionum), Store B. s., Hellum h., 135 f., 343.
- Store Dalby, Store D. s., Hatting h., 518. Jfr. Dalby.
- Store Faddersbøl, Hundborg s. og h., 813.
- Store Krog eng (Star Krog), Vedersø s., Hing h., 70.
- Store Restrup (Reffstrup), Sønderholm s., Hornum h., 83 f., 121, 649, 733, 748, 753, 809. Jfr. Revstrup.
- Store Velling, Smidstrup s., Holmans h., 481, 800.
- Stouby (Stowby), S. s., Bjerre h., 782.
- Stovstrup (Stoustrup), Ullerup s., Elbo h., 746, 746.
- Straasø (Strodtze), Vind s., Ulborg h., 108 f.
- Stralsund, 212.
- Strammelse, Landet s., Taasinge, 598, 599.
- Strandby, Esbjerg, 789.
- , Haarby s., Baag h., 601, 621.
- Strandet (Stranneth), Ørum s., Fjends h., 691.

- Strandhuse, Ulbølle s., Sallinge h., 616. Jfr. Ore.
- Strandkier, vel Nørager s., Sønderhald h., 797.
- Stranneth se Strandet.
- Strellov (Styløss), S. s., Nørre Horne h., 674 f.
- Strigonien (Stregonienn), nu Gran i Ungarn, ærkebisp, 570; provst 568 f.
- Stroditze se Straasø.
- Strudvad, Janderup s., Vester Horne h., 818.
- Stubbarp (Stubberup), Brunnbjerg s., Luggude h., 557.
- Stubbendrup (Stubdrop), Søllinge s., Vindinge h., 611.
- Stubberup (Stubdrup), Højen s., Jerlev h., 708, 791, 808.
- se Stubbarp.
- Stubdrup, Harte s., Brusk h., 732.
- se Stubbendrup og Stubberup.
- Studstrup, Skødstrup s., Øster Lisbjerg h., 699.
- Stusmose dam, Skivholme s., Framlev h., 188.
- Styløss se Strellov.
- Stødhaffue se Stehag.
- Stødinges toft, Ullerup s., Elbo h., 746.
- Støvring, Buderup s., Hornum h., 79 f., 658.
- , S. s. og h., 121, 288, 711.
- h., 736; hfg., 659, 711, 761, 815.
- Støvringgaard (Støvringgaard), Støvring s. og h., 121, 288, 658, 711, 736, 803, 815 f.
- Subygaardt se Søbygaard.
- Suderholm, Aasted s., Harre h., 656.
- Suerstrup se Svestrup.
- Suldrup (Sindrup), S. s., Hornum h., 61.
- Sulsted aa (i Kær h.?), 800.
- Sundby, S. s., Morsø Nørre h. (eller Nørre Sundby?), 93.
- , Toreby s., Musse h., 465.
- se Nørre Sundby.
- Surhave (Swrhaffue), Brørup s., Malt h., 664.
- Survejle (Swre wedle), Gadbjerg s., Tørrild h., 253 f.
- Sustrup se Sostrup.
- Svalebølle (Swolebøll), Bøstrup s., Langelands Nørre h., 631.
- Svanholm, Aasted s., Harre h., 656.
- (Swonholm), Krogstrup s., Horns h., 748.
- Svanninge, S. s., Sallinge h., 470.
- Svendborg (Swynborg), 442, 454, 527, 543 f., 612, 630, 638. —, bgm. og raad, 620, 635, 636. —, byfg., 633, 642. —, sgpr., 454 f., 616. —, Frue kirke, 442, 527. — St. Nikolai kirkes Vor Frue alter, 630. —, Abildgaards jord, 442, 527.
- Svenstrup, Højslev s., Fjends h., 134, 786.
- , Stenløse s., Odense h., 606.
- , vel S. s., Hornum h., 343.
- Sverige (Swerrigæ), 478, 491 f.
- Svestrup (Suerstrup), Ølstykke s. og h., 574.
- Svindinge, S. s., Gudme h., 620.
- Svinestiskov (Swynestygskoff), vel Tjæreby s., Vester Flakkebjerg h., 285.
- Swolebøll se Svalebølle.
- Swonholm se Svanholm.
- Swre wedle se Survejle.
- Sy- se Si-.
- Sylager se Silvåkra.
- Synder se Sønder.
- Synderløff se Sønder Ørslev.
- Synderup se Søderup.
- Synderøsløff se Sønder Ørslev.
- Sæby (Seby), kloster, 118, 794; prior, 118.
- , S. s., Volborg h., 322.
- Sædden (Sedhen), Guldager s., Skast h., 822.
- Sædding (Seding), Nørre Nebel s., Vester Horne h., 818.
- Sæderup (Sedrup), Nøvling s., Fle-skum h., 707.
- Sælborg (Fieleborg), Hostrup s., Skast h., 822.

- Særslev (Sersløff), S. s., Skovby h., kirke og præstegaard, 612.
- Søbo (Siøboo), Jordløse s., Sallinge h., 589, 739.
- Søby, Rind s., Hamrum h., 723.
- , S. s., Baag h., 614, 802.
- Søbygaard (Siøby gaardt, Sebygaardt), Søby s., Gern h., 253, 682, 722.
- (Subygaardt), Søby s., Ærø, 543.
- Søby Søgaard (Siøgaardt), Nørre Søby s., Aasum h., 425, 467, 640, 640, 644.
- Søderup (Synderup), Hundslund s., Hads h., 798.
- Sødinge (Søyng), Ringe s., Gudme h., 440.
- Søften (Sewthen), S. s., Vester Lisbjerg h., 237.
- Søgaard (Siøgaardt), vel Lovns s., Gislum h., 153.
- , mon Tørring s., Skodborg h., 665.
- Søholm, Magleby s., Stevns h., 228, 576.
- Sølbierig se Sølvbjerg.
- Søllinge, S. s., Vindinge h., 619.
- Sølvesborg (Søllitzborg), slot og kloster, 393 f.
- Sølvbjerg (Sølbierig), Brahe-Trollebørg s., Sallinge h., 420 f.
- Sønden Klint (Synden Klynthe), vel i Stadil s., Hing h., 755.
- Sønder Bindslev (Bindtzløff), S. B. s., Horns h., 267.
- Sønder Broby, S. B. s., Sallinge h., 605.
- Sønder Felding (Felling), S. F. s., Hamrum h., 806, 829.
- Sønder Harreslev, S. H. s., Vennebjerg h., 716.
- Sønder h., Bornholm, 218.
- , Falster, 471, 473.
- , Langeland, 604 f.; hfg., 605, 721.
- , Lolland, 597.
- , Mors, 39, 93, 703 f.
- se Djurs Sønder h.
- Sønder Holsted, H. s., Malt h., 825.
- Sønder Kirkeby, S. K. s., Falsters Sønder h., 473.
- Sønder Kollemorten, Øster Nykirke s., Nørvang h., 764.
- Sønder Nissum (Nesom), S. N. s., Ulborg h., 97, 755.
- Sønder Stenderup, S. S. s., Nørre Tyrstrup h., 816.
- Sønder Ving, Stadil s., Hing h., 754.
- Sønder Vinge (Wengæ), S. V. s., Middelsom h., mon 776?
- Sønder Ørslev (Syndersløff, Synderøsløff), Idestrup s., Falsters Sønder h., 470 f.
- Sønderby, Glud s., Bjerre h., 661.
- Sønderbæk (Sønderheck), mon Idum s., Ulborg h., 115.
- Søndergaard, Hedensted s., Hatting h., 123.
- , Højslev s., Fjends h., 786.
- , Ørum s., Galten h., 714.
- Sønderhald (Halt) h., 62, 797.
- Sønderhalland, 556.
- Sønderjylland, 568 f.
- Sønderkær, He s., Hing h., 697.
- , i Jylland, 809.
- Sønderlyng (Synderliwng) h., 61 f., 363 f., 767, 774.
- Søndermark, Grimstrup s., Skast h., 822.
- i Vorebo, vel Bjergby s., Taasinge, 447.
- Sønderraa, Aalborg Budolfi lands., 86.
- Søndersig, Lunde s., Vester Horne h., 751.
- Sønderup, Vammen s., Nørlyng h., 713.
- Sörby, S. s., Västra Göinge h., 410.
- Sørup, Torsted s., Hing h., 673.
- , Veterslev s., Ringsted h., 575 f., 607.
- Sø-Søby, Søby s., Baag h., 614.
- Søtterupe se Sittrup.
- Søyng se Sødinge.
- Tågalycke (Toolycke), Väsby s., Luggude h., 214.
- Taagelund (Togelundt), Egtved s., Jerlev h., 728, 798.

- Taanum (Tanum), T. s., Sønderlyng h., birketing, 37, 62.
- Taarudt, mon i Ringsted h.?, 548.
- Taarup se Tostrup.
- Taarupgaard (Torup gaardt), Taarup s., Fjends h., 88.
- Taasinge (Tosing, Toslandiæ, Tøssing), 447, 598, 621. —, hfg. og tingfg., 599, 599, 612.
- Taastrup (Tostrup) (nu Christianssæde), Skørringe s., Fuglse h., 395 f. — (Tosterup), T. s., Merløse h., 593.
- Tagmarken, Næsborg s., Slet h., 693.
- Tamdrup (Tanderup), T. s., Nim h., 113; sgpr., 793.
- Tamstrup, Torslev s., Dronninglund h., 115.
- Tanderup (Tannerop), Haverslev s., Øster Han h., 64.
- , Snebjerg s., Hamrum h., 30, 114, 724, 765.
- se Tamdrup.
- Tange (nu Tangaa), Øksendrup s., Gudme h., gaard og mølle, 478 f., 618?, 628 f.
- Tangæ se Lundtang.
- Tannø, i Gerlev h.?, 683.
- Tanum se Taanum.
- Tarm (Tarum), Egvad s., Nørre Horne h., 729, 810.
- Tarp, vel Billum s., Vester Horne h., 664. — enge (Torpe), smsts.?, 662.
- Teck (Deken), tysk hertugdømme, 570.
- Teffringæ se Tevringe.
- Telnebakke, Viske h., 243 f.
- Temerby se Tømmerby.
- Terndrup, Lyngby s., Hellum h., 698.
Mon Tordrup, 804?
- Terp (Torp), vel Lunde s., Vester Horne h., 768 f., 818.
- (Torp), Skivholme s., Framlev h., 188.
- Terløse, T. s., Merløse h., 586, 589 f., 648.
- Testrup (Terstrup), Kattrup s., Vor h., 194.
- Tevringe (Teffringæ), Veflinge s., Skovby h., 445.
- Thielle se Tjele.
- Thiereby se Tjæreby.
- Thommerop se Tommarp.
- Thuedth se Tved.
- Thy (Thyy), jysk landsdel, 22 f., 80 f., 303 f., 377.
- Thy- se Ti-.
- Thørrisæ se Tørræsø.
- Tiffkier se Tyvkær.
- Tim (Thiim, Thym), T. s., Hing h., 102, 122, 532.
- Ting-Jellinge (Tingiellinge), T. s., Vester Flakkebjerg h., 572.
- Tirsbæk (Tiisbeck, Tyrsbeck), Engum s., Hatting h., 105, 264, 266, 655, 657, 684, 822.
- Tislund, Brørup og Føvling s., Malt h., 422, 459 f., 668, 758.
- Tisted (Thystedt), 20, 27 f., 154 f. — bgm. og raad, 130 f.
- (Thisedh), Astrup s., Hindsted h., 342.
- Tistrup (Tystrup), T. s., Øster Horne h., 95.
- Tjele (Thielle), T. s., Nørlyng h., 663, 713.
- Tjeleris (Thielle[r]iis), smsts., 713.
- Tjæreby (Thiereby), T. s., Vester Flakkebjerg h., 285, 372.
- Tobøl (Towbyl), Føvling s., Malt h., 489 f.
- Todbøl, Kallerup s., Hundborg h., 672.
- Toffuenbiærg, Øster Horne h.?, 120.
- Toftthøj (Tofttiff, Tøftthøy), Gadsbjerg s., Tørrild h., 253 f., 657, 839.
- Toftum (Totum), Mønsted s., Fjends h., 778.
- Togelundt se Taagelund.
- Tollund (Torlund), Funder s., Hids h., 663, 731; mon 821?
- Tolskov, Græshave s., Lollands Sønder h., 597, 597.
- Tolstrup, Herslev s., Brusk h., 819.
- , Næsborg s., Slet h., 693, 695.

- Tolstrup, Ulbjerg s., Rinds h., 777.
- Tomis hack, eng i Varde lands., Vester Horne h., 330.
- Tommarp (Tommerop), Östra Tommarp s., Järrestads h., 407; kloster og abbed, 566, 841.
- Toolycke se Tågalycke.
- Torager (Tornager), Sire s., Hjerm h., 8.
- Torbenfeld (Torbiørnfeldt), Frydendal s., Tuse h., 251 f.
- Torbyschoff se Toreby skov.
- Torderup (Torup), Gunderup s., Fle-skum h., 707. Mon 804, (eller Tern-drup?).
— se Torup.
- Toreby (Tornebyy), T. s., Musse h., 465.
— skov (Torbyschoff), Ryde s., Lollands Sønder h., 597.
- Torlund se Tollund?
- Tornager se Torager.
- Tornebyy se Toreby.
- Torning se Tørning.
- Torp made, Føvling s., Malt h., 669.
—, Karby s., Morsø Sønder h., 113 f.
—, vel Resen s., Fjends h., 754.
—, Underup s., Nim h., 112.
— se Tarp, Terp, Torup og Haasum Torp.
- Torpe se Tarp.
- Torrildt se Tørrild.
- Torslunde, T. s., Fuglse h., 465.
- Torsted, Egtved s., Jerlev h., 699, 756.
—, T. s., Hing h., 1.
—, T. s., Hundborg h., kirke, 26.
- Torstedlund (Tostelundt), Aaestrup s., Hornum h., 43, 116 f.
- Torstrup (Tostrop), T. s., Øster Horne h., 674, 840; sgpr., 781.
- Torup, Sønder Nissum s., Ulborg h., 97 f.
—, vel Dronningborg lands., Støvring h., 37.
— (Torp), vel Torkilstrup s., Falsters Nørre h., 405.
- Torup (Tworup), T. s., (nu Vang s.), Hundborg h., 25.
— (Torderup), T. s., Tønnersjö h., 280.
—, vel T. s., Hellum h., 804. Jfr. Torderup.
— (Twrup), i Skaane, 841.
- Tosing, Toslandiæ og Tossin se Taa-singe.
- Tostarp (Toostrup), Billeberga s., Rön-nebergs h., 213 f.
- Tostelundt se Torstedlund.
- Tosterup (Tostrop), T. s., Ingelstads h., 395.
— se Taastrup.
- Tostrop se Taastrup, Torstrup, To-starp og Tosterup.
- Tostrup (Taarup), T. s., Rinds h., 738.
- Totum se Toftum.
- Tougaardt, ved Holstebro, 688.
- Towbyl se Tobøl.
- Tranås (Tranes), T. s., Ingelstads h., 401 f.
- Tranbjerg (Tranbero), Orre s., Skast h., 822.
— (Trambierrig), T. s., Ning h., 197.
- Tranders (Trandis), T. s., Fleskum h., 81.
- Tranekær, T. s., Langelands Nørre h., 239, 496, 511, 609.
- Traneliung se Tronelyng.
- Tranes se Tranås.
- Transbøl, Torstrup s., Øster Horne h., 781.
- Tredje (Trydy), Sønder Lem s., Bøl-ling h., 30, 74.
- Tredskoff, mon Støvring s. og h.?, 658.
- Tredt, Elbo h., 787.
- Trelde (Trellæ), Vejlbys s., Elbo h., 428, 524 f., 757. Mon Tredt, 787?
— Klint (Klyntæ oddhæ), smstds., 524.
- Trelleborg, 241 f. — bgm. og raad, 378, 841. — byfg., 378. — kloster 242. — Dat. 403.

- Troldtoft (Trolletoft), Vind s., Ulborg h., 108 f.
- Troelstrup (Troolstrup), Tostrup s., Rinds h., 732.
- Trolletoft se Troldtoft.
- Trondrup se Trunderup.
- Tronelyng (Traneliungh), mellem Kong og Haarby s., Baag h., 483.
- Tronsmark (Trunsmarck), Bindslev s., Horns h., 31.
- Trunderup (Trondrup), Jordløse s., Sallinge h., 631.
- Trunsmarck se Tronsmark.
- Tryde, Trydy se Tredje.
- Trydinge, Fyn, 603 f.
- Tryger høff, Hornum h., 86.
- Trø, Hørdum s., Hassing h., 144.
- Tulstrup, Sall s., Houlbjerg h., 180, 653.
- Tunby (Tyndby), Smedstorp s., Ingelstads h., 402, 409.
- Tureby, T. s., Fakse h., 587, 588.
- Tuse h. (Twdtzeherriith), 311, 578.
- Tuse Næs (Twdtzenes), Udby s., Tuse h., 311.
- Tved (Thuedth, Twedt), T. s., Sunds h., 636, 638.
- Tveden (Dueden), Karup s., Dronninglund h., 118, 795.
- Twdtze se Tuse.
- Tworup, Twrup se Torup.
- Ty- se ogsaa Ti-.
- Tybjerggaard (Tydebierig), T. s. og h., 582, 582, 592.
- Tybjerg h., 587.
- Tybjergmagle, Tybjerg s. og h., 582.
- Tyffstoffte se Tystofte.
- Tyffuekier se Tyvkær.
- Tygestrop se Tøjstrup.
- Tykskov, Ejstrup s., Vrads h., 730.
- Tyndby se Tunby.
- Tyrsting (Tørsting), h., 822, 830.
- Tyskland, 257.
- Tystofte (Tyffstoffte), Tjæreby s., Vester Flakkebjerg h., 372.
- Tyvkær (Tiffkier, Tyffuekier), Smidstrup s., Holmans h., 461 f., 788, 816.
- Tøffthøe se Tofthøj.
- Tøjstrup (Tygestrup), Vejlbys s., Sønderhald h., 658.
- Tølleweddt, ved Horsens, 716.
- Tømmerby (Temerby), T. s., Vester Han h., 55.
- Tøring (Torning), Hammelev s., Gram h., 107.
- Tørresø (Thørrisø), Krogsbølle s., Skam h., 646.
- Tørrild (Torrildt) h., 254, 691, 697, 709 f., 721, 722, 734, 742, 756, 772, 773, 827. Dat. 67, 88.
- Tørring (Tøring), T. s., Skodborg h., 12.
- Tørstingherritz se Tyrsting h.
- Tøssing se Taasinge.
- Tøttrup (Tøtrup), Hørdum s., Hassing h., 25.
- Udby (Wdby), U. s., Rougshø h., 740.
- Udermandrop, Hellevmagle s., Tybjerg h., 582.
- Undersig (Wdersiig), Vilbjerg s., Hamrum h., 75.
- Uggerslev (Vgersløff), U. s., Skam h., degn, 647.
- Ugilvore (Wgil wordt), Ølst s., Galten h., 677.
- Uglebæk (Wlfuebæck), mellem Odense og Sallinge h., 653.
- Ulbjerg (Vuldbiergh), U. s., Rinds h., 777 f.
- Ulborg (Wolboreherrett) h., 77 f., 109 f., 755, 758; hfg., 21, 97.
- Ulbølle (Wllebølle), U. s., Sallinge h., 320 f.
- Uldum (Wollom), U. s., Nørvang h., 836.
- Ulkær (Wlkier), Sindbjerg s., Nørvang h., 715, 836.
- Ullerslev (Wllersløff), U. s., Vindinge h., 443.

- Ullerup (Wlllerup), Sennels s., Hillerslev h., 726.
- , Stouby s., Bjerre h., 162.
- gaard, Galtrup s., Morsø Nørre h., 726, 765.
- Ulsted (Wlstedt), Vestervig s., Revs h., 22.
- Ulstrup (Wulstrup), Sønder Vinge s., Middelsom h., 62, 714?
- (Wolstrop), Hundborg s. og h., 812.
- Ulvs husted og toft (Wulff, Wlff), Skjern s., Bølling h., 76.
- Understed (Wndestedt), U. s., Dronninglund h., 56.
- Ungarn, 570.
- Ungersbjerg (Vnkersbjerg), Dreslette s., Baag h., 361.
- Ungstrup (Wngstruppe), nu i Torning s., Lysgaard h., kirke, 273 f.
- Ure (Wre), Hover s., Tørrild h., 772.
- (Wr), Lejrskov s., Anst h., 760.
- skov? (Ørskoff), uvist hvilket, 686, 699.
- Urlev (Wrløff), U. s., Bjerre h., 517.
- Urup (Wrup), Østbirk s., Vor h., 691.
- V- og W- se ogsaa U-.
- Våmb (Wom), V. s., Färs h., 566.
- Waarde se Varde.
- Waardtbiereg se Varberg.
- Vaarst (Warste), Gunderup s., Fle-skum h., 102, 309.
- Vaarø se Vore og Vorebo.
- Vacz (Varienksi), ungarsk stift, 570.
- Vadum, V. s., Kær h., 57.
- Valdby se Voldby.
- Vallø, Valløby s., Bjæverskov h., 212, 415 f.
- Valløse (Dalløse), Volsjö s., Färs h., 388.
- Vamdrup, V. s., Anst h., 813.
- Vammen (Wanne), V. s., Nørlyng h., 713, 813.
- Vanås (Vandose), Gryts s., Östra Göinge h., 840.
- Vandborg, V. s., Vandfuld h., 11, 96 f.
- Vandfuld h., 11, 740; hfg., 7.
- Vandose se Vanås.
- Vandsnap, Holsted s., Malt h., 825.
- Vang (Wongh), V. s., Hundborg h., 25.
- Wanne se Vammen.
- Vantinge, V. s., Sallinge h., 471.
- Varberg (Waardtbiereg, Wordbiereg), 492 f., 562, 562. — bgm. og raad, 561.
- Varberg landsting; dat. 243 f.
- Varde (Waarde, Vorre), 2, 95, 665, 719, 769, 800, 840. — bgm. og raad, 329 f., 484, 654, 662, 674. — byting, 768 (jfr. Varde syssels bygdeting). — skomager- og smedegilder, 664. — Vor Frue alter i st. Nicolai kirke, 675. — præstegaard, 675. — Marquardt lade (?), 675. Dat. 95.
- Varde (Wardt) syssel, 674; ting, 751, 770, 817; bygdeting (byting), 249 f.
- Wardemünde (Werneminde), Tyskland, 212.
- Varienksi se Vacz.
- Varming sø (Varmyngsø), Seem s., Ribe h., 784.
- Warste se Vaarst.
- Vderuorne se Vogn.
- Wedell se Vejle.
- Vedersø, V. s., Hing h., sgpr. og degn, 70.
- Wedh se Væth.
- Wedskell, Wedskyldt se Vitskøl.
- Vedskølle (Wiiskylde), Tjæreby s., Vester Flakkebjerg h., 285.
- Vedtofte (Vidtofte), V. s., Baag h., gaard, 720.
- Veflinge (Wofflinge, Wøfflinge), V. s., Skovby h., 430 f., 446, 649.
- hede (hææ), smstds., 430 f.
- Wegaardz høuff, Højen s., Jerlev h., 680.
- Vegholm, Strövelstorp s., Södra Asbo h., 309.
- Wegle se Vejle.
- Wegne se Vejen.
- Veibjerg (Weybierrig), Humlum s., Skodborg h., 782, 816.
- Vejen (Wegne), V. s., Malt h., 814 f.

- Vejerslevgaard (Westløffgaardtt), V. s., Morsø Sønder h., 746 (eller Vesløggaard?).
- Vejlby (Welby), V. s., Elbo h., 428, 757.
- Vejle (Wedell, Wegle, Wettle, Wettleby, Weygle, Weyle, Wægille), 291, 484, 524 f., 630, 679, 720, 763, 763 f., 775, 810, 828. — bgm. og raad, 196, 811. — byfg., 728. — Kirke, forstander for Sjølekapels alter, 196; st. Nikolaj alter, 452; vikar for st. Anne alter, 728. — sgpr., 452, 670, 671, 775, 818. — kalentegilde, 196. — sortebrødrekloster, 772. — hospital, 452. —, Fiskergade, 728; Fley-made, 452; Hestehave, 670; Korsbrødregade, 810 f.; Moerebro, 720; Pelgab, 670; Søndergade, 818; Twisbro, 671.
- Vejle (Weyloff), V. s., Sallinge h., 602.
- Vejlinggaard (Veldgaardtt, Weylouggaardt), Dybe s., Vandfuld h., 666, 796.
- Vejrup, Marslev s., Bjerger h., 528, 603, 607.
- Vejstrup (Vixtrup), V. s., Gudme h., 454 f., 602, 610, 610, 620, 634.
- Welby se Vejlby.
- Veldgaardtt se Vejlinggaard.
- Weldumgaardtt se Vellumgaard.
- Velling, Smidstrup s., Holmans h., 818. — se ogsaa Lille og Store V.
- Vellingshøj (Wellingshøs), Hjørring st. Olai lands., 672.
- Velsloff se Vilslev.
- Vellumgaard (Weldumgaardtt, Windumgaardtt), Haasum s., Rødding h., 831.
- Vends h., 475, 613, 628.
- Vendsyssel (Vindsyssel), 33, 56, 251 f., 266, 381, 727, 795.
- Wengæ se Sønder Vinge?
- Vennebjerg h., 266, 716; dat. 124.
- Vennergaard, Vellings., Hingh., 30, 724.
- Were møllested, mon Vorde s.?, Nørlyng h., 713.
- Werneminde se Wardemünde.
- Verninge, V. s., Odense h., 653.
- Verona (Veroma), i Italien, 570.
- Verst (Virst, Wyrst), V. s., Anst h., 686, 699, 743, 823.
- Werum se Værum.
- Wesby se Väsbj.
- Weshaffue, Øster Starup s., Brusik h., 835.
- Vesløggaard (Westløffgaardtt), V. s., Vester Han h., 746 (eller Vejerslevgaard?).
- Wesmer se Wismar.
- Vesprunæ se Veszprim.
- Westballi, Lollands Nørre h.?, 594.
- Vester Alling, V. A. s., Sønderhald h., 330.
- Vester Bjerregrav (Berregraff), V. B. s., Rinds h., 832.
- Vester Brønderslev, B. by, 805.
- Vester eng, Grenaa, 192.
- Vester herred se Vester Horne h.
- Vester Hjermeslev (Hiermersløff), V. H. s., Hvetbo h., 176. Jfr. Hjermeslevgaard.
- Vester Hjulskov, Jerslev s., Børglum h., 781.
- Vester Horne (Westherherritt) h., 664, 675, 680, 683, 696, 701, 719, 742, 751, 798 f., 818.
- Vester lycke, Døstrup s., Hindsted h., 777.
- Vester mølle, Døstrup s., Hindsted h., 777.
- Vester Oustrup, Torning s., Lysgaard h., 677.
- Vester Stevn (Steffne), Vive s., Hindsted h., 102 f.
- Vester Vanned (Westherwonnett), V. V. s., Hillerslev h., 44.
- Vester Vedsted, V. V. s., Ribe h., 508.
- Vester Ørum, Sindbjerg s., Nørvang h., 193, 669, 772, 793.
- Vesterbo, Købelev s., Lollands Nørre h., 594.

- Vesterby, Ødsted s., Jerlev h., 687, 837.
- Vestergaard, Gudum s., Skodborg h., 8 f.
- , Torsted s., Hing h., 673.
- , Ølst s., Galten h., 677.
- , Ørding s., Morsø Sønder h., 703.
- Vesterhessel, Funder s., Hids h., 731.
- Vestermark, vel Lunde s., Vester Horne h., 751.
- Vesterris, Øster Nykirke s., Nørvang h., 764.
- Vesterskov, vel Fraugde s., Aasum h., 611.
- Vestervig, V. s., Revs h., kloster, 22 f.; provst, 22 f., 679, 726, 805; kapitel, 805; dat. 14, 18—22.
- Westløfsgaardt se Vejerslev- eller Vesløgsgaard.
- Veszprim (Vesprunæ), ungarsk stift, 569 f.
- Wettle, Wettleby se Vejle.
- Wey- se Vej-.
- Wexløf se Vokslev.
- Viborg (Wiborgh), 62, 100, 128, 147 f., 149, 157, 158, 189, 290, 338, 435, 679, 738, 753. — bgm. og raad, 148. — byfg., 148, 679. — biskop, 88, 121 f., 148, 254, 276, 577, 657. — domkapitel og kanniker, 151 f., 171, 689, 713, 780, 802, 813. — domprovst og kantor, 152, 341. — provst, 889. — st. Nicolai kirke, 171. — Sortebrødre kloster, 141. — hospital, 133, 139 f., 171 f. — st. Anne præstegilde og alter, 139 f. Dat. (jfr. Viborg landsting) 66—82, 86—94, 97—120, 122—59, 169—73, 186, 273.
- Viborg (Nørre Jyllands) landsting og landsdommere, 3, 32, 39, 41, 53, 64 f., 103, 115, 117, 132, 140, 166, 173, 274, 276, 288, 329, 339, 342, 350, 353, 460, 485, 490, 497 f., 530 f., 553, 653, 654, 658, 665, 666, 667, 672, 673, 679, 680, 690, 694, 695, 702, 704, 706, 707, 710, 716, 719, 728, 729, 732, 740, 741, 743, 747, 750, 751, 755, 756, 763, 769, 770, 771, 774, 778, 780, 784, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 795, 798, 799, 800, 803, 804, 805, 808, 811, 817, 818, 823, 827, 831, 832, 834, 835.
- Vidtoffthegaardt se Vedtofte.
- Wiff se Viuf.
- Viffertsjord, Sall s., Houlbjerg h., 180 f.
- Wiffue se Vive.
- Wiigerløse se Væggerløse.
- Vigerslev (Wiisløff), V. s., Skovby h., 649; sgpr., 604, 641.
- Wiidby se Nørre Vedby.
- Wiigen se Viken.
- Wiiskylde se Vedskølle.
- Viken (Wiigen), norsk landskab, 571.
- Vildeholm, Harreslev s., Vennebjerg h., 716.
- Wilderup se Villerup.
- Vilhusted (Wille husted), Assing s., Hamrum h., 692.
- Villands (Villintz) h., 410 f.
- Villems gaardt, Pjedsted s., Holmans h., 833.
- Villerup (Wilderup), Skallerup s., Vennebjerg h., 142.
- Wilskydt se Vitskøl.
- Vilslev (Velsloff), V. s., Gjørding h., 821.
- Vind (Winck), V. s., Ulborg h., 108.
- Vinde-Helsing (Winde Helsingh), Kirke H. s., Løve h., 351.
- Vinderup, Sandby s., Tybjerg h., 295.
- Vindinge, Fyrendal s., Øster-Flakkebjerg h., 336, 591.
- , V. s. og h., 709.
- h., 202, 444, 623, 709.
- Vindstrop se Vinstrup.
- Vindsysell se Vendsyssel.
- Vindum, V. s., Middelsom h., 104, 702, 738.
- Windumgaardt se Vellumgaard.
- Vingsted mølle, Bredsten s., Tørrild h., 630, 772.

- Vinkelgaard, mon Heldum s., Skodborg h.?, 665.
- Vinstrup (Vindstrop), Dalbyovre s., Gjerlev h., 684.
- Virket (Wirck), Falkerslev s., Falsters Sønder h., 471.
- Virskær, Føvling s., Malt h., 668.
- Virst se Verst.
- Visborg, V. s., Hindsted h., 101.
- Wising se Vissing.
- Viske h., 243 f.
- Wisløff se Vigerslev.
- Wismar (Wesmer), 123.
- Visselbjerg, Alslev s., Skast h., 249.
- Vissenbjerg (Wissingbierrig), V. s., Odense h., birk og fg., 598, 637.
- Vissing (Wising), V. s., Galten h., 184 f.
- Vistisensgaard (= Damgaard), Nørlem s., Skodborg h., 14 f.
- Vitskøl (Wedskyldt, Wilskydt), Overlade s., Aars h., kloster og abbed, 63; 707, 807, 830.
- Viuf (Wiff, Wyff), V. s., Brusk h., 448 f., 706.
- Vium (Wym), vel Gudum s., Skodborg h., 4.
- (Wyom), V. s., Lysgaard h., 672.
- Vive (Wiffue), V. s., Hindsted h., 102.
- Wixstrup, Wixtrup se Vejstrup.
- Vldborig se Ulborg.
- Wlffuebæck se Uglebæk.
- Wlff se Ulv.
- Wllebølle se Ulbølle.
- Wngstruppe se Ungstrup.
- Vnkiersbjerg se Ungersbjerg.
- Vodager, Maabjerg s., Hjerm h., 836.
- Voeshbjerg, Vedtofte s., Baag h., 720.
- Woesborgh se Vosborg.
- Wofflinge se Veflinge.
- Vogn (Vderuorne), Mosbjerg s., Horns h., 267.
- Vognsbøl (Wonsbøill), Jerne s., Skast h., 789.
- Vognserup (Wonsrop), Kundby s., Tuse h., 579, 580.
- Vokslev (Woxleff), V. s., Hornum h., 122, 170, 309 f.
- Voldbjerg (Wolberg), He s., Hing h., 716 f.
- Wolburgsherrit se Ulborg h.
- Voldby, V. s., Gern h., 91.
- , (Woldtby, Wolby), V. s., Djurs Nørre h., 192, 678.
- Volderslev (Wollersløff), Stenløse s., Odense h., 611, 842.
- Volderop, Woldrup se Vollerup.
- Voldtofte (Woltofftæ), Flemløse s., Baag h., 443, 614, 650, 802 f.
- Wollersløff se Volderslev.
- Vollerup (Woldrup), Em s., Børglum h., 251.
- (Volderop), Gimlinge s., Vester Flakkebjerg h., 282, 286, 579, 607.
- Wollom se Uldum.
- Volsgaard, Studsgaard s., Hamrum h., 692.
- Volstrup, Hjerm s. og h., birk, 145, 745; kapellan, 145.
- , Ringe s., Gudme h., 465 f.
- , Rørbæk s., Gislum h., 689.
- , Øster Hornum s., Hornum h., 673, 681.
- se Ulstrup.
- Woltofte se Voldtofte.
- Wom se Våmb.
- Wongh se Vang.
- Vonge (Wong), Øster Nykirke s., Nørvang h., 674.
- Wonsbøill se Vognsbøl.
- Wonse, Nim h., 113. Jfr. Woyens.
- Wonsild se Onsild h.
- Wonsrop se Vognserup.
- Woost se Vust.
- Vor (Word, Wortt) h., 390, 827, 832.
- Vorbasse (Wordtbassy), V. s., Slavs h., 822.
- Vorbjerg, Underup s., Nim h., 112.
- Wordbjerg se Varberg.
- Verde se Were?
- Wordemarck se Vormark.

- Wordherritt se Vor h.
 Vordingborg, 370.
 Wordrup se Aarup og Vorup.
 Wordtbassy se Vorbasse.
 Vore, vel Vaarø, Bjerreby s., Taasinge, 605 f.
 Vorebo, vel Vaarø, Bjerreby s., Taasinge, 447 f.
 Vork (Worcke), Egtved s., Jerlev h., 829.
 Vormark (Wordemarck), Hesselager s., Gudme h., 709.
 Vorre se Varde.
 Wortt se Vor h.
 Vorup (Wordrup), Hundborg s. og h., 811, 812.
 Vosborg (Woesborgh), Ulborg s. og h., 78; fg., 146.
 Vosnæsgaard (Wotnesgaardt), Skødstrup s., Øster Lisbjerg h., 699.
 Vostrup, Lønborg s., Nørre Horne h., 676.
 Wotnesgaardt se Vosnæsgaard.
 Woxløff se Vokslev.
 Woyens, Nim h., 771. Jfr. Wonse.
 Wr se Ure.
 Vraa, V. s., Børglum h., 251.
 Wraage se Vrove.
 Vrads (Wratz) h., 731, 829.
 Vram, V. s., Luggude h., 221, 557.
 Vranum, Almind s., Lysgaard h., kirke og gilde, 792.
 Wratz se Vrads h.
 Wre se Ure.
 Vrigsted, V. s., Bjerre h., 667.
 Vrigstedkær, smstds., 667.
 Wrløff se Urlev.
 Vroue (Wraage), V. s., Fjends h., 738 f., 754.
 Vuldbergh se Ulbjerg.
 Wuldburg se Ulborg.
 Wulff se Ulv.
 Wulstrup se Ulstrup?
 Wrup se Urup.
 Vust (Woost), V. s., Vester Hån h., 50.
 Vy- se Vi-.
 Wym, Wyom se Vium.
 Wyrst se Verst.
 Wysløff se Vigerslev.
 Vä, dat. 408, 417—18.
 Væggerløse (Wiigerløse), V. s., Falsters Sønder h., 471.
 Wæggle se Vejle.
 Værum (Werum), V. s., Galten h., sgpr., 184.
 Väsby (Wesby) s., Luggude h., 557.
 Västra Karup (Karpe, Karuppe), V. K. s., Bjäre h., 389, 840.
 Västra Nöbbelöv (Nybylle), V. N. s., Ljunits h., 841.
 Væth (Wedh), Ørum s., Galten h., 829.
 Wøfflinge se Veflinge.
 Yderstruppæ se Idestrup.
 Yding sogn (Iding), nu i Ødsted s., Jerlev h., 829.
 Yllebølle se Illebølle.
 Yrting se Ørting.
 Ystad (Ystedt), 318, 397, 398, 402, 406, 409, 557, 557, 561, 574 f. — byfg., 312, 317. — bgm. og raad, 317, 318, 334, 565. — kirke, st. Peders alter, 457; alter, 558. — Nørregade, 574. Dat. 393—96, 399, 412—14.
 Æderønn, mon Edøen?
 Ærø (Erre), 325, 543 f.; fg., 650.
 Æskeskov (Eskeshoff), Tjæreby s., Vester Flakkebjerg h., 285.
 Ødeløff se Öllöv.
 Ødsted (Østett), Ø. s., Jerlev h., 438 f., 453, 801 f., 826; præstegaard, 717, 837; kirke, 700.
 — se Aasted.
 Ødsø se Össjö.

- Øksendrup (Øxendrup), Ø. s., Gudme h., 478 f.
- Ølby, Højelse s., Ramsø h., 591.
- Øllingsøgaard, Græshave s., Lollands Sønder h., 597.
- Ølluf (Ølloo, Ølo), Vester Nebel s., Skast h., 768.
- Öllöv (Ødeløff), nu Östra Vemmenhögs s., V. h., sgpr., 456 f.
- Ølst (Ølset), Ø. s., Galten h., 677.
- Øm kloster, dat. 181.
— se Em.
- Ønslev (Ønsløff), Ø. s., Falsters Nørre h., 471.
- Ørbæk (Erbeck), Hoven s., Nørre Horne h., 806.
- Ørding (Ordning), Ø. s., Morsø Sønder h., 703.
- Øreager, Skivholme s., Framlev h., 188.
- Øredt se Ørre.
- Øregaard se Ørregaard.
- Ørildt se Arrild og Ørrild.
- Øris se Ørris.
- Ørndrup (Arndrup), Karlby s., Morsø Sønder h., 113, 143, 726, 765.
- Ørnekulle høj, vel Øksendrup s., Gudme h., 480.
- Ørnhoved (Arnhoett), Tjørring s., Hamrum h., 724, 765.
- Ørre (Ooredtt, Øredt), Ø. s., Hamrum h., kirke, 697; sgpr., 701.
- Ørregaard (Øregaard) aa (vel Fiskbæk aa), Fiskbæk s., Nørlyng h., 780.
- Ørreslev (Ørisløff), Ø. s., Vor h., 163 f.
- Ørrild (Ørild), Faarup s., Nørhald h., 655, 744.
- Ørris (Øris), Hersom s., Rinds h., 827.
- Ørskoff se Ure skov?
- Ørslev, Sjælland eller Lolland?, 591.
- Ørsted, Ø. s., Baag h., 648.
—, Sjælland eller Lolland, 591.
- Ørting (Yrting), Ø. s., Hads h., 798.
- Ørum, Ø. s., Bjerre h., gaard, 254.
— (Ørum), Ø. s., Galten h., 714, 829.
— slot, Ø. s., Hassing h., 39, 134.
— se Vester Ørum.
- Ørvad (Ordvedh), Dybe s., Vandfuld h., 666, 796.
- Øs kloster se Øvedskloster.
- Össjö (Ødsø), Ö. s., Norra Asbo h., 841.
- Øster Brønderslev (Brøllsløff), Ø. B. s., Børglum h., 58.
- Øster Dølby (Dalby), D. s., Hindborg h., 3.
- Øster enge, Grenaa, 192.
- Øster Grønning, G. s., Salling Nørre h., 41.
- Øster Hassing, Ø. H. s., Kær h., 678.
- Øster Hegnet (Østerhene), Thise s., Salling Nørre h., 744.
- Øster Lindet (Østerlynett), Ø. L. s., Frøs h., 454.
- Øster Lisbjerg (Lysbiere) h., 699.
- Øster Mellerup (Meldrup), Jerslev s., Børglum s., 781.
- Øster Nykirke, Ø. N. s., Nørvang h., 506; sgpr., 674.
- Øster Snede (Snee, Snedt), Ø. S. s., Nørvang h., 793 f., 801.
- Øster Starup, Ø. S. s., Brusik h., 340, 684 f., 750, 804, 835; sgpr., 664, 791.
- Øster Stevn (Steffne), Vive s., Hindsted h., 101 f.
- Øster Vedsted, Ribe domsogn, R. h., 509.
- Østerby, Tranbjerg s., Ning h., 165.
- Østergaard, Aasted s., Harre h., 133, 476.
—, Espe s., Sallinge h., 446.
—, Skals s., Rinds h., 152.
—, Vive s., Hindsted h., 102.
- Østerild, Ø. s., Hillerslev h., 653 f., 725 f.
- Østerkrog, Bredsten s., Tørrild h., 827.
- Østerskauell wadh, vel Skallevad.
- Østerskov, Bøstrup s., Langlands Nørre h., 650.
—, i Baag h., 648.
- Østersø (Øster siø), Aasted s., Harre h., 656.

Østelt se Ødsted.

Östra Grevie (Greffuiæ), Ö. G. s.,
Oxie h., 412.

Östra Vemmenhög (Wemmynd), Ö. V.
s., V. h., 588; kirke, 457, 561.

Østrup, Albæk s., Støvring h., 659 f.,
681.

—, Suldrup s., Hornum h., 132.

Øve (Evvi) enge, Janderup s., Vester
Horne h., 675.

Övedskloster (Øs), Ö. s., Färs h., fg.,
399 f.

Øxendrup se Øksendrup.

Øø se Stadil Ø.

Juridisk sagregister

- Aaraad se meddelagtighed.
- Adkomst, indførsleri kirkens bøger underkendes som, 67, 474.
- Adkomstbrev, som ikke støttes af besiddelse, underkendes, 96, 120, 166.
- Aftingning, 331, 334, 481; jfr. 169.
- Altergods se godstrætte.
- Arrest se beslaglæggelse af gods.
- Arv (jfr. skifte og testamentariske dispositioner); arvetrætte i almindelighed, 7, 61, 90, 91, 103, 119, 125, 127, 130, 160, 172, 194, 217, 255, 274, 282, 286, 311, 330, 332, 333, 341, 362, 365, 381, 394, 396, 417, 433, 449, 477, 500; arveret, slægtninge efter nonne, 185; —, hore- og slegfredbørns, 46, 123, 173, 433; —, præstebørns, 64; —, rømt adelig nonnes, 159, 205; —, beviser krævet for, 61, 119, 296, 388, 500; —, adelig dværgs, 491; arv og gæld, fragaaelse af (jfr. gæld), 299, 325, 359.
- Arvsal (jfr. mandebod), 19, 89, 120, 146.
- Benægtelsesed se lov.**
- Besegling, manglende eller ufuldkommen, 101, 126, 148, 160, 184, 275, 355, 365, 368, 511.
- Beslaglæggelse af gods (jfr. vindikation af løsøre), 110, 157, 201, 422, 425, 513, 532, 543, 550.
- Betroet (deponeret) gods, 193, 231, 393, 403, 414; jfr. 194.
- Bigami (jfr. hor), 257.
- Bogsed, 39.
- Borgen (vissen og loven), 168, 186, 211, 236, 240, 333, 348, 377, 399, 438, 452; jfr. 60, 425.
- Brevpenge (jfr. kost og tæring), 44.
- Bygdemænd, biskop og bedste, 482; jfr. 108; —, landsdommer og, 514.
- Bøde skal erlægges til bonden før end til kongen, 177.
- Børnegods, 198, 330, 333, 425, 429, 435, 509.
- Degnejord se godstrætte.
- Deponeret gods se betroet gods.
- Domkapitlet skal medbesegle et af den udvalgte (ærke)biskop udstedt livsbrev, 368.
- Dommers ansvar for dommens indhold (jfr. foged), 11.
- Domsmænds dom underkendes, 92, 112, 262.
- Drab (jfr. mandebod), 37, 39, 82, 89, 100, 146, 150, 178, 182, 194, 261, 370, 383, 390, 406, 412, 419, 438, 448, 484, 485, 514, 517.
- Dødslejgaver se testamentariske dispositioner.
- Dødsdom (jfr. forbrydelse af liv og gods), 47, 232, 235, 322; jfr. 370; — annulleres, 92, 261.
- Dødsstraf, trusel om, 203, 414; jfr. 440.
- Ed se lov.**
- Enkes pligt til at opfylde mandens forpligtelser se gæld.
- Enkes skøde se skøde.
- Erstatning, i almindelighed (jfr. kost og tæring), 20, 57, 324, 376; — for uretmæssig oppebørsel af gods, 139, 251, 308, 372, 375, 378, 456, 458, 487, 491, 511, 528, 536; jfr. 195; — for uretmæssigt oppebaaret stedsmaal,

- 144, 215, 450, 503; — for uret markskel, 189; — for ulovligt rørskær, 549; — for udsæd, 144; — for bygning paa ejendom, der siden er frakendt, 13, 28, 130, 195; — for gods, som afhænder ikke har kunnet hjemle, 50, 105, 127, 162, 180, 185, 191, 195, 268, 308, 493, 495, 496, 552; — for ødelæggelser under Grevens Fejde, 155, 168, 169, 186, 345, 393, 414; — for tab paa øksnehandel, 548; — for misligt værgemaal, 521; — for tab ved testamentes omstødelse, 365; — for kvæg druknet ved forsømmelighed, 26.
- Faderskabssag, 544; jfr. 173.**
- Falske breve, bøde for, 135.**
- Falske vidner se vidner, falske.**
- Fejde (jfr. orfejde), forbud mod at, 10, 47, 200, 322, 370, 406, 407, 412, 438, 514; jfr. 440, 538.**
- Fiskerleje, strid om, 523.**
- Fjerdingskirke, 178, 248, 476.**
- Foged, godsejers mellemværende med, 169, 198 (jfr. 509), 451; —, stedsmaal foretaget af, 145, 503; by- og herredsfogeder dømmes nederfældige, 39, 154; — skal bøde for vold, 207, 232; — suspenderes, 232; — skal stille borgen, 377; —, deres domme underkendes, 220, 232; — frifindes for tiltale, 145, 240, 399.**
- Forbrydelse af liv og gods (jfr. dødsdom), 22; — af gods, 513.**
- Forkøbsret, 50, 137, 162; jfr. 325 (pant).**
- Forlig (jfr. orfejde og voldgift), 207, 407, 509, 544; — tidligere indgaaet, lagt til grund for dommen, 8, 10, 58, 131, 137, 150, 181, 194, 207, 209, 316, 331, 352, 370, 422, 425, 443, 449, 458, 487, 548; — ophæves, 101, 125 (jfr. 417), 511; —, sagen afgøres ved, 198 (jfr. 509), 255, 293, 301, 344, 365, 393, 397, 452; jfr. 318, 528; —, sagen henvises til afgørelse ved, 90, 277, 344, 517; jfr. 13, 278, 486; — i ægteskabs-sager, 31, 232, 257.**
- Forsvar, 534; — for kirkegods, 7, 12, 88, 96, 273, 456, 474, 538; — for altergods, 9, 139, 528; — for klostergods, 3, 15; — for kapitelgods, 448.**
- Forældelse, 5 (jfr. 315), 182, 363, 406; jfr. 153, 368.**
- Fredløshed, 35, 86, 88, 107, 377, 390, 406, 440, 484, 514.**
- Fællig, 445.**
- Fængslede føres ulovligt ud af lenet, 352; jfr. 399.**
- Fængsling, 186, 198, 207, 217, 232, 235, 316, 334, 348, 377, 390, 399, 412, 414, 422, 438, 511.**
- Fæste (jfr. godstrætte — præstegaardens bortfæstning), 24, 35, 48, 51, 57, 63, 70, 86, 114, 144, 145, 198, 215, 376, 425, 437, 440, 448, 450, 452, 503, 522; jfr. 528; —, misligholdelse af, 3, 41, 66, 88, 236, 319, 376, 448, 509, 538; —, opsigelse af, 20, 503; —, udvisning af, 14, 25, 29, 35, 41, 55, 86, 88, 107, 129, 144, 198; 200, 376, 437, 448, 450, 538; jfr. 57, 486; —, afgiftsforhøjelser af, 15, 16, 322; jfr. 519; —, brev paa (jfr. stedsmaal), 24, 35, 51, 55, 64, 200, 215, 368, 448, 503; jfr. 365, 519.**
- Fæstegave, 194, 274, 277; jfr. 229.**
- Gaardfred, 183; jfr. 370, 438.**
- Genkøbsret se skøde, genkaldeligt.**
- Gejstlighed (jfr. arv, kuldlysning og residenspligt); beskyldninger mod præst henvises til superintendent og landsdommer, 343.**
- Godstrætte (jfr. skeltrætte) i almindelighed, 2, 8, 30, 31, 52, 61, 66, 71, 78, 83, 91, 101, 104, 105, 108, 115, 118, 119, 131, 133, 151, 172, 180, 189, 205, 226, 227, 238, 248,**

- 251, 268, 284, 286, 287, 289, 302, 313, 320, 339, 341, 342, 355, 360, 372, 380, 401, 405, 418, 430, 445, 453, 461, 463, 467, 469, 472, 487, 493, 495, 505, 511, 523, 527, 534, 552; pantegods, 11, 15, 18, 29, 45, 61, 68, 72, 83, 91, 97, 104, 122, 125, 126, 141, 148, 160, 164, 168, 181, 195, 197, 223, 229, 238, 248, 251, 264, 279, 293, 305, 307, 325, 355, 361, 362, 378, 388, 397, 410, 445, 476, 495, 552, 553; frit gods eller krongods, 1, 106, 119, 287, 289; jfr. 61, 116, 505; selvejergods (jfr. samfrænder og skæppeskyld), 1, 7, 8, 10, 11, 14, 18, 21, 29, 42, 50, 54, 58, 59, 61, 64, 65, 68, 74, 75, 79, 90, 95, 97, 99, 107, 116, 122, 125, 129, 135, 136, 137, 149, 162, 163, 164, 166, 167, 175, 181, 184, 192, 193, 197, 217, 243, 391, 402, 408, 421, 435, 443, 450, 458, 482, 489, 496; selvejergods skænket til sognekirker (jfr. forsvar), 4, 8, 12, 26, 67, 114, 474; kirkegods i almindelighed (jfr. udsættelse af sager m. m.), 271, 368; jfr. 238, 345; kapitelsgods, 187, 197, 245, 507; klostergods (jfr. hospitals- og helligaandsgods), 117, 168, 308, 410, 431, 509; jfr. 191; sognekirkers gods (jfr. selvejergods og forsvar), 7, 26, 44, 67, 96, 273, 350, 410, 456, 525; nedlagte kirker og kapeller, 191, 296; præstegaarde (mensalgods) 67, 133, 187, 350, 456; — bortfæstes til bønder, 24, 200; degnejord, 70; alter- og vikariegods, 9, 139, 195, 197, 209, 213, 222, 259, 346, 368, 374, 375, 528, 540; gods skænket mod messer, 80, 98, 139, 142, 176, 266, 271, 291, 296, 301, 451, 509; jfr. 278; gods skænket hospitaler og helligaandshuse og -klostre, 80, 98, 120, 129, 139, 142, 143, 171, 176, 185, 266, 273, 301, 451, 540; jfr. 83, 259; møllegods, 17, 44, 78, 94, 120, 329, 456; købstadsgods, 13, 27, 127, 130, 141, 195, 202, 224, 229, 274, 305, 307, 318, 345, 368, 387, 397, 442, 486, 526.
- Grevens Fejde, 22, 31, 36, 40, 55, 65, 74, 75, 95, 117, 147, 156, 168, 169, 186, 201, 211, 231, 245, 248, 262, 271, 281, 286, 345, 393, 403, 414, 433, 511, 543; —, selvejergods forbrudt ved deltagelse i (jfr. halsløsning), 42.
- Græsning, trætte om (jfr. skeltrætte), 527.
- Gæld i almindelighed, 155, 156, 158, 281, 336, 340, 422, 426; —, arvingers pligt til at betale arveladers, 127, 141, 157, 293, 299, 315, 324, 368, 512, 540, 552; —, efterlevende ægtefælles pligt til at betale afdødes, 60, 299, 359, 368; —, modfordring, 60, 426, 538; gældsbreves forældelse, 5, 315; gældsføngsel, 422.
- Gærde, ulovligt, 432, 518; —, vedligeholdelsespligt, 447.
- Gørsum (jfr. mandebod), 89, 146.
- Halsløsning (jfr. Grevens Fejde), 22, 35.
- Handel (jfr. heste- og øksnehandel), ulovlig land-, 513; —, ulovlig øksne-, 110; — fra ulovlig havn, 550; — med rigets fjender, 211.
- Helligaandshuse og -klostre se gods-trætte.
- Henviisning af sager se udsættelse m. m.
- Herlighed se forsvar.
- Herrhedsnævninger (jfr. domsmænd og ran), 243, 421, 438; —, deres ed opretholdes, 82, 177, 183, 311; — bliver nederfældige, 533.
- Hestehandel (jfr. hjemmel og optagelse), 60, 235, 328, 364, 538.
- Hjemmel, 57, 119, 127, 147, 180, 185, 202, 220, 305, 307, 336, 345, 503, 552.

- Hor (jfr. bigami og lejemaal), 32, 207, 232, 257, 322, 337; horebørn, 46, 123.
- Hospitaler se godstrætte.
- Husbondhold se stedsmaal.
- Hustrus skøde se skøde.
- Hæleri, 334.
- Hærværk (jfr. selvtægt, vold), 29, 35, 41, 51, 55, 57, 64, 86, 88, 107, 129, 169, 448, 530, 536, 538.
- Høviskhed (jfr. mandebød), 19, 50, 146.
- Impotens, 203, 232.
- Indfæstning se stedsmaal.
- Indførsel, 325, 418, 495, 521, 534, 536.
- Jomfrus skøde se skøde.
- Kaution se borgen.
- Kirkegods se godstrætte.
- Kirkens bøger se adkomst.
- Kirkenævn, 352.
- Kirkeværger (jfr. forsvar for kirkegods), 12, 26, 44, 240, 271, 291, 296, 448, 525; jfr. 8.
- Klostergods se godstrætte.
- Kost og tæring, 8, 153, 156, 168, 179, 311, 315, 340, 372, 543; — og brevpeng, 44; — og skadegæld, 536.
- Kuldlysning (jfr. horebørn og legitimering), 10, 173; jfr. 64, 311.
- Kvittering, ubeseglet, 355.
- Køb, misligholdelse af, 27, 137, 141; jfr. 119.
- Købstadsgods se godstrætte.
- Laasebrev, 101, 108, 252.
- Landemode, dom af, 375.
- Landenævn, 261.
- Landgilde se fæste.
- Lavværge (jfr. børnegods og skøde), 3, 13, 66, 89, 149, 153, 330, 333, 505, 521, 525; jfr. 255.
- Legitimering af horebørn (jfr. kuldlysning), 46.
- Lejde, 186, 201, 441, 484.
- Lejemaal (jfr. hor), 10, 311, 544; jfr. 433.
- Lensmand har tilsyn med kirkerne (i Skaanè), 240, 456; — skal fastsætte skæppeskyld (se dette), 75, 99, 435; — skal skifte jord mellem selvejere, 449; — skal granske om krongods, 71; — skal udlægge degnebol, 70; — skal undersøge vidners sandhed, 226, 438, 500; — skal overvære gode mænds dom om ridemandstov, 530; — skal mægle forlig, 486.
- Lov (ed), 240; — opretholdes, 117, 207, 349, 429, 495; — dømmes nederfældig, 26, 544; — dømmes død og magtesløs, 199; —, ikke fuldbyrdet, 112, 343; — krævet, 158, 281, 352, 368, 381, 477, 532.
- Lovbydelse, 2, 162, 175, 461, 496, 543.
- Lovhævd, 29, 66, 78, 101, 108, 169, 458, 487, 495, 507, 523; — underkendes, 31, 74, 79, 83, 101, 115, 133, 158, 273, 319; —, betinget, 23.
- Mageskifte (jfr. godstrætte) opretholdes 30, 80, 113, 116, 302, 308, 345, 405, 552; jfr. 509; — omstødes, 180, 195; —, proforma, 534; —, genkaldeligt, 380; jfr. 345.
- Mandebød (jfr. arvsal, drab, gørsum og høviskhed), 19, 39, 50, 89, 120, 146, 150, 153, 194, 308, 406, 419, 514, 517.
- Markskeel se skeltrætte og stuf.
- Meddelagtighed (aaraad), 82, 100, 178, 384, 406, 407, 412, 484.
- Mededsmænd (jfr. lov), 199, 343, 544.
- Medgift, 274; jfr. 229.
- Mensalgods se godstrætte.
- Messer og godstrætte.
- Mordbrand, 532.

- Morgengave, 277.
- Mølle, genevoldende, 329.
- Møllegheds se godstrætte.
- Mønt, beregning af, ved pants indløsning, 72, 103, 223, 361, 388, 476, 502, 553; — ved tilbagekøbsret, 313.
- Naade og unaade, kongens, 22, 211, 257.
- Nedbrydning af hus, 3, 169, 345; — af lade, 57; — af kirker og kapeller, 191, 296; — af mølledæmning, 17.
- Nederfældig se foged, lov, oprejsning, ransnævninger, sandemænd og vidner, falske.
- Nonne, rømt fra kloster og indgaaet ægteskab, 159, 205; —, arv efter, 185.
- Oprejsning efter nederfældingsdom, 481; oprejsningsbrev til opstævning af sandemænd, 438.
- Optagelse af forsvundne heste, 147, 220.
- Orbodemaal, 100.
- Orfejde, 39, 89, 178, 514.
- Overhøring, bøde for at være, (jfr. fredløshed og fæste, misligholdelse af), 20, 35, 58, 86, 88, 120, 129, 139, 154, 296, 375, 402, 538.
- Pantegods se fjerdingkirke, godstrætte og mønt, beregning af.
- Pantsætning, husbonds, af hustrus gods, 355, 361, 388; —, værger, af myndlings gods, 521.
- Plovfred, 177.
- Præstegaard se godstrætte.
- Raadssag se meddelagtighed.
- Ran (jfr. ransnævninger), 39, 49.
- Ransgning, ulovlig, 207.
- Ransnævninger, 421; — kendes nederfældige, 39, 74; —, deres ed oprettholdes, 431.
- Reb, rebning, rebsmænd, 52, 67, 73, 75, 224, 227.
- Regnskab, 368; —, fogeds aflæggelse af, 169, 198; — underkendes p. gr. af manglende besegling, 148; —, adelsmands ed mod, skal bekræftes med gode mænds ed, 158.
- Regreskrav, 5 (jfr. 315), 57, 119, 141, 147, 168, 172, 180, 195, 325, 410, 450, 495, 543; jfr. 105, 120, 308, 365, 412.
- Relatorpaategnings betydning, 489.
- Residenspligt, gejstliges, 200, 245.
- Restancer til kronen, 236, 427.
- Ridemænd, 52, 67, 73, 83, 133, 252, 344, 530.
- Rørskær, ulovligt, 549.
- Saarmaal (jfr. slagsmaal), 100, 150, 178, 407; jfr. 183.
- Samfrænder (jfr. selvejergods og skæppeskyld), 7, 15, 58, 78, 79, 164, 243, 394, 443, 496.
- Sandemænd, 78, 108, 150, 151, 187, 376, 438, 484; —, deres tov oprettholdes, 20, 41, 55, 74, 86, 88, 101, 133, 144, 172, 182, 390, 419, 430, 448, 482, 485, 530, 546; — kendes nederfældige, 37, 41, 154, 252, 514, 536; — underkendes, 83, 487; —, deres kompetence, 71.
- Selvejergods (jfr. godstrætte, samfrænder og skæppeskyld), forbrudt se Grevens Fejde; —, forbrudt ved manglende ledingsbetaling, 7; jfr. 76.
- Selvtægt (jfr. hærværk og vold), 17, 348.
- Separation (jfr. ægteskab), 31, 337.
- Skadegæld se kost og tæring.
- Skel (jfr. godstrætte og stuf), 180 æmæn mark-, 187, 189, 252, 344, 430, 482, 487, 530, 546; —, trætte om skov-, 347.
- Skifte (jfr. arv), 8, 71, 103, 130, 143, 160, 172, 194, 274, 277, 286, 332, 363, 394, 396, 477; jfr. 11, 491.

- Skilsmisse se separation og ægteskab.
- Skovhugst, ulovlig, 227, 284, 319, 347; jfr. 401, 448.
- Skovskel se skel, trætte om.
- Skriver- og madpenge, uretmæssig oppebørsel af, 548.
- Skæppeskyld (jfr. godstrætte og samfrænder), 15, 21, 79, 95, 99, 107, 163, 164, 181, 435, 443.
- Skøde (jfr. adkomst), gyldighed af, 27, 66, 125, 127, 130, 136, 162, 163, 184, 243, 296, 355, 410, 443, 453, 493; jfr. 135; — paa gods, der ikke er lovbudt (jfr. lovbydelse) paa herredsting, 2; — udstedt af umyndige, 2, 13, 453; jfr. 229; — udstedt af værge, 149, 521; — udstedt af enker, 268, 463, 467, 469, 472; — udstedt af hustru, 337; — udstedt af ægtemand paa hustrus gods, 299, 318, 372, 445; — udstedt af tremarksmand, 126; — udstedt af afgaaet biskop, 202; —, genkaldeligt, 77, 105, 313; jfr. 268; — opnaaet ved vrang undervisning, 12; — paa selvejergods (se dette) til mand udenfor slægten, 496; — skal udstedes, naar købesummen er betalt, 137; jfr. 127.
- Slagsmaal (jfr. gaard- og plovfred samt saarmaal), 316, 348, 370, 407, 412, 438, 485, 514, 517.
- Stedsmaal, husbonddhold og indfæstning, 144, 145, 215, 376, 378, 437, 450, 452, 503, 534; jfr. 63.
- Stokkenævn, 61, 71, 83, 112, 224, 289, 474, 500, 523, 536.
- Stuf eller særkøb udenfor markskel skal være afmærket med sten eller stabel, 320.
- Svig se vrang undervisning.
- Testamentariske dispositioner, 217, 255, 277, 311, 333, 365, 368, 387, 417, 507.
- Tilbageholdelsesret se beslaglæggelse.
- Tilstaaelser, aftvungne, 349, 352.
- Tinglysning af mageskifte, 534.
- Tingsvidne, ubeseglet, se besegling.
- Tortur se tilstaaelser.
- Tremarksmand, 126.
- Troldom, 349, 352.
- Tyveri, 31, 40, 47, 92, 112, 207, 331, 334, 377, 399; jfr. 376.
- Tæring se kost og tæring.
- Udeblivelsesdomme, 8, 21, 26, 44, 86, 153, 156, 222, 223, 231, 236, 238., 282, 293, 302, 311, 315, 319, 324, 328, 330, 336, 340, 341, 342, 350, 360, 364, 374, 377, 378, 380, 402, 407, 414, 445, 512, 522, 526, 527, 540.
- Udsættelse af sager m. m. for at sagsøgte kan fremlægge sine beviser, 106, 405, 414, 442; jfr. 343; — p. gr. af sagsøgte sygdom, 339; jfr. 324, 521; — til kongen kommer tilstede, 329, 421; — til herredag, 279, 491; henvisning til landsting, 324, 343, 484; jfr. 485; henvisning til herredsting, jfr. 432; henvisning efter kgl. befaling til gode mænd m. fl. (jfr. voldgift), 1, 19, 52, 67, 77, 88, 91, 101, 151, 207, 251, 252, 487, 530, 532; jfr. 71, 154, 278, 458.
- Uendelig dom (jfr. udeblivelsesdomme), 30, 54, 61, 65, 68, 73, 75, 80, 88, 96, 115, 120, 142, 150, 151, 154, 164, 167, 168, 169, 175, 176, 187, 248, 264, 296, 355, 387, 388, 405, 418, 421, 430, 431, 432, 461, 509, 530; jfr. 346, 417, 513, 525; dom om gejstligt gods med gyldighed, indtil kongen træffer anden bestemmelse derom, 24, 139, 509, 540; jfr. 213; — om ægteskab, 257.
- Ulydighed (jfr. fæste, misligholdelse af, og overhørig) mod borgmester, 348.
- Umyndighed se lavværge og skøde.

- Vanhjemmel se hjemmel.
- Verbalinjurier, 199, 211, 352; jfr. 240, 275, 343, 349, 352.
- Vikariegods se godstrætte.
- Vidner (vidnesbyrd), falske (jfr. falske breve), 35, 37, 39, 41, 47, 51, 55, 63, 75, 77, 135, 207, 226, 232, 262, 438, 481, 514; jfr. 125, 255; —, vildige, 22, 42, 261; — dømmes magtesløse, 164.
- Vindikation af løsøre (jfr. beslaglæggelse af gods), 40, 201, 441.
- Vissen og loven se borgen.
- Vold (jfr. hærværk og selvtægt), 20, 92, 144, 154, 207, 226, 232, 484.
- Voldgift (jfr. forlig), 440, 517, 527; jfr. 456.
- Vrang undervisning, 12, 146, 236, 435, 489; jfr. 421, 450.
- Værge se lavværge og skøde.
- Ægteskab (jfr. hor, lejermaal og separation), dets indgaaelse uden slægts og venners samtykke, 159, 205; —, dets gyldighed, 433; —, dets ophævelse, 203, 257.
- Øksnehandel, 548; —, lovlighed af, 110.

Lovregister

I Rigslovgivning

- Erik V's forordning af 1282 19. Marts:
555.
- Hans, forordning? 1483—1507:
21, 51, 163, 164, 436, 444; jfr. 15,
193.
- Frederik I's forordning af 1526 23.
Okt.:
164.
- Sammes forordning af 1527 20. Aug.:
201, 526.
- Sammes forordning af 1527 22. Aug.:
13.
- Sammes forordning af 1530 30 Juli
(gentaget 1537 § 10 og 1539 § 4):
20.
- Samme, forordning? 1523—33:
45.
- Christian III's forsikringsbrev af 1534
18. Aug. jfr.:
41, 404.
- Sammes reces af 1536 30. Okt.:
213, 261, 263, 273, 293, 298, 347,
376, 514, 529.
- Sammes haandfæstning af 1536 30.
Okt. § 38:
452.
- Sammes københavnske reces af 1537
§ 5:
227, 517.
- Samme § 6:
546.
- Samme § 7:
414, 421, 516 f.
- Samme § 8:
259.
- Samme § 10 (gentaget 1539 § 4; jfr.
1530 30. Juli):
141, 224, 231, 236, 238, 282, 284,
296, 348, 376, 381, 404, 426, 513,
549.

- Samme § 11 (gentaget 1539 § 5):
239, 305, 341, 375.
- Sammes Odensereces af 1539 § 4 og
5 se 1537 § 10 og 11.
- Kirkeordinansen af 1539 14. Juni jfr.
509.
- Sammes københavnske reces af 1540
§ 4 og 9 jfr.:
525.

II Landskabslove

Skaanske Lov:

- c. 38 219.
c. 96 408.

Valdemars sjællandske Lov (Arve- bogen):

- I 50 219.

Jyske Lov:

- I 21 174.
I 24 46 f.
I 27 434.
I 34 499.
III 43 219.

III Stadsretter m. m.

Christoffer af Bayerns stadsret af 1443:

- VI 17 371.
VI 29 212.

Malmø bys privilegier af 1536 6. april: 246, 404.

Aalborgs bys privilegier 1513—23 § 3: 111.

Forordning til Ingelstads herred af 1514 11. Maj: 401.

Langelands privilegier af 1483—1513: 551.

IV Fremmed ret

- Layenspiegel:
35.

Rigsraadets Medlemmer 1536—40

Mogens Gøye, rigshofmester
Johan Friis, kongens kansler
Tyge Krabbe, rigsmarsk
Predbjørn Podebusk
Joachim Lykke¹⁾
Ove Lunge
Axel Brahe
Mogens Munk
Erik Banner
Oluf Rosenkrantz
Holger Ulfstand
Knud Bille
Trued Ulfstand
Eske Bille
Knud Rud
Claus Bille
Claus Podebusk
Axel Urup
Knud Pedersen Gyldenstjerne
Erik Krummedige
Mogens Gyldenstjerne
Peder Ebbesen Galt
Jørgen Quitzow, rigens kansler

Anders Bille, genoptaget ca. 1539
Peder Skram, optaget 1539/40
Jacob Hardenberg, genoptaget 1540
Børge Trolle, optaget 1540
Erik Bølle, genoptaget 1540

¹⁾ Optræder ikke aktivt som RR. efter 1537.